

فرهنگ جغرافیایی ایران

فرهنگ جغرافیائی ایران

(آبادیها)

جلد ٥

استان ٥ کردستان

شهرستانهای : ایلام ـ بیجار ـ تویسرکان ـ سقز ـ سنندج ـ شاه‌آباد ـ قصر شیرین
کرمانشاه ـ ملایر ـ نهاوند ـ همدان .

از انتشارات دایره جغرافیائی ستاد ارتش

اردیبهشت ماه ۱۳۳۱

چاپخانه ارتش

مقدمه

دایره جغرافیائی ستادارتش افتخاردارد که پس از انتشار ۷ جلد از دوره (ده‌جلدی) فرهنگ جغرافیائی کشور شاهنشاهی اکنون یک‌جلد دیگررا که مخصوص استان پنجم (کردستان) می‌باشد برای استفاده علاقه مندان حاضر وتقدیم نماید.

این جلد شامل اطلاعات جغرافیائی کامل منطقه کردستان - کرمانشاه - همدان - ایلام وولایات ثلاث (ملایر - نهاوند - تویسرکان) میباشد. همانطور که درمجلدات قبل عرض شد تا آنجا که مقدور بود سعی شده است که هرجلد از جلد قبلی کاملتر تهیه شود چنانچه جلد اخیر دارای مزایای زیر میباشد.

۱ - نقشه شهرهای استان وعکسهائی از آثار باستانی ومناظر دیگر چاپ‌شده.

۲ - اطلاعات جغرافیائی هردهستان (بلوك) بخش - شهر و شهرستان کاملتر ازمجلدات قبل شرح داده شده است.

در تهیه این اطلاعات ادارات دولتی استان پنجم مخصوصاً شعب اداره آمار با مامورین دایره تشریک مساعی موده ومورد تشکر میباشد.

چنانچه درجلدهای سابق نیز ذکرشده مجدداً از علاقمندان به فرهنگ و مطلعین تقاضا میشود چنانچه در چاپ اول نواقص و اشتباهاتی مشاهده فرمایند لطفاً بدایره جغرافیائی مرقوم تادر چاپهای بعدمنظور گردد.

همکاران اینجانب که‌در تهیه این‌جلد شرکت داشته اند بترتیب اهمیت‌کار بشرح زیر میباشند.

۱ - همردیف ستوان ۱ شعبان ارشد افسر دایره جغرافیائی : مامورجمع آوری اطلاعات درمحل‌وتکمیل وتنظیم نقشجات وتصحیح چاپ.

۲ - استوار ۲ ابوالفتح کیانی - تکمیل اطلاعات شهرستان ایلام کمك دربعضی قسمت .

۳ - همردیف گروهبان ۱ قربان تمیمی - رسم نقشجات.

٤ - سرباز وظیفه ناصر میثمی - کمك درتصحیح وامور چاپ.

٥ - خطریز نقشجات‌را آقای‌رضا بلالی‌وخط درشت راهمردیف سروان علی‌اکبر لطفی نوشته‌اند.

٦ - افسران مشروحه پائین در سال ۱۳۲۹ درجمع آوری اطلاعات مقدماتی آبادیهای نقاط زیر شرکت نموده‌اند .

سرگرد پیاده عباس‌کریم زند باتفاق استوار۱ ناصرفرقه‌واستوار۲ ابوالفتح کیانی درشهرستان ایلام.

همردیف‌سروان اسمعیل محجوب باتفاق‌همردیف استوار۱ مجید مصباح‌زاده وهمردیف استوار۲حسینقلی اورنگ، خدیوی درشهرستانهای سنندج - بیجار - سقز.

همردیف ستوان ۱ وحدانی باتفاق استوار۱ باقر چشم جهان و گروهبان۳ نصراله برزگردر شهرستانهای همدان - ملایر - نهاوند - تویسرکان.

رئیس دایره جغرافیائی‌ستاد ارتش - سرتیپ حسین‌علی رزم‌آرا

راهنمای تلفظ

a برای فتحه

e « کسره

o « ضمه

ow « کشش صدای ضمه بطوریکه در کلمه دولت dowlat و امثال آن تلفظ میشود

â برای ـ الف ممدود ـ آ

i « یای مشبع ـ ای

u « واو مشبع ـ او

b « ب

p « پ

t « ت ـ ط

s « ث ـ س ـ ص

j « ج

ç « چ

h « ح ـ ه

d برای د

z « ذ ـ ز ـ ض ـ ظ

r « ر

j̄ « ژ

c « ش

ʼ « ع و همزه ساکن

q « غ ـ ق

f « ف

k « ک

g « گ

l « ل

m « م

n « ن

v « و

y « ی

آ

آئینله — âinle — ده از دهستان کلیائی بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان .

۱۶ کیلومتری جنوب باختر سنقر - ۱۰ کیلومتری باختر شوسه سنقر کرمانشاه

دامنه — سردسیر - سکنه ۴۷۰ - شیعه - کردی فارسی.

آب از چشمه و قنات - محصول غلات حبوبات تریاك توتون - شغل زراعت - صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم پلاس بافی - راه مالرو - تابستان اتومبیل میتوان برد.

آئینه - âine - ده از دهستان بشیوه بخش سرپل ذهاب شهرستان قصر شیرین

۷ك خاور سرپل ذهاب - ٤ك شمال شوسه قصرشیرین بکرمانشاه

دشت - گرمسیر مالاریائی - سکنه ۵۰۰ - شیعه - کردی فارسی.

آب از رودخانه پاطاق - محصول غلات برنج پنبه صیفی توتون لبنیات شغل زراعت وگله داری - راه مالرو.

آئینه جوب - âine-jub - ده از دهستان کلیائی بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان .

۲۸ك شمال باختر سنقر - ۲ك گل تپه.

دامنه - سردسیر - سکنه ۱۱۲ - شیعه - کردی فارسی.

آب از چشمه و رودخانه هفت آشیان - محصول غلات حبوبات - تریاك - توتون - شغل زراعت - قالیچه جاجیم پلاس بافی - تابستان از سورن آباد اتومبیل میتوان برد.

آئینه وند - âinevand - ده از بخش گوران شهرستان شاه آباد

۳۶ك شمال باختر گهواره - ٤ك بان بید.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲٤۰ - مسلمان - کردی فارسی

آب از سرچشمه بیان - محصول غلات حبوبات توتون صیفی لبنیات شغل زراعت گله داری - راه مالرو.

از تیره اسری قلخانی هستند اکثر سکنه زمستان گرمسیر جگیران ذهاب میروند .

آب انبار — âb-anbâr — ده از بخش سیمینه رود شهرستان همدان .

۶۷ك جنوب خاوری همدان — ۳ك باختر رودخانه قره چای.

جلگه - سردسیر مالاریائی — سکنه ۵٤۰ - شیعه - ترکی.

آب از چشمه و قنات - محصول — غلات حبوبات لبنیات صیفی - شغل زراعت و گله داری — صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو.

تابستان ازطریق گاوخانه وخنداب اتومبیل میتوان برد.

آب باره - âb-bâre - ده از دهستان خورخوره بخش دیواندره شهرستان سنندج.

٤۳ك باختر دیواندره — کنار راه آلیجان به مولان آباد.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۲۰ - سنی - کردی.

آب از چشمه - محصول غلات و حبوبات - شغل زراعت گله داری — راه مالرو .

آب باریك - âb-bârik - ده از دهستان فعله گری بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان .

۱۶ك شمال خاوری سنقر — ٦ك خاور کمرآباد.

دشت - سردسیر - سکنه ۵۸٤ - شیعه - کردی فارسی

آب از چشمه قنات و رودخانه گاو رود - محصول غلات حبوبات تریاك توتون صیفی - شغل زراعت - قالیچه جاجیم پلاس بافی - راه فرعی دارد .

در سه محل بفاصله ۳ کیلومتر واقع به علیا وسطی وسفلی مشهور سکنه بترتیب ۲۵۵ - ۲۵۷ — ۷۲ نفر است.

آب باریك — ده از دهستان حاجیلو بخش کبودر اهنك شهرستان همدان .

۲۲ك شمال خاوری قصبه کبودر اهنك - ۳ك شمال باختری شوسه همدان طهران

دامنه - سردسیر - سکنه ۵۰۰ - شیعه - ترکی.

آب از قنات - محصول غلات مختصر انگور حبوبات لبنیات - شغل زراعت گله داری - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه در تابستان اتومبیل رو - ایل بغدادی تابستان برای تعلیف احشام باین ده می آیند .

آب باریك - ده از دهستان سیاه منصور شهرستان بیجار.

۳۷/۵ ك جنوب باختری حسن آباد سوگند - ٦ك شمال خاور راه عمومی بیجار تکاب .

کوهستانی — سردسیر — سکنه ۳۵۰ - شیعه — کردی

آب‌ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ صنایع دستی زنان قالیچه وجاجیم بافی ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو.

آب باریك ـ ده کوچکی ازدهستان ییلاق بخش قروه شهرستان سنندج
٥٣ خاورسنندج ـ ٦ك خاور دهگلان .
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ٣٥٠ ـ سنی ـ کردی
آب‌از چشمه و رودخانه محلی — محصول غلات لبنیات — شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو — تابستان اتومبیل میتوان برد.
صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی.

آب باریك — ده‌ازدهستان چمچال بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان
٨ک باخترصحنه — ٤ك شمال شوسه کرمانشاه به همدان
دشت ـ معتدل ـ سکنه ٣٤٠ — شیعه ـ کردی فارسی
آب‌ازقنات — محصول غلات وتون چغندر قند میوجات حبوبات تریاك ـ شغل زراعت ازصحنه و هاشم آباد اتومبیل میتوان برد قلعه قدیمی دارد.

آب باریك ـ ده از دهستان چهار دولی بخش قروه شهرستان سنندج .
٣٧ك جنوب‌خاوری قروه ـ ٣ك جنوب باختر راه شوسه همدان به قروه
دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ٢٧٠ ـ شیعه ـ کردی
آب ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری
صنایع‌دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی ـ راه اتومبیل‌رو.

آب باریك ـ ده از دهستان کنگاور بخش کنگاور شهرستان کرمانشاهان
١٠ك شمال باختری کنگاور ـ کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ٢٦٥ شیعه ـ فارسی کردی .
آب از چشمه ـ محصول غلات دیمی صیفی — شغل‌زراعت ـ راه‌مالرو

آب باریك ـ ده از دهستان دیره بخش گیلان شهرستان شاه‌آباد
٥٤ك شمال باختری گیلان — ٣ك راه شوسه گیلان به‌سرپل ذهاب
دشت گرمسیر مالاریائی ـ سکنه ٢٠٠ ـ شیعه ـ کردی فارسی
آب ازرودخانه دیره ـ محصول غلات ذرت پنبه لبنیات ـ شغل زراعت وگله داری تابستان حدود ییلاق هوکان ودرکه میروند

آب باریك ـ ده از دهستان چهار بلوك بخش سیمینه رود شهرستان همدان .
١٥ك باختر قصبه‌بهار — کنار شوسه همدان به‌کرمانشاه
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ١٤٧ ـ شیعه ـ فارسی کردی.
آب از چشمه ـ محصول غلات ـ شغل زراعت لبنیات و گله داری راه‌اتومبیل‌رو.

آب باریك — ده از دهستان قراتوره بخش دیواندره شهرستان سنندج .
٤٠ك شمال‌خاوری دیواندره ـ ٤ك جنوب خاورآب باریك
کوهستانی‌سردسیر ـ سکنه ١٠٠ ـ سنی ـ کردی
آب ازچشمه — محصول‌غلات حبوبات لبنیات توتون ـ شغل زراعت و گله‌داری ـ راه مالرو.

آب باریك‌سیاه کمر - âb-bârik-siyâh-kamar -
ده‌ازدهستان فعله‌کری بخش‌سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان .
١٥ك خاورسنقر ـ ٣ك‌شمال باختری‌ده‌نو .
دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ١٨٧ ـ شیعه ـ کردی‌فارسی
آب ازقنات چشمه‌ورودخانه گاورود ـ محصول غلات حبوبات تریاك توتون ـ شغل‌زراعت ـ صنایع دستی‌زنان قالیچه جاجیم پلاس‌بافی راه مالرو.

آب‌چشمه - âb-Çacıne — ده ازدهستان هندمینی بخش‌بدره شهرستان ایلام .
٨٩ك خاورایلام ـ کنارراه مالروبدره بایلام.
کوهستانی ـ گرمسیر ـ سکنه ١٧٠ ـ شیعه ـ کردی
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات تریاك حبوبات ـ شغل‌زراعت و گله داری ـ راه مالرو

ابدالان - abdâlân — ده از دهستان خسرو شهرستان تویسرکان ـ ٧ك باختر اشتران مرکز دهستان
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ٢٧٧ ـ شیعه ـ فارسی.
آب‌ازقنات ـ محصول‌غلات دیمی‌صیفی توتون‌تریاك گردو لبنیات شغل‌زراعت گله‌داری ـ صنایع‌دستی قالی‌بافی ـ راه مالرو .

آبدانان - âbdânân ـ نام یکی‌ازبخشهای ده‌گانه شهرستان ایلام وحدودآن بشرح زیراست .
ازطرف شمال به‌کبیرکوه وازخاوربرودکرخه وکبیرکوه از جنوب بدینارکوه وبخش دهلران ـ ازباختربه‌بخش زرین‌آباد .
موقعیت‌طبیعی ـ کوهستانی‌است هوای قرائیکه در دامنه و طول جاده قرارگرفته اندگرمسیرومالاریائی وسایرقراءآن که‌دردامنه‌ارتفاعات کبیرکوه واقع شده سردسیرمعتدل است
کوههای کبیرکوه در شمال دینارکوه وکوه‌کاسه‌ماس درجنوب بخش واقع است .
رودخانه های بخش ١ ـ رودخانه سیا گاب که ازکبیرکوه سر چشمه گرفته ودیگری رودخانه آبدانان که‌پس‌ازاستفاده‌زراعتی قریه‌آبادان هردودر٦ك جنوب قریه ماهوته بیکدیگر متصل و بطرف موسیان میروند .
٢ رودخانه چم‌کبودکه‌ازکبیرکوه سرچشمه‌گرفته‌وبارودخانه‌آبدانان یکی‌شده وبرودکرخه میریزد .
این بخش از٢٦ قریه بزرگ وکوچك تشکیل‌شده‌جمعیت‌آن درحدود ٦٠٠٠ نفراست .

مذهب ساکنین مسلمان شیعه و زبان مادری آنها کردی ولری است
شغل سکنه زراعت و گله‌داری ومحصول عمده آنها غلات لبنیات برنج
وتریاک است .
صنایع دستی زنان پلاس وچادربافی است
طبق اظهار مطلعین محل در۶ کیلومتری جنوب قریه گل گل دردامنه
کوه کاسه ماس معدن گوگرد ـ آب گرم ـ نفت وجود دارد وچند معدن
نمک نیزدارد .
یك قسمت ازاهالی قراء بخش ازطوایف کردشوهانی هستند.

آبدر ـ **âbdar** ـ ده ازدهستان آورزمان شهرستان ملایر
۳۵ک باختر شهرملایر ـ کنارراه مالروتگرکی با آورزمان
کوهستانی ـ معتدل مالاریائی ـ سکنه ۸۲۴ ـ شیعه ـ فارسی
آب ازقنات چشمه ـ محصول غلات بادام انگور
شغل زراعت ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه مالرو

ابراهیم آباد ـ **ebrâhim-âbâd** ـ ده از دهستان اوباتو
بخش دیواندره شهرستان سنندج
۱۸ک شمال باختری دیواندره ـ ۶ک باختر کیله کبود
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۸۶ ـ سنی ـ کردی
آب ازرودخانه وچشمه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات توتون ـ شغل
زراعت گله‌داری ـ راه مالرو

ابراهیم آباد ـ ده ازدهستان ییلاق بخش حومه شهرستان
سنندج .
۲۲ک خاور سنندج ـ ۳ک شمال شوسه سنندج همدان
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۲۵ سنی ـ کردی
آب ازچشمه ـ محصول غلات ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو .
صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی

ابراهیم آباد ـ ده ازدهستان حسین آباد بخش دیواندره شهرستان
سنندج .
۳۶ک جنوب خاوری دیواندره ـ ۷ک خاورشوسه سنندج به سقز
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۵۰ ـ سنی ـ کردی
آب ازچشمه محصول غلات لبنیات حبوبات ـ شغل زراعت گله‌داری
راه مالرو

ابراهیم آباد ـ ده ازدهستان نجف آباد شهرستان بیجار
۱۰ک جنوب خاوری نجف آباد ـ ٤ک جنوب بابانظر
تپه ماهور ـ سردسیر ـ سکنه ۱٤۵ ـ شیعه وسنی ـ کردی فارسی
آب ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری
صنایع دستی زنان قالیچه گلیم جاجیم بافی
راه مالرو .

ابراهیم آباد ـ ده ازدهستان درجزین بخش رزن شهرستان همدان
۳۷ک جنوب قصبه رزن ـ ۶ک جنوب فامنین
جلگه ـ سردسیر مالاریائی ـ سکنه ۱۱۵ ـ شیعه ـ ترکی
آب ازچشمه ـ محصول غلات حبوبات صیفی لبنیات .
شغل زراعت وگله‌داری ـ راه مالرو .

ابرلاق ـ **abarlâq** ـ ده از دهستان خرمرود شهرستان
تویسرکان .
۳۰ک شمال باختری شهرتویسرکان ـ ۱۲ک شمال باختراشتران مرکز
دهستان .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۹۵۰ ـ شیعه ـ فارسی .
آب ازقنات وچشمه ـ محصول غلات حبوبات مختصرگردو ـ صیفی ـ
توتون ـ صنایع دستی قالی بافی ـ راه مالرو .
دردومحل بفاصله ۳ کیلومترواقع ابرلاق بالاوپائین نامیده میشوند
سکنه پائین ۶۰۰ نفراست .
تابستان ازطریق ولاشجردوسوری اتومبیل میتوان برد

ابرو ـ **eberu** ـ ده ازدهستان چهاربلوك بخش سیمینه رود شهرستان
همدان .
۱۲ک جنوب خاوری همدان ـ ۲ک باخترانجلاس
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱٤۰۶ ـ شیعه ـ ترکی وفارسی
آب ازچشمه ها ورودخانه محلی ـ محصول غلات انگور قلمستان حبوبات
شغل زراعت ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه مالرو .
دبستان و ۵ باب دکان دارد .

آب زار ـ **âb-zâr** ـ ده ازدهستان شیروان بخش شیروان چرداول
شهرستان ایلام .
٤۶ک جنوب چرداول ـ ۲ک جنوب باختر راه مالروشیروان به بدره
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۳۰ ـ شیعه ـ کردی .
آب ازچشمه قاضی خانی ـ محصول غلات حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت
وگله‌داری ـ راه مالرو .

آب زیادی ـ **âb-ziyâdi** ـ نام پاسگاه مرزبانی ازبخش مهران .
شهرستان ایلام
۲۷ک جنوب باختری مهران ـ کنارمرزایران وعراق
تپه ماهور ـ گرمسیر ـ آب آشامیدن ازچشمه گودالی تلخ و شور ـ راه
مالرو بواسطه ناهموار بودن بسختی اتومبیل میتوان برد
سکنه افراد پاسگاه
پاسگاه مرزی کشورعراق بفاصله ۲۰۰ متری مغرب این پاسگاه واقع
شده است .

آبشینه ـ **âbcine** ـ ده از دهستان چهار بلوك بخش سیمینه رود
شهرستان همدان .
۹ک خاوری همدان ـ ۱ک جنوب شوسه همدان ملایر
کوهستانی ـ سردسیر مالاریائی ـ سکنه ۷۳۳ ـ شیعه ـ فارسی
آب ازرودخانه سیمین وچشمه ـ محصول میوه جات غلات حبوبات لبنیات

شغل زراعت و گله‌داری ـ صنایع دستی زنان گلیم بافی
دبستان ـ خیابان مشجر بشوسه و قهوه‌خانه کنار شوسه دارد

آبطاف - âbtâf - ده ازدهستان دلان بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان
۵۰ک جنوب خاوری کرمانشاه ـ ۸ک جنوب خاوری سراب فیروزآباد
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۰۰ ـ شیعه ـ لکی کردی فارسی
آب ازچشمه ـ محصول غلات آبی دیمی تریاک لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری تهیه ذغال هیزم ـ راه مالرو تابستان از طریق ماهیدشت اتومبیل میتوان برد ـ ازطایفه بالاوند هستند

آب گرمه - âb-garme - ده کوچکی است بخش صالح آباد شهرستان ایلام .
۳ک جنوب صالح آباد ـ ۷ک باخترشوسه ایلام ـ مهران
سکنه ۲۰ نفر

آب مشگین - âb-mecgin - ده از دهستان مهربان بخش کبودر اهنگ شهرستان همدان .
۶۸ک شمال باختری قصبه کبودرآهنگ ـ ۱۰ک خاور آب مشگین .
تپه ماهور ـ سردسیر ـ سکنه ۱۰۹۸ ـ شیعه ـ ترکی .
آب از قنات ـ محصول غلات دیم لبنیات ـ شغل زراعت و گله‌داری
صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه مالرو تابستان ازطریق چالو و اکنلو اتومبیل میتوان برد .

آب مکان - âb-makân - ده از بخش دهلران شهرستان ایلام
۴۰ک شمال باختری دهلران ـ کنار راه شوسه دهلران به نصربان
کوهستانی ـ گرمسیر ـ سکنه ۱۶۱ ـ شیعه ـ کردی
آب ازچشمه‌سار ـ محصول غلات لبنیات پشم ـ شغل زراعت گله‌داری

ابوالفتح آباد - abolfath-âbâd - ده از دهستان بالا شهرستان نهاوند .
۲۰ک جنوب خاوری شهر نهاوند ـ ۲ک جنوب راه شوسه نهاوند به ملایر و بروجرد .
دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۱۷۰ ـ شیعه ـ لری و فارسی
آب از قنات ـ محصول غلات تریاک حبوبات ـ شغل زراعت ـ راه مالرو

ابودردا - abudardâ — ده از دهستان قلقل رود شهرستان تویسرکان
۲۱ک جنوب باختری شهر تویسرکان ـ ۸ک باختر حمیل آباد
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۶۰۷ ـ شیعه ـ کردی و فارسی
آب از قنات ـ محصول غلات تریاک لبنیات ـ شغل زراعت و گله‌داری
صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه مالرو
زیارتگاهی بنام ابودر دا دارد .

آبوزا - âbvazâ ـ ده از بخش چوار شهرستان ایلام
۶ک شمال باختری چوار ـ ۶ک شمال باختری راه شوسه ایلام بشاه آباد
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۸۰ ـ شیعه ـ کردی
آب ازچاه ـ محصول غلات ـ شغل زراعت و گله داری ـ صنایع دستی قالی بافی ـ راه مالرو .
ساکنین ازطایفه ارکوازی هستند ـ زمستان گرمسیر میروند

ابوالمومن - abolmo'men - ده ازدهستان کل تپه فیض الله بیگی شهرستان سقز .
۵۶ک خاور سقز ـ ۷ک شمال قاپلانتو .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۰۰ ـ سنی ـ کردی .
آب از چشمه قنات — محصول غلات لبنیات توتون ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو .

آبهر - âbhar - ده از دهستان هندمینی بخش بدره شهرستان ایلام
۱۰۰ک خاور ایلام ـ کنار راه مالرو صیمره .
کوهستانی ـ گرمسیر ـ سکنه ۶۰۰ ـ شیعه ـ کردی .
آب ازچشمه بهرام خانی ـ محصول غلات لبنیات حبوبات تریاک — شغل زراعت و گله‌داری ـ راه مالرو .
دردو محل بفاصله یک کیلو متر واقع سکنه پائین ۳۵۰ نفر است

آب هندو - âb-hendu - ده از دهستان چهاربلوک بخش سیمینه رود شهرستان همدان .
۳۲ک خاور همدان ـ ۸ک خاور شوسه همدان بملایر .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳۸۰ ـ شیعه ـ ترکی ـ فارسی .
آب ازقنات وچشمه ـ محصول غلات انگور حبوبات لبنیات صیفی گردو ـ شغل زراعت و گله داری ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه مالرو .
ازطریق کورکهریز تابستان اتومبیل میتوان برد .

آجرلو - âjorlu - ده ازدهستان پیشخور بخش رزن شهرستان همدان
۳۸ک جنوب خاوری رزن ـ ۵ک شمال ده دوان .
جلگه ـ معتدل مالاریائی ـ سکنه ۱۸۷ ـ شیعه ـ ترکی .
آب از قنات ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت و گله‌داری ـ راه مالرو

آجگره - âjgare - ده ازدهستان کلاترزان بخش حومه شهرستان سنندج
۷ک شمال باختری سنندج ـ ۱ک شمال راه اتومبیل رو سنندج بمریوان
کوهستانی سردسیر ـ سکنه ۱۳۰ ـ سنی ـ کردی
آب از چشمه ـ محصول غلات توتون حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو ـ باین ده هشر گره نیز میگویند

اجلالیه - ejlâliyye - ده ازدهستان چهار بلوک بخش سیمینه رود شهرستان همدان
۲۲ک شمال همدان ـ ۱ک باختر راه شوسه همدان .
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۱۳۰ ـ شیعه ـ ترکی و فارسی .
آب ازچشمه و قنات ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت و گله‌داری
صنایع دستی زنان جاجیم بافی ـ راه اتومبیل رو .

آجی‌چای âji-çây — ده از دهستان اسفند آباد بخش قروه شهرستان سنندج .
۱۵ک خاور قروه - ٤ک باختر باباگرگر.
جلگه - سردسیر - سکنه ۲۰۰ - سنی - کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات حبوبات - شغل زراعت گله‌داری صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی - راه‌اتومبیل رو.
تابستان ازطریق قصلان اتومبیل میتوان برد.

آجی چای - ده‌ازدهستان گاو بازه شهرستان بیجار.
۱۲ک جنوب خاوری پیرتاج - ۱ک راه‌مالرو شاه‌گدار بگاو باره تپه ماهور - سردسیر - سکنه ۱۲۵ - شیعه - ترکی.
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله داری - صنایع دستی زنان قالیچه گلیم جاجیم بافی - راه‌مالرو.

آجین âjin - ده‌از دهستان افشار بخش اسدآباد شهرستان همدان
۲۰ک جنوب باختر قصبه اسدآباد - کنار راه مالرو عمومی اسدآباد بسقز
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۵۳۰ - شیعه - ترکی.
آب ازرودخانه ماوی وچشمه - محصول غلات انگور حبوبات تریاک لبنیات - شغل زراعت وگله‌داری - صنایع دستی زنان قالی جاجیم بافی - راه مالرو
دبستان و دباب دکان دارد

آچمیزان âçmizân - ده‌از دهستان کمازان شهرستان ملایر
۲٦ک جنوب شهرملایر - ۱۲ک جنوب راه‌شوسه ملایر باراک
جلگه - معتدل مالاریائی - سکنه ۲۳۸ - شیعه - فارسی
آب ازقنات - محصول غلات صیفی - شغل زراعت - صنایع دستی‌زنان قالیبافی - راه‌مالرو.

احمد آباد aḥmad-âbâd - ده از دهستان جلگه افشار بخش اسدالله آباد شهرستان همدان - ۹ک جنوب باختری قصبه اسدآباد ٦ک باختر شوسه اسدآباد به‌کنگاور.
جلگه - سردسیر مالاریائی - سکنه ۳٦۰ - شیعه - کردی.
آب ازرودخانه شهاب - محصول غلات لبنیات تریاک حبوبات انگور شغل زراعت گله داری - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو تابستان اتومبیل میتوان برد.

احمد آباد - ده از دهستان ترک شهرستان ملایر.
۵۷ک شمال خاوری شهر ملایر - کنار خاوری راه‌مالرو ورکش بخمجین
کوهستانی - معتدل مالاریائی - سکنه ۲٦۷ - شیعه - ترکی.
آب ازچاه - محصول غلات - شغل‌زراعت - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه‌مالرو.

احمد آباد - ده از دهستان میان دربند بخش مرکز شهرستان کرمانشاهان.
۳۲ک شمال باختری کرمانشاه ازطریق سراب خشکه - کنار رودخانه رازآور

دشت - سردسیر - سکنه ۲۱٦ - شیعه - کردی - فارسی .
آب ازرودخانه رازآور - محصول غلات حبوبات برنج لبنیات صیفی شغل زراعت - راه‌مالرو درفصل‌خشکی اتومبیل میتوان برد.
در دومحل بفاصله ۲ کیلومتر واقع‌شده اند.

احمد آباد - ده‌از دهستان در جزین بخش رزن شهرستان همدان
۱۰ک جنوب خاوری رزن - کنار راه‌فرعی رزن به‌نوبران .
جلگه - سردسیر مالاریائی - سکنه ۱۸۱ - شیعه - ترکی .
آب ازقنات - محصول غلات حبوبات - شغل زراعت - راه‌اتومبیل‌رو

احمد آباد - ده از دهستان کرانی شهرستان بیجار.
۱٦/۵ک جنوب باختری حسن‌آباد سوگند - کنار رودخانه قمچقای
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۸۰ - شیعه - ترکی.
آب ازرودخانه وچشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله‌داری صنایع دستی زنان قالیچه وجاجیم بافی - راه‌مالرو .

احمد آباد - ده‌از دهستان ماهیدشت بالا بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۲۵ک جنوب کرمانشاه - ۸ک جنوب‌خاوری قیماس .
دامنه - سردسیر - سکنه ۱۷۰ - شیعه - کردی فارسی.
آب ازقنات - محصول غلات حبوبات صیفی تریاک چغندر قند لبنیات میوجات - شغل زراعت گله‌داری - راه‌مالرو - باین ده درمحل‌سنگر ساقی میگویند .

احمد آباد - ده‌ازدهستان دینور بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان
۱۷ ک شمال باختری صحنه - ۱ک جیحون آباد .
دامنه - سردسیر - سکنه ۱٦۸ - شیعه - کردی فارسی .
آب‌ازرودخانه گنگرشاه - محصول‌غلات حبوبات‌تریاک‌چغندرقند - شغل زراعت - اتومبیل‌میتوان‌برد

احمد آباد - ده ازدهستان قلقلرود شهرستان تویسرکان.
۱۵ک جنوب شهرتویسرکان - ۵ک شمال حبیل‌آباد.
کوهستانی - معتدل - سکنه ۱٦۳ - شیعه - فارسی.
آب ازچشمه - محصول غلات دیم لبنیات - شغل زراعت وگله‌داری راه مالرو.

احمد آباد - ده از دهستان گاو رود بخش کامیاران شهرستان سنندج.
۵۵ک شمال کامیاران - ۸ک خاورامیرآباد.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۹۰ - سنی‌شافعی - کردی.
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله‌داری راه‌مالرو .

احمد آباد - ده ازدهستان حاجیلو بخش کبودر اهنگ شهرستان همدان.
۱۵ک باختر کبودر اهنگ - ٤ک حصار.
جلگه - سردسیر - سکنه ۷۵ - شیعه - ترکی.

آب از قنات ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت و گله‌داری ـ صنایع دستی زنان قالی‌بافی ـ راه مالرو ـ از امیر آباد میتوان اتومبیل برد.

احمد آباد ـ ده از دهستان خزل شهرستان نهاوند.
۲۷ ک شمال باختری شهر نهاوند ـ ۰ـ۸ ار رودخانه گاوماساب.
سکنه ۵۰ نفر.

احمد آباد ـ ده از دهستان خزل شهرستان نهاوند.
۳۳ ک شمال باختری شهر نهاوند ـ ٤ ک جنوب چقا اسرائیل
سکنه ۵۰ نفر.

احمد آباد ـ ده از دهستان حسین آباد بخش دیواندره شهرستان سنندج.
۳۰ ک جنوب دیواندره ـ ۷ ک باختر شوسه سنندج به دیواندره.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۵۰ ـ سنی ـ کردی.
آب از رودخانه وچشمه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات توتون ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو.

احمد آباد باش - ahmad-âbâd-bâc - ده از دهستان اسفند آباد بخش قروه شهرستان سنندج.
٤۸ ک شمال خاوری قروه ـ ۹ ک شمال گزل قیه.
جلگه ـ سردسیر ـ سکنه ۲۰۵ ـ سنی شافعی ـ کردی.
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی.

احمد آباد پنجه — ahmad-âbâd-panja — ده از دهستان اسفند آباد بخش قروه شهرستان سنندج.
۳٤ ک جنوب باختری قروه ـ ۲ ک جنوب راه اتومبیل رو قروه سنقر
جلگه ـ سردسیر ـ سکنه ۳۰۰ ـ سنی شافعی ـ کردی.
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت و گله داری — صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی ـ راه مالرو.

احمد آباد چشمه - ahmad-âbâd-çacme - ده از دهستان شراء بخش رزن شهرستان همدان.
۵۸ ک جنوب قصبه زرن ـ ۱ ک باختر رودخانه قره‌چای.
جلگه ـ معتدل مالاریائی ـ سکنه ۳۷۰ ـ شیعه ـ ترکی.
آب از چشمه — محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت و گله‌داری ـ راه مالرو ـ تابستان از کمیجان اتومبیل میتوان برد.

احمد آباد سونج - ahmad-âbâd-sovenç - بنام اصلی آن کانی زرینه مراجعه شود

احمد آباد مله ماسه - ahmad-âbâd-male-mâse - ده از دهستان دینور بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان.
۳۱ ک شمال باختر صحنه ـ نیم کیلومتری راه شوسه کرمانشاه سنقر
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۱۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب از چشمه ـ محصول غلات ـ شغل زراعت.

احمدروغنی - ahm ad-rw oqani - ده از دهستان کمازان شهرستان ملایر.
۳۰ ک جنوب خاوری ملایر ـ ۵ ک شمال راه شوسه ملایر به اراک.
کوهستانی ـ معتدل مالاریائی ـ سکنه ٦۳۰ ـ شیعه ـ فارسی.
قنات ـ محصول غلات میوه ـ شغل زراعت — صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه مالرو.

احمدقلی - ahmad-qoli - ده از دهستان انگوان بخش شیروان چرداول شهرستان ایلام.
۱۲ ک جنوب چرداول ـ ۲ ک باختر راه اتومبیل رو زنگوان.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۸۰ ـ شیعه ـ کردی.
آب از چشمه شوراب ـ محصول غلات لبنیات حبوبات ـ شغل زراعت و گله‌داری.
در دو محل نزدیک بهم بنام احمدقلی علیا وسفلی مشهور — سکنه علیا ۸۰ نفر.

احمد کر — ahmad-kar - ده از دهستان اوباتو بخش دیواندره شهرستان سنندج.
۲۸ ک شمال باختر دیواندره — ۳ ک شمال شوسه دیواندره بسقز
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲٤۰ ـ سنی ـ کردی
آب از رودخانه وچشمه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات توتون ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو.

احمد مژده - ahmad-mojde - ده از دهستان تیلکوه بخش دیواندره شهرستان سنندج.
٤۹ ک شمال باختر دیواندره ـ ۲ ک شمال شوسه دیواندره بسقز
کوهستانی ـ سکنه ۲۲۰ — سنی ـ کردی.
آب از چشمه ـ محصول غلات توتون انگور گردو وپشم روغن ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه تا جاده مالرو.

احمدوند — ahmadvand - ده از دهستان میاندربند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۲٤ ک شمال کرمانشاه ـ ۱ ک خاور شوسه سنندج.
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۳۲۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب از چاه ـ غلات ـ حبوبات دیم ـ شغل زراعت اتومبیل از شوسه میتوان برد.

اختاچی - axtâçi - ده از دهستان چهار بلوک بخش سیمینه رود شهرستان همدان.
۲۱ ک باختر قصبه بهار ـ ٤ ک شمال شوسه همدان کرمانشاه.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ٤۸۲ ـ کردی فارسی و ترکی.
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات حبوبات ـ شغل زراعت و گله‌داری.
صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه فرعی بشوسه دارد.

اخضر آباد — axzar-âbâd - ده کوچکی است از دهستان گل تپه فیض اله بیگی بخش مرکزی شهرستان سقز.

۵۳ك شمال‌خاور سقز -۲ك برچم

کوهستانی -سردسیر -سکنه ۶۰ نفر -سنی -کردی.

آب‌ازچشمه و قنات - محصول غلات لبنیات توتون تنباکو - شغل زراعت وگله‌داری -راه‌مالرو.

آخوندی - âxundi - ده از دهستان هرسم بخش مرکزی شهرستان‌شاه‌آباد

۴۰ك‌خاور شاه‌آباد - ۲ك‌تا لاندشت.

کوهستانی- سردسیر - سکنه ۴۵۰ -شیعه -کردی - فارسی.

آب قنات محصول - غلات دیمی لبنیات - شغل زراعت‌گله‌داری تهیه ذغال وهیزم -راه‌مالرو.

بین این دوتالاندشت روی تپه‌ای آثار خرابه قلعه قدیمی بنام قلعه کهنه وجوددارد

آخی‌کمال- âxi-kamâl ده از دهستان ییلاق بخش حومه شهرستان سنندج.

۴۵ك شمال‌خاوری سنندج - ۶ك‌خاور بله‌دستی.

دامنه - سردسیر -سکنه ۱۶۵ -سنی -کردی.

آب‌ازچشمه - محصول غلات -شغل‌زراعت -راه‌مالرو.

صنایع‌دستی‌زنان قالیچه‌جاجیم گلیم بافی.

آدینان- âdinân -ده از دهستان‌کل تپه فیض‌اله بیگی بخش مرکزی‌شهرستان‌سقز

۱۸ك خاورسقز -کنار شوسه ورودخانه جغتو.

کوهستانی-سردسیر - سکنه ۱۸۰ - سنی -کردی.

آب از چشمه و رودخانه - محصول غلات توتون جو لبنیات - شغل زراعت وگله‌داری - راه‌اتومبیل‌رو .

درسال۱۳۱۷بل‌بتنی مهمی دراراضی‌این‌ده برودخانه جغتور یاذرینه رودبسته شده راه شوسه‌سقز به‌سنندج‌از آن‌میگذرد.

آران - ârân- ده از دهستان‌خزل شهرستان‌نهاوند.

۴۸ك شمال باختری شهرنهاوند - ۵ك دو راهی شوسه کنگاور به کرمانشاه -کنارشوسه.

جلگه- معتدل مالاریائی -سکنه۵۲۲ -شیعه -لری‌وفارسی

آب ازرودخانه - محصول غلات تریاك حبوبات لبنیات -شغل‌زراعت وگله‌داری - پاسگاه‌ژاندارمری دارد .

آرانله - ârânle -ده‌ازدهستان فیله‌کری بخش سنقروکلیائی شهرستان‌کرمانشاه .

۱۴ك شمال‌خاور سقز - ۶ك باختر راه فرعی سقز به‌نورآباد

دامنه-سردسیر-سکنه۱۸۷-شیعه- کردی فارسی .

آب‌ازچشمه -محصول‌غلات‌حبوبات دیمی تریاك توتون-شغل زراعت - قالیچه‌جاجیم پلاس‌بافی - راه‌مالرو.

آرته بلاغ - ârte-bolâq - ده از دهستان آورزمان شهرستان ملایر

۳۰ك باختر شهر ملایر-۱۸ك باختر راه شوسه ملایر به‌همدان

جلگه-معتدل مالاریائی -سکنه ۱۳۵ - شیعه-فارسی.

آب ازچشمه وقنات-محصول غلات‌دیم.

شغل‌زراعت -صنایع دستی‌زنان‌قالی‌بافی -راه‌مالرو

ارته‌قمیش -orte-qamic- ده‌ازدهستان سردرودبخش‌رزن شهرستان همدان .

۵۰ك شمال‌باختر قصبه‌رزن-۳۰ك‌شمال‌باختردمق.

کوهستانی -سردسیر-سکنه ۵۷۲ -شیعه-ترکی.

آب ازچشمه محصول غلات لبنیات دیم -شغل‌زراعت‌گله‌داری.

صنایع دستی‌زنان قالی بافی -راه‌مالرو تابستان ازطریق دمق‌وبابا نظر اتومبیل‌میتوان‌برد.

آرتیمان - ârtimân - ده از دهستان کرزان رود شهرستان تویسرکان .

۴ك شمال تویسرکان -۳ك‌سرکان.

کوهستانی سردسیر -سکنه۲۴۸۴ - شیعه - فارسی.

آب ازرودخانه ده هولهولان -محصول غلات‌حبوبات انواع میوه‌جات شغل‌زراعت-راه‌مالرو.

امامزاده - دبستان و ۱۰ باب‌دکان‌دارد.

قیسی این‌ده بطورکالیفرنی تهیه‌شده بخارج‌حمل میگردد.

آردان -ârdân - ده ازبخش آبدانان شهرستان ایلام

۲۴ك باختری آبدانان -۲ك‌خاور راه مالرو ایلام به‌آبدانان

کوهستانی معتدل -سکنه ۴۳ - شیعه -کردی .

آب ازچشمه‌سار- محصول غلات -لبنیات - پشم -تریاك شغل زراعت گله داری-راه مالرو

مزرعه‌آدران جزء این ده محسوب میشود.

اردشیرآباد - ardacir-âbâd - ده از دهستان بالا شهرستان نهاوند.

۱۸ك جنوب خاوری شهرنهاوند - ۵ك‌جنوب راه شوسه نهاوند بملایر و بروجرد.

دامنه -سردسیر -سکنه ۱۹۰ -شیعه -لری وفارسی

آب ازچشمه-محصول غلات‌تریاك برنج‌لبنیات -شغل‌زراعت‌وگله‌داری صنایع دستی‌زنان‌قالی‌بافی -راه‌مالرو.

اردکلو -ordaklu -ده‌از دهستان‌سامی شهرستان‌ملایر

۲۱ك جنوب شهرملایر - ۱۵ك خاور شوسه ملایر به بروجرد .

کوهستانی - معتدل مالاریائی -سکنه۱۱۲۳ - شیعه - فارسی

آب ازچشمه وقنات - محصول غلات‌صیفی تریاك.

شغل‌زراعت - راه‌مالرو - یکدبستان چهارکلاسه دارد.

ارزانفوت - arzânfut -ده‌ازدهستان ترك‌شهرستان ملایر

۱۰ك‌شمال باختری شهرملایر- ۱۲ك‌باختر راه‌شوسه ملایر به‌همدان

کوهستانی -معتدل مالاریائی -سکنه ۲۱۲۴ -شیعه -ترکی‌وفارسی

آب ازچشمه ـمحصول غلات توتون صیفی تریاك میوجات چغندرقند شغل زراعت صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه مالرو ـتابستان ایل یارمطاقلو برای تعلیف احشام بارتفاعات این ده می آیند

آرزند — ârazand ـ ده از دهستان ییلاق بخش قروه شهرستان سنندج.
۵۵ك خاورسنندج ـ۶ك شمال شوسه سنندج قروه.
جلگه ـسردسیر ـسکنه ۲۳۰ ـسنی ـکردی.
آب ازچشمه — محصول غلات لبنیات ـشغل زراعت گله داری ـراه مالرو صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی.

آرزووج-ârzuvaj-ده از دهستان کرزان رود شهرستان تویسرکان
۱۹ك شمال باختر شهر تویسرکان ـ۹ك کرزان
کوهستانی ـسردسیر ـمالاریائی ـسکنه ۷۱۱ ـشیعه ـ ترکی و فارسی
آب سراب گشانی ـمحصول غلات حبوبات گردو انگور ـشغل زراعت گله داری ـراه مالرو.

ارکس-areks- ده از دهستان کمازان شهرستان ملایر.
۲۹ك جنوب شهر ملایر ـ ۱۶ك جنوب شوسه ملایر به اراك.
کوهستانی ـمعتدل مالاریائی ـسکنه ۷۴۰ ـشیعه ـفارسی.
آب ازچشمه ـمحصول غلات صیفی ـشغل زراعت.
صنایع دستی زنان قالی بافی ـراه مالرو.
دردو محل بفاصله ۳ك واقع ارکس بالا و پائین نامیده میشوند سکنه بالا ۴۰۰ نفر است.

ارکواز-arkavâz - یکی از بخشهای ده گانه شهرستان ایلام حدود و مشخصات آن بشرح زیر است.
حدود ـ ازطرف شمال وشمال باختر بدهستان میش خاص بخش بدره و بخش صالح آباد ـ ازطرف خاور وشمال خاور بسلسله جبال کبیر کوه حدفاصله بین این بخش و بخش بدره ـ ازجنوب وجنوب خاوری برودخانه چنگموله ومرز عراق ـ ازطرف باختر وجنوب باختری برودخانه کنجان چم و بخش مهران .
هوای این بخش بواسطه کوهستانی بودن منطقه ووجود اشجار جنگلی معتدل ولی هوای قسمت جنوب و جنوب باختری آن بواسطه گودی منطقه ومجاورت باجلگه مهران گرمسیر است
کوههای مهم بخش عبارتند از کبیر کوه ـ کوه تونه کوه پارباب درخاور بخش ـ کوه گچ مخمل ـ وکمرچرمك در باختر ـ کوه سیاه ـ کوه پارباب وکوه اسختر در شمال ، بلندترین قلعه کوه کبیر کوه بنام وزرین بارتفاع ۳۰۶۲ متر در خاور این بخش واقع است
رودخانه های مهم بخش عبارتند ازرودخانه گل گل ـ رودخانه گلال پیر محمد رودخانه خوشادول که عموماً از دامنه های کبیر کوه سرچشمه گرفته درقسمت سفلی و باسامی کنجان چم ـ گاوی ـ چنگوله موسوم درحدود بخش مهران وارد کشور عراق میگردد
این بخش از ۳۲ قریه بزرگ وکوچك تشکیل شده جمعیت آن درحدود ۸ هزار نفر ـ زبان ساکنین کردی مذهب مسلمان شیعه میباشد محصولات عمده بخش گندم جو لبنیات برنج ـ شغل زراعت و گله داری است.
دو زیارتگاه دراین بخش موجود است بنام مزار سید محمد در دهستان ملکشاهی ودیگری مزار سید نصرالدین در دهستان شوهان که زیارتگاه اهالی پشتکوه میباشد و شجره آنها را بامام هفتم علیه السلام نسبت میدهند — مرکز این بخش سابقاً آبادی قلعه دره بوده ولی پس از خرابی ساختمانهای آن بخشدار بخش در شهر ایلام ساکن است

ارگنه — argene ـده از دهستان چمچمال بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان
۱۱ك جنوب صحنه ـ ۱۰ك جنوب شوسه کرمانشاه بهمدان
دشت ـسردمعتدل ـسکنه ۴۰۰ ـشیعه کردی فارسی
آب ازگاماسیاب — محصول غلات تریاك حبوبات توتون شغل زراعت. راه مالرو.
در دومحل بفاصله دو کیلومتر واقع به بالا و پائین مشهور سکنه بالا ۱۷۵ نفر است

آرمرده — ârmarde — ده ازدهستان پشت آربابا بخش بانه شهرستان سقز.
۱۲ك جنوب باختر بانه ـ ۳ك گندمان.
کوهستانی ـسردسیر ـ سکنه ۳۰۰ — سنی — کردی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات محصولات جنگلی ـ شغل زراعت وگله داری تهیه ذغال وهیزم ـ راه مالرو .

ارمنی جان-armani-jân— ده ازدهستان دینور بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان.
۳۵ ك شمال باختری صحنه ـ ۱۱ك باختر شوسه کرمانشاه بسقز.
دشت — سردسیر — سکنه ۶۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب ازرودخانه کرم بست ـ محصول غلات حبوبات میوه جات تریاك توتون ـشغل زراعت ـ تابستان میتوان اتومبیل برد.

ارمی-aremi - ده از بخش دره شهر شهرستان ایلام
۱۵ك خاور دره شهر ـ ۲ك شمال راه مالرو دره شهر بماژین.
کوهستانی ـ گرمسیر مالاریائی ـ سکنه ۳۳۱ — شیعه ـ لکی ـ چادر نشین.
آب از چشمه سار ـ محصول غلات لبنیات تریاك حبوبات ـ شغل زراعت وگله داری

ارندان-arandân ـ ده از دهستان کلاترزان بخش حومه شهرستان سنندج
۱۲ك شمال باختری سنندج ـ ۳ك شمال شوسه سنندج به مریوان
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۵۰۰ ـ سنی ـ کردی فارسی.
آب ازرودخانه ـچشمه وقنات ـ محصول غلات توتون میوه جات لبنیات شغل زراعت وگله داری ـ راه فرعی ـ مسجد ودبستان دارد.

آرومند-ârumand ـ ده ازدهستان چهاربلوك بخش سیمینه رود شهرستان همدان.

۱۲ک باختر قصبه بهار ـ ۲ک شمال شوسه همدان کرمانشاه
جلگه ـ سردسیر ـ سکنه ۶۲۰ ـ شیعه ـ ترکی و فارسی.
آب از رودخانه و هنان چشمه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات صیفی شغل زراعت و گله داری ـ صنایع دستی زنان قالی بافی.
در تابستان میتوان اتومبیل برد.

آریان-âryân ـ ده از دهستان ژاورود بخش رزاب شهرستان سنندج.
۲۷ک جنوب خاوری رزاب ـ ۴ک باختر پایگاران.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳۰۲ ـ سنی ـ کردی .
آب از چشمه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات توتون میوه جات ـ شغل زراعت و گله داری ـ صنایع دستی کرباس بافی ـ راه مالرو.

آریکان-ârikân ـ ده از دهستان کرزان رود شهرستان تویسرکان.
۸ک باختر تویسرکان ـ کنار راه شوسه تویسرکان بکرمانشاه
جلگه ـ سردسیر ـ سکنه ۲۵۷ ـ شیعه ـ فارسی
آب از رودخانه کرزان رود ـ محصول غلات حبوبات تریاک قلمستان لبنیات ـ شغل زراعت و گله داری .

آزادویس-âzâd-veys ـ ده از دهستان کرانی شهرستان بیجار
۱۱ک شمال خاوری حسن آباد سوکند ـ ۵ک جنوب شاهنشین
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۰۰۰ ـ شیعه ـ ترکی.
آب از چشمه ـ محصول غلات دیم لبنیات انگور میوه جات ـ شغل زراعت و گله داری ـ صنایع دستی قالیچه و جاجیم بافی ـ راه مالرو دبستان دارد
در دو محل بفاصله یک کیلومتر بنام آزاد ویس بالا و پائین مشهور سکنه آزادویس بالا ۵۰۰ نفر است.

آزان اوزان-âzân-uzân ـ ده از دهستان چمچمال بخش صحنه شهرستان کرمانشاه .
۳۱ک باختر صحنه ـ ۲ک خاور شوسه کرمانشاه بسقز.
دامنه ـ معتدل ـ سکنه ۸۰ ـ شیعه ـ کردی و فارسی.
آب از رودخانه دینور ـ محصول غلات برنج چغندر قند توتون تریاک شغل زراعت ـ از طریق بدربان میتوان اتومبیل برد .

ازره-azre ـ ده از بخش سنجابی شهرستان کرمانشاه
۸ک جنوب خاوری کوزران ـ ۱/۵ک خاور راه فرعی کوزران بچهار زبر.
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۲۰۰ ـ مسلمان ـ کردی و فارسی
آب از چاه ـ محصول غلات حبوبات دیم لبنیات ـ شغل زراعت و گله داری ـ راه مالرو ـ گله داران زمستان برای تعلیف احشام حدود نفت شاه میروند ـ در دو محل نزدیک بهم واقع شده است

ازگله-azgala ـ نام یکی از دهستانهای گرمسیری بخش ثلاث شهرستان کرمانشاه.
این دهستان در باختر بخش بین دهستانهای جیگران ـ سرقلعه ـ خانه شور و کشور عراق واقع شده منطقه ایست کوهستانی هوای آن گرمسیر است.
ازگله قشلاق ایل قبادی است زمستان در حدود ۶۰۰ خانوار از ایل مذکور در این دهستان در سیاه چادر زندگی و مشغول تعلیف احشام و زراعت میشوند تابستان بمحل ییلاقی برمیگردند .
این دهستان از ۱۰ آبادی تشکیل شده جمعیت آن در حدود ۱۱۰۰ نفر مرکز آن ازگله و قراء مهم آن بشرح زیر است :
ازگله ـ دارزنگنه ـ قیطول ـ سورمر.
راه فرعی که فقط در مواقع غیربارانی ممکن است اتومبیل برد از سرپل ذهاب از راه جیگران تا ازگله وجود دارد.

ازگله ـ ده مرکز دهستان ازگله (گرمسیر قبادی) بخش ثلاث شهرستان کرمانشاه.
۴۰ک شمال سرپل ذهاب ـ ۱۸ک شمال خاوری سرقلعه ـ ۶ ک مرز عراق .
کوهستانی ـ گرمسیر ـ سکنه ۲۰۰ ـ سنی ـ کردی
آب از سراب صیدیخان ـ محصول غلات برنج ذرت لبنیات ـ شغل زراعت و گله داری ـ راه اتومبیل رو بسرپل ذهاب دارد که فقط در تابستان قابل عبور است .
زمستان در حدود یکصد خانوار از ایل قبادی برای تعلیف احشام و زراعت در حدود این ده ساکن میشوند.

ازناو-eznâv ـ ده از دهستان حومه شهرستان ملایر
۳ک خاور ملایر ـ ۳ک خاور راه اتومبیل رو ملایر به محمودآباد.
کوهستانی ـ معتدل مالاریائی ـ سکنه ۱۳۲۰ ـ شیعه ـ فارسی
آب از قنات ـ محصول غلات تریاک ـ شغل زراعت ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه اتومبیل رو.

ازناو ـ ده از دهستان پیشخور بخش رزن شهرستان همدان.
۴۰ک جنوب خاوری قصبه رزن ـ ۶ک جنوب راه عمومی رزن نوبران
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۷۷ ـ شیعه ـ ترکی.
آب از قنات ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت و گله داری ـ راه مالرو ـ رودخانه قرهچای اراضی زراعتی این ده را مشروب میسازد

ازناو-aznâv ـ ده از دهستان دینور بخش صحنه شهرستان کرمانشاه
۴۴ک شمال باختری صحنه ـ ۳ک شمال راه کندوله.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۲۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب از چشمه و قنات ـ محصول غلات دیمی میوه جات تریاک توتون شغل زراعت ـ راه مالرو.
در دو محل بنام ازناو بالا و پائین مشهور است.

ازناوله-eznâvle ـ ده از دهستان حومه شهرستان ملایر
۶ ک جنوب باختری شهر ملایر ـ کنار راه اتومبیل رو ملایر به جوزان
کوهستانی ـ معتدل مالاریائی ـ سکنه ۸۷۱ ـ شیعه ـ فارسی

آب از قنات ـ محصول غلات تریاك میوه ـ شغل زراعت .
صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه اتومبیل رو .

ازندریان - azandariyân — قصبه از دهستان ترك شهرستان ملایر .
۳۰ ك شمال باختری شهر ملایر — ۶ ك باختر راه شوسه ملایر به همدان .
دامنه ـ سردسیر — سکنه ۲۰۰۹ ـ شیعه ـ ترکی و فارسی .
آب از ۶ رشته قنات و زه‌آب رودخانه محلی دربهار که از کوه الوند سرچشمه میگیرد و چشمه .
محصول غلات انگور و انواع میوه‌جات سرد سیری ـ شغل زراعت و گله‌داری درحدود یکصد* باب دکان دارد .
صنایع دستی زنان قالی جاجیم و گلیم بافی ـ راه فرعی بشوسه دارد درقدیم ازناو ناریان نامیده میشد .
یکدبستان بنام چوبینه پسران ـ ۴ حمام و ۴ مسجد دارد .
از آثار قدیم قلعه‌ای بنام مومن‌خان دارد ـ تپه‌ای بنام قزل قلعه سی از آثار باستانی دارد درکاوشها اشیاء قدیمی دراین تپه پیدا شده است

ازنهری eznahri ـ ده از دهستان سلکی شهرستان دماوند
۲۱ ك باختر شهرنهاوند — ۵ ك جنوب شهرك .
جلگه سردسیر ـ سکنه ۶۵ ـ شیعه ـ لری و فارسی .
آب ازچشمه ـ محصول غلات تریاك حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت و گله‌داری — راه‌مالرو .

آساوله — âsâvla — ده از دهستان ییلاق بخش حومه شهرستان سنندج .
۶ ك جنوب خاور سنندج ـ کنارشوسه سنندج به کرمانشاه .
دامنه — سردسیر ـ سکنه ۹۰ ـ سنی — کردی .
آب ازرودخانه وچشمه ـ محصول غلات لبنیات .
صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی .
شغل زراعت گله‌داری ـ راه اتومبیل رو .

آساوله ـ ده ازدهستان سور سور بخش کامیاران شهرستان سنندج .
۱۸ ك شمال کامیاران ـ ۱ ك باختر شوسه کرمانشاه ـ سنندج
کوهستانی سردسیر ـ سکنه ۲۶۲ ـ سنی ـ شافعی ـ کردی
آب از چشمه — محصول غلات لبنیات توتون ـ شغل زراعت گله‌داری راه مالرو ـ دبستان دارد .

اساوله — esâvle — ده از دهستان سر شیوه بخش مریوان شهرستان سنندج .
۴۸ ك شمال خاوری دژشاهپور ـ ۲ ك شمال‌خاوری کیله .
کوهستانی ـ سردسیر — سکنه ۱۲۵ ـ سنی — کردی .
آب از چشمه ها ـ محصول غلات لبنیات توتون .
شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو و صعب‌العبور .

کوه کنه شسم در شمال این ده واقع غاری دراین کوه وجود دارد .

اسپریز -aspariz- ده از دهستان اورامان بخش رزاب شهرستان سنندج .
۲۲ ك جنوب رزاب ـ ۵ ك محل تلاقی رودخانه اورامان به سیروان
کوهستانی ـ معتدل ـ سکنه ۵۱۳ — سنی شافعی ـ کردی
آب از چشمه ـ محصول مختصر غلات حبوبات ـ شغل زراعت گله‌داری آهنگری نجاری بنائی — شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو و صعب‌العبور ـ زیارتگاهی بنام سیداسمعیل دارد .

استدآباد — ested-âbâd ـ ده از دهستان دروفرامان بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۲۵ ك جنوب خاوری کرمانشاه ـ کنار رودخانه قره‌سو
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۱۳۰ — شیعه ـ کردی فارسی
آب ازرود خانه قره‌سو وزه‌آب دره‌علی اکبر ـ محصول غلات‌صیفی حبوبات تریاك چغندرقند مختصرحبوبات .
شغل‌زراعت ـ راه‌مالرو واز طریق علی‌اکبروکرانی اتومبیل میتوان برد ـ تقریباً درسی سال قبل یك‌نفر امریکائی بنام مستر استد در این اراضی این ده راخریداری وموسسه‌خیریه‌ای دایر واز اطفال یتیم نگاهداری میشود اطفال مذکور پس از رسیدن بسن بلوغ و تحصیل در حدود کلاس ۶ مرخص میشوند این آبادی بنام استد آبادبانی اولیه مشهورشده است — موسسه فعلا نیز دایر است .

اسحق‌آباد — eshâq-âbâd ـ ده ازدهستان خور خوره بخش دیواندره شهرستان سنندج .
۶۲ ك باختر دیواندره ۱۶ ك باختر بست .
کوهستانی سردسیر ـ سکنه ۱۱۰ — سنی — کردی
آب ازچشمه — محصول غلات وحبوبات ـ شغل‌زراعت گله‌داری
صنایع دستی زنان جاجیم بافی ـ راه‌مالرو

اسحق‌آباد — بنام دیگر آن قلعه مراجعه شود

اسحق‌وند -eshâqvand- ده ازدهستان ۳ بخش هرسین شهرستان کرمانشاهان .
۱۵ ك جنوب باختر هرسین ـ ۳ ك صوفیوند .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۹۳ ـ شیعه ـ کردی فارسی
چشمه ـ غلات دیمی مختصر حبوبات تریاك ـ شغل‌زراعت
راه مالرو .

اسدآباد - asad-âbâd — نام یکی از بخشهای چهار گانه شهرستان همدان همچنین نام قصبه مرکز بخش است .
این بخش درجنوب باختری شهرستان واقع‌شده محدود است از طرف شمال به بخش قروه ازشهرستان سنندج ـ ازطرف شمال‌خاور بخش بهار شهرستان همدان . ازطرف جنوب خاور شهرستان تویسرکان ـ

ازطرف جنوب بخش کنگاور شهرستان کرمانشاهان ـ ازطرف باختر بخش سنقر و کلیائی شهرستان کرمانشاهان.

وضع طبیعی ـ قسمت مرکزی بخش دشت و سایر نقاط آن کوهستانی است .

هوای مناطق کوهستانی سردسیرتر ازدشت وهوای قراء مجاور رودخانه شهاب ازحسن آباد بهپائین بواسطه آبهای راکدمالاریائی وناسالم است .

ارتفاعات ـ شعب مختلف الوند درخاور وشمال خاوری بخش کشیده شده درقسمت باختر وجنوب باختری ارتفاعات امروله ـ خشکه‌تومو دالاخانی قرار گرفته است .

رودخانه شهاب ازدهستان چهار دولی این بخش سرچشمه گرفته پس‌از گذشتن ازتنگ بوجین ودشت جلگه افشار وکنگاور دربخش صحنه برودخانه گاماسیاب ملحق‌میشود.

رودخانه کنگرشاه ازدهستان فارسینج این بخش سرچشمه‌گرفته‌پس ازگذشتن ازدهستان خدابندلو ودینور بخش‌صحنه در نزدیکی بیستون برودخانه گاماسیاب ملحق‌میشود. راه‌شوسه طهران کرمانشاه تقریباً از وسط این بخش‌میگذرد قصبه اسدآباد مرکز این بخش‌درکنارشوسه واقع شده‌است

این بخش‌از چهاردهستان بشرح زیرتشکیل شده وشرح هر یك‌ازقراء ودهستانها درجای خود داده‌شده است

۱ـ دهستان جلگه افشار	۸۶ آبادی	۳۵ هزارنفر
۲ـ « چهاردولی	۲۷ «	۸ هزارنفر
۳ـ « فارسینج	۱۹ «	۶ « «
۴ـ « کلیائی	۱۵ «	۴۵۰۰ نفر

بنابر آمار فوق بخش‌اسدآباد از۱۴۷ آبادی تشکیل‌شده سکنه‌آن ۵۳۵۰۰ نفراست

اسدآباد ـ قصبه مرکزبخش اسدآباد ازشهرستان همدان

این قصبه در ۵۴ کیلومتری جنوب باختر همدان‌سرراه شوسه‌کرمانشاه واقع شده‌است‌ـ وضع طبیعی‌دشت‌ـ هوای‌آن‌سردسیراست.آب‌مشروبی قصبه درسال ۱۳۲۷ شمسی بهمت ساکنین محل لوله‌کشی شده‌بدین طریق که آب قنات مشهور به‌سلطان بلاغی‌را در علیای آبادی در منبعی جمع سپس بوسیله لوله آهنی‌بآبادی‌رسانده‌اند باغهاواراضی زراعتی‌قصبه از آب دره‌قاسم‌آباد ـ شهراب ـ ملهمدره وقنات چشمه کازران مشروب‌میگردد

از طرف سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی درمانگاهی در این قصبه دایرشده‌است .

جمعیت قصبه درحدود ۷ هزار نفر ـ زبان مادری آنان فارسی است بزبانهای ترکی وکردی نیز آشنا هستند

شغل اکثر سکنه زراعت وقلیلی پیشه‌ورهستند ـ در حدود ۲۲۰ باب دکان دارد

ادارات دولتی قصبه عبارت‌است‌ازبخشداری ـ دارائی ـ غله ـ پست وتلگراف‌تلفن‌وفرهنگ .

شعبه بانك‌ملی‌ودبستان‌مختلطدارد.

محصول‌عمده قصبه‌گندم‌جو انگور بادام میوجات‌تریاك‌وچوب‌است .

بنای‌امامزاده‌احمدو آب انبارمسجد سلطانی‌ـ وحمام‌آن قدیمی‌است .

دورشته قنات مخروبه بنام ویروقنات‌درمحمد خان دارد

صنایع دستی‌زنان بافتن قالیچه‌بانقشه‌و بی‌نقشه‌کلیم جاجیم جوراب بافی است

اسدآباد ـ ده‌از بخش‌دره‌شهر‌شهرستان‌ایلام.

۵ك شمال خاوری دره‌شهر ـ ۱ك جنوب‌راه‌مالرو دره‌شهر به‌ماژین جلگه‌گرمسیر مالاریائی ـ سکنه‌۲۷۸شیعه ـ لری .

آب‌از نهر دره‌شهر ـ محصول غلات برنج‌تریاك‌ لبنیات ـ شغل‌زراعت وگله داری .

اسدآباد ـ ده‌ازدهستان بیلوار بخش‌کامیاران شهرستان‌سنندج

۲۷ ك شمال باختر کامیاران ۶ ك‌شمال‌خاوری شاهین.

کوهستانی‌ـ سردسیر سکنه‌۱۶۲ ـسنی‌ـ کردی

آب ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل‌زراعت‌وگله‌داری راه‌مالرو

اسدآباد ـ ده از دهستان سلکی شهرستان نهاوند.

۱۹ك باختر شهر نهاوند ـ ۲ك گنبدکبود.

دامنه سردسیر ـ سکنه ۹۰ ـ شیعه ـ لری وفارسی

آب ازچشمه ـ محصول‌غلات ـ تریاك توتون حبوبات لبنیات ـ شغل‌زراعت ـ راه‌مالرو

اسدآباد ـ ده‌از دهستان چمچمال بخش صحنه‌شهرستان‌کرمانشاهان.

۱۳ك جنوب باختر صحنه ـ ۶ك جنوب شوسه کرمانشاه بهمدان

دشت ـ معتدل ـ سکنه ۷۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.

آب‌از چشمه ـ محصول غلات حبوبات‌تریاك توتون‌ـ شغل زراعت ـ تابستان اتومبیل میتوان‌برد.

اسدآباد ـ بهمله‌کبود مراجعه شود.

اسدیه ـ asadiyye ـ ده کوچك جدیدالاحداث است از دهستان کلیائی بخش‌سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان ۲ کیلومتری خاور گل‌سفید‌سکنه ۲۰ نفر .

اسفندآباد ـ esfand-âbâd ـ نام‌یکی ازدهستان های بخش قروه شهرستان‌سنندج.

این دهستان درخاور شهرستان واقع حدود ومشخصات آن بشرح‌زیر است.

حدود ـ ازطرف شمال شهرستان بیجار ـ ازطرف جنوب بخش‌سنقر وکلیائی از شهرستان کرمانشاهان ـ از باختر دهستان ییلاق ـ از خاور دهستان خدابنده‌لو بخش‌قروه. حدود طبیعی دهستان ازطرف جنوب خطالراس کوههای مرتفعی است که‌بین این دهستان وسنقر

کلیائی واقع‌شده ـ ازطرف خاور کوهستان کم ارتفاع بین‌خدابنده‌لو و اسفند آباد که مقسم‌المیاه حد طبیعی است از طرف شمال نیز کوههای کم‌ارتفاع خسروآباد میباشد.

هوای دهستان سردسیر زمستان طولانی (آبان تااوایل اردیبهشت) تابستان آن معتدل وشبهای آن سرد است

آب اکثر قراء دهستان از چشمه وزه‌آب رودخانه های متعدد تامین می‌شود.

ارتفاعات ـ یکی از شعب سلسله جبال زاگرس که در بخش حومه سنندج ودهستان ییلاق شرح آن داده شده از جنوب این دهستان و دهستان چهاردولی وگردنه اسدآباد گذشته بکوه الوند میرسد در جنوب این دهستان بنام کوه بدر وپنجه‌علی نامیده میشوند ـ ارتفاع قله‌کوه پنجه‌ای ازسطح دریا ۲۹۱۴ متر وقله بدر ۳۲۶۵ متر است.

ارتفاع قصبه قروه که‌مرکز دهستان اسفندآباد همچنین بخش‌قروه میباشد۱۹۱۸ متر وگود ترین نقطه دهستان (حدود شادی آباد عبدل‌آباد) ۱۶۹۲ مترازسطح دریا مرتفعتر است.

رودخانه ــ ازارتفاعات جنوب وخاور دهستان رودخانه های‌کوچك متعددی باشیب ملایم بطرف‌شمال جاری میگردد.

ازکف رودخانه‌های مذکور چشمه‌های‌متعدد خارج وجاری میشود ـ اکثر آبادیهای دهستان درطول این رودخانه واقع از آب مختصر رودخانه‌های مذکور استفاده مینمایند ـ فاضلاب‌رودهای مذکور درشمال دهستان باررودخانه‌ایکه از دهستان‌ییلاق میآید یکی شده در شهرستان بیجار برودخانه قزل اوزان‌منتهی میگردد

پرآبترین رودخانه دهستان عبارتند از رودخانه جامه شوران ـ سرآب‌قحط ـ آونگان ـ شورابها ـ سریش آباد ـ اوربه ـ ویهج ـ ورود خانه شورکه سیلاب ارتفاعات خاوردهستان بآن میریزد وچون از اراضی شورزار وگچی‌میگذرد شوراست.

محصول عمده‌دهستان غلات لبنیات میباشد ـ گندم بطور دیمی‌کشت شده وبیشتراز سایر نقاط‌کردستان محصول میدهد وازنقاط حاصل خیز ودر ردیف دهستان‌ییلاق‌محسوب میگردد.

راه‌شوسه‌سنندج بهمدان تقریباً از وسط دهستان میگذرد.

تعدادی از آبادیهای‌مهم دهستان‌ومرکز بخش‌در کنارشوسه واقع شده‌اند. چون اراضی دهستان هموار وبدون عارضه است در فصل خشکی باکثر قراء مهم آن‌اتومبیل میتوان برد.

دهستان اسفندآباد از۹۷ آبادی‌بزرگ وکوچك تشکیل شده‌سکنه آن‌درحدود ۳۱ هزارنفر میباشد.

مرکز دهستان همچنین بخش قصبه قروه بوده قراء مهم آن بشرح زیراست ــ سریش‌آباد ــ دلبران ــ قلعه ــ بهارلو ــ قزلجه‌کند ـ میهم بالا وپائین

اسکران-askarân- ده‌ازدهستان‌گاورود بخش‌حومه سنندج ۳۵ك جنوب سنندج ـ ۲ك باختر شوسه سنندج ـ کرمانشاه کوهستانی سردسیر ـ سکنه ۷۰ ـ سنی ـ کردی.

آب‌ازچشمه ـ محصول‌غلات‌لبنیات شغل زراعت گله‌داری‌ـ‌راه مالرو

اسکل - eskol ـ ده‌از دهستان‌ویسه‌بخش مریوان شهرستان‌سنندج ۱۶ك‌جنوب باختر دژشاهپور ـ ۸ك ویسه ـ ۸ ك خاور مرزایران عراق ـ کوهستانی‌سردسیر ـ سکنه ۱۲۰ ـ سنی ـ کردی.

آب ازچشمه ـ محصول غلات‌حبوبات لبنیات توتون ـ شغل‌زراعت گله‌داری ـ راه‌مالرو

دردو محل بفاصله یك‌کیلو متر‌واقع به اسکول بالا وپائین مشهور سکنه پائین ۷۵ نفراست

اسکندر-eskandar ـ ده‌از دهستان گاورود بخش کامیاران شهرستان سنندج.

۴۰ ك شمال کامیاران ــ کنار شوسه کرمانشاه ـ سنندج فعلا مخروبه است

اسلمرز - aslamarz ــ ده از دهستان ییلاق بخش حومه شهرستان سنندج

۴۲ ك شمال خاوری سنندج ـ ۴ك شمال خاوری گمه دره کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۵۴۰ ـ سنی‌شافعی ـ کردی

آب از چشمه ــ محصول غلات ـ شغل زراعت گله‌داری ــ راه مالرو.صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی

آسمان آباد - âsmân-âbâd ـ نام یکی از دهستانهای شش‌گانه‌بخش‌شیروان چرداول شهرستان ایلام وحدود آن‌بشرح زیر است ازطرف شمال وشمال خاور بکوه چهار مله وقلاجه واز طرف جنوب وجنوب خاور بدهستان خزل و مله ارجن ـ ازطرف خاور بـه نرمیوله‌و کوه کله‌جومن‌ـ ازطرف باختر بکوه‌بانکول.

موقعیت طبیعی کوهستانی و هوای دهستان سردسیر آب مشروبی آن از چشمه و چاه تامین میشود ـ محصول عمده دهستان گندم جو حبوبات لبنیات تریاك توتون ــ شغل عمده زراعت و گله‌داری و صنایع دستی زنان چادر وچقا بافی‌است.

این دهستان از ۱۰ آبادی بزرگ وکوچك تشکیل شده جمعیت‌آن ۲۷۵۰ نفراست ـ آسمان آباد و سرآسمان آبادیعنی آبادیهائیکه در باختر منطقه واقع‌شده‌اندسرآسمان آباد وآبادیهائیکه درپائین وخاور هستند آسمان‌آباد سفلی معروف است‌ـ زبان مادری ساکنین دهستان کردی ومذهب مسلمان شیعه‌است راه اتومبیل رو ایلام بـه شیروان چرداول ازشمال باختر این‌دهستان میگذرد.

آسمان‌بلاغی- âsmân-bolâqi ده‌از دهستان‌سیاه‌منصور شهرستان بیجار.

۵۴ك باخترحسن‌آباد سوگند ـ ۳ك شمال میدان‌مظفرخان.

کوهستانی ــ سردسیر ــ سکنه ۴۵۰ـ‌شیعه ـ ترکی.

آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات مختصر انگور ـ شغل زراعت گله‌داری ـ صنایع دستی‌زنان قالیچه وجاجیم‌بافی‌ـ‌راه‌مالرو.

آسمان‌دره - âsmân-dare - ده ازدهستان کاورود بخش کامیاران شهرستان‌سنندج.
۴۶ک‌شمال خاورکامیاران ـ ۵ک جنوب خاوری‌امیرآباد.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه۱۷۷ـ سنی‌ـ کردی .
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله داری راه مالرو.

آسمان‌دول - âsmân-dul - ده از دهستان‌کلیائی بخش سنقر کلیائی‌شهرستان‌کرمانشاهان .
۱۹ک‌باختر سنقر ـ ۵ک باختر سطر.
دامنه ـ سردسیر ـ سکنه۹۵ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب از چشمه ـ محصول غلات حبوبات تریاک توتون ـ شغل زراعت قالیچه جاجیم‌پلاس‌بافی ـ راه مالرو (دول باصطلاح محل‌دره)

اسمعیل آقا - esmâil-âqâ - ده‌از دهستان باباجان بخش ثلاث‌شهرستان کرمانشاهان .
۶ک شمال باختری ده‌شیخ ـ نزدیک سرطاویره .
کوهستانی ـ گرمسیر ـ سکنه۱۰۰ـ سنی‌کردی .
آب ازرودخانه گردی قاسمان ـ محصول غلات حبوبات لبنیات‌ـ شغل زراعت‌گله‌داری ـ راه‌مالرو ـ ساکنین ازطایفه باباجانی هستند

اسمعیل کل - esmâil-kal - ده از بخش سنجابی شهرستان کرمانشاهان.
۱۷ک‌شمال خاورکوزران ـ ۴ک جنوب رودخانه قرهسو.
دشت ـ سردسیر ـ سکنه۱۵۰ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب ازآب‌بور ـ محصول غلات حبوبات لبنیات میوه‌جات چغندرقند صیفی شغل‌زراعت گله‌داری راه مالرو تابستان اتومبیل‌میتوان‌برد . زمستان‌گله‌داران‌گرمسیر حدود قصر شیرین میروند .

اسمعیلی - esmâili - ده از دهستان‌ایوان بخش‌گیلان‌شهرستان شاه‌آباد .
۷ک شمال باخترجوی‌زر ـ کنار شوسه شاه‌آباد به‌ایلام
دشت ـ سردسیر ـ سکنه۲۵۰ـ شیعه ـ کردی فارسی
آب ازرودخانه‌گنگر ـ محصول غلات برنج توتون لبنیات حبوبات شغل زراعت وگله‌داری ـ چادرنشین هستند زمستان به‌گرمسیر غربی ایوان‌وحدود سومارمیروند.

آسنوه - âsnave - ده ازدهستان ویسه بخش مریوان شهرستان سنندج .
۲۴ک باختر دژشاهپور ـ ۲ک مرزایران‌عراق .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه۱۰۰ـ سنی ـ کردی.
آب ازچشمه وقنات ـ محصول غلات حبوبات لبنیات توتون ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو.

آسیاب‌جوب - âsiyâb-jub - ده از دهستان ییلاق بخش‌قروه شهرستان سنندج.
۵۷ک خاورسنندج ـ ۸ک شمال شوسه سنندج ـ قروه
دشت ـ سردسیر ـ سکنه۱۷۰ ـ سنی ـ کردی.
آب از رودخانه آرزند ـ محصولات غلات حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت‌گله‌داری ـ راه‌مالرو .
از دهگلان اتومبیل میتوان‌برد . صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی.

آسیاب جوب امجدی - âsiyâb-jub-amjadi - ده از دهستان کلیائی بخش سنقر کلیائی‌شهرستان‌کرمانشاهان.
۴۰ک شمال باختر سنقر ـ ۳ک‌شمال‌کله‌پا .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه۱۴۹ـ شیعه ـ کردی فارسی
آب ازچشمه ورودخانه ـ محصول غلات حبوبات تریاک توتون‌ـ شغل زراعت ـ قالیچه جاجیم‌پلاس‌بافی ـ راه مالرو

آسیاب‌جوب فرمانفرما - âsiyâb-jub-farmân-farmâ
ده از دهستان کلیائی بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان
۲۵ک شمال سنقر ـ ۱ک باختر راه‌فرعی‌سنقر به‌گردکانه.
دامنه ـ سردسیر ـ سکنه۲۹۴ـ شیعه ـ کردی‌فارسی.
آب ازچشمه ورودخانه ملک ـ محصول غلات حبوبات تریاک‌توتون شغل‌زراعت ـ قالیچه جاجیم‌پلاس‌بافی‌ـ تابستان اتومبیل‌میتوان‌برد.

آسیاب‌قرمز - âsiyâb-qermez - ده ازدهستان قلعه شاهین بخش سرپل‌ذهاب شهرستان‌قصرشیرین.
۴ک جنوب خاوری سرپل‌ذهاب ـ ۱ک جنوب‌شوسه‌کرمانشاه.
دشت‌ـ گرمسیر ـ سکنه ۵۰ ـ شیعه‌ـ کردی فارسی.
آب ازسراب‌قلعه شاهین ـ محصول غلات برنج لبنیات توتون تریاک پنبه‌ـ شغل‌زراعت وگله‌داری .

اشتران - octorân - قصبه مرکز دهستان خرمرود شهرستان تویسرکان .
۱۸ک شمال‌باختر‌تویسرکان‌ـ ۷ک شمال‌باخترکرزان .
کوهستانی ـ سردسیرـ سکنه۱۴۷۰ـ شیعه ـ فارسی.
آب‌ازقنات ورودخانه خرم رود ـ محصول غلات انگور توتون تریاک لبنیات‌گردو مختصرمیوه‌جات ـ شغل‌زراعت وگله‌داری ـ صنایع‌دستی قالی‌بافی ـ راه مالرو ـ تابستان ازطریق‌گردنه سوتلق وولاشجرد میتوان‌اتومبیل‌برد.
دبستان ـ ۳مسجد ـ ۲۰ باب دکان وخانه‌های اربابی مرغوبی دارد

اشترجین - octorjin - ده ازدهستان جلگه افشاربخش‌اسدآباد شهرستان‌همدان.
۵ک خاورقصبه اسدآباد ـ ۳ک‌جنوب خاورشوسه اسدآباد به همدان
کوهستانی‌ـ سردسیرـ سکنه۳۴۰ ـ شیعه ـ ترکی کردی ـ فارسی

آب‌ازچشمه ـ محصول‌غلات میوه‌جات لبنیات تریاك ـ انگور ـ شغل زراعت وگله‌داری ـ صنایع‌دستی‌زنان‌مختصر قالی بافی ـ راه مالرو

اشترمل - octormel - ده از دهستان قلقل رود شهرستان تویسرکان.

۱۲ك‌جنوب‌خاوری‌تویسرکان ـ۸ك‌جنوب‌راه شوسه تویسرکان به ملایر

کوهستانی‌ـسردسیر. سکنه۷۶۴ـ شیعه ـ فارسی.

آب‌ازچشمه ـ محصول‌غلات تریاك انگورلبنیات گردو ـ شغل‌زراعت وگله‌داری ـ صنایع دستی‌زنان قالی‌بافی ـ راه‌مالرو

اشرف‌آباد-acraf-âbâd — ده‌ازدهستان خسروآبادشهرستان بیجار .

۱۲ك شمال‌خاوری‌خسروآباد‌ـ کنار رودخانه سراب شهرك

تپه‌ماهور. سردسیر. سکنه۳۳۰ـ شیعه ـ کردی‌فارسی ترکی.

آب‌ازچشمه ـ محصول‌غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری ـ صنایع دستی‌زنان‌قالیچه‌گلیم‌جاجیم‌بافی ـ راه مالرو.

اشرف‌آباد - ده از دهستان دروفرامان بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .

۹/۵ك جنوب خاورکرمانشاه‌ـ ۱/۵ك عمه .

کوهستانی ـ سردسیرـ سکنه۱۳۴ـ شیعه ـ کردی‌فارسی.

آب‌ازچشمه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری راه مالرو.

این ده بچشمه محمدعلی معروف‌است.

اشرف آباد — ده از دهستان بیلوار بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان

۲۶ك‌خاوردیزگران ـ ۱ك‌کلکان‌آفتاب‌رو.

کوهستانی‌ـ سردسیرـ سکنه۷۰ـ شیعه ـ کردی‌وفارسی.

آب ازچشمه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات جزئی میوه‌جات ـ شغل زراعت ـ راه مالرو .

اشکفتان - eckaftân - ده از دهستان گاوورود بخش‌کامیاران شهرستان‌سنندج.

۶۰ك شمال‌خاورکامیاران ـ۱۰ك‌شمال امیرآباد .

کوهستانی‌ـ سردسیرـسکنه۵۵۲ـ سنی‌ـ کردی.

آب‌از چشمه‌ـ محصول غلات‌لبنیات‌ـشغل زراعت‌گله‌داری‌راه مالرو

اشکفتان‌ـ ده‌کوچکی‌است از دهستان ییلاق بخش حومه شهرستان سنندج. سکنه۱۰ نفر.

اشکنان-eckenân - ده ازدهستان آورزمان شهرستان ملایر

۲۶ك شمال باختری‌شهرملایرـ۶ك باختر راه شوسه ملایر به‌همدان

جلگه‌ـ معتدل‌مالاریائی ـ سکنه۴۹۰ـ شیعه ـ فارسی .

آب‌ازچاه ـ محصول غلات دیم ـ شغل‌زراعت ـ صنایع دستی‌زنان‌قالی بافی‌ـراه مالرو.

اشکی - acki - ده از دهستان باباجانی بخش ثلاث شهرستان کرمانشاهان .

۱۵ك شمال باختری ده شیخ ـ ۲ك دسردی

کوهستانی‌ـگرمسیرـ سکنه۳۰۰ ـ سنی‌ـ کردی

آب ازچشمه ـ محصول‌غلات حبوبات لبنیات ـ شغل‌زراعت گله‌داری. راه‌مالرو .

ساکنین‌ازطایفه باباجانی هستند

اصحاب - ashâb - ده از دهستان حسین آباد بخش دیواندره . شهرستان سنندج

۳۴ ك جنوب دیواندره ـ ۳ ك باخترشوسه دیواندره بسنندج . سر راه جدید .

کوهستانی ـ سردسیرـ سکنه۸۰ـ سنی‌ـ کردی.

آب‌ازرودخانه وچشمه ـمحصول غلات حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری‌ـ راه‌مالرو.

اصحاب ـ ده‌کوچکی‌است از دهستان کل‌تپه فیض‌اله بیگی بخش مرکزی شهرستان سقز.

۶۰ك خاورسقزـ۶ك‌خاورقیلانتوـ سکنه۵ نفر.

آصف‌آباد -âsef-âbâd- ده ازدهستان اسفندآبادبخش‌قروه شهرستان سنندج .

۱۲ك جنوب قروه ـ ٤ك‌جنوب ویهج.

کوهستانی‌ـسردسیرـ سکنه۳۰ـ سنی‌ـکردی.

آب‌ازچشمه ـ محصول‌غلات‌لبنیات ـ شغل‌زراعت گله‌داری ـ راه‌مالرو صنایع دستی‌زنان‌قالیچه جاجیم‌گلیم بافی.

اصله - asle - ده از دهستان درجزین بخش رزن شهرستان همدان.

۲۸ك جنوب قصبه رزن ـ ۱٤ك خاورشوسه رزن‌به‌همدان .

جلگه ـ سردسیرمالاریائی‌ـ سکنه۱۶۲۵ـشیعه ـ ترکی.

آب‌ازقنات ـ محصول غلات حبوبات صیفی لبنیات ـ شغل زراعت و گله‌داری ـ صنایع‌دستی زنان قالی‌بافی‌ـ راه مالرو.

۵ بابدکان‌دارد ـ تابستان‌ازطریق‌جاده اتومبیل‌میتوان‌برد

آغ‌تپه- âq-tape - ده از دهستان‌گل‌تپه فیض‌اله بیگی بخش مرکزی شهرستان‌سقز.

۱۵ك شمال خاورسقزـ کنار رودخانه سقز.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه۶۰ـسنی ـکردی

آب ازچشمه وورودخانه ـ محصول غلات وتوتون لبنیات ـشغل‌زراعت وگله‌داری‌ـراه‌مالرو.

آغجه‌خرابه - âqje-xarâbe- ده‌ازدهستان خدابنده‌لو‌بخش قروه شهرستان‌سنندج.

۳۱ك جنوب خاوری‌گل‌تپه — سرراه شوسه همدان ـ بیجار

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۵۰ ـ شیعه ـ ترکی.
آب از چشمه و قنات ـ محصول غلات حبوبات مختصر انگور صیفی لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری.

آغجه خرابه ـ ده از دهستان سردرود بخش رزن شهرستان همدان
۱۰ ک شمال قصبه رزن ـ ٤ ک باختری راه شوسه رزن به همدان
جلگه ـ سردسیر ـ سکنه ۲۰۰ ـ شیعه ـ ترکی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت و گله‌داری ـ صنایع دستی زنان گلیم بافی ـ راه مالرو.

آغجه خرابه ـ ده کوچکیست از دهستان شرا بخش سیمینه رود شهرستان همدان.
۳۳ ک خاور قصبه بهار ـ ۸ ک شمال راه شوسه همدان به ملایر
سکنه ۵۰ نفر.

آغجه قیه - âqje-qaye ـ ده از دهستان خدابنده لو بخش قروه شهرستان سنندج.
۲۰ ک شمال خاور گل‌تپه ـ ۷ ک خاور خبرارخی.
تپه ماهور ـ سردسیر ـ سکنه ۱۳۰ ـ شیعه ـ ترکی.
آب از قنات محصول غلات مختصر انگور لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری
راه مالرو ـ تابستان از عای سرد وطراقیا اتومبیل میتوان برد

آغجه گنبد - âqje-gonbad ـ ده از دهستان کرانی شهرستان بیجار.
۱۲ ک جنوب خاوری حسن آباد سوگند ـ ۳ ک خلیفه جیران
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۳۰ ـ شیعه ـ ترکی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات شغل زراعت گله‌داری ـ صنایع دستی زنان قالیچه وجاجیم بافی ـ راه مالرو.

آغجه خرابه - âqçe-xarâbe ـ ده ازدهستان چهار بلوک بخش کبودراهنگ شهرستان همدان
۱۵ ک شمال خاوری همدان ـ ۹ ک شمال شوسه همدان ـ ملایر
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۷۳ ـ شیعه ـ ترکی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات ـ شغل زراعت ـ راه مالرو.

آغداش - âq-dâc ـ ده از دهستان گاوبازه شهرستان بیجار
۱٦ ک جنوب پیرتاج ـ کنار راه مالرو قزان قره به شاه‌گدار
تپه ماهور ـ سردسیر ـ سکنه ۳۷۰ ـ شیعه ـ ترکی کردی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری ـ صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی ـ راه مالرو.

آغ کند - âq-kand ـ ده از دهستان سیاه‌منصور شهرستان بیجار
۲۱ ک شمال باختری حسن آباد سوگند ـ ٦ ک جنوب خاوری شهرک
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ٦۷۰ ـ شیعه ـ ترکی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله داری ـ باین ده قراکند نیزمیگویند. صنایع دستی زنان قالیچه و جاجیم بافی
راه مالرو.

آغکند ـ ده از دهستان خسروآباد شهرستان بیجار.
۱۵ ک جنوب شهر بیجار ـ ٤ ک باختر شوسه بیجار ـ همدان.
تپه ماهور ـ سردسیر ـ سکنه ٤۰۰ ـ شیعه ـ کردی.
آب از چشمه ـ محصول غلات انگور لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری ـ صنایع دستی قالیچه جاجیم گلیم بافی ـ راه مالرو.
در دو محل بفاصله ٤ کیلومتر واقع بالا و پائین نامیده میشوند ـ سکنه بالا ۳۲۰ نفر است.

آغ یازی - âq-yâzi ـ ده از دهستان سیاه منصور شهرستان بیجار.
۱۵ ک شمال باختری حسن آباد سوگند ـ ٤ ک شمال رستم کندی.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳۱۰ ـ شیعه ـ ترکی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات پشم لبنیات ـ شغل زراعت گله داری
صنایع دستی زنان قالیچه وجاجیم بافی ـ راه مالرو

افراسیاب - afrâsiyâb ـ ده ازدهستان سارال بخش دیواندره شهرستان سنندج
۳٦ ک جنوب باختر دیواندره ـ کنار راه فرعی حسین آباد به گاو آهن تو.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۰۰ ـ سنی ـ کردی.
ازچشمه ـ محصول غلات توتون حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری
راه مالرو تابستان از حسین آباد ممکن است اتومبیل برد

آفریان — âfariyân ـ ده از دهستان بیلوار بخش کامیاران شهرستان سنندج.
۱۵ ک شمال باختر کامیاران ـ ۹ ک باختر شوسه کرمانشاه به سنندج
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۵۳۰ ـ سنی ـ کردی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو
در دو محل بفاصله ۳ کیلومتر واقع بالا و پائین معروف سکنه بالا ۲٤۰ نفر است.

آفریانج - âfaryânaj ـ ده از دهستان فعله گری بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان.
۲۰ ک شمال خاور سنقر ـ ٤ ک خاور آب باریک.
دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۳۷۳ ـ شیعه ـ کردی فارسی
آب از قنات و چشمه ـ محصول غلات حبوبات تریاک توتون ـ شغل زراعت ـ قالیچه پلاس جاجیم بافی.

افسریه ـ afsariyye ـ ده ازدهستان حومه شهرستان ملایر
۵ ک جنوب شهر ملایر ـ کنار راه اتومبیل رو ملایر به اراک
جلگه ـ معتدل مالاریائی ـ سکنه ۲۰۰ ـ شیعه ـ فارسی.
آب از قنات ـ محصول غلات درخت کاری ـ شغل زراعت ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه اتومبیل رو.

افسریه کسب - afsariyye-kesb ـ ده ازدهستان آور زمان شهرستان ملایر.

۲۱ك شمال شهرملایر-۳ك خاورراه شوسه ملایر بهمدان
جلگه-معتدل مالاریائی-سکنه ۱٤٦-شیعه-فارسی .
آب از قنات - محصول غلات صیفی دیم - شغل زراعت - صنایع دستی
قالی بافی - راه درفصل خشکی اتومبیل رو

افشاران - afcârân - ده از دهستان کنگاور بخش کنگاور شهرستان کرمانشاهان.
۸/۵ك باختر کنگاور-۷ك شمال باختری شوسه کنگاور کرمانشاه
کوهستانی-سردسیر-سکنه ٤۰۰-شیعه-فارسی کردی.
آب ازسراب کبوترلانه- غلات مختصر قلمستان - شغل زراعت
راه مالرو

آقابلاغی - âqâ-bolâqi - ده ازدهستان مهربان بخش کبود راهنك شهرستان همدان .
۸٤ك شمال باختری کبودراهنك - ۱۲ك خاورشوسه بیجار همدان
تپه ماهور-سردسیر-سکنه ۳۳۵-شیعه-ترکی.
آب ازچشمه وقنات - محصول غلات دیم لبنیات-شغل زراعت و گله داری
صنایع دستی زنان قالی بافی- راه مالرو تابستان از طریق گمی قلعه
اتومبیل میتوان برد .

آقاج - âqâj - ده ازدهستان شراء بخش رزن شهرستان همدان
۶۳ك جنوب خاوری قصبه رزن-۸ك خاور قلعه جق .
کوهستانی-سردسیر-سکنه ۱٦۰-شیعه-ترکی.
آب از قنات- محصول غلات-شغل زراعت و گله داری-راه مالرو.

آقاجان بلاغی-âqâ-jân-bolâqi - ده کوچکست ازدهستان چهاردولی بخش اسدآباد شهرستان همدان.
۱۰ك شمال باختر قصبه اسدآباد - کنارراه مالرو چنار بالا به اسدآباد-سکنه ٤۰ نفر

آقاجری - âqâjari - ده ازدهستان قراتوره بخش دیواندره شهرستان سنندج .
۱۲ك خاوردیواندره- کناررودخانه قزل اوزان.
کوهستانی-سردسیر-سکنه ۲۰۰-سنی-کردی.
آب ازچشمه ورودخانه قزل اوزن- محصول غلات حبوبات لبنیات-شغل زراعت - راه مالرو

آقا مراد- âqâ-morâd- ده ازدهستان نجف آباد شهرستان بیجار .
۱۰ك جنوب باختری شهربیجار- بین ویس مرید ومقلی
تپه ماهور-سردسیر - سکنه ۱۰۵-شیعه-کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله داری -صنایع دستی زنان قالیچه گلیم جاجیم بافی-راه مالرو.

آق بلاغ- âq-bolâq - ده ازدهستان چهار بلوك بخش سیمینه رود شهرستان همدان.
۲۱ك شمال همدان - ٤ك باختری همدان تهران
دشت - سردسیر-سکنه ۹۰٦-شیعه-ترکی و فارسی.
آب از قنات - محصول غلات حبوبات میوجات لبنیات
شغل زراعت و گله داری.صنایع دستی زنان قالی بافی .
دبستان-راه فرعی بشوسه دارد .
آق بلاغ درترکی یعنی سیاه چشمه .

آق بلاغ - ده از دهستان نعله کری بخش سنقرکلیائی شهرستان کرمانشاهان .
۹ك جنوب خاوری سنقر- ۳ك جنوب فرعی سنقربه قره تپه
کوهستانی-سردسیر-سکنه ۷۱۰-شیعه-کردی فارسی
آب ازرودخانه قره قیه وچشمه - محصول غلات حبوبات انگورزردآلو
تریاك توتون - شغل زراعت قالیچه جاجیم پلاس بافی
راه فرعی به سنقردارد .

آقبلاغ - ده ازدهستان چهاردولی بخش قروه شهرستان سنندج .
٤٥ك جنوب خاوری قروه -٦ك شمال شوسه همدان به قروه
کوهستانی-سردسیر-سکنه ۵۲۵- شیعه-ترکی فارسی .
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات وانگور-شغل زراعت گله داری
راه مالرو ازوینسار اتومبیل میتوان برد .
صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی

آقبلاغ - ده ازدهستان گاوباز شهرستان بیجار.
۷/۵ك جنوب باختری پیرتاج - ۱ك راه مالرو همایون
تپه ماهور-سردسیر-سکنه ۳۵۰-شیعه-ترکی کردی.
آب ازچشمه-محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله داری-قالیچه گلیم جاجیم بافی-راه مالرو.

آقبلاغ - ده از دهستان حسین آباد بخش دیواندره شهرستان سنندج.
۳٤ك جنوب خاوری دیواندره -۳ك خاورشوسه سنندج بدیواندره
کوهستانی-سردسیر-سکنه ۲۸۰-سنی-کردی.
آب ازرودخانه وچشمه-محصول غلات حبوبات لبنیات عسل — شغل زراعت گله داری — راه مالرو.

آقبلاغ - ده ازدهستان نیلان بخش حومه شهرستان سنندج.
۲۱ك شمال خاورسنندج - ۸ك شمال شوسه سنندج بهمدان
دامنه - سردسیر-سکنه ۲۲۵-سنی-کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات - شغل زراعت گله داری
راه مالرو.
صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی.

آقبلاغ - ده ازدهستان چهاردولی بخش اسدآباد شهرستان همدان .
۲۰ك شمال باختر قصبه اسد آباد -کناررودخانه شهاب .
جلگه — سردسیر-سکنه ۱٦۰۰-شیعه-کردی.
آب ازرودخانه شهاب - محصول غلات لبنیات صیفی.
شغل زراعت گله داری-صنایع دستی زنان قالی بافی- راه مالروتابستان
ازطریق سولیجه اتومبیل میتوان برد .

آقبلاغ - د. اودهستان فارسینج بخش اسدآباد شهرستان همدان ۲۸ک جنوب باختری قصبه اسد آباد - ۱۱ ک خاور فار سینج .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۰۰ - شیعه - کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات عسل توتون - شغل زراعت گله داری صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو.

آقبلاغ — ده کوچکی است از دهستان سارال بخش میر انشاه شهرستان سنندج .
۴۸ک جنوب باختری دیواندره - ۱۵ک جنوب باختر گاوآهن تو.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۸ نفر.

آق بلاغ آق داق - âq-bolâq-âq-dâq - ده از دهستان مهربان بخش کبودر اهنگ شهرستان همدان.
۵۶ک شمال باختر قصبه کبودراهنگ — کنار راه قافله رو قدیم زنجان همدان
تپه ماهور - سردسیر - سکنه ۹۵۲ - شیعه - ترکی
آب از چشمه وقنات - محصول غلات لبنیات انگور - شغل زراعت وگله داری - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو - تابستان ازکبودراهنگ و ۱ کنلو اتومبیل میتوان برد .

آق بلاغ چنگ الماس - âq-bolâq-çang-almâs - ده از دهستان مهربان بخش کبودراهنگ شهرستان همدان .
۱۰۳ک شمال باختری قصبه کبودر اهنگ - ۳ک ینگی کند.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۵۳۶ - شیعه - ترکی.
آب ازچشمه - محصول غلات دیم لبنیات - شغل زراعت و گله داری صنایع دستی زنان قالیبافی - راه مالرو.
درکوه چنگ الماس نزدیک این ده ازمحلی که در پرتگاهی واقع شده مومیائی بدست می آید

آقبلاغ قره بلاغ - âq-bolâq-qare-bolâq - ده از دهستان سیلتان شهرستان بیجار.
۳۲ک جنوب باختری حسن آباد سوگند - ۳ک شمال قره بلاغ.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۱۰ - شیعه - کردی
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله داری - صنایع دستی زنان قالیچه وجاجیم بافی - راه مالرو

آق بلاغ قورت قوئی - âq-bolâq-qurt-qui - بنام دیگر آن آقبلاغ مرشد مراجعه شود.

آقبلاغ مرشد - âq-bolâq-morced - ده از دهستان مهربان بخش کبود اهنگ شهرستان همدان.
۸۶ک شمال باختری قصبه کبودر اهنگ — ۹ ک خاوری شوسه همدان به بجار
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۶۰۰ - شیعه - ترکی
آب ازقنات وچشمه - محصول غلات دیم انگور - شغل زراعت - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو تابستان از طریق دالچو اتومبیل میتوان برد

آقبلاغ میرزا بیگ — âq-bolâq-mirzâ-beyg - ده از دهستان کرانی شهرستان بیجار
۲۴ک جنوب خاوری حسن آباد سوگند - ۶ک باختر تازه قشلاق
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۸۵ - شیعه - ترکی
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله داری - صنایع دستی زنان قالیچه وجاجیم بافی - راه مالرو

آقبلاغ نظریان - âq-bolâq-nazariyân - ده از دهستان کرانی شهرستان بیجار
۲۴ک باختر حسن آباد سوگند - ۴ک شمال گل تپه
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۸۰ - شیعه - ترکی
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله داری - صنایع دستی زنان قالیچه وجاجیم بافی - راه مالرو دبستان دارد

آق تپه — âq-tape - ده از دهستان حاجیلو بخش کبودراهنگ شهرستان همدان
۷ک شمال باختری قصبه کبودر اهنگ - کنار راه اتومبیل کبودر اهنگ به دمق.
جلگه - سردسیر — سکنه ۸۵۰ - شیعه - ترکی
آب ازقنات — محصول غلات انگور لبنیات صیفی — شغل زراعت گله داری - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه اتومبیل رو — ۴ باب دکان دارد

آق تپه - ده از دهستان شراء بخش سیمینه رود شهرستان همدان
۳۶ک جنوب خاوری همدان - ۸ک خاور شوسه همدان بملایر
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۴۳۶ — شیعه — ترکی
آب ازچشمه وقنات - محصول غلات - حبوبات لبنیات - شغل زراعت وگله داری - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو.
تابستان اتومبیل میتوان برد

آقجه - âqje - ده از دهستان سرشیو بخش مریوان شهرستان سنندج
۶۶ک شمال خاوری دژشاهپور - ۶ک گوگجه
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۷۵ - سنی - کردی
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات - راه مالرو

آق چای — âq-çây — ده از دهستان درجزین بخش رزن شهرستان همدان
۱۲ک شمال خاوری رزن - ۵ک خاور رزن قزوین
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۷۲ — شیعه — ترکی
آب ازقنات - محصول غلات حبوبات - شغل زراعت — راه مالرو

آق حصار — âq-hesâr - به علی آبادجورقان مراجعه شود

آقداش — âq-dâc — ده از دهستان خدابندلو بخش قروه شهرستان سنندج
۲۵ک خاور گل تپه - ۶ک شمال طاهرلو

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۳۰ ـ شیعه ـ ترکی .
آب ازچشمه‌ها ـ محصول غلات جزئی انگور ولبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه‌مالرو.
ازطریق کنبدان اتومبیل میتوان برد.

آقداش ـ ده کوچکست ازدهستان شراء بخش سیمینه رودشهرستان همدان .
۲۷ک شمال خاوری همدان ـ ٤ک باختر گورگز ـ سکنه ۲۵ نفر

آقداغ کریم-âq-dâq-karim ـ ده کوچکی است از دهستان خالصه بخش مرکزی شهرستان قصرشیرین
۳ک باختر قصرشیرین ـ سکنه ۳۰ نفر.

آق دره-âq-dare ـ ده از دهستان شراء بخش رزن شهرستان همدان.
۷۵ک جنوب قصبه رزن ـ ٤ ۲ک شمال میلاجرداراک.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۲۳ ـ شیعه ـ ترکی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات صیفی ـ شغل زراعت ـ راه مالرو

آق کند-âq-kand ـ ده ازدهستان مهربان بخش کبودراهنگ شهرستان همدان
٤۸ک شمال باختری قصبه کبودراهنگ ـ ۱۲ ک باختر راه مالرو همدان زنجان
تپه ماهور ـ سردسیر ـ سکنه ۵۵۷ ـ شیعه ـ ترکی.
آب از قنات ـ محصول غلات دیم لبنیات صیفی میوه‌جات ـ شغل زراعت وگله داری ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه مالرو.
تابستان ازراه قادرآباد وچهارطاق میتوان اتومبیل برد.

آق کند ـ ده ازدهستان میرده بخش مرکزی شهرستان سقز
۱۶ک شمال باختری سقز ـ ٤ک باختر سقز ـ میاندوآب.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ٤۰۰ ـ سنی ـ کردی
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات توتون ـ شغل زراعت وگله‌داری راه مالرو.

آقکند ـ ده ازدهستان قراتوره بخش دیواندره شهرستان سنندج
٤۰ک شمال خاوری دیواندره ـ کناررود قراگل.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳۳۰ ـ سنی ـ کردی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری راه مالرو ـ درفصل تابستان از راه وزیر میتوان اتومبیل برد

آقکند ـ ده از دهستان سرد رود بخش رزن شهرستان همدان.
۹ک جنوب باختری قصبه رزن ـ ٤ک شمال شوسه رزن به همدان .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۸۰ ـ شیعه ـ ترکی.
آب ازقنات ـ محصول غلات دیم لبنیات ـ شغل زراعت وگله داری صنایع دستی گلیم بافی ـ راه مالرو.

اکبرآباد-akbar-âbâd ـ ده ازدهستان خزل بخش شهرستان نهاوند.
۲۹ک شمال باختری نهاوند ـ کناررودخانه گاماسیاب.
جلگه ـ معتدل مالاریائی ـ سکنه ۲٤۱ ـ شیعه ـ لری فارسی
آب ازرودخانه وچشمه ـ محصول غلات توتون تریاک حبوبات لبنیات شغل زراعت وگله‌داری ـ راه مالرو.

اکبرآباد ـ ده ازدهستان حسین آباد بخش دیواندره شهرستان سنندج.
۸ک شمال باختر حسین آباد ـ ۱ک باختر شوسه جدید سنندج سقز
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۱۰ ـ سنی ـ کردی.
آب ازرود خانه وچشمه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت وگله داری ـ راه اتومبیل رو

اکبرآباد ـ ده ازدهستان پائین شهرستان نهاوند
۱۵ک شمال باختری نهاوند ـ ۲ک لیلان.
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۲۰۰ ـ شیعه ـ لری وفارسی
آب ازقنات ـ محصول غلات لبنیات توتون حبوبات تریاک ـ شغل زراعت وگله‌داری ـ راه مالرو ـ باین ده فرنه آباد نیز میگویند

اکبرآباد ـ ده ازدهستان جلگه افشار بخش اسدآباد شهرستان همدان.
۲٦ک جنوب باختر قصبه اسدآباد ـ ۳ک جنوب باختر بیتروان
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱٦۲ ـ شیعه ـ کردی فارسی
آب ازچشمه ـ محصول غلات تریاک لبنیات ـ شغل زراعت وگله‌داری صنایع دستی قالی بافی ـ راه مالرو.

اکبرآباد ـ ده ازدهستان قلقل رود بخش شهرستان تویسرکان
۲۳ک جنوب باختری تویسرکان ـ ۷ ک جنوب شوسه تویسرکان به کرمانشاه ـ کناررودخانه تویسرکان.
جلگه سردسیر ـ سکنه ۱٤۷ ـ شیعه ـ فارسی.
آب از رود خانه قلقل رود ـ محصول غلات تریاک صیفی انگور قلمستان لبنیات ـ شغل زراعت وگله داری ـ صنایع دستی قالی بافی راه مالرو ـ از فرسخ میتوان اتومبیل برد

اکبرآباد ـ ده از دهستان کنگاور بخش کنگاور شهرستان کرمانشاهان
٤ک باختر کنگاور ـ ۳ک شمال شوسه کنگاور کرمانشاه .
دامنه ـ سرد معتدل ـ سکنه ۱٤۷ ـ شیعه ـ فارسی کردی.
آب ازرودخانه فش ـ محصول غلات آبی و دیمی چغندرقند تریاک قلمستان ـ شغل زراعت ـ راه مالرو

اکبرآباد ـ ده ازدهستان بیلوار بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان
٤۲ک شمال خاوری دیزگران ـ ٤ک لنجاب
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۳۰ ـ سنی وشیعه ـ کردی

آب از چشمه ـ محصول غلات حبوبات دیمی لبنیات ـ شغل زراعت راه مالرو.

اکبر آباد ـ ده از دهستان میان دربند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.

۱٤ ك شمال باختری کرمانشاه ـ کنار شوسه سنندج و کاکیه.
دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۸۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب از رودخانه ورمنجه ـ محصول غلات حبوبات دیمی لبنیات ـ شغل زراعت

اکبر آباد ـ ده از دهستان خالصه بخش مرکزی شهرستان کرمانشاه
۳۲ ك شمال باختری کرمانشاه ـ ۲ ك خاور راه فرعی دوچقا
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۸۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی
آب از چاه و سراب سبز علی ـ محصول غلات حبوبات صیفی برنج لبنیات ـ شغل زراعت ـ راه مالرو درفصل تابستان میتوان اتومبیل برد.

اکبر آباد ـ ده کوچکی از دهستان خدا بنده لو بخش قروه شهرستان سنندج.
۲۰ ك جنوب خاوری گل تپه ـ ۳ ك باختر شوسه همدان ـ بیجار ـ سکنه ۵۰ نفر.

اکله ـ akla ـ ده از دهستان درجزین بخش رزن شهرستان همدان.
۲۲ ك جنوب قصبه رزن ـ ۱۲ ك خاور شوسه رزن همدان.
جلگه ـ سردسیر ـ مالاریائی ـ سکنه ٤٠٤ ـ شیعه ـ ترکی.
آب از قنات ـ محصول غلات ـ حبوبات ـ صیفی ـ لبنیات ـ شغل زراعت و گله داری ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه اتومبیل رو.

اکنلو ـ akanlu ـ ده از دهستان مهربان بخش کبودراهنگ شهرستان همدان.
۷۷ ك شمال باختری قصبه کبودر اهنگ ـ ۲٤ ك خاور شوسه همدان بیجار ـ تپه ماهور ـ سردسیر ـ سکنه ۱۵۰۰ ـ شیعه ـ ترکی
آب از قنات ـ چشمه ـ محصول غلات دیم آبی ـ لبنیات ـ انگور انواع میوجات و صیفی ـ شغل زراعت گله داری ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه مالرو تابستان از کبودر اهنگ و قهرد پائین میتوان اتومبیل برد. ۱۰ باب دکان دارد.

آگاه کلیائی ـ âgâh-kolyâi ـ ده از دهستان کلیائی بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان.
۳۰ ك شمال باختر سنقر ـ کنار رودخانه گاورود
دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۳۵۳ ـ شیعه ـ کردی فارسی
آب از گاورود و چشمه ـ محصول غلات حبوبات تریاك توتون ـ شغل زراعت ـ صنایع دستی قالیچه جاجیم پلاس بافی

تابستان از گل سفید اتومبیل میتوان برد

آگاه بیلوار ـ âgâh-bilavâr ـ ده از دهستان بیلوار بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان
۳٦ ك شمال خاوری دیزگران ـ کنار رودخانه گاورود ۳ ك آگاه کلیائی کنار رود ـ سردسیر ـ سکنه ۱۱۰ سنی ـ کردی
آب از رود خانه گاورود ـ محصول غلات حبوبات لبنیات توتون تریاك ـ شغل زراعت ـ از آگاه کلیائی اتومبیل میتوان برد

اگر بید ـ agri-bid ـ ده از بخش زرین آباد شهرستان ایلام
۲۲ ك شمال خاوری بهله ـ ۲ ك شمال راه مالرو آبدانان کوهستانی معتدل ـ سکنه ۱۰۰ شیعه ـ کردی عربی
آب از چشمه سار ـ محصول غلات لبنیات تریاك ـ شغل زراعت و گله داری ساکنین از طایفه پیروند هستند ـ زمستان حدود مرز عراق میروند

آلاگز ـ âlâ-goz ـ ده از دهستان سیلتان شهرستان بیجار
۳۵ ك جنوب باختری حسن آباد سوگند ـ کنار راه فرعی اتومبیل رو بیجار ـ زنجان
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۱۰ ـ شیعه ـ کردی
آب از رودخانه قزل اوزان و چشمه ـ محصول غلات لبنیات انگور ـ شغل زراعت گله داری ـ تابستان اتومبیل میتوان برد
صنایع دستی زنان قالیچه و جاجیم بافی ـ راه مالرو

آلان ـ âlân ـ ده از دهستان خدا بنده لو بخش قروه شهرستان سنندج ـ ۷/۵ کیلومتری شمال گل تپه ـ ۱ و ٤ کیلومتری خاور شوسه همدان ـ بیجار
کوهستانی ـ سردسیر سکنه ـ ٦۰۰ ـ شیعه ـ ترکی
آب از چشمه ها و رودخانه مجلو ـ محصول غلات حبوبات انگور صیفی لبنیات ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو ـ تابستان اتومبیل میتوان برد ـ دردو محل بفاصله ۳ کیلو متر واقع بالا و پائین معروف سکنه پائین ۳۵۰ نفر است نام اصلی ان ایلان بوده مرور زمان آلان مشهور شده است

آلپهوت ـ âlpahut ـ ده از دهستان کرانی شهرستان بیجار
۱۸ ك جنوب باختری حسن آباد سوگند ـ ۳ ك باختر قمچقای
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۹۰ ـ شیعه ـ ترکی
آب از چشمه و رودخانه قمچقای ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله داری
صنایع دستی زنان قالیچه و جاجیم بافی ـ راه مالرو

آلتون ـ âltun ـ ده از دهستان گل تپه فیض اله بیگی بخش مرکزی شهرستان سقز
٦ ك شمال سقز کنار شوسه سقز به میاندوآب
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳۷۰ ـ سنی کردی
آب از چشمه و قنات رودخانه ـ محصول غلات لبنیات توتون ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو. نام قدیم آن زرینه بوده در دو محل

بفاصله ۶ کیلومتر واقع پائین در کنار شوسه بالا ۶ک شمال باختری پائین وسکنه آن ۱۲۰ نفر است

الفاوت – alfâvot – ده از دهستان ترك شهرستان ملایر
۵۴ک شمال شهر ملایر – ۱ک شوسه ملایر بهمدان.
کوهستانی – معتدل مالاریائی – سکنه ۱۱۵۷ – شیعه – ترکی و فارسی
آب از قنات – محصول غلات – شغل زراعت.
صنایع دستی زنان جاجیم بافی – راه اتومبیل رو

الك – alek – ده از دهستان بیلوار بخش کامیاران شهرستان سنندج
۹ک باختر کامیاران – ۹ک باختر شوسه کرمانشاه بسنندج
دامنه – سردسیر – سکنه ۴۱۷ – سنی – کردی فارسی.
آب از چشمه ورودخانه الك – محصول غلات لبنیات – شغل زراعت گله داری – راه مالرو

آلکلو – âlkalu – ده از دهستان کل تپه فیض اله بیگی بخش مرکزی شهرستان سقز.
۱۸ک خاور سقز – ۶ک شمال ناصرآباد
کوهستانی – سردسیر – سکنه ۳۰۰ – سنی – کردی
آب از چشمه و قنات – محصول غلات لبنیات توتون – شغل زراعت گله داری. راه مالرو – دبستان دارد

الکه کهن – alke-kohan – ده از دهستان بیلوار بخش کامیاران شهرستان سنندج
۱۰ک جنوب باختر کامیاران – ۱۰ک باختر شوسه کرمانشاه سنندج
دامنه – سردسیر – سکنه ۲۵۸ – سنی – کردی
آب از چشمه – محصول غلات لبنیات – شغل زراعت گله داری – راه مالرو

الله دانه – allâh-dâne – ده از دهستان کنگاور بخش کنگاور شهرستان کرمانشاهان.
۷ک شمال خاوری کنگاور – ۳ک باختر شوسه کرمانشاه همدان
کوهستانی – سردسیر – سکنه ۶۲ – شیعه – فارسی کردی
آب از چشمه – محصول غلات دیمی – انگور و قلمستان – راه مالرو.

الله دره – allâh-dare – ده از دهستان سارال بخش دیواندره شهرستان سنندج
۳۰ ک جنوب دیواندره – ۹ ک باختر شوسه سنندج دیواندره
کوهستانی – سردسیر – سکنه ۳۵۰ – سنی – کردی
آب از رودخانه و چشمه – محصول غلات حبوبات لبنیات – شغل زراعت گله داری – راه مالرو.
در دو محل بفاصله ۴ کیلو متر واقع بالا پائین نامیده میشود سکنه پائین ۱۸۰ نفر است

الله قلی – allâh-qoli – ده از دهستان هلیلان بخش مرکزی شهرستان شاه آباد
۲۷ک جنوب خاوری هرسم – ۳ک کهره

دشت – معتدل – سکنه ۲۱۵ – شیعه – لکی – کردی کمی فارسی
آب از رودخانه پشت تنگ – محصول غلات لوبیا تریاك لبنیات – شغل زراعت گله داری – راه مالرو

الله یاری – allâh-yâri – ده از دهستان اسفند آباد بخش قروه شهرستان سنندج
۲۰ک شمال خاوری قروه – ۶۰ک شمال باختری باباگرگر
جلگه – سردسیر – سکنه ۵۰۰ – شیعه – ترکی
آب از چشمه – محصول غلات لبنیات – شغل زراعت و گله داری – راه مالرو تابستان از طریق باباگرگر اتومبیل میتوان برد
صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی

آلمادین – âlmâdin – ده از دهستان کلیائی بخش سنقر شهرستان کرمانشاهان
۴۴ک شمال باختر سنقر – ۴ک شمال آسیاب جوب
کوهستانی – سردسیر – سکنه ۷۸ – شیعه – کردی فارسی
آب از چشمه – محصول غلات حبوبات تریاك توتون – شغل زراعت – قالیچه جاجیم پلاس بافی – راه مالرو

آلمانه – âlmâne – ده از دهستان اورامان بخش زراب شهرستان سنندج.
۲۰ک شمال باختر رزاب – ۸ ک شمال راه اتومبیل رو مریوان به رزاب.
کوهستانی – سردسیر – سکنه ۴۵۰ – سنی – کردی
آب از چشمه – محصول غلات توتون پنبه حبوبات لبنیات – انگور دیم شغل زراعت گله داری – راه مالرو – دبستان دارد

المه قلاغ – alme-qolâq – ده از دهستان نجف آباد شهرستان بیجار
۸ ک شمال باختری نجف آباد – ۵۰ ک شمال شوسه بیجار – سنندج
تپه ماهور – سردسیر – سکنه ۷۰ – سنی شیعه – کردی فارسی
آب از چشمه – محصول غلات لبنیات – شغل زراعت گله داری – صنایع دستی زنان قالیچه گلیم جاجیم بافی – راه مالرو

النجه – alanje – ده از دهستان افشار بخش اسدآباد شهرستان همدان.
۱۷ ک جنوب باختری قصبه اسدآباد – ۲ک باختر راه فرعی اسدآباد به آجین.
دامنه – سردسیر – سکنه ۱۷۰ – شیعه کردی – فارسی ترکی
آب از چشمه – محصول غلات حبوبات لبنیات قیصی تریاك
شغل زراعت و گله داری – صنایع دستی زنان قالی بافی – راه مالرو

الوت – alut – نام یکی از دهستانهای هفتگانه بخش بانه شهرستان سقز همچنین نام آبادی مرکز دهستان است
این دهستان در باختر بخش واقع محدود است از طرف شمال بدهستان دشت طال از طرف جنوب بکشور عراق (در حدود این دهستان مرز

ایران‌عراق امتداد رودخانه بانه است)ازخاور بدهستان پشت‌آربابا ـ ازباختر برودخانه زاب کوچك که حد طبیعی بین سردشتو بانه میباشد .

منطقه دهستان کوهستان جنگلی و هوای‌سردسیرولی‌نسبت‌بدهستان دیگر بخش‌بانه معتدلتر است

کوه معروف ـ گاکردر وسط دهستان واقع شده وارتفاع بلندترین قله‌آن ازسطح دریا ۲۰۵۲ متراست

رودخانه بانه ازجنوب وروودخانه زاب درباختر آن جاری‌ولی‌چون در گودی‌جریان داوندا‌ستفاده‌ای‌ازآن عایدهستان نمیگردد. آب‌قراء دهستان ازچشمه‌ها. محصول عمده‌آن محصولات جنگلی میوجات و مختصرغلات است

میوجات خودرا درقراء بخش‌باغلات‌تعویض‌می‌نمایند.

راههای دهستان مالرووصعب‌العبورمیباشد.

از۱۰ آبادی تشکیل شده سکنه‌آن درحدود ۱۳۰۰ نفر قرام مهم‌آن بشرح زیراست.آلوت‌ـ بوالحسن‌ـ کیوه‌رود .

آلوت — ده مرکز دهستان آلوت بخش بانه شهرستان‌سقز

۷ ك‌مرز عراق‌کنار رودخانه زاب ـ ۳٦ك‌باختر بانه

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳۰۰ ـ سنی‌کردی

آب‌از چشمه ـ محصول غلات‌توتون‌انگورانارسقزلبنیات‌ـ شغل‌زراعت گله‌داری ـ اه‌مالرو

الوند — alvand — نام‌کوه‌معظمی‌است درشهرستان همدان این‌کوه درجنوب شهرهمدان‌ازشمال باختربجنوب‌خاور کشیده‌شهرستان همدان‌درداهنه جنوبی آن واقع شده‌است‌بلندترین‌قله این‌کوه ۳۵۷۳ متراز سطح اقیانوس مرتفعتراست

گردنه اسدآباد درشمال باختر وگردنه زاغه درجنوب خاوراین‌کوه واقع‌راه شوسه‌کرمانشاه ازگردنه اسدآباد وراه‌ملایر ازگردنه‌زاغه میگذرد.

ارتفاع‌گردنه اسداباد ۲۱۹٦ وگردنه زاغه ۱۹۵۲ متراست

الوندقلی-alvand-qoli-ده‌ازدهستان نجف‌آبادشهرستان بیجار

۱۳ ك شمال باختری شهربیجار-۸ك شمال شوسه بیجار- سنندج

تپه ماهور ـ سردسیر ـ سکنه ۳۳۰ ـ شیعه سنی ـ کردی

آب ازچشمه ـ محصول‌غلات لبنیات- شغل زراعت گله‌داری-صنایع‌دستی زنان قالیچه گلیم جاجیم بافی ـ راه مالرو

الوند کمر — alvand - kamar — ده از دهستان بالا شهرستان نهاوند

۱۵ ك‌جنوب‌خاوری شهرنهاوند ـ ٥ك شمال راه شوسه‌نهاوند بملایر و بروجر .

کوهستانی ـ سردسیر مالاریائی ـ سکنه ۲۲۰ ـ شیعه ـ فارسی

آب ازچشمه ـ محصول غلات‌حبوبات ـ کنجدچغندر ـ شغل زراعت و گله‌داری ـ راه‌مالرو

دردومحل‌نزدیك‌بهم واقع الوندکمربالا وپائین نامیده‌میشود

آله کبود — âle - kabud — ده از دهستان خسروآباد شهرستان‌بیجار

۱۲ك جنوب شهربیجار ـ کناراه مالرو عمومی‌بیجار ـ خسرو آباد

تپه‌ماهور ـ سردسیر ـ سکنه ۹۰۰ ـ شیعه‌سادات‌ـ کردی‌فارسی‌ترکی

آب‌از چشمه‌ـ محصول غلات انگور لبنیات ـ شغل‌زراعت‌گله داری صنایع‌دستی زنان قالیچه جاجیم‌گلیم بافی ـ دبستان‌دارد‌ـ راه‌مالرو

الهیه-elâhiyye ـ ده از دهستان صحنه‌شهرستان کرمانشاهان

۲/۵ك باخترصحنه ـ کنار شوسه‌کرمانشاهان

دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۱۵۰ ـ شیعه‌ـ کردی‌فارسی

آب ازرودخانه‌صحنه‌وچشمه‌کاروان تپه ـ محصول‌غلات‌آبی‌دیمی‌چغندر قند تریاك حبوبات ـ شغل‌زراعت

آلیار-âlyâr ـ ده‌کوچکی‌است ازدهستان‌کل‌تپه فیض‌اله بیگی بخش‌مرکزی شهرستان‌سقز

٦۸ك خاورسقز- ۱۲ك شمال‌باختر کرفتو

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۷۵ـ سنی ـ کردی

آب‌ازچشمه ـ محصول غلات‌لبنیات‌وتوتون ـ شغل‌زراعت‌وگله‌داری راه‌مالرو

الیاسان - elyâsân- ده از دهستان کلیائی بخش‌سنقر کلیائی شهرستان‌کرمانشاهان

۲۸ك باخترسنقر- ۲ك شمال‌چهارمیلان

کوهستانی- سردسیر-سکنه ۸۰- شیعه- کردی فارسی

آب از چشمه ـ محصول غلات حبوبات تریاك توتون ـ شغل زراعت قالیچه‌جاجیم پلاس‌بافی ـ راه مالرو

الیاسوند - elyâsvand - ده از دهستان ۱ بخش هرسین شهرستان‌کرمانشاهان

۱۱ك‌جنوب باختری‌هرسین- ۳ك‌جنوب شوسه هرسین به‌کرمانشاهان کناررود هرسین

دشت ـ سردسیر- سکنه۱۸۲ ـ شیعه-کردی فارسی

آب‌ازرودخانه هرسین ـ محصول غلات حبوبات تریاك ـ شغل‌زراعت تابستان ازطریق قیسونداتومبیل میتوان برد

دردومحل بفاصله نیم‌کیلومترواقع شده‌است

الیاسی — elyâsi — ده ازبخش سنجابی شهرستان‌کرمانشاهان

۱۱ك شمال‌کوزران ـ ٤ك خاور راه‌فرعی‌کوزران به ثلاث

دشت ـ سردسیر- سکنه ۱۱۰- سنی- کردی‌فارسی

آب‌ازچشمه‌ـ محصول غلات‌حبوبات دیم‌لبنیات ـ شغل‌زراعت‌گله‌داری راه‌مالرو . تابستان اتومبیل میتوان برد

الی‌پینك - ali-pinak - ده از دهستان ییلاق بخش حومه شهرستان سنندج

۲۸ک شمال خاور سنندج - ۱۰ک خاور شوسه سنندج بدیواندره
دامنه - سردسیر - سکنه ۶۳۵ - سنی - کردی
آب از چشمه - محصول غلات - شغل زراعت گله داری - راه مالرو
صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی.

آلیجان - âlijân - ده از دهستان خور خوره بخش دیواندره شهرستان سنندج
۳۰ک باختر دیواندره - کنار راه مالرو عمومی دیواندره به مولان آباد.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۹۰ - سنی - کردی
آب از چشمه - محصول غلات حبوبات - شغل زراعت گله داری - صنایع دستی زنان جاجیم بافی - راه مالرو

امام - emâm - ده از بخش ارکواز شهرستان ایلام
۳۰ک شمال باختری قلعه دره - کنار راه مالرو ارکواز به ایلام
کوهستانی - معتدل - سکنه ۴۲۰ - شیعه - کردی لری
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت و گله داری
ساکنین از طایفه رسولوند گچی - راه مالرو.

امام حسن - emâm-hasan - ده از دهستان گیلان بخش گیلان شهرستان شاه آباد.
۳۵ک شمال باختر گیلان - ۳ک شمال خاور گیلان بقصر شیرین
دشت - گرمسیر مالاریائی - سکنه ۲۵۰ - شیعه - کردی فارسی
آب از رودخانه گیلان - محصول غلات برنج توتون تریاک حبوبات صیفی لبنیات - شغل زراعت و گله داری از طایفه کلهر هستند
در دو محل واقع شده است.
معدن نفت و ذغال سنگ دارد

امامزاده خورورِه - emâm-zâde-xurvare - ده از دهستان شراء بخش رزن شهرستان همدان.
۴۸ک جنوب قصبه رزن - ۵ک جنوب راه عمومی قامنین به نوبران
جلگه - معتدل مالاریائی - سکنه ۴۵۶ - شیعه - ترکی
آب از قنات - محصول غلات حبوبات صیفی لبنیات - شغل زراعت و گله داری - راه مالرو - تابستان از طریق قامنین زوقان اتومبیل میتوان برد.

امامزاده قاسم - emâm-zâde-qâsem - ده از دهستان درجزین بخش رزن شهرستان همدان.
۸ک جنوب رزن - ۲ک راه شوسه رزن بهمدان.
جلگه - سردسیر مالاریائی - سکنه ۸۶ - شیعه - ترکی.
آب از قنات - محصول غلات لبنیات حبوبات - صیفی - شغل زراعت و گله داری - راه مالرو.
یك امامزاده بنام امامزاده قاسم در این ده وجود دارد.

امام عباس - emâm-abbâs - ده از دهستان جیگران (گرمسیر ولدبیگی) بخش ثلاث شهرستان کرمانشاهان.
۶ك خاور سرقلعه - کنار راه فرعی سرپل ذهاب به ازگل
دشت - گرمسیر - سکنه ۱۰۰ - سنی - کردی
آب از رودخانه گیله سفید - محصول غلات حبوبات دیم لبنیات - شغل زراعت گله داری

امتلر - ommatlar - ده از دهستان سردرود بخش رزن شهرستان همدان
۸ك شمال باختری قصبه رزن - کنار راه اتومبیل رو رزن به دمق
جلگه - سردسیر - سکنه ۷۵۰ - شیعه - ترکی
آب از قنات - محصول غلات لبنیات مختصر انگور قلمستان - شغل زراعت گله داری - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه اتومبیل رو

امروپاریاب - amru-pâriyâb - ده از دهستان باباجانی بخش ثلاث شهرستان کرمانشاهان
۳۶ك جنوب خاوری ده شیخ - ۱۲ ك قلعه میرآباد
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۰۰ - سنی - کردی
آب از چشمه سار - محصول غلات حبوبات لبنیات - شغل زراعت گله داری راه مالرو.
ساکنین از طایفه باباجانی هستند

امروله - amrule - ده از دهستان حسین آباد بخش دیواندره شهرستان سنندج
۱۵ك شمال خاوری حسین آباد - ۱۰ك خاور شوسه سنندج بسقز
جلگه - معتدل - سکنه ۵۰۰ - سنی - کردی
آب از رودخانه و چشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات قلمستان انواع میوه جات توتون - شغل زراعت گله داری - آسیاب دارد - راه مالرو تابستان از طریق کثری کران میتوان اتومبیل برد
دفتر ازدواج طلاق و زیارتگاهی بنام سیدنجم اله دارد

امروله - نام کوهی است درشمال باختری بخش کنگاور ارتفاع قله آن از سطح دریا ۳۱۹۸ متر است.

امزاجرد - amzâjerd - قصبه از دهستان چهار بلوك بخش سیمینه رود شهرستان همدان
۱۵ك شمال همدان - ۲ک باختر شوسه همدان تهران
جلگه - سردسیر - سکنه ۴۳۵ - شیعه - ترکی فارسی
آب از قنات - محصول انگور غلات حبوبات صیفی لبنیات مختصر میوه جات - شغل زراعت و گله داری - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه فرعی بشوسه - دبستان ۱۵ باب دکان دارد

امیرآباد - amir-âbâd - ده از دهستان حاجیلو بخش کبود راهنگ شهرستان همدان
۴ک شمال باختر قصبه کبودراهنگ - کنار راه اتومبیل رو کبودراهنگ بهربان
جلگه - سردسیر - سکنه ۹۰۰ - شیعه - ترکی
آب از قنات - محصول حبوبات انگور غلات صیفی - شغل زراعت گله داری

صنایع‌دستی زنان قالی‌بافی ـ راه اتومبیل‌رو ـ تپه‌ای از آثار ابنیه قدیم ـ ٤ باب دکان‌دارد .

امیر آباد ـ ده از بخش‌حسین‌آباد حومه شهرستان‌سنندج.
۲۱ک جنوب ـ اورسنندج ـ ۱۱ک‌خاورراه شوسه سنندج بکرمانشاه.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳۸۰ ـ سنی ـ کردی .
آب‌ازچشمه ـ محصول‌غلات ـ شغل‌زراعت‌گله‌داری ـ راه‌مالرو.

امیر آباد ـ ده از دهستان گاو رود بخش کامیاران شهرستان سنندج .
۰ ۵ك شمال خاورکامیاران ـ ٥ ۲ك شمال کرمانشاه ـ سنندج .
جلگه ـ سردسیر ـ سکنه ۳٥٦ ـ سنی ـ کردی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو .

امیر آباد ـ ده‌ازدهستان‌سردرود بخش‌زرن شهرستان‌همدان.
۱۱ك شمال قصبه رزن ـ کنارشوسه رزن به‌همدان.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳٤۳ ـ شیعه ـ ترکی.
آب ازرودخانه گرمك ـ محصول غلات لبنیات مختصرانگور ـ شغل زراعت‌گله‌داری .

امیر آباد ـ ده‌ازدهستان قلقل‌رودشهرستان‌تویسرکان.
۱۸ك جنوب باختری شهرتویسرکان ـ ٤ك جنوب راه شوسه تویسرکان به‌کرمانشاه‌کناررودخانه‌تویسرکان.
جلگه ـ سردسیر ـ سکنه ۲٤۷ ـ شیعه ـ کردی‌وفارسی.
آب ازرودخانه قلقل‌رود ـ محصول غلات صیفی انگور تریاك‌لبنیات شغل‌زراعت‌گله‌داری ـ راه‌اتومبیل‌رو ازطرفین‌فرسفج .

امیر آباد ـ ده‌از دهستان حومه بخش‌مرکزی شهرستان شاه‌آباد.
۲ك جنوب باختری شاه‌آباد ـ ۱ك‌باخترشوسه شاه‌آباد ایلام.
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۲۲ ـ شیعه ـ کردی‌فارسی.
آب از سراب‌خان و هفت‌چشمه ـ محصول‌غلات چغندر قندنخود لبنیات قلمستان ـ شغل‌زراعت‌وگله داری ـ راه‌فرعی بشهردارد ـ عده‌ای از گله‌داران زمستان حدودگیلان غرب میروند.

امیر آباد ـ ده‌از دهستان خالصه‌بخش‌مرکزی شهرستان‌کرمانشاهان
۲٤ك‌شمال باختری‌کرمانشاه ـ ۱ك‌راه فرعی‌دوچقاء
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۲۰۰ ـ شیعه ـ کردی‌فارسی.
آب‌ازچاه ـ محصول‌غلات حبوبات دیمی لبنیات ـ شغل زراعت
این‌ده تازه آبادشده و زارعین چشمه‌کبود درآن ساکن‌شده‌اند

امیر آباد ـ ده‌از دهستان ییلاق بخش قروه شهرستان سنندج
۲٤ك شمال باختری‌قروه ـ شمال‌کوه شیداده .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۹۰ ـ سنی ـ کردی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت و گله‌داری راه‌مالرو

صنایع‌دستی‌زنان قالیچه وجاجیم‌وگلیم بافی.

امیر آباد ـ ده‌ازدهستان‌چهاربلوك بخش سیمینه‌رودشهرستان‌همدان
۱۱ك شمال خاوری همدان ـ ٦ك‌شمال‌شوسه همدان بملایر.
تپه ماهور ـ سردسیر سکنه ۱٥٥ ـ شیعه ـ ترکی‌وفارسی.
آب از چشمه و رودخانه قوری چای ـ محصول غلات انگور حبوبات ـ شغل زراعت‌وگله‌داری.
صنایع‌دستی‌زنان‌گلیم بافی ـ راه‌اتومبیل‌رو .

امیر آباد ـ ده‌ازدهستان‌بالاشهرستان‌نهاوند .
۱۳ك‌جنوب‌خاوری شهرنهاوند ـ ۲ك‌شمال خاوری‌راه شوسه نهاوند به ملایرو بروجرد.
دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۱۲۰ ـ شیعه ـ فارسی.
آب‌از قنات ـ محصول غلات‌حبوبات تریاك‌لبنیات
شغل زراعت وگله‌داری ـ راه‌مالرو

امیر آباد ـ ده از دهستان درو فرامان بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۳۲ك خاورکرمانشاه ـ کنارراه فرعی سلیمانیه.
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۸۰ ـ شیعه ـ کردی‌فارسی
آب از قنات ـ محصول غلات‌نخود تریاك لبنیات شغل‌زراعت‌گله‌داری راه فرعی است
نام قدیم آن‌احمدآباد

امیر آباد ـ ده‌ازدهستان‌گلان بخش‌صالح‌آباد شهرستان ایلام .
۲ك‌جنوب‌خاوری صالح‌آباد ـ کنارشوسه‌ایلام ـ مهران.
جلگه ـ گرمسیر ـ سکنه ٦۰ شیعه ـ کردی.
آب از رودخانه‌کنجان‌چم ـ محصول غلات ذرات لبنیات ـ شغل زراعت وگله داری

امیر آباد ـ ده‌از دهستان آورزمان شهرستان‌ملایر.
۲۱ك شمال باختری شهرملایر ـ ۲ك باختر راه‌شوسه‌ملایر بهمدان.
جلگه ـ معتدل‌مالاریائی ـ سکنه ٥٤ ـ شیعه ـ فارسی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات دیم ـ شغل زراعت ـ صنایع دستی‌زنان قالی‌بافی ـ راه‌مالرو.

امیر آباد ـ ده‌از دهستان سلکی شهرستان نهاوند .
۲۳ك باختر شهر نهاوند ـ ۱ك تپه علی.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱٥ ـ شیعه ـ لری وفارسی .
آب ازچشمه ـ محصول غلات تریاك لبنیات ـ شغل زراعت وگله‌داری راه‌مالرو .

امیر آباد ـ ده‌کوچکی است ازدهستان نجف آباد شهرستان‌بیجار
۱٥ك شمال نجف آباد ـ کنار رودخانه قزل اوزان .
سکنه ٤٥ نفر .

امیر آباد ـ ده‌از دهستان بالاشهرستان نهاوند.:

۱۳ک جنوب خاوری شهرنهاوند — ٤ک شمال خاور شوسه نهاوند بملایر وبروجرد.
سکنه ٤٠ نفر.

امیر آباد - ده کوچکی است ازدهستان خزل شهرستان نهاوند.
۳۰ک شمال باختری شهرنهاوند - ۲ک راه شوسه نهاوند بکرمانشاه
سکنه ۳۰ نفر.

امیر آباد علیقلی -amir-âbâd-ali-qoli-ده ازدهستان شراء بخش رزن شهرستان همدان
۵۳ک جنوب قصبه رزن- ۲ک باختررودخانه قره‌چای.
جلگه - معتدل مالاریائی- سکنه ۳۲۰ - شیعه - ترکی.
آب ازرودخانه قره‌چای - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت وگله داری- راه‌مالرو.
تابستان ازطریق کمیجان اتومبیل میتوان برد

امیر آباد نورعلی- amir-âbâd-nur-ali -ده‌ازدهستان درجزین بخش رزن شهرستان همدان
۳۷ک جنوب قصبه رزن - ٦ک جنوب فامنین
جلگه - سردسیر مالاریائی - سکنه ۲۸۳ - شیعه - ترکی
آب ازقنات - محصول غلات حبوبات لبنیات - شغل زراعت وگله‌داری راه اتومبیل‌رو.

امیر اصلان - amir-aslân -ده‌از دهستان کرانی شهرستان بیجار .
۱۲ک شمال باختری حسن‌آباد سوگند-بین‌سیفعلی کندی برستم کندی
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۹۰ - شیعه - ترکی
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات مختصر انگور - شغل زراعت گله‌داری - صنایع دستی زنان قالیچه وجاجیم بافی - راه‌مالرو

امیرالامراء-amirol-omarâ' — ده از دهستان سامن شهرستان ملایر
۲۱ک جنوب باختری شهرملایر - ۳ک باختر راه‌شوسه ملایر ببروجرد
جلگه - معتدل مالاریائی - سکنه ٦۷۸ - شیعه - فارسی
آب ازقنات - محصول غلات حبوبات صیفی- شغل زراعت-راه‌مالرو

امیر عمران - amir-emrân - ده از دهستان کلیائی بخش سنقرکلیائی شهرستان کرمانشاهان
۳۹ک شمال باختر سنقر - ۵ک خسروآباد امجدی
کوهستانی -سردسیر - سکنه ٤۳۸ - شیعه -کردی فارسی
آب از چشمه - محصول غلات حبوبات تریاک توتون - شغل زراعت قالیچه جاجیم پلاس بافی - راه‌مالرو.

امیریه-amiriyye- ده‌ازدهستان درجزین بخش‌رزن شهرستان همدان .
۱۰ک جنوب رزن - کنارشوسه‌رزن بهمدان.
جلگه - سردسیر مالاریائی - سکنه ۱۷۷ - شیعه - ترکی.

آب از قنات وچشمه - محصول غلات - حبوبات-
شغل زراعت - راه‌اتومبیل رو - یک قهوه‌خانه ودوباب دکان کنار شوسه‌دارد

امین آباد- amin-âbâd - ده‌از دهستان خسروآباد شهرستان بیجار.
۲ک باختر خسروآباد — کنار رودخانه خسروآباد.
تپه ماهور - سردسیر — سکنه ۳۰۰ — شیعه - کردی فارسی.
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله‌داری — صنایع دستی‌زنان قالیچه‌گلیم جاجیم بافی - راه‌مالرو.

امین آباد — ده‌از دهستان چهاردولی بخش اسدآباد شهرستان همدان.
۱۳ک شمال باختری قصبه‌اسدآباد - ٤ک جنوب باختری چنار.
دامنه - سردسیر - سکنه ۲۳۰ - شیعه -کردی - فارسی.
آب‌از چشمه ورودخانه شهاب - محصول‌غلات لبنیات حبوبات.
شغل‌زراعت وگله‌داری - صنایع دستی‌زنان قالی‌بافی - راه‌مالرو.

امین آباد- ده‌ازدهستان حاجیلو بخش کبودراهنگ شهرستان همدان.
۲٤ک جنوب خاوری قصبه کبودر اهنگ - ۱۰ک جنوب شوسه همدان طهران.
جلگه -سردسیر مالاریائی -سکنه ۱۷۰ - شیعه-ترکی.
آب‌از قنات - محصول غلات انگور لبنیات حبوبات صیفی - شغل زراعت وگله‌داری - صنایع‌دستی زنان قالی‌بافی - راه‌مالرو.

امین آباد — ده ازدهستان‌دینور بخش‌صحنه شهرستان کرمانشاهان
۳۰ک شمال باختری صحنه - ۷ک باختر شوسه کرمانشاه به سنقر
دشت - سردسیر - سکنه ۱۵۵ - شیعه - کردی‌فارسی
آب‌ازرودخانه ارمنی‌جان - محصول‌غلات حبوبات تریاک توتون.
شغل‌زراعت - تابستان اتومبیل میتوان برد.

امین آباد - ده‌از دهستان اسفندآباد بخش‌قروه شهرستان سنندج.
۷ک شمال خاوری‌قروه- ۳ک جنوب‌خاور قصدان.
جلگه - سردسیر — سکنه ۱٤۳ — سنی -- کردی.
آب‌از چشمه ورودخانه محلی - محصول‌غلات حبوبات لبنیات - شغل زراعت وگله‌داری- راه‌مالرو تابستان اتومبیل میتوان برد.
صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم‌بافی.

امین آباد - ده از دهستاق میان دربند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان
۱۸ ک شمال‌باختری کرمانشاه- ازطریق سراب خشکه - ۳ک شمال شوسه روانسر.
دشت - سردسیر - سکنه ۷۸ - شیعه - کردی فارسی از رودخانه رازآور - محصول‌غلات حبوبات دیمی لبنیات شغل‌زراعت.

امین آباد - ده کوچکیست ازدهستان نهاوند.

۱۷ك شمال اختری شهرنهاوند ـ سکنه ۳۰ نفر.
انارك ـ anârak ـ ده‌ز بخش چوار شهرستان ایلام.
۲۴ ك باختر چوار ـ ۲۴ ك باختر راه شوسه ایلام بشاه‌آباد.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۰۰ ـ شیعه ـ کردی .
آب‌ازچشمه. محصول‌غلات ـ شغل‌زراعت‌وگله‌داری‌صنایع‌دستی‌قالی‌بافی راه‌مالرو.
انبارآب ـ anbâr-âb ـ ده ازدهستان اوباتوبخش دیواندره شهرستان سنندج.
۳۰ك شمال باختر دیواندره ـ ۹ك‌شمال‌خاور شوسه دیواندره بسقز کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۳۰ ـ سنی ـ کردی.
آب‌از رودخانه وچشمه ـ محصول‌غلات حبوبات لبنیات توتون عسل ـ شغل‌زراعت گله‌داری ـ راه‌مالرو ـ دبستان دارد.
انجاورود ـ anjâverud ـ ده ازدهستان کفرآور بخش‌گیلان شهرستان‌شاه‌آباد.
۱۸ک شمال‌گیلان ـ ۳ک باخترچن.
دشت ـ معتدل ـ سکنه ۲۳۰ ـ شیعه ـ کردی ـ فارسی .
آب از رودخانه کفرآور ـ محصول غلات میوه جات لبنیات صیفی توتون تریاک ـ شغل‌زراعت وگله‌داری ـ ازایل‌کلهرهستند ـ تابستان برای تعلیف احشام خود بارتفاعات مجاورمیروند.
انجیران ـ anjirân ـ ده از دهستان مرکزی بخش مریوان شهرستان سنندج.
۲۷ک شمال دژ شاهپور ـ ۴ک مرزایران عراق .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۵۰ ـ سنی ـ کردی .
آب‌ازچشمه ها ـ محصول غلات لبنیات توتون ـ شغل‌زراعت‌گله‌داری راه مالرو ـ پاسگاه مرزبانی دارد.
انجیرباغی ـ anjir-bâqi ـ ده از دهستان حاجیاوبخش‌کبود راهنگ شهرستان‌همدان .
۱۸ک باختر قصبه‌کبودر اهنگ ـ ۴ک باختراحمدآباد
جلگه ـ سردسیر ـ سکنه ۶۰ ـ شیعه ـ ترکی
آب ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل‌زراعت وگله داری ـ صنایع دستی زنان قالی‌بافی ـ راه مالرو.
انجیربوسه ـ anjir-buse ـ ده ازدهستان باباجانی بخش ثلاث شهرستان کرمانشاهان .
۲۳ک جنوب خاوری ده شیخ.
کوهستانی ـ معتدل ـ سکنه ۵۰۰ ـ سنی ـ کردی
آب‌چشمه و زه‌آب ده دشت ـ محصول غلات حبوبات لبنیات ـ صیفی برنج ـ شغل‌زراعت گله داری ـ راه مالرو ـ ساکنین ازطریقه بابا جانی هستند ـ زراعت غلات دردشت‌حر
انجیرك ـ anjirak ـ ده‌از دهستان جلالوند بخش‌مرکزی‌شهرستان کرمانشاهان .

۷۰ک جنوب‌کرمانشاه ـ ۱۰ک چنار مرکز دهستان.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳۹۹ ـ شیعه ـ لکی‌کردی‌فارسی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات تریاک ـ شغل‌زراعت‌وگله داری راه‌مالرو ـ این ده به‌نورا معروف‌است .
انجیرك ـ ده ازدهستان هرسم بخش‌مرکزی شهرستان شاه‌آباد
۳۰ک خاور شاه‌آباد ـ ۷ک تالاندشت.
دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۲۵۷ ـ شیعه ـ کردی‌فارسی.
آب‌ازقنات ـ محصول‌غلات لبنیات تریاک ـ شغل‌زراعت‌گله داری ـ راه مالرو ـ تابستان ازطریق‌حسن‌آباد اتومبیل میتوان‌برد
انجیرك ـ ده ازدهستان خالصه بخش مرکزی شهرستان قصرشیرین
۵ک جنوب باختری‌قصرشیرین ـ ۱/۵ ک مرزایران عراق .
دامنه ـ گرمسیر ـ سکنه ۶۰ ـ سنی ـ کردی ـ فارسی
آب از چاه ـ محصول غلات دیم لبنیات ـ شغل زراعت گله داری راه‌مالرو تابستان اتومبیل میتوان برد.
انجیرك ـ ده ازدهستان ۲ بخش‌هرسین شهرستان کرمانشاهان
۱۵ک جنوب هرسین ـ ۶ک گل‌کاشوند.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۵۴ ـ شیعه ـ کردی.
آب‌ازچشمه ـ شغل‌زراعت ـ راه مالرو.
انجیرك ـ نام یکی‌ازپاسگاههای مرزبانی بخش سومار شهرستان قصر شیرین
۹۶ کیلومتری‌سومار .
آب‌ازچاه .
انجیرك زردونی ـ anjirak-zarduni ـ ده ازدهستان جوانرودبخش پاوه شهرستان سنندج.
۴۲ک باخترپاوه وکنار رودخانه سیروان ـ مرزایران‌عراق
کوهستانی ـ گرمسیر ـ سکنه ۲۰ ـ قشلاق ۵۰ خانوار ازایل اردوئی جوانرود است
انجیرك‌لاكان ـ anjirak-lâkân ـ ده از دهستان جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج.
۴۰ک باختر پاوه بین رودخانه مرمخیل وسیروان مرز عراق در این محل پل چوبی روی رودخانه سیروان وجوددارد
کوهستانی ـ گرمسیر ـ سکنه ۲۰ ـ سنی ـ کردی قشلاق ۳۰ خانوار ازطایفه اینان جوانروداست.
آب‌از چشمه ـ محصول لبنیات ـ گله‌داری ـ راه مالرو
انجیره ـ anjire ـ ده از دهستان سامن شهرستان ملایر
۳۳ك جنوب باختری شهر ملایر ـ ۱۸ك باختر راه شوسه ملایر به بروجرد.
کوهستانی ـ معتدل مالاریائی ـ سکنه ۳۴۳ ـ شیعه ـ فارسی .
آب‌از رودخانه ـ محصول‌غلات‌حبوبات صیفی ـ شغل‌زراعت ـ راه مالرو.
انجلاس ـ enjelâs ـ ده ازدهستان چهاربلوک بخش‌سیمینه‌رود شهرستان همدان .

۴ ک جنوب خاور همدان — ۱۰ک جنوب شوسه همدان بملایر.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۰۰۸ ـ شیعه ـ ترکی و فارسی .
آب از چشمه و رودخانه محلی ـ محصول غلات انگور ـ لبنیات حبوبات
شغل زراعت گله داری ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه مالرو.

انجمنه - anjomne - ده از دهستان اورامان بخش زراب شهرستان سنندج .

۲۷ک شمال زراب ـ ۷ک شمال راه اتومبیل رو مریوان بزراب.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۷۷۵ ـ سنی ـ کردی .
آب از چشمه ـ محصول غلات حبوبات توتون گردو ـ شغل زراعت
گله داری ـ راه مالرو.

انجیله - anjile - ده از دهستان پهلوی دژ بخش بانه شهرستان سقز .

۱۱ک جنوب خاوری بانه ـ ۲ک خاور چیچوران.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۱۲ ـ سنی ـ کردی.
آب از چشمه ـ محصول غلات ـ توتون زغال کتیرا گزانگبین ـ شغل زراعت
زغال فروشی ـ راه مالرو.

انجینه - anjine - ده از دهستان آلوت بخش بانه شهرستان سقز .

۳ک باختر بانه ـ ۴ک مرز عراق.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۳۰ ـ سنی ـ کردی.
آب از چشمه ـ محصول غلات توتون انگور و محصولات جنگلی ـ شغل
زراعت ـ راه مالرو .
مزارع میوه کاژاو ـ مالته جزء این ده است.
در دو محل بفاصله یک کیلومتر واقع شده بالا و پائین نامیده میشود
سکنه بالا ۱۵۰ نفر است .

انزل - anzal - ده از دهستان قلعه شاهین بخش سرپل ذهاب شهرستان قصر شیرین .

۶ک جنوب خاوری سرپل ذهاب ـ کنار راه فرعی کلاوه.
دشت ـ گرمسیر ـ سکنه ۵۰۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب از سراب قلعه شاهین ـ محصول غلات برنج توتون ـ تریاک لبنیات
پنبه ـ شغل زراعت و گله داری .
قلعه خرابه ای بنام قلعه منیژه کنار آبادی است .

اندر - andar - ده از دهستان ژاوه رود بخش حومه شهرستان سنندج .

۲۵ک جنوب باختر سنندج ـ ۴ک جنوب باختر تخته .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۵۰ ـ سنی ـ کردی .
آب از چشمه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت و گله داری
راه مالرو ـ باصطلاح محل هنر میگویند .

انگز - angaz - ده از دهستان درو فرامان بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .

۳۶ک جنوب خاوری کرمانشاه ـ جنوب رودخانه قرهسو و گاماسیاب
کوهستانی ـ سردسیر معتدل ـ سکنه ۳۲۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب از زه آب رودخانه محلی ـ محصول غلات حبوبات لبنیات ـ شغل
زراعت گله داری ـ صنایع دستی گلیم جاجیم پلاس بافی ـ راه مالرو.

انگزبان - angaz-bân - ده از دهستان درو فرامان بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .

۳۵ک جنوب خاوری کرمانشاه ـ جنوب رودخانه قره و گاماسیاب
دشت ـ سردسیر معتدل ـ سکنه ۷۴ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب از رودخانه قرهسو ـ محصول غلات حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت
گله داری ـ راه مالرو.

انگوژان - angujân - ده از دهستان گاو رود بخش حومه شهرستان سنندج .

۳۵ک جنوب سنندج ـ ۲ک خاور شوسه سنندج به کرمانشاه.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۴۰ ـ سنی ـ کردی.
آب از چشمه ـ محصول غلات روغن پشم ـ شغل زراعت و گله داری .
راه مالرو.

انوچ - anuč - ده از دهستان سامن شهرستان ملایر.

۳۶ک جنوب شهر ملایر ـ کنار شمالی راه اتومبیل رو ملایر به نهاوند
جلگه ـ معتدل مالاریائی ـ سکنه ۱۵۲۹ ـ شیعه ـ فارسی.
آب از قنات ـ محصول غلات صیفی تریاک ـ شغل زراعت ـ صنایع دستی
زنان قالی بافی ـ راه اتومبیل رو ـ یکدبستان در این ده وجود دارد .

آواره - âvâre - ده از بخش چوار شهرستان ایلام.

۲۳ک شمال باختری چوار ـ ۲۲ک باختر راه شوسه ایلام به شاه آباد.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۷۰ ـ شیعه ـ کردی .
آب از چشمه ـ محصول غلات حبوبات ـ شغل زراعت و گله داری
صنایع دستی قالی بافی ـ راه مالرو .

اوباتو - obâtu - نام یکی از دهستانهای ششگانه بخش دیواندره شهرستان سنندج .

این دهستان در شمال بخش واقع شده محدود است از طرف شمال به
بخش تکاب از شهرستان مراغه .
از طرف خاور بدهستان قره توره ـ از باختر بدهستان تیلکوه.
از جنوب بدهستان سارال .
وضع طبیعی ـ منطقه دهستان کوهستانی کم شیب و خاکی برای زراعت
غلات دیم مناسب هوای آن سردسیر است .
بلندترین کوه در جنوب باختری دهستان واقع شده معروف به کوه
حاجی سید است که بلندترین قله آن ۲۶۱۴ متر ارتفاع دارد.
منطقه دهستان فلاتی است مرتفع پست ترین نقطه آن (آبادی سیر پائین)
۱۹۸۰ متر از سطح دریا مرتفع تر است و بهمین مناسبت زمستان دهستان
بسیار سرد و تابستان آن معتدل میباشد .
سرچشمه رودخانه ول کشی از دره های متعدد این دهستان است که پس از

گذشتن از دهستان قره‌توره دراراضی آبادی گنبد ازشهرستان بیجار برودخانه زل‌اوزان ملحق میگردد .

راه شوسه سنندج به سقزازاین‌دهستان میگذرد وآبادیهای‌مظفرآباد وزرینه درکنار شوسه واقع گردیده‌اند .

آبادی کرفتو که دارای غارتاریخی‌مهمی است در این دهستان‌واقع شده است .

دهستان اوبـتواز ٤٤ آبادی تشکیل شده جمعیت آن درحدود۹هزار نفر میباشد .

قراء مهم دهستان عبارت‌است ازکرفتو ـ ابراهیم‌آباد ـ کلکه‌جار کس‌نزاه ـ مران ـ زرینه ـ انبارآب ـ گومه ـ قوچاق .

محصول عمده دهستان غلات حبوبات ولبنیات‌است .

اوچ بلاغ - **uç-bolâq** ـ ده ازدهستان اسفندآبادبخش‌قروه شهرستان سنندج .

۳۰ك شمال قروه ـ ٤ك‌ندرشه .

جلگه ـ سردسیر ـ سکنه ۲۳۳ ـ سنی ـ کردی .

آب ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو ـ تابستان ازندرشه اتومبیل میتوان برد .

صنایع دستی زنان قالیچه‌جاجیم‌گلیم بافی .

اوچ‌تپه - **uç-tape** -ده‌از دهستان‌ترك شهرستان‌ملایر .

٤٥ ك شمال خاوری شهر ملایر -۲۷ ك خاور راه شوسه ملایر به همدان .

کوهستانی ـ معتدل مالاریائی ـ سکنه٤٣٣ ـ شیعه ـ ترکی‌وفارسی .

آب ازچاه ـ محصول‌غلات‌ ـ شغل‌زراعت ـ صنایع‌دستی زنان قالی بافی راه‌مالرو .

اوچ تپه ـ ده از دهستان حاجیلو بخش‌کبودر اهنگ شهرستان همدان .

۱۸ك جنوب باختر قصبه‌کبودراهنگ ـ ۱۵ ك شمال باختر شوسه همدان‌تهران

جلگه ـ معتدل ـ سکنه ٤٥ ـ شیعه ـ ترکی .

آب ازقنات ـ محصول غلات‌انگور صیفی ـ شغل زراعت و گله داری صنایع دستی‌زنان قالی‌بافی ـ راه مالرو .

اوچ‌گل - **uç-gol** ـ ده‌از سیاه‌منصور شهرستان‌بیجار .

۳۴ك جنوب باختری حسن آبادسو گند ـ بین‌قاوشق وینگی‌کند .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳۰۰ ـ شیعه ـ فارسی .

آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت‌گله‌داری‌صنایع دستی‌زنان قالیچه وجاجیم بافی ـ راه‌مالرو .

اوچ‌گنبدخان -**uç-gonbad-xân**- ده از دهستان کرانی شهرستان‌بیجار .

۱٦ك‌جنوب باختری‌حسن آبادسوگند .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳۹ شیعه ـ کردی .

آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات‌انگور ـ شغل زراعت گله‌داری صنایع دستی زنان قالیچه‌وجاجیم بافی ـ راه‌مالرو .

اوچ‌گنبدسلطان- **uç-gonbad-soltân** ـ ده‌ازدهستان کرانی شهرستان‌بیجار

۱۷ك باختری حسن‌آباد سوگند ـ ۱ك‌اوچ‌گنبدخان

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳۰۰ ـ شیعه ـ ترکی .

آب ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات‌مختصرانگور ـ شغل‌زراعت وگله داری ـ صنایع‌دستی‌زنان قالیچه‌وجاجیم بافی ـ راه‌مالرو .

اوخچلو - **oxçelu** -ده‌از دهستان‌حاجیلو بخش‌کبودر اهنگ شهرستان‌همدان .

۲٤ ك جنوب باختری‌قصبه کبودر اهنگ ـ ۷ ك جنوب باختر اوچ‌تپه

کوهستانی ـ معتدل‌مالاریائی ـ سکنه ۲٦۰ ـ شیعه ـ ترکی .

آب‌ازچشمه ـ محصول‌غلات‌لبنیات‌انگوربادام ـ شغل‌زراعت‌وگله‌داری صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه مالرو .

اورامان - **owrâmân** - مشهوربشهر اورامان ـ ده‌مرکز قدیمی بخش اورمان فعلاجزء بخش رزاب شهرستان سنندج .

۲۱ باختر رزاب ـ ۱۵ك‌شمال نوسود .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۳۰۵ ـ سنی ـ کردی‌فارسی

آب ازچشمه‌ها ـ محصول‌انواع میوجات‌مختصر گندم‌جو ذرت ـ شغل باغبانی‌گله‌داری‌تجاری‌آهنگری‌شال‌بافی ـ جاجیم‌وگلیم بافی‌راه‌مالرو .

وصعب‌العبور ـ قلعه خرابه‌ای معروف به‌پیرستم‌ودبستان دارد .

اورامان‌تخت -**owrâmân-taxt**- یکی ازدهستان‌های‌بخش رزاب شهرستان سنندج ـ حدود ومشخصات آن‌بشرح‌زیراست .

از طرف شمال بخش مریوان ـ از جنوب باختراورامان لهون ـ از شمال باخترکشور عراق از خاور دهستانهای ژاوه رود وکلاترزان

آب و هوا ـ هوای کنار رودخانه دهستان معتدل و مالاریائی قسمت‌ارتفاعات سردسیرسالم‌است .

ارتفاعات ـ سه رشته ارتفاعات مشخص بشرح زیر در این دهستان دیده‌میشود .

۱ـ کوهستان شاهو در جنوب دهستان واقع شده برودخانه سیروان منتهی‌میگردد‌سپس‌در همان جهت‌ادامه یافته وکوه تخت نامیده میشود جهت‌آن شمال باختر بجنوب خاور ـ خط‌الراس آن از خاور درکی به‌بعد مرزایران عراق است . ارتفاع قله‌تخت بین شهر اورامان و هانی‌گرمله ۲۹۸۵ متر قله باختری‌درکی ۲٤٥۰ متروقله‌درباختر آبادی دزلی ۲٥٥۰ متراست .

۲ ـ رشته دوم موازی با رشته اول بین‌دره رودخانه سیروان و دره رزآب واقع‌شده‌کوه حشه‌دول وکوسالان نامیده میشود ارتفاع قله حشه‌دول درباخترزآب ۱٤۸۹ متراست .

۳ـ دنباله ارتفاعات‌جنوبی بخش مریوان تامحل‌دوآب این‌بخش‌ادامه داردمرتفع‌ترین قلل این‌رشته در خاورآلمانه‌کوه پیاز دول ودرشمال

گوشخانی کوه کرمیانه نامیده میشوند. ارتفاع بیاز دول ۲۹۴۲ و قله کرمیانه ۲۹۵۵ متراست .
اختلاف ارتفاعات کنار رودخانه‌ها با قلل اطراف بسیار و شیب ارتفاعات تند بهمین مناسبت صعب‌العبور است .
برای روشن شدن وضعیت ارتفاع چند نقطه مهم کنار رودخانها ذکر میشود .

ارتفاع محل تلاقی رودخانه آوی‌هنگ برودخانه کماسی	۱۲۲۰	متر
« محل « رزآب برودخانه مریوان	۱۰۵۰	«
« « سیروان برودخانه رزآب	۱۰۰۵	«

رودخانه ـ رودخانه های مریوان دراین دهستان بارودخانه هائیکه از دهستان کلاترزان می‌آید درمحلی بنام دورود بهم ملحق پس‌از عبور از تنگه کوهستانی و گذشتن از ۳ کیلومتری خاوری شهر اورامان بین آبادی نوین و اسپریز بارودخانه سیروان که از دهستان ژاوه رود می‌آید یکی شده بنام رودخانه سیروان وارد دهستان اورمان لهون میکردد شرح آن در بخش پاوه داده شده است.
راه ـ تنها راه فرعی که فقط در فصل خشکی اتومبیل کوچك ممکن است برد بین رزاب مرکز اورامان و قصبه مریوان که بوسیله پادگان نظامی احداث شده است بقیه راههای دهستان مالرو و صعب‌العبوراست .
محصول ـ محصول عمده دهستان درقسمت رزاب و قراء شمالی توتون غلات لبنیات درحدود شهر اورامان وکنار رودخانه سیروان میوجات میباشد ـ شغل قسمت اول زراعت گله‌داری قسمت دوم کسب دوره گردی صنایع دستی باغبانی شال کرباس گیوه بافی است .
مذهب عموم سکنه دهستان مسلمان اهل تسنن و زبان مادری کردی است.
دهستان اورامان تخت از ٤٧ آباده تشکیل شده سکنه آن درحدود ۱٤۵۰۰ نفر و قراء مهم آن بشرح زیراست .
شهر اورامان ـ دل ـ انجمنه ـ دزلی ـ رزآب ـ گوشخانی ـ ژیوار اسپریز ـ هزارخانی ـ درکی ـ بلبر.

اورامان لهون ـ **owrâmân-lohon** ـ نام یکی از دهستان های پاوه شهرستان سنندج.
خلاصه مشخصات جغرافیائی آن بشرح زیراست .
حدود ـ ازطرف شمال و خاور به بخش رزآب شهرستان سنندج ـ ازطرف جنوب دهستان جوانرود بخش پاوه ـ ازطرف باختر کشور عراق.
موقعیت طبیعی ـ منطقه‌ایست کوهستانی ـ هوا سردسیر .
رودخانه سیروان که در بخش رزآب شرح آن داده شد از وسط این دهستان میگذرد دهستان پاوه را از نوسود جدامینماید.
قبل از وقایع شهریور راه شوسه‌ای از روانسر ـ پاوه به نو سود احداث شده بود و برای عبور از رودخانه سیروان پل بتنی مهمی در ۲ کیلومتر خاور آبادی هروی بنا گردید ولی پس از وقایع شهریور در نتیجه عدم رسیدگی و اهتبار راه پاوه به نوسود بکلی خراب و قابل عبور نیست ولی پل بحال خود باقی و مورد استفاده میباشد.

آب و هوا ـ هوای قسمتهای مرتفع کوهستانی سردسیر سالم ولی هوای کنار رودخانه سیروان گرم معتدل است.
آب اکثر قراء دهستان پاوه و نوسود از چشمه‌های متعدد مهم و زه آب رودخانه شمشیر بوده عموماً شیرین و گوارا است.
ارتفاعات ـ سه رشته کوهستان مرتفع در این دهستان بطور مشخص مشاهده میشود.
۱ ـ کوهستان شاهو ـ شاهو یکی از کوهستانهای مرتفع کرمانشاهان بوده همه جا در خاور دهستانهای روانسر ـ جوانرود و پاوه کشیده شده دماغه شمال باختری آن برودخانه سیروان منتهی مجددا درهمان خط سیر بنام کوه تخت نامیده شده به بخش رزآب منتهی میشود . ارتفاع بلندترین قله شاهو در خاور پاوه ۳۳۷۰ متر از سطح اقیانوس مرتفع‌تر است. و ارتفاع قله کوه تخت در شمال آبادی دزاره ۲۹۸۵ متراست.
۲ ـ از باختر آبادی شمشیر شعبه‌ای از کوه شاهو منشعب شده در جهت شمال باختر ممتد بین رودخانه سیروان و رودخانه مرخیل برودخانه سیروان منتهی و مجددا درباختر رودخانه مرتفع میشود خط الراس این رشته حد طبیعی بین پاوه و جوانرود است .
قسمت اولیه بنام کوه آتشگاه یا آتشکده نامیده میشود در جنوب باختر آبادی دشه و جنوب بله‌بزان کوه گزن نام دارد . ارتفاع قله آتشگاه ۲٤٦۲ قله گزن ۲۳۸۹ متراست.
رودخانه ـ مهمترین رودخانه دهستان رودخانه سیروان است که در بخش رزآب شرح آن داده شد در این دهستان بین پاوه و نو سود واقع شده و در انتهای دهستان مرز ایران و کشور عراق جز آب آشامیدن قراء مجاور آن استفاده از آن نمیبرند . دوم رودخانه شمشیر است که از سراب شمشیر سرچشمه گرفته در جهت شمال باختر جاری پس از مشروب نمودن قراء مجاور خود جنب پل بتی سیروان برودخانه سیروان منتهی میشود .
فاضل آب دره های پاوه ـ نوریاب ـ نجار بان رودخانه ملحق میگردد.
دهستان اورامان لهون در سازمان بخش پاوه از دو دهستان حومه پاوه و نوسود تشکیل شده جمع قراء دهستان ۳۵ آبادی بزرگ و کوچك و سکنه آن ۱۵ هزار نفر است.
محصول عمده این دهستان در درجه اول میوجات مخصوصا گردو انار توت لبنیات کتیرا سقز و سایر محصولات دامی است .
شغل عمده مردان باغبانی ـ زراعت گله‌داری و کسب بوده صنایع دستی زنان شال کرباس جاجیم گلیم بافی ـ و گیوه چینی است. گیوه و شال دهستان بخوبی و دوام معروف و صادر میشود .
مذهب ساکنین مسلمان سنی شافعی و زبان مادری کردی است
راه دهستان جز راه روانسر بپاوه که اتومبیل رو است بقیه مالرو و صعب‌العبور است دراین دهستان در آبادی های پاوه ـ نوسود ـ خانقاه

دایردوقراء - حسیج - نودوشه - دز آور - هانی گرمله دبستان دارد . از طرف بهداری در پاوه طبیب دولتی ساکن است .

آورزمان - âvar-zamân - یکی از دهستانهای پنجگانه شهرستان ملایر

این دهستان در باختر شهرستان واقع محدود است از شمال بدهستان سامن از خاور بدهستان حومه از باختر به شهرستان تویسرکان باختر دهستان کوهستانی و قسمت عمده آن دشت هوا سردسیر مالاریائی است برخی از قراء دهستان از رودخانه خرم آباد و قسمت عمده از قنوات مشروب میگردد محصول عمده غلات چغندر قند پنبه صیفی تریاك میوجات - صنایع دستی قالیچه جاجیم بافی قالیچه‌های بافت جوکار ونتج این دهستان بخوبی معروف میباشد.

راه شوسه ملایر همدان از خاور دهستان میگذرد - راه فرعی از ملایر به آورزمان مرکز دهستان وجود دارد در فصل خشکی بواسطه مسطح بودن اراضی باکثر قراء دهستان اتومبیل میتوان برد.

در آبادی نتج زیرزمینهائی وجود دارد که از آثار قدیم است .

این دهستان از ٤۷ آبادی بزرگ و کوچك تشکیل شده جمعیت آن در حدود ۲۱ هزار نفر مرکز دهستان قصبه آورزمان دارای ۳۶۰۰ نفرسکنه وقراء مهم آن بشرح زیراست نتج - کسب - کرتیل آباد - دم شامر - حسین آباد ناظم - حسین آباد شاملر - جوکار - آبدار .

آورزمان - قصبه مرکز دهستان آورزمان شهرستان همدان
۳۳ك جنوب باختری شهرملایر - کنار راه اتومبیل رو ده نو به قینل
جلگه - معتدل مالاریائی - سکنه ۳۶۱٤ - شیعه - فارسی.
آب از چشمه وقنات وزه آب دره انجیر - محصول غلات انگور بادام صیفی دیم و آبی.
شغل زراعت - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه اتومبیل رو.
دراین دهستان دو دبستان دارد یکی ٦ کلاسه مختلفه و یکی چهار کلاسه پسران .

اورقین - ovraqin - ده از دهستان جاجیلو بخش کبودر اهنك شهرستان همدان .
۱۰ك شمال باختر قصبه کبودراهنك - کنار راه اتومبیل رو کبودر اهنك به دمق و مهربان .
جلگه - سردسیر - سکنه ۵۱۰ - شیعه - ترکی.
آب از قنات - محصول غلات انگور حبوبات لبنیات صیفی - شغل زراعت گله‌داری - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه اتومبیل رو .

اوریاد - oryâd - ده از دهستان خدا بنده لو بخش قروه شهرستان سنندج .
۱۸ك شمال خاور گل تپه - ٤ك خاور سولیجه
تپه ماهور - سردسیر - سکنه ۲۰۰ - شیعه - ترکی .

آب از چشمه‌ها - محصول غلات حبوبات جزئی انگور لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو . تابستان از طریق سولیجه اتومبیل میتوان برد .

اوریه - oriye - ده از دهستان اسفندآباد بخش قروه شهرستان سنندج .
۹ك جنوب باختری قروه - ۷ك جنوب شوسه قروه - سنندج .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۷۰ - سنی - کردی.
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری - راه مالرو - تابستان اتومبیل میتوان برد .
خط تلفن قروه به سقز از کنار آبادی میگذرد.
صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی.

اوزنان - oznân - ده از دهستان چهار بلوك بخش سیمینه رود شهرستان همدان.
۱۰ ك شمال باختر همدان - کنار جاده شوسه همدان کرمانشاه .
دامنه - سردسیر - سکنه ۱۵۵ - شیعه - ترکی.
آب از چشمه - غلات لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری .

اوزنده - uzun-dare - ده از دهستان مهربان بخش کبودراهنك شهرستان همدان .
٤۸ك شمال باختری قصبه کبودراهنك - ۷ك باختر راه قدیم قافله‌رو میدان زنجاه .
تپه ماهور - سردسیر - سکنه ٦۳٦ - شیعه - ترکی.
آب از قنات - محصول غلات دیم لبنیات مختصر انگور - شغل زراعت گله‌داری .
صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو - تابستان از طریق چهار طاق وچالی اتومبیل میتوان برد

اوشاق قلعه - ucâq-qal'e - ده از دهستان ترك شهرستان ملایر
۳٦ك شمال ملایر - ۹ک خاور راه شوسه ملایر بهمدان.
جلگه - معتدل مالاریائی - سکنه ٤۱۹ - شیعه - ترکی فارسی.
آب از رودخانه - محصول غلات - شغل زراعت
صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو.

اوغل - oqol - ده کوچکی است از دهستان آلوت بخش بانه شهرستان سقز.
۲٤ك باختر بانه - ۳ک جنوب باختر مرزلان.
سکنه ٤٤ نفر

اوغلان میراحمد - oqlân-mir-ahmad - ده از دهستان سیلتان شهرستان بیجار
۳۰ك جنوب باختری حسن آباد سوگند - ۱۱ک باختر قمچقای
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲٤۰ - شیعه - کردی .
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - صنایع دستی زنان قالیچه وجاجیم بافی - راه مالرو

اولیاء - owliyâ - ده از دهستان چهار بلوک بخش سیمینه رود شهرستان همدان.
۲۱ک شمال خاور همدان- ۱۲ک خاور شوسه همدان تهران.
کوهستانی - سردسیر- سکنه ۸۱۰ - شیعه - ترکی و فارسی.
آب ازچشمه -محصول غلات لبنیات - شغل زراعت وگله‌داری-صنایع دستی‌زنان جاجیم بافی - راه‌مالرو.

آونگان - âvengân - ده از دهستان اسفند آباد بخش قروه شهرستان سنندج.
۱۵ک شمال‌باختری قروه-۲ک شمال شوسه قروه سنندج.
دشت - سردسیر- سکنه ۴۶۰ - سنی - کردی.
آب ازچشمه وقنات - محصول غلات لبنیات یونجه حبوبات — شغل زراعت و گله داری- صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی دبستان‌راه فرعی بشوسه دارد.

آویهنگ - âvihang — ده از دهستان ژاورود بخش زراب شهرستان سنندج.
۳۰ک خاورزراب- ۳۰ک جنوب باختر سنندج
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۳۰۰ - سنی - کردی.
آب ازرود خانه وبسروچشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات انواع پنبه توتون — شغل زراعت گله داری - صنایع دستی‌زنان جاجیم گلیم بافی - راه‌مالرو- ژاندارمری دبستان مسجد قدیردارد.
درسازمان وزارت‌کشور این ده‌مرکز بخش محسوب میشود ولی‌چون زراب ازنظر نظامی اهمیت داردبعلاوه راه‌فرعی اتومبیل روبمریوان داشته وبوسیله تلفن باسنندج‌مریوان‌مربوط است

آهنگران - âhangarân -ده‌ازدهستان بیلوار بخش‌کامیاران شهرستان‌سنندج.
۶ک شمال باخترکامیاران - ۵ک باختر راه شوسه‌کرمانشاه‌بسنندج.
دامنه- سردسیر - سکنه ۲۸۰ - سنی -کردی .
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات مختصر توتون - شغل زراعت گله‌داری - صنایع‌دستی زنان قالی بافی - راه‌مالرو .

آهنگران-ده‌از دهستان خالصه‌بخش‌مرکزی‌شهرستان کرمانشاهان
۴۲ک‌شمال‌باختری‌کرمانشاه - ۶ک شمال باختری دوچقا.
کوهستانی- سردسیر - سکنه ۲۵ - شیعه -کردی فارسی.
آب ازچشمه - محصول غلات حبوبات دیمی لبنیات — شغل زراعت راه‌مالرو - تابستان ازدوچقا اتومبیل‌میتوان برد.

آهنگران - ده‌از دهستان دوستان بخش بدره‌شهرستان ایلام.
۵۹ک خاور ایلام -کنارراه مالروزرین‌آباد.
کوهستانی -گرمسیر - سکنه ۵۵ -شیعه -کردی.
آب ازچشمه - محصول‌غلات لبنیات حبوبات - تریاک - شغل‌زراعت وگله‌داری -راه‌مالرو.

آهنگران - ده‌از دهستان گیلان‌بخش‌گیلان شهرستان شاه‌آباد.
۵ک شمال باخترگیلان - ۱ک شوسه‌گیلان بقصرشرین.
دشت -گرمسیر مالاریائی - سکنه ۵۰ - شیعه -کردی فارسی.
آب ازرودخانه‌گیلان - محصول غلات برنج‌توتون تریاک پنبه‌حبوبات لبنیات - شغل زراعت‌وگله‌داری-ازطایفه‌کلهر هستند.

آهنگران-ازدهستان‌چمچمال بخش صحنه‌شهرستان‌کرمانشاهان.
۱۰ک باختر صحنه-کنار شوسه‌کرمانشاه بهمدان.
دشت - سردمعتدل - سکنه ۴۲۰ - شیعه -کردی فارسی.
آب از رودخانه‌گاماسیاب- محصول غلات توتون تریاک چغندر قند حبوبات - شغل‌زراعت.
باصطلاح محل آسنگران گفته‌میشود.

آهنگران - ده‌کوچکی است ازدهستان‌خزل شهرستان نهاوند.
۱۵ک شمال بـاختری شهرنهاوند - کنار شمالی رودخانه‌گاوماساب سکنه ۱۵نفر.

آهوتپه- âhu-tape- ده ازدهستان چهارد ولی‌بخش اسدآباد شهرستان‌همدان- ۴۲ک‌شمال باختری‌قصبه اسدآباد -۴ک آقبلاغ جلگه - سردسیر مالاریائی - سکنه ۳۳۰ - شیعه-کردی.
آب ازقنات - محصول غلات لبنیات حبوبات صیفی - شغل زراعت و گله‌داری - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه‌مالرو درفصل‌خشکی اتومبیل میتوان‌برد.

ایاغچی — ayâqči — ده‌از دهستان کل‌تپه فیض‌الله بیگی بخش مرکزی شهرستان سقز.
۶۷ک شمال خاورسقز - ۵ک خاور خوش‌قشلاق.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۲۰ - سنی-کردی.
آب ازچشمه- محصول غلات لبنیات- شغل‌زراعت‌گله‌داری-راه‌مالرو.

آیچی — âyči- ده ازدهستان میرده بخش مرکزی‌شهرستان سقز .
۶ک جنوب‌باختر سقز- ۱/۵ک‌شمال شوسه سقز -بانه.
کوهستانی-سردسیر-سکنه ۴۵۰- سنی-کردی .
آب‌ازچشمه - محصول‌غلات لبنیات حبوبات - شغل‌زراعت‌گله داری - راه مالرو- درفصل‌خشکی‌اتومبیل میتوان برد .

ایدلو-eydlu -ده‌ازدهستان سیلتان شهرستان بیجار.
۴۶ ک جنوب خاوری حسن آباد سوگند — ۳ک جنوب رودخانه قزل اوزان.
کوهستانی- سردسیر-سکنه ۱۰۰- شیعه -ترکی.
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله داری — صنایع‌دستی زنان قالیچه‌جاجیم‌گلیم‌بافی -راه‌مالرو.

ایده‌لو idalu — ده از دهستان خدابنده‌لو بخش قروه شهرستان سنندج.
۲۹ک شمال‌خاوری گل‌تپه-۱۰ک‌شمال‌خاوری‌طراقیه.
دامنه- سردسیر- سکنه ۶۰۰ شیعه- ترکی.

آب از قنات - محصول غلات انگور لبنیات - شغل زراعت گله داری راه‌مالرو .
تابستان ازکبودراهنگ وگل‌تپه‌اتومبیل میتوان برد.

ایراب - irâb - ده از دهستان تیلکوه بخش دیواندره شهرستان سنندج.
۵۰ك‌شمال باختر دیواندره -۱ك جنوب‌شوسه دیواندره سقز.
کوهستانی-سردسیر-سکنه۲۴۰-سنی-کردی.
آب‌ازرودخانه‌و چشمه - محصول غلات توتون حبوبات‌لبنیات-شغل زراعت‌وگله داری - راه مالرو.

ایرانشاه-irân-câh - دەمرکز دهستان تیکلوه‌بخش دیواندره شهرستان سنندج.
۴۶ك شمال‌باختر دیواندره-۸۵ك سقز سه‌راه‌شوسه سنندج -سقز.
کوهستانی -سردسیر-سکنه۴۵۰ - سنی-کردی.
آب از رودخانه و چشمه - محصول غلات توتون‌حبوبات-شغل زراعت صنایع‌دستی‌زنان جاجیم بافی - پاسگاه ژاندارمری - تلفن - دبستان ۵ باب دکان‌دارد . نام‌قدیم‌آن میرزاایرانشاه بود.

ایرانه -irâne - ده‌ازدهستان سامنه شهرستان‌ملایر.
۲۴ك جنوب باختری شهر ملایر - ۱۱ك باختر راه شوسه ملایر به بروجرد .
کوهستانی -معتدل‌مالاریائی سکنه۲۱۹-شیعه-فارسی .
آب ازچشمه - محصول غلات‌دیم - شغل زراعت-راه‌مالرو.

ایستی‌بلاغ-isti-bolâq -ده ازدهستان گاوه بازه شهرستان بیجار .
۱۸ك‌جنوب‌خاوری پیرتاج -کناروراه‌مالرو پیرتاج.
تپه ماهور-سردسیر-سکنه۴۳۰ - شیعه-ترکی.
آب‌ازچشمه - محصول غلات لبنیات -شغل زراعت وگله داری-صنایع دستی زنان-قالیچه‌گلیم بافی -راه‌مالرو.

آی قلعه‌سی- ây-qal'asi - ده از دهستان سیاه منصور شهرستان بیجار.
۴۰ك باختر‌حسن‌آباد سوگند -۵ك خان‌کندی.
کوهستانی-سردسیر -سکنه۲۲۰-شیعه-کردی.
محصول‌غلات-لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری- صنایع دستی زنان قالیچه و جاجیم بافی - راه‌مالرو.

ایلام - ilâm - یکی‌از شهرستانهای استان ۵ کشوراست‌که‌سابقا آنرا پشتکوه مینامیده‌اند این شهرستان در جنوب باختری استان واقع حدود و خلاصه مشخصات آن بشرح زیراست
حدود - ازطرف شمال به‌بخشهای ایوان وسومارازشهرستان شاه‌آباد وازطرف شمال‌خاور وخاور به‌شهرستان خرم آباد (رودخانه صیمره حد طبیعی بین این‌شهرستان و شهرستان خرم آباداست) ازطرف‌جنوب به‌شهرستان دشت‌میشان استان ۶ از طرف جنوب‌باختر وباختر بکشور عراق.

آب و هوا - بواسطه وجود کبیرکوه و رشته های منشعبه ازآن و پستی و بلندی هوای این شهرستان را به‌سه قسمت متمایز میتوان تقسیم نمود .

۱ مناطق مرتفع کوهستانی که‌بواسطه مستور بودن ازاشجارجنگلی وارتفاع زیاد سردسیر ییلاقی است مانند منطقه حومه شهر ایلام - بخش چوار-بخش‌بدره -بخش ارکواز قسمت شمالی بخش‌صالح‌آباد وشهرایلام - حد متوسط درجه حرارت شهر ایلام مرکز شهرستان در تابستان ۳۵ درجه ودر زمستان تقریباً ۵ درجه زیر صفراست.

۲ مناطق مرزی مهران و دهلران که بدشت خشك و لم‌یزرع عراق منتهی میشودگرمسیر و آبهای آن شور و مخلوط باملاح گوگردی میباشد .

۳ مناطق بخش‌آبدانان - دره‌شهر - شیروان چرداول -زرین‌آبادو قسمتهای جنوبی بخش صالح آبادکه بین منطقه کوهستانی و دشت واقع‌شده‌اند نسبت به‌دومنطقه بالا معتدل میباشد.

میزان باران درسال ۱۳۲۹ ۴۱۳ میلیمتر وآب حاصله ازبرف ۲۹۷ میلیمتر بوده‌است.

ارتفاعات -مهمترین‌کوه شهرستان‌کبیرکوه‌است‌که درجهت شمال‌باختر بجنوب خاور کشیده شده بخشهای بدره - دره شهر در دامنه‌های خاوری وبخشهای آبدانان -زرین‌آباد - ارکواز - صالح‌آباد دردامنه‌های جنوب باختری آن واقع شده‌اند و بلندترین قلعه کبیر کوه بنام ورزوین ۳۰۶۲ متر ازسطح اقیانوس مرتفع‌تراست.

شعب و یالهای متعددی از کبیرکوه بطرف‌باختر منشعب و بتدریج از ارتفاع آنهاکاسته شده در حدود مرزکشور با زمین یکسان میگردد مهمترین شعب آن بنام دینارکوه بین آبدانان و دهلران میباشد که ۲۶۰۰ مترارتفاع‌داردو کوههای شاه نخجیر- سیاه‌کوه -کوه سرخ کوه حمرین ازشعبات‌مهم‌آن محسوب میگردند.

رودخانه - رودخانهای شهرستان ایلام عموما از کبیرکوه سرچشمه گرفته برودخانه صیمره و برخی از کشور ایران خارج بعراق منتهی میشوند.

۱ - رودخانه‌هائیکه بصیمره میریزد عبارتند از رودخانه‌سرآبکه دربخش شیروان چرداول -رودخانه‌سرآب‌کلان و سرآب زنجیره-گسرو - رودخانه‌گنجه - رودخانه‌کلیم - رودخانه سیکان دره‌شهر شیخ‌مکان دربخش‌دره‌شهر.

۲ - رودخانهائیکه بدشت عراق منتهی میشوند عبارتند از رودخانه کنجان‌چم-رودخانه‌گاوی - رودخانه چنگوله - رودخانه میوات.

محصولات عمده شهرستان گندم جو حبوبات تریاك‌توتون لبنیات شغل اکثر سکنه زراعت گله‌داری میباشد گله‌داران بحالت چادر

نشینی ییلاق و قشلاق میروند. زبان سکنه شهرستان اری ـ کردی فارسی مذهب مسلمان شیعه اثنی عشری است .

بقرار اظهار مطلعین در بخش دهلران و آبدانان معدن نفت و قیر وجود دارد و در بخش دهلران یك چشمه آب گرم گوگردی باندازه دو سنگ جاری است که مورد استفاده اهالی بخش است .

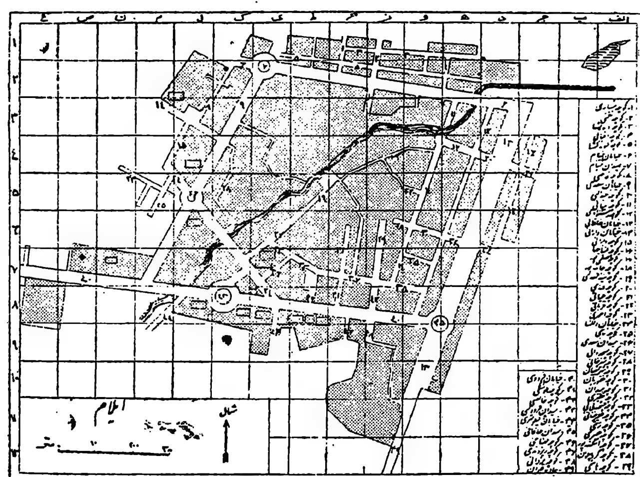
در اکثر نقاط این شهرستان معدن نمك موجود است.

شهرستان ایلام از ده بخش بنام چوار ـ صالح آباد ـ ارکواز ـ بدره ـ دره شهر ـ (صیمره) آبدانان ـ دهلران ـ مهران زرین آباد ـ شیروان چرداول تشکیل شده جمع قراء شهرستان ۳۶۶ جمعیت آن در حدود ۱۰۵۰۰۰ نفر است .

راه شوسه کرمانشاه بمهران تقریباً از وسط شهرستان میگذرد بقیه راهها مالرو است.

ایلام — شهر ایلام مرکز دهستان ایلام نام اولیه آن حسین آباد بوده است.

حسین آباد مرکز تابستانی والی پشت کوه محسوب میگردید درسال ۳۰۹ پس از استقرار امنیت بامر اعلیحضرت فقید رضاشاه پهلوی رو بآبادی نهاد و اینك شهر کوچکی است و تمام ادارات شهرستان در آن دایر است.

خلاصه مشخصات جغرافیائی آن بشرح زیر میباشد

مختصات = طول از گرینویچ ۴۶ درجه ۲۸ دقیقه ـ عرض از خط استوا ۳۳ درجه ۳۸ دقیقه ـ ارتفاع از سطح اقیانوس ۱۴۱۰

اختلاف ساعت با طهران ۲۱ دقیقه و ۱۲ ثانیه (طهران ساعت ۱۲ ایلام ساعت ۱۱ و ۳۸ دقیقه ۴۸ ثانیه)

مسافت نسبت به شهرهای مجاور و نوع راه.

از ایلام بشاه آباد ۱۳۴ کیلومتر راه شوسه درجه ۱
» » کرمانشاه ۲۰۰ » » » » از طریق شاه آباد
» » قصر شیرین ۲۴۷ » » » » » »
» » » ۱۸۴ » » » ۲ » گیلان غرب
» » مهران ۱۰۶ » »

وضع کلی طبیعی — شهر کوچك ایلام در دره کوهستانی واقع شده ارتفاعات کبیر کوه در خاور و کوه مانشت در شمال شهر واقع دامنه های مشجر و جنگلهای انبوه بلوط منظره جالب توجهی بآن بخشیده است هوای شهر سردسیر سالم در تابستان معتدل و فرح بخش است.

آب شهر از چشمه و قنوات متعدد تامین میشود.

شش خیابان در این شهر احداث شده بناهای دولتی ـ مغازه و دکاکین در طول خیابانهای جدید ساخته شده است.

در این شهر یك بیمارستان ۱۵ تختخوابی — یك دبیرستان ـ ۳ دبستان و در حدود ۳۰۰ باب دکان وجود دارد ـ بوسیله تلفن تلگراف با شهرهای مجاور مربوط در هفته دو روز پست بکرمانشاه فرستاده میشود رابطه پستی با بخشها بوسیله پیك سوار صورت میگیرد .

روشنائی شهر بوسیله چراغهای نفتی تامین میشود.

جمعیت شهر ایلام در حدود ۷ هزار نفر میباشد . زبان مادری سکنه فارسی اری مذهب عموم مسلمان شیعه اثنی عشری است.

ایلانلو - **ilânlu** - ده از دهستان مهربان بخش کبودراهنگ شهرستان همدان .

۸۰ ك شمال باختری قصبه کبودراهنگ ـ ۱۰ ك باختر شوسه همدان به بیجار.

تپه ماهور ـ سردسیر ـ سکنه ۴۹۱ ـ شیعه ـ کردی ترکی.

آب از چشمه ـ محصول غلات دیم انگور لبنیات ـ شغل زراعت و گله داری.

صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه مالرو.

ایل خانی آباد - **il-xâni-âbâd** - ده از دهستان چمچمال بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان

۱۱ ك باختر صحنه ـ ۳ ك جنوب شوسه کرمانشاه بهمدان

دشت ـ سردمعتدل ـ سکنه ۱۷۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی

آب از رودخانه گاماسیاب ـ محصول غلات تریاك حبوبات توتون شغل زراعت ـ تابستان از طریق فراش اتومبیل میتوان برد.

ایل کاکاوند - **il-kâkâ-vand** - در آمار جزء هرسین و از نظر سازمان کشور تابع فرمانداری شهرستان خرم آباد است

ایلو — **ilu** - ده از دهستان تیلکوه بخش دیواندره شهرستان سنندج .

۴۹ ك شمال باختر دیواندره ـ ۴ ك شمال شوسه دیواندره بسقز

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۲۰ ـ سنی ـ کردی

آب از رودخانه و چشمه ـ محصول غلات توتون حبوبات عسل انگور زردالو پشم روغن ـ شغل زراعت ـ راه مالرو

اینچیکه - **inçike** - ده از دهستان کل تپه فیض اله بیگی بخش مرکزی شهرستان سقز

۳۸ ك خاور سقز ـ ۲ ك شمال شوسه سقز به سنندج ـ کنار رودخانه خورخوره .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۸۰ ـ سنی ـ کردی .

آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات توتون - شغل‌زراعت گله‌داری راه‌اتومبیل‌رو

ایوان - eyvân - نام یکی از دهستانهای بخش گیلان غرب شهرستان شاه‌آباد

این‌دهستان درجنوب خاوری‌بخش واقعشده حدود ومشخصات آن‌بشرح زیراست :

حدود - ازطرف شمال بدهستان‌چله . از طرف جنوب ببخش چوار ازشهرستان ایلام(خط‌الرأس‌کوه شهرزور حدطبیعی بین بخش‌گیلان وبخش چو راست) ازطرف‌خاور به‌بخش شیروان چرداول شهرستان ایلام . ازطرف باختربخش سومارشهرستان قصرشیرین.

وضع‌کلی طبیعی = دهستان‌ایوان ازهر طرف محصور بارتفاعات بوده‌ودشت مثلثی‌شکلی‌است‌بطول تقریبی ۳۶ وعرض۳الی۶کیلومتر وراه‌شوسه شاه‌آباد‌به ایلام ازوسط آن میگذرد . سرچشمه رودخانه کنگیر نیزدرقسمت علیای دهستان بوده واز وسط‌آن جاری است

آب‌وهوا - هوای دهستان نسبت به پستی وبلندی متغیر بدین معنی که نقاط کنار رودخانه‌کنگیر ازحدود سرتنگ بپائین‌گرمسیر‌از آن محل ببالا تاحدود آسمیسی معتدل وازآن ببالا بواسطه مرتفع‌بودن سردسیر وزمستان درقسمت گرمسیری بشغل‌گله‌داری وزراعت مشغول واکثرچادرنشین هستند

ارتفاعات - از قله مرتفع ومهم‌مانشت واقع درجنوب خاوری‌دهستان دورشته‌منشعب‌میگردد- رشته‌اول‌درشمال‌خاوری‌دهستان در جهت شمال باخترممتد و در سراب‌گیلان بازمین یکسان میگردد این سلسله در قسمت خاوری دهستان‌کوه بانکول‌ودرشمال آبادی ترن ورزنه کوه بلاله نامیده میشود ارتفاع بلندترین قله‌کوه بانکول ازسطح دریا ۱۹۳۳متروارتفاع قله بلاله۱۹۱۴ و قله مانشت ۲۶۵۳متراست رشته دوم در قسمت جنوب و باختر دهستان واقعشده بکوه شهرزور معروف ارتفاع بلندترین‌قله آن۱۹۹۶متراست امتداد رشته‌مذکور تا حدودخاوربخش‌سومارادامه دارد ولی‌بتدریج از ارتفاع آن‌کاسته میشود

رودخانه - مهمترین رودخانه دهستان رودخانه‌کنگیراست که‌سرچشمه اصلی‌آن سراب ایوان میباشد ودرطول خود ازکف رودخانه مذکور بتدریج‌آب‌تراوش‌نموده‌و بمصرف‌آبیاری قراء مجاور میرسد ومازاد آن وارد تنگ سرتنگ شده وپس‌ازخروج ازکوهستان قراء بخش سومارارا مشروب و مازاد بطرف سندیج غراق جاری میگردد فصل طغیان‌رودمذکورومانند سایررودخانهای کوهستانی کشوردرآخرزمستان وبهاراست تابستان آب آن کم شده ولی خشک نمیشود .

این دهستان از۲۷آبادی بزرگ وکوچک تشکیل‌شده سکنه آن در حدود۱۲هزارنفرمرکزدهستان آبادی‌جوی‌زر یا باغشاه میباشد که در سر راه شوسه واقعشده و از سطح دریا ۱۱۲۸ متر مرتفع تر است .

قراء مهم دهستان عبارتنداز‌چالانچی - زرنه - خران - سرتنگ ساکنین‌ازطایفه کلهر هستند زبان مادری‌کرد و واکثربفارسی آشنا مذهب مسلمان‌شیعه‌اثنی‌عشری‌است .

ایوانی-eyvâni- ده از دهستان‌گیلان‌بخش‌گیلان‌غرب شهرستان شاه‌آباد.

۱۸ک شمال باخترگیلان-کنارشوسه‌گیلان بقصرشیرین دشت-گرمسیرمالاریائی- سکنه ۱۰۰- شیعه- کردی فارسی آب ازرودخانه‌گیلان - محصول غلات برنج توتون تریاک صیفی‌پنبه لبنیات - شغل‌زراعت وگله‌داری ازطایفه کلهرهستند

ایوب -ayyub- ده ازدهستان تیلکوه بخش دیواندره شهرستان سنندج

۵۷ک شمال باختردیواندره - ۳ک جنوب شوسه دیواندره بسقز کوهستانی - سردسیر- سکنه۲۳۰- سنی-کردی آب‌ازچشمه - محصول غلات جبوبات میوجات لبنیات عسل‌پشم-شغل زراعت‌گله‌داری-راه تاجاده مالرو.

ایوراع - ivarâ'- ده از دهستان چهاردولی بخش اسدآباد شهرستان همدان.

۱۳ک شمال باختری قصبه اسدآباد - ۱ک شمال علی‌آباد. کوهستانی- سردسیر- سکنه۳۸۷-شیعه -کردی فارسی آب‌ازچشمه ورودخانه - محصول غلات صیفی - شغل زراعت - صنایع دستی‌جاجیم بافی - راه‌مالرو

ایوک-ivak- ده ازدهستان چهاربلوک بخش سیمینه‌رود شهرستان همدان .

۱۸ک جنوب خاوری‌همدان - ٤ک جنوب راه شوسه همدان بملایر کوهستانی- سردسیر- سکنه٣٥٤-شیعه - ترکی‌وفارسی آب‌از۵رشته قنات ورودخانه سردره - محصول غلات انگور حبوبات لبنیات - شغل‌زراعت‌وگله‌داری - صنایع‌دستی‌زنان‌گلیم بافی - راه مالرو - تابستان اتومبیل میتوان برد سنگ سفید ساختمانی دارد واستخراج میشود

ب

بابا-bâbâ - ده کوچکی است از دهستان کلاتزران بخش رزاب شهرستان سنندج.
۲۴ک شمال خاوری رزاب - ۳ک جنوب راه اتومبیل رو سنندج به مریوان - کوهستانی - سردسیر- سکنه ۴۰ نفر.

باباپیر-bâbâ-pir - ده از دهستان کرزان رود شهرستان تویسرکان.
۹ک شمال باختری شهرتویسرکان - ۵ک شمال خاوری کرزان کوهستانی - سردسیرخوش آب وهوا - سکنه ۲۳۷۴ - شیعه-فارسی.
آب ازرودخانه محلی وقنات - محصول غلات دیم توتون انگورتریاک گردو صیفی - شغل زراعت وگله داری - راه مالرو.
دبستان ودرحدود ۲۰ بابدکان ویك زیارتگاه دارد.

باباپیرعلی-bâbâ-pir-ali - ده از دهستان کرزان رود شهرستان تویسرکان.
۱۴ک شمال باختری تویسرکان - ۴ک شمال کرزان.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۱۵۳ - شیعه - فارسی.
آب از رودخانه کرزان رود وقنات - محصول غلات تریاک گردو صیفی میوه‌جات - شغل زراعت وگله داری - راه مالرو - مسجد دارد.

باباجان-bâbâ-jân - ده از دهستان خالصه بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۱۰ک شمال باختری کرمانشاه - کنار راه فرعی کرمانشاه بسراب نیلوفر.
دامنه - سردسیر - سکنه ۳۰۵ - شیعه - کردی فارسی.
آب ازقنات - محصول غلات حبوبات دیمی لبنیات مختصرصیفی - شغل زراعت - راه فرعی.

باباجانی-bâbâ-jâni - نام یکی از دهستانهای بخش ثلاث شهرستان کرمانشاهان همچنین نام طایفه ایست که در این دهستان سکونت دارند.
خلاصه مشخصات جغرافیائی دهستان بشرح زیراست:
حدود - ازطرف شمال بدهستان جوانرود وبلوک کلاشی از بخش پاوه شهرستان سنندج - ازطرف جنوب بخش گوران قلخانی و دهستان ازگله - ازطرف خاور بدهستان ولدبیگی وقبادی ازطرف باختر بمرز ایران وعراق.

ب ـ ا

آب وهوا - هوای دهستان نسبت به پستی وبلندی متغییر بدین ترتیب که چون قسمت باختر ونزدیك بمرز عراق که بیش از ششصد متر ازسطح دریا ارتفاع ندارد گرمسیر و قسمت خاوری بخش حدود قلعه میر آباد لوشه که در ارتفاع هزار وچهارصد مترهستند سردسیر و قسمت وسط حدود دشت حر و دولی دره معتدل است بهمین جهت گله داران باباجانی زمستان باختر و تابستان بخاور دهستان ییلاق و قشلاق مینمایند آب مشروب ومزروعی این دهستان اکثر از چشمه های متعدد کوهستان تامین میشود عموما شیرین وگوارا و هوای آن نیز سالم است.

ارتفاعات = سه رشته کوهستان بطورمشخص دراین دهستان بشرح زیر وجود دارد.

۱ - ارتفاعات شمالی رودخانه زمکان مشهور بکوه هسیر و سرابند که دنباله کوه بنی گزومنشعب ازسلسله دالاهواست که شرح مفصل آن در گوران داد شده در این دهستان بین رودخانه زمکان ورودخانه لیله تامحل اتصال آن دورودخانه بهم ادامه دارد و بلند ترین قله آن در شمال باختری آبادی باغ میرلوشه ۲۳۹۰ متر از سطح دریا مرتفعتراست.

۲ - کوه مشهورشفیله بین دره رودخانه زمکان ودره رودخانه قلعه میرآباد ولوشه واقع شده تامحل اتصال آن دو رودخانه ادامه دارد بلند ترین قله آن در شمال آبادی شاه گدار ۲۱۳۵ متر از سطح دریا بلندتر است.

۳ - کوه بابا شاهباز که در جنوب رودخانه زمکان موازی با آن رود تا انتهای شمال باختری دهستان کشیده شده مرتفعترین قله آن در شمال آبادی کیسله ۱۹۱۰ متر ارتفاع دارد.

ارتفاعات دالاهو ودنباله آن درجنوب این دهستان قرار گرفته است که در بخش گوران شرح آن گذشت.

رود خانه - بین کوههای مذکور بالا سه رودخانه بشرح زیر جریان دارد

۱ - رودخانه زمکان - سرچشمه این رودخانه در بخش گوران شرح داده شده از آبادی زمکان بکر بیگ وارد این دهستان شده همجا در منطقه کوهستانی و دره عمیقی جریان دارد و درانتهای شمال باختری دهستان بارودخانه لیله که ازدهستان جوانرود سرچشمه گرفته یکی شده برودخانه سیروان ملحق میشوند.

جزآب آشامیدن استفاده دیگری دراین دهستان ازاین رودخانه نمیشود

۲ ـ رودخانه لوشه ـ سرچشمه این رودخانه ازدره لوشه ـ باغ میر لوشه وفاضل آب قلعه میرخان است درحدود باختر آبادی قایی قلی به یکدیگرملحق پس ازگذشتن ازدره عمیق شمال کوه شفیله در حدود آبادی چهار دیوار برودخانه زمکان متصل میگردد.

۳ ـ رودخانه دشت حر ـ سرچشمه این رودخانه چشمه سارهای متعدد دشت حراست در حدود آبادی حرمیان بارودخانه زریشکه یکی شده ازجنوب قراء ده شیخ ـ تکله گذشته درقسمت شمال باختری دهستان برودخانه زمکان ملحق میگردد.

محصول عمده دهستان باباجانی غلات حبوبات لبنیات ومحصولات دیگر دامی است.

شغل ساکنین زراعت وگله داری ودربلوك دولی دره تهیه سقز و کتیرا وسایرمحصولات جنگلی است .

این دهستان از۵۷ آبادی بزرگ وکوچك و صدها مزرعه ومرتع تشکیل شده وجمعیت آن درحدود ۷هزارنفر و قراء مهم آن بشرح زیراست :

درمنطقه گرمسیرده شیخ ـ ودانی سر ـ کیسله ـ گاوره ـ میدان نمك اشکی.

درمنطقه سردسیر قلعه میرآباد ـ زمکان ـ باغ میری ـ زیارت تمر خان انجیر بوسه ـ دردشت سر

تیره های طوایف باباجانی بشرح زیراست .

تایجوزی ـ قوچ علی ـ حمده ـ عالی ـ میرویسی ـ میرآبادی ـ زمکانی تمرخانی ـ خسروباشه ـ بیگ زاده .

باباجانی ـ ده کوچکی است از بلوك عباسوند بخش سنجابی شهرستان کرمانشاهان .

۱۱ک جنوب باختری کوزران ـ نزدیك بکمره ـ سکنه ۲۰ نفر .

باباحسین ـ **bâbâ-hoseyn** ـ ده ازدهستان میرده بخش مرکزی شهرستان سقز.

۴۶ك جنوب باختری سقز ـ ۱۶ك باختر شوسه سقز بیانه.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۲۰ ـ سنی ـ کردی .

آب ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات توتون ـ شغل زراعت و گله داری راه مالرو.

باباحیران ـ **bâbâ-heyrân** ـ ده از بخش روانسر شهرستان سنندج.

۱۵ك جنوب خاوری روانسر ـ ۶ك خاور اتومبیل روکرمانشاه بروانسر

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۶۰ ـ سنی ـ کردی.

آب ازچشمه ـ محصول غلات دیمی لبنیات ـ شغل زراعت وگله داری راه مالرو ـ تابستان ازراه تپه لری میتوان اتومبیل برد.

باباخان ـ **bâbâ-xân** ـ ده ازدهستان کرانی شهرستان بیجار

۱۲ك جنوب حسن آباد سوگند ـ ۳ك باختر ولی بیگ.

تپه ماهور ـ سردسیر ـ سکنه ۱۹۰ ـ شیعه ـ ترکی .

آب ازرودخانه وچشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله داری صنایع دستی زنان قالیچه وجاجیم بافی ـ راه مالرو.

باباخنجر ـ **bâbâ-xanjar** ـ ده ازدهستان مهربان بخش کبود راهنگ شهرستان همدان.

۱۴ك شمال باختری قصبه کبودراهنگ ـ ۲ك حسین آباد .

تپه ماهور ـ سردسیر ـ سکنه ۵۵۶ ـ شیعه ـ ترکی.

آب ازقنات ـ محصول غلات جزئی انگور لبنیات ـ شغل زراعت گله داری صنایع دستی قالی بافی ـ راه مالرو ـ تابستان از راه غینرجه وآقبلاغ آق داغ میتوان اتومبیل برد.

بابارئیس ـ **bâbâ-rais** ـ ده از دهستان حومه شهرستان ملایر

۱۵ك خاورشهر ملایر ـ کنار راه اتومبیل روملایر به شاوه اراك .

کوهستانی ـ معتدل مالاریائی ـ سکنه ۳۸۹ ـ شیعه ـ فارسی .

آب ازقنات ـ محصول غلات انگور ـ شغل زراعت ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه اتومبیل رو.

بابارار ـ **bâbâ-râr** ـ ده از دهستان قراتوره بخش دیواندره شهرستان سنندج .

۳۲ك شمال خاوردیواندره ـ ۳ك جنوب خاوری وزیر.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳۰ ـ سنی ـ کردی.

آب ازرودخانه وچشمه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو.

بابارستم ـ **bâbâ-rostam** ـ ده از دهستان بالا شهرستان نهاوند .

۵ك جنوب شهر نهاوند ـ ۳ك باختر راه شوسه نهاوند بملایر بروجرد جلگه ـ سردسیر ـ سکنه ۷۷۵ ـ شیعه ـ لری و فارسی .

آب از رودخانه ـ محصول غلات تریاك توتون حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت وگله داری ـ صنایع دستی زنان جاجیم بافی ـ راه مالرو .

بابارستم ـ ده از دهستان سیلتان شهرستان بیجار.

۲۰ك شمال خاوری شهر بیجار ـ کنار راه فرعی بیجار ـ حسن آباد

تپه ماهور ـ سردسیر ـ محصول غلات وانگور لبنیات ـ شغل زراعت گله داری.

بابارستم ـ ده از دهستان کفرآور بخش گیلان شهرستان شاه آباد

۲۸ك شمال خاوری گیلان ـ ۱ك باختر قیطول.

دشت ـ معتدل ـ سکنه ۵۰ ـ مسلمان ـ کردی فارسی.

آب ازرودخانه کفرآور ـ محصول غلات پنبه توتون تریاك صیفی لبنیات شغل زراعت وگله داری ـ ازطایفه نیشی اهل کلهر هستند.

بابارشانی ـ **bâbâ-recâni** ـ ده از دهستان خسروآباد شهرستان بیجار .

۳۱ك جنوب خاوری بیجار ـ کنارشوسه بیجار همدان.

تپه ماهور ـ سردسیر ـ سکنه ۳۶۰ شیعه ـ کردی فارسی ـ ترکی.

آب ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات انگور ـ شغل زراعت گله داری

قالیچه بافی ـ پاسگاه ژاندارمری ودبستان دارد.

باباروذ -bâbâ-rud - ده از دهستان ترك شهرستان ملایر

٣٦ك شمال باختری شهرملایر ـ ١٢ك باختر راه شوسه ملایر به همدان

کوهستانی ـ معتدل مالاریائی ـ سکنه ٥٦٥ ـ شیعه ـ ترکی و فارسی

آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله داری ـ صنایع دستی قالی بافی ـ راه مالرو.

باباریز -bâbâ-riz-ده از دهستان حسین آباد بخش حومه دیواندره شهرستان سنندج.

٦٦ك جنوب دیواندره ـ ٤ك خاور شوسه سنندج به دیواندره.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ٦٤٠ ـ سنی ـ کردی فارسی.

آب از رودخانه وچشمه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات انگور قلمستان صیفی ـ شغل زراعت گله داری ـ صنایع دستی زنان جاجیم بافی راه مالرو.

بابازید -bâbâ-zeyd - ده از دهستان بخش هرسین شهرستان کرمانشاهان.

٧ك جنوب باختر هرسین ـ ٤ك جنوب شوسه هرسین به کرمانشاه

دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ٦٠٤ ـ شیعه ـ کردی فارسی.

آب از رودخانه هرسین ـ محصول غلات حبوبات تریاك برنج چغندر قند پنبه قلمستان زرد آلو ـ شغل زراعت ـ راه مالرو ـ تابستان از شوسه هرسین کرمانشاه اتومبیل میتوان برد.

باباسرخه -bâbâ-sorxe - ده ازدهستان نجف آباد شهرستان بیجار.

١٣ك باختر شهر بیجار ـ کنار شوسه بیجار سنندج.

تپه ماهور ـ سردسیر ـ سکنه ٢٦٠ ـ شیعه ـ کردی.

آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله داری ـ صنایع دستی زنان قالیچه گلیم جاجیم بافی ـ راه مالرو ـ دبستان دارد.

باباشاه آمد -bâbâ-câh-âmad- ده از بخش گوران شهرستان شاه آباد.

٣ك باختر گهواره ـ کنار راه مالرو توت شاهی.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ٤٠ ـ مسلمان ـ کردی فارسی

آب از چشمه ـ محصول غلات دیم میوجات و توتون لبنیات ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو ـ چنار کهن سالی دارد.

از تیره سادات حیدری هستند.

بابا شیخ علی -bâbâ-ceyx-ali - ده از دهستان کلیائی بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان.

١٤ك باختر سنقر ـ ٤ك جنوب سطر.

دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ٢٣٠ ـ شیعه کردی ـ فارسی.

آب از چشمه ـ محصول غلات حبوبات تریاك توتون انگور قلمستان شغل زراعت ـ قالیچه جاجیم پلاس بافی ـ تابستان از سطر اتومبیل میتوان برد.

باباشیدالله -bâbâ-ceydollâh- ده از دهستان چهاردولی بخش قروه شهرستان سنندج

٣٦ك خاور قروه ـ ١٢ك شوسه قروه ـ همدان.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ٤٧٠ ـ شیعه ـ ترکی فارسی

آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات انگور ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو ـ تابستان ازطریق گل تپه اتومبیل می توان برد

صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی

بابا عزیز -bâbâ-aziz - ده از بخش روانسر شهرستان سنندج.

٥ك باختر روانسر ـ ١ك باختر راه اتومبیل رو روانسر به پاوه دشت ـ سکنه ١٨٦ ـ سنی ـ کردی.

آب از چشمه صادق آباد ـ محصول غلات برنج پنبه صیفی ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو تابستان اتومبیل میتوان برد

باباعلی -bâbâ-ali - ده از دهستان چهار بلوك بخش سیمینه رود شهرستان همدان.

٢١ك باختر قصبه بهار ـ ٣ك جنوب شوسه همدان سنندج.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ٥٦٢ ـ شیعه ـ ترکی.

آب از چشمه ـ محصول غلات ـ حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت و گله داری.

صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه مالرو.

باباعلی- ده از دهستان ٣ بخش هرسین شهرستان کرمانشاهان.

٢١ك جنوب باختری هرسین ـ ٤ك جنوب باختری چمن اسمعیل.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ٧٩ ـ شیعه ـ کردی فارسی .

آب از چشمه ـ محصول غلات حبوبات تریاك ـ شغل زراعت راه مالرو.

بابا فقیه - bâbâ-faqih ده از دهستان پیرتاج شهرستان بیجار

٢٧ك خاور بیجار ـ ٩ك جنوب چشمه کوره.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ٢٤٠ ـ شیعه ـ کردی ـ فارسی.

آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات انگور سنجد ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو

باباقاسم -bâbâ-qâsem - ده ازدهستان بالا شهرستان نهاوند

١٥ك جنوب خاوری شهرنهاوند ـ ٢ك جنوب راه شوسه نهاوند بملایر و بروجرد.

جلگه ـ معتدل مالاریائی ـ سکنه ٦٧٠ ـ شیعه ـ لری و فارسی.

آب از رودخانه ـ محصول غلات توتون تریاك حبوبات صیفی لبنیات شغل زراعت وگله داری ـ راه مالرو.

بابا قوری- bâbâqori - ده از دهستان کنگاور بخش کنگاور شهرستان کرمانشاهان

٦ك باختر کنگاور ـ ٤ك شمال باختری شوسه کنگاور کرمانشاه

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ٢٤٣ ـ شیعه ـ فارسی کردی

آب ازچشمه سار وسراب کبوترلانه ـ محصول غلات آبی و دیمی میوجات

قلعستان تریاك حبوبات - شغل‌زراعت - راه‌مالرو.
این‌ده به‌قره‌گزلو پائین نیزمشهوراست.

باباکرم - bâbâ-karam - ده از دهستان پیرتاج شهرستان بیجار.
۱۶ك جنوب خاوری بیجار-٤ك‌خاور شوسه بیجار -همدان.
تپه‌ماهور - سردسیر - سکنه۲۲۰ - شیعه-کردی.
آب‌از چشمه - محصول‌غلات انگور لبنیات - شغل زراعت گله‌داری راه مالرو.

باباکمال-bâbâ-kamâl - ده ازدهستان قلقل‌رود شهرستان تویسرکان.
٢٤ك جنوب شهرتویسرکان -۲ك شمال رودخانه‌خرم‌آباد ملایر.
دامنه - سردسیر - سکنه۱۱۹۸ شیعه-کردی وفارسی.
آب‌از قنات - محصول غلات تریاك‌انگور- صیفی-لبنیات شغل‌زراعت‌گله‌داری - راه مالرو.
تابستان ازمیان ده اتومبیل میتوان‌برد درنزدیکی باباکمال‌دماغه کوه سیاه دره چاه قدیمی بنام منیژه وجوددارد.

باباکمال- ده ازدهستان دینور بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان
۲۱ك شمال باختری صحنه-۲ك خاورشوسه کرمانشاه .
۲۱ك شمال باختری صحنه - ۲ك خاور شوسه‌کرمانشاه- سنقر.
دشت- سردسیر- سکنه۲۰۵ - شیعه-کردی فارسی.
آب‌از رودخانه‌کنگرشاه - محصول غلات صیفی - چغندر قند تریاك توتون -شغل‌زراعت- اتومبیل‌میتوان برد.

باباکوسه-bâbâ-kuse - ده ازبخش‌گوران شهرستان شاه آباد .
۳۱ك شمال‌گهواره - ٤ك خاور بیرقوند.
کوهستانی - سردسیر- سکنه ۲۳۰- مسلمان-کردی‌فارسی.
آب‌ازچشمه - محصول غلات دیم - لبنیات‌مختصرسقز.
شغل‌زراعت گله‌داری - راه‌مالرو- ازتیره تفنگی هستند.

باباگرگر-bâbâ-gorgor - ده‌ازدهستان اسفندآباد بخش قروه شهرستان‌سنندج .
۱۵ کیلومتری شمال خاوری‌قروه -کناراراه فرعی قروه به‌مالوجه
جلگه - سردسیر - سکنه ۱٤۰ - شیعه-ترکی.
آب ازچشمه- محصول غلات حبوبات لبنیات - شغل‌زراعت‌وگله‌داری راه مالرو تابستان‌ازطریق قروه - قصلان اتومبیل میتوان برد.
چندچشمه آب معدنی دراطراف این ده وجوددارد - یکی‌ازچشمه ها آب زیاددارد تابستان ازاطراف برای‌آب تنی باین ده می‌آیند بقرار اظهار مطلعین برای امراض جلدی مفیداست.
زیارتگاه باباگرگردر روی تپه‌ای‌که از رسوب املاح آبهای‌معدنی تشکیل شده واقع زیارتگاه مورد احترام ساکنین قراءبخش است زیرستون بنای امام زاده ازسوراخی تقریبا بقطر۱۰ سانتیمترگاز خنکی بافشار توام باصدا خارج میشود زائرین بوسیله دستمال و پارچه چند دقیقه مانع‌خروج گاز شده سپس بسرعت دستمال را بر میدارندگاز جمع شده بافشارتمام خارج درنتیجه اشیاء مانند سکه پول - انگشتر -خورده سنك وغیره‌که زائرین قبلی بدرون‌سوراخ انداخته‌اند خارج‌میشود آنشی را برای‌تبرك همراه‌میبردند.

بابان-bâbân - ده ازدهستان‌حاجیلو بخش‌کبودر اهنك‌شهرستان همدان .
٤ك خاور قصبه‌کبودر اهنك - ۳ک خاور راه اتومبیل روکبو در اهنك به همدان .
جلگه - سردسیر-سکنه۶۳۰ - شیعه - ترکی .
آب از قنات - محصول غلات انگور حبوبات لبنیات صیفی- شغل زراعت گله داری- صنایع‌دستی زنان قالی بافی-راه مالرو- تابستان ازطریق دستجرد میتوان اتومبیل‌برد.

بابان- ده از دهستان ماهیدشت پائین بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۳۲ک شمال باختری‌رباط - ۱۲ک شمال باخترقلعه‌داراب‌خان .
دشت - سردسیر- سکنه ۵۰۰- شیعه-کردی-فارسی.
آب‌از زه‌آب دره علی - محصول غلات دیمی لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو ازطریق دهستان‌سنجابی میان دربندتابستان اتومبیل میتوان برد.

بابان‌آباد - bâbân - âbâd - ده از دهستان‌چمچمال بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان .
۱٤ ك‌باخترصحنه-۲ك‌جنوب شوسه‌کرمانشاه‌به همدان.
دشت - سردمعتدل - سکنه۱۰٤-شیعه-کردی فارسی.
آب از رودخانه‌گاماسیاب - محصول غلات تریاك حبوبات توتون - شغل‌زراعت - تابستان ازطریق‌فراش اتومبیل‌میتوان برد.

بابا نظر - bâbâ-nazar - ده از دهستان سردرودبخش رزن شهرستان‌همدان .
۳۶ک شمال باختری قصبه‌رزن -۱۲ک باختردمق .
دامنه - سردسیر - سکنه۱۸۲۶ - شیعه - ترکی - فارسی.
آب‌ازقنات - در بهار از رودخانه محلی - محصول غلات انگور- بادام لبنیات نخود حبوبات - شغل‌زراعت‌وگله داری - صنایع دستی زنان قالی‌بافی - راه‌مالرو- تابستان‌از قادرخلج‌اتومبیل میتوان‌برد- دبستان وتپه‌ای از آثار ابنیه قدیم دارد.

بابانظر- ده ازدهستان نجف‌آباد شهرستان بیجار.
۱۰ک خاورنجف‌آباد-۷ك‌جنوب‌شوسه بیجار به سنندج.
تپه ماهور - سردسیر-سکنه۱۳۵-شیعه-کردی-فارسی.
آب‌ازچشمه- محصول غلات لبنیات - شغل‌زراعت‌گله‌داری- صنایع دستی زنان قالیچه‌گلیم جاجیم‌بافی-راه‌مالرو.

باباها-bâbâ-hâ -ده‌از بخش‌گوران شهرستان‌شاه‌آباد.

۱۶ ک شمال خاوری گهواره - ۳ ک راه فرعی گهواره به سنجابی
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۹۰ - مسلمان - کردی - فارسی.
آب از چشمه - محصول غلات دیم و مختصر حبوبات توتون لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو - از تیره سادات حیدری هستند.

باباهادی - bâbâ-hâdi - ده از دهستان توره‌تو بخش مرکزی شهرستان قصر شیرین.
۱۸ ك شمال خاوری قصر شیرین - کنار مرز ایران و عراق
تپه ماهور - گرمسیر - سکنه ۱۴۰ - شیعه - کردی.
آب از رودخانه توره‌تو - محصول غلات دیم لبنیات صیفی - شغل زراعت

بابلقانی - bâbolqâni - ده از دهستان حومه شهرستان ملایر
۲۷ ک جنوب خاوری شهر ملایر - ۱۵ ك شمال راه شوسه ملایر باراك
کوهستانی - معتدل مالاریائی - سکنه ۱۰۸۹ - شیعه - فارسی.
آب از قنات - محصول غلات انگور - شغل زراعت - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو.

باتمان - bâtmân - (ترکی - واحد وزن من) ده از دهستان میانه و بند بخش مرکزی کرمانشاهان
۷۲ ك شمال کرمانشاه - ۵ ک خاور شوسه سنندج.
دامنه - سردسیر - سکنه ۵۰۰ - شیعه - کردی فارسی.
آب از چشمه - محصول غلات حبوبات میوجات تریاک چغندر قند
شغل زراعت - از طریق قلعه شاخانی اتومبیل میتوان برد.

باخرم - bâ-xorram - ده از دهستان سورسور بخش کامیاران شهرستان سنندج.
۴۲ ک شمال خاور کامیاران - ۱ ک شمال رودخانه گاورود
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۷۷ - سنی - کردی
آب از رودخانه و چشمه - محصول غلات لبنیات توتون - شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو

باخله - bâxle - ده از دهستان بیلوار بخش کامیاران شهرستان سنندج.
٦ ک شمال کامیاران - کنار شوسه کرمانشاه سنندج.
دامنه - سردسیر - سکنه ۱۶۳ - سنی - کردی.
آب از چشمه و رودخانه مرواربد - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - راه اتومبیل رو.

باخی - bâxi - ده از دهستان گیلان بخش گیلان غرب شهرستان شاه آباد
۳ ک شمال باختری گیلان - کنار شوسه گیلان بقصر شیرین.
دشت - گرمسیر مالاریائی - سکنه ۱۲۵ - شیعه - ترکی فارسی.
آب از رودخانه گیلان - محصول غلات برنج توتون تریاک حبوبات لبنیات پنبه - شغل زراعت و گله‌داری - راه مالرو.
از طایفه کلهر هستند.

بادامك - bâdâmak - ده از دهستان تلقل رود شهرستان تویسرکان
۱۵ ک جنوب خاوری شهر تویسرکان - ۳ ک شمال راه شوسه تویسرکان بملایر
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۵۲ - شیعه - کردی فارسی
آب از قنات - محصول غلات انگور صیفی مختصر میوجات لبنیات
شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو.

بادخوره - bâd-xore - ده از دهستان جلگه افشار بخش اسد آباد شهرستان همدان.
٦ ک جنوب باختر قصبه اسدآباد - ۳ ک باختر شوسه اسدآباد بکنگاور
جلگه - سردسیر مالاریائی - سکنه ۸۳۷ - شیعه - ترکی فارسی
آب از قنات - محصول غلات و لبنیات انگور صیفی تریاک توتون
شغل زراعت و گله‌داری - صنایع دستی زنان قالی جاجیم بافی - راه مالرو تابستان اتومبیل میتوان برد.

بادکان - bâdkân - ده از دهستان جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج:
٤٥ ک جنوب خاوری پاوه - ٥ ک باختر قلعه جوانرود.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۵۳ - سنی کردی.
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات توتون - شغل زراعت گله داری راه مالرو.

بادمجان - bâdemjân - ده از دهستان سرشیو بخش مرکزی شهرستان سقز.
۵۲ ک جنوب سقز - ۸ ک شمال بیان دره.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۰۰ - سنی - کردی.
آب از چشمه و رودخانه - محصول غلات لبنیات توتون - شغل زراعت و گله‌داری - راه مالرو.

بارآور - bâr-âvar - ده کوچکی است از دهستان پشت آربابا بخش بانه شهرستان سقز.
۱۲ ك جنوب بانه - ۲ ك کوخه مامو - سکنه ۳۵ نفر

باریکه صادقی - bârike-sâdeqi - ده از دهستان هرسم بخش مرکزی شهرستان شاه آباد.
٦ ك شمال باختر هرسم جنوب خاوری شاه آباد
دشت - سردسیر - سکنه ۲۵ - شیعه - کردی فارسی
آب از رودخانه ماشالگان سراب هرسم - غلات محصول حبوبات تریاك چغندر قند لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو.
تابستان از طریق پلنك گرد اتومبیل میتوان برد.

باریکه نظام - barike-nezâm - ده از دهستان هرسم بخش مرکزی شهرستان شاه آباد.
٤ ك باختر هرسم - ۱ ك جنوب خاوری شاه آباد
دشت - سردسیر - سکنه ۷۰ - شیعه - کردی فارسی
آب از رودخانه ماشالگان و سراب هرسم - محصول غلات حبوبات لبنیات چغندر قند تریاك - شغل زراعت گله داری - راه مالرو.
تابستان از طریق پلنك گرد و چشمه سنگی اتومبیل میتوان برد

دبستان - مسجد و دوباب دکان دارد و فعلا مرکز دهستان هرسم میباشد .

بازان - bâzân - نام مرتع ومزرعه ایست ازدهستان قبادی بخش ثلاث شهرستان کرمانشاه .

۱۲ک خاورنهرآب - ومجاورمزارع ومراتع مامنان وسرابیان واقع شده زمستان سکنه ندارد تابستان چند خانواراز ایل قبادی برای تعلیف احشام وزراعت باین محل می آیند .

بازان - ده از دهستان پیش خوربخش رزن شهرستان همدان .

٤٦ ک جنوب خاوری قصبه رزن - ٦ ک شمال راه عمومی فامنین به نوبران.

کوهستانی- معتدل مالاریائی- سکنه ۲۳٦ - شیعه- ترکی .

آب از قنات - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت وگله داری راه مالرو

بازکه- bâzeke - ده ازدهستان هرسم بخش مرکزی شهرستان شاه آباد .

۷ک جنوب خاوری هرسم- جنوب خاوری شاه آباد

دشت - سردسیر - سکنه ۱۸۰ - شیعه- کردی- فارسی

آب از زه آب رودخانه باقرآباد - محصول غلات دیمی لبنیات- شغل زراعت گله داری - راه مالرو - تابستان از طریق هرسم اتومبیل میتوان برد .

بازیانی-bâzyâni - ده ازبخش سنجابی شهرستان کرمانشاه

۱۳ک جنوب کوزران - ۳ک کاکیها.

دامنه- سردسیر- سکنه ۸۰ - شیعه- کردی فارسی.

آب ازچاه - محصول غلات حبوبات دیم لبنیات - شغل زراعت گله داری راه مالرو - تابستان اتومبیل میتوان برد.

بازی رباب-bâzi-robâb-ده ازدهستان حسین آباد بخش حومه شهرستان سنندج

۳٦ک شمال سنندج - ۱۰ک باختر حسین آباد وشوسه سقز

کوهستانی - سردسیر- سکنه ۱۷۰ - سنی - کردی.

آب ازرودخانه محلی وچشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات توتون شغل زراعت گله داری - راه مالرو.

باسکله - bâskele - ده ازدهستان آسمان آباد بخش شیروان چرداول شهرستان ایلام

۳۰ک شمال باختر چرداول- کنارراه اتومبیل رو چرداول به ایلام

کوهستانی - گرمسیر - سکنه ۳۰۰- شیعه- کردی

آب ازچشمه وچاه - محصول غلات حبوبات لبنیات - شغل زراعت وگله داری

باس کله- ده ازدهستان گواوربخش گیلان غرب شهرستان شاه آباد

۷۵ک خاورگیلان - ۱۸ کیلومتری خاورگواور

دشت - سردسیر- سکنه ۱۰۰ - شیعه - کردی فارسی

آب ازرودخانه گواور- محصول غلات لبنیات توتون صیفی ذرت- شغل زراعت گله داری - راه فرعی بشوسه دارد

تابستان درحدود ۱۰۰ خانوار ازایل کلهر برای تعلیف احشام وزراعت دیم حدود این آبادی می آیند وزمستان گرمسیر ایوان میروند

زیارتگاهی بنام باباحیدر نزدیک این ده واقع وزیارتگاه سکنه گوران است .

باش بلاغ - bâc-bolâq - ده ازدهستان کل تپه فیض الله بیگی بخش مرکزی شهرستان سقز.

٦۳ک خاور سقز - ۱۲ک شمال باختر کرفتو.

کوهستانی- سردسیر - سکنه ٤٥٠- سنی- کردی.

آب ازچشمه - محصول غلات توتون لبنیات مختصرمیوه جات- شغل زراعت وگله داری - راه مالرو.

باش قشلاق - bâc-qeclâq - ده از دهستان قراتوره بخش دیواندره شهرستان سنندج

٤۳ک شمال دیواندره - ٤ک باختر قالوچه

کوهستانی - سردسیر- سکنه ۱۸۰- سنی - کردی

آب ازرودخانه وچشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات توتون- شغل زراعت گله داری - راه مالرو.

باش قورتاران-bâc-qurtârân- ده از دهستان گاوبازه شهرستان بیجار .

۱۸ک جنوب پیرتاج- کنار راه مالرو قرانقره به شاهکدار

تپه ماهور- سردسیر- سکنه ٦۹۰ - شیعه - ترکی .

محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله داری- صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی- راه مالرو.

باشماق- bâcmâq - ده ازدهستان ییلاق بخش حومه شهرستان سنندج.

٤۸ک جنوب خاوری سنندج -۱۲ک جنوب دهگلان

دامنه - سردسیر- سکنه ۱۰٤۰ - سنی- کردی.

آب ازچشمه- محصول غلات مختصرمیوه جات انگورلبنیات- شغل زراعت گله داری - راه مالرو.

صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی.

باشماق - ده ازدهستان تیلکوه بخش دیواندره شهرستان سنندج

٥٤ ک شمال باختر دیواندره - ۷ک جنوب شوسه دیواندره بسقز .

کوهستانی - سردسیر- سکنه ۵۰۰ - سنی- کردی.

آب ازچشمه - محصول غلات باغات انگور زردالو گردو - شغل زراعت گله داری - راه تاجاده مالرو.

باشوان-bâcvân- ده کوچکی است ازدهستان پشت آربابا بخش بانه شهرستان سقز

۲۱ک جنوب باختربانه - سکنه ۲۰ نفر.

باشوکی - bâcuki - ده کوچکی است از دهستان نجف‌آباد شهرستان بیجار.
۶ک خاور نجف‌آباد - کنار راه مالرو نجف‌آباد ابراهیم‌آباد - سکنه ۱۵ نفر.

باشه - bâce — ده از دهستان ویسه بخش مریوان شهرستان سنندج.
۲۴ک شمال باختر دژ شاهپور - ۲ک مرز ایران و عراق - ۸ک پنجوین
دامنه - سردسیر - سکنه ۱۰۰ - سنی - کردی.
آب از چشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات توتون برنج - شغل زراعت گله‌داری - راه اتومبیل‌رو و مالرو - نام قدیم آن باشماق بوده پاسگاه مرزبانی گمرکی - دبستان دارد
پاسگاه مرزبانی معروف برج چمن‌آرا در کنار مرز جزء باشه‌است

باغان - bâqân - ده ازدهستان سرشیو بخش مریوان شهرستان سنندج.
۲۴ک خاور دژشاهپور - سرراه شوسه مریوان سنندج.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۰۰ - سنی - کردی.
آب ازچشمه و رودخانه محلی - غلات توتون لبنیات تهیه ذغال چوب شغل زراعت - راه مالرو - پاسگاه نظامی و تلفن دارد.

باغچله - bâqçele - ده از دهستان قراتوره بخش دیواندره شهرستان سنندج.
۱۰۶ک خاور دیواندره - کنار رودخانه قزل‌اوزان.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۰۰ - سنی - کردی.
آب از رودخانه قزل‌اوزان و چشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات توتون شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو.

باغچله - ده ازدهستان سرشیو شهرستان سقز
۱۱ک جنوب خاور سقز - ۵ک شوسه سقز به سنندج.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۲۰ - سنی - کردی.
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات توتون - شغل زراعت و گله‌داری راه مالرو.

باغچه - bâqçe - ده ازدهستان مهربان بخش کبودراهنگ شهرستان همدان.
۵۰ک شمال باختری قصبه کبودراهنگ - ۱۸ک خاور شوسه همدان بیجار.
تپه ماهور - سردسیر - سکنه ۶۸۸ - شیعه - ترکی کردی.
آب از قنات — محصول غلات دیم انگور مختصر — صیفی لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری.
صنایع دستی زنان قالی‌بافی - راه مالرو - تابستان از طریق کمی قلعه و مخور اتومبیل میتوان برد.

باغچه - ده ازدهستان چهاربلوک بخش سیمینه رود شهرستان همدان
۲۲ک شمال خاور همدان - ۹ک خاور علی‌آباد جورقان.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۴۵ — شیعه - ترکی - فارسی.
آب قنات وچشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری - صنایع دستی زنان جاجیم‌بافی - راه مالرو.

باغچه مریم - bâqçe-maryam - ده ازدهستان ییلاق بخش حومه شهرستان سنندج.
۲۲ک شمال خاور سنندج - ۳ک شمال آقبلاغ.
دامنه - سردسیر - سکنه ۴۹۰ - سنی - کردی.
آب از چشمه - محصول غلات - شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو.
صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی

باغ زینب - bâq-zeynab - ده از دهستان ۳ بخش هرسین شهرستان کرمانشاهان.
۲۴ک جنوب باختری هرسین - ۳ک جنوب باختری باباعلی.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۰۰ - شیعه - کردی فارسی.
آب از چشمه - محصول غلات حبوبات تریاک - شغل زراعت - راه مالرو.

باغ طیقون - bâq-tiqun - ده از دهستان ماهیدشت بالا بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان،
۲۴ک جنوب خاوری کرمانشاه - ۳ک کله‌جوب.
دشت - سردسیر - سکنه ۳۳۰ - شیعه - کردی.
آب از رودخانه مرک — محصول غلات حبوبات تریاک میوه‌جات چغندر قند صیفی لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری - راه مالرو - تابستان راه فرعی بکرمانشاه و فیروزآباد و قلعه قدیمی آجری دارد.

باغ فلك — bâq-falak - ده ازدهستان دروفرامان بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان،
۱۷ک خاور کرمانشاه — ۳ک جنوب راه قدم کرمانشاه به بیستون
دامنه و دشت - سردسیر - سکنه ۶۲۰ - شیعه - کردی فارسی.
آب از چاه و قنات - محصول غلات دیم لبنیات - شغل زراعت گله داری - راه مالرو - تابستان از راه قدیم اتومبیل میتوان برد.

باغ کرم بیگ - bâq-karam-beyg - ده ازدهستان ماهیدشت بالا بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۲۴ک جنوب خاوری کرمانشاه - ۶ک فیروزآباد.
دامنه - سردسیر - سکنه ۶۰ نفر - شیعه - کردی لکی.
آب از چشمه - محصول غلات دیم لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - گله داران زمستان گرمسیر میروند.

باغ کوه بارود آب - bâq-kuh-bârud-âb - ده کوچکی ازدهستان بالا شهرستان نهاوند.
۶ک خاوری شهر نهاوند - سکنه ۱۵ نفر
جمشیدآباد نیز نامیده میشود.

باغلوجه - bâqluje - ده ازدهستان اسفندآباد بخش قروه شهرستان سنندج.

٢٧ك شمال خاوری قروه-٦ك جنوب خاوردلبران
کوهستانی-سردسیر-سکنه ١٧٥-شیعه-ترکی.
آب ازچشمه- محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله‌داری-راه‌مالرو
صنایع دستی زنان قالیچه‌جاجیم گلیم بافی.

باغله - bâqle - ده از دهستان چرداول بخش شیروان چرداول شهرستان ایلام.
٨ك باختر-چرداول-کنار راه‌اتومبیل‌رو چرداول به‌آسمان‌آباد.
کوهستانی - گرمسیر - سکنه ٢٠٠ - شیعه- کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات - شغل زراعت وگله‌داری.

باغ میری لوشه - bâq-miri-luce - ده‌از دهستان باباجانی بخش ثلاث شهرستان کرمانشاهان .
٢٧ك جنوب خاوری‌دوشیخ- ٤ك امروپارياب.
کوهستانی -معتدل - سکنه ١٥٠ - سنی-کردی.
آب ازدره‌لوشه - محصول غلات‌حبوبات‌لبنیات‌میوه‌جات- شغل زراعت گله‌داری - راه‌مالرو. ساکنین ازطایفه باباجانی هستند.

باغ نی - bâq-ney - ده ازدهستان حومه بخش مرکزی‌شهرستان کرمانشاه
١ك شمال‌شهر کرمانشاه -کنار شوسه‌کرمانشاه به‌طاق بستان.
دشت- سردسیر - سکنه ٥١٠ -شیعه-کردی‌فارسی.
آب از قنات و فاضل‌آب شهر - محصول‌غلات سبزیجات حبوبات‌صیفی چغندرقند-شغل‌زراعت وعده‌ای درتصفیه‌خانه نفت‌کرمانشاه‌کارگرند.

باقرآباد - bâqer-âbâd -ده ازدهستان شیان بخش مرکزی شهرستان شاه‌آباد .
٢٤ك خاور شاه‌آباد- ١٠ك‌خ ورحسن‌آباد زیری.
دشت -سردسیر -سکنه ٥٧٨ -شیعه-کردی‌فارسی.
آب‌ازچشمه - محصول غلات‌دیم لبنیات - شغل‌گله داری.
ومختصر زراعت- زمستان‌عموماً گرمسیرقصرشیرین میروند .
راه فرعی بحسن‌آباد واقع‌درکنارشوسه‌کرمانشاه دارد.
دردومحل بفاصله کیلومتر واقع به علیا وسفلی مشهور سکنه‌علیا ٣٨٦ فراست .

باقرآباد - ده از دهستان میان دربند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
٢٠ك شمال باختری‌کرمانشاه‌ازطریق سراب‌خشکه - ٤ك‌شمال‌شوسه روانسر .
دشت-سردسیر -سکنه ٢٩٠ شیعه-کردی‌فارسی.
آب‌ازرودخانه‌رازآور بوسیله مکینه - محصول‌غلات حبوبات لبنیات صیفی-شغل‌زراعت.

باقرآباد- ده از دهستان هرسم بخش مرکزی شهرستان‌شاه‌آباد.
٨ك‌جنوب خاوری هرسم -جنوب خاوری‌شاه‌آباد.
دشت - سردسیر سکنه ١٦٠ -شیعه-کردی وفارسی.
آب از زه‌آب رودخانه‌محلی - محصول غلات دیم لبنیات-شغل‌زراعت گله‌داری - راه‌مالرو . تابستان ازطریق هرسم اتومبیل‌میتوان‌برد.

باقرآباد - ده‌از دهستان خسروآباد شهرستان بیجار.
٢١ك جنوب خاوری‌بیجار - ٢ك شوسه بیجار - همدان.
تپه ماهور - سردسیر-سکنه ١٤٥ -شیعه-کردی وفارسی.
آب ازچشمه -محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله داری-صنایع دستی‌زنان قالیچه‌گلیم جاجیم‌بافی - راه‌مالرو.

باقرآباد -ده از دهستان‌چمچال بخش‌صحنه شهرستان‌کرمانشاهان
٢٧ك باختر صحنه - کنارشوسه‌کرمانشاه به سنقر.
دشت معتدل - سکنه ١٣٥ - شیعه - کردی فارسی.
آب ازرودخانه دینور - محصول غلات برنج تریاك حبوبات **توتون** شغل‌زراعت .

باقرآباد - ده‌از دهستان خرم‌رود شهرستان‌تویسرکان .
٢٠ك باختر شهرتویسرکان - کنار شوسه تویسرکان‌به‌کرمانشاه.
جلگه -سردسیر- سکنه ١٢٧ - شیعه - کردی وفارسی.
آب‌ازقنات-محصول غلات برنج‌کتیرا -شغل زراعت-صنایع دستی‌زنان قالی‌بافی-راه‌اتومبیل‌رو.

باقرآباد - ده‌کوچکی است ازدهستان ترك شهرستان ملایر.
٢١ك شمال شهرملایر -کنار راه اتومبیل‌رو قراتگین به‌قوزان.

باقرآباد - ده کوچکی است از دهستان جلگه افشار دوم بخش اسدآباد شهرستان‌همدان .
٢٥ك جنوب باختری‌قصبه اسدآباد - ١ك شمال‌گاوگدار.
سکنه ٢٠ نفر .

باقرآباد میانرود- bâqer-âbâd-miyân-rud - ده کوچکی‌است‌از دهستان‌بیلوار بخش‌مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
٥ك خاورمرزبانی - سکنه ٥٠ نفر.

باقرآبادسامله-bâqer-âbâd-sâmele-ده‌ازدهستان‌بیلوار بخش‌مرکزی شهرستان‌کرمانشاهان
٢٢ك شمال خاوری دیزگران - ٢ك سامله .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ١٩٠ - سنی-کردی فارسی.
آب ازچشمه وزه‌آب رودخانه خانقاه - محصول‌غلات حبوبات تریاك توتون - شغل‌زراعت - راه‌مالرو.

باقل‌آباد-bâqel-âbâd-ده‌ازدهستان‌حسین‌آباد‌بخش‌دیواندره شهرستان سنندج.
٦ك شمال حسین‌آباد -کنارشوسه‌فعلی‌سنندج بسقز.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ٣٦٠ - سنی - کردی .
آب ازرود خانه وچشمه - محصول‌غلات توتون حبوبات لبنیات‌صیفی شغل‌زراعت‌وگله داری .

باقل‌آباد - ده ازدهستان‌کلاترزان بخش رزاب شهرستان‌سنندج.
٢٦ك شمال‌خاوری‌رزاب - ١٤ك جنوب باخترمریوان سنندج

کوهستانی ــ سردسیر ــ سکنه ۲۰۰ ــ سنی ــ کردی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات توتون پنبه ـ شغل زراعت و گله داری ذغال فروشی ـ راه مالرو.

باقله - bâqele - ده ازدهستان بیلوار بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۱۵ الی ۱۸ک شمال خاوری دیزگران.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۴۲۰ ـ سنی ـ کردی وفارسی.
آب ازچشمه متعدد وزه آب رودخانه محلی ـ محصول غلات حبوبات لبنیات توتون تریاک مختصر قلمستان ـ شغل زراعت ـ صنایع دستی قالیچه جاجیم گلیم بافی ـ راه مالرو ـ تابستان از طریق سنقر و گل سفید میتوان اتومبیل برد.
در دومحل بفاصله ۳ کیلومتر واقع بنام باقله علیا و سفلی مشهور سکنه علیا ۱۹۵ نفراست.

باقله ـ ده از دهستان درو فرامان بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۶ک جنوب خاوری کرمانشاه ـ ۲ک خاور کبوده .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۰۰ ـ شیعه ـ فارسی کردی .
آب از زه آب رودخانه محلی ـ محصول غلات حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت و گله داری ــ راه مالرو.

باقله ـ ده از دهستان ۳ بخش هرسین شهرستان کرمانشاهان .
۲۸ک جنوب باختری هرسین ـ کنارخاوری رودخانه گاماسیاب.
کوهستانی ـ سرد ـ سکنه ۱۱۷ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب از چشمه ـ محصول غلات حبوبات پنبه تریاک ـ شغل زراعت راه مالرو .

باکلانی - bâklâni - ده از بخش سنجابی شهرستان کرمانشاهان.
۱۲ک شمال خاوری کوزران ـ ۳ک رودخانه قره سو.
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۱۵۰ ـ سنی وشیعه ـ کردی فارسی.
آب ازسراب تیران ـ محصول غلات چغندرقند صیفی حبوبات لبنیات شغل زراعت و گله داری ـ راه مالرو ـ تابستان میتوان اتومبیل برد.

بالاجوب - bâlâ-jub - ده ازدهستان دینور بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان.
۲۵ک شمال باختری صحنه ـ ۲ک باختر شوسه کرمانشاه به سنقر.
دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۳۸۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب ازرودخانه جامیشان ـ محصول غلات چغندر قند توتون تریاک حبوبات میوه جات ـ شغل زراعت ـ اتومبیل میتوان برد دردومحل واقع شده اند.

بالاجوب ــ ده ازدهستان ملکی شهرستان نهاوند .
۱۸ک شمال باختر شهرنهاوند ــ کناررودخانه سراب گیان .
جلگه ـ سردسیر ـ سکنه ۲۱۱ ــ شیعه ـ لری و فارسی .
آب ازچشمه ـ محصول غلات تریاک توتون حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت و گله داری ـ راه مالرو.

بالادهستان - bâlâ-dehestân - یکی از دهستانهای چهار گانه شهرستان نهاوند ـ خلاصه مشخصات آن بشرح زیراست
حدود ازطرف شمال بکوه سفید وشهر نهاوند ـ ازجنوب بکوه گرو ازخاور به بخش اشتربنان شهرستان بروجرد ـ از باختر به پائین دهستان نهاوند ـ خاورو جنوب دهستان کوهستانی و مرکز آن دشت است .
رودخانه مهم گاماسیاب دراین دهستان ازدره شمالی کور گرو سر چشمه گرفته پس از مشروب نمودن قراء مجاور رودخانه وارددهستان پائین میگردد.
دراراضی قلعه قباد بوسیله نهر بزرگ شعبانی آب رودخانه مذکور گرفته شده بمصرف آبیاری قراء شعبانی ـ زمان آباد ـ کوهانی و باغات بسیار شهر نهاوند میرسد.
راه شوسه نهاوند به ملایر و بروجرد همجاور شمال نهر و رودخانه مذکور احداث شده است بقراء واقع درشمال رود خانه گاماسیاب تابستان اتومبیل نیز میتوان برد ولی راه قراء جنوب رودخانه مالرو میباشد شرح ارتفاعات ـ رودخانه ــ آب وهوا در شهرستان نهاوند داده شده است.
این دهستان از ۶۷ آبادی بزرگ و کوچك تشکیل شده جمعیت آن درحدود ۲۰ هزار نفر مرکز دهستان آبادی شعبانی و قراء مهم آن بشرح زیراست :
کوهانی ـ میلاب ـ وشت ـ برجك ـ بابارستم ـ قلعه قباد

بالاگبری - bâlâ-gabri - ده ازدهستان درو فرامان بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۱۰ک جنوب خاوری کرمانشاه ـ ۱/۵ک جنوب باختری گوشبران
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۴۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی
آب اززه آب رودخانه محلی ـ محصول غلات حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت ـ راه مالرو.

بالقلو - bâleqlu ـ ده ازدهستان کل تپه فیض اله بیگی بخش مرکزی شهرستان سقز.
۲۵ک شمال خاور سقز ـ کناررودخانه پایقلعه.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۵۰ ــ سنی ــ کردی.
آب ازچشمه و قنات ـ محصول غلات لبنیات توتون ـ شغل زراعت ـ گله داری ـ راه مالرو.

بالك - bâlak ـ یکی ازدهستانهای بخش مریوان شهرستان سنندج . این دهستان درجنوب خاور بخش واقع محدود است از شمال بدهستان سرشیو ازجنوب به بخش اورامان ـ ازخاور دهستان کلاترزان از باختر دهستان و بسه مریوان.
موقعیت طبیعی دهستان کوهستان جنگلی هوا سردسیر ـ آب قراء آن ازچشمه وقنات ـ محصول عمده دهستان غلات لبنیات توتون و

محصولات جنگلی مانند مازوج - کلکاف - گزنگبین.

دهستان بالك از ۲۳ آبادی تشکیل شده سکنه آن درحدود ٤٤٠٠ نفر

مرکز دهستان ده بالك وقراء مهم آن بشرح زیراست.

دری - خیرآباد - چور - بیژن آباد - دگاشیخان - لنج آباد - تیله.

راه فرعی اتومبیل رو مریوان به رزآب از کنار آبادیهای ریخلان - کال

پائین ودگاشیخان این دهستان میگذرد.

بالك — ده مرکز دهستان بالك بخش مریوان شهرستان سنندج.

۱۱ ك جنوب خاور دژشاهپور - ۵ ك خاور راه اتومبیل رو مریوان به رزاب.

کوهستانی — سردسیر مالاریائی - سکنه ٥٤٠ - سنی - کردی.

آب از چشمه وقنات - محصول توتون غلات مختصر حبوبات لبنیات - شغل زراعت وگله داری — راه مالرو — از پل چوبی جنوب بر قلعه ممکن است اتومبیل برد.

بالوانه - **bâlvâne** — ده از دهستان اسفندآباد بخش قروه شهرستان سنندج.

۲۲ ك باختر قروه - ۲ ك جنوب راه اتومبیل رو قروه سنقر.

دامنه - سردسیر - سکنه ٤٠٠ - سنی - کردی.

آب از چشمه ها — محصول غلات لبنیات - شغل زراعت وگله داری - راه مالرو. دردومحل بفاصله یك کیلومتر واقع بالوانه معتمدی وخالدی نامیده میشوند سکنه پائین ۱۰۰ نفر - صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی.

بان امرو - **bân-amru** — ده از بخش چوار شهرستان ایلام.

۱۸ ك شمال باختری چوار - ۱۵ ك باختر راه شوسه شاه آباد.

کوهستانی — سردسیر — سکنه ۸۰ - شیعه - کردی.

آب از چشمه - محصول غلات حبوبات - شغل زراعت وگله داری - صنایع قالی بافی - راه مالرو.

بان آواره - **bân - âvâre** - ده کوچکی است از بخش گوران شهرستان شاه آباد - درانتهای اراضی پالان واقع شده - سکنه ۲۰ نفر.

بان بید — **bân-bid** - ده از بخش گوران شهرستان شاه آباد.

۳۷ ك شمال باختر گهواره - ۳ ك آئینه وند.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۵۰ - مسلمان - کردی فارسی.

آب از چشمه سار - محصول غلات دیم و لبنیات.

شغل زراعت گله داری - راه مالرو. از تیره اسپهری قلخانی هستند زمستان اکثر سکنه گرمسیر پشت تنگ ذهاب میروند.

بانچیا - **bân-Çiyâ** - ده از دهستان ولدبیگی بخش ثلاث شهرستان کرمانشاهان

۲۸ ك خاور نهرآب ٤ ك شمال کرمتپه.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۵۰ - سنی - کردی.

آب از چشمه ها - محصول غلات لبنیات توتون برنج حبوبات - شغل زراعت وگله داری - راه مالرو - تابستان ازطریق دولت آباد اتومبیل میتوان برد - ساکنین از طایفه ولدبیگی هستند.

در دو محل نزدیك بهم واقع شده اند.

بان خشك - **bân-xock** - بنام محلی آن بیگ بیگ مراجعه شود

باندر - **bân-dar** - ده از دهستان منصوری بخش مرکزی شهرستان شاه آباد.

٤٦ ك جنوب خاوری شاه آباد.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۷۰ - شیعه - کردی فارسی.

آب از چشمه - محصول غلات دیم لبنیات توتون - شغل زراعت و گله داری - راه مالرو.

بان روشان - **bân-rucân** - ده از بخش صالح آباد شهرستان ایلام.

۱۳ ك شمال صالح آباد — کنار راه شوسه ایلام - مهران.

کوهستانی - معتدل - سکنه ۲۵۰ - شیعه - لری.

آب از چشمه - محصول غلات بزرك لبنیات - شغل زراعت وگله داری راه مالرو.

بان ریوند - **bân-rivand** - ده ازدهستان زردلان بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.

۱۵ ك جنوب خاوری کرمانشاه — ۹ ك سراب فیروزآباد.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۸۰ - شیعه - لکی کردی فارسی.

آب از زه آب رودخانه بالاوند - محصول غلات تریاك لبنیات - شغل زراعت وگله داری - تهیه ذغال هیزم - راه مالرو - تابستان ازطریق ماهیدشت اتومبیل میتوان برد - ساکنین از طایفه بالاوند هستند.

بان زرکه - **bân-zarke** - ده از بخش درهشهر شهرستان ایلام.

۳۹ ك جنوب خاوری درهشهر — ۱ ك جنوب راه مالرو درهشهر.

کوهستانی - گرمسیر مالاریائی - سکنه ۱۰٤ - شیعه - لری.

آب ازچشمه سار - محصول غلات لبنیات پشم - شغل زراعت وگله داری

بان زیارت - **bân-ziyârat** - ده از بخش چوار شهرستان ایلام.

۲٦ ك شمال باختری چوار — ۲٤ ك باختر راه شوسه ایلام به شاه آباد.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ٦۰ - شیعه - کردی.

آب از چشمه - محصول غلات — شغل زراعت و گله داری - صنایع دستی قالی بافی - راه مالرو.

بان سرو - **bân-sarv** - ده از بخش چوار شهرستان ایلام.

۲۸ ك شمال باختری چوار - ۳۹ ك باختر راه شوسه ایلام بشاه آباد.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۸۰ - شیعه - کردی.

آب از رودخانه - محصول غلات - شغل زراعت وگله داری - صنایع دستی قالی بافی - راه مالرو.

بانسره - **bân-sare** - ده ازدهستان بالاشهرستان نهاوند.

۹ ك شمال خاوری شهر نهاوند — ۳ ك شمال قلعه بارودآب.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۳۵ - شیعه - فارسی.

آب از قنات ـ محصول غلات حبوبات تریاك صیفی لبنیات ـ شغل زراعت وگله‌داری ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه‌مالرو .

بان‌سعید - bân-said ـ ده ازدهستان سورسور بخش کامیاران شهرستان سنندج .
٣٦ك شمال خاورکامیاران طرفین رودخانه‌گاورود .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ٣٥٠ ـ سنی ـ کردی .
آب از رودخانه‌گاورودوچشمه ـ محصول غلات لبنیات مختصرتوتون شغل زراعت وگله‌داری ـ راه مالرو .
در دومحل بفاصله ٢ کیلومتر واقع بالاوپائین نامیده میشوندسکنه بالا ٢٧٠ نفر است .

بانسوله - bân-sule ـ ده‌از بخش‌گوران شهرستان شاه‌آباد
٣٢ك شمال باخترگهواره ـ ٧ك آئینه‌وند .
کوهستانی‌ـ‌سردسیر ـ سکنه ٤٥٠ ـ مسلمان ـ کردی‌فارسی.
آب از چشمه‌ها ـ محصول‌غلات دیم‌لبنیات ـ شغل زراعت‌وگله‌داری. راه‌مالرو ـ ازتیره تفنگچی‌هستند
دره آبادی کوچك نزدیك بهم واقع به اسامی زیر نامیده میشوند. بانسوله کلبعلی ـ بانسوله نام خواست ـ بانسوله حاتم ـ بانسوله ملك‌علی ـ بانسوله شیرزاد.

بان‌شله - bân-cele ـ ده ازدهستان‌ولدبیگی بخش‌ثلاث‌شهرستان کرمانشاهان.
٣٠ك خاورنهرآب ـ ٩ك روانسر.
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ٢٠٠ ـ سنی ـ کردی .
آب ازچشمه‌ها ـ محصول غلات‌لبنیات مختصرتوتون و صیفی ـ شغل زراعت‌گله‌داری‌ـ‌راه‌مالرو ـ تابستان ازطریق سنجابی‌اتومبیل‌میتوان برد ـ ساکنین ازطایفه ولدبیگی‌هستند.

بان‌شیروان- bân-cirvân ـ ده‌کوچکی‌است ازبخش‌گوران شهرستان شاه‌آباد نزدیك بیرقوند ـ سکنه ٥ خانوار است .

بانقلان- bân-qalân ـ ده‌از بخش صالح‌آباد شهرستان‌ایلام ٥ك باختر ایلام ـ نزدیك‌شوسه ایلام ـ به شاه‌آباد .
دامنه‌ـ‌سردسیر ـ سکنه ٥٣٥ ـ شیعه‌ـ‌کردی .
آب از چشمه‌ها ـ محصول غلات مختصر برنج توتون ذرت لبنیات شغل زراعت و گله‌داری .
ساکنین ازطایفه پنج‌ستون هستند ـ زمستان برای تعلیف‌احشام‌خود درمرز ایران عراق ارتفاعات‌کولك میروند .

بان‌گنجاب- bân-ganj-âb ـ ده ازدهستان باوند پور بخش مرکزی شهرستان شاه‌آباد .
٣٢ك شمال خاوری شاه‌آباد ـ ٨ك شمال چهارزبر.
دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ٢٨٥ ـ شیعه‌ـ‌کردی فارسی.
آب‌ازنهر کاشنبه‌ـ‌محصول غلات‌چغندر قندحبوبات‌لبنیات ـ شغل زراعت وگله داری‌ـ زمستان به دیره سرپل‌ذهاب میروند‌ـ راه فرعی‌دارد.

بان‌لرینی - bân-lorini ـ محلی است از بخش‌شاه‌آباد
١٠ك شمال شاه‌آباد ـ بین‌لرینی وچقازرد .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ١٢٥ ـ شیعه ـ کردی‌فارسی.
آب ازچاه‌وچشمه‌محصول‌غلات‌دیمی ـ شغل گله‌داری زراعت‌ـ زمستان به گرمسیردره سرپل‌ذهاب میروند ـ چادرنشین هستند .

بان‌مله- bân-mele ـ ده‌از دهستان دینور بخش‌صحنه‌شهرستان کرمانشاهان .
١٢ك شمال باخترصحنه ـ ١/٥ شمال راه فرعی صحنه‌به سقز
دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ٨٠ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات دیم‌ـ شغل‌زراعت .

بان‌موله - bân-mule ـ ده از بخش زرین آباد شهرستان ایلام .
٢٣ك جنوب خاوری پهله ـ کنار راه مالرو دهلران .
کوهستانی‌ـ گرمسیر‌ـ سکنه ١٧٠ ـ شیعه ـ کردی ـ مختصرعربی.
آب از رودخانه میمه ـ محصول غلات لبنیات تریاك ـ شغل زراعت وگله‌داری ـ ساکنین ازطایفه باپیروند ـ زمستان بمرزعراق‌میروند.

بان نخود- bân-noxod ـ ده‌از بخش‌گوران‌شهرستان‌شاه‌آباد.
١٥ك شمال‌گهواره ـ نزدیك رودخانه زمکان .
کوهستانی ـ سردسیر‌ـ سکنه ١٠٠ ـ مسلمان‌ـ‌کردی فارسی.
آب‌ازچشمه ـ محصول غلات جزئی‌توتون‌لبنیات‌ـ شغل‌زراعت‌گله‌داری راه مالرو ـ ازتیره بهرامی قلخانی هستند.

بان‌ویزه- bân-vize ـ ده ازبخش‌چوار شهرستان ایلام.
١٢/٥ ك‌جنوب‌باختری‌چوار‌ـ ١٢/٥ ك باختر راه‌شوسه‌ایلام به‌شاه‌آباد
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ٣٥٠ ـ شیعه ـ کردی
آب‌ازرودخانه مورت ـ محصول غلات ـ شغل‌زراعت وگله داری ـ صنایع دستی‌قالی‌بافی ـ راه‌مالرو‌ـ چادرنشین هستند .

باولك - bâvolek ـ ده از بخش ارکواز‌شهرستان ایلام
٦ك شمال خاورقلعه دره ـ کنارراه مالروارکواز به‌ایلام
کوهستانی‌ـ‌معتدل‌ـ‌سکنه ٣٣٥ ـ شیعه‌ـ‌کردی‌لری
آب ازچشمه ـ محصول‌غلات لبنیات ـ شغل‌زراعت وگله‌داری راه‌مالرو.

بانه - bâne ـ نام‌یکی ازبخشهای شهرستان سقز همچنین نام‌قصبه مرکز بخش‌است .
این بخش درباختر شهرستان سقز واقع حدود و مشخصات آن‌بشرح زیراست .
حدود ـــ ازطرف‌شمال به‌خطالراس ارتفاعاتیکه بین بخش بانه و بخش مرکزی سقز و مهاباد واقع شده است ـــ از طرف جنوب خطالراس ارتفاعاتیکه بین بانه ودره شیلر کشورعراق واقع‌شده وخطالراس مذکور مرزایران وعراق‌محسوب میگردد.
ازطرف خاور به خطالراس ارتفاعیکه بین دهستان سرشیو ـ میرده وبخش بانه واقع‌شده ـ ازطرف باختر به‌بخش سردشت ازشهرستان مهاباد (قسمتی‌از رودخانه‌زاب‌کوچك حدطبیعی بین دوبخش محسوب میگردد)

وضع طبیعی - بخش بانه محصور بکوههای مرتفعی است که دورتادور آنرا احاطه نموده وورودخروج ازاین بخش مستلزم عبور ازگردنه های مرتفع میباشد فقط در قسمت باختر ارتفاعات پست وقسمتی رودخانه زاب است.

یالهای منشعب ازکوههای خاور و شمالی تا باختر بخش ادامه داشته و دره هائی ایجاد نموده است که هر دره یکی از دهستانهای بخش محسوب میگردد.

کلیه رودخانه های بخش ازارتفاعات خاور سرچشمه گرفته بطرف باختر جاری و برودخانه زاب کوچك که از بخش سردشت مستور از اشجار جنگلی مانند بلوط ـ سقز وغیره است

ساکنین از جنگلهای بخش استفاده می نمایند وبیشتر در آمد آنها از این راه تامین میشود بهمین مناسبت بزراعت غلات چندان پای بند نیستند وگندم مورد نیاز خودرا از سقز تامین میکنند — صادرات مهم بخش عبارت است از مازوج - فلقاف — که در چرمسازی مورد احتیاج است ـ سقز ـ کتیرا ـ لبنیات ـ چوب وذغال.

ذغال وچوب شهرستان سقز از بانه تامین میشود.

راه شوسه کم عرض بطول ٦٦ کیلو متر سقز را به بانه متصل نموده ولی گردنه مرتفع خان درزمستان که دراینراه واقع شده بواسطه کثرت برف بسته شده آمدوشد قطع میگردد زمستان ساکنین بیشتر ازچهارپایان برای حمل محصولات استفاده می نمایند.

کم جمعیت ترین منطقه کردستان همین بخش است قراء صدخانواری ندارد و اکثر قراء آن کمتراز ۲۰ خانوار است وضع اقتصادی ساکنین قراء بسیار بد فقیرترین زارع کردستان هستند علت اصلی فقر وکمی سکنه ناامنی و دست اندازی اشرار خارجی در سال های گذشته میباشد

اراضی این بخش کاملا برای زراعت غلات مخصوصاً میوجات مناسب است درصورت توجه استفاده شایانی میتوان برد .

بخش بانه از هفت دهستان تشکیل شده شرح ارتفاعات و رودخانه و سایر اطلاعات لازم درشرح دهستان وآبادی داده شده ذیلا اسم دهستان تعداد ده وسکنه ذکر میشود.

۱	دهستان	آلوت	۱۰ آبادی	۱۳۰۰ نفر
۲	«	پشت آربابا	٤٦ «	٤۰۰۰ «
۳	«	پهلوی دژ	۳۰ «	۳۰۰۰ «
٤	«	دشت طال	۲٦ «	۲۰۰۰ «
٥	«	سبدلو	۱۱ «	۱۰۰۰ «
٦	«	شوی	۹ «	۱٥۰۰ «
۷	«	نمشیر	۲۲ «	۲۲۰۰ «
۸	«	قصبه بانه	۱ «	٥۰۰۰ «
جمع			۱٥٥ «	۲۰۰۰۰ «

بنابر آمار فوق بخش بانه ازیکقصبه و ۱٥٤ ده کوچك تشکیل شده جمعیت آن ۲۰ هزار نفراست.

زبان مادری ساکنین بخش کردی اکثر مردان بفارسی آشنا ـ مذهب عموم مسلمان اهل تسنن تابع طریقه نقشبندی و قادری است.

بانه — قصبه بانه مرکز بخش بانه شهرستان سقز.

در ٦٦ کیلومتری جنوب باختر سقز واقع شده مختصات جغرافیائی آن بشرح زیراست.

طول از گرینویچ = ٤٥ درجه ٥۳ دقیقه
عرض ازخط استوا = ۳٥ « ٥۹ « .
ارتفاع ازسطح اقیانوس = ۱٥۲٥ متر.

مسافت نسبت بشهرهای مجاور ونوع راه.

بانه به سقز ٦٦ کیلومتر شوسه درجه ٤ زمستان بواسطه کثرت برف مسدود میشود
بانه به سردشت ـ ٥٦ « « « « « « « «
« « مهاباد ـ ۱۹۷ « « « « « « « «

بانه بمرز ایران وعراق ۲۱ کیلومتر.

قصبه بانه دردامنه وطول تپه ای واقع شده کوه آربابا در ۳ کیلومتری جنوب وکوه بابوس در ٥ کیلومتری خاور وقلل ارتفاعات مستور از جنگهای بلوط کوه رشه قلعه وکوه خان وغیره زیبائی جالب توجهی بآن بخشیده است .

اشجار جنگلی کوههای نزدیك شهر بمرور زمان قطع شده و بجای آن تاکستانهای زیادی احداث گردیده واین موضوع ثابت میکند که در صورت وجود امنیت واستطاعت ممکن است باغات زیادی دراین بخش احداث نمود.

قلعه سربازخانه درروی تپه واقع شده و برجهای متعددی دراطراف شهر دیده میشود .

مشاهده قلعه و برجها نا امنی های کشور را قبل ازدوره پهلوی بیاد بیننده می آورد .

عدم امنیت ووجود سارقین متعدد درهمسایگی باعث میشود که گاهی یاغیان مسلح دستبردی بقراء بخش حتی قصبه بزنند . کما اینکه درسال ۲۳ بوسیله یکی از یاغیان مذکوراین قصبه طعمه حریق گردید یکهزار خانه و دکان و تمام دارائی جز چند مسجد بکلی نابودشد. پس از تعقیب یاغیان واعاده امنیت مجددا قصبه آباد شده طول خیابان مشجر آن قریب یك کیلو متر وعرض قصبه قریب ۳۰۰ متراست.

دکاکین وخانه های مرغوب کنار خیابان بناشده و روزبروز آبادتر میشود ـ روشنائی قصبه بوسیله مولد برقی تامین میگردد.

آب قصبه ازدوچشمه بنام چشمه احمدآباد وچشمه دوکانی که در یك کیلومتری علیای آبادی واقع شده تامین میشود ـ ٥ چشمه کوچك دیگر درنقاط مختلف قصبه موجود ومورد استفاده است .

دراین قصبه ۹ مسجد — ۳ دبستان و ۲٥۰ باب دکان وجود دارد.

مرکزمرز بانی قسمتی از کشوراست و پادگان نظامی آن یك گردان میباشد بخشداری -شهرداری — شهربانی — گمرك -بهداری -پست‌تلگراف تلفن -آمار — ثبت‌اسناد دارد . از طرف‌سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی درمانگاهی دراین قصبه‌دایر گردیده‌است

جمعیت بانه قریب ٥ هزارنفر میباشد - شغل اکثر پیشه‌ور و قلیلی زراعت‌است .

بان‌هلال — bân - helâl — ده از دهستان دوستان‌بخش بدره شهرستان ایلام .

٤ ٩ك خاورایلام -٢ك شمال‌راه‌مالرو بان‌هلال پائین.

کوهستانی- گرم‌سیر -سکنه‌١٥٠ -شیعه-کردی.

آب از چشمه-محصول‌غلات‌حبوبات‌تریاك - شغل‌زراعت وگله داری . دردومحل‌بفاصله ٤ کیلومتر واقع علیا وسفلی نامیده میشوند.

سکنه‌سفلی ٥ نفراست.

بانه‌دار bâne-dâr - ده‌ازدهستان ازگله (گرمسیری قبادی) بخش ثلاث‌شهرستان کرمانشاهان .

١٢ك‌شمال ازگله -کنار مرزایران‌وعراق.

کوهستانی - گرم‌سیر - سکنه ٣٠٠ -سنی‌کردی.

آب‌ازچشمه وقنات-محصول‌غلات‌حبوبات‌لبنیات - شغل‌زراعت‌گله‌داری راه‌مالرو

زمستان درحدود ٦٠ خانوار از ایل‌قبادی برای تعلیف احشام خود حدود این‌ده‌میآیند.

این ده درچهارمحل واقع‌بنام‌گوراوکی - باندار مصطفی‌خان باندار عبداله ویسی -گامیشکه نامیده میشوند.

بان‌یاران — bân-yârân — ده از بخش گوران شهرستان شاه‌آباد

١٧ك شمال باختری گهواره — ٢ الی٦ك‌باختر رودخانه زمکان

کوهستانی- سردسیر-سکنه‌٤٥٥ - مسلمان- کردی فارسی

آب‌ازچشمه‌ها-محصول‌غلات لبنیات

شغل‌زراعت وگله‌داری — راه‌مالرو ازتیره‌قلخانی بهرامی هستند.

بانیاران ٤ آبادی کوچك نزدیك بهم است نام و سکنه آنها بشرح زیراست

امیرحق‌مراد-٢١٥ نفر-عزیزمراد ٧٠ میرزاحسین ١٠٠ تیمور ٧٠ نفر

بانی‌لوان — bâni-lavân — ده کوچکیست از دهستان جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج.

٥ك جنوب باختر پاوه-کناررودخانه لیاه -سکنه ٥٠ نفر

بانی میران -bâni-mirân - ده از دهستان - قبادی بخش ثلاث‌شهرستان کرمانشاهان.

٦ك بیله‌تاب مرکزدهستان -٣ك‌زلان.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ٥٠ نفر- سنی -کردی.

آب ازچشمه‌ها-محصول‌غلات حبوبات لبنیات - شغل زراعت‌گله‌داری. راه‌مالرو -ساکنین ازطایفه قبادی هستند.

بانی‌نار - bâni-nâr -ده از دهستان — باباجانی بخش‌ثلاث شهرستان‌کرمانشاهان.

١٢ك‌شمال ده‌شیخ -کناررودخانه‌زمکان.

کوهستانی -گرمسیر- سکنه ١٥٠- سنی- کردی

آب‌ازرودخانه زمکان- محصول‌مختصرغلات‌حبوبات لبنیات-شغل‌زراعت وگله‌داری-راه‌مالرو- ساکنینی‌ازطایفه بابا هستند.

باوان سردار — bâvân - sardâr - ده از بخش سنجابی شهرستان‌کرمانشاه.

٢/٥ك شمال‌گوران-١ك‌خاور راه فرعی‌کوزران به ثلاث جوانرود

دشت — سردسیر - سکنه ٢٥٠ — مسلمان — کردی فارسی.

آب ازسراب‌تیران - محصول غلات حبوبات چغندر قند لبنیات صیفی شغل زراعت‌گله‌داری-راه‌مالرو-تا بستان‌اتومبیل میتوان برد -زمستان گله‌داران گرمسیر حدود قصرشیرین‌میروند.

باوله - bâvale — ده ازدهستان فعله‌گری بخش سنقرکلیائی و شهرستان‌کرمانشاهان .

١٨ ك شمال خاوری سنقر - ٤ك جنوب خاوری راه فرعی سنقر به خسروآباد .

دشت — سردسیر — سکنه ٧٦٠ — شیعه — کردی فارسی.

آب ازرودخانه گاورود وچشمه — محصول‌غلات‌حبوبات تریاك‌انگور شغل‌زراعت - صنایع دستی قالیچه جاجیم‌پلاس بافی

باویسی - bâveysi - ده ازدهستان سرقلعه(گرمسیرولدبیگی) بخش ثلاث‌شهرستان کرمانشاهان .

١١ك شمال باخترسرقلعه-٢ك مرزایران وعراق .

دشت -گرمسیر-سکنه ١٥٠ -سنی-کردی.

آب از سراب‌امام محمد- محصول غلات حبوبات برنج کنف لبنیات شغل‌زراعت‌گله‌داری-راه فرعی‌بسرقلعه‌وسرپل‌ذهاب‌دارد-فقط‌درموقع بارندگی وگل‌ولای زیاد عبوراتومبیل‌مشکل‌است .

زمستان در حدود صد خانوار از ایل ولد بیگی بطور چادر نشین سکونت دارند .

باویسی سردار اکرم - bâveysi-sardâr-akram

ده ازدهستان سرقلعه (گرمسیر ولد بیگی) بخش ثلاث شهرستان کرمانشاهان .

١٢ك شمال باختری سرقلعه - کنارمرزایران وعراق

دشت-گرمسیر-سکنه ١٠٠ -سنی-کردی.

آب ازچشمه -محصول‌غلات حبوبات دیم برنج‌کنف لبنیات .

شغل‌زراعت‌گله‌داری - راه فرعی‌بسرقلعه وسرپل ذهاب دارد فقط در موقع بارندگی عبورمشکل‌میشود .

زمستان درحدود ۳۰۰ خانوارازایل ولدبیگی درحوالی این ده سکونت دارند .
پاسگاه مرزبانی وگارد مسلح گمرکی دارد .

بای تمر - bây-tamer - ده از دهستان ییلاق بخش قروه شهرستان سنندج .
۳۲ک شمال باختر قروه - کنار رودخانه آرزند .
جلگه - سردسیر - سکنه ۲۶۵ - سنی - کردی
آب از رودخانه آرزند - محصول غلات لبنیات توتون - شغل زراعت گله‌داری - صنایع دستی قالیچه جاجیم بافی - راه مالرو - تابستان از فرهاد آباد اتومبیل میتوان برد .

بایزید آباد - bâyazid-âbâd - ده ازدهستان اوباتو بخش دیواندره شهرستان سنندج .
٤ ٥ک شمال باختر دیواندره - ۳ک شمال خاور کرفتو .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۶۰ - سنی - کردی .
آب ازرودخانه وچشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات توتون شغل زراعت گله‌داری - صنایع دستی زنان جاجیم بافی - راه مالرو .

بایزید آباد - ده ازدهستان پشت آربابا بخش بانه شهرستان سقز ٥ک جنوب باختری بانه - سکنه ٥۰ نفر

باینجقلو - bâyenjeqlu - ده از دهستان حسین آباد بخش دیواندره شهرستان سنندج .
٤ک خاور حسین آباد وشوسه .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۸۰ - سنی - کردی
آب ازرودخانه وچشمه - محصول غلات لبنیات حبوبات - شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو .

باینچوب - bâyenčub - ده ازدهستان حسین آباد بخش حومه شهرستان سنندج .
٤٢ک شمال سنندج - ۱۸ک باختر شوسه سنندج - سقز - کنار راه فرعی گاو آهن تو .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۳۰۰ - سنی - سادات - کردی .
آب ازچشمه ورودخانه - محصول غلات توتون صیفی حبوبات لبنیات شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو - تابستان اتومبیل میتوان برد .
زیارتگاهی بنام باباشیخ احمد دارد .

باینگان - bâyengân - ده از دهستان جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج .
۱٤ک جنوب باختر پاوه - کنار رودخانه مره خلیل .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ٥۳۸ - سنی - کردی فارسی .
آب ازچشمه - محصول غلات توتون لبنیات میوه‌جات - شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو وصعب العبور .

بایوه - bâyove - ده ازدهستان ویسه بخش مریوان شهرستان سنندج .
۲٦ک شمال باختر دژشاهپور - ۲ک باشه - ۱ک مرز ایران وعراق
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۰۰ - سنی - کردی .
آب ازچشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات توتون - شغل زراعت و گله‌داری - راه مالرو .

بایه - bâye - ده از دهستان ییلاق بخش حومه شهرستان سنندج
٤٥ک شمال خاوری سنندج - ٤ک جنوب قلعه فولاد .
دامنه - سردسیر - سکنه ۱٥۰ - سنی - کردی .
آب ازچشمه - محصول غلات - شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی .

ببوک آباد - babuk-âbâd - ده از دهستان شراء بخش کبودراهنگ شهرستان همدان .
۲۱ک جنوب خاوری قصبه کبودر اهنگ - ۷ ک جنوب شوسه همدان طهران .
جلگه - سردسیر مالاریائی - سکنه ۱۰۸۰ - شیعه - ترکی .
آب از قنات ورودخانه قره چای - محصول غلات لبنیات انگور حبوبات صیفی - شغل زراعت وگله‌داری - صنایع دستی زنان قالی بافی - قالی های این ده بخوبی معروف است .
کنار راه اتومبیل رو تابستانی شراء واقع شده - ٥ باب دکان دارد .

بتوی - betavi - ده ازدهستان قلعه شاهین بخش سرپل ذهاب شهرستان قصرشیرین .
۱۳ک جنوب خاوری سرپل ذهاب - کنار راه فرعی کلاوه .
دشت - گرمسیر - سکنه ۷۰ - شیعه - کردی فارسی
آب ازسراب قلعه شاهین - محصول غلات توتون برنج لبنیات تریاک پنبه شغل زراعت وگله‌داری - راه مالرو .

بدرآباد - badr-âbâd - ده ازبخش روانسر شهرستان سنندج
۱۰ک شمال باختر روانسر - کنار راه اتومبیل رو روانسر به پاوه
دشت - سردسیر - سکنه ۲۷۰ - سنی - کردی .
آب ازچشمه - محصول غلات دیم لبنیات - شغل زراعت گله‌داری .
راه اتومبیل رو .

بدرآباد - ده ازدهستان چرداول بخش شیروان چرداول شهرستان ایلام .
۲۱ک شمال باختری چرداول - کنار راه اتومبیل رو چرداول با سمان آباد
کوهستانی - گرمسیر - سکنه ۲٥۰ - شیعه - کردی .
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات تریاک - شغل زراعت وگله‌داری راه مالرو .

بدرآباد - ده از دهستان کل تپه فیض الله بیگی بخش مرکزی شهرستان سقز .
۸ک خاور سقز - ۲ک شمال شوسه سقز بسنندج .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۲۰ - سنی - کردی .
آب ازچشمه وقنات - محصول غلات لبنیات توتون - شغل زراعت و گله‌داری - راه اتومبیل رو .

بدربان — bader-bân — ده‌از دهستان‌چمچمال بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان.
۲۱ک باختر صحنه ـ ۷ک شمال‌شوسه کرمانشاه بهمدان.
دامنه ـ سرد معتدل ـ سکنه۵۱۲ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات برنج‌تریاك چغندرقند قلمستان حبوبات توتون ـ شغل زراعت ـ راه‌مالرو ـ اتومبیل‌میتوان برد.

بدرگرد- badr-gerd- ده‌از دهستان مصوری بخش مرکزی شهرستان شاه‌آباد.
۲۹ک جنوب خاوری‌شاه‌آباد ـ ٦ک‌چقاجنگ.
دشت ـ سردسیر ـ سکنه۲۲۲ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب ازرودخانه شیان — محصول غلات حبوبات چغندر قند لبنیات ـشغل زراعت‌گله داری ـ راه مالرو ـ تابستان اتومبیل از چقا جنگه میتوان برد .

بدره-badrah — یکی از بخشهای ده‌گانه‌شهرستان ایلام حدود آن بشرح زیراست .
ازطرف شمال به‌بخش شیروان چرداول — از طرف جنوب به بخش ارکواز وزرین‌آباداز جنوب خاور به‌بخش درمشهر ازباختربه بخش صالح‌آباد .
منطقه ایست‌کوهستانی ـ هوای قراء دهستان میش خاص و دهستان علیشروان‌سردسیر خوش آب‌هوا ودهستان دوستان وهندمینی گرمسیر وبدآب هوامیباشد سلسله‌کوه‌عظیم کبیرکوه درجنوب وجنوب‌باختری بخش‌کشیده‌شده.
ارتفاعات مله‌رونه وچمن‌گل درشمال وشمال خاوری این بخش‌واقع شده است .
رودخانه‌گرو ازشمال باختری بخش بطرف جنوب خاوری جاری‌ودر تنگ‌کافر داخل رودصیمره میگردد رودخانه هفت آب‌ازدهستان‌میش خاص سرچشمه‌گرفته‌ودرقریه‌گل‌گل بخش ارکواز آب‌گل‌گل متصل شده وارد بخش ارکوازمیشود ـ رودخانه‌کلم دردهستان علیشروان از دامنه‌کبیرکوه سرچشمه‌گرفته پس‌از مشروب نمودن آبادیهای‌کلم بالا وپائین وچندقریه دیگر برودصیمره ملحق میگردد بخش بدره‌ازچهار دستان ٤۱ آبادی بزرگ وکوچك تشکیل جمعیت‌آن ۷٤۰۰ نفر ـ مذهب سکنه مسلمان شیعه ـ زبان مادری کردی‌میباشد.
سکنه دهستان زمستان علیشروان ودوستان برای تعلیف احشام‌حدود گرمسیر دهلران‌ومرزعراق‌میروند.
محصول عمده بخش غلات لبنیات تریاك وشغل عمده آنها زراعت و گله‌داری است .
آب مشروبی ازچشمه‌ها ورودخانه تامین میشود ـ راههای بخش‌مالرو وصعب العبورمیباشد.

بدره‌ئی — badrai — ده‌از دهستان حومه بخش مرکزی شهرستان‌شاه‌آباد.
۱/۵ک خاورشاه‌آباد ـ کنارشوسه شاه‌آباد بکرمانشاه.
دشت ـ سردسیر ـ سکنه۷۷۰ ـ شیعه ـ کردی‌فارسی.
آب از سرآب خمان — محصول غلات چغندر قند مختصر میوجات قلمستان ـ شغل زراعت‌گله‌داری ـ دبستان دارد.

برارعزیز- berâr-aziz - ده‌از دهستان‌قوره‌تو بخش‌مرکزی شهرستان‌قصرشیرین.
۱۱ک شمال خاور قصرشرین ـ کنار رودخانه قوره‌تومرزایران عراق
تپه‌ماهور ـ گرمسیر ـ سکنه۱٤٥ ـ سنی ـ کردی.
آب از رودخانه قوره‌تو — محصول غلات دیم لبنیات صیفی ـ شغل زراعت‌گله‌داری ـ راه‌مالرو.
پاسگاه‌گمرك‌ومرزبانی‌دارد.

برازان - barâzân — ده از دهستان ییلاق بخش حومه شهرستان سنندج .
۱۲ک خاور سنندج ـ ۳ک شمال شوسه همدان بسنندج .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه۱٥٥ ـ سنی ـ کردی فارسی .
آب از چشمه ـ محصول غلات ـ شغل زراعت ـ صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم‌گلیم بافی ـ راه‌مالرو.

برآفتاب-- bar-âftâb — ده‌از دهستان آسمان آبادبخش شیروان چرداول شهرستان‌ایلام.
۲٦ک باختر چرداول ـ کنارراه اتومبیل‌رو آسمان‌آبادبایلام.
کوهستانی — گرمسیر ـ سکنه۲۰۰ ـ شیعه ـ کردی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات توتون لبنیات حبوبات ـ شغل‌زراعت‌و گله‌داری ـ راه‌مالرو.

برآفتاب - ده‌از دهستان‌چمچمال بخش‌صحنه شهرستان‌کرمانشاهان
۳٥ک باخترصحنه ـ ۱ک خاور شوسه‌کرمانشاه‌بسنقرورودخانه‌دینور
دشت ـ سردمعتدل ـ سکنه۱۰۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب ازرودخانه دینور ـ محصول غلات‌برنج چغندرقند تریاک‌حبوبات توتون ـ شغل زراعت ـ راه‌مالرو.

برآفتاب — ده از دهستان دروفرامان بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۳۲ک خاورکرمانشاه ـ ۳ک‌کاورلوان ـ کنار رودخانه‌گاماسیاب
تپه‌ماهور ـ سرد معتدل ـ سکنه۹۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب ازچشمه‌کوچك ورودخانه‌گاماسیاب ـ محصول غلات دیمی لبنیات تریاک ـ شغل زراعت‌گله‌داری ـ راه‌مالرو.

برآفتاب بوربور- bar-âftâb-bur-bur - ده ازدهستان شیروان بخش شیروان چرداول شهرستان ایلام .
۲۰ک جنوب چرداول ـ کنار راه اتومبیل‌روشیروان به‌ایلام.
کوهستانی ـ گرمسیر ـ سکنه ٥۰ ـ شیعه ـ کردی.
آب‌ازرودخانه‌کلان ـ محصول‌غلات پنبه‌حبوبات لبنیات ـ شغل‌زراعت وگله‌داری.

برآفتاب‌لرینی- bar-âftâb-larini - ده‌ازدهستان شیروان بخش شیروان چرداول شهرستان‌ایلام.

۱۸ک جنوب چرداول - کنار راه اتومبیل‌رو زنگوان به ایلام.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۰۰ - شیعه - کردی.
آب ازرودخانه کلان - محصول غلات‌ پنبه‌ حبوبات لبنیات - شغل زراعت وگله‌داری.
در دومحل نزدیک بهم بنام سرآفتاب لرینی وچشمه حامی مشهورند.

براوند-barâvand - ده‌ازدهستان چهاربلوک بخش سیمینه‌رود شهرستان همدن.
۳۰ک خاورهمدان - ۵ک خاورشوسه همدان به ملایر.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۵۱۰ - شیعه - ترکی فارسی.
آب از قنات وچشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات گردو انگور - شغل زراعت وگله‌داری - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو - تابستان ممکن است اتومبیل برد .

برج احمدی-borj-ahmadi - ده ازدهستان خالصه بخش مرکزی شهرستان قصرشیرین.
۱۰ک جنوب باختری قصر شیرین - ۳ک شمال شوسه قصرشیرین به خسروی - ۲ک مرزایران وعراق.
دامنه - گرمسیر - سکنه ۷۰ - علی الهی - کردی فارسی.
آب ازچشمه آب‌شور - محصول غلات دیم لبنیات - شغل زراعت گله‌داری کنار راه شوسه قدیم فعلی اتومبیل سواری میتوان برد - پاسگاه گارد گمرکی دارد.
اولین برج بامر تیمسارسپهبد احمدی بناشده وبهمین جهت برج احمدی نامیده شده ست.

برجعلی-borj-ali - ده از بخش چوارشهرستان ایلام.
۲۱ک شمال باختری چوار - ۱۲ک باختری راه شوسه ایلام بشاه آباد.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۸۰ - شیعه - کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات - شغل زراعت وگله‌داری - صنایع دستی قالی بافی راه مالرو.

برجك-borjak - ده ازدهستان بالا شهرستان نهاوند.
۱۳ک خاورشهرنهاوند - ۷ک خاور راه شوسه نهاوند بملایر وبروجرد
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۴۸۰ - شیعه - لری وفارسی.
آب ازچشمه وقنات - محصول غلات تریاك حبوبات کرچك لبنیات - شغل زراعت وگله‌داری - صنایع دستی زنان قالیچه‌بافی - راه مالرو.

برجکه - borjeke - ده ازدهستان خسروآباد شهرستان بیجار
۳ک جنوب باختری بیجار.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۳۰ - شیعه - کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات انگور - شغل زراعت گله‌داری - صنایع دستی قالیچه گلیم بافی - راه مالرو .

برجکی - borjaki - ده ازدهستان خزل شهرستان نهاوند.
۳۳ک شمال باختری شهرنهاوند - کناررودخانه گاماسیاب .
جلگه - معتدل مالاریائی - سکنه ۳۱۳ - شیعه - لری وفارسی.

آب ازچشمه - محصول غلات تریاك حبوبات لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری - راه مالرو.

برچم-bar-čam - ده ازدهستان کل‌تپه فیض‌اله‌بیگی بخش مرکزی شهرستان سقز.
۵۱ک شمال خاورسقز - ۴ک خاوربرچم .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۹۰ - سنی - کردی.
آب ازچشمه وقنات رودخانه - محصول غلات لبنیات توتون - شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو.

بردبل- bard-bal - ده ازدهستان چرداول بخش شیروان چرداول شهرستان ایلام.
۱۲ک جنوب خاورچرداول - ۱ک خاور راه مالرو شیروان.
کوهستانی - گرمسیر - سکنه ۱۲۰ - شیعه - کردی.
آب ازرودخانه چرداول - محصول غلات لبنیات تریاك - شغل زراعت و گله‌داری - راه مالرو.

برده‌بوك- barde-buk - ده کوچکی است ازدهستان دشتطال بخش بانه شهرستان سقز.
۲۱ک باختربانه - ۳ک شمال بوالحسن.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۴۰ نفر - راه مالرو.

برده‌رش- barde-rac - ده ازدهستان نمشیر بخش بانه شهرستان سقز.
۳۴ک شمال باختری بانه - ۶ک شمال شوشه بانه بسردشت.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۸۰ - سنی - کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات توتون ومحصولات جنگلی - شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو.

برده‌رش - ده ازدهستان سارال بخش دیواندره شهرستان سنندج.
۱۳ک باختردیواندره - کنار راه مالرو دیواندره به تبریزخاتون.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۶۵ - سنی - کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو.

برده‌رش - ده کوچکیست از دهستان آربابا بخش بانه شهرستان سقز.
۸ک باختربانه - سکنه ۱۵ نفر.

برده‌رشه-barde-race - ده از دهستان ویسه بخش مریوان شهرستان سنندج .
۱۴ک شمال باختردژشاهپور - ۳ک باختر راه اتومبیل‌رو مریوان به باشه
دامنه - سردسیر - سکنه ۲۰۰ - سنی - کردی.
آب ازچشمه وقنات - محصول غلات حبوبات لبنیات توتون برنج - شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو.

برده رشه - ده از دهستان تیلکوه بخش دیواندره شهرستان سنندج .
۲۵ک شمال باختری دیواندره - ۱۱ک شمال شوسه دیواندره بسقز.

کوهستانی-سردسیر - سکنه ۱۳۰ - سنی - کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات توتون عسل لبنیات پشم - شغل زراعت راه مالرو.

برده رشی ینگی‌ارخ - barde-raci-yengi-arx - ده کوچکیست ازدهستان ساران بخش دیواندره شهرستان‌سنندج.
۸ک جنوب دیواندره - ۶ک باخترشوسه دیواره به سنندج.
سکنه ۴۰ نفر.

برده سفید - barde-sefid - ده از دهستان کلاترزان بخش رزاب شهرستان سنندج.
۲۵ک شمال رزاب - ۶ک جنوب‌اتومبیل‌رو مریوان به‌سنندج.
کوهستانی - سردسیر- سکنه ۲۵۰ - سنی - کردی.
آب ازچشمه - محصول‌غلات لبنیات توتون - شغل‌زراعت وگله داری راه‌مالرو - دبستان دارد.

برده سفید - ده ازدهستان‌ساران بخش دیواندره شهرستان‌سنندج.
۳۸ک جنوب باختردیواندره - ۶ک باختر‌افراسیاب.
کوهستانی - سردسیر- سکنه ۷۰ - سنی - کردی.
آب ازچشمه - محصول‌غلات لبنیات توتون - شغل‌زراعت وگله‌داری صنایع دستی‌زنان‌جاجیم بافی - راه‌مالرو.

بردینه-bardine - ده ازدهستان کنگاور بخش‌کنگاور شهرستان کرمانشاهان.
۱۶ک باختر کنگاور- ۶ک شوسه‌کنگاورکرمانشاهان.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۷۰ - شیعه - فارسی کردی.
آب ازچشمه‌کوچك - محصول‌غلات دیمی‌لبنیات - شغل‌زراعت‌گله‌داری راه مالرو.

برزول-barzul - ده از دهستان پائین شهرستان نهاوند.
۱۱ ك باخترنهاوند - کنار رودخانه سراب‌کیان.
جلگه - سردسیر- سکنه ۱۵۰۰ - شیعه - لری‌فارسی.
آب ازرودخانه‌گاماسیاب - محصول‌غلات لبنیات تریاك توتون -شغل زراعت وگله داری- راه‌مالرو - دبستان‌دارد.

برزاب-borzâb - ده ازدهستان ژاوه‌رود بخش حومه شهرستان سنندج.
۲۴ک جنوب باخترسنندج -۳ک باختر کره سو.
کوهستانی - سردسیر- سکنه ۱۱۰ - سنی - کردی.
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات -شغل زراعت وگله داری راه مالرو.

برزه-barze - ده ازبخش سنجابی شهرستان‌کرمانشاه.
۳۴ک جنوب کوزران - ۲ک راه فرعی‌شاه‌آبادبکهواره.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۰۰ - شیعه - کردی‌فارسی.
آب از چشمه - محصول غلات‌حبوبات دیم لبنیات توتون‌میوه جات- شغل‌زراعت وگله داری - راه مالرو -تابستان اتومبیل‌میتوان برد.

زمستان‌گله داران‌گرمسیر حدود نفت شاه میروند سیب درختی آن بخوبی مشهوراست.
تپه‌ای ازآثارابنیه قدیم دارد.

برزه‌وچنار-barze-va-çenâr - نام‌بلوکی است از بخش سنجابی شهرستان‌کرمانشاهان.
این بلوك بین‌بخش‌گوران-سنجابی-باورزپور و شاه آباد درمنطقه کوهستانی واقعشده هوای‌آن نسبت بسایر نقاط سنجابی سردتر است این بلوك از۱۲ آبادی تشکیل‌شده ودر جای خود شرح‌داده شده‌است.

برسیمین-bar-simin -ده از دهستان باوندپور بخش مرکزی شهرستان شاه‌آباد.
۱۸ك جنوب‌خاوری شاه‌آباد -۲ك راه فرعی‌شاه‌آباد بهرسین.
دشت - سردسیر - سکنه ۴۱۰ - شیعه -کردی فارسی.
آب ازسد برف‌آباد - محصول‌غلات چغندر قند حبوبات صیفی‌لبنیات شغل‌زراعت‌گله‌داری- ازطایفه‌سیاسیا هستند - زمستان اکثر بگرمسیر کاسه‌گران‌گیلان غرب میروند.
دردومحل بفاصله دوکیلومتربه علیا وسفلی مشهور سکنه بالا ۳۵۰ نفراست - بکارخانه قند راه فرعی‌دارد.

برشاه - bar-câh - ده از بخش گوران شهرستان شاه‌آباد
۲۵ك شمال باخترگهواره -۳ ك بان‌باران.
کوهستانی - سردسیر- سکنه ۱۳۰ - شیعه -کردی فارسی.
آب ازرودخانه برشاه - محصول غلات حبوبات صیفی توتون لبنیات شغل زراعت - راه‌مالرو - از طایفه تفنگچی‌هستند.

برف‌آباد - barf-âbâd - ده از دهستان حومه بخش‌مرکزی شهرستان شاه‌آباد.
۳ ك جنوب شاه آباد - ۲ ك خاور شوسه شاه آباد ایلام.
دشت - سردسیر- سکنه ۶۱۵ -شیعه-کردی فارسی.
آب ازسراب خان‌وهفت چشمه - محصول‌غلات چغندرقند نخود لبنیات قلمستان - شغل‌زراعت‌گله داری -گله‌داران زمستان حدودگیلان‌غرب میروند - راه فرعی‌و یك مزرعه دارد.

برفیان-barfiyân - ده ازدهستان‌قلقل رود شهرستان‌تویسرکان
۲۸ك جنوب باختری تویسرکان -۴ك جنوب رودخانه تویسرکان.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۰۰ - شیعه - ترکی فارسی.
آب از چاه - محصول غلات دیم لبنیات - شغل زراعت و گله داری راه‌مالرو.

برق‌بارانی-barq-bârâni - ده ازدهستان ذهاب بخش‌سرپل ذهاب‌شهرستان قصرشیرین.
۱۹ك شمال باختر سرپل ذهاب -کنار راه فرعی‌بیله‌کوه.
دشت - گرمسیرمالاریائی- سکنه ۱۵۰ - سنی-کردی‌فارسی.
آب از زه‌آب ورودخانه محلی - محصول غلات دیم لبنیات - شغل زراعت وگله داری.

برقرو - barqaru - ده از دهستان کلاترزان بخش رزاب شهرستان سنندج .
۱۰ك شمال‌خاور رزاب - ۱ك رودخانه کلاترزان .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۵۰ - سنی - کردی .
آب ازچشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات توتون گردو - شغل زراعت وگله‌داری - راه‌مالرو .

برقلعه - bar-qal`e - ده از دهستان مرکزی بخش مریوان شهرستان‌سنندج .
۵ك جنوب دژشاهپور - ۱ك خاور راه مریوان به‌اورانده
دامنه - سردسیر - سکنه ۱۰۰ - سنی - کردی .
آب ازچشمه - محصول غلات توتون حبوبات لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - راه‌مالرو .

برقلعه - ده‌از دهستان حسین‌آباد بخش‌دیواندره شهرستان سنندج .
۳۶ك جنوب خاوری دیواندره - ۵ك خاورشوسه‌سنندج سقز .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۷۵ - سنی - کردی .
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات - راه‌مالرو .

برکت‌آباد - barekat-âbâd - ده از دهستان شراء بخش سیمینه رودشهرستان همدان .
۴۰ك خاور همدان - ۲۰ك خاور شوسه همدان بملایر .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۲۹۱ - شیعه - ترکی .
آب ازقنات وچشمه - محصول غلات لبنیات انگور - شغل زراعت وگله‌داری - صنایع دستی‌زنان قالی بافی - راه‌مالرو .

برکش - bar-kac - ده از دهستان باباجانی بخش ثلاث شهرستان‌کرمانشاهان .
۲۶ك جنوب‌خاوری ده‌شیخ .
کوهستانی - معتدل - سکنه ۱۰۰ - سنی - کردی .
آب ازچشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات صیفی - شغل زراعت گله‌داری - راه‌مالرو - ساکنین ازطایفه باباجانی هستند - زراعت غلات دردشت‌حر .

برکه - barke - ده‌از دهستان قراتوره بخش دیواندره شهرستان سنندج .
۱۰ك جنوب خاور دیواندره - ۴ك خاور شوسه سنندج بدیواندره .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۰ - سنی - کردی .
آب ازرودخانه قزل اوزن وچشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات شغل زراعت‌گله‌داری - راه‌مالرو .

برگچه - bargaçe - ده کوچکی است ازدهستان قلقل رود شهرستان تویسرکان .
۲۰ك جنوب باختری شهرتویسرکان - ۴ك جنوب امیرآباد - سکنه ۳۰ نفر

برگشاد - bargocâd - ده‌ازدهستان‌نجف‌آبادشهرستان‌بیجار .
۱۰ ك جنوب خاوری نجف‌آباد - ۲ ك خراسان .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۶۰ - سنی - کردی .

آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت‌گله‌داری - صنایع دستی زنان قالیچه‌گلیم جاجیم بافی - راه‌مالرو .

برمه‌تپه - borme-tape - ده از دهستان چهار دولی بخش قروه شهرستان‌سنندج .
۲۸ ك جنوب خاوری قروه - بین شهاب الدین وصندوق آباد
جلگه - سردسیر - سکنه ۱۹۱ - مسلمان شیعه - کردی فارسی .
آب از چشمه - محصول غلات - شغل زراعت‌گله‌داری - صنایع دستی زنان قالیچه‌جاجیم‌گلیم‌بافی - راه‌مالرو - تابستان میتوان اتومبیل‌برد

برناج - barnâj - ده ازدهستان چمچمال بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان .
۳۰ ك باختر صحنه - ۱/۵ ك باخترشوسه‌کرمانشاه بسنقر .
دشت - سرد معتدل - سکنه ۴۸۰ - شیعه - کردی فارسی .
آب ازرودخانه تنگ سیزوه خزان - محصول غلات تریاک حبوبات قلمستان توتون - شغل زراعت .

برنجان - berenjân - ده‌از دهستان میاندربند بخش‌مرکزی شهرستان‌کرمانشاهان .
۵۶ ك شمال باختری‌کرمانشاه - کنار شوسه سنندج .
دامنه - سردسیر - سکنه ۹۰ - شیعه - کردی فارسی .
آب ازرودخانه رازآور - محصول غلات حبوبات برنج چغندر قند تریاک توتون - شغل زراعت - راه‌مالرو .

بروژه‌کهنه - boruje-kohne - ده‌کوچکی است ازدهستان سبدلو بخش بانه‌شهرستان سقز .
۳ ك شمال بانه - ۱ ك شمال شوی بانه بسقز .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۰ نفر .

بروند - barvand - ده از دهستان‌گوران شهرستان شاه‌آباد
۲۸ ك شمال غرب‌گهواره - ۲ ك زواله .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۰۰ مسلمان - کردی فارسی .
آب اززه‌آب دره سکر - محصول غلات حبوبات لبنیات صیفی‌توتون میوجات - شغل‌زراعت‌گله‌داری - راه‌مالرواز‌تیره‌ایری قلخانی‌هستند .
دردومحل بفاصله ۱ کیلومتر واقع‌بعلیاوسفلی مشهورسکنه‌علیا نفر است

برویش‌کانی - barvic-kâni - ده‌کوچکی است ازدهستان پهلویدژ بخش بانه شهرستان سقز .
۲۴ ك جنوب خاوری بانه - ۳ ك پهلوی دژ - سکنه ۴۰ نفر

برویشکانی - ده‌کوچکی ازدهستان‌پشت آربابا‌بخش‌حومه‌شهرستان سقز .
۱۴ ك جنوب بانه - سکنه ۲۵ نفر .

برهان‌الدین - borhânoddin - ده از بخش روانسر شهرستان سنندج .
۵ ك شمال باختر روانسر - کنارراه اتومبیل روروانسربپاوه
دشت - سردسیر - سکنه ۱۸۱ - سنی - کردی .

آب ازچشمه ـ محصول غلات برنج پنبه ـ شغل زراعت‌گله‌داری ـ راه اتومبیل رو.

بره سیله - bare-sile - ده از دهستان حومه بخش مرکزی شهرستان‌شاه‌آباد.

۷/۵ شمال خاوری شاه‌آباد ـ ۲ك‌شمال شوسه شاه آباد برکرمانشاه.
کوهستانی ــ سردسیر ـ سکنه ۱۰۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب از چشمه ـ محصول غلات دیم لبنیات ـ شغل زراعت‌گله‌داری ـ راه مالرو ـ عده‌ازگله‌داران زمستان حدودگیلان غرب میروند.

بره فراخ ـ bare - farâx ـ ده‌از دهستان خزل شهرستان نهاوند.

۳ك‌شمال باختری شهرنهاوند ـ کناره‌راه شوسه‌نهاوند به‌کرمانشاه.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳۰۴ ـ شیعه ـ لری وفارسی.
آب از رودخانه‌تویسرکان وقنات ـ محصول غلات حبوبات لبنیات شغل زراعت وگله‌داری ـ راه‌شوسه.

بریاخان -beryâ-xân- ده‌ازدهستان‌ییلاق بخش‌حومه‌شهرستان سنندج.

۵۲ك شمال خاوری سنندج ـ ٤ك‌خاور قلقله.
کوهستانی سردسیر ــ سکنه ۱٤٥ ـ سنی ـ کردی.
آب‌از چشمه ـ محصول غلات ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو.
صنایع‌دستی زنان قالیچه جاجیم‌گلیم بافی.

بریا خانی ـ beryâ-xâni ـ ده‌از دهستان گوران شهرستان شاه‌آباد.

۷ك جنوب گهواره ـ ۲ك صفرشاه.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۷٥ ـ مسلمان ـ کردی فارسی.
آب‌از چشمه ـ محصول غلات حبوبات توتون میوجات لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو. ازتیره گهواره‌ای هستند.
در دومحل واقع بریه‌خانی بالا ۱/۵ کیلومتر بالاتراز پائین‌است.

بریموند ـ berimvand ـ ده‌ازدهستان‌خالصه بخش‌مرکزی شهرستان کرمانشاهان.

۳٤ك شمال باختری کرمانشاه ـ کنار شوسه روانسر.
دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۱۷۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب از چاه وقروسو ـ محصول‌غلات حبوبات دیمی لبنیات.
شغل زراعت.

بریموند ـ ده از دهستان درو فرامان بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.

٤ك خاور کرمانشاه ـ ۳ك جنوب‌پل راه قدیم.
دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۱٦٥ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب‌از قنات‌ـمحصول غلات حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت‌ـ راه‌مالرو.

بریوند ـ ده‌از دهستان ذهاب بخش سرپل ذهاب‌شهرستان قصر شیرین.

۳ك شمال خاور سرپل ذهاب ـ کناره‌راه عمومی پیران.
دشت ـ گرمسیر مالاریائی ـ سکنه‌٦۰ ـ مسلمان ـ کردی فارسی.
آب‌از رودخانه الوند ـ محصول‌غلات صیفی توتون لبنیات ـ شغل زراعت وگله‌داری‌ـ راه مالرو.

بزان ـ bezân ـ ده‌از دهستان کلاترزان‌بخش رزاب شهرستان سنندج.

۳۸ك باختر سنندج ـ ۱۰ك جنوب شوسه سنندج به‌مریوان.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۱۰ ـ سنی ـ کردی.
آب از رودخانه محلی وچشمه ـ محصول غلات توتون لبنیات ــ شغل‌زراعت گله‌داری ـ راه مالرو.

بزاو ـ bezâv ـ نام کوهی‌است که‌در شمال‌گردنه بیدسرخ بین کنگاور و صحنه واقع شده ارتفاع بلند ترین‌قله آن ۲۳۸۲ متر است.

بزاولی ـ bezâvli ـ ده از دهستان خالصه بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.

٤۲ك شمال باختری کرمانشاه ـ٦ك شمال باختری دوچقا.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ٥ نفر ـ شیعه ــ کردی‌فارسی.
آب‌از قنات‌ـمحصول‌غلات حبوبات دیم‌لبنیات‌ـشغل زراعت‌ـراه‌مالرو درفصل خشکی اتومبیل می‌توان برد.

بزچلو ـ boz-çallu ـ ده از دهستان پیشخور بخش رزن شهرستان‌همدان.

۳۳ك جنوب‌خاوری‌قصبه رزن ـ کناره‌راه مالرو حسام‌آباد به‌تجرك.
تپه ماهور ـ معتدل مالاریائی ـ سکنه‌٦۰ ـ شیعه ـ ترکی.
آب‌از قنات ـ محصول غلات‌دیمی لبنیات ـ شغل زراعت وگله‌داری ـ راه مالرو.

بزلانه ـ bezlâne ــ ده از دهستان ژاوه رود بخش‌حومه شهرستان سنندج.

٤۰ك جنوب باختری سنندج ـ ٤ك باختر شوسه سنندج ـ کرمانشاه
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۸٥ ـ سنی ـ کردی.
آب از چشمه ـ محصول انواع میوجات لبنیات ـ شغل باغبانی گله‌داری ـ راه‌مالرو.

بزگدار ـ boz-godâr ـ ده از دهستان درو فرامان بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.

۱۷ك خاورکرمانشاه ـ ٥ك خاور توبره‌ریز.
تپه‌ماهور ـ سردسیر ـ سکنه‌۳۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب از قنات ـمحصول‌غلات حبوبات چغندرکاری صیفی وتریاك‌ـشغل زراعت گله‌داری ـ راه‌مالرو.
دردو محل بفاصله دوکیلومترواقع به علیا وسفلی مشهور سکنه‌سفلی ۱٦۰ نفر است.

بزن آباد-bezan-âbâd - ده از دهستان چمچمال بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان .
۲۳ک جنوب باختری صحنه ـ ۳ک خاورشوسه کرمانشاه به همدان.
دشت ـ سردمعتدل ـ سکنه ۲۳۵ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب از چشمه ـ محصول غلات دیمی توتون حبوبات تریاک ـ شغل زراعت راه مالرو ـ تابستان ازطریق قراش اتومبیل میتوان برد در دو محل واقع شده اند.

بزینه جرد-bozinejerd-ده از دهستان شراء بخش کبودراهنگ شهرستان همدان .
۳۸ک جنوب خاوری قصبه کبودراهنگ ـ کنارراه فرهی شراء .
جلگه ـ سردسیر مالاریائی ـ سکنه ۹۰ ـ شیعه ـ ترکی.
آب از قنات ـ محصول غلات لبنیات انگور ـ شغل زراعت و گله داری راه اتومبیل رو.

بزوره-bozvare - ده ازدهستان جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج .
۳۴ک جنوب خاوری پاوه ـ ۳ک جنوب باختری راه روانسر به پاوه .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۳۹ ـ سنی ـ کردی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات توتون ـ شغل زراعت و گله داری راه مالرو.

بزوش-bazvac - ده ازدهستان بیلوار بخش کامیاران شهرستان سنندج .
۳۸ک شمال باختر کامیاران ـ ۱۴ک شمال باختر شاهنی .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۵۰۰ ـ کردی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات عسل توتون ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو.

بزه رود - boze-rud - ده از دهستان دینور بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان.
۵۰ک شمال باختری صحنه ـ ۳ک کندوله.
دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۵۸۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب ازرودخانه کندوله ـ محصول غلات حبوبات توتون تریاک ـ شغل زراعت ـ راه مالرو ـ تابستان اتومبیل از طریق ارمنی جان میتوان برد .

بزیندر-bezindar - ده از دهستان گاورود بخش کامیاران شهرستان سنندج .
۴۰ک جنوب سنندج ـ ۱ک خاورشوسه سنندج ـ کرمان .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۷۰ ـ سنی ـ کردی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو.

بژی - beji - ده کوچکیست از دهستان پهلویدژ بخش بانه شهرستان سقز.
۱۲ک جنوب خاوری بانه ـ سکنه ۲۰ نفر.

بست-best - ده ازدهستان خورخوره بخش دیواندره شهرستان سنندج .
۴۲ک باختر دیواندره ـ در دره شمالی کوه چهل چشمه.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳۰۸ ـ سنی ـ کردی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات حبوبات ـ شغل زراعت گله داری ـ صنایع دستی زنان جاجیم بافی ـ راه مالرو.

بستان در - bostân-dar - ده از دهستان قلقلرود شهرستان تویسرکان .
۱۳ک جنوب شهر تویسرکان ـ ۷ک حمیل آباد .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۰۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات تریاک مختصر صیفی انگور لبنیات ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو.

بستان دره - bostân - dare - ده از دهستان سیاه منصور شهرستان بیجار.
۱۵ک شمال باختری حسن آباد سوگند ـ ۵ک رستم کندی .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۴۷۰ ـ شیعه ـ ترکی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله داری ـ صنایع دستی زنان قالیچه وجاجیم بافی ـ راه مالرو.

بسطام-bastâm - ده مخروبه ازدهستان خورخوره بخش دیواندره شهرستان سنندج .
۷۰ک باختر دیواندره ـ ۱۰ک مرز ایران وعراق در پیشرفتگی دره شیلر

بسطام آباد- bastâm-âbâd - ده از بخش دره شهر شهرستان ایلام .
۹ک خاوری دره شهر ـ کنار راه مالرو دره شهر به ماژین.
جلگه ـ گرمسیر مالاریائی ـ سکنه ۷۸ ـ شیعه ـ لری.
آب از نهر شیخ مکان ـ محصول غلات تریاک لبنیات ـ شغل زراعت و گله داری .

بش آقاج- bec-âqâj - ده ازدهستان ترک شهرستان ملایر.
۲۱ک شمال شهر ملایر ـ ۱۴ک خاور راه شوسه ملایر به همدان.
جلگه ـ معتدل مالاریائی ـ سکنه ۶۳۰ ـ شیعه ـ ترکی و فارسی.
آب از چشمه ـ محصول غلات ـ شغل زراعت ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه مالرو.

بشیرآباد - bacir-âbâd - ده ازدهستان فعله کری بخش سنقر و کلیائی شهرستان کرمانشان.
۲۲ک شمال سنقر ـ ۳ک شمال کیسله .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳۷۸ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب ازرودخانه سردره ـ محصول غلات حبوبات تریاک توتون باغات شغل زراعت ـ صنایع دستی قالیچه جاجیم پلاس بافی ـ از طریق ده عباس اتومبیل میتوان برد .

بشیك تپه-becik-tape- ده‌ازدهستان‌مهربان بخش کبودراهنگ شهرستان همدان.
٥٤ك شمال باختری قصبه کبودراهنگ-کنار راه مالروقدیم زنجان به همدان.
تپه‌ماهور — سردسیر- سکنه ٥٠٩- شیعه- ترکی.
آب‌ازقنات - محصول‌غلات دیم لبنیات مختصرصیفی- شغل زراعت و گله‌داری — صنایع دستی‌زنان قالیبافی- راه مالرو . تابستان از کبودراهنگ وداس‌قلعه اتومبیل میتوان برد.

بشیوه-becive- نام‌یکی ازدهستانهای‌بخش‌سرپل‌ذهاب‌شهرستان قصرشیرین.
این دهستان درخاورسرپل ذهاب‌واقع محدوداست ازشمال بکوه‌شاله گوش ازجنوب بدماغه‌کوه برزکوه وکومیان کل از باختربرودخانه الوند . ازخاوربدهستان پاطاق
هوای دهستان گرمسیر-آب‌ازرودخانه های الوند وپاطاق‌وچشمه‌سار محصول‌غلات برنج پنبه توتون صیفی لبنیات - شغل زراعت گله‌داری راه‌شوسه قصرشیرین به‌کرمانشاه ازجنوب‌آن میگذرد رودخانه‌الوند که ازکوه‌سیاهانه سرچشمه‌گرفته پس ازگذشتن از پیران وارد این دهستان شده درحدود میانکل خارج میشود
رودخانه پاطاق پس‌ازگذشتن ازدهستان پاطاق قسمتی از قراء بشیوه را مشروب ودرحدود اراضی میانکل رودخانه الوند متصل میگردد
این دهستان از١٣ آبادی بزرگ وکوچك تشکیل شدهٔ جمعیت آن‌در حدود ١٨٥٠ نفروقراء مهم آن بشرح زیراست : ریزوند - جلالوند بالاوپائین -آئینه .

بغدادشاه-baqdâd-câh- ده ازدهستان کلیائی بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان.
٢٣ك شمال سنقر-١ك راه‌فرعی سنقربه‌گردکانه.
دامنه -سردسیر-سکنه ٢٠٠ — شیعه-کردی‌فارسی.
آب ازچشمه وورودخانه اسپادوی -محصول‌غلات حبوبات تریاك‌انگور قلمستان توتون - شغل زراعت -صنایع دستی‌قالیچه‌جاجیم‌پلاس‌بافی .

بکتر-baktar — ده از دهستان دینور بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان.
٢٠ك‌شمال باختری صحنه- ٨ك باختر شوسه‌کرمانشاهان سنقر.
کوهستانی -سردسیر-سکنه ١١٠٠ -شیعه -کردی‌وفارسی.
آب از چشمه - محصول غلات حبوبات تریاك توتون - شغل زراعت مکاری -راه‌مالرو -بکتر بالادبستان‌دارد.
دردومحم بفاصله ٤ کیلومتر به‌بکتر علیا وسفلی مشهور سکنه علیا ٥٦٠ نفراست

بکر آباد - bakr-âbâd - ده از دهستان ییلاق بخش حومه شهرستان سنندج.
٤٨ك جنوب‌خاوری سنندج -٣ك باختر گردمیران.

دامنه - سردسیر -سکنه ١٩٥ سنی-کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات - شغل زراعت‌گله‌داری - راه مالرو .
صنایع‌دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی .

بکر بیگ‌زمکان -baker-beyg- zamkân - ده‌از بخش گوران شهرستان شاه‌آباد.
٥٠ك‌شمال‌باختری‌گهواره -کنار رودخانه زمکان.
آخرین‌ده‌شمال باختری‌گهواره-ونام‌رودخانه زمکان از آن گرفته شده
کوهستانی سردسیر -سکنه ٨٠ -مسلمان-کردی‌فارسی.
آب‌ازرودخانه زمکان- محصول‌غلات صیفی- لبنیات‌شغل‌زراعت گله‌داری راه‌مالرو .

بگتاش آباد -begtâc-âbâd-ده از دهستان میاندربند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
٤٩ك شمال باختری‌کرمانشاهان -٣ك‌باختر شوسه‌سنندج.
دشت — سردسیر -سکنه ١٧٠ -شیعه -کردی‌فارسی.
آب از رودخانه رازآور - محصول‌غلات حبوبات برنج چغندر قند تریاك‌توتون- شغل‌زراعت - از برنجان اتومبیل میتوان برد.
باین‌ده ظلم‌آباد نیز میگویند.

بگه‌جان — bage-jân - ده‌ازدهستان‌ییلاق بخش‌حومه‌شهرستان سنندج .
٤٩ك خاورسنندج-٩ك‌شمال‌ده‌گلاله.
جلگه -سردسیر -سکنه ٣٦٠ -سنی-کردی.
آب‌ازچشمه -محصول‌غلات -شغل زراعت‌گله‌داری-راه مالرو.
صنایع‌دستی زنان‌قالیچه جاجیم‌گلیم‌بافی.

بلئی — balai - ده از دهستان جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج .
١٨ك جنوب پاوه -٩ك باختر‌راه اتومبیل‌رو کرمانشاه به‌پاوه.
کوهستانی- سردسیر -سکنه ١١٠ -سنی-کردی.
آب ازچشمه -محصول‌غلات‌لبنیات‌توتون -شغل‌زراعت -راه‌مالرو.

بلان — balân — ده از دهستان بیلوار بخش کامیاران شهرستان سنندج.
٣ك جنوب باختر کامیاران - ١ ك باختر راه شوسه کرمانشاهان سنندج .
دامنه - سردسیر -سکنه ٢٦٦ -سنی-کردی‌فارسی.
آب ازرودخانه‌کامیاران .محصول غلات‌لبنیات - شغل زراعت‌گله‌داری صنایع‌دستی زنان گلیم‌جاجیم بافی-راه‌مالرو- اتومبیل‌میتوان برد.

بلاوه -balâve - ده‌از دهستان چرداول بخش شیروان‌چرداول شهرستان‌ایلام.
٩١ك جنوب خاور چرداول -کنارراه مالرو شیروان.
کوهستانی-گرمسیر -سکنه ١٥٠ -شیعه-کردی.
آب ازرودخانه چرداول - محصول غلات‌لبنیات تریاك - شغل زراعت وگله‌داری.

بلبان آباد-bolbân-âbâd - ده از دهستان ییلاق بخش حومه شهرستان سنندج.
۴۳ک جنوب خاوری سنندج -۱۸ک جنوب شوسه سنندج همدان.
دامنه سردسیر -سکنه ۱۵۰۰- سنی -کردی.
آب ازچشمه- محصول غلات توتون-شغل زراعت گله‌داری-راه‌مالرو.
صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم بافی.

بلبر — bolbar — ده از دهستان اورامان بخش رزاب شهرستان سنندج.
۱۷ک باختر رزاب -۴ک جنوب خاوری شهراورامان.
کوهستانی - معتدل -سکنه ۵۰۰ -سنی-کردی.
آب ازچشمه ورودخانه رزاب -محصول‌غلات انواع میوجات مخصوصا گردو لبنیات -شغل زراعت وگله‌داری شال‌بافی مکاری صیدجانوران راه‌مالرو وصعب‌العبور.

بلچه سور- belçe-sur - ده از دهستان کلاترزان بخش زراب شهرستان سنندج.
۱۲ک شمال رزاب -۱۳ک جنوب شوسه مریوان به‌سنندج.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۲۰ - سنی -کردی.
آب‌از چشمه - محصول‌غلات لبنیات توتون - شغل زراعت گله داری وذغال فروشی - راه‌مالرو - دبستان‌دارد.

بلرتو- belârtu - ده ازدهستان آورزمان شهرستان ملایر.
۳۰ک شمال باختری شهرملایر -کنارراه مالرو جمیل‌آبادتویسرکان.
به‌هزار جریب ملایر.
جلگه - معتدل‌مالاریائی - سکنه ۳۹۰ — شیعه - فارسی.
آب‌از چشمه وقنات - محصول‌غلات صیفی — شغل زراعت.
صنایع دستی زنان قالی‌بافی - راه‌مالرو.

بلشت -baleçt - ده‌از دهستان بیلوار بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان
۱۹ک خاور دیزگران -کنارراه عمومی‌مالرو دیزگران به‌دینور.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۵۵۰ - شیعه -کردی‌فارسی.
آب از چشمه‌و رودخانه‌سرتخت-محصول‌غلات‌حبوبات تریاک‌توتون لبنیات انگوروگردوسایر میوجات — شغل زراعت - صنایع‌دستی زنان قالیچه گلیم‌جاجیم بافی - راه مالرو.

بلکر - balker - ده از دهستان سرشیو مریوان شهرستان مریوان.
۳۴ک خاور دژشاهپور -۳ک شمال شوسه مریوان‌سنندج.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۳۵ - سنی -کردی.
آب ازچشمه - محصول‌غلات لبنیات توتون.
شغل زراعت وگله‌داری — راه‌مالرو.

بلکه - balke — ده از دهستان پشت آربابا بخش بانه شهرستان سقز.
۲۴ک جنوب باختری بانه - ۶ک مرز ایران عراق.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۸۲ - سنی -کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات‌توتون مازوج قلقاف‌گردو ذغال -شغل زراعت ذغال فروشی - راه مالرو. پاسگاه مرزبانی دارد.

بلمانه-balmân - ده از دهستان ماهیدشت‌پائین بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۶ک جنوب خاوری ماهیدشت - کنار راه فرعی ماهیدشت به سر فیروزآباد.
دشت - سردسیر - سکنه ۲۶۵ - شیعه -کردی فارسی.
آب ازرودخانه‌مرکز - محصول غلات حبوبات دیم لبنیات-شغل‌زراعت گله‌داری - تابستان از راه فرعی اتومبیل میتوان برد.

بلوان — balvân- ده‌ازدهستان بشیوه بخش‌سرپل ذهاب‌شهرستان قصرشیرین.
۸ک شمال خاوری سرپل ذهاب -کناررود خانه الوند.
دامنه -گرمسیر مالاریائی - سکنه ۷۰ -کردی فارسی.
آب ازرودخانه الوند - محصول‌غلات‌برنج پنبه صیفی توتون‌لبنیات شغل زراعت وگله‌داری - راه مالرو.

بلوجه - baluje - ده از دهستان سورسور بخش کامیاران شهرستان سنندج.
۱۳ک شمال خاور کامیاران -۷ک خاورشوسه سنندج - کرمانشاه
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۷۶ - سنی - کردی.
آب‌از چشمه -محصول‌غلات - شغل‌زراعت - راه‌مالرو.

بلوردی- balverdi — ده از دهستان چمچمال بخش‌صحنه شهرستان کرمانشاهان.
۲۹ ک جنوب باختری صحنه - بین دوراه شوسه همدان — هرسین.
دشت - سردسیر - سکنه ۳۵۰ - شیعه - کردی فارسی.
آب‌از رودخانه گاماسیاب - محصول‌غلات حبوبات چغندر قند توتون تریاک — شغل‌زراعت.

بلوطستان — balutestân - ده‌از دهستان‌کلیائی بخش‌سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان.
۱۷ک جنوب باختری سنقر - ۹ک باخترشوسه‌سنقر کرمانشاه.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۱۵ - شیعه -کردی‌فارسی.
آب ازچشمه - محصول غلات حبوبات‌تریاک توتون.
شغل‌زراعت - صنایع‌دستی قالیچه‌جاجیم پلاس‌بافی- راه‌مالرو - مقدار کمی‌درخت بلوط دارد.

بلوه - balve - ده‌از دهستان سبدلو ازبخش بانه شهرستان سقز
۸ک شمال خاوری بانه — ۱ک جنوب شوسه بانه سقز.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۵۵ - سنی -کردی.
آب از چشمه ورودخانه اصحاب - محصول غلات وتوتون‌گزانگبین قلقاف مازوج کتیرا ذغال - شغل زراعت وگله داری - راه مالرو.

بله‌بزان - bale-bozân - ده از دهستان اورامان لهون بخش پاوه شهرستان سنندج .
۲۴ك شمال باختر پاوه -۱۱ك باختر راه اتومبیل پاوه‌به‌نوسور .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۰۰ - سنی - کردی فارسی .
آب ازچشمه - محصول مختصر غلات سقزمازج وبلوط - شغل‌زراعت وگله‌داری دوره‌گرد - راه مالرو .

بله‌جار - bale-jâr - ده از دهستان پرده بخش مرکزی شهرستان سقز .
۲۶ك جنوب باختر سقز - کنار شوسه سقز به بانه .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۶۰ - سنی - کردی .
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات حبوبات توتون - شغل زراعت وگله‌داری - راه اتومبیل‌رو - دبستان دارد .

بله‌دستی - bale-dasti - ده ازدهستان ییلاق بخش‌شهرستان سنندج .
۴۸ك شمال خاور سنندج - ٦ك شمال‌کاکه‌جوب .
تپه ماهور - سردسیر - سکنه ۵۹۵ - سنی - کردی .
آب از چشمه - محصول‌غلات - شغل زراعت وگله‌داری- راه‌مالرو.
صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم‌گلیم بافی .

بله‌زین - bale-zin - ده از بخش روانسر شهرستان سنندج .
٤ك شمال خاور روانسر - ۲ك باوکه .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۰۰ - سنی - کردی .
آب از چاه - محصول غلات دیم لبنیات - شغل زراعت و گله داری راه مالرو - تابستان اتومبیل میتوان برد .
دو دو محل بفاصله ۱کیلومتر واقع به‌بله‌زین بالا وپائین مشهورند تابستان‌گله‌داران به مراتع زرینه ودره های شمالی خراجیان برای تعلیف احشام میروند .

بله‌کبود - bale-kabud - ده از دهستان میان‌دربند بخش مرکزی شهرستان‌کرمانشاهان .
۱۷ك شمال باختری‌کرمانشاه از طریق سراب خشکه - کنار شوسه روانسر .
دشت - سردسیر - سکنه ۲۰۰ - شیعه - کردی - فارسی .
آب از رودخانه قرهسو وچاه - محصول غلات حبوبات دیمی لبنیات شغل زراعت .

بلین - baleyn - ده ازدهستان پایروند بخش مرکزی‌شهرستان کرمانشاه .
۱۷ ك شمال خاوری کرمانشاه - ۸ك طاق بستان‌کنار راه عمومی مالروکرمانشاه به‌کندوله .
دامنه - سردسیر - سکنه ۹۰ - شیعه - کردی فارسی .
آب از چاه - محصول غلات دیمی ولبنیات - شغل زراعت وگله‌داری عده کمی تابستان‌حمل برای برف‌میروند- ازطاق بستان‌اتومبیل‌میتوان برد

بلین - ده ازدهستان‌دروفرامان‌بخش مرکزی شهرستان‌کرمانشاهان
۲۸ك جنوب خاوری‌کرمانشاه - ٤ك جنوب رودخانه قرهسو .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۷٤ - شیعه - کردی فارسی .
آب از قنات - محصول‌غلات حبوبات‌لبنیات - شغل‌زراعت وگله‌داری راه مالرو .

بلین - ده از بخش صالح آباد شهرستان ایلام.
۱۵ك جنوب ایلام - ۷ك خاور شوسه ایلام به مهران .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۲۰ - شیعه - کردی لری .
آب از چشمه بستان - محصول غلات لبنیات ذرت توتون‌کاری- شغل زراعت‌وگله‌داری - راه مالرو - ساکنین از طایفه بن‌ریزی-زمستان برای تعلیف احشام خود حدود مهران میروند .

بناوج - benâvaj - ده از بخش روانسر شهرستان سنندج
۱۲ك شمال باختر روانسر - باختر راه اتومبیل‌رو روانسربه‌پاوه.
دشت - سردسیر - سکنه ۱۸۲ - سنی - کردی .
آب از چشمه - محصول غلات دیمی لبنیات - شغل زراعت‌وگله‌داری راه اتومبیل‌رو .

بناوجان - benâvojân - ده از دهستان خور خوره بخش دیواندره شهرستان سنندج .
۳٦ك باختر دیواندره - ٦ ك بناوجان .
کوهستانی - سردسیر - سکنه۱۰۵ - سنی - کردی.
آب از رودخانه وچشمه - محصول غلات حبوبات - شغل زراعت. گله‌داری - راه‌مالرو.

بناوج‌شاه‌گدار - benâvaj-câh-godâr - ده‌ازدهستان باباجانی بخش ثلاث شهرستان‌کرمانشاهان .
۲۸ك جنوب خاوری دوشیخ - کنار رودخانه زکان .
کوهستانی - معتدل - سکنه ۲۰۰ - سنی - کردی .
آب ازرودخانه‌زکان - محصول غلات حبوبات لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو - ساکنین ازطایفه باباجانی‌هستند

بناوچله - benâvçele -ده از دهستان مرکزی بخش مریوان شهرستان سنندج .
۱۸ك شمال دژ شاهپور - ٤ك خاور شوسه مریوان باشه.
کوهستانی-سردسیر - سکنه ۱۱۰ - سنی - کردی.
آب‌ازچشمه - محصول غلات توتون لبنیات - راه مالرو.

بناویله کهنه - benâveyle-kohne - ده‌کوچکی است از دهستان نمشیر بخش‌بانه شهرستان سقز .
۳۰ك شمال باختری بانه - ۲ك جنوب باختری شوسه بانه‌بسردشت.
کوهستانی - سردسیر - سکنه٤۲ نفر.

بنچله - bonçele- ده از بخش روانسر شهرستان‌سنندج .
۱۵ك شمال باختر روانسرو - ۱ك خاور راه اتومبیل رو روانسر به پاوه .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۰۶ ـ سنی ـ کردی .
آب از چشمه ـ محصول غلات دیم لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری
راه اتومبیل‌رو .
گردنه‌سورخان دریك کیلومتری باختر این‌ده واقع وحدطبیعی بین بخش
پاوه دهستان جوانرود بابخش روانسر است .

بندار - **bandār** ـ ده از بخش سنجابی شهرستان کرمانشاه.
۶ك باختر کوزران ـ ۱/۵ك شمال راه فرعی سنجابی به‌کوران.
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۱۲۰ ـ مسلمان ـ کردی فارسی
آب ازهفت چشمه ـ محصول غلات حبوبات دیم لبنیات ـ شغل زراعت
گله‌داری ـ راه مالرو تابستان اتومبیل میتوان برد .

بندامان - **band-amān** ده از دهستان پائین شهرستان نهاوند
۱۴ك باختر شهرنهاوند ـ کنار رودخانه سراب گیان .
دشت ـ سردسیر ـ ۳۹۰ ـ شیعه ـ لری وفارسی .
آب ازچشمه ورودخانه سراب گیان ـ محصول غلات حبوبات توتون
تریاك ـ لبنیات ـ شغل زراعت وگله داری راه مالرو.

بند بلوط - **band-balut** ـ ده از دهستان باوند پور بخش
مرکزی شهرستان شاه‌آباد .
۳۳ك شمال خاوری شاه‌آباد ـ ۹ك شمال چهارزبر.
دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۱۰۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی .
آب از نهرکاشنبه ـ محصول غلات چغندرقند حبوبات لبنیات ـ شغل
زراعت گله‌داری ـ زمستان گرمسیر حدود گیلان غرب میروند .
راه فرعی بشوسه دارد .

بندره - **bon-dare** ـ ده از دهستان اورامان لهون بخش پاوه
شهرستان سنندج .
۵ك جنوب پاوه ـ ۱ك باختر راه اتومبیل رو پاوه به‌روانسر.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۰۰ ـ سنی ـ کردی فارسی .
آب از چشمه ورودخانه شمشیر ـ محصول غلات انواع میوجات عسل
لبنیات ـ شغل زراعت وگله‌داری مکاری ـ راه مالرو.

بندسر - **band-sar** ـ ده ازدهستان ایوان بخش گیلان شهرستان
شاه‌آباد .
۱/۵ ك شمال باختری جوی‌زر ـ ۱ ك شوسه شاه‌آباد به‌ایلام .
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۴۰۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب از رودخانه گنگیر ـ محصول غلات برنج حبوبات لبنیات توتون
شغل زراعت وگله‌داری ـ چادرنشین هستند ـ زمستان به‌گرمسیر غربی
ایوان وحدود سومارمیروند .

بندول - **bendul** ـ ده از دهستان اورامان بخش رزاب شهرستان
سنندج .
۱۸ك شمال باختر رزاب ـ ۷ك باختر راه اتومبیل رومریوان به‌رزاب
کوهستانی معتدل ـ سکنه ۷۵ ـ سنی ـ کردی.

آب ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو
صعب العبور .

بنده ژاژ - **bande-jāj** ـ ده ازدهستان دشت‌تاله بخش بانه
شهرستان سقز .
۳۰ك شمال باختری بانه ـ ۲ك کانی‌برد .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۵۵ ـ سنی ـ کردی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات توتون محصولات جنگلی ـ شغل زراعت
گله‌داری ـ راه مالرو .

بنفشه کوه - **banafce-kuh** ـ محلی است از دهستان ولدبیگی
بخش ثلاث شهرستان کرمانشاهان .
۱۸ك جنوب نهرآب ـ جنوب راه فرعی نهرآب به سنجابی .
سردسیر ـ سکنه ۵۰۰ ـ سنی ـ کردی .
آب ازچشمه‌های متعدد ـ محصول غلات لبنیات توتون ذرت ـ شغل زراعت
گله‌داری ـ راه مالرو ـ تابستان از طریق نهرآب اتومبیل میتوان
برد ـ ساکنین از طایفه ولدبیگی هستند زمستان عموماً گرمسیر سرقلعه
میروند .

بنه‌خوی - **bone-xovi** ـ ده ازدهستان سبدلو بخش بانه شهرستان
سقز .
۱۴ك شمال خاوری بانه ـ ۳ك شوسه بانه ـ سقز .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۱۲ ـ سنی ـ کردی .
آب از چشمه ـ محصول غلات توتون گزانگبین مازوج کتیرا ذغال قلقاف
شغل زراعت گله‌داری وتهیه ذغال هیزم ـ راه مالرو.

بنیدر - **honidar** ـ ده کوچکی است از دهستان کلاترزان بخش
رزاب شهرستان سنندج .
۱۷ك شمال خاوررزاب ـ ۲ك شمال دریله .
سکنه ۴۵ نفر

بوالحسن - **bolhasan** ـ ده از دهستان آلوت بخش بانه
شهرستان سقز .
۲۷ك باختر بانه ـ ۸ك مرزایران ـ عراق
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳۰۰ ـ سنی ـ کردی.
آب ازچشمه ـ محصول مختصر غلات توتون ارزن ومحصولات جنگل
شغل زراعت ـ راه مالرو .

بوالحسن ـ ده از بخش چوار شهرستان ایلام.
۱۵ك باختری چوار ـ ۱۵ك باختر راه شوسه ایلام به شاه‌آباد.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۴۰ ـ شیعه ـ کردی.
آب از رودخانه مورت ـ محصول غلات ـ شغل زراعت وگله‌داری
صنایع دستی قالی بافی ـ راه مالرو.

بوالفتح - **bolfath** ـ ده ازدهستان خزل شهرستان نهاوند.
۲۸ك شمال باختری شهرنهاوند ـ ۷ك چقاسرائیل.
جلگه ـ معتدل ـ سکنه ۱۳۰ ـ شیعه ـ لری فارسی.
آب ازرودخانه ـ محصول غلات تریاك ـ شغل زراعت ـ راه مالرو.
دردومحل نزدیك بهم واقع بوالفتح بالا وپائین نامیده میشوند .

بوانه — bovâne ـ ده از دهستان سورسور بخش کامیاران شهرستان سنندج.
۱۰ک شمال کامیاران کنار شوسه کرمانشاه سنندج.
جلگه ـ سردسیر ـ سکنه ۱۴۸ ـ سنی ـ کردی.
آب از چشمه ورود — محصول غلات لبنیات مختصر توتون ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه اتومبیل رو.

بوبکتان ـ bubektân ـ ده از دهستان سرده بخش مرکزی شهرستان سقز.
۵۰ک باختر سقز ـ ۵ک باختر طاهر بوغدا.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳۰۰ ـ سنی ـ کردی.
آب از چشمه ـ محصول غلات حبوبات توتون ـ شغل زراعت گله‌داری راه مالرو.

بوبور ـ bubur ـ ده از دهستان شیان بخش مرکزی شهرستان شاه‌آباد
۱۱ک خاور شاه‌آباد ـ ۵ک خاور شوسه شاه‌آباد به کرمانشاه
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۳۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب از چشمه ـ محصول غلات دیم لبنیات صیفی کاری ـ شغل زراعت گله‌داری ـ زمستان اکثر گرمسیر گیلان غرب میروند ـ راه فرعی دارد.

بوجان ـ bujân ـ ده از دهستان خرمرود شهرستان تویسرکان.
۱۸ک شمال شهر تویسرکان ـ ۸ک شمال کرزان.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۸۶۹ ـ شیعه ـ فارسی.
آب از رودخانه کرزان رود و قنات ـ محصول غلات حبوبات توتون تریاک انگور ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو.
باصطلاح محل کوند میگویند

بوجین ـ bujin ـ ده از دهستان افشار اول بخش اسدآباد شهرستان همدان.
۶ک شمال باختری قصبه اسدآباد ـ ۲ک گذر کجین
دامنه سردسیر ـ سکنه ۳۸۸ ـ شیعه ـ ترکی و فارسی.
آب از رودخانه بوجین ـ محصول غلات انگور صیفی قلمستان تریاک توتون ـ شغل زراعت گله‌داری تربیت طیور ـ صنایع دستی زنان جاجیم قالی بافی ـ راه اتومبیل رو.
چندین آسیاب مهم دارد.

بوخلو ـ buxalu ـ ده از دهستان خورخوره بخش دیواندره شهرستان سنندج.
۸۰ک باختر دیواندره — ۱۲ک مرز ایران عراق در حدود پیشرفتگی دره شیلر.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۹۰ ـ سنی ـ کردی.
آب از چشمه ـ محصول غلات توتون حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو.

بودلا ـ budlâ ـ ده از دهستان خسروآباد شهرستان بیجار.
۷ک شمال باختری خسروآباد ـ ۴ک باختر امین‌آباد.
تپه ماهور ـ سردسیر ـ سکنه ۴۱۰ ـ شیعه سنی ـ کردی فارسی.
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری ـ صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی ـ راه مالرو.

بور ـ bowr ـ ده از دهستان کلیائی بخش اسدآباد شهرستان همدان.
۱۸ک باختر قصبه اسدآباد ـ ۳ک سیاوند
کوهستانی — سردسیر ـ سکنه ۱۰۲۹ ـ شیعه — کردی.
آب از رودخانه ـ محصول غلات لبنیات عسل ـ شغل زراعت و گله‌داری صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه مالرو.
شکارگاه خوبی دارد.

بوربور ـ bur-bur — ده از دهستان ترک شهرستان ملایر.
۳۹ک شمال ملایر ـ ۱۵ک خاور شوسه ملایر بهمدان.
جلگه — معتدل مالاریائی ـ سکنه ۲۵۶ ـ شیعه ـ ترکی فارسی.
آب از رودخانه ـ محصول غلات حبوبات صیفی — شغل زراعت ـ صنایع دستی قالی بافی ـ راه مالرو.

بوربور — ده از بخش سنجابی شهرستان کرمانشاه.
۷ک جنوب خاوری کوزران ـ کنار راه فرعی کوزران بکرمانشاه.
دشت ـ سردسیر — سکنه ۱۲۰ — مسلمان — کردی فارسی.
آب از سراب بوربور — محصول غلات حبوبات دیم لبنیات ـ شغل زراعت و گله‌داری ـ راه مالرو ـ تابستان اتومبیل میتوان برد ـ زمستان گله داران گرمسیر حدود ذهاب میروند.

بورک‌آباد ـ burk-âbâd ـ ده از دهستان کلیائی بخش سنقر شهرستان کرمانشاهان.
۱۸ک باختر سنقر ـ ۶ک جنوب سطر.
دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۲۱۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب از چشمه ـ محصول غلات حبوبات تریاک توتون انگور قلمستان شغل زراعت ـ صنایع دستی قالیچه و جاجیم و پلاس بافی ـ راه مالرو.

بورکه ـ burke ـ ده از دهستان کلیائی بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان.
۳۲ک شمال باختر سنقر ـ ۴ک واردان.
دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۲۹۵ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب از چشمه ـ محصول غلات حبوبات تریاک توتون ـ شغل زراعت صنایع دستی قالیچه جاجیم پلاس بافی ـ تابستان از ورداران میتوان اتومبیل برد.

بورکی ـ burki ـ ده کوچکی است از دهستان سامن شهرستان ملایر.
۷ک جنوب ملایر ـ ۶ک باختر شوسه ملایر به اراک.
سکنه ۵۰ نفر.

بورول ـ borul ـ ده از دهستان جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج.

٥٤ ك باختر باوه - ١ك جنوب رود خانه سیروان مرز ایران و عراق.
کوهستانی - سردسیر سکنه ١٠٠ نفر
محل قشلاق ٢٠ خانوار ازطایفه کوکوئی جوانرود است .
راه مالرو وصعب العبور .

بوریان-buryân - ده از دهستان حسن آباد بخش حومه شهرستان سنندج.
٢٦ك جنوب خاوری سنندج - ٣ك شمال باختری دره باغ.
کوهستانی- سردسیر- سکنه ٢٥٠ - سنی-کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات - شغل زراعت گله داری-راه مالرو.

بوریدر-burider - ده ازدهستان ژاوه رود بخش رزاب شهرستان سنندج .
١٦ك خاور رزاب -٦ك باختر هرسین.
کوهستانی- سردسیر - سکنه ٧٦٦ - سنی-کردی .
آب ازچشمه ورودخانه پایگلان - محصول غلات حبوبات پنبه توتون میوه جات - شغل زراعت گله داری -صنایع دستی زنان جاجیم بافی راه مالرو.

بوژان-bujân - ده ازدهستان عثمانوند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاه.
٤٤ك جنوب خاوری کرمانشاه -٥ك سرجوب .
کوهستانی -سردسیر -سکنه ٩٠٠ - شیعه - لکی کردی فارسی.
آب از چشمه سارگول بوژان - محصول غلات تریاك لبنیات - شغل زراعت گله داری تهیه ذغال هیزم - - راه مالرو- تابستان ازطریق قادر مرز بسختی اتومبیل میتوان برد.

بوژان — ده ازدهستان شیروان بخش شیروان چرداول شهرستان ایلام .
٣٢ك جنوب خاوری چرداول - ٧ك جنوب باختر راه اتومبیل رو شیروان.
کوهستانی -سردسیر - سکنه ٣٠٠ - شیعه -کردی.
آب ازچشمه کبودبوژان- محصول غلات ذرت برنج پنبه لبنیات -شغل زراعت وگله داری.

بوستان آباد-bustân-âbâd -ده ازدهستان باباجانی بخش ثلاث شهرستان کرمانشاهان.
١٥ك خاور دوشیخ - نزدیك به کتکه کنار رود خانه زمکان.
کوهستانی -گرمسیر- سکنه ١٠٠ - سنی -کردی .
آب از رودخانه زمکان - محصول مختصرغلات سقز کتیرا لبنیات شغل مکاری تهیه سقز کتیرا وگله داری - راه مالرو - ساکنین از طایفه باباجانی هستند.

بوستانه-bustäne - ده ازبخش زرین آباد شهرستان ایلام.
٦ك جنوب خاوری پهله -٢ك خاور راه مالرو زرین آباد .
کوهستانی -گرمسیر- سکنه ١٢٥ - شیعه - کردی مختصرعربی
آب ازچشمه شور آب - محصول غلات لبنیات تریاك - شغل زراعت وگله داری .
ساکنین ازطایفه عیسی وند - زمستان حدود مرز عراق میروند .

بولان-bulân - ده ازدهستان بیلوار بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
١٢ ک خاور مرزبانی
کوهستانی - سردسیر- سکنه ٢٥٥ - شیعه -کردی فارسی.
آب ازچشمه وقنات - محصول غلات حبوبات تریاک توتون - شغل زراعت- قالیچه جاجیم گلیم بافی - راه مالرو.

بوین بالا-buyen-bâlâ- ده ازدهستان پهلوی دژ بخش بانه شهرستان سقز.
١٥ك جنوب خاوری بانه - ٩ك خاور بوئین پائین.
کوهستانی - سردسیر- سکنه ٢٠٠ - سنی -کردی .
آب ازچشمه - محصول غلات توتون اوزن زغال کتیرا - شغل زراعت زغال فروشی - راه مالرو .

بوین پائین-buyen-pâin — ده ازدهستان پهلوی دژ بخش بانه شهرستان سقز.
٨ ک جنوب خاوری بانه -٣ك جنوب کریم آباد .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ١٩٠ - سنی - کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات توتون زغال مازوج - شغل زراعت راه مالرو.

بهادربیگ-bahâdor-beyg — ده ازدهستان چهاربلوک بخش سیمینه رود شهرستان همدان.
١٢ ک شمال باختری قصبه بهار- ١ ک باختر شوسه همدان بیجار.
کوهستانی — سردسیر- سکنه ١٢٠٣ - شیعه - ترکی وفارسی.
آب ازچشمه ورودخانه - محصول غلات حبوبات صیفی لبنیات -شغل زراعت وگله داری - صنایع دستی قالی بافی - راه اتومبیل رو .

بهار-bahâr — قصبه مرکز بخش سیمینه رود از شهرستان همدان در ١٤ کیلومتری شمال باختری همدان - ٦ کیلومتری شمال شوسه همدان کرمانشاه واقعشده مختصات جغرافیائی آن بشرح زیراست:
طول ٤٨ درجه ٢٦ دقیقه - عرض ٣٤ درجه .
ارتفاع ازسطح دریا ١٨٨٥ متر .
شاه اسمعیل صفوی درسنه ٩١٤ هجری قمری این قصبه را آباد و ایل بهارلو را بان کوچانده وبهمین مناسبت بهار نامیده شد.
وضع طبیعی- بهار دردشت مسطحی واقعشده باختر- شمال و جنوب آنرا تاکستانهای بسیار فراگرفته اراضی صیفی کاری و چمن معروف اندجین درخاور آن قرار گرفته است . بناهای قصبه مانند سایر آبادی های دشت شهرستان ازخشت گل ساخته شده است.

قصبه از پنج محله بنام آق دروازه ـ قلعه ـ محله شهر ـ تپه لر ـ حسن بابا تشکیل شده ۳ قنات بنام تازه کهریز ـ سراشکاف ـ میان آبادی اراضی آنرا مشروب وتمام خانه‌های قصبه از آب چاه که در چهار متری بآب میرسد استفاده مینمایند.

یك دبیرستان ودو دبستان ـ شعبه بانك ملی ـ صندوق پست ـ پاسگاه ژاندارمری در حدود ۲۰۰ باب دکان بطور متفرق در این قصبه وجود دارد . ازادارات دولتی بخشداری ـ شهرداری ـ دارائی بهداری ـ فرهنگ است .

سکنه قصبه در حدود ۱۲ هزار نفر ـ زبان ترکی واکثر بفارسی آشنا هستند مذهب مسلمان شیعه اثنی عشری است . شغل سکنه عده‌ای زراعت قسمتی کسب می باشد.

ازآثار قدیم خرابه‌های زیادی دروسط چمن اندجین موجود و ثابت می نماید بهار در روزگار پیش آبادتر از حال بوده است .

بهار آب-bahâr-âb ـ ده از بخش زرین آباد شهرستان ایلام.

۲۲ك جنوب خاوری بهله ـ کنار راه مالرو دهلران بزرین آباد .

کوهستانی ـ گرمسیر ــ سکنه ۲۰۰ ـ شیعه ـ کردی مختصر عربی.

آب ازرودخانه میمه ـ محصول غلات لبنیات تریاك ـ شغل زراعت و گله داری ـ راه مالرو ـ ساکنین از طایفه قیطولی دشتی ـ زمستان حدود مرز عراق میروند .

بهارلو - bahârlu ـ ده از دهستان اسفند آباد بخش قروه شهرستان سنندج .

۲۹ك شمال خاور قروه ـ ۱۸ ك باختر گل تپه وراه شوسه همدان بیجار.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۰۰۰ ـ شیعه ـ ترکی .

آب ازچشمه ـ محصول عمده غلات انگور لبنیات ـ شغل زراعت و گله داری وعده درمعدن آنتیموان کارگرند ـ راه فرعی بگل تپه که سرراه شوسه همدان بیجار واقع شده دارد.

اخیراً درارتفاعات باختری ده معدن آنتیموان کشف شده واستخراج میشود .

خلاصه جریان پیدایش کان مذکور بشرح زیراست .

در سال ۱۳۲۳ شمسی مالك محل (محمدحسین خدابنده لوسرابی)در ارتفاعات آبادی برای بدست آوردن کان سنگ آسیاب کاوش مینموده قطعه سنگی مشاهده می نماند که آثار فلز سرب رنگی در آن دیده میشود .

سنگ مذکور را به کارشناسان ومطلعین نشان میدهد پس از آزمایش معلوم میشود فلزسنگ آنتیموان ودرخارج کشورخریدار دارد.مالك مذکورپس ازکسب اجازه ازاداره معادن درمورد اکتشاف واستخراج وتهیه مقدمات بالاخره درسال ۱۳۲۸ شروع باستخراج می نماید .

اکنون روزانه ۲۰۰ نفر کارگر بااصول ساده‌ای مشغول استخراج سنك بوده ومحصول آن بطورمتوسط درسال ۵۰۰ تن می باشد و بخارج از کشور(امریکا وانگلستان) حمل میگردد .

بهراز-bohrâz-ده ازدهستان جلگه افشار دوم بخش اسدآباد شهرستان همدان .

۱۰ك جنوب اسدآباد ــ ۱ك باخترشوسه اسدآباد بکنگاور.

جلگه ــ سردسیرمالاریائی ـ سکنه ۶۱۸ ـ شیعه ـ کردی و ترکی وفارسی .

آب ازچشمه وقنات ــ محصول غلات لبنیات صیفی تریاک توتون شغل زراعت وگله داری ـ صنایع دستی قالی بافی ـ راه مالرو تابستان می توان اتومبیل برد ـ باین ده نصرت آباد نیزمیگویند .

بهرام-bahrâm- ده ازدهستان سرشیو بخش مرکزی شهرستان سقز.

۲۷ك جنوب خاوری سقز ـ ۳ك خاور قشلاق پل .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۴۰ ـ سنی ـ کردی.

آب ازچشمه ـ محصول غلات توتون حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت و گله داری ـ راه مالرو.

بهرام آباد-bahrâm-âbâd ـ ده از دهستان اورامان بخش رزاب شهرستان سنندج.

۲۲ك شمال باختر رزاب ـ سرراه اتومبیل رو مریوان به رزاب.

کنار رودخانه ـ معتدل ـ سکنه ۳۰۰ ـ سنی ـ کردی.

آب ازرودخانه مریوان وچشمه ـ محصول غلات انگور دیم لبنیات توتون ـ شغل زراعت وگله داری ـ راه مالرو.

بهرام آباد ـ ده از بخش زرین آباد شهرستان ایلام .

۹ك باختر بهله ـ ۳ك باختر راه مالرو زرین آباد به ارکواز.

کوهستانی ـ گرمسیر ـ سکنه ۲۰۰ ـ شیعه ـ کردی مختصر عربی.

آب ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات تریاك ـ شغل زراعت وگله داری ساکنین ازطایفه گلی گلی هستند ـ زمستان حدود مرز عراق میروند.

بهرام آباد ـ ده از دهستان بیلوار بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .

۵ك جنوب باختر مرزبانی ـ ۱ك شمال رودخانه رازآور.

دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۱۸۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.

آب ازچشمه و قنات ـ محصول غلات حبوبات تریاك توتون کدو میوه‌جات لبنیات ـ شغل زراعت ـ صنایع دستی گلیم بافی ـ فصل تابستان اتومبیل میتوان برد.

بهرام آباد ـ ده ازدهستان چهار بلوك بخش سیمینه‌رود شهرستان همدان.

۸ك خاور بهار ـ ۴ك باختر شوسه همدان بتهران .

جلگه ـ سردسیر ـ سکنه ۱۵۸ ـ شیعه ـ ترکی فارسی.

آب ازچشمه ـ محصول غلات حبوبات صیفی لبنیات ـ شغل زراعت و گله داری ـ صنایع دستی جاجیم بافی ــ راه مالرو.

بهرام آباد ـ ده ازبخش مهران شهرستان ایلام .

۱۱ك باختر مهران ــ کنار رودخانه کنجان چم ومرزعراق .

جلگه — گرمسیر- سکنه ٤٠ — شیعه — کردی.
آب ازرود خانه کنجانچم وگاوی - محصول غلات مختصر لبنیات سبزیکاری - شغل‌زراعت و گله داری - راه اتومبیل رو - ساکنین ازطایفه‌ملکشاهی‌هستند .
پاسگاه مرزبانی‌وگارد مسلح گمرکی دارد بنای پاسگاه دولتی‌است اداره‌گمرک مهران در۳ کیلومتری‌خاوراین‌ده واقعشده‌است.

بهرام آباد - ده‌کوچکی است از دهستان نجف‌آباد شهرستان بیجار .
۱۱ك جنوب نجف‌آباد .
سکنه ۳۰ نفر .

بهرام خانی-bahrâm-xâni- ده از دهستان دوستان بخش بدره شهرستان ایلام.
۵۹ك خاور ایلام -کنارراه مالرو هلال‌پائین.
کوهستانی-گرمسیر — سکنه ۲۰۰- شیعه — کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات تریاك حبوبات - شغل‌زراعت‌گله‌داری.

بهرام گنبد-bahrâm-gonbad - ده از دهستان سیلتان شهرستان بیجار.
۳۰ك‌جنوب‌باختری‌حسن‌آبادسوگند -کنار خط تلفن بیجارحسن‌آباد.
کوهستانی — سردسیر — سکنه ٤٠٠ - شیعه -کردی‌فارسی.
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات — شغل زراعت و گله داری صنایع دستی زنان قالیچه وجاجیم بافی - راه مالرو.

بهروزان-beh-ruzân — ده ازبخش مهران شهرستان ایلام.
۳ك جنوب خاوری مهران-جنوب رودخانه گاوی.
جلگه‌گرمسیر - سکنه ۲۵۰ - شیعه‌-کردی .
آب از رودخانه‌گاوی — محصول غلات دیم مختصر لبنیات - شغل زراعت وگله داری - راه مالرو.
ساکنین‌از طایفه ملخکاوی هستند — دبستان دارد.
مزرعه جوجفت جزو این‌ده محسوب میشودمتصل به‌آبادی بهین است.

بهکندان-beh-kandân - ده ازدهستان درجزین‌بخش‌رزن شهرستان همدان.
۱٦ك‌جنوب‌خاور قصبه رزن-۹ك خاور شوسه رزن به همدان
جلگه - سردسیرمالاریائی - سکنه ۷۸۰- شیعه- ترکی.
آباز قنات - محصول - غلات- حبوبات - صیفی لبنیات - شغل‌زراعت وگله‌داری - صنایع‌دستی زنان‌قالی‌بافی — راه‌درتابستان اتومبیل رو.

بهمن آباد — bahman-âbâd - ده ازدهستان ییلاق بخش حومه شهرستان سنندج .
۳۱ك خاور سنندج-٦ك جنوب شوسه سنندج همدان .
دامنه - سردسیر- سکنه ٧٤٠- سنی-کردی.
آب‌از چشمه - محصول غلات توتون — شغل‌زراعت گله‌داری - راه مالرو - صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی.

بهمن آباد- ده‌از بخش چوارشهرستان‌ایلام.
٦ك خاور چوار - کنار راه شوسه‌ایلام بهشاه‌آباد.
کوهستانی - سردسیر-سکنه ٤٠٠- شیعه-کردی.
رودخانه‌چم‌رئیس- محصول‌غلات-شغل‌زراعت وگله‌داری‌صنایع دستی قالی‌بافی راه اتومبیل‌رو.

بهمن آباد- ده ازبخش دره شهر شهرستان ایلام.
۲ك جنوب دره شهر- ۲ك خاور راه مالرو دره‌شهر به شیخ‌مکان.
جلگه-گرمسیر- سکنه۳۵٦ - شیعه-لری.
آب‌ازنهر دره شهر - محصول غلات برنج لبنیات — شغل زراعت وگله‌داری .

بهمن آباد- ده ازدهستان سامن شهرستان ملایر.
۱۵ ک باختر راه شهرملایر -٦ک باختر‌راه شوسه ملایر ببروجرد.
کوهستانی - معتدل مالاریائی — سکنه۱٤۳-شیعه- فارسی.
آب از قنات - محصول غلات‌صیفی حبوبات لبنیات - شغل زراعت وگله داری - راه مالرو.

بهمن‌دره-bahman-dare-ده‌کوچکی‌است از دهستان‌افشار اسدآباد شهرستان همدان.
٦ ک‌شمال‌قصبه‌اسدآباد-٦ک راه شمالی شوسه اسدآبادبطهران.
سکنه ۲۰ نفر-شکارگاه خوبی دارد.

بهین — behin - ده ازبخش مهران شهرستان ایلام.
۳ک جنوب خاوری مهران-۳ك جنوب رودخانه‌گاوی.
جلگه-گرمسیر-سکنه ۳۰۰ -شیعه-کردی.
آب‌ازرودخانه‌گاوی - محصول‌غلات دیم‌مختصر لبنیات- شغل‌زراعت وگله‌داری-راه مالرو-وازطریق خسرو آبادو منصورو آباد اتومبیل میتوان برد. این‌ده متصل بهروزان‌است.

بی‌ابر-bi-abr - ده‌ازدهستان میاندربند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
٦٥ك شمال باختر‌کرمانشاه - ۵ك باخترشوسه سنندج .
دامنه- سردسیر — سکنه ۱۰۰- شیعه-کردی فارسی.
آب‌از چشمه-محصول‌غلات‌حبوبات‌تریاك‌چغندرقند توتون- شغل‌زراعت- ازچقاماران بی‌ابرا اتومبیل میتوان برد.

بیاتان-beyâtân- ده ازدهستان‌کمازان شهرستان ملایر.
۳۸ك جنوب شهرملایر- ۱۷ك جنوب‌راه شوسه‌ملایر‌بهاراك.
کوهستانی - معتدل مالاریائی-سکنه ۷۰۰-شیعه-فارسی.
آب‌ازچشمه - محصول‌غلات- صیفی شغل‌زراعت . صنایع دستی زنان قالی‌بافی-راه مالرو.
در دومحل بفاصله ۲ کیلومتر واقع‌بیاتان بالا وپائین نامیده میشود سکنه بالا ۳۸۰ نفر است.

بیاج- bayâj - ده از دهستان افشار اول بخش اسدآباد شهرستان همدان .
٤ك شمال باختری قصبه اسدآباد.
دامنه - سردسیر - سکنه ۳۷۵- شیعه - ترکی و فارسی .
آب از چشمه و رودخانه محلی - محصول غلات لبنیات انگور شغل زراعت و گله‌داری - صنایع دستی زنان مختصر قالی و جاجیم بافی راه مالرو . زیارتگاهی بنام بابامحمد در ارتفاعات این ده کبك زیاد دارد.

بیار beyâr - ده از دهستان بیلوار بخش کامیاران شهرستان سنندج.
۳ك شمال کامیاران - کنار شوسه کرمانشاه سنندج.
دامنه - سردسیر - سکنه ۱۵۷ - سنی - کردی .
آب از چشمه و رودخانه مروارید - محصول غلات لبنیات توتون - شغل زراعت گله‌داری - راه اتومبیل رو.

بیاشوش-beyâ-cuc - ده از دهستان جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج .
٤٦ك جنوب خاور پاوه - کنار راه اتومبیل رو کرمانشاه به پاوه.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۳٤ - سنی - کردی فارسی.
آب از چشمه - محصول غلات و توتون لبنیات - شغل زراعت گله‌داری راه اتومبیل رو .

بیاقچی- boyâqçi - ده از دهستان شراء بخش رزن شهرستان همدان .
٦٩ك جنوب قصبه رزن - ۲ك باختر رودخانه قره‌چای .
جلگه - معتدل مالاریائی - سکنه ۵۱۲ - شیعه - ترکی.
آب از قنات - محصول غلات حبوبات صیفی - شغل زراعت - راه مالرو تابستان از کمیجان و میلاجرد اتومبیل میتوان برد .

بیامه- bayâme - ده از بخش گوران شهرستان شاه‌آباد.
۲۷ك شمال باختری گهواره - ۲ك زاوله .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ٤۷۰ - مسلمان - کردی فارسی.
آب از رودخانه براونه - محصول غلات حبوبات توتون صیفی میوه‌جات شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو . از تیره اسپری قلخانی هستند در دو محل نزدیك بهم واقعشده اند - سکنه بالا ۲۵ نفر است

بیامه - biyâme - ده از دهستان بیونیج بخش کرند شهرستان شاه‌آباد .
۱۵ك شمال کرند - ۱/۵ ک شیخ حسن.
دشت - سردسیر - سکنه ۵ - شیعه - کردی فارسی .
آب از چشمه و رودخانه محلی - محصول غلات حبوبات لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری - راه مالرو.

بیان - beyân - ده از دهستان بالاشهرستان نهاوند
۱۱ك جنوب خاوری شهر نهاوند - ۳ك باختر راه شوسه نهاوند بملایر وبروجرد .

جلگه - سردسیر - سکنه ۵۹۷ - شیعه - لری فارسی .
آب از رودخانه - محصول غلات تریاك توتون حبوبات کنجد چغندر لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو .

بیاندره -beyân-dare - ده از دهستان سرشیو بخش مرکزی شهرستان سقز.
۵۳ك جنوب شهرستان سقز - ٦ك باختر قایمیشله .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۰۰ - سنی - کردی
آب از چشمه و رودخانه - محصول غلات حبوبات لبنیات توتون - شغل زراعت و گله‌داری - راه مالرو.
پاسگاه نظامی دارد .

بیانلو- beyânlu - ده از دهستان سیلتان شهرستان بیجار.
٤۲ك جنوب خاوری حسن آباد سوگند - کنار رودخانه قزل‌اوزن.
تپه ماهور - سردسیر - سکنه ۳۹۰ - شیعه - ترکی .
آب از رودخانه قزل‌اوزان - چشمه - محصول غلات لبنیات مختصر انگور شغل زراعت گله‌داری .
صنایع دستی زنان قالیچه و جاجیم بافی - راه مالرو.

بی‌بیان- bibiyân - ده از دهستان ذهاب بخش سرپل‌ذهاب شهرستان قصرشیرین.
۲۱ك شمال سرپل‌ذهاب - کنار راه فرعی باویسی
دشت - گرمسیر مالاریائی - سکنه ۱٤۰ - سنی - کردی فارسی.
آب از سراب دیزگه - محصول غلات دیم لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری

بیتروان- bitervân - ده از دهستان جلگه افشار بخش اسدآباد شهرستان همدان.
۲۳ک جنوب باختری قصبه اسدآباد - ۱٤ ک باختر شوسه اسدآباد به کنگاور.
دامنه - سردسیر - سکنه ۲۸۹ - شیعه - کردی فارسی.
آب از چشمه و رودخانه محلی - محصول غلات تریاک توتون لبنیات حبوبات شغل زراعت و گله‌داری - صنایع دستی زنان قالی جاجیم بافی - فصل خشکی اتومبیل رو .

بیجار - bijâr - شهرستان بیجار یاگروس یکی از شهرستانهای یازده‌گانه استان پنجم کشور حدود و مشخصات جغرافیائی آن بشرح زیر است .
حدود - ازطرف شمال خاور به بخشهای قیدار و ماه‌نشان ازشهرستان زنجان .
ازطرف شمال باختر به بخش تکاب ازشهرستان مراغه
ازطرف باختر به بخش دیواندره ازشهرستان سنندج - ازطرف جنوب به بخش قروه ازشهرستان سنندج - از طرف جنوب خاور به دهستان مهربان از بخش کبودراهنك شهرستان همدان .
وضع کلی طبیعی - منطقه‌ایست کوهستانی کم شیب وخاکی - هوای آن

سردسیر (زمستان طولانی تابستان معتدل) سه رشته کوهستان بشرح زیر دراین شهرستان وجود دارد .

۱ - کوههای شمالی - درمنتهی الیه شمالی شهرستان کوههای خاکی نسبتاً مرتفعی از شمال باختر بجنوب خاور کشیده شده که خط الراس و مقسم المیاه آن کوهها حد طبیعی این شهرستان با بخشهای تکاب وماه نشان محسوب میشوند . بلند ترین قلل رشته مذکور بترتیب از باختر بخاور قله کوه امامزاده ایوب انصار بارتفاع ۲۵۱۲ متر قله کوه زرنیخ درشمال آبادی چیچکلو بارتفاع ۳۰۳۰ متر قله کوه شاه نشین درشمال آبادی شاهنشین بارتفاع ۳۲۰۰ متر است

۲ - کوههای مرکزی - تقریباً موازی با کوههای شمالی ازدهستان قراتوره ادامه یافته ازشهربیجار ودهستان پیرتاج گذشته بکوههای خرقان متصل میگردد .

این رشته درچند محل بوسیله رودخانه قزل اوزن - تلوار - مهربان وغیره قطع میگردد .

بلند ترین قلل رشته مرکزی ازشمال باختر بجنوب خاور عبارتند از کوه سرقیصه بارتفاع ۲۳٤٦ متر کوه نقاره کوب در شمال باختر شهر بارتفاع ۲۲۳٤ - وکوه پنجه علی درباخترشهر بارتفاع ۲٤۰۷ - کوه حمزه عرب در ۹ک خاورشهر بیجار ۲۵۵۵ - کوه تماشادر ۲۰ کیلو متری جنوب خاورشهر بیجار بارتفاع ۲۲۵۸ وکوه چنگ الماس بین دهستانهای پیرتاج وگاوبازه بارتفاع ۲۵۲۵ متر است

۳ - سومین رشته کوههای جنوب شهرستان است که خط الرأس و مقسم المیاه آنها حد طبیعی بین این شهرستان و بخش قروه از شهرستان سنندج محسوب میگردد . وقلل مرتفع آن قله کوه زیره کوه واقع درجنوب باختری نجف آباد بارتفاع ۲٦٤۲ متراست . گود ترین محل شهرستان آبادی کل قشلاق واقع در کنار رودخانه قزل اوزان وانتهای خاوری شهرستان است که ۱۳۷۲ متراز سطح دریا مرتفع تراست .

رودخانه = سه رودخانه مهم دراین شهرستان جاریست .

۱ - رودخانه قزل اوزان - سرچشمه آن دردهستان سارال بخش دیواندره شرح داده شد دراین شهرستان ازشمال دهستان نجف آباد وسط دهستان سیلتان گذشته پس از پیوستن بارودخانه تلوار بطرف شمال منحرف وارد شهرستان زنجان میشود . حد خاوری این شهرستان با دهستان ایجرود زنجان محسوب میگردد.

۲ - رودخانه تلوار - این رودخانه ازدهستان اسفندآباد بخش قروه سرچشمه گرفته ازجنوب خاوری دهستان خسروآباد وپل سلامت آباد ووسط دهستان پیرتاج گذشته در حدود دهستان قشلاقات افشار برودخانه قزل اوزان ملحق میشود .

دردهستان خسروآباد سه رودخانه کوچك بنام ۱ - خسروآباد ۲ - سراب شهرك ۳ - اوزون دره بان میریزد .

۳ - رودخانه گومزن - رودهای کوچك و متعدد دهستانهای کرانی و سیاه منصور بنام رودخانه قمچقای - حسن آباد - شهرك چیچکلو عموماً یکی شده وبنام گومزن نامیده میشوند ودراراضی آبادی کل قشلاق برودخانه قزل اوزان منتهی میگردد .

سازمان اداری - شهرستان بیجاریامنطقه گروس از ۷ دهستان تشکیل شده است .

اسامی دهستان تعداد آبادی وتعداد سکنه بشرح زیراست .

دهستان	پیرتاج	٤۰	آبادی	۱۲	هزارسکنه
«	خسروآباد	٤۹	«	۱٦	«
«	سیلتان	۲۲	«	۷	«
«	سیاه منصور	۳۵	«	۱۲	«
«	کرانی	۵۹	«	۱۹	«
«	گاوبازه	۱۵	«	٦	«
«	نجف آباد	۵۵	«	۹	«
شهر بیجار		۱		۱۰	«
		۲۷٦		۹۱	

بنا برآمارفوق که ازاداره آمارشهرستان بیجار گرفته شده گروس از ۲۷٦ آبادی بزرك وکوچك تشکیل شده سکنه آن نودویك هزار نفراست .

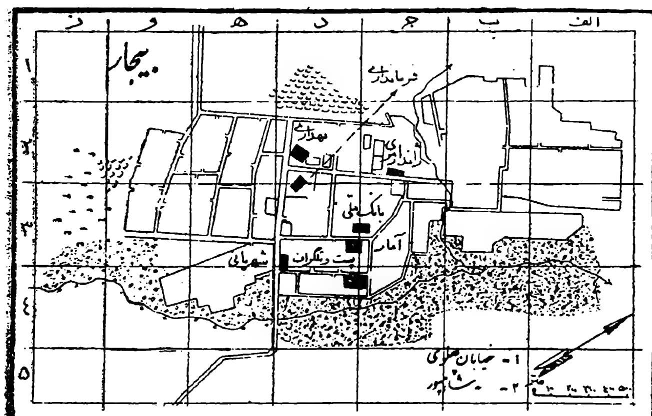
ازمرکزشهرستان سه راه شوسه بشرح زیر منشعب میگردد .

۱ - ازطرف جنوب خاور بهمدان بطول ۱۵۳ کیلومترخاکی درجه ۲
۲ - « باختر به سنندج « ۱٤۰ « « ۳
۳ - « شمال خاورزنجان « ۱۵۰ « « ۵

راه اخیردردست ساختمان میباشد.

شرح هریك از دهستانهای شهرستان در جای خود داده شده حدود - راهها وآبادیها نیزدرنقشه پیوست رسم شده است.

بیجار - شهرکوچك بیجار مرکز شهرستان گروس در شمال خاور استان پنجم واقع خلاصه اطلاعات جغرافیائی آن بشرح زیراست.

مختصات جغرافیائی = طول از گرینویچ ٤۷ درجه ۳٦ دقیقه - عرض از خط استوا ۳۵ درجه ۵۲ دقیقه - ارتفاع ازسطح دریا ۱۹۲۰ متر. بنا براین بیجار بلندترین شهرایران بوده و ۷۷۰ مترازطهران ٤۲۵ متر از سنندج ۹۰ متر از همدان مرتفعتراست .

اختلاف ساعت بیجار با طهران ١٦ دقیقه و ٣٢ ثانیه است (طهران ساعت ١٢ بیجار ساعت ١١ و ٤٣ دقیقه ٢٨ ثانیه).

مسافت بیجار با شهرهای مجاور و نوع راه.

بیجار به همدان ١٥٣ کیلومتر راه شوسه خاکی درجه ٢
» » سنندج ١٤٠ » » » » ٣
» » زنجان ١٥٠ » » » ١ در دست ساختمان است.

وضع طبیعی — شهر کوچك بیجار درطول دره کوهستانی واقع طول آن از جنوب بشمال ١٢٠٠ واز خاور به باختر ٦٠٠ متر ارتفاعات زیر آنرا محصور نموده است.

کوه نقاره کوب درشمال شهر واقع ارتفاع آن از سطح دریا ٢٢٣٤ متر واز شهر ٣١٤ متر بلندتر است.

کوه سراب درجنوب باختر شهر واقع ارتفاع آن از سطح دریا ٢٢٤٤ متر واز شهر ٣٢٤ متر بلندتر است.

کوه گاو بنام درخاور شهر واقع ارتفاع آن از سطح دریا ٢٠٨٩ متر بنابر این ١٦٩ متر از شهر بلندتر است.

ارتفاع کوه پنجه علی واقع درچهار کیلومتری باختر شهر از سطح دریا ٢٤٠٧ متر است. بلندترین قلعه کوه نزدیك شهر کوه حمزه عرب واقع در ٩ك جنوب خاور شهر است که از سطح دریا ٢٥٥٥ متر مرتفعتر است نکته قابل ذکر این است که بلندترین کوههای شهرستان در اطراف شهر بیجار واقع شده است.

همچنین کلیه آبادیهای شهرستان باستثنای قراء خاور آباد - برجکه - حلوائی که درعلیای شهر واقع شده اند پست تر از شهر هستند.

ارتفاعات مسلط بشهر - باغات اطراف - نهر های مشجر در دامنه ارتفاعات - تاکستانهای دره خاور آباد و بهرامعلی زیبائی خاصی باین شهر بخشیده که هیچگاه از خاطر بیننده محو نخواهد شد. مزارع و باغات مجاور شهر مانند شاهرخ آباد - پارك - پشت شهر و باغات سراب بهترین تفرجگاه عمومی شهر محسوب میگردد.

دراین شهر سه خیابان کوتاه احداث شده است. خیابان پهلوی شرقی غربی است دوطرف آن بجاده شوسه همدان وسنندج منتهی میگردد

خیابان شاهپور ازوسط خیابان پهلوی درجهت شمال منشعب به راسته بازار سرپوشیده منتهی میشود - بازار مذکور بطول ٤٠٠ متر تا انتهای شمالی شهر ادامه دارد.

خیابان درخشان ازخیابان پهلوی درجهت جنوب بطرف سراب کشیده شده است.

کوچه های قدیم شهر در اطراف بازار وشمال شهر واقع شده و کوچه های نوساز که نسبتاً مستقیم وعریض هستند بین خیابان پهلوی و شاهپور واقع و اکثر کوچه ها سنگفرش شده است. روشنائی شهر تا شهریور ١٣٣٠ بوسیله چراغهای نفتی شهرداری تامین میشد ولی درسال مذکور اقدام به تاسیس مولد برق گردید و از این تاریخ به بعد چراغ برق دارد.

آب شهر از چشمه ها و قنوات زیر تامین میشود.

١- چشمه سراب دریك کیلومتری جنوب شهر از زیر کوه جاری در مسیر خود باغات شهر را مشروب و اکثر کویهای شهر از آن استفاده می نمایند.

٢- چشمه دره قراجه لی که مزرعه بادامستان رامشروب میکند.

٣- چشمه خاور آباد - قسمتی از باغات خاور شهر رامشروب می نماید.

٤- قنات راه سیاه که باغات خاور شهر از آن استفاده می نمایند.

٥- چشمه بهرامعلی ودو قنات دیگر در خاور شهر مزرعه بهرامعلی را مشروب می نماید

٦- قنات کهریز که باغ پارك ومزرعه پشت قلعه را مشروب می نماید.

٧- قنات شاهرخ آباد مورد استفاده مزرعه شاهرخ آباد در باختر شهر است.

٨- قنات علیشاه وچند قنات دیگر باغات وسط وشمال شهر رامشروب می نمایند.

منظره شهر بیجار — کوه نقاره کوب در سمت راست و کوه پنجه علی در سمت چپ مشاهده میشود

خرابه های قلعه بسیار قدیم و باستانی شهر در خاور و انتهای خیابان شاهپور بنظر میرسد .
بنای ادارات دولتی شهرستان بیجار اکثر در طول خیابانهای پهلوی وشاهپور واقع شده است .
دراین شهر بیمارستان وجود ندارد واداره بهداری آن از مرضا بطور سرپائی معالجه می نماید ازطرف سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی درمانگاهی دراین شهر احداث ودایر است .
جمعیت شهر درحدود ۱۰ هزار نفر زبان مادری اکثر سکنه کردی فارسی است و بترکی نیز آشنا هستند. مذهب ساکنین مسلمان شیعه اثنی عشری در حدود ۲۰ خانوار کلیمی نیز دراین شهر ساکنند .
دراین شهر یك دبیرستان ۵ دبستان پسران ۲ دبستان دختران ٤ مسجد و یك باشگاه ورزشی وجود دارد ـ دکاکین شهر در حدود ٦۰۰ باب میباشد .
شغل اکثر سکنه شهر کاسب بازاری ــ کارمند دولت ـ خرده مالك و زارع است .
این شهر مرکز بازرگانی شهرستان گروس بوده احتیاجات ۲۷۵ آبادی شهرستان راتامین می نماید .
صادرات مهم این شهر غلات لبنیات حبوبات پشم پوست قالیچه چوب و اودات عمده اجناس بزازی ـ خرازی ــ عطاری و غیره است .
فرودگاه طیاره در ٤ کیلو متری شمال خاوری شهر در شمال اراضی آبادی تخت واقع شده است این شهر بوسیله تلگراف و تلفن باشهر های مجاور خود (زنجان ـ همدان ـ سنندج ـ سقز ـ تکاب) مربوط است .
بیجانه - bijâne - ده از دهستان حومه بخش مرکزی شهرستان کرمانشاه .
۸ ك شمال خاوری کرمانشاه ـ کنار راه شوسه قدیم کرمانشاه به بیستون .
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ٤۰ ـ شیعه ــ کردی فارسی .
آب از زه آب رودده پهن ـ محصول غلات حبوبات چغندر ـ شغل زراعت .
بیجن آباد -- bijan-âbâd - ده از دهستان حومه شهرستان ملایر .
۱۵ ك جنوب شهر ملایر ـ کنار راه شوسه ملایر به اراك .
جلگه ـ معتدل مالاریائی ـ سکنه ٤۳۳ ـ شیعه ـ فارسی .
آب از رودخانه ـ محصول انگور غلات ـ شغل زراعت ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه اتومبیل رو .
بیجنوند - bijenavand - نام یکی از دهستانهای شش گانه بخش شیروان چرداول شهرستان ایلام وحدود آن بشرح زیر است .
ازطرف شمال وشمال باختر بکوه وردلان ازجنوب و جنوب باختری به رودخانه صیمره وخط الراس ارتفاعات کوه چرمی حد فاصله بین این دهستان ودهستان شیروان از طرف خاور بارتفاعات مله مازی ازطرف باختروشمال باختر به دهستان چرداول منطقه ایست کوهستانی

هوای آن معتدل ـ آب ازچشمه و رودخانه چرداول ـ محصول عمده دهستان ـ غلات حبوبات تریاك لبنیات توتون ـ شغل عمده سکنه زراعت وگله داری است .
این دهستان از ۸ آبادی بزرگ و کوچك تشکیل شده جمعیت آن ۱۵۵۰ نفر است این دهستان بواسطه معتدل بودن منطقه ییلاق قشلاق نمیکنند. راه کلیه قراء دهستان مالرو وصعب العبور میباشد .
بیدحله - bid-hola - ده از دهستان خزل شهرستان نهاوند .
٦ ك شمال باختری شهر نهاوند .
جلگه ـ معتدل مالاریائی ـ سکنه ۵۳ ـ شیعه ـ لری وفارسی .
آب از چشمه ـ محصول تریاك حبوبات ـ شغل زراعت ـ راه مالرو .
ایل ترکاشوند برای تعلیف احشام باین ده میآیند .
بیدرواز - beydarvâz - ده از دهستان اورامان لهون بخش پاوه شهرستان سنندج .
۸٦ ك شمال باختر پاوه ـ ۲۱ ك شمال باختر نوسود کنار کیمینه ـ ۲ ك مرز ایران وعراق .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۰۰ سنی ـ کردی فارسی .
آب از چشمه ـ محصول لبنیات غلات انواع میوجات عسل ـ شغل زراعت وگله داری ـ صنایع دستی زنان کرباس بافی ـ راه مالرو وصعب العبور .
بیدره - bidare - ده از دهستان کلاترزان بخش رزاب شهرستان سنندج .
۱۷ ك شمال خاور رزاب ـ ۱۲ ك جنوب شوسه مریوان به سنندج .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۷۵ ـ سنی ـ کردی .
آب از چشمه ـ محصول غلات گردو لبنیات ــ شغل زراعت و گله داری وذغال فروشی ـ راه مالرو .
بیدسرخ - bid-sorx - ده از دهستان حومه بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان .
۷ ك خاور صحنه ـ ۱ ك جنوب شوسه همدان .
دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ٤۰۸ ـ شیعه ـ کردی فارسی .
آب از چشمه سراب بیدسرخ ـ محصول غلات آبی دیمی چغندر قند تریاك میوجات قلمستان ـ شغل زراعت ــ راه شوسه ـ یخچال دارد .
بیدسرخ ـ نام گردنه ایست بین کنگاور وصحنه که راه شوسه همدان به کرمانشاه از آن میگذرد ارتفاع گردنه ۱۷۲۳ متر و پاسگاه ژاندارمری دارد .
بیدکرپه - bid-korpe - ده از دهستان کمازان شهرستان ملایر .
۳۳ ك جنوب شهر ملایر ـ ۲۰ ك جنوب راه شوسه ملایر به اراك .
کوهستانی ـ معتدل مالاریائی ـ سکنه ۱۲۰۰ ـ شیعه ـ فارسی .
آب از چشمه ـ محصول غلات صیفی ـ شغل زراعت .
صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه مالرو .

دوسه محل بفاصله ۲ کیلو متر واقع بیدکربه بالا وسط پائین نامیده میشوندسکنه بالا ۴۵۰ پائین ۵۰۰ نفراست.

بیدگل — bid-gol — ده‌از بخش سنجابی شهرستان کرمانشاه ۲۴ک جنوب کوزران ـ ۱/۵ک مریوانی.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۲۰ ـ مسلمان ـ کردی‌فارسی.

آب‌از چشمه ـ محصول غلات حبوبات جزئی میوجات صیفی ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو ـ تابستان اتومبیل می‌توان برد. زمستان گله‌داران گرمسیر حدود نفتشاه میروند.

بیرانوند — beyrânvand — ده‌از دهستان کفر آور بخش گیلان شهرستان شاه‌آباد.

۲۷ک شمال خاوری گیلان — کنار راه فرعی قیطول به کل‌کش دشت ـ معتدل — سکنه ۷۰ — مسلمان — کردی فارسی.

آب‌از ازرودخانه کفرآور ـ محصول‌غلات حبوبات پنبه تریاک توتون لبنیات ـ شغل زراعت گله داری ـ از طایفه منیشی کلهر هستند در همان دهستان کفرآور تغییر محل می‌دهند.

بیرقوند — beyraqvand — ده از بخش گوران شهرستان شاه‌آباد.

۲۸ک شمال گهواره ـ ۲ک باختر رودخانه زمکان.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳۰۰ ـ مسلمان ـ کردی‌فارسی.

آب‌از چشمه ورودخانه زمکان ـ محصول غلات حبوبات صیفی لبنیات شغل زراعت‌گله‌داری ـ راه‌مالرو ـ ازتیره تفنگچی هستند.
عده‌از گله‌داران گرمسیر جگیران ذهاب‌میروند.

نام قدیم آن عالی‌شکر بوده. نام‌آبادی راآماربنام‌الله‌مراد تفنگچی کدخدای محل نوشته‌است.

بیساران -bisârân- ده ازدهستان ژاورود بخش‌رزاب شهرستان سنندج.

۳۰ک خاور رزاب — ۱۰ک جنوب آویهنگ.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۰۲۱ ـ سنی ـ کردی.

آب از رودخانه محلی‌وچشمه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات توتون انواع میوه جات ـ راه مالرو ـ دبستان ـ مسجد ـ زیارتگاه بنام باباشیخ دارد.

بیستون -bisotun- ده از دهستان‌چمچمال بخش‌صحنه شهرستان کرمانشاهان.

۲۵ک جنوب باختری صحنه — ۳۹ک کرمانشاه‌ـ کنارشوسه کرمانشاه طهران.

موقعیت‌طبیعی‌ـ دامنه کوه بیستون ـ هوا سردسیر‌ـ آب از چشمه مهم بیستون (آب این چشمه در فصل بهار بسیار زیاد وتابستان‌کمتر از سه آسیاب گردان‌نیست) محصول‌عمده غلات‌حبوبات میوه‌جات قلمستان صیفی پنبه تریاک توتون چغندر قند ـ شغل زراعت وکسب در حدود ۲۵ باب دکان مختلف در داخل آبادی وچند قهوه‌خانه کنار شوسه دارد ـ سکنه بیستون‌در حدود ۸۵۰ نفر ـ زبان مادری آنان‌کردی فارسی ـمذهب مسلمان شیعه است.

دبستان ـ تلفن تلگراف ـ پاسگاه ژاندارمری دارد.

تاریخ بنای‌کاروانسرای ده را زمان شاه‌عباس میدانند ـ پل آجری نادرآباد نیز از آثار دوره صفویه است.

در شمال راه شوسه‌کرمانشاه به همدان بالای چشمه مهم آبادی در سینه‌کوه بیستون‌که مسلط بدشت وآبادی است‌کتیبه‌هائی درسنگهای صاف حجاری شده‌که بواسطه اهمیت تاریخی وجنبه جغرافیائی آن عیناً ازکتاب جغرافیای نظامی کرمانشاهان تألیف تیمسار سپهبد رزم‌آرا نقل میشود.

آثار بیستون

حجاریها ـ این حجاریهای بیستون راجع بواقعهٔ بردیای دروغی و نه‌نفری است‌که در بدو سلطنت داریوش یاغی شده هر یك خود را پادشاه مملکتی‌خواند. حجاریهای مذکورچنین است.

داریوش ایستاده در بالا فروهر پرواز میکند وداریوش به تقدیس اهورمزد دست راست خود را بلند کرده و پای چپ خود را بر سینه کئومات‌مغ که بر پشت خوابیده واسلحه بدست دارد گذارده پشت سر داریوش دو نفرکه باید از رجال درجه اول درباری بوده باشند ایستاده‌اند (حدس میزنندکه یکی از آنها کئوپرو پدرزن داریوش است ولی معلوم نیست این حدس چیست) در مقابل داریوش اشکال‌نه نفرکه باعث شورشهای ایالات‌بودند حجاری شده اینها همه‌دست‌بسته یکی پس‌از دیگری‌واقعند وکتیبه هریك‌را معرفی میکند. داریوش در اینجا دوکتیبه بزبان وخط پارسی قدیم وعیلامی بابلی نویسانده یکی بکتیبه بزرگ موسوم است و دیگری بکتیبه کوچك درکتیبه کوچك قسمت اولی‌که داریوش را معرفی میکند نسخه بابلی ندارد وقسمت آخری هم ناتمام مانده.

مضامین‌کتیبه‌ها چنین است.

کتیبه بزرگ ـ قسمتی ازترجمه‌کتیبه بزرگ بیستون بمناسبت وقایع سلطنت داریوش میباشد.

ستون اول

بند ۱ ـ منم داریوش شاه‌بزرگ شاه شاهان‌شاه ممالك‌پسروشتاسب نوه ارشام هخامنشی.

بند ۲ ـ داریوش شاه‌گوید مرا پدر وشتاسب است وشتاسب را پدر ارشام ارشام را پدر آریامن آریامن را پدر چش‌پش چش‌پش را پدر هخامنش از قدیم سلطنت در دودمان ما بود.

بند ۳ — درکتاب نوشته نشده.

بند ۴ ـ هشت نفر از دودمان ما پیش از من شاه بودند من‌نهمینه شاهم از دودمان دوگانه ما شاهیم.

بند ۵ ـ با اراده اهورمزد من شاهم اهورمزد شاهی را بمن عطا کرده.

بند ٦ این است ممالکی که تابع منند باراده اهورمزد من شاه آنهایم پارس - خوزستان - بابل - آسور - مصر - جزایر ودریا - سپرد یونیه - ماد - ارمن - کاپادوکیه - پارت (خراسان) - زرنك (سیستان) هرات - خوارزم باختر - سغد - گندار .
سکائیه - ثت گوش - رخج مکیا جمعاً ٢٣ مملکت .

بند ٧ - این ممالك که مطیع من اند بفضل اهورمزد تابع من اند بمن باج میدهند آنچه را که بآنها امر میکنم شب یا روز اجرا میکنند .

بند ٨ - در این ممالك مردی راکه دوست بود یا آنکه دشمن بود سخت کیفر دادم بفضل اهورمزد این ممالك قوانین مرا مجری داشتند چنانکه امر کردم همچنان رفتار کردند .

بند ٩ - اهورمزد شاهی را بمن اعطاکرد اهورمزد مرا یاری کرد تا این ملك را بدست آورم بفضل اهورمزد من سلطنت را داراگشتم

بند ١٠ - ١٥ - این بندها راجع به بردیای دروغی است .

بند ١٦ و ١٩ - این بندها ستون اول راجع بشورش بابل است .

ستون دوم

بند ١ — ١٦ — راجع بشورش بابل و مادوساگارتی و پارت وغیره است

ستون سوم

بند ١ - ١٥ — راجع است بشورش پارت مرو — باختر بردیای دوم دروغی — وشورش دوم بابل .

ستون چهارم

بند ١ — ١٥ — داریوش آنچه راکه راجع بشورش ایالات گفته خلاصه کرده واسامی یاغیان را نوشته .

بند ٣ — این ٩ شاه را در میان گیرودار جنگ گرفتم .

بند ٤ — اینها بودند ایالاتی که شوریدند دروغ آنها را قیام داشت زیرا اینها مردم را فریب دادند بعداً اهورمزد آنها را بدست من داد وچنانکه میخواستم با آنها رفتار کردم .

بند ٥ - یکه پس از این شاه خواهی بود خود را سخت ازدروغ نگاهدار . اگر فکر کنی که چکنم تا مملکتم امن باشد فریب دهنده راکیفر ده .

بند ٦ - آنچه کردم بفضل اهورمزد ازجزئی وکلی کرده ام ای آنکه درآینده بن کتیبه را خوانی باور کن که کار ها را کرده ام آنرا دروغ مدان .

بند ٧ - اهورمزد مراگواه است اینکه اینکارها را ازجزئی وکلی کرده ام راست است نه دروغ .

بند ٨ - بفضل اهورمزد کارهای بسیاردیگر نیز کرده ام که دراین کتیبه ننوشته ام ازآن جهت ننوشته ام تاآنکس که پس ازاین نوشته راخواند نپندارد که اینکارها پس زیاد است آنرا باورندارد دروغ بداند .

بند ٩ - شاهان قبل درزمان زندگانیشان چنین کارها نکردند ومن بفضل اهورمزد ازجزئی وکلی کردم .

بند ١٠ - اکنون توباورداشتی آنچه راکه کرده ام پس آنرا پنهان مدار اگر پنهان نداری بمردم بگوئی اهورمزد تورا یاری کناد دودمان تو پاینده وعمرت درازباد .

بند ١١ - اگراین گفته ها را پنهان داری بمردم نگوئی اهورمزد تورا بزند ودودمان تونپاید .

بند ١٢ - آنچه من از جزئی وکلی کردم باراده اهورمزد بوداهورمزد مراکمك کرد وایزدان دیگر نیز .

بند ١٣ - ازآن جهت اهورمزد مرا یاری کرد وایزدان دیگر نیز که چه من وچه دودمانم نه دشمن (یعنی بد قلب) بودیم نه دروغگو نه بی انصاف من موافق حق وعدالت سلطنت کردم نه بنده‌ای راآزردم ونه مردم پست (یعنی ضعیف) را . مردی که دودمان مرا یاری کرد اورا نواختم آنکه راکه بدی کرد فشردم .

بند ١٤ - ای آنکه پس ازاین شاه خواهی بود مردی راکه دروغگو باشدو آنراکه بیدادکند دوست مباش ازاو باشمشیر پرسش کن .

بند ١٥ - ایکه این نوشته راکه من نوشته‌ام یا این پیکرها بینی آنها را برمیفکن تاتوانی نگاهش دار .

بند ١٦ - اگراین نوشته واین پیکرها بینی وآنها را بر میفکنی تا دودمان توباشد آنها را نگاهداری اهورمزد تورا یارو نسلت زیاد وعمرت درازباد آنچه توکنی اهورمزد آن کناد (یعنی عوض بدهد)

بند ١٧ - اگراین نوشته واین پیکر ها بینی آنها را برافکنی و تا دودمان توباشد آنها را نگاه نداری اهورمزد تورابزند و دودمان تونپاید وآنچه کنی اهورمزد آن کناد .

بند ١٨ - این مردانی که بامن بودند وقتیکه من گئومات مغرا که خود را بردیا مینامید کشتم اینها مرا یاری کردند .

بند ١٩ - ای آنکه پس از این شاه خواهی بود این مردان باکفایت راکه با داریوش بودند وبکمك آنها من این کارها راکردم نگاهدار چنین مردان را همیشه نگاهدار (این بند را مختلف خوانده و بعضی گذشته‌اند ولی آنهائیکه خوانده اند تقریباً ترجمه کرده اند)

بند ٢٠ - بفضل اهورمزد این کتیبه را .....که کردم..... این کتیبه را نوشتم ..... بمن بعد کتیبه را بتمام ... بتمام ایالات و مردمان...
(نسخه پارسی این بند کتیبه خراب است ولی نسخه عیلامی خوب مانده و ویسباخ نسخه مزبوره را چنین خوانده) بفضل اهورمزدا من کتیبه‌ها بطوردیگر نوشتم بآریانی که سابقا نبود ... نوشته وبرای من خوانده شد .... من این کتیبه ها را بتمام ممالك فرستادم با مضامین آن آشنا شدند

کشفیات نوین این نوشته داریوش را تائید کرده زیرا نسخه بابلی کتیبه را دربابل ونسخه آرامی آنرا درالفان تین مصر یافته‌اند .
ویسباخ بنابرنسخه عیلامی این بند کتیبه عقیده داشت که خط نسخه پارسی کتیبه را داریوش ترتیب داده بود ولی سایرین که ازجمله ادوارمی یراست این عقیده را ردکرده‌اند . آنها میگویند که مقصود داریوش ازطوردیگر خطی است که برای سالنامه ها وتحریرات دفتر

خانه ها و مکاتبات جاریه ترتیب داده بود زیرا استعمال خطوط میخی برای این موارد خیلی مشکل بود .
اینها در کلمه «آریائی» هم تردید دارند .

ستون پنجم

داریوش شاه گوید اینست آنچه من کردم (درسومین سال سلطنت) ایالتی هست که خوزستان نام دارد. این ایالت برمن شورید (بعضی ترجمه کرده‌اند دردفعه سوم ازمن برگشت)مردیرا(مامائی‌تا) نام (بعضی خوانده‌اند ای‌یامیم نام) خوزستانی ها سردار کردند.

درسال چهارمین لشکر خودرا بخوزستان فرستادم. مردی بود گئوبروو پارسی تابع من اورا سردار کردم پس از آن گئوبرو با لشکری بخوزستان رفت باشورشیان جنگید آنهارا شکست داد سردار را گرفته نزدمن آورد ومن اورا کشتم پس این ایالت از آن من گردید.

بند۲ — پس از آنها(یعنی خوزستانیها) ترسیدند واهورمزد آنهارا بدست من داد. به‌اراده اهورمزد باآنها چنان کردم که خواستم:

بند ۳ - هرکس که اهورمزد را پرستش کند تازمانی که خانواده‌اش باقی است وزندگانی . . . و . . .

بند ٤ - بالشکری به مملکت سکاها رفتم... درسکائیه... در تیگر(دجله)... دردریا باکشتی‌ها گذشتم... جنگ کردم... قسمتی را گرفته بسته نزد من آوردند... سکون‌خانامی را گرفتم... دیگریرا رئیس کردم چنانکه اراده من بود. پس از آن مملکت از آن من شد(ازاینکه اسم دجله برده شده و اینکه داریوش ازدریا گذشته معلوم است که این بند راجع بلشکر کشی داریوش بسکائیه اروپائی است)

بند٥ - ...اهورمزدنه... من اهورمزد را سپاسگزارم به اراده اهورمزد من چنانکه میخواستم باآنها کردم.

بند٦ — کسی که اهورمزدراپرستش کند تا خانواده او باقی باشد...

کتیبه کوچك الف - (که فقط بپارسی وعیلامی نوشته شده).

بند۱ - منم داریوش شاه بزرگ شاهانشاه ممالك پسر وشتاسب نوه ارشام هخامنشی.

بند۲ - داریوش شاه گوید پدرمن وشتاسب پدر ویشتاسب ارشام پدر ارشام آریارمن چیش‌پش پدرچیش‌پش هخامنش.

بند۳ - ازاین جهت مارا هخامنش نامند. دودمان ما از قدیم است از قدیم دودمان ماشاهی داشتند.

بند٤ - هشت نفر ازدودمان من پیش ازاین شاه بودند. من نهمین شاهم اززمانی دورماشاهیم (بعضی ترجمه کرده‌اند از دودمان دوشاخه ما شاهیم).

ب - این گئومات مغ است که دروغ گفت چنین گفت من بردیا پسرکورش هستم من شاهم.

ج - این آترین است که دروغ گفت چنین گفت من شاه خوزستانم.

د - این نی‌دین‌توبل است که دروغ گفت چنین گفت من بخت النصر پسر نبونیدم من شاه بابلم.

ه - این فرورتیش است که دروغ گفت چنین گفت من خشتریت ازدودمان هووخشتر هستم من شاه مادم.

و - این مرتیه است که دروغ گفت چنین گفت من اومانش (ای مانیس) شاه خوزستانم.

ز - این چیترتخم است که دروغ گفت چنین گفت من شاه سارگارتیم از دودمان هووخشتر.

ح - این وهی‌یزدات است که دروغ گفت چنین گفت من برویه پسر کوروش هستم من شاهم.

ط - این ارخ است که دروغ گفت چنین گفت من بخت النصر پسر نبونیدم من شاه بابلم.

ی - این فرداست که دروغ گفت چنین گفت من شاه مروم.

ك - این سکون خای سکائی است (فقط بپارسی وعیلامی نوشته شده)

چنین است مضامین کتیبه های بزرگ و کوچك بیستون چیزی که در بادی امر جلب توجه میکند مکرراتی است که دراین کتیبه هادیده میشود وجهت آن بایداز اینجا باشد که داریوش امکان خراب یامحوشدن قسمت هائی را از کتیبه‌ها پیش بینی میکرده وخواسته است که اگر جاهائی از میان رفت جاهای دیگری باقی مانده مطلب را برساند ونیز در نظر داشت که اکنون وقتیکه میخواهیم بمطلبی توجه خواننده را مخصوصاً جلب کنیم زیرعبارت راخط میکشیم یاآن عبارت را خطی درشت تر مینویسیم ولی درآن زمان هیچکدام ازاین نوع وسایل معمول نبوده وداریوش برای جلب توجه بمطلبی آنرا تکرار کرده یابعبارت دیگر همان مطلب را دردفعه دوم نوشته.

بیستون - نام کوهی است در شمال آبادی بیستون کتیبه های معروف داریوش کبیر در دماغه جنوبی این کوه واقع شده این کوه انتهای خاوری کوه مهم پرو میباشد
ارتفاع قلعه بیستون ۲۷۹٤ متر است.

بیشکان -bickân - ده از دهستان ذهاب بخش سرپل ذهاب شهرستان قصرشرین .
۲٤ ك شمال باختری سرپل ذهاب - کنارراه فرعی باویسی دامنه - گرمسیر مالاریائی - سکنه ٥٠ - سنی - کردی فارسی.
آب ازچشمه - محصول غلات دیم لبنیات - شغل زراعت وگله‌داری پاسگاه مرزبانی دارد.

بیشه‌دراز -bice-derâz ده از بخش دهلران شهرستان ایلام.
۲۵ ك باختری دهلران ۳ك شمال راه مالرو دهلران به نصریان.
کوهستانی - گرمسیر - سکنه ۱۲۰ - شیعه - کردی .
آب ازچشمه‌شور - محصول غلات لبنیات پشم - شغل زراعت گله داری

بیغش -biqac - ده از دهستان کمازان شهرستان ملایر.

۳۳ک جنوب خاوری شهرملایر ـ کنارراه شوسه ملایر به اراك
جلگه ـ معتدل ـ سکنه۱۱۸۷ ـ شیعه ـ فارسی .
آب از قنات ـ محصول غلات صیفی ـ شغل زراعت ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه مال رو .

بیکش - bikac - ده از دهستان نمشیر بخش بانه شهرستان سقز .
۳۶ک شمال باختری بانه ـ ۲ک شمال شوسه بانه به سردشت .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۲۵ ـ سنی ـ کردی .
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات توتون ـ محصولات جنگلی ـ شغل زراعت و گله داری ـ راه مالرو .

بیگ آباد - beyg-âbâd - ده ازدهستان گیلان بخش گیلان شهرستان شاه آباد .
۸ک شمال باختر گیلان ـ ۱/۵ک جنوب شوسه گیلان به قصرشیرین
دشت ـ گرمسیر مالاریائی ـ سکنه ۱۰۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی .
آب از رودخانه گیلان ـ محصول غلات برنج توتون تریاك پنبه حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت و گله داری ـ از طایفه کلهر هستند

بیگ بیگ - beyg-beyg - ده از بخش چوار ـ شهرستان ایلام
۲۵ک باختر چوار ـ ۲۵ک باختر راه شوسه ایلام به شاه آباد
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۰۰ ـ شیعه ـ کردی .
آب ازچشمه ـ محصول غلات ـ شغل زراعت گله داری ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه مالرو .
نام اصلی این ده در کتاب آمار بان خشك است

بیگ علی - beyg-ali - ده از دهستان گیلان شهرستان شاه آباد .
۶ک شمال باختر گیلان غرب ـ ۳/۵ک شوسه گیلان به قصرشیرین .
دشت ـ گرمسیر مالاریائی سکنه ۱۰۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی
آب از رودخانه گیلان ـ محصول غلات برنج توتون تریاك پنبه حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت و گله داری ـ از طایفه کلهر هستند

بیلدا - bildâ - ده از دهستان سنجابی شهرستان کرمانشاهان .
۲۲ک شمال خاوری کوزران ـ کنار رودخانه قره سو .
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۱۲۰ ـ سنی ـ کردی فارسی .
آب از سراب عمر آباد ـ محصول غلات جزئی چغندر قند حبوبات صیفی لبنیات ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو ـ تابستان اتومبیل میتوان برد .
در آمار این ده را بیردا نوشته اند .

بیلو - bilu - ده از دهستان مرکزی بخش مریوان شهرستان سنندج .
۱۸ک شمال دژشاهپور ـ ۲ک خاور شوسه دژ شاهپور به باشه
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳۷۰ ـ سنی ـ کردی .
آب از چشمه ها ـ محصول غلات حبوبات توتون لبنیات ـ شغل زراعت راه مالرو .

بیلو - ده از دهستان دشت طال بخش بانه شهرستان سقز .
۲۰ک شمال باختری بانه ـ ٤ک شمال شوسه بانه به سردشت .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۶۰ ـ سنی ـ کردی .
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات توتون مازوج قلقاف ـ شغل زراعت گله داری و تهیه ذغال ـ راه مالرو .

بیلوار - bilavâr - یکی از دهستانهای بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
این دهستان در شمال شهرستان بین بخش سنقر و کلیائی و بخش کامیاران کردستان واقع ـ حدود و مشخصات آن بشرح زیر است .
حدود ـ از طرف شمال دهستان سورسور از بخش کامیاران ـ از طرف خاور بخش کلیائی ـ از جنوب خاور دهستان دینور بخش صحنه از جنوب و جنوب باختر دهستان میان دربند بخش مرکزی کرمانشاه از باختر بخش کامیاران .
موقعیت طبیعی ـ منطقه ایست کوهستانی و اکثر قراء آن در ۶ دره زیر واقع شده است ۱ ـ دره رودخانه رازآور ـ ۲ دره دیزگران شیروانه ـ ۳ سرتخت شاهپور آباد ـ ٤ کیونان قشلاق ۵ دره کشکیر سامله و دره لنجاب سرخم . بطور کلی دره های مشروحه بالا به کوههای مله شیخ ـ باغچه ـ شیخ میرزا ـ کرسور ـ و حسیالیکان منتهی میشوند .
آب و هوا ـ هوای زمستان سردسیر سالم ولی نسبت به پستی و بلندی متغیر آبادیهائیکه نزدیك برودخانه راز آور واقع شده معتدل تراز هوای دهکده هائیست که درسینه ارتفاعات واقع شده اند .
ارتفاعات کوههای بلوچ ـ کمرکبود ـ درجنوب دهستان واقع شده اند که خطالراس آنها حد طبیعی بین این دهستان و دهستان میان دربنداست ارتفاع قلعه بلوچ ۲٤٤۲ ـ کمرکبود ۲۹۱۵ متراست
ارتفاع قله کوههای مرکزی دهستان بشرح زیر است .
کوه مله شیخ ۲۶۵۰ متر باغچه ۲٤۷۰ متر شیخ میرزا ۲۶۵۸ کرسور ۲۳۸۰ وحسنالیکان ۲٤۵۷ متراست
ارتفاع آبادیهای دیزگران ۱۸۶۰ ـ مرزبانی ۱۵۸۶ ـ کیونان ۱۸۶۰ سرتخت ۱۹۵۰ ـ شاهپورآباد ۱۵۵۵ متراست .
رودخانه ـ رودخانه های دهستان بشرح زیراست .
۱ ـ رازآور ـ سرچشمه آن سراب شاه حسینی است . پس از گذشتن از زیر پل میان گران برودخانه کامیاران ملحق و وارد دهستان میان دربند میشود . چند قریه درطول رودخانه مذکور از آب آن استفاده می نمایند شعب کوچك مشهور برودخانه گذر ـ هر تکه و چم دشتی بآن ملحق میشوند .
۲ ـ رودخانه دره دیزگران ـ سرچشمه از اراضی و چشمه سارهای قلعه لان بوده بطرف باختر جاری آب آن بتدریج بمصرف آبیاری قراء پائین تر رسیده و مازاد آن در حدود شیروانه برود خانه کامیاران میریزد .

۳ - رودخانه درەسرتخت - سرچشمه حدودآبادی‌سرتخت‌است‌از قراء سر برزه -کوره - بلشت -شاهپورآباد گذشته برودخانه دینور ملحق می شود .

٤ - رودخانه درەهای‌کیونان-کشکمیر - باقله‌که دوشمال تپه‌اسمعیل به‌گاورود منتهی میشود .رودهای مذکور بالا دربهار دارای‌آب‌زیاد وتابستان‌کم آب‌بوده وبمصرف آبیاری‌قراء مجاور خود میرسد.

مهمترین چشمه‌قابل‌ذکر چشمه سراب‌شاه‌حسین‌است‌که‌سرچشمه رودخانه راز آور محسوب میگردد آب اکثرقراء دهستان ازچشمه‌ساروزه‌آب رودخانهای محلی‌وبرخی ازقنوات‌کوهستانی‌تامین‌میشود.

محصول‌دهستان‌غلات حبوبات لبنیات‌پشم پوست تریاك توتون‌انگور الوار شغل مردان زراعت -صنایع دستی زنان بافتن قالیچه -گلیم جاجیم باندازه مصرف‌شخصی‌ومختصر صادر میشود.

زبان مادری ساکنین دهستان‌کردی وعموماً‌بفارسی آشنا هستند مذهب اکثر سکنه‌اسلام شیعه اثنی‌عشری‌وسکنه‌قراء شمالی‌دهستان که‌مجاور قراء سنندج هستند سنی‌است.

این‌دهستان از۱۱۷ آبادی‌بزرگ‌وکوچك تشکیل‌شده جمعیت‌آن‌بالغ بر ۲۸هزارنفر وقراء مهم‌آن بشرح زیراست.

کیونان -دیزگران -مرزبانی -سرتخت -ورمزان-گندآباد -کهریز وزین -رازیان -سامله - تپه اسمعیل . مرکز فعلی دهستان دهکده مرزبانی‌است‌که‌مرکز دسته‌نگهبانی وایستگاه اتومبیل نیز میباشد .

بیلوارکامیاران - bilavâr-kâmyârân - نام‌یکی از دهستانهای بخش‌کامیاران شهرستان سنندج .

خلاصه مشخصات آن‌بشرح زیراست .

حدود ازطرف شمال دهستان ژاوه رود بخش رزاب - از خاور به دهستان‌بیلوارکرمانشاه ودهستان سورسور بخش‌کامیاران -ازجنوب بدهستان میان دربند بخش مرکزی‌کرمانشاه - ازجنوب باختر خط الراس‌کوه شاهو - هوای دهستان سردسیر سالم وآب قراء دهستان ازچشمه‌ها ورودخانه‌های محلی تامین میگردد.

ارتفاعات -کوهستان شاهودر جنوب وجنوب باختری بخش‌واقع‌شده اسامی قلل و ارتفاع کوه مذکور دربخش روانسرو پاوه شرح‌داده شده‌است.

در قسمت شمال دهستان‌کوهستانی موازی باکوه شاهودر جهت شمال باخترکشیده شده درحدود پالنگان‌برودخانه سیروان منتهی میگردد گردنه مروارید راه شوسه‌کرمانشاه‌بسنندج .

در این سلسله واقع شده است ارتفاع‌گردنه مروارید ازسطح دریا ۱۷۲٤ متر وارتفاع قله باختری‌گردنه مروارید ۲۲۳۵ - قله شمال آبادی شاهینی ۲۲٤۷ و ارتفاع قله‌کاشتر ۲۱۸۰ متر است

کلیه‌قراء دهستان بیلوار درطول دره‌های متعدد دورشته‌کوهستان‌بالا واقع‌گردیده اند .

رودخانه - رودخانه مهمی دراین دهستان وجود نداردفقط دورودخانه کوچك ازکوههای آن بشرح زیرسر چشمه میگرد .

۱ - رودخانه لون - از دره های شمالی‌کوه شاهو و ارتفاعات بین کامیاران ولون سرچشمه گرفته پس از پیوستن با چندین خشك رود دیگرکه‌ازارتفاعات‌شاهوسرچشمه میگیرند پس‌ازمشروب نمودن چند آبادی درحدود پالنگان برودخانه سیروان منتهی‌میگردد .

۲ - رودخانه مروارید - ازگردنه مرواریدسرچشمه‌گرفته در جنوب خاوری‌کامیاران بارودخانه دیزگران وماملن‌یکی‌شده درحدودکلوچه پس ازپیوستن بارودخانه الك بنام‌رودخانه‌کامیاران مشهور وپس از اتصال بارودخانه ر از آور وارد دهستان میان دربند شده درانتهای آن دهستان برودخانه قره‌سو ملحق میگردد.

شعب این‌رودخانه آبادیهای مجاور خودرامشروب مینمایند بهار آب زیاد وتابستان اکثرکم آب وخشك‌هستند .

محصول - عمده دهستان‌گندم‌جو حبوبات لبنیات و سایر محصولات دامی‌است

راه‌شوسه‌کرمانشاه بسنندج‌ازخاور دهستان میگذرد بقیه راههای‌آن مالرو میباشند - مرکز دهستان همچنین بخش قصبه کامیاران یك کیلو متری شمال شوسه کرمانشاه سنندج است .

این دهستان‌از ٦٤ آبادی تشکیل‌شده‌سکنه آن درحدود ١٤هزارنفر قراءمهم‌آن بشرح‌زیراست .

شاهینی - لون سادات-بزوش - الك - توبره‌ریز-کره پوان .

بیله - beyla -- ده ازدهستان مرکزی بخش مریوان شهرستان سنندج .

۳ک‌جنوب دژشاهپور.

کوهستانی — سردسیر — سکنه ۲۰۰ — سنی-کردی.

آب‌ازچشمه - محصول توتون غلات برنج دردشت‌کلین‌کوه — شغل زراعت گله‌داری تهیه هیزم — راه مالرو.

بیله — ده از دهستان بالك بخش مریوان شهرستان سنندج.

۳ک جنوب دژشاهپور-۱/٥ ک‌خاور راه اتومبیل‌رومریوان‌به‌رزاب.

کوهستانی - سردسیر — سکنه ۲۰۰-سنی-کردی.

آب‌از چشمه و قنات - محصول توتون غلات حبوبات لبنیات برنج شغل‌زراعت‌گله‌داری -راه مالرو.

بیله‌ای-bilai - ده‌کوچکی است ازدهستان جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج.

۳۸ك جنوب خاوری پاوه -۲ک باختر شوسه روانسر‌به پاوه

کوهستانی- سردسیر-سکنه۹نفر.

بیله‌هو-bilehu - ده از دهستان‌گوران شهرستان شاه آباد.

۲٤ک شمال باخترگهواره-۳ک بر شاه

کوهستانی - سردسیر- سکنه ۱۰۰۰- مسلمان-کردی فارسی.

آب‌از رودخانه برشاه - محصول غلات حبوبات صیفی توتون لبنیات - شغل‌زراعت‌گله‌داری - راه مالرو.

دردومحل واقع یکی بنام بیله هو علیا ودیگری سفلی‌که آماربنام

کدخداشریف‌جمعی رشیدالسلطنه ثبت کرده است.

بی‌موش-bi-muc-ده از بخش گوران شهرستان شاه‌آباد.

۹ک باختر گهواره -۴ک چقا چوبین.

کوهستانی - سردسیر-سکنه۲۰۰- مسلمان-کردی و فارسی.

آب از چشمه - محصول غلات دیم لبنیات - شغل زراعت گله‌داری- راه مالرو. از تیره سادات حیدری هستند.

بی‌نهر-bi-nahr - ده از بخش گوران شهرستان شاه‌آباد.

۲۵ک شمال باختر گهواره -۲ک بیله هو.

کوهستانی - سردسیر-سکنه۲۳۰- مسلمان-کردی فارسی.

آب از رودخانهٔ گردگان‌دار - محصول غلات حبوبات میوه‌جات صیفی توتون لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو - از تیره بهرامی قلخانی هستند. در آمار بنام امان‌اله رشیدالسلطنه نوشته.

بیوله-beyule- ده از دهستان جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج.

۳۲ک جنوب پاوه - ۱۵ک باختر قلعه جوانرود جنوب رودخانه لیله

کوهستانی - سردسیر-سکنه۲۵۶-سنی-کردی فارسی.

آب از چشمه - محصول غلات لبنیات توتون - شغل زراعت گله‌داری راه مالرو.

بیونیج - bivanij - یکی از دهستانهای بخش کرند شهرستان شاه آباد.

این دهستان در شمال بخش واقع شده و محصور بارتفاعات صعب‌العبور است سرچشمه رودخانه زمکان بخش گوران ازاین دهستان بوده کوه های جنوبی بخش گوران در شمال این دهستان و ارتفاعات جنوبی آن مشهور به کوه‌نسار و کوه جنوب باختری آن کوه سیاهان میباشد.

دشت بیونیج تقریباً بعرض ٤ الی ٦ کیلومتر و طول ۱۰ الی ۱۵ کیلومتر

۱۱ آبادی بزرگ و کوچک آن در این دشت بفاصله ۱ الی ۳ کیلومتر از هم قرار گرفته‌اند محصول عمده دهستان غلات لبنیات -شغل زراعت گله‌داری-زبان مادری کردی است جمع سکنه دهستان درحدود ۹۳۰ نفر و قراء مهم آن بشرح زیر است.

کنهر - دهجامی- قوشچی باشی.

بیوند-beyvand- ده ازدهستان جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج.

۲۱ک جنوب پاوه -۲۲ک باختر راه اتومبیل‌رو کرمانشاه به پاوه

کوهستانی-سردسیر-سکنه۲۹۰ - سنی-کردی.

آب از چشمه - محصول غلات لبنیات توتون - شغل زراعت و گله داری راه مالرو.

دردومحل بفاصله یک کیلومتر واقع سکنه بالا ۱۳۰ نفر است

بیویان فیض اله- biviyân-feyzollâh - ده مخروبه از دهستان گوران بخش کرند شهرستان شاه آباد ساکنین آن فعلا متواری شده‌اند.

و به بیبیان جهانگیر نیز معروف است.

پ

پ - ۱

پائیز آباد - pâiz-âbâd - ده از دهستان کلیائی بخش سنقر شهرستان کرمانشاهان.

۲۹ک شمال سنقر - کنار راه فرعی سنقر به قروه.

دامنه - سردسیر - سکنه۲۹۰- شیعه -کردی فارسی.

آب از چشمه - محصول غلات حبوبات تریاک انگور توتون - شغل زراعت - صنایع دستی قالیچه جاجیم پلاس بافی.

پائین دهستان - pâin-dehestân -یکی از دهستانهای چهارگانه شهرستان نهاوند بین دهستانهای سلگی و بالا دهستان واقع از طرف جنوب بکوه کرو و از طرف شمال بکوه سیاه دره که بین نهاوند و تویسرکان واقع شده محدود است.

رودخانه گاماسیاب پس از گذشتن از بالا دهستان وارد این دهستان شده پس از مشروب نمودن قراء مجاور رودخانه در باختر آبادی لیلی یادگار وارد دهستان سلگی میشود.

قراء قسمت جنوبی دهستان از سراب گیان و چشمه سارهای کوهستانی قسمت مرکزی از رودخانه گاماسیاب و قراء شمالی از رودخانه ملایر مشروب میگردند. محصول عمده دهستان غلات میوجات تریاک توتون حبوبات صیفی لبنیات است.

از ٤۷ آبادی بزرگ و کوچک تشکیل شده سکنه آن در حدود ۲۵

هزار نفر مرکز دهستان قصبه قدیمی گیان و قراء مهم آن بشرح زیر است :
ده‌فول - مهین آباد - مهان - گیل آباد - وراز نه - سعدو قاص - چولك کفراش - لیلی یادکار .

راه شوسه نهاوند به کرمانشاه ازشمال رودخانه گاماسیاب میگذرد وبا کثر قراء واقع در شمال رودخانه مذکور ازراه شوسه راه فرعی منشعب وتابستان ممکن است اتومبیل برد ولی قراء جنوبی بواسطه عدم امکان عبور اتومبیل ازرودخانه گاماسیاب مالرواست اخیرا اداره راه پلی بین ده‌فول و آبادی فهرمند روی رودخانه گاماسیاب بنا نموده بعداز اتمام آن به قسمت عمده قراء جنوب این دهستان ودهستانهای سلگی وخزل اتومبیل رفت آمد خواهد نمود .

پاامام — pâ-emâm - ده از دهستان میاندربند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۵ ك شمال باختر کرمانشاه - ۳ ك باختر سنندج .
دامنه - سردسیر - سکنه ۵۰ - شیعه - کردی فارسی .
آب از رودخانه رازآور - محصول غلات حبوبات دیم لبنیات .
بنای امامزاده قاسم بن موسی ابن جعفر از آثار قدیم است .

پاپاله — pâpâle - ده از دهستان قراتوره بخش دیواندره شهرستان سنندج .
۴۲ ك شمال خاور دیواندره - ۳ ك شمال باختر قلعه کهنه .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۴۰۰ - سنی - کردی .
آب از چشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات - شغل زراعت گله داری راه مالرو .

پاتپه — pâ-tape - ده ازدهستان کمازان شهرستان ملایر .
۳۳ ك جنوب شهر ملایر - کنار باختری راه اتومبیل رو قلعه نو .
جلگه - معتدل مالاریائی - سکنه ۵۵۰ - شیعه - فارسی .
آب از قنات ورودخانه - محصول غلات صیفی -
شغل زراعت - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه اتومبیل رو .

پاتپه - ده از دهستان چمچال بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان .
۲۵ ك باختر صحنه - ۳ ك شوسه کرمانشاه همدان .
دامنه تپه شاه ماران - سردسیر - سکنه ۴۵ - شیعه - کردی فارسی .
آب از رودخانه زردآب - محصول غلات برنج توتون تریاك .

پاچم‌ده‌هارون — pâ-çam-deh-hârun - ده از بخش چوار شهرستان الام .
۴۳ ك شمال باختری چوار - ۳۹ ك باختر راه شوسه ایلام به شاه آباد .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۰۰ - شیعه - کردی .
آب از چشمه - محصول غلات - شغل زراعت و گله داری .
صنایع دستی قالی بافی - راه مالرو .

پاخلج — pâ-xalaj - ده از دهستان خزل شهرستان نهاوند .
۴۹ ك شمال باختری شهر نهاوند - کنار رودخانه گاماسیاب .
کوهستانی - معتدل مالاریائی - سکنه ۴۵۵ - شیعه - لری و فارسی - آب ازرودخانه - محصول غلات تریاك توتون حبوبات .
شغل زراعت - راه مالرو - ایل ترکاشوند درزمستان برای تعلیف احشام باین ده میروند .

پارده — pârdeh - ده از بخش چوار شهرستان ایلام .
۲۸ ك شمال باختری چوار - ۳۹ ك باختری راه شوسه ایلام به شاه آباد .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۲۰ - شیعه - کردی .
آب از چشمه - محصول غلات - شغل زراعت و گله داری - صنایع دستی قالی بافی - راه مالرو - چادرنشین هستند .

پارسانیان — pârsâneyân — ده از دهستان تیلکوه بخش دیواندره شهرستان سنندج .
۵۸ ك شمال باختر دیواندره - ۷ ك شمال شوسه دیواندره سقز - .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۴۵۰ - سنی - کردی .
آب از چشمه - محصول غلات توتون انگور زرد آلو - لبنیات - شغل زراعت - راه مالرو .

پاریاب — pâriyâb - ده از بخش ارکواز شهرستان ایلام .
۱۰ ك جنوب خاور قلعه دره - ۱ ك کنار جنوب راه مالرو امامزاده نصرالدین .
کوهستانی - معتدل - سکنه ۱۳۰ - شیعه - کردی لری .
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت و گله داری .

پاریاب - ده از بخش زرین آباد شهرستان ایلام .
۱۲ ك شمال باختری پهله - کنار راه مالرو ازکواز بزرین آباد
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۰۰ شیعه - کردی .
آب از چشمه شور - محصول غلات تریاك - شغل زراعت و گله داری .
زمستان بمرز عراق میروند .

پاسار — pâsâr — ده از دهستان ۳ بخش هرسین شهرستان کرمانشاهان .
۲۳ ك جنوب باختر هرسین - ۱ ك خاور رودخانه گاما سیاب .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۸۳ - شیعه - کردی فارسی .
آب از چشمه ورودخانه چمن اسمعیل - محصول غلات حبوبات تریاك پنبه .
شغل زراعت - راه مالرو .

پاطاق — pâtâq - نام یکی از دهستانهای چهارگانه بخش سرپل ذهاب شهرستان قصر شیرین در جنوب خاوری بخش کنار شوسه قصر شیرین بکرمانشاه واقع گردیده است . مرکز دهستان آبادی پاطاق واقع در قسمت پائین تنگ پاطاق ومحدود است از شمال بکوه شاله کوش و بالا طاق ازجنوب به بزرکوه .
قراء کوچك دهستان درطول و طرفین شوسه واقع شده آب آنها ازسراب

پاطاق ومحصول عمده غلات وتهیه ذغال وهیزم است از ۱۲ آبادی تشکیل شده جمعیت آن درحدود ۱۷۰ نفرو قراء مهم آن بشرح زیر است پاطاق فولادی ـ مهراماد .

پاطاق ـ ده مرکزدهستان پاطاق بخش سرپل ذهاب شهرستان قصر شیرین .
۱ك جنوب خاوری سرپل ذهاب ـ کنار شوسه قصرشیرین به کرمانشاه
کوهستانی ـ معتدل ـ سکنه ۱۵۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب ازسراب مارآب ـ محصول غلات لبنیات توتون صیفی .
شغل زراعت گله داری تهیه ذغال و هیزم ـ دو قهوه خانه کنار شوسه دبستان دارد .

پاقلعه ـ pâ-qal'e ـ ده ازدهستان چمچمال بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان
۹ك باختر صحنه ـ کنارشوسه کرمانشاه به همدان.
دشت ـ سردمعتدل ـ سکنه ۸۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب از رودخانه گاماسیاب ـ محصول غلات تریاك حبوبات توتون
شغل زراعت ـ قهوه خانه ای کنارشوسه دارد .

پاقلعه چکر ـ pâ-qal'e-çakar ـ ده از بخش چوار شهرستان ایلام .
۳۰ك باختر چوار ـ ۳۰ك باختر راه شوسه ایلام بشاه آباد .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۸۰ ـ شیعه ـ کردی .
آب ازچشمه ـ محصول غلات ـ شغل زراعت وگله داری ـ صنایع دستی قالی بافی ـ راه مالرو.

پاگه ـ pâ-gah ـ ده از بخش زرین آباد شهرستان ایلام .
۱۹ك جنوب خاوری بهله ـ ۳ك باختر راه مالرو دهلران.
کوهستانی ـ گرمسیر ـ سکنه ۱۰۰ ـ شیعه ـ کردی مختصرعربی .
آب از رودخانه میمه ـ محصول غلات لبنیات تریاك ـ شغل زراعت وگله داری زمستان بمرزعراق میروند .

پالنگان ـ pâ-langân ـ ده از دهستان ژاوه رود بخش رزاب شهرستان سنندج .
۳۶ك جنوب خاور رزاب ـ کنار رودخانه سیروان .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۸۰ ـ سنی ـ کردی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو پاسگاه نظامی دارد .

پاوان ـ pâvân ـ ده از دهستان پیشخور بخش رزن شهرستان همدان .
۴ك جنوب خاوری قصبه رزن ـ ۶ك شمال راه عمومی قامنین بنوبران
جلگه ـ معتدل مالاریائی ـ سکنه ۲۸۰ ـ شیعه ـ ترکی.
آب از قنات ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت و گله داری ـ راه مالرو.

پاونار ـ pâvanâr ـ ده کوچکی است ازدهستان قلعه شاهین بخش سرپل ذهاب شهرستان قصرشیرین .
۱/۵ کیلومتری جنوب سرپل ذهاب ـ سکنه ۴۰ نفر.

پاوه ـ pâve ـ یکی از بخشهای شهرستان سنندج .
این بخش در جنوب باختری شهرستان واقعشده مشخصات آن بشرح زیراست :
حدود ـ ازطرف شمال بخش رزاب ـ از طرف جنوب بخش ثلاث ازطرف خاور بخش روانسرورزاب ـ ازطرف باختر کشور عراق.
این بخش طبق سازمان وزارت کشور از دو دهستان بنام اورامان لهون وجوانرود تشکیل شده وشرح هریك ازدهستانهای مذکور در جای خود داده شده است.
جمع قراء بخش پاوه بشرح زیراست

دهستان	اورامان لهون	۳۵ آبادی	۱۵۰۰۰ نفر
«	جوانرود	۱۰۰ «	۱۲۰۰۰ «

بنابراین بخش پاوه از ۱۳۵ آبادی تشکیل شده جمعیت آن ۲۷۰۰۰ نفر ومرکز بخش قصبه پاوه است.

پاوه ـ قصبه مرکز بخش پاوه شهرستان سنندج .
در ۱۴۰ کیلومتری شمال باختری کرمانشاه ـ ۴۸ کیلومتری جنوب خاوری نوسود و ۳۱ کیلومتری رودخانه سیروان واقعشده مختصات جغرافیائی آن بشرح زیراست:
طول ۴۶ درجه ۲۲ دقیقه ـ عرض ۳۵ درجه ۲ دقیقه ۳۰ ثانیه ـ ارتفاع از سطح اقیانوس ۱۵۲۵ متر.
قصبه پاوه دریکی از دره های باخترکوه شاهو واقعشده خوش آب است هوای تابستان آن معتدل ـ سکنه قصبه درحدود ۳ هزارنفر شغل کسب تجارت باغبانی زراعت و گله داری است در حدود یکصد باب دکاکین متفرقه ـ ۹ مسجد ـ یك دبستان دارد .
از ادارات دولتی بخشداری ـ پستوتلگراف بی سیم ـ فرهنك آمار بهداری ـ پاسگاه گارد مسلح گمرکی ـ انتظامات ارتش دایراست.
درهفته یك الی دواتومبیل بین قصبه وکرمانشاه رفت وآمد مینماید.
ازآثار ابنیه باستانی وقدیم دارای مسجدی است بنام عبدالهی میگویند درزمان خلافت خلیفه دوم ساخته شده است . ودربالای کوه پاوه آثار قلعه خرابه بنام چینه میرخسرو وجود دارد
محصول عمده قصبه انواع میوه جات سردسیری مخصوصاً گردو وتوت است .

پاوه ـ ده کوچکی است ازدهستان قلعه شاهین بخش ذهاب شهرستان قصرشیرین.
۱ك سرپل ذهاب ـ سکنه ۲۰ نفر.

پای پل ـ pây-pol ـ ده ازدهستان قلعه شاهین بخش سرپل ذهاب شهرستان قصرشیرین.
متصل به پل ذهاب ـ کنارراه شوسه.
دشت ـ گرمسیر ـ سکنه ۲۰۰ شیعه ـ کردی فارسی.

آب‌ازسراب قلعه‌شاهین- محصول غلات برنج توتون تریاك‌لبنیات‌پنبه شغل زراعت وگله داری .

پای‌روند-pây-ravand- نام یکی‌ازدهستانهای‌بخش‌مرکزی شهرستان‌کرمانشاهان - این دهستان‌درشمال‌شهر کرمانشاه واقع‌حدود آن بشرح زیراست :

ازطرف‌شمال بدهستان دینوراز بخش صحنه - ازخاور بدهستان‌چمچمال بخش صحنه - ازطرف جنوب بدهستان حومه‌شهر - از باختر بدهستان میان‌دربند بخش‌مرکزی.

وضع‌کلی‌طبیعی - منطقه دهستان کوهستانی وکوههای‌آن پرتگاهی‌و صعب‌العبور بوده فقط بین‌کوههای مهم پراو طاق بستان و چاله‌زرد کنشت جلگه‌کوچکی بطول٦ وعرض ٢ الی٤ کیلومتر وجود داردکه محصوربکوههای‌مشروحه‌بالااست مدخل این‌دشت تنگ‌کنشت واقع‌در دوکیلومتری طاق بستان است دره های عمیق کوههای پراو یخچال های‌طبیعی‌است‌که برف‌آن هیچگاه تمام نمیشود اکثر ساکنین قراء دهستان و برخی ازقراء حومه شهرتابستان از آن یخچالها برف به کرمانشاه‌وشهرهای‌شاه‌آبادقصرشیرین حمل مینمایند ارتفاع‌مرتفعترین قله‌کوههای این دهستان بشرح زیراست قله کوه پراو واقع دربین دره مانگ هلات ودره تیرانداژه بارتفاع ٣٣٥٢متر قله طاق‌بستان ٢٤٥٠ مترقله چاله‌زرد٢٨٢٠ مترقله مهرانگیز٢٧١٠ مترارتفاع متوسط دشت مرکزی این دهستان ازدریا ١٢٣٣متراست راه‌عمومی ومالرو قصبه‌کندوله وکرم بست بکرمانشاه ازاین دهستان میگذرد وراه آن‌پرشیب و صعب‌العبوراست

نظربه وجودکوهستانهای مرتفع شغل سکنه بیشترگله‌داری ومختصر زراعت است وبواسطه وجود شکارهای کوهی اغلب مردان شکارچی هستند- این دهستان نزدیکترین شکارگاه‌کرمانشاه محسوب میگردد.

از١٦آبادی بزرگ وکوچك تشکیل شده جمعیت آن‌درحدود٢٣٠٠ نفروقراء مهم‌آن عبارتند ازکنشت - قره‌قوین پیرغیب کریزاغه .

پای‌روندتکیه - pây-ravand-takye — ده از دهستان دروفرامان بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.

٣١ك خاورکرمانشاه- کنار رودخانه‌گاماسیاب

تپه‌ماهور - سردسیر- سکنه٧٠ -شیعه-کردی فارسی .

آب ازچشمه‌سار - محصول‌غلات‌دیم لبنیات - شغل‌زراعت وگله‌داری راه‌مالرو.

پایگلان - pây-gelân - ده ازدهستان ژاوه‌رودبخش رزاب شهرستان سنندج .

٣١ك جنوب خاوررزاب - ٢٠ك جنوب باختری آویهنگ

کوهستانی-سردسیر - سکنه١١٧٢ - سنی -کردی.

آب ازچشمه - محصول غلات توتون حبوبات لبنیات میوه‌جات کتیرا گردو - شغل زراعت وگله‌داری کرباس‌بافی ومسگری مکاری- راه مالرو.

پاسگاه ژاندارمری - دبستان- مسجدوه باب دکان دارد .

پاینده-pâyande - ده‌ازدهستان سرد رود بخش‌رزن‌شهرستان همدان.

٢١ك شمال باختری قصبه‌رزن - کنارراه اتومبیل‌رو رزن به دمق. جلگه - سردسیر- سکنه٥٠٠ - شیعه - ترکی.

آب‌از رودخانه-محصول غلات‌انگورقلمستان لبنیات- شغل زراعت وگله‌داری-صنایع دستی‌زنان‌قالی‌بافی- راه مالرو - تابستان‌اتومبیل میتوان برد .

پپك‌خور- papak-xor- ده کوچکی ازدهستان خالصه بخش مرکزی شهرستان قصرشیرین.

١٠ك جنوب قصرشیرین-کنار رودخانه الوند - ٤ك شوسه خسروی. تپه‌ماهور-گرمسیر- سکنه٣٥نفر.

نام‌آماراین ده تپه سفیداست .

پتلیدر — potlidar-ده کوچکی‌است ازدهستان‌ژاوه رودبخش حومه شهرستان سنندج.

٢١ك جنوب باختر سنندج -٤ك‌باختر سرسوی.

کوهستانی - سردسیر-سکنه - ١٠ نفر.

پتی‌آباد — pati-âbâd-ده ازدهستان ماهیدشت پائین بخش مرکزی‌شهرستان‌کرمانشاهان .

١٩ك شمال‌باختر رباط ماهیدشت — ١ك‌شمال چقازردباغی.

دشت -سردسیر — سکنه١٨٠ -شیعه-کردی‌وفارسی.

آب‌از رودخانه‌مرکز-محصول غلات‌دیم لبنیات-شغل‌زراعت گله‌داری- راه‌مالرو.

پچه‌سور -paçe-sur - ده از دهستان کل‌تپه فیض‌الله بیگی شهرستان سقز.

٥٤ك‌شمال خاور سقز-١٤ك‌شمال‌خاورقلعه‌کهنه.

کوهستانی-گرمسیر- سکنه٧٠-سنی - کردی.

آب‌ازچشمه‌وقنات -محصول‌غلات‌لبنیات توتون-شغل زراعت‌وگله‌داری راه مالرو.

پرپیشه — par-pice — ده ازدهستان اسفندآباد بخش قروه شهرستان سنندج.

١٨ك جنوب باختر قروه-٣ك‌پیربا باعلی.

کوهستانی - سردسیر - سکنه٥٢٥ - سنی-کردی‌فارسی.

آب از چشمه - محصول غلات لبنیات — شغل زراعت و گله داری راه مالرو.

صنایع دستی زنان قالیچه‌جاجیم‌گلیم بافی.

درآمار تازه‌آباد جامعه زیدان نوشته‌شده

پردرق-par-daraq --ده‌از دهستان‌حاجیلوبخش‌کبودراهنگ شهرستان‌همدان.

۶ك جنوب خاور قصبه کبودراهنگ — کنار راه کبودراهنگ به شوسه .
جلگه - سردسیر - سکنه ۳۵۰ - شیعه - ترکی .
آب از چشمه - محصول غلات حبوبات انگور صیفی لبنیات - شغل زراعت - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه اتومبیل رو.

پرشه - parce - ده از دهستان نمشیر بخش بانه شهرستان سقز.
۲۹ك شمال باختری بانه - ۳ك جنب باختری شوسه بانه به سردشت.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۷۰ - سنی - کردی .
آب از چشمه - محصول غلات توتون حبوبات - شغل زراعت - راه مالرو.

پرکلی - par-koli - ده از دهستان جلالوند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان
۸۳ك جنوب کرمانشاه - ۱۰ك چنار مرکز دهستان.
کوهستانی - سردمعتدل - سکنه ۲۰۰ - شیعه - لکی کردی فارسی .
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات تریاک - شغل زراعت گله داری راه مالرو. اینده به کله کوشی معروف است

پرلوك - por-luk - ده از دهستان خدابنده لو بخش قروه شهرستان سنندج.
۲۳ك جنوب گل تپه - ۶ك باختر شوسه همدان بیجار.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۷۰ - شیعه - ترکی فارسی.
آب از چشمه ها و قنات - محصول غلات حبوبات انگور میوجات صیفی لبنیات شغل زراعت گله داری - راه مالرو - تابستان از طریق حسن قشلاقی اتومبیل میتوان برد.

پری - pari - ده از دهستان کمازان شهرستان ملایر .
۳۰ك جنوب شهر ملایر - کنار راه شوسه ملایر به اراك.
جلگه - معتدل مالاریائی - سکنه ۱۸۳۰ - شیعه - فارسی.
آب از قنات و رودخانه - محصول غلات صیفی - شغل زراعت - صنایع دستی قالی بافی - راه اتومبیل رو.

پریان - pariyân - ده از دهستان دینور بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان
۵۴ك شمال باختری صحنه - ۲ك کندوله.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۱۰ شیعه - کردی فارسی.
آب از چشمه سارها - محصول غلات حبوبات قلمستان تریاك توتون شغل زراعت - راه مالرو

پریدرابوالحسن - pari-dar-abol-hasan - ده از دهستان کمازان شهرستان ملایر.
۳۵ك جنوب شهر ملایر - ۱۵ك جنوب راه شوسه ملایر به اراك.
کوهستانی - معتدل مالاریائی - سکنه ۵۷۳ - شیعه - فارسی.
آب از قنات - محصول غلات صیفی - شغل زراعت - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو.

پریدرپری - pari -dar-pari - ده از دهستان کمازان شهرستان ملایر.
۳۲ك جنوب خاوری شهر ملایر - ۲ك جنوب راه شوسه ملایر به اراك.
کوهستانی - معتدل مالاریائی - سکنه ۴۷۵ - شیعه - فارسی.
آب از قنات - محصول غلات - شغل زراعت - صنایع دستی زنان قالی بافی راه مالرو.

پریوه - parive - ده از دهستان ۱ بخش هرسین شهرستان کرمانشاهان.
۵ك باختر هرسین - ۱/۵ك شمال شوسه هرسین به کرمانشاهان.
دامنه - سردسیر - سکنه ۸۳۳ - شیعه - کردی فارسی.
آب از قنات وچشمه سار - محصول عمده غلات پنبه چغندر قند حبوبات تریاك قلمستان مختصر میوجات - نخود آن بخوبی معروف.
شغل مردان زراعت - صنایع دستی گلیم جاجیم جوال بافی - راه فرعی بشوسه دارد.
دردومحل بفاصله یك کیلومتر واقع سکنه علیا ۴۹۵ نفر است.

پس پس - pes-pes - ده از دهستان ذهاب بخش سرپل ذهاب شهرستان قصرشیرین.
۳ك شمال سرپل ذهاب.
دامنه - گرمسیر مالاریائی - سکنه ۱۰۰ - مسلمان - کردی فارسی
آب از نهر زرین جوب - محصول غلات برنج پنبه صیفی لبنیات توتون شغل زراعت و گله داری - راه مالرو.

پشاباد - pacâbâd - ده از دهستان ژاوه رود بخش کامیاران شهرستان سنندج .
۳۱ك شمال باختر کامیاران - ۷۰ك شمال خاوری شاهینی
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۶۴۵ - سنی - کردی.
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله داری - راه مالرو.

پشت آربابا - poct-ârbâbâ - نام یکی از دهستانهای هفتگانه بخش بانه شهرستان سقز. همچنین نام کوهی است که در جنوب قصبه بانه واقع شده چون این دهستان تقریباً پشت آن کوه واقع شده لذا دهستان پشت آربابا نامیده شده است .

حدود - از طرف شمال بدهستان نمشیر از طرف خاور بدهستان پهلوی دژ - ازطرف شمال باختر بدهستان دشت تال ازطرف جنوب وجنوب باختر بمرز ایران عراق .

مرز ایران عراق درجنوب وجنوب باختری این دهستان خط الراس ارتفاعات شمالی دره شیلر محسوب میگردد آبریز دامنه های شمالی جزء ایران و دامنه های جنوبی که بدره شیلر منتهی میگردد جزء عراق محسوب میشود . فقط آبادی چم یاران با اینکه در آبریز جنوبی واقع شده معهذا جزء ایران است . دراین مورد گفته میشود وقتیکه اعضای کمیسیون تعیین حدود مرز باین نقطه میرسند ساکنین این ده کوچك اجتماع نموده و از هیئت کمیسیون میخواهند که جزء ایران باشند وبالاخره درنتیجه اعتراض و پایداری موفق میشوند این دهستان درطول ساده دره شرقی غربی بشرح زیر واقع شده است.

١- دره رودخانه سلیمان بیگ که بین ارتفاعات مرزو ارتفاعات محمدعلی آباد واقع است .

٢- دره رودخانه بوین که بین ارتفاعات محمدعلی آباد وکوه آربابا وکوه کلهر واقع شده .

٣- قسمت جنوبی دره رودخانه بانه.

بلندترین قله کوههای جنوبی دهستان قله کوه سرخ واقع در جنوب آبادی بلکه بارتفاع ٢٢٢٩ متراست ارتفاع قله کوه آربابا ٢١٥٧ متر و قله کوه شترمیل ١٧٧٨ متراست .

گودترین نقطه دهستان اراضی آبادی دونیز میباشد که ١٢٢٠ متر از سطح اقیانوس مرتفع است رودخانه های سلیمان بیگ و بوین که از دهستان پهلوی دژ سرچشمه میگیرند در این دهستان جاری و در جنوب خاوری آبادی کارستم بهم ملحق بنام رودخانه نیروان مشهور درحدود آبادی دونیز از این دهستان خارج میشوند .

رودخانه بانه که ازدهستان سبدلو سرچشمه گرفته درشمال این دهستان جاری در اراضی تاژیان برودخانه نیروان ملحق میگردد.

کوههای دهستان مستور از اشجار جنگلی بلوط سقز وغیره است ساکنین از میوه جات آن بهره مند شده وازچوبهای جنگلی ذغال تهیه مینمایند صادرات مهم دهستان مازوج - سقز - قلقاف - کتیرا گردو ذغال چوب ومختصر میوه جات است .

غلات توتون حبوبات نیز باندازه مصرف بدست می آید .

راههای دهستان مالرومیباشد .

زبان مادری ساکنین کردی ومذهب مسلمان سنی است .

این دهستان از ٤٦ آبادی کوچك تشکیل شده سکنه آن در حدود ٤ هزار نفر قراء مهم آن بشرح زیر است - آرمرده - کانی گویز - گرماب تاژان - چمپاراو - بلکه

پشت آسیاب - poct-âsiyâb - ده از بخش زرین آباد شهرستان ایلام.

١٢ك شمال پهله - ١ك خاور راه مالرو امامزاده نصرالدین.

کوهستانی - معتدل - سکنه ١٠٠ شیعه - کردی - بعربی آشنا .

آب از رودخانه میمه - محصول غلات لبنیات تریاك برنج - شغل زراعت وگله داری.

راه مالرو - چادر نشین هستند .

پشت تپه - poct-tape - ده کوچکی از بخش گوران شهرستان شاه آباد.

٢ك چقابورداراب - سکنه ٦٠ نفر - ازتیره گهواره هستند.

پشت تنگ - poct-tang - ده ازدهستان هلیلان بخش مرکزی شهرستان شاه آباد.

٣٠ك جنوب خاوری هرسم - ٨ك کهره.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ٥٥٠ شیعه - لکی کردی کمی فارسی.

آب ازززه آب رودخانه محلی - محصول غلات لوبیا تریاك لبنیات - شغل زراعت - راه مالرو.

وردو محل بفاصله دوکیلو متر واقع به علیا و سفلی مشهور سکنه پائین ٢٩٥ نفراست.

پشت تنگ - ده از دهستان سورسور بخش کامیاران شهرستان سنندج.

٣٤ك شمال خاور کامیاران - ٤ك جنوب ترازوله.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ١٠٥ - سنی - کردی.

آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله داری - راه مالرو.

پشت تنگ - ده ازدهستان نجف آباد شهرستان بیجار.

١٤ك جنوب نجف آباد .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ٦٥ - سنی - کردی فارسی.

آب ارچشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله داری - صنایع دستی زنان قالیچه گلیم جاجیم بافی - راه مالرو.

پشت تنگ بی - poct-tang-bi - ده از دهستان بیجوند بخش شیروان چرداول شهرستان ایلام.

٢٦ك جنوب خاور چرداول - کنار راه مالرو بیجوند به چرداول

کوهستانی - گرمسیر - سکنه ٣٧٠ - شیعه - کردی.

آب از چشمه - محصول غلات تریاك لبنیات - شغل زراعت وگله داری.

پشت تنگ گزازی - poct-tang-kazzâzi - ده از دهستان ولدبیگی بخش ثلاث شهرستان کرمانشاهان.

١٦ك جنوب خاوری نهرآب - ٣ك راه فرعی سنجابی به نهرآب.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ١٠٠ - سنی - کردی.

آب از چشمه مکی جان - محصول غلات لبنیات توتون برنج ذرت - شغل زراعت گله داری - راه مالرو - تابستان از طریق ده سرخ اتومبیل میتوان برد - ساکنین ازطایفه ولدبیگی هستند.

درحدود سی خانوار گله دار تابستان اطراف این ده میایند.

پشت جین - poct-jin - ده از دهستان درجزین بخش رزن شهرستان همدان.

١٠ك جنوب خاور قصبه رزن - ٩ك خاور شوسه رزن به همدان.

جلگه - سردسیر مالاریائی - سکنه ٨٩٠ - شیعه ترکی.

آب از قنات - محصول غلات انگور حبوبات صیفی لبنیات. شغل زراعت و گله داری - راه مالرو - تابستان از طریق نظام آباد اتومبیل میتوان برد - دبستان دارد.

پشت دربند - poct-darband - ده از دهستان چهار دولی بخش قروه شهرستان سنندج .

٨٤ك جنوب خاوری قروه - ٥ك جنوب باختری همه کسی وشوسه.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ١٥٠ - مسلمان شیعه - کردی فارسی.

آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله داری - راه مالرو - تابستان اتومبیل میتوان برد.

صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی.

پشت در بند ـ ده از دهستان بیلوار بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۲۷ک خاور دیزگران ـ ۳ک پنبه‌دول.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۲۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب از چشمه و زه آب دره محلی ـ محصول غلات حبوبات لبنیات توتون تریاک
شغل زراعت ـ صنایع دستی قالیچه گلیم جاجیم بافی ـ شغل زراعت ـ راه مالرو

پشتکوه-poct-kuh ـ به ایلام مراجعه شود.

پشتکوه سراب - poct-kuh-sarâb ـ ناحیه کوچکی است در بخش کنگاور مشتمل بر قراء فش ـ فشخوران ـ سلمان آباد ـ کردکانه خرم آباد وسر آب.

پشتوه-poctove ـ ده از دهستان ماهیدشت پائین بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۵/۵ک جنوب باختری کرمانشاه ـ ۳ک سرآب قنبر.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۰۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب از چشمه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری
تابستان از طریق سراب قنبر اتومبیل میتوان برد.

پشته-pocte ـ ده از دهستان بیلوار بخش کامیاران شهرستان سنندج.
۲۰ک باختر کامیاران ـ ۶ک باختر سراب کام.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳۲۴ ـ سنی ـ کردی.
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات توتون ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو.

پشته ریزه-pocte-rize ـ ده از دهستان ماهیدشت بالا بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۳۲/۵ک جنوب خاوری کرمانشاه ـ کنار رودخانه مرک.
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۲۰۰ ـ شیعه ـ کردی لکی و فارسی.
آب از رودخانه مرك و چشمه ـ محصول غلات حبوبات ـ چغندر قند صیفی تریاک ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو.
تابستان تا کنار رودخانه اتومبیل میتوان برد.

پشته زرانگوش-pocte-zarânguc ـ ده از دهستان هندمینی بخش بدره شهرستان ایلام.
۱۱۲ک خاور ایلام ـ کنار راه مالرو صیمره
کوهستانی ـ گرمسیر ـ سکنه ۲۰۰ ـ شیعه ـ کردی.
آب از رود صیمره ـ محصول غلات لبنیات تریاک حبوبات ـ شغل زراعت و گله داری.

پشته زنجیره-pocte-zanjire ـ ده از دهستان چرداول بخش شیروان چرداول شهرستان ایلام.
۲۱ک شمال باختر چرداول ـ ۹ک خاور راه اتومبیل‌رو آسمان آباد به چرداول.
کوهستانی ـ گرمسیر ـ سکنه ۵۰ ـ شیعه ـ کردی.

آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات حبوبات تریاک برنج ـ شغل زراعت و گله داری.

پشته کش-pocte-kac ـ ده از دهستان دروفرامان بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۴ک جنوب خاور کرمانشاه ـ ۱ک کبوده.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۹۵ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب از قنات ـ محصول غلات دیم مختصر باغ لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری.

پشکلان - peckelân ـ ده از دهستان بیلوار بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۱۷ک خاور دیزگران ـ ۲ک جنوب کوره.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۱۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب از چشمه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات توتون میوجات گردو.
شغل زراعت ـ صنایع دستی قالیچه گلیم بافی ـ راه مالرو.

پل شکسته - pol-cekaste ـ ده از دهستان چهاربلوك بخش سیمینه رود شهرستان همدان.
۱۹ک خاور همدان ـ ۲ک شمال شوسه همدان به ملایر.
دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۴۱۸ ـ شیعه ـ ترکی و فارسی.
آب از قنات و رودخانه قوری چای ـ محصول غلات حبوبات انگور
شغل زراعت و گله‌داری ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه اتومبیل‌رو

پلک-palk ـ ده از بخش چوار شهرستان ایلام
۱۰ک شمال باختری شمال ـ ۹ک باختر شوسه ایلام بشاه آباد.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۹۰ ـ شیعه ـ کردی.
آب از چشمه ـ محصول غلات حبوبات ـ شغل زراعت و گله‌داری ـ صنایع دستی قالی بافی ـ راه مالرو ـ چادرنشین هستند.

پلکانه — palkâne ـ ده از بخش چوار شهرستان ایلام.
۱۶ک شمال باختری چوار ـ ۱۶ک باختر شوسه ایلام بشاه آباد.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۰۰ ـ شیعه ـ کردی.
آب از چشمه ـ محصول غلات حبوبات ـ شغل زراعت گله‌داری ـ صنایع دستی قالی بافی ـ راه مالرو. چادرنشین هستند.

پلکانه ـ ده از دهستان بیجوند بخش شیروان چرداول شهرستان ایلام.
۲۵ک جنوب خاور چرداول ـ کنار راه مالرو بیجوند.
کوهستانی ـ گرمسیر ـ سکنه ۶۰ ـ شیعه ـ کردی.
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات تریاک ـ شغل زراعت و گله‌داری راه مالرو.

پلک شباب-palk-cabâb ـ ده از دهستان علیشیروان بخش بدره شهرستان ایلام.
۷ک خاور ایلام ـ ۳ک جنوب راه مالرو بدره به ایلام.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۷۰ ـ شیعه ـ کردی.

آب از رودخانه کلم - محصول غلات لبنیات توتون تریاک - شغل زراعت و گله‌داری .

پلک لکها-balk lakhâ- ده از بخش چوارشهرستان ایلام .
۱۰ک شمال باختری چوار - ۱۰ک باخترشوسه ایلام بشاه‌آباد.
کوهستانی- سردسیر- سکنه ۸۰- شیعه -کردی.
آب‌ازچشمه - محصول‌غلات‌حبوبات- شغل زراعت و گله داری-صنایع دستی‌قالی‌بافی- راه‌مالرو- چادرنشین‌هستند .

پلنگ‌آباد-palang âbâd - ده از بخش دره شهر شهرستان ایلام .
۵ک باختر دره شهر-کنار راه‌مالرو بدره بایلام .
کوهستانی -گرمسیرمالاریائی - سکنه ۱۲۰- شیعه - لکی .
آب از رودخانه سیکان - محصول‌غلات تریاک لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری — راه مالرو.

پلنگ‌دژ-palang-dej - ده ازدهستان سرشیو بخش مرکزی شهرستان سقز .
۲۲ک جنوب سقز- ٤ک باخترگوره قلعه .
کوهستانی- سردسیر — سکنه ۱۸۰ — سنی — کردی.
آب ازچشمه وورودخانه - محصول‌غلات لبنیات توتون حبوبات - شغل زراعت و گله‌داری - راه مالرو.
نام قدیم آن عرب‌لنگ بوده .

پلنگ‌گرد - palang-gerd - ده از دهستان منصوری بخش مرکزی شهرستان شاه‌آباد .
۳۰ک جنوب خاوری شاه‌آباد - سرراه فرعی شاه‌آباد به هرسم.
دامنه - سردسیر - سکنه ۲۷۲- شیعه - کردی‌وفارسی
آب ازرود خانه شیان - محصول‌غلات حبوبات‌لبنیات چغندرقندمختصر میوه‌جات - شغل‌زراعت وگله‌داری - پاسگاه ژاندارمری دارد - عده ازگله‌داران زمستان گرمسیرمی‌روند.

پلنگین-palangin - ده ازدهستان فعله‌گری بخش سنقرکلیائی شهرستان کرمانشاهان .
۱۲ک شمال‌خاورسنقر - ٤ک شمال‌راه فرعی سنقربآب باریک.
کوهستانی- سردسیر - سکنه ۱٤۰- شیعه -کردی فارسی.
آب ازچشمه کوشک - محصول‌غلات دیمی‌تریاک توتون - شغل‌زراعت صنایع‌دستی قالیچه‌جاجیم‌وپلاس بافی.

پلوره-pelure - ده ازدهستان کلاترزان بخش رزاب‌شهرستان سنندج .
٤۵ ک شمال خاور رزاب - ٦ ک باختر راه اتومبیل رو سنندج به مریوان .
کوهستانی - سردسیر- سکنه ۱۵۰ - سنی- کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات توتون - شغل‌زراعت وگله‌داری راه مالرو.

پلوسرکان-polu-serkân- ده از دهستان اسفندآباد بخش قروه شهرستان سنندج .
۱٤ک جنوب خاوری قروه — ٦ک جنوب شوسه قروه همدان .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۰۲ - سنی -کردی .
آب ازچشمه - محصول غلات توتون میوه‌جات حبوبات لبنیات - شغل زراعت وگله‌داری - راه مالرو - تابستان اتومبیل میتوان برد .
صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم‌گلیم بافی .

پله بید - pale-bid - ده از دهستان‌پاطاق بخش سر پل ذهاب شهرستان قصرشیرین .
۱۰ک جنوب‌خاوری‌سرپل ذهاب-کنار شوسه قصرشیرین بکرمانشاه.
دامنه - معتدل - سکنه ۱۰۰ - شیعه -کردی - فارسی .
آب از سراب مارآب - محصول غلات لبنیات توتون - شغل زراعت وگله‌داری

پلیاندر -pelyândar - ده از دهستان‌کلاترزان بخش‌رزاب شهرستان سنندج .
۳۵ک شمال خاور رزاب — ۱ک جنوب راه اتومبیل رو سنندج به مریوان .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۵۰ - سنی -کردی .
آب ازرود وچشمه - محصول غلات توتون لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری - راه مالرو .

پنبه‌در- panbe-dar - ده از دهستان بالا شهرستان نهاوند .
۱٦ک جنوب خاوری شهر نهاوند — ۵ک جنوب راه شوسه نهاوندبه ملایر وبروجرد .
دامنه - سردسیر - سکنه ۱۳۵ - شیعه - لری وفارسی .
آب از چشمه - محصول غلات تریاک توتون کتیرا - شغل زراعت راه مالرو .

پنبه‌دول - panbe-dul - ده ازدهستان بیلوار بخش‌مرکزی شهرستان‌کرمانشاهان .
٤۲ک خاور دیزگران — ٦ک شمال خاوری سیاه‌در .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۸۵ - شیعه -کردی فارسی .
آب از چشمه وزه‌آب رود محلی - محصول غلات حبوبات تریاک‌پنبه توتون جزئی قلمستان — شغل زراعت — صنایع دستی قالیچه جاجیم گلیم بافی — راه مالرو .

پنج برار مورموری-panj-barâr-mur-muri- ده‌از بخش آبدانان شهرستان ایلام .
٤۲ک جنوب خاوری آبدانان — ۱۵ک جنوب راه مالرو آبدانان ایلام .
کوهستانی -گرمسیر - سکنه ۵۱۹ — شیعه — لری .
آب از چشمه‌سار — محصول غلات لبنیات پشم برنج — شغل زراعت وگله‌داری .

پنجه - panje - ده ازدهستان قرانوره بخش دیواندره شهرستان سنندج .
۷ب ۵ك شمال خاور دیواندره — انتهای خاور دهستان قره‌توره .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۵۰۰ - سنی - کردی .
آب از چشمه و قنات - محصول غلات انگور - شغل زراعت - راه مالرو .
در دومحل بفاصله ۳ کیلومتر واقع پنجه علیا وسفلی مشهور - سکنه علیا ۳۲۵ نفر است .

پنیران - panirân - ده از دهستان گاورود بخش کامیاران شهرستان سنندج .
۴۳ك شمال خاور کامیاران — ۵ك خاور قورق.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۶۵ - سنی - کردی .
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت وگله‌داری - راه مالرو .

پوست‌شوران - pust-curân - ده از دهستان قلقل رود شهرستان تویسرکان .
۳۶ك جنوب باختری شهر تویسرکان - ۳ك جنوب رودخانه تویسرکان
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۵۰ - شیعه - لری وفارسی .
آب از چشمه وچاه - محصول غلات لبنیات دیم - شغل زراعت و گله‌داری - راه مالرو .

پویان - puyân - ده از دهستان بیلوار بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۲۶ك خاور دیزگران — ۳ك جنوب کلکان نسار .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۲۰ - شیعه - کردی فارسی .
آب از چشمه ها وزه‌آب رود محلی - محصول غلات حبوبات لبنیات میوه‌جات - شغل زراعت - صنایع دستی قالیچه جاجیم بافی - راه مالرو وتا نزدیکی آبادی از شاهپورآباد اتومبیل میتوان برد .

پهلوی دژ - pahlavi-dej - نام یکی ازدهستانهای هفتگانه بخش بانه شهرستان سقز.
این دهستان درجنوب باختری بخش واقع شده محدود است از طرف شمال بدهستان سیدلو - از باختر بدهستان سرشیو بخش مرکزی سقز ازطرف خاور بدهستان پشت آربابا ازبخش بانه - از طرف جنوب بمرزایران وعراق .
منطقه‌ایست کوهستان جنگلی - هوای آن سردسیر - آب ازچشمه سار های متعدد.
سرچشمه‌دورودخانه بنام سلیمان بیك وبوین دراین دهستان از کوههای بین این دهستان و سرشیواست و هردورودخانه دردهستان پشت آربابا بهم ملحق شده تشکیل رودخانه نیروان را میدهند .
بلند ترین قله کوههای مرز دراین دهستان کوه کوتەرش میباشد که ۲۸۴۲ مترازسطح دریا ارتفاع دارد . از قلل مرتفع بین این دهستان و دهستان سرشیو قله کوه هفت تاش را میتوان نام برد که ۲۴۴۶ مترارتفاع دارد .
گود ترین نقطه دهستان اراضی آبادی شترمل میباشد که ۱۵۲۵ مترارتفاع دارد .
محصول عمده دهستان غلات مختصر حبوبات لبنیات و انواع محصول جنگلی از قبیل مازوج - سقز - قلقاف وغیره - شغل سکنه زراعت گله‌داری تهیه ذغال وهیزم است .
این دهستان از ۳۰ آبادی کوچك تشکیل شده سکنه آن در حدود ۳ هزارنفر قراء مهم آن بشرح زیراست :
پهلویدژ - بوین بالاو پائین - کانی ناو - دوسینه .
زبان مادری ساکنین دهستان کردی مذهب مسلمان سنی است
راههای دهستان مالرو فقط تابستان وفصل خشکی از بانه تاآبادی عباس‌آباد اتومبیل میتوان برد .

پهلوی دژ - ده مرکزدهستان پهلویدژ بخش بانه شهرستان سقز.
۲۱ك جنوب خاوری بانه - ۳ك عباس‌آباد - ۵ك مرزایران عراق.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۶۵ - سنی - کردی.
آب ازچشمه — محصول غلات توتون ارزن گردو ذغال مازوج قلقاف - شغل زراعت - راه مالرو - پاسگاه انتظامات دارد .
نام قدیم آن ننوربوده.

پهله - pahle — ده مرکز بخش زرین آباد ازشهرستان ایلام در ۱۴۴ ك جنوب خاوری شهرایلام واقع شده است .
کوهستانی - گرمسیر - آب مشروبی ازرودخانه میمه وچشمه‌سار محصول غلات حبوبات تریاك لبنیات دیم - شغل زراعت وگله‌داری راه مالرووصعب‌العبور.
اداره بخشداری - پاسگاه ژاندارمری دارد .
زیارتگاهی بنام سیدنصرالدین در ۲۱ك شمال باختراین‌ده واقع‌شده ومحل‌زیارتگاه اهالی پشتکوه میباشد .
زبان مادری کردی بعربی آشنا - مذهب آنها مسلمان شیعه و جمعیت آن درحدود ۴۰۰ نفراست - راه مالرو.

پهن‌آباد - pahn-âbâd - ده‌ازدهستان چهاربلوك بخش سیمینه‌رود شهرستان همدان .
۱۱ك شمال خاورهمدان - ۶ك شمال‌شوسه همدان بملایر
دامنه — سردسیر — سکنه ۱۸۵ - شیعه - ترکی‌وفارسی
آب ازرودخانه قوری چای وقنات - محصول غلات حبوبات انگور لبنیات - شغل‌زراعت وگله‌داری - صنایع دستی‌زنان قالی‌بافی - راه اتومبیل‌رو .

پهنه بر - pahne-bor - ده‌از دهستان‌چهاربلوك بخش‌سیمینه‌رود شهرستان همدان .
۳۴ك شمال باختری همدان - کنار شوسه همدان بسنندج.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۴۱۵ — شیعه و ترکی .

آب از چشمه وچاه – محصول غلات لبنیات حبوبات – شغل زراعت و گله‌داری – صنایع دستی زنان قالی بافی .

پهنه‌بر – ده از دهستان زنگوان بخش شیروان چرداول شهرستان ایلام .

۱۴ک جنوب چرداول – کنار راه اتومبیل‌رو زنگوان

کوهستانی – سردسیر – سکنه ۲۵۰ – شیعه – کردی .

آب ازرودخانه زنگوان – محصول غلات حبوبات لبنیات – شغل زراعت و گله‌داری .

پهنه‌بر – ده از دهستان نجف‌آباد شهرستان بیجار .

۱۶ک شمال‌خاوری نجف‌آباد – جنوب کنار شوسه بیجار – سنندج

تپه ماهور – سردسیر – سکنه ۱۶۵ – شیعه – کردی فارسی .

آب ازچشمه – محصول‌غلات لبنیات – شغل‌زراعت گله داری – صنایع دستی قالیچه‌جاجیم گلیم بافی – پاسگاه ژاندارمری‌دارد – راه‌مالرو تابستان اتومبیل‌میتوان‌برد .

پیاز آباد -piyâz-âbâd- ده ازدهستان زردلان بخش‌مرکزی شهرستان کرمانشاهان .

۷۳ک جنوب مادری کرانشت – ۳۷ک سراب فیروز آباد .

کوهستانی – سردمعتدل – سکنه ۴۷۰ – شیعه – لکی کردی فارسی

آب ازرودخانه صمیره وچشمه – محصول غلات لبنیات تریاك – شغل زراعت راه مالرو – تهیه‌هیزم وذغال – ازطایفه کوشوندهستند .

تابستان به کوه‌نمیر میروند .

پیامن -piyâmen- ده ازدهستان زردلان بخش‌مرکزی‌شهرستان کرمانشاهان .

۷۳ک جنوب خاوری‌کرمانشاه – ۳۱ک سراب فیروزآباد .

کوهستانی – سرد معتدل – سکنه ۱۵۰ – شیعه – لکی کردی‌فارسی .

آب از رودخانه صیمره – محصول غلات لبنیات تریاك – شغل زراعت وگله‌داری‌تهیه هیزم ذغال – راه‌مالرو – ازطایفه‌کوشوندهستند .

تابستان کوه‌نمیر میروند .

پیاوین -peyâvin- ده ازدهستان نمشیر بخش‌بانه‌شهرستان سقز

۳۰ک شمال‌باختری بانه – ۴۶ک‌شمال خاوری شوسه بانه‌به‌سردشت

کوهستانی – سردسیر – سکنه ۱۰۵ – سنی – کردی .

آب از چشمه – محصول غلات لبنیات ارزن و محصولات جنگلی شغل زراعت وگله‌داری – راه‌مالرو .

پیچون -peyçun- ده‌از دهستان کلاترزان بخش‌رزاب‌شهرستان سنندج .

۲۸ک شمال خاوررزاب – ۱۱ك راه شوسه مریوان به‌سنندج .

کوهستانی – سردسیر – سکنه ۱۳۰ – سنی – کردی .

آب‌از چشمه – محصول‌غلات لبنیات و توتون – شغل زراعت گله‌داری وذغال فروشی – راه‌مالرو .

پیران -pirân- ده ازدهستان ذهاب بخش سرپل‌ذهاب‌شهرستان قصرشیرین .

۱۰ك شمال خاورسرپل‌ذهاب – کنار راه عمومی ریژاب .

کوهستانی – گرمسیرمالاریائی – سکنه ۵۰۰ – سنی – کردی – فارسی .

آب از رودخانه الوند – محصول غلات میوه جات صیفی لبنیات شغل‌زراعت وگله داری – راه مالرو – انجیراین محل‌بخوبی معروف است .

پیرانبار -pir-anbâr- ده‌از دهستان‌جاجیلو بخش‌کبودراهنگ شهرستان همدان .

۲۱ك قصبه باختری‌کبودراهنگ – ۵ك باخترحصار .

تپه ماهور – سرد – سکنه ۲۲۰ – شیعه – ترکی .

آب‌ازقنات – محصول‌غلات‌لبنیات – شغل‌زراعت‌وگله‌داری – راه مالرو .

تابستان ازحصار اتومبیل میتوان برد .

پیرانشاه -pirân-câh- ده‌کوچکی است از دهستان‌ویسه‌بخش مریوان شهرستان سنندج .

۲۱ك جنوب باختری دژشاهپور – ۳ك‌مرزایران عراق .

کوهستانی – سردسیر – سکنه ۷۵ – سنی – کردی .

آب ازچشمه – محصول غلات برنج لنبیات – شغل‌زراعت – راه‌مالرو . پاسگاه‌مرزبانی دارد .

پیران کهنه -pirân-kohne- ده‌ازدهستان ویسه‌بخش‌مریوان شهرستان‌سنندج

۲۰ك جنوب باختر دژشاهپور – ۱ک پیران شاه .

دامنه – سردسیر – سکنه ۱۰۰ – سنی – کردی .

آب ازچشمه – محصول غلات مختصر برنج لبنیات – شغل زراعت گله‌داری – راه‌مالرو .

پیربابا‌علی -pir-bâbâ-ali- ده‌از دهستان اسفندآباد بخش قروه شهرستان سنندج .

۱۷ک باختر قروه – ۶ ک جنوب راه فرعی راه اتومبیل رو قروه سنقر .

کوهستانی – سردسیر – سکنه ۲۶۰ – سنی – کردی .

آب ازچشمه و قنات – محصول غلات میوجات لبنیات – شغل زراعت وگله‌داری – صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم‌بافی – راه‌مالرو .

پیر بادام -pir-bâdâm- ده‌از دهستان‌مهربان بخش‌کبودر اهنگ شهرستان همدان .

۷۳ك شمال باختری‌کبو در اهنگ – کنارراه اتومبیل رواکنلو به‌قهرد .

تپه‌ماهور – سردسیر مالاریائی – سکنه ۴۰۲ – شیعه – ترکی‌وکردی .

آب ازچشمه وقنات – محصول غلات دیم انگور صیفی لبنیات – شغل زراعت‌گله‌داری – صنایع دستی‌زنان قالی‌بافی – راه‌مالرو – تابستان ازقهرد واکنلو اتومبیل میتوان‌برد .

پیرتاج -pir-tâj- نام یکی از دهستانهای هفتگانه شهرستان بیجار است

این دهستان درخاور شهرستان واقع محدود است از طرف شمال

بدهستان کرانی - از باختر بدهستانهای خسرو آباد و نجف آباد - از جنوب بدهستان گاو بازه - از خاور به بخش قیدار شهرستان زنجان
هوای دهستان مانند سایر نقاط دیگر شهرستان گروس سردسیر میباشد.
سلسله جبال مرکزی شهرستان از وسط این دهستان میگذرد و قلل مرتفع آن از باختر نغاور کوه خسرو عرب - کوه تماشا و کوه چنگ الماس نامیده میشود ارتفاع بلند ترین قلل کوههای مذکور بترتیب ۲۵۵۵ — ۲۲۵۸-۲۵۲۵ متر است.
رودخانه تلوار که از دهستانهای خسرو آباد و مهربان سر چشمه گرفته دراین دهستان درجهت شمال خاور جاری پس از گذشتن از دهستان قشلاقات افشار برودخانه قزل اوزان ملحق میشود - آب آن زیاد و شیرین ولی بواسطه عمق زیاد استفاده از آن بعمل نمی آید.
آب قراء دهستان ازچشمه‌ها و قنوات تامین میشود.
محصول عمده دهستان غلات لبنیات و یونجه میباشد - شغل ساکنین دهستان زراعت و گله‌داری است - صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی برای مصرف خودوجزئی صادرات دارد.
راه‌شوسه‌بیجار - همدان از باختر این‌دهستان وراه‌شوسه بیجارزنجان ازشمال آن میگذرد بعلاوه در فصل خشکی ممکن است به‌قراءمهم آن اتومبیل برد.
زبان مادری ساکنین دهستان کردی و ترکی مذهب آنان مسلمان‌شیعه اثنی عشری است.
دهستان پیرتاج از ٤٠ آبادی بزرگ و کوچك تشکیل شده سکنه آن درحدود ۱۲ هزار نفر مرکز دهستان قصبه پیرتاج است.
قراء مهم دهستان به‌نسبت‌کثرت سکنه بشرح زیر است.
پیرتاج - حسن‌تمور - سیدان - جبرئیل - نکارستان - گراچقا — فتح آباد - چولجه.

پیرتاج - قصبه‌مرکز دهستان پیرتاج بخش حومه‌شهر بیجار مرکز دهستان.
٦٦ك خاور بیجار.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۵۰۰ - شیعه - ترکی.
آب ازچشمه و قنات - محصول غلات میوه وانگور فراوان - قلمستان لبنیات - شغل زراعت گله داری باغبانی - صنایع دستی زنان قالیچه و جاجیم بافی - راه مالرو در فصل خشکی ازطریق خان باغی اتومبیل میتوان برد دستان پاسگاه ژاندارمری - ٥ باب دکان دارد.

پیرحیاتی - pir-hayâti - ده‌ازدهستان ماهیدشت پائین‌بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۱ الی ۳ کیلومتری شمال باختر رباط ماهیدشت - کنار رودخانه مرك دشت - سردسیر - سکنه ۱۵۰ - شیعه - کردی فارسی.
آب ازرودخانه مرك - محصول غلات حبوبات صیفی چغندرقند - شغل زراعت - راه مالرو - تابستان اتومبیل میتوان برد.
دردومحل بفاصله دوکیلو متر واقع بعلیا وسفلی مشهور سکنه سفلی ۸۰ نفراست.

پیرحیاتی - ده از دهستان حومه بخش مرکزی شهرستان کرمانشاه ١٤ك شمال باختر کرمانشاه - ١ك جنوب شوسه کردستان شمال قره‌سو دشت - سردسیر - سکنه ۷۰ - شیعه - کردی فارسی.
آب از قره‌سو - محصول غلات خیار لبنیات - شغل زراعت - گله‌داری از راه شوسه اتومبیل میتوان برد.

پیرحیاتی باوندپور - pir-hayâti-bâvand-pur - ده از دهستان باوندپور بخش مرکزی شهرستان شاه آباد
۳۳ك شمال خاوری شاه آباد - کنار رودخانه مرك دشت - سردسیر - سکنه ۱٦۰ - شیعه - کردی فارسی.
آب ازرودخانه مرك - محصول غلات دیم لبنیات - شغل زراعت گله‌داری عده‌ای از گله‌داران زمستان گرمسیر قصر شیرین میروند.

پیرخضران - pir-xezrân - ده از دهستان کلاترزان بخش رزاب شهرستان سنندج.
٢٤ك شمال خاور رزاب — ۸ك جنوب راه اتومبیل رو سنندج به مریوان.
کوهستانی — معتدل - سکنه ۲۰۰ - سنی - کردی.
آب از رودخانه کوهی وچشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات توتون گردو - شغل زراعت و گله‌داری - راه‌مالرو.
زیارتگاهی بنام پیرخضران دارد بنای آن قدیمی است.

پیرسراب - pir-sarâb — ده از دهستان خدابنده لو بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان.
۹ك شمال باختر صحنه - جنوب کوه آقداش.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۲٥ - شیعه - کردی فارسی.
آب ازچشمه — محصول غلات آبی دیمی قلمستان میوجات تریاک شغل زراعت گله‌داری - راه‌مالرو.

پیرسلیمان - pir-soleymân - ده ازدهستان اسفندآباد بخش قروه شهرستان سنندج.
۱۳ك جنوب قروه — ١ك جنوب امین آباد.
کوهستانی - سردسیر — سکنه ٦۰۰ - سنی - کردی.
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت و گله داری صنایع دستی قالیچه جاجیم و گلیم بافی - راه‌مالرو.

پیرسواران - pir-savârân - ده از دهستان سامن شهرستان ملایر.
۲۱ك جنوب ملایر — ۱۰ك خاورشوسه ملایر بروجرد.
کوهستانی - معتدل‌مالاریائی — سکنه ٦۳۸ — شیعه — فارسی.
آب ازچشمه - محصول غلات حبوبات صیفی — شغل‌زراعت - صنایع دستی قالی بافی - راه‌مالرو.

پیرشاهوردی - pir-câh-verdi - ده‌ازدهستان حومه‌شهرستان ملایر.
۱۷ك خاورملایر — ۳ك جنوب اتومبیل‌رو ملایر بشاوه واراك
کوهستانی — معتدل‌مالاریائی — سکنه ۱٥۱ — شیعه — فارسی.

آب از قنات ـ محصول غلات ـ شغل زراعت ـ صنایع دستی قالی بافی راه مالرو .

پیر شمس الدین- pir-camsaddin - ده از دهستان جلگه افشار بخش اسدآباد شهرستان همدان .

۱۸ ک جنوب باختر قصبه اسدآباد ـ ٤ ک باختر شوسه اسدآباد به کنگاور .

جلگه ـ سردسیر مالاریائی ـ سکنه ۲٤۰ ـ شیعه ـ کردی ترکی.

آب از قنات ـ محصول غلات لبنیات حبوبات تریاک صیفی ـ شغل زراعت و گله داری ـ صنایع دستی جاجیم بافی ـ راه در تابستان اتومبیل رو.

پیر صفا -pir-safâ ـ ده از دهستان ویسه بخش مریوان شهرستان سنندج .

۳۹ ک شمال باختر دژ شاهپور از راه کانی سانان ـ باختر دریاچه زریوار

دامنه ـ سردسیر مرطوب مالاریائی ـ سکنه ۱۲۰ ـ سنی ـ کردی.

آب از چشمه ـ محصول غلات برنج حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت و گله داری ـ راه مالرو.

پیر عمران- pir-emrân ـ ده از دهستان میرده بخش مرکزی شهرستان سقز .

٥٤ ک جنوب باختری سقز ـ ۱۵ ک جنوب شوسه سقز به بانه.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۵۰ ـ سنی ـ کردی.

آب از چشمه ـ محصول غلات توتون لبنیات ـ شغل زراعت و گله داری راه مالرو.

پیر غنی- pir-qani ـ ده کوچکی است از دهستان پهلوی دژ بخش بانه شهرستان سقز.

۱۱ ک جنوب خاوری بانه ـ سکنه ۳۰ نفر.

پیر غیب- pir-qeyb ـ ده از دهستان آورزمان شهرستان ملایر.

۳۰ ک شمال باختری ملایر ـ ۹ ک جنوب راه شوسه ملایر به تویسرکان

کوهستانی ـ معتدل مالاریائی ـ سکنه ٤۸۰ ـ شیعه ـ فارسی.

آب از قنات و چشمه ـ محصول غلات صیفی ـ شغل زراعت ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه مالرو.

یک امامزاده بنام پیرغیب در این ده وجود دارد.

پیر غیب ـ ده از دهستان پایروند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاه

۲۰ ک کرمانشاه ـ ۵/۱ ک کنشت.

دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۲۰۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.

آب از سراب کنشت ـ محصول غلات عدس لبنیات ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو ـ تابستان اتومبیل میتوان برد.

پیر قاسم -pir-qâsem ـ ده از دهستان دینور بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان .

۲۸ ک شمال باختری صحنه ـ ۵ ک باختر شوسه کرمانشاه به سنقر

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۱۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.

آب از چشمه ـ محصول غلات دیمی ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو.

پیر کاشان -pir-kâcân ـ ده از دهستان بیلوار بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.

۷ ک جنوب خاوری مرزبانی ـ کنار راه مرزبانی به کندوله.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ٤۷۰ ـ شیعه ـ ترکی فارسی .

آب از قنات و چشمه ـ محصول غلات آبی و دیمی تریاک توتون لبنیات مختصری قلمستان ـ شغل زراعت ـ راه مالرو ـ تابستان از رزین اتومبیل میتوان برد.

پیر محمد pir-mohammad ـ ده از دهستان بیلوار بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.

۱٦ ک شمال خاوری دیزگران ـ ۲ ک چنگره.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۵٦ ـ سنی ـ کردی فارسی.

آب از چشمه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات توتون مختصر قلمستان ـ شغل زراعت ـ راه مالرو ـ صنایع دستی قالیچه و جاجیم بافی.

پیر مزد -pir-mozd ـ ده از دهستان میاندربند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.

٥٦ ک شمال باختری کرمانشاه ـ ۱/۵ ک باختر شوسه سنندج.

دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۱۰۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی .

آب از رودخانه رازآور ـ محصول غلات حبوبات دیم لبنیات ـ شغل زراعت . از برنجان اتومبیل میتوان برد

پیر مقدار -pir-meqdâr ـ ده از دهستان سورسور بخش کامیاران شهرستان سنندج.

٤۳ ک شمال خاور کامیاران ـ ۹ ک شوسه کرمانشاه سنندج.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳۷۱ ـ سنی ـ کردی

آب از چشمه ـ محصول غلات ـ لبنیات توتون ـ شغل زراعت گله داری راه مالرو.

پیر ملو — pir-malu ـ ده از دهستان چهاردولی بخش اسدآباد شهرستان همدان.

۱۹ ک شمال قصبه اسدآباد ـ ۵ ک شمال چنار عباس خان .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳۰۸ ـ شیعه ـ کردی فارسی .

آب از چشمه ها ـ محصول غلات لبنیات انگور حبوبات تریاک ـ شغل زراعت و گله داری ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه مالرو.

پیر میشان -pir-micân ـ ده از دهستان آورزمان شهرستان ملایر

۲۱ ک شمال شهر ملایر ـ کنار باختری راه شوسه ملایر به همدان.

جلگه ـ معتدل مالاریائی ـ سکنه ۹۰۳ ـ شیعه ـ فارسی.

آب از قنات ـ محصول غلات تریاک صیفی دیم.

شغل زراعت ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه اتومبیل رو.

پیر ویس آباد -pir-veys-âbâd ـ ده از دهستان میاندربند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان

۲۵/۵ ک شمال باختری کرمانشاه ـ ۳/۵ ک باختر شوسه کردستان

دشت - سردسیر - سکنه ۷۰ - شیعه - کردی فارسی .
آب ازچم لوچ محصول غلات حبوبات دیمی لبنیات .
شغل زراعت - ازطریق چشمه خضر الیاس اتومبیل میتوان برد .

پیری بیگ - piri-beyg - ده ازدهستان درجزین بخش رزن شهرستان همدان.
۱۵ ک جنوب خاوری رزن - ۳ ک جنوب خاور قروه .
جلگه - سردسیر مالاریائی - سکنه ۱۶۹ - شیعه - ترکی.
آب از قنات - محصول غلات - حبوبات صیفی - شغل زراعت - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو.

پیر یوسف - pir-yusef - ده از دهستان جلگه افشار دوم بخش اسدآباد شهرستان همدان.
۲۳ ک جنوب باختری قصبه اسدآباد - ٤ ک جنوب باختر راه فرعی اسدآباد بهاك لك.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۷۰ - شیعه - کردی فارسی .
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت و گله داری - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو.

پیر یونس - pir-yunes - ده ازدهستان کل تپه فیض اله بیگی بخش مرکزی شهرستان سقز.
۲۰ ک شمال خاوری سقز - ٥ ک شمال خاور آق تپه.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۷۰ - سنی - کردی.
آب ازچشمه و رودخانه - محصول غلات لبنیات توتون تنباکو - شغل زراعت گله داری - راه مالرو.

پیش خور - pic-xor - نام یکی از دهستانهای بخش رزن شهرستان همدان.
این دهستان درجنوب خاوری بخش وشمال رودخانه قره چای واقع شده محدود است
ازشمال بدهستان درجزین - ازجنوب رودخانه قره چای - ازخاور بخش نوبران شهرستان ساوه - از باختر دهستان درجزین.
قسمت شمال دهستان کوهستانی و جنوب آن برودخانه قره چای میرسد ودشت است هوای دهستان معتدل آب از چشمه - محصول عمده غلات دیم و لبنیات است - معاش سکنه بیشتر از محصولات دامی تامین میگردد .
راه فرعی کاروانسرا معروف براه اصفهان از رزن به نوبران ازشمال دهستان ور عمودی فامینین به نوبران تقریباً ازجنوب آن میگذرد خط تلفن همدان به ساوه نیز کنار راه عومی فامینین کشیده شده است.
این دهستان از ۲۸ آبادی کوچك تشکیل شده سکنه آن درحدود ۴۰۰۰ نفر وقراء مهم آن بشرح زیراست . ده دوان - زرق - باوان - قیشانه - صادقلو - چرقلو .

پیفانج - pifânaj - ده از دهستان جلگه افشار بخش اسدآباد شهرستان همدان.
۲۳ ک جنوب باختر قصبه اسدآباد - ۲ ک باختر شوسه اسدآباد به کنگاور.

جلگه - سردسیر - سکنه ۳۹۰ - شیعه - کردی - ترکی - فارسی.
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات تریاك مختصر انگور
شغل زراعت و گله داری - صنایع دستی زنان جاجیم بافی
راه در فصل خشکی اتومبیل رو.

پی فرخین - peyfarxin - ده از بخش دهلران شهرستان ایلام .
۴۰ ک شمال باختری دهلران - ٤ ک شمال راه شوسه دهلران به نصریان
کوهستانی - گرمسیر - سکنه ۲۶۷ - شیعه - کردی.
آب از چشمه ها - محصول غلات روغن پشم - شغل زراعت و گله داری - راه مالرو - ساکنین ازطایفه مموش هستند.
بنای امامزاده بنام ابراهیم از آثار قدیمی است.
دردو محل بفاصله ۱ کیلومتر واقع علیا و سفلی نامیده میشوند - سکنه علیا ۱۱۷ نفر

پیلجین - pilajin - ده از دهستان سرد رود بخش رزن شهرستان همدان .
۱۸ ک باختر قصبه رزن - ۹ ک جنوب دمق.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۹۱ - شیعه - ترکی.
آب ازچشمه - محصول غلات مختصر انگور لبنیات - شغل زراعت و گله داری - راه مالرو - تابستان ازدمق میتوان اتومبیل برد.

پیلان گرگ - pilân - gorg - ده از دهستان کرزان رود شهرستان تویسرکان .
٦ ک باختر تویسرکان - ۲ ک راه شوسه تویسرکان بکرمانشاه.
دامنه - سردسیر - سکنه ۸۰۰ - شیعه - فارسی کردی.
آب ازرودخانه کرزان رود و قنات - محصول غلات دیم صیفی انگور گردو تریاك قلمستان - شغل زراعت و گله داری - راه مالرو.

پیله - pile - ده ازدهستان سرشیو بخش مریوان شهرستان سنندج
۸ ک شمال خاوری دژشاهپور - ٥ ک شمال راه سنندج .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۸۰ - سنی - کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات - شغل زراعت و گله داری راه مالرو.

پیله کان - pile-kân - ده ازدهستان درجزین بخش رزن شهرستان همدان .
۱۸ ک جنوب خاوری قصبه رزن - ۲ ک جنوب راه اتومبیل رو رزن به همدان .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ٦۰ - شیعه - ترکی.
آب از رودخانه - محصول غلات حبوبات صیفی لبنیات - شغل زراعت و گله داری - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو.

پیهان - peyhân - ده ازدهستان حومه شهرستان ملایر.
۲۱ ک جنوب ملایر - ۹ ک جنوب راه شوسه ملایر به اراك .
جلگه - معتدل مالاریائی سکنه ٤۱۳ - شیعه - فارسی.
آب از رودخانه - محصول غلات صیفی - شغل زراعت - صنایع دستی قالی بافی - راه فرعی بشوسه دارد.

ت

تاته‌رشید – tâte-racid – ده از دهستان ییلاق بخش حومه شهرستان سنندج .
۳٤ک شمال خاور سنندج – ۱۰ک شمال شوسه سنندج به‌همدان .
جلگه – سردسیر – سکنه۲٦٥ – سنی –کردی .
آب‌از چشمه – محصول غلات – شغل زراعت‌گله‌داری – راه مالرو – صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی .

تاج آباد – tâj-âbâd – ده‌از دهستان‌چهار بلوک بخش سیمینه رودشهرستان همدان .
۲۸ک جنوب باختری‌قصبه بهار – ۱ک جنوب‌شوسه همدان به‌کرمانشاه
کوهستانی – سردسیر – سکنه ۱۳۰۰ – شیعه –کردی‌وفارسی .
آب ازچشمه – محصول غلات انگور – شغل‌زراعت وگله‌داری .
صنایع‌دستی زنان قالی‌بافی – راه درفصل خشکی‌اتومبیل رو .
دردومحل بفاصله ٤کیلو متر واقع به تاج آباد بالاوپائین نامیده میشوند سکنه پائین ۸۹٦ نفراست .

تاریک‌دره – târik-dare –ده‌از دهستان خزل‌شهرستان‌نهاوند
۳۰ک شمال باختری نهاوند – ۸ک‌جنوب کنگاور‌کهنه .
کوهستانی – سردسیرمالاریائی – سکنه ٥۹۰ – شیعه –لری‌وفارسی
آب‌از رودخانه – محصول غلات تریاک توتون حبوبات‌لبنیات – شغل زراعت‌وگله داری – راه‌مالرو .
دردو محل نزدیک بهم واقع تاریک دره بالاوپائین نامیده شده‌سکنه بالا ٤۰۰ نفراست .

تاریکه – târike – ده‌کوچکی است ازدهستان جوانرودبخش پاوه شهرستان سنندج .
کوهستانی – سردسیر – سکنه٤٤ نفر .

تاریوند – târivand – ده‌از بخش سومار شهرستان قصرشیرین
٦ک جنوب‌باختری سومار – ۲ک‌مرز ایران و عراق کنار رودخانه کنگیر .
دشت –گرمسیر – سکنه۱۷۰ – شیعه –کردی.
آب ازرودخانه‌کنگیر –محصول‌غلات‌لبنیات برنج‌مختصر حبوبات ذرت پسته– شغل زراعت گله‌داری– راه مالرو .

تازه‌آباد – tâze-âbâd – ده‌از دهستان فعله‌گری بخش‌سنقر وکلیائی کرمانشاهان.
۲۰ک شمال خاوری سنقر– ٦ک خاورهزار خانی.
کوهستانی – سردسیر – سکنه۲۷۰ – شیعه – کردی فارسی.
آب از قنات و چشمه – محصول غلات حبوبات تریاک توتون – شغل زراعت – صنایع قالیچه جاجیم پلاس بافی .

تازه‌آباد – ده از دهستان اوباتو بخش دیواندره شهرستان‌سنندج
٤٦ک شمال دیواندره – ۳ک‌شمال کانی‌شیرین .
کوهستانی – سردسیر – سکنه ۱٦۰ – سنی –کردی.
آب‌ازرودخانه‌وچشمه –محصول غلات حبوبات توتون – شغل زراعت گله‌داری – راه مالرو.

تازه‌آباد – ده ازدهستان‌تیلکوه بخش دیواندره شهرستان‌سنندج
٥٤ک شمال باختردیواندره– ۱۰ ک جنوب‌ایرانشاه .
کوهستانی–سردسیر – سکنه۱٤۰ — سنی –کردی .
آب‌از چشمه – محصول‌غلات توتون عسل روغن پشم – شغل زراعت گله‌داری – راه مالرو .

تازه‌آباد – ده‌از دهستان بالک‌بخش مریوان‌شهرستان سنندج .
٤ک خاور دژشاهپور –۰/٥ک جنوب‌راه‌اتومبیل روسنندج به‌مریوان.
جلگه – سردسیر مالاریائی – سکنه ۷۰ – سنی — کردی .
آب ازچشمه – محصول‌غلات حبوبات لبنیات توتون‌برنج –شغل‌زراعت گله‌داری – راه‌مالرو .

تازه آباد – ده‌ازدهستان‌سورسور بخش کامیاران شهرستان‌سنندج
۱۳ک شمال خاورکامیاران –کنار شمالی‌رودخانه گاورود .
کوهستانی – سردسیر – سکنه٦٦ – سنی –کردی .
آب‌از رودخانه گاورود وچشمه –محصول غلات لبنیات –شغل‌زراعت گله‌داری – راه مالرو .

تازه‌آباد – ده‌ازدهستان‌بیلوار بخش‌مرکزی شهرستان کرمانشاه
۱۲ک شمال‌خاوری دیزگران –کنارراه مالرو وعمومی دیزگران‌سامله
کوهستانی – سردسیر – سکنه٦٥ – شیعه –کردی‌فارسی .
آب از چشمه – محصول غلات حبوبات لبنیات توتون مختصر قلمستان شغل‌زراعت–راه مالرو.

تازه‌آباد– ده ازدهستان‌حومه‌بخش مرکزی شهرستان‌کرمانشاهان
۸ک شمال‌کرمانشاه – ۱ک‌سرخه لیژه .
دشت – سردسیر – سکنه۲٥ نفر.

تازه‌آبادآصف - tâze-âbâd-âsef - ده‌از دهستان سارال بخش دیواندره شهرستان سنندج .
۲۰ک جنوب باختری دیواندره ـ ۲ک کانی کبود .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۱۰ ـ سنی ـ کردی .
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت کله داری — راه‌مالرو .

تازه‌آبادآوریه - tâze-âbâd-âverye - ده از دهستان اسفندآباد بخش قروه شهرستان سنندج .
۱۵ک جنوب‌باختر قروه ـ کنارراه‌مالرو عمومی وخطتلفن قروه ـ سنقر
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۰۰ ـ سنی ـ کردی .
آب‌از چشمه ـ محصول غلات‌لبنیات ـ شغل‌زراعت‌وگله‌داری ـ صنایع دستی قالیچه گلیم بافی ـ راه‌مالرو .

تازه‌آباد بزنقران - tâze-âbâd-bezenqerân - ده‌از دهستان حسین‌آباد بخش دیواندره شهرستان سنندج .
۱۱ک شمال حسین‌آباد ـ کنارشوسه فعلی سنندج به سقز .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۰۰ ـ سنی ـ کردی .
آب‌از چشمه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت‌گله‌داری

تازه‌آباد پیرتاج - tâze - âbâd-pir-tâj - ده‌ازدهستان سیلتان شهرستان بیجار .
۴۶ ک‌جنوب خاوری حسن‌آباد سوگند — ۳ک‌جنوب رودخانه قزل اوزان .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۴۰ ـ شیعه ـ ترکی .
آب‌از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل‌زراعت گله‌داری .
صنایع دستی زنان قالیچه‌وجاجیم بافی ـ راه‌مالرو .

تازه‌آبادتفلی - tâze-âbâd-tefli - ده‌از دهستان اورامان بخش‌رزآب شهرستان سنندج .
۱۶ک‌شمال باختر رزآب ـ کنار راه اتومبیل رومریوان به‌رزاب .
کوهستانی ـ معتدل ـ سکنه ۵۰ ـ سنی ـ کردی .
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات‌توتون ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو .

تازه آباد چراغ آباد - tâze-âbâd-çerâq-âbâd - ده‌از دهستان ییلاق بخش حومه شهرستان سنندج .
۴۲ک خاور سنندج ـ ۶ک‌جنوب باختری دهگلان .
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۱۰۰ نفر .

تازه آباد چهل گزی - tâze-âbâd-çehel-gazi - ده‌از دهستان حسین‌آباد بخش حومه شهرستان سنندج .
۱۸ک شمال سنندج ـ ۱ک چهل‌گزی .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۶۰ ـ سنی ـ کردی .

آب‌از رودخانه وچشمه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات ـ شغل‌زراعت گله‌داری ـ راه‌مالرو .

تازه‌آباد خلیل آباد - tâze-âbâd-xalil-âbâd - ده‌ازدهستان اسفندآباد بخش‌قروه شهرستان سنندج .
۱۸ک باختر قروه ـ کنار راه اتومبیل روقروه‌به‌سنقر .
جلگه ـ سردسیر ـ سکنه ۱۵۵ ـ سنی ـ کردی فارسی .
آب‌از قنات ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل‌زراعت گله‌داری .
صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی .

تازه آباد دوله‌رش - tâze-âbâd-dule-rac - ده از دهستان سارال بخش میرانشاه شهرستان سنندج .
۴۸ک‌جنوب باختری دیواندره ـ ۱۵ک‌جنوب باختر گاوآهن تو .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۴۵ ـ سنی ـ کردی .
آب‌از چشمه ـ محصول غلات لبنیات‌توتون حبوبات ـ شغل زراعت‌و گله‌داری ـ راه مالرو .

تازه آباد دوویسه - tâze-âbâd-do-veyse - ده از دهستان کلاترزان بخش‌حومه شهرستان سنندج .
۱۵ک شمال باختری سنندج ـ ۳ک خاور دوویسه .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۷۵ ـ سنی ـ کردی .
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری راه‌مالرو .

تازه‌آباد دیزج - tâze - âbâd-dizaj - ده از دهستان چهاردولی بخش قروه شهرستان سنندج .
۱۸ک جنوب خاور قروه ـ سرراه شوسه قروه ـ همدان .
دشت — سردسیر ـ سکنه ۳۴۵ ـ مسلمان شیعه ـ کردی فارسی .
آب‌از چشمه ـ محصول غلات‌لبنیات حبوبات ـ شغل‌زراعت گله‌داری ـ صنایع دستی قالیچه جاجیم‌گلیم بافی ـ راه مالرو ـ این‌ده مشهور به ناظم آباد است . قهوه‌خانه‌ای‌کنار شوسه دارد .

تازه آباد سرآب قحط - tâze-âbâd-sarâb-qaht - ده‌از دهستان اسفندآباد بخش‌قروه شهرستان سنندج .
۲۴ک باختر قروه ـ ۷ک جنوب‌شوسه سنندج ـ قروه .
جلگه ـ سردسیر ـ سکنه ۲۰۰ ـ سنی کردی .
آب‌ازچاه ـ محصول‌غلات دیم‌لبنیات ـ شغل زراعت‌گله‌داری ـ قالیچه جاجیم‌گلیم بافی ـ راه مالرو ـ تابستان اتومبیل میتوان برد .

تازه‌آباد سردالان - tâze-âbâd-sar-dâlân - ده از دهستان قراتوره بخش دیواندره شهرستان سنندج .
۱۷ک خاور دیواندره ـ ۴ک‌شمال رودخانه‌قزل‌اوزان .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۳۰ — سنی ـ کردی .
آب‌ازرودخانه وچشمه ـ محصول غلات‌حبوبات لبنیات ـ شغل‌زراعت گله‌داری ـ راه مالرو .

تازه‌آباد سریاس - tâze-âbâd-sar-yâs - ده‌کوچکی است ازدهستان‌جوانرودبخش‌پاوه شهرستان سنندج . فعلا مخروبه‌است .

تازه آباد عیسی آباد — tâze-âbâd isi-âbâd - ده از دهستان کلاترزان بخش رزاب شهرستان سنندج.
۲۷ک باختر سنندج — ۲/۵ ک جنوب قهوه‌خانه آریز کنار شوسه
کوهستانی — سردسیر — سکنه ۱۵۰ — سنی کردی.
آب از چشمه — محصول غلات توتون مختصر حبوبات لبنیات — شغل زراعت گله‌داری — راه مالرو.

تازه آباد عیسی در — tâze-âbâd-isi-dar ده از بخش دهستان حسین آباد حومه شهرستان سنندج.
٤٤ک شمال خاور سنندج - کنار راه شوسه جدید سنندج به سقز.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۷۰ - سنی - کردی فارسی.
آب از رودخانه اربابی وچشمه - محصول غلات و لبنیات - شغل زراعت راه مالرو - باین ده تازه آباد دکتر واسع نیز میگویند.

تازه آباد قراگول — tâze-âbâd-qarâ-gol - ده از دهستان حسین آباد بخش حومه شهرستان سنندج.
۲۷ک شمال خاور سنندج - ۱ک قراگل.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۳۰ - سنی - کردی.
آب از رودخانه وچشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - صنایع دستی زنان جاجیم بافی - راه مالرو.

تازه آباد قلعه جق - tâze-âbâd-qal'e-joq - ده از دهستان کلاترزان بخش رزاب شهرستان سنندج.
٤۰ک شمال خاور رزاب - ۳ک باختر راه اتومبیل رو سنندج بمریوان.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۷۰ - سنی - کردی.
آب از چشمه و رودخانه قلعه جق - محصول غلات لبنیات و توتون - شغل زراعت و گله‌داری - راه مالرو.

تازه آباد قوری چای - tâze-âbâd-quri-çây - ده از دهستان ییلاق بخش حومه شهرستان سنندج.
۳۲ک خاور سنندج - ۱۰ک شمال شوسه سنندج وهمدان.
جلگه - سردسیر - سکنه ۵۰۰ - سنی - کردی.
آب از چشمه - محصول غلات - شغل زراعت گله‌داری - صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی - راه مالرو.

تازه آباد کریم آباد - tâze-âbâd-karim-âbâd - ده از دهستان ییلاق بخش قروه شهرستان سنندج.
٤۲ک باختر قروه - بین سراب قحط و تازه آباد سراب قحط
جلگه - سردسیر - سکنه ۳۵ - سنی - کردی.
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات توتون - شغل زراعت گله داری - صنایع دستی قالیچه گلیم بافی - راه مالرو.

تازه آباد گاو میشان - tâze-âbâd-gâvmicân - ده از دهستان ییلاق بخش قروه شهرستان سنندج.
٤۲ک شمال باختر قروه - ٤ک شمال خاور بگه جان.
جلگه - سردسیر - سکنه ۲۵۵ - سنی - کردی.
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - صنایع دستی قالیچه جاجیم گلیم بافی - راه مالرو.

تازه آباد گز نهله - tâze-âbâd-gaz-nahle - ده از دهستان فعله‌گری بخش سنقر و کلیائی شهرستان کرمانشاهان.
۵ک جنوب سنقر - ۱ک خاور شوسه سنقر کرمانشاه.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ٦۰ - شیعه - کردی فارسی.
آب از سراب گز نهله - محصول غلات دیمی.

تازه آباد گلانه - tâze-âbâb-golâne - ده از دهستان ساوال بخش دیواندره شهرستان سنندج.
۱۵ک جنوب دیواندره - ۳ک گلانه.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۳۰ - سنی - کردی.
آب از چشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات توتون - شغل زراعت و گله‌داری - راه مالرو.

تازه آباد گیلکلو - tâze-âbâd-gilaklu - ده از دهستان اسفند آباد بخش قروه شهرستان سنندج.
۳۵ک شمال قروه - ۳ک جنوب خاوری کیلکلو.
تپه ماهور - سردسیر - سکنه ۱۵۵ - سنی - کردی.
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - صنایع دستی قالیچه جاجیم گلیم بافی - راه مالرو.

تازه آباد مورچی - tâze-âbâd-murçi - ده از دهستان خالصه بخش مرکزی شهرستان کرمانشاه.
۲۳ک شمال باختری کرمانشاه - متصل بمورچی.
دشت - سردسیر - سکنه ۵۰ - شیعه - کردی فارسی.
آب از سراب نیلوفر - محصول غلات حبوبات صیفی لبنیات - شغل زراعت راه مالرو.
در فصل خشکی اتومبیل میتوان برد

تازه آباد وزیر - tâze-âbâd-vazir - ده از دهستان قراتوره بخش دیواندره شهرستان سنندج.
۲۹ک شمال خاور دیواندره - ۲ک شمال راه فرعی دیواندره بوزیر.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۹۰ - سنی - کردی.
آب از رودخانه وچشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات توتون - شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو.

تازه آباد هیجان - tâze-âbâd-hijân - ده از دهستان قراتوره بخش دیواندره شهرستان سنندج.
۲٦ک شمال خاور دیواندره - کنار رودخانه ول کشتی.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۲۵ - سنی - کردی.
آب از رودخانه وچشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری - راه مالرو.

تازه قشلاق — tâze-qeclâq - ده از دهستان کرانی بخش شهرستان بیجار.

۲۰ک جنوب حسن‌آباد سوگند ـ ۶ک آق بلاغ .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۶۰ ـ شیعه ـ ترکی .
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری ـ صنایع دستی قالیچه جاجیم بافی ـ خط تلفن بیجار حسن‌آباد از این ده میگذرد .
راه مالرو .

تازه کند - tâze-kand - ده کوچکی است از دهستان سردرود بخش رزن شهرستان همدان .
۷ک شمال باختری قصبه رزن ـ ۲ک خاور راه فرعی رزن به دمق
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۱۵۰ ـ شیعه ـ ترکی .
آب از قنات ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو

تازه کند معدن - tâze-kand-ma'dan - ده از دهستان کرانی شهرستان بیجار .
۳۳ک جنوب خاوری حسن آباد سوگند ـ کنار رودخانه قزل اوزان
تپه ماهور ـ سردسیر ـ سکنه ۲۴۰ ـ شیعه ـ ترکی .
آب از رودخانه قزل‌اوزان و چشمه ـ محصول غلات لبنیات و نمک ـ شغل زراعت گله‌داری ـ صنایع دستی زنان قالیچه بافی ـ تابستان از طریق هشتاد جفت اتومبیل میتوان برد .
از دره جنوب باختری ده آب نمکین جریان دارد ـ ساکنین بوسیله ۳۰۰ استخر کوچک آب مذکور را جمع آوری پس از تبخیر نمک آنرا استخراج مینمایند ـ معدن مذکور متعلق بدولت و باجاره برگزار نموده است ـ راه فرعی اتومبیل رو دارد .

تازه ناب - tâze-nâb - ده از دهستان بالا شهرستان نهاوند .
۱۱ک جنوب شهر نهاوند ـ کنار راه مالرو نهاوند به نورآباد .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۶۸۰ ـ شیعه ـ لری و فارسی .
آب از چشمه ـ محصول غلات تریاک حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت و گله‌داری ـ راه مالرو .
درچهار محل درطول یك دره بفاصله یك کیلو متر واقع به تازه ناب پائین وسط ـ بالا ـ محمد باقر ـ یاطاف نامیده میشوند .

تاژان - tâĵân - ده از دهستان پشت آربابا بخش بانه شهرستان سقز
۱۶ک باختر بانه ـ کنار رودخانه شیوه .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۰۰ ـ سنی ـ کردی .
آب از رودخانه ـ محصول غلات لبنیات و محصولات جنگلی
شغل زراعت تهیه زغال هیزم ـ راه مالرو .

تاژبان - tâĵ-bân - ده از دهستان پشت آربابا بخش بانه شهرستان سقز .
۲۴ک جنوب باختر بانه ـ ۱ک رودخانه بانه .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۸۰ ـ سنی ـ کردی .
آب از رودخانه ـ محصول غلات لبنیات محصولات جنگلی ـ شغل زراعت
راه مالرو .

تاسوره‌جان - tâsure-jân - ده از دهستان میان دربند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۲۸ک شمال باختری کرمانشاه از راه سراب خشکه ـ ۲ک میانکوه .
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۱۵۰ ـ شیعه ـ کردی و فارسی .
آب از چاه ورود خانه راز آور ـ محصول غلات حبوبات دیم لبنیات برنج ـ شغل زراعت ـ راه مالرو ـ درفصل تابستان میتوان اتومبیل برد .

تاکانه - tâkâne - ده از دهستان باباجانی بخش ثلاث شهرستان کرمانشاهان
۸ک شمال باختری ده شیخ ـ ۲ ک قالیچه .
کوهستانی ـ گرمسیر ـ سکنه ۳۰۰ ـ سنی ـ کردی .
آب از چشمه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری
راه مالرو ـ ساکنین از طایفه باباجان هستند ـ گله داران تابستان بکوه سرابنه میروند .

تالاندشت - tâlân-dact - ده از دهستان هرسم بخش مرکزی شهرستان شاه‌آباد .
۳۸ ک خاور شاه‌آباد ـ ۸ک خاور انجیرك .
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۴۵۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی .
آب از قنات ـ محصول غلات دیم لبنیات ـ شغل زراعت و گله داری
راه مالرو .

تاله‌وران - tâle-varân - ده از دهستان کلاترزان بخش رزاب شهرستان سنندج .
۲۳ک شمال خاور رزاب ـ ۹ک جنوب باختر شوسه مریوان سنندج .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳۰۰ ـ سنی ـ کردی .
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات توتون ـ شغل زراعت و گله‌داری و هیزم فروشی ـ راه مالرو .

تاوه‌قران - tâve-qarân - ده از دهستان گل‌تپه فیض‌الله بیگی بخش مرکزی شهرستان سقز .
۶ک خاور سقز ـ ۲ک جنوب رودخانه سقز .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۴۰ ـ سنی ـ کردی .
آب از چشمه و قنات ـ محصول غلات لبنیات توتون ـ شغل زراعت و گله‌داری ـ راه مالرو .

تایجوز تایجوز - tây-jowz-tây-jowz - نام بلوکی است از دهستان باباجانی بخش ثلاث شهرستان کرمانشاه .
این بلوك درانتهای دو رودخانه زمکان که از بخش گوران رودخانه لیله که از جوانرود سرچشمه گرفته اند واقع شده است .

تاینه - tâyne - ده از دهستان گاو رود بخش کامیاران شهرستان سنندج .
۳۰ک شمال کامیاران ـ ۵ک باختر شوسه کرمانشاه سنندج .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۰۸ ـ سنی ـ کردی .

آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت و گله داری راه مالرو.

تبرآباد-tabar-âbâd- ده از دهستان میاندربند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۲۲ک شمال باختری کرمانشاه - ۲ک باختر شوسه کردستان.
دشت - سردسیر- سکنه ۱۲۰- شیعه - کردی فارسی.
آب ازچشمه محلی وچشمه خضرالیاس - محصول غلات حبوبات چغندر قند تریاك - شغل زراعت - تابستان میتوان اتومبیل برد.

تبرگزین-tabar-gazin - ده کوچکی است ازدهستان جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج .
فعلا مخروبه است.

تبریزخاتون-tabriz-xâtun - ده از دهستان سارال بخش دیواندره شهرستان سنندج .
۱۲ک باختر دیواندره - کنار راه مالرو دیواندره بشریف آباد .
کوهستانی - سردسیر- سکنه ۱۲۳ - سنی - کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات لبیات حبوبات توتون - شغل زراعت وگله داری - راه مالرو.

تپان-tapân - ده از دهستان باباجانی بخش ثلاث شهرستان کرمانشاهان .
۵۰ک جنوب خاوری ده شیخ -۲ک قلعه میرآباد .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۵۰ - سنی- کردی .
آب ازچشمه - محصول غلات حبوبات توتون کدو لبنیات - شغل زراعت وگله داری- راه مالرو- ساکنین ازطایفه باباجانی هستند .

تپانی-tapâni - ده ازدهستان ذهاب بخش سرپل ذهاب شهرستان قصر شیرین .
۱۷ک شمال سرپل ذهاب -۲ک خاور راه فرعی باویسی .
دشت -گرمسیر مالاریائی - سکنه ۱۵۰- سنی- کردی فارسی.
آب از رودخانه دله شیر- محصول غلات دیم لبنیات - شغل زراعت وگله داری.

تپله-tapale - بنام اصلی آن سعدآباد مراجعه شود.

تپه اسمعیل-tape-esmâil - ده ازدهستان بیلوار بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۲۷ک شمال خاوری دیزگران- ۲ک شمال ویژه .
دشت - سردسیر - سکنه ۳۶۵ - شیعه -کردی فارسی.
آب ازرود خانه ویژه - محصول غلات حبوبات لبنیات توتون تریاك مختصر قلمستان - شغل زراعت - صنایع دستی قالیچه جاجیم وگلیم بافی - راه مالرو - تابستان از راه سنقر و آگاه اتومبیل میتوان برد .

تپه افشار - tape-afcâr- ده از دهستان میان در بند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۳۵ک شمال باختر کرمانشاه - ۱/۵ک باختر شوسه سنندج.
دشت - سردسیر- سکنه ۲۱۰ - شیعه -کردی فارسی .
آب ازچشمه سرابله - محصول غلات حبوبات دیم چغندر قند تریاك توتون - شغل زراعت - راه شوسه .

تپه بور - tape-bur - ده کوچکی است از دهستان جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج .
۵۰ک جنوب خاور پاوه -۶ک جنوب راه اتومبیل روکرمانشاه پاوه.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۵ نفر .

تپه حسین خان- tape-hoseyn-xân- ده از بخش سنجابی شهرستان کرمانشاهان .
۷ک شمال کوزران - ۱ک خاور راه فرعی کوزران بثلاث .
دشت - سردسیر - سکنه ۶۰ - علی اللهی -کردی فارسی .
آب از سراب قره دانه - محصول غلات حبوبات لبنیات جزئی توتون چغندر قند - شغل زراعت گله داری - راه مالرو- تابستان اتومبیل میتوان برد .

تپه خرس- tape-xers — ده از دهستان چمچمال بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان .
۲۵ک باختر صحنه - ۴ک خاور شوسه کرمانشاه سنقر .
دشت- سرد معتدل -سکنه ۳۰ - شیعه-کردی فارسی .
آب ازرودخانه دینور - محصول غلات برنج .

تپه خرگوشان -tape-xargucân - ده ازدهستان باباجانی بخش ثلاث شهرستان کرمانشاهان .
۴۴ک جنوب خاور دوشیخ - ۴ک قلعه میرآباد .
کوهستانی - سردسیر- سکنه ۱۰۰- سنی- کردی .
آب ازچشمه ونهر قلعه آباد - محصول غلات حبوبات توتون لبنیات صیفی - شغل زراعت گله داری - راه مالرو - ساکنین از طایفه باباجانی هستند .

تپه داراب خان- tape-dârâb-xân - ده از دهستان ذهاب بخش سرپل ذهاب شهرستان قصرشیرین .
۱۶ک شمال باختر سرپل ذهاب - ۳ک باختر راه فرعی باویسی.
۴ کیلو متری مرز ایران وعراق.
دشت -گرمسیر مالاریائی - سکنه ۱۰۰ - سنی -کردی .
آب اززه آب رودخانه برف وباران وده شیر - محصول غلات دیم لبنیات شغل زراعت وگله داری - راه مالرو.

تپه دیبی - tape-dibi - ده از دهستان سرد رود بخش رزن شهرستان همدان .
۴۰ک باختر رزن - ۱۴ک باختر دمق
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۴۴۰ - شیعه - ترکی
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات — شغل زراعت گله داری - راه اتومبیل رو .

تپه‌رش-tappe-rac — ده‌از دهستان قلعه(گرمسیر ولدبیگی) بخش ثلاث شهرستان کرمانشاهان .
۳ک شمال باختری سرقلعه ـ کنارراه فرعی سرپل ذهاب بباویسی ۵ک مرز ایران و عراق .
دشت ـ گرمسیر ـ سکنه۳۰۰ـ سنی ـ کردی .
آب از سراب سرقلعه وچاه ـ محصول غلات حبوبات برنج لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری ـ .

تپه‌رش — ده از دهستان ململکری بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان .
۲۱/۵ک خاور سنقر ـ کنارراه فرعی سنقر به اسدآباد .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه۲۳۵ ـ شیعه ـ کردی فارسی .
آب ازقنات وچشمه ـ محصول غلات وحبوبات دیمی کتیرا — شغل زراعت ـ قالیچه‌جاجیم پلاس بافی ـ راه‌فرعی بسقر دارد .

تپه‌رش-ده ز دهستان ذهاب بخش‌سرپل ذهاب شهرستان قصر شیرین
۶ک شمال سرپل ذهاب ـ ۲ک سرابله .
دشت ـ گرمسیر مالاریائی ـ سکنه۲۰۰ ـ مسلمان ـ کردی فارسی .
آب ازنهرولاش ـ محصول غلات برنج صیفی لبنیات توتون ـ شغل زراعت وگله‌داری ـ راه‌مالرو ـ تابستان‌اتومبیل میتوان برد .

تپه‌رش — ده از دهستان روانسر شهرستان سنندج .
۱۴ک جنوب‌روانسر ـ ۱ک باختر راه‌اتومبیل روکرمانشاه بروانسر .
دشت — سردسیر معتدل ـ سکنه۱۰۷ ـ سنی ـ کردی .
آب ازرودخانه قره سو ـ محصول غلات حبوبات لبنیات چغندر قند شغل زراعت‌گله داری ـ راه‌اتومبیل رو .

تپه‌زرد-tappe-zard-ده‌از بخش‌سنجابی شهرستان کرمانشاهان
۱۸ک شمال خاوری‌کوزران ـ ۲ک رودخانه قره‌سو .
دشت ـ سردسیر ـ سکنه۹۰ ـ سنی — کردی فارسی .
آب ازچاه — محصول غلات حبوبات دیم لبنیات — شغل زراعت و گله داری ـ راه‌مالرو ـ تابستان اتومبیل‌میتوان برد .

تپه‌سبز - tappe-sabz -ده‌از دهستان‌میاندربند بخش‌مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۳۳ک شمال باختر کرمانشاه ازطریق سراب خشکه ـ ۲ک آحمدآباد
دشت ـ سردسیر ـ سکنه۱۰۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی .
آب ازچاه ـ محصول غلات حبوبات دیمی ـ شغل زراعت ـ راه‌مالرو.

تپه‌سفید- tappe-sefid - به‌بیك خور مراجعه شود .

تپه‌شارك-tappe-cârak -ده‌ازدهستان فارسینج بخش‌اسدآباد شهرستان همدان .
۲۸ک جنوب باختری اسدآباد ـ ۹ک‌فارسینج .
کوهستانی ـ سردسیر مالاریائی ـ سکنه ۶۲ ـ شیعه ـ کردفارسی.
آب ازقنات ـ محصول‌غلات لبنیات ـ شغل زراعت وگله‌داری ـ صنایع دستی زنان قالی‌بافی ـ راه‌مالرو .

تپه‌شاه طوطیان-tappe-câh-tutiyân - ده از دهستان ذهاب بخش سرپل ذهاب شهرستان قصرشیرین .
۲۱ک شمال سرپل ذهاب ـ ۱ک راه‌فرعی باویسی .
دشت ـ گرمسیر مالاریائی ـ سکنه۱۰۰ ـ سنی ـ کردی .
آب از سراب دیزگه ـ محصول غلات دیم‌لبنیات — شغل زراعت و گله‌داری ـ راه‌مالرو .

تپه‌شعبان- tappe-ca'bân — ده ازدهستان‌دروفرامان‌بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۳۵ك خاور کرمانشاه ـ ۱/۵سلمانیه‌کنار رودخانه‌گاماسیاب
دشت — سردسیر ـ سکنه۳۰ ـ شیعه ـ کردی‌فارسی .
آب‌خوردن‌ازگاماسیاب ـ محصول غلات دیم ولبنیات — شغل‌زراعت و گله‌داری‌ ـ راه‌مالرو.

تپه‌علی-tappe-ali - ده‌ازدهستان سلگی‌شهرستان‌نهاوند.
۳۲ك باخترشهرنهاوند ـ ۱۴ك جنوب باختری‌شهرك.
کوهستانی ـ سردسیرـ سکنه۶۸ـ شیعه — لری‌وکردی .
آب‌از چشمه وقنات ـ محصول لبنیات ـ شغل زراعت و گوسفند داری راه مالرو.

تپه کبود -tappe-kabud - ده ازدهستان‌خرم‌رود شهرستان تویسرکان .
۳۶ك باخترتویسرکان — ٤ك شمال راه شوسه‌تویسرکان به‌کرمانشاه
دشت ـ سردسیرـ سکنه۹۳ — شیعه ـ فارسی.
آب‌از قنات‌ورودخانه خرم‌رود وقره‌چای ـ محصول‌غلات‌حبوبات صیفی لبنیات ـ شغل زراعت‌وگله‌داری ـ صنایع‌دستی قالی‌بافی ـ راه مالرو تابستان ازولاشجرد اتومبیل میتوان‌برد .

تپه کبود - ده‌ازدهستان خالصه بخش مرکزی شهرستان‌کرمانشاهان
۲٤ك شمال باختر کرمانشاه‌ـ کنار شوسه روانسرورودخانه‌قره‌سو
دامنه‌ـ سردسیر — سکنه۹۱ — شیعه‌ـ کردی‌فارسی.
آب‌از قره‌سوـ محصول غلات حبوبات دیمی‌لبنیات‌ـ شغل‌زراعت

تپه کل- tappe-kal- ده از بخش‌سنجابی‌شهرستان کرمانشاهان.
۲ك شمال خاوری‌کوزران ـ کنار رودخانه‌کهناب.
دشت‌ـ سردسیر ـ سکنه۱۷ ـ مسلمان — کردی.
آب‌ازسراب سلطان‌حاجی ـ محصول‌غلات‌صیفی توتون‌حبوبات لبنیات میوه‌جات‌ـ سیب آن بخوبی در سنجابی‌مشهور است ـ شغل زراعت و گله‌داری ـ راه مالرو تابستان‌اتومبیل میتوان‌برد ـ زمستان‌گله‌داران گرمسیرحدود قصرشیرین میروند.

تپه کویك-tappe-kuyak- ده ازبخش‌روانسر شهرستان سنندج .
۱۷ك جنوب روانسر ـ ۱ك‌باختر‌راه اتومبیل‌رو کرمانشاه بروانسر جلگه ـ سردسیرـ سکنه۱۳۷ ـ سنی ـ کردی .

آب‌ازسراب‌روانسر- محصول غلات‌حبوبات برنج‌صیفی- شغل زراعت - گله‌داری- راه‌اتومبیل‌رو .

تپه گله - tappe-gole - ده از بخش گوران بخش کرند شهرستان شاه‌آباد .

۱۱ك جنوب خاور گهواره - ۳ك راه فرعی گهواره بشاه‌آباد .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۲۰ - شیعه -کردی فارسی.

آب‌ازچشمه-محصول‌غلات‌حبوبات لبنیات توتون صیفی- شغل زراعت‌و گله‌داری-راه‌مالرو - ازتیره گهواره‌ای هستند .

تپه لری- tappe-lori - ده از بخش روانسر شهرستان‌سنندج

۱۹ ك جنوب خاوری روانسر - ۱ ك باختر راه اتومبیل رو کرمانشاه به روانسر

دشت - سردسیر-سکنه ۱۶۹ - سنی-کردی.

آب‌ازرودخانه قره‌سو - محصول‌غلات‌صیفی-شغل‌زراعت- راه‌اتومبیل‌رو

تپه لری- ده ازدهستان خالصه بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان ۲۹ك شمال باختر کرمانشاه.

دشت-سردسیر - سکنه ۱۴۱ - شیعه -کردی فارسی .

آب‌ازرودخانه رازآور-غلات‌حبوبات دیمی برنج لبنیات- شغل‌زراعت راه مالرو- درفصل خشکی میتوان‌اتومبیل برد .

تپه‌لاله-tappe-lale- ده ازبخش سنجابی شهرستان کرمانشاه ۵/۲ك جنوب خاوری کوزران- کنار راه فرعی کوزران بچهار زبر

دشت - سردسیر - سکنه ۱۸۰- مسلمان-کردی فارسی.

آب‌از چاه - محصول غلات حبوبات دیم لبنیات- شغل‌زراعت‌گله‌داری راه مالرو- تابستان اتومبیل میتوان‌برد- زمستان اکثر سکنه گرمسیر حدود مرزایران عراق میروند.

تپه محمدی- tappe-mohammadi -ده کوچکی‌است از دهستان نجف‌آباد شهرستان بیجار.

۱۰ك شمال خاوری نجف‌آباد-کنار شوسه بیجار به سنندج .

سکنه ۴۰ نفر.

تپه مولا- tappe-mowlâ -ده از دهستان کمازان شهرستان ملایر.

۳۳ك جنوب شهرملایر - ۱۸ك جنوب راه‌شوسه ملایر به‌اراك

کوهستانی - معتدل مالاریائی- سکنه ۷۶۷ - شیعه - فارسی.

آب‌از چشمه - محصول غلات صیفی‌تریاك- شغل‌زراعت- صنایع دستی زنان‌مالی‌بافی - راه مالرو .

تپه نوشیروان-tappe-nowcirvân- ده از دهستان ذهاب شهرستان قصرشیرین

۱۴ك شمال‌سرپل ذهاب -کنار راه فرعی باویسی

دشت-گرمسیرمالاریائی- سکنه ۲۵۰ - سنی-کردی‌فارسی.

آب‌از نهرولاش -محصول غلات‌لبنیات‌برنج توتون صیفی - شغل‌زراعت وگله‌داری.

تپه یزدان - tappe-yazdân - ده کوچکی‌است از دهستان خزل شهرستان نهاوند

۳۶ك شمال باختری شهرنهاوند - سکنه ۴۰ نفر.

تخان-texân- ده‌ازدهستان اورامان‌بخش رزاب شهرستان سنندج

۱۵ ك‌شمال باختررزاب -۳ك‌خاور راه اتومبیل‌رو مریوان به‌رزاب .

کوهستانی سردسیر - سکنه ۷۵-سنی-کردی .

آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات توتون. شغل زراعت گله داری راه مالرو .

تخت-taxt — ده ازدهستان پیرتاج شهرستان بیجار.

۲ ك شمال خاوری بیجار -کنارشوسه بیجار زنجان .

دامنه - سردسیر - سکنه ۲۴۵- شیعه -کردی فارسی .

آب از چشمه وقنات - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله‌داری فرودگاه طیاره شهرستان در اراضی این ده واقعشده‌است.

تخت - ده از دهستان تیلکوه بخش دیواندره شهرستان سنندج .

۶۱ ك شمال باختر دیواندره - ۶ ك جنوب شوسه دیواندره سقز

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۱۰- سنی-کردی .

آب ازچشمه -محصول‌غلات توتون روغن پشم لبنیات - شغل زراعت‌و گله داری - راه مالرو - دبستان‌دارد .

تختان-taxtân - ده از بخش زرین آبادشهرستان ایلام.

۲۴ك شمال خاوری پهله - ۱ك شمال راه مالرو آبدانان.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۵۰- شیعه -کردی مختصرعربی.

آب از سراب تختان - محصول غلات لبنیات تریاك -شغل‌زراعت و گله داری .

تخت زنگی- taxt-zangi — ده از دهستان بیلوار بخش کامیاران شهرستان سنندج .

۱۸ك شمال باختر کامیاران - ۳ك لونه‌کون .

کوهستانی - سردسیر- سکنه ۳۰۰ - سنی-کردی.

آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت و گله داری راه مالرو.

تخت شاه-taxt-câh — ده از دهستان کلیائی بخش اسدآباد شهرستان همدان .

۳۳ك باختر قصبه اسدآباد - ۳ك جنوب هوله .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۱۸ - شیعه - کردی.

آب ازچشمه وقنات - محصول‌غلات لبنیات صیفی‌انگور- شغل‌زراعت وگله‌داری - صنایع دستی قالی بافی- راه‌مالرو.

تخت شیرین-taxt-cirin — ده از دهستان‌چمچمال بخش‌صحنه شهرستان کرمانشاهان .

۱۹ك جنوب باختری‌صحنه - ۳ك جنوب شوسه‌کرمانشاه بهمدان.

دشت - سرد - سکنه ۲۱۰- شیعه -کردی فارسی.

آب ازرودخانه گاماسیاب - محصول غلات تریاك حبوبات توتون پنبه - شغل زراعت - راه مالرو - تابستان از راه فراش میتوان اتومبیل برد .

تختگاه‌جهان‌بخش-taxtgâh-jahân-baxc-ده‌از بخش گوران شهرستان شاه‌آباد.
۲۰ک شمال گهواره-کنار راه فرعی تفنگچی به سنجابی.
کوهستانی -سردسیر -سکنه ۲۲۰ مسلمان-کردی-فارسی.
آب ازچشمه -محصول غلات حبوبات لبنیات صیفی توتون-شغل‌زراعت گله‌داری - ازتیره‌دانیالی هستند .
ده کوچك تختگاه درویش نزدیك به‌آبادی واقعشده است .

تختگاه‌حسین‌سلطان- taxtgâh-hoseyn-soltân -ده از بخش‌گوران‌شهرستان شاه‌آباد.
۱۸ک شمال گهواره — ٤ک تختگاه جهانبخش.
کوهستانی - سردسیر- سکنه ۲۵۵ - شیعه — کردی‌فارسی.
آب ازچشمه - محصول‌غلات حبوبات‌صیفی‌توتون لبنیات - شغل‌زراعت گله‌داری . راه فرعی تفنگچی بسنجابی ازکنارآبادی میگذرد . از تیره دانیالی هستند.

تخته -taxte- ده ازدهستان شاهرد بخش حومه شهرستان‌سنندج
۲۱ک جنوب باخترسنندج - ٥ک جنوب باخترزندان
کوهستانی -سردسیر -سکنه ٦٥٠ -سنی-کردی.
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت وگله داری راه‌مالرو.

تجراکبر - tajar-akbar- ده ازدهستان حومه بخش مرکزی شهرستان‌شاه‌آباد.
۱۲ک جنوب خاوری شاه‌آباد- جنوب راه‌فرعی شاه‌آباد به‌کله‌چوب دشت - سردسیر — سکنه ٥٦٠ — مسلمان — کردی فارسی.
آب ازسراب‌خمان — محصول غلات چغندرقند لبنیات - شغل‌زراعت وگله‌داری - راه‌مالرو-تابستان ازطریق بدره‌ئی اتومبیل‌میتوان‌برد.
عده‌ای ازگله‌داران زمستان گرمسیر گیلان غرب میروند .
باین ده درمحل‌موش‌کش میگویند .

تجرك- tajarak — ده‌ازدهستان پیشخور شهرستان‌همدان.
٤٤ک جنوب خاوری قصبه رزن-کنارشمالی راه اتومبیل‌رو فامنین نوبران.
جلگه — معتدل‌مالاریائی - سکنه ١٤٠- شیعه - ترکی
آب‌ازقنات - محصول غلات دیم‌لبنیات — شغل‌زراعت گله‌داری -راه مالرو - تابستان اتومبیل میتوان‌برد .

تجرکرم‌پناه‌آباد - tajar-karam-panâh-âbâd - ده‌از دهستان شیان‌بخش مرکزی‌شهرستان شاه‌آباد .
۸ک خاورشاه‌آباد - کنارراه فرعی شاه‌آباد به‌شارن.
دامنه - سردسیر- سکنه ٨٤-شیعه - کردی‌فارسی.
آب از چشمه — محصول غلات دیم لبنیات- شغل زراعت گله‌داری زمستان اکثر بگرمسیر گیلان غرب‌میروند .

تجره - tajare - ده ازدهستان حسن‌آباد بخش‌حومه شهرستان سنندج .
۱۸ک جنوب خاورسنندج و۸ک خاورشوسه سنندج بکرمانشاه .
کوهستانی -سردسیر -سکنه ۱۵۰ -سنی-کردی.
آب ازچشمه - محصول‌غلات -شغل زراعت - راه مالرو .

تراب — torâb - ده از دهستان حومه بخش مرکزی شهرستان شاه‌آباد
۱۲ک جنوب باختری شاه‌آباد - ۱ک شمال شوسه شاه‌آباد به‌ایلام.
کوهستانی - سردسیر - سکنه۲۳٥ - شیعه - کردی‌فارسی.
آب از چشمه - محصول غلات دیم لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری وتهیه ذغال‌وهیزم.
زمستان عموماًگرمسیردیره گیلان‌غرب میروند .

ترازوبره- tarâzu-bare — ده‌ازدهستان دینور بخش صحنه شهرستان‌کرمانشاهان
٥٠ک شمال باختری‌صحنه- ٤ک‌جنوب کندوله .
دامنه- سردسیر -سکنه۲۷۷شیعه-کردی‌فارسی .
آب ازچشمه - محصول غلات حبوبات تریاک توتون - شغل زراعت راه مالرو. تابستان اتومبیل میتوان برد.

ترازوله - tarâzule - ده ازدهستان سورسور بخش کامیاران شهرستان سنندج .
۳۲ک شمال خاورکامیاران-کناررودخانه‌گاورود .
کوهستانی- سردسیر -سکنه٤٠٣ -سنی-کردی.
آب ازچشمه‌ورودخانه‌گاورود- محصول غلات‌لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری - راه مالرو.

ترخان‌آباد- tarxân-âbâd - ده از دهستان‌اورامان بخش رزاب شهرستان سنندج .
٦٨ک شمال رزاب-۲ک خاور راه اتومبیل‌رو مریوان به‌رزاب.
کوهستانی - سردسیر- سکنه ۲٥٠-سنی-کردی .
آب ازچشمه - محصول‌غلات لبنیات توتون - شغل زراعت گله‌داری راه مالرو.

ترخین آباد- tarxin-âbâd - ده از دهستان افشار بخش اسدآباد شهرستان همدان.
٥ک شمال قصبه‌اسدآباد - ٥ک شوسه اسدآباد بهمدان.
کوهستانی- سردسیر- سکنه۷۸٦- شیعه- ترکی‌فارسی.
آب‌ازچشمه ورودخانه محلی- محصول غلات لبنیات انگوروزیادگردو فندق ومیوه‌جات دیگرقلمستان عسل- شغل‌زراعت وگله‌داری-صنایع دستی‌زنان قالی‌بافی - راه‌مالرو .
چندین‌آسیاب مهم‌دارد - اکثرباسواد هستند.

ترك — tork- یکی ازدهستانهای پنجگانه شهرستان ملایراست .
این‌دهستان درشمال شهرستان واقع محدوداست ازشمال وشمال‌باختر

بشهرستان همدان ازجنوب بدهستانهای حومه و آورزمان- ازخاور به بخش شراء شهرستان اراك - از باختر شهرستان تویسرکان.

قسمت عمده دهستان کوهستانی قراء آن در دره‌های خاوری کوه الوند واقع خوش آب هوا و تابستان معتدل است .

راه شوسه ملایر بهمدان تقریباً از وسط دهستان میگذرد و اکثر قراء مهم تابستان اتومبیل میتوان برد.

آب قراء دهستان از قنوات وچشمه‌سارهای کوهستانی تأمین- محصول عمده غلات دیمی و آبی لبنیات ومختصرا انگورومیوجات است بافتن قالیچه وجاجیم نیز زنان دهستان مرسوم قالیچه‌های بافت قریه قوزان بهتر ازسایر قراء دهستان است .

زبان مادری سکنه دهستان ترکی فارسی کردی و مذهب اسلام شیعه اثنی عشری .

سنگ سفید که مصرف بلورسازی دارد دراراضی ازندریان این دهستان استخراج وحمل میشود

از ۵۰ آبادی تشکیل شده جمعیت آن درحدود ۳۲ هزار نفر مرکز دهستان ملا علی آباد دمق و قراء مهم آن بشرح زیراست.

ازندریان- ازمنگاوی- کمری- کردخورد - قوزان - اشاق قلعه علوی طاسبندی - طجرعلوی - دهنوعلی آباد- دهنه اسدالهخان - ارزانفوت- لفاوت .

ترکه -torke- ده ازدهستان جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج
۴۹ ك جنوب خاوری -۷ ك جنوب راه اتومبیلرو کرمانشاه به پاوه -۴ ك قلعه جوانرود.
کوهستانی - سردسیر- سکنه ۵۰ - سنی- کردی فارسی.
آب ازچشمه - محصول غلات توتون لبنیات - شغل زراعت گله‌داری راه مالرو.

ترکه - ده کوچکی است از بخش گوران شهرستان کرمانشاه .
نزدیك آبادی علیکه - سکنه ۵۰ نفر - ازتیره تفنگچی هستند .

ترکه پان-torke-pân- ده ازدهستان جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج .
۴۶ ك جنوب خاورپاوه- ۳ ك جنوب راه اتومبیلرو کرمانشاه به پاوه
کوهستانی - سردسیر- سکنه ۱۶۱ - سنی- کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات و توتون لبنیات - شغل زراعت گله‌داری راه مالرو .

ترکه ویس- tarke-veys- ده ازدهستان قلعه شاهین بخش سرپل ذهاب شهرستان قصرشیرین.
۸ ك جنوب خاوری سرپل ذهاب -کنار راه فرعی کلاوه.
دشت- گرمسیر- سکنه ۲۰۰- شیعه - کردی فارسی.
آب ازسراب قلعه شاهین - محصول غلات برنج توتون تریاك لبنیات پنبه - شغل زراعت گله‌داری

ترمیانك - tormiyânk - ده ازدهستان خرمرود شهرستان تویسرکان.
۳۰ ك شمال باختری شهر تویسرکان -۹ ك خاور شوسه کرمانشاه بهمدان
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۸۲ - شیعه- فارسی
آب از رودخانه خرمرود وقنات- محصول غلات صیفی توتون لبنیات قلمستان - شغل زراعت گله‌داری - صنایع دستی قالی بافی- راه مالرو .
تابستان ازطریق والاشجرد اتومبیل میتوان برد .

ترن - taran - ده ازدهستان ایوان بخش گیلان شهرستان شاه آباد
۴۲ ك شمال باختری جوی زر- ۹ ك باختر شوسه شاه آباد به ایلام .
دامنه - معتدل- سکنه ۲۵۰-شیعه- کردی فارسی.
آب ازنهرچشمه - محصول غلات برنج حبوبات توتون لبنیات -شغل زراعت وگله‌داری چادرنشین - زمستان به گرمسیرغربی ایوان و حدود سومار مروند

تشار- tacâr ده از دهستان اورامان لهون بخش پاوه شهرستان سنندج .
۳۴ ك شمال باختر پاوه - ۱ ك باختر راه اتومبیلرو پاوه به نوسود
کوهستانی -معتدل-سکنه ۱۲۰ -سنی -کردی.
آب از چشمه - محصول توت گردو انار مختصرغلات - شغل مکاری باغبانی ذغال فروشی - صنایع دستی زنان شال کرباس بافی.

تفتیله - taftile - ده از دهستان حسین آباد بخش دیواندره شهرستان سنندج .
۶ ك شمال باختر حسین آباد - ۲ ك باختر شوسه جدید سنندج بسقز.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۱۵ -سنی- کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات توتون لبنیات- شغل زراعت گله‌داری -راه تاجاده مالرو.

تفریجان-tafrijân - ده از دهستان چهار بلوك بخش سیمینه رود شهرستان همدان .
۶ ك جنوب خاوری همدان - ۳ ك جنوب شوسه همدان ملایر.
کوهستانی - سردسیر- سکنه ۱۳۸۵ - شیعه - ترکی فارسی.
آب ازچشمه وقنات ورودخانه آبرو- محصول غلات حبوبات انواع میوه‌جات وقلمستان - شغل زراعت و سنگ تراشی - صنایع دستی قالی بافی - راه مالرو- تابستان اتومبیل میتوان برد
از ارتفاعات مجاور سنگ ساختمانی استخراج وحمل میشود .
دبستان دارد .

تفلی - tefli - ده ازدهستان اورامان بخش رزاب شهرستان سنندج
۱۵ ك شمال رزاب - ۱ ك اتومبیلرومریوان به رزاب -کنار رودخانه
کوهستانی - معتدل - سکنه ۳۰۰ - سنی - کردی.
آب ازچشمه ورودخانه مریوان - محصول غلات حبوبات انگور دیم توتون - شغل زراعت وگله‌داری- راه مالرو.

تفین-tefin - ده ازدهستان ژاوه‌رود بخش رزاب‌شهرستان‌سنندج.
۳۵ک جنوب خاوررزاب - ۱/۵ک شمال پالنگان .
کوهستانی - سردسیر - سکنه۲۹۵- سنی - کردی
آب ازوود خانه وچشمه - محصول‌غلات‌حبوبات لبنیات پنبه میوه‌جات شغل زراعت وگله‌داری - راه‌مالرو.

تق تق-taq-taq -ده از دهستان هرسم بخش مرکزی شهرستان شاه آباد .
۳۶ک خاورشاه‌آباد - ۵ک تالاندشت .
دامنه ودشت - سردسیر- سکنه۲۳۰ - شیعه -کردی فارسی.
آب از چشمه - محصول دیمی لبنیات - شغل زراعت و گله داری راه مالرو.

تقی آباد-taqi-âbâd - ده ازدهستان اسفند آباد بخش قروه شهرستان سنندج .
۲۴ک باختر قروه - ۱ک جنوب اتومبیل‌رو قروه سنقر.
دامنه - سردسیر - سکنه۲۲۵ - سنی -کردی .
آب ازچشمه - محصول غلات‌لبنیات - شغل‌زراعت وگله‌داری-صنایع دستی قالیچه جاجیم وگلیم‌بافی- راه‌مالرو.

تقی آباد- ده ازدهستان‌خرم‌رود شهرستان تویسرکان .
۳۶ ک باختر‌تویسرکان - ۱۱ ک شمال شوسه تویسرکان بکرمانشاه دامنه غربی کوه خان‌گرمز.
کوهستانی - سردسیر - سکنه۱۷٤ - شیعه - فارسی.
آب ازقنات وچشمه - محصول غلات دیم صیفی مختصرانگور لبنیات شغل زراعت وگله داری -راه مالرو

تقی آباد - ده از دهستان بالا شهرستان نهاوند .
۱٤ ک جنوب خاوری نهاوند - ۳ ک جنوب شوسه نهاوند بملایر و بروجرد .
دامنه - سردسیر - سکنه ٦۰ - شیعه - لری فارسی.
آب از رودخانه - محصول غلات تریاک‌حبوبات چغندر - شغل‌زراعت وگله داری- راه مالرو.

تکمه‌داش-tokme-dâc - ده ازدهستان ترک‌شهرستان ملایر
٤۵ک شمال باختری‌ملایر- ۹ک باخترشوسه ملایربهمدان.
کوهستانی- سردسیرمالاریائی- سکنه۳۰۳ - شیعه - ترکی فارسی .
آب ازچشمه - محصول غلات صیفی دیم - شغل‌زراعت -صنایع دستی قالی‌وجاجیم‌بافی- راه‌مالرو.

تکه-toke - ده ازدهستان بالا شهرستان نهاوند .
۸ک جنوب نهاوند -۳ک باخترشوسه نهاوند به‌ملایر وبروجرد .
دامنه - سردسیر- سکنه ۲٤۰ - شیعه - لری وفارسی.
آب از رودخانه - محصول غلات تریاک حبوبات میوه لبنیات- شغل زراعت وگله‌داری- راه‌مالرو.

تکیه-takye - ده ازدهستان‌کرانی شهرستان بیجار.
۱٦ک خاورحسن‌آباد سوگند - ۲ک نیمه‌کار.
کوهستانی - سردسیر- سکنه۵۰۰- شیعه - ترکی.
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات دیم انگور- شغل‌زراعت‌گله‌داری صنایع دستی‌جاجیم‌وقالیچه‌بافی- راه‌مالرو.

تکیه - ده از دهستان درجزین بخش‌رزن شهرستان همدان .
۳ک جنوب رزن -کنارخاورشوسه رزن بهمدان
جلگه - سردسیرمالاریائی - سکنه٤۳۲ - شیعه - ترکی.
آب ازرودخانه - محصول غلات حبوبات صیفی - شغل زراعت - راه اتومبیل‌رو.

تکیه - ده ازدهستان چهاردولی بخش قروه شهرستان سنندج.
۳۸ ک جنوب خاوری‌قروه -۳ک باختر شیروانه .
کوهستانی - سردسیر - سکنه۳٦۰ - شیعه - کردی فارسی.
آب ازچشمه - محصول‌غلات لبنیات - شغل‌زراعت وگله داری-صنایع دستی قالیچه جاجیم‌وگلیم بافی - راه‌مالرو.
دردومحل‌بفاصله دوکیلومترواقعشده -سکنه بالا۱۵۰نفراست .

تکیه - ده از دهستان ماهی دشت بالا بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۳٦ک جنوب‌کرمانشاه - ۱ک طاویران.
دشت - سردسیر- سکنه۲۲۰ - شیعه -کردی فارسی.
آب از چشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات - شغل زراعت - راه مالرو- تابستان ازراه تالاندشت‌اتومبیل‌میتوان برد .

تکیه - ده ازدهستان میان دربند بخش‌مرکزی شهرستان‌کرمانشاهان
٤۳ک شمال‌کرمانشاه -کنارشوسه‌کرمانشاه به سنندج .
دامنه - سردسیر- سکنه۱۲۰ - شیعه -کردی فارسی.
آب ازسراب سرابله - محصول‌غلات حبوبات چغندر قند میوه جات تریاک توتون - شغل‌زراعت - قهوه‌خانه‌ای کنارشوسه‌دارد .

تکیه - ده‌کوچکی است ازدهستان ژاوه رود بخش‌حومه شهرستان سنندج .
۲۷ک جنوب باختری سنندج - ۱ک هشمیز- سکنه ۵۰ نفر .

تگرباری-tagar-bâri - ده ازدهستان‌قراتوره بخش‌دیواندره شهرستان سنندج .
٤۵ک شمال دیواندره -انتهای‌شمالی دهستان قراتوره .
کوهستانی - سردسیر - سکنه۲۰۰ - سنی -کردی.
آب از رودخانه وچشمه - محصول‌غلات‌حبوبات‌لبنیات - شغل‌زراعت وگله‌داری - راه مالرو.

تگرگی-tagargi - ده از دهستان آورزمان شهرستان ملایر.
۳۷ک باخترملایر -کنارراه مالرو دوریمان بحسن آباد .
جلگه - معتدل‌مالاریائی - سکنه۸٤ - شیعه - فارسی.
آب ازچشمهٔ وقنات - محصول‌غلات دیم - شغل‌زراعت - صنایع‌دستی قالی‌بافی - راه‌مالرو.

تلخ آب- talx-âb - ده از دهستان هندمینی بخش بدره شهرستان ایلام .
۲۹ ك خاور ایلام ـ کنار راه مالرو صیمره .
کوهستانی ـ گرمسیر ـ سکنه ۱۸۰ ـ شیعه ـ کردی.
آب از رود صیمره ـ محصول غلات لبنیات تریاک حبوبات ـ شغل زراعت و گله داری ـ راه مالرو.

تلخ آب ـ ده از دهستان علیشیروان بخش بدره شهرستان ایلام.
۵۸ ك خاور ایلام ـ ۱۲ ك شمال راه مالرو بدره به ایلام
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۵۰ ـ شیعه ـ کردی.
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات توتون تریاک ـ شغل زراعت و گله داری ـ راه مالرو.

تلخ آب ـ ده کوچکی از دهستان پایروند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۳۵ ك شمال خاوری کرمانشاه ـ ۲ ك خاور راه عمومی کرمانشاه به کندوله ـ سکنه ۳۵ نفر.

تلخ آب- نام یکی از پاسگاههای گمرکی بخش سومار شهرستان قصرشیرین درحدود ٤۵ کیلومتری جنوب خاوری سومار واقع شده است آب از رودخانه محلی و تلخ.

تلخستان-talxestân- ده از دهستان کلیائی بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان .
۲۷ ك باختر سنقر ـ ۵ ك جنوب باختری سیر کوه.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۱۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب از چشمه ـ محصول غلات حبوبات تریاک توتون قلمستان ـ شغل زراعت ـ قالیچه جاجیم پلاس بافی ـ راه مالرو.

تلوار-talvâr- ده از دهستان ییلاق بخش حومه شهرستان سنندج
٤۸ ك خاور سنندج ـ ۷ ك شمال ده گلان.
جلگه ـ سردسیر ـ سکنه ۲۷۵ ـ سنی ـ کردی.
آب از چشمه ـ محصول غلات ـ شغل زراعت ـ قالیچه جاجیم گلیم بافی راه مالرو .

تلور-talur- ده از بخش آبدانان شهرستان ایلام .
۵ ك شمال راه مالرو ایلام به آبدانان ـ ۱۲ ك خاوری آبدانان.
کوهستانی ـ معتدل ـ سکنه ۱۵۸ ـ شیعه ـ کردی.
آب از چاه ـ محصول غلات روغن پشم تریاک ـ شغل زراعت و گله داری قالیچه بافی ـ راه مالرو.

تله تو-tala-tu- ده از دهستان باباجانی بخش ثلاث شهرستان کرمانشاهان.
۱۸ ك خاور ده شیخ ـ کنار رودخانه زمکان.
کوهستانی ـ گرمسیر ـ سکنه ۱۰۰ ـ سنی ـ کردی.
آب از رودخانه زمکان ـ محصول لبنیات سقز کتیرا . شغل تهیه سقز کتیرا گله داری ـ راه مالرو صعب العبور ـ ساکنین از طایفه باباجانی هستند.

تله جرد - tala-jerd- ده از دهستان کمازان شهرستان ملایر
۳٦ ك جنوب شهر ملایر ـ ۲٦ ك جنوب راه شوسه ملایر به اراک
کوهستانی ـ معتدل مالاریائی ـ سکنه ۸۵۰ ـ شیعه ـ فارسی
آب از چشمه ـ محصول غلات صیفی ـ شغل زراعت ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه مالرو
در دو محل بفاصله شش کیلومتر واقع بالا و پائین نامیده شده سکنه بالا ۳۸۰ نفر است.

تم تم - tam-tam - ده از بخش روانسر شهرستان سنندج.
۱۰ ك جنوب روانسر ـ کنار راه فرعی اتومبیل رو روانسر به سنجابی دشت ـ معتدل ـ سکنه ۳۱۵ ـ سنی ـ کردی.
آب از سراب روانسر و چشمه ـ محصول غلات برنج حبوبات صیفی لبنیات چغندر قند ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو.
تابستان اتومبیل میتوان برد.

تمر بیگ-tamar-beyg- ده از دهستان تیلکوه بخش دیواندره شهرستان سنندج.
٦۰ ك شمال باختر دیواندره ـ ۲ ك جنوب شوسه دیواندره به سقز
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۲۰ ـ سنی ـ کردی.
آب از چشمه ـ محصول غلات ـ شغل زراعت و گله داری ـ راه تاجاده مالرو .

تمرگ-tamarg- ده از دهستان ۵ بخش هرسین شهرستان کرمانشاهان.
۷ ك خاور هرسین ـ کنار شوسه هرسین خرم آباد.
دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۷۱۰ ـ شیعه ـ فارسی کردی.
آب از چشمه و قنات ـ محصول غلات تریاک حبوبات صیفی خربزه آن بخوبی مشهور ـ شغل زراعت ـ گلیم جوال جاجیم بافی.

تمله-tamle ـ ده از دهستان بیلوار بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۱ ك خاور مرزبانی.
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۳۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی ـ
آب از قنات و چشمه ـ محصول غلات حبوبات توتون تریاک میوه جات صیفی ـ شغل زراعت ـ قالیچه جاجیم گلیم بافی ـ راه مالرو ـ در فصل خشکی از مرزبانی ـ اتومبیل میتوان برد تمله مخفف تنبله است.

تموته-tamute - ده از دهستان میرده بخش مرکزی شهرستان سقز
۳۲ ك جنوب باختری سقز ـ ۳ ك خاور شوسه سقز به بانه.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲٦۰ ـ سنی ـ کردی.
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات حبوبات توتون ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو.

تموزان-tamuzân- ده از دهستان درجزین بخش رزن شهرستان همدان .

۱٦ک جنوب‌خاوری زرن ــ ٤ک جنوب خاوری قروه .
جلگه ــ سردسیر مالاریائی ــ سکنه ٦۰۰ ـ شیعه ـ ترکی.
آب‌از قنات ـ محصول غلات‌حبوبات صیفی لبنیات.
شغل‌زراعت وگله داری ـ صنایع‌دستی‌زنان قالی‌بافی ـ راه مالرو.
تابستان ازطریق قروه اتومبیل میتوان برد.

تموغه- tamuqe - ده از دهستان میرده بخش مرکزی شهرستان سقز .
۱۸ک جنوب باختر سقز ـ کنار شوسه سقز ـ بانه
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ٤۰۰ سنی ـ کردی
آب ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات‌توتون ـ شغل‌زراعت‌گله‌داری.

تنگاب احمدوند ـ tang-âb-ahmad-vand - ده‌از دهستان نصرآباد بخش مرکزی شهرستان قصرشیرین.
۲۵ک‌جنوب قصرشیرین ــ کنار راه شوسه قصر شیرین به نفت شاه
تپه‌ماهور ـ گرمسیر ـ سکنه ۸۰ ـ شیعه ـ کردی.
آب‌از رودخانه الوند وتنگاب ـ محصول غلات دیم لبنیات صیفی شغل‌زراعت گله‌داری
دردو محل واقع‌شده تنگاب بالاوپائین مشهور بالا دارای پاسگاه مرزبانی وگارد گمرکی است
تنگاب پائین بفاصله ۳ کیلومتر کنار الوند واقع‌شده‌است.

تنگاب‌الله‌داد ـ tang-âb-allâh-dâd ــ ده‌از دهستان خالصه‌بخش‌مرکزی شهرستان قصرشیرین
۸ک‌جنوب خاوری خسروی کنار رودخانه الوند
تپه‌ماهور ـ گرمسیر ـ سکنه ۱۵۰ ـ شیعه ـ کردی‌فارسی.

تنگاب نو ـ tang-âb-now -ده‌ازدهستان خالصه‌بخش‌مرکزی شهرستان قصرشیرین.
۷/۵ک جنوب خاوری خسروی ــ کنار رودخانه الوند ومرزعراق
اولین‌آبادی کشور عراق مقابل این‌ده آبادی گرکش‌است.
تپه‌ماهور ـ گرمسیر ـ سکنه فقط افراد گارد مسلح‌گمرك.
آب‌از رودخانه الوند.
موتور آب کش خسروی دریك کیلو متری علیای آبادی واقع‌شده است

تنگ اسمعیل - tang-esmail - ده از دهستان قلعه شاهین بخش‌سرپل‌ذهاب‌شهرستان قصرشیرین
۱۱ک جنوب خاوری سرپل‌ذهاب ـ کنار راه فرعی کلاوه.
دشت ـ گرمسیر ـ سکنه ۱۵۰ ـ شیعه ـ کردی‌فارسی.
آب‌از سراب قلعه‌شاهین ـ محصول غلات توتون قلمستان تریاك‌برنج لبنیات‌پنبه ـ شغل‌زراعت وگله‌داری ـ راه‌مالرو.

تنگ بر فراق ــ tâng-bar-farâq - نام‌تنگی‌ایست بین‌کوه کمرزرد ولره‌کوه.
راه شوسه کرمانشاه به‌نهاوند ازاین تنگ میگذرد .

تنگ‌حمام ـ tang-hammâm - ده‌از دهستان ذهاب‌بخش سرپل ذهاب شهرستان قصرشیرین .
۱٤ک‌شمال باختری سرپل‌ذهاب ـ ٤ک‌باختر راه فرعی باویسی دره ۳ کیلومتری مرزایران وعراق.
گرمسیر مالاریائی ـ سکنه٦۰ ـ سنی ـ کردی فارسی.
آب‌از رودخانه دستك ـ محصول غلات لبنیات صیفی شغل زراعت و گله‌داری ـ راه‌مالرو.

تنگ شمشیر ـ tang-camcir ــ نام مرتعی است‌ازدهستان حومه بخش‌کرند شهرستان شاه‌آباد حدود دامنه کوه نوا واقع شده تابستان‌درحدود۷۵نفر ازتیره آینه برای تعلیف احشام خود از مرتع آن استفاده می‌نماید.

تنگ‌شیان ـ tang-ciyân - ده‌ازدهستان شیان بخش مرکزی شهرستان شاه‌آباد.
۲۲ک‌خاور شاه‌آباد ـ ۷ک‌خاورشوسه شاه‌آباد به‌کرمانشاه.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه۱۸۹۵ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب‌از چشمه ـ محصول غلات دیم لبنیات ـ شغل گله‌داری و زراعت زمستان گرمسیر قصرشیرین میروند.
راه‌فرعی بشوسه دارد.

تنگ‌قیر ـ tang-qir - ده از دهستان چرداول بخش شیروان چرداول شهرستان ایلام .
٦ک باختر چرداول ـ کنار راه اتومبیل‌رو چرداول .
کوهستانی ـ گرمسیر ـ سکنه ۵۰ ـ شیعه ـ کردی .
آب ازرودخانه چرداول ـ محصول غلات لبنیات تریاك صیفی ـ شغل زراعت وگله داری.

تنگ‌نیاز-tang-niyâz-ده ازبخش صالح آبادشهرستان ایلام.
۱۲ک شمال‌صالح آباد ـ کنارراه شوسه ایلام مهران.
کوهستانی ــ معتدل ــ سکنه۱۰۰ ــ شیعه ــ کردی.
آب ازچشمه سار ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل‌زراعت وگله داری
راه مالرو ـ تابستان حدود چشمه کبود وزیر میروند

تنگی‌سر-tangi-sar- ده‌ازدهستان‌ژاوه‌رود بخش‌رزاب‌شهرستان سنندج .
٤۱ ك جنوب خاور رزاب ـ ۱ ك نیر.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه۱۰۷٤ ـ سنی ــ کردی.
آب ازچشمه ـ محصول‌غلات حبوبات لبنیات انواع میوه‌جات ـ شغل زراعت وگله‌داری ـ صنایع دستی گلیم بافی ـ راه‌مالرو.

تنگی‌ور-tangi-var- ده از دهستان بیلوار بخش کامیاران شهرستان سنندج .
۵ك شمال باختر کامیاران ــ ۱۰ك‌جنوب پالنگان.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه۸٤ ـ سنی ـ کردی.

آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت و گله داری
راه مالرو.

تنوردول-tanur-dul- ده ازدهستان خالصه بخش مرکزی
شهرستان کرمانشاه.
۲٤ک شمال باختری کرمانشاه ـ ۱/۵ک مورچی.
دشت ـ سردسیر ـ سکنه۱٤٦ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب از سراب نیلوفر ـ محصول غلات حبوبات لبنیات صیفی ـ شغل
زراعت ـ راه‌مالرو ـ درفصل‌خشکی اتومبیل‌میتوان برد.

توانکش-tavân-kac- ده‌ازدهستان بیلوار بخش کامیاران
شهرستان سنندج.
۷ک شمال‌کامیاران ـ ۱ک شوسه کرمانشاه سنندج.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه۲٦۷ ـ سنی ـ کردی فارسی.
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت و گله‌داری
راه‌مالرو.

توانه ـ tavâne ـ ده از دهستان سلگی شهرستان نهاوند.
۱۷ک باختر شهرستان نهاوند ـ٤ک مهین آباد.
جلگه ـ سردسیر ـ سکنه۸۵۰ ـ شیعه ـ لری‌وفارسی.
آب ازچشمه و قنات ـ محصول غلات تریاک توتون پنبه حبوبات
لبنیات ـ شغل‌زراعت وگله‌داری‌ـ راه‌مالرو.

توبره ریز-tubre-riz-ده از دهستان بیلوار بخش کامیاران
شهرستان سنندج.
۳ک شمال‌باختر‌کامیاران ـ۲ک باخترشوسه کرمانشاه سنندج.
جلگه ـ سردسیر ـ سکنه۴۱۲ ـ سنی ـ کردی فارسی.
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت و گله‌داری
راه مالرو ـ دبستان دارد.

توبره‌ریز ـ ده از دهستان ییلاق بخش قروه شهرستان سنندج.
۳۲ ک باختر قروه ـ ۲ک جنوب شوسه قروه سنندج.
دشت ـ سردسیر ـ سکنه۸۰ ـ سنی ـ کردی.
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت و گله داری
راه مالرو ـ صنایع دستی قالیچه جاجیم کلیم بافی

توبره‌ریز ـ ده از دهستان درو فرامان بخش مرکزی شهرستان
کرمانشاهان.
۱۲ک خاورکرمانشاه ـ ۳ک جنوب راه قدیم کرمانشاه بیستون.
تپه ماهور ـ سردسیر ـ سکنه۷۰ ـ شیعه‌ـ کردی فارسی
آب از چاه وزه‌آب رودکاکیه ـ محصول غلات حبوبات صیفی‌ـ شغل
زراعت ـ راه‌مالرو.

توپ آغاج ـ top-âqâj- ده از دهستان‌سیلتان شهرستان بیجار
۳٦ک جنوب خاوری‌حسن‌آباد سوگند ـ کنارراه اتومبیل‌رو فرهی
بیجار بزنجان.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه۹۳۰ ـ شیعه‌ـ ترکی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات انگور ـ شغل زراعت‌گله داری
صنایع دستی‌زنان قالیچه وجاجیم بافی‌ـ راه‌مالرو.

توت‌خوشادول-tut-xocâ-dul-ده‌از بخش‌ارکواز شهرستان
ایلام.
۱۸ ک جنوب خاوری قلعه‌دره ـ کنار راه مالروسرمیدان به‌امامزاده
نصیرالدین.
کوهستانی ـ معتدل ـ سکنه۲۸۵ ـ شیعه ـ کردی لری.
آب‌از چشمه ـ محصول غلات لبنیات‌ـ شغل‌زراعت وگله‌داری‌ـ راه‌مالرو
ساکنین از طایفه شوهان ـ زمستان به گرم‌سیرمیروند‌ـ چادر نشین
هستند.

توت‌شامی -tut-câmi ـ ده‌از بخش‌گوران شهرستان‌شاه‌آباد
۸ک باختر گهواره ـ کنار رودخانه زمکان مرکزسادات حیدری
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه۸۰۰ ـ مسلمان‌ـ کردی‌فارسی.
آب از سرچشمه رودخانه زمکان ـ محصول غلات حبوبات توتون.
میوه‌جات صیفی‌لبنیات‌ـ شغل‌زراعت و گله‌داری. راه مالرو.
تکیه معروف به خانه آقاسید‌براکه زیارتگاه علی‌الهی‌های‌گوران
سنجابی‌کرنداست ـ دبستان داود.
توتون آن بخوبی معروف است. ساکنین از سید سادات حیدری
هستند.

توتوندر ـ tutundar ـ ده از دهستان ویسه بخش مریوان
شهرستان سنندج.
۱۲ک جنوب دژشاهپور ـ ۲ک باختر راه اتومبیل‌رو مریوان به‌رزاب
کوهستانی‌ـ سردسیر ـ سکنه۳۰ ـ سنی ـ کردی.
آب از چشمه وقنات ـ محصول‌غلات حبوبات لبنیات توتون ـ شغل
زراعت گله داری ـ راه مالرو.

توچقاز ـ tuçeqâz ـ ده ازدهستان سامن شهرستان ملایر
۱۲ک باختر شهرملایر ـ ۵ک باختر راه شوسه ملایربه بروجرد.
جلگه‌ـ معتدل مالاریائی ـ سکنه۱۸۲۰ ـشیعه ـفارسی.
آب‌از چشمه‌ـمحصول غلات‌صیفی میوه‌ـ شغل‌زراعت‌ـصنایع‌دستی زنان
قالی بافی ـ راه‌اتومبیل‌رو.

توخان‌آباد-toxân-âbâd-ده‌کوچکی‌است‌از دهستان‌پهلوبدژ
بخش‌بانه شهرستان سقز.
۳ک‌خاوری بانه ـ سکنه ۳۰ نفر.

تودارروته ـ tudâr-rute ـ ده از دهستان کلاترزان بخش
رزاب شهرستان سنندج.
۳۰ک شمال باخترسنندج ـ ۵ک شمال شوسه سنندج ـ مریوان
کوهستانی‌ـ سردسیر ـ سکنه۴۳۰ ـ سنی ـ کردی.
آب‌ازچشمه وزه‌آب رودخانه محلی‌ـمختصر میوجات جالیز قلمستانه

حبوبات توتون غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو. مسجد دارد.

تودارصمدی - tudâr-samadi - ده از دهستان کلاترزان بخش رزاب شهرستان سنندج.

۲۸ک شمال باخترسنندج ـ ۲ک شمال شوسه سنندج ـ مریوان.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۷۵۰ ـ سنی ـ کردی.
آب از رودخانه وچشمه ـ محصول غلات مختصر قلمستان وحبوبات ـ شغل گله‌داری ـ راه مالرو ـ مسجد دارد ـ باین‌ده تودر آصف نیزمیگویند

تودار ملا - tudâr-mollâ - ده از دهستان کلاترزان بخش رزاب شهرستان سنندج.

۲۶ک شمال باخترسنندج ـ ۳ک شمال شوسه سنندج مریوان.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۷۸۰ ـ سنی ـ کردی
آب از چشمه ـ محصول غلات میوجات جالیز قلمستان حبوبات توتون لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو ـ مسجد دارد باین ده‌تودار متولی نیزمیگویند.

توری ور - turivar - ده از دهستان ژاوه رود بخش حومه شهرستان سنندج.

۳۲ک جنوب باخترسنندج ـ ۳ک جنوب هنر.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۲۰ ـ سنی ـ کردی.
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو.

توسك - tusk - ده ازدهستان حومه شهرستان ملایر.

۲۱ک خاورشهرملایر ـ ۱۵ک شمال راه شوسه ملایر به اراك.
کوهستانی ـ معتدل مالاریائی ـ سکنه ۱۲۵۰ ـ شیعه ـ فارسی وترکی.
آب ازرودخانه ـ محصول غلات انگور ـ شغل زراعت ـ صنایع دستی زنان قالی‌بافی ـ راه اتومبیل‌رو.
دردومحل نزدیك واقع توئیك بالا و پائین نامیده سکنه توئیك پائین ۷۴۰ نفراست.

توشمالان - tucmâlân - ده‌ازدهستان کنگاور بخش کنگاور شهرستان کرمانشاهان.

۲۰ک باختر کنگاور ـ ۱۰ک شمال شوسه کنگاور بکرمانشاه شمال کوه بزاو.
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۳۰۰ ـ شیعه ـ فارسی کردی.
آب ازچشمه‌سار ـ محصول غلات‌حبوبات تریاك لبنیات ـ شغل‌زراعت گله‌داری ـ زمستان گله داران حدود باوندپور میروند ـ راه مالرو.

توکان - tukân - ده از بخش گوران شهرستان شاه‌آباد.

۷ک شمال خاور گهواره ـ ۱ک کوچك بل.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۶۵ ـ مسلمان ـ کردی فارسی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات دیم لبنیات حبوبات ـ شغل‌زراعت گله‌داری راه مالرو ـ ازتیره گهواره‌ای هستند.

توکل - tavakkol - ده کوچکی است ازدهستان پشت آربابا بخش بانه شهرستان سقز.

۱۳ک جنوب باختری بانه ـ ۲ک جنوب رودخانه شیوه.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۷۵ نفر.

توکلان - tavakkolân - ده از دهستان خور خوره بخش دیواندره شهرستان سنندج.

۴۱ک باختردیواندره ـ ۵ک جنوب بناوچان.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۰۷ ـ سنی ـ کردی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات حبوبات توتون ـ شغل زراعت گله‌داری صنایع دستی زنان جاجیم بافی ـ راه مالرو.

تولکی تپه - tulki-tappe - ده از دهستان سردرود بخش رزن شهرستان همدان.

۱۵ک شمال باختر قصبه رزن ـ ۶ک راه اتومبیل رو رزن بسلطان‌آباد
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۷۷۰ ـ شیعه ـ ترکی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات دیم لبنیات ـ شغل زراعت وگله‌داری.
صنایع دستی زنان قالی‌بافی ـ راه مالرو ـ تابستان از طریق وفس اتومبیل میتوان برد.

تول‌للی - tavallali - (کردی: بن دوتپه) ده از دهستان میاندربند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاه.

۲۴ک شمال کرمانشاه ـ کنارشوسه کرمانشاه بسنندج.
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۱۲۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب ازچاه ـ محصول غلات حبوبات دیم لبنیات ـ شغل‌زراعت قهوه‌خانه‌ای کنارشوسه دارد.

تومار قامیش - tumâr-qâmic - ده از دهستان گل تپه فیض‌اله‌بیگی بخش مرکزی شهرستان سقز.

۴۸ک شمال خاورسقز ـ ۱۷ک شمال خاور قلعه کهنه.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳۰۰ ـ سنی ـ کردی.
آب ازچشمه وقنات ـ محصول غلات لبنیات توتون ـ شغل‌زراعت گله‌داری راه مالرو.

توه‌هل - tovehal - ده کوچکی است ازبخش صالح آباد شهرستان ایلام.

۱۸ک شمال خاوری صالح‌آباد ـ ۶ک خاورشوسه ایلام ـ مهران.
کوهستانی ـ گرمسیر ـ سکنه ۲۵ نفر.

توه‌روئیله - tove-ruile - ده از دهستان هرسم بخش مرکزی شهرستان شاه‌آباد.

۴۰ک خاورشاه آباد ـ ۳ک جنوب تالاندشت.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۵۰ ـ شیعه ـ کردی‌فارسی.
آب از زه‌آب‌ورودمحلی‌وقنات ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو.
عده‌ای ازگله‌داران زمستان گرمسیرمیروند.

دردو محل نزدیک بهم واقع شده ویکی از آنها به توه رو ئیله حاجی محمد مشهوراست

توه خشکه - tove-xocke - ده از دهستان جلالوند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .

۹۶ك جنوب کرمانشاه - ۱۰ك چنارمرکزدهستان .

کوهستانی-سردسیر-سکنه ۲۴۰-شیعه-لکی وکردی فارسی .

آب از چال آب- محصول غلات لبنیات دیمی-شغل زراعت - دبستان دارد. راه مالرو.

توه سرخك - tove-sorxak - ده از دهستان هرسم بخش مرکزی شهرستان شاه آباد .

۱۵ك شمال هرسم - ۱ك جنوب خاوری شاه آباد .

دامنه ودشت - سردسیر-سکنه ۷۰۰-شیعه-کردی فارسی .

آب ازچاه و قنات-محصول غلات چغندر قند لبنیات- شغل زراعت گله داری راه مالرو- تابستان ازطریق چقاجنگه اتومبیل میتوان برد .

توه طاق - tove-tâq - ده از بخش دهلران شهرستان ایلام ۴۶ك شمال باختری دهلران - ۳ك شمال راه شوسه دهلران بنصریان کوهستانی-گرمسیر-سکنه ۱۸۰ شیعه-کردی.

آب ازچشمه سار-محصول غلات لبنیات پشم - شغل زراعت وگله داری راه مالرو-ساکنین از طایفه محمودوند هستند .

توه لطیف - tove-latif - ده ازدهستان ماهیدشت پائین بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .

۸ك جنوب باختری کرمانشاه -کنارشوسه کرمانشاه شاه آباد.

دامنه-سردسیر-سکنه ۱۸۰-شیعه-کردی فارسی.

آب ازچشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات صیفی-شغل زراعت گله داری

تومجین -tumjin- ده ازدهستان چهار بلوك بخش سیمینه رود شهرستان همدان .

۱۱ك باختر همدان - ۵ك جنوب شوسه همدان کرمانشاه .

کوهستانی-سردسیر-سکنه ۶۰۵-شیعه-ترکی وفارسی .

آب ازچشمه - محصول غلات حبوبات صیفی میوه .

شغل باغبانی وزراعت-راه مالرو.

تویسرکان - tuy-sarkân- یکی از بخشهای ولایت ثلاث قدیم (ملایر — نهاوند — تویسرکان) که اینك یکی از شهرستانهای استان پنجم کشور است .

وجه تسمیه تویسرکان - تویسرکان از دو کلمه توی و سرکان ترکیب شده ونام دو قصبه بزرگ قدیمی است . توی شهر فعلی وسرکان نام قصبه ایست در۶ کیلو متری شمال توی - درحال حاضر قصبه سرکان همان سرکان نامیده میشود ولی توی بتنهائی گفته نمیشود و کلمه تویسرکان نام خاص شهر مرکز شهرستان است .

شهرستان تویسرکان محدود است :

از طرف شمال بکوه الوند - از شمال باختر بخش اسدآباد ازشهرستان همدان - ازخاور بشهرستان ملایر - ازجنوب بشهرستان نهاوند - از باختر به بخش کنگاور واز شهرستان کرمانشاهان .

آب وهوا - هوای شهرستان سردسیر سالم تابستان آن معتدل خوش آب و هوا است- آب اکثر قراء شهرستان از چشمه های بیشمار دره های جنوبی کوه الوند — رودخانه و قنوات تأمین میگردد بطورکلی شیرین وگوارا هستند .

ارتفاعات - شهرستان تویسرکان در دره های دامنه جنوب باختری کوه مهم الوند واقع شده شعب مختلف کوه مذکور از هر سمت این شهرستان را محاصره نموده است .

مرتفعترین قله کوه الوند بین شهر همدان وتویسرکان واقع ۳۵۷۳ متر از سطح اقیانوس مرتفعتر است - قله پرتگاهی و مخروطی خان گرمز که در باختر شهرستان واقع شده از شعب الوند بوده ۲۸۶۸ متر ارتفاع دارد -کوههای کمر زرد - کلیان وسیاه دره در جنوب شهرستان واقع بترتیب ۲۶۶۴ - ۲۵۸۳ - ۲۸۱۸ متر از سطح دریا ارتفاع دارند -گودترین آبادی شهرستان ده کارنه واقع درجنوب باختری بخش ۱۵۵۵ مترو شهر تویسرکان ۱۷۸۴ متر ازسطح دریا مرتفعتر است بطورکلی اراضی شهرستان کوهستانی است وسیعترین دشت در باختر شهر بعرض ۶ وطول ۶ الی ده کیلومتر واکثر قراء در طول دره های کوهستانی واقع شده اند .

رودخانه - دو رودخانه بشرح زیر ازاین شهرستان سرچشمه گرفته وخارج میگردند .

۱ — رودخانه کرزان رود -korzân-rud - سرچشمه از علیای دره گشانی وسنجوزان بوده در حدود آبادی آریکان باشعب دره سرابی و سرکان که هردو از قلل الوند سرچشمه گرفته یکی شده پس ازمشروب نمودن قراء مجاور خود بهم ملحق ازاین نقطه به پائین قلقل رود نامیده شده بطرف جنوب باختر شهرستان جاری وقراء مجاور از آب آن استفاده مینمایند . فاضل آب رودخانه مذکور پس ازمشروب نمودن آخرین آبادی بنام کارخانه وارد شهرستان نهاوند شده برودخانه گاماسیاب ملحق میشود .

۲ - رودخانه خرم رود - سرچشمه دره های شمال خاوری آبادی شهرستانه از قله مشهور دائم البرف الوند بوده پس از پیوستن باورودخانه کندو که از کهنوش وورد آورد سرچشمه گرفته اند بطرف باختر جاری قراء مجاور از آب آن استفاده نموده فاضل آب در حدود سگاوی از این شهرستان خارج با رودخانه ایکه از بخش اسدآباد میآید یکی شده وارد بخش کنگاور میشود .

بقیه رودهای دیگر این شهرستان خشکرودی بیش نیستند جز رودخانه حمید آباد که برودخانه ملایر میریزد سیلاب بقیه بدو رودخانه مذکور منتهی میگردند.

راه - از شهر تویسرکان دوراه شوسه بشرح زیر منشعب میگردد

۱ - از طرف باختر درطول دره کرزان رود تا حدود فریازان ادامه داشته دراین نقطه ازمسیر رودخانه منحرف ازگردنه کم ارتفاع باقرآباد

وپل رودخانه خرم‌رود گذشته براه شوسه اسدآباد به کنگاور میرسد طول این راه ۴۲ کیلومتر جز گردنه باقرآباد عارضه‌مهمی ندارد .

۲ — راه شوسه ملایر که از خاور شهر خارج و در طول دره سرابی احداث شده واز گردنه دولائی که گردنه مرتفعیست وزمستان بواسطه کثرت ریزش برف گاهی مسدود میشود گذشته درکنار آبادی جوکار براه شوسه همدان ملایر متصل میشود طول این راه ۳۰ کیلو متر است .

از راه مذکور تابستان چندین راه فرعی منشعب شده اتومبیلهای باری‌برای‌حمل مسافر ومازاد محصول رفت‌وآمد مینمایند و باکمترین هزینه ممکن است قابل عبوردائمی خودرو شود. راههای بالا بشرح زیر است .

از شوسه تویسرکان به‌کنگاور در حدود مرادآباد راه فرعی منشعب از ولاشجرد - سنگاوی-شهن‌آباد - هوش‌گذشته وارد درهٔ خرم‌رود شده تا شهرستانه وکهنوش ادامه دارد .

۲ — از یك‌کیلومتری باختر فریازان راهی منشعب از سهام آباد سوتلق وگردنه خاکی آن‌گذشته در دره خرم رود براه اول متصل میشود .

۳ — از فریازان در موازات رودخانهٔ بابادی فرسفج راه فرعی موجود دراین محل از پلیکه روسها در جنگ بین‌الملل اول روی رودخانه قلقل رود بنا نموده اند گذشته وازهمان راهی‌که احداث نموده‌اند تا حیل‌آباد استفاده مینمایند - و ازکنار رودخانه راهی بطرف چاشت خورد -منیجان- قصبستان‌وجود دارد .

۴ — از مرادآباد راه فرعی به‌لامیان-کارخانه وجود داردکه امتداد آن بشوسه‌کرمانشاه نهاوند متصل میگردد . بقیه‌راههای شهرستان مالرو میباشد .

نزدیکترین راه‌تویسرکان به همدان‌راه مالرو شهرستانه بعباس‌آباد همدان استکه در حدود ۳۰ کیلومتر ولی زمستان عبور غیرممکن وخطرناك است .

تابستان بهترین ورزش‌وتفریح‌جوانان عبور ازالوند بایك راهپیمائی کوهستانی‌کوتاه است .

محصول عمده شهرستان‌غلات انواع‌میوه‌جات-صادرات مهم آن‌بشرح زیر است .

خشکبار (قیسی -کشمش -گردو - بادام - آلوبخارا) بخارجه‌حمل میشود .

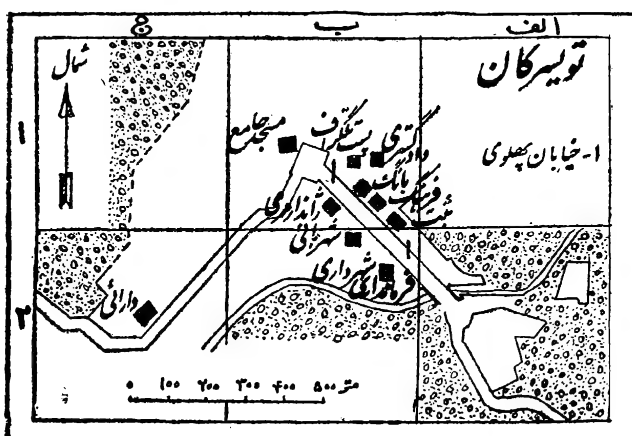
میوه‌جات سیب‌گلابی‌انگورآلو بشهرهای مجاور - تیر-الوار-چوب کبریت - تریاك - توتون - پنبه - پشم وپوست - روغن وروغنهای نباتی مانند خشخاش وکرچك - دربهای ساخته شده - میز وصندلی نیز صادر میشود .

صنایع دستی زنان در قراء بافتن قالی وقالیچه است وصادرمیشود .

سازمان - شهرستان تویسرکان از سه دهستان زیر که در جای خود شرح داده شده است تشکیل شده است .

۱ - دهستان کرزان‌رود یا حومه	۳۶	آبادی	سکنه	۴۱۰۰۰ نفر
۲ - » » خرم‌رود	۳۹	»	»	۱۷۰۰۰ »
۳ - » » قلقل‌رود	۴۰	»	»	۱۹۰۰۰ »
شهر تویسرکان	۱			۱۵۰۰۰ »

بنا بر آمار فوق شهرستان تویسرکان از ۱۱۶ آبادی تشکیل شده سکنه آن بالغ بر ۹۲هزار نفر است - زبان مادری ساکنین‌فارسی ومذهب عموم مسلمان شیعه اثنی‌عشری است .

تویسرکان- شهرکوچك تویسرکان در یکی از دره های باختری وخوش آب وهوای کوه الوند واقعشده مختصات جغرافیائی آن بشرح‌زیراست:

طول ۴۸ درجه -۲۷ دقیقه-عرض ۳۴ درجه ۳۳ دقیقه-ارتفاع از سطح دریا ۱۷۸۴ متر بنا بر این ۵۳۴ متر از طهران بلندتر است .

اختلاف‌ساعت با تهران ۱۳ دقیقه و۸ ثانیه طهران ساعت ۱۲ تویسرکان ۱۱ و۴۶ دقیقه و۵۲ ثانیه است.

تویسرکان یکی ازقصبات قدیمی کشور و مانند آنها روی اصول صحیح بنا نشده کوچه‌های پرپیچ وخم ونشیب وفراز آن بزرگترین اشکال برای احداث خیابان وآبادی‌است.

ادارات دولتی‌شهر درطول یك خیابان بطول ۲۵۰ مترکه ازمیدان مرکزی مقابل‌بازار سرپوشیده شروع شده براه شوسه ملایر منتهی میشود.

قسمتی ازدکاکین شهر درطول این خیابان و در بازار سرپوشیده و بقیه درکوچه‌ها واقع بطور کلی درحدود یکهزارباب دکان دارد بازار سرپوشیده آن ازبناهای‌شیخ الملوك و قابل ملاحظه است .

هوای شهر سردسیرسالم وتابستان آن معتدل است .

آب شهر از ۱۰ رشته قنات بشرح‌زیرتامین‌میشود.

باغوار- چشمه قاضی-چاه‌اسمعیل - طشت‌کله -پائین محله - جولاستان دروازه - زرهان- امامی .

بقرار اظهار مطلعین در ازمنه قدیم قنوات بالا آب بسیار داشته

بولی بواسطه مرورزمان وعدم توجه وتنقیه بحداقل رسیده فعلاکفاف مصرف اهالی رانمی دهد.

روشنائی شهر بوسیله مولد برق بقوه ۷۵ اسب تامین میشود

جمعیت شهر در حدود ۱۵ هزاز نفر شغل ساکنین کاسب بازاری زارع کارمند وخرده مالك هستند.

در اینشهر یك دبیرستان و۷ دبستان دایر است .

بهداری شهراز محل عطیه ملوکانه اقدام به بنای بیمارستان ۱۰ تخت خوابی نموده است .

ادارات دولتی تویسرکان بشرح زیراست:

فرمانداری- شهرداری ـ شهربانی - دارائی ـ بهداری ـ فرهنگ پست و تلگراف تلفن ـ آمار- ثبت اسناد- دامپزشکی.

دسته ژاندارمری وشعبه بانك ملی نیزدارد.

شهرکوچك تویسرکان بمسافت ۱ کیلومتر مربع واز ۱۰ محله بشرح زیر تشکیل شده و در هر یك از محله ها مسجدی دارد.

زرهان ـ قیطور- جولاستان- دروازه ـ پشت قلعه ـتوکلی- ناصری باغوقف- دستجرده ـ قلعه.

ابنیه قدیم شهر بشرح زیراست:

۱ـ مسجد جمعه ۲- مدرسه وحمام خان مشهور بشاه عباس که بوسیله شاهزاده شیخ علی میرزا شیخ الملوك بانی شهرملایر تعمیر گردیده است .

۳ ـ مقبره مشهور به جقوق دو ۱/۵ ك باختر شهر تویسرکان بشکل برج ۸ ضلعی شبیه آثار ابنیه زمان سلاجقه ـ مطلعین اظهار میدارند قبریکی از پیغمبران اسرائیل است .

تویسرکان مرکز تابستانی شیخ الملوك والی ولایت ثلاث بوده بنای دارالحکومه ساختمانهای بیرونی واندرونی محصور بدیوار ضخیم آن در محله قلعه دیده میشود .

شهرداری شهر درنظردارد خیابان پهلوی رااز طرف باختر ادامه داده باخر شهر برساند همچنین خیابان شمال جنوبی احداث نماید ولی بواسطه فقر اقتصادی ساکنین و عدم اعتبار تاکنون موفق نشده است .

یك کارخانه کبریت سازی دراینشهر دایراست ودرحدود ۳۰۰ نفر کارگر مرد وزن وبچه درآن کارمیکنند.

یك کارخانه چوب بری نیز دارد.

مزارع اطراف شهر بشرح زیراست .

دارستان ـ شیخ علی مزرعه ـ باغ کربلائی ـ زرگری ـ پیر خراط میان باغان بالا و پائین ـ فاران ـ مزرعه چولان ـ باقریه ـ چشمه موشان .

تیراندازه-tir-andâze ـ ده از دهستان پایروند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاه .

۱۹ ك شمال خاوری کرمانشاه ـ کنار راه مالرو عمومی کرمانشاه به کندوله .

دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۱۲۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی .

آب ازچاه ـ محصول غلات دیمی لبنیات — شغل زراعت و گله داری عده ای درتابستان برف بشهر حمل مینمایند .

تابستان اتومبیل ازطاق بستان میتوان برد .

تیرکاران - tir-kârân - ده کوچکی است ازدهستان جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج

۳۰ ك باختر پاوه ـ ۵ ك رودخانه سیروان (مرزعراق)

کوهستانی ـ گرمسیر ـ سکنه دائم ندارد قشلاق ۲۰ خانوار ازطایفه ایناق جوانرود است.

تیرگران - tir-garân ـ ده از دهستان حسین آباد بخش حومه شهرستان سنندج .

۱۸ ك شمال سنندج ـ ۲ ك خاورشوسه قدیم سنندج سقز .

کوهستان ـ سردسیر ـ سکنه ۱۵۰ ـ سنی ـ کردی .

آب ازرودخانه وچشمه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات توتون صیفی کاری ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو .

تیزآباد - tiz-âbâd ـ ده از دهستان کل تپه فیض الله بیگی بخش مرکزی شهرستان سقز .

۲۷ ك خاور سقز ـ ۵ ك شمال شوسه سقز بسنندج .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۴۰ ـ سنی ـ کردی .

آب ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو

تیژتیژ - tij-tij — ده از دهستان کلاترزان بخش حومه شهرستان سنندج .

۵۰ ك باختر سنندج ـ کنار راه شوسه سنندج ـ مریوان

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۴۵۰ ـ سنی ـ کردی

آب ازچشمه درهآ لك ـ محصول غلات لبنیات توتون مختصر حبوبات شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو ـ پاسگاه ژندارمری و قهوه خانه ای کنار شوسه دارد .

تیشه کن - tice-kan ـ ده از دهستان دروفرامان بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .

۲۰ ك جنوب خاورکرمانشاه ـ ۱ ك جنوب رودخانه قرهسو .

دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۱۹۵ ـ شیعه ـ کردی فارسی .

آب اززه آب رودخانه گاوشان ـ محصول غلات صیفی حبوبات لبنیات شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو .

تیشه کند - tice-kand ـ ده از بخش آبدانان شهرستان ایلام .

۲۵ ك باختری آبدانان ـ ۱ ك شمال راه مالرو ایلام بدهلران .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۲۷ ـ شیعه ـ کردی .

آب ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت و گله داری .

تیکان‌لو - tikanlu - ده‌از دهستان کل‌تپه فیض‌الله بیگی بخش مرکزی شهرستان سقز .
۴۶ ک خاور سقز - ۵ ک شمال قوزلو بالا .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۰۰ - سنی - کردی
آب ازچشمه ورودخانه - محصول غلات توتون لبنیات - شغل‌زراعت گله‌داری - راه‌مالرو .

تیلکو - tilaku - ده از دهستان ییلاق بخش قروه‌شهرستان سنندج .
۳۶ ک شمال باختر قروه - کنار راه‌مالرو شابلاغی بسالارآباد.
جلگه - سردسیر - سکنه ۲۶۰ - سنی - کردی .
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت‌گله‌داری-صنایع دستی زنان قالیچه‌جاجیم‌گلیم بافی - راه‌مالرو .

تیلکوه - tila-kuh - نام یکی از دهستانهای ششگانه بخش دیواندره‌شهرستان‌سنندج .
این‌دهستان درقسمت باختری بخش واقع محدود است‌ازطرف شمال وباختر بدهستان فیض‌الله بیگی بخش حومه سقز - از طرف خاور بدهستان او باتو بخش دیواندره از طرف جنوب‌بدهستان خورخوره بخش دیواندره.
وضع‌کلی طبیعی -منطقه ایست‌کوهستانی هوای آن سردسیر(زمستان طولانی- تابستان‌معتدل)کوههای خاکی باشیب ملایم برای‌نگاهداری گوسفند وزراعت دیم‌بسیار مناسب است
دورودخانه ازاین دهستان سرچشمه‌گرفته‌درانتهای باختری دهستان بهرودخانه خورخوره یاجغتوملحق میشوند .
۱- رودخانه ایراب - از دره‌های شمالی‌کوه‌حاجی‌سید وکوه چارکه وحدود ایرانشاه سرچشمه‌گرفته درچهارکیلو متری جنوب سنته برود خانه خورخوره میرزد آبادیهای ایراب تمربیك -شاشاگل - چناره درکنار آب واقع شده‌اند .
بلندترین‌کوه دهستان رشته‌ایست‌که درجنوب دهستان از باختر بخاور کشیده شده‌بنام‌کوه حاجی‌سیدوکوه چارکه نامیده میشوند - خط الراس این‌کوه‌حد طبیعی بین‌دهستان‌تیلکوه وخورخوره‌محسوب‌میشود ارتفاع بلندترین قله‌کوه حاجی سیدازسطح دریا ۲۶۱۳ متروکوه چارکه ۲۶۴۲ متراست-ارتفاع آبادی ایرانشاه مرکز دهستان از سطح دریا ۱۹۵۲ متر است
درشمال دهستان ارتفاعات‌کوتاه بنام اردوگاه ویکه دار وجود دارد که خط‌الراس آنها حد طبیعی این‌دهستان بادهستان فیض‌الله بیگی سقز محسوب میگردد .
ارتفاع قله‌یکه‌دار ۲۱۲۱ مترواردوگاه ۲۳۲۹ متراست .
راه‌شوسه سنندج بسقز تقریباً ازوسط این دهستان میگذرد
ایرانشاه مرکزدهستان وآبادیهای قلعه‌جقه-جنیان-چاپان‌درکنارشوسه واقع شده‌اند

محصول عمده دهستان غلات حبوبات توتون لبنیات و محصولات دامی شغل‌عمده سکنه زراعت و گله‌داری است .
دهستان تیلکوه از۴۶ آبادی تشکیل شده‌سکنه آن درحدود ۸هزار نفرقراء مهم‌آن عبارتند از ایرانشاه - تمربیك- قلعه‌کهنه-بارسانیان جنیان - شمسه - جیران‌مینا - باشماق .

تیلکوه - ده‌از دهستان بیلوار بخش‌کامیاران شهرستان سنندج .
۳۵ك شمال باختر‌کامیاران ۳ك میسورآب .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۷۵ - سنی - کردی .
آب ازرودخانه وچشمه - محصول غلات لبنیات - شغل‌زراعت‌گله‌داری راه‌مالرو.

تیله کوه - ده از دهستان سرقلعه (گرمسیر ولدبیگی) بخش ثلاث شهرستان‌کرمانشاهان .
۸ك شمال باختری سرقلعه -کنار مرزایران وعراق
دشت -گرمسیر - سکنه ۱۶۰ -سنی -کردی .
آب ازچاه وچشمه - محصول غلات حبوبات دیم‌لبنیات - شغل‌زراعت گله‌داری - راه‌فرعی بسر قلعه وسرپل زهاب‌دارد پاسگاه مرزبانی وگارد مسلح‌گمرکی دایر است .
زمستان در حدود یکصد خانوار ازطایفه ولد بیگی درحدود این ده سکونت دارند .

تیمان قلعه - teymân-qal'e - ده از دهستان‌تیلکوه‌بخش دیواندره‌شهرستان سنندج .
۵۴ك شمال باختر دیواندره -۴ك جنوب شوسه دیواندره سقز .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۸۰ - سنی -کردی .
آب ازچشمه - محصول غلات توتون روغن عسل پشم - شغل زراعت گله‌داری - راه‌مالرو .

تیمجان - timjân - ده‌از دهستان خرمرودشهرستان‌تویسرکان
۲۷ك شمال باختر شهرتویسرکان - ۳ك‌شهرستانه .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۲۷ - شیعه - فارسی .
آب از قنات ورودخانه خرم‌رود - محصول - غلات‌گردو - توتون صیفی‌کاری لبنیات تریاك - شغل زراعت‌گله داری - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه‌مالرو - تابستان ازطریق ورودآوردوشتران اتومبیل میتوان برد .

تین - tin - ده‌از دهستان جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج.
۱۳ك جنوب باختر پاوه دره باختری‌کوه آتشگاه .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۴۳ -سنی -کردی فارسی
آب ازچشمه - محصول غلات توتون‌گردو توت لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - راه‌مالرو .

تینال - teynâl - ده از دهستان سرشیو بخش مریوان شهرستان سنندج .

۶۷ك شمال خاوری دژشاهپور ـ ۱٤ك شمال پاسگاه قطوند
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۰۰ ـ سنی ـ کردی .
آب ازچشمه‌ها ـ محصول غلات لبنیات توتون ـ شغل زراعت گله‌داری
راه‌مالرو .

تینمو — tinamu — ده‌از دهستان‌دینور بخش صحنه‌شهرستان کرمانشاه.

۲۸ك شمال باخترصحنه ۳۰ك شوسه‌کرمانشاهان سنقر.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه۴۵۶ ـ شیعه ـ کردی فارسی .
آب ازرودگون بان و چشمه ـ محصول غلات‌حبوبات تریاك توتون
قلمستان ـ شغل زراعت ـ راه‌مالرو.
دردومحل بفاصله‌نیم‌کیلو متر واقع به‌علیا وسفلی مشهور سکنه‌علیا
۱۳۲ نفراست .

ث

ثلاث — salâs — نام یکی از بخشهای باختری شهرستان کرمانشاهان

این‌بخش تاکنون از طرف سازمان وزارت کشور تابع یکی از فرمانداری استان ٥ قرارداده نشده وهمیشه ازطرف واحدنظامی کرمانشاهان‌افسری بنام افسر انتظامات باین بخش اعزام میگردد افسر مذکورکه تقریباً سازمان بخشداری دارد زمستان در آبادی ده شیخ دهستان خانه‌شور و تابستان در محل معروف به‌نهرآب‌که ییلاق‌طایفه‌قبادی است‌ساکن‌و به‌اموربخش رسیدگی می‌نماید.

وجه‌تسمیه ثلاث این است‌که سه طایفه باباجانی ـ ولدبیگی ـ قبادی دراین‌بخش ساکن‌هستند.

حدود بخش ازشمال به بخش پاوه . از جنوب بخش گوران و سرپل ذهاب ازخاور بخش سنجابی و روانسر از باختر به مرز ایران و عراق محدود است .

این بخش از دهستانهای سردسیر وگرمسیری زیر تشکیل شده .
دهستانهای ـ قبادی ـ ولدبیگی وخاور باباجانی‌سردسیری

دهستانهای‌سر قلعه ـ جیگران ـ ازگله و باختر باباجانی‌گرمسیری
تعدادآبادی‌وسکنه دهستانهای بخش‌بشرح‌زیراست

باباجانی	۵۷	آبادی	۷۰۰۰ نفر
ولد بیگی	۲۲	»	۶۵۰۰ »
سرقلعه	۹	»	۱۵۰۰ »
ازگله	۱۰	»	۱۱۰۰ »
جیگران	۶	»	۱۰۰۰ »
قبادی	٤	»	۳۰۰۰ »

بنابراین بخش ثلاث از۱۰۸آبادی‌وصدها مزارع و مرتفع تشکیل شده‌سکنه‌آن درحدود ۲۰۱۰۰ نفراست

شرح‌هریك از دهستانهای‌مذکوردرجای خود داده شده‌است .
دراین‌بخش بطورکلی‌دبستان ـدرمانگاه وپزشك ووسیله مخابرات وراه شوسه وجود ندارد .
فقط تابستان از طریق سنجابی تا نهرآب‌محل ییلاقی طایفه قبادی اتومبیل‌رفت‌وآمدمی‌نماید.

ج

جاسوسکه - jâsuska - ده از دهستان باباجانی بخش ثلاث شهرستان کرمانشاهان.
۵ کیلومتری جنوب خاوری ده‌شیخ ـ ۲ کیلومتری کلارشن.
کوهستانی ـ گرمسیر ـ سکنه ۱۰۰ ـ سنی ـ کردی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات حبوبات دیم لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری راه مالرو.
ساکنین ازطایفه باباجانی هستند.

جاف برسیمین- jâf-bar-simin - ده‌ازدهستان باوندپور بخش مرکزی شهرستان شاه آباد.
۱۴ک جنوب شاه آباد ـ ۶ک جنوب چقاگل.
دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۱۷۵ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب‌ازچشمه ـ محصول غلات دیم لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری.
عده‌ای ازگله‌داران زمستان گرمسیر گیلان غرب میروند.

جاف‌علی بیگ سلطان- jâf-ali-beyg-soltân - به بالان مراجعه شود

جاماسب- jâmâseb — ده از بخش گوران شهرستان شاه‌آباد.
۱۵ک شمال گهواره ـ کنار رودخانه زمکان.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۱۵ ـ مسلمان — کردی فارسی.
آب از رودخانه زمکان ـ محصول غلات حبوبات صیفی میوجات توتون لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو.
دبستان ملی‌دارد ـ ازتیره تفنگچی هستند.

جامه‌شوران- jâme-curân - ده‌ازدهستان دروفرامان بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۳۲ ک جنوب خاوری کرمانشاه ـ کنار رودخانه قره‌سو.
دشت ـ معتدل ـ سکنه ۳۴۰ ـ شیعه ـ کردی لکی فارسی.
آب ازرودخانه سرجامه‌شوران ـ محصول غلات حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری ـ گلیم پلاس بافی ـ راه مالرو.
در دو محل نزدیک بهم واقع به جامه شوران بالا و پائین مشهور جامه‌شوران بالا روی تپه‌ای واقع شده‌است سکنه پائین ۱۴۵ نفراست.
رودخانه‌های گاماسیاب وقره‌سو درخاور اراضی این ده بهم میرسند.

جامه شوران - ده از دهستان ماهیدشت بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.

۴ک خاور ماهیدشت ـ ۲ک جنوب شوسه کرمانشاه.
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۶۰۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب ارقنات ـ محصول غلات حبوبات مختصر میوجات لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو ازشوسه اتومبیل میتوان برد.
در دومحل نزدیک بهم واقع به علیا سفلی مشهور سکنه سفلی ۳۸۰ نفراست.

جامه‌شوران - ده از دهستان اسفندآباد بخش قروه شهرستان سنندج.
۱۸ک جنوب باختری قروه ـ ۱ک باباعلی.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۲۰ ـ سنی ـ کردی.
آب‌ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه‌مالرو صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی.

جامیشان- jâmicân — ده ازدهستان دینور بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان.
۲۹ک شمال باختری صحنه ـ ۵ک باختر شوسه کرمانشاه بسنقر.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب‌از رودخانه جامیشان بالا ـ محصول غلات چغندر قند حبوبات تریاک توتون شغل زراعت ـ راه‌مالرو.
در دومحل بفاصله دوکیلومتر جامیشان وسطی وسفلی مشهور سکنه سفلی ۱۱۰ نفراست.

جامیشان بالا- jâmicân-bâlâ — ده ازدهستان کلیائی بخش سنقروکلیائی شهرستان کرمانشاهان.
۲۰ک جنوب باختری سنقر ـ ۸ک باختر شوسه سنقر کرمانشاه.
دامنه ـ سردسیر — سکنه ۲۱۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب از رودخانه ـ محصول غلات حبوبات تریاک توتون ـ شغل زراعت قالیچه جاجیم پلاس بافی ـ راه مالرو.

جان‌احمد — jân-ahmad - ده‌ازدهستان فعله‌گری بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان.
۹ک خاور سنقر ـ ۴ک شمال ماران‌گاز.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۸۵ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب‌ازچشمه ـ محصول غلات حبوبات دیمی ـ شغل زراعت ـ قالیچه جاجیم بافی ـ راه مالرو.

جان‌جان-jân-jân - ده ازدهستان آسمان‌آباد بخش شیروان چرداول شهرستان ایلام.
۲۹ک شمال خاورچرداول-کنار راه اتومبیل‌رو چرداول به‌ایلام
کوهستانی-گرمسیر- سکنه۳۰۰ - شیعه - کردی
آب ازچشمه - محصول‌غلات توتون لبنیات حبوبات - شغل زراعت‌و گله‌داری.

جان جان — ده از دهستان خالصه بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۴۳ک شمال باختری کرمانشاه - کناوراه شوسه روانسر
دامنه - سردسیر- سکنه۵۰- شیعه -کردی‌فارسی.
آب از رودخانه‌قره‌سو-محصول‌غلات‌حبوبات‌دیمی لبنیات- شغل‌زراعت

جانعلی-jân-ali- ده‌ازدهستان کلیائی بخش‌سنقرو کلیائی‌شهرستان کرمانشاهان.
۵۴ک شمال سنقر- ۲ک آلمادین
کوهستانی - سردسیر- سکنه ۷۸- شیعه -کردی فارسی
آب ازچشمه - محصول غلات حبوبات تریاک توتون - شغل زراعت - قالیچه‌جاجیم پلاس‌بافی - راه‌مالرو

جانوره-jânavare - ده‌کوچکیست از دهستان سرشیوه بخش مریوان شهرستان سنندج .
۵۷ک خاور دژشاهپور- ۱۲ک قطوند - سکنه۵۰نفر

جاورسجین-jâvar-sejin -ده از دهستان درجزین بخش‌رزن شهرستان همدان.
۲۱ک جنوب خاوری قصبه رزن-کناروراه مالرو بیله‌کان به قره‌قیه.
کوهستانی - سردسیرمالاریائی - سکنه۱۱۸- شیعه - ترکی.
آب ازرودخانه - محصول‌غلات حبوبات صیفی لبنیات- شغل‌زراعت و گله‌داری - صنایع‌دستی زنان قالی - راه مالرو.

جاور سینه — jâvarsine — ده از دهستان کنگاور بخش کنگاور شهرستان کرمانشاهان .
۱۵ک باخترکنگاور — ۷ک شمال شوسه کنگاور به‌کرمانشاهان
کوهستانی - سردسیر — سکنه ۱۰۵ — شیعه - فارسی کردی.
آب از قنات-محصول غلات دیمی — شغل‌زراعت — راه مالرو

جبارآباد - jabbâr-âbâd- ده‌ازدهستان بیلوار بخش‌مرکزی شهرستان کرمانشاهان
۶الی۷ک‌خاورمرزبانی — کنار راه‌مالروبولان
کوهستانی - سردسیر - سکنه۸۰۰- شیعه - کردی فارسی
آب ازدوآب رودخانه معلی وچشمه سار - محصولات غلات حبوبات تریاک توتون صیفی لبنیات میوجات قلمستان - شغل‌زراعت -صنایع دستی زنان بافتن قالیچه گلیم‌جاجیم - راه‌مالرو ودرفصل خشکی ازطریق کولان‌میان‌روداتومبیل‌میتوان‌برد.
در دومحل بفاصله۲ کیلومتر واقع به علیا و سفلی مشهورسکنه‌علیا ۵۱۰ نفراست.

جبارآباد - ده ازدهستان دینور بخش‌صحنه شهرستان کرمانشاهان
۴۲ک شمال باخترصحنه — ۱ک خاور شوسه‌کرمانشاه -سنقر
کوهستانی - سردسیر - سکنه۱۲۵- شیعه-کردی فارسی
آب ازچشمه‌ورودخانه احمدآباد-محصول‌غلات‌حبوبات قلمستان‌تریاک توتون چغندرقند - شغل‌زراعت .

جبرائیل - jabrâil -ده از دهستان بیرتاج شهرستان بیجار .
۴۸ک جنوب خاوری بیجار - ۸ک خاور شوسه بیجار به همدان
تپه ماهور - سردسیر - سکنه ۶۵۰- شیعه - کردی - فارسی
آب ازچشمه و قنات - محصول غلات لبنیات انگور - شغل زراعت گله داری - صنایع دستی‌زنان‌قالی‌بافی .
راه مالرو- درفصل خشکی ازخان باغی اتومبیل میتوان‌برد.

جبرائیلان-jabrâilân- ده‌ازدهستان حسین‌آباد بخش‌شهرستان سنندج .
۴۸ک شمال خاور سنندج - دک خاور شوسه سنندج به سقز
کوهستانی - سردسیر - سکنه۱۰۵- سنی - کردی .
آب ازرودخانه وچشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات توتون- شغل زراعت گله‌داری - راه‌مالرو.

جبرآباد-jabr-âbâd- ده‌از بخش‌سنجابی‌شهرستان کرمانشاهان
۱۹ک شمال کوزران - ۱ک چقاشکر.
دشت - سردسیر - سکنه۸۰- سنی - کردی فارسی .
آب از چاه - محصول غلات حبوبات دیم لبنیات
شغل زراعت گله‌داری -راه مالرو-تابستان اتومبیل‌می‌توان برد.
درآمار این ده‌را جورآباد نوشته‌اند

جداقیه - jedâqaye — ده از دهستان اسفند آبادبخش قروه شهرستان سنندج.
۳۰ک خاور قروه - ۹ک شمال شوسه قروه به‌همدان .
دامنه - سردسیر - سکنه۲۵۵- شیعه -کردی فارسی
آب از چشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات - شغل‌زراعت‌گله‌داری
راه مالرو -تابستان ازدوسر اتومبیل‌میتوان‌برد.
صنایع‌دستی‌زنان قالیچه جاجیم‌گلیم بافی

جدقیه - ده ازدهستان‌کرانی شهرستان بیجار
۴۲ک جنوب خاوری حسن‌آباد سوگند - کنار رودخانه‌قزل‌اوزان
کوهستانی - سردسیر - سکنه۱۵۰- شیعه - ترکی
آب از چشمه- محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله‌داری- صنایع دستی‌زنان قالیچه وجاجیم بافی - راه‌مالرو.

جرا - jerâ - ده از دهستان قلقل رود شهرستان تویسرکان
۲۶ک جنوب باختری شهرتویسرکان- ۳ک باختر دره عثمان
کوهستانی - سردسیر - سکنه۱۰۰۶-شیعه - فارسی‌و ترکی
آب ازقنات چشمه و دوآب دره‌علی - محصول غلات صیفی‌انگور گردو لبنیات - شغل‌زراعت گله‌داری-صنایع دستی‌زنان قالی بافی-راه‌مالرو

تابستان از طریق چاشتخوره تانزدیک آبادی اتومبیل میتوان برد

جربانلو - jerbânlu - ده از دهستان سرد رود بخش رزن شهرستان همدان.
۳۰ک شمال باختری قصبه رزن - ۱۵ک شمال خاوری قایش.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۶۱۲ - شیعه - ترکی.
آب از چشمه و رودخانه - محصول غلات دیم لبنیات عسل - شغل زراعت گله داری - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو - تابستان اتومبیل میتوان برد.

جریا - jeryâ — ده از دهستان آورزمان شهرستان ملایر.
۵۳ک باختر شهر ملایر - کنار راه مالرو باباکمال تویسرکان به هزار جریب ملایر.
جلگه - معتدل مالاریائی - سکنه ۱۹۸ - شیعه - فارسی.
آب از چشمه - محصول غلات - شغل زراعت.
صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو.

جزر - jazar - ده از دهستان بیلوار شهرستان کرمانشاهان.
۱۰ک جنوب خاوری مرزبانی - ۱ک دراب
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۸۰ - شیعه - کردی فارسی.
آب ازچشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات تریاک توتون - شغل زراعت
صنایع دستی زنان قالیچه گلیم بافی - راه مالرو.

جزوان - jezvân - ده از دهستان خدابنده لو بخش قروه شهرستان سنندج.
۱۲ک خاور گل تپه - ۸ک خاور شوسه همدان به بیجار.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۵۰ - شیعه ترکی.
آب ازچشمه ها - محصول غلات انگور حبوبات لبنیات - شغل زراعت گله داری - راه مالرو.
تابستان از طریق ولی محمد اتومبیل میتوان برد.

جسر - jesr - مزرعه ایست از دهستان حومه بخش کرند شهرستان شاه آباد
۵ک باختر کرند - ۱ک جنوب شوسه کرند قصرشیرین.
دشت سردسیر - سکنه ندارد زراعت حریر در آن زراعت می نمایند.

جشنی آباد - jacni-âbâd - ده کوچکیست ازدهستان مرکزی بخش مریوان شهرستان سنندج.
۲۵ک شمال باختری دژشاهپور - سکنه ۳۰ نفر.

جعفر - ja'far - ده از دهستان اسفدآباد بخش قروه شهرستان سنندج.
۳۵ ک شمال باختر قروه - کنار خط تلفن و راه مالرو عمومی قروه به بیجار.
تپه ماهور - سردسیر - سکنه ۲۰۵ سنی - کردی.
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت و گله داری - راه مالرو
تابستان از طریق شوراب اتومبیل میتوان برد.

صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی.

جعفرآباد - ja'far-âbâd - ده از دهستان سیاه منصور شهرستان بیجار.
۵۰ ک جنوب باختری حسن آباد سوگند - کنار راه عمومی بیجار به تکاب.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۴۸۰ - شیعه - کردی
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله داری
پاسگاه ژاندارمری دارد خط تلگراف و تلفن بیجار - تکاب از کنار آن میگذرد - صنایع دستی زنان قالیچه وجاجیم بافی - راه مالرو.

جعفرآباد - ده از دهستان سردرود بخش رزن شهرستان همدان.
۲۷ک باختر قصبه رزن - ۳ ک باختر دمق
جلگه - سردسیر - سکنه ۴۰۰ - شیعه - ترکی.
آب ازچشمه و رودخانه محلی - محصول غلات انگور حبوبات - شغل زراعت گله داری - راه مالرو تابستان از دمق اتومبیل میتوان برد.

جعفرآباد — ده از دهستان میاندر بند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۲۳ک شمال باختر کرمانشاه - ۶ک باختر شوسه سنندج.
دشت — سردسیر - ۳۸۰ - شیعه - کردی فارسی.
آب ازچاه - محصول غلات حبوبات دیم لبنیات - شغل زراعت و گله داری راه مالرو

جعفرآباد - ده از دهستان پیرتاج شهرستان بیجار.
۲۵ک خاور بیجار - ۳ک فتح آباد.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۱۰ - شیعه - ترکی.
آب از چشمه و قنات - محصول غلات انگور لبنیات - شغل زراعت گله داری - قالیچه بافی.

جعفرآباد - ده ازدهستان فارسینج بخش اسدآباد شهرستان همدان.
۳۳ک جنوب باختری اسدآباد - ۷ک جنوب باختری
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۰۴ - شیعه - کردی فارسی.
آب از رودخانه - محصول غلات لبنیات توتون عسل - شغل زراعت و گله داری - راه مالرو.

جعفرآباد - ده ازدهستان افشاراول بخش اسد آباد شهرستان همدان.
۲۳ک باختر اسدآباد - ۵ک شمال راه مالرو عمومی اسدآباد بسنقر.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۹۶ - شیعه - کردی فارسی.
آب از قنات - محصول غلات حبوبات لبنیات - شغل زراعت و گله داری
صنایع دستی قالی بافی - راه مالرو.

جعفرآباد - ده از دهستان میش خاص بخش بدره شهرستان ایلام.
۲۲ک جنوب خاور ایلام - ۶ک جنوب راه مالرو بدره به ایلام.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۶۵ - شیعه - کردی.

آب ازچشمه‌هفت‌آب ـ محصول غلات لبنیات توتون‌تریاك ـ شغل زراعت وگله داری ـ راه مالرو.

جعفرآباد ـ ده ازدهستان قراتوره‌بخش دیواندره شهرستان سنندج ۱۶ك شمال‌خاور دیواندره ـ۹ك خاورشوسهٔ دیواندره سقز.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۶۰ ـ سنی ـ کردی.
آب‌ازرودخانه وچشمه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات توتون ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو.

جعفرآباد ـ ده از دهستان خدا بنده لو بخش قروه شهرستان سنندج.
۲۴ك جنوب گل تپه ـ ۹ك باخترشوسه همدان بیجار.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۵۰ ـ شیعه ـ ترکی.
آب ازچشمه وقنات ـ محصول غلات حبوبات مختصر انگور صیفی لبنیات ـ شغل‌زراعت وگله داری ـ راه مالرو ـ تابستان ازراه‌حسن قشلاقی‌و برلوك میتوان اتومبیل برد.

جعفرآباد ـ ده ازبخش سنجابی شهرستان کرمانشاهان.
۱۴ك شمال خاوری‌کوزران ـ کناررودخانه زردآب.
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۲۰۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب ازسراب بوبور ـ محصول غلات حبوبات دیم لبنیات جزئی برنج وچغندر ـ شغل‌زراعت‌وگله داری ـ راه مالرو ـ تابستان‌میتوان‌اتومبیل برد ـ زمستان‌گله داران ده‌گرمسیرحدود قصرشیرین میروند.

جعفرآباد ـ ده ازدهستان بالا شهرستان نهاوند.
۱۱ك جنوب‌خاوری‌نهاوند ـ ۲ك جنوب باخترشوسه نهاوند بملایرو بروجرد.
جلگه ـ سردسیر ـ سکنه ۱۵۰ ـ شیعه ـ لری فارسی.
آب ازرودخانه‌گاماسیاب ـ محصول‌غلات توتون‌حبوبات‌لبنیات‌انگور شغل زراعت وگله‌داری ـ راه‌مالرو.

جعفرآباد ـ ده ازدهستان سلگی شهرستان نهاوند.
۲۱ك باخترنهاوند ـ ۴ك جنوب‌رودخانه.
جلگه ـ سردسیر ـ سکنه ۷۰ ـ شیعه ـ لری وفارسی.
آب ازچشمه ـ محصول‌غلات تریاك حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت و گله‌داری ـ راه‌مالرو
دردو محل بفاصله ۲ کیلو متر واقع جعفر آباد بالا وپائین نامیده میشود.

جعفرخان-ja'far-xân ـ ده‌ازدهستان خورخوره بخش‌دیواندره شهرستان سنندج.
۲۳ك شمال باختر دیواندره ـ کنارراه عمومی جعفرخان بخورخوره کوهستانی ـ سردسیر سکنه ۲۱۰ ـ سنی ـ کردی.
آب ازچشمه ـ محصول‌غلات توتون‌حبوبات ـ شغل‌زراعت وگله داری صنایع دستی جاجیم‌بافی ـ راه‌مالرو.

جقلو-jaqalu ـ ده ازدهستان قراتوره بخش دیواندره‌شهرستان سنندج.
۳۵ك شمال‌خاور دیواندره ـ کنارراه‌ورودخانه ول‌کشتی.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۸۰ ـ سنی ـ کردی.
آب ازچشمه ـ محصول‌غلات حبوبات لبنیات توتون پشم ـ شغل‌زراعت وگله‌داری ـ راه‌مالرو.

جگرلو-jegarlu ـ نام یکی‌ازدهستانهای‌بخش‌مرکزی‌شهرستان قصرشیرین.
آبادیهای‌کوچك دهستان جگرلودرساحل شمالی‌رودخانه الوند از ۷ کیلومتری‌باختر قصرشین الی ۲۶ کیلومتری که ۴ کیلومتر تاسرپل‌ذهاب بیشتر فاصله نداردواقعشده چون اسامی‌آبادیهاطبق اصول وسوابق محلی بنام‌کدخدای محل نامیده شده پس ازمردن یا برکناری‌کدخدا بنام‌کدخدای جدید نامیده میشوند لذا اطلاعات دهستان در یکجا تنظیم‌گردید.
موقعیت طبیعی تپه‌ماهور کناررودخانه ـ هواگرمسیر.
محصول عمده عبارت است ازغلات‌دیم لبنیات جزئی‌صیفی درآقابرار مختصرمیوه‌جات ـ شغل‌زراعت وگله‌داری است.
قراء دهستان جگرلوبشرح‌زیراست:

سید عباس	در ۷ کیلومتری باختر	قصر شیرین	سکنه ۱۴۰	نفر
سید اسمعیل کلانتر	در ۱۲ کیلومتری باختر	قصرشیرین	سکنه ۱۸۵	نفر
آقابرار	در ۱۵ کیلومتری باختر	قصرشیرین	سکنه ۱۹۵	نفر
گوشکری	در ۱۷ کیلومتری باختر	قصر شیرین	سکنه ۱۲۰	نفر
احمدعباسی	۱۹ « «	«	« ۷۵	«
شیرین‌آب‌محمدعلی	۲۱ « «	«	« ۱۵۵	«
امین	۲۴ « «	«	« ۳۰	«

راه شوسه قصرشیرین‌بسرپل ذهاب‌تقریباً بفاصله ۳ کیلومتری دهستان واقعشده‌است.
مذهب ساکنین مسلمان ـ زبان مادری کردی است.

جگنلو-jaganlu ـ ده ازدهستان مهربان بخش‌کبودراهنگ شهرستان همدان.
۷۸ك شمال‌باختری کبودراهنگ ـ ۳ك جنوب‌باختر شوسه همدان به بیجار.
تپه ماهور ـ سردسیر ـ سکنه ۷۳۲ ـ شیعه ـ کردی ترکی.
آب ازچشمه وقنات ـ محصول‌غلات دیم انگورلبنیات ـ شغل‌زراعت وگله‌داری ـ صنایع دستی قالی بافی ـ راه مالرو تابستان می‌توان اتومبیل برد.

جلالوند-jalâlvand ـ یکی‌ازدهستانهای‌بخش‌مرکزی‌کرمانشاه این دهستان بین دهستانهای‌عثمانوند ـ هلیلان ـ هرسم ورودخانه‌صیمره واقع منطقه ایست کوهستانی‌هوای آن سردسیرسالم آب اکثرقراء آن ازچشمه سارو زه‌آب ورودخانه‌های‌محلی‌است.
محصول عمده دهستان غلات لبنیات تریاك کتیرا و محصولات

دامی‌است - راههای دهستان مالرو میباشد مرکزدهستان آبادی‌چنار است‌که در دومحل بنام علیا وسفلی‌واقعشده‌است.

اکثرسکنه دهستان مسلمان وزبان مادری‌آنها لکی کردی و اکثر مردان بفارسی‌آشنامیباشند .

دهستان جلالوند از۳۸آبادی بزرگ و کوچك تشکیل شده جمعیت آن در حدود ۶۵۰۰ نفروقراء مهم آن بشرح زیراست .

چشمه‌گچ -کریان- موسی - انجیرك - خوبیاران- توه‌خشکه

جلالوند - ده ازدهستان بشیوه بخش سرپل ذهاب شهرستان قصر شیرین.

۳ك خاور سرپل ذهاب - پشت کوه بشیوه

دامنه -گرمسیرمالاریائی - سکنه۳۰۰- شیعه -کردی.

آب ازرودخانه‌باطاق - محصول‌غلات برنج پنبه صیفی لبنیات - شغل زراعت وگله‌داری- راه‌مالرو.

در دومحل نزدیك بهم واقع به‌بالا وپائین‌مشهوراست.

جلگه‌افشار-jolge-afcâr - نام یکی ازدهستانهای بخش‌اسد آباد شهرستان همدان‌است.

این دهستان‌در قسمت مرکزی بخش واقع‌گردیده‌محدوداست ازطرف شمال بدهستان چهاردولی اسدآباد از باختر بدهستانهای کلیائی و فارسینج - از جنوب به بخش‌کنگاور وشهرستان تویسرکان از خاور بدهستان خرمرود شهرستان تویسرکان و گردنه اسدآباد.

وضع طبیعی - چنانچه ازنام او برمیآید جلگه مسطحی است‌که‌اکثر قراء مهم دهستان درآن واقعشده‌واز هر طرف جز جنوب باختری ارتفاعات عظیمی این دشت‌کوچك را احاطه‌نموده‌است

هوای آن سردسیر آب قراء از قنوات و چشمه‌ها و زه آب رودخانه های کوهستانی‌است.

محصول عمده دهستان غلات انگور حبوبات تریاك ومحصولات‌دامی است .

رودخانه مشهور شهاب که از چهارد ولی اسدآباد سرچشمه میگیرد پس ازگذشتن از تنگ بوجین وارد این‌دشت شده در حدود خسرو آباد (انتهای جنوب باختری‌دهستان) وارد بخش کنگاور میشود .

کلیه رودخانه های‌کوچك دیگر بخش‌اسد آباد باین رودخانه متصل میگردند‌این‌رودخانه‌یکی ازشعب‌رودخانه‌گاماسیاب‌است‌که‌شرح‌مفصل آن درشهرستان نهاوند داده‌شده‌است

راه شوسه‌همدان بکرمانشاه ازوسط دهستان میگذرد قراء شهراب اسدآباد - ده بزان - بهراز -وندآباد - ولی آباد - خسروآباد کنارشوسه واقعشده‌اند

درفصل‌خشکی‌باکثر قراء دهستان اتومبیل رفت وآمد مینمایند.

مرکز دهستان همچنین بخش قصبه اسدآباداست.

جلگه افشار از۶۸آبادی بزرگ وکوچك تشکیل شده جمعیت آن در حدود ۳۵هزارنفر وقراء مهم آن بشرح‌زیراست.

خاکریز - آجین - چنارشیخ - جنت آباد ویرائی - لك لك - باد خوره-ترخین آباد - سیرواند.

جلو-jelow - ده ازدهستان‌ماهیدشت‌پائین‌بخش‌مرکزی‌شهرستان کرمانشاهان.

۱۲ك جنوب‌کرمانشاه - ۵ك دربند زرد.

کوهستانی - سردسیر- سکنه۱۲۰- شیعه - کردی وفارسی.

آب ازچشمه - محصول غلات دیمی لبنیات - شغل زراعت وگله‌داری راه مالرو.

جلوگیرانگه-jelow-girange- ده ازدهستان۲ بخش‌هرسین شهرستان‌کرمانشاهان.

۲۲ك جنوب باختری‌هرسین -۲ك‌گنجوان.

کوهستانی- سردسیر- سکنه۳۰۰- شیعه - فارسی‌کردی.

شغل‌زراعت - راه مالرو.

جلوگیره-jelow-gire - ده ازدهستان خالصه بخش‌مرکزی شهرستان‌کرمانشاهان

۳۸ ك شمال باختری‌کرمانشاه -۲/۵ شمال دوچقا .

دامنه - سردسیر- سکنه۲۵۰- شیعه - کردی فارسی.

آب ازچشمه - محصول غلات حبوبات دیم لبنیات مختصرصیفی- شغل زراعت - راه‌مالرو -درفصل‌خشکی‌میتوان‌اتومبیل‌برد .

دردومحل واقعشده‌است.

جلیلوند-jalilvand - ده ازبخش‌سنجابی شهرستان‌کرمانشاه

۳۷ك جنوب‌کوزران -۱ك راه فرعی شاه‌آباد بگهواره .

کوهستانی - سردسیر - سکنه۴۰۰ - شیعه - کردی فارسی.

آب از چشمه - محصول غلات حبوبات دیم لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری - راه‌مالرو-درتابستان می‌توان اتومبیل‌برد.

گله‌داران زمستان‌گرمسیرحدود نفتشاه میروند.

جلیلوند- ده ازدهستان پایروند بخش‌مرکزی شهرستان کرمانشاه

۴۱ك شمال‌خاوری‌کرمانشاه - قسمت‌بالای دره برناج.

کوهستانی - سردسیر- سکنه۳۰۰ - شیعه - فارسی‌کردی.

آب ازسراب بیرناج - محصول لبنیات مختصرغلات.

شغل زراعت‌وگله‌داری - راه‌مالرو وصعب‌العبور.

درسه محل نزدیك بهم بنام قلعه‌گه - سراب - جلیلوند.

جلیله-jalile - ده‌کوچکی‌است ازدهستان سرشیو‌بخش‌مریوان شهرستان سنندج.

۴۸ك خاور دژ شاهپور - ۲ك شمال شوسه سنندج .

سکنه ۵۰نفر.

جمشیدآباد - jamcid-âbâd - ده از دهستان خدا بنده‌لو بخش قروه شهرستان سنندج.

۳۰ك جنوب خاوری‌گل‌تپه - ۲ ك خاورچیقلو .

کوهستانی - سردسیر - سکنه۲۰۰ - شیعه - ترکی.

آب ازچشمه‌ها - محصول‌غلات انگورلبنیات - شغل زراعت‌گله داری راه مالرو. تابستان ازراه‌گنبدان اتومبیل‌میتوان‌برد.

جمشید آباد - ده از بخش دره‌شهر شهرستان ایلام.
۷/۵ ک خاور دره شهر- ۲ ک خاور راه‌مالرو دره‌شهر به ماژین.
جلگه - گرمسیر مالاریائی - سکنه ۱۸۵ - شیعه - لری.
آب از نهر دره شهر - محصول غلات تریاک برنج حبوبات لبنیات- شغل زراعت و گله‌داری- راه مالرو.

جمشید آباد - بنام اصلی آن کوه بارودآب مراجعه شود.

جنت آباد-jannat-âbâd (مرکزدهستان)-ده ازدهستان جلگه افشار بخش اسدآباد شهرستان همدان.
۷ ک جنوب باختر قصبه اسدآباد - ۲ ک باختر شوسه اسد آباد به کنگاور.
جلگه - سردسیر مالاریائی - سکنه ۱۴۶۱ - شیعه - ترکی وفارسی.
آب ازچشمه و قنات - محصول غلات لبنیات انگور صیفی تریاک توتون شغل زروعت و گله‌داری - صنایع دستی قالی و جاجیم بافی - راه اتومبیل رو.
درمانگاه بهداری - دبستان - ۵ باب دکان - تپه مصنوعی از آثار ابنیه قدیم دارد.

جن طارا قیه - jen - tarâqaye - ده‌از دهستان خدابنده‌لو بخش قروه شهرستان‌سنندج.
۶ ک شمال‌خاوری گل‌تپه- ۳ ک باختر ایدلو.
تپه ماهور- سردسیر-سکنه ۶۰ -شیعه- ترکی.
آب از قنات - محصول غلات لبنیات مختصر انگور - شغل زراعت گله‌داری راه مالرو.

جنگه- jange — ده از دهستان باباجانی بخش ثلاث شهرستان کرمانشاهان.
۲ ک خاور ده‌شیخ - کنار رودخانه زمکان.
کوهستانی- گرمسیر-سکنه ۵۰-سنی-کردی.
آب از رودخانه زمکان و چشمه - محصول لبنیات - مختصر غلات سقز کتیرا بلوط.
شغل زراعت و گله‌داری — راه‌مالرو- ساکنین ازطایفه باباجانی هستند دردومحل بفاصله‌دوکیلومتر واقع به‌علیا وسفلی مشهورند

جنیان jonyân-ده ازدهستان تیلکوه بخش‌دیواندره‌شهرستان‌سنندج
۵۹ ک شمال باختر دیواندره-کنارشوسه دیواندره به سقز.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۲۰ - سنی - کردی.
آب ازرودخانه‌و چشمه- محصول غلات توتون روغن‌پشم عسل-شغل زراعت-صنایع دستی‌زنان جاجیم بافی-راه اتومبیل‌رو.

جوانرود - javân-rud — یکی از دهستانهای بخش پاوه شهرستان سنندج و نام طایفه‌ایست‌که دراین دهستان سکونت‌دارند دهستان جوانرود در جنوب بخش پاوه واقع شده مشخصات آن بشرح زیراست.

حدود - ازطرف‌شمال بدهستان اورامان لهن بخش پاوه ورودخانه سیروان که درحدود ۴۰ کیلومتر مرزایران وعراق محسوب میشود.
ازطرف جنوب وباختر بدهستانهای ولدبیگی- قبادی باباجانی.
ازطرف‌خاور بخش‌روانسر.
وضع‌کلی طبیعی - جوانرود منطقه‌ایست‌کوهستانی بشرح‌زیر:
قسمت خاوری -حدود قلعه جوانرود تا انتهای شمال خاور و جنوب ارتفاعات کم‌شیب وخاکی وجنگل تنک-هواسردسیر- قسمت مرکزی وباختری‌جنگل انبوه وشیب‌ارتفاعات تند هوای‌قسمت مرکزی معتدل وباختر گرمسیر است.
اختلاف ارتفاع خاور وباختر دهستان(خاورگردنه بنچله باختر محل اتصال رودخانه لیله به‌رودخانه سیروان) ۱۱۵۰ متر بهمین مناسبت هوای خاوردهستان سردسیر - وسط معتدل و باخترگرمسیراست
ساکنین قراء گرمسیری تابستان برای تعلیف احشام و زراعت حدود قلعه جوانرود - شمشیر- قشلاق وگردنه‌بنچله وساکنین قراء مرکزی کنار رودخانه لیله بارتفاعات مجاور تغییر مکان می‌نمانند .محصول دهستان درقسمت‌خاور (سودسیر) غلات حبوبات لبنیات قسمت‌مرکزی لبنیات وانواع محصولات جنگلی مانند سقز - جوز-بلوط-کتیرا و غیره است . ساکنین باختردهستان گله دار هستند زمستان در ییلاق گندم جو زراعت‌مینمایند.
آب قراء دهستان اکثر از چشمه ها و زه آب دره و رودخانه های دهستان‌تامین‌شده عموماً شیرین هستند .
ارتفاعات = در این دهستان چهار رشته کوه بشرح زیر بطور مشخص‌وجوددارد‌که جهت‌آنها ازشمال باختر بجنوب‌خاوری است.
۱- سلسله کوه شاهو - این‌کوه مرتفعترین‌کوه منطقه‌کرمانشاه ودر شمال‌خاوری دهستان واقع شده وازخاور به‌بخش روانسر وازشمال باختر بدهستان اورامان لهن ممتد است بلندترین قله این کوه در خاورآبادی شمشیر ۳۳۷۰ متراز سطح اقیانوس مرتفعتراست.
۲- رشته‌دوم ازکوه‌شاهو درحدود باختر شمشیر منشعب شده‌برودخانه سیروان منتهی میشود ابتدای‌آن بکوه آتشگاه یا آتشکده معروف قسمت وسط‌کوه گزن وانتهای‌آن کوه‌زردوئی نامیده میشود.
ارتفاع قله آتشگاه ۲۴۶۲ — کوه‌گزن -۲۳۸۹ -زردوئی ۲۱۵۳ متراست .
۳ - رشته سوم از باختر قلعه گاه شروع بتدریج بارتفاع آن افزوده شده بین‌رودخانه مرخیل ورودخانه لیله محل تلاقی رودخانه لیله‌برودخانه‌سیروان‌ادامه‌دارد و بلندترین قله‌آن‌درشمال آبادی‌کلاش ماکوهان نامیده شده ۲۶۱۵ متر ارتفاع دارد این‌کوه بعدازشاهو بلندترین‌کوه دهستان ودامنه‌های‌آن مستورازجنگل ومسلط بدهستان جوانرود است انتهای خاوری آن درك وبیزل نامیده میشود.
۴-رشته‌چهارم درجنوب وموازی رودخانه لیله واقع شده‌بکوه‌هیص

وسرابندیا صحرابند نامیده میشود . ارتفاع قله حصیر ۲۱۷۱ متراست دامنه‌ودره‌های شمالی این کوه نیزمشجرو دارای جنگلهای بلوط سقز و غیره است

عبور از کوههای مذکوره بالا بواسطه شیب زیاد و اشجار بسیار مشکل است .

رودخانه = ۱- مهمترین رودخانه درشمال دهستان رودخانه سیروان است که شرح آن دربخش آوبهنگ داده‌شده دراین دهستان همجا مرز ایران وعراق محسوب جز آب آشامیدن استفاده دیگری از آن نمیشود.

۲ - رودخانه لیله — سرچشمه این رودخانه ازگردنه پلنگان - گردنه بنچله وترکه‌بان بوده زه‌آب دره‌های قلعه جوانرود - ده‌سرخ - نوخانی سفید برگ - پیوند - کلاش بات پیوسته پس ازعبور از تنگه کوهستانی نزدیک مرزعراق برودخانه سیروان ملحق میشود.

قسمت عمده این رودخانه درتنگه کوهستانی جاری و استفاده از آن نمی شود.

۳- رودخانه مرخیل - سرچشمه آن چشمه‌سارهای حدود ییلاق امامی ومزیدا... همجادر تنگه کوهستانی جاری بین آبادی گرمسیری وارانچی وانجیرکلاکان برودخانه سیروان منتهی میگردد.

راه = تنها راه اتومبیل رو دهستان راهیست که از روانسر به پاوه میرود و ازدامنه کوه شاهو میگذرد زمستان در صورت ریزش برف زیاد مسدود میگردد .

دوم راه فرعی تابستان سنجابی که دردو کیلومتری قلعه جوانرود به آبادی سارو خانی منتهی میگردد فقط تابستان اتومبیل رفت آمد می نماید .

بقیه راههای دهستان مالرو ودر قسمت مرکزو باختری پرشیب وصعب العبوراست

دهستان جوانرود از یکصد آبادی بزرگ و کوچک تشکیل شده سکنه آن درحدود ۱۲ هزارنفر ومرکز آن قلعه جوانرود است .

زبان ساکنین دهستان کردی - مذهب مسلمان سنی شافعی است.

طایفه جوانرود اکثراً درساختمان ساکن فقط تیره‌های ایناقی - زردوئی و امامی زمستان در قراء گرمسیر به تعلیف احشام اشتغال دارند تابستان بمراتع ومزارع ییلاقی عزیمت وچادرنشین هستند.

دراین دهستان فقط یك دبستان درقلعه جوانرود دایراست.
درمانگاه وپزشك ندارد.

ازآثار ابنیه قدیم درنقاط زیر خرابه‌هائی مشاهده میشود.
قلعه خرابه گبری روی قله کوه آبادی روان زردوئی.
قلعه خرابه مشهور به پاسگه درشمال باختری آبادی شمشیر.
قلعه خرابه سیداحمدبیگ درخاور مزیدی روی تپه.
قلعه خرابه مشهور به چنگیزخان درشمال قلعه جوانرود روی تپه .
قلعه خرابه قره قلعه درشمال خاور آبادی قوری قلعه .
قلعه خرابه سمبوروان درشمال خاور آبادی منصور آقائی.
غارکاوك درجوانرود از نقاط قابل ملاحظه جوانرود است .

جوانرود - ده مرکز دهستان جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج
۴۷ك جنوب خاوری پاوه - ۷ك راه اتومبیل رو کرمانشاه به پاوه .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۵۰۲ - سنی - کردی - فارسی :
آب از چشمه - محصول غلات حبوبات صیفی لبنیات توتون - شغل زراعت گله‌داری .
مرکز سکونت خوانین ایل جوانرودی است .
افسر مامور انتظامات دهستان جوانرود دراین ده ساکن است
تابستان از گردنه پلنگان و آبادی عایشه اتومبیل به قلعه میتوان برد ازطریق سنجابی تا ۲ کیلومتری قلعه اتومبیل میآید.

جوانمرد آباد -javân-mard-âbâd- ده ازدهستان ییلاق بخش حومه شهرستان سنندج -
۴۸ك جنوب خاوری سنندج - ۹ك جنوب دهگلان .
دامنه - سردسیر - سکنه ۲۳۰ - سنی - کردی .
آب ازچشمه - محصول غلات مختصر میوجات لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو .
صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی.

جوب امامقلی -jub-emâm-qoli- ده ازدهستان دیره بخش گیلان شهرستان شاه آباد .
۲۷ك شمال گیلان - ۱ك شهرك - کنار شوسه گیلان سرپل ذهاب
دشت - گرمسیر مالاریائی - سکنه ۱۵۰ - شیعه - کردی فارسی .
آب از رودخانه دیره - محصول غلات پنبه ذرت لبنیات - شغل زراعت وگله‌داری .
تابستان بحدود هوکانی ودرگه میروند .

جوب مالدار -jub-bâldâr- ده ازدهستان دیره بخش گیلان شهرستان شاه آباد .
۵/۲ك شمال باختری گیلان - ۲ك شهرك مرکز دهستان .
دشت - گرمسیر مالاریائی - سکنه ۴۰۰ - شیعه - کردی فارسی .
آب ازرودخانه دیره - محصول غلات ذرت پنبه لبنیات - شغل زراعت وگله‌داری .
تابستان حدود ییلاق هوکانی ودرگه میروند .

جوب بر - **jub-bor** - ده از دهستان چرداول بخش شیروان چرداول شهرستان ایلام.
۱۷ك جنوب خاور چرداول - کنارراه مالرو شیروان .
کوهستانی - گرمسیر - سکنه ۷۰ - شیعه - کردی.
آب از رودخانه چرداول - محصول غلات لبنیات تریاك - شغل زراعت و گله‌داری - راه مالرو.

جوب بطیار - **jub-batyâr** - ده از دهستان دیره بخش گیلان شهرستان شاه آباد.
۲۴ك شمال باختری گیلان - ۱ك باختر شوسه گیلان به سرپل ذهاب.
دامنه - گرمسیر مالاریائی - سکنه ۵۰ - شیعه - کردی فارسی.

آباز رودخانه دیره ـ محصول غلات ذرت پنبه لبنیات ـ شغل زراعت وگله‌داری.
تابستان حدود ییلاق هوکانی ودرگه میروند.

جوب خان ـ jub-xân ـ ده از دهستان ایوان بخش گیلان شهرستان شاه‌آباد.
۱۲ك شمال باختر جوی‌رز ـ ۳ك شوسه شاه‌آباد به‌ایلام.
دامنه ـ معتدل ـ سکنه ۷۵۰ ـ شیعه ـ کردی‌فارسی.
آب ازرودخانه گینگر ـ محصول غلات حبوبات لبنیات توتون ـ شغل‌زراعت وگله‌داری.
زمستان به‌گرمسیر غربی ایوان وحدود سومار میروند.

جوب دراز ـ jub-derâz ـ ده‌از دهستان خزل بخش‌شیروان چرداول شهرستان ایلام.
۱۵ك باختر چرداول ـ کنارراه اتومبیل‌رو زنگوان به‌ایلام.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳۰۰ ـ شیعه ـ کردی.
آباز روخانه جوب‌دراز ـ محصول‌غلات حبوبات‌لبنیات تریاك ـ شغل زراعت وگله‌داری ـ راه‌مالرو.

جوب‌ساز ـ jub-sâz ـ ده‌از دهستان‌کلیائی بخش‌سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان.
۱۱ك‌شمال باختر سنقر ـ ۲ك شمال‌خلیفه.
دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۹۵ ـ شیعه کردی.
آباز چشمه ـ محصول غلات حبوبات‌تریاك توتون ـ شغل‌زراعت ـ قالیچه جاجیم پلاس بافی ـ تابستان اتومبیل میتوان برد.

جوب سرخ ـ jub-sorx ـ ده‌از دهستان‌چرداول بخش‌شیروان چرداول شهرستان ایلام.
۱۶ك شمال باختر چرداول ـ ۵ك‌خاور راه اتومبیل رو چرداول به آسمان آباد.
کوهستانی ـ گرمسیر ـ سکنه ۹۰ ـ شیعه ـ کردی.
آباز چشمه ـ محصول غلات لبنیات تریاك حبوبات ـ شغل‌زراعت وگله‌داری.
دومحل نزدیك بهم به‌علیا وسفلی مشهور سکنه علیا ۴۰ نفر.

جوب‌شاه‌مار ـ jub câh-mâr ـ ده از دهستان دیره بخش گیلان شهرستان شاه‌آباد.
۴۲ك شمال باختر گیلان ـ ۳ك‌پل شاه‌روی رودخانه دیره.
دشت ـ گرمسیر مالاریائی ـ سکنه ۱۲۵ ـ شیعه ـ کردی فارسی
آباز رودخانه دیره ـ محصول غلات پنبه‌ذرت لبنیات ـ شغل زراعت وگله‌داری ـ تابستان حدود هوکانی ودرگه میروند.

جوب‌شله ـ jub-cale ـ ده‌از دهستان چرداول بخش شیروان چرداول شهرستان ایلام.
۵ك جنوب خاور چرداول ـ کنارراه مالرو شیروان به‌زنگوان.
کوهستانی ـ گرمسیر ـ سکنه ۸۰ ـ شیعه ـ کردی.

آباز رودخانه چرداول ـ محصول غلات لبنیات تریاك ـ شغل‌زراعت وگله‌داری ـ راه مالرو

جوب‌شهر ـ jub-cahr ـ ده‌از دهستان هلیلان بخش مرکزی شهرستان شاه‌آباد.
۲۷ك‌جنوب خاوری هرسم ـ ۹ك شاه‌بدام.
دشت‌دامنه ـ سرد معتدل ـ سکنه ۴۰۰ ـ شیعه ـ کردی‌لکی‌کمی‌فارسی.
آباز رودخانه پشت‌تنگ ـ محصول‌غلات لوبیا تریاك لبنیات ـ شغل‌زراعت ـ راه مالرو.

جوب کبود ـ jub-kabud ـ ده‌از دهستان کلیائی بخش‌سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان.
۱۲ك شمال باختر سنقر ـ کناررودخانه گاورود.
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۴۰۰ ـ شیعه ـ کردی‌فارسی.
آباز رودخانه گاورود ـ محصول‌غلات حبوبات تریاك توتون ـ شغل زراعت ـ قالیچه جاجیم پلاس بافی.
از قلعه حاجی امین اتومبیل میتوان برد.
دردو محل بفاصله ۱ کیلومتر واقع به‌علیا وسفلی مشهور سکنه علیا ۱۷۰ نفراست.

جور ـ jevar ـ ده از دهستان باباجانی بخش ثلاث شهرستان کرمانشاهان.
۸ك شمال ده‌شیخ ـ کنار رودخانه زمکان.
کوهستانی ـ گرمسیر ـ سکنه ۱۰۰ ـ سنی ـ کردی.
آب ازرودخانه زمکان ـ محصول سقزکتیرا لبنیات ـ شغل سقزوکتیرا جمع کنی وگله داری ـ راه مالرو ـ ساکنین از طایفه باباجانی هستند.

جوراب ـ jurâb ـ ده از دهستان حومه شهرستان ملایر.
۱۱ك جنوب شهر ملایر ـ کنار خاوری راه شوسه ملایر به اراك.
جلگه ـ معتدل‌مالاریائی ـ سکنه ۱۷۵۳ ـ شیعه ـ فارسی.
آب ازرودخانه وقنات ـ محصول غلات‌صیفی ـ شغل زراعت ـ صنایع دستی زنان قالی‌بافی ـ راه اتومبیل‌رو.

جورقان ـ juraqân ـ قصبه از دهستان چهاربلوك بخش‌سیمینه رود شهرستان همدان.
۱۰ك شمال همدان ـ ۱ك خاور شوسه همدان تهران.
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۳۷۵۵ ـ شیعه ـ ترکی وفارسی.
آب از قنات و چاه ـ محصول غلات حبوبات صیفی انگور لبنیات شغل زراعت وگله‌داری ـ صنایع دستی زنان قالی‌بافی.
دبستان ـ ۲۰ بابدکان ـ راه‌فرعی بشوسه دارد.

جوروندی ـ jowr-vandi ـ ده از دهستان خسروآباد شهرستان بیجار.
۱۵ك شمال خاوری خسروآباد ـ ۱۵ك شوسه بیجار همدان.
تپه ماهور ـ سردسیر ـ سکنه ۲۴۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی ترکی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت وگله‌داری ـ صنایع

دستی زنان قالیچه گلیم جاجیم بافی - راه مالرو .

جوره - javare - ده از بخش سنجابی شهرستان کرمانشاهان ۱۷ک جنوب خاوری کوزران — ۲/۵ک خاور راه فرعی چهارزبر به کوزران

دشت - سردسیر - سکنه ۱۰۰ - مسلمان - کردی فارسی .

آب از چاه - محصول غلات حبوبات دیم لبنیات — شغل زراعت و گله‌داری - راه مالرو - تابستان میتوان اتومبیل برد .

جوزان - jowzân - قصبه از دهستان حومه شهرستان ملایر . ۱۸ک خاور شهر ملایر — کنار راه اتومبیل‌رو مانیزان بملایر .

کوهستانی - معتدل مالاریائی - سکنه ۴۰۵۴ - شیعه - فارسی .

آب از قنات - محصول غلات انگور - شغل زراعت - صنایع دستی زنان قالیبافی - راه اتومبیل‌رو .

جوشن - jowcan - ده ازدهستان سرشیو بخش مرکزی شهرستان سقز .

۲۷ک جنوب سقز — ۵ک جنوب پلنگ‌دژ .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۴۰۰ - سنی - کردی .

آب ازچشمه ورودخانه - محصول غلات توتون لبنیات حبوبات میوه‌جات شغل زراعت - راه مالرو .

جوکار - jow-kâr - ده از دهستان آورزمان شهرستان ملایر ۲۶ک شمال شهر ملایر — راه شوسه ملایر به تویسرکان وهمدان از این آبادی میگذرد .

جلگه - معتدل مالاریائی - سکنه ۱۵۶۲ - شیعه - فارسی .

آب از قنات - محصول غلات انگورآبی دیم - شغل زراعت - صنایع دستی زنان قالیبافی - راه اتومبیل‌رو .

جولانده - julân-deh - ده ازدهستان اورامان بخش رزاب شهرستان سنندج .

۳۰ک جنوب خاوری رزآب - کنار رودخانه سیروان .

کوهستانی - معتدل - سکنه ۱۰۰ - سنی - کردی .

آب از رودخانه سیروان - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری - راه مالرو وصعب‌العبور .

جوی‌زر - juy-zar - قصبه مرکز دهستان ایوان بخش گیلان شهرستان شاه‌آباد .

۸۲ک جنوب باختری شاه‌آباد - ۲ک قصبه گیلان - از طریق شوسه ۵۲ک شمال باختری ایلام - سرراه شوسه شاه‌آباد ایلام .

دشت - سردسیر - سکنه ۱۵۰ - شیعه - کردی فارسی .

آب از سراب - محصول غلات ذرت توتون لبنیات - شغل زراعت و گله داری - پاسگاه ژاندارمری - پست وتلگراف - دبستان اداره املاک ده باب دکان دارد .

جهان آباد - jahân-âbâd - ده از دهستان بالا بخش شهرستان نهاوند .

۷ک جنوب شهرنهاوند - کنار راه شوسه نهاوند بملایر بروجرد .

جلگه - سردسیر - سکنه ۶۶۰ - شیعه - لری‌وفارسی .

آب از رودخانه گاماسیاب - محصول حبوبات توتون تریاک لبنیات - شغل زراعت گله‌داری .

صنایع دستی زنان قالی بافی - راه اتومبیل رو .

جهان آباد - ده از دهستان درجزین بخش رزن شهرستان همدان . ۳۴ک جنوب قصبه رزن - ۳ک جنوب خاوری قامنین .

جلگه - سردسیر - سکنه ۳۲۴ - شیعه - ترکی .

آب از قنات - محصول غلات حبوبات صیفی لبنیات .

شغل زراعت وگله‌داری - راه اتومبیل رو .

جهان آباد - ده از بخش سنجابی شهرستان کرمانشاهان .

۱۰ک شمال خاوری کوزران - جنب تپه زیارتگاه سلطان چلبی .

دشت - سردسیر - سکنه ۱۲۰ - سنی - کردی فارسی .

آب ازچشمه چقا قزان خیبر - محصول غلات حبوبات لبنیات چغندرقند برنج صیفی .

شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو - تابستان اتومبیل می‌توان برد . تپه مجاور آباد که تك درختی نیز درآن وجود دارد مشهور به سلطان چلبی وزیارتگاه قراء مجاوراست این ده به کلاوه جهانگیرخان نیز معروف است

جهان آباد - ده ازدهستان خالصه بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان ۲۱ک شمال باختری کرمانشاه — کنار رودخانه قره‌سو .

دشت - سردسیر - سکنه ۴۵ - شیعه - کردی فارسی .

آب ازسراب سیونان - محصول غلات حبوبات لبنیات میوه‌جات تریاک . باین‌ده نیز دوراهن هم میگویند.

جهانگیر آباد - jahân-gir-âbâd - ده از بخش دره شهر شهرستان ایلام

۹ک جنوب دره شهر - ۲ ک خاور راه مالرو درّه‌شهر به شیخ‌مکان .

کوهستانی - گرمسیر مالاریائی - سکنه ۵۴ - شیعه - لری.

آب از نهر دره شهر - محصول غلات لبنیات برنج تریاك حبوبات شغل زراعت وگله‌داری .

جیجیان رود - jijiyân-rud - ده از دهستان آورزمان شهرستان ملایر - ۲۴ک باختر شهر ملایر - ۱۲ک جنوب باختری راه شوسه ملایر به همدان .

جلگه - معتدل مالاریائی - سکنه ۳۱۵ - شیعه - فارسی .

آب از قنات - محصول غلات - شغل زراعت

صنایع دستی زنان قالیبافی - راه مالرو .

جیجیان کوه - jijiyân-kuh - ده از دهستان قنقل‌رود شهرستان تویسرکان .

۱۵ک جنوب شهر تویسرکان - ۳ک جنوب راه شوسه تویسرکان بملایر .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۶۵ - شیعه - کردی فارسی .
آب از چشمه - محصول غلات دیم انگور گردو لبنیات .
شغل زراعت و گله داری - راه مالرو از طریق دولائی اتومبیل میتوان برد .

جیحون آباد - jeyhun-âbâd - ده از دهستان شراء بخش کبودر اهنگ شهرستان همدان .
۴۰ ک جنوب خاوری قصبه کبودراهنگ - کنار راه فرعی کوریجان به شراء .
جلگه - سردسیر مالاریائی - سکنه ۹۸۰ - شیعه - ترکی .
آب از چشمه بزرگ - محصول غلات حبوبات انگور لبنیات صیفی - شغل زراعت گله داری - صنایع دستی زنان قالی بافی - ۱۰ باب دکان دارد .

جیحون آباد - ده از دهستان دینور بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان
۱۶ ک شمال باختری صحنه - کنار راه فرعی صحنه به سنقر .
دامنه - سردسیر - سکنه ۶۲۰ - شیعه - کردی فارسی .
آب از رودخانه کنگرشاه - محصول غلات چغندر قند تریاک حبوبات میوجات - شغل زراعت .

جیران - jeyrân - ده از دهستان کرانی شهرستان بیجار .
۱۸ ک جنوب خاوری حسن آباد سوگند - ۳ ک باختر هشتادجفت .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۱۰ - شیعه - ترکی .
آب از چشمه و رودخانه گاوازان - محصول غلات لبنیات یونجه - شغل زراعت گله داری .
تابستان از طریق هشتادجفت اتومبیل میتوان برد - صنایع دستی زنان قالیچه و جاجیم بافی - راه مالرو .

جیران بلاغ - jeyrân-bolâq - ده از دهستان ماهیدشت بالا بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۱۲/۵ ک جنوب کرمانشاه - کنار راه فرعی کرمانشاه به سرو ناو .
دامنه - سردسیر - سکنه ۲۳۰ - شیعه - کردی .
آب از چاه - محصول غلات دیم لبنیات - شغل زراعت گله داری - تابستان اتومبیل میتوان برد .

از طایفه شبانکار و چادر نشین هستند - زمستان گرمسیر میروند .

جیران گچن - jeyrân-qeĉan - ده از دهستان مهربان بخش کبودر اهنگ شهرستان همدان .
۵۳ ک شمال باختری قصبه کبودراهنگ - ۳ ک چهار سوق .
فعلا بدون سکنه است .

جیران مینا - jeyrân-minâ - ده از دهستان تیلکوه بخش دیواندره شهرستان سنندج .
۳۳ ک شمال باختر دیواندره - ۲ ک شمال شوسه دیواندره بسقز .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۰۰ - سنی - کردی .
آب از چشمه - محصول غلات توتون نخود روغن پشم .
شغل زراعت گله داری - صنایع دستی زنان جاجیم بافی - راه اتومبیل رو - دبستان دارد .

جیقی - jiqi - ده از دهستان حاجیلو بخش کبودراهنگ شهرستان همدان .
۲۱ ک باختر قصبه کبودراهنگ - ۲۲ ک خاور شوسه همدان به بیجار
جلگه - معتدل - سکنه ۹۴ - شیعه - ترکی .
آب از قنات - محصول غلات حبوبات صیفی - شغل زراعت گله داری - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو .

جیگران - jigerân - نام یکی از دهستانهای بخش ثلاث شهرستان کرمانشاهان .
این دهستان در باختر بخش بین دهستانهای ذهاب - سرقلعه واز گله واقع شده هوا گرمسیر آب از سراب دزگه ورود خانه ژالان محصول عمده آن غلات حبوبات دیم و لبنیات است .
زمستان در حدود ۶۰۰ خانوار از ایل ولدبیگی و گورانی در این دهستان ساکن به تعلیف احشام و زراعت اشتغال دارند .
جیگران از ۶ آبادی تشکیل شده سکنه دائمی آن درحدود ۹۰۰ نفر است .

چ

چابلکان حاجی- çâbolkân-hâji- دهازدهستان کلاترزان بخش رزاب شهرستان سنندج.

۵۶ک شمال خاوررزاب - ۶ک شمال خاورراه اتومبیل رو سنندج بهمریوان .

کوهستانی- سردسیر - سکنه۳۵۰- سنی - کردی .

آب ازرودخانهول وچشمه - محصول غلات توتون لبنیات-شغل زراعت وگلهداری-ر ه مالرو.

چابلکان وزیر- çâbolkân-vazir- دهازدهستان کلاترزان بخش رزاب شهرستان سنندج.

۶۰ ک شمال خاور رزاب - ۷ ک شمال راه اتومبیل رو سنندج به مریوان .

کوهستانی- سردسیر - سکنه ۷۰ - سنی - کردی.

آب از چشمه - محصول غلات لبنیات توتون وگردو - شغل زراعت وگلهداری - راهمالرو.

چاپان- çâpân- ده ازدهستان تیلکوه بخش دیواندره شهرستان سنندج.

۶۶ک شمال باختر دیواندره - کنارشوسه دیواندره سقز.

کوهستانی - سردسیر- سکنه ۲۵۰ -سنی- کردی.

آب ازرودخانه خورخوره و چشمه - محصول غلات توتون عسل لبنیات شغل زراعت گلهداری.

در دومحل بفاصله ۳کیلومتر واقع چاپان بالا و پائین نامیده میشوند سکنه بالا ۱۰۰ نفر است .

چارق- çâreq- دهازدهستان چهاردولی بخش اسدآباد شهرستان همدان .

۱۰ک شمال باختر قصبه اسدآباد - ۵ک جنوب چنار.

کوهستانی - سردسیر -سکنه ۲۴۱ - کردی فارسی.

آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت و گله داری صنایع دستی زنان قالیبافی-راه مالرو .

چاشت خوره- çâct-xore- دهازدهستان قلقلرود شهرستان تویسرکان

۲۱ ک جنوب باختری شهر تویسرکان - ۷ ک جنوب راه شوسه تویسرکان بکرمانشاه- کنار رودخانه تویسرکان.

جلگه - سردسیرمالاریائی - سکنه ۵۴۸ شیعه- کردی وفارسی.

آب ازرودخانه قلقل رود - محصول غلات تریاك انگور میوجات وقلمستان زیاد لبنیات - شغل زراعت گله داری - صنایع دستی زنان قالیبافی-راه فرعی از فرسفج اتومبیل میتوان برد .

چاغربلاغ- çâqer-bolâq- دهازدهستان اسفندآباد بخش قروه شهرستان سنندج.

۳۸ک باختر قروه -۱ک راه فرعی قروه‌سنقر .

کوهستانی - سردسیر- سکنه ۴۰۰ -سنی- کردی.

آب ازچشمه‌سراب شیخ‌حسن - محصول غلات لبنیات- شغل زراعت و گلهداری - راه‌مالرو -صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی.

چاغرلو- çâqerlu- دهازدهستان کل‌تپه فیض‌اله بیگی شهرستان سقز.

۳۷ک شمال خاورسقز-۴ک خاور قلعه‌کهنه.

کوهستانی-سردسیر - سکنه ۴۵۰ - سنی - کردی.

آب ازچشمه‌وقنات - محصول غلات توتون لبنیات قلمستان -شغل زراعت وگلهداری- راه‌مالرو.

درفصل خشکی از قلعه کهنه اتومبیل میتوان برد .

چاقر- çâqer- دهازدهستان فعله‌گری بخش سنقر و کلیائی شهرستان کرمانشاهان.

۲۹ ک شمال خاوری سنقر - ۳ک خاورهزارخانی پائین.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۵۰۰ -شیعه -کردی فارسی.

آب ازچشمه - محصول غلات حبوبات تریاك توتون - شغل زراعت-راه مالرو - صنایع دستی قالیچه جاجیم بافی.

چالاب- çâlâb- ده ازدهستان کرانی شهرستان بیجار .

۵ک شمال باختری حسن‌آباد سوگند - کنار راه‌مالرو سلطان‌آباد ده ویران .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۴۰۰ - شیعه- ترکی.

آب از چشمه -محصول غلات-شغل زراعت -صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم بافی-راه مالرو.

چالاب — ده‌ازدهستان کرزان رودشهرستان تویسرکان .
۱۲ک باخترشهرستان تویسرکان ـ۵ک‌راه شوسه تویسرکان به کرمانشاه.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه۳۳۷ـ شیعه ـ فارسی
آب‌ازقنات ـ محصول‌غلات دیم کتیرا لبنیات ـ شغل‌زراعت وگله‌داری
مختصرانگور ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه مالرو وفرعی
بشوسه دارد .

چالاب — ده ازدهستان دینور بخش‌صحنه شهرستان کرمانشاهان
۳۳ک شمال باختری صحنه ـ ۹ک باخترشوسه کرمانشاه به‌سنقر.
دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۸۵ ـ شیعه ـ کردی‌فارسی .
آب‌ازچشمه محصول‌غلات دیمی توتون تریاک ـ شغل‌زراعت ـ راه مالرو.

چالاب — ده از دهستان ماهیدشت بالا بخش مرکزی شهرستان
کرمانشاهان .
۲ک خاورگلیم کبود ـ فعلا مخروبه است .

چالاب بکر -Çâlâb-bakr- نام‌مزرعه‌ایست‌از دهستان‌گوآور
بخش گیلان شهرستان شاه‌آباد هوای آن سردسیرییلاقی‌است.
بین‌مزرعه سیدایازوگاوسورودرکه واقع شده تابستان درحدود۱۰۰
خانوارچادرنشین ازایل‌کلهر برای تعلیف‌احشام و زراعت دیم باین
محل میآیند زمستان حدود گرمسیر بخش‌سومار میروند.

چالاب زرد -Çâlâb-zard- ده از دهستان بیجنوند بخش
شیروان چرداول شهرستان‌ایلام.
۲۳ک جنوب خاورچرداول ـ کنارراه مالرو بیجنوند به‌چرداول
کوهستانی ـ گرمسیر ـ سکنه۲٤۰ـ شیعه ـ کردی .
آب‌ازچاه ـ محصول غلات لبنیات تریاک ـ شغل زراعت و گله داری
راه مالرو.

چالابه -Çâlâbe- ده‌ازدهستان ماهیدشت بخش‌مرکزی‌شهرستان
کرمانشاهان
٦ک‌جنوب ماهیدشت ـ کناررودخانه‌مرک.
دشت ـ سردسیر ـ سکنه۳۲۵ـ شیعه ـ کردی ـ فارسی.
آب‌ازرودخانه مرک وقنات کوچک ـ محصول غلات حبوبات لبنیات ـ
شغل زراعت ـ تابستان اتومبیل میتوان برد .
دردومحل بفاصله ۲/۵ کیلومترواقع بعلیا وسفلی مشهوروسکنه علیا
۲۳ نفر وسفلی درکناررود مرک ونزدیک به ده سید نقی واقع شده
است .

چالابه ـ ده ازدهستان حومه بخش مرکزی شهرستان‌کرمانشاه .
۲٤ ک خاور کرمانشاه از طریق طاق بستان ـ از راه قدیم ۱۸
کیلومتر ـ کنارشوسه کرمانشاه‌طهران .
دامنه ـ سردمعتدل ـ سکنه ٦۰ ـ شیعه ـ کردی‌فارسی عده‌ای قلیل ترکی.
آب خوردن ازچاه ـ محصول‌غلات دیمی‌لبنیات تریاک .
شغل‌زراعت گله‌داری راه مالرو.

چالانچی - Çâlânçi - ده ازدهستان‌ایوان بخش گیلان‌شهرستان
شاه آباد .
۷ک جنوب باختری جوی‌زر ـ ۱ک شوسه شاه‌آباد به‌ایلام.
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۱۷۵۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی .
آب ازسراب ایوان ـ محصول‌غلات برنج حبوبات توتون لبنیات .
شغل‌زراعت گله‌داری ـ چادرنشین هستند ـ زمستان گرمسیر حدودباختر
ایوان وسومارمیروند .
دردومحل نزدیک بهم واقع به‌علیا وسفلی مشهورند .

چالبقا - Çâlboqâ - ده‌ازدهستان سردرود بخش‌رزن‌شهرستان
همدان .
۱۲ک شمال باخترقصبه رزن ـ کناروراه اتومبیل‌رورزن به‌دمق
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۰۲ ـ شیعه ـ ترکی.
آب ازچشمه ـ محصول‌غلات دیمی‌مختصرانگور ابنیات ـ شغل‌زراعت
وگله داری ـ صنایع‌دستی زنان قالی بافی ـ راه اتومبیل‌رو.

چال خشك - Çâl-xock - ده ازدهستان زردلان‌بخش‌مرکزی
شهرستان‌کرمانشاهان .
۷۱ک جنوب خاوری کرمانشاه ـ۲۹ک سراب فیروزآباد .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۲۵ـ شیعه لکی ـ کردی فارسی .
آب ازچشمه ـ محصول‌غلات‌لبنیات تریاك ـ شغل‌زراعت گله‌داری‌تهیه
هیزم‌ذغال ـ راه مالرو ـ ازطایفه‌کوشوند هستند .
تابستان حدودکوه میر میروند

چالدره -Çâl-dare- ده‌ازدهستان دیره بخش‌گیلان‌شهرستان
شاه آباد .
۳۸ک شمال باختری‌گیلان ـ کنارراه شوسه‌گیلان به‌سرپل‌ذهاب.
کوهستانی ـ گرمسیرمالاریائی ـ سکنه۷۵ ـ شیعه ـ کردی‌فارسی.
آب ازرودخانه دیره ـ محصول‌غلات پنبه ذرت لبنیات ـ شغل‌زراعت و
گله‌داری ـ تابستان حدود هوکانی وورکه‌میروند .
باصطلاح محل باین ده چاله‌وریسکه میگویند .

چال‌سرا - Çâl-sarâ - ده ازبخش صالح آباد شهرستان ایلام
٤ک باخترایلام نزدیك شوسه ایلام به‌مهران .
دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ٤۷۵ ـ شیعه ـ کردی.
آب ازچشمه‌ها ـ محصول‌غلات توتون لبنیات ذرت مختصر برنج ـ شغل
زراعت وگله‌داری .
ساکنین چادرنشین‌وازطایفه پنج ستون هستند ـ زمستان برای تعلیف
احشام خود حدود مرزایران‌عراق (ارتفاعات‌کولك) میروند .

چال‌قنبر - Çâl-qanbar - ده ازدهستان درو فرامان بخش
مرکزی شهرستان‌کرمانشاهان .
۲۵ک‌خاوری کرمانشاه ـ ۳ک خاورقلعه قباد .
تپه ماهور ـ سردسیر ـ سکنه ۸۰ ـ شیعه ـ کردی‌فارسی.

آب ازچاه - محصول‌غلات دیم لبنیات نخود - شغل‌زراعت‌گله داری راه مالرو.
تابستان ازکرانی‌اتومبیل‌میتوان برد .
باصطلاح محل‌چالاب قنبرمیگویند .

چالگاه - Çâlgâh - ده از دهستان تیلکوه بخش دیواندره شهرستان سنندج .
۴۲ک شمال‌باختردیواندره - ۱ک شمال شوسه دیواندره بسقز.
کوهستانی-سردسیر-سکنه۴۸-سنی-کردی.
آب ازچشمه-محصول‌غلات حبوبات‌پشم -شغل‌زراعت-راه مالرو .

چالمیان - Çâl-miyân- ده ازدهستان ونس عاشقلوبخش‌رزن شهرستان همدان .
۵۹ک جنوب‌خاوری قصبه رزن-۴۲ک شمال خاوری کمیجان اراك
کوهستانی-سردسیر- سکنه۱۴۳۱-شیعه-ترکی.
آب ازقنات وچشمه - محصول غلات لبنیات-شغل‌زراعت و گله‌داری صنایع دستی‌زنان قالی‌بافی- راه مالرو .

چاله‌چاله - Çâle-Çâle - ده از دهستان حومه بخش مرکزی شهرستان کرمانشاه .
۲ک شمال‌کرمانشاه -۱ک باخترشوسه کرمانشاه بطاق‌بستان.
دشت-سردسیر-سکنه۲۴۵-شیعه-کردی‌فارسی.
آب ازچاه وفاضل‌آب‌شوران - محصول‌غلات‌حبوبات‌صیفی‌چغندرقند شغل‌زراعت وچند نفری‌ازمردان کارگرتصفیه خانه‌نفت‌کرمانشاه .
راه فرعی‌دارد .

چاله‌علیمرادخان-Çâle-ali-morâd-xân-ده‌ازدهستان بشیوه بخش سرپل‌ذهاب شهرستان قصرشیرین .
۷/۵ک خاورسرپل‌ذهاب-۱ک شمال شوسه قصرشیرین‌کرمانشاه.
دشت-گرمسیرمالاریائی-سکنه ۱۳۰-شیعه-کردی فارسی .
آب ازرودخانه پاطاق - محصول‌غلات پنبه صیفی‌لبنیات توتون-شغل زراعت وگله‌داری-راه مالرو .

چاله کند - Çâle-kand - ده از دهستان خدا بنده لو بخش قروه شهرستان سنندج .
۱۱ک شمال خاورگل‌تپه - ۵ک شمال‌خاورسراب.
کوهستانی-سردسیر-سکنه۱۲۰-شیعه-ترکی.
آب ازچشمه ها - محصول‌غلات حبوبات جزئی انگور - شغل‌زراعت گله‌داری-راه مالرو.
ازسراب اتومبیل میتوان برد .

چالو- Çâllu - ده ازدهستان‌مهربان‌بخش‌کبودراهنك شهرستان همدان .
۴۵ک شمال باختری‌قصبه‌کبودراهنك - ۱۲ک‌باختر راه قدیم قافله‌رو همدان-زنجان .
تپه‌ماهور-سردسیر-سکنه۸۰۰-شیعه-ترکی.
آب ازقنات وچشمه‌ها- محصول غلات لبنیات انگور میوه‌جات صیفی شغل‌زراعت وگله‌داری.
صنایع‌دستی‌زنان‌قالی‌بافی- راه مالرو-تابستان ازکبودراهنك‌اکنلو اتومبیل میتوان برد.
بالادره‌کوه مجاورآبادی آثارقلعه خرابه مشهوربه‌تزقلعه‌وجوددارد .

چالی‌سور - Çâli-sur - ده ازدهستان سرشیوه‌بخش مریوان شهرستان سنندج .
۴۳ک شمال‌خاوری دژشاهپور-۸ک شمال خاوری ویله .
کوهستانی-سردسیر-سکنه ۱۵۰-سنی-کردی.
آب ازچشمه ها - محصول‌غلات توتون لبنیات - شغل‌زراعت‌گله‌داری راه مالروصعب‌العبور.

چاوشان - Çâvocân - ده از دهستان ماهیدشت پائین بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۷ک باختر کرمانشاه-۳ک شمال‌شوسه‌کرمانشاه شاه‌آباد .
تپه ماهور-سردسیر-سکنه ۱۵۰-شیعه-کردی‌فارسی.
آب ازچشمه - محصول‌غلات دیم لبنیات -شغل‌زراعت‌گله‌داری .
تابستان ازطریق چشمه سینه اتومبیل‌میتوان برد .

چاوك - Çâvok - ده‌ازدهستان سرشیو بخش مریوان شهرستان سنندج .
۵ ک‌شمال دژشاهپور - ۲ ك ثلاثه بالا.
دامنه - سردسیر- سکنه -۱۲۵- سنی - کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات توتون.
شغل زراعت‌گله داری- راه مالرو.

چایان - Çâyân - ده از دهستان سردرود بخش رزن شهرستان همدان .
۲۴ ك باخترقصبه رزن - ۶جنوب دمق.
جلگه - سردسیر- سکنه ۹۰۰ - شیعه - ترکی فارسی .
آب ازرودخانه دمق وچشمه - محصول غلات لبنیات حبوبات - شغل زراعت‌گله داری .
راه مالرو - تابستان ازدمق اتومبیل میتوان برد .

چایان - ده از دهستان چهار بلوك بخش سیمینه رود شهرستان همدان .
۷ ك جنوب باختری‌قصبه بهار - ۲ ك جنوب شوسه همدان‌کرمانشاه
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۹۵ - شیعه - ترکی.
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت و گله داری رامالرو.

چبقلو - Çoboqlu - ده ازدهستان پیرتاج شهرستان بیجار
۴۸ ك خاوربیجار- ۳ ك رودخانه تلوار .
تپه ماهور- سردسیر - سکنه ۲۸۰ - شیعه - ترکی فارسی .
آب ازچشمه ورودخانه محلی - محصول‌غلات لبنیات‌جزئی‌انگورسنجد شغل زراعت‌گله داری - قالیچه بافی - راه مالرو .

چپقلو - Çopoqlu - ده‌ازدهستان خدابنده‌لو بخش قروه‌شهرستان سنندج .
۲۸ ک جنوب خاورگل تپه - ۱۱ ک خاور شوسه همدان - بیجار.
کوهستانی - سرد سیر سکنه ۲۷۰ - شیعه - ترکی .
آب ازچشمه ها و قنات - محصول غلات جزئی انگورلبنیات - شغل زراعت‌گله‌داری - راه مالرو .
تابستان ازطریق گنبدان اتومبیل میتوان برد .

چپقلو - ده ازدهستان پیشخوربخش رزن شهرستان همدان .
۳۹ ک جنوب خاوری‌قصبه رزن -کنارشمالی راه اتومبیل روتجرک به نوبران .
جلگه - معتدل مالاریائی - سکنه ۲۰۵ - شیعه -ترکی.
آب از قنات - محصول غلات دیم و آبی لبنیات - شغل زراعت وگله داری - راه اتومبیل رو .

چتاق - Çatâq - ده ازدهستان سیاه منصورشهرستان بیجار .
۲۸ ک باخترحسن‌آباد سوگند - ٤ک آقبلاغ بظربان .
کوهستانی سردسیر- سکنه ۵۳۰ - شیعه - ترکی .
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات مختصرانگور- شغل زراعت گله داری - صنایع دستی زنان قالیچه وجاجیم بافی- راه مالرو.

چتاق - ده از دهستان حسین آباد بخش حومه شهرستان سنندج .
۳۰ ک شمال باختری سنندج - ٦ ک‌شمال دوویسه.
کوهستانی - سردسیر-سکنه ۲۵۰ - سنی - کردی .
آب ازرودخانه وچشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات - شغل‌زراعت گله داری - راه مالرو .

چخماق‌دره - Çaxmâq-dare - ده از دهستان‌ییلاق بخش حومه شهرستان سنندج .
۲۸ ک خاورسنندج - ۳ ک جنوب شوسه سنندج به‌همدان.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ٤۸۰ - سنی - کردی .
آب از چشمه - محصول غلات - شغل زراعت‌گله‌داری- صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم‌گلیم بافی- راه مالرو.

چراغ آباد - Çerâq - âbâd - ده از دهستان ییلاق بخش حومه شهرستان سنندج .
۳۸ ک جنوب خاوری سنندج - ۹ ک جنوب شوسه سنندج همدان .
دامنه - سرد سیر-سکنه ۳۷۰ - سنی - کردی .
آب ازچشمه - محصول غلات - شغل زراعت‌گله داری - صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی - راه مالرو .

چراغ آباد - ده ازدهستان دینور بخش‌صحنه‌شهرستان‌کرمانشاهان
۲۱ ک شمال باختری‌صحنه - ۲ ک خاور شوسه‌کرمانشاه سقز .
دامنه- سردسیر -سکنه ۱۷۰ - شیعه -کردی فارسی .
آب از چشمه ورودخانه نظر آباد - محصول غلات حبوبات تریاک چغندرقندتوتون -شغل‌زراعت - راه فرعی دارد .

چراغ آباد - ده از دهستان ماهیدشت بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۱٤ک جنوب خاوری‌کرمانشاه - ۳ ک جنوب سراب فیروزآباد .
دشت - سردسیر- سکنه ۱۱۰ -شیعه - کردی.
آب ازچاه - محصول‌غلات لبنیات - شغل زراعت وگله‌داری- چادر نشین‌هستند- زمستان گرمسیرمیروند .

چراغ آباد - ده ازدهستان میان در بند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
٤۷ ک شمال باختری‌کرمانشاه - ٤ ک باخترشوسه سنندج .
دشت - سردسیر- سکنه ۱۰۰ - شیعه -کردی‌فارسی.
آب از رودخانه رازآباد - محصول‌غلات حبوبات دیم لبنیات -شغل زراعت ازطریق زنجان اتومبیل میتوان برد .

چراغ‌ویس -Çerâq-veys - ده ازدهستان میرده بخش مرکزی شهرستان سقز .
۲۱ ک جنوب باخترسقز -۲ ک‌جنوب شوسه سقز به بانه .
کوهستانی - سردسیر- سکنه ۱۵۰ - سنی -کردی .
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات توتون تنباکو- شغل زراعت‌گله داری- راه مالرو .

چرخ آب - Çarx-âb- ده‌ازدهستان‌چمچمال‌بخش صحنه‌شهرستان کرمانشاهان .
۱۲ ک جنوب صحنه - ۱۲ ک جنوب شوسه‌کرمانشاه‌به همدان .
دشت - سردمعتدل - سکنه ٦٦ - شیعه - کردی‌فارسی .
آب ازکاما سیاب - محصول غلات‌تریاک حبوبات توتون-شغل‌زارعت - راه مالرو .

چرخلان-Çarxalân-ده‌از دهستان کلیائی بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان .
۱۹ک باختر سقز - ۲ک‌جنوب‌مرزاله
دامنه - سردسیر- سکنه ۲۵ - شیعه-کردی‌فارسی .
آب از چشمه- محصول غلات حبوبات تریاک توتون -شغل‌زراعت قالیچه جاجیم پلاس‌بافی - راه‌مالرو .

چرخه بیان - Çarxe-bayân -ده‌از دهستان ییلاق بخش‌حومه شهرستان سنندج .
۵۲ک شمال خاوری‌سنندج -۱۰ک شمال شوسه سنندج به همدان .
جلگه - سردسیر - سکنه ۲۳۵ - سنی-کردی .
آب از چشمه - محصول‌غلات - شغل‌زراعت‌گله‌داری - صنایع دستی زنان قالیچه‌جاجیم‌گلیم بافی -راه‌مالرو.

چرد اول - Çardâvol - یکی از دهستانهای ششگانه بخش شیروان چرداول شهرستان ایلام حدود آن بشرح‌زیراست .
از طرف شمال و شمال باختر به کوه وردلان - از طرف خاور و جنوب باختر به دهستان شیروان و زنگوان از طرف باختر به دهستان خزل .

موقعیت طبیعی کوهستانی – هوای آبادیهائیکه دردامنه ارتفاعات کوه وردلان واقع اند معتدل وآبادیهائیکه در طول جاده مالروچرد اول به بیجونو واقع شده اند گرمسیر است .
آب مشروب دهستان از چشمه و رودخانه تأمین میشود .
محصول عمده گندم جو حبوبات تریاك برنج لبنیات – شغل عمده زراعت و گله داری است – صنایع دستی زنان بافتن سیاه چادر و یکنوع شال سفید جهت لباس مردان – قسمتی از سکنه دهستان در زمستان به گرمسیر نی خزل مرز عراق میروند – مرکز بخش در ده شباب ازدهستان چرد اول میباشد – مذهب ساکنین مسلمان شیعه – زبان مادری آنها کردی است .
این دهستان از ۲۸ آبادی بزرگ و کوچك تشکیل شده جمعیت آن در حدود ۶۵۰۰ نفر است .
قراء مهم دهستان عبارتند از زنجیره – سرابله – کلگه بلند تسار بدر آباد .

چرسانه – Çarsâne – ده از دهستان بیلوار بخش کامیاران شهرستان سنندج .
۲۶ك شمال باختر کامیاران – ۱ك باختر لون سادات .
دامنه – سردسیر – سکنه ۱۹۷ – سنی – کردی .
آب از چشمه – محصول غلات لبنیات – شغل زراعت گله داری – راه مالرو .

چرکس – Çarkas – ده از دهستان کلیائی بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان .
۲۳ك شمال سنقر – ۱ك بغداد شاه .
دامنه – سردسیر – سکنه ۴۵ – شیعه – کردی فارسی .
آب از چشمه – محصول غلات حبوبات تریاك توتون – شغل زراعت قالیچه جاجیم پلاس بافی – راه مالرو – تابستان اتومبیل میتوان برد .

چرمله – Çar-male – ده ازدهستان فعله گری بخش سنقر و کلیائی شهرستان کرمانشاهان .
۳۵ك شمال خاوری سنقر – ۳ك شمال راه فرعی سنقر به خسرو آباد .
کوهستانی – سردسیر – سکنه ۱۲۵۰ – شیعه – کردی فارسی .
آب از چشمه سار – محصول غلات انگور حبوبات تریاك توتون – شغل زراعت – قالیچه پلاس جاجیم بافی – قالیچه این محل در بخش سنقر بخوبی مشهور است – راه مالرو .
در دومحل بفاصله ۵ کیلومتر واقع به علیا وسفلی مشهور سکنه علیا ۶۱۰ نفر است .

چرمیله – Çarmile – ده از دهستان حسین آباد بخش دیواندره شهرستان سنندج .
۱۱ك شمال خاوری حسین آباد – ۸ك خاور شوسه سنندج به سقز .
کوهستانی – سردسیر – سکنه ۱۶۰ – سنی – کردی .
آب از رودخانه و چشمه – محصول غلات حبوبات لبنیات قلمستان توتون عسل – شغل زراعت گله داری – راه مالرو .

چرندو – Çarandu – ده از دهستان حسین آباد بخش حومه شهرستان سنندج .
۲۳ك شمال سنندج – ۹ك باختر شوسه سنندج به سقز .
کوهستانی – سردسیر – سکنه ۲۰۰ – سنی – کردی .
آب از رودخانه وچشمه – محصول غلات حبوبات لبنیات توتون صیفی – شغل زراعت گله داری – راه مالرو – باصطلاح محل چرنو میگویند .

چرویش – Çerowric – ده از دهستان ماهیدشت بالا بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۲۶ك جنوب خاوری کرمانشاه – کنار رودخانه مرك .
دشت – سردسیر – سکنه ۲۴۵ – شیعه – کردی فارسی .
آب از رودخانه مرك – محصول غلات حبوبات لبنیات – شغل زراعت گله داری زمستان گله داران گرمسیر میروند . راه مالرو .

چشمه آدینه – Çacme-âdine – ده از دهستان مهربان بخش کبود راهنگ شهرستان همدان .
۱۰۵ك شمال باختری قصبه کبود راهنگ – ۱۸ك شمال خاوری همدان به بیجار .
کوهستانی – سردسیر – سکنه ۳۳۷ – شیعه – ترکی کردی .
آب از قنات وچشمه – محصول غلات دیم لبنیات جزئی انگور قلمستان شغل زراعت وگله داری – راه مالرو .
باندازه مصرف دامها آبادی نمك از شوره زار استفاده مینمایند .

چشمه آدینه – ده از دهستان خسرو آباد شهرستان بیجار .
۸ك جنوب خاوری بیجار – ۱ك باختر شوسه بیجار همدان .
تپه ماهور – سردسیر – سکنه ۱۸۰ – شیعه – کردی .
آب چشمه – محصول غلات لبنیات – شغل زراعت و گله داری – قالیچه جاجیم گلیم بافی – راه مالرو .

چشمه آلوچه – Çacme-âluÇe – ده از دهستان کندوله بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان .
۴۵ك شمال باختر صحنه – ۲ك جنوب راه کندوله .
دشت – سردسیر – سکنه ۵۵ – شیعه – فارسی کردی .
آب از چشمه – محصول غلات حبوبات تریاك توتون – شغل زراعت راه مالرو .

چشمه ایاز – Çacme-ayâz – ده کوچکی است از دهستان نجف آباد شهرستان بیجار .
۱۵ك شمال خاوری نجف آباد – ۲ك جنوب شوسه بیجار سنندج .
سکنه ۳۶ نفر .

چشمه بابامیر – Çacme-bâbâ-mir – ده ازدهستان بیلوار بخش مرکزی شهرستان کرمانشاه .
فعلا بدون سکنه است .

چشمه باد – Çacme-bâd – ده ازدهستان بیلوار بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .

۱۸ك شمال‌خاوری دیزگران - ٤ك‌جنگیزه.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۷۰ - سنی - کردی‌فارسی .
آب ازچشمه و زرد آب رودخانه محلی - محصول‌غلات‌حبوبات‌لبنیات تریاك توتون - شغل‌زراعت - قالیچه‌گلیم بافی - راه‌مالرو .

چشمه باریك -Çacme-bârik- ده‌ازبخش ارکوازشهرستان ایلام .
۱۲ك باختر قلعه‌دره - کنار راه‌مالرومهران.
کوهستانی-معتدل-سکنه ۱۱۰-شیعه-کردی‌و لری.
آب‌از چشمه - محصول‌غلات لبنیات-شغل‌زراعت وگله‌داری.

چشمه باغ — Çacme-bâq — ده‌از دهستان میان دربند بخش مرکزی‌شهرستان‌کرمانشاهان.
۲۵ك‌شمال‌کرمانشاه -۳ك‌خاور قزانچی که سرراه شوسه واقع‌است
دامنه -سردسیر - سکنه ۱۰۰-شیعه - کردی - فارسی.
آب‌از چشمه - محصول غلات حبوبات دیمی - شغل زراعت از قزانچی اتومبیل‌میتوان برد .

چشمه بهاالدین — Çacme-bahâoddin — ده‌از دهستان کلیائی بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان .
۲۰ك‌شمال باخترسنقر-٥ك‌شمال باخترسطر .
دامنه - سردسیر- سکنه ۲۲٦-شیعه - کردی‌فارسی .
آب‌ازچشمه رودخانه و گاوردور- محصول‌غلات حبوبات‌تریاك توتون شغل‌زراعت - قالیچه جاجیم‌پلاس بافی-دبستان دارد -کناراه فرعی سنقر به کل‌سفید.

چشمه بهادر — Çacme-bahâdor — بنام فعلی آن چشمه باریك‌مراجعه‌شود .

چشمه بید — Çacme-bid — ده از دهستان بخش صالح آباد شهرستان‌ایلام .
۱۲ك جنوب‌ایلام-٤/٥ك‌خاوری شوسه ایلام-مهران.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۹٥ شیعه - کردی.
آب‌از چشمه‌سار - محصول غلات لبنیات - شغل‌زراعت وگله داری.
راه مالرو - ساکنین‌ازطایفه سوری زمستان حدودگرمسیرهمین بخش میروند -چادرنشین‌هستند .

چشمه بید - ده‌از دهستان جلگه افشار دوم بخش‌اسدآبادشهرستان همدان .
۲٤ك جنوب باختر قصبه اسدآباد -۱۰ك خاور شوسه اسد آباد به کنکاور .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۸۰ - شیعه - کردی فارسی .
آب‌از چشمه - محصول غلات لبنیات تریاك.
شغل‌زراعت و گله داری - صنایع‌دستی‌زنان‌جاجیم بافی-راه مالرو.

چشمه بیگی - Çacme-beygi - ده از دهستان بخش هرسین شهرستان‌کرمانشاهان .
۱۸ك باختر هرسین-٥ك‌جنوب شهر هرسین به‌کرمانشاهان.
دشت - سردسیر معتدل - سکنه ۷۹ - شیعه - کردی‌فارسی.
آب از رودخانه - محصول غلات پنبه حبوبات تریاك - راه مالرو تابستان از جهداتومبیل‌میتوان‌برد .

چشمه پونه — Çacme-pune — ده از دهستان زردلان بخش مرکزی‌شهرستان کرمانشاهان .
٤۹ك جنوب‌خاوری کرمانشاه - ۷ك‌جنوب‌خاوری سراب‌فیروزآباد.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۸۰ - شیعه - لکی‌کردی فارسی .
آب‌از چشمه - محصول‌غلات تریاك لبنیات دغال هیزم - شغل زراعت گله داری‌تهیه‌ذغال هیزم - راه مالرو . ازطایفه‌بالاوندهستند .

چشمه پهن‌طاسبندی -Çacme-pahn-tâs-bandi- - ده‌ازدهستان ترك‌شهرستان‌ملایر.
۳۳ ك شمال باختری‌شهر ملایر -۳ك باختر‌راه شوسه ملایر بهمدان.
کوهستانی - معتدل مالاریائی - سکنه ۲۳۳- شیعه -ترکی‌وفارسی.
آب‌از چشمه -محصول غلات - شغل‌زراعت - صنایع‌دستی‌زنان قالی بافی- راه‌مالرو .

چشمه پهن‌ننج — Çacme-pahn-nanaj — ده از دهستان ترك‌شهرستان ملایر .
۱۸ك شمال شهر ملایر-کناراه اتومبیلرو قوزان به قشلاق .
جلگه - معتدل مالاریائی - سکنه ٥۱ - شیعه - ترکی‌وفارسی.
آب ازچشمه - محصول‌غلات- شغل‌زراعت .
صنایع دستی‌زنان‌قالی‌بافی-راه‌اتومبیلرو .

چشمه پیران -Çacme-pirân-ازدهستان بیلوار بخش‌مرکزی کرمانشاه-فعلامخروبه‌است.

چشمه جانقلی -çacme-jân-qoli- ده ازدهستان‌نجف آباد شهر بیجار .
۲۲ ك‌خاور نجف‌آباد - ٥ك جنوب شوسه بیجار سنندج
تپه ماهور- سردسیر - سکنه ۱۹۰- شیعه - کردی‌فارسی :
آب‌از چشمه - محصول غلات لبنیات ومیوه - شغل زراعت‌گله داری
صنایع دستی‌زنان قالیچه گلیم جاجیم بافی-راه‌مالرو .

چشمه چراغ -Çacme-Çerâq- - ده‌از دهستان فعله‌گری‌بخش سنقروکلیائی شهرستان کرمانشاهان .
۱۰ك‌شمال سنقر - ۳ك‌راه فرعی سنقر به‌ده‌عباس.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ٤۰ شیعه - کردی فارسی .
آب از چشمه -محصول‌غلات‌دیم-شغل زراعت‌قالیچه‌پلاس‌جاجیم بافی.

چشمه خرسك -Çacme-xersak- - ده ازدهستان‌ذماهیدشت بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۳۰ ك جنوب خاوری کرمانشاه - ۱ کیلومتری جنوب‌رودخانه مرك
دشت - سردسیر - سکنه ۱٥۰ -شیعه - کردی‌فارسی .
آب‌ازدو رشته‌قنات — محصول غلات حبوبات چغندر قند لبنیات
شغل‌زراعت گله‌داری - راه‌مالرو.

چشمه‌خسرو- çacme-xosrow — ده‌ازدهستان بیلوار بخش مرکزی‌شهرستان کرمانشاهان .
۱۹ک شمال‌خاوری دیزگران - ۱/۵ شمال باقله پائین .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۲۵ - سنی-کردی‌فارسی .
آب‌از چشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات-شغل زراعت-راه‌مالرو.

چشمه‌خلیل - çacme-xalil — ده از دهستان خسرو آباد شهرستان بیجار .
۱۰ک شمال خسروآباد-کنار راه‌مالرو خسروآباد - به‌بیجار
تپه ماهور-سردسیر-سکنه ۴۳۰ -شیعه -کردی فارسی
آب‌چشمه -محصول‌غلات لبنیات - شغل‌زراعت گله‌داری - قالیچه‌جاجیم گلیم بافی - راه مالرو
خط تلگراف وتلفن بیجار به‌خسروآباد ازکنار آن میگذرد

چشمه‌دراز - çacme-derâz — ده از دهستان خسرو آباد شهرستان بیجار
۲۱ک شمال باختری خسروآباد - ۴۰ک‌جنوب کوه‌چهل‌تن.
کوهستانی -سردسیر -سکنه ۲۲۰ -شیعه وسنی -کردی .
آب‌چشمه -محصول غلات لبنیات -شغل زراعت‌گله‌داری-صنایع دستی زنان قالیچه‌گلیم جاجیم‌بافی - راه‌مالرو .

چشمه‌روباه - çacme-rubâh — ده ازدهستان خسروآباد شهرستان بیجار .
۴ک شمال خاوری خسروآباد - ۲ک‌حاجی‌آباد .
تپه‌ماهور - سردسیر - سکنه ۳۲۰ -شیعه -کردی فارسی وترکی.
آب‌ازچشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت‌گله‌داری - صنایع دستی‌زنان قالیچه‌گلیم جاجیم بافی -راه‌مالرو .

چشمه‌زر - çacme-zar — ده ازدهستان هندمینی‌بخش بدره شهرستان ایلام.
۱۰۵ک خاور ایلام - ۳ک‌شمال راه‌مالروصیمره.
کوهستانی -گرمسیر -سکنه ۵۰-شیعه -کردی.
آب‌ازچشمه - محصول غلات حبوبات تریاک لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری -راه‌مالرو.

چشمه‌زنگی - çacme-zangi — ده‌ازدهستان بیلوار بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۱۶ک شمال خاوری دیزگران- ۲ک شمال چنگیزه .
کوهستانی -سردسیر -سکنه ۱۵۵ -سنی-کردی فارسی .
آب‌ازچشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات -شغل زراعت — قالیچه گلیم جاجیم بافی -راه‌مالرو .

چشمه‌زورق - çacme-zowraq — ده‌از دهستان کمازان شهرستان ملایر .
۴۲ک جنوب خاوری شهرملایر - ۱ک شمال راه‌شوسه‌ملایر به‌اراک .
کوهستانی -معتدل‌مالاریائی -سکنه ۲۴۰ -شیعه -فارسی .
آب از قنات -محصول‌غلات صیفی -شغل‌زراعت - صنایع دستی زنان قالی‌بافی -راه‌مالرو .

چشمه‌سرخ - çacme-sorx — ده از بخش چوار شهرستان ایلام .
۱۴ک شمال باختری چوار - ۱۴ک باختر راه‌شوسه‌ایلام به‌شاه‌آباد
کوهستانی -سردسیر -سکنه ۷۰ -شیعه -کردی
آب‌ازچشمه -محصول غلات حبوبات -شغل زراعت وگله‌داری-صنایع قالی‌بافی -راه‌مالرو . چادرنشین هستند .

چشمه‌سفید - çacme-sefid — ده از دهستان حومه بخش کرند شهرستان شاه‌آباد .
۱۰ک جنوب خاوری کرند - ۳ک جنوب شوسه شاه‌آباد.
دشت -سردسیر -سکنه ۵۰۰ -شیعه -کردی‌فارسی.
آب‌ازقنات -محصول غلات حبوبات لبنیات -شغل زراعت‌گله‌داری — راه‌فرعی بشوسه و دستان دارد .

چشمه‌سفید — ده ازدهستان‌ماهیدشت پائین بخش مرکزی‌شهرستان کرمانشاهان .
۵ک جنوب باختری‌کرمانشاه -کنار شوسه‌کرمانشاه شاه‌آباد.
دامنه -سردسیر -سکنه ۳۲۰ -شیعه -کردی فارسی .
آب‌ازقنات -محصول‌غلات حبوبات جزئی‌گله‌داری .

چشمه‌سفید — ده‌از بخش سنجابی‌شهرستان‌کرمانشاه
۱۴ک جنوب باختری‌کوزران - ۲ک سبزعلی‌خان .
کوهستانی -سردسیر -سکنه ۱۲۰ - مسلمان -کردی فارسی .
آب‌ازچشمه -محصول‌غلات حبوبات جزئی‌میوجات لبنیات -شغل‌زراعت گله‌داری -راه‌مالرو - تابستان اتومبیل میتوان برد .

چشمه سفید - ده از دهستان کلیائی بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان.
۳۲ک شمال باخترسنقر- ۶ک شمال هفت آشیان.
دامنه - سردسیر- سکنه ۱۰۰- شیعه - کردی فارسی.
آب از چشمه - محصول غلات حبوبات تریاک توتون- شغل‌زراعت صنایع‌دستی قالیچه جاجیم پلاس بافی .
تابستان ازهفت آشیان اتومبیل میتوان برد .

چشمه سفید - ده کوچکی است از بخش‌گوران شهرستان شاه‌آباد
۲۳ ک شمال‌گهواره- سکنه ۵۰ نفر.

چشمه سنگی -çacme-sangi -ده‌از دهستان‌سیاه‌منصوربخش مرکزی شهرستان شاه‌آباد.
۲۸ ک جنوب خاوری شاه‌آباد - ۵ک جنوب چقاجنگه
دشت سردسیر سکنه ۳۸۰- شیعه -کردی‌فارسی.
آب ازچشمه - محصول‌غلات دیم لبنیات - شغل زراعت‌گله‌داری راه فرعی‌بشاه‌آباد ازطریق کارخانه قند دارد .

زمستان عده از گله داران گرمسیرچراول میروند.

چشمه سنگین - çacme-sangin - ده از دهستان سیلتان شهرستان بیجار.

۲۳ ك جنوب باختری‌حسن‌آباد سوگند-٦ك‌راه‌فرعی‌حسن‌آبادبیجار.
کوهستانی - سردسیر- سکنه ۳۳۰ - شیعه - کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات انگور - شغل زراعت‌گله‌داری صنایع دستی زنان قالیچه وجاجیم بافی - راه مالرو دبستان دارد.

چشمه سهراب- çacme-sohrâb-ده از دهستان چمچمال بخش صحنه‌شهرستان کرمانشاهان.

۳٦ ك باخترصحنه - کنارشوسه‌کرمانشاه سنقر.
کوهستانی - سرد معتدل - سکنه ۱۳۵- شیعه - کردی فارسی.
آب ازرودخانه دینور وچشمه - محصول‌غلات برنج توتون تریاك شغل‌زراعت
درکوه ایزآبادمحلی‌بنام‌آوزا اطاقهای‌سنگی‌ازآثارقدیم‌وجوددارد.

چشمه سید یعقوب - çacme-seyyed-ya'qub -ده کوچکی‌است ازبخش گوران شهرستان شاه آباد.

٦ك شمال باخترگهواره -سکنه ٤٠نفر-سادات حیدری هستند.

چشمه شاه‌قلی -çacme-câh-qoli- ده از دهستان‌کلیائی بخش اسدآباد شهرستان همدان.

۲۳ ك شمال باختری قصبه اسدآباد - ۱ک نادرآباد
کوهستانی - سردسیر- سکنه ۲۸۱ - شیعه - کردی.
آب ازقنات - محصول غلات لبنیات
شغل زراعت وگله داری- صنایع دستی زنان‌جاجیم بافی - راه مالرو

چشمه‌شیرین - çacme-cirin ده از دهستان هندمینی‌بخش بدره شهرستان ایلام.

۱۰٦ک خاوروایلام -کناره‌راه مالرو صیمره.
کوهستانی - گرمسیر- سکنه ۳۷۰ - شیعه-کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات تریاك حبوبات - شغل‌زراعت و گله داری-راه مالرو

چشمه طوران - çacme-turân- ده‌ازدهستان‌کلیائی بخش سنقرکلیائی‌شهرستان کرمانشاهان.

۲٤ک باخترسنقر- ۳ک جنوب‌سیرکوه.
دشت - سرد سیر- سکنه ۳٤٠-شیعه - کردی فارسی.
آب ازچشمه - محصول غلات حبوبات تریاك توتون انگورقلمستان شغل زراعت - قالیچه جاجیم پلاس بافی - راه‌مالرو.
تابستان ازسطراتومبیل میتوان برد.

چشمه‌علی‌محمد - çacme-ali-mohammad - ده‌از دهستان‌کمازان‌شهرستان ملایر

۲٤ك جنوب خاوری شهرملایر-کنار راه شوسه ملایراراك.
جلگه - معتدل مالاریائی - سکنه ۲۰۸- شیعه-فارسی.
آب ازقنات - محصول غلات - شغل زراعت
صنایع دستی زنان قالی بافی - راه‌اتومبیل رو.

چشمه غلام‌ویس- çacme-qolâm-veys-ده ازدهستان وینور بخش صحنه شهرستان‌کرمانشاهان.

٤٥ك شمال باختری صحنه - ١٤ك باختر شوسه‌کرمانشاه به سنقر
دامنه - سردسیر- سکنه ۲۸۵- شیعه- کردی فارسی.
آب ازچشمه وورودخانه‌کرم بست - شغل‌زراعت راه مالرو

چشمه قادر - çacme-qâder ده از دهستان چمچمال بخش صحنه شهرستان‌کرمانشاهان

١٤ك جنوب باخترصحنه - ٥ ك جنوب شوسه‌کرمانشاه به همدان
دشت - سرد معتدل - سکنه ٦٠- شیعه-کردی فارسی.
آب ازچشمه - محصول غلات حبوبات تریاك‌توتون.
شغل زراعت - تابستان اتومبیل‌میتوان برد.

چشمه قاضی -çacme-qâzi- ده از دهستان حومه شهرستان ملایر.

۱٤ك‌جنوب خاور شهر ملایر- ١٤ ك شمال راه شوسه ملایربه‌اراك.
جلگه - معتدل مالاریائی - سکنه ۹٥ - شیعه - فارسی
آب ازچشمه - محصول غلات صیفی - شغل زراعت
صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو

چشمه قره - çacme-qare- ده ازدهستان فعله‌گری بخش سنقرکلیائی شهرستان کرمانشاهان.

۳۲ک شمال خاوری سنقر- متصل‌به هزارخانی‌بالا.
کوهستانی -سردسیر - سکنه ۱۱۰- شیعه -کردی‌فارسی
آب ازرودخانه هزار خانی وچشمه - محصول غلات حبوبات تریاك توتون
شغل زراعت - قالیچه جاجیم پلاس بافی.

چشمه قصابان-çacme-qassâbânده‌ازدهستان‌چهار بلوك بخش سیمنه رود شهرستان همدان

۸ک جنوب قصبه بهار- کنارشوسه همدان - ۱۲ک‌همدان.
دامنه - سردسیر- سکنه ۲۲٤- شیعه -ترکی وفارسی.
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت وگله داری

چشمه‌قط - çacme-qot- ده‌ازدهستان‌کلیائی‌بخش‌سنقرکلیائی شهرستان کرمانشاهان.

٤۲ك‌باختر سنقر - ۲ك‌جنوب‌چشمه‌طوران.
کوهستانی - سرد سیر - سکنه ۲٥۳ -شیعه‌کردی‌فارسی.
آب‌از چشمه - محصول غلات‌حبوبات تریاك‌توتون-شغل‌زراعت-قالیچه جاجیم پلاس‌بافی-راه مالرو.

چشمه‌قلعه - çacme-qal'e - ده‌کوچکی ازدهستان کلیائی بخش‌سنقر وکلیائی‌شهرستان کرمانشاه.

۱٥ك باختر سنقر-۲ك‌جنوب‌سطر

دامنه - سردسیر - سکنه ۵۰ - شیعه - کردی فارسی.
آب از چشمه - محصول حبوبات - شغل زراعت - راه مالرو از سطر اتومبیل میتوان برد .

چشمه قلی - çacme-qoli - ده از دهستان خسروآباد شهرستان بیجار .
۱۹/۵ ک شمال باختری خسروآباد - کنار رودخانه سراب شهرك
تپه ماهور - سردسیر - سکنه ۴۳۰ - شیعه - کردی فارسی .
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله داری - صنایع دستی قالیچه جاجیم گلیم بافی - راه مالرو - تپه ای در باختر آبادی وجود که آثار ابنیه قدیم و عتیقجات در آن کشف شده لذا معلوم میشود در از منه قدیم آبادی معتبری بوده است.

چشمه قنبر - çacme-qanbar - ده از دهستان دینور بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان.
۳۸ ک شمال باختری صحنه - ۱۱ ک باختر شوسه کرمانشاه بسنقر .
دامنه - سردسیر - سکنه ۶۵ - شیعه - کردی فارسی.
آب از رودخانه کرم بست - محصول غلات حبوبات توتون تریاك چغندر قند شغل زراعت - تابستان اتومبیل تا نزدیکی آبادی میرود .

چشمه کاظم - çacme-kâzem - ده از دهستان نجف آباد شهرستان بیجار
۱۷ ک شمال خاوری نجف آباد - ۳ ک جنوب شوسه بیجار سنندج .
تپه ماهور - سردسیر - سکنه ۱۷۰ - شیعه - کردی فارسی.
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله داری - صنایع دستی زنان قالیچه گلیم جاجیم بافی - راه مالرو :

چشمه کبود - çacme-kabud - ده از بخش هرسین شهرستان کرمانشاهان .
۲۰ ک جنوب باختری هرسین - ۲ ک گنجوان .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۶۴ - شیعه - کردی فارسی .
آب چشمه و قنات - محصول غلات دیمی و مختصر آبی تریاك - شغل زراعت - راه مالرو .

چشمه کبود - ده از بخش صالح آباد شهرستان ایلام .
۱۱ ک جنوب ایلام شمال خاوری صالح آباد - ۳ ک خاوری شوسه ایلام مهران.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۸۰ - شیعه - کردی .
آب از چشمه ها - محصول غلات توتون لبنیات - شغل زراعت و گله داری. راه مالرو - ساکنین از طایفه عالی بیگی . زمستان عده ای برای تعلیف احشام خود حدود شمالی صالح آباد میروند .

چشمه کبود - ده از دهستان بیلوار بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۱۰/۵ ک باختر مرزبانی - ۱ ک جنوب راه فرعی مرزبانی بکرمانشاه .
دشت - سردسیر - سکنه ۲۰۰ - شیعه - کردی فارسی .
آب از چشمه - محصول غلات حبوبات تریاك توتون - شغل زراعت در فصل خشکی اتومبیل میتوان برد .

چشمه کبود - ده از دهستان منصوری بخش مرکزی شهرستان شاه آباد
۴۲ ک جنوب خاوری شاه آباد
دامنه - سردسیر سکنه ۱۸۳ - شیعه - کردی فارسی .
آب از چشمه - محصول غلات دیم لبنیات - شغل زراعت گله داری راه مالرو .

چشمه کبود - ده از دهستان چهار بلوك بخش سیمینه رود شهرستان همدان .
۱۸ ک باختر قصبه بهار - بین شوسه کرمانشاه و کردستان .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۵۶ - شیعه - ترکی .
آب از چشمه و قنات - محصول غلات حبوبات صیفی لبنیات - شغل زراعت و گله داری - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه اتومبیل رو .

چشمه کبود - ده از دهستان خالصه بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۲۳ ک شمال باختری کرمانشاه - ۱ ک شمال شوسه روانسر.
دشت - سردسیر - سکنه ۱۰۷ - شیعه - کردی - فارسی .
آب سیونان و چشمه - محصول - غلات حبوبات دیمی لبنیات - شغل زراعت

چشمه کبود - به نظر ویس جوب مراجعه شود.

چشمه کره - çacme-kare - ده از دهستان کلیائی بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان .
۳۶ ک شمال سنقر - ۴ ک باختر گرگانه بالا.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۷۰ - شیعه - کردی فارسی .
آب از چشمه - محصول غلات حبوبات تریاك توتون .
شغل زراعت - قالیچه جاجیم پلاس بافی - راه مالرو .

چشمه کوره - çacme-kure - ده از دهستان پیر تاج شهرستان بیجار.
۲۴ ک خاور بیجار - ۱۲ ک جنوب شوسه بیجار - زنجان .
تپه ماهور - سردسیر - سکنه ۴۳۰ - شیعه - کردی فارسی.
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات انگور - شغل زراعت گله داری.
صنایع دستی زنان قالیچه بافی - راه مالرو - تابستان از طریق تخت اتومبیل میتوان برد .

چشمه گچ - çacme - gaç - ده از دهستان جلالوند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۶۱ ک جنوب کرمانشاه - ۱۰ ک چنار مرکز دهستان
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۵۴۰ - شیعه - لکی کردی فارسی.
آب از چشمه - محصول - غلات لبنیات تریاك - شغل زراعت گله داری راه مالرو .

چشمه گنداب - çacme-gandâb - ده از دهستان خرم رود شهرستان تویسرکان .

۳۹ کشمال باختری تویسرکان - ۳کشوسه کنگاور بهمدان .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۴۰۰ - شیعه - فارسی .
آب از چشمه وقنات - محصول - غلات دیم لبنیات - شغل زراعت گله‌داری
راه مالرو - مزرعه قنبرآباد جزءاین ده منظور شد .

چشمه گیلان- Çacme-gilân - ده از دهستان کلیائی بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان .
دامنه - سردسیر - سکنه ۲۳۰ - شیعه - کردی‌فارسی .
آب از چشمه - محصول غلات حبوبات تریاک توتون
شغل زراعت - قالیچه جاجیم پلاس بافی - تابستان از کل سفیداتومبیل میتوان برد .

چشمه ماکان - Çacme-mâkân - نام محلی است از دهستان ماهیدشت بالابخش مرکز شهرستان کرمانشاهان .
۴۰ک جنوب خاوری کرمانشاه - ۶ک سراب فیروز آباد .
دامنه - سردسیر - سکنه ۱۰۵ - شیعه - کردی .
آب از چاه وچشمه - محصول غلات لبنیات .
شغل زراعت وگله داری - چادرنشین هستند زمستان گرمسیر میروند
یکی از نقاط خوش آب وهوای ماهیدشت علیامحسوب میشود .

چشمه ماهی - Çacme-mâhi - ده از دهستان هلیلان - بخش مرکزی شهرستان شاه آباد .
۳۰ک جنوب خاوری هرسم - ۱۲ک شاه بداغ .
دشت - سرد معتدل - سکنه ۳۳۰ - شیعه - لکی - کردی فارسی
چشمه - محصول غلات لوبیا تریاک لبنیات - شغل زراعت وگله‌داری
راه مالرو .
۲ کیلومتری این آبادی قلعه خرابه‌ای بنام حیاتی وجوددارد که از آثار قدیم است .

چشمه ماهی - ده از دهستان خزل شهرستان نهاوند .
۱۴ک شمال باختری شهر نهاوند - ۸ک جنوب راه شوسه نهاوند بکرمانشاه کنار گاوماسیاب .
کوهستانی - سردسیر مالاریائی - سکنه ۱۳۸ شیعه - لری و فارسی
آب از چشمه - محصول غلات توتون تریاک چغندر لبنیات - شغل زراعت وگله‌داری - راه مالرو .
ایل ترکاشوند برای تعلیف احشام باین ده می‌آیند .

چشمه ماهی - ده از دهستان دوستان بخش بدره شهرستان ایلام
۸۱ک خاور ایلام - ۶ک شمال راه مالرو بدره به ایلام .
کوهستانی - گرمسیر - سکنه ۱۱۰ - شیعه - کردی .
آب از چشمه بهرام خانی - محصول غلات لبنیات حبوبات تریاک - شغل زراعت وگله‌داری .
درسه محل بفاصله ۱ الی ۴ کیلومتر واقع بنام بالا - پائین - میان مشهور است . وسکنه پائین ومیان هریک ۵۰ نفر است

چشمه محمد علی - Çacme-mohammad-ali - به اشرف آباد مراجعه شود .

چشمه منتش - Çacme-mantac - ده از دهستان ییلاق بخش قروه شهرستان سنندج .
۶۶ک شمال باختر قروه - ۱۹ک شمال شابلاغی .
تپه ماهور - سردسیر - سکنه ۵۵۰ - سنی - کردی .
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات حبوبات - شغل زراعت گله داری - راه مالرو .
صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی است

چشمه مهدی - Çacme-mehdi - ده از بخش هرسین شهرستان کرمانشاهان .
۱۰ک جنوب باختری هرسین - ۳ک کل کشوند .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۴۴ - شیعه - کردی فارسی .
قنات و چشمه - محصول - غلات دیمی جزئی آبی ذرت تریاک - شغل زراعت
راه مالرو .

چشمه نسار - Çacme-nesâr - ده از دهستان قبادی بخش ثلاث شهرستان کرمانشاه .
۱۲ ک شمال بیله‌تاب - کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۰۰ سنی - کردی
آب از چشمه‌ها - محصول غلات حبوبات لبنیات - شغل زراعت گله‌داری -
راه مالرو - ساکنین از طایفه قبادی هستند .

چشمه نصریان - Çacme-nasriyân - ده از دهستان ایوان بخش گیلان شهرستان شاه آباد .
۳ک جنوب خاوری جوی زرکنار شوسه شاه آباد به ایلام .
دشت - سردسیر - سکنه ۵۰۰ - شیعه - کردی فارسی .
آب از سراب ایوان - محصول غلات حبوبات لبنیات ذرت توتون - شغل زراعت گله‌داری - چادرنشین هستند - زمستان گرمسیر میروند .

چشمه نوش - çacme-nuc - ده از دهستان کنگاور بخش کنگاور شهرستان کرمانشاهان .
۱۷ک شمال خاوری کنگاور - ۶ک خاور شوسه کرمانشاه همدان .
دشت - سرد معتدل - سکنه ۱۸۵ - شیعه - فارسی کردی .
آب از قنات - محصول غلات دیمی و آبی تریاک حبوبات - شغل زراعت
راه مالرو .

چشمه ولد - Çacme-valad - ده از دهستان چهاردولی بخش اسدآباد شهرستان همدان .
۱۸ک شمال باختری قصبه اسدآباد - ۳ک کمک .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۱۹ - شیعه - کردی .
آب از قنات - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت وگله‌داری - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو .

چشمه هلنگ - Çacme - holang - ده از بخش سنجابی شهرستان کرمانشاه .

۴۸ک جنوب کوزران ـ ۶ک راه فرعی شاه آباد به گهواره .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۰۰ ـ مسلمان ـ کردی فارسی .
آب از چشمه ـ محصول غلات حبوبات دیم لبنیات ـ شغل زراعت گله داری تهیه ذغال و هیزم ـ راه مالرو تابستان اتومبیل میتوان برد ـ زمستان نصف سکنه برای تعلیف احشام گرمسیر حدود نفتشاه میروند.

چشمیدر -çacmidor - ده از دهستان ژاوه رود بخش رزاب شهرستان سنندج .
۲۴ ک جنوب خاور رزاب ـ ۸ک شمال باختر بایگلان.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۷۰۰ ـ سنی ـ کردی.
آب از رودخانه بایگلان و چشمه ـ محصول غلات توتون پنبه لبنیات میوه جات ـ شغل زراعت گله داری ـ صنایع دستی زنان گلیم بافی راه مالرو .

چشین — çecin — ده از دهستان چهار بلوک بخش سیمینه رود شهرستان همدان .
۶ک جنوب خاوری همدان ـ ۳ک تفریجان .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۴۴۵ ـ شیعه ـ ترکی و فارسی.
آب از چشمه و رودخانه خاکو ـ محصول غلات حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه مالرو .
باین ده کشین نیز میگویند .

چفته — çafte — ده از دهستان سرقلعه (گرمسیر ولدبیگی) بخش ثلاث شهرستان کرمانشاهان
۷ ک شمال باختر سرقلعه ـ کنار راه فرعی باویسی به سرپل ذهاب
دشت ـ گرمسیر ـ سکنه ۳۵۰ ـ سنی ـ کردی .
آب از چاه و سرآب سرقلعه ـ محصول غلات حبوبات دیم لبنیات ـ شغل زراعت گله داری ـ زمستان در حدود ۲۰۰ خانوار از ایل ولدبیگی برای تعلیف احشام وزراعت حدود این آباد ساکن میشوند .

چفته ـ ده از بخش سنجابی شهرستان کرمانشاه .
۴۰ک جنوب کوزران ـ ۶ک خاور راه فرعی شاه آباد به گهواره.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۰۰ ـ مسلمان ـ کردی فارسی .
آب از چشمه ـ محصول غلات حبوبات دیم لبنیات ـ شغل زراعت و گله داری ـ تهیه ذغال و هیزم ـ راه مالرو ـ در تابستان اتومبیل میتوان برد — زمستان گله داران گرمسیر حدود نفت شاه میروند .

چفته دره — çafte-dare — ده از دهستان چمچمال بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان .
۱۶ک جنوب خاوری صحنه ـ ۷ک جنوب شوسه کرمانشاه به همدان .
کوهستانی ـ سرد معتدل ـ سکنه ۶۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی .
آب از چشمه ـ محصول غلات دیمی ـ شغل زراعت ـ راه مالرو .

چفته ونیت -çafte-voneyt- ده از دهستان ایوان بخش گیلان شهرستان شاه آباد.
۹ک باختری جوی زر ـ ۴ک جنوب شوسه شاه آباد به ایلام .
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۳۵۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی .
آب از رودخانه کنگر ـ محصول غلات برنج حبوبات توتون لبنیات شغل زراعت و گله داری ـ چادرنشین ـ زمستان به گرمسیر غربی ایوان وحدود سومار میروند.
مزرعه چشمه دالوک جزء این قریه است .

چفدر -çafdar- ده از دهستان کلیائی بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان.
۲۹ک شمال باختر سنقر ـ ۵ک شمال سراب سورن آباد .
دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۱۹۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی .
آب از چشمه و قنات ـ محصول غلات حبوبات تریاک توتون ـ شغل زراعت ـ قالیچه جاجیم پلاس بافی ـ تابستان از میدان اتومبیل میتوان برد .

چقا - çeqâ - (چقا بزبان کردی یعنی تپه) ده از دهستان فارسینج اسدآباد شهرستان همدان .
۳۳ک جنوب باختری قصبه اسدآباد — ۷ک فارسینج
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۸۰۰ ـ شیعه ـ کردی .
آب از قنات ـ محصول ـ غلات توتون لبنیات عسل انگور ـ شغل زراعت و گله داری تربیت بوقلمون ـ صنایع دستی زنان قالی بافی راه مالرو .
در دو محل بفاصله یک کیلومتر واقع بالا و پائین نامیده میشوند ـ سکنه بالا ۳۵۰ نفر است.

چقائی — çeqâi — ده از دهستان سامن شهرستان ملایر .
۲۹ک جنوب شهر ملایر ـ ۳ک خاور راه شوسه ملایر به بروجرد .
جلگه ـ معتدل مالاریائی ـ سکنه ۱۲۵ ـ شیعه ـ فارسی .
آب از قنات ـ محصول غلات ـ شغل زراعت ـ صنایع دستی زنان قالی بافی راه مالرو .

چقاالهی — çeqâ - elâhi - ده از بخش سنجابی شهرستان کرمانشاهان.
۱۲ک خاور کوزران ـ کنار رودخانه مرک .
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۱۵۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی .
آب از سراب میر عزیزی ـ محصول غلات حبوبات دیم لبنیات ـ شغل زراعت گله داری راه مالرو ـ تابستان اتومبیل میتوان برد ـ گله داران زمستان گرمسیر حدود قصر شیرین میروند.
بوسیله موتور از آب رودخانه مرک استفاده مینمایند .

چقا امان — çeqâ- amân — ده از بخش سومار شهرستان قصر شیرین .
۶ کیلومتری جنوب سومار ـ ۳ک مرز ایران و عراق
دامنه ـ گرمسیر ـ سکنه ۷۰ ـ شیعه — کردی .
آب از رودخانه کنگیر ـ محصول غلات لبنیات و مختصر پنبه زرت حبوبات ـ شغل زراعت گله داری ـ راه بهرطرف مالرو .

چقابراله - Çeqâ-berâle - ده از دهستان بیلوار بخش کامیاران شهرستان سنندج .
۵ك جنوب کامیاران - کنار راه شوسه کرمانشاه و سنندج.
جلگه - سردسیر - سکنه ۱۲۱ - سکنه - کردی .
آب از چاه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله‌داری.

چقابلك علی رضا - Çeqâ-balak-ali-rezâ - ده از دهستان ماهیدشت بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۸ك شمال رباط ماهیدشت - ۱ك چقابلك محمد زمان خان
دشت - سردسیر - سکنه ٤۰۰ - شیعه - کردی - فارسی.
آب ازچشمه و قنات - محصول غلات حبوبات دیم لبنیات شغل زراعت و گله داری - تابستان اتومبیل میتوان برد .

چقابلك قلعه - Çeqâ-balak-qal'e - ده از دهستان ماهیدشت بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
٦ك شمال رباط ماهیدشت - ۲ك قمشه لرزنگنه
دشت - سردسیر - سکنه ۳٦۵ - شیعه - کردی - فارسی .
آب از قنات - و از رودخانه مرك - محصول غلات حبوبات دیم چغندر قند .
شغل زراعت و گله داری - تابستان از طریق قمشه اتومبیل میتوان برد . این آبادی به قلعه خواجه‌باشی مشهوراست .

چقابلك محمد زمانخان - Çeqâ-balak-mohammad-zamân-xân
ده ازدهستان ماهیدشت بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۱ك شمال رباط ماهیدشت - ۱ك چقابلك قلعه .
دشت - سردسیر - سکنه ۱۰۵ - شیعه - کردی فارسی
آب از چشمه - محصول غلات دیم لبنیات.
شغل زراعت و گله داری - از راه فرعی قلعه داراب خان اتومبیل میتوان برد .

چقابور - Çeqâ-bur - ده از بخش گوران شهرستان شاه‌آباد
۵الی۸ك خاور گهواره - کنار راه‌مالرو عمومی گهواره به گردنه امیرخان .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۵۲۰ - مسلمان - کردی فارسی.
آب از چشمه - محصول غلات حبوبات سبزی‌توتون حصیر لبنیات .
شغل زراعت و گله داری - راه مالرو تابستان از گهواره اتومبیل میتوان برد .
چقابور ازچهارآبادی کوچك و نزدیك بهم تشکیل‌شده بترتیب نام و سکنه آن بشرح‌زیر است - از تیره گهواره هستند - چشمه ارغوانی متصل به‌این آبادی‌است .

چقابور کاکی ۱٦۰ نفر
« عیسی ۱۰۰ «
« رحمان ٦۰ «
« داراب ۲۰۰ «

چقا بهار - Çeqâ-babâr - ده از دهستان باوند پور بخش مرکزی شهرستان شاه‌آباد .
۳۰ك شمال خاوری شاه آباد - ۳ك شمال شوسه کرمانشاه شاه آباد.
دشت - سردسیر - سکنه ۲۱۲ - شیعه - کردی- فارسی.
آب از نهر چهارزبر - محصول غلات‌دیم لبنیات.
شغل گله‌داری و زراعت - زمستان اکثر سکنه گرمسیر گچ قصر شیرین‌میروند.

چقا پیکه - Çeqâ-pike - بنام‌فعلی آن‌ملك‌آباد مراجعه شود.

چقاجان علی - Çeqâ-jân-ali - ده‌از دهستان‌چمچمال- بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان .
۱۷ك- جنوب‌باختری صحنه - ۳ ك جنوب شوسه‌کرمانشاه .
دشت - سرد معتدل - سکنه ۱۱۰ - شیعه - کردی - فارسی.
آب‌ازرودخانه‌گاماسیاب - محصول غلات حبوبات تریاك‌توتون‌پنبه.
شغل زراعت - راه مالرو تابستان از طریق فراش اتومبیل میرود .

چقاجنگا - Çeqâ-jengâ - ده ازدهستان‌منصوری بخش مرکزی شهرستان شاه‌آباد .
۲۳ك جنوب خاوری شاه آباد - کنار راه فرعی شاه آباد به پلنگ‌گرد .
دشت- سردسیر - سکنه ۸٤۷ - شیعه - کردی‌فارسی.
آب از رودخانه سراوند - محصول غلات و لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - اکثر سکنه زمستان‌گرمسیر گیلان غرب میروند.
در دومحل نزدیك بهم‌واقع به علیاو سفلی مشهور سکنه علیا ۵۳٦ یکی در جنوب دیگری درشمال رودخانه واقع‌است .
آثار قلعه خراب قدیمی درروی تپه مجاورآبادی دیده میشود.

چقا چوبین- Çeqâ-Çubin - ده‌کوچکی‌است‌از بخش‌گوران شهرستان شاه‌آباد .
٦ ك شمال باختر‌گهواره - سکنه ۵ نفر - سادات حیدری هستند نام قدیم آن‌خراطها بوده است .

چقاحسین - Çeqâ-hoseyn - ده ازدهستان ماهیدشت‌پائین بخش‌مرکزی شهرستان‌کرمانشاهان .
۱٦ك شمال‌باختررباط ماهیدشت - ۱ك راه فرعی‌قلعه‌داراب خان.
دشت - سردسیر - سکنه ۱۲۵ - شیعه کردی فارسی.
آب ازچاه - محصول غلات دیم‌لبنیات-شغل زراعت و گله داری راه مالرو .

چقاحمام - Çeqâ-hammâm - نام‌تپه‌ایست‌در۱۹ کیلومتری شمال نفت‌شاه‌کنارشوسه نفت شاه بقصرشیرین.
پاسگاه مرزبانی دارد - زمستان قشلاق عده‌ای از طوایف قلخانی گورانی‌است .
آب ازرودخانه‌کنگاکش.

چقارضا- Çeqâ-rezâ - ده‌از بخش‌سنجابی‌شهرستان کرمانشاهان

۸/۵ک جنوب‌خاوری کوزران-کنار راه فرعی کوزران بکرمانشاه دشت- سردسیر - سکنه ۶۰ - شیعه - کردی فارسی .
آب از سراب - محصول غلات‌حبوبات دیم لبنیات .
شغل‌زراعت‌و گله داری- راه مالرو.
تابستان اتومبیل‌میتوان برد .
عده‌ای‌ازگله‌داران‌گرمسیری برای تعلیف احشام دراین ده ساکن‌ودر زمستان‌گرمسیرذهاب قصرشیرین میروند .

چقازرد - Çeqâ-zard - محلی است از دهستان حومه بخش مرکزی‌شهرستان شاه آباد .
۱۲ک شمال باخترشاه‌آباد - ۵ک شمال شوسه شاه‌آباد قصر شیرین کوهستانی- سردسیر - سکنه ۴۰۵ - شیعه - کردی‌فارسی.
آب ازچاه - محصول غلات دیم‌لبنیات - شغل‌زراعت‌وگله‌داری . راه‌مالرو.
ازسراب جنان تابستان اتومبیل‌میتوان برد .
عموما زمستان برای تعلیف احشام حدود باغچه و قطار قصر شیرین میروند .

چقازرد - ده ازدهستان خالصه‌بخش‌مرکزی‌شهرستان کرمانشاهان
۱۸ک باختر کرمانشاه - ۳ک‌سیمینه .
دامنه - سردسیر- سکنه ۴۴۲ - شیعه -کردی فارسی.
آب ازچاه و قنات - محصول غلات حبوبات لبنیات - شغل زراعت راه مالرو.
تابستان اتومبیل‌ازسیمینه‌میتوان برد .

چقازرد - ده از دهستان ماهیدشت پائین بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۲/۵ک شمال رباط ماهیدشت - ۱/۵ک‌کلیائی .
دشت - سردسیر- سکنه ۲۳۵ - شیعه -کردی فارسی.
آب ازرودخانه مرك - محصول غلات حبوبات صیفی لبنیات - شغل زراعت‌گله‌داری - راه‌مالرو.
تابستان اتومبیل‌میتوان برد .

چقا زرد باغی- Çeqâ-zard-bâqi - ده ازدهستان‌ماهیدشت پائین بخش مرکزی شهرستان‌کرمانشاهان .
۱۸ک شمال باختررباط ماهیدشت - ۴ک باخترچقاحسین.
دشت -سردسیر- سکنه ۱۰۵ -شیعه -کردی فارسی.
آب از رودخانه مرك- محصول غلات دیم لبنیات- شغل زراعت و گله‌داری - راه‌مالرو.

چقاسبز -Çeqâ-sabz - ده از دهستان چرداول بخش‌شیروان چرداول شهرستان ایلام .
۱۴ک‌جنوب خاوری‌چرداول-۱ک‌جنوب راه مالروسیروان.
کوهستانی - گرمسیر- سکنه ۱۰۰ - شیعه -کردی .
آب ازرودخانه چرداول- محصول غلات‌لبنیات تریاك توتون - شغل زراعت‌گله‌داری - راه‌مالرو .

چقا سرائیل -Çeqâ-sarâil - ده از دهستان خزل شهرستان نهاوند .
۳۱ک شمال باختری شهر نهاوند - ۸ک جنوب باختری راه شوسه نهاوند بکرمانشاه - ۱ک جنوب‌گاماسیاب.
چلگه- سردسیرمالاریائی - سکنه ۲۵۵ -شیعه-لری‌وفارسی.
آب ازچشمه - محصول غلات‌تریاك توتون‌حبوبات‌لبنیات-شغل‌زراعت گله‌داری - راه مالرو.
ایل ترکاشوند درزمستان باین ده میآیند .

چقاسعید - Çeqâ-said- ده‌ازدهستان ۵بخش هرسین‌شهرستان کرمانشاهان .
۳ک جنوب خاوری هرسین-۱ک جنوب شوسه هرسین خرم‌آباد- دشت - سردسیر- سکنه ۴۴۰ - شیعه -کردی فارسی.
آب از قنات ورودخانه‌کهریز - محصول غلات حبوبات تریاك چغندر قند قلمستان صیفی - شغل زراعت - صنایع دستی‌گلیم جاجیم جوال بافی-اتومبیل‌تاآبادی میتوان برد .

چقاسفید-Çeqâ-sefid - ده از دهستان خالصه بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۲۱ک شمال باختری کرمانشاه - ۲ک جنوب رودخانه قره‌سو.
دشت - سردسیر- سکنه ۱۶۴ - شیعه- کردی وفارسی.
آب ازسراب نیلوفر- محصول غلات‌حبوبات دیمی‌صیفی لبنیات- شغل زراعت- راه‌مالرو.
درفصل‌خشکی اتومبیل‌میتوان برد.
باین ده باصطلاح محل‌چقاچرمیگویند .

چقاشکر - Çeqâ-cekar - ده از بخش سنجابی شهرستان کرمانشاهان .
۱۸ک شمال‌کوزران-۲/۵ک خاورراه فرعی‌کوزران ثلاث دشت - سردسیر-سکنه ۱۰۰- سنی-کردی فارسی.
آب ازچاه - محصول غلات‌حبوبات دیم لبنیات - شغل‌زراعت‌گله‌داری راه مالرو.
تابستان اتومبیل میتوان برد .

چقاصفر-Çeqâ-safar - ده‌ازدهستان باوند پور بخش‌مرکزی شهرستان شاه‌آباد .
۲۳ک شمال خاوری شاه‌آباد - نیم کیلومترشوسه شاه‌آباد کرمانشاه دشت - سردسیر - سکنه ۲۸۵ - شیعه - کردی فارسی.
آب‌از قنات- محصول‌غلات‌چغندر قندحبوبات صیفی لبنیات- شغل‌زراعت وگله داری - اکثرسکنه زمستان‌گرمسیر کچ قصرشیرین میروند .

چقاقاسم - Çeqâ-qâsem- ده ازدهستان خالصه‌بخش‌مرکزی شهرستان‌کرمانشاهان .
۱۷ک شمال‌باختری‌کرمانشاه - ۱ک شمال راه فرعی-۱ک‌نیلوفر- دشت - سردسیر- سکنه ۱۶۴ - شیعه - کردی فارسی.

آب از فاضل آب وسراب نیلوفر- محصول غلات حبوبات دیمی قلمستان میوه‌جات لبنیات .

شغل زراعت - تابستان اتومبیل میتوان برد .

چقاقزان - Çeqâ-qezân - ده از بخش سنجابی شهرستان کرمانشاهان .

۵ك شمال کوزران - ۲ك خاورراه فرعی سنجابی به ثلاث.

دشت - سردسیر - سکنه ۱۹۰ - سنی - کردی فارسی .

آب ازسراب - محصول غلات حبوبات لبنیات چغندر قند صیفی

شغل زراعت و گله‌داری - راه مالرو.

تابستان اتومبیل میتوان برد - گله‌داران زمستان گرمسیر حدود قصر شیرین میروند- تپه‌ای از آثار ابنیه قدیم - دبستان دارد .

چقاکبود - Çeqâ-kabud - ده از دهستان باوند پور بخش مرکزی شهرستان شاه‌آباد .

۲۲ك جنوب خاوری شاه‌آباد - ۲ك سیاسیا.

دشت - سردسیر - سکنه ۶۷۰ - شیعه - کردی فارسی.

آب ازرودخانه راوند - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله‌داری زمستان گرمسیر کاسه گران میروند .

ازطایفه سیاسیا هستند .

چقاکبود - ده ازدهستان حومه بخش مرکزی شهرستان کرمانشاه .

۶ك شمال کرمانشاه- باختر شوسه کرمانشاه طاق بستان.

دشت - سردسیر- سکنه ۳۰۰- شیعه - کردی فارسی.

آب ازسراب طاق بستان وچشمه - محصول غلات حبوبات صیفی لبنیات مختصرمیوه‌جات - شغل زراعت عده‌ای کارگر تصفیه خانه نفت کرمانشاه

چقاکبود - ده از بخش سنجابی شهرستان کرمانشاه .

۶ك خاور کوزران - ٤ك شمال راه فرعی کوزران بکرمانشاه.

دشت- سردسیر - سکنه ۱۵۰ - شیعه - کردی فارسی.

آب ازسراب عزیزی - محصول غلات حبوبات لبنیات صیفی چغندرقند برنج- شغل زراعت گله‌داری -راه مالرو- تابستان اتومبیل میتوان برد زمستان گله‌داران گرمسیر حدود قصرشیرین میروند .

چقاکبود - ده ازدهستان خالصه بخش مرکزی شهرستان کرمانشاه

۱۵ك شمال باختر کرمانشاه - ۱ك شمال راه فرعی سراب نیلوفر

دشت- سردسیر- سکنه ۱۰۰ - شیعه- کردی فارسی .

آب از فاضل آب نیلوفر - محصول غلات حبوبات دیم لبنیات - شغل زراعت - درتابستان اتومبیل رو.

چقاکبود - ده از بخش چوار شهرستان ایلام .

۲۱ ك شمال باختری چوار - ۲۱ ك باختری راه شوسه ایلام به شاه آباد .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۸۵ - شیعه - کردی .

آب ازچشمه- محصول غلات حبوبات- شغل زراعت و گله‌داری- صنایع قالی باقی - راه مالرو - چادرنشین هستند .

چقاکبود نقدعلی - Çeqâ-kabud-naqd-ali - ده از بخش سنجابی شهرستان کرمانشاهان.

۱۹ك جنوب خاوری کوزران- ۱ك خاورراه فرعی چهار زبر به کوزران.

دشت- سردسیر- سکنه ۱۰۰ - شیعه- کردی فارسی.

آب ازچاه - محصول غلات حبوبات دیم لبنیات.

شغل زراعت گله داری - راه مالرو تابستان اتومبیل میتوان برد

چقاکلبعلی- Çeqâ-kalb-ali - ده ازدهستان باوند پور بخش مرکزی شهرستان شاه‌آباد.

۳۰ك شمال خاوری شاه‌آباد - ۱ك شمال شوسه شاه‌آباد کرمانشاه .

دشت - سردسیر - سکنه ۱۶۰ - شیعه - کردی فارسی .

آب ازقنات - محصول غلات چغندر قند صیفی لبنیات حبوبات.

شغل زراعت وگله داری - اکثرسکنه زمستان گرمسیر سرپل ذهاب میروند .

چقاکوچ گینه- Çeqâ-kuç-gine - ده کوچکی است ازدهستان حومه بخش کرند شهرستان شاه‌آباد.

۹ك جنوب خاوری کرند - ۱/۵ك خاور طاسم - سکنه ۲۰ نفرسنی هستند .

چقاگل- Çeqâ-gol - ده از دهستان حومه بخش مرکزی شهرستان شاه آباد.

۷ك جنوب خاوری شاه‌آباد - ۲ك ونائی

دشت - سردسیر- سکنه ۲۵۰ - شیعه - کردی فارسی.

آب از رودخانه راوند - محصول غلات دیم لبنیات - شغل زراعت گله داری راه‌مالرو- تابستان از بدروئی اتومبیل میتوان برد .

چقاگلان- Çeqâ-golân - ده ازدهستان حومه بخش مرکزی شهرستان کرمانشاه .

٤ك شمال خاوری شهر کرمانشاه - ۱/۵ك خاورشوسه - کناررودخانه قره سو .

دشت - سردسیر - سکنه ۲٤۰- شیعه - کردی فارسی .

آب از قره سو قنات- محصول غلات حبوبات صیفی لبنیات- شغل زراعت وراه فرعی دارد .

چقاگلان - Çeqâ-gelân-ده از دهستان چمچمال بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان .

۱٦/۵ك باختر صحنه - ٤ك شمال شوسه کرمانشاه به همدان .

دشت - سردسیرمعتدل - سکنه ۱۳۰ - شیعه - کردی فارسی .

آب ازرودخانه گاماسیاب وچشمه - محصول غلات برنج تریاك چغندر قند حبوبات توتون- شغل زراعت- راه مالرو - اتومبیل میتوان برد.

چقاگنوژ - Çeqâ-gonuj - ده از بخش سنجابی شهرستان کرمانشاهان .

۱۰ك جنوب خاوری کوزران - سرراه فرعی کوزران به چهارزبر .

دشت- سردسیر- سکنه ۲۰۰ - شیعه - کردی فارسی .

آب از چاه و سراب هفت آشان. محصول غلات حبوبات دیم لبنیات چغندر قند ـ شغل زراعت و گله داری ـ راه مالرو تابستان اتومبیل میتوان برد .

زمستان گله داران حدود نفت شاه میروند .

تپه ای از آثار ابنیه قدیم دارد ـ گنوژ یعنی جوال دوز

چقا گینو - Çeqâ-ginu ـ ده از دهستان باوندپور بخش مرکزی شهرستان شاه آباد .

۳۴ ک شمال خاور شاه آباد ـ ۳ ک ماهیدشت.

دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۳۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.

آب از قنات ـ محصول غلات حبوبات چغندر قند صیفی پنبه لبنیات شغل زراعت گله داری .

چقاماران - Çeqâ-mârân ـ ده از دهستان میاندر بند بخش شهرستان کرمانشاهان .

۲۵ ک شمال باختر کرمانشاه ـ ٤ ک باختر شوسهٔ کردستان .

دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۲۰۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی .

آب ازچم اوج وورودخانه رازآور ـ محصول غلات دیمی لبنیات ـ شغل زراعت ـ ازطریق چشمه خضرالیاس اتومبیل میتوان برد .

آسیاب موتوری دارد .

چشمه خضرزنده کنارشوسه کردستان واقع گاهی عده ای برای هواخوری وتفرج باین محل می آیند .

چقاماران بی ابر - Çeqâ-mârân-bi-abr ـ ده از دهستان میاندربند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .

۵۵ ک شمال باختر کرمانشاه ـ ۵ ک باختر شوسه سنندج .

دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ٤۰۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.

آب از سراب بی ابر ـ محصول غلات حبوبات برنج چغندر قند تریاک میوه جات از برنجان تابستان اتومبیل میتوان برد .

چقامیرزا - Çeqâ-mirzâ ـ ده از دهستان حومه بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .

٤ ک شمال شهر کرمانشاه درباختر ومتصل تصفیه خانه نفت کنار قره سو

دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۲۰۰ ـ شیعه ـ کردی.

آب از رودخانه قره سو و قنات ـ محصول غلات حبوبات صیفی چغندر قند ـ شغل زراعت و کارگری درتصفیه خانه نفت .

درآمار این ده جزء دهستان میان دربند منظور شده است .

چقامیرکه - Çeqâ-mirke ـ ده ازدهستان بیونیج بخش کرند شهرستان شاه آباد .

۱۲ ک شمال کرند ـ ۲ ک ده جامی .

دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۲۰ نفر ـ مسلمان ـ کردی فارسی .

آب ازچاه ـ محصول غلات دیم لبنیات ـ شغل زراعت و گله داری ـ وتهیه ذغال و هیزم ـ راه مالرو .

چقا نرگس - Çeqâ-narges ـ ده از بخش سنجابی شهرستان کرمانشاهان .

۲۱ ک جنوب خاوری کوزران ـ ۲ ک خاور راه فرعی کوزران به چهارزبر دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۲۰۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی .

آب ازچاه و نهر کاشنبه ـ محصول غلات حبوبات دیم لبنیات ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو ـ تابستان اتومبیل میتوان برد .

تپه ای از آثار ابنیه قدیم دارد .

چقا نقد علی - Çeqâ-naqd-ali ـ ده از بخش سنجابی شهرستان کرمانشاهان

۲۰ کیلومتری جنوب خاوری کوزران ـ ۲ ک خاور راه فرعی کوزران به چهارزبر .

دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۱۱۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی .

آب ازچاه ـ محصول غلات حبوبات دیم لبنیات ـ شغل زراعت گله داری راه مالرو تابستان اتومبیل میتوان برد .

چقرچای - Çoqur-Çây ـ (ترکی ـ رودخانه گود) ده از دهستان کلیائی بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان .

۱۹ ک شمال باختر سنقر ـ ٦ ک گل سفید ـ کنار گاورود .

دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۲۷۵ ـ شیعه ـ کردی فارسی .

آب از رودخانه گاو رود ـ محصول غلات حبوبات تریاک توتون ـ شغل زراعت ـ قالیچه جاجیم پلاس بافی .

از گل سفید اتومبیل میتوان برد .

چقورقشلاق - Çoqqur-qeclâq ـ ده از دهستان مرکزی شهرستان بیجار .

۲۸ ک جنوب خاوری حسن آباد ـ ۳ ک باختر راه فرعی بیجار ـ زنجان .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۲۰ ـ شیعه ـ ترکی.

آب ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله داری .

تابستان ازراه فرعی بیجار ـ زنجان اتوبوس میتوان برد .

چکشه - Çakkoce ـ ده ازدهستان میرده بخش مرکزی شهرستان سقز .

۱۲ ک شمال باختر سقز ـ ۷ ک جنوب شوسه سقز به میان دوآب .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۵۰ ـ سنی ـ کردی.

آب ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات توتون ـ شغل زراعت و گله داری ـ راه مالرو .

چکنی - Çekeni ـ ده کوچکی است ازدهستان گاو بازه شهرستان بیجار .

۳۰ ک جنوب باختری پیرتاج ـ کنار شوسه بیجار ـ همدان سکنه ۲۰ نفر .

چگاء - Çegâ ـ ده از بخش چوار شهرستان ایلام .

۱۲/۵ ک شمال باختری چوار ـ ۱۲ ک باختر راه شوسه ایلام بشاه آباد

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۵۰ ـ شیعه ـ کردی.

آب‌ازچشمه ـمحصول غلات ـ شغل زراعت وگله‌داری ـ صنایع دستی قالی‌بافی ـراه‌مالرو ـ چادرنشین هستند .

چگینی — Çegini — ده از بخش سنجابی شهرستان کرمانشاه
۵ك خاور کوزران ـ ۲/۵ك شمال راه‌فرعی سنجابی به‌کرمانشاه
دشت ـسردسیر ـسکنه۲۶۰ ـشیعه ـسنی ـکردی وفارسی .
آب‌ازچشمه وسراب‌تیران ـ محصول غلات حبوبات چغندر قند لبنیات قلمستان ـشغل زراعت‌گله‌داری ـ راه‌مالرو ـتابستان اتومبیل میتوان برد . زمستان‌گله‌داران گرمسیر حدود قصرشیرین میروند .

چلالی — Çalâli — ده‌از بخش دهلران شهرستان‌ایلام .
۳۳ك شمال باختری دهلران ـ ۳۱ك شمال راه‌شوسه دهلران‌به‌نصریان
کوهستانی ـمعتدل ـسکنه۳۰ ـشیعه ـکردی .
آب‌ازچشمه ها ـمحصول غلات روغن پشم ـشغل‌زراعت وگله‌داری . ساکنین ازطایفه دوست علی‌وند هستند .

چلانه — Çelâne — ده‌ازدهستان پیرتاج شهرستان بیجار .
۴۳ك جنوب خاوری بیجار ـ ۷ك شمال خاور سلامت‌آباد وشوسه
تپه‌ماهور ـمعتدل ـسکنه ۱۱۵ ـشیعه ـکردی فارسی .
آب‌ازچشمه ورودخانه‌تلوار ـمحصول غلات‌لبنیات ـشغل‌زراعت‌گله‌داری قالیچه بافی ـراه‌مالرو ـ در فصل خشکی ازسلامت‌آباد اتومبیل میتوان برد .

چلانی — Çalâni — ده ازدهستان جوانرود بخش پاوه‌شهرستان سنندج .
۲۰ك‌جنوب خاور پاوه ـ ۴ك باختر راه‌اتومبیل‌رو کرمانشاه‌پاوه .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه۱۵۶ ـ سنی — کردی فارسی .
آب‌ازچشمه ـمحصول غلات لبنیات وتوتون ـ شغل زراعت‌گله‌داری ـ راه مالرو .

چلوی — Çalavi — ده‌ازبخش سنجابی شهرستان‌کرمانشاه
۶ك‌جنوب کوزران ـ ۴ك باختر راه‌فرعی‌کوزران به‌چهارزبر .
دشت ـسردسیر ـسکنه ۲۰۰ ـمسلمان ـکردی فارسی .
آب‌ازچاه و نهردوکنان ـمحصول‌غلات حبوبات دیم مختصرچغندرقند لبنیات ـ شغل زراعت‌گله‌داری ـراه‌مالرو .
ـتابستان اتومبیل میتوان برد ـزمستان‌گله‌داران گرمسیر حدود ذهاب میروند ـزراعین نورآباد خرابه دراین ده ساکن هستند.

چله — Çelle — یکی ازدهستانهای بخش‌گیلان شهرستان‌شاه‌آباد
این دهستان درقسمت علیای دره‌گیلان ازارتفاع ۱۰۵۰ متر تاسر چله وچهارگردنه‌که درارتفاع ۲ هزارمتر واقع شده است .
این‌دره درجهت شمال‌باختر بجنوب‌خاور بوده سلسله کوه‌سرکش ـمله‌نی کوه کچل و قلاجه در شمال وسلسله کوه سرابان ـ باباگیربلاله درجنوب دهستان‌واقع شده‌اند.
هوای قسمت علیای دهستان سردسیروقسمت سفلی معتدل‌است ساکنین دهستان درداخل آن ییلاق قشلاق نموده درسیاه‌چادر وآلاچق زندگی می نمایند .
دامنه‌کوهای شمالی‌دهستان‌که برآفتاب است محل‌قشلاق ودامنه کوه جنوبی‌که برنسار است ییلاق ساکنین است .
آب ازچشمه سارهای متعدد و زه‌آب رودخانه محلی ـمحصول عمده غلات پنبه ذرت لبنیات مختصر توتون و سایر محصولات دامی است
راه‌شوسه‌گیلان بشاه‌آباد وایلام ازوسط دهستان میگذرد و درقسمت علیای دهستان
اول بدوراهی ایلام‌شاه‌آباد میرسد وپس‌ازطی مسافت ۱/۵ کیلومتر راه شیروان چرداول ازراه شاه آباد منشعب‌میگردد .
دهستان چله دارای سیزده مزرعه و ۵۰۰۰ نفر سکنه است
اسامی مزارع وچشمه‌سار وتعداد خانوار تقریبی آن بشرح زیراست

مزرعه چهارمله	۲۰ خانوار
چالاب وارگه	۱۵۰ «
چال‌آب‌کبود	۲۰ «
چشمه نظامی	۱۲۰ «
چشمه ذنیل‌خانی	۶۰ «
مزرعه سماوات	۲۵ «
« بندگیوه‌کش	۷۰ «
« زیارتگاه‌حضرت‌سلیمان	۵۰ «
« برآفتاب	۷۰ «
« نسار	۷۰ «
« نسار وبرآفتاب	۵۰ «
« کلاه‌دراز امیرخان	۸۰ «
« داربیدجولنیر	۱۰۰ «
جمع	۸۸۵ «

زبان مادری سکنه دهستان‌کردی فارسی ومذهب شیعه اثنی عشری است .

چله ـ ده‌ازدهستان‌ماهیدشت‌بالا بخش‌مرکزی‌شهرستان کرمانشاهان.
۲۱ك‌جنوب باختری‌کرمانشاه ـ ۲ك قیماس .
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۲۸۵ ـ شیعه ـ کردی فارسی .
آب‌ازرودخانه‌مرك ـمحصول غلات‌حبوبات لبنیات صیفی تریاك ـشغل زراعت‌گله‌داری ـراه‌مالرو ـ ازطریق قیماس اتومبیل میتوان برد .
دردومحل‌واقع شده به‌چله‌علیاوسفلی مشهور سکنه علیا۲۰۵ نفراست

چم — Çam — ده‌ازدهستان حومه شهرستان ملایر .
۲۴ك جنوب شهرملایر ـ ۹ك جنوب راه‌شوسه ملایر به‌اراك .
جلگه ـمعتدل‌مالاریائی ـسکنه۱۲۴ ـشیعه ـفارسی .
آب‌ازرودخانه ـمحصول غلات صیفی ـشغل‌زراعت ـصنایع دستی‌زنان قالی‌بافی ـراه فرعی .

چم آب - çam-âb — ده از بخش صالح آباد شهرستان ایلام.
۲۴ ک شمال صالح آباد - ۵ ک شمال شوسه ایلام - مهران.
دره - معتدل - سکنه ۲۳۰ - شیعه - کردی.
آب از رودخانه گراب - محصول غلات برنج ذرت لبنیات - شغل زراعت وگله داری - راه مالرو - زمستان برای تعلیف احشام خودحدودسرنی میروند.

چماق تپه - çomâq-tappe - ده از دهستان فارسینج بخش اسدآباد شهرستان همدان.
۵۴ ک جنوب باختری قصبه اسدآباد - ۳ ک جنوب باختری فارسینج.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۶۳ - شیعه - ترکی کردی و فارسی.
آب از رودخانه وقنات - محصول غلات لبنیات انگور عسل توتون حبوبات قلمستان - شغل زراعت وگله داری - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو.

چم انار - çam-anâr — ده از بخش ارکواز شهرستان ایلام.
۲۱ ک جنوب باختری قلعه دره - ۶ ک شمال راه مالرو مهران.
کوهستانی - معتدل - سکنه ۱۵۸ - شیعه - لری و کردی.
آب از رودخانه ارکواز - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت و گله داری. زمستان به گرمسیر میروند.

چم بطان - çam-batân - (کردی — نهر مرغابی) ده از دهستان چمچمال بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان.
۲۲ ک باختر صحنه - ۲ ک خاور شوسه کرمانشاه به همدان.
دشت - مقابل بیستون - سرد معتدل - سکنه ۱۸۵ - شیعه - کردی فارسی.
آب از رودخانه گاماسیاب - محصول غلات تریاک حبوبات توتون شغل زراعت — راه مالرو تابستان از طریق فراش اتومبیل میتوان برد.

چمپاراو - çam-pârâu - ده از دهستان پشت آربابا بخش بانه شهرستان سقز.
۲۸ ک جنوب باختری بانه - کنار مرز ایران عراق.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۰۰ - سنی - کردی.
آب از چشمه - محصول غلات توتون گزانگبین مازوج قلقاف انگور ذغال کتیر - شغل زراعت ذغال فروشی - راه مالرو - پاسگاه مرزبانی دارد. این ده در آبریز دره شیلر واقع شده است درموقع تعیین حدود مرز ساکنین این ده اجتماع نموده ازکمیسیون تعیین حدود استدعا می نمایند که جزء ایران بوده وخواهند بود.

چم پوش - çam-puc - ده از دهستان چرداول بخش شیروان چرداول شهرستان ایلام.
۲۴ ک جنوب خاور چرداول - کنار راه مالرو چرداول به شیروان
کوهستانی - گرمسیر - سکنه ۵۰ - شیعه - کردی.
آب از رودخانه چرداول - محصول غلات لبنیات تریاک شغل زراعت وگله داری - راه مالرو.

چم جنگل - çam-jangal - ده از دهستان شیروان بخش شیروان چرداول شهرستان ایلام.
۴۱ ک جنوب خاور چرداول - کنار راه مالرو شیروان.
کوهستانی - گرمسیر - سکنه ۱۵۰ - شیعه - کردی.
آب از رودخانه کلان - محصول غلات ذرت حبوبات لبنیات - شغل زراعت وگله داری.

چم چرود - çam-çarud - ده از دهستان چرداول بخش شیروان چرداول شهرستان ایلام.
۶ ک جنوب خاور چرداول - کنار راه مالرو شیروان.
کوهستانی - گرمسیر - سکنه ۷۰ - شیعه - کردی.
آب از رودخانه چرداول - محصول غلات لبنیات تریاک - شغل زراعت وگله داری.

چم چم - çam-çam - ده از دهستان فارسینج بخش اسد آباد شهرستان همدان.
۳۵ ک جنوب باختری قصبه اسدآباد - ۴ ک فارسینج.
کوهستانی - سرد سیر - سکنه ۳۶۶ - شیعه - کردی فارسی.
آب از چشمه - محصول غلات توتون - لبنیات عسل - شغل زراعت و گله داری - صنایع دستی قالی بافی - راه مالرو.

چمچمال - çam-çamâl - نام یکی از دهستانهای بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان.
این دهستان درجنوب و باختر بخش صحنه واقع شده راه شوسه کرمانشاه همدان از وسط و راه کرمانشاه هرسین از منتهی الیه جنوبی آن میگذرد.
رودخانه گاماسیاب پس از گذشتن ازشهرستان نهاوند درمحل آبادی چم سرخه وارد این بخش شده پس ازمشروب نمودن قسمت عمده قراء بخش در جنوب آبادی فراش از این بخش خارج وارد دهستان درو فرامان میشود - رودخانه دینور پس ازگذشتن ازتنگ دینور قسمتی از قراء این دهستان مشروب ودراراضی آبادی نادرآباد برودخانه گاماسیاب ملحق میشود.
محصول عمده دهستان غلات حبوبات چغندر قند تریاک تنباکو لبنیات است — در قراء کنار رودخانه دینور برنج کشت میشود بهمین مناسبت هوای این حدود مالاریائی است - این دهستان از ۹۷ قریه بزرگ و کوچک تشکیل شده جمعیت آن درحدود ۱۳۷۰۰ نفر است. قراء مهم دهستان عبارت است از بیستون - بدربان - سفید چقا کاشانتو - سمنگان.

چم خلیل - çam-xalil - بنام فعلی آن خلیل آباد مراجعه شود.

چم دریژه - çam-derije - ده کوچکی است از دهستان خزل شهرستان نهاوند.

۵۰ ك شمال باختری شهر نهاوند — کنار راه مالرو پاخلج به آهنگران - سکنه ۳۰ نفر .

چمرگه - çamarge - ده کوچکیست ازدهستان خزل شهرستان نهاوند .

۳٦ ك شمال باختری شهر نهاوند - کنار راه مالرو گورنصب به داویاب - سکنه ۲۵ نفر .

چم زنگی- çam-zangi -ده از بخش زرین آباد شهرستان ایلام ٦ك خاوری بهله - کنار راه مالرو دهلران.

کوهستانی - گرمسیر - سکنه ۲۵۰ شیعه - کردی مختصرعربی

آب از رودخانه میمه - محصول غلات لبنیات تریاك - شغل زراعت و گله داری .

چم ژاب- çam-jâb - ده از بخش دره‌شهر شهرستان ایلام

۱۲ك خاوری دره‌شهر ۲۸ كشمال خاورراه دره‌شهر بماژین .

کوهستانی - گرمسیر مالاریائی - سکنه ۲۲٦ شیعه - لکی .

آب از چشمه - محصول غلات تریاك حبوبات لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری .

چم ژیه - çam-jiye - ده از بخش چوار شهرستان ایلام

۲۱ك باختری چوار - ۲۱ك باختر راه شوسه ایلام به شاه آباد .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱٤۰ - شیعه - کردی .

رودخانه - محصول غلات برنج - شغل زراعت و گله‌داری .

صنایع دستی قالی بافی - راه مالرو - چادرنشین هستند .

چم سار- çam-sâr - ده از بخش چوار شهرستان ایلام.

۱٦ك باختری چوار- ۱٦ك باختر راه شوسه ایلام به شاه آباد

کوهستانی - سردسیر - سکنه ٤۰ - شیعه - کردی .

رودخانه مورت - محصول غلات برنج - شغل زراعت و گله داری - صنایع دستی قالی بافی - راه مالرو - چادرنشین هستند

چم سرخ - çam-sorx - ده از بخش ابدانان شهرستان ایلام

۲٦ك باختری ابدانان - کنار راه مالرو دهلران به نصریان

کوهستانی - گرمسیر - سکنه ۱۲۳ - شیعه - کردی.

آب از رودخانه سیمینه - محصول غلات روغن پشم تریاك - شغل زراعت و گله داری .

مزرعه چم سرخ - دره کچ - سه کلال جزء این ده محسوب میشود.

چم سرخ - ده ازدهستان چمچمال بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان

۱۸ك جنوب خاوری صحنه - ۸ك جنوب شوسه کرمانشاه بهمدان

دشت - سرد معتدل - سکنه ۱۰۵ - شیعه - کردی فارسی.

آب از رودگاماسیاب - محصول غلات تریاك حبوبات توتون - شغل زراعت

راه مالرو .

چم شاطر - çam-câter - ده از بخش چوار شهرستان ایلام

۲۱ك شمال باختری چوار - ۳ك باختری راه شوسه ایلام به شاه آباد

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۸۰ - شیعه - کردی .

آب از چشمه - محصول غلات - شغل زراعت و گله داری

صنایع دستی قالی بافی - راه مالرو - چادرنشین هستند .

چم طاق - çam-tâq - ده از بخش زرین آباد شهرستان ایلام

۲۲ك جنوب خاوری بهله - ۱ك جنوب راه مالرو دهلران .

کوهستانی - گرمسیر - سکنه ۲۲۰ شیعه - کردی - مختصر عربی

آب از رودخانه سیمینه - محصول غلات لبنیات تریاك - شغل زراعت و گله داری - زمستان بمرز عراق میروند .

چمقلو - çomoqlu - ده ازدهستان اسفندآباد بخش قروه شهرستان سنندج .

۲۱ ك شمال باختری قروه - ۱ك شمال شوسه قروه سنندج

جلگه - سردسیر - سکنه ۲۵۰ - سنی - کردی .

آب از چشمه - محصول غلات لبنیات قلمستان - شغل زراعت و گله‌داری

صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی - قهوه‌خانه کنار شوسه دارد.

چمقلو شیدا - çomoqlu-ceydâ - ده ازدهستان ییلاق بخش قروه شهرستان سنندج .

٤۳ك شمال باختر قروه - ٦ك شمال باختر فرهاد آباد

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۸۰ - سنی - کردی .

آب از چشمه - محصول غلات - میوه‌جات - قلمستان - لبنیات شغل زراعت گله‌داری .

صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی - راه مالرو.

چم قوله - çam-qule - ده از دهستان چرداول بخش شیروان چرد اول شهرستان ایلام .

۱۰ ك جنوب خاور چرداول - کنار راه مالرو شیروان .

کوهستانی - گرمسیر - سکنه ۵۰ - شیعه - کردی

آب از رودخانه چرداول - محصول غلات لبنیات تریاك - شغل زراعت و گله‌داری - راه مالرو.

چم کبود — çam-kabud — ده از بخش آبدانان شهرستان ایلام .

۱۸ك جنوب خاوری آبدانان - کنار راه مالرو ایلام به آبدانان.

کوهستانی - گرمسیر مالاریائی - سکنه ٦٦٤ - شیعه - کردی.

آب ازچشمه ورودخانه چشم کبود - محصول غلات روغن پشم برنج تریاك - شغل زراعت و گله‌داری

مزرعه چشم کبود بالا - چولیان - جزء این ده محسوب میشود

در دو محل نزدیك بهم واقع به علیا وسفلی — مشهور سکنه سفلی ۱٦۷ نفر

چم کبود — ده از دهستان کلیائی بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان.

۱۸ك شمال سنقر - کنار راه فرعی بشیرآباد.

دامنه - سردسیر - سکنه ٤۲۰ - شیعه - کردی فارسی .

آب ازچشمه ورودخانه شیرآباد - محصول غلات حبوبات تریاك توتون انگور قلمستان.

شغل زراعت ـ قالیچه جاجیم پلاس بافی ـ مسجد دارد.

چم کبود — ـ ده از دهستان خزل شهرستان نهاوند .
۳۰ک شمال باختری شهر نهاوند — ۳ک جنوب راه شوسه نهاوند به کرمانشاه ـ کنار رودخانه تویسرکان .
جلگه ـ سردسیر مالاریائی ـ سکنه ۳۲۱ ـ شیعه ـ لری فارسی .
آب از رودخانه ـ محصول غلات تریاک حبوبات چغندر .
شغل زراعت و گله‌داری ـ صنایع دستی زنان جاجیم بافی ـ راه مالرو .

چم کبود ـ ده از دهستان بخش شیروان چرداول شهرستان ایلام
۸ک جنوب خاور چرداول ـ کنار راه مالرو شیروان .
کوهستانی ـ گرمسیر ـ سکنه ۴۰ ـ شیعه ـ کردی.
آب از رودخانه چرداول ـ محصول غلات لبنیات ـ تریاک .
شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو.

چم کلان - Çam-kalân - ده از بخش دره شهر شهرستان ایلام .
۹ک شمال باختر دره شهر ـ ۹ک جنوب راه مالرو ـ دره شهر به هندمینی
کوهستانی ـ گرمسیر مالاریائی ـ سکنه ۳۳۶ ـ شیعه ـ لکی.
آب از رودخانه سیکان ـ محصول غلات تریاک لبنیات حبوبات
شغل زراعت وگله‌داری ـ راه مالرو.

چم کنار - Çam-kanâr - ده از بخش دهلران شهرستان ایلام.
۳۰ک شمال باختری دهلران ـ ۳ک شمال راه شوسه دهلران به نصریان
کوهستانی ـ گرمسیر ـ سکنه ۵۸ ـ شیعه ـ کردی.
آب از چشمه سار ـ محصول غلات روغن پشم
شغل زراعت گله‌داری ـ ساکنین از طایفه جائیره ورز هستند

چم لوان - Çam-lavân - ده از بخش ارکواز شهرستان ایلام
۲۷ک جنوب قلعه دره کنار راه مالرو امامزاده نصرالدین
کوهستانی ـ معتدل ـ سکنه ۲۰۰ ـ شیعه ـ کردی و لری.
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری .
راه مالرو .

چم میران - Çam-mirân - ده از دهستان جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج.
۴۰ ک جنوب خاوری پاوه ـ ۲ ک باختر راه اتومبیل رو کرمانشاه به پاوه .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۳۸ ـ سنی ـ کردی .
آب از چشمه ـ محصول غلات توتون توت لبنیات گردو
شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو.

چمن اسمعیل - Çaman-esmâil - ده از دهستان ۳ بخش هرسین شهرستان کرمانشاهان .
۱۸ک جنوب باختر هرسین ـ ۳ک ده نو.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۴۸ ـ شیعه ـ کردی و فارسی.
آب از چشمه ـ محصول غلات حبوبات تریاک ـ شغل زراعت ـ راه مالرو
بین ایزده وده نو درسینه کوه آثار حجاری قدیمی مشهور بفرهاد تراش وجود دارد نکته قابل توجه این است که دستهای شخص حجاری شده رو بآفتاب است صبح وغروب آفتاب باو میتابد .

چمن الله یار - Çaman-allâh-yâr - ده از دهستان کفرآور بخش گیلان شهرستان شاه آباد.
۱۸ک شمال گیلان ـ ۶ک باختر سرباغ .
دشت ـ معتدل ـ سکنه ۲۴۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب از رودخانه کفرآور ـ محصول غلات میوه جات توتون تریاک لبنیات
شغل زراعت گله‌داری ـ از ایل کلهر هستند .
تابستان برای تعلیف احشام بارتفاعات مجاور آبادی میروند .

چمن سید محمد - Çaman-seyyed-mohammad - ده از بخش چوار شهرستان ایلام .
۴۶ ک باختری چوار ـ ۳۰ک باختر راه شوسه ایلام به شاه آباد
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۸۰ ـ شیعه ـ کردی .
آب از چشمه ـ محصول غلات ـ شغل زراعت وگله داری .
صنایع دستی قالی بافی ـ راه مالرو ـ چادرنشین هستند.

چم نمشت - Çam-namect - ده از بخش دره شهر شهرستان ایلام .
۳ک شمال دره شهر ـ ۵ک شمال خاوری راه مالرو دره شهر به ماژین.
جلگه ـ گرمسیر مالاریائی ـ سکنه ۲۰۲ ـ شیعه ـ لری .
آب از نهر دره شهر ـ محصول غلات تریاک لبنیات ـ شغل زراعت گله داری
راه مالرو ـ چادرنشین هستند .

چم نیله - Çam-nile - ده از بخش زرین آباد شهرستان ایلام
۲۴ک جنوب خاوری پهله ـ کنار راه مالرو دهلران.
کوهستانی ـ گرمسیر ـ سکنه ۵۰ ـ شیعه ـ کردی ـ مختصر عربی.
آب از رودخانه میمه ـ محصول غلات لبنیات تریاک ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو ـ چادرنشین هستند .

چمه - Çeme - ده از دهستان دینور بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان
۱۸ک شمال باختر صحنه ـ ۴ک خاور شوسه کرمانشاهان و سنقر.
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۳۳۵ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب از رودخانه کنگرشاه ـ محصول غلات چغندر قند حبوبات تریاک
شغل زراعت ـ اتومبیل میتوان برد ـ چمه در کردی یعنی رفتم .

چنار - Çenâr - ده از دهستان جلالوند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۴۸ک جنوب کرمانشاه ـ مرکز دهستان جلالوند.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۵۷۵ ـ شیعه ـ لکی کردی فارسی.
آب از رودخانه دره بادام ورودخانه بابونر ـ محصول غلات حبوبات ذرت لبنیات تریاک ـ شغل زراعت گله داری تهیه ذغال وهیزم ـ راه مالرو ـ پاسگاه ژاندارمری دارد .
درسه محل نزدیک بهم واقع بچنار علیا ـ وسطی سفلی ه شهورند

چنار - ده‌ازدهستان چمچمال بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان
۱٤ك جنوب خاوری صحنه -۸ك جنوب‌شوسه کرمانشاه به‌همدان
دشت - سردسیر - سکنه - ۱٦۵ شیعه - کردی فارسی.
آب ازروخانه‌گاماسیاب - محصول‌غلات تریاك حبوبات توتون - شغل
زراعت - راه مالرو.
دردومحل واقع به‌علیاوسفلی مشهورسکنه علیا ۷۵ نفراست.

چنار — ده از بخش‌سنجابی شهرستان کرمانشاه.
٤۳ك جنوب باختر کوزران -۱۲ك خاور گهواره .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱٤۰ - مسلمان - کردی فارسی.
آب‌ازچشمه - محصول غلات لبنیات توتون حبوبات - شغل‌زراعت و
گله‌داری-راه‌مالرو- تابستان‌اتومبیل میتوان برد گله داران زمستان
حدود نفت شاه میروند .

چنار — ده ازدهستان زردلان بخش‌مرکزی شهرستان کرمانشاهان
۵۳ك جنوب خاوری‌کرمانشاه -۱۱ك سرفیروزآباد .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۷۰ - شیعه - لکی‌کردی فارسی.
آب ازرودخانه بالاوند - محصول غلات تریاك لبنیات - شغل زراعت
وگله‌داری -راه‌مالرو-تابستان ازطریق ماهیدشت میتوان‌اتومبیل برد
ازطایفه بالاوند هستند .
این ده درمحل مشهوربه‌گچان است .

چناران -Çenârân- ده‌ازدهستان خزل شهرستان نهاوند .
٦۵ك شمال باختری شهرنهاوند - ۵ك جنوب‌رودخانه‌گاوماسیاب
کوهستانی - سردسیر- سکنه ۲۷۹ شیعه- فارسی.
آب از چشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات تریاك توتون - شغل
زراعت وگله‌داری - راه‌مالرو.

چناران — ده‌ازدهستان حسن‌آباد بخش حومه شهرستان سنندج
۱۹ك جنوب خاورسنندج -۹ك خاورشوسه سنندج به‌کرمانشاه .
کوهستانی- سردسیر - سکنه ۱۲۵-سنی-کردی .
آب ازچشمه -محصول‌غلات - شغل زراعت‌گله‌داری - راه‌مالرو.

چنا باشی -Çenâr-bâci- ده‌ازدهستان علیشیروان بخش بدره
شهرستان‌ایلام.
٤٦ك خاورایلام -کناره‌راه مالروبدره به ایلام.
کوهستانی- سردسیر- سکنه ۵۰۰- شیعه - کردی
آب‌ازچشمه- محصول‌غلات‌لبنیات توتون تریاك - شغل‌زراعت وگله
داری . - راه مالرو.

چنارتو - Çenârtu - ده‌ازدهستان خور خوره بخش دیواندره
شهرستان سنندج .
۳۹ك باختردیواندره -کناره‌راه مالرودیواندره به خورخوره
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۹۰ -سنی -کردی.
آب‌ازچشمه رودخانه - محصول‌غلات حبوبات - شغل‌زراعت‌گله داری
صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم‌بافی- راه مالرو.

چنارشیخ -Çenâr-ceyx- ده‌ازدهستان انشاراول بخش اسدآباد
شهرستان همدان .
۱٤ك باختر قصبه اسدآباد - ٤ك شمال راه فرعی‌اسدآباد به‌آجین
دامنه -سردسیر - سکنه ٤۱۹۵ -شیعه- فارسی .
آب از قنات و چشمه - محصول غلات انگور انواع میوجات صیفی
شغل زراعت گله داری-صنایع دستی زنان قالی وکرباس‌بافی -راه
درفصل خشکی اتومبیل‌رو - دبستان و ٦ باب دکان دارد .
بنای امامزاده هادی از آثارقدیم است عده باسواد این‌آبادی بیش‌از
سایرآبادیهای دهستان است .

چنارعباس‌خان -Çenâr-abbâs-xân- ده‌مرکز دهستان
چهاردولی بخش اسدآباد شهرستان همدان .
۱۵ك شمال قصبه اسدآباد-کناره‌راه مالروعمومی‌اسدآبادبقروه.
دامنه- سردسیر- سکنه ۸۲۷- شیعه — ترکی کردی فارسی.
آب‌ازچشمه‌ها - محصول‌غلات لبنیات حبوبات انگورحبوبات تریاك
توتون - شغل زراعت وگله‌داری‌وصنایع دستی زنان جاجیم‌گلیم‌بافی
راه مالرو-دبستان و ۳ باب دکان دارد .

چنارچقاسعید -Çenâr-Çeqâ-said- ده‌از دهستان‌ه بخش
هرسین شهرستان کرمانشاهان .
۵ك جنوب‌خاور هرسین - ۳ك‌جنوب‌شوسه خرم آباد .
دامنه - سردسیر -سکنه ۱۱٦ - شیعه -کردی فارسی.
آب ازچشمه وقنات - محصول غلات حبوبات تریاك - شغل زراعت
راه مالرو.

چناره — Çenâre — ده از دهستان میاندربند بخش مرکزی
شهرستان کرمانشاهان .
۳۰ك شمال‌کرمانشاه - ۵ ك خاورشوسه‌کردستان .
دامنه - سردسیر - سکنه ۲۸۰ - شیعه - فارسی‌کردی .
آب از چشمه - محصول غلات حبوبات دیم لبنیات - شغل زراعت-از
تولئی تابستان اتومبیل‌میتوان‌برد .

چناره - ده‌از دهستان تیلکوه بخش دیواندره شهرستان‌سنندج.
٦۹ك شمال‌باختر دیواندره - ۳ك‌جنوب‌شوسه دیواندره به‌سقز.
کوهستانی -سردسیر - سکنه ۱۲۰ - سنی-کردی .
آب از رودخانه وچشمه - محصول غلات توتون‌لبنیات - شغل‌زراعت‌و
گله‌داری - راه اتومبیل‌رو .

چناره — ده از دهستان سرشیونوبخش مریوان شهرستان‌سنندج.
۳۲ك‌شمال خاوری دژ شاهپور - ٦ك‌شمال ویله .
کوهستانی-سردسیر-سکنه ۲۰۰ -سنی-کردی.
آب‌از رود خانه‌کویله - محصول‌غلات لبنیاب حبوبات - شغل‌زراعت
گله داری - راه مالرو وصعب العبور .

چناره - ده ازدهستان ژاوه‌رودبخش حومه شهرستان‌سنندج.
۱۸ ك جنوب شهرستان‌سنندج-۲ ك باختر شوسه‌سنندج‌به‌کرمانشاه.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۹۰ ـ سنی ـ کردی .
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله داری
راه مالرو .

چناری - Çenâri — ده از دهستان سلگی شهرستان نهاوند .
۱۹ک باختر شهر نهاوند ـ ٤ ک شهرک مرکز دهستان .
جلگه ـ سردسیر ـ سکنه ۲۱۵ ـ شیعه ـ لری وفارسی
آب از چشمه ـ محصول غلات تریاک توتون حبوبات لبنیات ـ شغل
زراعت و گله داری ـ راه مالرو .

چناری — ده از دهستان پائین شهرستان نهاوند .
۱۲ ک جنوب باختری شهر نهاوند ـ ۳ ک گیان ـ سکنه ٤٥ نفر .

چنان - Çanân ـ ده از بخش چوار شهرستان ایلام .
۱۵ ک شمال باختری چوار ـ ۱۵ ک شمال باختر راه شوسه ایلام به
شاه آباد .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۰۰ ـ شیعه ـ کردی .
آب از رودخانه ـ محصول غلات ـ شغل زراعت و گله داری ـ صنایع
دستی قالی بافی ـ راه مالرو ـ چادر نشین هستند .

چنگر - Çenger — ده از دهستان حومه بخش مرکزی شهرستان
شاه آباد .
۱۵ ک شمال باختری شاه آباد ـ ۹ ک شمال شوسه شاه آباد به
قصرشیرین .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۷۵ ـ شیعه ـ کردی .
آب از قنات ـ محصول غلات دیم لبنیات ـ شغل زراعت و گله داری .
تابستان از قراین علی آباد چقازرد اتومبیل میتوان برد .
اکثر سکنه زمستان برای تعلیف احشام حدود باغچه قصر شیرین
میروند چادرنشین هستند .

چنگره - Çengore ـ ده از دهستان قلعه کری بخش سنقر کلیائی
شهرستان کرمانشاهان .
۱۲ ک شمال سنقر ـ ٤ ک جنوب خاوری ده عباس .
دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۲۱۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی .
آب از چشمه ـ محصول غلات حبوبات دیمی تریاک توتون ـ شغل زراعت
قالیچه جاجیم پلاس بافی .

چنگزه — Çangeze ـ ده از دهستان بیلوار بخش مرکزی
شهرستان کرمانشاهان .
۱٤ ک شمال خاوری دیزگران ـ ۲ ک تازه آباد .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳٥ ـ شیعه ـ کردی فارسی .
آب از چشمه سار و زه آب رود محلی ـ محصول غلات حبوبات لبنیات جزئی
قلمستان و میوه ـ شغل زراعت ـ قالیچه جاجیم گلیم بافی
راه مالرو .

چنگوله — Çangule ـ نام یکی از پاسگاه گمرک و مرزبانی
بخش مهران شهرستان ایلام .
٥٤ کیلو متری جنوب خاور مهران ـ ٤ ک جنوب شوسه مهران به دهلران .
کوهستانی ـ گرمسیر ـ پاسگاه در گودی دره و کنار رودخانه چنگوله
واقع شده .
آب از قنات مخصوص پاسگاه ـ آب رودخانه شور تلخ و گوگردی است .
این پاسگاه در حدود ۱۸ کیلو متر با مرز عراق فاصله دارد
سکنه افراد پاسگاه و یك خانوار محلی .
زمستان از ایلات پشتکوه جهت تعلیف احشام حدود این پاسگاه می آیند .

چنگیز قلعه — Çangiz-qal'e ـ ده از دهستان نجف آباد
شهرستان بیجار .
٦۸ ك باختر شهر بیجار ـ ۱ ك جنوب شوسه بیجار ـ سنندج .
جلگه ـ معتدل ـ سکنه ۲۰۱ ـ شیعه ـ کردی .
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله داری ـ صنایع
دستی زنان قالیچه گلیم جاجیم بافی ـ راه مالرو .
قلعه خرابه ای از آثار قدیم نزدیك آبادی وجود دارد .

چنگیه - Çangiye ـ ده از بخش صلح آباد شهرستان ایلام .
۱۷ ك جنوب خاوری ایلام ـ ۹ ك خاور شوسه ایلام ـ مهران .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱٥۰ ـ شیعه ـ کردی .
آب از چشمه و قنات ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت و گله داری
راه مالرو ـ ساکنین از تیره قجر و چادر نشین هستند زمستان
برای تعلیف احشام خود حدود کوالك نزدیکی بمرز میروند .

چنو - Çenu ـ ده از دهستان حسن آباد بخش حومه شهرستان
سنندج .
۱٥ ك جنوب سنندج ـ ۲ ك خاور شوسه سنندج به کرمانشاه .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۸۰ ـ سنی ـ کردی .
آب از چشمه ـ محصول غلات ـ شغل زراعت ـ راه مالرو .

چوئین - Çuin ـ ده از دهستان کلاترزان بخش رزاب شهرستان
سنندج .
۲۷ ك شمال خاور رزاب ۱٥ ك جنوب شوسه سنندج مریوان .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۲۰ ـ سنی ـ کردی .
آب از رودخانه و چشمه ـ محصول غلات لبنیات توتون ـ شغل زراعت
و گله داری ـ راه مالرو .

چوار - Çavâr ـ یکی از بخشهای ده گانه شهرستان ایلام حدود
آن بشرح زیر است .
ازطرف شمال بارتفاعات کوه شرازول و بخش ایوان ـ ازطرف خاور
بارتفاعات کوه بانگول ودهستان خزل بخش شیروان چرداول ـ از
جنوب به بخش صالح آباد و سیاه کوه ـ از باختر به مرز
عراق .
منطقه ایست کوهستانی هوای قرائیکه در دامنه ارتفاعات قرار
دارند سرد سیر و قراء دشت تپه ماهور گرمسیر است .
کوه شرازول و کوه بانگول و کوه سیاه درشمال و خاور بخش واقع
شده است .

رودخانهای این بخش عبارتند از رودخانه گلال که از کوه شرازول سرچشمه گرفته پس از مشروب نمودن قراء پلکانه - چشمه سرخ - پلک در قریه بوالحسن با رودخانه مورت یکی شده از مرز ایران خارج میشود -۲- رودخانه قیران که از دامنه های کوه مانشت سرچشمه گرفته از ۱ کیلومتری جنوب خاور مرکز بخش عبور نموده داخل رودخانه مورت میشود .

این بخش از ۴۳ آبادی بزرگ و کوچك تشکیل شده جمعیت آن در حدود ۴۷۰۰ نفر است .

محصول عمده گندم جو حبوبات تریاك برنج لبنیات — شغل زراعت گله داری - زبان مادری سکنه کردی و بعربی آشنا هستند .

صنایع دستی زنان قالیچه گلیم چادرسیاه بافی - راه شوسه شاه آباد به ایلام از خاور بخش میگذرد بقیه راههای بخش مالرو است .

ساکنین بخش از دو طایفه بولی وارکوازی هستند .

تونل دینو بین بخش چوار وایوان در راه شوسه شاه آباد — ایلام

چوار - ده مرکز بخش چوار از شهرستان ایلام - ۱۸ کیلومتری شمال باختر شهر ایلام کنار شوسه ایلام بـه شاه آباد واقع است .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۴۰۰ - شیعه - کردی .

آب مشروبی از چشمه و رودخانه مورت - محصول گندم جو حبوبات برنج لبنیات - شغل زراعت و گله داری - بخشداری - پاسگاه ژاندارمری گمرك و يك دبستان چهار کلاسه دارد .

صنایع دستی زنان قالیچه گلیم بافی است .

در دویست متری شمال آبادی تپه قدیمی وجود دارد .

چوب تاشان — (مخفف چوب تراشان) - **Çub-tâcân** - ده از دهستان بیلوار بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .

۱۱ ك باختر مرز بانی - ٦ ك خاور شوسه کرمانشاه کردستان .

دشت سردسیر سکنه ۲۱۵ - شیعه - کردی فارسی .

آب از چشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات - شغل زراعت - گلیم جاجیم بافی در فصل خشکی اتومبیل برد .

چوب تاشان - ده کوچکی است از دهستان بیلوار بخش کامیاران شهرستان سنندج

۲۵ ك شمال باختر کامیاران - ۳ ك باختری شاهینی فعلا بدون سکنه است .

چوب دراز - **Çub-derâz** - ده از دهستان درو فرامان بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .

۱۲ ك جنوب خاور کرمانشاه - ۲ ك شمال سیابان .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۱۷ - شیعه - کردی فارسی .

آب از رودخانه سیابان گوش بران - محصول غلات لبنیات حبوبات - شغل زراعت گله داری - راه مالرو .

چوبینهٔ - **Çubine** - ده از دهستان دینور بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان .

۳٦ ك شمال باختری صحنه - ۱۲ ك باختری شوسه کرمانشاه به سنقر .

دشت - سرد سیر - سکنه ۲۸۰ - شیعه - کردی فارسی .

آب از رودخانه شاهپور آباد - محصول غلات حبوبات تریاك توتون قلمستان — شغل زراعت - اتومبیل میتوان برد .

چوپان کاره - **çupân-kâre** - ده از دهستان اورباتو بخش دیواندره شهرستان سنندج .

٤٦ ك شمال باختری دیوان دیواندره - ۷ ك جنوب خاور کرفتو .

کوهستانی - سردسیر - سکنه - ۱۵۰ - سنی - کردی .

آب از چشمه - محصول غلات لبنیات — شغل زراعت گله داری راه مالرو .

چوپی - **Çupi** - ده از دهستان پیرتاج شهرستان بیجار .

۱۲ ك خاوری شهر بیجار - ٥ ك شمال شوسه بیجار — همدان .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۵۰ - شیعه - کردی .

آب از چشمه و قنات - محصول غلات لبنیات انگور و قلمستان - شغل زراعت - گله داری - راه مالرو - تابستان از طریق دولت آباد اتومبیل میتوان برد .

زیارتگاهی در قله کوه حمزه عرب مجاور آبادی وجود دارد ارتفاع قله مذکور از سطح دریا ۲۵۵۵ متر است .

چوتاش - **Çutâc** - ده از دهستان چهار بلوك بخش سیمینه رود شهرستان همدان .

۲۱ ك جنوب باختری قصبه بهار - ٥ ك جنوب خاوری شوسه همدان - کرمانشاه .

کوهستانی - سرد سیر - سکنه ۳۸۸ - شیعه - ترکی .

آب از رودخانه معلی و چشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات میوه جات - شغل زراعت و گله داری - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو .

چور - **Çur** - ده از دهستان بالك بخش مریوان شهرستان سنندج .

۲۱ ك جنوب خاور دژشاهپور - ۱۱ ك خاور - دگاشیخان .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۵۰ - سنی - کردی .

آب ازرودخانه چشمه وقنات ـ محصول غلات حبوبات لبنیات توتون
شغل زراعت‌کله داری ـ راه مالرو .

چورمق - Çurmaq ـ ده‌ازدهستان سردرودبخش‌رزن شهرستان همدان .
۳۶ ك باختری قصبه رزن بین قادر خلج و قزل آباد ـ ۱۳ ك دمق .
جلگه ـ سردسیر ـ سکنه ۱۳۰۰ ـ شیعه ـ ترکی فارسی .
آب ازقنات وچشمه ـ محصول غلات صیفی مختصر حبوبات انگور ولبنیات ـ شغل‌زراعت وگله داری ـ عده ای در معدن گچ کارگرند
راه مالرو ـ تابستان اتومبیل میتوان برد ـ معدن‌گچ دارد استخراج وبه‌همدان حمل‌میشود .

چورمق ـ ده از دهستان‌مهربان بخش کبود ـ اهنگ شهرستان همدان .
۶۰ ك شمال باختری قصبه کبودر اهنگ ـ ۶ ك خاور شوسه همدان به بیجار .
تپه ماهور ـ سردسیر ـ سکنه ۴۶۶ ـ شیعه ـ سنی ـ ترکی .
آب از قنات ـ محصول غلات دیم جزئی انگور لبنیات ـ شغل زراعت وگله داری .
صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه مالرو ـ تابستان اتومبیل میتوان برد .

چوگان - Çowgân ـ ده‌ازدهستان‌فعلی‌کری‌بخش‌سقزو کلیائی شهرستان کرمانشاهان
۲۴ ك شمال خاوری‌سنقر ـ ۶ ك جنوب خاوری راه فرعی سنقر به خرم آباد .
دامنه ـ سرد سیر ـ سکنه ۸۳۵ ـ شیعه ـ کردی فارسی .
آب از قنات و چشمه ـ محصول غلات حبوبات تریاك توتون انگور
شغل زراعت ـ صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم پلاس بافی .
ازطریق پلنگین نورآباد اتومبیل میتوان برد .

چوگان ـ ده از دهستان وفس عاشقلو بخش رزن شهرستان همدان .
۹۵ ك جنوب خاوری قصبه‌رزن ـ ۲۶ ك شمال خاور کمیجان اراك
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳۱۶ ـ شیعه ـ ترکی فارسی .
آب ازرودخانه ـ محصول غلات لبنیات انگور صیفی ـ شغل زراعت وگله داری ـ صنایع‌دستی زنان‌قالی بافی ـ راه مالرو .

چولبلاغ - Çol-bulâq ـ ده ازدهستان اوباتوبخش دیواندره شهرستان سنندج .
۹ ك شمال باختری دیواندره ـ ۳ ك باختر شوسه دیواندره به‌شهرستان سقز .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۳۰ ـ سنی ـ کردی .
آب ازرودخانه وچشمه ـ محصول‌غلات حبوبات لبنیات توتون ـ شغل زراعت گله داری ـ صنایع دستی زنان جاجیم بافی ـ راه مالرو .

چولجه - Çolje ـ ده از دهستان پیرتاج شهرستان‌بیجار .
۴۵ ك خاور بیجار ـ ۴ ك‌چیلو .
تپه ماهور ـ سردسیر ـ سکنه ۴۶۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی .
آب‌از چشمه ـ محصول غلات لبنیات انگور ـ شغل زراعت‌وگله‌داری
صنایع دستی‌زنان قالی‌بافی ـ راه‌مالرو .

چولك - Çulak ـ ده از دهستان پائین شهرستان‌نهاوند .
۹ ك شمال باختری شهرنهاوند ـ ۲ ك جنوب راه شوسه نهاوند به کرمانشاه .
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۸۵۰ ـ شیعه ـ لری‌وفارسی .
آب‌از رودخانه‌گاماسیاب ـ محصول غلات تریاك توتون حبوبات و لبنیات ـ شغل‌زراعت وگله داری ـ راه مالرو .

چولملو - Çul-malu ـ ده از دهستان کل‌تپه فیض‌اله‌بیگی بخش‌مرکزی شهرستان‌سنقر .
۴۷ ك شمال خاور سنقر ـ ۶ ك‌خاورقشلاق‌رضا .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۴۰۰ ـ سنی ـ کردی .
آب‌ازچشمه‌ـقنات‌و رودخانه ـ محصول غلات لبنیات‌توتون‌تنباکو ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه‌مالرو .

چومان - Çumân ـ ده‌کوچکیست ازدهستان آلوت بخش‌بانه شهرستان سقز ـ ۳۲ ك باختر بانه ـ کنار مرز عراق‌سکنه ۲۵ نفر

چهار بلاغ - Çahâr-bulâq ـ ده ازدهستان‌سردرود بخش رزن‌شهرستان‌همدان .
۵ ك شمال باختری قصبه رزن ـ ۳ ك اورته‌قمیش .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۶۰۲ ـ شیعه ـ ترکی .
آب‌از چشمه ـ محصول غلات دیم‌لبنیات ـ شغل‌زراعت‌گله داری ـ راه مالرو ـ درفصل‌خشکی‌اتومبیل‌میتوان برد .

چهار بلوك - Çahâr-boluk ـ نام یکی‌از دهستان‌های‌بخش سیمینه رود شهرستان همدان‌استوجه تسمیه آن‌این ست‌که این‌دهستان از چهار بلوك قدیمی بنام حومه ـ سیمینه‌رود ـ ترك و کوهپایه‌تشکیل شده حدود و خلاصه مشخصات جغرافیائی دهستان مذکور بشرح زیراست .
حدود ـ ازطرف شمال بدهستان‌های خدابنده لو و حاجیلو ـ ازطرف جنوب همه جا خط‌الراس اصلی کوه الوند ـ از طرف‌خاوردهستان شراء ـ ازطرف باختر به‌بخش‌اسدآبادوچهاردولی .
وضع‌طبیعی ـ سلسله جبال الوند در جنوب دهستان در جهت شمال باختر بجنوب خاور کشیده شده شعب فرعی آن از خاور و شمال باختر دهستان را محصور فقط ازطرف شمال خاور بطرف دهستان حاجیلودشت‌است ـ رودخانه های‌متعدد بخش حومه همدان که از دره های‌شمالی الوند سرچشمه میگیرند ودر۲۴ کیلومتری‌شهر همدان همه بهم ملحق شده از وسط دشت مذکوردر جهت شمال خاور سپس بطرف خاورجاری برودخانه قره‌چای‌که ازدهستان سربند شهرستان

اراك سرچشمه گرفته وازوسط بخش شراه میگذرد ملحق واردمنطقه کوهستانی رودبار تفرش شده دربند ساوه ازکوهستان خارج پس از مشروب نمودن قراء شهرستان ساوه درحدود قمرود بارودخانه لعل بارقم یکی شده بدشت کویر مسیله منتهی میگردد .

هوای دهستان نسبت بهپستی و بلندی متغیر و بشرح زیر است

هوای مناطق کوهستانی جنوب چهار بلوك یعنی دره‌های متعدد الوند و شهر همدان سردسیر سالم و تابستان معتدل و فرحبخش است هوای قسمت دشت زمستان سرد ولی تابستان بشدت گرم و بواسطه وجود آبهای راکد وانهار که تولید پشه می نمایند مالاریائی و ناسالم است.

بطور کلی زمستان شهر همدان ودهستان چهار بلوك سرد وطولانی است آب اکثر قراء کوهستانی ازچشمه های متعدد و بیشمار کوه الوند و قراء دامنه ودشت از قنوات وزه آب رودخانه‌هائیست که از الوند سرچشمه گرفته بطرف قره‌چای جاری هستند . چاههای آب قراء دشت شیرین درعمق ۳ الی ۵ متر باب میرسد.

محصول قراء کوهستانی انواع میوه‌جات سردسیری مانند سیب گلابی آلو به وغیره و قراء دامنه ودشت گندم جو انگور حبوبات صیفی جات می باشد .

راه - از شهر همدان سه راه شوسه اسفالته به طهران - کرمانشاه ملایر کشیده شده از راههای مذکور راههای متعددی به قراء و قصبات مهم احداث گردیده بطوریکه کمتر آبادی وجود دارد که نتوان در تابستان اتومبیل برد .

دهستان چهاربلوك از ۱۱۸ آبادی بزرگ و کوچك تشکیل شده سکنه آن در حدود ۱۱۱ هزار نفر قراء مهم آن بشرح زیر است.

بهار که مرکز بخش حومه محسوب میگردد - صالح آباد در ۱۰ کیلومتری باختری بهار لالجین در ۲٤ کیلو متری شمال همدان که کارگاههای متعدد ظرف سفالین سازی دارد شورین که شراب آن بخوبی معروف است و قراء مهم دیگر که در جای خود شرح داده شده است .

چهارچشمه- Çahâr-Çacme- ده از دهستان کلیائی بخش اسد آباد شهرستان همدان .

۳۰ ك باختر قصبه اسد آباد - ٦ ك جنوب میوله .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۷۰ شیعه - کردی - فارسی.

آب از قنات - محصول غلات صیفی .

شغل زراعت و گله داری - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو.

چهاردولی -Çahâr-dowli- نام یکی از دهستانهای بخش قروه شهرستان سنندج است .

این دهستان درجنوب خاوری بخش واقع شده حدود ومشخصات آن بشرح زیر است .

از طرف شمال دهستان اسفند آباد همین بخش — از طرف خاور بخش سیمینه رود - ازطرف جنوب بخش اسد آباد

ازطرف باختر بخش سنقر و کلیائی ازشهرستان کرمانشاهان.

هوای دهستان سردسیر (زمستان طولانی - تابستان معتدل)

آب قراء دهستان از چشمه‌ها تامین شده ومحصول عمده آن غلات و لبنیات است .

ارتفاعات - کوههای شمال وخاوری بخش سنقر کلیائی و کوههای جنوبی دهستان اسفندآباد در باختر این دهستان واقع کوه خرسرنه - سنك سوراخ - بنصیری نامیده میشوند - ارتفاع قله خرسرنه ۲۵٦۷ - سنك سوراخ ۲۹۲۷ — بنصیری ۲۸۰۲ متر است .

کوههای دهستان خدابنده‌لو در خاور دهستان کشیده شده بسلسله اصلی الوند متصل می گردد گردنه همه کسی بین قروه وهمدان پست ترین نقطه کوه مذکور میباشد ارتفاع آن ازسطح دریا ۲۱٦۵ متر است .

رود خانه - رودخانه مهمی دراین دهستان وجود ندارد فقط رودخانه کوچك شیروانه وتکیه است که از ارتفاعات باختری سرچشمه گرفته بطرف شمال جاری و برودخانه شور منتهی میگردد برخی از قراء مجاور از آب آن استفاده می نمایند .

آب رودخانه های کوچك دیگر دهستان که فقط در بهار و بارندگی دارای آب هستند برودخانه بالا منتهی میشوند.

دهستان چهار دولی از ۳۱ آبادی بزرگ و کوچك تشکیل شده سکنه آن درحدود ۱۲ هزار نفر وقراء مهم آن بشرح زیر است .

صندوق آباد - نارنجك - آقبلاغ - باباشیداله - گنداب بالا و پائین راه شوسه سنندج به همدان ازوسط دهستان میگذرد قراء ناظم آباد دوسر — وی‌نسار - داش بلاغ این دهستان کنار شوسه واقع شده‌اند فصل خشکی به اکثر قراء دهستان اتومبیل میتوان برد .

چهاردولی اسد آباد - Çahâr-dowli-asad-âbâd-

نام یکی از دهستانهای چهارگانه بخش اسد آباد شهرستان همدان.

این دهستان درشمال بخش واقع شده محدود است ازطرف شمال بدهستان چهاردولی بخش قروه ازطرف جنوب دهستان جلگه افشار - ازخاور بکوه آلماقولاغ - ازطرف باختر دهستان کلیائی اسد آباد.

قسمت مرکزی شمال دهستان دشت - جنوب باختر وخاور آن کوهستانی است هوا سردسیر زمستان طولانی وتابستان معتدل است آب قسمتی قراء از چشمه های کوهستانی و قرائیکه در وسط دشت واقع شده‌اند از رودخانه شهاب مشروب میشوند .

محصول عمده دهستان غلات حبوبات پیاز توتون و لبنیات است.

رودخانه شهاب ازاین دهستان سرچشمه گرفته درجنوب آبادی آقاجان بلاغی وارد تنگه کوهستانی شده و پس از گذشتن از تنگه دهستان جلگه افشار را مشروب مینماید .

بقرار اظهار مطلعین این تنگه برای بستن سد مناسب است.

راه عمومی دهستان مالرو است ولی تابستان از طریق شوسه همدان بقروه ازآبادی همه کسی اتومبیل بهقراء دشتی این دهستان و کلیائی میتوان برد

این دهستان از ۲۷ آبادی بزرگ و کوچك تشکیل شده و جمعیت آن در حدود ۸ هزار نفر مرکز دهستان آبادی چنار عباسخان و قراء مهم آن بشرح زیر است .

کمك – بیرملو- ایوراغ- قره بلاغ - آهوتپه - حسن آباد . زبان مادری اکثر قراء دهستان باستثنای چنار عباسخان کردی و مذهب مسلمان شیعه اثنی عشری است .

چهارده جفته – **Çahârdah-jofte** - ده از دهستان هرسم بخش مرکزی شهرستان شاه آباد.

۲ک باختر هرسم جنوب خاوری شاه آباد.

دشت - سردسیر - سکنه ۲۰۰ - شیعه - کردی فارسی .

آب از سراب هرسم - غلات حبوبات چغندر قند توتون لبنیات-شغل زراعت گله داری -راه مالرو- تابستان از طریق چشمه سنگی و پلنگ گرد اتومبیل میتوان برد.

چهاردیوار - **Çahâr-divâr** . ده کوچکی است از دهستان باباجانی بخش ثلاث شهرستان کرمانشاهان .

۲٤ک خاور دو شیخ - سکنه ۳۰ نفر .

چهارزبر - **Çahâr-zabar** - ده ازدهستان باوند پور بخش مرکزی شهرستان شاه آباد .

٤۲ک شمال خاوری شاه آباد -کنار شوسه شاه آباد به کرمانشاه .

کوهستانی - سردسیر- سکنه ۸٤۰- شیعه-کردی فارسی .

آب از چشمه - محصول غلات حبوبات چغندرقند لبنیات صیفی- شغل زراعت ٤ باب قهوه خانه کنار شوسه دارد .

چهارزبر در سه محل زیر واقع شده است .

چهارزبر بالا یك کیلومتری شمال گردنه معروف چهار زبر- چهار زبر پائین ۱/۵ کیلومتر پائین تر از چهارزبر بالا و چهارزبر علیتقی خانی تقریباً سه کیلومتر با پائین فاصله دارد سکنه بترتیب ۱۷۰- ۳۷۰- ۳۰۰ نفر است .

چهارسوق - **Çahâr-suq** — ده ازدهستان مهربان بخش کبودر اهنك شهرستان همدان .

۵۰ک شمال باختری قصبه کبودراهنك ۲ک باختر راه قافله رو قدیم همدان - زنجان .

تپه ماهور - سردسیر- سکنه ۲۰٤ - شیعه -ترکی .

آب از قنات - محصول غلات و لبنیات - شغل زراعت و گله داری صنایع دستی زنان قالی بافی- راه مالرو- تابستان از کبودر اهنك واکنلو اتومبیل میتوان برد .

چهارطاق - **Çahâr-tâq** - ده از دهستان مهربان بخش کبودر اهنك شهرستان همدان .

۲٤ک شمال باختری قصبه کبودر اهنك - کنار راه قافله رو قدیم همدان - زنجان .

تپه ماهور - سردسیر- سکنه ۲٤۰- شیعه - ترکی .

آب ازچشمه - محصول غلات دیم لبنیات - شغل زراعت و گله داری صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو - تابستان ازطریق کبودر اهنك و داس قلعه اتومبیل میتوان برد .

چهارگاو - **Çahâr-gâv** - ده ازدهستان اسفندآباد بخش قروه شهرستان سنندج .

۱۹ک شمال باختری قروه - ٦ک شمال شوسه قروه - سنندج .

دشت - سردسیر- سکنه ۳۰۵ - سنی-کردی .

آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات- شغل زراعت و گله داری- راه مالرو -تابستان ازطریق آونگان اتومبیل میتوان برد .

صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی .

چهارگاه - **Çahâr-gâh** — ده ازدهستان کلیائی بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان .

۱۸ک شمال سنقر- ۱ک باختر راه فرعی گردکانه .

دامنه - سردسیر- سکنه ۱۲۰- شیعه -کردی فارسی .

آب ازچشمه ورودخانه همدان - محصول غلات حبوبات تریاك توتون قلمستان میوه جات- شغل زراعت - قالیچه جاجیم پلاس بافی-تابستان اتومبیل میتوان برد .

چهارملان - **Çahâr-melân** — ده از دهستان کلیائی بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان .

۲۸ک باخترسنقر- ٤ک باخترسیر کوه .

کوهستانی - سردسیر- سکنه ۲۷۰ - شیعه-کردی فارسی .

آب ازچشمه - محصول غلات حبوبات تریاك توتون انگور قلمستان شغل زراعت - قالیچه جاجیم پلاس بافی - راه مالرو .

چهارمله - **Çahâr-mele** — ده از دهستان هرسم بخش مرکزی شهرستان شاه آباد -جنوب خاوری شاه آباد - ۱۳ک هرسم .

کوهستانی- سردسیر- سکنه ۱۵۰- شیعه -کردی فارسی .

آب ازچشمه - غلات دیم لبنیات-شغل زراعت گله داری- راه مالرو .

چهر - **çehr** — ده از دهستان ٤ بخش هرسین شهرستان کرمانشاهان.

۱۸ک باخترهرسین- ۱ ک باختر شوسه هرسین کرمانشاه .

دشت - سردسیر- سکنه ٦۲۸- شیعه -کردی فارسی .

آب ازچشمه مهم - محصول غلات ذرت تریاك چغندرقند پنبه میوه جات شغل زراعت - راه اتومبیل رو - پاسگاه ژاندارمری دارد .

چهل امیران - **Çehel-amirân** — ده از دهستان پیرتاج شهرستان بیجار.

۵٤ک جنوب خاور بیجار-کنار رودخانه بلوار.

کوهستانی - معتدل مالاریائی - سکنه ۲۸۰- شیعه -کردی ترکی.

آب ازرودخانه تلوار وچشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله داری- راه مالرو- درفصل خشکی ازسلامت آباد وکناررودخانه اتومبیل میتوان برد .

چهل امیران — ده از دهستان خسرو آباد شهرستان بیجار .
۱۶ك جنوب شهر بیجار-۱۰ك باختر شوسه بیجار همدان .
تپه ماهور- سردسیر- سکنه ۱۳۰ - شیعه -کردی فارسی .
آب ازچشمه وقنات - محصول غلات لبنیات ومیوه‌جات - شغل زراعت
و باغبانی گله داری- صنایع دستی زنان قالیچه گلیم جاجیم بافی-راه
مالرو .

چهل گزی Çehel-gazi — مرتعی است ازدهستان حومه بخش
کرند شهرستان شاه آباد .
۱۶ك جنوب کرند - ۱۰ك جنوب باختری طلسم .
تابستان عده‌ای درحدود ۱۲۰ نفر از گله داران کرندی باین محل می آیند .

چهل گزی - ده از دهستان حسین آباد بخش حومه شهرستان سنندج .
۱۸ك شمال سنندج - ۷ك باختر شوسه سنندج - سقز .
کوهستانی - سردسیر- سکنه ۸۰ - سنی-کردی .
آب ازرودخانه وچشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات - شغل زراعت
گله داری - راه مالرو .

چیچال - Çiçâl — ده از بخش ارکواز شهرستان ایلام .
۲۶ك خاور قلعه دره - ۲ك خاور راه مالرو امامزاده نصرالدین
کوهستانی - معتدل- سکنه ۱۰۰ - شیعه- کردی و لری .
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت وگله داری .

چیتلان - Çitlân — ده ازدهستان چرداول بخش شیروان چرداول
شهرستان ایلام .
۹ك باختر چرداول — کنار راه اتومبیل رو چرداول به آسمان آباد .
کوهستانی- گرمسیر- سکنه ۶۰- شیعه- کردی .
آب ازرودخانه چرداول - محصول غلات لبنیات تریاك - شغل زراعت
وگله داری .

چیچکلو - Çiçaklu — ده از دهستان سیاه منصور شهرستان
بیجار .
۵ ك شمال باختری حسن آباد سوگند - ۱۲ ك شمال آی قلعه سی .
کوهستانی - سردسیر- سکنه ۴۴ - شیعه - ترکی .
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات- شغل زراعت گله داری-صنایع
دستی زنان قالیچه وجاجیم بافی- راه مالرو .

چیچوران - Çiçurân — ده از دهستان پهلوی دژ بخش بانه
شهرستان سقز .
۸ ك جنوب خاوری بانه -۳ ك خاور کریم آباد .
کوهستانی - سردسیر- سکنه ۱۲۵- سنی- کردی .
آب ازچشمه - محصول غلات توتون مازوج قلقاف گزانگبین ذغال
شغل زراعت زغال فروشی .

چیچی خوار- Çiçixâr — ده از دهستان کل تپه فیض اله بیگی
بخش مرکزی شهرستان سقز .
۱ ك باختر رودخانه خورخوره — ۳۴ ك خاور سقز .
کوهستانی - سردسیر — سکنه ۹۰ — سنی — کردی .
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات- شغل زراعت گله داری - راه
مالرو

چیکان - Çikân — ده ازدهستان منصوری بخش مرکزی شهرستان
شاه آباد .
۴۲ ك جنوب خاوری شاه آباد - ۱۲ ك چشمه سنگی .
کوهستانی - سردمعتدل - سکنه ۹۱۰- شیعه -کردی فارسی .
آب ازرودخانه گاوآور- محصول غلات دیم لبنیات تریاك -شغل زراعت
گله‌داری-راه مالرو .
دردو محل بفاصله ۳ کیلومتر واقع به علیا وسفلی مشهور سکنه علیا ۴۹۶
نفر است .

چیلک - Çilak — ده از دهستان ییلاق بخش حومه شهرستان
سنندج .
۲۶ ك خاور سنندج - ۲/۵ ك جنوب شوسه سنندج همدان .
کوهستانی - سردسیر- سکنه ۲۵۰- سنی- کردی .
آب ازچشمه - محصول غلات - شغل زراعت - راه مالرو .
صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی .

ح

حاتم آباد-hâtam-âbâd- ده ازدهستان جاجلو بخش کبودر اهنك شهرستان همدان .

۱۵ ك جنوب قصبه کبودراهنك-کنار راه شوسه همدان بطهران .

جلگه-معتدل-سکنه ۵۸۰-شیعه-ترکی

آب ازچشمه ورودخانه مزرعه- محصول غلات انگور حبوبات صیفی- شغل زراعت وگله‌داری -صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو.

حاجی آباد - hâji-âbâd - ده از دهستان ییلاق بخش حومه شهرستان سنندج .

٤۲ ك جنوب باختر قروه — ۱۰ ك باختر راه اتومبیل رو قروه بشهرستان کرمانشاه.

جلگه- معتدل-سکنه ٤۹۰-سنی- کردی.

آب ازچشمه - محصول غلات- شغل زراعت گله‌داری-صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی-راه مالرو.

حاجی آباد - ده ازدهستان حومه شهرستان ملایر.

۵ ك شمال باختری شهر ملایر-۳ ك شمال راه شوسه ملایر بهمدان.

جلگه-معتدل مالاریائی-سکنه ٤۵۳-شیعه- فارسی.

آب از قنات-محصول غلات انگور-شغل زراعت — صنایع دستی زنان قالی بافی-راه مالرو.

حاجی آباد - ده ازدهستان درجزین بخش رزن شهرستان همدان .

۲۸ ك جنوب قصبه رزن-۱۰ ك خاور شوسه رزن بهمدان .

جلگه-سردسیر مالاریائی-سکنه ٤۲۳-شیعه-ترکی.

آب از قنات-محصول غلات حبوبات صیفی لبنیات- شغل زراعت گله‌داری راه مالرو.

حاجی آباد - ده ازدهستان خسروآباد شهرستان بیجار .

۳ ك خاور خسروآباد-کنار رودخانه خسروآباد.

تپه ماهور-سردسیر-سکنه ٤۰۰-شیعه-کردی فارسی.

آب ازچشمه-محصول غلات لبنیات-شغل زراعت گله‌داری - صنایع دستی زنان قالیچه بافی -راه مالرو .

حاجی آباد - ده از دهستان درو فرامان بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.

۲۹ ك خاور کرمانشاه - ۱/۵ ك جنوب شوسه کرمانشاه طهران .

دشت-سردسیر-سکنه ۲۹۵-شیعه-کردی فارسی.

آب از زه آب ورودخانه رحیم آباد- محصول غلات چغندر قند تریاك صیفی شغل زراعت گله‌داری-ازشوسه اتومبیل آبادی میتوان برد.

حاجی آباد - ده ازدهستان کرانی شهرستان بیجار.

۷ ك جنوب خاوری حسن آباد سوگند - کنار راه فرعی حسن آباد به حیران .

کوهستانی-سردسیر-سکنه ۲۵۰-شیعه-ترکی .

آب ازچشمه-محصول غلات لبنیات انگور-شغل زراعت گله‌داری

صنایع دستی زنان قالیچه وجاجیم بافی -راه مالرو.

حاجی آباد - ده ازدهستان خرمرود شهرستان تویسرکان.

۲۲ ك شمال باختری شهر تویسرکان -۳ ك اشتران.

کوهستانی-سردسیر-سکنه ۲٤۳-شیعه-فارسی.

آب ازرودخانه خرمرود وقنات-محصول غلات صیفی کاری تریاك حبوبات لبنیات انگور.

شغل زراعت-صنایع دستی قالی بافی-راه مالرو-تابستان ازطریق سوتلق اتومبیل میتوان برد .

حاجی آباد - ده ازدهستان اسفند آباد بخش قروه شهرستان سنندج

۱۳ ك جنوب خاوری قروه-۳ ك شمال شوسه همدان به قروه .

جلگه-سردسیر-سکنه ۲٤۰-سنی-کردی.

آب ازچشمه-محصول غلات لبنیات مختصر انگور-شغل زراعت گله داری راه مالرو .

تابستان اتومبیل میتوان برد — صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی .

حاجی آباد- ده ازدهستان ماهیدشت پائین بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .

۱۶ ك جنوب خاوری ماهیدشت - ۳ ك قلعه نجفعلی خان.

دامنه ودشت-سردسیر-سکنه ۲۳۰-شیعه-کردی فارسی.

آب ازچشمه-محصول غلات حبوبات دیم لبنیات

شغل زراعت-راه مالرو - تابستان از طریق مراد پاشائی اتومبیل میتوان برد .

دردومحل بفاصله ۲ کیلومتر واقع به علیا وسفلی مشهور سکنه سفلی ۱۲۰ نفراست .

حاجی آباد - ده از بخش سنجابی شهرستان کرمانشاهان.
۱۷ک شمال خاور کوزران-کنار باختری رودخانه مرک.
دشت-سردسیر-سکنه ۱۴۰-شیعه-کردی فارسی.
آب از چاه و رودخانه مرک-محصول غلات حبوبات دیم لبنیات.
شغل زراعت گله‌داری-راه مالرو.
تابستان اتومبیل میتوان برد.

حاجی آباد-ده از دهستان کنگاور بخش کنگاور شهرستان کرمانشاهان
۸ک باختر کنگاور-۷ک شمال باختر شوسه کرمانشاه.
کوهستانی-سردسیر-سکنه ۹۰-شیعه-فارسی کردی.
آب از دو کوه بزاو مشهور بدو بند - محصول غلات دیمی صیفی مختصر میوه‌جات قلمستان-شغل زراعت-راه مالرو.

حاجی آباد - ده از دهستان فعله‌گری بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان.
۲۴ک شمال خاوری سنقر-۱ک خسرو آباد.
کوهستانی-سردسیر-سکنه ۶۰-شیعه-کردی فارسی.
آب از دره میخوان-محصول غلات حبوبات دیمی — راه مالرو.

حاجی آباد - ده از دهستان کلیائی بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان.
۴۹ک شمال باختر سنقر-۲ک زاغان.
کوهستانی-سردسیر-سکنه ۶۰-شیعه-کردی فارسی.
آب از چشمه-محصول غلات حبوبات تریاک توتون-شغل زراعت-قالیچه جاجیم بافی-راه مالرو.

حاجی آباد - ده کوچکی است از دهستان خزل شهرستان نهاوند.
۲۶ک شمال شهر نهاوند-۵ک شمال راه شوسه نهاوند بکرمانشاه.
سکنه ۱۹ نفر.

حاجی آباد - ده از دهستان خدابنده‌لو بخش قروه شهرستان سنندج
۳۰ک جنوب خاوری گل‌تپه-۳ک گنبدان-فعلا مخروبه است.

حاجی آباد سیاه کمر- hâji-âbâd-siyâh-kamar-
ده از دهستان ترک شهرستان ملایر.
۶۲ک شمال شهر ملایر-۲ک خاور راه شوسه ملایر بهمدان.
کوهستانی-معتدل مالاریائی-سکنه ۴۰۳-شیعه-ترکی فارسی.
آب از چشمه و رودخانه-محصول غلات-شغل زراعت-صنایع دستی زنان قالی بافی-راه اتومبیل‌رو.

حاجی آباد سید جواد-hâji-âbâd-seyyed-javâd-ده کوچکیست از دهستان پائین شهرستان نهاوند.
۳ک شمال باختری شهر نهاوند-کنار راه شوسه نهاوند بکرمانشاه
سکنه ۴۵ نفر.

حاجی آباد طجر - hâji-âbâd-tajar - ده از دهستان سامن شهرستان ملایر.
۲۱ک جنوب باختری شهر ملایر-۹ک باختر راه شوسه ملایر به بروجرد
جلگه-معتدل مالاریائی-سکنه ۱۱۱-شیعه-فارسی.
آب از قنات - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری
راه مالرو.

حاجی آباد کرک- hâji-âbâd-kark - ده از دهستان پائین شهرستان نهاوند.
۱۰ک جنوب باختر شهر نهاوند-۵ک گیان.
کوهستانی-سردسیر-سکنه ۱۶۴-شیعه-لری فارسی.
آب از چشمه-محصول غلات تریاک توتون حبوبات لبنیات-شغل زراعت و گله‌داری - راه مالرو.

حاجی آباد کوچک - hâji-âbâd-kuček - ده از دهستان ییلاق بخش قروه شهرستان سنندج.
۴۲ک شمال باختر قروه - ۲ک جنوب بای‌تمر.
جلگه-سردسیر-سکنه ۱۲۰-سنی-کردی.
آب از رودخانه بایتمر-محصول غلات لبنیات-شغل زراعت و گله‌داری-صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی-راه مالرو.

حاجی آباد میلاب- hâji-âbâd-milâb- ده از دهستان بالا بخش حومه شهرستان نهاوند.
۱۸ک جنوب خاوری شهر نهاوند - ۴ک جنوب راه شوسه نهاوند بملایر
دامنه-سردسیر-سکنه ۳۶۰-شیعه-لری و فارسی.
آب از چشمه - محصول غلات تریاک چغندر لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری-راه مالرو.

حاجی آباد نصیر السلطان-hâji-âbâd-nasirossoltân-
ده از دهستان ماهیدشت بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۱۲/۵ک جنوب خاوری ماهیدشت-۱۸ک کرمانشاه-کنار راه فرعی ماهیدشت به سرفیروز آباد.
دشت - سردسیر - سکنه ۱۸۵-شیعه- کردی و فارسی.
آب از رودخانه مرک-محصول غلات حبوبات چغندر قند مختصر میوه‌جات
شغل زراعت و گله‌داری - تابستان از راه فرعی اتومبیل میتوان برد.

حاجی بختیار - hâji-baxtiyâr -ده از بخش چوار شهرستان ایلام.
۱۸ک شمال باختری چوار - ۱۸ک باختر راه شوسه ایلام به شاه آباد
کوهستانی-سردسیر-سکنه ۷۰ - شیعه - کردی.
آب از چشمه - محصول غلات حبوبات-شغل زراعت گله‌داری-صنایع قالی بافی-راه مالرو-چادرنشین هستند.

حاجی پمق - hâji-pamoq - ده از دهستان ییلاق بخش حومه شهرستان سنندج.
۴۲ک خاور سنندج - ۵ک شمال شوسه سنندج همدان.
جلگه - سردسیر- سکنه ۳۵۰- سنی- کردی.
آب از چشمه -محصول غلات - شغل زراعت -راه مالرو.
صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی.

حاجی‌تو - hâjitu - ده‌ازدهستان تلقل رودشهرستان تویسرکان ۱۴ك جنوب باختری‌شهرتویسرکان-۱ك‌راه‌فرعی فرسفج بهحمیل‌آباد کوهستانی-سردسیر-سکنه ۵۸۲-شیعه-ترکی‌و فارسی.
آب‌ازقنات-محصول غلات دیم انگور گردو لبنیات-شغل زراعت و گله‌داری-راه‌مالرو-تابستان ازطریق فرسفج اتومبیل میتوان برد.

حاجی‌حسن - hâji-hasan - ده‌ازدهستان کل‌تپه‌فیض‌اله بیگی بخش مرکزی شهرستان سقز.
۵۸ك خاورسقز - ۳ك عباس رقه.
کوهستانی-سردسیر-سکنه ۱۲۰-سنی-کردی.
آب‌ازچشمه‌وقنات-محصول‌غلات توتون لبنیات-شغل‌زراعت‌گله‌داری-راه مالرو.

حاجی‌خدر - hâji-xeder - ده ازدهستان سامن شهرستان ملایر.
۲۱ك جنوب شهرملایر - ۹ك خاور راه‌شوسه ملایر به‌بروجرد
کوهستانی-معتدل‌مالاریائی-سکنه ۵۳۷-شیعه-فارسی.
آب‌ازچشمه-محصول غلات صیفی تریاك-شغل زراعت-راه‌مالرو.

حاجی‌شوره - hâji-cure - ده‌ازدهستان بیلوار بخش‌مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۹ك باختر دیرگران - ۳ك خاورشوسه‌کردستان حدود شیروانه
کوهستانی-سردسیر-سکنه ۲۸۰-شیعه-کردی‌وفارسی.
آب‌ازچشمه - محصول غلات حبوبات تریاك توتون میوجات - شغل زراعت-صنایع دستی‌قالیچه‌جاجیم‌گلیم بافی-راه‌مالرو.
درفصل غیربارانی ازشیروانه اتومبیل میتوان برد.
مزرعه دارامام جزء حاجی‌شوره است.

حاجی‌علیان-hâji-aliyân- ده از دهستان‌روفرامان بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان
۳۶ك جنوب خاوری‌کرمانشاه - ۲ك محل اتصال رودخانه‌قروسو به گاماسیاب.
کوهستانی - معتدل - سکنه ۵۳۹-شیعه - کردی لکی‌وفارسی.
آب‌ازچشمه وزه‌آب‌رودخانه‌محلی-محصول غلات حبوبات لبنیات-شغل زراعت وگله‌داری-گلیم پلاس‌بافی-راه‌مالرو.

حاجیلو - hâjilu - یکی از دهستانهای بخش کبود راهنگ شهرستان همدان - این دهستان در قسمت مرکزی بخش و شمال شوسه‌همدان بتهران واقع شده حدودومشخصات جغرافیائی آن‌بشرح زیر است.
حدود- ازطرف شمال‌دهستان سردرود. ازشمال باختر دهستان‌مهربان ازخاوردهستان درجزین- ازجنوب دهستان شراء - از باختر دهستان خدابنده‌لو.
موقعیت‌طبیعی - دشت مسطحی است‌که در ازمنه قدیم‌چمنزارومرتع مهمی بوده که بمرور زمان قنوات و نهر هائی‌احداث شده‌واراضی مرغوب‌ومستعدی برای زراعت بدست‌آمده‌است.
آبهای زیرزمینی بسیار نزدیك بطوریکه دراکثر نقاط عمق چاههای آب دومتراست.

هوای دهستان بری زمستان طولانی وسرد تابستان گرم‌است‌بواسطه وجود آبهای‌راکد ونهرهای متعدد ناسالم ومالاریائی میباشد.
ارتفاعات - قسمت مرکزی دهستان دشت‌کوههای‌کم ارتفاعی درخاور دهستان وجود دارد وبنام کوه‌قلی‌آباد وارمنی نامیده میشود ارتفاع بلند ترین قله‌کوه قلی آباد ۲۲۱۵ متر وکوه ارمنی ۲۰۰۵ متر است.
قراء باختری دهستان درانتهای ارتفاعات خدابنده‌لوکه شرح آندو دهستان خدابنده‌لو داده شده‌است واقع گردیده‌اند.
رودخانه - رودخانه دارای آب در این دهستان وجود ندارد فقط دو خشك‌رود بنام رودخانه‌دمق وایگدلو در این دهستان وجوددارد که در فصل بارندگی‌وجاری‌شدن‌سیل‌ممکن‌است به‌برخی‌از قراء این‌دهستان صدمه برسانند.
آب مزروعی قراء دهستان‌حاجیلو ازقنوات و چشمه‌ها تامین‌میگردد محصول عمده دهستان عبارت‌است ازغلات حبوبات صیفی‌جات انگور و محصولات دامی از قبیل‌لبنیات پوست وپشم. صنایع دستی زنان دهستان قالیچه‌بافی‌است درکلیه‌قراء دهستان‌کم‌وبیش دستگاه قالی‌بافی دایر وبانقشه‌بافته میشودو یکی ازصادرات مهم دهستان‌است - مرکز دهستان قصبه‌کبود راهنگ است‌که مرکز بخش نیزمیباشد.
راه - بواسطه مسطح بودن اراضی دهستان درفصل خشکی به‌اکثر قراء اتومبیل میتوان برد - راه مرکز بخش ازخلت آباد واقع در کنار شوسه‌طهران همدان‌و ۴۹ کیلومتری همدان است‌منشعب‌شده‌پس‌از گذشتن ازکبودراهنگ بدمق وقراء مهربان میروند از راه مذکور راههای فرعی بقراء دهستان منشعب میگردد.
این دهستان از ۴۴ آبادی‌بزرگ وکوچك تشکیل شده سکنه آندو حدود ۳۵ هزارنفر و قراء مهم آن به‌نسبت‌کثرت سکنه بشرح زیر است.
مهاجران-کوریجان - داقداق‌آباد - ویان - روعان - قباق‌تپه-کرد آباد-دستجرد.

حاجی‌محمدان - hâji-mohammadân - ده‌از دهستان خورخوره بخش دیواندره شهرستان سنندج.
۷۸ك باختر دیواندره - ۲۵ك جنوب باختر خورخوره.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۲۰ - سنی - کردی.
آب‌ازچشمه-محصول غلات-شغل‌زراعت-راه‌مالرو.

حاجی‌مقصود - hâji - maqsud - ده ازدهستان شراء بخش سیمینه رودشهرستان همدان.
۴۰ك شمال خاورهمدان - ۱۰ك باختر جیحون‌آباد - سکنه ۲۵ نفر

حاجی موسی - hâji-musâ - ده از دهستان ژاورود بخش دیواندره شهرستان سنندج
۱۷ ک جنوب باختری دیواندره - ۵ ک باختر گلانه.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۴۰ - سنی - کردی.
آب از چشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات توتون - شغل زراعت گله‌داری راه مالرو.

حاله رش - hâle-raš - ده از دهستان باباجانی بخش ثلاث شهرستان کرمانشاهان.
۲۲ ک خاور زمکان - کنار رودخانه زمکان.
کوهستانی - گرمسیر - سکنه ۷۰ - سنی - کردی.
آب از رودخانه زمکان - محصول غلات کتیرا سقز لبنیات - شغل زراعت وتهیه کتیرا گله داری - راه مالرو - ساکنین از طایفه باباجانی هستند

حاله کبود - hâle-kabud - ده کوچکی است از دهستان بیلوار بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۶ ک جنوب باختری مرزبانی - ۱ ک جنوب رودخانه راز آور.
دامنه - سردسیر - سکنه ۲۰ نفر

حبشی - habaci - ده از دهستان افشار اول بخش اسدآباد شهرستان همدان.
۲۴ ک باختر قصبه اسدآباد - ۷ ک باختر آجین.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۷۷ - شیعه - کردی.
آب از چشمه و رودخانه محل - محصول انگور یاقوتی عسل لبنیات شغل زراعت و گله‌داری - صنایع دستی زنان جاجیم بافی - راه مالرو

حبشی — ده از دهستان کلیائی بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان
۱۶ ک شمال باختر سنقر - ۳ ک شمال سلیمانشاه.
دامنه - سردسیر - سکنه ۳۳۵ - شیعه - کردی فارسی.
آب از چشمه - محصول غلات حبوبات تریاک توتون - شغل زراعت قالیچه جاجیم پلاس بافی - از سورن آباد تابستان اتومبیل میتوان برد

حبیب آباد - habib-âbâd - ده از دهستان سنگی شهرستان نهاوند.
۲۱ ک شمال باختری شهر نهاوند - ۲ ک جنوب شوسه نهاوند بکرمانشاه
جلگه - سردسیر - سکنه ۲۵۰ - شیعه - فارسی لری.
آب از قنات وچاه - محصول غلات تریاک توتون حبوبات لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو.

حبیبوند - habibvand - ده از دهستان بشیوه بخش سرپل ذهاب شهرستان قصرشیرین.
۵ ک خاور سرپل ذهاب - ۳ ک شمال شوسه کرمانشاه.
دشت - گرمسیر مالاریائی - سکنه ۴۰ - شیعه - کردی فارسی.
آب از رودخانه پاطاق - محصول غلات پنبه صیفی - شغل زراعت گله‌داری راه مالرو.

حجت آباد - hojat-âbâd - ده از دهستان دینور بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان.
۴۸ ک شمال باختری صحنه - ۳ ک جنوب راه کندوله.
دامنه - سردسیر - سکنه ۴۷۸ - شیعه - کردی فارسی.
آب از چشمه - محصول غلات حبوبات تریاک قلمستان توتون - شغل زراعت. راه مالرو - تابستان اتومبیل میتوان برد.

حجت آباد — ده از دهستان میان دربند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۲۴ ک شمال باختری کرمانشاه - ۴ ک شمال قزانچی.
دشت - سردسیر - سکنه ۸۰ - شیعه - کردی فارسی.
آب از چشمه خضر الیاس - محصول غلات حبوبات چغندر قند صیفی برنج شغل زراعت - در فصل خشکی از قزانچی اتومبیل میتوان برد.

حجت آباد — بنام اصلی آن کانی تاله مراجعه شود.

حجیج - hajij - ده از دهستان اورامان لهون بخش پاوه شهرستان سنندج.
۴۳ ک شمال پاوه - ۱ ک شمال رودخانه سیروان.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۰۷۲ - سنی - کردی فارسی.
آب از چشمه - محصول لبنیات مختصر میوجات غلات مکاری گیوه وشال بافی - راه مالرو وصعب العبور.

حر بهرام — harre-bahrâm — ده از بخش ارکواز شهرستان ایلام.
۳۰ ک جنوب خاور قلعه دره - کنار راه مالرو زرین آباد.
کوهستانی - معتدل - سکنه ۴۰۰ - شیعه - کردی لری.
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری - راه مالرو - چادرنشین هستند.

حر کبود - harre-kabud - ده از بخش ارکواز شهرستان ایلام.
۲۶ ک جنوب خاور قلعه دره - کنار راه مالرو امامزاده نصیرالدین.
کوهستانی - معتدل - سکنه ۱۵۸ - شیعه - کردی و لری.
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله داری - زمستان به چالاب مهران میروند - راه مالرو - چادرنشین هستند.

حرم آباد - haram-âbâd - ده از دهستان سامن شهرستان ملایر.
۵ ک باختر شهر ملایر - کنار راه جنوبی ملایر به بروجرد.
جلگه - معتدل مالاریائی - سکنه ۱۰۵۶ - شیعه - فارسی.
آب ز رودخانه حرم آباد - محصول غلات صیفی تریاک - شغل زراعت صنایع دستی زنان قالی بافی - راه اتومبیل رو.

حرمیان haramiyân - ده از دهستان باباجانی بخش ثلاث شهرستان کرمانشاهان.
۱۰ ک جنوب خاوری ده شیخ
کوهستانی - گرمسیر - سکنه ۱۵۰ - سنی - کردی.
آب از آب رودخانه انجیر بوسه - محصول غلات حبوبات لبنیات برنج شغل زراعت و گله‌داری - راه مالرو - ساکنین از طایفه باباجانی هستند

دردومحل بفاصله ۳ کیلومترواقع به‌علیا وسفلی‌مشهورند .

حریر-harir — ده از دهستان حومه بخش کرند شهرستان‌شاه آباد.

۶ ك شمال باختری کرند - ۱ ك شمال شوسه کرند به‌قصر شیرین دامنه - سردسیر - سکنه ۲۸ - مسلمان- کردی‌فارسی.

آب‌ازسراب‌محلی-محصول‌غلات‌حبوبات‌صیفی لبنیات انکور توتون‌وچغندر قندمختصرمیوجات‌تریاك-شغل‌زراعت‌گله‌داری-راه‌شوسه- دبستان دارد.

حرین - horin - ده ازدهستان بیلوار بخش‌مرکزی شهرستان کرمانشاهان

۳۱ك خاور دینکران - ٤ك جنوب‌شاهپورآباد .

کوهستانی - سردسیر -سکنه ۳۹۵ -شیعه-کردی

آب از زه آب رودخانه محلی - محصول‌غلات حبوبات‌لبنیات‌تریاك توتون قلمستان مختصر میوجات - شغل‌زراعت -راه‌مالرو .

حسام آباد -hesâm-âbâd-ده‌از دهستان چهار بلوك بخش سیمینه‌رود شهرستان‌همدان .

٥ك شمال قصبه بهار -کناررودخانه‌صالح آباد .

جلگه - سردسیر -سکنه۸۲۲ - شیعه-ترکی .

آب ازچشمه و قنات - محصول‌غلات‌حبوبات‌صیفی‌لبنیات - شغل‌زراعت وگله‌داری - صنایع‌دستی‌زنان قالیبافی-راه‌اتومبیل‌رو .

حسام آباد- ده ازدهستان جلگه افشاردوم بخش‌اسدآبادشهرستان همدان.

۱۲ ك جنوب باختری قصبه اسدآباد-۱ ك راه اتومبیل رو فرهی اسدآباد‌به‌آجین .

جلگه - سردسیرمالاریائی -سکنه ۵۸۸-شیعه -ترکی فارسی .

آب از قنات-محصول‌غلات لبنیات‌صیفی‌تریاك - شغل‌زراعت‌وگله‌داری صنایع دستی‌زنان قالیچاجیم بافی -راه‌اتومبیل‌رو .

تپه مصنوعی‌ازآثار قدیم‌دارد.

حسام آباد - ده‌از دهستان درجزین‌بخش‌رزن شهرستان‌همدان.

۲۰ك‌جنوب‌خاوری قصبه رزن - ۳ك شمال خاوری دهلق.

جلگه- سردسیر مالاریائی-سکنه ۱۲۵ - شیعه -ترکی .

آب از قنات -محصول غلات حبوبات صیفی لبنیات - شغل‌زراعت و گله اری-راه‌مالرو .

حسن‌آباد hasan-âbâd- — نام‌یکی ازدهستانهای بخش‌حومه شهرستان سنندج

این‌دهستان درجنوب شهرسنندج واقع شده محدوداست از طرف‌شمال بدهستان حسین آباد از خاور دهستان ییلاق - از باختر بدهستان کلاترزان از جنوب‌بدهستان ژاوه‌رود .

وضع‌طبیعی وهوای دهستان در بخش‌حومه شرح‌داده شده‌است.

راه شوسه سنندج به کرمانشاه تقریباً از وسط این دهستان‌میگذرد وراه قراء دهستان‌اکثر مالرومیباشد .

دهستان حسن آباد از ٦۲ آبادی تشکیل شده سکنه آن در حدود ۱٦ هزار نفر و قراء مهم‌آن بشرح‌زیر است .

حسن آباد - گلین - کیلانه- هشمیز -دادانه - تخته‌تران-عنبر‌بران.

حسن‌آباد - ده‌مرکزدهستان حسن‌آبادبخش‌حومه شهرستان‌سنندج .

۸ك جنوب سنندج - ٥ك باختر راه‌شوسه سنندج به‌کرمانشاه کوهستانی - سردسیر - سکنه ۸۵۰ - سنی- کردی .

آب از چشمه - محصول غلات لبنیات میوه جات - شغل زراعت و گله‌داری - راه مالرو .

یکی از قراء قدیمی کردستان قبل از احداث سنندج مدتی مرکز ولایت محسوب آثار ابنیه قدیم درروی کوه مجاور دیده‌میشود

حسن آباد - ده از دهستان باوند پور بخش مرکزی شهرستان شاه‌آباد .

۱۵ك شمال خاور شاه‌آباد -کنار شوسه‌شاه‌آباد‌به‌کرمانشاه.

دشت - سردسیر - سکنه ۷٤۰ -شیعه- کردی‌فارسی .

آب از قنات - محصول غلات آبی دیمی حبوبات چغندر قند صیفی لبنیات - شغل زراعت و گله داری - در حدود ٥ باب دکان حمام دبستان دارد از املاك موقوفه پهلوی‌است .

حسن آباد- ده از دهستان چهار دولی بخش اسد آباد شهرستان همدان .

۲ك شمال باختر قصبه‌اسدآباد-٦ك‌شمال آقبلاغ

جلگه - سردسیر - سکنه۴۸۸ - شیعه- کردی

آب از قنات - محصول غلات لبنیات حبوبات - شغل زراعت و گله‌داری -صنایع دستی زنان قالیبافی - راه مالرو

تابستان از طریق‌سولیجه وهمه‌کس اتومبیل‌میتوان‌برد .

حسن‌آباد- ده از دهستان پیرتاج‌شهرستان‌بیجار.

٦ک خاور بیجار -۲ک شمال‌خاوری شوسه بیجار همدان

تپه ماهور -سردسیر - سکنه٤۰۰-شیعه- کردی.

آب از چشمه‌وقنات - محصول‌غلات لبنیات انگور - شغل‌زراعت گله‌داری-قالیچه‌جاجیم بافی - راه مالرو .

در فصل خشکی اتومبیل میتوان برد .

حسن آباد - ده از دهستان دینور بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان .

۳۲ ک‌شمال‌باختری صحنه - ۹ک باختر شوسه کرمانشاه‌به سنقر.

دشت - سردسیر - سکنه ۳۷۰ - شیعه- کردی فارسی .

آب‌ازرودخانه ارمنی‌جان-غلات حبوبات‌تریاک چغندرقندتوتون-شغل زراعت -تابستان‌اتومبیل میتوان‌برد .

دردومحل بفاصله ۳کیلومتر واقع به علیا وسفلی مشهور سکنه علیا ۲۱۸ نفراست .

حسن‌آباد - ده ازدهستان سردرود بخش رزن شهرستان همدان.

۲۰ك شمال باختری قصبه رزن - بین سلطان آباد وکلکبود

جلگه - سردسیر - سکنه ۳۶۰ - شیعه - ترکی .
آب از قنات - محصول غلات انگور قلمستان لبنیات .
شغل زراعت وگله‌داری - راه اتومبیل رو .

حسن آباد - ده از دهستان خدابنده لو بخش قروه شهرستان سنندج
۲۵ ک شمال خاور گل تپه - ۴ ک چاله کند .
۲ ک جنوب راه اتومبیل رو طراقیه به علی سرد .
تپه ماهور - سردسیر - سکنه ۱۷۰ - شیعه - ترکی .
آب ازچشمه و قنات - محصول غلات جزئی انگور - حبوبات .
شغل زراعت گله‌داری - راه مال رو .
تابستان از طریق علی سرد اتومبیل میتوان برد .

حسن آباد - ده از دهستان کنگاور بخش کنگاور شهرستان کرمانشاهان .
۱ ک شمال باختری کنگاور .
دشت - سردمعتدل - سکنه ۱۶۸۰ - شیعه - فارسی - کردی .
آب از چشمه کهریز وسراب فش - محصول غلات آبی دیمی حبوبات
چغندرقند تریاک قلمستان - شغل زراعت - از سر قبرستان کنگاور .
اتومبیل میتوان برد .

حسن آباد - ده از بخش روانسر شهرستان سنندج .
۱۲ ک جنوب روانسر - کنار راه اتومبیل رو کرمانشاه به روانسر
جلگه - سردسیر - سکنه ۱۶۷ - سنی - کردی .
محصول غلات نخودصیفی - شغل زراعت لبنیات گله‌داری - راه اتومبیل رو .

حسن آباد - ده از دهستان ییلاق بخش قروه شهرستان سنندج
۳۵ ک باختر قروه - کنار شوسه قروه به سنندج .
جلگه - سردسیر - سکنه ۱۲۵ - سنی - کردی .
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات - توتون - شغل زراعت .
صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی .

حسن آباد - ده از دهستان ولدبیگی بخش ثلاث شهرستان کرمانشاهان
۴۲ ک خاور نهرآب - ۲ ک شمال راه فرعی سنجابی به نهرآب .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۰۰ - سنی - کردی .
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات توتون .
شغل گله‌داری - راه مالرو - تابستان از طریق کره قلعه سفید
اتومبیل میتوان برد - ساکنین از طایفه ولدبیگی هستند .

حسن آباد - ده از دهستان بیلوار بخش مرکزی شهرستان
کرمانشاهان .
۱۴/۵ ک خاور مرزبانی - کنار راه عمومی کرم بست .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۷۵ - شیعه - کردی - فارسی .
آب ازچشمه و قنات - غلات حبوبات لبنیات - شغل زراعت - راه مالرو .

حسن آباد - ده از دهستان کلیائی بخش سنقر کلیائی شهرستان
کرمانشاهان .
۱۳ ک شمال سنقر - ۲ ک باختر راه فرعی سنقر به ده عباس .
دامنه - سردسیر - سکنه ۷۰ - شیعه - کردی - فارسی .
آب از چشمه - محصول غلات حبوبات تریاک توتون
شغل زراعت - قالیچه جاجیم پلاس بافی
از سنقر اتومبیل میتوان برد .

حسن آباد - ده کوچکی است از دهستان شراء بخش سیمینه رود شهرستان
همدان .
۳۰ ک شمال خاوری همدان - ۱۰ ک خاور شوسه همدان طهران - سکنه
۴۰ نفر .

حسن آباد - ده کوچکی است از دهستان نیشر بخش بانه شهرستان سقز
۲۷ ک شمال باختری بانه - ۲ ک شوسه سردشت .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۵ نفر .

حسن آباد آبدر -hasan-âbâd-âbdar - ده از دهستان
آورزمان شهرستان ملایر .
۴۲ ک باختر شهر ملایر - کنار راه مالرو دهلق به تکرگی .
کوهستانی - معتدل مالاریائی - سکنه ۲۰۵ - شیعه - فارسی .
آب ازچشمه و قنات - محصول غلات - صنایع دستی زنان قالی بافی .
راه مالرو .

حسن آباد امجدی -hasan-âbâd-amjadi- ده از دهستان
کلیائی بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان .
۳۸ ک شمال باختر سنقر - ۲ ک گوبجه .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۸۰ - شیعه - کردی فارسی .
آب از چشمه - محصول غلات حبوبات توتون تریاک .
تابستان از کوبجه اتومبیل میتوان برد .

حسن آباد چاروق -hasan-âbâd-çâruq- ده از دهستان
سیاه منصور شهرستان بیجار .
۲۶ ک جنوب باختری حسن آباد سوگند - ۴ ک شمال اوغلان میراحمد
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۷۰ - شیعه - ترکی .
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله داری
صنایع دستی زنان قالیچه وجاجیم بافی - راه مالرو .

حسن آباد سوگند -hasan-âbâd-sowgand- قصبه مرکز
دهستان کرانی شهرستان بیجار .
۵۶ کیلومتری شمال خاور بیجار - ۹۶ کیلومتری جنوب باختری زنجان .
باین آبادی درمحل حسن آباد یاسی کندمیگویند .
یاسی درترکی یعنی گودی یاسلی بمعنی عزادار است ودرسالهای اخیرنام
اداری آن راسوگند مینویسند .
درمنطقه کوهستانی واقع شده ارتفاع آن از سطح دریا ۱۶۷۶
متر است .
هوای آن سردسیر آب ازچشمه و قنات - محصول غلات حبوبات انگور
صیفی است .
درحدود ۷۰ باب دکاکین مختلف - دبستان - پاسگاه ژاندارمری تلفن
دفتر اسناد رسمی - شعبه آمار دارد .

تابستان همه روز بین آبادی و بیجار از طریق توپ آقاج ـ آلاگوزلو اتومبیل رفت و آمد می نماید ـ صنایع دستی ـ زنان بافتن قالیچه و کیسه حمام است .
بنای زیارتگاه معروف به امامزاده عقیل از بنا های قدیمی است بوسیله نلفن باز نجان و بیجار مربوط است .
سکنه قصبه درحدود ۳ هزار نفر زبان مادری ساکنین ترکی مذهب مسلمان شیعه اثنی عشری است .

حسن آباد شورین - hasân-âbâd-ceverin - ده از دهستان چهار بلوک بخش سیمینه رود شهرستان همدان .
۵ک شمال خاور شهر همدان ـ ۲ک شمال شورین .
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۷۰ ـ شیعه ـ فارسی .
آب از قنات و چاه ـ محصول غلات لبنیات انگور ـ صیفی ـ شغل زراعت و گله داری .
صنایع دستی زنان جاجیم بافی ـ راه اتومبیل رو .

حسن آباد علوی - hasan-âbâd-alavi - ده از دهستان ترک شهرستان ملایر
۳۶ک شمال خاوری شهر ملایر ـ ۱۵ک خاور راه شوسه ملایر به همدان
جلگه ـ معتدل ـ سکنه ۹۱ ـ شیعه ـ ترکی و فارسی .
آب از چشمه ـ محصول غلات ـ شغل زراعت .
صنایع دستی زنان قالی و جاجیم بافی ـ راه مالرو .

حسن آباد قاشق - hasan-âbâd-qâcoq ـ ده از دهستان گل تپه فیض اله بیکی بخش مرکزی شهرستان سقز .
۶۳ک شمال خاور سقز ـ ۹ک جنوب خاور خوش قشلاق .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۰۰ ـ سنی ـ کردی .
آب از چشمه و قنات ـ محصول غلات توتون لبنیات ـ شغل زراعت گله داری
راه مالرو .

حسن آباد قشلاق - hasan-âbâd-qeclâq - ده از دهستان آورزمان شهرستان ملایر .
۲۹ک شمال باختری شهر ملایر ـ ۹ک باختر راه شوسه ملایر بهمدان .
جلگه ـ معتدل مالاریائی ـ سکنه ۳۱۳ ـ شیعه ـ ترکی و فارسی .
آب از چشمه و قنات ـ محصول غلات انگور دیم .
شغل زراعت ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه مالرو .

حسن آباد گودرز - hasan-âbâd-gudarz ـ ده از دهستان گل تپه فیض اله بیکی بخش مرکزی شهرستان سقز .
۲۸ ک شمال خاور سقز ـ ۲ک جنوب گودرز .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۹۰ ـ سنی ـ کردی .
آب از چشمه رودخانه ـ محصول غلات لبنیات توتون ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو .

حسن ابدال - hasan-abdâl - ده از دهستان خدابنده لو بخش قروه شهرستان سنندج .
۱۴ ک جنوب گل تپه ـ ۹ک باختر شوسه همدان ـ بیجار .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۵۰ ـ شیعه ـ ترکی فارسی .
آب از قنات و چشمه ها ـ محصول غلات انگور لبنیات ـ شغل زراعت گله داری .
راه مالرو ـ تابستان از طریق گل تپه اتومبیل میتوان برد .

حسن آوله - hasan-âvle - ده از دهستان سرشیو بخش مریوان شهرستان سنندج .
۷ک خاور دژشاهپور ـ ۱ک شمال شوسه مریوان سنندج .
دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۱۲۹ ـ سنی ـ کردی .
آب از چشمه ـ محصول غلات حبوبات توتون لبنیات ـ شغل زراعت گله داری
راه مالرو .

حسن بقعه - hasan-boq'e - ده از دهستان بخش هرسین شهرستان کرمانشاهان .
۷ک شمال خاوری هرسین ـ کنار راه مالرو هرسین به صحنه .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۷۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی .
آب از قنات و چشمه ـ محصول غلات تریاک ذرت ـ شغل زراعت ـ تابستان از طریق کهریز اتومبیل میتوان برد .

حسن تمور - hasan-tamur - ده از دهستان پیرتاج شهرستان بیجار .
۴۸ک خاور بیجار ـ شمال کوه چنگ الماس .
دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۹۰۰ ـ شیعه ـ کردی ترکی
آب از چشمه ها و قنات ـ محصول غلات لبنیات انگور شغل زراعت گله داری ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه مالرو .

حسن تیمور - hasan-teymur - ده از دهستان مهربان بخش کبودر اهنگ شهرستان همدان .
۳۶ ک شمال باختری قصبه کبودر اهنگ ـ ۸ک باختر راه قدیم قافله رو همدان زنجان .
تپه ماهور ـ سردسیر ـ سکنه ۳۸۳ ـ شیعه ـ ترکی .
آب از قنات ـ محصول غلات دیم لبنیات انگور ـ شغل زراعت گله داری .
صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه مالرو ـ تابستان از خبرارغی و قیان تپه اتومبیل میتوان برد .

حسن خان - hasan-xân - ده از دهستان اسفندآباد بخش قروه شهرستان سنندج
۳۵ ک شمال باختری قروه ـ کنار راه عمومی مالرو وخط تلفن تلگراف قروه به بیجار .
تپه ماهور ـ سرد سیر ـ سکنه ۱۷۵ ـ سنی ـ کردی .
آب از رودخانه بایتمر ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله داری
صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی .
راه مالرو تابستان از طریق شوراب اتومبیل میتوان برد

حسن سالاران-hasan-sâlârân- ده از دهستان سرشیو بخش مرکزی شهرستان سقز.
۳۰ ك جنوب سقز - ٤ ك خاور جوشن.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۵۵ - سنی - کردی.
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات حبوبات توتون - شغل زراعت گله داری - راه مالرو.

حسن قره - hasan-qare - ده از دهستان سرشیو بخش مریوان شهرستان سنندج.
٤۳ ك خاور دژشاهپور - ۲ ك شمال شوسه سنندج.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۰۰ - سنی - کردی.
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات توتون.
شغل زراعت گله داری - راه مالرو.

حسن قشلاقی -hasan-qeclâqi- ده از دهستان خدابنده لو بخش قروه شهرستان سنندج.
۲۵ ك جنوب خاوری گل تپه - سر راه شوسه همدان - بیجار
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۵۷۰ - شیعه ترکی.
آب از چشمه و قنات - محصول غلات حبوبات انگور صیفی لبنیات - شغل زراعت گله داری - قهوه خانه ای کنار شوسه دارد.

حسن کوسج-hasan-kusaj - ده از دهستان آور زمان شهرستان ملایر.
۲۷ ك جنوب باختری شهر ملایر - ۱۵ ك باختر راه شوسه ملایر به بروجرد.
کوهستانی - معتدل مالاریائی - سکنه ۳۷٤ - شیعه - فارسی.
آب از چشمه و قنات - محصول غلات - شغل زراعت
صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو.

حسن گاو داری- hasan-gâv-dâri - ده از دهستان شیروان بخش شیروان چرداول شهرستان ایلام.
۱۷ ك جنوب چرداول - ۷ ك جنوب باختر راه اتومبیل روز نگوان.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۵۰ - شیعه - کردی لری.
آب از چشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات - شغل زراعت و گاو داری راه مالرو.

حسین آباد - hoseyn-âbâd- نام یکی از دهستانهای بخش حومه شهرستان سنندج.
این دهستان در شمال شهر سنندج واقع شده محدود است از طرف شمال به بخش دیواندره - از شمال خاور بدهستان نجف آباد - از خاور دهستان خسرو آباد - ازجنوب خاور دهستان ییلاق ازجنوب دهستان حسن آباد - از باختر بدهستانهای کلاترزان وسارال.
وضع طبیعی - منطقه ایست کوهستانی هوا سردسیر - تابستان معتدل سرچشمه رودخانه قشلاق که از ٤ کیلو متری خاور شهر سنندج میگذرد درقسمت علیای دهستان از دره های امروله - کژی کران - باقل آباد خر که - گزان سر چشمه میگرد در تنگه کوهستانی بطرف جنوب جاری است.
راه شوسه فعلی سنندج به دیواندره در کنار این رودخانه احداث شده وراه جدید که فعلا دردست ساختمان است از ٦ الی ۱۰ کیلومتری خاور راه فعلی کشیده شده است.
آبادیهای دهستان در طول دره های متعدد کوهستانی واقع گردیده آب آنها ازچشمه ورودخانه ها تامین میشود - محصول عمده دهستان گندم جو ولبنیات میباشد
از نظر سازمان بخشداری ۳۵ آبادی دهستان (شهر سنندج تا حسین آباد) جزء بخش حومه ۳۹ آبادی دیگری جزء بخش دیواندره محسوب میگردد.
این دهستان از ۷٤ آبادی بزرگ و کوچك تشکیل شده جمعیت آن درحدود ۱۵ هزار نفر است.
مرکز دهستان آبادی حسین آباد در ٤۹ کیلو متری شمال خاور سنندج سر راه شوسه سنندج به سقز و قراء مهم آن بشرح زیر است.
باینچوب - باباریز - امروله - خلیچیان - ماچکه - سراب قامیش

حسین آباد - ده مرکز دهستان حسین آباد بخش حومه شهرستان سنندج.
٤۹ ك شمال خاور سنندج - ۵۳ ك جنوب دیواندره کنار شوسه سنندج دیواندره.
کوهستانی - سرد سیر - سکنه ۵۰۰ - سنی - کردی.
آب ازرود خانه و چشمه - محصول غلات حبوبات قلمستان میوه جات لبنیات توتون صیفی - شغل زراعت گله داری - پاسگاه ژاندارمری دبستان - دفتر ازدواج و طلاق - تلفن عمومی - قهوه خانه کنار شوسه دارد.

حسین آباد - ده از دهستان چهار بلوك بخش سیمینه رود شهرستان همدان.
۲٦ ك شمال همدان - ٦ ك باختر شوسه همدان تهران.
دشت - سردسیر - سکنه ۸٤۲ - شیعه - ترکی وفارسی.
آب از قنات - محصول غلات - حبوبات مختصر میوه جات - صیفی لبنیات - شغل زراعت گله داری - صنایع دستی زنان قالی بافی دبستان وراه فرعی بشوسه دارد.

حسین آباد - ده از دهستان کلیائی بخش اسدآباد شهرستان همدان
۳٦ ک شمال باختری قصبه اسد آباد - ۱ ک جنوب راه اتومبیل رو چهاردولی به کلیائی
کوهستانی - سردسیر - سکنه ٤۱۵ - شیعه - کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات حبوبات
شغل زراعت و گله داری - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه اتومبیل رو

حسین آباد - ده از دهستان خدا بنده لو بخش قروه شهرستان سنندج.
۱۷ جنوب خاوری گل تپه - ۵ ک باختر شوسه همدان بیجار.

کوهستانی - سردسیر- سکنه ۳۵۰- شیعه - ترکی فارسی .
آب ازچشمه وقنات - محصول غلات انگور مختصرصیفی لبنیات-شغل زراعت گله داری — راه مالرو - تابستان از طریق حسن قشلاقی اتومبیل میتوان برد .

حسین آباد - ده از دهستان کنگاور بخش کنگاور شهرستان کرمانشاهان.
۹ک خاور کنگاور- ۱ک شمال شوسه کرمانشاه تویسرگان.
دشت - سرد معتدل - سکنه ۳۲۳- شیعه- فارسی کردی .
آب از رود خانه خرم رود سیاه گر - محصول غلات چغندرقند صیفی قلمستان -شغل زراعت -راه مالرو .

حسین آباد - ده ازدهستان بالا شهرستان نهاوند .
۱۴ک جنوب خاوری شهر نهاوند - ۱ک جنوب راه شوسه نهاوند بملایر بروجرد .
جلگه - سردسیر- سکنه ۳۲۱- شیعه — لری وفارسی .
آب از قنات - محصول غلات توتون تریاک صیفی لبنیات-شغل زراعت وگله داری- راه مالرو .

حسین آباد - ده از دهستان مهربان بخش کبودر اهنگ شهرستان همدان .
۴۳ک شمال باختری کبودر اهنگ - ۲ک باباخنجر .
تپه ماهور-سردسیر- سکنه ۳۰۰- شیعه - ترکی .
آب از قنات - محصول غلات دیم انگورلبنیات - شغل زراعت وگله داری صنایع دستی زنان قالی بافی- راه مالرو.
تابستان ازطریق عفرجه وآقبلاغ آق داغ اتومبیل میتوان برد .

حسین آباد - ده از دهستان اسفندآباد بخش قروه شهرستان سنندج
۴۷ک شمال قروه-٦ک شمال باخترشکرآباد .
جلگه - سردسیر- سکنه ۲۲۰ - سنی-کردی .
آب ازچشمه -محصول غلات لبنیات -شغل زراعت وگله داری-راه مالرو صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی .

حسین آباد — ده از دهستان خالصه بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۱۱ک شمال باختر کرمانشاه -کنار رودخانه قرهسو .
دشت - سردسیر- سکنه ۲۰۰- شیعه -کردی فارسی .
آب ازچاه وقره سو - محصول غلات حبوبات دیمی - شغل زراعت -از سراب خشکه درتابستان اتومبیل میتوان برد .

حسین آباد - ده از دهستان خدا بنده لو بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان .
۸ک شمال باختر صحنه - نزدیك عزیزآباد .
کوهستانی - سردسیر — سکنه ۱۸٤ — شیعه - کردی فارسی.
آب ازچشمه — محصول غلات میوجات حبوبات-شغل زراعت-راه مالرو

حسین آباد-ده ازدهستان چمچمال بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان.
۲۲ك باختر صحنه -۸ک شوسه کرمانشاه به همدان .
دشت - سرد معتدل - سکنه ۱۱۵- شیعه-کردی فارسی .
آب ازچشمه - محصول غلات برنج تریاك-حبوبات توتون شغل زراعت راه مالرو-اتومبیل نیزمیتوان برد .

حسین آباد - ده ازدهستان جلگه افشار بخش اسدآباد شهرستان همدان
۵ک خاور قصبه اسد آباد - ٤ ک جنوب راه شوسه اسدآباد همدان
کوهستانی - سردسیر-سکنه ۲۰۱- شیعه- ترکی کردی وفارسی-
آب ازچشمه ورودخانه خنداب- محصول غلات انگور مختصر تریاك حبوبات ولبنیات- شغل زراعت گله داری — صنایع دستی زنان قالی بافی راه مالرو.

حسین آباد - ده از دهستان حسن آباد بخش حومه شهرستان سنندج.
۲۸ك جنوب سنندج -۷ك خاورشوسه سنندج کرمانشاه .
کوهستانی - سردسیر- سکنه ۹۰- سنی -کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات - شغل زراعت - راه مالرو.

حسین آباد امجدی -**hoseyn-âbâd-amjadi**- ده از دهستان کلیائی بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاه .
۳٤ك شمال سنقر-۲ك کرجی بیان.
دامنه - سردسیر- سکنه ۲۳۰ - شیعه -کردی فارسی .
آب ازچاه - محصول غلات حبوبات تریاك توتون-شغل زراعت-قالیچه جاجیم پلاس بافی-تابستان ازکرجی بیان اتومبیل میتوان برد .

حسین آباداوباتو -**hoseyn-âbâd-obâtu** — بنام اصلی آن چوبان کاره مراجعه شود .

حسین آباد درتنك -**hoseyn-âbâd-dar-tang** -ده از دهستان چمچمال بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان .
٤۲ك باختر صحنه - ازتنك رودخانه دینور-کنار شوسه کرمانشاه به سنقر
کوهستانی - سرد معتدل — سکنه ٦٠- شیعه کردی فارسی .
آب ازرودخانه دینور- غلات برنج توتون تریاك چغندرقند شغل زراعت

حسین آبادمیرچی -**hoseyn-âbâd-damerçi** — ده کوچکی است ازدهستان کرانی شهرستان بیجار.
۱۸ك حسن آباد سوگند - ۲ك سید حسین .
کوهستانی- سردسیر — سکنه ۳۵ نفر.
صنایع دستی زنان قالیچه وجاجیم بافی — راه مالرو .

حسین آباد ده بنه -**hoseyn-âbâd-deh-bone** — ده از دهستان فعله گری بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان .
۲۷ك شمال خاوری سنقر- ۳ك شمال خاوری چوگان .
کوهستانی — سردسیر- سکنه ۲۲۵- شیعه -کردی فارسی.
آب ازقنات وچشمه - محصول غلات حبوبات تریاك توتون .
شغل زراعت - قالیچه جاجیم پلاس بافی .

حسین آباد سرکان- hoseyn-âbâd-sar-kân - ده‌از دهستان‌خزل شهرستان نهاوند .
۲۸ك شمال باختری‌شهرنهاوند- کناررودخانه گاماسیاب .
جلگه- سردسیر- سکنه۶۸- شیعه - لری وفارسی .
آب ازقنات ورودخانه - محصول غلات دیمی توتون‌تریاك حبوبات ولبنیات - شغل‌فلاحت وگله داری - صنایع دستی زنان جاجیم‌بافی راه مالرو- ایل‌ترکا شوند برای تعلیف احشام‌باین‌ده میآیند

حسین آباد شاملو -hoseyn-âbâd-câmlu- ده‌ازدهستان آورزمان بخش شهرستان ملایر.
۳۰ك شمال شهرملایر- کنارراه شوسه‌ملایربه‌تویسرکان .
جلگه - معتدل مالاریائی - سکنه ۳۰۵۴- شیعه - فارسی .
آب‌ازقنات - محصو غلات صیفی دیم آبی .
شغل زراعت - صنایع دستی زنان قالی‌بافی- راه ماشین‌رو .
یکدبستان در این ده وجود دارد .

حسین آبادشاهینی -hoseyn-âbâd-câhini- ده‌ازدهستان بیلوار بخش‌کامیاران شهرستان سنندج .
۲۳ك شمال باخترکامیاران-۵ك‌جنوب باخترشاهنی.
دامنه - سردسیر - سکنه ۱۰۸ سنی - کردی .
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات -شغل زراعت وگله داری- راه مالرو .

حسین آباد ظله جوب- hoseyn-âbâd-zale-jub- ده ازدهستان چهاردولی بخش قروه شهرستان سنندج .
۱۸ك حنوب خاورقروه - ۷ك جنوب شوسه قروه - همدان .
دامنه - سردسیر- سکنه۲۲۰- سنی-کردی .
آب‌ازچشمه - محصول غلات بننات - شغل‌زراعت‌گله داری-راه‌مالرو

حسین آباد فرمانفرما-hoseyn-âbâd-farmân-farmâ- ده‌ازدهستان فعله‌گری بخش سنقرکلیائی شهرستان‌کرمانشاهان.
۸ك جنوب سنقر- ۶ك باخترشوسه‌کرمانشاه
کوهستانی - سردسیر- سکنه۲۹۵- شیعه -کردی فارسی .
آب ازچشمه سار- محصول غلات دیمی .
شغل زراعت - قالیچه وجاجیم پلاس‌بافی وعده ازساکنین تابستان برف به سنقر حمل می نمایند - راه مالرو . نخود این محل بخوبی معروف است .

حسین آباد قبادی-hoseyn-âbâd-qobâdi- ده‌ازدهستان کلیائی بخش سنقرکلیائی‌شهرستان کرمانشاهان .
۳۶ك شمال سنقر- ۴ ک باخترگردکانه بالا .
کوهستانی - سردسیر- سکنه۱۹۵- شیعه -کردی‌فارسی.
آب از چشمه ها - محصول غلات حبوبات‌تریاك توتون- شغل‌زراعت قالیچه جاجیم پلاس بافی- راه‌مالرو .

حسین آباد کبودخانی-hoseyn-âbâd-kabud-xâni ده‌از بخش‌سنجابی‌شهرستان‌کرمانشاهان.
۱۴ ک خاورکوزران -۱ ک رودخانه مرک .
دشت- سردسیر- سکنه ۱۴۰ -شیعه - کردی فارسی.
آب ازسراب بوبور - محصول غلات حبوبات لبنیات چغندرقند شغل زراعت‌گله‌داری-راه مالرو-تابستان‌اتومبیل میتوان برد - زمستان گله داران‌گرمسیرحدود قصرشیرین میروند .

حسین آباد کرك - hoseyn-âbâd-kark - ده‌از دهستان پائین شهرستان نهاوند
۱۰ ک جنوب باختری شهرنهاوند - ۳ ک گیلان .
دامنه - سردسیر- سکنه ۲۲۰- شیعه - لری فارسی .
آب از وود خانه محلی- محصول‌غلات لبنیات توتون تریاک حبوبات شغل زراعت وگله‌داری -راه‌مالرو - ایل حسن‌وند و فولادوندتابستان برای تعلیف احشام باین ده میآیند .

حسین آباد کمرزرد - hoseyn-âbâd-kamar-zard- ده کوچکی است ازدهستان نجف‌آباد شهرستان بیجار.
۳۹ ك شمال خاوری نجف آباد - کنار رودخانه قزل اوزان-سکنه ۴۰ نفر.

حسین آباد گرگان - hoseyn-âbâd-gorgân - ده‌از دهستان خسروآباد شهرستان بیجار .
۳۱ك شمال باختری خسروآباد -۲ك جنوب تدری .
تپه ماهور- سردسیر - سکنه۱۵۵ - شیعه -کردی فارسی.
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت‌گله‌داری -صنایع دستی زنان قالیچه‌گلیم جاجیم بافی- راه مالرو .

حسین آبادماویان -hoseyn-âbâd-mâviyân- ده‌از دهستان‌بیلوار بخش‌کامیاران شهرستان سنندج .
۲۱ك شمال باخترکامیاران-۲ك ماویان .
دامنه - سردسیر- سکنه۷۱- سنی-کردی .
آب ازچشمه‌ورودخانه آ فریان - محصول‌غلات- شغل‌زراعت-راه‌مالرو

حسین آباد محمدنظر- -hoseyn-âbâd-mohammad-nazar- ده‌ازدهستان‌چهاردولی بخش قروه‌شهرستان سنندج .
۳۰ك جنوب خاوری قروه-۶ك باختر شوسه قروه - همدان .
جلگه - سردسیر - سکنه ۲۲۰- شیعه - کردی فارسی .
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات- شغل زراعت‌گله داری - راه مالرو- تابستان اتومبیل میتوان برد .
صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم‌گلیم بافی .

حسین آباد میدان - hoseyn-âbâd-meydân- ده از دهستان سیاه منصور شهرستان بیجار .
۴۶ك جنوب باخترحسن آباد سوکند - ۴ك جنوب میدان .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۰۰ - شیعه - کردی .
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله داری .
صنایع دستی زنان قالیچه وجاجیم بافی - راه مالرو .
حسین آباد ناظم - hoseyn-âbâd-nâzem - ده ازدهستان آورزمان شهرستان ملایر
۲۴ ک شمال باخترشهرملایر - ۱۵ ک باخترشوسه ملایر به بروجرد .
جلگه - معتدل مالاریائی - سکنه ۲۲۱۱ - شیعه - فارسی .
آب از قنات - محصول غلات انگور آبی دیم
شغل زراعت - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه اتومبیل رو .
یکدبستان چهار کلاسه پسران دراین ده وجود دارد .
حسین خان - hoseyn-xân - ده ازدهستان نجف آباد شهرستان بیجار .
۱۴ ک جنوب خاوری نجف آباد - ۳ ک خاور خراسان .
تپه ماهور - سردسیر - سکنه ۱۶۰ - سنی - کردی فارسی .
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله داری - صنایع زنان قالیچه گلیم جاجیم بافی - راه مالرو .
حسینی - hoseyni - ده ازدهستان ییلاق بخش حومه شهرستان سنندج .
۴۸ ک خاور سنندج - ۳ ک شمال شوسه سنندج - همدان .
جلگه - سردسیر - سکنه ۳۵۰ - سنی - کردی .
آب ازچشمه - محصول غلات - شغل زراعت - صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی - راه مالرو .
حشلی - hacli ده ازدهستان گاورود بخش کامیاران شهرستان سنندج .
۲۷ ک شمال کامیاران - ۲ ک باختر شوسه کرمانشاه .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۹۳ - سنی - کردی .
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله داری - راه مالرو .
به ابراهیم آباد نیز معروف است .
حشمتیه - hecmatiyye - ده کوچک جدیدالحداثی است از دهستان کلیائی بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاه .
۳ ک شمال خسرو آباد امجدی .
حشو یلان - hacvilân ده ازدهستان خالصه بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۳۷ ک شمال باختری کرمانشاه - ۴ ک خاور دوچقا
دشت - سردسیر - سکنه ۱۱۰ شیعه - کردی فارسی .
آب ازسراب سبزعلی - محصول غلات حبوبات دیمی اشجار لبنیات - شغل زراعت - راه مالرو - درفصل خشکی اتومبیل میتوان برد .
حصار - hasâr - ده ازدهستان کنگاور بخش کنگاور شهرستان کرمانشاهان .
۱۸ ک شمال باختری کنگاور - دامنه کوه امراله .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۱۵ - شیعه - فارسی کردی .
آب ازچشمه و قنات کوچک - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله داری - زمستان گله دارها حدود شاه آباد میروند - راه مالرو
حصار - ده ازدهستان حاجیلو بخش کبودراهنگ شهرستان همدان .
۱۶ ک باختر قصبه کبود راهنگ - ۸ ک سردار آباد .
تپه - سردسیر - سکنه ۲۸۰ - شیعه - ترکی .
آب از قنات - محصول غلات لبنیات انگور حبوبات - شغل زراعت و گله داری - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو .
ازسردار آباد وامیر آباد تابستان اتومبیل میتوان برد .
حصار آقا شمسعلی - hasâr-âqâ-cams-ali - ده ازدهستان چهار بلوک بخش سیمینه رود شهرستان همدان .
۳ ک جنوب خاوری همدان .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۵۲۵ - شیعه - ترکی وفارسی .
آب ازچشمه و رودخانه درمرادبیک - محصول غلات حبوبات لبنیات انگور - شغل زراعت وگله داری - صنایع دستی زنان گلیم بافی - راه اتومبیل رو .
حصار دیزج - hasâr-dizaj - ده ازدهستان چهار بلوک بخش سیمینه رود شهرستان همدان .
۳ ک شمال باختر همدان - ۱ ک شمال شوسه همدان به کرمانشاه .
دشت - سردسیر - سکنه ۱۱۰۵ - شیعه - ترکی وفارسی .
آب ازچشمه ورودخانه عباس آباد - محصول غلات لبنیات انگور حبوبات - شغل زراعت وگله داری - صنایع دستی زنان گلیم بافی - راه اتومبیل رو .
حصار سفید - hasâr-sefid - ده ازدهستان حومه بخش مرکزی شهرستان کرمانشاه .
۸/۵ ک خاور کرمانشاه - ۲ ک خاور راه قدیم کرمانشاه بیستون
دشت - سردسیر - سکنه ۶۰۰ - شیعه - کردی فارسی .
آب از قنات - محصول غلات حبوبات چغندرقند صیفی تریاک مختصر میوجات و قلمستان - شغل زراعت وگله داری - از راه قدیم اتومبیل میرود .
حصار سفید به نام دیگر آن عباس آباد مراجعه شود .
حصار عبدالهادی - hasâr-abdol-hâdi - ده ازدهستان چهار بلوک بخش سیمینه رود شهرستان همدان .
۲ ک شمال شهر همدان - ۱ ک شوسه همدان تهران
جلگه - سردسیر - سکنه ۱۰۹۷ - شیعه - فارسی .
آب از قنات - محصول غلات حبوبات قلمستان - شغل زراعت - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه اتومبیل رو .
حصار قره باغی - hasâr-qare-bâqi - ده از دهستان چهار بلوک بخش سیمینه رود شهرستان همدان .
۱۹ ک جنوب باختری قصبه بهار - ۸ ک جنوب شوسه همدان کرمانشاه
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۷۰ - شیعه - ترکی فارسی .

آب ازچشمه-محصول انگور غلات لبنیات صیفی- شغل زراعت گله‌داری
صنایع دستی زنان قالی بافی-راه مالرو.

حقه - haqqe -ده از دهستان ییلاق بخش حومه شهرستان سنندج.
۱۵ک شمال خاوری سنندج-۵ک سراب سوره .
کوهستانی-سردسیر-سکنه ۱۰۰-سنی

حکمت آباد - hekmat-âbâd - ده ازدهستان حومه بخش مرکزی شهرستان کرمانشاه .
۷/۵ک شمال کرمانشاه-۱/۵ک باخترشوسه کرمانشاه طاق بستان.
دشت-سردسیر-سکنه ۱۰۰-شیعه-کردی فارسی.
آب ازسراب طاق بستان-محصول غلات صیفی حبوبات چغندر قند لبنیات مختصر میوه‌جات .
شغل زراعت گله‌داری-تا نزدیکی آبادی ازچقاکبود اتومبیل میتوان برد.
باین ده قلعه حکیم باشی نیزمیگویند .

حلوائی - halvâi -ده ازدهستان نجف آباد شهرستان بیجار.
۲ک باخترشهر بیجار-کنارراه اتومبیل رو بیجار سنندج.
تپه ماهور-سردسیر-سکنه ۴۷۵-شیعه-کردی.
آب ازچشمه وقنات - محصول غلات لبنیات-شغل زراعت گله‌داری.
صنایع دستی زنان قالیچه گلیم جاجیم بافی-دبستان دارد.
راه مالرو.

حلوان - halvân - ده ازدهستان ژاوه‌رود بخش حومه شهرستان سنندج .
۲۴ک جنوب باخترسنندج-۵ک باخترتخته.
کوهستانی-سردسیر-سکنه ۳۳۰-سنی-کردی.
آب ازچشمه- محصول غلات لبنیات-شغل زراعت گله‌داری وراه مالرو.

حلول - halul - ده از دهستان ولدبیگی بخش ثلاث شهرستان کرمانشاهان .
۱۴ک جنوب خاوری نهرآب-۶ک نیرش.
کوهستانی-سردسیر-سکنه ۲۵۰-سنی-کردی.
آب ازچشمه ها-محصول غلات لبنیات میوجات برنج ذرت- شغل زراعت گله‌داری-راه مالرو.
۵۰ نفرازساکنین زمستان برای تعلیف احشام گرمسیردهستانهای سر قلعه وجیگران میروند .
دردومحل بفاصله یک کیلومترواقع حلول علیا وسفلی نامیده میشوند .

حمزه قرنیان - homze-qarniyân - ده کوچکی است از دهستان میرده بخش مرکزی شهرستان سقز.
۴۰ک جنوب باختری سقز-۳ک شوسه سقز به بانه .
کوهستانی-سردسیر-سکنه ۴۰ نفر.

حمزه‌لان - hamzelân - ده کوچکی است ازدهستان دشت طال بخش بانه شهرستان سقز.
۲۴ک شمال باختری بانه-۲ک سیاه حومه.
کوهستانی-سردسیر-سکنه ۵۰-سنی-کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات توتون ومحصولات جنگلی
شغل زراعت تهیه زغال-راه مالرو.

حمزه‌لو - hamzelu - ده ازدهستان کمازان شهرستان ملایر.
۲۴ک جنوب خاوری شهرملایر-۱ک جنوب راه شوسه ملایر به اراک.
کوهستانی - معتدل مالاریائی - سکنه ۶۶۰ - شیعه - فارسی.
آب ازچشمه و قنات - محصول غلات دیم - شغل زراعت
صنایع دستی زنان قالی بافی-راه مالرو.
دردومحل بفاصله یک کیلومترواقع حمزلو بالاو پائین نامیده میشود
سکنه بالا ۳۱۰ نفراست.

حمیل - homeyl -ده ازدهستان منصوری بخش مرکزی شهرستان شاه آباد .
۳۱ک جنوب خاوری شاه آباد -کناررودخانه راوند .
دشت - سردسیر - سکنه ۳۷۷-شیعه-کردی فارسی.
آب ازرودخانه شیان وراوند-غلات حبوبات چغندر قند لبنیات
شغل زراعت گله‌داری-راه مالرو.
تابستان ازطریق پلنگ گرد اتومبیل میتوان برد .

حمیل آباد - hamil-âbâd - ده ازدهستان قلقل رود شهرستان تویسرکان .
۱۸ک جنوب شهرتویسرکان - ۸ک شمال رودخانه خرم آباد ملایر.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۸۶۴ - شیعه-کردی فارسی .
آب ازقنات محصول غلات دیمی تریاک لبنیات.
شغل زراعت وگله‌داری-راه مالرو.
ازطریق فرسفج گردنهٔ حاجینو پیرغیب اتومبیل میتوان برد.
قلعه خرابه قدیمی بنام قلعهٔ ترکمن دارد .

حوض خله - howz-xole -ده کوچکی است ازدهستان جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج.
۴۹ک جنوب خاوری پاوه -۸ک جنوب راه اتومبیل رو کرمانشاه پاوه
۳ک قلعه جوانرود .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۵ نفر.

حوض قراخان - howz-qarâ-xân - بنام دیگرآن میل سفید مراجعه شود .

حومه باوندپور - hume-bâvand-pur - نام یکی از دهستانهای بخش مرکزی شهرستان شاه آباد و حوزه ۳ آمار باوند پور است.
قراء این دهستان اطراف شهرشاه آباد درطول وطرفین شوسه شاه آباد بکرمانشاه واقع شده - هوای آن سردسیر است .
آب قراء ازچشمه ها وزه آب رودخانه - محصول عمده غلات حبوبات لبنیات-شغل سکنه زراعت وگله‌داری است .
از۵۶ آبادی تشکیل شده جمعیت آن درحدود ۱۵هزارنفرزبان مادری

کردی و اکثر بفارسی آشنا هستند . مذهب مسلمان شیعه اثنی عشری است
راه شوسه کرمانشاه شاه آباد قصرشیرین از وسط دهستان میگذرد
بعلاوه برای حمل چغندر باکثر قراء راه فرعی اتومبیل رو دارد

حیاثوند - hayâsavand - ده از دهستان عثمانوند بخش مرکزی کرمانشاه .
۴۷ ك جنوب خاوری کرمانشاه - ۳ ك سرجوب .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۰۰ - شیعه - لکی کردی فارسی
آب از رودخانه آهوران و چشمه - غلات لبنیات تریاك
شغل زراعت گله داری - راه مالرو .

حیدر آباد - heydar- âbâd - ده از دهستان میش خاص بخش بدره شهرستان ایلام .
۲۶ ك جنوب خاور ایلام - ۵ ك شمال راه مالرو بدره به ایلام
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۰۰ - شیعه - کردی .
آب از هفت آب - محصول غلات لبنیات توتون تریاك - شغل زراعت و گله داری

حیدر آباد - ده ازدهستان کلیائی بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان .
۲۹ ك شمال باختر سنقر - ۲ ك ورداران .
دامنه کنار گاورود - سردسیر - سکنه ۱۴۵ - شیعه - کردی فارسی .
آب از چشمه و رودخانه سایه کر - محصول غلات حبوبات تریاك شغل زراعت - جاجیم پلاس بافی - تابستان از ورداران اتومبیل میتوان برد .

حیدر آباد - ده از دهستان چمچمال بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان .
۲۱ ك جنوب باختری صحنه - ۲ ك خاور شوسه کرمانشاه به سنقر .
دشت - سرد معتدل - سکنه ۱۶۰ - شیعه - کردی فارسی .
آب از رودخانه دینور - محصول غلات برنج تریاك حبوبات شغل زراعت - راه مالرو .

حیدر آباد - ده از دهستان بیلوار بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان - ۲/۵ ك جنوب مرزبانی .
دشت دره - سردسیر - سکنه ۱۳۰ - شیعه - کردی فارسی .
آب از چم داشتی - محصول غلات تریاك پنبه حبوبات لبنیات صیفی کاری شغل زراعت - صنایع دستی قالیچه گلیم جاجیم بافی - راه مالرو - درفصل خشکی ازمرزبانی اتومبیل میتوان برد .

حیدر آباد - ده از دهستان اوباتو بخش دیواندره شهرستان سنندج ۵۰ ك شمال دیواندره ۳ ك تازه آباد .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۲۰ - سنی - کردی .
آب ازچشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات - شغل زراعت گله داری راه مالرو .

حیدر آباد - ده از دهستان کلیائی بخش اسد آباد شهرستان همدان
۲۱ ك شمال باختری قصبه اسد آباد - ۱ ك نادر آباد .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۰۱ - شیعه - کردی .
آب از قنات - محصول غلات لبنیات توتون .
شغل زراعت و گله داری - صنایع دستی زنان جاجیم بافی - راه مالرو .

حیدر دیده بان - heydar-didabân - ده از دهستان قراتوره بخش دیواندره شهرستان سنندج .
۴۰ ك شمال دیواندره - ۷ ك شمال قالوچه .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۲۰ - سنی - کردی .
آب از رودخانه و چشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات - شغل زراعت گله داری - راه مالرو .

حیدره - heydare - بنام دیگر آن هیجده دره مراجعه شود .

حیدره قاضی خان - heydare-qâzi-xân - ده از دهستان چهار بلوك بخش سیمینه رود شهرستان همدان .
۱۸ ك جنوب باختری قصبه بهار - ۷ ك جنوب شوسه همدان به کرمانشاه .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۴۵۰ - شیعه - فارسی و ترکی
آب ازچشمه - محصول - توتون لبنیات غلات - شغل زراعت و گله داری راه مالرو .

حیران - heyrân - ده ازدهستان شراء بخش سیمینه رود شهرستان همدان
۳۳ ك خاوری همدان - ۱۵ ك شمال خاوری شوسه همدان به ملایر
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۵۸۰ - شیعه - ترکی فارسی
آب ازچشمه - محصول . غلات لبنیات - انگور .
شغل زراعت و گله داری صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو

حیله - hile - ده از بخش ارکواز شهرستان ایلام .
۲۸ ك جنوب قلعه دره - کنار راه مالرو زرین آباد
کوهستانی - معتدل - سکنه ۹۷ - شیعه - کردی لری
آب ازرودخانه شور - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت و گله داری راه مالرو - چادرنشین هستند .

حیوند - hayavand - نام تیره ایست از دهستان حومه بخش کرند شهرستان شاه آباد درحدود ۱۹۰ نفرهستند و شغل آنها گله داری است تابستان حدود مزرعه کوکاب واقع درجنوب باختری کرند ساکن زمستان گرمسیرحدود و قصرشیرین میروند .

حیوند - ده از دهستان شیروان بخش شیروان چرداول شهرستان ایلام .
۲۵ ك جنوب چرداول - ۹ ك جنوب راه اتومبیل روشیروان .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۱۰ - شیعه - کردی .
آب ازچشمه داربند - محصول غلات پنبه لبنیات حبوبات شغل زراعت و گله داری .

خ

خاپوره‌ده-xâpure-deh- ده‌ازدهستان میرده‌بخش مرکزی شهرستان سقز .

۲۴ك جنوب باختری سقز-۲ك باختر شوسه سقز به بانه .

کوهستانی -سردسیر -سکنه۶۰ - سنی- کردی .

آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات توتون - شغل زراعت گله‌داری راه مالرو.

خارکش-xâr-kac-ده‌ازدهستان کنگاور بخش کنگاور شهرستان کرمانشاهان .

۱۳ك باختر کنگاور-۳ك قره‌کزلو.

کوهستانی - سردسیر-سکنه۱۴۵ - شیعه -کردی فارسی .

آب از چشمه - محصول غلات مختصر قلمستان میوجات تریاك- شغل زراعت -راه‌مالرو .

خاصعلی-xâs-ali- بصالح‌آباد مرکز بخش صالح آباد شهرستان ایلام مراجعه شود.

خاك‌روزی- xâk-ruzi- ده‌ازدهستان حسین‌آباد بخش حومه شهرستان سنندج .

۳۲ك شمال باختر سنندج -۱۲ك دوویسه .

کوهستانی - سردسیر-سکنه۴۰ - سنی- کردی.

آب ازرودخانه‌و چشمه -محصول غلات حبوبات لبنیات- شغل زراعت راه‌مالرو .

خاکریز-xâk-riz- ده‌ازدهستان افشار بخش‌اسدآباد شهرستان همدان.

۳ك باختر قصبه اسدآباد -کنارراه فرعی‌اسدآباد به‌آجین .

جلگه- سردسیر- مالاریائی - سکنه۲۲۴۶- شیعه -ترکی فارسی .

آب‌از۳رشته قنات‌ورودخانه شهاب‌بوجین-محصول‌غلات انگور لبنیات صیفی - شغل زراعت وگله داری - صنایع دستی زنان قالی بافی راه اتومبیل‌رو - یك‌دبستان ۱۲ باب‌دکان دارد .

قالیچه‌های بافت این‌ده‌در بخش‌اسدآباد بخوبی‌مشهوراست‌تپه مصنوعی ازآثارابنیه‌قدیمه دارد .

خاکو-xâku-ده‌ازدهستان چهاربلوك بخش‌سیمینه‌رود شهرستان همدان ـــ ۹ك جنوب همدان.

کوهستانی - سردسیر - سکنه۳۱۸- شیعه -فارسی.

آب ازچشمه ورودخانه محلی- محصول غلات حبوبات لبنیات مختصر میوه‌جات -شغل‌زراعت وگله‌داری -صنایع دستی‌زنان قالیچه‌گلیم بافی.

راه‌مالرو .

خاکی‌بیگ-xâki-beyg- ده‌ازدهستان اوباتو بخش دیواندره شهرستان سنندج .

۳۴ك شمال‌دیواندره -۱۲ك جنوب خاورکرفتو.

کوهستانی - سردسیر- سکنه۲۱۰- سنی -کردی .

آب‌ازرودخانه وچشمه - محصول‌غلات حبوبات لبنیات توتون - شغل زراعت وگله داری - صنایع‌دستی زنان جاجیم بافی. راه مالرو.

خالصه - xâlese - یکی ازدهستانهای بخش مرکزی شهرستان کرمانشاه - این دهستان در شمال باختر کرمانشاه از ۶ الی ۴۵ کیلومتری واقع خلاصه اطلاعات‌جغرافیائی آن بشرح زیراست .

حدود - ازطرف شمال‌بدهستان میان دربند - ازطرف باختر دهستان سنجابی‌ازطرف جنوب دهستان‌ماهیدشت - ازطرف خاوربدهستانهای پای روند ومیاندربند .

آب وهوا - هوای دهستان‌مانند سایردهستانهای حومه‌کرمانشاه سرد معتدل وسالم است .

ارتفاعات - دراین دهستان سه رشته‌کوه بطورمشخص مشاهده میشود

۱- ارتفاعات جنوبی- دنباله ارتفاعات جنوبی‌شهرکرمانشاه بطرف شمال باخترممتد وبتدریج‌از ارتفاع آن کاسته شده‌بالاخره درباختر آبادی دارود رفش‌ومحل اتصال‌رودخانه قره سو برودخانه مرك با زمین یکسان‌وتمام میشود . اسامی‌قلل‌از کرمانشاه بشمال‌باختر عبارتنداز قله سیاه‌کمر بارتفاع ۱۷۲۰- قله تنوردول ۱۶۹۱ - داردرفش۱۵۱۱و گردنه نعل شکن ۱۴۱۸ متراست .

۲- ارتفاعات وسط دهستان -کوه زیارت‌ویس‌تقریباً دروسط دهستان واقع وازشاه گدار وسمگان شروع شده درسراب سیونان با زمین یکسان میشود ارتفاع قله‌آن ازدریا ۱۸۶۸متروزیارتگاهی درروی قله‌آن وجود دارد .

۳- ارتفاعات شمالی دهستان - ارتفاعات شمالی مرتفعتر ازدو رشته مذکوراست از ارتفاعات شمالی روانسر منشعب درشمال صفی‌آباد و

محل معروف بقلمبر برودخانه رازآور منتهی میشود. قله بلند و پرتگاهی آن بنام کوه خورین ۲۴۷۴ متراز سطح اقیانوس مرتفع است.
رودخانه- رودخانه قرهسو پس از گذشتن از بخش روانسر در محلی مشهور بشاه‌گدار وارد این دهستان شده درسراب خشکه از این دهستان خارج میگردد از آب آن بواسطه گودی جز آشامیدن استفاده دیگری نمیشود.
رود خانه رازآور که حد طبیعی این دهستان با دهستان میان دربند است از دهستان مذکور به این دهستان وارد و در محل مشهور بدو آب قرانچی برودخانه قره سوملحق و برخی از قراء دهستان رامشروب می‌نماید.
راه - راه شوسه کرمانشاه بروانسر تقریباً ازوسط این دهستان شمال وموازی رودخانه قرهسو میگذرد.
راه فرعی کرمانشاه بسنجابی ازدامنه شمالی ارتفاعات جنوبی دهستان عبورمینماید ملاوه بواسطه مسطح بودن اراضی در فصل خشکی اتومبیل بتمام آبادیهای دهستان میتوان برد.
آب قراء دهستان اکثراز چاه برخی چشمه وقنات است - محصول عمده دهستان غلات حبوبات دیمی لبنیات وسایرمحصولات دامی است.
این دهستان از ۲۹ آبادی بزرگ وکوچك تشکیل شده جمعیت آن در حدود ۳۲۰۰ نفرو قراء مهم بشرح زیراست.
دوچقا - گلالی - گرواند - عمرمل - کوسه وند - چقازرد - دائی چی مهدی آباد - شاهین - باباجان - سراب نیلوفر.
زبان مادری ساکنین دهستان کردی وعموماً بفارسی آشنا ومذهب اسلام شیعه اثنی‌عشری است.

خالصه - نام یکی از دهستانهای بخش مرکزی شهرستان قصرشیرین این دهستان درجنوب باختری قصرشیرین بین مرز ایران وعراق و رودخانه الوند واقع شده راه شوسه قصرشیرین بخسروی تقریباً ازوسط آن میگذرد موقعیت طبیعی دهستان تپه ماهور- هوای آن گرمسیر- آب قراء قسمتی از رودخانه الوند وقسمتی از چاه وچشمه تامین‌شده محصول عمده آن غلات دیم لبنیات است- این دهستان از ۱۷ آبادی کوچك تشکیل شده جمعیت آن درحدود ۱۸۰۰ نفروقراء مهم آن بشرح زیراست
خسروی که درانتهای باختری کشور کنارمرزایران وعراق- قلعه سبزی درکنارشوسه قصرشیرین به خسروی — خراطها کنار رودخانه الوند و گرصدف.

خالق وردی -xâleq-verdi- ده‌ازدهستان مهربان بخش کبودراهنك شهرستان همدان.
۵۵ك شمال باختر قصبه کبودراهنگ- ۸ك خاورشوسه همدان بیجار.
تپه ماهور- سردسیر - سکنه ۳۷۸ شیعه - ترکی وکردی.
آب از قنات - محصول غلات دیم لبنیات جزئی انگور - شغل زراعت وگله داری - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو- تابستان از کیتواتومبیل میتوان برد.

خالوان -xâluvân- ده‌از بخش سنجابی شهرستان کرمانشاهان
۵ك جنوب کوزران - باختر راه فرعی کوزران به چهارزبر.
دشت - سردسیر- سکنه ۱۵۰ - مسلمان - کردی فارسی.
آب ازچاه وقنات - محصول غلات حبوبات دیم لبنیات سبزی صیفی ومیوجات - شغل گله‌داری - راه‌مالرو - تابستان اتومبیل میتوان برد.

خالوخالو -xâlu-xâlu- ده ازدهستان گیلان بخش شهرستان شاه‌آباد.
۲ك شمال باختر گیلان - کنارشوسه گیلان به قصرشیرین.
دشت - گرمسیر مالاریائی - سکنه ۱۰۰ - شیعه - کردی فارسی.
آب ازرودخانه گیلان - محصول غلات برنج حبوبات پنبه صیفی تریاك لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو - ازطایفه کلهر هستند.

خاله بازه -xâle-bâze- ده‌ازدهستان خورخوره بخش دیواندره شهرستان سنندج.
۵۴ك باختردیواندره- بین عزیزآباد - گاوکچ.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۴۸ - سنی - کردی.
آب ازچشمه- محصول غلات حبوبات - شغل زراعت وگله‌داری - صنایع دستی زنان جاجیم بافی - راه مالرو.

خامسان - xâmesân - ده ازدهستان گاورود بخش کامیاران شهرستان سنندج.
۳۶ك شمال خاورکامیاران - ۱۰ك خاورشوسه کرمانشاه سنندج.
دامنه - سردسیر - سکنه ۱۴۵۰ - سنی - کردی.
آب از چشمه - محصول غلات توتون پشم روغن انگور گردو عسل شغل زراعت گله‌داری باغداری - راه مالرو- دبستان دارد.

خان آباد -xân-âbâd- ده‌ازدهستان حاجیلو بخش کبودراهنك شهرستان همدان.
۴ك جنوب خاورکبودراهنك - کنارراه اتومبیل‌رو کبودراهنك بشوسه.
جلگه - سردسیر- سکنه ۷۰۰ - شیعه - ترکی.
آب ازدوچشمه ورودخانه محلی- محصول غلات لبنیات حبوبات انگور شغل زراعت وگله داری - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه اتومبیل رو.

خان آباد - ده‌ازدهستان خدابنده‌لو بخش قروه شهرستان سنندج.
۳۰ك جنوب گل تپه - ۱۲ك باخترشوسه همدان بیجار.
کوهستانی - سردسیر- سکنه ۴۰۰ شیعه - ترکی فارسی.
آب ازچشمه- محصول غلات مختصرا انگور وصیفی لبنیات حبوبات - شغل زراعت گله داری - راه مالرو- تابستان ازطریق خلیل کرد اتومبیل میتوان برد.

خان آباد - ده‌ازدهستان حومه بخش شهرستان ملایر.
۲۵ك شمال شهرملایر - ۱۲ك شمال باختری راه اتومبیل‌رو به‌شاوه اراك.
جلگه- معتدل مالاریائی - سکنه ۱۹۳ - شیعه - ترکی فارسی.
آب از قنات - محصول غلات انگور- شغل زراعت وگله داری- صنایع دستی زنان قالی بافی - راه‌مالرو.

خان آباد - ده‌ازدهستان بیلوار بخش کامیاران شهرستان سنندج.

٥١ك شمال باختر کامیاران -٣ك شمال باختری پنجه قوی.
کوهستانی - سردسیر- سکنه ١٦٥- سنی- کردی.
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله داری
راه مالرو .

خان آباد - ده ازدهستان ییلاق بخش قروه شهرستان سنندج .
٤٥ك شمال باختر قروه -٤ك نیاز آباد .
دامنه - سردسیر- سکنه ١٣٠- سنی -کردی .
آب ازچشمه- محصول غلات لبنیات -شغل زراعت گله داری-صنایع دستی
زنان جاجیم کلیم بافی - راه مالرو .

خان آباد - ده از دهستان پیرتاج بخش حومه شهرستان بیجار
٣٣ك جنوب خاوری بیجار - ١ك باختر رودخانه تلوار .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ١٣٠ - شیعه- کردی فارسی ترکی.
آب از رودخانه تلوار و چشمه - محصول غلات لبنیات جزئی
انگور - شغل گله داری -راه مالرو باین ده خزینه میگویند.

خان آباد - ده از دهستان گل تپه فیض اله بیگی بخش مرکزی
شهرستان سقز.
٢٧ك خاور سقز- ٧ك شمال شوسه سقز -سنندج.
کوهستانی - سردسیر-سکنه ٧٠-سنی-کردی.
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات توتون - شغل زراعت گله داری
راه مالرو .

خان آباد - ده کوچك از دهستان شراء بخش سیمینه رود شهرستان
همدان .
٦٤ك جنوب خاوری همدان -کنار رودخانه قبروچای-سکنه ١٥ نفر .

خانباغی- xân-bâqi ده از دهستان گاوبازه شهرستان بیجار
٢٨ك جنوب باختری پیرتاج - ٢ك خاور شوسه بیجار-همدان.
تپه ماهور - سردسیر - سکنه ٦٨٠ - شیعه- ترکی کردی فارسی.
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله داری
صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی- راه مالرو.

خان پری- xân-pari - ده از بخش دره شهر شهرستان ایلام.
١٤ك شمال باختری دره شهر -کنار راه مالرو ایلام .
کوهستانی-گرمسیر - سکنه ١٧٣ - شیعه-لری-لکی.
آب از رودخانه صیمره - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت و
گله داری - صنایع دستی قالی بافی - راه مالرو .

خانجمال- xân-jamâl - ده از دهستان قلعه گری بخش سنقر
وکلیائی شهرستان کرمانشاهان .
١٥ك شمال سنقر -کنار راه فرعی سنقر بخسرو آباد.
دشت - سردسیر-سکنه ٥٨٠ - شیعه -کردی و فارسی.
آب ازرودخانه گاورود- محصول غلات حبوبات قلمستان تریاك توتون
قلمستان انگور .
شغل زراعت - صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم پلاس بافی.
در دومحل نزدیك هم واقع به خانجمال محبعلی خان یا پناهی وخانجمال
بیگوند یا امجدی مشهور - سکنه اولی ٣٣٥ نفراست ازطریق دو
هبای و پلنگین اتومبیل میتوان برد .

خان حصاری - xân-hasâri - ده از دهستان یشخوز بخش
رزن شهرستان همدان .
٤٥ك جنوب خاوری قصبه رزن - ١ك شمال راه عمومی فامنین به
نوبران
جلگه - معتدل مالاریائی - سکنه ١٦٢ - شیعه- ترکی .
آب از قنات - محصول غلات - شغل زراعت - راه مالرو و تابستان
اتومبیل میتوان برد .

خاندانقلی - xânedân-qoli - ده از دهستان ییلاق بخش
قروه شهرستان سنندج .
٧٦ك شمال باختر قروه - ١٠ك شمال باختری چشمه منتش.
دشت - سردسیر - سکنه ٣٥٠ - سنی-کردی .
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله داری.
صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی- راه مالرو.

خانقاه- xâneqâh - ده از دهستان اورامان لهون بخش پاوه
شهرستان سنندج
٣ك جنوب باختر پاوه -٢ك خاور راه اتومبیل رو پاوه به رواسر
کوهستانی - سردسیر - سکنه ٧٥٠ - سنی-کردی و فارسی.
آب از رودخانه شمشیر و چشمه - محصول غلات انواع میوجات
لبنیات عسل-شغل زراعت گله داری و مکاری - راه مالرو.

خانقاه - ده ازدهستان بیلوار بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان
١٩ك شمال خاوری دیزگران - ٦ك کیوبان .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ٥٨٥ - سنی-کردی و فارسی .
آب ازچشمه وزه آب رودخانه محلی - غلات حبوبات لبنیات تریاك
توتون قلمستان - شغل زراعت .
صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی - راه مالرو . تابستان
از طریق سنقر لنجاب اتومبیل میتوان برد.
درسه محل بفاصله ٢ الی ٤ کیلومتر واقع به علیا وسطی سفلی مشهور
سکنه علیا ١١٠ وسطی ٢٦٠ نفراست .

خانقاه- ده از دهستان ژاوه رود بخش حومه شهرستان سنندج .
٢٩ك جنوب باختری سنندج - ٢ك جنوب باختر درویشان.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ١٦٠ - سنی -کردی.
آب از چشمه -محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله داری -
راه مالرو .

خانقاه - ده از دهستان اورامان بخش رزاب شهرستان سنندج.
١ك شمال رزاب -سرراه اتومبیل رومریوان به رزاب .
کوهستانی - معتدل -سکنه ٥٠ نفر - سنی -کردی.
آب از چشمه - محصول غلات - لبنیات توتون .
شغل زراعت وگله داری - راه مالرو.

خانقاه - ده کوچکی است از دهستان حسن آباد بخش حومه شهرستان سنندج .
۵ك جنوب سنندج - سکنه ۴۵ نفر.

خانقاه جوجو - xâneqâh-juju -ده از دهستان کلاترزان بخش رزاب شهرستان سنندج .
۲۴ك شمال خاور رزاب — ۱۵ك جنوب باختر شوسه سنندج مریوان.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۰۰ - سنی - کردی .
آب چشمه - محصول غلات توتون لبنیات.
شغل زراعت گله‌داری و ذغال فروشی - راه مالرو.

خانقاه حسن گاو گیر - xâneqâh-hasan-gâv-gir
ده کوچك از دهستان کلاترزان بخش رزاب شهرستان سنندج.
۳۴ك شمال خاور رزاب — ۶ك شوسه مریوان سنندج .
سکنه ۵۰ نفر .

خانقاه شیخ - xâneqâh-ceyx - ده از دهستان کل تپه فیض اله بیگی بخش مرکزی شهرستان سقز.
۲۵ك خاور سقز - ۳ك شمال شوسه سقز به سنندج .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۲۰ - سنی - کردی .
آب از چشمه قنات - محصول غلات لبنیات توتون - شغل زراعت گله‌داری راه اتومبیل رو .

خان کندی - xân-kandi -ده از دهستان سیاه منصور شهرستان بیجار .
۳۵ك باختر حسن آباد سوگند - ۲۰ کله زان .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۴۰ - شیعه — ترکی .
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله‌داری.
صنایع دستی زنان قالیچه وجاجیم بافی - راه مالرو .

خانم آباد - xânom-âbâd - ده ازدهستان میان دربند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۴۳ك شمال باختری کرمانشاه - کنار شوسه سنندج .
دشت - معتدل - سکنه ۱۵۰ - شیعه - کردی فارسی .
آب از رودخانه ومنجه - محصول غلات حبوبات چغندر قند تریاك توتون شغل زراعت - راه مالرو .

خانم آباد - ده از دهستان بیلوار بخش کامیاران شهرستان سنندج .
۳ ك جنوب خاوری کامیاران - ۱/۵ك خاور شوسه کرمانشاه به سنندج دامنه - سردسیر - سکنه ۱۰۹ - سنی - کردی.
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله داری - راه اتومبیل رو .

خانم آباد -ده ازدهستان ولدبیگی بخش ثلاث شهرستان کرمانشاهان
۳۲ ك خاور نهر آب - ۱۲ك روانسر.
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات توتون حبوبات.
شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو - تابستان از طریق سنجابی اتومبیل میتوان برد - ساکنین از طایفه ولدبیگی هستند

خانم شیخان - xânom-ceyxân -ده ازدهستان مرکزی بخش مریوان شهرستان سنندج .
۲۷ك شمال باختری دژشاهپور — ۱ك مرز ایران عراق.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۴۰ - سنی - کردی.
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات توتون - شغل زراعت - راه مالرو. از طریق باشه در فصل خشکی اتومبیل میتوان برد .
پاسگاه مرزبانی دارد .

خانم کهنه - xânom-kohne - ده کوچکست از دهستان مرکزی بخش مریوان شهرستان سنندج .
۲۵ك شمال باختری دژشاهپور - سکنه ۲۰ نفر.

خانه بیگی - xâne-beygi - ده از دهستان باوندپور بخش مرکزی شهرستان شاه آباد .
۳۵ ك شمال خاوری شاه آباد - ۱ك ده پیر.
دشت — سردسیر — سکنه — ۱۸۰ — شیعه — کردی فارسی.
آب از نهر کاشنبه - غلات چغندر قند حبوبات لبنیات - شغل زراعت و مختصر گله داری - راه فرعی از طریق چهار زبر دارد.

خانه خدا - xâne-xodâ -ده از دهستان میان دربند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۲۹ك شمال کرمانشاه - ۳ك خاور شوسه کردستان .
کوهستانی — سردسیر — سکنه ۹۰ — شیعه — کردی فارسی.
آب از چشمه — محصول غلات حبوبات دیمی لبنیات — شغل زراعت راه مالرو.

خانیله - xânile — ده از بخش روانسر شهرستان سنندج.
۹ك جنوب باختر روانسر - ۳ك باختر راه فرعی روانسر به سنجابی دامنه - سردسیر - سکنه ۱۰۰ - سنی - کردی.
آب از چشمه - محصول غلات دیم لبنیات - شغل زراعت گله داری .
راه مالرو - تابستان اتومبیل میتوان برد .

خاو - xâv - ده کوچکیست ازدهستان مرکزی بخش مریوان شهرستان سنندج .
۲۲ ك شمال باختری دژ شاهپور - سکنه ۳۰ نفر.

خاور آباد - xâvar-âbâd -ده ازدهستان خسرو آباد شهرستان بیجار .
۴ك جنوب خاوری شهر بیجار — ۲ك شوسه بیجار - همدان.
کوهستانی — سردسیر — سکنه ۷۰ — شیعه — کردی .
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله داری - قالیچه جاجیم گلیم بافی - راه مالرو.

خاوکه - xâveke - ده از بخش سنجابی شهرستان کرمانشاه.
۳۵ك جنوب کوزران - ۳ك راه فرعی شاه آباد به گهواره.

کوهستانی- سردسیر – سکنه ۲۰۰ – مسلمان-فارسی کردی.
آب از چشمه – محصول غلات حبوبات دیم لبنیات – شغل گله داری جزئی زراعت – راه مالرو-تابستان اتومبیل میتوان برد- زمستان اکثر سکنه برای تعلیف احشام گرمسیر حدود نفت شاه میروند .

خبر ارخی -xabar-arxi- ده از دهستان مهربان بخش کبودراهنك شهرستان همدان.
۴۴ ك شمال باختری قصبه کبودراهنك – ۱۵ ك خاور شوسه همدان بیجار .
تپه ماهور – سردسیر – سکنه ۶۸۷ – شیعه – ترکی.
آب از قنات -محصول غلات لبنیات انگور – شغل زراعت و گله داری صنایع دستی زنان قالی بافی -راه مالرو – تابستان از طریق سراب اتومبیل میتوان برد.

خپکه - xepeke – ده از دهستان شیان بخش مرکزی شهرستان شاه آباد .
۳۳ ك خاور شاه آباد- ۲ ك شاهی.
دامنه – سردسیر – سکنه ۳۲۲ -شیعه – کردی فارسی .
آب از رودخانه شوهان – محصول غلات لبنیات چغندر قند -شغل زراعت راه مالرو-زمستان از قلعه شیان اتومبیل میتوان برد

ختکه - xotke – ده از دهستان کفرآور بخش گیلان شهرستان شاه آباد .
۲۸ ك شمال خاوری گیلان – کنار راه فرعی کل کش به قیطول.
دشت- معتدل – سکنه ۱۰۰- مسلمان-کردی.
آب از چاه – محصول غلات دیم لبنیات-شغل زراعت گله داری-از طایفه منیشی اهل کلهر هستند.

خجك – xajak – ده کوچکی از دهستان آلوت بخش بانه شهرستان سقز .
۲۶ ك باختری سقز- ۲ ك گورهدار- ۶ ك مرز عراق-سکنه ۲۰ نفر.

خدائی – xodâi -ده از دهستان گاو بازه شهرستان بیجار.
۱۵ ك جنوب خاوری پیرتاج-کنار راه مالرو شاهکدار به گاو بازه
تپه ماهور- سردسیر- سکنه ۲۳۰ -شیعه -ترکی.
آب از چشمه – محصول غلات لبنیات- شغل زراعت گله داری-صنایع دستی زنان قالیچه گلیم جاجیم بافی – راه مالرو .

خدابخش آباد - xodâ-baxc-âbâd -ده از بخش دره شهر شهرستان ایلام .
۹ ك باختری دره شهر-کنار راه مالرو ایلام.
کوهستانی -گرمسیر – سکنه ۲۷۵ شیعه – لکی.
آب از رودخانه صیمره – محصول غلات تریاك لبنیات – شغل زراعت و گله داری -صنایع دستی قالی بافی – راه مالرو.

خدابنده لو-xodâ-bnadelu -نام یکی از دهستان های بخش قروه شهرستان سنندج .
این دهستان درانتهای شمال باختری شهرستان واقع خلاصه اطلاعات جغرافیائی آن بشرح زیر است .
حدود – ازطرف شمال بدهستان مهربان از بخش کبودراهنگ شهرستان همدان- ازطرف خاور بدهستان حاجیلو از بخش کبودرآهنگ-ازطرف جنوب بدهستان چهاربلوك بهار شهرستان همدان-ازطرف باختر دهستان اسفندآباد بخش قروه شهرستان سنندج .
وضع کلی طبیعی- دهستان خدابنده لو فلات مرتفعی است که متجاوز از ۱۸۵۰ متر ارتفاع دارد واکثر قراء درارتفاع بیش از دو هزار متری قرار گرفته منطقه ایست کوهستانی خاکی باشیب ملایم وهوای آن سردسیر سالم زمستانهای طولانی و تابستان آن معتدل است .
راه شوسه همدان به بیجار از این دهستان میگذرد آبادی های آغجه خرابه – حسن قشلاقی- میهمله – سوباشی – گل تپه -آلان و سلیم سرای کنار شوسه واقع شده و بواسطه مسطح بودن اراضی و شیب ملایم تابستان ازشوسه مذکور به اکثر قراء مهم دهستان اتومبیل رفت و آمد می نماید .
ارتفاعات شمال خاوری دهستان اسفندآباد که جهت آن ازشمال باختر بجنوب خاور است ازاین دهستان میگذرد بلندترین قله آن کوه بیک داغ – کوه سوباشی-کوه حاجتگاه نامیده میشوند و قراء خدابنده لو دردره های شمال خاوری قسمتی دردره های جنوب باختری این ارتفاعات واقع شده اند .
ارتفاع قله- بیك داغ ازسطح دریا ۲۶۰۷ متر – سوباشی ۲۵۶۸ و حاجتگاه ۲۳۷۸ متر است .
ارتفاع گردنه سوباشی که راه شوسه ازآن میگذرد و اکثر سالها بواسطه کثرت برف مسدود میگردد از سطح دریا ۲۲۸۷ متر و ارتفاع قصبه گل تپه مرکز دهستان ۲۱۲۵ متر است .
رود خانه های متعددی از ارتفاعات مذکور سرچشمه میگیرد و بدشت جاجیلو-چهاربلوك و اسفند آباد منتهی میشود – کلیه اراضی دهستان برای زراعت دیم مناسب و مورد استفاده است .
آب قراء دهستان از چشمه های متعدد که در طول دره های دهستان جاری است تامین شده محصول عمده دهستان عبارت است از گندم جو (دیمی آبی) انگور لبنیات ومحصولات دیگر دامی .
این دهستان از ۶۱ آبادی تشکیل شده جمعیت آن در حدود ۲۱۵۰۰ نفر است .
مرکز دهستان آبادی گل تپه واقع در کنار شوسه و قراء مهم آن عبارتند از برلك – میهمله- داس قلعه- طاهرلو – سوباشی -گزل ابدال -ایدلو طراقیه .
زبان مادری سکنه دهستان ترکی – مذهب مسلمان شیعه اثنی عشری است .

خدا بنده لو – نام یکی از دهستان های بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان .

این دهستان درشمال وشمال باختری صحنه واقع منطقه‌ایست کوهستانی هوای آن سردسیر خوش آب‌هوا — راه مالرو صحنه بهسقز ازاین دهستان میگذرد

از ۲۱ آبادی تشکیل شده جمعیت آن در حدود ۳۹۰۰ نفر قراء مهم آن عبارتند از کنگر شاه پائین‌دهلق پائین .

خدرآباد-xeder-âbâd - ده ازدهستان دینور بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان

۲۵ك شمال باختری صحنه - ك باختر شوسه کرمانشاه بهسنقر دامنه - سردسیر - سکنه ۷۵ - شیعه-کردی‌فارسی .

آب‌ازرودخانه‌کر وبیج-شغل‌زراعت-محصول‌غلات‌حبوبات تریاك‌توتون.

خدری - xederi - ده ازدهستان ترك شهرستان‌ملایر

۲٤ك شمال شهر ملایر - ۱۵ك خاورراه شوسه ملایر به‌همدان جلگه - معتدل مالاریائی - سکنه ۳۷۲ - شیعه - ترکی فارسی .

آب از قنات - محصول غلات انگورلبنیات - شغل‌زراعت‌و گله‌داری صنایع دستی زنان قالی‌بافی -راه‌مالرو .

خرابانان-xarâbânân - ده از دهستان ایوان بخش گیلان شهرستان شاه‌آباد .

۸ك جنوب باختری جوی‌زر-کنار شوسه شاه‌آباد به‌ایلام .
دشت — سردسیر - سکنه ۵۰۰ - شیعه -کردی‌فارسی .

آب‌ازسراب ایوان - محصول غلات برنج حبوبات لبنیات- شغل‌زراعت گله‌داری - چادرنشین هستند-زمستان گرمسیر حدود غربی ایوان و سومار میروند

خرابه‌چول‌ارخ-xarâbe-çol-arx- ده از دهستان کرانی شهرستان بیجار

٤۱ك جنوب‌خاوری حسن‌آباد سوگند -کنار رودخانه قمچقای .
تپه ماهور - سر سیر - سکنه ۱۳۰ -شیعه -ترکی .

آب از چشمه - محصول غلات‌لبنیات - شغل زراعت گله‌داری-صنایع دستی زنان قالیچه وجاجیم بافی — راه مالرو .

خراجیان - xarâjiyân - ده از بخش روانسر شهرستان سنندج .

۱۱ك شمال‌روانسر - کنار راه مالرو عمومی‌روانسر بهشاهینی .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ٤۱۰ - سنی -کردی‌فارسی .

آب‌از چشمه و چاه - محصول لبنیات‌حبوبات غلات دیم - شغل‌زراعت گله‌داری - راه مالرو تابستان‌اتومبیل‌رو .

گله‌داران تابستان بمراتع زرینه و دره شرقی کوه شاهو برای‌تعلیف احشام میروند.

خراسان - xorâsân - ده از دهستان نجف آباد شهرستان بیجار .

۱۲ك جنوب خاوری نجف آباد-کنارراه‌مالرو نجف آباد به‌شیرکش .
کوهستانی - سردسیر — سکنه ۹۵ — سنی - کردی فارسی .

آب از چشمه - محصول غلات‌لبنیات - شغل زراعت‌گله‌داری-صنایع دستی زنان قالیچه‌گلیم جاجیم بافی-راه مالرو .

خراطها-xarrâthâ-ده ازدهستان‌خالصه‌بخش‌مرکزی‌شهرستان قصر شیرین .

٤ك جنوب قصرشیرین -کناررودخانه الوند -۱ك‌شوسه.
تپه‌ماهور -گرمسیر - سکنه۲۰۰ -مسلمان-کردی‌فارسی .

آب‌ازرودخانه‌الوند — محصول‌غلات‌صیفی سبزیجات میوه‌جات لبنیات شغل‌زراعت وگله‌داری - راه مالرو.

خران - xerrân - ده‌ازدهستان بیلوار بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان

۲ك‌جنوب‌باختر دیزگران -کناررودخانه .
کوهستانی- سردسیر- سکنه ٦۱۰- شیعه - کردی

آب ازچشمه‌وقنات- محصول‌غلات -حبوبات‌تریاك‌توتون پنبه انواع میوه‌جات وقلمستان-شغل زراعت- صنایع‌دستی قالیچه جاجیم وگلیم بافی -قلعه خرابه ای بالای آبادی روی تپه دیده میشود — راه در تابستان‌از طریق شیروانه‌ومرزبانی اتومبیل میتوان‌برد.

مزرعه مرادآباد‌که سابقاً آبادی بوده جزء این‌قریه‌است.

خران — xorrân- ده ازدهستان ایوان‌بخش‌گیلان شهرستان شاه‌آباد .

٦ك باخترجوی‌زر - ۳ك‌جنوب‌شوسه شاه‌آباد به‌ایلام.
دشت -سردسیر -سکنه ۵۰۰ - شیعه-کردی‌فارسی .

آب از چشمه -محصول غلات‌حبوبات‌برنج‌لبنیات توتون -شغل زراعت گله داری -چادر نشین - زمستان به گرمسیر غربی ایوان و حدود سومار میروند .

خرانی -xarâni -ده از دهستان بیلوار بخش‌مرکزی‌شهرستان کرمانشاهان .

۱۱ ك شمال باختر مرزبانی - ۳ ك شمال راه فرعی مرزبانی به کرمانشاه .
دامنه - سردسیر - سکنه ۱٤۵- شیعه -کردی فارسی .

آب ازچشمه - محصول غلات حبوبات دیمی‌لبنیات — شغل زراعت گلیم جاجیم‌بافی-در فصل خشکی اتومبیل میتوان برد .

خربزان xar-bozân -ده از بخش زرین‌آباد شهرستان ایلام .

۱۸ ك جنوب خاوری به نهله - ۷/۵ك جنوب‌راه مالرو به‌آبدانان.
کوهستانی - گرمسیر سکنه ۳۸۰ - شیعه -کردی‌مختصر عربی.

آب از چشمه‌سار -محصول‌روغن غلات تریاك -شغل‌زراعت‌و گله‌داری راه مالرو -چادرنشین هستند-زمستان بمرز عراق‌میروند .

در دومحل بفاصله ۳ کیلومتر به علیا و سفلی مشهور -سکنه علیا ۱۸۰ نفر .

خرخر-xor-xor-ده از دهستان ماهیدشت پائین بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.

۱۸ك جنوب‌خاوری ماهیدشت -٤ك‌جنوب‌رشبوگر .

دامنه - سردسیر - سکنه ۱۶۰ - شیعه- کردی فارسی .
آب از چشمه - محصول غلات دیم لبنیات - شغل زراعت گله‌داری
راه مالرو - تابستان از طریق رشبو گراتومبیل میتوان برد .

خرخربالا - xor-xor-bâlâ - ده از دهستان ماهیدشت بالا بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۲۵ ک جنوب باختری کرمانشاه - ۷ ک جنوب خاور قیماس.
دامنه - سردسیر - سکنه ۱۴۵ - شیعه- کردی.
آب از چشمه - غلات دیم لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو .
باین ده کانی چرمی یا چشمه سفید نیز میگویند .

خرزه‌دین - xarzedin - ده از دهستان خسروآباد بخش حومه شهرستان بیجار.
۱۵ ک شمال خسروآباد - کنار رودخانه سراب شهرک.
تپه ماهور - سردسیر - سکنه ۲۷۵ - شیعه- کردی فارسی ترکی.
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله‌داری
صنایع دستی زنان قالیچه گلیم جاجیم بافی - راه مالرو .
خط تلفن و تلگراف بیجار - خسروآباد از کنار این ده میگذرد .

خرس آباد - xers-âbâd - ده از بخش سنجابی شهرستان کرمانشاهان .
۱۵ ک خاور کوزران - شمال راه فرعی کوزران بکرمانشاه و رودخانه مرگ .
دشت - سردسیر - سکنه ۳۵۰ - مسلمان- کردی فارسی .
آب از رودخانه مرگ - محصول غلات دیم لبنیات - شغل زراعت گله داری - گله داران حدود نفت شاه میروند .
درسه محل نزدیک بهم واقع شده معروف به خرس آباد آقاجعفری - خرس آباد - داراب خان - خرس آباد بزرگ است .

خرشیرعلی - xerre-cir-ali - ده از دهستان چرداول بخش شیروان چرداول شهرستان ایلام.
۱۰ ک باختر چرداول - کنار راه اتومبیل رو چرداول با سمان آباد
کوهستانی - گرمسیر - سکنه ۵۰ - شیعه- کردی.
آب از رودخانه چرداول - محصول غلات لبنیات تریاک صیفی
شغل زراعت گله داری - راه مالرو .

خرطجر - xar-tajar - ده از دهستان چهاردولی بخش اسدآباد شهرستان همدان.
۱۷ ک شمال قصبه اسدآباد - ۲ ک شمال چنا عباس خان.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۹۰ - شیعه- کردی فارسی .
آب از چشمه‌ها - محصول غلات لبنیات مختصر انگور حبوبات تریاک
شغل زراعت گله‌داری - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو .

خرکه - xarke - ده از دهستان حسین آباد بخش دیواندره شهرستان سنندج .
۱۲ ک شمال حسین آباد - کنار شوسه جدید سنندج - سقز .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۰۰ - سنی- کردی .
آب از رودخانه و چشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات
شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو .

خرم آباد - xorram-âbâd - ده از بخش روانسر شهرستان سنندج .
۷ و ۹ ک جنوب روانسر - ۲ الی ۳ ک باختر راه اتومبیل رو کرمانشاه به روانسر .
جلگه - سردسیر - سکنه ۳۵۰ - سنی - کردی .
آب از سراب جاورود - محصول غلات چغندر قند پنبه لبنیات صیفی
شغل زراعت گله داری - راه مالرو .
تابستان ممکن است اتومبیل برد .
در دو محل بفاصله دو کیلومتر واقع شده به خرم آباد بالا و پائین مشهور . سکنه بالا ۱۶۰ نفر است .

خرم آباد - ده از دهستان خسروآباد شهرستان بیجار.
۲۱ ک جنوب باختری بیجار - ۳ ک حسین آباد گرگان .
تپه ماهور - سردسیر - سکنه ۱۵۰ - شیعه- کردی فارسی
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله‌داری
صنایع دستی زنان گلیم جاجیم بافی - راه مالرو.

خرم آباد - (مشهور به خرم آباد قش) ده از دهستان کنگاور بخش کنگاور شهرستان کرمانشاهان .
۱۲ ک شمال باختری کنگاور.
دشت - سرد معتدل - سکنه ۱۴۵ - شیعه- فارسی کردی .
آب از سراب فش - محصول غلات حبوبات تریاک قلمستان چغندر قند -
شغل زراعت - جاجیم جوال بافی - راه مالرو .
از طریق خسروآباد کردکانه اتومبیل میتوان برد .

خرمتا - xorramtâ - ده از دهستان سرشیو بخش مرکزی شهرستان سقز
۲۰ ک جنوب سقز - ۲ ک شمال پلنگ دژ،
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۶۰ - سنی- کردی.
آب از چشمه و رودخانه - محصول غلات توتون لبنیات.
شغل زراعت و گله داری - راه مالرو.

خرم رود - xorram-rud - یکی از دهستانهای سه گانه شهرستان تویسرکان همچنین نام رودخانه ایست که از این دهستان سرچشمه میگیرد.
این دهستان در شمال شهرستان واقع محدود است از طرف شمال به بخش اسدآباد شهرستان همدان - از جنوب بدهستان کرزان رود تویسرکان - از خاور بکوه الوند - از باختر به بخش کنگاور .
آب و هوا - هوای دهستان سردسیر ییلاقی تابستان آن معتدل و یکی از نقاط خوش آب و هوای شهرستان است - آب اکثر قراء دهستان

از چشمه سار وزه آب رودخانه خرم‌رود تامین میشود

ارتفاعات - سلسله کوه الوند در شمال‌خاوری این‌دهستان واقع‌وشعب آن ازجنوب و شمال‌دهستان رامحصور نموده‌است . قله‌مشهور به‌قله دائم البرف از کوه الوند بارتفاع ۳۴۶۷ متردر شمال باختر دهستان واقع وبال جنوب باختری آن‌تاحدود خسروآباد واقع درسرراه‌شوسه کنگاور به‌همدان کشیده شده و حدطبیعی بین‌این دهستان با بخش‌اسد آباد است .

شعبه دیگر از کوه الوند در همان‌جهت جنوب دهستان‌ادامه‌یافته به‌کوه مرتفع پرتگاهی خان‌گرمز منتهی وحد طبیعی این دهستان بادهستان کرزان رود محسوب میشودارتفاع قله‌منفرد خان‌گرمز ازسطح دریا ۲۸۶۸ متراست . گودترین نقطه این دهستان بیش از ۱۴۹۵ متر ارتفاع دارد .

رودخانه - خرم رود از حدود آبادی شهرستانه پس‌از مشروب‌نمودن قراء مجاور خوددر حدود آبادی سهم‌الدین کنگاور بارودخانه ایکه از اسدآباد می‌آید یکی‌شده واردبخش کنگاورمیشود.درهمین‌دهستان شعبه دیگری‌که از چشمه‌سارهای ورد آورد و کهنوش سرچشمه گرفته‌در حدود نجف‌آباد بدین‌رودخانه ملحق‌میگردد .

محصولات - محصول عمده دهستان غلات‌حبوبات انواع میوجات‌صیفی چوب‌و کتیرا است.

صادرات آن‌خشکبار- چوب لبنیات میباشد

راه - راه شوسه تویسرکان به‌کرمانشاه درجنوب وشوسه‌کنگاور به همدان در باختر دهستان‌ولی‌کمترمورد استفاده است - راههای‌داخله دهستان مالرو ولی‌در صورت اقدام ممکن است‌از کنار رودخانه‌خرم رودتا اشتران مرکز دهستان راه‌فرعی احداث‌شود .

نزدیکتر و مستقیم‌ترین راه مالرو تویسرکان به همدان در این دهستان ازگردنه مشهور شهرستانه الوندگذشته از طریق عباس‌آباد به همدان میرسد تابستان صعب العبور و زمستان در اثرکثرت برف بکلی‌مسدودمیگردد.

دهستان خرم رود از ۳۹ آبادی‌کوچك بزرگ تشکیل شده سکنه‌آن در حدود ۱۷ هزارنفر است - مرکزدهستان آبادی اشتران‌و قراء مهم آن‌بشرح زیر ست:

سیستانه - وردآورد - کهنوش - بوجان - شهرستانه - گشانی - سنجوزان - ولاشجرد .

زبان مادری سکنه دهستان‌فارسی مذهب‌اسلام شیعه اثنی عشری‌است

خرناصرخان-xerre-nâser-xân-ده‌ازدهستان‌خالصه‌بخش مرکزی شهرستان قصر شیرین .

۹ك شمال خاوری خسروی -۰/۵ ك‌جنوب شوسه‌قصرشیرین.

تپه‌ماهور - گرمسیر - سکنه ۱۵۰ - مسلمان - کردی‌وفارسی

آب ازچاه -غلات دیم‌لبنیات - شغل زراعت‌گله‌داری.

راه فرعی بشوسه دارد.

خروسه - xoruse - ده از دهستان کلاترزان بخش حومه شهرستان سنندج .

۳۶ ك باخترسنندج- ۱ ك جنوب شوسه‌سنندج به مریوان .

کوهستانی - سردسیر- سکنه ۲۳۰ - سنی - کردی .

آب ازچشمه‌ورودخانه علی‌آباد- محصول‌غلات توتون قلمستان صیفی کاری - شغل زراعت گله داری و تهیه ذغال - راه مالرو - مسجد وقهوه خانه‌ای‌کنارشوشه‌دارد .

خره آب - xarre-âb - ده از دهستان ماهیدشت بالا بخش مرکزی شهرستان‌کرمانشاهان .

۲۱ ك جنوب‌کرمانشاه - جنوب وکناررودخانه مرك .

دشت - سردسیر- سکنه ۲۲۵ - شیعه - کردی فارسی .

آب ازرودخانه مرك - محصول غلات لبنیات توتون حبوبات صیفی چغندرقند- شغل زراعت - راه مالرو- تابستان ازطریق رباط‌قیماس اتومبیل میتوان برد .

درسه محل بفاصله یك‌کیلومتر واقع به‌علیا - وسطی- سفلی‌مشهورند درخره‌آب سفلی‌اشجار بیددارد .

خریله - xarile- ده از دهستان اسفندآباد بخش قروه‌شهرستان سنندج .

۱۲ ك شمال خاوری قروه - ۳ ك شمال‌باختر مجین .

تپه‌ماهور - سرد سیر - سکنه ۳۰۰ - شیعه-کردی ترکی‌فارسی .

آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات مختصرحبوبات - شغل زراعت و گله داری - تابستان اتومبیل میتوان برد .

صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی - راه مالرو .

خرینه xarine - بنام اصلی آن خان آبادمراجعه شود .

خسروآباد -xosrow-âbâd- نام یکی‌ازدهستانهای‌هفتگانه شهرستان بیجار .

این دهستان در جنوب شهرستان واقع محدود است از طرف شمال وشمال خاور بدهستان پیرتاج وشهربیجار - ازطرف شمال باختر و باختر بدهستان نجف‌آباد- ازطرف جنوب بدهستان اسفند آبادبخش قروه - ازطرف خاوربدهستان پیرتاج .

هوای دهستان سرد سیر (زمستان طولانی تابستان معتدل) آب قراء از چشمه وزه آب رودخانه وقنوات تامین میشود .

در انتهای جنوب باختری دهستان کوههای کم ارتفاعی وجود دارد که مقسم المیاه آن حد طبیعی این دهستان با دهستان اسفند آباد محسوب میشود .

تقریباً دروسط دهستان کوه کوچك سنگ پا و در جنوب باختر آبادی قرخلر کوه‌چهل تن‌خودنمائی می نمایند - ارتفاع سنگ‌پا ازسطح‌دریا ۱۹۹۱ متروچهل تن ۲۲۰۷ متراست .

سه رودخانه بشرح‌زیرازاین دهستان سرچشمه گرفته برودخانه تلوار میرزد .

۱ - رودخانه خسرو آباد - ازحدود آبادی خودلا سرچشمه گرفته در اراضی کمال آباد برودخانه تلوار میریزد - آبادیهای بودلا - امین آباد - خسرو آباد حاجی آباد - دوسر - حسین آباد کنار آن واقع شده وازآب آن استفاده می نمایند .

۲ - رودخانه شهرك - ازحدود سراب شهرك سرچشمه گرفته دراراضی گوجه کند برودخانه تلوارمیریزد - آبادیهای چشمه قلی - صادق آباد خرزدین - قدیم خان - اشرف آباد - جورونندی درکنار آن واقع شده وازآب آن استفاده می نمایند .

۳ - رودخانه اوزن دره از ارتفاعات آبادیهای شیر کش ها وپشت تنگ سر چشمه گرفته نزدیك آبادی سلامت آباد برودخانه تلوار میرزد .

آبادیهای قشلاق نوروز - خرم آباد - حسین آباد - شریف آباد دولت آباد - گل بلاغ - باقر آباد - دارغیاث کنار آن واقع واز آب رودمذکوراستفاده می نمایند .

محصول عمده دهستان خسرو آباد غلات لبنیات است . شغل ساکنین دهستان زراعت گله داری - صنایع دستی زنان قالیچه گلیم جاجیم بافی است قالیچه های بافت بابارشانی در این دهستان بخوبی معروف است .

راه شوسه بیجار به همدان تقریبا از انتهای خاوری دهستان میگذرد وآبادیهای رحمت آباد - دولت آباد - قزل آقاج - دره غیاث - بابارشانی - سلامت آباد - کنار راه واقع شده اند . در فصل خشکی بواسطه مسطح بودن اراضی به اکثر قراء مهم دهستان اتومبیل میتوان برد .

زبان مادری سکنه دهستان کردی - مذهب مسلمان شیعه و قلیلی سنی است .

این دهستان از ۴۹ آبادی کوچك بزرگ تشکیل شده سکنه آن در حدود ۱۶ هزار نفر است .

مرکز دهستان قصبه خسرو آباد وقراء مهم آن بشرح زیراست .

اله کبود - دارغیاث - سرلان - طهورث - چشمه قلی - چشمه خلیل بودلا - حاجی آباد .

خسرو آباد - قصبه مرکز دهستان خسرو آباد شهرستان بیجار .

۴۶ ك جنوب شهر بیجارواقع گردیده است .

تپه ماهور - سردسیر - سکنه ۱۶۰۰ مذهب اسلام شیعه است .

زبان کردی فارسی ترکی - آب از چشمه - محصول غلات لبنیات و انگورزیاد شغل ساکنین زراعت گله داری وعده کاسب درحدود ۳۰ باب دکان دودبستان - پاسگاه ژاندارمری تلفن عمومی دارد .

صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی .

بنای مسجد آن قدیمی است - راه مالرو - تابستان اتومبیل میتوان برد .

خسرو آباد - ده از دهستان حومه بخش کرند شهرستان شاه آباد .

۱۵ ك جنوب خاور کرند - کنارشوسه کرند به شاه آباد .

تپه ماهور - سردسیر - سکنه ۲۵۰ - شیعه - کردی فارسی آب از قنات - غلات دیم لبنیات - شغل زراعت گله داری - پاسگاه ژاندارمری دارد .

خسرو آباد - ده ازدهستان فعله گری بخش سنقرکلیائی شهرستان کرمانشاهان .

۳۶ك شمال خاوری سنقر - کنار راه فرعی سنقر بشیروانه .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۳۰ - شیعه - کردی فارسی .

آب ازچشمه - محصول غلات حبوبات دیمی تریاك توتون قلمستان - شغل زراعت - قالیچه جاجیم پلاس بافی - راه فرعی سنقر به همه کسی کنار راه همدان ازاین ده میگذرد .

خسرو آباد - ده ازدهستان جلگه افشار بخش اسدآباد شهرستان همدان .

۲۰ك جنوب باختر قصبه اسدآباد - کنار شوسه اسدآباد به کنگاور .

جلگه - سردسیر مالاریائی - سکنه ۱۵۵ - شیعه - کردی ترکی فارسی آب ازقنات - محصول غلات تریاك حبوبات لبنیات - شغل زراعت و گله داری - صنایع دستی زنان جاجیم بافی .

پل آجری دوچشمه روی رودخانه شهاب کنارآبادی ازآثار قدیم است.

خسرو آباد - ده از بخش مهران شهرستان ایلام .

۲ك جنوب باختری مهران - جنوب رودخانه گاوی

جلگه - گرمسیر - سکنه ۱۰۰ - شیعه - کردی .

آب از قنات بدولو آب بخوبی درمنطقه مهران مشهوراست - محصول غلات سبزیکاری هندوانه - شغل زراعت وگله داری - راه مالرو - اتومبیل میتوان برد - ساکنین ازطایفه ملخطاوی - مزرعه بدوله جزو این ده محسوب میشود .

این ده باصطلاح محل غضبان نامیده میشود باغ زردآلو مشهور به حاکم جزء این آبادی است .

خسرو آباد امجدی - xosrow-âbâd-amjadi - ده از دهستان کلیائی بخش سنقرکلیائی شهرستان کرمانشاهان .

۴۳ك شمال باختر سنقر - ۴ك شمال آگاه .

دامنه - سردسیر - سکنه ۲۵۲ - شیعه - کردی فارسی .

آب ازچشمه وجوی امیرعمران - محصول غلات حبوبات تریاك توتون - شغل زراعت - قالیچه جاجیم پلاس بافی - تابستان از آگاه اتومبیل میتوان برد .

خسروی - xosrovi - قصبه در ۲۱ کیلومتری جنوب باختری قصرشیرین کنارمرزایران وعراق واقع شده دارای بناهای مهم دولتی مانند گمرك - بانك - مرزبانی - پست تلگراف - تلفن بهداری - چندد کان وقهوه خانه نیزدارد - روشنائی خسروی بوسیله موتورمولد برق متعلق به اداره گمرك تأمین میشود و آب آشامیدنی آن بوسیله موتور آب کش در ۷/۵ کیلومتری ازرودخانه الوند تهیه میگردد .

از نمایندگان باربری لوانت اکسپرس - ناجی‌شمیا - موشی دلال - شرکت مرند نیز دراین قصبه ساکن هستند .
سکنه بومی‌آبادی درحدود ۱۵۰ نفر وخانه‌های آنها درشمال‌خاوری آبادی واقع گردیده است محصول آنها غلات دیم ولبنیات است .
زبان مادری‌کردی است واکثر مردان بفارسی آشنا هستند

خزل – xezel – نام یکی از دهستانهای چهارگانه شهرستان نهاوند .
این دهستان درباختر شهرستان واقع حدود ومشخصات آن بشرح‌زیر است .
حدود - ازطرف شمال به‌بخش‌کنگاور - ازجنوب بکوه‌گرو ازخاور بدهستان سلگی - ازباختر به‌بخش صحنه ونورآباد .
منطقه‌دهستان جزکنار رودخانه‌های گاماسیاب- تویسرکان‌وکنگاور کوهستانی‌است هوای‌نواحی پست‌کناررودخانه‌نسبت بکوهستان‌معتدل تر است .
قسمتی ازقراء دهستان‌که درطول سه‌رودخانه مذکور واقع شده‌انداز آن‌رودخانه‌ها مشروب بقیه از چشمه‌های‌کوهستانی و قنوات مشروب میگردند . محصول عمده دهستان غلات تریاك توتون پنبه چغندرقند میوجات‌کتیرا حبوبات لبنیات است .
زبان مادری سکنه دهستان فارسی‌آمیخته بلری ومذهب مسلمان شیعه اثنی عشری است .
این دهستان از ۷۰ آبادی بزرگ وکوچك تشکیل شد سکنه آن‌در حدود ۱۲۰۰۰ نفر مرکز دهستان قریه‌آران وقراء مهم آن بشرح زیراست .
کنگاورکهنه -گره‌چقا -گردیان - باخلج - عبدالملکی -موسی وده کهنه- راه‌شوسه نهاوندبه‌کرمانشاه ازشمال دهستان میگذردو بقرائی که در شمال رودخانه گاماسیاب واقع شده‌اند تابستان ممکن است اتومبیل برد و راه قراء جنوب رودخانه مذکور مالرو میباشد .
رودخانه‌تویسرکان‌دراین‌دهستان‌دراراضی‌چقاسرائیل‌وگردیان‌برودخانه گاماسیاب ملحق میشود .

خزل – نام یکی از دهستانهای شش‌گانه بخش شیروان چرداول شهرستان ایلام وحدود آن بشرح زیر میباشد .
ازطرف شمال‌وشمال باختر به‌دهستان آسمان‌آباد ازطرف خاوروشمال خاوری بدهستان چرداول وکوه‌لته ازطرف جنوب وجنوب به‌خاور دهستان زنگوان از طرف باختر بارتفاعات‌کوه‌مانشت وکوه‌گچان محدود است .
موقعیت طبیعی -کوهستانی وهوای آن سردسیر است .
محصول عمده آن غلات حبوبات دیم لبنیات تریاك وشغل عمده‌سکنه زراعت وگله‌داری -صنایع دستی چادر وچقابافی است .
این دهستان بنام خضروندعلیا وسفلی‌مرشدوند علیاوسفلی وکازران علیا و سفلی تشکیل شده است .
زبان مادری سکنه‌کردی ومذهب آنها مسلمان شیعه است
راه اتومبیل‌رو شیروان‌ازوسطاین دهستان میگذرد -و بقیه‌راههای دهستان مالرو .

خزل – ده‌ازدهستان ماهیدشت‌بخش مرکزی شهرستان‌کرمانشاهان
۸ك جنوب باختری ماهیدشت - ۲/۵ك جنوب رودخانه مرك .
دشت -سردسیر -سکنه۱۹۵ -شیعه -کردی فارسی .
آب‌ازقنات -محصول غلات‌حبوبات دیم لبنیات -شغل‌زراعت‌گله‌داری- راه‌مالرو - تابستان ازرباط میتوان اتومبیل برد .

خشکرود – xock-rud -ده‌ازدهستان عثمانوند بخش مرکزی شهرستان‌کرمانشاهان .
۳۷ك جنوب خاوری‌کرمانشاه - ۱۱کیلومتری‌سرجوب .
دامنه -سردسیر -سکنه۵۲۰ -شیعه - لکی‌وکردی فارسی .
آب‌ازچشمه‌سار -محصول غلات لبنیات تریاك -شغل‌زراعت وگله‌داری تهیه ذغال وهیزم - راه‌مالرو -تابستان ازطریق طالان دشت‌اتومبیل میتوان برد .

خشکه‌رود – xockam-rud – ده‌ازدهستان لك بخش‌قروه شهرستان سنندج .
۲٤ك شمال باختری قروه - ۱۲ك شمال شوسه‌قروه سنندج .
جلگه -سردسیر - سکنه۴۳۵- سنی -کردی .
آب‌ازچشمه وقنات -محصول غلات لبنیات حبوبات - شغل زراعت و گله‌داری - راه مالرو - تابستان ازطریق آونگان اتومبیل میتوان برد .
دردومحل بفاصله یك‌کیلومتر واقع بالا وپائین نامیده میشوند سکنه بالا ۲۵۰ نفراست -صنایع دستی زنان‌قالیچه جاجیم‌گلیم‌بافی

خشکه دره – xocke-dare - ده‌ازدهستان شوی بخش بانه شهرستان سقز .
۱۰ك شمال‌بانه- سکنه ٥٤ نفر.

خشکه دول-xocke-dul- ده ازدهستان‌حسن‌آباد بخش‌حومه شهرستان سنندج .
۱۲ك جنوب سنندج -٥ك باختر‌راه شوسه سنندج به‌کرمانشاه .
جلگه -سردسیر - سکنه ۱٤۰ — سنی- کردی .
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات — شغل زراعت‌گله داری راه مالرو .

خشکه دول - ده‌کوچکی است‌ازدهستان سورسوربخش کامیاران شهرستان سنندج .
۳٤ك شمال خاورکامیاران-۱ك پیرمقدار-سکنه ٤٥ نفر.

خشکین -xockin -ده‌ازدهستان‌کلانترزان بخش رزاب‌شهرستان سنندج .
۳٦ ك شمال خاور رزاب -۷ك جنوب‌باختر‌راه شوسه سنندج‌مریوان کوهستانی- سردسیر- سکنه۲۰۰- سنی- کردی .

آب از رودخانه وچشمه ــ محصول غلات توتون ـ شغل زراعت گله‌داری راه اتومبیل رو ـ باصطلاح محل وشگین میگویند .

خضر ـ xezr ـ ده از دهستان چهاربلوك بخش سیمینه رود شهرستان همدان .

ك شمال خاوری همدان ــ ۲ك خاورشوسه همدان تهران .

دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۲۲۸ ـ شیعه ـ فارسی .

آب از قنات و چاه ـ محصول ـ غلات حبوبات لبنیات صیفی ـ شغل زراعت وگله داری ــ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه اتومبیل رو فرودگاه طیاره همدان درباختراین ده واقع است .

زیارتگاهی بنام خضردارد .

خضر لك ـ xezer-lak ـ ده از دهستان ییلاق بخش حومه شهرستان سنندج

۴۹ك شمال خاورسنندج ـ ٤ك خاورسراب سوره.

تپه ماهور ــ سردسیر ـ سکنه ۴۸۰ ـ سنی ـ کردی .

آب ازچشمه ــ محصول علات ـ شغل زراعت گله داری.

صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی ـ راه مالرو

خضروند ــ xezrvand ـ ده از دهستان خزل بخش شیروان چرداول شهرستان ایلام

۱۷ك باخترچرداول ـ ٤ك باختر راه اتومبیل روزنگوان .

کوهستانی ـ سرد سیر ـ سکنه ۲۰۸ ـ شیعه ـ کردی فارسی .

آب ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات حبوبات تریاك ـ شغل زراعت وگله داری دردومحل بفاصله ۱ کیلومتر واقع علیا سفلی مشهور سکنه سفلی ۱۵۰ نفر است .

خلت آباد ـ xelt-âbâd ـ ده از دهستان حاجیلو بخش کبودراهنك شهرستان همدان .

۱۳ك جنوب خاوری قصبه کبودراهنك ـ کنار راه شوسه همدان طهران

جلگه ـ سردسیر ـ سکنه ۱۵٤ ـ شیعه ـ ترکی .

آب ازچشمه ـ محصول غلات حبوبات صیفی مختصر انگور ـ شغل زراعت گله داری ـ صنایع دستی زنان قالی بافی .

خلجان ـ xalajân ـ ده از دهستان فمله کری بخش سنقرکلیائی شهرستان کرمانشاهان .

۱۸ك شمال خاوری سنقر ـ ۱ك جنوب راه فرعی سنقر به خسروآباد

دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۱۰۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی .

آب ازرودخانه گاو رود ـ محصول غلات حبوبات توتون تریاك ـ شغل زراعت ـ قالیچه جاجیم پلاس بافی ـ راه مالرو

خلخال ـ xalxâl ـ ده از دهستان درو فرامان بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .

۲٦ك خاور کرمانشاه ـ ۵ك باختر رودخانه گاماسیاب .

تپه ماهور ـ سرد معتدل ــ سکنه ۷۰۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی .

آب ازچشمه ـ غلات نخود لبنیات ـ شغل زراعت ـ راه مالرو ـ تابستان ازکرانی اتومبیل میتوان برد .

خلوزه ــ xoluze ـ ده کوچکی از دهستان مرکزی مریوان شهرستان سنندج .

۲۸ك شمال باختری دژشاهپور ـ ۲ك مرزایران عراق ـ سکنه ۵۰ نفر

خله کاهوش ـ xole-kâhuc ـ ده از بخش گوران شهرستان شاه آباد .

۷ك شمال گهواره ـ ۱ك چشمه سید یعقوب .

کوهستانی ـ سردسیر ــ سکنه ۷۵ ـ مسلمان ـ کردی فارسی .

آب ازچشمه ـ محصول غلات دیم مختصر توتون لبنیات ـ شغل زراعت و گله داری ـ راه مالرو . ازتیره سادات حیدر وتفنگچی هستند.

کردی خله کاهوش بمعنی اراضی آن دایره‌ای شکل است .

خلیچیان ـ xaliçiyân ـ ده از دهستان حسین آباد بخش حومه شهرستان سنندج .

۱۵ك شمال خاوری سنندج ـ ۱ك خاورشوسه سنندج ـ سقز.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳۸۰ ـ سنی ـ کردی .

آب ازرودخانه وچشمه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات صیفی قلمستان شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو.

خلیفه ـ xalife ـ ده از دهستان کلیائی بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان .

۱۵ك شمال باختری سنقر ـ کنار رودخانه گاو رود.

دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۲۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی .

آب ازرودخانه گاورود ـ محصول غلات حبوبات تریاك توتون ــ شغل زراعت ـ قالیچه جاجیم پلاس بافی ـ راه مالرو .

تابستان اتومبیل میتوان برد .

خلیفه باپیر ـ xalife-bâpir ـ ده از دهستان بیلوار بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .

۳۱ك شمال خاوری دیزگران ــ ۱/۵ شمال رودخانه گاورود .

دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۲۰۵ ـ سنی ـ کردی فارسی .

آن ازچشمه ورودخانه گاورود ـ غلات حبوبات لبنیات توتون تریاك شغل زراعت ـ قالیچه جاجیم گلیم بافی ـ راه مالرو . تابستان اتومبیل ازطریق محمودگزك میتوان برد .

خلیفه ترخان ـ xalife-tarxân ـ ده از دهستان حسین آباد بخش حومه شهرستان سنندج .

۳۸ك شمال خاورسنندج ـ ۲ك خاورشوسه سنندج به سقز.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۱۰ ـ سنی ـ کردی.

آب ازرودخانه وچشمه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت و گله داری ـ راه مالرو قهوه خانه‌ای کنار شوسه دارد .

خلیفه قشلاق ـ xalife-qeclâq ـ ده ازدهستان کرانی شهرستان بیجار.

۵ك جنوب حسن آباد سوگند - كنار رودخانه گوه زن .
كوهستانی - سردسیر - سكنه ۱۲۰ - شیعه - تركی .
آب از چشمه و رودخانه گوه زن - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله داری - صنایع دستی زنان قالیچه وجاجیم بافی - راه مالرو .

خلیفه‌ها - xalifehâ - ده از بخش گوران شهرستان شاه آباد
۱۵ ك شمال گهواره - ۲ ك بان نخود .
كوهستانی - سردسیر - سكنه ۱۵۰ - مسلمان - كردی فارسی .
آب از چشمه - محصول غلات دیم لبنیات - شغل زراعت گله داری - راه مالرو . از تیره اسپری قلخانی هستند .

خلیل آباد - xalil-âbâd - (سنك سفید) ده از دهستان كنگاور بخش كنگاور شهرستان كرمانشاهان .
٦ ك جنوب باختری كنگاور - ۲ ك جنوب شوسه كنگاور به كرمانشاه .
دشت - سرد معتدل - سكنه ۲۱۰ - شیعه - فارسی كردی .
آب از رودخانه كبوترلانه وچاه - محصول غلات آبی و دیمی چغندر قند پنبه تریاك - شغل زراعت - راه فرعی بشوسه دارد .

خلیل آباد - ده از بخش زرین آباد شهرستان ایلام .
۱۸ ك جنوب خاوری پهله - ۲ ك شمال راه مالرو دهلران .
كوهستانی - گرمسیر - سكنه ۱۳۵ - شیعه - كردی - مختصر عربی .
آب از رودخانه میمه - محصول غلات روغن تریاك - شغل زراعت و گله داری - راه مالرو - چادرنشین هستند - زمستان بمرز عراق میروند

خلیل الله - xalilollâh - ده از دهستان دینور بخش صحنه شهرستان كرمانشاهان .
٤۸ ك شمال باختری صحنه - ۵ ك جنوب راه كندوله .
كوهستانی - سردسیر - سكنه ۱٦۰ - شیعه - كردی فارسی .
آب از چشمه - محصول غلات حبوبات توتون تریاك - شغل زراعت - راه مالرو - تابستان اتومبیل میتوان برد .

خلیل گرد - xalil-gerd - ده از دهستان خدابنده لو بخش قروه شهرستان سنندج .
۳٦ ك جنوب گل تپه - ۷ ك باختر شوسه همدان به بیجار - ۳۰ ك شوسه كردستان .
كوهستانی - سردسیر - سكنه ٤٦۰ - شیعه - تركی فارسی .
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات سقز حبوبات - شغل زراعت گله داری

خلیلان - xalilân - ده از دهستان ماهیدشت بالا بخش مركزی شهرستان كرمانشاهان .
۲۸ ك جنوب كرمانشاه - ۷ ك جنوب سرونو .
دشت - سردسیر - سكنه ۲٦۵ - شیعه - كردی فارسی .
آب از چشمه و قنات - محصول غلات حبوبات صیفی چغندر قند میوه‌جات لبنیات تریاك - شغل زراعت گله داری - راه مالرو .
در دو محل نزدیك بهم واقع به خیلیلان علیا وسفلی مشهور سكنه علیا ۱۸۰ نفر است .

راه مالرو - تابستان از طریق شوسه كردستان اتومبیل میتوان برد .

خماجین - xomâjin - ده از دهستان درجزین بخش رزن شهرستان همدان .
٤۸ ك جنوب خاوری قصبه رزن - جنوب رودخانه قره چای .
جلگه - سردسیر مالاریائی - سكنه ۲۷۱ شیعه - تركی .
آب از رودخانه - محصول غلات حبوبات - صیفی لبنیات - شغل زراعت و گله داری - راه اتومبیل رو .

خمارتاج - xomâr-tâj - ده از دهستان هرسم بخش مركزی شهرستان شاه آباد
۹ ك شمال باختری هرسم - جنوب خاوری شاه آباد .
دشت - سردسیر - سكنه ۱٤۰ - شیعه - كردی فارسی .
آب از رودخانه ماشالگان - محصول غلات حبوبات چغندر قند تریاك ذرت لبنیات - شغل زراعت گله داری - راه مالرو .
تابستان از طریق چقاچنگه و پلنگ گرد اتومبیل میتوان برد .

خمایگان - xomâygân - ده از دهستان درجزین بخش رزن شهرستان همدان
۲ ك جنوب رزن - كنار شوسه رزن به همدان .
جلگه - سردسیر مالاریائی - سكنه ۵٦۰ - شیعه - تركی .
آب از چشمه - محصول غلات حبوبات انگور صیفی - شغل زراعت راه اتومبیل رو - قهوه خانه‌ای كنار شوسه دارد .

خمجین - xomajin - ده از دهستان ترك شهرستان ملایر .
۷ ك شمال خاوری شهر ملایر - كنار راه مالرو احمد آباد به به خیر آباد .
جلگه - معتدل مالاریائی - سكنه ٤۹۱ - شیعه - تركی و فارسی .
آب از چشمه - محصول غلات - شغل زراعت - صنایع دستی زنان قالی بافی راه مالرو .

خمس آباد - xams-âbâd - ده از دهستان كنگاور بخش شهرستان كرمانشاهان .
۷ ك جنوب خاوری كنگاور - بین راه نهاوند وهمدان .
دشت - سرد معتدل - سكنه ٤۱۰ - شیعه - فارسی كردی .
آب از قنات - محصول غلات آبی دیمی انگور قلمستان چغندر قند تریاك - شغل زراعت تابستان از كوچه و علی آباد اتومبیل میتوان برد .

خم خسرو - xom-xosrow - ده از دهستان خزل شهرستان نهاوند .
۳٦ ك شمال باختری شهر نهاوند - ٤ ك چقا اسرائیل .
دامنه - سردسیر مالاریائی - سكنه ۸۲ - شیعه - لری فارسی .
آب از چشمه - محصول غلات دیمی تریاك - توتون لبنیات - شغل زراعت و گله داری - صنایع دستی زنان جاجیم بافی - راه مالرو .
ایل تركاشوند برای تعلیف احشام بابن ده می آیند .

خنجر آباد-xanjar-âbâd-ده از دهستان سردرود بخش رزن شهرستان همدان .
۱۸ک شمال باختری قصبه رزن -کنار راه اتومبیل رو رزن دمق
جلگه - سردسیر - سکنه ۷۵ -شیعه - ترکی
آب از قنات - محصول غلات مختصر انگور لبنیات صیفی - شغل زراعت گله‌داری - صنایع دستی قالی بافی - راه مالرو-تابستان از رزن میتوان اتومبیل برد .

خنجر آباد - ده از دهستان کلیائی بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان .
۷ک باختر سنقر - ۱ک نخود تپه .
دامنه - سردسیر - سکنه ۲۳۰ - شیعه- کردی فارسی .
آب از رودخانه سراب - محصول غلات حبوبات تریاك توتون -شغل زراعت - قالیچه جاجیم پلاس بافی -درتابستان از سنقر اتومبیل میتوان برد

خنجین - xonajin - ده از دهستان وفس عاشقلو بخش رزن شهرستان همدان .
۱۱۵ک جنوب خاوری قصبه رزن - ۲۰ک خاور کیجان اراك .
کوهستانی-سردسیر-سکنه ۲۰۰-شیعه-ترکی.
آب ازرودخانه - محصول غلات صیفی انگور لبنیات- شغل زراعت و گله‌داری-صنایع دستی زنان قالی بافی-راه مالرو.
تابستان از فراهان اتومبیل میتوان برد -راه فرعی ودبستان دارد .

خنداب - xondâb - ده ازدهستان جلگه افشار بخش اسدآباد شهرستان همدان .
۹ک خاور قصبه اسد آباد -۷ک خاور راه شوسه اسدآباد بهمدان
کوهستانی-سردسیر-سکنه ۲۳۴-شیعه-ترکی کردی فارسی.
آب ازچشمه ورودخانه محلی- محصول غلات لبنیات انگور صیفی مختصر حبوبات و تریاك.
شغل زراعت گله‌داری-صنایع دستی زنان قالی بافی-راه مالرو .

خواجه حسینی - xâje-hoseyni - ده کوچك از دهستان بالا شهرستان نهاوند.
۱۱ک جنوب خاوری شهر نهاوند-۲ک باختر شوسه نهاوند بملایر و بروجرد-سکنه ۴ نفر.

خواجه حصاری - xâje-hasâri - ده ازدهستان شراء بخش رزن شهرستان همدان .
۶۰ک جنوب قصبه رزن-نزدیك و زندان نوبران .
کوهستانی-سردسیر-سکنه ۱۰۵-شیعه-ترکی.
آب از قنات-محصول غلات لبنیات-شغل زراعت گله‌داری-راه مالرو

خواجه کندی - xâje-kandi - ده ازدهستان خدابنده لو بخش قروه شهرستان سنندج.
۲۵ک شمال خاوری گل تپه - ۴ک شمال خاوری طراقیه.
تپه ماهور-سردسیر-سکنه ۲۰۰-شیعه-ترکی.
آب ازچشمه - محصول غلات انگور حبوبات صیفی-شغل زراعت گله‌داری راه مالرو.
تابستان ازطریق طراقیه اتومبیل میتوان برد.

خواجه میر - xâje-mir - ده از دهستان شوی بخش بانه شهرستان سقز
۶ک شمال باختری بانه - ۲ک خاور شوسه بانه بسردشت.
کوهستانی-سردسیر-سکنه ۸۰-سنی-کردی.
آب ازچشمه-محصول غلات توتون گزانگبین زغال.
شغل زراعت زغال فروشی -راه مالرو.

خوآخلگه - xuâxelge - ده از بخش سومار شهرستان قصرشیرین .
۸/۵ک شمال خاوری سومار-کناررودخانه کنگیر راه عمومی ایوان
تپه ماهور-گرمسیر-سکنه ۵۰-شیعه-کردی.
آب ازرودخانه کنگیر-محصول غلات مختصر حبوبات لبنیات پنبه
شغل زراعت گله‌داری-راه مالرو.

خواشت - xovâct - ده ازدهستان ژاوه‌رود بخش رزاب شهرستان سنندج .
۱۸ک خاور رزاب-۱۲ک آورهنك.
کوهستانی-سردسیر-سکنه ۲۵۰-سنی-کردی.
آب ازرودخانه وچشمه-محصول غلات لبنیات مختصر برنج-شغل زراعت گله‌داری زغال فروشی - راه مالرو.

خوبیاران- xub-yârân- ده ازدهستان جلالوند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۸۲ک جنوب کرمانشاه-۶ک چنارمرکز دهستان .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۸۰-شیعه-لکی کردی فارسی
آب ازرودخانه علی باقر-محصول غلات لبنیات ذرت
شغل زراعت گله‌داری-راه مالرو.

خودلان- xudlân - ده ازدهستان ییلاق بخش قروه شهرستان سنندج .
۵۴ک شمال باختر قروه -کنارراه مالرو شابلاغی بچشمه منتش
جلگه-سردسیر-سکنه ۴۲۰-سنی-کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله‌داری
صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی - راه مالرو.

خورخوره- xor-xore-نام یکی ازدهستانهای شش گانه بخش دیواندره شهرستان سنندج .
این دهستان درجنوب باختری بخش واقع شده محدود است از طرف شمال بدهستان تیلکوه - ازخاور بدهستان سارال - ازجنوب بدهستان سرشیو بخش مریوان-ازجنوب باختر بکشور عراق(بطول ۱۵ کیلومتر) از باختر به بخش حومه شهرستان سقز .
آب و هوا - هوای دهستان نسبت بسایر دهستانهای بخش سردسیر تر میباشد .

آب فراء آن از چشمه های کوهستانی و رودخانه های متعدد است که سرچشمه رودخانه جغتو چای تشکیل میدهند .

ارتفاعات ـ بلندترین کوه شمال شهرستان سنندج در وسط این دهستان واقع شده و کوه چهل چشمه نامیده میشود و بلندترین قله آن ۳۴۶٤ متر از سطح دریا مرتفع تر است .

یالها و شعب مختلف کوه چهل چشمه در جهات مختلف کشیده شده و خط الراس آنها حد طبیعی بخش ها و شهرستان محسوب میگردند .

یکی از یالهای مرتفع این کوه در جهت باختر به راس دره شیلر و کوه پشت شهیدان متصل میگردد که خط الراس آن حد طبیعی بین کشور ایران و عراق همچنین دهستان خور خوره و دهستان سرشیو مریوان محسوب میگردد .

رودخانه ـ چهار رودخانه در چهار دره بزرگ این دهستان بشرح زیر بطرف شمال جاری و تشکیل رودخانه جغتوچای را میدهند که بدریاچه رضائیه متصل میشود .

۱ ـ رودخانه شاه قلعه ـ از دره های خاوری کوه چهل چشمه سرچشمه گرفته تا حدود آبادی وزمان در جهت شمال و از آن به بعد بطرف باختر جاری در جنوب آبادی مولان آباد برودخانه اسحق آباد متصل شده از این به بعد بنام رودخانه خورخوره نامیده میشود و در جهت شمال جریان دارد رودخانه های چنارتو ـ ایراب ـ پارسایان بان ملحق شده در شمال دهستان فیض له بیگی به رودخانه جغتو ملحق میشود .

۲ ـ رودخانه اسحق آباد ـ از دره های باختر کوه چهل چشمه سرچشمه گرفته در جهت شمال جاری در جنوب آبادی مولان آباد برودخانه شاه قلعه متصل میشود .

۳ ـ رودخانه جغتو چای ـ از ارتفاعات جنوب باختری دهستان (شعب چهل چشمه ـ کوه هزار مرگه ـ گردنه هلاکوخان) سرچشمه گرفته در جهت شمال باختر جاری در حدود آبادی سرته از این دهستان خارج وارد بخش سقز میشود .

٤ ـ رودخانه چنارتو در شمال از دره باختری کوه حاجی سید سرچشمه گرفته بطرف باختر جاری در شمال آبادی خور خوره برودخانه خورخوره منتهی میگردد .

کلیه آبادی های دهستان در طول دره های مذکور واقع شده است محصول عمده دهستان غلات لبنیات توتون و محصولات دیگر دامی از قبیل پوست پشم گوسفند وحبوبات است شغل عمده سکنه گله داری و زراعت است .

راههای دهستان مالرو وصعب العبور تاکنون اتومبیل باین دهستان نبرده اند .

از ۲۸ آبادی تشکیل شده سکنه آن در حدود ۷ هزار نفر و قراء مهم آن بشرح زیر است .

بست ـ مولان آباد ـ دره ویان ـ ماهیدرشیخ ـ قشلاق ـ مله ـ خورخوره .

خورخوره ـ ده از دهستان سیلتان شهرستان بیجار .
٤٥ ك جنوب حسن آباد سوگند ـ ٥ ك جنوب رودخانه قزل اوزن .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ٤٠٠ ـ شیعه ـ کردی .
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله داری .
صنایع دستی زنان قالیچه و جاجیم بافی ـ راه مالرو .

خورخوره ـ ده مرکز دهستان خورخوره از دیواندره شهرستان سنندج .
٦٠ ك شمال باختر دیواندره ـ ۲۰ ك جنوب شوسه دیواندره به سقز .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۷۰ ـ سنی ـ کردی .
آب از چشمه ـ محصول غلات توتون ارزن لبنیات عسل ـ شغل زراعت راه تا جاده مالرو .

خورده‌چشمه - **xurde-çacme** ـ ده از دهستان هلیلان بخش مرکزی شهرستان شاه آباد .
۳۲ ك جنوب خاوری هرسم ـ ۱٤ ك شاه بداغ .
دشت ـ سردسیر معتدل ـ سکنه ۲٦۰ ـ شیعه ـ لکی کردی کمی از مردان فارسی .
آب از چشمه ـ غلات لوبیا تریاك لبنیات ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو .

خورده‌لوکی - **xurde-luki** ـ ده از دهستان سرشیو بخش مرکزی شهرستان سقز .
۱۳ ك جنوب خاوری سقز ـ ٦ ك جنوب شوسه سقز به سنندج .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ٤۲۰ ـ سنی ـ کردی .
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات توتون مختصر میوجات ـ شغل زراعت و گله داری ـ راه مالرو .

خورنه - **xorne** ـ ده از بخش سنجابی شهرستان کرمانشاهان .
٤ ك شمال خاور کوزران ـ ۲ ك خاور باوان سردار .
آب از چشمه ـ محصول غلات حبوبات چغندر قند صیفی لبنیات ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو .
تابستان اتومبیل میتوان برد ـ از دو محل بفاصله دو کیلومتر واقع به علیا و سفلی مشهور است .

خوروانده - **xurvande** ـ ده از دهستان سردرود بخش رزن شهرستان همدان .
۲۷ ك شمال باختری قصبه رزن ـ ۱۲ ك شمال باختر دمق .
دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۷۵۰ ـ شیعه ـ کردی ترکی .
آب از چشمه ـ محصول غلات دیم لبنیات ـ شغل زراعت و گله داری .
صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه مالرو ـ تابستان از دمق اتومبیل میتوان برد .

خوره‌زردی - **xore-zardi** ـ ده از بخش سنجابی شهرستان کرمانشاه .
۱۰ ك باختر کوزران ـ ۳ ك قلعه سلیمانخان .
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۱۲۰ ـ مسلمان ـ کردی فارسی .

آب از چشمه - محصول غلات حبوبات دیم لبنیات - شغل زراعت گله داری - تابستان اتومبیل می توان برد . زمستان گله داران حدود گرمسیر ذهاب میرو ند .

خوری آباد - xuri-âbâd - ده از دهستان پهلوی دژ بخش بانه شهرستان سقز .

۱۸ ك جنوب خاوری بانه - ۳ ک شمال عباس آباد .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۱۵ - سنی - کردی .

آب از چشمه - محصول غلات توتون ارزن ذغال - شغل زراعت وذغال فروشی - راه مالرو .

خوری آباد - ده از دهستان جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج .

۳۳ ک جنوب خاوری پاوه - ۳ ک جنوب اتومبیل رو کرمانشاه به پاوه .

کوهستانی - سردسیر - سکنه - ۵۳ - سنی - کردی

آب از چشمه - محصول غلات لبنیات مختصر توتون - شغل زراعت - راه مالرو .

خوشاب - xocâb - ده از دهستان خدابنده لو بخش قروه شهرستان سنندج .

۲۹ ك جنوب خاوری گل تپه - ۲ ک خاور شوسه همدان بیجار .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۹۰۰ - شیعه - ترکی .

آب از چشمه ها قنات و رودخانه قره آغاج - محصول غلات حبوبات انگور صیفی لبنیات - شغل زراعت گله داری .

راه مالرو - تابستان اتومبیل میتوان برد - در دو محل بفاصله یك کیلومتر واقع خوشاب بالا و پائین معروف سکنه بالا ۵۰۰ نفر است .

خوشاب - ده از دهستان کلاترزان بخش رزاب شهرستان سنندج .

۳۲ ک باختر سنندج - ۷ ك جنوب شوسه سنندج - مریوان .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۳۰ - سنی - کردی .

آب از چشمه و رودخانه تودار - محصول غلات توتون قلمستان مختصر حبوبات لبنیات - شغل زراعت گله داری و مکاری ذغال فروشی - راه مالرو . مسجد دارد .

خوشاب - ده کوچکی است از دهستان نجف آباد شهرستان بیجار .

۱۸ ک شمال باختری شهر بیجار - ۱ ک باختر راه مالرو صلوات آباد سکنه ۱۶ نفر .

خوش آباد - xoc-âbâd - ده از دهستان درجزین بخش رزن شهرستان همدان .

۴۲ ک جنوب قصبه رزن - ۱۵ ک جنوب خاور قامنین آباد .

جلگه - سردسیر مالاریائی - سکنه ۴۷۱ - شیعه - ترکی .

آب از قنات - محصول غلات حبوبات صیفی لبنیات .

شغل زراعت و گله داری - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه اتومبیل رو

خوش آباد - ده از دهستان سامن شهرستان ملایر .

۱۴ ك باختر شهر ملایر - ۶ ك باختر راه شوسه ملایر به بروجرد .

جلگه - معتدل مالاریائی - سکنه ۱۵۰ - شیعه - فارسی .

آب از قنات - محصول غلات - شغل زراعت - راه اتومبیل رو .

خوشقدم - xoc-qadam - ده از دهستان علیشروان بخش بدره شهرستان ایلام .

۶۵ ك خاور ایلام - ۳ ك شمال راه مالرو بدره به ایلام .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۲۰ - شیعه - کردی .

آب از چشمه - محصول غلات لبنیات توتون تریاك - شغل زراعت گله داری راه مالرو - چادر نشین .

خوش قشلاق - xoc-qeclâq - ده از دهستان کل تپه فیض اله بیگی شهرستان سقز .

۶۳ ك شمال خاور سقز - ۳ ك جنوب رودخانه ساروق .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۶۰ - سنی - کردی .

آب از چشمه و قنات - محصول غلات لبنیات توتون تنباکو حبوبات - شغل زراعت گله داری - راه مالرو .

خوشکین — xockin — ده از دهستان بالك بخش مریوان شهرستان سنندج .

۲۰ ك جنوب خاوری مریوان - ۲ ك راه فرعی مریوان به وزآب

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۶۰ - سنی - کردی .

آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت - راه مالرو .

خوش مقام - xoc-maqâm - ده از دهستان سیاه منصور شهرستان بیجار .

۴۳ ك جنوب باختری حسن آباد سوگند - کنار راه عمومی بیجار - تکاب .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۱۶ - شیعه - کردی .

آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله داری - خط تلگراف وتلفن بیجار و تکاب از کنار آن میگذرد - صنایع دستی زنان قالیچه وجاجیم بافی - راه مالرو .

خوشمکان - xoc-makân - ده از دهستان جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج .

۴۹ ك جنوب خاور پاوه - ۷ ك جنوب راه اتومبیل رو کرمانشاه به پاوه .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۸۶ - سنی - کردی .

آب از چشمه - محصول غلات توتون لبنیات - شغل زراعت و گله داری - راه مالرو .

خوشه دره - xuce-dare - ده از دهستان کل تپه فیض اله بیگی بخش مرکزی شهرستان سقز .

۴۳ ك خاور سقز - ۹ ك شمال خاور قلعه کهنه .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۰۰ - سنی - کردی .

آب از چشمه و قنات - محصول غلات توتون لبنیات - شغل زراعت گله داری - راه مالرو .

خوشیار — xoc-yâr - ده از دهستان کلیائی بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان .

۹ ك شمال سنقر - ۲ ك خاور راه فرعی سنقر به اوعباس .

دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۳۳۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی .
آب از چشمه و قنات ـ محصول غلات حبوبات تریاك توتون ـ شغل زراعت ـ قالیچه جاجیم پلاس بافی ـ راه مالرو .

خوشی نان ـ xoci-nân ـ ده از دهستان خالصه بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۳۰ و الی ۳۲ ك شمال باختری کرمانشاه ـ کنار راه فرعی دوچقا .
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۴۴۵ ـ شیعه ـ کردی فارسی .
آب از سراب سبزعلی و چاه ـ محصول غلات حبوبات دیمی برنج لبنیات ـ شغل زراعت ـ راه مالرو و در فصل خشکی اتومبیل میتوان برد .
در ۳ محل بفاصله ۲ کیلومتر واقع به خوشینان اعظم مشهور بده کور ـ خوشینان تپه ـ خوشینان اسفندیار مشهور باباخان است در خوشینان تپه آثار خرابه ابنیه قدیمی دیده میشود .

خوشینان ـ ده از دهستان خورخوره بخش دیواندره شهرستان سنندج .
۱۵ ك شمال باختر دیواندره ـ ۴ ك شمال دولت قلعه .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۸۰ ـ سنی ـ کردی .
آب از چشمه ـ محصول غلات توتون ـ شغل زراعت ـ راه مالرو .

خوشینی ـ xocini ـ ده از بخش دهلران شهرستان ایلام .
۳۶ ك شمال باختری دهلران ـ ۶ ك شمال خاور راه شوسه دهلران به نصریان .
کوهستانی ـ گرمسیر ـ سکنه ۲۰۰ ـ شیعه ـ کردی .
آب از چشمه شور ـ محصول غلات روغن پشم ـ شغل زراعت و گله داری .
ساکنین از طایفه جائرموند .

خیاران ـ xiyârân ـ ده از دهستان کلیائی بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان .
۱۴ ك جنوب باختر سنقر ـ ۵ ك باختر شوسه سنقر کرمانشاه .
دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۲۶۵ ـ شیعه ـ کردی و فارسی .
آب از رودخانه و چشمه ـ محصول غلات حبوبات تریاك توتون انگور قلمستان ـ شغل زراعت ـ قالیچه جاجیم پلاس بافی ـ از طریق عباس آباد تابستان اتومبیل میتوان برد .

خیاره ـ xiyâre ـ ده از دهستان ییلاق بخش حومه شهرستان سنندج .
۱۲ ك جنوب خاور سنندج ـ ۵ ك جنوب شوسه سنندج همدان .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۵۰۰ ـ سنی ـ کردی و فارسی .
آب از چشمه ـ محصول غلات انواع میوجات انگور لبنیات ـ شغل زراعت گله داری ـ صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی ـ راه مالرو .

خیانك ـ xeyânak ـ ده از دهستان پیشخور بخش رزن شهرستان همدان .
۴۲ ك جنوب خاوری قصبه رزن ـ ۲ ك خاور ازناو .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۳۵ ـ شیعه ـ ترکی .
آب از قنات ـ محصول غلات ـ شغل زراعت ـ راه مالرو .

خیبر ـ xeybar ـ ده از دهستان علیشروان بخش بدره شهرستان ایلام .
۶۰ ك خاور ایلام ـ ۳ ك شمال راه مالرو بدره به ایلام .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۰۰ ـ شیعه ـ کردی .
آب از رودخانه گنجه ـ محصول غلات لبنیات توتون تریاك ـ شغل زراعت و گله داری ـ راه مالرو .

خیبر ـ ده از دهستان سنجابی شهرستان کرمانشاهان .
۷ ك شمال خاوری کوزران ـ ۴ ك راه فرعی کوزران به ثلاث .
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۷۰ ـ سنی ـ کردی فارسی .
آب از چشمه ـ محصول غلات جزئی چغندر قند صیفی حبوبات لبنیات شغل زراعت و گله داری ـ راه مالرو ـ تابستان اتومبیل میتوان برد .
تپه ای از آثار ابنیه قدیم دارد .

خیدر ـ xeydar ـ ده از دهستان شرشیو بخش مرکزی شهرستان سقز .
۷ ك جنوب سقز ـ ۴ ك جنوب خاور شوسه سقز به بانه .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳۶۰ ـ سنی ـ کردی .
آب از چشمه قنات ـ محصول غلات لبنیات حبوبات مختصر میوجات و قلمستان ـ شغل زراعت و گله داری ـ راه مالرو .

خیر آباد ـ xeyr-âbâd ـ ده از دهستان ترك شهرستان ملایر .
۶۲ ك شمال خاوری شهر ملایر ـ ۳ ك خاور راه اتومبیل رو جیحون آباد جلگه ـ معتدل مالاریائی ـ سکنه ۳۸۹ ـ شیعه ـ فارسی .
آب از چشمه ـ محصول غلات ـ شغل زراعت ـ صنایع دستی زنان قالی بافی راه اتومبیل رو .

خیر آباد ـ ده از دهستان گاورود بخش کامیاران شهرستان سنندج .
۳۵ ك شمال خاور کامیاران ـ ۷ ك خاور امیرآباد .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۲۴ ـ سنی ـ کردی .
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت و گله داری راه مالرو .

خیر آباد ـ ده از دهستان بالك بخش مریوان شهرستان سنندج .
۱۶ ك جنوب خاور دژشاهپور ـ ۷ ك جنوب راه اتومبیل رو سنندج به مریوان .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۵۰ ـ سنی ـ کردی .
آب از رودخانه چشمه و قنات ـ محصول غلات لبنیات توتون ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو .

خیر آباد ـ ده از دهستان نجف آباد شهرستان بیجار .
۱۰ ك شمال باختری بیجار ـ ۴ ك شمال شوسه بیجار سنندج .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۴۰ ـ سنی ـ کردی .
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت و گله داری ـ صنایع دستی جاجیم گلیم بافی ـ راه مالرو .

خیر آباد — ده از دهستان درجزین بخش رزن شهرستان همدان .
۱۲ك جنوب قصبه رزن - ۲ك‌خاور شوسه رزن به‌همدان .
جلگه - سردسیر مالاریائی -سکنه۱۳۶ - شیعه-ترکی .
آب از قنات - محصول غلات حبوبات صیفی لبنیات - شغل‌زراعت و گله‌داری -راه‌مالرو .

خیر آبادمانیزان-xeyr-âbâd-mânizân- ده کوچك ازدهستان حومه شهرملایر .
۲۱ ك خاور شهر ملایر - ۳ ك شمال راه اتومبیل رو مانیزان به ملایر .
جلگه - معتدل مالاریائی - سکنه۴۹ - شیعه - فارسی‌وترکی.
آب‌از رود خانه - محصول غلات - شغل زراعت-صنائع دستی زنان قالی‌بانی-راه‌اتومبیل‌رو .

خیرو مندان-xeyru-mandân-ده‌کوچکی است ازدهستان خزل شهرستان نهاوند .
۴۸ك شمال باختری شهر نهاوند -کناررودخانه گاوماساب .
سکنه ۲۵ نفر .

خیگان -xigân - ده‌ازدهستان‌درجزین بخش‌رزن‌شهرستان همدان .
۷ك‌جنوب رزن - ۲ك شوسه‌رزن بر همدان .
جلگه - سردسیر مالاریائی - سکنه ۲۹۰ - شیعه - ترکی.
آب از قنات - محصول غلات حبوبات - صیفی لبنیات- شغل زراعت راه‌مالرو .

د

دالی‌چی - dâiçi- ده‌از دهستان خالصه بخش‌مرکزی‌شهرستان کرمانشاهان .
۱۸ك باختر کرمانشاه - جنوب‌راه فرعی‌سراب نیلوفر.
دشت - سردسیر - سکنه۳۰۶- شیعه - کردی‌فارسی .
آب ازچشمه - محصول‌غلات دیمی‌لبنیات - شغل زراعت - راه مالرو تابستان اتومبیل‌میتوان برد .

دائیلر - dâilar - ده‌از دهستان‌ترك‌شهرستان‌ملایر .
۳۲ك شمال‌شهر ملایر - ۹ك‌خاور راه شوسه‌ملایر به همدان .
کوهستانی - معتدل‌مالاریائی - سکنه۲۳۱ - شیعه - ترکی‌و فارسی
آب ازقنات وچشمه - محصول‌غلات انگور - شغل زراعت .
صنایع دستی‌زنان‌قالی- راه مالرو .

داداش‌کندی - dâdâc - kandi - ده از دهستان کرانی شهرستان بیجار .
۱۱ك جنوب باختری حسن‌آباد سوگند - ۲ك کریم‌کندی.
کوهستانی - سردسیر - سکنه۲۱۰ - شیعه - ترکی.
آب‌از چشمه - محصول‌غلات لبنیات - شغل‌زراعت‌گله‌داری .
صنایع دستی زنان‌قالیچه وجاجیم بافی - راه‌مالرو.

دادانه - dâdâne- ده‌از دهستان حسن‌آباد بخش‌حومه‌شهرستان سنندج .
۱۴ك جنوب باختر سنندج- ۳ك باخترمیره بزان .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۷۰۰ - سنی -کردی .
آب از چشمه - محصول‌غلات لبنیات - شغل زراعت گله داری راه مالرو.

دادانه‌کمانگر - dâdâne -kamângar - ده‌ازدهستان کلاترزان بخش‌رزاب شهرستان سنندج .
۲۸ك شمال خاور وزاب - ۱۲ك جنوب شوسه مریوان‌به سنندج .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۸۰ - سنی -کردی .
آب ازچشمه - محصول‌غلات لبنیات حبوبات توتون.
شغل زراعت‌گله داری - راه‌مالرو.

داراب‌آباد - dârâb -âbâd - ده‌از بخش‌ارکواز شهرستان ایلام .
۳ك باختر قلعه‌دره - کنارراه مالروارکواز به‌ایلام .

کوهستانی - معتدل - سکنه ۲۵۰ - شیعه - کردی لری .
آب ازسراب اکواز - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت و گله داری .

دارابی - dârâbi - ده ازدهستان میرده بخش مرکزی شهرستان سقز
۴۰ک جنوب اختر سقز -۱۶ک شمال شوسه سقز به بانه .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۵۰ - سنی - کردی .
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات توتون - شغل زراعت و گله داری
راه مالرو .

دارامرود - dâr- amrud - ده از دهستان ماهیدشت بالا
بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۲۱ک جنوب کرمانشاه - کنار رودخانه مرک .
دشت - سردسیر - سکنه ۲۸۰ - شیعه - کردی فارسی .
آب از رودخانه مرک - غلات حبوبات صیفی تریاك چغندر قند .
شغل زراعت - راه مالرو - تابستان ازطریق قیماس اتومبیل میتوان
برد دردو محل نزدیك بهم واقع شده است .

دارامرود - ده ازدهستان سورسور بخش کامیاران شهرستان سنندج
۴۰ک شمال خاور کامیاران - کنار وشمال رودخانه گاورود .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۵۰ - سنی - کردی .
آب ازرودخانه گاورود و چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت
راه مالرو .

دارامرود سادات - dâr-amrud-sâdât - نام محلی است
ازدهستان ماهیدشت بالا بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۴۱ک جنوب خاوری کرمانشاه - ۴ک فیروزآباد .
دامنه - سردسیر - سکنه ۱۰۵ - شیعه سادات - کردی لکی .
آب از چشمه - محصول غلات دیم لبنیات - شغل زراعت گله داری - چادر
نشین هستند - زمستان عموماً گرمسیر میروند .

دارانی - dârâni - ده از دهستان کرزان رود شهرستان
تویسرکان .
۶ک جنوب شهر تویسرکان - ۵ک جنوب راه شوسه تویسرکان به کرمانشاه
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۹۰۰ - شیعه - فارسی .
آب از قنات - محصول غلات حبوبات لبنیات انگور - شغل زراعت گله
داری - راه مالرو .
دردو محل بفاصله دوکیلومتر واقع بالا پائین نامیده شده - سکنه بالا
۳۷۰ نفر است

دار بادام - dâr-bâdâm - ده از دهستان حومه بخش مرکزی
شهرستان شاه آباد .
۲۰ک جنوب باختری شاه آباد - کنار راه شوسه شاه آباد به ایلام
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۰۰ - شیعه - کردی فارسی .
آب ازچشمه - غلات دیم لبنیات - شغل زراعت و تهیه ذغال و هیزم - زمستان
برای تعلیف احشام خودگرمسیر گیلان غرب میروند

دار بدره - dâr-badre - نام محلی است ازدهستان ماهیدشت بالا
بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۴۳ک جنوب خاوری کرمانشاه - ۳ک جنوب سراب فیروزآباد .
دشت - سردسیر - سکنه ۱۰۵ - شیعه - کردی لکی .
آب از چاه - محصول غلات دیم لبنیات - شغل زراعت و گله داری
زمستان عموماً گرمسیر میروند چادر نشین هستند - راه مالرو .

دار بسر - dâr-besar - ده از دهستان کنگاور بخش کنگاور
شهرستان کرمانشاهان .
۷ک شمال باختر کنگاور .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۲۷ - شیعه - فارسی کردی .
آب ازچشمه و فاضل آب و آب باریك - محصول غلات دیمی و آبی حبوبات
شغل زراعت - راه مالرو .

دار بلوط - dâr-balut - ده از دهستان دیره بخش گیلان
شهرستان شاه آباد .
۲۵ک شمال باختری گیلان - کنار رودخانه الوند .
دشت - گرمسیر مالاریائی - سکنه ۱۷۵ - شیعه - کردی فارسی .
آب ازرودخانه دیره - محصول غلات وزرت پنبه لبنیات - شغل زراعت
و گله داری - تابستان حدود هوکانی ودرگه میروند

دار بید - dâr-bid - مرکز دهستان منصوری بخش مرکزی
شهرستان شاه آباد .
۳۶ک جنوب خاوری شاه آباد .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۴۳۹ - شیعه - کردی فارسی .
آب ازچشمه - محصول غلات دیم لبنیات تریاك - شغل زراعت گله داری
راه فرعی از طریق چشمه سنگی به شاه آباد دارد .

دار بید - ده از دهستان ماهیدشت بالا بخش مرکزی شهرستان
کرمانشاهان .
۲۷ک جنوب کرمانشاه - ۲ک جنوب سنگرساقی .
دامنه - سردسیر - سکنه ۱۱۵ - شیعه - سنی - کردی فارسی .
آب ازچشمه سار و بخوبی مشهور - محصول غلات جزئی حبوبات لبنیات
شغل زراعت و گله داری - راه مالرو .

دار بید - ده از دهستان دوستان بخش بدره شهرستان ایلام
۷۸ک خاور ایلام - ۳ک شمال راه مالرو زرین آباد .
کوهستانی - گرمسیر - سکنه ۱۰۰ - شیعه - کردی .
آب از چشمه بهرام خانی - محصول غلات لبنیات تریاك توتون - شغل
زراعت و گله داری

دار بید - ده کوچکی است از دهستان خزل شهرستان نهاوند .
۸ک شمال باختری شهر نهاوند - کنار رودخانه گاماسیاب - سکنه
۳۰ نفر .

دار بید - ده از دهستان ٤ بخش هرسین شهرستان کرمانشاه فعلا
مخروبه است .

دارپروشه- dâr-poruce- ده‌از دهستان هلیلان بخش‌مرکزی شهرستان شاه‌آباد.
۳۰ک جنوب خاوری هرسم ـ کنار باختری رودخانه صیمره.
دشت ـ سردمعتدل ـ سکنه ۱۴۵ ـ شیعه ـ لکی کردی فارسی.
آب ازچشمه وچاه وورودخانه پشت‌تنگ ـ غلات لوبیا تریاک لبنیات شغل‌زراعت گله‌داری ـ راه‌مالرو .

دارتوت -dâr-tut- ده‌ازدهستان بیلوار بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۷/۵ک باختر دیزگران ـ ۶ک‌خاور شوسه‌کردستان.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۱۰ ـ شیعه ـ کردی‌فارسی.
آب از چشمه وزه‌آب‌دره‌هشلی ـ محصول غلات حبوبات ذرت لبنیات تریاک توتون میوجات ـ شغل زراعت ـ گلیم بافی ـ راه‌مالرو تابستان ازشیروانه اتومبیل‌میتوان برد.

دارتوت ـ ده‌از دهستان قلعه شاهین بخش سرپل ذهاب شهرستان قصرشیرین .
۱۳ک جنوب‌خاوری سرپل ذهاب ـ کنار راه فرعی سراب قلعه‌شاهین
دشت ـ گرمسیر ـ سکنه ۸۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب از سراب قلعه شاهین ـ محصول غلات برنج توتون تریاک پنبه لبنیات ـ شغل‌زراعت وگله‌داری.

دارتوت ـ ده از دهستان چرداول بخش شیروان چرداول شهرستان ایلام.
۶ک جنوب چرداول ـ ۲ک جنوب راه مالرو شیروان.
کوهستانی ـ گرمسیر ـ سکنه ۶۰ ـ شیعه ـ کردی
آب ازرودخانه‌چرداول ـ محصول غلات لبنیات تریاک ـ شغل زراعت وگله داری ـ راه مالرو .

دارتوت ـ ده‌از بخش چوار شهرستان ایلام .
۳۳ک‌شمال باختری چوار ـ ۲۱ک باختر راه شوسه ایلام به شاه‌آباد.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۵ ـ شیعه ـ کردی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات ـ شغل زراعت وگله‌داری.
صنایع دستی قالی‌بافی ـ راه‌مالرو ـ چادرنشین‌هستند.

دارتوت ـ ده‌کوچکی است ازدهستان سلکی شهرستان نهاوند
۲۵ک باختر نهاوند ـ ۲ک مارس‌بان ـ سکنه ۲ نفر.

دارچادمان -dâr-çâdemân- ده از دهستان میاندربند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۶۱ک شمال باخترکرمانشاه ـ ۱/۵ک باخترشوسه سنندج .
دامنه ـ سردسیر ـ سکنه۹۵ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب ازچشمه مین‌المین ـ محصول غلات حبوبات تریاک توتون برنج شغل زراعت ـ از برنجان تابستان‌میتوان اتومبیل‌برد.

دارحیدر -dâr-heydar- ده ازدهستان‌قمله‌گری بخش‌سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان.
۱۳ک شمال خاورسنقر ـ ۲ک خاورراه فرعی سنقر بخسروآباد.
دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۹۵ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب از قنات و چشمه ـ محصول غلات حبوبات دیمی تریاک انگور شغل زراعت ـ قالیچه جاجیم پلاس‌بافی.

دارخور -dâr-xor- ده از دهستان قوره تو بخش مرکزی شهرستان قصرشیرین.
۱۵ک شمال خاوری قصرشیرین ـ کناررودخانه قوره‌تو ومرزایران.
تپه ماهور ـ گرمسیر ـ سکنه ۵ ـ شیعه ـ کردی.
آب از رودخانه قوره‌تو ـ محصول غلات دیم لبنیات ـ راه مالرو تابستان میتوان اتومبیل برد.

دارخورپاشا -dâr-xor-pâcâ- ده از بخش‌سنجابی‌شهرستان کرمانشاه .
۱۱ک جنوب کوزران ـ ۲/۵ک باخترکاکیها.
دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۱۲۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب ازسراب هفت آشیان ـ محصول غلات حبوبات دیم لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو درتابستان اتومبیل میتوان‌برد
گله‌داران زمستان گرمسیرحدود نفتشاه میروند

دارخورحسن‌آباد - dâr-xor-hasan-âbâd - ده‌از دهستان باوند پوربخش مرکزی‌شهرستان شاه‌آباد.
۱۷ک شمال خاوری شاه آباد ـ ۲ک باخترحسن آباد کنارشوسه
دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۵۰۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب ازچشمه ـ غلات دیم لبنیات ـ شغل زراعت وگله‌داری
زمستان پگرمسیرملایعقوب سرپل‌ذهاب میروند.

دار درفش ـ dâr-darafc ـ ده از دهستان خالصه بخش مرکزی شهرستان‌کرمانشاهان.
از۲۲ تا ۳۶ کیلومتری شمال باختری‌کرمانشاه ـ بین رودخانه‌قره سو و رود خارک.
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۵۱۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب از چاه ـ محصول غلات دیمی لبنیات ـ شغل‌زراعت.
درسه محل بفاصله ٤ کیلومتر واقع به داردرفش قلعه ـ داردرفش محمد امین میرزا ـ دار درفش سید کریم مشهور سکنه بترتیب ۲۳۵ ـ ۱۹۸ ـ ۷۷ نفراست
درسازمان بخش داری داردرفش سیدکریم‌جزء دهستان سنجابی‌است

دار رش- dâr-rac ـ ده‌کوچکی‌است از بخش‌گوران‌شهرستان شاه آباد.
۳۰ک شمال باخترگهواره ـ سکنه ۶۰ نفر ـ ازتیره اسپری هستند زمستان گرمسیر میروند .
مزرعه حاتم جمی رشیدالسلطنه جزء این‌آبادی‌است.

دار زنگنه ـ dâr-zangene ـ ده ازدهستان‌ازگله گرمسیر قبادی) بخش ثلاث شهرستان کرمانشاهان.

۹ک جنوب باختری ازگله ـ ۱ک راه فرعی ازگله بسرپل‌ذهاب
دامنه ـ گرمسیر ـ سکنه ۲۰۰ ـ سنی ـ کردی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات حبوبات برنج لبنیات ـ شغل زراعت و گله‌داری ـ زمستان درحدود یکصد خانوار ازایل قبادی برای تعلیف احشام وزراعت اطراف این‌ده میروند
دودو محل بفاصله یك کیلومتر واقع به علیا وسفلی مشهورند

دارشیرخان - dâr-cir-xân - ده از دهستان عثمانوند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۵۰ک جنوب خاوری کرمانشاه ـ ۶ک سرجوب.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۸۵ ـ شیعه ـ لکی کردی فارسی.
آب ازرودخانه آهوران ـ محصول غلات لبنیات تریاك مختصر میوه‌جات ـ شغل زراعت وگله داری تهیه ذغال هیزم ـ راه‌مالرو.

دارغیاث - dâr-qiyâs - ده‌ازدهستان خسروآباد شهرستان بیجار
۵۲ک جنوب خاوری بیجار ـ کنارشوسه بیجار به همدان.
تپه ماهور ـ سردسیر ـ سکنه ۸۱۰ ـ شیعه سادات ـ کردی ترکی فارسی
آب ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات انگورفراوان ـ شغل زراعت و گله‌داری ـ صنایع دستی زنان قالیچه وجاجیم بافی ـ دبستان دارد

دارقشلاق - dâr-qeclâq - ده ازدهستان مهربان بخش کبودر اهنگ شهرستان همدان.
۷۰ک شمال باختری کبودراهنگ ـ ۱ک خاورشوسه همدان بیجار.
تپه ماهور ـ سردسیر ـ سکنه ۲۸۳ ـ شیعه ـ ترکی کردی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات دیم لبنیات مختصرانگور ـ شغل زراعت وگله‌داری ـ صنایع دستی قالی بافی ـ راه‌مالرو تابستان اتومبیل میتوان برد

دارگل - dâr-gol - ده‌ازبخش گوران شهرستان شاه‌آباد.
۱۵ک شمال خاورگهواره ـ درشمال کوه قلعه قاضی.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۵۰ ـ مسلمان ـ کردی فارسی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات حبوبات صیفی توتون میوجات ـ شغل زراعت وگله‌داری ـ راه‌مالرو ـ ازتیره سادات صدری هستند.
دارگل پنج ده کوچك نزدیك بهم بنام دار گل سید حسن ـ سید سلیم ـ رشیدعلی ـ طیبز ـ سیدمیرزا سکنه ده جمعاً ۲۵۰ نفراست.

دارگل‌سیدحسن - dâr-gol-seyyed-hasan - ده‌ازبخش سنجابی شهرستان کرمانشاهان.
۱۸ک جنوب باختری کوزران ـ سینه کوه قلعه‌قاضی.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۱۰ ـ مسلمان ـ کردی فارسی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات حبوبات توتون میوه‌جات عسل ـ شغل زراعت وگله‌داری ـ راه‌مالرو.

دارماهی - dâr-mâhi - ده‌ازبخش سومار شهرستان قصرشیرین
۸ک شمال خاورسومار ـ کناررودخانه کنگیر.
تپه ماهور ـ گرمسیر ـ سکنه ۵۰ ـ شیعه ـ کردی.
آب ازرودخانه کنگیر ـ محصول غلات لبنیات مختصر حبوبات ذرت پنبه ـ شغل زراعت وگله‌داری ـ راه‌مالرو.

دارون - dârvan - ده‌ازدهستان دیره بخش گیلان غرب شهرستان شاه آباد.
۲۳ک شمال باختری گیلان ـ ۱ک باختر شوسه گیلان بسرپل‌ذهاب.
دامنه ـ گرمسیر مالاریائی ـ سکنه ۵۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب از رودخانه دیره ـ محصول غلات ذرت پنبه لبنیات ـ شغل زراعت وگله‌داری تابستان حدود ییلاق هوکانی ودرگه میروند

داروند - dârvand - ده از دهستان بایروند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاه.
۳۸ک شمال خاوری کرمانشاه ـ ۵ک خاور راه عمومی مالروکرمانشاه بکندوله.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۰۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب از چاه ـ و چشمه ـ محصول لبنیات مختصر غلات ـ شغل عمده گله داری ـ راه مالرو وصعب العبور.

دارونه - dârvane - ده‌از دهستان میش خاص بخش بدره شهرستان ایلام.
۲۴ک جنوب خاور ایلام ـ ۳ک شمال راه‌مالرو بدره بایلام.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۵۰ شیعه ـ کردی.
آب از آب هفت آب ـ محصول غلات لبنیات تریاك توتون شغل زراعت گله‌داری ـ راه‌مالرو.

دارونه - ده کوچکی است از بخش صالح آباد شهرستان ایلام.
۱ک جنوب خاوری صالح آباد ـ ۴ک باختر شوسه ایلام ـ مهران ـ سکنه ۴۵ نفر.

دارویسعلی - dâr-veys-ali - ده‌ازبخش سومار شهرستان قصر شیرین.
۱ک خاور سومار ـ کنار رودخانه کنیگر
دشت ـ گرمسیر ـ سکنه ۷۵ ـ شیعه ـ کردی.
آب ازرودخانه کنیگر ـ محصول غلات برنج مختصر حبوبات ـ شغل زراعت وگله‌داری ـ راه‌مالرو.

دارياب - dâryâb - ده از دهستان خزل شهرستان نهاوند.
۴۳ک شمال باختری نهاوند ـ ۲ک چقااسرائیل.
کوهستانی ـ سردسیر مالاریائی ـ سکنه ۸۰ ـ شیعه ـ لری وفارسی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات دیمی تریاك حبوبات لبنیات ـ شغل فلاحت وگله‌داری ـ راه‌مالرو ـ ایل یارمطاقلو برای تعلیف احشام باین ده می آیند.

داریان - dâryân - ده از دهستان اورامان لهون بخش پاوه شهرستان سنندج.
۲۶ک شمال پاوه ـ ۳ک جنوب رودخانه سیروان.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۵۷۵ ـ سنی ـ کردی فارسی .
آب از چشمه ها ـ محصول ـ انار بسیار و انواع میوجات لبنیات شغل مکاری گله داری ـ راه مالرو دبستان دارد .

دارینه - dârine - ده از دهستان نمشیر بخش بانه شهرستان سقز.
۲ ک شمال باختری بانه ـ ۷ ک جنوب باختری شوسه بانه بسردشت.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۸۵ نفر .
دو محل بفاصله ۲ کیلومتر واقع بالا و پائین نامیده شده سکنه پائین ۶۰ نفر است .

داس قلعه - dâs-qal'e - ده از دهستان خدابنده لو بخش قروه شهرستان سنندج .
۲۱ ک خاور گل تپه ـ ۳ ک شمال کوهین .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۰۰ ـ شیعه ـ ترکی .
آب از چشمه ها قنات و در بهار از رودخانه قوره جین ـ محصول غلات انگور لبنیات مختصر میوجات ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو تابستان از طریق طراقیه و دلی محد اتومبیل میتوان برد .

داسیران - dâsirân - ده از دهستان مرکزی بخش مریوان شهرستان سنندج .
یک کیلومتر شمال دژشاهپور .
دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۱۰۰ ـ سنی ـ کردی .
آب از چشمه ـ محصول غلات توتون لبنیات ـ شغل زراعت گله داری

داش آلوجه - dâc-âluje - ده از دهستان گل تپه فیض الله بیگی بخش مرکزی شهرستان سقز .
۲۰ ک شمال خاور سقز ـ کنار رودخانه سقز .
کوهستانی ـ سردسیر ـ ۱۲۰ ـ سنی ـ کردی .
آب از چشمه و رودخانه ـ محصول غلات لبنیات توتون ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو ـ رودخانه سقز در اراضی این ده برودخانه جغتو ملحق میشود .

داشبلاغ - dâc-bolâq - ده از دهستان چهاردولی بخش قروه شهرستان سنندج .
۳۹ ک جنوب خاوری قروه ـ سر راه شوسه همدان بقروه
کوهستانی ـ سردسیر سکنه ۲۰۰ ـ شیعه ـ کردی .
آب از چشمه ـ محصول غلات مختصر میوجات ـ شغل زراعت ـ صنایع دستی قالیچه گلیم جاجیم بافی ـ قهوه خانه ای کنار شوسه دارد .

داش کسن - dâc-kasan - ده از دهستان اسفندآباد بخش قروه شهرستان سنندج .
۳۳ ک خاور قروه ۹ ک شمال دوسر که سر راه شوسه واقع است
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۷۰ ـ شیعه ـ ترکی .
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله داری ـ صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی ـ راه مالرو ـ تابستان از طریق دوسر اتومبیل میتوان برد ـ سنگ آسیاب تهیه نموده بقراء بخش حومه حمل مینمایند .

داشلی بلاغ - dâcli-bolâq - ده از دهستان کلیائی بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاه
۷ ک باختر سنقر ـ کنار راه فرعی سنقر بسر .
دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۳۴۵ ـ شیعه ـ کردی فارسی .
آب از چشمه ـ محصول غلات حبوبات تریاک توتون ـ شغل زراعت قالیچه جاجیم پلاس بافی ـ کنار راه فرعی است .

داقداق آباد - dâq-dâq-âbâd - ده از دهستان حاجیلو بخش کبودراهنگ شهرستان همدان.
۶ ک جنوب خاوری قصبه کبودراهنگ ـ ۳ ک خاور اتومبیل رو کبودراهنگ به همدان.
جلگه ـ سردسیر ـ سکنه ۱۴۸۰ ـ شیعه ـ ترکی.
آب از ۴ رشته قنات ـ محصول غلات انگور حبوبات صیفی لبنیات ـ شغل زراعت گله داری ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه مالرو ـ از خان آباد اتومبیل میتوان برد.
چهار مزرعه بنام علی آباد ـ شومان ـ قصبه ـ داوه ـ جزء این آبادی ۱۰ باب دکان و قلعه خرابه ای قدیم دارد

داقکندی - dâq-kandi - ده از دهستان درجزین بخش رزن شهرستان همدان.
۴۸ ک خاور قصبه رزن ـ ۶ ک شمال قارلق.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۵۱ ـ شیعه ترکی.
آب از چشمه ـ محصول غلات حبوبات صیفی لبنیات.
شغل زراعت و گله داری ـ راه مالرو.

دالان - dâlân - ده از دهستان قراتوره بخش دیواندره شهرستان سنندج.
۱۸ ک خاور دیواندره ـ کنار رودخانه قزل اوزان.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۰۰ ـ سنی ـ کردی.
آب از رودخانه و چشمه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات توتون عسل ـ شغل زراعت و گله داری ـ راه مالرو.

دالو - dâlu - ده از دهستان گل تپه فیض اله بیگی بخش مرکزی شهرستان سقز .
۶۳ ک خاور سقز ـ کنار رودخانه خورخوره.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۸۰ ـ سنی ـ کردی.
آب از چشمه و رودخانه خورخوره ـ محصول غلات حبوبات لبنیات شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو.

دالیچو - dâliçu - ده از دهستان مهربان بخش کبودراهنگ شهرستان همدان.
۷۶ ک شمال باختری قصبه کبودراهنگ ـ کنار خاوری شوسه همدان به بیجار.
تپه ماهور ـ سردسیر ـ سکنه ۴۳۰ ـ شیعه ـ کردی ترکی.

آب از قنات - محصول غلات دیم آبی لبنیات انگور - شغل زراعت و گله‌داری - صنایع دستی زنان قالی بافی - معدن گچ دارد.

دانان - dânân - به ساعد آباد مراجعه شود.

دانیکش - dânikec - ده از دهستان کلاترزان بخش رزاب شهرستان سنندج.
۲۱ ك شمال خاور رزاب - ۲ ك جنوب رودخانه کلاترزان.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۰۰ - سنی - کردی.
آب از رودخانه و چشمه - محصول غلات لبنیات گردو توتون شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو.

داودی - dâvudi - ده از دهستان ۵ بخش هرسین شهرستان کرمانشاهان
۶ ك جنوب خاوری هرسین - ۳ ك جنوب شوسه هرسین خرم آباد.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۴۲ - شیعه - کردی فارسی.
قنات کوچك - محصول غلات دیمی - شغل زراعت - راه مالرو.
ده دو محل بفاصله یك کیلو متر واقع بداودی چنار داودی و تکیه مشهور است.

داوند - dâvand - ده از دهستان بالا شهرستان نهاوند.
۷ ك جنوب شهر نهاوند - جنوب رودخانه گاماسیاب.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۳۰ - شیعه - لری و فارسی
آب از چشمه - محصول غلات تریاك کتیرا لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری - راه مالرو.
در چهارمحل در طول یك دره بفاصله یك کیلو متر واقع بروانه- بالا - وسط - پائین - سبزوار نامیده میشوند.

داویجان - dâviǰân - (مرکز دهستان) - قصبه مرکز از دهستان حومه بخش حومه شهرستان ملایر.
۱۲ ك جنوب شهر ملایر - ۱۵ ك خاور راه شوسه ملایر به بروجرد.
جلگه - معتدل مالاریائی - سکنه ۲۹۷۱ - شیعه - فارسی.
آب از رودخانه - محصول غلات صیفی تریاك - شغل زراعت.
صنایع دستی زنان قالی بافی - راه اتومبیل رو - یکدبستان چهار کلاسه دراین ده وجود دارد.

دایار - dâyâr - ده از بخش سنجابی شهرستان کرمانشاهان.
۸ ك شمال کوزران - ۱ ك راه فرعی کرزران به ثلاث.
دشت - سردسیر - سکنه ۳۰۰ - علی‌الهی - کردی فارسی.
آب از سراب رودخانه - محصول غلات توتون چغندر قند میوه‌جات صیفی حبوبات لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو - تابستان اتومبیل میتوان برد - زمستان گله‌داری گرمسیر حدود قصر شیرین میروند.
در دو محل نزدیکتر بهم واقع یکی مشهور به دایار و دیگری سیاو دایار است.

دباغ - dablâq - ده از دهستان سارال بخش دیواندره شهرستان سنندج.
۵ ك باختر دیواندره و راه شوسه.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۹۶ - سنی - کردی.
آب از چشمه - محصول غلات حبوبات توتون لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو.

دراب - darâb - ده از دهستان بیلوار بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۸/۵ ك جنوب خاوری مرزبانی - ۱ ك فیروز آباد.
دامنه - سردسیر - سکنه ۲۰۰ - شیعه - کردی فارسی.
آب از چشمه و قنات - غلات حبوبات تریاك توتون لبنیات مختصر قلمستان و میوه‌جات - شغل زراعت - قالیچه جاجیم گلیم بافی - راه مالرو - تابستان از طریق زرین و پیرکاشان اتومبیل می‌توان برد.

ثراب - ده کوچکی است از بخش سنجابی شهرستان کرمانشاهان.
۱۰ ك جنوب کوزران - ۲ ك جنوب چلوی.
سکنه ۴۰ نفر.

دراسب - darasb - ده از دهستان قراتوره بخش دیواندره شهرستان سنندج.
۲۷ ك شمال خاور دیواندره - کنار رودخانه ول کشتی.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۵۰ - سنی - کردی.
آب از رودخانه و چشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو.

دراشکفت - dar - eckaft - ده از دهستان چرداول بخش شیروان چرداول شهرستان ایلام.
۸ ك جنوب خاور چرداول - ۵ ك باختر راه مالرو شیروان.
کوهستانی - گرمسیر - سکنه ۵۰ - شیعه - کردی.
آب از رودخانه چرداول - محصول غلات لبنیات تریاك - شغل زراعت و گله‌داری - راه مالرو.

دربند - darband - ده از دهستان قراتوره بخش دیواندره شهرستان سنندج.
۲۲ ك خاور دیواندره - ۵ ك شمال خاوری دالان.
کوهستانی - سردسیر ۳۷۵ - سنی - کردی.
آب از رودخانه و چشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات توتون - شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو.

دربند - ده از دهستان خدابنده لو بخش قروه شهرستان سنندج.
۱۶ ك جنوب گل تپه - ۸ ك باختر شوسه همدان - بیجار.
کوهستانی - سردسیر ۲۵۰ - شیعه - ترکی.
آب از چشمه‌ها - محصول غلات انگور صیفی لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو - تابستان از طریق حسن قشلاقی میتوان اتومبیل برد.

دربند - ده از دهستان کلیائی بخش سنقر شهرستان کرمانشاهان.
۱۸ ك باختر سنقر - ۳ ك جنوب باختر سطر.

دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۱۱۵ ـ شیعه ـ کردی‌فارسی ۰
آب‌از چشمه ـ محصول غلات حبوبات‌ تریاك توتون ۰
شغل‌زراعت ـ قالیچه جاجیم‌پلاس بافی ـ راه‌مالرو ۰

دربندجوق ـ **darband-juq** ـ ده‌از دهستان خالصه بخش مرکزی شهرستان قصرشیرین ۰
۵ك‌شمال خسروی ـ ۲ك‌مرز ایران‌عراق ۰
تپه ماهور ـ گرمسیر ـ سکنه ۱۵۰ ـ مسلمان ـ کردی فارسی ۰
آب‌ازچاه ـ محصول غلات دیم‌لبنیات ـ شغل‌زراعت‌وگله‌داری ۰
راه‌مالرو ـ تابستان میتوان‌اتومبیل کوچك برد ۰
ایستگاه‌گارد‌گمرك دارد ۰

دربندزرد ـ **darband-zard** ـ ده‌ازدهستان ماهیدشت‌پائین بخش‌مرکزی شهرستان‌کرمانشاهان ۰
۸ك جنوب‌کرمانشاه ـ ۳ك جنوب‌خاور سراب قنبر ۰
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۰۵ ـ شیعه ـ کردی فارسی ۰
آب‌از چشمه ـ محصول غلات‌دیم لبنیات ۰
شغل‌زراعت گله‌داری از قهوه‌خانه شمشه‌تابستان اتومبیل‌میتوان برد ۰

دربندزرد ـ ده‌از دهستان سرقلعه (ولدبیگی گرمسیری) بخش ثلاث شهرستان‌کرمانشاهان ۰
۳ك خاورسرقلعه ـ کناره‌راه مالرو سرقلعه به‌نعلبند ۰
دامنه ـ گرمسیر ـ سکنه ۱۰۰ ـ سنی ـ کردی ۰
آب‌ازچاه ـ محصول‌غلات‌حبوبات دیم لبنیات ـ شغل‌زراعت گله‌داری
راه مالرو ـ زمستان درحدود ۲۰۰خانوار از ایل ولدبیگی برای تعلیف احشام وزراعت حدوداین‌ده‌درسیاه چادر سکونت دارند ۰

دربند عزیز ـ **darband-aziz** ـ ده از دهستان سورسور بخش‌کامیاران شهرستان سنندج ۰
۳۰ك شمال‌خاورکامیاران ـ ٤ك‌میدانه
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۳۰ ـ سنی ـ کردی ۰
آب‌از چشمه ـ محصول‌غلات لبنیات توتون ـ شغل‌زراعت و گله‌داری
راه مالرو ۰

دربنده ـ **darbande** ـ ده از دهستان ژاوه رود بخش حومه شهرستان سنندج ۰
۱۲ك جنوب باخترسنندج ـ ۵ك جنوب باختری‌حسن آباد ۰
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۳۰ ـ سنی ـ کردی ۰
آب ازچشمه ـ محصول‌غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری ۰
راه مالرو ۰

درجزین ـ **darjazin** ـ نام یکی ازدهستانهای بخش رزن شهرستان همدان ـ این‌دهستان‌درقسمت‌مرکزی بخش‌واقع محدوداست ازطرف شمال بدهستان سردرودهمین بخش از طرف خاور بدهستان خرقان‌بخش‌آوج شهرستان قزوین ـ ازطرف جنوب بخش‌نوبران ۰ ازطرف باختر بدهستان حاجیلوبخش‌کبوترآهنگ ۰

هوای دهستان سردسیر مالاریائی ـ آب اکثر قراء از قنوات تامین میشود ۰
ارتفاعات خرقان درشمال‌خاوری‌دهستان واقع شده‌است‌ارتفاع متوسط قسمت دشت‌دهستان ۱۸۳۰ متراز سطح دریامرتفعتر بهمین مناسبت زمستان‌آن سردوطولانی است ۰
محصول عمده‌دهستان غلات‌حبوبات‌تریاك لبنیات انگوراست بین‌زنان ساکن دهستان بافتن‌قالیچه‌گلیم جاجیم مرسوم ولی صادر نمیشود راه‌شوسه همدان ـ طهران ازاین دهستان میگذرد ـ قراء‌گامیشلو ـ امیریه ـ سراب ـ خمایگان ـ رزن‌وماهنیان دهستان در کنار شوسه واقع شده اند ـ بواسطه مسطح‌بودن اراضی تابستان باکثرقراءمهم اتومبیل میتوان برد ـ راه‌قدیم‌کاروانرو معروف‌به راه اصفهان از رزن درجزین ودامنه ارتفاعات خرقان گذشته به نوبران ساوه منتهی میشود وتابستان میتوان ازاین راه‌اتومبیل برد ۰
دهستان درجزین‌از ۸۸ آبادی‌تشکیل شده‌سکنه‌آن‌درحدود ٥٦ هزار نفرو قراء مهم آن بشرح‌زیراست درجزین ـ رزن ـ فارسجین ـ نظام آباد ـ سوار ـ قروه ـ کاج ـ شاهنجرین ـ وسمق ـ سوزن ـ شوند ـ قامنین ۰
زبان‌مادری ساکنین‌دهستان ترکی ـ مذهب‌مسلمان شیعه‌اثنی‌عشری‌است

درجزین ـ ده مرکز دهستان درجزین بخش رزن شهرستان همدان ۰
۵ك خاور رزن ـ ٦ك خاور شوسه رزن بهمدان ۰
جلگه ـ سردسیر ـ سکنه ۱۷۸۰ ـ شیعه ـ ترکی ۰
آب ازقنات ـ محصول غلات حبوبات انگور صیفی لبنیات ـ شغل زراعت وگله‌داری ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه‌درتابستان اتومبیل‌رو ـ دبستان ـ ۱۵ باب دکان دارد ۰
بنای‌امامزاده از مر ازآثار ابنیه قدیم است خرابه های زیادی در اطراف ده وجود دارد

درزیان ـ **darziyân** ـ ده‌ازدهستان بالك بخش مریوان شهرستان سنندج ۰
۱۱ك جنوب دژشاهپور ـ ۳ك خاور راه اتومبیل رومریوان‌به‌رزاب ۰
جلگه ـ سردسیر مالاریائی ـ سکنه ۳۰۰ ـ سنی ـ کردی ۰
آب ازچشمه ـ محصول توتون غلات حبوبات لبنیات محصول جنگل شغل زراعت‌گله‌داری ـ راه‌مالرو ـ ازریخلان اتومبیل میتوان برد

درکه ـ **darake** ـ ده‌از دهستان ماهیدشت‌پائین بخش مرکزی شهرستان‌کرمانشاهان ۰
۹تا۱٤ك باخترکرمانشاه ـ ۲الی۵ك‌شمال شوسه‌کرمانشاه بشاه‌آباد ۰
تپه‌ماهور ـ سردسیر ـ سکنه ۷٤۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی ۰
آب ازچشمه سارو قنوات ـ محصول غلات حبوبات دیمی لبنیات ـ شغل زراعت‌گله‌داری ـ تابستان ازشوسه اتومبیل‌میتوان برد ۰
درشش محله بفاصله ۱الی ۳کیلومتر واقع بـدرکه غلامعلی درکه‌ـ چشمه سعید ـ درکه محمدعلی ـ درکه خلیفه قلی ـ درکه حسن خان ۰

ودرکه ملاعلی کرم معروف وبترتیب سکنه آنهاعبارتند از۱۲۰- ۷۰
۱۵۰ - ۶۰ - ۱۱۰ - ۲۰۰ فقط درکه ملاعلی اکرم باغدارد .

درکه - ده‌ازدهستان حومه‌بخش صحنه شهرستان‌کرمانشاهان .
۴ك جنوب صحنه.
دشت - سردسیر- سکنه۱۸۰ - شیعه - فارسی -کردی .
آب ازرودخانه صحنه وگاماسیاب- غلات آبی دیمی قلمستان حبوبات چغندرقند تریاك - شغل زراعت - اتومبیل میتوان برد .

درکه - ده‌ازبخش ارکواز شهرستان ایلام
۱۲ك جنوب خاوری قلعه‌دره -کناره‌راه مالرو امامزاده‌نصرالدین
کوهستانی - معتدل - سکنه۱۶۰ - شیعه -کردی لری .
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت وگله‌داری .

درکه - ده‌از دهستان‌ولدبیگی بخش ثلاث شهرستان‌کرمانشاهان .
۲۵ك خاور نهرآب -۲ك کره.
کوهستانی -سردسیر- سکنه ۱۵۰ - سنی -کردی .
آب ازچشمه های متعدد - محصول غلات لبنیات برنج توتون‌حبوبات شغل زراعت‌گله‌داری- راه‌مالرو.
ساکنین ازطایفه ولدبیگی‌هستند.

درکه - ده‌از بخش‌گوران شهرستان شاه‌آباد .
۱۵ك شمال‌کهواره - نزدیك به‌خلیفه‌ها .
کوهستانی - سردسیر - سکنه۴۰ - مسلمان -کردی فارسی .
آب ازچشمه - محصول غلات دیم لبنیات - شغل زراعت‌گله‌داری .
راه‌مالرو .- از تیره سادات حیدری هستند .

درکی - daraki - ده‌از دهستان اورامان بخش رزاب‌شهرستان سنندج .
۲۳ك شمال باختر رزاب -۹ك باختر راه‌اتومبیل رومریوان برزاب
کوهستانی - سردسیر - سکنه۵۰ - سنی -کردی .
آب ازچشمه - محصول‌غلات توتون‌لبنیات جزئی‌میوجات - شغل‌زراعت مکاری پیلهوری- صنایع‌دستی زنان شال‌بافی راه مالرو وصعب‌العبور

درگاه‌سلیمان- dargâh-soleymân - ده‌ازدهستان‌سرشیو شهرستان سقز .
۱۸ك جنوب خاوری سقز -۵شوسه سنندج .
کوهستانی - سردسیر - سکنه۴۰۰ - سنی -کردی .
آب ازچشمه ورودخانه - محصول غلات لبنیات مختصر میوجات توتون شغل زراعت وگله‌داری - راه مالرو -دبستان دارد - ازکناررودخانه درفصل خشکی اتومبیل میتوان برد .

درگاه‌شیخان - dargâh-ceyxân - ده‌ازدهستان پهلوی‌دژ بخش بانه شهرستان سقز .
۱۱ك جنوب بانه -۳ك جنوب بوین پائین.
کوهستانی - سردسیر - سکنه۵۵ - سنی -کردی .
آب ازچشمه - محصول غلات توتون‌ذغال‌مازوج‌گزانگبین ذغال-شغل زراعت - راه‌مالرو .

درگ‌زمزمان - derg-zamzamân - ده کوچکی است ازدهستان ایوان بخش گیلان شهرستان شاه‌آباد .
۳۶ك شمال باختر جوی رز - ۲۶ك باختر شوسه شاه‌آباد به‌ایلام.
کوهستانی -گرمسیر - سکنه۴۰ - شیعه- کردی‌فارسی.
آب‌ازرودخانه کنگیر - محصول‌غلات حبوبات توتون برنج لبنیات
شغل‌زراعت وگله‌داری - چادرنشین زمستان به‌گرمسیرغربی ایوان‌و حدود سومار میروند .

درمور -dar-mur - ده‌از دهستان اورامان لهون بخش‌پاوه شهرستان سنندج .
۳ك جنوب‌باختری پاوه -۳ك راه‌شوسه .
دره‌کوهستانی - سردسیر - سکنه۱۲۵ - سنی -کردی.
آب ازچشمه ورودخانه پاوه رود - محصول انواع‌میوجات و لبنیات شغل‌مکاری باغبانی .
دربالای‌کوه اثاری‌است‌مشهور‌به‌آتش‌گده- راه‌اتومبیل‌رو .
کوه‌آتشگده درجنوب این‌ده واقع بقراراظهار ساکنین قبل‌ازاسلام آتشکده‌ای‌روی آن بوده .

درمه - dorme - ده‌از دهستان چهاردولی بخش‌قروه‌شهرستان سنندج .
۳۵ك جنوب‌خاوری قروه - ۳ك‌شیروانه .
کوهستانی - سردسیر - سکنه۲۲۰ - مسلمان شیعه -کردی.
آب‌از چشمه -محصول‌غلات‌لبنیات - شغل‌زراعت‌گله‌داری - راه‌مالرو
صنایع دستی‌زنان قالیچه جاجیم‌گلیم بافی.

درنه - darne - ده از دهستان سلگی شهرستان نهاوند.
۱۴ك باختر شهرنهاوند -کناررودخانه سراب‌گیان.
جلگه - سردسیر - سکنه۴۳۰ - شیعه - لری‌فارسی.
آب ازچشمه - محصول‌غلات توتون تریاك حبوبات - شغل زراعت - راه‌مالرو .

درواز - darvâz - ده از دهستان قلقل رود بخش‌شهرستان تویسرکان .
۱۵ك جنوب شهرتویسرکان - ۴ك‌شمال حمیل‌آباد.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۷۳ - شیعه -فارسی .
آب‌ازچشمه‌وقنات - محصول غلات‌دیم تریاك - لبنیات‌مختصرانگور.
شغل‌زراعت گله‌داری - صنایع‌دستی‌زنان‌قالی‌بافی - راه مالرو - از طریق حمیل‌آباد .

دروازه - darvâze- ده‌از دهستان کلیائی بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان .
۱۷ ك جنوب باختری سنقر - ۱۲ك باخترشوسه سنقرکرمانشاه .
دامنه - سردسیر - سکنه۷۰ - شیعه -کردی‌فارسی .
آب ازچشمه - محصول غلات حبوبات تریاك توتون .
شغل زراعت - قالیچه‌جاجیم پلاس‌بافی - راه‌مالرو .

دروان - darvân - ده کوچکیست از دهستان افشار بخش اسد آباد شهرستان همدان.
۲ک جنوب باختری اسد آباد - ۱ک گاوگدار - سکنه ۲۰ نفر.

درو فرامان - doro-farâmân - یکی از دهستانهای بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
کلمه درو فرامان مخفف دو رود و فرامان است چون فرامان و قراء تابعه آن بین دو رودخانه مهم قرهسو و گاماسیاب واقع شده دو رود مذکور در این دهستان بهم ملحق و تشکیل رودخانه صیمره را میدهند.
حدود - دهستان درو فرامان محدود است از طرف شمال بدهستان حومه و کوه بیستون - از طرف خاور برودخانه گاماسیاب که بین این دهستان و بخش هرسین واقع شده - از طرف جنوب کوه سفید که همجا بین این دهستان و دهستان ماهی دشت واقع گردیده است - از طرف باختر بدهستان حومه کرمانشاه.
وضع کلی طبیعی: قسمت جنوب - خاور و مرکز دهستان کوهستانی و قسمت شمالی دشت است رودخانه گاماسیاب درخاور و قرهسو تقریباً از وسط دهستان میگذرند.
آب وهوا - هوای قسمتهای دشت و مرتفع سردسیر سالم و هوای قراء ایکه در کنار رودخانه قرهسو و گاماسیاب در منطقه کوهستانی قرار گرفته اند سرد معتدل میباشد.
آب مزروعی اکثر قراء از قنوات و چشمه سار و رودخانه های مذکور است.
ارتفاعات - مهمترین و مرتفعترین کوهستان دهستان درو فرامان کوه سفید است.
امتداد کوه سفید شمال باختر بجنوب خاور خط الراس آن حد طبیعی این دهستان و دهستان حومه شهر با دهستان ماهیدشت است. ارتفاع چند نقطه مرتفع آن از سطح دریا بشرح زیر است: ۱ - قلعه واقع در جنوب آبادی سیاه بان ۲۲۲۲ متر قلعه جنوب آبادی سانیله ۲۳۰۲ متر و قلعه جنوب آبادی جامه شوران ۲۱۲۳ متر است.
رودخانه - دو رودخانه مهم گاماسیاب و قره سو در این دهستان جاری و در انتهای جنوب خاوری آن بهم ملحق میشوند خلاصه مشخصات آن بشرح زیر است.
۱ - رودخانه گاماسیاب - وجه تسمیه گاماسیاب - اگر اداین منطقه بماهی ماسی میگویند گاو مخفف گوره و گوره در کردی یعنی بزرگ بنابراین گاماسیاب یعنی رودخانه ایکه ماهی بزرگ دارد و همینطور هست زیرا ماهی های نسبتاً بزرگی از این رودخانه صید میشود.
شرح شعبات و سرچشمه آن در شهرستان نهاوند و بخش کنگاور و صحنه داده شده در این دهستان از پل چهرتا محل اتصال برودخانه قرهسو حد بین بخش هرسین و درو فرامان محسوب مزارع سلیمانیه بوسیله موتور و سایر قراء فقط برای آشامیدن از آن استفاده می نمایند زیرا تقریباً درعمق ۱ الی ۲ متر جریان داشته و مالکین مجاور استطاعت سدبندی را ندارند در هر فصل سال دارای آب البته در بهار آب آن بسیار زیاد است. در اراضی جامه شوران برودخانه قرهسو ملحق میشود.
۲ - رودخانه قرهسو - شرح شعب و سرچشمه آن در بخش روانسر و دهستانهای میان دربند و خالصه داده شد از پل آجری راه شوسه قدیم کرمانشاه بیستون وارد دهستان درو فرامان شده برخی از قراء کنار رود از آن استفاده در اراضی جامه شوران با اتصال برودخانه گاوماسیاب تشکیل رودخانه صیمره را داده بطرف شهرستان خرم آباد جاری میشود.
رودخانه صیمره در شهرستان اهواز و دشت میشان بنام کرخه نامیده شده بباطلاق حورالعظیم منتهی میگردد.
محصول عمده دهستان درفرامان گندم جو حبوبات لبنیات و مختصر تریاك توتون و سایر محصولات دامی است. شغل مردان دهستان زراعت گله داری و صنایع دستی زنان بافتن گلیم جاجیم پلاس برای مصرف شخصی است.
این دهستان مطابق سازمان اداره آمار ثبت احوال از دو حوزه ۳ و ۸ تشکیل شده و تابع آمار کنگاور است ولی از نظر فرمانداری یکی از دهستانهای بخش مرکزی کرمانشاه محسوب میگردد.
جمع قراء بزرگ و کوچك دهستان ۸۳ و جمعیت آن در حدود ۱۳ هزار نفر و قراء مهم آن بشرح زیر است.
فرامان - سرارود - حاجی آباد - سلیمانیه کهریز انگز - حاجی علیان - کله هو.
زبان سکنه کردی عموماً بفارسی آشنا و مذهب اسلام شیعه اثنی عشری است.
راه شوسه ای در این دهستان احداث نشده ولی تابستان به اکثر قراء دهستان اتومبیل میتوان برد.

درو له - darule - ده از دهستان جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج.
۳۱ك جنوب باختر پاوه - ۲۷ك باختر راه اتومبیل رو کرمانشاه بپاوه کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۰۳ - سنی - کردی.
آب از چشمه - محصول غلات توتون - شغل زراعت - راه مالرو.

درو له - ده از دهستان سبدلو بخش بانه شهرستان سقز.
۹ك شمال خاوری بانه - ۲ك شمال شوسه بانه بسقز.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۸۲ - سنی - کردی.
آب از چشمه - محصول غلات توتون گزانگبین مازوج - شغل زراعت تهیه ذغال و هیزم - راه اتومبیل رو.

درویت - darvit - ده از بخش گوران شهرستان شاه آباد.
۱۸ك شمال باختر کهواره - ٤ك جنوب خاوری درنیجه.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۵۰ - مسلمان - فارسی کردی.
آب از چشمه - محصول غلات دیم مختصر میوجات توتون لبنیات شغل زراعت و گله داری - راه مالرو - از تیره اسپری قلخانی هستند مزرعه چپین جزء این ده منظور شد.

درویشان-darvicân - ده از دهستان وفس عاشقلو بخش رزن شهرستان همدان.

۱۱۲ك جنوب خاوری قصبهٔ رزن - ۱۵ك شمال خاور کمیجان.

دامنه - سردسیر - سکنه۶۱۲ - شیعه - ترکی فارسی

آب از قنات - محصول غلات صیفی انگور - شغل زراعت - صنایع قالی بافی - راه مالرو . بنای امامزاده قدیمی دارد.

درویشان- ده ازدهستان حومه بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان

٤ك جنوب خاوری صحنه - ۱/۵ك شوسه کرمانشاه همدان.

دامنه - سردسیر - سکنه ۱۸۰ - شیعه - کردی فارسی.

آب ازسراب بید سرخ وچشمه - محصول غلات حبوبات تریاك چغندر قند صیفی - شغل زراعت - اتومبیل میتوان برد.

درویشان- ده ازدهستان ژاوه رود بخش حومه شهرستان سنندج.

۲۷ك جنوب باختر سنندج -۳ك جنوب برز آب .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱٤۰ سنی - کردی.

آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت وگله داری - راه مالرو

درویش بیگه darvic-beyge — ده از بخش سنجابی شهرستان کرمانشاه.

٤ك جنوب باختری کوزران- ۰/۵ك جنوب راه فرعی سنجابی به گوران دشت - سردسیر - سکنه ۱۳۰ - مسلمان - کردی فارسی.

آب ازچاه - محصول غلات حبوبات دیم لبنیات - شغل زراعت و گله داری راه مالرو. درتابستان اتومبیل میتوان برد.

درویش خاکی-darvic-xâki - ده از دهستان نجف آباد شهرستان بیجار.

۹ك شمال نجف آباد - ۳ك جنوب رودخانه قزل اوزن.

تپه ماهور - سردسیر - سکنه ۱۶۰ - سنی - کردی فارسی .

آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت و گله داری - صنایع دستی قالیچه جاجیم بافی - راه مالرو.

دره ابراهیم-dare-ebrâhim — ده از دهستان بالا بخش شهرستان نهاوند.

۱۰ك جنوب نهاوند - ٤ك جنوب باختری شوسه نهاوند به ملایر و بروجرد

کوهستانی - سردسیر - سکنه ٤۳۰ - شیعه - لری فارسی.

آب ازچشمه - محصول غلات حبوبات چغندر کتیرا لبنیات - شغل زراعت و گله داری - راه مالرو.

دره آبی-dare-âbi - ده ازدهستان سرشیو بخش مرکزی شهرستان سقز.

۸۲ك جنوب باختری سقز - ۵ك جنوب سماق ده.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۰۰ - سنی - کردی.

آب ازچشمه ورودخانه - محصول غلات لبنیات توتون - شغل زراعت وگله داری - راه مالرو.

دره اسماعیله - dare-esmâile-ده ازدهستان خورخوره بخش مرکزی شهرستان سقز

۲۱ك جنوب خاوری سقز - ۷ك جنوب شوسه سقز سنندج.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۳۰ - سنی - کردی .

آب ازچشمه ورودخانه - محصول غلات لبنیات توتون مختصر میوه جات - شغل زراعت و گله داری - راه مالرو.

دره امیدعلی - dare-ommid-ali — ده از دهستان آورزمان شهرستان ملایر.

۳۹ك باختر شهر ملایر - کنار راه مالرو میخوران به دهلق.

کوهستانی - معتدل مالاریائی - سکنه ۱۱٤ - شیعه - فارسی کردی.

آب ازچشمه و قنات - محصول غلات هندوانه دیم - شغل زراعت - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو.

دره بادام -dare-bâdâm - ده از دهستان جلالوند بخش بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.

۵۵ك جنوب کرمانشاهان - ٤ك چنار.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۰۰ - شیعه - لکی کردی فارسی.

آب از زه آب رودخانه محلی - محصول غلات لبنیات تریاك - شغل زراعت و گله داری - راه مالرو .

دردومحل نزدیك بهم واقع به دره بادام ۱ و ۲ مشهورند.

دره باغ -dare-bâq- ده ازدهستان حسن آباد بخش حومه شهرستان سنندج .

۲۸ ك جنوب خاوری سنندج - ۳ك باختر سمنان.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۵۰ - سنی - کردی.

آب ازچشمه - محصول غلات - شغل زراعت - راه مالرو.

دره بیان -dare-bayân - ده از دهستان اورامان لهون بخش پاوه شهرستان سنندج.

۸ك جنوب پاوه - کنار پاوه به روانسر.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۷۱ - سنی - کردی .

آب ازرودخانه وچشمه - محصول غلات میوه جات گردو توتون عسل - شغل زراعت گله داری مکاری - راه اتومبیل رو

دره پنبه دان -dare-panbe-dân - ده از دهستان اوباتو بخش دیواندره شهرستان سنندج.

۶۲ك شمال باختر دیواندره - ۱۰ك شمال کرفتو.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۰۰ - سنی - کردی.

آب ازرودخانه وچشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات توتون - شغل زراعت گله داری - راه مالرو .

دره پنبه دان — ده از دهستان گل تپه فیض اله بیگی بخش مرکزی شهرستان سقز.

۷ك شمال خاور سقز - ۱ك خاور کانی نیاز.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۶۰ - سنی - کردی.

آب از چشمه و قنات - محصول غلات لبنیات توتون - شغل زراعت گله‌داری راه اتومبیل‌رو.

دره تفی - dare-tefi - ده از دهستان ویسه بخش مریوان شهرستان سنندج.

۱۰ ک باختر دژ شاهپور - باختر دریاچه زریوار.

جلگه - معتدل مرطوب مالاریائی - سکنه ۴۸۰ - سنی - کردی.

آب از چشمه - محصول غلات حبوبات برنج لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو - در فصل خشکی از طریق کانی سانان اتومبیل میتوان برد.

دره تفی - ده از دهستان خورخوره بخش دیواندره شهرستان سنندج.

۵۵ ک شمال باختر دیواندره - ۴ ک شمال قشلاق امین.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۰۲ - سنی - کردی.

آب از چشمه - محصول غلات حبوبات - شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو.

دره چپی - dare-çapi - ده از دهستان بیجوند بخش شیروان چرداول شهرستان ایلام.

۲۹ ک جنوب خاور چرداول - کنار راه مالرو بیجوند به چرداول.

کوهستانی - گرمسیر - سکنه ۲۰۰ - شیعه - کردی.

آب از چشمه - محصول غلات لبنیات تریاک - شغل زراعت گله‌داری راه مالرو.

دره چنار - dare-çenâr - ده از دهستان حومه شهرستان ملایر

۲۷ ک جنوب شهر ملایر - ۱۵ ک خاور راه شوسه ملایر به بروجرد.

کوهستانی - معتدل مالاریائی - سکنه ۵۹۸ - شیعه - فارسی.

آب از چشمه - محصول غلات دیم و آبی - شغل زراعت - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو.

دره حجیج - dare-hajij - ده از دهستان اورامان لهون بخش پاوه شهرستان سنندج.

۳۰ ک شمال خاور پاوه - ۴ ک شمال رودخانه سیروان - ۱۲ ک راه نوسود

کوهستانی - معتدل - سکنه ۲۷۱ - سنی - کردی.

آب از زه آب دره نودوشه - لبنیات انواع میوجات جزئی غلات - شغل باغبانی گله‌داری مکاری.

راه مالرو وصعب العبور - صنایع دستی زنان شال کرباس بافی.

دره خشکه - dare-xoeke - ده از دهستان کلاترزان بخش رزاب شهرستان سنندج.

۳ ک شمال خاور رزاب - ۶ ک خاور راه اتومبیل‌رو سنندج به مریوان

کوهستانی - گرمسیر - سکنه ۲۵۰ - سنی - کردی.

آب از چشمه - محصول غلات لبنیات و توتون - شغل زراعت و گله‌داری راه مالرو.

دره خلیل - dare-xalil - ده از دهستان دینور بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان.

۴۲ ک شمال باختری صحنه - ۱۷ ک باختر شوسه کرمانشاه وسنقر

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۹۶ شیعه - کردی فارسی.

آب از چشمه - محصول غلات دیمی حبوبات تریاک توتون - شغل زراعت راه مالرو.

دره خمپاره - dare-xompâre - نام پاسگاه مرزبانی و گمرک واقع در ۱۴ ک خاور قصرشیرین کنار شوسه در حدود ٤ الی ۵ کیلومتر با مرز ایران و عراق فاصله دارد.

دره دزدان - dare-dozdân - ده از دهستان سارال بخش دیواندره شهرستان سنندج.

۲۲ ک باختر دیواندره - ۱ ک تبریزخاتون.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۷۶ - سنی - کردی.

آب از چشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات - شغل زراعت - گله داری - راه مالرو.

دره دمی - dare-dami - ده از دهستان باباجانی بخش ثلاث شهرستان کرمانشاهان.

۱۲ ک شمال باختری ده شیخ - ۲ ک رجبی.

کوهستانی - گرمسیر - سکنه ۶۰ - سنی - کردی.

آب از چشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات - شغل زراعت گله‌داری راه مالرو - ساکنین از طایفه بابا جانی هستند.

دره دول - dare-dul - ده کوچکی است از دهستان جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج. فعلا مخروبه است.

دره راست - dare-râst - ده از دهستان کمازان شهرستان ملایر.

۳۵ ک جنوب شهر ملایر - ۱۸ ک جنوب راه شوسه ملایر به اراک.

کوهستانی - معتدل مالاریائی - سکنه ۵۰۳ - شیعه - فارسی.

آب از چشمه و قنات - محصول غلات صیفی - شغل زراعت.

صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو.

دره زیارت - dare-ziyârat - ده از دهستان سرشیو بخش مرکزی شهرستان سقز - ٤ ک جنوب سقز - ۳ و ۶ ک طاله جار.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۶۰۰ - سنی - کردی.

آب از چشمه و رودخانه - محصول غلات لبنیات حبوبات توتون - شغل زراعت و گله‌داری - راه مالرو - دردو محل واقع شده بالا پائین سکنه بالا ۴۰۰ نفر است.

دره ژاله - dare-jâle - ده از دهستان ازگله (گرمسیر قبادی) بخش ثلاث شهرستان کرمانشاهان.

۲ ک جنوب ازگله - کنار راه فرعی ازگله به سرپل ذهاب.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۰۰ - سنی - کردی.

آب از چشمه - محصول غلات برنج لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری

دره سفته - dare-sefte - ده از دهستان حسین آباد بخش دیواندره شهرستان سنندج.

۱۲ ک جنوب خاور دیواندره - ٦ ک خاور شوسه سنندج به دیواندره.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۶۰ - سنی - کردی.

آب از رودخانه وچشمه — محصول غلات حبوبات لبنیات قلمستان شغل زراعت گلداری — راه‌مالرو ـ تابستان اتومبیل میتوان برد.

دره‌سفید ـ dare-sefid — ده از دهستان سرشیوه بخش مریوان شهرستان سنندج.

۲۰ک خاور دژشاهپور ـ ۲ک شمال شوسه مریوان به‌سنندج.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۶۰ ـ سنی ـ کردی.

آب‌از چشمه ها ـ محصول غلات حبوبات لبنیات توتون.

شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو.

دره‌شاه‌پری ـ dare-câh-pari ـ ده‌از بخش‌دره شهر شهرستان ایلام.

۱۴ک شمال باختری دره‌شهر ـ کنار راه مالروایلام.

کوهستانی‌ـ گرمسیر ـ سکنه ۳۳۸ ـ شیعه ـ لکی.

آب‌از رودخانه صیمره — محصول غلات تریاك لبنیات حبوبات — شغل‌زراعت وگله‌داری.

درجنوب این‌ده بالای‌کوه آثارقلعه قدیمی وجود دارد.

دره شهر ـ dare-cahr ـ نام‌یکی‌از بخشهای‌ده‌گانه‌شهرستان ایلام خلاصه مشخصات آن بشرح زیراست.

حدود ـ ازطرف‌شمال وخاوربرودخانه صیمره ازطرف باختربه‌بخش بدره ازجنوب بکوه کبیرکوه.

آب‌و هوا ـ هوای قسمت شمال وشمال باختر این‌بخش گرمسیر مالاریائی ودشت‌است‌قسمت جنوب وجنوب‌خاور کوهستانی‌وهوای‌آن معتدل میباشد.

ارتفاعات ـ کبیرکوه در جنوب باختر بخش از شمال باختر بجنوب خاورکشیده شده‌است.

رودخانه ـ سه‌رودخانه دراین‌بخش ازکبیرکوه سرچشمه‌گرفته پس از مشروب نمودن قسمتی‌از اراضی قراء بخش‌برودخانه صیمره منتهی‌می گردد عبارتنداز رودخانه سیکان ـ رودخانه دره‌شهر ـ رودخانه‌شیخ مکان.

این‌بخش یکی‌از حاصلخیز ترین نقاط‌شهرستان ایلام محسوب‌میگردد محصول عمده آن عبارت‌از غلات برنج تریاك لبنیات ـ شغل سکنه زراعت گله‌داری است.

راههای این‌بخش بهرطرف مالرو می‌باشد.

این‌بخش از ۳۷ آبادی بزرگ وکوچك تشکیل شده جمعیت آن در حدود۹ هزارنفر است. زبان‌مادری ساکنین لری‌لکی مذهب مسلمان شیعه اثنی‌عشری‌است. مرکزبخش آبادی دره شهراست نام قدیم آن صیمره‌بوده.

دره شهر — ده مرکز بخش دره شهر ازشهرستان ایلام.

دره ۱۱۵ کیلومتری جنوب خاور شهر ایلام واقع‌شده‌است.

کوهستانی ـ معتدل ـ سکنه ۲۵۰ ـ شیعه ـ لری‌لکی.

آب از چشمه ورودخانه ـ محصول غلات حبوبات تریاك برنج لبنیات شغل‌زراعت گله‌داری ـ صنایع دستی‌زنان قالیچه‌وگلیم بافی‌است ـ راه بهرطرف مالرو.

بخشداری دراین آبادی‌است ـ دبستان دارد.

دره‌شیخان ـ dare-ceyxân ـ ده‌ازدهستان‌خورخوره بخش دیواندره شهرستان سنندج.

۴۶ک باختر دیواندره ـ کنار راه‌مالرو دیواندره به‌خورخوره.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۳۵ ـ سنی ـ کردی.

آب‌از رودخانه چشمه ـ محصول غلات حبوبات ـ شغل‌زراعت‌گله‌داری صنایع دستی‌زنان جاجیم بافی ـ راه مالرو.

دره عثمان ـ dare-osmân ـ ده‌از دهستان قلقل‌رودشهرستان تویسرکان.

۲۴ک جنوب‌شهر تویسرکان ـ ۴ک‌جنوب برگچه.

کوهستانی‌ـ سردسیرـ سکنه۴۸۰ شیعه ـ فارسی‌و ترکی

آب‌از چشمه وزه آب دره محلی‌ـ محصول‌غلات انگور گردو صیفی لبنیات بادام‌تریاك توتون.

شغل زراعت وگله‌داری ـ صنایع‌دستی زنان قالی‌بافی ـ راه مالرو تابستان از طریق جرا تا نزدیکی آبادی اتومبیل میتوان برد. مسجد دارد.

دره غول ـ dare-qul ـ ده‌از دهستان چهاربلوك‌بخش‌سیمینه رود شهرستان همدان.

۱۹ک جنوب قصبه‌بهار ـ ۸ک جنوب شوسه همدان کرمانشاه.

کوهستانی ـ سردسیرـ سکنه ۲۴۹۲ ـ شیعه ـ ترکی.

آب از چشمه ـ محصول غلات توتون میوه لبنیات ـ شغل زراعت وگله‌داری‌ـ صنایع دستی زنان‌ـ راه‌مالرو.

دره قبله ـ dare-qeble ـ ده از دهستان خور خوره بخش دیواندره‌شهرستان سنندج.

۵۹ک شمال باختر دیواندره ـ ۱۲ک جنوب شوسه دیواندره به‌سقز.

کوهستانی‌ـ سردسیر ـ سکنه ۲۰۰ ـ سنی — کردی.

آب از چشمه ـ محصول غلات توتون لبنیات عسل ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو.

دره‌مران ـ dare-marân ـ ده ازدهستان‌گوران شهرستان شاه‌آباد.

۳۸ک شمال باختری‌گهواره ـ ۶ک دوشیمیان کنار رودخانه زمکان.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳۵۰ ـ مسلمان ـ کردی‌فارسی.

آب ازرودخانه زمکان وسراب هلول ـ محصول غلات حبوبات جزئی صیفی‌لبنیات.

شغل‌زراعت گله داری ـ راه مالرو ـ ازتیره‌تفنگچی هستند زمستان برای‌تعلف احشام خودگرمسیر جگیران میروند.

دردومحل واقع به‌علیاوسفلا مشهورسکنه علیا ۲۰۰ نفراست.

دره میانه ـ dare-miyâne ـ ده از دهستان کمازان شهرستان ملایر.

۲۸ک جنوب شهر ملایر - ۲۱ک راه شوسه ملایر بهاراک.
جلگه - معتدل مالاریائی - سکنه ۸۵۰ - شیعه - فارسی.
آب از قنات - محصول غلات - شغل زراعت.
صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو.
دردو محل بفاصله یک کیلومتر واقع بهدره میانه بالا و پائین مشهور سکنه بالا ۶۲ نفر است.

دره مراد - dare-morâd - ده از دهستان کمازان شهرستان ملایر
۳۸ک جنوب شهر ملایر - ۲۷ک جنوب راه شوسه ملایر بهاراک.
کوهستانی - معتدل مالاریائی - سکنه ۴۳۱ - شیعه - فارسی.
آب از چشمه - محصول غلات تریاک - شغل زراعت - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو.

دره مرادبیگ - dare-morâd-beyg - ده از دهستان چهاربلوک بخش سیمینه رود شهرستان همدان.
۴ک جنوب همدان.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۱۹۰ - شیعه - فارسی.
آب از چشمه ورودخانه دره مرادبیگ - محصول انواع میوه جات - شغل زراعت وگله داری - دبستان دارد - تا نزدیکی آبادی اتومبیل میتوان برد - تابستان از شهر همدان برای هوا خوری به باغات این ده میروند.

دره میرزا - dare-mirzâ - ده از دهستان خزل شهرستان نهاوند.
۴۰ک شمال باختری شهر نهاوند - کنار راه مالرو قره نیاس به فیروز آباد پائین.
کوهستانی - سردسیر مالاریائی - سکنه ۵۸ - شیعه - لری و فارسی.
آب از چشمه - محصول غلات دیمی کتیرا لبنیات - شغل زراعت و گله داری - راه مالرو - ایل ترکاشوند برای تعلیف احشام باین ده میآیند.

دره ناحی - dare-nâxi - ده از دهستان اورامان بخش رزاب شهرستان سنندج.
۲۷ک شمال باختر رزاب - ۲ک خاور راه اتومبیلرو مریوان به رزاب
کوهستانی - معتدل - سکنه ۱۵۰ - سنی - کردی.
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت وگله داری راه مالرو.

دره نیجه - dare-neyje - ده از بخش گوران شهرستان شاه آباد.
۲۱ک شمال باختری گهواره - ۳ک گورگاورز.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۵۰ - مسلمان - کردی فارسی.
آب از چشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات - شغل زراعت وگله داری راه مالرو - از تیره بهرامی قلخانی هستند.

دره واران - dare-vârân - ده از دهستان مرکزی بخش مریوان شهرستان سنندج.

۲۴ک شمال دژ شاهپور - ۶ک راه باشه - ۴ک مرز ایران عراق.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۸۰ - سنی - کردی.
آب از چشمه - محصول غلات توتون لبنیات - شغل زراعت - راه مالرو

دره وزان - dare-vazân - ده از دهستان خورخوره بخش مرکزی شهرستان سقز.
۲۰ک جنوب خاور سقز - ۵ک جنوب ده اسماعیلیه.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۸۰ - سنی - کردی.
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات حبوبات مختصر میوه جات - شغل زراعت وگله داری - راه مالرو - در دو محل بفاصله ۱۰ کیلومتر واقع بالا وپائین نامیده میشوند سکنه پائین ۲۴۰ نفر است.
دره وزان پائین ۵ک خاور دره اسماعیلیه و بالا ۵ک جنوب آن ده است.

دره وزان - ده از دهستان سرشیو بخش مریوان شهرستان سنندج
۲۵ک شمال خاوری دژ شاهپور - ۱۲ک شمال شیخ عطار.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۵۰ - سنی - کردی.
آب از چشمه ها - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت وگله داری راه مالرو.

دره وزم - dare-vezm - ده ازدهستان فعله گری بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان.
۳۶ک شمال سنقر - ۶ک شمال میخواران بالا.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۷۵ - شیعه - کردی فارسی.
آب از رودخانه ورمقان - محصول غلات حبوبات تریاک توتون - شغل زراعت قالیچه جاجیم پلاس بافی - راه مالرو.

دره ویان - dare-viyân - ده ازدهستان بیلوار بخش کامیاران شهرستان سنندج.
۱۶ک باختر کامیاران - ۴ک جنوب خاور پشته.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۱۵ - سنی - کردی.
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت وگله داری راه مالرو.
در دومحل بفاصله یک کیلومتر واقع بالا وپائین معروف - سکنه پائین ۱۵۰ نفر است.

دره ویان - ده کوچکی است از دهستان سارال بخش دیواندره شهرستان سنندج.
۲۰ک جنوب باختری دیواندره - سکنه ۲۰ نفر.

دره ویان خشکه - dare-viyân-xocke - ده از دهستان خورخوره بخش دیواندره شهرستان سنندج.
۵۲ک باختر دیواندره - ۶ک خاور هولان آباد.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۲۸ - سنی - کردی.
آب از چشمه - محصول غلات توتون حبوبات لبنیات - شغل زراعت وگله داری - صنایع دستی زنان جاجیم بافی - راه مالرو.

دره‌ویان شیخ احمد - dare-viyân-ceyx-ahmad
ده از دهستان خورخوره بخش دیواندره شهرستان سنندج .
۶۴ک باختر دیواندره - ۶ک باختر مولان آباد .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۱۸ - سنی - کردی .
آب از چشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری
صنایع دستی زنان جاجیم بافی - راه مالرو

دره‌ویس بریموند - dare-veys-berimevand -
ده از دهستان خالصه بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۳۷ک شمال باختر کرمانشاه - کنار شوسه روانسر و رودخانه قرهسو .
دامنه - سردسیر - سکنه ۱۸۸ - شیعه - کردی فارسی .
آب از رودخانه قرهسو - محصول غلات حبوبات دیمی لبنیات - شغل
زراعت - به این ده شاهرضا نیز مشهور است .

دره‌هرد - dare-hard - ده از دهستان سرشیو بخش مریوان
شهرستان سنندج
۲۷ک خاور دژ شاهپور - ۱۵ک شمال خاوری پاسگاه قطونه .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۷۵ - سنی - کردی .
آب از چشمه ها - محصول غلات لبنیات توتون - شغل زراعت و
گله‌داری - راه مالرو .

دره‌هوان - dare-hovân - ده ازدهستان خور خوره بخش
دیواندره شهرستان سنندج .
۲۵ک باختر دیواندره - ۱۰ک شمال باختر بست .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۱۰ - سنی - کردی .
آب از رودخانه و چشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات - شغل زراعت
و گله‌داری - راه مالرو .

دره‌یاب - dare-yâb - ده از دهستان جوانرود بخش پاوه
شهرستان سنندج .
۳۵ک جنوب باختر پاوه - کنار رودخانه لیله .
کوهستانی - گرمسیر - سکنه ۸۰ - سنی - کردی .
آب از رودخانه لیله - محصول لبنیات سقز کتیرا بلوط - راه مالرو
وصعب العبور .

دری - dari - ده ازدهستان بالك بخش مریوان شهرستان سنندج
۱۸ک جنوب خاور دژشاهپور - ۱۴ک جنوب راه اتومبیل رو سنندج
به مریوان .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۵۰ - سنی - کردی .
آب از رودخانه چشمه و قنات - محصول غلات حبوبات لبنیات توتون
شغل زراعت و گله‌داری - راه مالرو .

دری بر - dari-bar - ده کوچکی است ازدهستان اورامان لهون
بخش پاوه شهرستان سنندج .
۲۴ک شمال باختر پاوه - کنار راه اتومبیل رو پاوه به نوسود .
نفر .نه ۴۰ سکـ

دریله - derile - ده ازدهستان کلاترزان بخش رزاب شهرستان
سنندج .
۲۰ک شمال خاور رزاب - ۱۵ک جنوب شوسه مریوان به سنندج
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۵۰ - سنی - کردی .
آب ازچشمه - محصول غلات توتون - شغل زراعت - راه مالرو .

دزاور - dezâvar - ده ازدهستان اورامان لهون بخش پاوه شهرستان
سنندج .
۵۴ک شمال باختری پاوه - ۶ک شمال نوسود - کنار مرز ایران و عراق .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۶۵۹ - سنی - کردی فارسی
آب ازچشمه ها - محصول لبنیات انواع میوه‌جات مختصر غلات - شغل
باغبانی و گله‌داری مکاری - صنایع دستی شال کرباس بافی - راه مالرو
وصعب العبور .

دزکده - dozkade - ده ازدهستان جیگران (گرمسیر و لدبیگی)
بخش ثلاث شهرستان کرمانشاهان .
۲۱ک جنوب خاور سرقلعه - کنار راه فرعی سرپل ذهاب به ازگله .
دشت - گرمسیر - سکنه ۷۵ - سنی - کردی .
آب ازچشمه - محصول غلات حبوبات دیم لبنیات - شغل زراعت و
گله داری - زمستان درحدود ۲۰۰ طایفه قلخانی گودان برای تعلیف
احشام وزراعت حدود این ده میآیند .

دزلی - dezli - ده ازدهستان اورامان بخش رزاب شهرستان سنندج .
۳۰ک شمال رزاب - ۹ک باختر اتومبیل رو مریوان به رزاب .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۷۰۰ - سنی - کردی
آب ازچشمه وزه آب دره محلی - محصول غلات لبنیات توتون - شغل
زراعت گله‌داری پیله‌ور صیدجانور - صنایع دستی زنان کرباس بافی
راه مالرو وصعب العبور .
این ده محصور بارتفاعات صعب العبور راه مریوان ازتنگه بطول ۹
کیلومتر عبور میکند درموقع بارندگی عبور ازتنگه غیرممکن است
خط الراس ارتفاعات باختری مرز ایران عراق و راه مالرو بکشور
عراق دارد .

دژشاهپور - dej-câh-pur - قصبه مرکز بخش مریوان شهرستان
سنندج .
در ۱۳۰ کیلومتری باختر سنندج واقع مختصات جغرافیائی آن بشرح
زیراست :
طول ۴۶ درجه و ۱۰ دقیقه - عرض ۳۵ درجه و ۳۲ دقیقه
ارتفاع ازسطح اقیانوس ۱۳۱۱ متر مسافت آن نسبت به نقاط مهم مجاور
خود بشرح زیراست :
دژشاهپو به سنندج ۱۳۰ کیلومتر
دژشاهپور باآبادی باشه ۲ کیلومتری مرز ۲۴ کیلومتر
« « رزآب مرکز بخش آویهنك « «
نام قدیم این محل قلعه مریوان بوده قلعه خرابه قدیمی آن درجنوب

قصبه فعلا مورد استفاده پادگان نظامی بخش است.
دراین قصبه قریب ۶۰ باب دکان وجود دارد که دراطراف چهارخیابان کوچك که از فلکه مرکزی آن منشعب میگردد واقع شده و آب آن از قنات تامین میشود ودرمرکز فلکه مظهر میگردد بیشتر ساکنین قصبه کارمند ادارات دولتی وافراد پادگان نظامی هستند بطور کلی درحدود ۶۰۰ نفر سکنه دارد از طرف سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی درمانگاهی درعلیای قصبه ساخته شده ومورد استفاده ساکنین وقراء مجاوراست
درفصل تابستان وغیر بارانی همه روزه بین سنندج ودژشاهپور اتومبیل رفت وآمدمیکند . دژشاهپور از نظر نظامی دارای اهمیت فوق العاده و قابل توجه است - سربازخانه پادگان در ۳ کیلو متری خاور آبادی در اراضی ده موسك بنا شده است.
اراضی حاصلخیز مجاور دژشاهپور تا حدود دریاچه زریوار از نظر کشاورزی بسیار قابل ملاحظه درصورت بکار بردن اصول کشاورزی بطریق علمی باوسایل لازمه ممکن است حداکثر استفاده را از آن برد قصبه بوسیله تلفن باسنندج مربوط است.
ادارات دولتی آن عبارتند از مرزبانی ـ گمرك ـ بخشداری ـ پست و تلگراف ـ بهداری ـ غله ـ دخانیات.

دژن- dejen - ده از دهستان بیلوار بخش کامیاران شهرستان سنندج
۸ ك شمال باختر کامیاران - ۶ ك جنوب باختری پالنگان .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۵۸ - سنی - کردی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات حبوبات ـ شغل زراعت وگله داری راه مالرو.

دستجرد- dast-jerd - ده از دهستان چهاربلوك بخش سیمینه رود شهرستان همدان.
۲۵ ك شمال همدان - ۹ ك باختر شوسه همدان به تهران.
دشت - سردسیر - سکنه ۱۵۴ - شیعه ـ ترکی فارسی
آب از قنات - محصول غلات حبوبات صیفی لبنیات - شغل زراعت و گله داری ـ صنایع دستی قالی بافی .
دبستان ـ ۴ باب دکان - زیارتگاهی دارد - تابستان ازراه لتگاه اتومبیل میتوان برد .

دستجرد ــ ده ازدهستان حاجیلو بخش کبودراهنگ شهرستان همدان
۵ ك شمال کبودراهنك ـ ۴ ك خاور اتومبیل رو کبودراهنك به دمق.
جلگه - سردسیر - سکنه ۱۳۰۰ - شیعه - ترکی.
آب از ۲ رشته قنات ودر بهار ازرودخانه دمق - محصول غلات حبوبات انگور صیفی - شغل زراعت وگله داری - صنایع دستی قالی بافی راه مالرو ـ تابستان ازکبودراهنك اتومبیل میتوان برد.

دستجرده- dast-jerde - ده ازدهستان خدابنده لو بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان.
۱۳ ك شمال باختر صحنه - کنار رودخانه کنگرشاه.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۲۵ - شیعه - کردی فارسی.
آب ازرودخانه کنگرشاه - محصول غلات میوه جات حبوبات تریاك قلمستان - شغل زراعت - راه مالرو.
دردومحل بفاصله ۱ کیلومتر واقع به دستجرده علیا وسفلی مشهور سکنه علیا ۱۹ نفر است.

دستك- dastak - ده ازدهستان ذهاب بخش سرپل ذهاب شهرستان قصرشیرین.
۱۰ ك شمال باختری سرپل ذهاب ـ کنار راه فرجی یاویسی.
دشت ـ گرمسیر مالاریائی - سکنه ۱۵۰ - سنی - کردی فارسی.
آب ازسراب سیدصادق و نهرولاش - محصول غلات برنج صیفی توتون لبنیات - شغل زراعت وگله داری.

دستوار- dastevâr - ده از بخش دهلران شهرستان ایلام .
۴۲ ك باختر دهلران - ۲ ك شمال شوسه دهلران به نصریان.
کوهستانی - معتدل - سکنه ۸۰ - شیعه - کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات روغن پشم - شغل زراعت وگله داری.
ساکنین ازطایفه مموس هستند.

دسردی - deserdi - ده از دهستان باباجانی بخش ثلاث شهرستان کرمانشاهان .
۱۶ ك شمال باختری ده شیخ.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۵۰ - سنی ـ کردی.
آب از چشمه ورودخانه گردی قاسمان - محصول غلات حبوبات لبنیات شغل زراعت گله داری- راه مالرو - ساکنین از طایفه باباجانی هستند

دشت آباد - dact-âbâd - ده از دهستان ترك شهرستان ملایر
۴۲ ك شمال شهرملایر - ۱۵ ك خاور راه شوسه ملایر به همدان.
جلگه - معتدل مالاریائی - سکنه ۴۱۰ - شیعه - ترکی وفارسی.
آب از قنات - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله داری .
صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو.

دشت آباد - ده از بخش درهشهر شهرستان ایلام.
۶ ك شمال باختر دره شهر - ۳ ك جنوب راه مالرو دره شهر به هندمینی.
جلگه - گرمسیر مالاریائی - سکنه ۱۸۲ - شیعه - لری.
آب از رودخانه سیکان - محصول غلات تریاك حبوبات لبنیات - شغل زراعت وگله داری - راه مالرو - چادرنشین هستند.

دشت حر - dact-hor - نام دشتی است حاصل خیز در دهستان باباجانی بخش ثلاث شهرستان کرمانشاهان .
این دشت در ۲۵ کیلومتری جنوب خاوری ده شیخ واقع شده زارعین قراء انجیر لوسه - سه تیان - وانی سر - زیارت تمرمان - برکش - کانی دانیار - قلقله - قجر - گریشه دراین دشت زراعت دیم می نمایند

دشت طال - dact-tâl - نام یکی ازدهستانهای هفتگانه بخش بانه شهرستان سقز.
این دهستان در باختر بخش واقع محدوداست ازشمال بدهستان نمشیر

ازجنوب بدهستانهای پشت‌آربابا وآلوت . ازخاور بدهستان سبدلو ازباختر برودخانه زاب کوچك که بین شردشت و بانه واقع شده‌است.
منطقه دهستان کوهستان جنگلی هوا سردسیر و نسبت بسایر دهستان های بانه معتدل‌تر است.
محصول عمده دهستان انواع محصول جنگلی مانندمازوح گزانگبین سقز چوب زغال ومختصرغلات و لبنیات است .
بلندترین کوه دهستان که تقریبا دروسط دهستان واقع شده کوه معروف به هفتوان میباشد که ازسطح اقیانوس ۱۷۳۵ متر مرتفعتر است گودترین محل دهستان آبادی ویسك درکنار رودخانه زاب است که ۱۱۰۰ متر ارتفاع دارد.
رودخانه سیوچ که از آبادی سیوچ سرچشمه گرفته درطول دهستان جاری و برودخانه زاب کوچك منتهی میگردد.
راه‌شوسه بانه بسردشت ازخاور دهستان میگذرد تابستان و فصل خشکی ازشوسه مذکور بهاکثر قراء دهستان اتومبیل میتوان برد.
دهستان دشتطال از ۲۶ آبادی تشکیل شده سکنه آن درحدود دوهزار نفر قراء مهم آن بشرح زیراست - سیوچ - سیاه‌حومه - نمازگاه - زروار یعقوب آباد.
زبان مادری ساکنین کردی - مذهب مسلمان سنی است.

دشت‌قلبی - dact-qalbi - ده‌ازدهستان اورامان بخش رزاب شهرستان سنندج.
۲۳ك جنوب خاورزراب - کناررودخانه سیروان.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۵۰ - سنی - کردی.
آب‌ازرودخانه سیروان - محصول مختصر غلات لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - کیوه کشی - کرباس شال بافی - راه مالرو وصعب العبور.

دشتله - dactele - ده ازدهستان درو فرامان بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان
۲۶/۵ك جنوب خاوری کرمانشاه - جنوب رودخانه قره‌سو.
دشت - سردسیر - سکنه ۱۲۶ - شیعه - کردی فارسی.
آب ازفاضل آب سردشتله وقنات - محصول غلات حبوبات صیفی لبنیات شغل زراعت گله‌داری - راه‌مالرو.

دشت‌لیل - dact-leyl - ده کوچکی است از بخش گوران شهرستان شاه‌آباد.
۴۶ك شمال باختر گهواره - سکنه ۴۰ نفر - ازتیره اسپری قلخانی هستند.
مزرعه دشت مورت که درآمار حسین‌آباد دشت‌سورت نوشته شده جزء این ده است.

دشته - dacte - ده‌از دهستان هراه بخش رزن شهرستان همدان
۷۰ك جنوب قصبه رزن - کناره‌راه کوریجان بشراء .
جلگه - سردسیرمالاریائی - سکنه ۴۵۵ - شیعه - ترکی.
آب ازقنات - محصول غلات لبنیات حبوبات صیفی.

شغل‌زراعت گله‌داری - راه‌مالرو - تابستان اتومبیل میتوان برد.

دشتله حلول - dactile-halul - ده‌ازدهستان و لدبیگی بخش ثلاث شهرستان کرمانشاهان .
۱۶ك جنوب خاوری نهرآب - ۲ك حلول.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۵۰ - سنی - کردی.
آب ازچشمه وسراب حلول - محصول غلات لبنیات برنج میوجات - شغل زراعت وگله‌داری - راه‌مالرو - ساکنین ازطایفه ولدبیگی هستند.

دشه - dece - ده‌از دهستان اورامان لهون بخش پاوه شهرستان سنندج .
۱۴ك شمال باختر پاوه - ۷ك باختر راه اتومبیل روپاوه به نوسود کنار رودخانه شمشیر.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۵۷۵ - سنی - کردی فارسی.
آب‌از رودخانه شمشیر وچشمه سرطاوبران - محصول انواع میوجات لبنیات عسل مخصوصا انار - شغل مکاری باغبانی گله‌داری - راه‌مالرو .
درخاور دشه تپه‌ای بنام پاسگاه وجود دارد که در بالای آن آثار ابنیه قدیم منجمله حوض سنگی وجوددارد مسجد آن نیز قدیمی است دشه یکی ازقراء قدیمی بخش است.

دگاشیخان - degâ-ceyxân - ده‌از دهستان بالك بخش مریوان شهرستان سنندج.
۱۵ك جنوب دژشاهپور - سرراه اتومبیل رومریوان به‌زاب.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۰۰ - سنی - کردی .
آب‌ازچشمه‌وقنات - محصول غلات حبوبات لبنیات توتون - شغل زراعت گله‌داری - راه اتومبیل‌رو .

دگاگا - degâgâ - ده‌ازدهستان ژاوه‌رود بخش رزاب شهرستان سنندج .
۷ك جنوب خاور زراب - کنار راه‌مالرو زراب به‌پاوه .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۷۱۰ - سنی - کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات انگور گردو زردآلو و میوجات جنگلی - شغل زراعت گله داری مکاری زغال فروشی - راه مالرو .

دگاگا - ده‌از دهستان جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج .
۶۰ك جنوب باختر پاوه - کنار رودخانه لیله.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۹۰ - سنی - کردی.
آب از چشمه - محصول لبنیات ومحصولات جنگلی مانندجوز بلوط سقز وغلات دربیلاق .
راه مالرو وصعب العبور - تابستان بیلاق جنوب باختر شمشیر میروند.

دگاگاه - degâgâh - ده‌ازدهستان خورخوره بخش دیواندره شهرستان سنندج .
۸۶ك جنوب باختر دیواندره - ۶ك مرز ایران عراق - دره درحدود شیلر
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۸۲ - سنی - کردی.

آب از چشمه ـ محصول غلات توتون حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه‌مالرو.

دگایران - degâyerân - ده از بخش حومه شهرستان سنندج
۷ک جنوب سنندج ـ ۳ک باختر راه شوسه سنندج بکرمانشاه .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۲۰ ـ سنی کردی .
آب از چشمه ـ محصول غلات ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو.

دگن - dagen - ده از دهستان گاورود بخش کامیاران شهرستان سنندج .
۵۸ک شمال خاور کامیاران ۱۰ک شمال خاور امیرآباد .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۱۵ ـ سنی ـ کردی.
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو

دل - dal - ده از دهستان اورامان بخش رزاب شهرستان سنندج
۲۵ک جنوب خاور رزاب ـ کنار رودخانه سیروان.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۷۷۵ ـ سنی ـ کردی .
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت کسب تهیه سقز کرباس شال بافی گیوه دوزی ـ راه مالرو وصعب العبور .

دلبران - del-barân - ده از دهستان اسفندآباد بخش قروه شهرستان سنندج .
۲۳ک شمال خاوری قروه ـ ۹ک شمال خاور مجین .
تپه ماهور ـ سردسیر ـ سکنه ۱۷۳۰ ـ شیعه ـ ترکی فارسی .
آب از چشمه ـ محصول غلات وانگور حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت و گله داری ـ صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی ـ دبستان دارد راه مالرو ـ تابستان ازطریق دوسراتومبیل میتوان برد .

دلفان آباد - delfân-âbâd - ده از بخش دره شهر شهرستان ایلام.
۹ک شمال باختر دره شهر ـ ۱۰/۵ک جنوب راه مالرو ایلام بهندمنی .
کوهستانی ـ گرمسیر مالاریائی ـ سکنه ۱۴۸ ـ شیعه ـ لکی .
آب از رودخانه سیکان ـ محصول غلات تریاک حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت و گله داری ـ راه مالرو چادرنشین هستند

دلک - dalak - ده از دهستان ییلاق بخش قروه شهرستان سنندج
۳۶ک شمال باختری قروه ـ کنار رودخانه بای تمر.
جلگه ـ سردسیر ـ سکنه ۱۶۵ ـ سنی ـ کردی .
آب از رودخانه آرزند ـ محصول غلات لبنیات توتون ـ شغل زراعت گله داری ـ صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی ـ راه مالرو .

دلوآمده - dalv-âmade - ده از دهستان حسین آباد بخش دیواندره شهرستان سنندج .
۸ک شمال باختر حسین آباد ـ ۴ک باختر شوسه جدید سنندج بسقز
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۵۰ ـ سنی ـ کردی.
آب از رودخانه وچشمه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو.

دلوحسن آباد - dalu-hasan-âbâd - ده از دهستان باوند پور بخش مرکزی شهرستان شاه آباد.
۱۵ک شمال خاوری شاه آباد ـ ۱ک جنوب حسن آباد کنار شوسه .
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۳۲۵ ـ شیعه ـ کردی فارسی .
آب از قنات ـ غلات صیفی چغندرقند حبوبات لبنات ـ شغل زراعت و گله داری ـ گله داران زمستان بمله یعقوب سرپل ذهاب میروند

دله مرز - dale-marz - ده از دهستان اورامان بخش رزاب شهرستان سنندج .
۲۶ک جنوب خاور رزاب ـ کنار رودخانه رزاب .
کوهستانی ـ معتدل ـ سکنه ۲۳۱ ـ سنی ـ کردی .
آب از رودخانه سیروان وچشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله داری کرباس بافی و شال ـ راه مالرو وصعب العبور .
پل آجری سنگی قدیمی دارد .
اکثر درویش هستند .

دلی محمد - dali-mohammad - ده از دهستان خدابندلو بخش قروه شهرستان سنندج .
۲۰ک جنوب خاوری گل تپه ـ ۱۰ک خاور شوسه همدان ـ بیجار .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۴۵۰ ـ شیعه ـ ترکی .
آب از چشمه ـ محصول غلات انگور صیفی لبنیات حبوبات ـ شغل زراعت راه مالرو.
تابستان ازطریق گنبدان اتومبیل میتوان برد .

دم بادام - dom-bâdâm - ده از دهستان کنگاور بخش کنگاور شهرستان کرمانشاهان.
۴/۵ک شمال کنگاور.
دامنه ـ سردمعتدل ـ سکنه ۱۹۴ ـ شیعه ـ فارسی کردی.
آب از سراب فش ـ غلات حبوبات چغندرقند پنبه تریاک قلمستان ـ شغل زراعت راه مالرو.

دم دراز - dom-derâz - ده از دهستان هرسم بخش مرکزی شهرستان شاه آباد
۱۱/۵ک جنوب خاوری هرسم ـ جنوب خاوری شاه آباد .
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۱۳۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی .
آب از چاه ـ محصول غلات دیم لبنیات ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو.

دم شاطر - dom-câter - ده از دهستان آورزمان شهرستان ملایر .
۳۰ک شمال باختری شهر ملایر ـ ۱۲ک باختر راه شوسه ملایر به همدان.
جلگه ـ معتدل مالاریائی ـ سکنه ۱۱۵۳ ـ شیعه ـ ترکی .
آب از چشمه ـ محصول غلات تریاک ـ شغل زراعت ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه مالرو.

دمق - damaq - قصبه مرکز دهستان سرد رود بخش رزن شهرستان همدان .

۲۴ك شمال باختری قصبه رزن-۳۰ك شمال خاوری کبودر اهنگ
جلگه - سردسیر - سکنه ۷۵ - شیعه - ترکی .
آب از زه آب رودخانه های پاینده و کلکور وچشمه - محصول غلات لبنیات قلمستان صیفی - شغل زراعت گله داری کسب .
بیمارستان ۲۰ تختخوابی بنام زهرای زاهدی و یک باب دبستان ۴۰ باب دکاکین ودومسجد دارد.

دمه یو - dameyu — ده از دهستان اورامان بخش رزاب شهرستان سنندج.
۲۴ك شمال باختر رزاب - ۸ك باختر راه اتومبیل رو مریوان به رزاب ۲ك درکی.
کوهستانی — معتدل — سکنه ۱۰۰ - سنی - کردی.
آب از چشمه — محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله داری - صنایع دستی زنان شال بافی - راه مالرو .

دندانه — dandâne — ده از دهستان گیلان - بخش گیلان شهرستان شاه آباد.
۱۱ك شمال باختر گیلان - ۲ك جنوب شوسه گیلان به قصرشیرین
دشت - گرمسیر مالاریائی - سکنه ۱۵۰ - شیعه - کردی فارسی.
آب از رودخانه گیلان - محصول غلات برنج توتون تریاك حبوبات پنبه لبنیات صیفی - شغل زراعت گله داری - از طایفه کلهر هستند راه مالرو .

دنگله کهریز - dengele — kahriz - ده از دهستان چهار بلوك بخش سیمینه رود شهرستان همدان.
۱۶ك خاور همدان - ۳۰ك شمال شوسه همدان بملایر.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۰۵ - شیعه - ترکی فارسی.
آب از قنات و رودخانه قوری چای — محصول غلات حبوبات انگور قلمستان - شغل زراعت وسنگ تراشی - صنایع دستی زنان قالی بافی راه فرعی از طریق کنجینه دارد.
ارتفاعات کنار آبادی سنگ ساختمانی استخراج بشهر حمل می نمایند

دنگی - dengi - ده کوچکی است از بخش گوران شهرستان شاه آباد .
۶۰ ك شمال باختری گهواره - حدود پالان - سکنه ۱۰۰ نفر - از تیره اسپری قلخانی هستند .

دنه - dane - ده از بخش زرین آباد شهرستان ایلام.
۱۵ك جنوب باختری پهله - ۲ك شمال راه مالرو دهلران به ارکواز .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۵۰ - شیعه - کردی بعربی آشنا.
آب از چشمه و شور آب - محصول غلات لبنیات تریاك - شغل زراعت گله داری راه مالرو - چادر نشین هستند .

دو آب - do-âb - ده از دهستان خدابنده لو بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان.
۱۲ك شمال باختر صحنه .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۳۸ - شیعه - کردی فارسی.
آب از چشمه - محصول غلات آبی دیمی میوجات تریاك حبوبات .
شغل زراعت - راه مالرو .

دو آب — ده از دهستان خزل شهرستان نهاوند.
۵۰ك شمال باختری سهر نهاوند - ۴ك جنوب آران .
کوهستانی - سردسیر مالاریائی - سکنه ۱۵۸ - شیعه - لری و فارسی.
آب از رودخانه آران - محصول غلات تریاك توتون پنبه چغندر حبوبات لبنیات - شغل زراعت و گله داری - صنایع دستی جاجیم بافی - راه مالرو.
ایل ترکاشوند در تابستان برای تعلیف احشام باین ده میآیند .

دو آب — ده از دهستان میان دربند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۱۸ك شمال کرمانشاه - ۱ك باختر شوسه سنندج بین دو رودخانه قرسو و رودخانه راز آور.
دشت - سردسیر - سکنه ۱۳۰ - شیعه - کردی فارسی .
آب از رودخانه راز آور و قره سو - محصول غلات دیمی لبنیات - شغل زراعت راه مالرو.
۱ کیلومتری باختر شوسه کرمانشاه کردستان و ۲ك جنوب قزانچی

دو آب الله یار خانی - do-âb-allâh-yâr-xâni - ده از دهستان خالصه بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۴۰ك شمال باختری کرمانشاه - ۱ك جنوب شوسه روانسر.
دشت - سردسیر - سکنه ۱۷۰ - شیعه - کردی فارسی.
آب از رودخانه مرگ - غلات دیمی لبنیات - شغل زراعت.

دوازده امام — davâzdah-emâm - ده از دهستان قلعه شاهین بخش سرپل ذهاب شهرستان قصر شرین.
۹ك جنوب خاوری سرپل ذهاب - کنار راه فرعی کلاوه.
دشت - گرمسیر - سکنه ۱۰۰ - شیعه - کردی فارسی.
آب از سراب قلعه شاهین - محصول غلات برنج قلمستان تریاك توتون لبنیات پنبه - شغل زراعت گله داری - راه مالرو .

دو براله - do-barâle - ده از دهستان چهاردولی بخش اسدآباد شهرستان همدان.
۱۹ك شمال باختر قصبه اسدآباد - کنار راه مالرو اسدآباد به قروه کردستان.
جلگه - سردسیر - سکنه ۳۵۲ - شیعه - کردی فارسی.
آب از رودخانه شهاب - محصول غلات لبنیات حبوبات - شغل زراعت و گله داری صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو - تابستان از طریق سولچه اتومبیل میتوان برد.

دو برجی - do-borji - ده از دهستان ماهیدشت بالا بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۲۱ك جنوب کرمانشاه - ۳/۵ك جنوب سرونو.
دشت - سردسیر - سکنه ۱۸۰ - شیعه - کردی فارسی.
آب از رودخانه مرك - محصول غلات حبوبات چغندر قند صیفی - شغل

زراعت - راه مالرو - تابستان ازسرو نوتا کنار رودخانه اتومبیل میآید

دو تپه-do-tappe - ده از دهستان خالصه بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .

۲۶ ک شمال باختری کرمانشاه - ۲ ک راه فرعی دوچقا.
دشت - سردسیر - سکنه ۱۲۰ - شیعه - کردی فارسی.
آب ازچاه - محصول غلات حبوبات دیمی لبنیات - شغل زراعت.

دوچشمه-do-Çacme - ده از دهستان میان دربند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .

۲۷ ک شمال کرمانشاه - ۵ ک خاورشوسه کردستان.
دامنه - سردسیر - سکنه ۱۰۰ - شیعه - کردی فارسی.
آب ازچشمه - محصول غلات حبوبات دیم لبنیات - راه ازشوسه تابستان اتومبیل میتوان برد.

دوچقا-do-Çeqâ - ده از دهستان خالصه بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .

۳۷ ک شمال باختری کرمانشاه - ۵ ک خاورشاه گدار که سرراه شوسه روانسر واقع است.
دشت - سردسیر - سکنه ۳۳۰ - شیعه - کردی فارسی.
آب ازچاه - محصول غلات حبوبات دیم لبنیات - شغل زراعت - راه فرعی آن در آبادی یاوری از شوسه کرمانشاه روانسر منشعب میشود تابستان با کثر قراء مجاور اتومبیل میتوان برد.

دوچقادرویش - do-Çeqâ-darvic - ده از بخش سنجابی شهرستان کرمانشاهان.

۱۷ ک جنوب خاوری کوزران - ۲ ک خاور راه فرعی کوزران به چهارزبر
دشت - سردسیر - سکنه ۱۲۰ - شیعه - کردی فارسی.
آب ازچاه - محصول غلات حبوبات دیم لبنیات - شغل زراعت گله داری راه مالرو - تابستان میتوان اتومبیل برد.

دودان-dudân - ده از دهستان جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج.

۲۰ ک باختر پاوه - ۵ ک باختر دودان .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۱۷ - سنی - کردی فارسی.
آب ازچشمه - محصول غلات حبوبات توتون لبنیات گردو - شغل زراعت و گله داری - راه مالرو.

دورآباد-dur-âbâd - ده از دهستان ۲ بخش هرسین شهرستان کرمانشاهان .

۲۵ ک جنوب باختری هرسین - ۵ ک گنجوان.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۹۸ - شیعه - کردی فارسی.
آب ازچشمه - محصول غلات - راه مالرو .
مزرعه چنار جزء این آبادی است.

دوراپهن-do-râ-pahn - به جهان آباد مراجعه شود.

دوردشت-dur-dact - به موسی علیا و سفلی وسطی مراجعه شود

دورود-do-rud - ده از دهستان اورامان بخش رزاب شهرستان سنندج

۹ ک شمال باختر رزاب - ۱ ک باختراتومبیل رومریوان به رزاب.
کوهستانی - کناررودخانه - معتدل - سکنه ۲۹۰ - سنی - کردی.
آب ازچشمه و رودخانه رزاب - محصول غلات توتون - شغل زراعت و گله داری - راه مالرو - درکوه غربی این ده غاری بنام غار ابدالان وجود دارد.

دوریجان-durijân - ده ازدهستان آورزمان شهرستان ملایر.

۳۳ ک باختر شهر ملایر - ۲۱ ک باخترشوسه ملایر بهمدان .
جلگه - معتدل مالاریائی - سکنه ۴۸۳ - شیعه - فارسی.
آب از چشمه - محصول غلات دیم - شغل زراعت - صنایع دستی قالی بافی - راه مالرو - دبستان دارد

دوریسان-durisân - ده ازدهستان اورامان لهون بخش پاوه شهرستان سنندج.

۴ ک جنوب پاوه - کنارراه اتومبیل رو پاوه به روانسر.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۷۵ - سنی - کردی فارسی.
آب ازچشمه - محصول غلات توتون میوه جات عسل لبنیات - شغل زراعت گله داری و مکاری - راه اتومبیل رو.

دوزخ دره-duzax-dare - ده از دهستان کل تپه فیض الله بیگی بخش مرکزی شهرستان سقز.

۶ ک خاور سقز - ۲ ک شمال شوسه سقز سنندج.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۸۰ - سنی - کردی.
آب ازچشمه و قنات - محصول غلات لبنیات توتون - شغل زراعت و گله داری - راه اتومبیل رو - دبستان دارد.

دوزخ دره - ده ازدهستان سارال بخش میرانشاه شهرستان سنندج.

۵۲ ک جنوب باختری دیواندره - ۱۸ ک باختر گاو آهن تو.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۸۰ - سنی - کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات حبوبات توتون - شغل زراعت و گله داری - راه مالرو تابستان ممکن است از راه گاو آهن تو اتومبیل برد

دوستان-dusttân - نام یکی ازدهستانهای چهارگانه بخش بدره شهرستان ایلام.

این دهستان بین دهستانهای علیشروان - شیروان چرداول - ارکواز و رودخانه صیمره واقع شده منطقه ایست کوهستانی هوای آن معتدل است .
آب قراء دهستان ازچشمه ها تامین شده - محصول غلات تریاک لبنیات شغل عمده زراعت و گله داریست.
از ۱۲ آبادی تشکیل شده جمعیت آن درحدود ۱۸۰۰ نفراست راههای دهستان مالرو میباشد.

دوستوند-dustvand - ده از دهستان خالصه بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.

۷ ک شمال باختر کرمانشاه - ۱/۵ ک شمال راه فرعی کرمانشاه به سراب نیلوفر.
دامنه - سردسیر - سکنه ۲۴۵ - شیعه - کردی فارسی.

آب از قنات - محصول غلات حبوبات دیمی مختصر صیفی لبنیات - شغل زراعت - تابستان میتوان اتومبیل برد.

دوسر-do-sar - ده از دهستان چهار دولی بخش قروه شهرستان سنندج .
۲۳ک جنوب خاور قروه - سرراه شوسه قروه همدان.
جلگه - سردسیر- سکنه ۴۸۰ - شیعه - کردی فارسی.
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات حبوبات - شغل زراعت گله داری قهوه خانه کنار شوسه دارد - صنایع دستی قالیچه جاجیم گلیم بافی.

دوسر - ده ازدهستان خسروآباد شهرستان بیجار.
۹ک خاور خسروآباد - کنار رودخانه خسروآباد .
تپه ماهور - سردسیر - سکنه ۱۰۰ - شیعه - ترکی فارسی کردی
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت وگله داری - صنایع دستی جاجیم گلیم قالیچه بافی - راه مالرو.

دوسینه-do-sine - ده ازدهستان پهلویدژ بخش بانه شهرستان سقز.
۱۸ک خاور بانه - ۳ک شمال خاور بوئین بالا .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۵۰ - سنی - کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات توتون - شغل زراعت - راه مالرو.

دوشان-ducân - ده از دهستان حسن آباد بخش حومه شهرستان سنندج.
۹ک جنوب خاور سنندج - ۲ک خاور شوسه سنندج بکرمانشاه.
دامنه - سردسیر - سکنه ۳۴۸ - سنی - کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات - شغل زراعت وگله داری - راه مالرو صنایع دستی قالیچه جاجیم گلیم بافی .

دوشمیان-do-camiyân - ده از بخش گوران شهرستان شاه آباد.
۳۶ک شمال گهواره - ۶ک شمال بانسوله ها.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۵۰ - مسلمان - کردی فارسی.
آب از سراب بییان و چشمه - محصول غلات حبوبات کتیرا لبنیات شغل زراعت وگله داری - راه مالرو - زمستان اکثر سکنه گرمسیر پشت تنگ وذهاب میروند - ازتیره اسپری قلخانی هستند .

دوکانه-do-kâne - ده از دهستان دورفرامان بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۳۰ک جنوب خاوری کرمانشاه - ۲ک جنوب رودخانه قرهسو.
دامنه - سردسیر- سکنه ۱۷۲ - شیعه - کردی فارسی.
آب از قنات ورودخانه سردوکانه - محصول غلات حبوبات لبنیات شغل زراعت وگله داری - راه مالرو.

دوکنان-do-kanân - ده از بخش سنجابی شهرستان کرمانشاهان
۹ک جنوب باختری کوزران .
دشت - سردسیر- سکنه ۶۰ - مسلمان - کردی فارسی.
آب ازچشمه - محصول غلات دیم جزئی آبی - راه مالرو.

دوکوشکان-do-kuckân - ده ازدهستان ماهیدشت پائین بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۱۴ک جنوب خاوری ماهی دشت - ۱۸ک جنوب باختری کرمانشاه .
دشت - سردسیر- سکنه ۵۰۰ - شیعه - کردی فارسی.
آب از رودخانه مرک - محصول غلات حبوبات دیمی صیفی - شغل زراعت وگله داری - تابستان میتوان اتومبیل برد .
دردومحل بفاصله ۱ کیلومترواقع به دوکوشکان حسین خانی ودوکوشکان رضاخانی معروف سکنه رضاخانی ۲۶۵ نفر است.

دوگر-do-gar - ده از دهستان شیروان بخش شیروان چرداول شهرستان ایلام .
۲۴ک جنوب چرداول - ۳ک جنوب باختر راه مالروشیروان.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۶۰ - شیعه - کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات حبوبات تریاک لبنیات - شغل زراعت و گله داری - راه مالرو.

دوگل بنده-do-gol-bande - ده ازدهستان کلیائی بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان.
۲۳ک باختر سنقر- ۳ک خاور گل سفید .
دامنه - سردسیر- سکنه ۱۷۵ - شیعه - کردی فارسی.
آب ازچشمه - محصول غلات حبوبات تریاک توتون قلمستان - شغل زراعت - قالیچه جاجیم پلاس بافی - کنار راه فرعی سنقر بگل سفید

دولاب-dulâb - ده ازدهستان ژاورود بخش کامیاران شهرستان سنندج .
۵۴ک باختر کامیاران - ۲ک جنوب رودخانه گاورود.
کوهستانی - سردسیر- سکنه ۸۳۰ - سنی - کردی.
آب از چشمه - محصول انواع میوه جات لبنیات - شغل باغبانی گله داری - راه مالرو.

دولائی-dol lâi - ده ازدهستان قلقل رود شهرستان تویسرکان
۲۱ک جنوب خاوری تویسرکان - کنارراه شوسه تویسرکان بملایر.
کوهستانی - سردسیر- سکنه ۱۰۴ - شیعه - کردی فارسی.
آب ازچشمه که از گردنه سرابی سرچشمه میگیرد - محصول غلات انگور گردو بادام لبنیات - شغل زراعت گله داری - راه اتومبیل رو.

دولابی-dulâbi - ده ازدهستان ویسه بخش مریوان شهرستان سنندج .
۱۵ک باختر دژشاهپور - ۳ک مرز ایران وعراق.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۰۰ - سنی - کردی.
آب ازچشمه وقنات - محصول غلات حبوبات لبنیات توتون - شغل زراعت گله داری - راه مالرو.

دول ارزن-dul-arzan - ده از دهستان دشتطال بخش بانه شهرستان سقز .
۳۳ک شمال باختری بانه - ۳ک شمال شوسه بانه به سردشت .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۷۵ - سنی - کردی .

آب از چشمه ـ محصول غلات توتون ارزن حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت ـ راه مالرو .

دول‌بندی - dul-bandi - ده از دهستان حسین‌آباد بخش دیواندره شهرستان سنندج .
۴۴ک خاوری سنندج ـ بین راه‌شوسه جدید و قدیم سنندج به‌سقز .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۵۰ ـ سنی ـ کردی .
آب از رودخانه وچشمه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات صیفی‌کاری شغل‌زراعت وگله‌داری ـ صنایع دستی زنان جاجیم بافی ـ راه مالرو

دوله‌بید - dule-bid - ده‌کوچکی است از دهستان پهلوی‌دژ بخش بانه شهرستان سقز .
۲۰ک جنوب خاور بانه ـ ۴ک مرز ایران عراق ـ سکنه ۲۰ نفر .

دولت‌آباد - dowlat-âbâd - ده از دهستان شراء بخش سیمینه‌رود شهرستان همدان .
۶۷ک جنوب خاوری همدان ـ ۵ک باختر رودخانه قره‌چای .
جلگه ـ سردسیر مالاریائی ـ سکنه ۶۹۰ ـ شیعه ـ ترکی .
آب از چشمه وقنات وقره‌چای ـ محصول غلات حبوبات انگور ـ شغل زراعت وگله داری ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه مالرو تابستان ازگاوخانه وخنداب اتومبیل میتوان برد .

دولت‌آباد ـ ده از بخش روانسر شهرستان سنندج .
۱۵ک باختر روانسر ـ کنار راه فرعی سنجابی به‌جوانرود .
دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۴۵۰ ـ سنی ـ کردی .
آب از چشمه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت وگله‌داری راه مالرو ـ تابستان اتومبیل میتوان برد .
زیارتگاهی کنار آبادی روی تپه دارد .

دولت‌آباد ـ ده از دهستان ماهیدشت بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۱۱ک جنوب خاوری ماهیدشت ـ کنار راه فرعی ماهیدشت به‌سر فیروزآباد
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۳۴۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی .
آب از رودخانه مرک ـ محصول غلات حبوبات دیمی لبنیات ـ شغل زراعت ـ تابستان اتومبیل میتوان برد .

دولت‌آباد ـ ده از دهستان پیرتاج شهرستان بیجار .
۱۱ک جنوب خاوری شهر بیجار ـ کنار شوسه بیجار همدان .
تپه ماهور ـ سردسیر ـ سکنه ۳۴۰ ـ شیعه ـ کردی .
آب ازچشمه وقنات ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت وگله‌داری

دولت‌آباد ـ ده‌از دهستان خدابنده‌لو بخش قروه شهرستان‌سنندج
۱۲ک جنوب گل‌تپه ـ ۴ک باختر شوسه همدان بیجار .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳۰۰ ـ شیعه ـ ترکی .
آب ازچشمه‌ها ـ محصول غلات انگور حبوبات لبنیات ـ شغل‌زراعت وگله‌داری‌ـ راه مالرو ـ تابستان از طریق دربند اتومبیل میتوان‌برد

دولت‌آباد ـ ده از دهستان حومه بخش مرکزی شهرستان‌شاه‌آباد
۶/۵ک خاور شاه‌آباد ـ ۱ک جنوب شوسه شاه‌آباد به کرمانشاه .
دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۲۰۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی .
آب ازچاه وچشمه ـ محصول غلات دیم مختصرصیفی‌کار لبنیات ـ شغل زراعت وگله‌داری ـ زمستان اکثر سکنه گرمسیر گیلان غرب میروند

دولت‌آباد ـ ده از دهستان جلگه‌افشار بخش اسدآباد شهرستان همدان .
۱۴ ک جنوب باختر قصبه اسدآباد ـ ۷ ک باختر شوسه اسد آباد به‌کنگاور .
جلگه ـ سردسیر مالاریائی ـ سکنه ۱۹۰ ـ شیعه ـ ترکی کردی .
آب از قنات ورودخانه شهاب ـ محصول غلات لبنیات صیفی تریاک حبوبات ـ شغل‌زراعت وگله‌داری ـ صنایع دستی زنان جاجیم‌بافی راه در فصل خشکی اتومبیل‌رو .

دولت‌آباد ـ ده از دهستان ییلاق بخش حومه شهرستان سنندج
۱۵ک شمال خاوری سنندج ـ ۵ک خاور خضرلك .
تپه‌ماهور ـ سردسیر ـ سکنه ۱۹۱ ـ سنی ـ کردی .
آب از چشمه ـ محصول غلات ـ شغل زراعت وگله‌داری ـ راه‌مالرو صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی .

دولت آباد ـ ده از دهستان بیلوار بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۸ک باختر مرزبانی ـ کنار راه فرعی‌کرمانشاه به مرزبانی .
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۱۷۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی
آب ازقنات ـ غلات‌حبوبات تریاك لبنیات‌توتون‌ـ شغل‌زراعت ـ صنایع دستی‌زنان‌گلیم‌جاجیم‌بافی.

دولت آباد ـ ده‌ازدهستان‌چمچمال‌بخش صحنه شهرستان‌کرمانشاهان
۸ک باختر صحنه ـ ۱ک شمال شوسه‌کرمانشاه به همدان .
دشت ـ سرد معتدل ـ سکنه ۱۳۸ ـ شیعه ـ کردی فارسی .
آب از رودخانه آب‌باریك ـ محصول غلات توتون حبوبات تریاك چغندر قند ـ شغل زراعت ـ راه اتومبیل میتوان برد .

دولت‌آباد ـ ده از دهستان میان دربند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۳۰ک شمال‌کرمانشاه ـ ۳ک باختر شوسه‌کردستان .
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۹۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی .
آب از چاه ـ محصول غلات حبوبات‌دیم ـ شغل زراعت ـ راه‌مالرو از تکیه اتومبیل میتوان برد .

دولت‌آباد ـ ده از دهستان سلگی شهرستان نهاوند .
۲۸ک باختر شهر نهاوند
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۸۰ ـ شیعه ـ لری فارسی .
آب از رودخانه ـ محصول غلات تریاك توتون حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت وگله‌داری ـ راه مالرو .
محل تعلیف احشام ایل ترکاشوند .

دولت آباد - ده کوچکیست از دهستان حاجیلو بخش کبودراهنگ شهرستان همدان .
۱۷ک شمال خاور کبودراهنگ — بین آب باریك و قزلجه - سکنه ۲۵ نفر .

دولت آباد کور کوره -dowlat-âbâd-kur-kure -
ده از دهستان ییلاق بخش حومهٔ شهرستان سنندج .
۷ك خاور سنندج — ۱ك شمال شوسه همدان به سنندج .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۰۱۵ - سنی - کردی .
آب از چشمه - محصول غلات انواع میوه‌جات لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری - راه‌مالرو - صنایع‌دستی زنان قالیچه‌وجاجیم‌وگلیم بافی .

دولتشاه - dowlat-câh - ده از دهستان پیرتاج شهرستان بیجار .
۲٤ك شمال خاوری بیجار — ۳ك شوسه بیجار زنجان .
تپه‌ماهور - سردسیر - سکنه ۲۲۰ - شیعه - کردی فارسی .
آب از چشمه و رودخانه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری - صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی - راه مالرو تابستان از سیدان اتومبیل میتوان برد .

دولت قلعه - dowlat-qal'e - ده ازدهستان خورخوره بخش دیواندره شهرستان سنندج .
۱۵ك شمال باختر دیواندره - کنار راه‌مالرو دیواندره به خورخوره
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۹۰ - سنی - کردی .
آب از چشمه - محصول غلات حبوبات - شغل زراعت و گله‌داری - راه تا جاده مالرو .

دولت یار - dowlat-yâr — ده از دهستان خسروآباد شهرستان بیجار .
۲۰ك شهر بیجار - ۷ك باختر شوسه‌بیجار - همدان.
تپه ماهور - سردسیر - سکنه ۲۰۰ — شیعه — کردی‌فارسی .
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات- شغل زراعت و گله‌داری-صنایع دستی زنان قالیچه‌گلیم جاجیم بافی -راه مالرو .

دول کرو - dul-keru — ده از دهستان گاورود بخش حومه شهرستان سنندج .
٤۲ جنوب سنندج - ۳ك باختر شوسه سنندج- کرمانشاه.
کوهستانی — سردسیر - سکنه ۱۱۰ - سنی - کردی .
آب از چشمه -محصول غلات لبنیات -شغل زراعت گله‌داری- راه‌مالرو.

دول گلاب - dul-golâb — ده از دهستان هندمینی بخش بدره شهرستان ایلام
۱۰۸ك خاور ایلام - کنارراه مالرو صیمره .
کوهستانی - گرمسیر - سکنه ۱۶۰ - شیعه - کردی .
آب از چشمه- محصول غلات تریاك لبنیات — شغل زراعت حبوبات و گله‌داری .

دول معصوم -dul-ma'sum- ده از دهستان جلالوند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
فعلا مخروبه وخالی از سکنه است .

دولنگان - do-lengân - ده از دهستان قلعه شاهین سرپل ذهاب شهرستان قصرشیرین .
۷ك جنوب خاوری سرپل ذهاب - کنارراه‌فرعی کلاوه.
دشت — گرمسیر - سکنه ۲۱۰ - شیعه- کردی فارسی.
آب ازسراب قلعه شاهین - محصول غلات برنج توتون تریاك لبنیات پنبه - شغل زراعت و گله‌داری - دردومحل بفاصله یك کیلو متر واقع شده سکنه بالا ۱۱۰ نفراست .

دولو جردین - dolujerdin - ده از دهستان درجزین بخش رزن شهرستان همدان .
۸ك جنوب خاوری رزن - ۸ك خاور شوسه رزن بهمدان .
جلگه - سردسیر مالاریائی - سکنه۲۳٦ - شیعه - ترکی .
آب از قنات-محصول غلات حبوبات -شغل زراعت - راه‌درفصل‌خشکی اتومبیل رو .

دوله — dule — ده از دهستان کنگاور بخش کنگاور شهرستان کرمانشاهان.
۳ك باختر کنگاور -۲ك شمال شوسه‌کنگاوروکرمانشاه .
دامنه - سرد معتدل - سکنه ۲۹٦-شیعه -فارسی کردی.
آب ازرودخانه فش - محصول غلات آبی ودیمی چغندر قند تریاك حبوبات باغات میوه‌و قلمستان- شغل زراعت - راه‌فرعی بشوسه دارد.

دوله تنگ - dule-tang - ده کوچکی است‌ازدهستان‌جوانرود بخش‌باوه شهرستان‌سنندج .
٤۸ك جنوب باختر باوه -کنار رودخانه لیله .
کوهستانی-گرمسیر- سکنه۲۲ نفر-شغل گله‌داری‌وجمع آوری سقز بلوط

دوله‌سیر - dule-sir - ده‌از دهستان تیلکوه بخش‌دیواندره شهرستان سنندج .
۲۵ك شمال باختر دیواندره - ٤ك شمال شوسه دیواندره سقز .
کوهستانی — سردسیر-سکنه ۱۱۰- سنی-کردی .
آب ازچشمه - محصول غلات انگور زردآلو سیب عسل روغن -شغل زراعت‌گله‌داری - راه‌مالرو .

دوله گویر - dule-goveyr - ده‌کوچکیست ازدهستان پشت آربابا بخش بانه شهرستان سقز .
۱۸ك جنوب باختر بانه - سکنه ۳۰ نفر .

دولی — dowli — ده‌از دهستان حاجیلو بخش‌کبودراهنگ شهرستان همدان
۱۷ك باختر قصبه کبودراهنگ - ۷۵نفر .

دولی دره — duli-dare - نام‌ده‌ایست‌ازدهستان باباجانی

بخش ثلاث که رودخانه زمکان ولوشه درآن جاریست چند قریه کوچك درطول این دره واقع شده که شغل عمده آنها تهیه سقز کتیرا و گله داری است .

راههای این دره صعب العبور وارتفاعات آن مستور از جنگل بلوطاست.

دو میزر- do-mizar - ده کوچکی است از بخش گوران شهرستان شاه آباد

۲ك شمال باختر گهواره سکنه ۵۰ نفر- ازتیره بهرامی قلخانی هستند

دو نیز - duniz - ده کوچکی است ازدهستان پشت آربابا بخش بانه شهرستان سقز .

۲۸ك جنوب باختری بانه - ۳ ك مرزایران وعراق .

کوهستانی -سردسیر- سکنه ۳۸ نفر .

دوویران- do-virân -ده از دهستان ایوان بخش گیلان شهرستان شاه آباد

۱ك شمال جوی زر-۱/۵ك شوسه شاه آباد بایلام.

دشت- سردسیر - سکنه ۲۵۰ - شیعه-کردی فارسی.

آب ازرودگنگیر - محصول غلات برنج حبوبات توتون صیفی-شغل زراعت گله داری - چادرنشین هستند- زمستان گرمسیرغربی ایران و حدود سومارمیروند .

دوویسه - do-veyse - ده از دهستان کلاترزان بخش حومه شهرستان سنندج.

۱۷ك شمال باختر سنندج-۹ك شمال شوسه سنندج مریوان.

کوهستانی-سردسیر- سکنه ۳۹۰-سنی -کردی .

آب ازچشمه ورودخانه مشهوربفرهادآباد-محصول غلات -شغل زراعت راه مالرو .

دوویسه- ده ازدهستان سرشیو بخش مریوان شهرستان سنندج.

۲۸ك شمال خاور دژشاهپور-۲ك شمال ویله.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۷۵ - سنی-کردی .

آب ازچشمه ورودخانه کویله-محصول غلات لبنیات توتون حبوبات -شغل زراعت وگله داری-راه مالرو وصعب العبور.

ده ابراهیم-deh-ebrâhim - ده از بخش سنجابی شهرستان کرمانشاهان.

۱۱/۵ك جنوب کوزران — ۱/۵ك باختر راه فرعی کوزران به چهار زبر.

دشت - سردسیر - سکنه ۱۲۰ - شیعه و- کردی فارسی .

آب ازقنات - محصول غلات حبوبات دیم لبنیات - شغل زراعت گله داری-تابستان اتومبیل می توان برد.

ده آسیاب — deh-âsiyâb -ده از دهستان فارسینج بخش اسدآباد شهرستان همدان.

۴۲ك جنوب باختری قصبه اسدآباد-۶ك جنوب فارسینج.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۵۷۱-شیعه-کردی فارسی .

آب ازرودخانه-محصول غلات لبنیات توتون عسل -شغل زراعت گله داری صنایع دستی زنان قالی بافی-راه مالرو.

ده آسیاب -ده ازدهستان دینور بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان.

۲۵ك شمال باختری صحنه — ۵ك خاور شوسه کرمانشاه سنقر.

کوهستانی -سردسیر - سکنه ۲۸۵ - شیعه -کردی فارسی.

آب ازرودخانه تینه مو وچشمه -محصول غلات حبوبات تریاك قلمستان میوه جات -شغل زراعت -راه مالرو .

ده اعظم - deh - a'zam - ده از بخش سنجابی شهرستان کرمانشاهان.

۱۲ك شمال خاوری کوزران -کناررودخانه زردآب.

دشت -سردسیر - سکنه - ۸۰ - شیعه وسنی-کردی فارسی.

آب از چاه- محصول غلات حبوبات دیم لبنیات -شغل زراعت وگله داری. راه مالرو- تابستان اتومبیل میتوان برد.

ده الیاسی — deh-elyâsi — ده ازدهستان قمله کری بخش سنقر وکلیائی شهرستان کرمانشاهان.

۲۵ك خاور سنقر -کنار راه عمومی سنقر به اسدآباد.

کوهستانی - سردسیر- سکنه ۱۲۵ -شیعه-کردی فارسی.

آب ازچشمه -محصول غلات حبوبات دیمی -شغل زراعت-راه مالرو .

ده امین-deh-amin-ده از دهستان باباجانی بخش ثلاث شهرستان کرمانشاهان .

۲ك خاورده شیخ.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۰ - سنی -کردی .

آب ازچشمه -محصول غلات حبوبات لبنیات -شغل زراعت گله داری - راه مالرو - ساکنین از طایفه باباجانی هستند .

ده باغ - deh-bâq - ده از دهستان میاندربند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.

۴۸ ك شمال باختری کرمانشاه — کنار شوسه سنندج.

دشت- سردسیر -سکنه ۱۵۰ -شیعه -کردی فارسی .

آب از سراب ایوان-غلات حبوبات دیمی ولبنیات.

ده باغ-ده از بخش روانسر شهرستان سنندج.

۱۶ك جنوب روانسر- کنار راه اتومبیل رو کرمانشاه به روانسر.

جلگه - سردسیر -سکنه ۱۲۴ -سنی-کردی.

آب ازسراب روانسر-محصول غلات چغندرقند حبوبات صیفی -شغل زراعت- گله داری -راه اتومبیل رو .

ده باغ - ده از بخش سنجابی شهرستان کرمانشاهان.

۱۴ك جنوب کوزران — ۲ك باختر راه فرعی کوزران به چهار زبر. دامنه -سردسیر- سکنه ۷۰-شیعه — کردی فارسی.

آب ازچشمه کوچك -محصول غلات حبوبات دیم لبنیات.

-شغل زراعت گله داری-راه مالروو تابستان اتومبیل میتوان برد.

ده بالا-deh-bâlâ- ده از بخش کنگاور شهرستان کرمانشاهان.
۱۳ک شمال خاوری کنگاور — ۳ک شمال شوسه کرمانشاه تویسرکان
دشت-سردمعتدل - سکنه ۱۱۸-شیعه - کردی فارسی.
آب از رودسیاه گروخرم رود — محصول غلات آبی و دیمی چغندر قند قلمستان - تریاک صیفی شغل زراعت -راه مالرو — از طریق کلیاران و حسین آباد اتومبیل میتوان برد.

ده باوکه-deh-bâveke — ده از بخش روانسر شهرستان سنندج.
۶ک شمال روانسر-کنار راه فرعی خراجیان.
دامنه - سردسیر-سکنه ۱۹۱- سنی — کردی فارسی.
آب از چشمه چاه -محصول غلات دیم لبنیات-شغل زراعت گله داری -راه مالرو - تابستان اتومبیل میتوان برد.

دهبزان - deh-bozân - ده از دهستان جلگه افشار بخش اسدآباد شهرستان همدان.
۸ک جنوب قصبه اسدآباد — کنار راه شوسه اسدآباد به کرمانشاه.
جلگه- سردسیر مالاریائی - سکنه ۵۹۰ - شیعه -کردی و فارسی
آب از چشمه و قنات - محصول غلات تریاک - لبنیات حبوبات صیفی.
شغل زراعت و گله داری - صنایع دستی زنان قالی بافی - قهوه خانه کنار شوسه دارد.

ده بنه deh-bone - ده از دهستان پیرتاج شهرستان بیجار.
۲۲ک جنوب خاوری بیجار -۱۰ک خاور شوسه بیجار- همدان
تپه ماهور -سردسیر — سکنه ۴۲۰ -شیعه -کردی فارسی.
آب از چشمه -محصول غلات لبنیات-شغل زراعت گله داری - صنایع دستی زنان قالی بافی-راه مالرو.

ده بنیاد-deh-bonyâd — ده از دهستان سرشیو بخش مریوان شهرستان سنندج.
۶۵ک خاوری دژشاهپور -۱۰ک شمال خاوری پاسگاه قطونه.
کوهستانی -سردسیر -سکنه ۸۰ — سنی-کردی.
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات توتون حبوبات -شغل زراعت گله داری-راه مالرو صعب العبور.

ده بور-deh-bur- ده از دهستان کلیائی بخش اسدآباد شهرستان همدان.
۳۵ک شمال باختری اسدآباد -کنار راه فرعی چهاردولی بسنقر کلیائی
کوهستانی - سردسیر — سکنه ۳۵۰ — شیعه — کردی.
آب از قنات - محصول غلات لبنیات توتون مختصر تریاک - شغل زراعت و گله داری- صنایع دستی زنان جاجیم بافی - راه مالرو تابستان اتومبیل میتوان برد.

ده بوره-deh-bure - ده از دهستان پائین شهرستان نهاوند.
۴ک باختر نهاوند -کنار رودخانه گاماسیاب.
دشت - سردسیر — سکنه ۳۰۰ — شیعه — لری فارسی.
آب از رودخانه گاماسیاب - محصول غلات تریاک حبوبات انگور لبنیات
شغل زراعت و گله داری — راه مالرو.

ده پهن-deh-pahn- ده از بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۷ک شمال خاوری کرمانشاه-بین دوراه شوسه قدیم و جدید کرمانشاه و بیستون- کنار شمالی قره سو.
دشت- سردسیر — سکنه ۴۰۰ — شیعه -کردی فارسی.
آب از چشمه کوچک چاه قره سو برای زراعت از سراب طاق بستان
محصول غلات حبوبات چغندر قند صیفی لبنیات - شغل زراعت گله داری
بین طاق بستان و نوکان از شوسه راه فرعی به آبادی وجود دارد.

ده پیاز-deh-piyâz- ده از دهستان چهار بلوک بخش سیمینه رود شهرستان همدان.
۷ک جنوب خاور قصبه بهار-۲ک باختر شوسه همدان کرمانشاه.
دشت - سردسیر- سکنه ۱۱۷۵ — شیعه - ترکی فارسی.
آب از چشمه و قنات - محصول غلات حبوبات صیفی لبنیات - شغل زراعت و گله داری -صنایع دستی زنان قالی بافی - راه اتومبیل رو.

ده پیر-deh-pir - ده ازدهستان باوند پور بخش مرکزی شهرستان شاه آباد.
۳۴ک شمال خاوری شاه آباد -۱ک سرتپه.
دشت - سردسیر — سکنه ۱۳۵- شیعه -کردی فارسی.
آب از نهر کاشنبه - محصول غلات چغندر قند حبوبات لبنیات - شغل زراعت - راه فرعی بشوسه از طریق چهار پردارد.

ده توشمال-deh-tucmâl - ده از دهستان کمازان شهرستان ملایر.
۳۶ک جنوب ملایر-۲۷ک جنوب راه شوسه ملایر باراک.
کوهستانی - معتدل مالاریائی- سکنه ۳۵۷ — شیعه -فارسی.
آب از چشمه - محصول غلات - شغل زراعت-صنایع دستی زنان قالی بافی راه مالرو.

دهتوی-deh-tuyi- ده از دهستان جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج.
۳۸ک جنوب پاوه - ۱۲ک باختر قلعه جوانرود.
کوهستانی - سردسیر — سکنه ۲۸۶ — سنی -کردی.
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات توتون - شغل زراعت و گله داری راه مالرو.

ده جامی-deh-jâmi- ده از دهستان بیونیج بخش کرند شهرستان شاه آباد.
۱۴ک شمال کرند -۳ک باختر سرتنگ.
دشت - سردسیر- سکنه ۲۰۰ - مسمان -کردی فارسی.
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت و گله داری راه مالرو.

ده چانه-deh-çâne- ده از دهستان کمازان شهرستان ملایر.
۲۵ک جنوب خاوری ملایر-۶ک شمال راه شوسه ملایر به اراک.
کوهستانی- معتدل -سکنه ۵۶۵ — شیعه - فارسی.
آب از قنات - محصول صیفی - شغل زراعت - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو.

ده‌چراغ-deh-çerâq - ده‌از بخش سنجابی شهرستان کردستان
۲۱ک شمال کوزران -۱ک راه فرعی سنجابی به جوانرود.
دشت - سردسیر- سکنه ۱۰۰- سنی - کردی فارسی.
آب از چاه - محصول غلات حبوبات دیم لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری - راه‌مالرو تابستان میتوان‌اتومبیل برد.

ده‌چقالی-deh-çeqâi - ده ازدهستان بالا شهرستان‌نهاوند.
۱۴ک جنوب خاوری‌نهاوند -۱ک جنوب راه شوسه نهاوند بملایر وبروجرد.
جلگه - سردسیر - سکنه ۳۱۵ - شیعه - لری‌فارسی.
آب ازرودخانه - محصول‌غلات تریاک توتون حبوبات چغندر لبنیات شغل‌زراعت‌وگله داری - راه مالرو.

ده‌حمزه-deh-hamze - ده ازدهستان‌نماه‌کری بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان.
۲ک خاورسنقر- ۱ک شمال راه فرعی عمومی سنقر باسدآباد.
کوهستانی - سردسیر- سکنه ۱۱۰ - شیعه -کردی فارسی.
آب ازچشمه - محصول‌غلات حبوبات دیمی‌انگور کتیرا - شغل‌زراعت قالیچه جاجیم پلاس‌بافی - راه‌مالرو.

ده حیدر-deh-heydar - ده ازدهستان‌بالا شهرستان نهاوند
۱۰ک‌جنوب‌نهاوند- نزدیک‌سرچشمه رودخانه‌گاماسیاب.
کوهستانی - سردسیر- سکنه ۲۸۷ - شیعه - لری‌وفارسی.
آب ازسراب‌گاماسیاب - محصول تریاک چغندرلبنیات - شغل‌زراعت وگله‌داری - راه‌مالرو.
سرچشمه اصلی رودخانه‌گاماسیاب در ۵ کیلومتری بالای دره این ده واقع است.

ده‌خان‌جان-deh-xân-jân -ده‌ازدهستان دینور بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان.
۲۵ک شمال‌باختری‌صحنه -۶ک باخترشوسه کرمانشاه بسنقر.
دشت - سردسیر - سکنه ۹۰ - شیعه -کردی فارسی.
آب از رودخانه‌کرتویچ - محصولغلات حبوبات چغندر قند توتون تریاک - شغل‌زراعت - تابستان‌اتومبیل‌میتوان‌برد.

ده‌خداداد-deh – xodâ-dâd- ده‌ازدهستان‌کلیائی بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان.
۴۰ک شمال‌باختری سنقر -۲ک شمال ده‌خداداد.
دامنه - سردسیر- سکنه ۱۵۵ - شیعه -کردی‌فارسی.
آب ازچشمه ورودخانه سرخه - محصول‌غلات حبوبات تریاک توتون انگورقلمستان - شغل زراعت - قالیچه جاجیم پلاس‌بافی.
به‌این‌ده خیل خدادداد نیز میگویند - تابستان از کویچه اتومبیل میتوان برد.

ده‌خزل-deh-xezel- ده‌ازدهستان‌نعله‌گری‌بخش سنقرکلیائی شهرستان‌کرمانشاهان.
۳۰ک شمال‌خاوری سنقر-۴ک خاورهزارخانی.
کوهستانی - سردسیر- سکنه ۲۷۰ - شیعه -کردی فارسی.
آب از رود هزار خانی بالا - محصول غلات حبوبات تریاک توتون شغل‌زراعت - قالیچه جاجیم پلاس‌بافی.

ده‌دلیان-deh-deliyân- ده‌ازدهستان‌چهاربلوک بخش‌سیمینه رود شهرستان همدان.
۱۸ک خاورهمدان - ۲ک شمال شوسه همدان بملایر.
کوهستانی - سردسیر- سکنه ۲۳۰ - شیعه - ترکی‌فارسی.
آب ازچشمه وقنات وورود خانه توری چای - محصول غلات حبوبات انگور - شغل زراعت - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه فرعی بشوسه دارد.

ده دوان-deh-davân - ده ازدهستان پیشخور بخش رزن شهرستان همدان.
۴۴ک جنوب خاوری رزن -کنارراه اتومبیل رو فامنین به نوبران کنارقروه‌چای.
جلگه - معتدل مالاریائی - سکنه ۱۸۸ - شیعه - ترکی.
آب ازرودخانه - محصول غلات دیم - شغل زراعت - راه‌اتومبیل‌رو.

ده‌رش-deh-rac - ده از بخش سنجابی‌شهرستان‌کرمانشاهان.
۱۵ک شمال‌کوزران -۵ک خاورقلعه خدا مروت خان.
دشت - سردسیر - سکنه ۱۶۰ - سنی - کردی‌فارسی.
آب ازچاه - محصول غلات حبوبات لبنیات - شغل‌زراعت وگله‌داری.
راه‌مالرو-تابستان میتوان‌اتومبیل‌برد.

ده‌رشید-deh-racid- ده ازدهستان‌ییلاق بخش‌حومه‌شهرستان سنندج.
۴۸ک خاورسنندج - ۵ک‌شمال دهگلان.
جلگه - سردسیر - سکنه ۳۲۵ - سنی-کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات - شغل‌زراعت - راه‌مالرو.
صنایع دستی‌زنان‌قالیچه جاجیم گلیم‌بافی.

ده‌رضاعلی-deh-rezâ-ali- ده ازدهستان‌کمازان شهرستان ملایر.
۳۸ک جنوب شهرملایر- ۲۳ک جنوب شوسه ملایر به‌اراک.
کوهستانی - معتدل‌مالاریائی- سکنه ۷۰ - شیعه - فارسی.
آب ازچشمه - محصول غلات - شغل‌زراعت - صنایع‌دستی‌زنان قالی بافی - راه‌مالرو.

ده رقه-deh-raqqe- ده‌کوچکی‌است از دهستان ییلاق بخش حومه شهرستان سنندج.
۴۵ک جنوب خاوری‌سنندج -۴ک جنوب‌گردمیران.
سکنه ۵۰نفر - صنایع‌دستی‌زنان‌قالیچه جاجیم‌گلیم بافی.

ده‌زکی-deh-zaki - ده از دهستان خالصه بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.

۲۱ک شمال باختری کرمانشاه - ٤ک شمال سراب نیلوفر .
دشت - سردسیر - سکنه ۵۹ - شیعه - کردی و فارسی .
آب از سراب نیلوفر - محصول غلات حبوبات تریاک لبنیات صیفی - شغل زراعت - راه مالرو درفصل خشکی اتومبیل میتوان برد .

ده ساده - deh-sâde - ده از بخش روانسر شهرستان سنندج .
۱۱ک جنوب روانسر - ۲ک باختر راه اتومبیل رو کرمانشاه به روانسر کنار قره سو .
جلگه - سردسیر - سکنه ۱۷۲ - سنی - کردی .
آب از رودخانه قره سو و ازسراب جاورود - محصول غلات حبوبات چغندر قند - شغل زراعت و گله داری .
راه مالرو تابستان اتومبیل میتوان برد .

ده سرخ - deh-sorx - ده از دهستان جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج .
٤۰ک جنوب خاوری پاوه - ۹ک شمال باختر قلعه جوانرود .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۷۵ - سنی - کردی .
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات توتون - شغل زراعت گله داری راه مالرو .

ده سرخ - ده از دهستان ولدبیگی بخش ثلاث شهرستان کرمانشاهان .
۱۲ک جنوب خاوری نهرآب - کنار راه فرعی نهرآب به سنجابی .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۰۰ - سنی - کردی .
آب از چشمه های کوچک متعدد - محصول غلات لبنیات برنج توتون حبوبات - شغل زراعت گله داری - راه مالرو - تابستان اتومبیل میتوان برد - ساکنین ازایل ولدبیگی هستند .

ده سرخه - deh-sorxe - ده از دهستان پائین شهرستان نهاوند .
۵۲ک شمال شهرنهاوند - کناررودخانه ملایر .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۸۵ - شیعه - لری و فارسی .
آب از رودخانه ملایر - محصول غلات لبنیات تریاک - شغل زراعت و گله داری - راه مالرو .

ده سفید - deh-sefid - ده از دهستان کلیائی بخش اسدآباد شهرستان همدان
۳۷ک شمال باختری قصبه اسدآباد - کنار راه فرعی چهار دولی به کلیائی
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۱۵ - شیعه - کردی و فارسی .
آب از قنات - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت و گله داری .
صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو .

ده سفید - ده از دهستان باوند پور بخش مرکزی شهرستان شاه آباد .
۲۷ک شمال خاوری شاه آباد - ۳ک چهارزبر .
دامنه - سردسیر - سکنه ۱۵۰ - شیعه - کردی و فارسی .
آب از نهرچهار زبر - غلات دیم لبنیات - شغل زراعت گله داری - زمستان اکثر گله دارها گرمسیر قصرشیرین میروند .
تابستان اتومبیل میتوان برد .

ده سوار - deh-savâr - بنام فعلی آن منوچهرآباد مراجعه شود .

ده سید نقی - deh-seyyed-naqi - ده از دهستان ماهیدشت پائین بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
٤/۵ک جنوب خاوری ماهیدشت - کنار راه فرعی ماهیدشت به سر فیروزآباد .
دشت - سردسیر - سکنه ۲۰۰ - شیعه - کردی فارسی .
آب از رودخانه مرك - محصول غلات حبوبات دیم لبنیات - شغل زراعت گله داری - تابستان از راه فرعی اتومبیل میتوان برد .

ده شیخ - deh-ceyx - ده از دهستان کلیائی بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان .
۱٦/۵ک شمال باختر سنقر - ۱/۵ک باختر خلیفه کنار گاورود .
دشت - سردسیر - سکنه ۲٦۰ - شیعه - کردی فارسی .
آب از رودخانه گاورود - محصول غلات حبوبات تریاک توتون - شغل زراعت - قالیچه جاجیم پلاس بافی .
تپه ای درقسمت شرقی ده از آثار ابنیه قدیم وجود دارد .
تابستان اتومبیل میتوان برد .

ده شیخ - ده از دهستان سورسور بخش کامیاران شهرستان سنندج .
۳۲ک شمال خاوری کامیاران - کنار رودخانه گاورود .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۵۰ - سنی - کردی .
آب از رودخانه گاورود وچشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله داری - راه مالرو .

ده شیخ - مرکز دهستان خانه شور بخش ثلاث شهرستان کرمانشاه .
٤۲ک شمال خاوری ازکله - ۵۵ک شمال باختری نهرآب کنار رودخانه گردی قاسمیان واقع شده قبل از توابع مرکز بخشداری ثلاث بوده دارای پاسگاه ژاندارمری نماینده دارائی دبستان بوده پس از آن اهمیت خود را از دست داده فعلا مرکز زمستانی رئیس انتظامات بخش ثلاث میباشد سکنه دائم درحدود ۵۰ نفر است .

ده عباس - deh-abbâs - ده از دهستان کلیائی بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان .
۱۵ک شمال سنقر - کنار راه فرعی به قروه .
دامنه - سردسیر - سکنه ۲٦۵ - شیعه - کردی .
آب از چشمه و رودخانه - محصول غلات حبوبات تریاک توتون - شغل زراعت صنایع دستی قالیچه جاجیم پلاس بافی .

ده عباسان - deh-abbâsân - ده از دهستان جلالوند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۷۰ کیلومتری جنوب کرمانشاه - ۸ک خیار .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۵۰ - شیعه - لکی کردی و فارسی .
آب از زهاب رودخانه محلی وچشمه - محصول غلات لبنیات تریاک - شغل زراعت گله داری - راه مالرو .
دردو محل نزدیك بهم واقع به بالاو پائین مشهورند .

ده غلامعلی بیگ-deh-qolâm-ali-beyg - ده از دهستان خالصه بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۸ ٤ک شمال باختری کرمانشاه ـ کنارشوسه روانسر.
دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ٦۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب ازرودخانه قرهسو ـ محصول غلات حبوبات دیمی لبنیات ـ شغل زراعت ـ راه مالرو.

ده فول-del-ful - ده از دهستان فول شهرستان نهاوند.
۸ک شمال باختری نهاوند ـ ۲ک جنوب شوسه نهاوند بکرمانشاه.
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۲۰۳ ـ شیعه ـ لری فارسی.
آب ازرودخانه گاماسیاب ـ محصول غلات تریاک توتون انگور لبنیات شغل زراعت وگله داری ـ راه فرعی بشوسه و دبستان دارد.

ده کانان-deh-kânân - ده از دهستان ژاوه رود بخش رزاب شهرستان سنندج.
۳۲ک جنوب خاور رزاب ـ ٤ک شمال باختر پالنگان.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۸۵ ـ سنی ـ کردی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات پنبه لبنیات ـ شغل زراعت وگله داری راه مالرو.

ده کبود-deh-kabud-ده از دهستان دروفرامان بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۳۲ک خاور کرمانشاه ـ ۱/۵ گاوپنام.
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۲۵۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب ازقنات ـ محصول غلات حبوبات تریاک ـ شغل زراعت ـ راه مالرو ازسلیمانیه اتومبیل میتوان برد.

ده کریم-deh-karim - ده از بخش روانسر شهرستان سنندج
۱۳ک جنوب روانسر ـ ۱ک باختر اتومبیل رو کرمانشاه بروانسر.
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۲۱٦ ـ سنی ـ کردی فارسی.
آب ازرودخانه قرهسو ـ محصول غلات حبوبات صیفی لبنیات ـ شغل زراعت وگله داری ـ راه اتومبیل رو.

ده کهنه-deh-kohne - ده از دهستان خزل شهرستان نهاوند
٤۸ک شمال باختری نهاوند ـ ۲ک جنوب راه شوسه کنگاور بکرمانشاه
جلگه ـ سردسیر مالاریائی ـ سکنه ٤۲۲ ـ شیعه ـ لری فارسی.
آب از رودخانه ـ محصول تریاک توتون پنبه چغندر حبوبات ـ شغل زراعت ـ صنایع دستی زنان جاجیم بافی ـ راه شوسه.
ایل ترکاشوند درتابستان برای تعلیف احشام باین ده میآیند.
مزرعه ده نو جزء این قریه است.

ده کهنه ـ ده از دهستان بیونیج بخش کرند شهرستان شاه آباد
۲۰ک شمال کرند ـ ۳ک باختر گهر.
دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۱۳۰ ـ مسلمان ـ کردی فارسی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت گله داری راه مالرو.

ده گل-deh-gol - ده مرکز دهستان میاندربند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
٤۷ک شمال باختر کرمانشاه ـ ۱ک باختر شوسه سنندج.
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۲۰۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب از سراب ایوان ـ محصول غلات حبوبات دیمی لبنیات مختصر توتون ـ شغل زراعت ـ راه اتومبیل رو.

ده گلان-deh-golân -ده ازدهستان ییلاق بخش حومه شهرستان سنندج.
٤۷ک خاور سنندج ـ سرراه شوسه سنندج همدان.
جلگه ـ سردسیر ـ سکنه ۷۱۰ ـ سنی ـ کردی.
آب ازچشمه ورودخانه سیس ـ محصول غلات حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت وگله داری.
تلفن عمومی ـ دبستان ـ پاسگاه ژاندارمری ـ شعبه غله ونان ـ آمار چند دکان و۳ قهوه خانه کنارشوسه دارد ـ مرکز دهستان ییلاق محسوب میشود ـ صنایع دستی قالیچه جاجیم گلیم بافی.

ده لر-deh-lor - ده ازدهستان خزل شهرستان نهاوند.
۲ ٥ک شمال باختر نهاوند ـ ۳ک جنوب شوسه کنگاور بکرمانشاه
جلگه ـ سردسیر مالاریائی ـ سکنه ٦۷۸ ـ شیعه ـ لری فارسی.
آب ازرودخانه وچشمه ـ محصول غلات آبی ودیم تریاک توتون پنبه حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت وگله داری ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه مالرو ـ ایل ترکاشوند در تابستان برای تعلیف احشام باین ده میآیند.

ده لر ـ ده ازدهستان هرسم بخش مرکزی شهرستان شاه آباد.
۱ک جنوب خاوری شاه آباد ـ ۲ک خاور هرسم.
دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۱۰۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب ازچشمه مشهورسراب هرسم که هفت آبادی از آن استفاده مینمایند محصول غلات چغندرقند تریاک توتون لبنیات ـ شغل زراعت گله داری راه مالرو ـ ازهرسم میتوان اتومبیل برد.

دهلران-deh-lorân - نام یکی از بخشهای ده گانه شهرستان ایلام وحدود مشخصات آن بشرح زیر میباشد.
ازطرف شمال بخش آبدانان وکوه آبدانان وکوه دینار وکوه اناران از طرف جنوب بکوههای حمرین مرزعراق ازخاور برودخانه کرخه واز باختر بمرز عراق وررودخانه چنگوله محدود است.
موقعیت طبیعی ـ منطقه ایست جلگه وهر قدر بطرف باختر نزدیک شویم کوهستانی است قراء این بخش درطول جاده مهران بدهلران واقع وکوهستانی میباشد.
هوای این بخش گرمسیر وناسالم آب مشروبی آن شور وگس است یک چشمه آب شیرین دو ۱٥ کیلومتری شمال مرکز بخش ودامنه ارتفاعات اناران وجود داردکه مورداستفاده کلانتر مرز و گمرک است سایرین ازآب شوراستفاده مینمایند.

کوههای مهم بخش عبارتنداز کوه دینار و اناران که درشمال بخش واقع ودیگر کوه حمرین که در جنوب باختر بخش واقع است وکوه دالپری درجنوب خاور.

رودخانه‌های مهم این بخش عبارتند از رودخانه میمه که ازکبیرکوه سرچشمه گرفته بدون استفاده زراعتی وارد مرزعراق میشود و دیگر رودخانه کوچك آب گرم که ازکبیرکوه بطرف جنوب عبورنموده از ۱۰۰متری خاورمرکزبخش گذشته وارد دره غزال میشود که مورد استفاده اهالی است.

این بخش از۲۰قریه کوچك وبزرگ تشکیل وجمعیت ان در حدود ۳۳۰۰نفر میباشد.

زبان ساکنین بخش کردی لری وعربی - مذهب مسلمان شیعه است معدن نفت در ۲۷کیلومتری جنوب خاور مرکزبخش وجود دارد محصول عمده بخش غلات لبنیات - شغل عمده‌زراعت وگله‌داری‌است قسمتی‌ازاهالی برای‌کسب بعراق‌رفت‌وآمد مینمایند.

دهلران - ده مرکز بخش دهلران ازشهرستان ایلام.
۲۰۰ ك جنوب خاوری‌ایلام.
دشت - گرمسیر بدآب وهوا.
آب مشروبی ازچشمه ورودخانه‌آب شور - محصول غلات حبوبات دیم شغل زراعت وگله‌داری - صنایع دستی‌زنان چادر وچیق‌بافی.
راه شوسه به مهران دارد و راه عبورسایربخشهامالرو وصعب‌العبور میباشد.
ادارات دولتی - مرزبانی - دسته ژاندارمری - دسته گارد گمرکی بهداری - بخشداری - دفترپست - دبستان - باشهرهای مجاوربوسیله بی‌سیم ارتباط دارد.

دهلق - deh-laq - ده از دهستان آورزمان شهرستان‌ملایر.
۴۲ك باخترملایر - کنارراه مالروحسن‌آباد بدره امیدعلی.
کوهستانی - معتدل‌مالاریائی - سکنه۷۵۶ - شیعه - فارسی.
آب ازقنات وچشمه - محصول غلات تریاك انگوردیم - شغل‌زراعت صنایع دستی قالی‌بافی - راه‌مالرو.

دهلق - ده ازدهستان خدابنده‌لوبخش‌صحنه شهرستان کرمانشاهان
۶ك شمال صحنه - کنارراه مالروصحنه بسنقر.
کوهستانی - سردسیر - سکنه۴۸۳ - شیعه - کردی فارسی ترکی.
آب‌ازقنات - محصول غلات‌تریاك حبوبات - شغل زراعت - راه‌مالرو دردومحل بفاصله۱ کیلومتر واقع بدهلق بالاوپائین مشهور - سکنه‌بالا ۱۱۰ نفراست.

ده‌لیلی - deh-leyli - ده از دهستان جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج.
۴۲ك‌جنوب‌خاوری پاوه - کنارراه‌اتومبیل‌رو کرمانشاه به‌پاوه.
کوهستانی - سردسیر - سکنه۹۴ - سنی - کردی.

آب‌از چشمه - محصول غلات‌وتوتون لبنیات - شغل‌زراعت گله‌داری راه اتومبیل‌رو.

ده‌مجنون - deh-majnun - ده‌از دهستان‌حومه‌بخش مرکزی شهرستان کرمانشاه.
۱ك باخترکرمانشاه - کنارراه فرعی‌سراب نیلوفر.
دامنه - سردسیر - سکنه۴۵ - شیعه - کردی و فارسی.
آب‌از دورشته قنات - محصول‌غلات‌حبوبات صیفی‌وکمی‌میوه.
شغل‌زراعت گله‌داری - راه‌اتومبیل‌رو.
این ده فعلا به‌گلستان معروف‌است.

ده‌مرادخان - deh-morâd-xân - ده‌از دهستان‌حومه‌بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان.
۳ك جنوب‌خاوری صحنه - ۱ك‌جنوب‌شوسه همدان.
دشت - سردسیر - سکنه ۲۷۲ - شیعه - کردی فارسی.
آب ازچشمه‌وسراب‌بیدسرخ - محصول غلات آبی دیمی‌حبوبات‌تریاك چغندرقند صیفی - شغل‌زراعت - راه‌فرعی بشوسه‌دارد.

ده‌موسی - deh-musi - ده‌از دهستان خزل‌شهرستان‌نهاوند
۳۰ك شمال شهرنهاوند - کناررودخانه تویسرکان.
جلگه - سردسیر مالاریائی - سکنه ۵۱۰ - شیعه - لری و فارسی.
آب‌ازرودخانه - محصول تریاك توتون پنبه چغندر حبوبات - شغل زراعت وگله‌داری - صنایع دستی‌زنان قالی‌بافی - راه‌ارابه‌رو ایل ترکاشوند - درتابستان برای‌تعلیف‌احشام باین‌ده‌میآیند.

ده‌میانه‌قپانوری - deh-miyâne-qapânvari —
ده‌از دهستان کمازان شهرستان ملایر.
۳۳ك جنوب باختری شهرملایر - ۴ك شمال راه‌شوسه ملایر به‌اراك.
کوهستانی - معتدل‌مالاریائی - سکنه۳۹۲ - شیعه - فارسی.
آب‌از قنات - محصول‌غلات - شغل‌زراعت.
صنایع‌دستی‌زنان قالی‌بافی - راه‌مالرو.

ده میره - deh - mire - ده از بخش سنجابی شهرستان کرمانشاهان.
۱۳ك شمال خاوری کوزران - کناررودخانه زردآب.
دشت - سردسیر - سکنه ۱۲۰ - شیعه - کردی و فارسی.
آب‌از چاه - محصول‌غلات حبوبات دیم‌لبنیات.
شغل‌زراعت‌گله‌داری - راه‌مالرو - تابستان اتومبیل میتوان برد.

دهنجرد - dahanjerd - ده از دهستان چهار بلوك بخش سیمینه‌رودشهرستان همدان.
۹ك شمال خاوری قصبه بهار - ۷ك‌باختر شوسه‌همدان به‌تهران.
دشت - سردسیر - سکنه۸۹۱ - شیعه - ترکی‌وفارسی.
آب ازچشمه وقنات - محصول‌غلات حبوبات صیفی لبنیات.
شغل‌زراعت‌وگله‌داری - صنایع‌دستی‌زنان قالی‌بافی - راه‌اتومبیل‌رو.

ده‌نو - deh-now - ده از دهستان جلگه افشار بخش اسدآباد شهرستان همدان.
۸ک جنوب باختری قصبه اسدآباد - کنار راه اتومبیل‌رو فرعی اسدآباد به‌ماجین.
جلگه - سردسیر مالاریائی - سکنه ۳۸٤ - شیعه - کردی‌فارسی.
آب از قنات - محصول غلات لبنیات تریاك حبوبات پنبه صیفی.
شغل زراعت وگله‌داری - صنایع‌دستی زنان قالی وجاجیم بافی - راه اتومبیل‌رو.

ده نو - ده از دهستان فعله کری بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان.
۱۸ک خاور سنقر - کنار راه سنقر به‌صالح آباد.
دشت - سردسیر - سکنه ۳۷۵ - شیعه - کردی و فارسی.
آب از قنات وچشمه - محصول غلات حبوبات تریاك توتون.
شغل‌زراعت قالیچه‌جاجیم پلاس‌بافی - راه‌فرعی بسنقردارد.

ده‌نو - ده‌ازدهستان بالاشهرستان نهاوند.
٤ک جنوب‌شهر نهاوند - کناررودخانه گاماسیاب.
جلگه - سردسیر - سکنه ۳٦۰ - شیعه - لری‌وفارسی.
آب‌ازرودخانه‌گاماسیاب - محصول غلات توتون تریاك‌حبوبات لبنیات شغل‌زراعت وگله‌داری - راه‌مالرو.
دردومحل بفاصله‌دو کیلومتر واقع‌دهنو بالاو پائین نامیده‌میشوند.

ده‌نو - ده‌ازدهستان‌کنگاوربخش‌کنگاورشهرستان کرمانشاهان.
۱۵ک باخترکنگاور - ۱۰ک شمال‌شوسه‌کنگاور به‌کرمانشاه.
کوهستانی - سردسیر - سکنه۲۹٦ - شیعه - فارسی‌کردی.
آب‌ازقنات‌وچشمه - محصول غلات‌دیم حبوبات میوجات - شغل زراعت صنایع‌دستی جاجیم جوال‌بافی - راه‌مالرو.

ده‌نو - ده ازدهستان چهاربلوك بخش سیمینه‌رود شهرستان‌همدان.
۲٦ک جنوب‌باختری قصبه بهار - ۱ک‌شوسه همدان به‌کرمانشاه.
کوهستانی - سردسیر - سکنه۱۵۲ - شیعه - کردی و فارسی.
آب ازچشمه چاه - محصول غلات لبنیات - شغل‌زراعت وگله‌داری.
صنایع دستی زنان جاجیم‌بافی - راه‌اتومبیل‌رو.

دهنو - ده‌از بخش هرسین شهرستان‌کرمانشاهان.
۱۸ک جنوب باخترهرسین - ۳ک‌جنوب اسحق‌وند.
کوهستانی - سردسیر - سکنه۵۷ - شیعه - کردی‌فارسی.
آب‌ازچشمه - محصول غلات حبوبات تریاك - راه‌مالرو.
بین این‌ده وچمن‌اسمعیل درسینه‌کوه آثارقدیم مشهور به فرهاد تراش دیده میشود.
نکته قابل توجه این است که مجسمه حجاری شده رو بآفتاب بوده ازصبح‌تاغروب‌آفتاب‌بآن‌می تابد.

دهنواسدالله‌خان - deh-now-asdollâh-xân - ده‌ازدهستان ترك شهرستان ملایر.
٥٤ک شمال‌باختری شهرملایر - ۳ک باختر راه‌شوسه ملایربه‌همدان.
کوهستانی - معتدل مالاریائی - سکنه۱۰۸۷ - شیعه - ترکی‌فارسی.
آب ازچشمه - محصول غلات انگور - شغل‌زراعت - راه‌مالرو.

دهنوآورزمان - deh-now-âvar-zamân - ده‌ازدهستان آورزمان شهرستان‌ملایر.
۲۸ک‌باختر شهرملایر - کنار راه اتومبیل‌روحسین‌آباد به‌آورزمان
جلگه - معتدل مالاریائی - سکنه ٦۸۸ - شیعه فارسی.
آب‌از قنات - محصول غلات صیفی وآبی.
شغل زراعت - صنایع دستی‌زنان قالی‌باقی - راه اتومبیل‌رو.

دهنوش - deh-nuc - ده از دهستان افشار بخش اسدآباد شهرستان همدان.
۱۱ک باختر قصبه اسدآباد - ۱ک‌شمال راه فرعی اسدآباد آجین
جلگه - سردسیر مالاریائی - سکنه۳۱۷ - شیعه - کردی.
آب‌از قنات - محصول غلات لبنیات تریاك شغل‌زراعت گله‌داری.

ده‌نوعبدالملکی - deh-now-abdol-maleki - ده‌از دهستان خزل شهرستان نهاوند.
۲۸ک شمال شهرنهاوند - ٤ک شمال راه‌شوسه نهاوند به‌کرمانشاه
دامنه - سردسیر - سکنه ٥٤۸ - شیعه - لری وفارسی.
آب‌از رودخانه تویسرکان - محصول غلات دیمی وآبی - توتون - تریاك پنبه - حبوبات چغندر لبنیات - شغل زراعت وگله‌داری - صنایع دستی زنان جاجیم بافی - راه عرابه‌رو ایل ترکاشوند برای تعلیف باین‌ده‌می‌آیند.

دهنو علی‌آباد - deh-now-ali-âbâd - ده از دهستان ترك شهرستان ملایر.
۳۳ک شمال باختری شهر ملایر - ٦ ک خاور راه‌شوسه ملایر به تویسرکان
جلگه - معتدل مالاریائی - سکنه۱۱٥۷ - شیعه - فارسی.
آب از چاه - محصول غلات صیفی انگور لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری.
صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو.

دیرکلو - diraklu - ده از دهستان لك بخش قروه شهرستان سنندج.
۳۲ک شمال خاوری قروه - کنار راه‌مال روقره بلاغ به‌گزلقایه.
جلگه - سردسیر - سکنه٥٥ - شیعه - ترکی.
آب‌از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - راه اتومبیل رو.
صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم‌بافی.

دیرمولی - dir-muli - ده‌از دهستان ژاوه‌رود بخش کامیاران شهرستان سنندج.
۵۴ک جنوب سنندج - ۶ک باختر شوسه سنندج - کرمانشاه.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۴۲۰ - سنی - کردی.
آب‌از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو.

دیره - dire - نام یکی‌از دهستانهای بخش گیلان غرب شهرستان شاه‌آباد.
این دهستان درشمال باختری گیلان واقع شده‌است.
دره‌دیره بین کوه‌دانه خشک و کوه بازی درواز واقع شده رودخانه کفرآور پس‌از گذشتن‌از کلین‌و پل‌شاه‌وارد دشت دیره شده وپس از مشروب‌نمودن‌کلیه قراء دهستان در حدود نصرآباد وارد رودخانه الوند میشود.
هوای دهستان دیره گرمسیر ومالاریائی محصول عمده آن‌غلات پنبه‌ذرت و لبنیات است. تابستان اکثرسکنه دهستان برای تعلیف‌احشام خود حدود ییلاق هوکانی ودرگه واقع‌در جنوب بخش‌کرند میروند راه شوسه گیلان به‌سرپل ذهاب‌از وسط این دهستان میگذرد. کنار رودخانه دهستان نیزار زیادی وجوددارد وخوک‌بسیاری دراین‌نیزارها زندگی نموده وباعث خسارت زارعین میگردند
از ۱۵ آبادی تشکیل شده جمعیت آن در حدود ۲۰۰۰ نفر وقراء مهم آن بشرح زیراست.
شهرک - جوب بالدار - نسار - آب‌باریک.

دیزج - dizaj - ده‌از دهستان چهار دولی بخش قروه شهرستان سنندج.
۲۱ک جنوب خاوری قروه - ۶ک جنوب شوسه قروه - همدان.
جلگه - سردسیر - سکنه ۱۲۴۰ - شیعه - کردی‌فارسی.
آب‌از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو - تابستان ازتازه‌آباد ودوسراتومبیل میتوان‌برد. دبستان‌دارد صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی.

دیزج - ده‌از دهستان چهاربلوك جنوبی بخش‌سیمینه رودشهرستان همدان.
۴ک شمال باختر همدان - ۳ک‌شمال شوسه همدان - کردستان.
جلگه - سردسیر - سکنه ۶۴۵ - شیعه - فارسی و ترکی.
آب‌از چشمه و قنات - محصول غلات لبنیات صیفی انگور.
شغل‌زراعت وگله‌داری - صنایع دستی‌زنان جاجیم بافی - چند کوره آجرپزی دارد - راه اتومبیل‌رو.

دیزج - ده از دهستان‌شراء بخش رزن‌شهرستان همدان.
۴۷ک جنوب‌قصبه رزن - ۲ک‌شیرین‌آباد.
جلگه - سردسیر مالاریائی - سکنه ۵۳۰ - شیعه - ترکی.
آب از قنات - محصول‌غلات‌حبوبات‌صیفی - شغل زراعت - راه مالرو.

دیزگران - dizgerân - ده از دهستان بیلوار بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۹۰ کیلومتر شمال کرمانشاه - ۱۰ک شمال مرزبانی - ۱۰ک خاور شوسه‌کردستان.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۷۸۰ - شیعه - کردی‌فارسی.
آب از چشمه‌های متعدد و زه‌آب رودخانه قلعه‌لان - محصول غلات حبوبات آبی دیمی تریاك توتون کدو پنبه انواع میوه‌جات‌قلمستان شغل زراعت - صنایع دستی زنان‌بافتن قالیچه‌جاجیم‌وگلیم ازشیروانه که‌درسرراه‌شوسه کردستان‌واقع‌شده‌ازمرزبانی راه فرعی به‌این‌آبادی احداث شده تابستان وفصل خشك اتومبیل میتوان برد - این‌آبادی در ارتفاع ۱۸۵۰ متر واقع از نقاط خوش آب و هوای ییلاقی دهستان بیلوار محسوب میگردد.

دیزگران - ده از دهستان ماهیدشت بالا بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۱۸ک‌جنوب‌باختری‌کرمانشاه - کناررودخانه‌مرك.
دشت - سردسیر - سکنه ۱۴۰ - شیعه - کردی.
آب ازرودخانه‌مرك - محصول‌غلات حبوبات‌صیفی‌لبنیات‌تریاك توتون شغل زراعت - راه مالرو - تابستان راه فرعی برباط دارد.

دیزگران - ده از بخش سومار شهرستان قصرشیرین.
۳۲ک شمال خاوری‌سومار- کناررودخانه‌کنگیر وراه عمومی‌ایوان
کوهستانی - گرمسیر - سکنه ۱۰۰ - شیعه - کردی.
آب‌از رودخانه‌کنگیر - محصول‌غلات‌لبنیات - شغل زراعت‌گله‌داری راه مالرو.

دیزه‌وند - dizevand - ده‌از دهستان ژاوه‌رود بخش‌رزاب شهرستان‌سنندج.
۳۰ک جنوب‌خاوری رزاب - ۶ک‌شمال‌باختر پالنگان.
جلگه - معتدل - سکنه ۲۵۰ - سنی - کردی.
آب از چشمه - محصول‌غلات لبنیات ومیوه‌جات جنگلی - شغل‌زراعت گله‌داری‌وذغال سوزی - صنایع‌دستی زنان‌گلیم‌بافی - راه‌مالرو.
در دو محل بفاصله یك کیلومتر واقع دیزوند بالا و پائین نامیده میشوند.

دیلانچی - dilânçi - ده‌از دهستان‌ماهیدشت بالا‌بخش مرکزی شهرستان‌کرمانشاهان.
۲۳/۵ ک جنوب‌کرمانشاه - ۶ک‌سرو‌ناو.
دشت - سردسیر - سکنه ۱۷۰ - شیعه - کردی فارسی.
آب‌ازرودخانه‌مرك - غلات‌حبوبات صیفی‌چغندر قند لبنیات قلمستان شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو - تابستان از سرو ناواتومبیل میتوان برد.

دیمه - deyme - ده کوچکیست از دهستان پشت آربابا بخش بانه شهرستان سقز.
۱۸ک جنوب باختر بانه - سکنه ۱۰ نفر.

دینار آباد - dinâr-âbâd - ده از دهستان چهار بلوك بخش سیمینه‌رود شهرستان همدان .
۵۶ك شمال قصبه بهار ـ کنار راه فرعی بهار به لالجین .
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۵۶۰ ـ شیعه ـ ترکی .
آب از چشمه و قنات ـ محصول غلات حبوبات صیفی لبنیات ـ شغل زراعت‌وگله‌داری ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه اتومبیل‌رو

دینور - dinavar - یکی‌از دهستانهای چهارگانه بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان .
این دهستان در شمال باختری صحنه واقع شده است .
منطقه دهستان کوهستانی وهوای آن سردسیر میباشد .
قراء دهستان در طول دره های جامیشان ـ شاهپورآباد ـ ارمنی جان‌ـ‌کندوله واقع اکثر قراء دهستان ازرودهائیکه ازقسمت علیای این دره‌ها سرچشمه میگیرند مشروب میشوند ـ رود های مذکور در محلی بنام میان‌راهان‌با رودخانه‌کنگرشاه‌که از دهستان خدابنده‌لو سرچشمه‌گرفته یکی شده واز تنگ دینور گذشته‌وارد دشت چمچمال میشود .
راه‌شوسه‌کرمانشاه به سنقر ازاین دهستان میگذرد . از حدود دشت زیباجوب در فصل خشکی به اکثر قراء دهستان اتومبیل‌میتوان برد مرتفع‌ترین کوه در قسمت مرکزی دهستان کوه زرین‌کوه است‌که ارتفاع‌قله‌آن ۲۵۱۷ متردرصورتیکه‌ارتفاع‌آبادی‌میان‌راهان ۱۳۵۱ متر است .
دهستان دینور از ۸۵ آبادی بزرگ وکوچك تشکیل شده جمعیت آن در حدود ۲۴۰۰۰ نفراست‌ـ محصول عمده دهستان غلات حبوبات چغندر قند تریاك توتون .

دینور ـ نام رودخانه‌و همچنین‌دهستانیست دربخش صحنه کرمانشاهان این‌رودخانه ازکوههای باختری‌کندوله وشمالی سرتخت وبخش‌سنقر وکوههای دهستان خدابنده‌لو سرچشمه گرفته در آبادی میان راهان یکی شده وارد تنگ دینور میشود طول تنگ دینور در حدود ۱۲ کیلومتر است .
این رود در ۴ کیلومتری شمال خاوری بیستون در اراضی نادرآباد برودخانه‌گاماسیاب متصل میشود .
شعبات رود دینور عبارتند از رودخانه‌کندوله‌وارمنی‌جان ـ رودخانه شاهپور آباد سرتخت ـ رودخانه جامیشان ـ رودخانه کنگر شاه رودخانه مله‌ماس ـ رودخانه تینمو .

دیواره - divâre - ده از دهستان ذهاب بخش سر پل ذهاب شهرستان قصرشیرین .
۹ك باختر سرپل ذهاب ـ کنار شوسه قصرشیرین .
دشت ـ گرمسیر مالاریائی ـ سکنه ۱۰۰ ـ سنی ـ کردی .
آب از رودخانه الوند ـ محصول غلات برنج پنبه توتون میوه‌جات قلمستان ـ شغل زراعت وگله‌داری .

دیواندره - divân-dare - نام‌یکی‌از بخشهای‌شهرستان‌سنندج این بخش در شمال شهرستان واقع محدود است از طرف شمال به‌بخش تکاب از شهرستان مراغه وبخش سقز از طرف خاور به شهرستان بیجار ازطرف جنوب به بخش حومه سنندج از طرف‌جنوب باختر در حدود ۱۵ کیلومتر باکشورعراق (در حدود پیشرفتگی‌دره‌شیلر) از طرف باختر به بخش حومه شهرستان سقز .
وضع طبیعی ـ بطور کلی بخش دیواندره منطقه‌ایست کوهستانی و بطوریکه پست ترین نقطه آن بیش از ۱۸۰۰ متر از سطح دریا ارتفاع دارد وبلندترین‌کوه‌کردستان (چهل‌چشمه) در این بخش واقع شده است وارتفاع‌بلندترین قله‌آن از سطح دریا ۳۴۶۴ متر است سرچشمه طویلترین رودخانه‌های ایران یعنی قزل‌اوزان یاسفید رود از دهستان سارال این بخش بوده وسرچشمه رودخانه جغتوچای که بدریاچه رضائیه میریزد نیز ازدهستان خورخوره این بخش است بواسطه مرتفع بودن اراضی بخش هوای آن بسیار سرد و زمستان آن بسیار طولانی است ولی هوای تابستان آن معتدل میباشد .
راه شوسه سنندج‌به سقز تقریباً از وسط این بخش‌میگذرد بطوریکه دهستانهای قراتوره و اوباتو در شمال ـ تیلکوه و حسین‌آباد در وسط ودهستانهای سارال وخورخوره در جنوب شوسه مذکور واقع شده‌اند بخش دیواندره از ۶ دهستان بشرح زیر تشکیل شده است .

۱ ـ	دهستان	حسین‌آباد	۳۹	آبادی	سکنه	۷	هزار نفر
۲ ـ	»	قره‌توره	۵۰	»	»	۱۲	»
۳ ـ	»	اوباتو	۴۴	»	»	۹	»
۴ ـ	»	تیلکوه	۴۶	»	»	۸	»
۵ ـ	»	سارال	۳۹	»	»	۵	»
۶ ـ	»	خورخوره	۴۸	»	»	۷	»

بنابرآمار فوق بخش دیواندره از ۲۶۶ آبادی تشکیل شده سکنه آن ۴۸هزار نفر است .
شرح هریك از دهستانهای بالا در جای خود داده شده است .

دیواندره ـ قصبه مرکز بخش دیواندره تابع شهرستان سنندج در ۱۰۱ کیلومتری شمال سنندج ـ و ۱۰۴ کیلومتری جنوب خاوری سقز سر راه شوسه سقز به سنندج و ۸ کیلومتری شمال رودخانه قزل‌اوزان واقع شده است .
وضع طبیعی تپه ماهور هوای آن سردسیر‌ـ‌آب از چشمه‌ها و زه‌آب رودخانه زنگین ومحصول عمده آن غلات لبنیات حبوبات صیفی‌جات مختصر انگور است‌ـ ازادارات دولتی ـ اداره بخشداری‌ـ‌انتظامات عشایری ـ دارائی ـ غله ـ دسته ژاندارمری ـ پست تلگراف تلفن فرهنگ ـ بهداری ـ شعبه دخانیات ـ شعبه راه .
یك دبستان ۶ کلاسه مختلط ـ یك مسجد ۴۰ باب دکان دارد سکنه آبادی در حدود ۱۰۰۰ نفر میباشد .

زبان مادری کردی فارسی ومذهب مسلمان سنی شافعی - شغل عمده زراعت و کسب میباشد - راه شوسه سنندج بیجار به سقز از وسط آبادی میگذرد - ادارات ودکاکین درکنار شوسه واقع شده تابستان همه روزه اتومبیل رفت وآمد مینماید ولی زمستان بواسطه کثرت برف وخرابی راه رفت‌وآمد اتومبیل مشکل میشود .

دیوجین - divjin - ده از دهستان چهاربلوک بخش سیمینه‌رود شهرستان همدان .

۷ک جنوب همدان - ۲ک درهمرادبیگ .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۳۸ - شیعه - فارسی .

آب از چشمه ورودخانه دیوجین - محصول غلات حبوبات لبنیات میوه‌جات - شغل زراعت وگله‌داری - صنایع دستی زنان قالی بافی راه مالرو .

دیوزناو - deyvaznâv - ده‌از دهستان اورامان بخش‌رزاب شهرستان سنندج .

۳۲ک جنوب خاور رزاب - کنار رودخانه سیروان .

کوهستانی - معتدل - سکنه ۳۷۲ - سنی - کردی .

آب ازچشمه - محصول غلات حبوبات‌لبنیات - شغل‌زراعت وگله‌داری کرباس شال‌بافی وگیوه‌دوزی - راه مالرو .

دیوزند - div-zand - ده ازدهستان اسفند آباد بخش قروه شهرستان سنندج .

۵ک خاور قروه - ۲ک شمال شوسه قروه‌همدان .

جلگه - سردسیر - سکنه ۴۹۵ - شیعه - کردی ترکی .

آب از چشمه وقنات - محصول‌غلات انگور - شغل زراعت‌وگله‌داری راه فرعی بشوسه قروه دارد - صنایع دستی زنان قالیچه‌جاجیم‌گلیم بافی .

دیونه - deyone - ده از بخش دهلران شهرستان ایلام .

۳۶ک‌شمال‌باختری دهلران - ۲ک شمال‌راه شوسه دهلران به‌نصریان

کوهستانی - گرمسیر - سکنه ۱۶۰ - شیعه - کردی .

آب ازچشمه‌شور - محصول غلات روغن پشم برنج - شغل زراعت و گله‌داری - ساکنین از طایفه مموس .

دیه‌رقه - diye-raqqe - ده از دهستان نجف آباد بخش شهرستان بیجار .

۲۰ک جنوب خاوری نجف‌آباد - بین شیرکش بالا وپائین .

تپه ماهور - سردسیر - سکنه ۱۰۵ - سنی - کردی فارسی .

آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت وگله داری صنایع دستی زنان قالیچه‌گلیم جاجیم‌بافی - راه مالرو .

ذ

ذالکه-zâlake - ده ازدهستان ماهیدشت پائین بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.

۲ ک جنوب خاوری رباط - کنار رودخانه مرک.

دشت - سردسیر - سکنه ۱۲۰ - شیعه - کردی فارسی.

آب از روخانه مرك - محصول غلات دیم لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری - تابستان اتومبیل میتوان برد.

دودومحل نزدیك بهم واقع بذالکه وزیری و ذالکه جدید مشهور است.

ذکریا-zakariyyâ - ده از دهستان اورامان بخش رزاب شهرستان سنندج.

۲۲ك شمال باختررزاب - ۳ك شمال خاور راه اتومبیل رو مریوان به رزاب.

کوهستانی - معتدل - سکنه ۱۰۰ - سنی - کردی.

آب ازچشمه و رودخانه وسکین - محصول غلات لبنیات توتون شغل زراعت وگله‌داری - راه‌مالرو.

ذکی بیگ-zaki-beyg - ده ازدهستان اوباتوبخش‌دیواندره شهرستان سنندج.

۳۴ الی ۳۸ ك شمال باختر دیواندره - ۱۰ك جنوب خاور کرفتو.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۵۰۰ - سنی - کردی.

آب ازرودخانه وچشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات توتون - شغل زراعت‌گله‌داری - صنایع‌دستی قالیچه‌جاجیم بافی - راه‌مالرو.

در دومحل بفاصله ٤ کیلومترواقع بنام بالا وپائین مشهور سکنه‌بالا ۳۱۰ نفر است.

ذلکه-zalke - ده ازدهستان اورامان بخش رزاب شهرستان سنندج.

۳۰ك شمال باختری‌رزاب - ۲ك شمال‌خاوری‌راه اتومبیل رو مریوان به رزاب.

کوهستانی - معتدل - سکنه ۱۰۰ - سنی - کردی.

آب ازچشمه - محصول‌غلات توتون - شغل‌زراعت‌گله داری - راه‌مالرو

ذوضرب-zu-zarb - ده‌از بخش دره شهر شهرستان ایلام.

۳۳ك جنوب خاوری دره‌شهر - کنار راه دره شهر به ماژین.

کوهستانی - گرمسیرمالاریائی - سکنه ۸۹ - شیعه - لری.

آب ازچشمه - محصول‌غلات تریاك لبنیات - شغل زراعت‌گله داری راه مالرو - چادرنشین هستند.

ذوله-zule - نام طایفه ایست‌که‌شغل آنان‌گله داری است بهار تابستان بکوههای امروله‌بخش صحنه‌آمده پائین قشلاق‌کلهر باوند پور میروند.

تعداد ایل مذکور در حدود ۱۲۵۰ نفراست.

ذهاب-zohâb - نام یکی از دهستانهای بخش سرپل ذهاب شهرستان قصرشیرین.

این دهستان درشمال بخش واقع محدوداست ازطرف شمال‌بدهستان ازگله وخانه شور ازجنوب براه شوسه قصر شیرین بکرمانشاه از خاوربکوه شاهین وگاومیشان ازباختر بکشور عراق (خطالرأس کوه آهنگران حد این دهستان باکشورعراق است).

هوای دهستان‌گرمسیر - آب آن ازنهرولاش - زه آب - رود خانه درهشیر - سراب دیزگه وسراب سیدصادق.

محصول عمده دهستان غلات برنج توتون صیفی لبنیات‌است.

این دهستان از ۳۹ آبادی بزرگ وکوچك تشکیل شده جمعیت‌آن‌در حدود ٥هزارنفر وقراء مهم‌آن بشرح زیراست.

دستك - میل‌صفر - کلاوه - تپه‌نوشیروان - قادری.

زبان ساکنین کردی مذهب قسمتی مسلمان واکثر سنی‌است.

این دهستان قشلاق طوایف‌گوران قلخانی است.

ذهاب - ده از دهستان ذهاب بخش سر پل ذهاب شهرستان قصر شیرین.

۱۵ك شمال سرپل‌ذهاب - کنارراه فرعی‌باویسی.

دشت - گرمسیرمالاریائی - سکنه ۲۰۰ - سنی - کردی‌فارسی.

آب ازرودخانه دله شیر - محصول غلات دیم لبنیات - شغل زراعت وگله داری.

ر

رئیس- rais - ده‌ازدهستان ولدبیگی بخش ثلاث شهرستان کرمانشان
۲۴ ك جنوب خاوری نهر آب ـ کنار راه فرعی سنجابی به نهرآب
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۵۰ ـ سنی ـ کردی .
آب از زه‌آب رودخانه شاینگان ـ محصول غلات لبنیات حبوبات ـ
شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو ـ تابستان از طریق کوزران اتومبیل
میتوان برد ـ ساکنین از طایفه ولدبیگی هستند ـ قهوه خانه‌ای کنار
راه اتومبیل‌رو دارد .

رازیان - râziyân - ده‌ازدهستان بیلوار بخش مرکزی شهرستان
کرمانشاهان .
۹ك باختر مرزبانی ـ ۲ك جنوب راه فرعی مرزبانی کرمانشاه .
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۵۷۵ ـ شیعه ـ کردی و فارسی .
آب ازچشمه و رودخانه رازآور ـ غلات حبوبات لبنیات برنج توتون
تریاك ـ شغل زراعت ـ جاجیم گلیم بافی ـ در فصل خشکی اتومبیل
میتوان برد .

رازین- râzin - ده‌ازدهستان درجزین بخش رزن شهرستان همدان.
۱۰ك جنوب خاوری رزن ـ ۱ك جنوب راه فرعی رزن به نوبران.
جلگه ـ سردسیر مالاریائی ـ سکنه ۶۴۰ ـ شیعه ـ ترکی.
آب از قنات ـ محصول غلات حبوبات انگور ـ شغل زراعت ـ راه مالرو .

راستگویان - râst-guyân - ده ازدهستان درجزین بخش رزن
شهرستان همدان.
۶۸ك جنوب خاوری قصبه رزن ـ ۶ك جنوب قلعه‌جق.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۷۲ ـ شیعه ـ ترکی.
آب ازقنات ـ محصول غلات حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت و گله‌داری
راه مالرو

رامل - râmol - ده ازدهستان ییلاق بخش حومه شهرستان سنندج
۳۵ك جنوب خاوری سنندج ـ ۹ك جنوب باختری سیس .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳۶۰ ـ سنی ـ کردی .
آب ازچشمه ـ محصول غلات توتون ـ شغل زراعت گله‌داری ـ صنایع
دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی ـ راه مالرو.

رامیشان - râmicân - ده از دهستان حاجیلو بخش کبودر
اهنگ شهرستان همدان .

۹ك جنوب خاوری قصبه کبودراهنگ ـ ٤ك شمال راه شوسه همدان تهران
جلگه ـ سردسیر ـ سکنه ۷۰۰ ـ شیعه ـ ترکی.
آب ازیکرشته قنات ودوچشمه ـ محصول غلات حبوبات انگور لبنیات
شغل زراعت گله‌داری ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه مالرو ـ
تابستان ازطریق اوان و داقداق آباد اتومبیل میتوان برد ـ ۶ باب دکان دارد

راهجرد - râh-jerd - ده از دهستان شراء بخش سیمینه‌رود
شهرستان همدان.
۷۰ك جنوب خاوری همدان ـ کنار رودخانه قره‌چای .
جلگه ـ معتدل مالاریائی ـ سکنه ۷۹۵ ـ شیعه ـ ترکی.
آب ازچشمه و رودخانه قره‌چای ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت
و گله‌داری ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه مالرو ـ تابستان
ازگاوخانه خنداب اتومبیل میتوان برد.

راه‌سفید - râh-sefid - ده‌ازبخش چوار شهرستان ایلام .
۲ك شمال چوار ـ ۲ك شمال راه شوسه ایلام به شاه‌آباد.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۵۰ ـ شیعه ـ کردی .
آب ازچشمه ـ محصول غلات ـ شغل زراعت و گله‌داری ـ قالی بافی ـ راه مالرو.

رایگان - râyegân - ده ازدهستان حاجیلو بخش کبودراهنك
شهرستان همدان.
۱۸ ك جنوب باختر کبودراهنگ ـ ٤ ك شمال باختری راه شوسه
همدان به طهران .
جلگه ـ سردسیر مالاریائی ـ سکنه ۶۵۰ ـ شیعه ـ ترکی فارسی.
آب ازچشمه وقنات ـ محصول غلات لبنیات انگور ـ شغل زراعت و
گله‌داری ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه اتومبیل‌رو ـ دردومحل
نزدیك بهم واقع رایگان بالا وپائین نامیده میشوند.

رایگان ـ ده ازدهستان ۱ بخش هرسین شهرستان کرمانشاهان
۹ك جنوب باختر هرسین ـ ۳ك جنوب شوسه هرسین به کرمانشاهان
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۲۶۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی .
آب ازرودخانه هرسین ـ محصول غلات ذرت تریاك پنبه ـ شغل زراعت ـ
جاجیم جوال گلیم بافی ـ راه مالرو و تابستان ازراه فرعی بابازید
اتومبیل میتوان برد .

رباط - robât - قصبه مرکز دهستان ماهیدشت بخش مرکزی
شهرستان کرمانشاهان.

۲۷ک باختر کرمانشاه ـ سرراه شوسه کرمانشاه به شاه‌آباد.
دشت کنار رودخانه مرک ـ سردسیر ـ سکنه ۶۵۰ ـ مذهب شیعه اثنی عشری زبان مادری کردی وعموماً فارسی میدانند.
آب از رودخانه مرک ـ محصول غلات حبوبات ـ شغل زراعت کسب و گله‌داری ـ درحدود ۲۰ باب دکان ـ پاسگاه ژاندارمری ـ مرکز حوزه ۵ آمار ـ دبستان دارد.

رباط زعفرانی - robât-za'farâni - ده‌ازدهستان چهار بلوک بخش سیمینه‌رود شهرستان همدان.
۲۱ک شمال باختر همدان ـ ۳ک جنوب شوسه همدان کرمانشاه.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۴۸۲ ـ شیعه ـ ترکی وفارسی.
آب ازچشمه وررودخانه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت وگله‌داری ـ صنایع دستی زنان جاجیم بافی ـ راه مالرو.

رباط شورین — robât-ceverin - ده‌ازدهستان چهاربلوک بخش سیمینه‌رود شهرستان همدان.
۱۲ک شمال خاور همدان ـ ۶ک خاور شوسه همدان به‌تهران.
جلگه ـ سردسیر ـ سکنه ۵۷۰ ـ شیعه ـ ترکی فارسی.
آب از چشمه وررودخانه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات انگور. شغل زراعت وگله‌داری ـ صنایع دستی زنان جاجیم بافی ـ راه اتومبیل‌رو.

ربع — rob' - ده از دهستان باوند پور بخش مرکزی شهرستان شاه‌آباد.
۳۸ک شمال خاوری شاه‌آباد ـ کنار رودخانه مرک.
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۶۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب ازچاه وررودخانه مرک ـ غلات دیم لبنیات ـ شغل گله‌داری وزراعت زمستان به‌گرمسیر گچ قصرشیرین میروند.

رجبی — rajabi - ده‌ازدهستان باباجانی بخش ثلاث شهرستان کرمانشاهان.
۱۰ک باختر ده‌شیخ ـ مرکزدهستان باباجانی.
کوهستانی ـ گرمسیر ـ سکنه ۲۰۰ سنی ـ کردی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو ـ ساکنین ازطایفه باباجانی هستند.

رحمان آباد - rahmân-âbâd - ده از دهستان کنگاور بخش کنگاورشهرستان کرمانشاهان.
۳/۵ک شمال باختر کنگاور.
دشت ـ سردمعتدل ـ سکنه ۱۱۲ ـ شیعه ـ فارسی کردی.
آب ازچشمه وسراب فش ـ محصول غلات حبوبات تریاک چغندر قند شغل زراعت ـ راه مالرو ـ ازکنگاور اتومبیل میتوان برد.

رحمان آباد انوج - rahmân-âbâd-anuj — ده از دهستان سامن شهرستان ملایر.
۳۶ک جنوب شهرملایر ـ ۵ک شمال راه شوسه ملایربه نهاوند.
جلگه ـ معتدل مالاریائی ـ سکنه ۴۰۴ ـ شیعه ـ فارسی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات ـ راه اتومبیل‌رو.

رحمت آباد - rahmat-âbâd - ده از دهستان کنگاور بخش کنگاورشهرستان کرمانشاهان.
۱۵ک شمال خاوری کنگاور ـ ۲ک خاورشوسه کرمانشاه همدان.
دشت ـ سرد معتدل ـ سکنه ۳۳۰ ـ شیعه ـ فارسی کردی.
آب از قنات ـ محصول غلات دیمی وصیفی ـ شغل زراعت ـ قهوه‌خانه‌ای کنارشوسه دارد.

رحمت آباد - ده ازدهستان خسروآباد شهرستان بیجار.
۹ک جنوب خاوری شهر بیجار ـ ۱ک شوسه بیجار همدان.
تپه ماهور ـ سردسیر ـ سکنه ۲۱۰ ـ شیعه ـ کردی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری ـ صنایع دستی قالیچه جاجیم بافی.
راه مالرو ـ تابستان اتومبیل میتوان برد.

رحمت آباد - ده ازدهستان سلگی شهرستان نهاوند.
۲۴ک باختر شهرنهاوند ـ نزدیک فارسبان
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۸۰ ـ شیعه ـ لری فارسی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات توتون حبوبات تریاک لبنیات.
شغل زراعت وگله داری ـ راه مالرو.

رحیم آباد - rahim-âbâd - ده از دهستان درو فرامان بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۲۷ک خاور کرمانشاه ـ کنارشوسه کرمانشاه طهران.
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۳۱۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب از قنات ـ محصول غلات چغندرقند حبوبات صیفی لبنیات.
شغل زراعت وگله‌داری ـ راه مالرو

رحیم آباد - ده ازدهستان ماهیدشت پائین بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۲۳ک شمال باختری رباط ماهیدشت ـ ۵ ک باختر قلعه داراب خان
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۲۹۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب ازچاه ـ محصول غلات دیم لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو.
دردو محل نزدیک بهم واقع به علیا وسفلی مشهور ـ سکنه سفلی ۱۵۰ نفراست.

رحیم آباد - ده از دهستان گل‌تپه فیض‌اله بیگی بخش مرکزی شهرستان سقز.
۵۵ک شمال خاورسقز ـ ۲ک خاور خضرآباد.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۵۰ ـ سنی ـ کردی.
آب از چشمه قنات رودخانه ـ محصول غلات لبنیات توتون تنباکو شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو.

رحیم آباد - ده از دهستان میان دربند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۱۴ک شمال باختری کرمانشاه ـ از طریق سراب خشکه ـ ۱ک جنوب راه روانسر ـ ۳ک قازانچی.
دشت ـ سرد ـ سکنه ۷۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.

آب از قره‌سو- محصول‌غلات حبوبات دیمی- شغل زراعت راه مالرو.

رحیم کژیاگ- rahim-kojyâg - ده‌ازدهستان‌اوباتو بخش دیواندره شهرستان سنندج.

۵۰ ك شمال اختردیواندره - ۵ك جنوب باختر کرفتو .

کوهستانی- سردسیر- سکنه ۱۱۰ - سنی- کردی.

آب ازرودخانه وچشمه- محصول‌غلات حبوبات لبنیات توتون شغل زراعت گله‌داری- راه مالرو.

رزاب - razâb - یکی‌از بخشهای شهرستان سنندج .

این بخش در سازمان وزارت کشور بخش آویهنك نامیده میشود .

آویهنك‌یکی از قراء مهم دهستان ژاوه رود این بخش‌است ولی چون دوراز مرکز بخش‌بوده بعلاوه راه شوسه‌ای ندارد لذا قریه رزاب که تقریبا وسط بخش واقع‌گردیده راه اتومبیل روئی بمریوان داردو بوسیله تلفن با مریوان وسنندج‌مربوط است وازنظرنظامی نیزدارای اهمیت میباشد لذا این قریه را مرکز بخش اورامان قرار داده اند لذا بخش رزاب نامیده میشود .

حدود بخش بشرح زیراست .

ازطرف شمال بخش‌مریوان - ازطرف جنوب‌خاور بخش‌کامیاران- از طرف خاوربخش مرکزی سنندج - ازباختردهستان اورامان لهون از بخش پاوه - از شمال باختر حدود قراء دزلی و درکی مرز ایران عراق .

وضع کلی طبیعی- منطقه‌بخش‌کوهستانی قسمت جنوب و باختری‌آن پرشیب وصعب‌العبور

شعب رودخانه سیروان بنام رودخانه کلاترزان-کماسی- مریوان در دره های عمیق بخش‌جاری ودرانتهای جنوب باختری‌بخش‌بهم متصل رودخانه سیروان را تشکیل وارد بخش اورامان لهون میگردد.

هوای نواحی مرتفع دهستانهای‌ژاوه رود - کلاترزان‌وقسمت شمالی دهستان اورامان تخت سردسیرسالم وهوای قراء رودخانه‌هامعتدل پریشه وناسالم است .

این بخش ازسه دهستان بنام اورامان تخت - ژاوه‌رود - کلاترزان تشکیل‌شده ودرجای‌خود شرح داده شده است .

جمع قراء بخش وسکنه آن بشرح زیراست :

دهستان اورامان تخت	۴۷	آبادی	۱۴۵۰۰	نفر
« ژاوه رود	۳۹	«	۲۰۰۰۰	«
« کلاترزان	۴۹	«	۹۵۰۰	«
جمع	۱۳۵	آبادی	۴۴۰۰۰	نفر

رزاب - ده مرکز بخش رزاب شهرستان سنندج.

۴۸ك جنوب خاوری‌مریوان- کنارورودخانه آویهنك .

کوهستانی- معتدل- سکنه درحدود ۵۰۰ نفر- مذهب مسلمان‌سنی زبان مادری کردی‌اکثرمردان فارسی‌میدانند .

آب ازچشمه- محصول‌غلات لبنیات‌مختصرتوتون - شغل‌زراعت گله‌داری ازادارات دولتی- بخشداری- نماینده دارائی- نماینده بهداری - پست تلگراف - پاسگاه انتظامی‌است - بوسیله تلفن بامریوان وسنندج ارتباط دائم دارد - راه فرعی‌کم عرض بین این ده ومریوان‌احداث شده برای عبورواتومبیل‌های‌کوچك مناسب است .

رزلانسر - razlân-sar - ده ازدهستان بیلوار بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .

۴ك جنوب مرزبانی.

دامنه- سردسیر- سکنه ۳۰۰ - شیعه- کردی‌فارسی.

آب ازقنات وچشمه- غلات حبوبات تریاك توتون صیفی‌کاری‌چغندرقند لبنیات پنبه مختصرمیوه‌جات .

شغل‌زراعت - صنایع دستی‌زنان‌قالیچه‌گلیم جاجیم بافی- راه مالرو. درفصل‌خشگی‌از رزین اتومبیل‌میتوان برد .

رزن - razan - یکی‌ازبخشهای چهارگانه شهرستان همدان‌است این بخش درقسمت شمال‌خاوری شهرستان واقع حدود ومشخصات آن بشرح زیراست .

حدود - ازطرف شمال وخاوربه‌بخش آوج ازشهرستان قزوین - از شمال باختربه‌دهستان بزینه‌رود بخش‌قیدارشهرستان‌زنجان - ازباختر به بخش‌کبودراهنك وبخش مرکزی همدان - ازجنوب به‌بخش‌وفس ازشهرستان اراك - ازجنوب خاوربه‌بخش‌نوبران شهرستان ساوه.

این بخش‌ازچهاردهستان بنام درجزین - سردرود - پیشخور - وفس عاشقلووقسمتی‌ازقراء شراء تشکیل شده شرح هریك از دهستانهای مذکوردرجای خود داده شده است .

تعداد قراء وسکنه دهستانهای بخش رزن بشرح زیراست .

۱- دهستان درجزین	۸۸	آبادی	۵۶۰۰۰	نفر
۲ « سردرود	۵۴	«	۳۰۰۰۰	«
۳ « پیشخور	۲۸	«	۴۰۰۰	«
۴ « وفس‌عاشقلو	۱۴	«	۶۵۰۰	«
۵ « قسمتی‌ازشراء	۱۸	«	۷۰۰۰	«
جمع	۲۰۲	آبادی	۱۰۳۵۰۰	نفر

مرکزبخش قصبه رزن واقع درسرراه شوسه همدان طهران است .

رزن - قصبه مرکزبخش رزن شهرستان همدان.

در۸۴ کیلومتری طهران - ۸۴ کیلومتری شمال خاوری همدان کنارشوسه واقع شده مختصات جغرافیائی‌آن بشرح زیراست.

طول ۴۹ درجه ۲ دقیقه - عرض ۳۵ درجه ۲۳ دقیقه.

۱۸۳۰ مترازسطح اقیانوس مرتفع‌است .

ادارات دولتی بخش رزن عبارتند از بخشداری - دارائی - پست تلگراف - اقتصاد - غله‌نان - دسته ژاندارمری.

چند قهوه خانه ودکاکین درکنار شوسه واقع شده - بوسیله تلفن با شهرهای مجاور ارتباط دارد .

سکنه رزن در حدود ۱۵۰۰ نفر میباشد. شغل ساکنین باستثنای کارمندان ادارات زراعت وکسب میباشد ـ محصول عمده قصبه غلات حبوبات لبنیات وانگوراست .

آب مزروعی رزن از قنات ورودخانه ورقستان تامین میگردد . دبستان دارد.

رزین - razin - ده ازدهستان بیلوار بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .

۶ ك جنوب مرزبانی ـ کناررودخانه رازآور .

دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۵۶۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی .

آب از سراب شاه حسین ـ غلات حبوبات پنبه تریاك توتون صیفی کاری ـ شغل زراعت و گله داری ـ صنایع دستی زنان قالیچه گلیم جاجیم بافی است ـ تپه ای نزدیك دهکده وجود داردکه درآن آثار ابنیه قدیم مانند آجرسوفال دیده میشود .

رزینی - razini - ده ازدهستان سلگی شهرستان نهاوند .

۲۳ ك باخترشهرستان نهاوند ـ ۳ ك شهرك مرکزدهستان .

دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۱۳۰۰ ـ شیعه ـ لری وفارسی .

آب ازقنات ـ محصول غلات تریاك توتون حبوبات ـ شغل زراعت ـ صنایع دستی قالی بافی ـ راه مالرو ـ دبستان دارد .

رستم آباد - rostam-âbâd — ده ازبخش مهران شهرستان ایلام .

۳ ك نزدیك به مرکز بخش .

جلگه ـ گرمسیر ـ سکنه ۵۵ ـ شیعه ـ کردی .

آب ازرودخانه کنجانچم ـ محصول غلات مختصرلبنیات ـ شغل زراعت وگله داری ـ ساکنین ازطایفه صیفی هستند .

رستم آباد ـ ده ازدهستان کلیائی بخش اسدآباد شهرستان همدان .

۳۱ ك باختر قصبه اسدآباد ـ ۳ ك میوله .

کوهستانی ـ سرد سیر ـ سکنه ۲۰۳ ـ شیعه ـ کردی .

آب ازقنات ـ محصول غلات لبنیات حبوبات .

شغل زراعت و گله داری ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه مالرو .

رستم آباد ـ ده ازدهستان پیرتاج شهرستان بیجار .

۲۲ ك خاور بیجار ـ ۷ ك خاورپیرتاج .

تپه ماهور ـ سردسیر ـ سکنه ۱۷۰ ـ شیعه ـ ترکی .

آب ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو .

رستم آباد بزرگ - rostam-âbâd-bozorg - ده ازدهستان کنگاور بخش کنگاور شهرستان کرمانشاهان .

۱۳ ك شمال خاوری کنگاور ـ ۲ ك باختر شوسه کرمانشاه همدان .

کوهستانی ـ سرد سیر ـ سکنه ۱۸۵ ـ شیعه ـ فارسی کردی .

آب ازقنات کوچك ـ محصول غلات دیمی ـ راه مالرو .

رستم آباد کوچك - rostam-âbâd-kuçek - ده ازدهستان کنگاور بخش کنگاور شهرستان کرمانشاهان .

۳ ك جنوب کنگاور .

دشت ـ سردمتعدل ـ سکنه ۱۲۹ ـ شیعه ـ فارسی کردی .

آب ازفاضل آب رودخانه کبوترلانه وفش ـ محصول غلات آبی دیمی حبوبات چغندر قند تریاك پنبه ـ شغل زراعت ـ راه فرعی بشوسه دارد .

رستمان - rostamân - ده ازدهستان خورخوره بخش دیواندره شهرستان سنندج .

۶۳ ك شمال باختردیواندره ـ ۱۳ ك جنوب شوسه دیواندره سقز .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳۴۰ ـ سنی ـ کردی .

آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات حبوبات عسل ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو ـ دبستان دارد .

رستم خانی - rostam-xâni - ده از دهستان ایوان بخش گیلان شهرستان شاه آباد .

۱۵ ك شمال باخترجوی زر ـ ۳ ك جنوب شوسه شاه آباد به ایلام .

دامنه ـ معتدل ـ سکنه ۷۵۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی .

آب ازرودخانه کنگیر ـ محصول غلات توتون لبنیات حبوبات ـ شغل زراعت وگله داری ـ زمستان به گرمسیرغربی ایوان وحدود سومار میروند .

رستم قنبر سلطان - rostam-qanbar-soltân - تیره از طایفه قلخانی گوران بخش کرند شهرستان شاه آباد هستند تابستان درحدود قلعه زنجیروکم کوبج برای برداشت محصول وتعلیف احشام می آیند ؛ زمستان گرمسیر پشت تنگ ذهاب میروند .

رستم کندی - rostam-kandi — ده از دهستان کرانی شهرستان بیجار .

۱۳ ك شمال باختری حسن آباد سوگند ـ ۱ ك شمال امیراصلان .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۸۰ ـ شیعه ـ ترکی .

آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله داری ـ صنایع دستی زنان قالیچه وجاجیم بافی ـ راه مالرو .

رشبوگر - racbu-gar - ده از دهستان ماهیدشت پائین بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .

۱۸ جنوب باختری کرمانشاه ـ ۱۶ ك جنوب خاوری ماهیدشت .

دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۲۶۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی .

آب ازدورشته قنات ـ محصول غلات حبوبات صیفی لبنیات ـ شغل زراعت وگله داری ـ ازطریق قلعه نجفعلی خان اتومبیل میتوان برد .

رشتیان - ractiyân - ده از دهستان کنگاور بخش کنگاور شهرستان کرمانشاهان .

۱۳ ك شمال باختری کنگاور .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳۱۲ ـ شیعه ـ فارسی کردی .

آب از قنات و چشمه - محصول غلات دیمی حبوبات تریاك مختصر میوه‌جات - شغل‌زراعت - جاجیم جوال‌بافی - راه‌مالرو.
ازطریق سراب فش وزرده اتومبیل‌میتوان برد.

رشنش - racnac - ده از دهستان کلاترزان بخش رزاب شهرستان سنندج.
۲۵ ك‌شمال خاوررزاب - ۱۵ ك‌جنوب شوسه مریوان به‌سنندج.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۵۰ - سنی-کردی.
آب ازرودخانه و چشمه - محصول غلات لبنیات مختصر توتون شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو.

رشه‌قلعه race-qal'e - ده‌کوچکی است ازدهستان سبدلو بخش بانه شهرستان‌سقز.
۶ك شمال‌خاوری بانه - ۲ك‌شمال شوسه بانه به سقز.
سکنه ۴۰ نفر.

رشید آباد -racid-âbâd - ده از بخش دره شهرشهرستان ایلام
۳ك‌شمال خاوری دره شهر-۵ ك‌خاور راه مالرودره شهر به‌شیخ مکان.
جلگه -گرمسیر مالاریائی - سکنه ۲۴۰ - شیعه -لری.
آب از نهر در شهر - محصول غلات برنج لبنیات - شغل زراعت‌و گله داری - راه مالرو.

رشید آباد - ده از دهستان قراتوره بخش دیواندره شهرستان سنندج.
۶ك شمال‌دیواندره - ۲ك‌خاور شوسه قدیم‌دیواندره به‌سقز.
کوهستانی- سردسیر - سکنه ۱۲۰ -سنی-کردی.
آب از چشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات-شغل زراعت گله‌داری راه اتومبیل‌رو.

رشیدآباد -ده از دهستان دینور بخش صحنه‌شهرستان کرمانشاهان
۲۸ك شمال باختری صحنه - ۳ك باختر شوسه‌کرمانشاه‌به‌سنقر.
کوهستانی- سردسیر - سکنه ۹۵ - شیعه -کردی وفارسی.
آب‌ازچشمه- غلات حبوبات‌تریاك توتون - شغل زراعت- راه مالرو.

رشیدعالی-racid-âli - ده‌کوچکی‌است‌ازدهستان میاندربند بخش مرکزی شهرستان‌کرمانشاه.
۲۶ کیلومتری شمال‌کرمانشاه- یك کیلومتری‌شوسه کردستان -سکنه ۳۵ نفر -به‌این ده‌نظام‌آباد هم‌میگویند.

رشیدعباس-racid-abbâs- ده از دهستان ذهاب‌بخش‌سرپل ذهاب شهرستان‌قصرشیرین.
۱/۵ ك‌شمال‌خاور سرپل‌ذهاب -۱ك‌شمال‌شوسه قصر شیرین.
تنگه-گرمسیر مالاریائی-سکنه ۱۰۰- مسلمان -کردی‌فارسی.
آب از نهر زرین - محصول غلات توتون صیفی پنبه لبنیات -شغل زراعت وگله‌داری.

رضا آباد - reza-âbâd - ده ازدهستان هرسم بخش‌مرکزی شهرستان شاه آباد
۱۱ك جنوب خاوری هرسم-جنوب خاوری‌شاه‌آباد.
دشت -سردسیر - سکنه ۱۰۰ - شیعه-کردی فارسی
آب از چاه -غلات‌دیم لبنیات - شغل‌زراعت-راه‌مالرو.

رضا آباد - ده‌از دهستان‌پائین شهرستان نهاوند.
۱۴ك‌باختری شهر نهاوند -۲ك مهین‌آباد.
جلگه - سردسیر - سکنه ۸۰ - شیعه -لری‌وفارسی.
آب از رودخانه - محصول غلات تریاك حبوبات- شغل‌زراعت-صنایع دستی زنان قالی‌بافی - راه مالرو.
باین ده رضائیه‌نیزمیگویند.

رضا آباد- ده از دهستان پیرتاج شهرستان بیجار.
۳۶جنوب خاوری بیجار -کناررودخانه لموار.
کوهستانی - معتدل - سکنه ۷۰ - شیعه-کردی.
آب‌ازچشمه- محصول غلات‌لبنیات - شغل زراعت‌گله‌داری-راه‌مالرو

* **رضا آباد** - نام یکی از پاسگاههای مرز بانی بخش مهران شهرستان ایلام.
۱۲ك‌شمال‌خاوری مهران -کنار شوسه‌مهران‌به‌ایلام.
۱ك‌خاور رودخانه‌کنجان چم‌که‌مرز ایران عراق استواقع‌شده‌بنای پاسگاه از قلاع والی پشتکوه میباشد - سکنه‌افراد پاسگاه- آب‌از رودخانه‌کنجان‌چم.

رضا باغی - reza - bâqi - ده از دهستان پیشخور بخش‌رزن شهرستان همدان.
۳۸ك جنوب‌خاوری‌قصبه‌رزن -۳ك‌خاورمرغ‌آباد.
دامنه - معتدل‌مالاریائی -سکنه ۱۳۱ - شیعه - ترکی.
آب از قنات -محصول‌غلات‌دیم - شغل‌زراعت -صنایع‌دستی‌زنان قالی بافی - راه مالرو.

رضی آباد - razi-âbâd - ده‌ازدهستان‌بالا شهرستان نهاوند
۳ك‌جنوب خاوری شهرنهاوند -کنار باختری راه شوسه نهاوندبملایر وبروجرد.
جلگه - سردسیر - سکنه ۳۴۰ - شیعه - لری‌وفارسی.
آب‌از رودخانه‌گاماسیاب- محصول غلات تریاك توتون‌کتیرا چغندر لبنیات -شغل زراعت وگله‌داری -راه اتومبیل‌رو.
رودخانه‌گاماسیاب‌اراضی زراعتی این‌ده رامشروب‌میسازد.

رفعتیه - rafatiyye - دهی‌است ازدهستان‌حومه‌بخش‌مرکزی شهرستان‌کرمانشاه.
۱ك باخترشهر جنوب ده‌مجنون فعلا دباغان‌شهر در آن ده مشغول‌دباغی هستند.

رفیع - rafi' - ده از دهستان پاطاق بخش‌سرپل ذهاب‌شهرستان قصرشیرین.

۱۴ک جنوب خاوری سرپل ذهاب ـ کنارشوسه قصرشیرین بکرمانشاه
دامنه ـ معتدل ـ سکنه ۱۵۰ ـ مسلمان ـ شیعه ـ کردی و فارسی.
آب از سراب مارآب ـ محصول غلات لبنیات توتون صیفی ـ شغل زراعت گله‌داری تهیه ذغال وهیزم .

رفیق آباد — rafiq-âbâd — ده از دهستان ماهیدشت بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۹ک جنوب خاوری ماهیدشت ـ کنار راه فرعی سرفیروزآباد.
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۱۶۵ ـ شیعه ـ کردی فارسی .
آب از رودخانه مرک ـ محصول غلات حبوبات دیم لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری ـ ازراه فرعی تابستان اتومبیل میتوان برد .

رکین — rokin — ده از دهستان در جزین بخش رزن شهرستان همدان.
۸ک جنوب رزن ـ ۱۲ک خاور شوسه رزن ـ همدان.
جلگه ـ سردسیر مالاریائی ـ سکنه ۳۴۳ ـ شیعه ـ ترکی .
آب از قنات ـ محصول غلات حبوبات انگور صیفی ـ شغل زراعت و گله‌داری ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه اتومبیل رو .

رکین — ده از دهستان وفس عاشقلو بخش رزن شهرستان همدان.
۱۰۵ک جنوب قصبه رزن ـ ۲۸ک خاور کمیجان اراک .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۸۶ ـ شیعه ـ ترکی .
آب از قنات ـ محصول غلات لبنیات انگور صیفی ـ شغل زراعت و گله‌داری ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه مالرو ـ تابستان از فراهان اتومبیل میتوان برد .

رمشت — ramect — ده از دهستان گاورود بخش کامیاران شهرستان سنندج .
۲۰ک شمال خاور کامیاران ـ ۲ک شمال امیرآباد .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۶۷۱ ـ سنی ـ کردی .
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو .

رمک — ramak — ده کوچکی است از دهستان خالصه بخش مرکزی شهرستان قصرشیرین .
۷/۵ک جنوب باختری قصرشیرین ـ ۲/۵ک شمال شوسه قصر بخسروی سکنه ۲۵ نفر ـ پاسگاه گارد گمرک دارد .

رنگه ریژان — range-rijân — ده از دهستان سرشیو بخش مرکزی شهرستان سقز .
۳۰ک جنوب سقز ـ ۵ک جنوب قشلاق پل.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۴۰۰ ـ سنی ـ کردی .
آب از چشمه ورودخانه ـ محصول غلات ابنیات حبوبات توتون ـ شغل زراعت و گله‌داری ـ راه مالرو ـ دبستان دارد .

روئین تن — ruin-tan — ده از دهستان ماهیدشت بالا بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۲۹ک جنوب کرمانشاه ـ ۹ک جنوب باختری سرونو .
دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۷۵ ـ شیعه ـ کردی فارسی .
آب از چشمه ـ محصول غلات دیم لبنیات ـ شغل زراعت و گله‌داری ـ راه مالرو ـ در کوههای جنوبی ده جنگل بلوط وجود دارد .

روان — ravân — ده از دهستان چهار بلوک بخش سیمینه رود شهرستان همدان .
۱۵ک جنوب باختری قصبه بهار ـ ۱ک جنوب شوسه همدان کرمانشاه.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۵۶۶ ـ شیعه ـ ترکی و فارسی .
آب از چشمه ورودخانه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات میوه جات قلمستان صیفی ـ شغل زراعت و گله‌داری ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه فصل خشکی اتومبیل رو .

روان زردوئی — ravân-zardui — ده از دهستان جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج .
۱۵ک باختر پاوه ـ بین تین و دودان .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۷۶۱ ـ سنی ـ کردی فارسی .
آب از چشمه ـ محصول غلات حبوبات توتون گردو توت لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو .

روانسر — ravânsar — بخش روانسر از شهرستان سنندج خلاصه مشخصات جغرافیائی آن بشرح زیر است .
حدود ـ از طرف شمال و خاور به بخش کامیاران شهرستان سنندج ـ از طرف جنوب بخش سنجابی از جنوب خاور دهستان خالصه بخش مرکزی کرمانشاه از باختر بدهستان ولدبیگی از بخش ثلاث ـ از شمال باختر بدهستان جوانرود از بخش پاوه .
آب و هوای ـ هوای بخش بطور کلی سردسیر منتها قسمتهای کوهستانی سردتر و کنار رودخانه قره‌سو سردمعتدل است.
رودخانه ـ سرچشمه اصلی رودخانه مهم قره‌سو دراین بخش است در قصبه روانسر ودماغه جنوب خاوری کوه شاهو چندین چشمه جاری و بتدریج از کف رودخانه زه آبها بان افزوده شده بطرف کرمانشاه جاری میگردد ولی منبع اصلی رودخانه دره‌های جنوب خاوری کوه شاهو مراتع خراجیان وزرینه است که دربهار وزمستان آب زیادی از آن جاریست منتها تابستان آن رودخانه خشک میشود وآبادی روانسر کنار این رودخانه واقع شده است .
درسال ۱۳۱۸ برای اینکه بیشتر از آب این رودخانه استفاده شود سدی بطول ۲۰ متر دریک کیلومتری پائین آبادی احداث شده ودو جوب بزرگ از آن منشعب گردیده است که مورد استفاده ۱۰ آبادی بخش است .
ارتفاعات ـ کوه مرتفع شاهو که همجادر خاور بخش پاوه در جهت شمال باختر بجنوب خاور کشیده شده و تا حدود دره میان دربند وطاق بستان و بیستون ادامه دارد در روانسر بوسیله رودخانه خراجیان شکافته شده بازمین یکسان میگردد و قصبه روانسر در انتهای دماغه آن واقع شده است.

ازروانسر بطرف شمال باختر کوه شاهو نامیده‌شده ودرجنوب خاور کوه چالاآبه وکوه زیارت ویس می‌نامند .

ارتفاع قله شاهو درشمال بدرآباد و زیرجوئی ۲۳۲۸ متر قله‌کوه چالآبه درشمال باباحیران ۲۲۳۱ متراست .

درحدود شمال خاوری‌گردنه پلنگان شعبه‌ای ازکوه شاهومنشعب‌شده باپك قوسی بکوه چالابه متصل میگردد وقلل مهم آن بنام زرینه‌و شاخ شکن نامیده شده خطالراس این رشته حدطبیعی بخش روانسر وبخش‌کامیاران است .

گردنه‌لون‌بین‌کوه زرینه وشاهو واقع شده راه‌مالرو روانسربشاهین ازآن میگذرد- ارتفاع قله زرینه‌کوه ۲۵۱۸ مترو قله شاخ شکن ۲۲۳۱ وارتفاع قصبه روانسر ازسطح دریا ۱۳۵۸ متراست .

راه شوسه‌کرمانشاه به‌نوسودکه ازوسط این بخش میگذرد و قبل از وقایع شهریور احداث شده‌وکاملا مورد استفاده خودرو بودبواسطه عدم رسیدگی و تعمیر روز بروز خرابتر شده فعلا تابستان اتومبیل بسختی رفت‌وآمد می‌نماید .

این بخش از ۵۰ آبادی تشکیل شده سکنه آن درحدود ۱۰ هزارنفر مرکز بخش قصبه روانسروقراء مهم‌آن بشرح زیراست . خراجیان- دوست‌آباد - صادق آباد - خرم‌آباد - زرین‌چقا - گل‌سفید -مشگین آباد-گمشتر .

روانسر - قصبه مرکزی بخش روانسر شهرستان سنندج .

در۷۶کیلومتری شمال باختر کرمانشاه - ۶۴ کیلومتری‌جنوب‌خاوری پاوه‌کنارشوسه‌کرمانشاه به‌پاوه ودماغه جنوب خاوری‌کوه‌شاهوواقع شده است .

هوای قصبه سردسیر ولی بواسطه وجود چشمه‌های زیاد وباطلاق و لجن‌زارهای سراب روانسر مالاریائی وتابستان پشه زیاد دارد .

ارتفاع قصبه ازسطح دریا۱۳۳۶ متر مختصات جغرافیائی آن‌بشرح زیر است .

طول ۴۶ درجه- ۴۰ دقیقه - عرض ۳۴ درجه- ۴۲ دقیقه .

سکنه قصبه درحدود ۵۰۰ نفر زارع و کاسب و کارمند ادارات - زبان مادری‌کردی مذهب مسلمان سنی .

ازطرف سازمان‌شاهنشاهی خدمات اجتماعی درمانگاهی دراین‌قصبه بنا شده این همیشه برای پذیرائی مرضا آماده است.

اداره‌بخشداری- نمایندگی‌دارائی -آمار -پاسگاه‌گاردمسلح‌گمرکی- ژاندارمری‌دایراست - یکباب دبستان و ۸ باب دکان دارد .

سرچشمه رودخانه قرهسو دراین قصبه وآب آن بسیار زیاد وشیرین است .

همه روزه بین قصبه وکرمانشاه اتومبیل رفت آمد می‌نماید .

محصول‌غلات میوه‌جات برنج لبنیات وصیفی است .

روتوند-rutavand-ده ازدهستان هرسم بخش‌مرکزی‌شهرستان شاه‌آباد .

۶ك باختر هرسم- جنوب خاوری‌شاه‌آباد .

دشت — سردسیر — سکنه ۳۲۵ — شیعه-کردی فارسی.

آب از رودخانه ماشالگان وسراب هرسم - محصول غلات حبوبات چغندرقند تریاك توتون - شغل‌زراعت‌گله‌داری - راه‌مالرو ازطریق چشمه سنگی‌اتومبیل‌میتوان‌برد.

این ده به قلا جبرنیزمعروف‌است.

زیارتگاه امامزاده حسن دربالای‌کوه مجاورآبادی است

روتوند - ده ازدهستان چمچمال‌بخش صحنه‌شهرستان‌کرمانشاهان

۲۲ك جنوب باختری صحنه -۳ك خاورشوسه‌کرمانشاه بهمدان.

دشت - سردسیر - سکنه ۱۱۰- شیعه -کردی فارسی.

آب ازچشمه - محصول غلات دیم مختصرتوتون‌حبوبات تریاك -شغل زراعت - راه مالرو - در دو محل واقع شده است.

روته‌وند-rute-vand-ده‌از بخش‌سنجابی‌شهرستان‌کرمانشاهان.

۱۸ك شمال‌کوزران -۱ك راه‌فرعی سنجابی بجوانرود.

دشت - سردسیر — سکنه ۸۰ — سنی — کردی فارسی.

آب ازچاه‌وقنات - محصول غلات حبوبات صیفی لبنیات - شغل‌زراعت گله‌داری - راه‌مالرو-تابستان‌میتوان‌اتومبیل‌برد.

روح‌الله-ruhollâh - ده‌کوچکی‌است‌ازدهستان بیلوار بخش مرکزی شهرستان‌کرمانشاهان.

۱۲ك جنوب خاوری مرزبانی - ۱ك گندآباد .

سکنه ۴۵ نفر.

رودآور-rud-âvar - ده‌از دهستان کرزان رود شهرستان تویسرکان .

۳ك باختر تویسرکان -۱ك شمال راه شوسه تویسرکان‌بکرمانشاه

جلگه - سردسیر - سکنه۱۰۸۹ - شیعه -کردی فارسی.

آب از قنات ورودخانه سرابی - محصول‌غلات پنبه صیفی لبنیات-شغل زراعت وگله‌داری - ۵باب دکان وراه فرعی‌بشوسه‌دارد.

۲ زیارتگاه بنام پیرنجم‌الدین وامامزاده‌رودآوروازآثارابنیه‌قدیم تپه‌ای دارد.

رودبار- rudbâr - ده‌ازدهستان‌اورامان‌بخش رزاب‌شهرستان سنندج .

۱۸ك جنوب خاوررزاب -کناررودخانه سیروان.

کوهستانی - معتدل - سکنه۴۲۴ - سنی - کردی.

آب ازچشمه - محصول غلات انواع میوه‌جات - شغل‌زراعت‌گله‌داری کرباس شال بافی‌وگیوه دوزی کسب - راه‌مالرووصعب‌العبور.

رودبارعرب- rudbâr-arab - ده‌ازدهستان‌شیروان‌بخش شیروان چرداول شهرستان ایلام.

۴۴ك جنوب چرداول-کناررودخانه صیمره .

کوهستانی-گرمسیر- سکنه- ۳۵۰- شیعه -کردی.

آب ازرودخانه صیمره - محصول غلات ذرت حبوبات لبنیات- شغل زراعت وگله داری - راه اتومبیل‌رو.

رودباری- rudbâri - ده از دهستان سلگی شهرستان نهاوند.
۲ک شمال باختر نهاوند — ۵ک جنوب باختر شوسه نهاوند بکرمانشاه کنار گاماسیاب
جلگه - سردسیر- سکنه ۵۴۰ - شیعه - لری فارسی.
آب از رود خانه - محصول غلات تریاک حبوبات - شغل زراعت راه مالرو.

روشه ده-ruce-deh - ده از دهستان سرشیو بخش مریوان شهرستان سنندج.
۱۰ک شمال خاوری دژشاهپور-۴ک شمال راه سنندج مریوان.
کوهستانی - سردسیر- سکنه ۳۲۰- سنی- کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات توتون- شغل زراعت - راه مالرو دبستان دارد.

روعان-rowân- ده از دهستان حاجیلو بخش کبودراهنگ شهرستان همدان.
۱۵ک جنوب خاوری کبودراهنگ - کنار شوسه همدان تهران.
جلگه - سردسیر- سکنه ۱۲۴۰ - شیعه - ترکی.
آب ازچشمه ورودخانه محلی - محصول غلات لبنیات انگور حبوبات صیفی - شغل زراعت گله داری - صنایع دستی قالی بافی -۳ قهوه خانه کنار شوسه و ۴ باب دکان دارد.

رو کوان-rowkvân- ده از بخش گوران شهرستان شاه آباد
۶ ک شمال گهواره -۱ک جاماسب.
کوهستانی- سردسیر- سکنه ۶۰- مسلمان -کردی و فارسی.
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت و گله داری راه مالرو- از تیره تفنگچی هستند.
روکوان بمعنی (رمه چران است)

رویوری- ruyvari - ده ازدهستان اورامان بخش رزاب شهرستان سنندج.
۳ک باختر شهر اورامان - نزدیک کماله.
کوهستانی - معتدل - سکنه ۱۰۰ - سنی - کردی.
آب ازچشمه- محصول زراعت انواع میوجات لبنیات - شغل وگله داری نجاری باغبانی -راه مالرو وصعب العبور.

ری بلك - ribalk - ده ازدهستان هرسم بخش مرکزی شهرستان شاه آباد.
۱۰ک جنوب خاوری هرسم- جنوب خاور شاه آباد.
دشت - سردسیر - سکنه ۳۰۰ - شیعه -کردی فارسی.
آب ازچاه - غلات دیم لبنیات - شغل زراعت- راه مالرو- تابستان ازهرسم اتومبیل میتوان برد.
مزرعه ای در۲ کیلومتری دامنه کوه دارد که دارای باغ کوچك میوه است.

ریجاب- rijâb - ده مرکز دهستان ریجاب بخش کرند شهرستان شاه آباد.
۴۰ک شمال باختری کرند - ۹ک شمال بالاطاق.
کوهستانی - سرد معتدل - سکنه ۵۵۰ - سنی - کردی فارسی.
آب ازسراب سیاهانه - محصول عمده میوجات غلات حبوبات توتون لبنیات - شغل زراعت گله داری - راه بهرطرف مالرو - انجیر انار وگردوی آن بکثرت وخوبی معروف است زیارتگاهی بنام ابورجانه دارد و مورد توجه اهل تسنن است سه آبادی ریجاب - یاران - زرده رادرسازمان بخشداری کرند دهستان ریجاب مینویسند.

ریخك - rixak - ده از دهستان دیره بخش گیلان شهرستان شاه آباد.
۴۷ک شمال باختر گیلان - ۲ک دوآب الوند ودیره.
تپه ماهور- گرمسیر مالاریائی- سکنه ۷۵- شیعه - کردی و فارسی.
آب از رودخانه دیره - محصول غلات ذرت پنبه لبنیات - شغل زراعت وگله داری- تابستان حدودهوکانی ودرگه میروند.

ریخلان-rixalân- ده ازدهستان ویسه بخش مریوان شهرستان سنندج.
۸ک جنوب دژ شاهپور- کنار راه اتومبیل رو ومریوان به رزاب.
جلگه -سردسیر مرطوب مالاریائی - سکنه ۱۰۰-سنی -کردی.
آب از رودخانه وچشمه - محصول غلات برنج حبوبات توتون لبنیات شغل زراعت گله داری.

ریز وند-rizavand- ده ازدهستان بشیوه بخش سرپل ذهاب شهرستان قصرشیرین.
۶ک خاور سرپل ذهاب- کنار شوسه قصرشیرین بکرمانشاه.
دشت- گرمسیر مالاریائی - سکنه ۳۰۰ - شیعه -کردی فارسی.
آب از رودخانه پاطاق- محصول غلات برنج لبنیات توتون صیفی شغل زراعت وگله داری.

ریزه وند-rize-vand-ده ازدهستان ماهیدشت پائین بخش مرکزی شهرستان کرمانشاه
۱۴ک جنوب خاور ماهیدشت- ۱۸ک جنوب باختری کرمانشاه.
دشت - سردسیر - سکنه ۳۰۰ - شیعه- کردی فارسی.
آب ازرودخانه مرك - محصول غلات حبوبات چغندرقند صیفی- شغل زراعت گله داری- تابستان ازطریق سامره دولت آباد اتومبیل میتوان برد - خربزه این ده بخوبی معروف است.

ریزه وند — ده از دهستان خالصه بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۱۹ک شمال باختری کرمانشاه - ۲ک شمال راه فرعی سراب نیلوفر
دشت - سردسیر - سکنه ۱۱۵- شیعه - کردی فارسی.
آب ازسراب نیلوفر- محصول غلات حبوبات برنج بستان کاری چغندر قند تریاك - شغل زراعت - تاستان اتومبیل میتوان برد

ریزه وند گلین - rizevand-galin - نام طایفه ایست که دردهستان باوندپور بخش مرکزی شاه آباد .
بین حسن آباد - چهارزبر وتنگ شوهان تابستانها ساکن وزمستان به گرمسیر و زوند گیلان غرب میروند وسکنه آنها درحدود ۲۶۰ نفر شغل زراعت دیم در ییلاق و گله داری است .

ریسانی-reysâni -ده ازدهستان بیونیج بخش کرند شهرستان شاه آباد
۱۲ك شمال کرند - ۱ك چقامیر.
دشت - سردسیر- سکنه ۷۰- مسلمان -کردی فارسی.
آب ازچشمه وزه آب رودخانه زمکان -غلات دیم لبنیات- شغل زراعت گله داری - راه مالرو.

ریکا - rikâ -- ده ازدهستان خالصه بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۳۰ك شمال باختری کرمانشاه-۲ك جنوب شوسه راوانسر کنار رودخانه قره سو.
دشت - سردسیر - سکنه ۱۲۱ - شیعه -کردی فارسی.
آب از قره سو- غلات حبوبات لبنیات - شغل زراعت

ریگجوب -rig-jub- ده ازدهستان کلیائی بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان.
۴۰ك شمال باخترسنقر- ۶ك شمال خسروآباد امجدی .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۳۵ - شیعه -کردی فارسی.
آب از چشمه - محصول غلات توتون حبوبات تریاك قلمستان -شغل زراعت - قالیچه جاجیم پلاس بافی - راه مالرو .

ریگل -rigel- ده ازدهستان ماهیدشت بالابخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۴ك جنوب خاوری کرمانشاه - ۲ك سامله .
دامنه - سردسیر- سکنه ۷۵- شیعه - کردی لکی.
آب ازچشمه - محصول غلات دیم لبنیات - شغل زراعت گله داری راه مالرو.

ریواسیجان -rivâsijân- ده ازدهستان کرزان رود شهرستان تویسرکان .
۳/۵ك شمال شهرتویسرکان - ۴ك شمال راه شوسه تویسرکان به کرمانشاه .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۹۰ - شیعه - فارسی .
آب ازرودخانه سرکان وقنات - محصول غلات صیفی انواع میوجات لبنیات شغل زراعت گله داری - راه مالرو.

ز

زارع آباد-zâre'-âbâd - ده ازدهستان چمچمال جزء کاشانتو منظورشد به مال امیری مشهور است .

زازرم - zâzerm - ده ازدهستان ٥ بخش هرسین شهرستان کرمانشاهان .
۸ ك خاور هرسین - ۴ ك شمال شوسه هرسین به خرم آباد .
دامنه - سردسیر- سکنه ۵۷۰ - شیعه -کردی فارسی .
آب ازقنات وچشمه - محصول غلات وحبوبات تریاك چغندرقندهندوانه شغل زراعت - تابستان ازطریق کهریز اتومبیل میتوان برد .
دردومحل بفاصله یك کیلومترواقع به زازرم بالاو پائین مشهورسکنه بالا ۳۰۷ نفر است .

زاغان - zâqân -ده ازدهستان کلیائی بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان.
۴۶ ك شمال باختری سنقر- ۴ك شمال ریگجوب .
کوهستانی - سردسیر- سکنه ۶۷۰ - شیعه -کردی فارسی .
آب ازقنات و چشمه - محصول غلات حبوبات تریاك توتون انگور قلمستان- شغل زراعت - قالیچه جاجیم پلاس بافی- مسجد وراه فرعی دارد - راه مالرو .
در دو محل بفاصله ٥ کیلو متر واقع به علیاو سفلی مشهورسکنه علیا ۲۷۰ نفر است .

زاغلیجه-zâqlije- ده ازدهستان پیشخور بخش رزن شهرستان همدان.

۴۴ ک جنوب خاوری قصبه رزن - ۴ ک شمال راه عمومی قامنین به نوبران .
جلگه - معتدل مالاریائی - سکنه ۱۳۹ - شیعه - ترکی .
آب از قنات - محصول غلات لبنیات -شغل زراعت و گله داری - راه مالرو .

زاغه - zâqe — ده‌ازدهستان چهاو بلوک بخش سیمینه رود شهرستان همدان .
۱۱ ک جنوب باختری قصبه‌بهار - ۱ک‌جنوب‌شوسه همدان‌کرمانشاه .
کوهستانی- سردسیر مالاریائی-سکنه ۱۳۷۰-شیعه - ترکی‌وفارسی.
آب از قنات - محصول غلات حبوبات لبنیات انگور صیفی - شغل زراعت و گله داری .
صنایع دستی زنان قالی بافی-۱۰ باب دکان - دبستان و راه فرعی بشوسه دارد — قلعه خرابه قدیمی دارد .

زاغه - ده ازدهستان ییلاق بخش حومه شهرستان سنندج .
۳۲ ک خاورسنندج - ۴ک جنوب شوسه سنندج همدان .
دامنه - سردسیر -سکنه ۴۹۵- سنی -کردی .
آب ازچشمه - محصول غلات توتون -شغل زراعت‌گله داری- صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم‌گلیم بافی - راه مالرو .

زاغه - ده از دهستان حسین آباد بخش دیواندره شهرستان سنندج .
۲۴ ک جنوب خاوری دیواندره — کنارشوسه سنندج به دیواندره .
کوهستانی-سرد سیر- سکنه ۳۵۰ - سنی -کردی .
آب ازرودخانه وچشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات - شغل‌زراعت گله داری -راه اتومبیل رو- زاغه‌بالاپاسگاه ژاندارمری دارد .
دردو محل بفاصله ۳کیلومتر واقع زاغه پائین‌کنار شوسه جدید و زاغه بالاکنارشوسه فعلی واقع است .

زاغه - ده ازدهستان قلقل رود شهرستان تویسرکان.
۱۴ ک جنوب شهرتویسرکان - ۷ ک شمال باخترحمیل‌آباد .
کوهستانی - سردسیر- سکنه ۳۲۱- شیعه- فارسی .
آب ازچشمه - محصول غلات دیم تریاک مختصرگردو لبنیات- شغل زراعت گله داری - راه مالرو .

زاغه انوج - zâqe-anuj - ده‌ازدهستان‌سامن‌شهرستان‌ملایر .
۳۳ ک جنوب شهرملایر- ۱۱ک باختر‌راه شوسه ملایر به بروجرد .
جلگه - معتدل مالاریائی - سکنه ۷۶۶ - شیعه - فارسی .
آب ازچشمه-محصول غلات لبنیات-شغل زراعت‌گله‌داری‌راه‌مالرو .

زاغه طاسبندی - zâqe-tâsbandi - ده از دهستان ترک شهرستان ملایر .
۳۳ ک شمال شهرملایر - ۹ک خاورراه شوسه ملایر به همدان .
کوهستانی - معتدل مالاریائی - سکنه ۲۲۸ - شیعه - ترکی وفارسی
آب از قنات - محصول غلات دیم - شغل زراعت -
صنایع دستی زنان قالی و جاجیم بافی- راه مالرو.

زاغه فولاد - zâqe-fulâd - ده ازدهستان پیرتاج شهرستان بیجار .
۱۴ ک شمال خاوری شهربیجار- ۲ک شوسه زنجان - بیجار .
تپه ماهور - سردسیر- سکنه ۴۰۰ - شیعه -کردی .
آب ازچشمه وقنات - محصول غلات و انگور لبنیات - شغل زراعت گله‌داری- راه مالرو - فصل خشکی ازسیدان اتومبیل‌میتوان برد .

زالوآب - zâlu-âb- ده‌ازبخش‌سنجابی‌شهرستان‌کرمانشاهان .
۲۰ ک شمال‌کوزران - سردوراهی ثلاث جوانرود .
دشت - سردسیر - سکنه ۲۰۰ - سنی - کردی فارسی .
آب از چشمه وچاه - محصول غلات حبوبات دیم لبنیات -شغل زراعت گله‌داری-راه‌مالرو-تابستان‌اتومبیل میتوان برد - زمستان‌گله داران گرمسیرسر قلعه‌میروند .

زالوآب-ده‌ازدهستان پایروندبخش مرکزی شهرستان‌کرمانشاه .
۳۱ ک شمال خاورکرمانشاه - سرراه عمومی مالروکرمانشاه .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۸۰ - شیعه -کردی فارسی .
آب از چاه و چشمه - محصول مختصر غلات لبنیات - شغل زراعت گله داوی -راه مالرو وصعب‌العبور .

زالوآب - ده ازبخش زرین‌آباد شهرستان ایلام .
۳ ک خاوربهله - ۲ ک خاورراه مالروزرین‌آباد .
کوهستانی-گرمسیر- سکنه ۴۰ -شیعه -کردی - مختصرعربی .
آب ازچشمه سار- محصول غلات لبنیات تریاک - شغل زراعت‌وگله داری - چادرنشین - زمستان بمرزعراق میروند .

زامله - zämele - ده ازدهستان بیلوار بخش‌مرکزی‌شهرستان کرمانشاهان .
۱۵ ک جنوب خاورمرزبانی - ۴ ک جنوب گندآباد .
کوهستانی - سردسیر- سکنه ۳۹۰ - شیعه -کردی فارسی .
آب‌ازچشمه‌قنات - غلات حبوبات ذرت پنبه صیفی- شغل زراعت وگله داری - راه مالرو ودرتابستان ازکالیان اتومبیل میتوان برد .

زاوله - zâvole - ده ازبخش‌گوران‌شهرستان شاه آباد
۲۸ک شمال باختری‌گهواره - نزدیک براونه.
کوهستانی-سردسیر- سکنه ۳۲۰- مسلمان -کردی‌فارسی.
آب ازرودخانه برشاه- محصول غلات حبوبات میوه‌جات لبنیات‌صیفی توتون-شغل زراعت گله داری - راه مالرو .
ازتیره قلخانی‌بهرامی‌هستند . دردو محل نزدیک بهم‌بفاصله‌یک‌کیلو متر واقع است .

زبیری - zobeyri - ده از دهستان باوند پوربخش مرکزی شهرستان شاه‌آباد .
محلی‌است‌نزدیک‌به حسن‌آبادواقع درکنارشوسه شاه‌آبادبکرمانشاه که تابستان نزدیک حسن‌آباد ساکن وزمستان به چله گرمسیر گیلان غرب میروند - دراین‌محل‌زراعت غلات داوند- سکنه درحدود ۴۰۰ نفراست این‌ده به‌حسن‌آبادزبیری نیزمعروف‌است.

زحمانی - zahmâni - ده ازدهستان دینور بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان .

۲۷ک شمال باختری صحنه ـ ٤ک باختر شوسه کرمانشاه به سنقر .

دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۳۷۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی .

آب ازرودخانه شاهپورآباد ـ محصول غلات حبوبات تریاك چغندر قند توتون صیفی میوه‌جات ـ شغل زراعت .

اتومبیل میتوان برد .

زراب بالا و زراب پائین - بنام فعلی آن که زرابین میباشد مراجعه شود .

زرابین - zarrâbin ـ ده از بخش زرین آباد شهرستان ایلام

۱۹/۵ک شمال پیله ـ ۳ک خاور راه مالرو آبدانان به زرین آباد .

کوهستانی ـ گرمسیر ـ سکنه ۵۰۰ ـ شیعه ـ کردی مختصرعربی .

آب ازرودخانه سیمره ـ محصول غلات لبنیات تریاك ـ شغل زراعت و گله‌داری ـ زمستان بمرز عراق میروند .

زرامین - zarâmin ـ ده از دهستان پائین شهرستان نهاوند .

٦ک باختر شهرنهاوند ـ ۳ک جنوب رودخانه گاماسیاب .

تپه ماهور ـ سردسیر ـ سکنه ۱۰٤۰ ـ شیعه ـ لری وفارسی .

آب ازرودخانه گاماسیاب ـ محصول غلات لبنیات توتون حبوبات تریاك شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو .

دردومحل بفاصله ۲ک واقع به زرامین بالا و پائین مشهور ـ سکنه پائین ۷۰۰ نفراست .

زرانگوش - zarân-guc - ده ازدهستان هندمنیی بخش بدره شهرستان ایلام

۱۱۰ک خاور ایلام ـ کنارراه مالروصیمره .

کوهستانی ـ گرمسیر ـ سکنه ۷۰ ـ شیعه ـ کردی .

آب ازرود صیمره ـ محصول غلات حبوبات تریاك لبنیات ـ شغل زراعت وگله داری .

زربنه - zar-bone ـ ده کوچکی است از دهستان پشت آربابا بخش بانه شهرستان سقز .

٤۲ک باختری بانه ـ کناررودخانه شیو .

سکنه ۵۰ نفر .

زردآب - zard-âb ـ ده ازدهستان چمچمال بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان .

۱۷ک باختر صحنه ـ ٤ک شمال شوسه کرمانشاه به همدان .

دشت ـ سرد معتدل ـ سکنه ۱۵۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی .

آب ازچشمه ورودخانه دینور ـ محصول غلات برنج تریاك چغندر قند توتون حبوبات ـ شغل زراعت ـ اتومبیل میتوان برد .

دردومحل بفاصله ۵ کیلومترواقع بهزردآب علیا وسفلی مشهور ـ سکنه پائین ۱۰۸ نفراست .

زرد آباد - zard-âbâd ـ ده کوچکی است از دهستان حومه بخش کرند شهرستان شاه آباد .

۷ ک جنوب کرند ـ ۱ ک کاروانه خور ـ سکنه ۳۰ نفر .

زردآلو - zard-âlu - ده از دهستان میش خاص بخش بدره شهرستان ایلام .

۲٤ ک جنوب خاورایلام ـ ٦ ک شمال راه مالروبدره به ایلام .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳۲۰ ـ شیعه ـ کردی .

آب از هفت آب ـ محصول غلات لبنیات توتون تریاك ـ شغل زراعت وگله داری .

زردلان - zardalân ـ نام یکی از دهستانهای بخش حومه کرمانشاه و حوزه ۷ آمارکنگاوراست .

این دهستان درجنوب خاوری کرمانشاه بین دهستانهای ماهیدشت ـ عثمانوند ورودخانه صیمره که حدطبیعی شهرستان کرمانشاه و باشهرستان خرم‌آباد است واقع شده هوای قسمت علیای دهستان سرد سیر و قسمت سفلی که نزدیك به رودخانه صیمره است سرد سیر معتدل میباشد قسمت علیا به بالاوند و سفلی به کوشوند معروف میباشد آب قراء این دهستان ازچشمه سارها وزه آب رودخانه محلی وقراء تیکه نزدیك به صیمره واقعند ازآن استفاده می‌نمایند .

محصول عمده دهستان غلات لبنیات هیزم ذغال تریاك ـ شغل سکنه زراعت گله داری وتهیه هیزم وذغال است . راههای دهستان مالرو فقط درتابستان ازماهیدشت وسرآب فیروزآبادتا آبادی گردکان دار اتومبیل میتوان برد . این دهستان از ۱٦ آبادی بزرگ وکوچك تشکیل شده جمعیت آن در حدود ۲۲۵۰ نفرو قراء مهم آن بشرح زیراست ـ پیازآباد ـ گردکان دار ـ آبطاف ـ بان ریوند .

زرده - zarde — مشهور به بان زرده .

ده ازدهستان ریجاب بخش کرند شهرستان شاه آباد .

۵۰ ک شمال باختر کرند ـ ۱۰ک شمال باختری ریجاب .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۵۰۰ ـ مسلمان ـ کردی فارسی .

آب از چشمه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات مختصر میوجات ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو .

زیارتگاه بابا یادگارمورد توجه علی‌اللهی دهستانهای گوران کرند است آثارقلعه خرابه قدیمی مشهوربه قلعه یزدگرد در۲ کیلو متری خاورآبادی روی قله کوه دیده میشود وازآثارباستانی است .

زرده ـ ده از دهستان جالگه افشار دوم بخش اسدآبادشهرستان همدان .

۳۰ک جنوب باختری قصبه اسدآباد ـ ٤ ک جنوب باختر کاظم آباد .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ٤۱۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی .

آب از چشمه ـ محصول غلات تریاك زیاد لبنیات ـ شغل زراعت و گله‌داری ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه مالرو .

زرده کمر - zarde-kamar - ده ازدهستان نجف آبادشهرستان بیجار .

۱۹ ک شمال خاوری نجف آباد ـ کناررودخانه قزل اوزان .

تپه ماهور ـ سردسیر ـ سکنه ۲۰۵ ـ شیعه ـ کردی فارسی .

آب از رودخانه وچشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله داری ـ صنایع دستی زنان قالیچه گلیم جاجیم بافی ـ راه مالرو .

زرشك خان - zereck-xân ـ ده از دهستان کلیائی بخش اسدآباد شهرستان همدان.

۳ ك باختر قصبه اسدآباد ـ ۳ ك خاور میوله.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۴۱۸ ـ شیعه ـ کردی.

آب از قنات ـ محصول غلات لبنیات حبوبات ـ شغل زراعت و گله داری ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه مالرو.

زرق - zaraq ـ ده از دهستان پیشخور بخش رزن شهرستان همدان.

۴ ك جنوب خاوری قصبه رزن ـ کنار راه فرعی اتومبیل رو فامنین ـ نوبران ـ کنار قره چای.

جلگه ـ معتدل مالاریائی ـ سکنه ۲۳۶ ـ شیعه ـ ترکی.

آب از قنات و رودخانه ـ محصول غلات ـ شغل زراعت ـ راه مالرو. پاسگاه ژاندارمری دارد.

زرقان — zarqân — ده مرکز دهستان شراء بخش رزن شهرستان همدان.

۴۲ ك جنوب قصبه رزن ـ کنار راه عمومی فامنین به نوبران.

جلگه ـ سردسیر ـ سکنه ۸۸۴ ـ شیعه ـ ترکی.

آب از قنات ـ محصول غلات حبوبات صیفی ـ شغل زراعت و گله داری ـ راه مالرو ـ تابستان از فامنین اتومبیل میتوان برد.

زرنه - zarne ـ ده از دهستان ایوان بخش گیلان شهرستان شاه آباد.

۱۸ ك شمال باختر جوی زر ـ ۳ ك باختر شوسه شاه آباد ـ ایلام.

دامنه ـ معتدل ـ سکنه ۱۲۵۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.

آب از چشمه ـ محصول غلات توتون لبنیات حبوبات برنج ـ شغل زراعت و گله داری ـ چادرنشین ـ زمستان به گرمسیر غربی ایوان و حدود سومار میروند.

زروان - zarvân ـ ده از دهستان حسن آباد بخش حومه شهرستان سنندج .

۳۱ ك جنوب سنندج ـ ۱۰ ك خاور شوسه سنندج به کرمانشاه .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۸۰ ـ سنی ـ کردی .

آب از چشمه ـ محصول غلات ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو .

زروار - zar-vâr ـ ده از دهستان دشت طال بانه شهرستان سقز.

۱۵ ك شمال باختری بانه ـ ۲ ك جنوب شوسه بانه به سردشت.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۵۰ ـ سنی ـ کردی.

آب از چشمه و رودخانه ـ محصول غلات توتون کتیرا گزنگبین مازوج قلقاف زغال ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو و در فصل خشکی اتومبیل میتوان برد .

در دو محل بفاصله ۲ کیلومتر واقع بالا و پائین نامیده شده ـ سکنه بالا ۱۴۰ نفر است .

زرین آباد - zarrin-âbâd — یکی از بخشهای ده گانه شهرستان ایلام و حدود آن بشرح زیر است.

از طرف شمال به کبیرکوه و قسمتی از دهستان ملکشاهی بخش ارکواز از طرف خاور به بخش آبدانان و از طرف باختر به بخش ارکواز و رودخانه چنگوله و از جنوب به بخش دهلران.

موقعیت طبیعی ـ کوهستانی هوای آن گرمسیر ولی قرائیکه در دامنه ارتفاعات کبیرکوه هستند معتدل و سایر قراکه در دامنه واقع شده اند گرمسیر است.

کوه مهم این بخش سلسله جبال کبیرکوه است که در شمال بخش واقع شده است .

رودخانهای بخش ۱ — رودخانه گورات ۲ — رودخانه میمه که هردو از کبیرکوه سرچشمه گرفته پس از مشروب نمودن برخی از قراء بخش در تنگ هفت چنگ به یکدیگر متصل بطرف بخش دهلران میرود ۳ — رودخانه چنگوله که از کبیرکوه سرچشمه گرفته و از شمال باختر ده سید نصرالدین گذشته بطرف مرز عراق میرود .

این بخش دارای ۱۸ آسیاب آبی است که در طول رودخانه میمه و رودخانه گوراب واقع شد و مورد استفاده اهالی میباشد .

محصول عمده بخش عبارت است از غلات لبنیات حبوبات تریاك دیم ـ شغل عمده آنها زراعت و گله داری و مذهب سکنه مسلمان شیعه ـ زبان مادری کردی است .

این بخش از ۲۵ آبادی بزرگ و کوچك تشکیل جمعیت آن درحدود ۵۰۰۰ نفر مرکز بخش آبادی پهله و قراء مهم آن عبارتند از میمه ـ گوراب ـ بهرام آباد ـ مشهد و مرکز بخش درده پهله میباشد سکنه این بخش از دو طایفه بنام طایفه پابی و طایفه پایروند هستند و قسمتی از سکنه در زمستان بحدود مرز عراق میروند.

زرین آباد ـ از دهستان خسروآباد شهرستان بیجار.

۱۰ ك شمال باختری خسروآباد ـ ۵ ك شمال بودلا.

تپه ماهور ـ سردسیر ـ سکنه ۳۵۵ ـ شیعه ـ کردی فارسی.

آب ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله داری ـ صنایع دستی زنان قالیچه گلیم جاجیم بافی ـ راه مالرو.

زرین آباد ـ ده از دهستان اسفندآباد بخش قروه شهرستان سنندج.

۱۸ ك شمال خاور قروه ـ کنار رودخانه شور .

جلگه ـ سردسیر ـ سکنه ۱۰۰ ـ شیعه ـ ترکی.

آب ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت و گله داری ـ راه مالرو ـ صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی .

زرین باغ - zarrin-bâq ـ ده از دهستان خزل شهرستان نهاوند .

۳۰ ك شمال باختری شهر نهاوند ـ ۲ ك جنوب چقا اسرائیل .

کوهستانی ـ سردسیر مالاریائی ـ سکنه ۳۲۶ ـ شیعه ـ لری فارسی.

آب از چشمه ـ محصول غلات دیمی تریاك توتون لبنیات ـ شغل فلاحت و گله داری ـ راه مالرو .

زرین‌جوب — zarrin-jub ـ ده‌از دهستان بیلوار بخش کامیاران شهرستان سنندج .

۱/۵ک‌جنوب‌خاور کامیاران ـ کنار شوسه کرمانشاه‌وسنندج .

دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۱۷۸ ـ سنی ـ کردی .

آب از چشمه رودخانه شیروانه ـ محصول غلات لبنیات توتون ـ شغل زراعت‌گله‌داری ـ قهوه‌خانه‌کنارشوسه‌دارد .

زرین جوب ـ ده از دهستان خسرو آباد شهرستان بیجار .

۲۰ک‌شمال باختری‌خسروآباد ـ ۲ک قرخلر .

تپه ماهور ـ سردسیر ـ سکنه ۱۵۵ ـ شیعه ـ کردی‌فارسی .

آب از چشمه ـ محصول غلات‌لبنیات ـ شغل‌زراعت‌گله‌داری ـ صنایع دستی زنان قالیچه‌گلیم‌جاجیم بافی ـ راه‌مالرو .

زرین جوب ـ ده از دهستان ذهاب بخش سرپل ذهاب شهرستان قصر شیرین .

۶ک‌شمال سرپل‌ذهاب ـ ۱ک‌خاور راه فرعی‌باوسی .

دامنه ـ گرمسیر مالاریائی ـ سکنه ۱۰۰ ـ مسلمان ـ کردی‌فارسی .

آب از رودخانه‌الوند ـ محصول‌غلات‌برنج‌پنبه لبنیات ـ شغل‌زراعت وگله‌داری ـ راه مالرو ـ تابستان ممکن است‌اتومبیل‌برد .

زرین‌چقا-zarrin-çeqâ ـ ده‌از بخش روانسرشهرستان سنندج .

۱۱ک‌جنوب‌روانسر ـ کنار راه‌اتومبیل‌رو کرمانشاه‌به‌روانسر .

دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۲۴۴ ـ سنی ـ کردی‌فارسی .

آب از سراب‌روانسرو چشمه ـ محصول‌غلات‌جزئی میوه‌جات ـ شغل زراعت‌گله‌داری ـ راه اتومبیل‌رو .

زرینه — zarrine ـ ده از دهستان چهار دولی بخش قروه شهرستان سنندج .

۲۶ک‌جنوب‌خاوری قروه ـ ۵ک باختر صندوق آباد .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳۴۳ ـ مسلمان شیعه ـ کردی فارسی .

آب از چشمه ـ محصول غلات‌مختصر میوه‌جات‌توتون ـ شغل‌زراعت گله‌داری ـ صنایع‌دستی زنان‌قالیچه‌گلیم‌جاجیم بافی ـ راه مالرو .

زرینه ـ ده‌از دهستان قراتوره بخش دیواندره شهرستان‌سنندج .

۲۶ک شمال خاوری دیواندره ـ ۵ک‌خاور هیجان .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۷۰ ـ سنی ـ کردی .

آب از رودخانه و چشمه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت‌گله‌داری ـ راه‌مالرو .

زرینه ـ ده ازدهستان اوباتو بخش‌دیواندره شهرستان‌سنندج .

۲۳ک شمال باختر‌دیواندره ـ ۱ک شمال‌شوسه دیواندره‌به‌سقز .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۱۵ ـ سنی ـ کردی .

آب از چشمه و رودخانه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات توتون شغل زراعت گله داری ـ صنایع دستی زنان‌جاجیم بافی ـ دبستان و قهوه‌خانه ای‌کنار شوسه‌دارد .

زعفران - za'farân ـ ده از دهستان منصوری بخش‌مرکزی شهرستان شاه آباد .

۳۳ک‌جنوب‌خاوری شاه‌آباد ـ ۵ک‌خاور چشمه سنگی .

دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۴۹۰ ـ شیعه ـ کردی‌فارسی .

آب از چشمه ماهی ـ غلات تریاک چغندر قند لبنیات ـ شغل‌زراعت گله‌داری ـ زمستان گله‌داران گرمسیر میروند .

ازچشمه سنگی تابستان اتومبیل‌میتوان‌برد .

زعفران ـ ده کوچکی است از قلعه شاهین بخش سرپل ذهاب شهرستان قصر شیرین .

۲ک جنوب‌سرپل‌ذهاب ـ سکنه ۳۰نفر .

زلان - zalân ـ ده از دهستان ایوان بخش گیلان شهرستان شاه آباد .

۱۰ کیلومتری جنوب‌باختر ایوان ـ کنارشوسه شاه‌آباد‌به‌ایلام .

دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۱۰۰۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی .

آب از سراب ایوان ـ محصول غلات برنج حبوبات لبنیات توتون شغل‌زراعت‌گله‌داری ـ چادرنشین هستند ـ زمستان‌گرمسیر‌حدود‌باختری سومار میروند .

در دومحل نزدیک‌بهم واقع‌به‌علیا وسفلی مشهورند .

زلان ـ ده از دهستان ماهیدشت بالا بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .

۱۸ک‌جنوب‌کرمانشاه ـ ۹ک‌باختری سرونو .

دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۴۴۰ ـ شیعه ـ کردی .

آب ازرودخانه مرک ـ محصول‌غلات حبوبات صیفی چغندر قندتوتون تریاک لبنیات ـ شغل‌زراعت ـ راه‌مالرو ـ تابستان از طریق سرونو و ورباط اتومبیل میتوان‌برد ـ از اهل‌زنگنه هستند .

دردومحل بفاصله ۳کیلومتر واقع‌به علیا وسفلی مشهور ـ سکنه پائین ۲۵۰ نفراست .

زلان ـ ده از دهستان قبادی بخش‌ثلاث شهرستان‌کرمانشاهان .

۹ک شمال بیله‌تاب مرکز دهستان ـ ۳ک بانی‌میران .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۸۰ ـ سنی ـ کردی .

آب از چشمه‌سار ـ محصول غلات حبوبات‌لبنیات توتون ـ شغل‌زراعت گله‌داری ـ راه‌مالرو ـ ساکنین از طایفه قبادی هستند .

زلفیله-zalfile ـ ده‌از دهستان کل‌تپه فیض‌الله بیگی بخش‌مرکزی شهرستان‌سقز .

۳۶ک شمال‌خاور سقز ـ ۱ک باختر‌رودخانه جغتو .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۸۰ ـ سنی ـ کردی .

آب از رودخانه‌وچشمه ـ محصول‌غلات‌توتون تنباکو ـ شغل زراعت و گله‌داری ـ راه مالرو .

زلکه — zalke ـ ده از دهستان حسین آباد بخش میرانشاه شهرستان سنندج .

۳۰ک شمال باختر حسین آباد - ٦ک افراسیاب .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۸۰ - سنی - کردی .
آب از رودخانه و چشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات - شغل زراعت گله داری - راه مالرو .

زلی - zali - ده کوچکیست از دهستان آلوت بخش بانه شهرستان سقز .
۳۸ک باختر بانه - سکنه ۳۰ نفر .

زمان آباد -zamân-âbâd- ده از دهستان ماهیدشت بالا بخش مرکزی شهرستان کرمانشاه .
۳۲ک جنوب خاوری کرمانشاه - ۲ک چشمه خرسک .
دشت - سردسیر - سکنه ۲۳۰ - شیعه - کردی فارسی .
آب از قنات - محصول غلات حبوبات صیفی لبنیات میوجات - شغل زراعت گله داری - راه مالرو .

زمان آباد - ده کوچکی است از دهستان بالا شهرستان نهاوند .
۸ک جنوب خاوری شهر نهاوند - کنار راه شوسه نهاوند بملایر و بروجرد سکنه ۳۰ نفر .

زمان آباد امام قلیخان -
-zamân-âbâd-emâm-qoli-xân
ده از دهستان ترک شهرستان ملایر .
٤۱ک شمال باختری شهر ملایر - کنار راه شوسه ملایر به همدان .
کوهستانی - معتدل مالاریائی - سکنه ۸۲۲ - شیعه - ترکی و فارسی .
آب از چشمه و قنات - محصول غلات انگور - شغل زراعت - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه اتومبیل رو .

زمان آباد محمد آباد -
- zamân-âbâd-mohammad-âbâd
ده از دهستان آورزمان شهرستان ملایر .
٤۲ک شمال باختری شهر ملایر - ۳ک باختر راه شوسه ملایر بهمدان .
جلگه - معتدل مالاریائی - سکنه ۳۵۵ - شیعه - فارسی .
آب از قنات - محصول غلات تریاک - شغل زراعت - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو .

زنجیره -zanjire - ده از دهستان چرداول بخش شیروان چرداول شهرستان ایلام .
۱۸ک شمال باختری چرداول - ۷ک خاور راه اتومبیل رو چرداول
کوهستانی - گرمسیر - سکنه ۵۰۰ - شیعه - کردی .
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات صیفی حبوبات - شغل زراعت و گله داری .
دردو محل نزدیک بهم بنام علیا وسفلی مشهور - سکنه علیا ۲۰۰ نفر

زندان - zendân - ده از دهستان حسن آباد بخش حومه شهرستان سنندج .
۱۷ک جنوب باختر سنندج - ۲ک جنوب گیلان .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۱۰ - سنی - کردی .
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت و گله داری - راه مالرو .

زندلیج - zandelij - ده از دهستان سردرود بخش رزن شهرستان همدان .
۲٦ک باختر قصبه رزن - ۱۲ک جنوب باختری دمق .
جلگه - سردسیر - سکنه ٤٦۱ - شیعه - ترکی .
آب از رودخانه دمق - محصول غلات لبنیات صیفی - شغل زراعت گله داری .
راه مالرو - تابستان ازطریق دمق و کبود راهنگ اتومبیل میتوان برد .

زندهر - zandhar - ده از بخش سنجابی شهرستان کرمانشاهان
۱۹ک جنوب خاوری کوزران - ۲ک باختر راه فرعی کوزران به چهارزبر .
دامنه - سردسیر - سکنه ۲۳۰ - شیعه و مسلمان - کردی فارسی .
آب از چشمه و سراب کاشنبه - محصول غلات حبوبات دیم لبنیات مختصر میوجات - شغل زراعت گله داری - راه مالرو - تابستان اتومبیل میتوان برد - زمستان گله داران گرمسیر حدود ذهاب میروند .

زنگ آباد -zang-âbâd- ده از دهستان چهاردولی بخش قروه شهرستان سنندج .
۲۲ک خاور قروه - ۳ک شمال شوسه قروه بهمدان .
دشت - سردسیر - سکنه ۱٦۰ - مسلمان شیعه - کردی .
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله داری - صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی - راه مالرو - تابستان ازدوسر میتوان اتومبیل برد .

زنگنه - zangene - ده از دهستان کمازان شهرستان ملایر .
۳۰ک جنوب خاوری شهر ملایر - کنار راه شوسه ملایر به اراک .
جلگه - معتدل مالاریائی - سکنه ۱۸٦۰ - شیعه - فارسی .
آب از قنات - محصول غلات انگور - شغل زراعت - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه اتومبیل رو .
دردو محل بفاصله دوکیلومتر واقع زنگنه بالا و پائین نامیده میشود سکنه زنگنه بالا ۱۳٦۰ نفر است .

زنگنه - ده از دهستان کلیائی بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان
۱٤ک جنوب باختر سنقر - ۵ک باختر شوسه سنقر کرمانشاهان .
دامنه - سردسیر - سکنه ۱۹۰ - شیعه - کردی فارسی .
آب از رودخانه - محصول غلات حبوبات تریاک توتون - شغل زراعت صنایع دستی قالیچه جاجیم پلاس بافی - تابستان اتومبیل میتوان برد .

زنگنه - ده از دهستان ماهیدشت بالا بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان
۲٤ک جنوب کرمانشاه - ٦ک جنوب خاوری سرو نو کنار رودخانه مرگ .
دشت - سردسیر - سکنه ۱۵۵ - شیعه - کردی فارسی .
آب از رودخانه مرگ - محصول غلات دیم لبنیات - شغل زراعت گله داری و تهیه زغال - راه مالرو - ساکنین از ایل زنگنه هستند .

زنگوان-zangevân - یکی از دهستان های ششگانه بخش شیروان چرداول شهرستان ایلام وحدودآن بشرح زیراست .
ازطرف شمال وشمال باختر به ارتفاعات چمن گل و دهستان چرداول ازطرف خاوروجنوب خاوری بکوه چرمی ودهستان بیجنوندوازطرف جنوب دهستان میش خاص بخش بدره وازباختر به بخش صالح آباد
موقعیت ـ کوهستانی وهوای آن معتدل وسالم است .
آب مشروبی دهستان ازرودخانه وچشمه تامین میگردد .
محصول عمده دهستان غلات حبوبات توتون لبنیات و شغل عمده آنها زراعت وگله‌داری راه اتومبیل‌رو شیروان ازکنار این‌دهستان میگذرد ـ مذهب مسلمان شیعه وزبان سکنه کردی است .
این‌دهستان‌ازشش آبادی بزرگ وکوچك تشکیل جمعیت آن‌درحدود ۱۹۸۰ نفراست

زنگی-zangi — ده ازدهستان زردلان بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۵۵ك جنوب خاوری‌کرمانشاه ـ ۱۳ك سراب فیروزآباد .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۹۰ ـ شیعه ـ لکی کردی فارسی.
آب ازرودخانه بالاوند ـ محصول غلات لبنیات تریاك ـ شغل زراعت گله‌داری تهیه‌هیزم ذغال ـ راه‌مالرو ـ ازطایفه بالاوند هستند .

زنگی چقا-zangi-çeqâ ـ ده کوچکیست‌ازدهستان‌درو فرامان بخش مرکزی شهرستان‌کرمانشاه .
۳۸ك‌خاور کرمانشاه ـ کنار رودخانه‌گاماسیاب ـ سکنه ۲۰ نفر.

زنگیشه-zangice - ده از دهستان درو فرامان بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۱۶ك جنوب خاورکرمانشاه ـ ۴ك جنوب کنجوربائین .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳۳۰ ـ شیعه ـ کردی‌فارسی.
آب ازقنات ـ محصول غلات حبوبات لبنیات ـ شغل‌زراعت‌گله‌داری راه مالرو.

زنگینوند-zanginavand ـ ده‌از دهستان درو فرامان‌بخش مرکزی شهرستان‌کرمانشاهان.
۲۴ك شمال‌خاوری‌کرمانشاه ـ ۱ك جنوب نیروند.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۸۸ ـ شیعه ـ کردی‌فارسی.
آب ازرودخانه سانیل ـ محصول غلات حبوبات لبنیات ـ شغل‌زراعت گله داری ـ راه‌مالرو.

زنوری-zanuri - ده ازدهستان کلاترزان بخش‌رزاب‌شهرستان سنندج.
۳۳ك شمال‌خاوری‌رزاب ـ ۹ك جنوب‌باختری شوسه‌مریوان سنندج.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۴۰۰ ـ سنی ـ کردی.
آب ازچشمه ـ محصول‌غلات حبوبات لبنیات‌توتون ـ شغل زراعت و گله‌داری ـ راه‌مالرو ـ دبستان دارد،

زواره کوه-zavâre-kuh ـ ده‌ازدهستان‌حومه‌بخش‌مرکزی شهرستان شاه‌آباد.
۹ك جنوب شاه‌آباد ـ ۳ك خاورشوسه شاه‌آباد به‌ایلام.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۳۵ ـ شیعه ـ کردی‌فارسی.
آب ازچشمه‌وقنات ـ محصول‌غلات مختصرصیفی‌لبنیات ـ شغل‌زراعت گله‌داری ـ راه‌مالرو ازشوسه‌ایلام تابستان ممکن‌است اتومبیل برد زمستان عدۀگرمسیرگیلان غرب میروند .

زوله-zule ـ ده از بخش گوران شهرستان شاه آباد.
۱۱ك شمال‌گهواره ـ ۳ك رودخانه زمکان.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۸۰ ـ مسلمان ـ کردی فارسی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات دیم لبنیات ـ شغل زراعت و گله‌داری راه مالرو ـ ازتیره سادات حیدری هستند.

زوم-zum ـ ده‌ازدهستان اورامان بخش رزاب شهرستان‌سنندج
۲۰ك جنوب‌خاور رزاب ـ کناررودخانه سیروان.
کوهستانی ـ معتدل ـ سکنه ۲۵۵ ـ سنی ـ کردی.
آب ازرودخانه سیروان وچشمه ـ محصول غلات لبنیات‌ـشغل زراعت وگله‌داری ـ شال‌کرباس بافی ـ راه مالرو صعب العبور.

زونج-zonj ـ ده ازدهستان‌کلاترزان‌بخش رزاب‌شهرستان‌سنندج
۲۴ك شمال خاوررزاب ـ ۱۶ك جنوب باختر شوسه مریوان‌سنندج.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳۰۰ ـ سنی ـ کردی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات توتون انگورگردوگلابی توت شغل‌زراعت گله‌داری وزغال‌فروشی ـ راه‌مالرو.

زویران-zuveyrân ـ ده ازدهستان سرشیو بخش مریوان شهرستان سنندج .
۴۰ك شمال‌خاوری دژشاهپور ـ ۵ك شمال‌خاوری‌گله .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۰۰ ـ سنی ـ کردی .
آب ازچشمه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات توتون ـ شغل‌زراعت‌و گله داری ـ راه‌مالروصعب‌العبور.

زهتران-zehtarân ـ ده از دهستان درجزین بخش رزن شهرستان همدان.
۱۸ك جنوب خاوری رزن ـ ۳ك تموزان .
جلگه ـ سردسیرمالاریائی ـ سکنه ۲۳۳ ـ شیعه ـ ترکی.
آب ازقنات ـ محصول غلات حبوبات صیفی لبنیات ـ شغل‌زراعت و گله داری ـ راه‌مالرو.

زیار-ziyâr ـ ده‌ازدهستان‌میان‌دربند‌بخش‌مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۳۱ك‌شمال کرمانشاه ـ ۲ك‌خاور شوسه‌کردستان.
دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۱۵۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی .
آب از چشمه ـ غلات‌حبوبات‌دیمی ـ شغل زراعت ـ تابستان اتومبیل میتوان‌برد ـ باین ده خلك‌نیزمیگویند .

زیارت تمرخان-ziyârat-tamar-xân — ده از دهستان باباجانی بخش ثلاث شهرستان کرمانشاهان .
۲٤ک جنوب خاوری دوشیخ - ۳ک انجیر بوسه.
کوهستانی - معتدل - سکنه ۳۵۰ - سنی- کردی.
آب از چشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات ذرت - شغل زراعت گله‌داری - راه‌مالرو .
ساکنین از طایفهٔ باباجانی هستند - غلات در دشت‌حسر بعمل می‌آورند مزرعه کاریز جزء این ده ومیوه‌جات دارد .

زیبا جوب - zibâ- jub — ده ازدهستان دینور بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان.
۲۵ک شمال باختری صحنه-۱ک باختر شوسه کرمانشاه به سنقر.
دشت - سردسیر - سکنه ٤١٠ - شیعه- کردی فارسی.
آب از رودخانه جامیشان - غلات حبوبات تریاک توتون چغندر قند میوه‌جات قلمستان - شغل زراعت .

زیت - zit — ده از دهستان هندمینی بخش بدره شهرستان ایلام.
۱۰۹ک خاور ایلام - کناره راه مالرو صمیره .
کوهستانی -گرمسیر-سکنه ۱۲۰ - شیعه- کردی .
آب از رود صمیره - محصول غلات لبنیات حبوبات تریاک-شغل زراعت و گله‌داری - راه‌مالرو .

زیتون - zeytun - ده از بخش ارکواز شهرستان ایلام.
۳٦ ک جنوب خاور قلعه دره - کنار راه مالرو علی‌آباد بزرگ به امام زاده نصرالدین .
کوهستانی -گرمسیر - سکنه ٦۰ -کردی -لری‌چادر نشین.
آب از چشمه -محصول غلات لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری.

زیدآباد-zeyd-âbâd-ده از بخش دره شهر شهرستان ایلام.
۱۵ک جنوب خاوری دره شهر - ٥٠٠ متری جنوب راه‌مالرو دره‌شهر به ماژین .
کوهستانی - گرمسیر مالاریائی - سکنه ۲٦٥ - شیعه لری.
آب از چشمه سار -محصول غلات لبنیات تریاک حبوبات - شغل زراعت وگله‌داری .

زید علی - zeyd - ali - ده از بخش گوران شهرستان شاه‌آباد.
۹ک باختر گهواره -٤ک توت‌شامی.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۸۰ - مسلمان- کردی فارسی .
آب از رودخانه زمکان وچشمه - محصول غلات لبنیات توتون صیفی قلمستان - شغل زراعت گله داری - راه مالرو - از تیره سادات حیدری هستند .

زیرآبیه-zir- âbiye — ده ازدهستان آورزمان شهرستان ملایر .
۲۷ک شمال باختری شهر ملایر - ۳ ک جنوب راه شوسه ملایر به تویسرکان .
جلگه - معتدل مالاریائی- سکنه ۳۰۲ - شیعه- فارسی .
آب از قنات - محصول غلات یونجه تریاک انگور دیم - شغل زراعت صنایع دستی زنان قالی بافی -راه‌مالرو .

زیران - zirân-ده از دهستان جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج.
۲۸ک جنوب پاوه - کنار رودخانه ایله .
کوهستانی - معتدل - سکنه ۳۰۰-سنی-کردی .
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت وگله‌داری - راه اتومبیل رو .

زیرتنگ - zir-tang — ده از دهستان هلیلان بخش مرکزی شهرستان شاه آباد.
۱۹ک جنوب خاوری هرسم - ۱ک شاه بداغ .
کوهستانی - سردسیر- سکنه ۸۰ -شیعه -لکی کردی فارسی .
آب از زه‌آب رودخانه شاه‌بداغ - غلات لوبیا تریاک لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو .

زیرتنگ بی-zir-tang-bi- ده ازدهستان بیجنوند بخش شیروان چرد اول شهرستان ایلام.
۳۰ک جنوب خاور چرداول -کناره راه مالرو بیجنوند به چرداول.
کوهستانی - گرمسیر - سکنه ٤۸۰ - شیعه- کردی
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات تریاک - شغل زراعت و گله‌داری.

زیرجوبی - zir-jubi- ده از بخش روانسر شهرستان سنندج.
۷ک شمال باختر روانسر - ۱ک باختر راه اتومبیل رو روانسر به پاوه.
دشت - سردسیر-سکنه ۱۷۰ - سنی-کردی .
آب از چشمه - محصول غلات دیم لبنیات - شغل زراعت گله داری راه اتومبیل رو - بکردی باین ده ژیرژاوی میگویند .

زیرخاکی - zir-xâki - ده از دهستان هلیلان بخش مرکزی شهرستان شاه آباد .
۲۸ک جنوب خاوری هرسم - ۱ک اله قلی .
دشت - سرد معتدل - سکنه ۷۰ - شیعه-لکی کردی فارسی.
آب از دره پشت تنگ-محصول غلات لوبیا تریاک لبنیات - شغل زراعت گله‌داری- راه مالرو .

زین آباد - zin-âbâd -ده از دهستان خدابنده‌لو بخش قروه شهرستان سنندج .
۲۰ک شمال خاوری گل تپه - ۹ک جنوب خاوری علی سرد .
تپه ماهور - سردسیر - سکنه ۳۰۰ - شیعه - ترکی.
آب از چشمه‌ها و رودخانه اوریاد - محصول غلات انگور مختصر صیفی - شغل زراعت گله‌داری -راه‌مالرو .
تابستان از طریق طراقیه اتومبیل میتوان برد .

زین الدین - zeynoddin- ده ازدهستان بیلوار بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۳/۵ک خاور مرزبانی .

دامنه - سردسیر - سکنه ۵۱۵ شیعه - کردی فارسی .
آب از فاضل آب میان رود و چم دشتی - غلات حبوبات چغندر قند توتون صیفی مختصر میوه‌جات - شغل زراعت - قالیچه گلیم جاجیم بافی راه مالرو - تابستان از رزلانسر اتومبیل میتوان برد .
تپه‌ای مجاور آبادی است موسوم به چقا تیمور از آثار ابنیه مانند سوفال آجر دیده میشود و احتمال میرود در قدیم آبادی بوده .

زینل - zeynal - ده از دهستان مهربان بخش کبودراهنگ شهرستان همدان .
۱۰۶ ک شمال باختری قصبه کبودراهنگ - ۳ ک شمال آق بلاغ چنگ الماس .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۴۲۲ - شیعه - ترکی .
آب از چشمه - محصول غلات دیم انگور و میوه‌جات لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو .

زینلان - zeynalân - ده از دهستان جلالوند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۵۷ ک جنوب کرمانشاه - ٦ ک چنار مرکز دهستان .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۵۰ - شیعه - لکی کردی فارسی .
آب از رودخانه دره بادام - محصول غلات لبنیات تریاک - شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو .
در دو محل نزدیک بهم واقع به زینلان علیا ۲ سفلی ۲ مشهورند .

زینلان پشت تنگ - zeynalân-poct-tang - ده از دهستان جلالوند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۴۰ ک جنوب کرمانشاه - ۸ ک چنار مرکز دهستان .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۰۰ - شیعه - لکی کردی فارسی .
آب از رودخانه بایوند - محصول غلات تریاک لبنیات مختصر میوه‌جات شغل زراعت گله‌داری تهیه ذغال و هیزم - راه مالرو .
در دو محل نزدیک بهم واقع به زینلان علیا ۱ و سفلی ۱ مشهورند .

زینل خان - zeynal - xân - ده از دهستان نجف آباد شهرستان بیجار .
۱۵ ک جنوب خاوری نجف آباد - ۲ ک خاور حسین خان .
تپه ماهور - سردسیر - سکنه ۱۹۰ - سنی - کردی فارسی .
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - صنایع دستی زنان قالیچه گلیم جاجیم بافی - راه مالرو .

زینل خانی - zeynal-xâni - ده از دهستان شیان بخش مرکزی شهرستان شاه آباد .
۲۳ ک خاور شاه آباد - ٤ ک شمال شیان .
دشت - سردسیر - سکنه ۲۰۰ - شیعه - کردی فارسی .
آب از قنات فرخ خان و سراب شیان - غلات دیم لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - زمستان گرمسیر گیلان غرب میروند .

زیوج - zivaj - ده از دهستان کرزان رود شهرستان تویسرکان .
۷ ک شمال باختری شهر تویسرکان - ۵ ک شمال راه شوسه تویسرکان به کرمانشاه .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۵۱ - شیعه - فارسی .
آب از رودخانه کرزان رود و قنات - محصول غلات حبوبات - شغل زراعت گله‌داری یک باغ کوچک انگور - را مالرو .
زیارتگاه امام زاده ناصر در شمال آبادی از آثار قدیم است .

زیوه - zive - ده از دهستان فارسینج بخش اسدآباد شهرستان همدان .
۲۷ ک جنوب باختری اسدآباد - ۱۲ ک شمال خاور فارسینج .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۷۳ - شیعه - کردی .
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات انگور عسل توتون - شغل زراعت و گله‌داری - صنایع دستی قالی بافی - راه مالرو .

زیوه - ده از دهستان کرانی شهرستان بیجار .
۱۷ ک جنوب خاوری حسن آباد سوگند - ۱ ک راه فرعی اتومبیل رو زنجان بیجار .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۹۰ - شیعه - ترکی .
آب از چشمه - محصول غلات دیم لبنیات انگور - شغل زراعت گله‌داری صنایع دستی قالیچه و جاجیم بافی - راه مالرو .

زیویه - ziviye - ده از دهستان گل تپه فیض‌الله بیگی بخش مرکزی شهرستان سقز .
۵۰ ک خاور سقز - ۲ ک شمال ایرانشاه .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۰۰ - سنی - کردی .
آب از چشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات - شغل زراعت گله‌داری راه مالرو - دبستان دارد - تپه‌ای در شمال آبادی وجود دارد که در آن آثار ابنیه قدیم مشاهده میشود باستان شناسان کاوشهائی نموده و آثار ابنیه قدیم از خرابه‌ها و قبرستان کشف نموده اند .

زیویه - ده از دهستان بیلوار بخش کامیاران شهرستان سنندج .
۳۰ ک شمال باختر کامیاران - ٦ ک باختر شاهین .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲٦۱ - سنی - کردی .
آب از رودخانه و چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله‌داری راه مالرو .

زیویه - ده از دهستان اسفندآباد بخش قروه شهرستان سنندج .
٦ ک شمال قروه - کنار راه فرعی قصلان .
جلگه - سردسیر - سکنه ۱۸۹ - سنی - کردی .
آب از چشمه و رودخانه - محصول غلات لبنیات حبوبات - شغل زراعت و گله داری - صنایع دستی قالیچه جاجیم گلیم بافی - راه مالرو تابستان اتومبیل میتوان برد .

زیویه - ده از دهستان نمشیر بخش بانه شهرستان سقز .
۲۲ ک شمال باختری بانه - ۲ ک شمال شوسه بانه بسردشت .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۰۰ - سنی - کردی .
آب از چشمه - محصول غلات توتون لبنیات محصولات جنگلی - شغل زراعت - راه مالرو .

ژ ـ ا

ژاپان - jâpân - ده ازدهستان خزل‌شهرستان نهاوند.
۲۸ک شمال شهرنهاوند - ۸ک شمال راه شوسه نهاوند به‌کرمانشاه.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۷۵۰ - شیعه - لری‌فارسی.
آب ازچشمه - محصول غلات دیمی تریاک پنبه لبنیات - شغل‌زراعت‌و گله‌داری - راه‌مالرو.

ژاله - jâle - ده کوچکی است از دهستان جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج.
۳۶ک باختر پاوه - کناررودخانه سیروان (مرزعراق).
کوهستانی - گرمسیر - سکنه ۲۰ نفر - قشلاق ۲۰ خانوار ازایل‌ایناقی جوانرود است. دردومحل نزدیک بهم واقع به ژاله رحمن‌بیگ‌وژاله عثمان مشهوراست.

ژامرک - jâmark - نام تنگ مزرعه‌ایست از دهستان گواور بخش‌گیلان شهرستان شاه‌آباد.
٤٦ک خاور گیلان - کناراه شوسه گیلان به‌شاه‌آباد.
هوای آن سردسیریلاقی‌است تابستان درحدود ۳۰ خانوار ازایل‌کلهر برای تعلیف احشام و زراعت دیم این محل آمده و پس از برداشت محصول وافشاندن بذر زمستان‌گرمسیر حدودسومار میروند.

ژان - jân - ده ازدهستان ژاوه‌رودبخش رزاب‌شهرستان سنندج.
۲۸ک جنوب خاوررزاب - ۱۲ک آوی هنگ.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۰٤٤ - سنی - کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات گردو و انواع میوه‌جات - شغل زراعت‌گله‌داری - راه‌مالرو - دبستان ومسجد وزیارتگاه دارد.

ژاوه رود - jâve-rud - نام‌یکی‌ازدهستانهای سه‌گانه‌بخش رزآب شهرستان سنندج.
دهستان ژاوه‌رود یکی ازدهستانهای مهم‌شهرستان سنندج‌است - قسمتی قراء آن‌که برزآب نزدیک است جزء این بخش وقراء‌که نزدیک به کامیاران‌میباشد جزء بخش‌کامیاران‌است.
قراء دهستان ژاوه رود این بخش در طول پنج دره بنام دره آوی‌هنگ - دره‌هرسین - پایگلان - سرخه‌توت - محراب واقع‌شده.
هوای دهستان سردسیرسالم وتابستان آن معتدل‌است.
ارتفاعات - یکی‌ازشعب اصلی‌کوه چهل‌چشمه‌که درجهت جنوب‌امتداد یافته و از باختر سنندج میگذرد وگردنه آریزبین سنندج ومریوان پستترین نقطه آن میباشد در ۱۵ کیلو متری جنوب گردنه مذکور گره خوردگی مهمی تشکیل میدهد و بکوه عاشقان معروف است.
ازکوه مذکوردو یال بزرک‌یکی‌بطرف باختروديگری‌بطرف‌جنوب منشعب میگردد. یال باختری ازشمال‌قصبه آوی‌هنگ - نجی - سفیدبن - لنگریز گذشته برودخانه کماس منتهی میگردد وحد طبیعی بین این دهستان و دهستان کلاترزان محسوب میشود.
ارتفاع قله عاشقان ازسطح دریا ۲۷۲۶ متر برده سور ۲۶۱۳ مترو قله سیالان ۱۹۱٦ متراست.
یال دوم بطرف جنوب ادامه یافته برودخانه سیروان منتهی‌میگردد. این رشته در خاور آبادی سرهویه معروف بکوه سنگر سید عطا و درجنوب این ده‌کوه‌شاه نشین و درخاور آبادی محراب‌کوه زرینه نامیده میشوند.
ارتفاع قله سید عطاء ۲۷۷۸ - شاهنشین ۲۹٤۹ - زرینه ۲۷۷۳ متر است.
از یال‌مذکورشعب وبالهای متعددی بطرف باختر منشعب گردیده‌که عموماً برودخانه سیروان وکماسی منتهی‌میگردند.
بطور کلی منطقه دهستان ژاوه رود بخش رزاب منطقه ایست کوهستانی خاکی باشیب ملایم وچشمه‌سارهای زیادی دارد و درخط القعر دره‌های دهستان آب دائم جاری بهمین مناسبت آبادیهای پر جمعیتی مانند آویهنگ - پایگلان - بشاران - ژان - تنگی‌سر و غیره وجود دارد. قسمتی از کوههای دهستان جنگلی و بوته گون بسیار دارد.
رودخانه - رودخانهای مهم دهستان ژاوه رود بشرح زیر است رودخانه هائی که از دهستان کلاترزان سرچشمه میگیرد در شمال باختر دهستان بطرف رزاب جاری‌است.
رودخانه های مذکور پس از مشروب نمودن اراضی قراء دهستان بدورودخانه مذکوربالا منتهی میگردند.
آب قراء دهستان از چشمه سار - زه آب دره و رودخانه های محلی تأمین میشود. محصول عمده‌آن غلات توتون میوه‌جات لبنیات پنبه ومحصولات جنگلی‌مانند مازوج ذغال چوب وکتیرا است. شغل

عمده سکنه زراعت وگله‌داری‌است- این دهستان از ۳۹ آبادی تشکیل شده و جمعیت ان در حدود ۲۰ هزار نفر قراء مهم آن بشرح زیر است :

آوی‌هنگ که‌درسازمان کشورمرکز بخش‌محسوب‌میگردد . بیساران - ژان - بایگلان- تنگی‌سر- بالنگان- نیر- دگاگا- بوریدر- چشمه‌در- زبان مادری‌ساکنین بخش کردی- مذهب مسلمان سنی شافعی است - راههای دهستان‌عموماً مالرومیباشد.

ژریژه - jerije - ده ازدهستان ژاوه رودبخش رزاب شهرستان سنندج .

۲۳ک جنوب خاوررزاب - ۵ک شمال باخترسرخه‌توت .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۰۰ - سنی - کردی .

آب ازچشمه - محصول غلات توتون لبنیات پنبه مختصر میوه جات - شغل زراعت وگله‌داری - راه مالرو .

ژنین - jenin - ده‌ازدهستان ژاوه‌رودبخش‌رزاب‌شهرستان‌سنندج.

۲۹ک جنوب خاوررزاب - ۲ک باختر بایگلان.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۶۷۰ - سنی - کردی .

آب ازچشمه‌ها - محصول غلات ذرت توتون میوه‌جات لبنیات - شغل زراعت‌کله‌داری - راه مالرو.

ژیژوان - jijvân - ده از دهستان بالك بخش‌مریوان‌شهرستان سنندج .

۸ک خاور دژ شاهپور - ۱ک جنوب راه اتومبیل‌روسنندج به‌مریوان. فعلا بدون سکنه‌است.

ژیوار - jivâr - ده ازدهستان اورامان بخش رزاب شهرستان سنندج .

۱۱ک جنوب باخترزاب - کناررودخانه- ۹ک شهراورامان.

کوهستانی-معتدل- سکنه ۵۲۲ - سنی - کردی .

آب ازچشمه - محصول غلات‌لبنیات -شغل زراعت‌گله‌داری‌گیوه‌دوزی مکاری - راه‌مالروصعب‌العبور .

س

ساتیاری - sâtyâri - ده‌ازدهستان جوانرود بخش‌پاوه‌شهرستان سنندج .

۱۲ ك جنوب باختری‌پاوه - ۱۰ک باختر راه اتومبیل روشهرستان کرمانشاه به پاوه .

کوهستانی - سردسیر- سکنه ۳۸۸ - سنی - کردی فارسی .

آب ازچشمه - محصول غلات توتون لبنیات پشم روغن - شغل‌زراعت گله داری-راه اتومبیل رو .

ساتیله - sâtile - ده‌ازدهستان حسین‌آباد بخش حومه شهرستان سنندج

۱۴ ك شمال سنندج - ۳ک باخترشوسه سنندج - سقز .

کوهستانی - سردسیر- سکنه ۸۰ - سنی - کردی .

آب ازچشمه - محصول غلات - حبوبات لبنیات - شغل زراعت وگله داری - راه مالرو .

س - ا

سادول - sâdul - ده ازدهستان بیلوار بخش مرکزی‌شهرستان کرمانشاهان.

۲۱ ك خاوردیزگران - ۲ ك جنوب خاوری بلشت .

کوهستانی - سردسیر- سکنه ۲۷۰ - شیعه - کردی فارسی .

آب ازچشمه - غلات حبوبات لبنیات تریاك انگور گردو-شغل‌زراعت راه مالرو .

سارال - sârâl - نام یکی‌ازدهستانهای بخش‌دیواندره‌شهرستان سنندج .

این دهستان درجنوب باختری‌بخش واقع‌شده حدودومشخصات آن‌بشرح زیر است .

حدود - از طرف شمال بدهستان اوباتو - از طرف جنوب دهستان کلاترزان بخش حومه از طرف خاور دهستان حسین‌آباد - ازطرف باختر دهستان خورخوره همین بخش . وضع طبیعی - منطقه ایست

کوهستانی بطوریکه ازهرطرف محصور بکوههای مرتفع استسر چشمه اصلی رودخانه معروف قزل اوزان در این دهستان از کوههای مسجد میرزا درباختر وارتفاعات جنوبی دهستان میباشد هوای آن سردسیر زمستان طولانی وتابستان معتدل میباشد ارتفاع بلند ترین قله کوه مسجد میرزادرباختردهستان ۳۰۵۰ متروارتفاع قله واقع بین گزمل و مادیان دول ۲۸۵۵ متراست .

آب دره های متعدد دهستان سارال در وسط دره یکی شده تشکیل رودخانه قزل اوزان را سراسر رودخانه مذکوردرحدود آبادی قره غیبی ازدهستان سارال خارج وارد دهستان قره توره ونجف آباد شهرستان بیجار میشود .

دهستان سارال از ۳۹ آبادی بزرگ وکوچك تشکیل شده جمعیت آن درحدوده هزارنفرمرکزدهستان آبادی کاوآهن تو یاگونتو وقراء مهم آن بشرح زیر است .

شریف آباد - گلانه - حاجی موسی - هزارکانیان - دوزخ دره .

زبان مادری ساکنین دهستان کردی اغلب مردان فارسی میدانند مذهب بطور کلی مسلمان سنی شافعی است راههای دهستان مالرو فقط تابستان وفصل خشکی ازحسین آباد وطریق باینچوب - افراسیاب بکاوآهن تو اتومبیل میتوان برد وازگاو آهن تو بدوزخدره نیز پاگان ارقش اتومبیل برده است .

محصول عمده دهستان غلات لبنیات توتون وحبوبات است .

ساربانلر - sârebânlar - ده از دهستان خدابنده لو بخش قروه شهرستان سنندج .

۳۳ ك جنوب گل تپه - ٦ ك باخترشوسه همدان - بیجار .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۷۵ - شیعه - ترکی .

آب ازچشمه ها - محصول غلات مختصر انگورلبنیات حبوبات - شغل زراعت گله داری — راه مالرو تابستان ازطریق آغجه خرابه اتومبیل میتوان برد .

سارکه - sârke - ده کوچکی است ازدهستان دشت طال بخش بانه شهرستان سقز .

۳۲ ك شمال باختری بانه - کناررودخانه سیوچ .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۸۰ - راه مالرو .

در دو محل بفاصله ۳ کیلومترواقع سارکه بالا وپائین نامیده میشوند سکنه بالا ٤۰ نفراست .

ساروخانی - sâru-xâni - ده کوچکی است ازدهستان جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج .

٤۸ ك جنوب پاوه - ۷ ك جنوب راه اتومبیل روکرمانشاه به پاوه

۲ ك قلعه جوانرود . انتهای راه فرعی سنجابی جوانرود .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ٤۷ نفر .

ساری قمیش - sâri-qamiç - ده از دهستان خدا بنده لو بخش قروه شهرستان سنندج .

۳۲ ك جنوب خاورگل تپه - ۳ ك جمشید آباد .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ٤۵۰ - شیعه - ترکی فارسی .

آب از چشمه ها - محصول غلات انگور بادام لبنیات - شغل زراعت گله داری - راه مالرو .

تابستان ازطریق لالجین اتومبیل میتوان برد .

ساز - sâz - ده از دهستان بیلوار بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .

۱٤ ك جنوب خاوری مرزبانی - ۲ ك گندآب .

دامنه - سردسیر - سکنه ۱۷۰ - شیعه - کردی فارسی .

آب ازچشمه - غلات حبوبات زرت پنبه تریاك توتون لبنیات - شغل زراعت گلیم جاجیم بافی — راه مالرو — در فصل خشکی از کالیان اتومبیل میتوان برد

سازیان - sâziyân - ده از دهستان خرمرود بخش شهرستان تویسرکان .

۳۸ ك باختر شهر تویسرکان - ۷ ك شمال راه شوسه تویسرکان به کرمانشاه .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۸۰ - شیعه — فارسی .

آب ازچشمه - محصول غلات دیم صیفی - کتیرا لبنیات - شغل زراعت گله داری - صنایع دستی قالی بافی - راه مالرو .

ساسل - sâsel - ده کوچکی است ازدهستان جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج .

٤۲ ك جنوب پاوه - ۸ ك باخترقلعه جوانرود .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۰ نفر .

ساطیار - sâtyâr - ده کوچکیست ازدهستان پشت آربابا بخش بانه شهرستان سقز .

۱۸ ك جنوب باختری بانه - سکنه ۱۰ نفر .

ساعد آباد - sâed-âbâd - ده کوچکی است ازدهستان گاورود بخش کامیاران شهرستان سنندج .

۳۳ ك شمال خاوری کامیاران — ۲ ك سیاناو .

سکنه ٤۵ نفر . نام قدیم آن دانان بوده .

ساق سلیمانه - sâq-soleymâne - ده از دهستان سرشیو بخش مریوان شهرستان سنندج .

٤۸ ك خاوردژشاهپور - بین دره وزان وشیخ شربتی .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ٦۰ - سنی - کردی .

آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات توتون — شغل زراعت گله داری راه مالرو .

ساکنه - sâkene - ده ازدهستان بیلوار بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .

۷ ك باختردیزگران - ٦ ك خاورشوسه کردستان .

کوهستانی - سردسیر - سکنه - ۱٤۵ - شیعه - کردی فارسی .

آب از رودخانه وندرنی بالا — غلات حبوبات چغندر قند لبنیات توتون تریاك - شغل زراعت - قالیچه گلیم بافی - راه مالروتابستان ازشیروانه اتومبیل میتوان برد .

سالار آباد - sâlâr-âbâd - ده ازدهستان فمله‌کری بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان .
۲۶ک شمال‌سنقر-۴ک شمال بشیرآباد .
کوهستانی-سردسیر-سکنه ۳۵۰ - شیعه-کردی فارسی.
آب ازدره محلی - محصول‌غلات - حبوبات تریاك توتون .
شغل‌زراعت - صنایع دستی قالیچه جاجیم پلاس بافی-راه مالرو.

سالار آباد - ده‌ازدهستان بیلوار بخش‌مرکزی‌شهرستان کرمانشاهان
۱۲ک باخترمرز بانی - ۲ک جنوب راه فرعی‌مرز بانی کرمانشاه.
دشت-سردسیر-سکنه ۳۲۰ - شیعه-کردی‌فارسی .
آب‌ازرودخانه رازآور- محصول‌غلات توتون چغندر قندتریاك‌حبوبات
شغل‌زراعت - صنایع دستی‌گلیم جاجیم بافی. درفصل‌خشکی‌اتومبیل میتوان برد - تپه‌ای از آثارابنیه قدیم دارد .

سالار آباد - ده ازدهستان ییلاق بخش‌قروه‌شهرستان سنندج .
۵۴ک‌شمال باختر قروه.
کوهستانی-سردسیر-سکنه ۱۸۰-سنی-کردی.
آب ازچشمه - محصول‌غلات لبنیات - شغل‌زراعت‌گله‌داری
باین‌ده‌درمحل کاپی‌مرمیگویند .صنایع دستی زنان قالیچه‌جاجیم گلیم بافی-راه مالرو .

سالار آباد - ده ازبخش‌سنجابی شهرستان‌کرمانشاه .
۱۰ک‌جنوب باختری‌کوزران - کناره راه فرعی‌کوزران‌بگوران.
کوهستانی-سردسیر-سکنه ۱۸۰-مسلمان-کردی‌فارسی.
آب ازچشمه - محصول‌غلات‌حبوبات دیم لبنیات جزئی قلمستان‌ومیوجات
شغل‌زراعت‌گله‌داری - راه مالروتابستان اتومبیل‌میتوان برد .

سالار آباد - ده ازدهستان بالا شهرستان‌نهاوند.
۱۵ک جنوب خاوری نهاوند - ۴ک جنوب راه شوسه نهاوند بملایر
دامنه-سردسیر-سکنه ۷۰۰-شیعه-لری فارسی .
آب از رودخانه خرچنگ‌رود - محصول غلات حبوبات چغندرتریاك توتون کنجدانگورلبنیات -شغل‌زراعت‌وگله‌داری-راه مالرو.
باین ده محمود آباد نیزمیگویند.

سالار آباد - ده از دهستان خالصه بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۱۸ک شمال باختری‌کرمانشاه - ۱ک جنوب‌شوسه روانسر .
دشت - سردسیر-سکنه ۴۰-شیعه-کردی‌فارسی.
آب ازرودخانه قره‌سو-محصول‌غلات‌حبوبات‌دیمی-شغل‌زراعت راه مالرو.

سالار آباد انوج - sâlâr-âbâd-anuj - ده‌ازدهستان‌سامن شهرستان ملایر.
۳۹ک جنوب باختری شهرملایر-۱۵ک باختر راه شوسه ملایر به بروجرد
جلگه - معتدل‌مالاریائی-سکنه ۱۸۱-شیعه-فارسی.
آب ازچشمه - محصول‌غلات دیم لبنیات - شغل‌زراعت گله‌داری راه مالرو.

سالوك - sâluk - ده ازدهستان حومه شهرستان‌ملایر .
۲۱ک شمال خاوری شهرستان ملایر - کناره راه اتومبیل رو ملایر به شاوه اراك.
کوهستانی-معتدل‌مالاریائی -سکنه ۱۵۵ - شیعه-فارسی.
آب از قنات-محصول‌غلات دیم-شغل‌زراعت-راه اتومبیل‌رو .

سالوك - ده ازدهستان دشتطال بخش بانه شهرستان سقز
۱۶ک باختر بانه-کناررودخانه شوی .
کوهستانی-سردسیر-سکنه ۱۱۰-شیعه-کردی.
محصول غلات لبنیات ومحصولات جنگلی.
دردومحل بفاصله ۳کیلومترواقع بالا وپائین نامیده میشودسکنه‌بالا ۸۰ نفراست .

سالیان - sâliyân - ده ازدهستان‌ژاوه‌رودبخش‌رزاب‌شهرستان سنندج .
۲۵ک خاوررزاب - ۴ک‌باختر آویهنك.
کوهستانی-سردسیر-سکنه ۲۰۰-سنی-کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات توتون‌لبنیات - شغل‌زراعت‌گله‌داری راه مالرو .

سامان - sâmân - ده ازدهستان هلیلان بخش مرکزی‌شهرستان شاه آباد .
۳۱ک جنوب خاوری هرسم-۱۳ک شاه‌بداغ.
دشت- سردمعتدل-سکنه‌۳۶۵-شیعه-لکی‌کردی.
آب ازچشمه سار - محصول‌غلات لوبیا تریاك لبنیات - شغل‌زراعت گله‌داری-راه مالرو .

سامره - sâmere- ده‌ازدهستان‌ماهیدشت‌بخش‌مرکزی‌شهرستان کرمانشاهان.
۸/۵ک جنوب خاوری ماهیدشت - کناره راه فرعی ماهیدشت به فیروزآباد
دشت - سردسیر-سکنه ۸۰ - شیعه - کردی‌فارسی.
آب ازرودخانه مرك - محصول‌غلات حبوبات دیم‌لبنیات.
شغل‌زراعت‌گله‌داری-تابستان ازراه فرعی‌اتومبیل‌میتوان‌برد.
در دو محل طرفین رودخانه مرك واقع سکنه‌علیا ۶۵۰ سفلی ۲۰۰ نفراست .

سامله-sâmele-ده‌ازدهستان بیلوار بخش‌مرکزی‌شهرستان کرمانشاهان
۲۱ک شمال خاوری دیزگران - ۳ک‌باقله‌پائین.
کوهستانی-سردسیر- سکنه ۳۷۰-شیعه وسنی-کردی‌فارسی .
آب ازچشمه وزه‌آب رودخانه باقله - محصول غلات حبوبات تریاك توتون میوه‌جات لبنیات - شغل زراعت - قالیچه جاجیم گلیم بافی راه مالرو.
تابستان ازسنقر-کل‌سفید- خانقاه‌اتومبیل‌میتوان برد.

سامله-ده‌ازدهستان‌ماهیدشت‌بالابخش مرکزی‌شهرستان کرمانشاهان

۴٦ك جنوب خاوری کرمانشاه - ۴ك سراب فیروزآباد .
دشت-سردسیر-سکنه ۱۷۰ — شیعه — کردی .
آب ازرودخانه محلی - محصول غلات حبوبات تریاك صیفی لبنیات
شغل زراعت گله‌داری-راه مالرو-تابستان ازطریق سراب فیروزآباد
اتومبیل میتوان برد .

سامن - **sâmen** - یکی‌ازدهستانهای پنجگانه شهرستان ملایر .
این دهستان درجنوب باختری شهرستان واقع محدود است از طرف
شمال بدهستانهای حومه وآورزمان - ازطرف خاور بدهستان حومه
ازجنوب بشهرستانهای بروجرد ونهاوند - ازباختر بشهرستان نهاوند
رتفاعات کوه سفید درباختر وکوه یزدجرد درخاور دهستان واقع قسمت
مرکزی دامنه‌های این دوکوه است که باشیب ملایمی برودخانه خشك
وسط دره منتهی میشود .
راه شوسه ملایر به بروجرد درطول این دره احداث شده است.
شوسه نهاوند درانتهای جنوبی این دهستان ازشوسه ملایر بروجرد منشعب
میگردد .
تابستان باکثر قراء مهم دهستان ازشوسه راه فرعی منشعب واتومبیل
میتوان برد .
هوای دهستان سردسیر سالم تابستان آن معتدل است .
آب قراء دهستان ازقنوات تامین شده محصول عمده دهستان غلات
پنبه چغندرقند میوجات صیفی تریاك است . صنایع دستی قالیچه جاجیم
گلیم کرباس بافی-درقراء دهستان مرسوم- قالیچه علمدار بخوبی معروف
درقراء علمدار-بیرسواران-سیاه کمر-زاغه-انوج وسامن کرباس میبافند
گلیم وجاجیم پشمی انوج بخوبی مشهوراست.
زبان مادری ساکنین قراء فارسی است در قراء انجیرك - سلطان
آباد - قلعه علیمراد - رحمان آباد-گل‌دره بفارسی آمیخته به لری
تکلم مینمایند .
قلعه خرابه یزدجرد درقلعه‌کوه یزدجرد از آثار باستانی زیارتگاه
هوشه‌درآبادی سیاه‌کمر وقلعه خرابه انوج ازآثارقدیم دهستان می
باشند . از۴٦ آبادی تشکیل شده سکنه در حدود ۲۸ هزارنفر مرکز
دهستان سامن - قراء مهم آن عبارتند ازانوج- امروکلو- توچقاز-
حرم آباد - کهکدان-می آباد .

سامن - قصبه مرکزدهستان سامن شهرستان ملایر.
۱۷ك جنوب ملایر -کنارراه شوسه ملایر به بروجرد .
جلگه - معتدل مالاریائی - سکنه ۴۰۱٦ - شیعه- فارسی.
آب از۱۷ رشته قنات وزه‌آب رودخانه خدر - محصول غلات صیفی
میوجات لبنیات-حبوبات پنبه چغندرقند تریاك - شغل زراعت گله‌داری
راه اتومبیل‌رو.
یکدبستان ۴ کلاسه و ۱ محضرازدواج رسمی دراین‌ده وجود دارد .
زیارتگاه بنام سامها از و بنای آن قدیمی است- مسجدوقلعه قدیمی
دارد .

سانبل - **sânbal** - ده ازدهستان دروفرامان بخش مرکزی شهرستان
کرمانشاهان.
۲۷ك جنوب خاوری کرمانشاه -۳ك جنوب زنگینوند.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۱۰ - شیعه -کردی فارسی.
آب از زه‌آب وررودخانه محلی - محصول غلات حبوبات لبنیات-شغل
زراعت گله‌داری - راه مالرو.
دردومحل بفاصله ۳کیلومترواقع به سانبل علیاوسفلی مشهور سکنه
سفلی ۱۴۰ نفراست.

ساوان - **sâvân** - ده ازدهستان شوی بخش بانه شهرستان سقز.
۱۵ك شمال بانه - ۵ك شمال خاورخشکه‌دره.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۷۰ — سنی-کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات توتون کتیرا - شغل زراعت - راه مالرو.

ساوجی - **sâveji** - ده ازدهستان مرکزی بخش مریوان شهرستان
سنندج.
۲۴ك شمال باختردژ شاهپور -۲ك مرزایران وعراق .
دامنه - سردسیر- سکنه ۱۵۰ - سنی-کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات حبوبات - شغل زراعت وگله‌داری
راه مالرو -تابستان میتوان اتومبیل برد.

سایان - **sâyân** - ده از دهستان درجزین بخش رزن شهرستان
همدان .
۱۵ك جنوب رزن -۸ك خاورشوسه رزن بهمدان.
جلگه - سردسیر- سکنه ۸۸۰- شیعه - ترکی.
آب از قنات - محصول غلات حبوبات صیفی لبنیات - شغل زراعت و
گله‌داری - صنایع دستی قالی بافی - راه مالرو تابستان از راه نیر
اتومبیل میتوان برد .

سایه کر - **sâye-kor** - ده‌ازدهستان کلیائی بخش سنقر کلیائی
شهرستان کرمانشاهان.
۲۳ك شمال باختری سنقر -۳ك هفت‌آشیان
دامنه - سردسیر - سکنه ۲۷۰ - شیعه -کردی فارسی.
آب از چشمه ورود کویجه - محصول غلات حبوبات تریاك توتون
شغل زراعت قالیچه جاجیم پلاس بافی - تابستان ازهفت آشیان
اتومبیل میتوان برد.
دردومحل بفاصله دوکیلومتر واقع به علیا سفلی مشهور سکنه علیا
۲۱۵ نفراست .

سایه‌وند - **sâyevand** - ده‌ازبخش سنجابی شهرستان کرمانشاه
۱۰ك جنوب باختری کوزران - ۱ك راه فرعی کوزران به گوران
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۸۰ - مسلمان -کردی فارسی .
آب ازچشمه وچاه - محصول غلات حبوبات دیم لبنیات - شغل زراعت
گله‌داری - راه مالرو-درتابستان میتوان اتومبیل برد.

سبدلو - **sabadlu** - نام یکی‌ازدهستانهای هفتگانه بخش بانه
شهرستان سقز.

این دهستان در شمال خاوری قصبه بانه واقع شده راه شوسه بانه بسقز ازوسط آن میگذرد . محدود است از شمال وشمال خاور بدهستان میرده از بخش مرکزی سقز ازجنوب بدهستان پهلویدژ ازجنوب باختر بدهستان پشت آربابا ازشمال باختر بدهستان شوی.

منطقه ایست کوهستانی جنگلی هوای آن سردسیر زمستان بسیارسرد وطولانی است .

بلندترین قله کوه دهستان درشمال باختر گردنه خان واقع شده ارتفاع آن از سطح اقیانوس ۲۷۰۰ متر است ارتفاع قله رشه در شمال دهستان ۲۳۶۸ متر وارتفاع قله کوه شمال باختری گردنه خان ۲۳۶۸ وارتفاع گردنه خان ازسطح دریا ۲۱۹۶ متراست سرچشمه رودخانه بانه از دره های این دهستان سرچشمه میگرد .

محصول عمده غلات توتون محصولات جنگلی از قبیل مازو وگزانگبین کتیرا زغال وچوب است.

زبان مادری سکنه دهستان کردی - مذهب مسلمان سنی است.

این دهستان از ۱۱ آبادی کوچك تشکیل شده سکنه آن ۱۰۰۰ نفراست قراء مهم آن بشرح زیراست :

سبدلو - بنا خوی - بلوه - مجسه .

سبدلو - مرکزدهستان سبدلو بخش بانه شهرستان سقز.
۱۰ك شمال خاوری بانه -کنارشوسه بانه سقز.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۴۰ - سنی- کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات توتون کتیرا - شغل زراعت زغال فروشی راه اتومبیل رو - پاسگاه ژاندارمری دارد.

سبز بلاغ-sabz-bolâq- دهاز بخش سنجابی شهرستان کرمانشاه
۱۰ك شمال کوزران -کنار راه فرعی کوزران به ثلاث .
دامنه - سردسیر- سکنه ۸۰ - سنی -کردی فارسی.
آب از چشمه - محصول غلات حبوبات دیم لبنیات یك باغ کوچك زردآلوداره - شغل زراعت گله داری - راه مالرو-تابستان اتومبیل میتوان برد - گله داران زمستان گرمسیر حدود قصرشیرین میروند.
درآمار این ده را ساوجبلاغ نوشته اند.

سبز علی خان-sabz-ali-xân- دهاز بخش سنجابی شهرستان کرمانشاه.
۱۲ك جنوب باختری کوزران - ٤ ك جنوب خاوری راه فرعی گوران
کوهستانی - سردسیر- سکنه ۱۵۰ - مسلمان — فارسی کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات حبوبات مختصرمیوه جات لبنیات- شغل زراعت وگله داری - راه مالرو تابستان اتومبیل میتوان برد.

سبزوار-sabzevâr- دهازدهستان خسروآباد شهرستان بیجار
۲٤ك شمال باختری خسروآباد -۲ك باخترشوسه بیجارهمدان.
تپه ماهور — سردسیر- سکنه ۸۰۰ - شیعه -کردی فارسی .
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله داری - صنایع دستی قالیچه جاجیم بافی - راه مالرو.

سبزه ده - sabze-deh -بنام قدیم آن قطنانجق مراجعه شود.

سپهران-sepehrân - ده از دهستان کلاترزان بخش رزاب شهرستان سنندج.
۳۳ك باخترسنندج -۹ك جنوب شوسه سنندج مریوان.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۷۰ - سنی- کردی.
آب ازچشمه وزه آب دره محلی - محصول غلات توتون مختصرانگور وقلمستان حبوبات لبنیات - شغل زراعت گله داری - راه مالرو.
مسجدودبستان دارد.

سپه وره-sepah-vare -ده ازدهستان تیلکوه بخش دیواندره شهرستان سنندج.
۳۵ك شمال باختر دیواندره -۷ك شمال شوسه سنندج سقز.
کوهستانی - سردسیر- سکنه ۹۵ - سنی - کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات توتون حبوبات روغن پشم - شغل زراعت صنایع دستی جاجیم بافی - راه مالرو.

سخر — sexer -ده ازدهستان ماهیدشت بالا بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۳۸ك جنوب خاوری کرمانشاه - ۲/۵ك سراب فیروزآباد .
دشت - سردسیر - سکنه ۱۸۵ -شیعه -کردی لکی .
آب ازقنات -محصول غلات حبوبات چغندر قند تریاك صیفی لبنیات شغل زراعت وگله داری .
دردومحل بفاصله ۱/۵ك واقع بسخر علیاو سفلی مشهوروسکنه پائین ۱۱۰ نفر است .

سدران — sedrân — ده از دهستان جلگه افشار بخش اسدآباد شهرستان همدان .
۳ك جنوب خاوری قصبه اسدآباد - ۳ك جنوب شوسه اسدآباد بهمدان.
دامنه - سردسیر - سکنه ۹۲ - شیعه -ترکی-کردی و فارسی .
آب ازچشمه ورودخانه خنداب -محصول غلات انگور تریاك لبنیات - شغل زراعت وگله داری -صنایع دستی زنان قالی بافی -راه مالرو.
تابستان اتومبیل میتوان برد .

سرائیلان — sarâilân- ده از دهستان جلالوند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۵۸ك جنوب کرمانشاه - ۷ك چنار مرکز دهستان .
کوهستانی - سردسیر- سکنه ۱۷۰ - شیعه - لکی کردی فارسی.
آب ازرودخانه دره بادام -محصول غلات لبنیات تریاك - شغل زراعت گله داری -راه مالرو .

سرائیلان توه خاکی-sarâilân-tove-xâki - ده از دهستان عثمانوند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۳۶ك جنوب خاوری کرمانشاه - ۱۲ك سرجوب.
کوهستانی - سردسیر- سکنه ۱۸۰ - شیعه -لکی کردی فارسی.
آب ازچشمه -محصول غلات لبنیات تریاك -شغل زراعت وگله داری و تهیه ذغال هیزم -راه مالرو .

سراب – sarâb – ده‌ازدهستان‌کرانی شهرستان بیجار .
۱۸ك شمال باختری حسن‌آبادسوگند – ٤ك شمال قورت‌دره.
کوهستانی –سردسیر – سکنه ٦۰۰ – شیعه –ترکی .
آب‌ازچشمه–محصول‌غلات لبنیات‌مختصرانگور –شغل‌زراعت‌گله‌داری–
صنایع دستی زنان قالیچه وجاجیم‌بافی –راه‌مالرو .

سراب – ده‌ازدهستان خدابنده‌لو بخش قروه شهرستان سنندج .
٦ك شمال خاوری‌گل‌تپه – ٦ك خاورشوسه همدان – بیجار .
دامنه – سردسیر –سکنه۵۵۰ –شیعه –ترکی .
آب‌ازچشمه‌های متعدد – محصول غلات‌انگور صیفی انواع میوجات
حبوبات –شغل‌زراعت‌گله‌داری –راه‌مالرو – تابستان ازطریق‌گل تپه
اتومبیل میتوان‌برد– مزارع غارصادق – اوچ بلاغ – مزرعه‌محمد
مرادبلاغ –جزء این‌ده است . آب مزرعه غارصادق از غاریکه در
کوه جنوبی آبادی واقع است تامین میشود . هوای این آبادی و
مزارع آن سردسیرتر ازسایر قراء خدابنده‌لو است .

سراب – ده‌ازدهستان ییلاق بخش‌حومه شهرستان سنندج .
۳٦ك خاور سنندج – ٤ك شمال سوشه سنندج همدان.
جلگه – سردسیر – سکنه٤۹۵ – سنی–کردی .
آب‌ازچشمه –محصول غلات –شغل‌زراعت‌گله‌داری –صنایع دستی‌زنان
قالیچه جاجیم‌گلیم بافی – راه‌مالرو .

سراب – مشهور به‌سراب‌فش ده از دهستان‌کنگاور بخش‌کنگاور
شهرستان‌کرمانشاهان .
۱۲ك شمال باختری‌کنگاور .
دامنه – سرد معتدل– سکنه ۲۱۰–شیعه –کردی فارسی .
آب‌ازچشمه مهم‌سراب – محصول غلات آبی‌و دیمی میوجات تریاك
چغندرقند –شغل‌زراعت –جاجیم قالیچه‌کردی جوال‌بافی – راه‌مالرو
ازطریق خسروآبادگردکانه اتومبیل میتوان برد .

سراب‌باباعلی- sarâb-bâbâ-ali-ده‌ازدهستان‌خزل‌شهرستان
نهاوند .
۵۲ك شمال باختری شهرنهاوند – ٤ك هفت‌خانی – سکنه٤۰ نفر.

سراب‌بادیه- sarâb-bâdiye- ده ازدهستان چمچمال بخش
صنحه شهرستان‌کرمانشاهان .
۱۵ك جنوب باخترصنحه – ۱۱ك جنوب‌شوسه‌کرمانشان به‌همدان.
دشت –سردمعتدل –سکنه ۳٦۵ –شیعه –کردی فارسی .
آب‌ازدره‌لرخانی –محصول غلات‌تریاك حبوبات توتون –شغل‌زراعت
راه‌مالرو .

سراب‌باغ- sarâb-bâq – ده از بخش‌آبدانان‌شهرستان‌ایلام .
۲٤ك خاوری آبدانان –کنار راه‌مالرو ایلام به‌آبدانان
کوهستانی – گرمسیر – سکنه ۵٦۷ – شیعه– لری .
آب‌ازچشمه‌سار –محصول غلات روغن پشم برنج تریاك–شغل‌زراعت
و گله‌داری .

سراب‌باینجقلو -sarâb-bâyenjeqlu- ده‌ازدهستان‌حسین
آباد بخش دیواندره شهرستان سنندج .
۱۰ك خاورحسین‌آباد وشوسه .
کوهستانی–سردسیر– سکنه ۲۰۰ –سنی –کردی .
آب‌ازرودخانه وچشمه –محصول غلات حبوبات لبنیات –شغل زراعت
گله‌داری –راه‌مالرو .

سراب‌بیدسرخ -sarâb-bid-sorx- ده‌ازدهستان‌حومه‌بخش
صحنه شهرستان‌کرمانشاهان .
۹ك خاورصحنه –کنارشوسه‌کرمانشاه همدان.
دامنه – سردسیر – سکنه۳٦۸ – شیعه–کردی فارسی .
آب‌ازچشمه–محصول غلات دیمی‌آبی‌چغندرقند تریاك حبوبات‌میوجات
قلمستان –شغل‌زراعت – قهوه‌خانه‌ای‌کنار شوسه دارد .

سراب‌تیران -sarâb-tirân- ده‌از بخش سنجابی شهرستان
کرمانشاه .
۲/۵ك شمال‌کوزران– ۱ك خاور راه‌فرعی‌سنجابی به‌ثلاث جوانرود
دشت – سردسیر – سکنه ۱۰۰ – سنی–کردی فارسی.
آب‌ازسراب–محصول غلات حبوبات دیم لبنیات –شغل‌زراعت‌گله‌داری
راه‌مالرو–تابستان اتومبیل می‌توان‌برد – درآمار این ده را تیران
نوشته‌اند . ازآثار ابنیه‌قدیم تپه‌ای دارد.
ازسراب این ده چندآبادی مشروب میکردد .

سراب‌خشکه-sarâb-xocke-ده‌ازدهستان‌خالصه‌بخش‌مرکزی
شهرستان‌کرمانشاهان .
۹ك شمال باختری‌کرمانشاه –کنار رودخانه قره‌سو .
دشت –سردسیر – سکنه – ۱۵٦– شیعه–کردی‌فارسی.
آب‌ازرودخانه قره‌سو چاه –چشمه – محصول غلات حبوبات دیمی و
لبنیات –شغل‌زراعت –راه‌فرعی – خط تلگراف‌روانسر ازاین‌آبادی
میگذرد .
دردومحل بفاصلهٔ ۱ کیلومتر واقع به‌علیاوسفلی مشهور سکنه علیا
٦۵ نفراست .

سراب‌خمان-sarâb-xomân- ده‌ازدهستان حومه‌بخش‌مرکزی
شهرستان شاه آباد .
٦ك باخترشاه آباد – ۱/۵ شمال شوسه شاه‌آباد به‌قصرشیرین .
کوهستانی – سردسیر–سکنه۱٤۵– شیعه –کردی فارسی.
آب ازسراب مهم – غلات چغندر قند صیفی پنبه – شغل زراعت گله
داری–راه‌فرعی بشوسه‌دارد – روزهای‌تعطیل ازشاه‌آبادبرای تفریح و
تفرج باین ده میروند .

سراب‌سورن‌آباد-sarâb-sorn-âbâd-ده‌ازدهستان‌کلیائی
بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان .
۲۰ك شمال سنقر– ۳ ك شمال سورن آباد .
دامنه – سردسیر – سکنه ۱۵۰ – شیعه –کردی و فارسی.

آب از چشمه - محصول غلات حبوبات تریاک توتون - شغل زراعت صنایع دستی قالیچه جاجیم پلاس بافی - راه مالرو ازسورن آباد اتومبیل میتوان برد .

سراب دو کل -sarâb-do-kal- ده‌ازدهستان ییلاق بخش‌حومه شهرستان سنندج .

۳۵ک جنوب خاوری سنندج -۶ک جنوب خاوری سیس .
کوهستانی -- سردسیر - سکنه ۲۹۵ - سنی-کردی .
آب ازچشمه - محصول غلات توتون - شغل زراعت گله‌داری- صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی - راه مالرو.

سراب ده لر -sarâb-deh-lor-ده‌کوچکیست‌ازدهستان خزل شهرستان نهاوند.
۰ ۵ک شمال باختری شهرنهاوند - ۲ک جنوب دوراهی شوسه کنگاور بکرمانشاه -سکنه ۲۵ نفر

سراب سعید -sarâb-said- ده‌ازدهستان حومه بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
درقسمت جنوبی شهرکرمانشاه وفعلا متصل بشهراست .
دارای‌باغات بسیاروعمارات تازه‌سازشهری وروز بروز به‌تعدادساختمان آن افزوده میشود- فعلا درحدود ۳۰۰ نفرسکنه دارد .
سرچشمه‌آن یکی ازتفرجگاههای اهالی‌شهراست .

سراب سفلی -sarâb-soflâ- ده‌ازدهستان شیروان بخش‌شیروان چرداول‌شهرستان ایلام .
۱۹ک جنوب چرداول - ۶ک جنوب راه اتومبیل رو شیروان به‌ایلام
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۹۰ - شیعه -کردی .
آب ازرودخانه‌کلان - محصول‌غلات برنج پنبه حبوبات لبنیات - شغل زراعت وگله‌داری.

سراب سوره -sarâb-sure- ده ازدهستان ییلاق‌بخش حومه شهرستان سنندج .
۴۶ ک شمال خاوری سنندج - ۱۶ ک خاور حسین‌آباد سرراه شوسه سنندج دیواندره .
کوهستانی -سردسیر - سکنه۲۲۵ - سنی -کردی .
آب از چشمه - محصول غلات - شغل زراعت - صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی - راه مالرو.

سراب شاه‌حسین -sarâb-câh-hoseyn-ده‌ازدهستان بیلوار بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۹ک جنوب مرزبانی-کناررودخانه رازآور.
دامنه - سردسیر - سکنه ۱۲۴ - شیعه - کردی فارسی.
آب‌ازچشمه‌مشهور به‌سراب‌شاه‌حسین‌که سرچشمه‌اصلی رودخانه‌رازآور میباشد - غلات حبوبات تریاک توتون چغندر قند صیفی‌کاری لبنیات تابستان‌وفصل خشکی‌ازرزقان اتومبیل میتوان برد .

سراب شاهینی -sarâb-câhini - ده‌ازدهستان شیان بخش مرکزی شهرستان شاه‌آباد .
۳۵ک خاورشاه‌آباد - ۱ک شمال شاهین .
کوهستانی- سردسیر - سکنه ۲۴۹-شیعه -فارسی کردی.
آب‌ازچشمه - محصول غلات لبنیات صیفی- شغل زراعت - راه‌مالرو.

سراب شاله -sarâb-cale - ده‌از دهستان خالصه بخش‌مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۳۸ک شمال‌باختری‌کرمانشاه - ۳ک شمال خاوری دوچقا دشت - سردسیر - سکنه ۶۰ - شیعه - کردی فارسی .
آب ازقنات - محصول غلات حبوبات دیمی‌لبنیات یك باغ وبیدستان شغل زراعت - راه مالرودرفصل خشکی اتومبیل میتوان برد .

سراب شوهان - sarâb-cuhân - ده از دهستان‌شیان بخش مرکزی شهرستان شاه‌آباد .
۳۱ک خاورشاه‌آباد - ۱/۵ک شوهان .
دره - سردسیر - سکنه۱۳۰- شیعه -کردی فارسی .
آب‌ازسراب - محصول غلات چغندرقندلبنیات- شغل‌زراعت-راه‌مالرو.

سراب شهرك - sarâb-cahrak - ده از دهستان‌ییلاق‌بخش قروه شهرستان سنندج .
۶۶ک شمال باختر قروه -کنار راه مالرو جاندانقلی.
جلگه -سردسیر - سکنه۴۱۰- سنی -کردی .
آب از چشمه - محصول غلات‌لبنیات - شغل‌زراعت گله داری-صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم‌گلیم بافی - راه‌مالرو.

سراب‌شیان -sarâb-ciyân-ده ازدهستان شیان‌بخش‌مرکزی شهرستان شاه‌آباد .
۱۸ک‌خاور شاه‌آباد - ۲ک شمال قلعه‌شیان .
دره - سردسیر - سکنه۲۴۹- شیعه - کردی‌فارسی.
آب‌ازسراب مهم- غلات حبوبات چغندرقندلبنیات صیفی -شغل‌زراعت گله داری - گله‌داران زمستان گرمسیر قصرشیرین میروند.

سراب شیخ حسن -sarâb-ceyx-hasan- ده از دهستان اسفند آباد بخش‌قروه شهرستان سنندج .
۳۸ک جنوب باختر قروه - ۱ک‌راه فرعی قروه به سنقر.
کوهستانی - سردسیر - سکنه۱۸۰-سنی - کردی.
آب از چشمه و رود خانه محلی - غلات حبوبات قلمستان لبنیات شغل‌زراعت گله‌داری - صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی راه فرعی .

سراب طجر - sarâb-tajar - ده از دهستان سامن‌شهرستان ملایر .
۲۱ک‌جنوب باختری شهرملایر -۸ک باختر راه شوسه‌ملایر به بروجرد.
کوهستانی - معتدل مالاریائی - سکنه۴۴۰- شیعه- فارسی .

آب از چشمه - محصول غلات دیم لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری راه مالرو.

سراب‌فش - sarâb-fac - نام چشمه همچنین رودخانه‌ایست که در بخش کنگاور از دره‌های جنوبی کوه سرچشمه گرفته در محلی موسوم به سراب آب مهمی از کف رود تراوش قراء خرم آباد - فش - شخوارن - سلمان آباد - دم بارام - حسن آباد را مشروب انتهای آن بقصبه کنگاور میرسد. فاضل آب این رود با فاضل آب رود کبوترلانه یکی شده درجنوب آبادی کرماجان برودخانه خرم‌رود متصل میگردد.

سراب‌فیروزآباد - sarâb-firuz-âbâd - ده از دهستان ماهیدشت بالا بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.

۰٤ ک جنوب خاوری کرمانشاه - ٦ ک سامله.

دامنه - سردسیر - سکنه ١٤٠٠ - شیعه - کردی.

آب از چشمه بزرگ - محصول غلات حبوبات چغندرقند تریاک صیفی لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - تابستان از طریق جیران بلاغ به کرمانشاه اتومبیل میتوان برد.

سراب قامیش - sarâb-qâmic - ده از دهستان حسین آباد بخش حومه شهرستان سنندج.

۱۸ ک شمال سنندج - ٥ ک باختر شوسه سنندج به سقز.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۷۰ - سنی کردی.

آب از رودخانه وچشمه - محصول غلات حبوبات صیفی توتون لبنیات شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو - تابستان ممکن است اتومبیل برد

سراب‌قحط - sarâb-qaht - ده از دهستان اسفند آباد بخش قروه شهرستان سنندج.

۲٤/٥ ک باختر قروه - ٤ ک جنوب شوسه قروه - سنندج.

جلگه - سردسیر - سکنه ٤٨٠ - سنی - کردی.

آب از چشمه - محصول غلات و لبنیات قلمستان - شغل زراعت و گله‌داری دبستان ویک بنای مرغوب دارد.

راه مالرو تابستان ازطریق تازه آباد سراب قحط اتومبیل میتوان برد. صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی.

سرآب قره‌خان - sarâb-qare-xân - ده از دهستان قراتوره بخش دیواندره شهرستان سنندج.

٤٨ ک شمال خاور - ٨ ک خاور آقکند.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ١١٠ - سنی - کردی.

آب ازرودخانه وچشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو.

سراب قلعه شاهین - sarâb-qal'e-câhin - ده از دهستان قلعه شاهین بخش سرپل ذهاب شهرستان قصرشیرین.

۱٥ ك جنوب خاور سرپل ذهاب - راه فرعی ازطریق سرآب گرم و کلاوه بشوسه دارد.

دشت - سردسیر - سکنه ٦٠٠ - شیعه - کردی فارسی.

آب ازسراب قلعه شاهین - محصول غلات برنج توتون قلمستان تریاك پنبه لبنیات - شغل زراعت و گله داری چشمه بزرگی دارد دردهستان قلعه شاهین این ده خوش آب وهواست.

از آثار باستانی قلعه خرابه‌ای بنام دژ منیژه درکنار آبادی وجود دارد

سراب قنبر - sarâb-qanbar - ده ازدهستان حومه بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.

۳ك جنوب شهر کرمانشاه.

دره کوهستانی - سردسیر - سکنه ٦٦٠ - شیعه - کردی و فارسی.

آب ازچشمه مشهورسراب قنبر - محصول انواع میوجات غلات لبنیات شغل زراعت آسیابانی - راه فرعی بشهردارد.

روزهای تعطیل مخصوصاً ایام تابستان ازتفرجگاههای شهر کرمانشاه محسوب میگردد.

سراب قنبر - نام چشمه و مزرعه ایست ازبخش گیلان شهرستان شاه آباد.

٥٤ کیلومتری خاور گیلان - ٥ کیلومتری باختر شوسه شاه آباد به ایلام.

این محل تابستان بسیار خوش آب و هوا است تابستان از اواخر اردیبهشت تاشهریور محل ییلاقی خوانین گیلان کلهراست درهمین فصل درحدود ۱۰۰ خانوار از گله‌داران گیلان نیز درقسمت سفلی دره سراب قنبر که‌مشهور بدره شیره‌چقا میباشد سکونت دارند وعموماً درآلاچق وسیاه چادر زندگی مینمایند. وعده‌ازساکنین به‌تهیه هیزم وذغال اشتغال دارند.

ازراه شوسه شاه آباد کنار پاسگاه ژاندارمری و قهوه‌خانه راه فرعی در طول دره وجوددارد که‌ازسراب قنبر گذشته بدهستان کفرآور منتهی میشود. گله‌داران ساکن این محل زمستان ازمراتع قشلاقی بخش که درقسمت باختر ونزدیك مرزایران وعراق است استفاده می‌نمایند.

سراب کام - sarâb-kâm - ده ازدهستان بیلوار بخش کامیاران شهرستان سنندج.

۱۳ك باختر کامیاران - ٤ك شمال باختر الك.

دامنه - سردسیر - سکنه ١٢٦ - سنی - کردی.

آب‌ازچشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت و گله داری - راه مالرو - سراب مهمی دارد.

سراب گرم - sarâb-garm - ده ازدهستان قلعه شاهین بخش سرپل ذهاب شهرستان قصرشیرین.

٤ك جنوب سرپل ذهاب - کنارشوسه سرپل به‌گیلان.

دامنه - گرمسیر - سکنه ٤٠ نفر

سراب گیلان - sarâb-gilân - ده ازدهستان گیلان بخش گیلان شهرستان شاه آباد.

٤ك جنوب خاوری گیلان - ١ك جنوب شوسه گیلان به‌شاه آباد.

دامنه - گرمسیر مالاریائی - سکنه ١٥٠ - شیعه - کردی فارسی.

آب ازسراب مهم گیلان - محصول غلات برنج پنبه توتون حبوبات

صیفی تریاک لبنیات - شغل زراعت گله داری - ساکنین از طایفه کلهر هستند .
مزرعه کچک کرمجن که دارای ٤ خانوار است جزء این ده است .
سرابله -sarâble- ده از دهستان چرداول بخش شیروان چرداول شهرستان ایلام .
١٤ ک شمال باختر چرداول - کنار راه اتومبیل رو چرداول به آسمان آباد .
کوهستانی- گرمسیر- سکنه ٤٠٠ - شیعه - کردی .
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات توتون تریاک - شغل زراعت و گله داری .
سرابله -- ده از دهستان میاندربند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
٣٤ ک شمال کرمانشاه - کنار شوسه سنندج و تکیه .
دامنه - سردسیر - سکنه ٢٠٠ - شیعه - کردی و فارسی .
آب از سراب - محصول غلات حبوبات چغندرقند تریاک توتون - شغل زراعت و گله داری .
سرابله -- ده از دهستان ذهاب بخش سرپل ذهاب شهرستان قصرشیرین .
٨ ک شمال سرپل ذهاب - ٣ ک خاور راه فرعی باویسی .
کوهستانی - گرمسیر- سکنه ٥٠ - مسلمان - کردی فارسی .
آب از سراب سید صادق - محصول غلات برنج پنبه صیفی لبنیات شغل زراعت و گله داری - تابستان از سرپل ذهاب میتوان اتومبیل برد .
سراب میرزا -sarâb-mirzâ- ده از دهستان حسین آباد بخش دیواندره شهرستان سنندج .
١٠ ک شمال غرب حسین آباد - ٣ ک باختر شوسه جدید سنندج بسقز .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ١٣٠ - سنی - کردی .
آب از چشمه و رودخانه - محصول غلات حبوبات لبنیات مختصر قلمستان شغل زراعت گله داری - راه مالرو .
سراب نقل — sarâb-noql - ده از بخش آبدانان شهرستان ایلام .
٤٢ ک خاوری آبدانان - ٢ ک شمال راه مالرو آبدانان .
کوهستانی — گرمسیر- سکنه ٦٩٦ - شیعه - کردی .
آب از چشمه سار- محصول غلات پشم تریاک - شغل زراعت و گله داری راه مالرو .
سراب نیلوفر -sarâb-nilu-far- ده از دهستان خالصه بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
٢١ ک شمال باختری کرمانشاه - کنار راه فرعی کرمانشاه بسنجابی .
دامنه - سردسیر - سکنه ١٧٩ - شیعه - کردی و فارسی .
آب از سراب مهم - محصول غلات حبوبات برنج صیفی تریاک قلمستان میوجات . شغل زراعت - در فصل خشکی اتومبیل میتوان برد .
از شهر کرمانشاه تابستان برای تفرج و هواخوری باین محل میآیند .

سراب همت -sarâb-hemmat- ده از دهستان حومه بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
فعلا در جنوب و علیای شهر کرمانشاه واقع و متصل بشهر شده و میدان فردوسی انتهای جنوب باختری خیابان فردوسی در اراضی این ده واقع است سکنه قدیمی آن درحدود ٣٠ نفرولی قسمتی از درجه داران بواسطه نزدیکی باسربازخانه در این محل ساکن هستند .
باغات بسیار و آب فراوانی دارد .
سرابی -sarâbi- قصبه از دهستان کرزانرود شهرستان تویسرکان ٣ ک جنوب خاور شهر تویسرکان - کنار شوسه تویسرکان بملایر .
کوهستانی - سردسیر خوش آب و هوا - سکنه ٣٦٥٢ - شیعه - فارسی .
آب از رودخانه و چشمه - محصول غلات و حبوبات لبنیات - شغل زراعت گله داری .
دارای مسجد و امامزاده و دبستان و ٢٠ باب دکان میباشد - محل تعلیف احشام ایل ترک در فصل بهار است - اهالی تویسرکان در تعطیلات تابستان جهت هواخوری بقسمت علیای این ده میآیند - در طول دره دارای چند آسیاب و قهوه خانه ای دارد .
در قسمت علیای ده سرابی - ٨ کیلومتر بل گزند و آثار سد مخروبهٔ نهری هست که در زمان قدیم اراضی شورملایر را مشروب مینمود
یک کیلومتر بالا تر از این محل در سینه کوه کتیبه ای بخط میخین وجود دارد .
سرابیان - sarâbiyân - ده از دهستان ولدبیگی بخش ثلاث شهرستان کرمانشاهان
٤٢ ک خاور نهر آب- ٣ ک فیروزه .
دامنه - سردسیر- سکنه ٥٠ - سنی - کردی .
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات توتون حبوبات - شغل زراعت گله داری - راه مالرو - ساکنین از طایفه ولدبیگی هستند .
درحدود یکصد خانوار از گله داران ولدبیگی تابستان در اطراف این آبادی ساکن زمستان گرمسیر دهستان سرقلعه میروند .
سراج آباد -serâj-âbâd- ده از دهستان تیلکوه بخش دیواندره شهرستان سنندج .
٢٥ ک شمال باختر دیواندره - ٦ ک شمال شوسه دیواندره بسقز .
کوهستانی - سردسیر- سکنه ٦٠ - سنی — کردی .
آب از چشمه - محصول غلات توتون انگور گردو پشم روغن عسل شغل زراعت و گله داری - راه مالرو .
سراجگاه -serâj-gâh - ده از دهستان سر شیو بخش مرکزی شهرستان سقز .
٤٣ ک جنوب سقز - ٤ ک باختر دره زیارت بالا .
کوهستانی - سردسیر — سکنه ٦٠ - سنی - کردی .
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات توتون - شغل زراعت و گله داری راه مالرو .

سرارود-sarâ-rud - ده از دهستان دروفرامان بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۲۶ک خاور کرمانشاه - ۲ک جنوب شوسه کرمانشاه تهران.
تپه ماهور - سردسیر- سکنه ۳۱۰ - شیعه - کردی فارسی.
آب از چشمه - محصول غلات دیم لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - از راه شوسه بآبادی اتومبیل میتوان برد.
در دومحل بفاصله ۲ کیلومتر واقع به سرارود علیا و سفلی مشهور سکنه علیا ۱۲۵ نفراست.

سرآسیاب-sar-âsiyâb - ده‌ازدهستان میاندربند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۴۵ک شمال باختر کرمانشاه - ۲ک باختر شوسه سنندج.
دشت - سردسیر- سکنه ۱۰۰- شیعه - کردی فارسی.
آب از رودخانه - محصول غلات حبوبات برنج چغندرقند تریاک توتون شغل زراعت - از برنجان اتومبیل میتوان برد.

سرآسیاب - ده از بخش گوران شهرستان شاه‌آباد.
۱۰ک شمال گهواره - کنار رودخانه زمکان.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۷۵ - مسلمان - کردی فارسی.
آب از رودخانه زمکان - محصول غلات حبوبات لبنیات توتون صیفی شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو. از تیره تفنگچی هستند.

سرآسیابان-sar-âsiyâbân - ده از دهستان چمچمال بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان.
۶ک جنوب صحنه - ۶ک جنوب شوسه کرمانشاه بهمدان.
دشت - سردمعتدل - سکنه ۶۴ - شیعه - کردی فارسی.
آب از رودخانه گاماسیاب - محصول غلات تریاک حبوبات توتون شغل زراعت - تابستان اتومبیل میتوان برد.

سرانجداغ-serânej-dâq - ده ازدهستان خورخوره بخش دیواندره شهرستان سنندج.
۷۰ک باختر دیواندره - ۹ک جنوب باختر خورخوره.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۵۰ - سنی - کردی.
آب از چشمه - محصول غلات توتون حبوبات لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری - راه مالرو.

سراوک-sarâvak - ده ازدهستان درجزین بخش رزن شهرستان همدان.
۲۳ک جنوب رزن - ۳ک خاور شوسه رزن به همدان.
جلگه - سردسیر مالاریائی - سکنه ۱۰۳۹ - شیعه - ترکی.
آب از قنات - محصول غلات صیفی لبنیات مختصرانگور - شغل زراعت و گله‌داری - راه اتومبیل رو - دو قهوه‌خانه کنار شوسه دارد.

سرای-sarây - ده از دهستان در جزین بخش رزن شهرستان همدان.
۳۶ک جنوب باختر رزن - ۹ک جنوب باختر فامنین.
کوهستانی - سردسیر مالاریائی - سکنه ۶۱۵ - شیعه - ترکی
آب از قنات - محصول غلات صیفی حبوبات لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری - راه مالرو.

سرایجوق-sarâyjuq - ده‌ازدهستان مهربان بخش کبودراهنگ شهرستان همدان.
۷۵ک شمال باختر کبودراهنگ - ۱ک باختر شوسه همدان به بیجار.
تپه ماهور - سردسیر- سکنه ۷۰۲ - شیعه - ترکی کردی.
آب از چشمه وقنات - محصول غلات دیم لبنیات جزئی انگور - شغل زراعت و گله‌داری - راه مالرو - تابستان اتومبیل میتوان برد.

سرباغ-sar-bâq - ده ازدهستان کفرآور بخش گیلان شهرستان شاه‌آباد.
۱۵ک شمال خاور گیلان - ۸ک جنوب سنگان.
دشت - معتدل - سکنه ۴۷۰ - شیعه - کردی فارسی.
آب از رودخانه کفرآور - محصول غلات میوه‌جات توتون تریاک صیفی لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری - از ایل کلهر هستند.
تابستان گله‌داران برای تعلیف احشام روی ارتفاعات مجاور میروند. باین ده بالاده نیزمیگویند.

سربان-sar-bân - نام ناحیه کوچکی است از بخش کنگاور که شامل قراء خارکش - سرمست - ده نو - قزوینه - توشمالان - قاسم آباد جاوسینه و بردبنه است.
هوای این ناحیه سردتر ازسایر نقاط کنگاور است.

سرپر-sar-bor - ده‌از بخش سنجابی شهرستان کرمانشاه.
۵ک شمال خاور کوزران - ۲ک خورنه.
دشت - سردسیر- سکنه ۹۰ - شیعه - کردی فارسی.
آب از سراب تیران - محصول غلات چغندرقند حبوبات لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو تابستان اتومبیل میتوان برد.

سربرزه-sar-barze - ده‌ازدهستان بیلوار بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۱۲ک خاور دیزگران - کنار راه عمومی دیزگران به دینور.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۷۵ - شیعه - کردی فارسی.
آب از چشمه وزه‌آب رودخانه سرتخت - محصول غلات حبوبات توتون لبنیات انگورگردو مختصر میوجات - شغل زراعت - صنایع دستی قالیچه گلیم جاجیم بافی - راه مالرو.

سرب کوه-sorb-kuh - ده‌ازدهستان منصوری بخش مرکزی شهرستان شاه‌آباد.
۳۰ک جنوب خاور شاه‌آباد - ۲ک جنوب چشمه‌سنگی.
دره - سردسیر - سکنه ۱۲۴ - شیعه - کردی فارسی.
آب از چشمه - محصول غلات دیم لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری راه مالرو.

سربناو - sar-benâv - ده از دهستان سورسور بخش کامیاران شهرستان سنندج .
۲۰ک شمال کامیاران - ۱ک باختر شوسه کرمانشاه‌سنندج.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۱۷ - سنی - کردی .
آب از رودخانه و چشمه - محصول غلات توتون - شغل زراعت راه مالرو .

سر بیشه - sar-bice - ده از بخش صالح‌آباد شهرستان ایلام .
۲۴ک جنوب‌خاوری ایلام - ۱۸ک‌خاوری راه شوسه‌ایلام به‌مهران.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۵۰ - شیعه - کردی .
آب از چشمه و قنات - محصول غلات ذرت لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری - راه مالرو .
ساکنین از تیره شوهان و قاضی هستند . زمستان برای تعلیف احشام خود درحدود گرمسیر این بخش پراکنده میشوند .

سر بیشه - ده از بخش دهلران شهرستان ایلام .
۴۶ک شمال باختر دهلران - کنار راه مالرو دهلران به ارکواز .
کوهستانی - گرمسیر - سکنه ۵۰ - شیعه - کردی .
آب از چشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری - راه مالرو .

سرپل‌ذهاب - sar-pol-zohâb - یکی از بخشهای سه‌گانه شهرستان قصرشیرین .
این بخش در خاور و شمال‌خاوری شهرستان واقع حدود ومشخصات جغرافیائی آن بشرح زیر است .
۱- حدود - ازطرف‌شمال بدهستانهای ازگله و خانه‌شور از شهرستان کرمانشاه از طرف‌خاور به‌بخش‌کرندازشهرستان‌شاه‌آباد از طرف جنوب‌بدهستان دیره از بخش ایوان شهرستان‌شاه‌آباد .
ازطرف‌باختر قسمتی به بخش مرکزی قصر شیرین‌و قسمتی بکشور عراق(کوه آهنگران که‌درباختردهستان‌ذهاب‌این بخش واقع گردیده حد طبیعی بین‌کشورایران و عراق‌است).
۲ - آب و هوا - هوای بخش گرمسیر و قسمت علیای دهستان‌های پاطاق و قلعه شاهین معتدل است زمستان‌بخش‌معتدل وریزش برف‌جز قسمت پاطاق در نواحی دیگرسابقه ندارند .
چون قسمت عمده قراء بخش برنج کشت مینمایند و آبهای راکد کشت زارها تولید پشه مینماید لذا هوای‌آن ناسالم ومالاریائی و شبهای تابستان آن بدون پشه‌بند نمیتوان استراحت‌نمود .
۳ - ارتفاعات - ۵رشته کوهستان در این بخش بطور محسوس مشاهده میشود .
الف - کوههای شمال خاوری که در قسمت شمال دهستان پاطاق بنام شاله‌گوش و در شمال‌بیران بنام‌کنتی در خاور دهستان‌بنام‌شاهنشین ودر منتهی الیه‌شمالی بخش بکوه کاومیشان نامیده میشوند .
ارتفاع قلل کوههای‌مذکور بترتیب ۱۹۲۰-۱۲۲۰ - ۱۵۲۵-۱۰۶۸ متر است

ب - کوههای مرکزی - دنباله‌کوه‌نوا دراین بخش بنام برزکوه بین دهستانهای پاطاق وقلعه شاهین واقع شده و بتدریج از ارتفاع آن کاسته شده درچندنقطه بوسیله‌رودخانه‌قطع ومجدداً مرتفع‌میشود اولا معبر کل‌داود که شوسه قصرشیرین به‌کرمانشاه از آن میگذرد ثانیاً معبر رودخانه‌الوند - ثالثاً در شمال آبادی قره بلاغ که‌دیگر بازمین یکسان‌میگردد . ارتفاع بلندترین‌قله این‌کوه درجنوب‌پاطاق وشمال‌خاوری‌کلاوه ۱۶۷۱ متراست.
ج - رشته کوه جنوبی بنام کوه‌دانه خشک‌که یکی از شعب‌کوه نوا میباشد .
همجابین دهستان قلعه شاهین‌این بخش و بخش گیلان غرب واقع گردیده و ارتفاع بلندترین قله آن در جنوب سراب قلعه شاهین ۱۳۶۳متراست .
د - رشته‌کوهستان بازی‌دراز - این‌کوه موازی باکوه‌دانه خشك بوده همجادر موازات رودخانه الوند ادامه داشته و بتدریج از ارتفاع آن‌کاسته شده در خاور شهر قصر شیرین با زمین یکسان میگردد بلند ترین قله آن در شمال زیارتگاه امام‌حسن بارتفاع ۱۱۴۴ متر است .
هـ - رشته کوههای باختری از حدود آبادی بابا اسکندر و قراویز رشته‌کوهستانی شروع شده بطرف شمال باختر امتداد می یابد و در حدود تنگ حمام و بابا هادی بوسیله رودخانه قوره‌تو قطع‌شده سپس در جهت‌شمال ادامه یافته به کوه آهنگران نامیده میشود در حدود بشیگان‌از این بخش خارج میگردد قسمت بین قراویز وتنگ حمام بنام کوه سه‌سر نامیده شده‌وارتفاع آن ۸۰۹متراست.
برای اینکه ارتفاع قلل نسبت بمرکز بخش معلوم شود ارتفاع سرپل ذهاب را که ۵۳۴ متراست باید در نظر گرفت - ارتفاع قله آهنگران ۸۲۸ متر میباشد .
رودخانه - مهمترین رودخانه‌های بخش‌عبارت است از :
۱ - رودخانه‌الوند - نام حقیقی این رودخانه حلوان وفعلانیزدربین محلی‌ها حلوان نامیده میشود ولی بغلط بین ادارات و اسناد الوند مشهورشده و نوشته میشود .
سرچشمه این رودخانه ازکوه سیاهانه واقع درجنوب دهستان ریژاب میباشدکه پس‌ازگذشتن از آبادیهای ریژاب - پراث وارد دهستان بشیوه شده وازوسط مرکز بخش‌گذشته درجهت باختر جاری و وارد بخش مرکزی شهرستان قصرشیرین میگردد .
در این بخش‌قسمتی از آبادیهای دهستان بشیوه و بوسیله نهرمعروف ولاش قراء دهستان ذهاب مشروب میشوند همیشه دارای آب و آب آن نیز شیرین میباشد .
۲ - رودخانه‌پاطاق - این رودخانه از شمال خاوری دهستان پاطاق سرچشمه گرفته پس از مشروب نمودن قراء پاطاق وقسمتی ازقراء بشیوه در شمال آبادی میان‌کل وارد رودخانه‌الوندمیگردد.

۳ - رودخانه سراب قلعه شاهین - سرچشمه آن از آبادی سراب قلعه شاهین بوده پس از مشروب نمودن قراء دهستان قلعه شاهین فاضل آب در حدود جنوبی قصبه سرپل ذهاب برودخانه الوند منتهی میگردد.

۵ - رودخانه سراب گرم - سر چشمه آن آبادی سرآب گرم و آب آن بسیار ولی فقط سه آبادی زعفران پاوه و پاوناراز آن استفاده نموده در جنوب آبادی دیواره برودخانه الوندمنتهی میشود.

۶ - رودخانه قوره‌تو - سرچشمه اصلی رودخانه دو دهستان ذهاب بشرح زیراست.

۱ - سراب سینه‌صادق - ۲ فاضل‌آب‌نهرولاش ۳-رودخانه درهشیر ۴ - رودخانه دزگه — ۵ زه‌آب دره بیشگان.

فاضل‌آب‌رودخانه‌های‌بالاکه هریک‌دارای‌مختصرآبی‌است‌درتنگ‌حمام یکی‌شده بنام رودخانه قوره‌تووارد‌بخش‌مرکزی‌میگردد.

مسیر این رودخانه از تنگ حمام به بعد مرزکشور ایران با کشور کشور عراق‌میباشد.

سازمان اداری - بخش سرپل ذهاب تابع شهرستان قصر شیرین‌از چهار دهستان بشرح زیر تشکیل شده‌است.

۱	-دهستان‌بشیوه	۱۳آبادی	۱۸۵۰نفر
۲ -	» پاطاق	۱۲ »	۱۷۰۰ »
۳ -	» ذهاب	۳۹ »	۵۰۰۰ »
٤ -	» قلعه‌شاهین	۲٦ »	۲۵۵۰ »

مرکز بخش قصبه سرپل ذهاب دارای دوهزار جمعیت است.

بنابرآمار فوق این بخش ازچهار دهستان ۱ قصبه ۹۰ آبادی تشکیل شده جمعیت آن ۱۳۱۰۰ نفراست.

شرح سایر اطلاعات جغرافیائی قراء ودهستان در جای خود داده شده‌است.

سر پل ذهاب - قصبه مرکز بخش سرپل ذهاب از شهرستان قصرشیرین.

در۳۰کیلومتری خاور قصر شیرین و ۱٤۷ کرمانشاه - سرسه‌راهی قصر شورین- گیلان غرب - شاه آباد واقع مختصات جغرافیائی آن بشرح زیراست.

طول٤۵ درجه۲۵ دقیقه ۳۰ ثانیه - عرض ۳۳درجه۲۷ دقیقه .ارتفاع از سطح اقیانوس ۵۳٤متراست.

رودخانه ها ودکاکین قصبه در طول شوسه واقع شد رودخانه الوند از وسط قصبه میگذرد شغل اکثرسکنه قصبه کسب وعده‌ای زراعت از ادارات دولتی بخشداری شهرداری - دارائی - پست تلگراف تلفن بنگاه کشاورزی - شعبه‌بهداری - دسته ژاندارمری -اداره غله ونان - آمار وثبت‌احوال-یك باب دبستان‌ویك‌مسجد دارد. دکاکین قصبه درحدود۲۵۰ باب جمعیت قصبه نزدیك ۲ هزار نفرمذهب‌آنان مسلمان شیعه. اهل‌حق وسنی‌است درحدود ٤۰ خانوار کلیمی نیز دراین قصبه ساکن هستند زمستان بواسطه مراجعت ایلات از ییلاق بسکنه قصبه افزوده شده ووضع اقتصادی آن نیز بهترمشیود.

هوای قصبه بواسطه آبهای راکد اطراف وبرنج کاری ناسالم و مالاریائی‌است.

محصول عمده غلات‌برنج پنبه صیفی ومختصرمیوه‌جات‌وقلمستان‌است.

راه شوسه‌گیلان درخاور پل از شوسه اسفالته کرمانشاه منشعب شده وخاکی است.

در عصر باستانی سرپل‌ذهاب‌یکی از پایگاههای مهم نظامی‌کشور ایران در ناحیه غرب بوده قلعه واستحکامات مهمی داشته است ولی درنتیجه جنگهای بسیار مخصوصاً حمله اعراب وشکست‌ایرانیان آن استحکامات وقلاع باخاك یکسان شده امروزه در هرگوشه‌اطراف قصبهٔ آثاری از پایه‌ها وآجر وساروج آن بنظرمیرسد.

در نزدیکی سرپل ذهاب در سینه‌کوه تصویر های برجسته و چند سطر خط پهلوی ومیخی وجوداردکه اخیراً بوسیله باستان شناسان کپیه‌ای از آن برداشته شده است.

سرپله-sar-pole — ده‌از بخش آبدانان‌شهرستان ایلام.

۲۱ ك جنوب خاوری آبدانان - ۳ ك جنوب راه مالرو آبدانان به ایلام.

کوهستانی -گرمسیر - سکنه۱۰۳ - شیعه -اری.

آب از چشمه‌سار — محصول غلات لبنیات پشم تریاك - شغل‌زراعت. و گله‌داری.

سرپنبه‌دول -sar-panbe-dul-ده ازدهستان‌گاورود بخش. کامیاران شهرستان سنندج.

٤۸ك شمال‌خاوری‌کامیاران بین امیر عمران ومحمودگزگ.

کوهستانی - سردسیر -سکنه ۱۰۸ - سنی-کردی.

آب از چشمه - محصول غلات لبنیات توتون - شغل زراعت‌گله‌داری راه‌مالرو.

سرپوزل-sar-puzel- ده‌ازدهستان‌ماهیدشت بالا بخش‌مرکزی شهرستان‌کرمانشاهان.

۲۵ك‌جنوب‌کرمانشاه -۳ك‌جنوب سرونو.

دشت - سردسیر - سکنه ۱۱۰ - شیعه -کردی فارسی.

آب از رودخانه مرك - محصول غلات حبوبات صیفی چغندر قند تریاك لبنیات — شغل زراعت گله داری - پاسگاه ژاندارمری دارد راه مالرو - تابستان برباطوکرمانشاه راه فرعی‌دارد.

سرپهن — **sar-pahn** — ده‌کوچکی است از دهستان باباخانی بخش ثلاث شهرستان‌کرمانشاهان.

۸ك‌باختر ده شیخ - سکنه٤۰ نفر.

سر پیر - **sar-pir** - ده از دهستان اورامان بخش رزاب. شهرستان سنندج.

۲۱ك باختررزاب- نزدیك شهر اورامان.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۳۵ - سنی- کردی .
آب ازچشمه-محصول زرت گردو مختصر گندم جو لبنیات- شغل زراعت گله داری - کرباس بافی شال گیوه دوزی - راه مالرو صعب العبور .

سرتپه- sar-tappe -ده ازدهستان باوندپور بخش مرکزی شهرستان شاه آباد .
۳۳ک شمال خاوری شاه آباد - ۱ک سنگتراش .
دشت - سردسیر - سکنه ۵۹ - شیعه- کردی فارسی .
آب از نهر کاشنبه - غلات چغندر قند حبوبات لبنیات - شغل زراعت مختصر گله داری - راه فرعی بشوسه دارد .

سرتخت - sar-taxt - ده از دهستان بیلوار بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۸ک خاور دیرگران - کنار راه مالرو به دینور .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۷۸۵ - شیعه - کردی فارسی .
آب از چشمه های متعدد - غلات حبوبات توتون لبنیات انگور مختصر میوه جات انگور آن در شهرستان کرمانشاه بخوبی معروف- سکنه آن علاقه واطلاعات زیادی به نگاهداری وعمل آوردن درخت رز داوند صنایع دستی زنان قالیچه گلیم جاجیم بافی است .
در ارتفاع ۱۹۵۰ متر واقع یکی از قراء ییلاقی و سردسیر دهستان بیلوار محسوب درو گندم آن در اواسط مرداد ماه صورت میگیرد راه آن مالرو است .
تپه ای از بقایای ابنیه قدیم دارد .

سرتختگاه- sar - taxt-gâh- ده از بخش گوران شهرستان شاه آباد ۱۷ک شمال گهواره - ۱ک تختگاه حسین سلطان .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۷۵ - مسلمان - کردی فارسی.
آب ازچشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات صیفی توتون - شغل زراعت گله داری - راه فرعی تفنگچی به سنجابی از کنار آبادی میگذرد از تیره دانیلی هستند .

سرتزین- sar-tazin- ده کوچکی است ازدهستان نمشیر بخش بانه شهرستان سقز .
۲۴ک شمال باختری بانه - ۳ک جنوب باختری شوسه بانه به سردشت.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۰ نفر .

سرتکالتو- sar-takaltu — ده ازدهستان سرشیو بخش مرکزی شهرستان سقز.
۱۶ک جنوب سقز ۳ک ورنانی.
کوهستانی -سردسیر - سکنه ۵۰۰ - سنی -کردی.
آب ازچشمه ورودخانه- محصول غلات لبنیات توتون مختصر میوه جات شغل زراعت وگله داری - راه مالرو.

سرتنگ - sar-tang — ده از دهستان ایوان بخش گیلان شهرستان شاه آباد .
۲۰ک شمال باختر جوی زر - ۶ک باختر شوسه شاه آباد وایلام.
کوهستانی - گرمسیر- سکنه ۱۰۰۰ -شیعه -کردی فارسی.
آب ازرودخانه کنگیر - محصول غلات برنج حبوبات توتون لبنیات - شغل زراعت وگله داری - چادرنشین زمستان به گرمسیر غربی ایوان وحدود سومار میروند

سرتنگ- ده ازدهستان زنگوان بخش شیروان چرداول شهرستان ایلام
۱۵ک جنوب چرداول -کنارراه اتومبیل رو زنگوان.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۷۵۰ - شیعه -کردی .
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات حبوبات تریاک - شغل زراعت وگله داری .

سرتنگ بان پرور- sar-tang-bân-parvar -ده ازدهستان دوستان بخش بدره شهرستان ایلام .
۹۵ک خاور ایلام -کنارراه مالرو صیمره.
کوهستانی - گرمسیر - سکنه ۵۱۰ - شیعه-کردی .
آب ازچشمه بهرام خانی - محصول غلات لبنیات حبوبات تریاک-شغل زراعت وگله داری .

سرتنگ بیجار - sar-tang-bijâr -ده از بخش چوار شهرستان ایلام .
۴۳ک باختر چوار - ۵۴ک باختر راه شوسه ایلام به شاه آباد.
کوهستانی- سردسیر - سکنه ۸۰۰ - شیعه -کردی.
آب ازرودخانه - محصول غلات - شغل زراعت وگله داری - صنایع دستی قالی بافی - راه مالرو.

سرتنگ تلخ آب- sar-tang-talx-âb — ده از بخش چوار شهرستان ایلام
۳۷ک باختری چوار - ۳۶ک باختر راه شوسه ایلام به شاه آباد.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۷۰ - شیعه - کردی.
آب ازچشمه -محصول غلات - شغل زراعت وگله داری - صنایع دستی قالی بافی- راه مالرو.

سرتنگ حمام - sar-tang-hammâm — ده ازدهستان ارکواز بخش چوار شهرستان ایلام .
۳ک باختر چوار - ۳ک باختر راه شوسه ایلام به شاه آباد.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۲۰ - شیعه -کردی وفارسی .
آب ازچشمه - محصول غلات - شغل زراعت وگله داری صنایع قالی بافی - راه مالرو.

سرتیپ آباد - sartip-âbâd — ده ازدهستان اسفندآباد بخش قروه شهرستان سنندج.
۷ک جنوب قروه ۲ک خاور رویهیج.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۳۵ - سنی -کردی .
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت وگله داری -صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی - راه مالرو.

سرتیپ آباد — ده از دهستان میان دربند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .

۴۴ک شمال باختر کرمانشاه - ۳ک باختر شوسه سنندج.
دشت - سردسیر - سکنه ۱۷۰ - مسمان - کردی فارسی.
آب از رودخانه راز آور - غلات حبوبات چغندر قند تریاک توتون میوه جات قلمستان صیفی - شغل زراعت - از طریق بگتاش آباد اتومبیل میتوان برد.

سرجامه‌شوران - sar-jâme-curân - ده از دهستان درود فرامان بخش مرکزی شهرستان کرمانشاه نزدیکی جامه شوران فعلا مخروبه است.

سرجمال - sar-jamâl - ده کوچکی است از دهستان سورسور بخش کامیاران شهرستان سنندج.
۴۷ک شمال خاور کامیاران ۵ک شمال باخرم - سکنه ۳۵ نفر.

سرجوب - sar-jub - ده مرکز دهستان عثمانوند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۴۰ک جنوب خاوری کرمانشاه.
جلگه - سردسیر - سکنه ۴۲۰ - شیعه - لری کردی و فارسی.
آب از رودخانه علی بایوند - محصول غلات لبنیات تریاک حبوبات مختصر میوه‌جات - شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو - تابستان از گردنه قادرمرز ماهیدشت اتومبیل میتوان برد. چند سال قبل ۱۰ خانوار آسوری از شاه آباد به این آبادی کوچانده شده‌اند.
دو یک کیلومتری سرجوب در تنگ رستم سنگ بزرگی بین راه است که اطاقی در آن حجاری شده وبسنگ رستم مشهور است.

سرجوب - ده از دهستان جلالوند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۲۵ک جنوب کرمانشاه - ۴ک چنار.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۰۰ - شیعه - لری کردی فارسی.
آب از رودخانه تنگ رستم مشهور بجزمان - غلات لبنیات تریاک ذرت شغل زراعت گله‌داری تهیه هیزم ذغال - راه مالرو. در دو محل نزدیک بهم واقع به سرجوب علیا وسفلی مشهوراند.

سرچشمه - sar-çacme - ده از دهستان زنگوان بخش شیروان چرداول شهرستان ایلام.
۱۰ک جنوب چرداول - کنار راه اتومبیل رو زنگوان.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۴۰۰ - شیعه - کردی.
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات تریاک حبوبات - شغل زراعت وگله‌داری.

سرچشمه - بنام قدیم آن باش بلاغ مراجعه شود.

سرچقا - sar-çeqâ - ده از دهستان کمازان شهرستان ملایر.
۴۸ک جنوب شهر ملایر - ۳۶ک جنوب راه شوسه ملایر به اراک.
کوهستانی - سردسیر مالاریائی - سکنه ۳۲۳ - شیعه - فارسی.
آب از چشمه - محصول غلات دیمی و آب - شغل زراعت - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو.

سرچقا - ده از دهستان حومه بخش کرند شهرستان شاه آباد.
۶ک جنوب کرند - ۲/۵ک گاودانه خور.
دشت - سرد سیر - سکنه ۲۳۰ مسلمان - کردی فارسی.
آب از چشمه و رودخانه کرند - غلات چغندر قند صیفی لبنیات - شغل زراعت گله داری - تابستان اتومبیل میتوان برد.

سرچم - sar-çam - ده از دهستان ماهیدشت بالا بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۲۴ک جنوب باختری کرمانشاه - ۶ک جنوب قیماس.
دامنه - سردسیر - سکنه ۷۵ - شیعه - کردی فارسی.
آب از چشمه - غلات دیم لبنیات - شغل زراعت گله داری - راه مالرو.

سرچم - ده از دهستان میاندربند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۶۸ک شمال باختری کرمانشاه - ۲ک باختر شوسه سنندج.
دشت - سردسیر - سکنه ۵۰ نفر.

سرچم - ده کوچکی است از دهستان بیلوار بخش کامیاران شهرستان سنندج.
۶ک جنوب باختری کامیاران - سکنه ۵۰ نفر.

سرچم ده هارون - sar-çam-deh-hârun - ده از دهستان چوار شهرستان ایلام.
۴۰ک شمال باختری چوار - ۳۰ک شمال باختر راه شوسه ایلام به شاه آباد.
کوهستانی - سرد سیر - سکنه ۱۱۰ - شیعه - کردی.
آب از چشمه - محصول غلات - شغل زراعت گله داری - صنایع دستی قالی بافی - راه مالرو.

سرچم لو - sar-çamlu - ده از بخش چوار شهرستان ایلام.
۳۶ک شمال باختری چوار - ۳۶ک باختر شوسه ایلام به شاه آباد.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۲۰ - شیعه - کردی.
آب از چشمه - محصول غلات - شغل زراعت وگله داری - صنایع دستی قالی بافی - راه مالرو.

سرچی - sarçi - ده از دهستان ژاوه‌رود بخش کامیاران شهرستان سنندج.
۳۶ک شمال باختر کامیاران - ۲ک خاور طای.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۶۲۰ - سنی - کردی.
آب از چشمه - محصول میوجات لبنیات مختصر - شغل باغبانی گله‌داری راه مالرو - دبستان دارد.

سرخ آب - sorx-âb - ده از دهستان مهربان بخش کبودراهنگ شهرستان همدان.
۸۳ک شمال باختری قصبه کبودرآهنگ - ۸ک شمال اکنلو.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۱۲ - شیعه - ترکی.

آب از قنات ـ محصول غلات دیم جزئی انگور لبنیات ـ شغل زراعت وگله داری ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه مالرو تابستان از اکنلو اتومبیل میتوان برد .

سرخ آباد - sorx-âbâd - ده از دهستان چهار بلوک بخش سیمینه رود شهرستان همدان .

۱۱ ک خاور همدان ـ ۵ ک شمال شوسه همدان بملایر .

تپه ماهور ـ سردسیر ـ سکنه ۱۰۳۴ ـ شیعه ـ ترکی و فارسی .

آب از رودخانه توری چای و قنات ـ محصول انگور غلات لبنیات قلمستان حبوبات ـ شغل زراعت گله داری ـ سنگ تراشی صنایع دستی زنان قالی بافی .

دبستان و راه فرعی بشوسه دارد . از ارتفاعات مجاور ده سنگ ساختمان استخراج و بشهر حمل میشود .

سرخ دره - sorx-dare - ده کوچکی است از دهستان جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج .

۴۹ ک جنوب خاوری پاوه ـ ۱ ک جنوب قلعه جوانرود .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۶ نفر .

سرخک - sorxak - ده از دهستان برزه چنار بخش سنجابی شهرستان کرمانشاهان .

۳۰ ک جنوب کوزران ـ ۲ ک عاشقان .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳۰۰ ـ مسلمان ـ کردی فارسی .

آب از چشمه ـ محصول غلات مختصر میوجات حبوبات دیم لبنیات توتون ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو زمستان گله داران گرمسیر حدود نفت شاه میروند .

سرخ کند - sorx-kand - ده از دهستان بالا شهرستان نهاوند .

۱۳ ک جنوب شهر نهاوند ـ ۲ ک جنوب راه شوسه نهاوند بملایر و بروجرد .

دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۲۹۰ ـ شیعه ـ کردی و فارسی .

آب از رودخانه ـ محصول غلات تریاک توتون چغندر لبنیات ـ شغل زراعت وگله داری ـ راه مالرو .

سرخ کول - sorx-kul - ده از دهستان کلاترزان بخش رزاب شهرستان سنندج .

۱۸ ک شمال خاور رزاب ـ ۱۲ ک جنوب شوسه مریوان سنندج .

کوهستانی ـ سرد سیر ـ سکنه ۲۵۰ سنی ـ کردی .

آب از رودخانه و چشمه ـ محصول غلات گردو لبنیات توتون ـ شغل زراعت گله داری و ذغال فروشی ـ راه مالرو ـ گاهی جذامی دیده شده .

سرخلج - sar-xalaj - ده از دهستان خزل شهرستان نهاوند .

۵۰ ک باختر شهر نهاوند ـ ۱۸ ک جنوب آران .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳۹۳ ـ شیعه ـ لری و فارسی .

آب از رودخانه ـ محصول غلات آبی توتون تریاک کتیرا لبنیات شغل فلاحت وگله داری ـ راه مالرو .

ایل ترکاشوند در تابستان برای تعلیف احشام باین ده می آیند .

سرخ لیجه - sorx-lije - ده از دهستان فارسینج بخش اسدآباد شهرستان همدان .

۳۸ ک جنوب باختری قصبه اسدآباد ـ ۳ ک جنوب فارسینج .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۳۶ ـ شیعه ـ کردی ـ فارسی .

آب از رودخانه ـ محصول غلات لبنیات ـ صیفی توتون عسل ـ شغل زراعت وگله داری ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه مالرو .

سرخم - sar-xom - ده از دهستان بیلوار بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .

۲۷ ک شمال خاوری دیزگران ـ ۶ ک ساملہ .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۹۵ شیعه ـ سنی ـ کردی فارسی .

آب از چشمه ـ محصول غلات حبوبات دیم لبنیات ـ شغل زراعت قالیچه جاجیم گلیم بافی ـ راه مالرو ـ تابستان از طریق سنقر ـ گل سفید اتومبیل میتوان برد .

در کوه بهلول مجاور این آبادی غاری وجود دارد میگویند داخل غار خوش و آثار حجاری دیده میشود .

سرخوند - sorxvand - ده از دهستان ۳ بخش هرسین شهرستان کرمانشاهان .

۲۵ ک جنوب باختری هرسین ـ ۳ ک گرہ بان .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۳۷ ـ شیعه ـ کردی فارسی .

آب از چشمه ـ محصول غلات حبوبات تریاک ـ شغل زراعت ـ راه مالرو

سرخه توت - sorxe-tut - ده از دهستان ژاوه رود بخش رزاب شهرستان سنندج .

۲۸ ک جنوب خاور رزاب ـ ۸ ک شمال باختر پالنگان .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳۵۰ ـ سنی ـ کردی .

آب از چشمه ها ـ محصول غلات توتون میوجات سقز لبنیات ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو .

سرخه توت ـ ده از دهستان سور سور بخش کامیاران شهرستان سنندج .

۳۰ ک شمال خاور کامیاران ـ ۵ ک خاور شوسه کرمانشاه بسنندج .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳۳۸ ـ سنی ـ کردی .

آب از چشمه ـ محصول غلات توتون لبنیات ـ شغل زراعت گله داری راه مالرو .

سرخه جوب - sorxe-jub - ده از دهستان ییلاق بخش قروه شهرستان سنندج .

۶۰ ک خاور سنندج ـ ۱۲ ک شمال خاوری دهگلان .

دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۲۲۰ ـ سنی ـ کردی .

آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت وگله داری ـ صنایع دستی قالیچه جاجیم گلیم بافی

سرخه دزج - sorxe-dezaj - ده از دهستان کلانزران بخش حومه شهرستان سنندج .
۶ک شمال سنندج - ۳ک شمال شوسه سنندج بمریوان .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳٤٠ - سنی - کردی فارسی .
آب از چشمه - محصول صیفی میوجات غلات - شغل زراعت - راه از طریق شوسه سنندج بمریوان اتومبیل میتوان برد .

سرخه ده - sorxe-deh - ده از دهستان باباجانی بخش ثلاث شهرستان کرمانشاهان .
٤ک خاور ده شیخ
کوهستانی - گرمسیر - سکنه ۳٠٠ - سنی - کردی .
آب از چشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات مختصر میوجات شغل زراعت گله داری - راه مالرو - ساکنین از طایفه باباجانی هستند

سرخه ده - ده از دهستان ۳ بخش هرسین شهرستان کرمانشاهان
۲٠ک جنوب باختر هرسین - ۱ک خاور رودخانه گاوماسیاب
دامنه - سردمعتدل - سکنه ۵۵ - شیعه - کردی فارسی .

سرخه دیزه - sorxe-dize - ده از دهستان حومه بخش کرند شهرستان شاه آباد .
۲۳ک شمال باختری کرند - کنار شوسه کرند به قصرشیرین .
کوهستانی - سردمعتدل - سکنه ۳٠٠ - مسلمان - کردی فارسی .
آب از چشمه و زه آب رودخانه محلی - محصول غلات دیم لبنیات - قهوه خانه ای سرراه شوسه و پاسگاه ژاندارمری دارد .

سرخه لیجه - sorxe-lije - ده کوچکیست از دهستان پائین شهرستان نهاوند .
۱٠ک جنوب باختری شهر نهاوند - سکنه ٤ نفر .

سرخه لیزه - sorxe-lize - ده از دهستان حومه بخش مرکزی شهرستان کرمانشاه .
۹ک شمال کرمانشاه - جنوب شوسه کرمانشاه به سنندج .
دامنه - سردسیر - سکنه ۱۵٠ - شیعه - کردی فارسی .
آب از سراب طاق بستان - محصول غلات حبوبات چغندرقند مختصر میوجات - شغل زراعت گله داری
باین ده سرخه لیژه نیز میگویند .

سرخه مهری - sorxe-mehri - ده از دهستان چمچمال بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان .
۱۲ک باختر صحنه - ۳ک جنوب شوسه کرمانشاه بهمدان .
دشت - سرد معتدل - سکنه ۱٠۵ - شیعه - کردی فارسی .
آب از رودخانه گاماسیاب - محصول غلات تریاک حبوبات قلمستات توتون شغل زراعت - تابستان اتومبیل از طریق فراش میتوان برد .

سرخه میری - sorxe-miri - ده از دهستان گیلان بخش گیلان شهرستان شاه آباد .
۱ک جنوب خاوری گیلان - ۱ک شوسه گیلان شاه آباد .
دشت - گرمسیر مالاریائی - سکنه ۱۶٠ - شیعه - کردی فارسی .
آب از سراب گیلان - محصول غلات برنج حبوبات پنبه صیفی توتون تریاک لبنیات - شغل زراعت گله داری از طایفه کلهر هستند .

سرد آب - sardâb - ده کوچکیست از دهستان پشت آربابا بخش بانه شهرستان سقز .
۲٤ک جنوب باختری بانه - ۳ک مرز عراق سکنه ۵ نفر

سردار - sardâr - ده از دهستان ماهیدشت بالا بخش مرکزی شهرستان کرمانشاه .
۱۸ ک جنوب کرمانشاه - ۳ک باختر سرونو
دامنه - سردسیر - سکنه ۲۸٠ - شیعه کردی .
آب از چشمه محصول غلات دیم لبنیات - شغل زراعت گله داری عده از طایفه شبانکار در این محل ساکن زمستان به گرمسیر میروند .
راه مالرو - تابستان از طریق کانی کبود اتومبیل میتوان برد .

سردار آباد - sardâr-âbâd - ده از دهستان حاجیلو بخش کبودر آهنگ شهرستان همدان .
۹ ک شمال باختری قصبه کبودر آهنگ - ۳ک باختر راه اتومبیل رو کبودر آهنگ به مهربان .
جلگه - سردسیر - سکنه ۶۱۵ - شیعه - ترکی .
آب از قنات - محصول غلات انگور لبنیات صیفی - شغل زراعت و گله داری صنایع دستی زنان قالی بافی - راه در تابستان اتومبیل رو .

سردار آباد - ده از دهستان چمچمال بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان
۱۵ ک باختر صحنه - ۲ک شمال شوسه کرمانشاه بهمدان .
دشت - سرد معتدل - سکنه ۹۵ - شیعه - کردی فارسی .
آب از رودخانه گاماسیاب - محصول غلات برنج توتون چغندر قند تریاک حبوبات - شغل زراعت - راه فرعی .

سردرود - sard-rud - نام یکی از دهستانهای بخش رزن شهرستان همدان . این دهستان درشمال بخش واقع حدود و مشخصات آن بشرح زیر است .
حدود از طرف شمال بدهستان بزینه رود بخش قیدار شهرستان زنجان از طرف خاور بدهستان خرقان غربی بخش آوج شهرستان قزوین - از جنوب خاور دهستان درجزین بخش رزن - از جنوب بدهستان حاجیلو بخش کبودر آهنگ - از باختر بدهستان مهربان بخش کبودر آهنگ .
وضع کلی طبیعی - قسمت مرکزی دهستان دشت مرتفعی که بیش از ۱۸۵٠ متر از سطح اقیانوس ارتفاع دارد - کوههای خرقان غربی درشمال - کوه بقاتی درشمال باختر و کوه قرخ قویرق درجنوب خاور دهستان واقع شده - ارتفاع بلندترین قله کوه خرقان درشمال آبادی جربانلو این دهستان ۲۶۸۷ متر - ارتفاع بلندترین قله کوه بقاتی ۲۸٠۶ متر و بلندترین قله کوه قرخ قویرق ۳٤٠٠ متر از سطح دریا مرتفع تر است .
رودخانه دمق معروف به سرد رود از ارتفاعات شمالی دهستان سرچشمه میگیرد و بدهستان حاجیلو منتهی میگردد .
آب هوای دهستان سردسیر سالم - آب قراء آن از قنوات و زه آب رودخانه

تامین‌میشود - محصول عمده غلات حبوبات لبنیات است - راه شوسه ندارد ولی بواسطه مسطح بودن اراضی‌از قصبه وزن‌وکبودراهنگ در فصل‌غیر بارانی اتومبیل‌رفت آمدمی نماید .

مرکزدهستان قصبه‌دمق است که‌دارای ۳۲۰۰ نفرسکنه‌است

دهستان‌سردرود از ٤٥ آبادی بزرگ‌وکوچك تشکیل‌شده سکنه آن‌در حدود ۳۰ هزار نفر قراء مهم دهستان‌ازحیث کثرت‌سکنه عبارت‌است‌از بابانظر-گاوسوار- قایش‌چورمق-چایان-وفس-سلطان‌آباد-غینرجه قادرخلج .

زبان مادری ساکنین‌دهستان ترکی‌ومذهب‌مسلمان شیعه اثنی‌عشری‌است

سردره -- sar-dare - ده‌ازدهستان چهاربلوك بخش سیمینه‌رود شهرستان همدان .

٢٤ك جنوب خاوری همدان - ٩ك جنوب شوسه همدان به‌ملایر .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ٤٢٤ - شیعه -ترکی فارسی .

آب‌ازچشمه -محصول غلات لبنیات -شغل‌زراعت‌گله‌داری -صنایع‌دستی زنان قالیبافی -راه‌مالرو .

سردره - ده‌ازدهستان سرشیو بخش‌مرکزی شهرستان سقز .

٣٣ك جنوب خاوری سقز - ٣ك جنوب‌خاور رنگریژان.

کوهستانی -سردسیر- سکنه ٢٤٠ -سنی -کردی .

آب‌ازچشمه ورودخانه - محصول غلات لبنیات حبوبات توتون - شغل زراعت وگله‌داری -راه‌مالرو - دبستان دارد .

سردره- ده‌ازدهستان کلیائی بخش‌سنقر کلیائی‌شهرستان کرمانشاهان

٢٠ك جنوب باختری سنقر - ١٣ك باختر شوسه سنقر کرمانشاه .

دامنه - سردسیر - سکنه ١٢٠ - شیعه -کردی‌فارسی .

آب‌ازچشمه -محصول‌غلات حبوبات تریاك توتون -شغل‌زراعت- قالیچه جاجیم پلاس‌بافی -راه‌مالرو .

سردره - ده‌کوچکی است ازدهستان خزل شهرستان نهاوند .

٣٠ك شمال باختری شهرنهاوند - ٤ك علیای‌گیوکی - سکنه ٤ نفر

سردره‌قبادی -sar-dare-qobâdi- ده‌ازدهستان‌فعله‌گری بخش‌سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان .

٣٠ك شمال‌سنقر - ٨ك بشیرآباد .

کوهستانی - سردسیر- سکنه ١١٥ -شیعه-کردی‌فارسی.

آب‌ازچشمه‌سار -محصول غلات حبوبات تریاك توتون قلمستان -شغل زراعت-قالیچه جاجیم پلاس‌بافی -راه‌مالرو .

سردشتله -sar-dactele- ده‌ازدهستان‌دروفرامان بخش‌مرکزی شهرستان کرمانشاهان .

٢٧ك جنوب خاوری‌کرمانشاه - ٢ك جنوب دشتله .

کوهستانی -سردسیر -سکنه٧٨ -شیعه -کردی وفارسی .

آب‌ازچشمه -محصول‌غلات حبوبات لبنیات -شغل زراعت وگله‌داری- وراه‌مالرو .

سردم -- sar-dom -- ده‌ازبخش روانسرشهرستان سنندج .

٢ك خاور روانسر - ٢ك خاور راه‌اتومبیل‌رو روانسر به‌کرمانشاه .

دامنه - سردسیر - سکنه ٢٠٠ - سنی -کردی .

آب‌ازچشمه -محصول غلات دیم لبنیات -شغل زراعت وگله‌داری -راه مالرو - اتومبیل میتوان برد .

سردوران- sar-durân -- ده‌ازدهستان‌پائین شهرستان نهاوند

١٠ك باختر شهرنهاوند -کنار رودخانه تازه‌ناب .

دشت - سردسیر -سکنه ٢٨٠ -شیعه -لری فارسی .

آب‌ازرودخانه -محصول‌غلات‌لبنیات توتون‌تریاك‌حبوبات -شغل‌زراعت وگله‌داری -راه‌مالرو - باین ده‌سردونان نیزمیگویند .

سردوش -- sar-duc -- ده‌ازدهستان‌ویسه‌بخش‌مریوان‌شهرستان سنندج .

١٢ك باختر دژشاهپور - ٤ك باختر کانی‌سانان .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ٢٥٠ - سنی -کردی .

آب‌ازچشمه‌وقنات -محصول غلات حبوبات لبنیات توتون -شغل‌زراعت گله‌داری -راه‌مالرو .

سردوکانه-sar-dokâne- ده‌ازدهستان‌دروفرامان‌بخش‌مرکزی شهرستان‌کرمانشاهان .

٢٩ك جنوب خاوری‌کرمانشاه -١ك‌بلین.

کوهستانی -سردسیر- سکنه ٩٦ -شیعه -کردی فارسی .

آب ازچشمه -محصول غلات حبوبات لبنیات -شغل زراعت‌گله‌داری- راه‌مالرو .

سردهلق -sar-dehlaq- ده‌ازدهستان خدابنده‌لو بخش صحنه شهرستان‌کرمانشاهان .

٨ك شمال صحنه -کنار راه‌مالرو صحنه به‌سنقر .

کوهستانی - سردسیر - سکنه١٤٧ - شیعه - کردی فارسی .

آب‌ازرودخانه محلی‌وچشمه -محصول غلات‌آبی دیمی‌قلمستان‌حبوبات میوجات -شغل‌زراعت -راه‌مالرو .

سررود -- sar-rud -- ده از دهستان جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج .

٤٤ك جنوب خاور پاوه - ٢ك جنوب راه‌اتومبیل‌رو کرمانشاه‌به‌پاوه

کوهستانی - سردسیر - سکنه ١٩٨ - سنی - کردی و فارسی.

آب‌ازچشمه -محصول غلات توتون لبنیات - شغل زراعت‌گله‌داری- راه‌مالرو .

سرریز -- sar-riz -- ده‌ازدهستان‌ژاوه رود بخش‌رزاب‌شهرستان سنندج .

٤٠ك جنوب خاور رزاب - ٩ك شمال‌خاور پالنگان .

کوهستانی - سردسیر -سکنه ٢٣٢ -سنی-کردی.

آب‌ازچشمه -محصول غلات لبنیات میوجات پنبه سقز -شغل زراعت‌و گله‌داری -راه‌مالرو .

سرزامله -sar-zâmele- ده‌ازدهستان بیلوار بخش‌مرکزی شهرستان کرمانشاهان .

۱۶ک جنوب خاوری مرزبانی - ۱ک‌زامله.

کوهستانی -سردسیر -سکنه ۱۱۵ -شیعه -کردی فارسی .

آب‌ازچشمه -محصول غلات حبوبات صیفی لبنیات -شغل‌زراعت-گلیم جاجیم بافی -راه‌مالرو .

سرزل - sar-zel — نام محلی است درپشت تنگ‌ذهاب که‌طایفه الیاس‌کوران زمستان درآن محل زراعت ومرتع چری‌نمود وتابستان حدود مزرعه میرحصار پشت تنگ میروند درحدود ۵۰۰ نفرهستند .

سرسگاز - sar-segâz — ده از دهستان قلعه‌کری بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان .

۲۱ک خاورسنقر - ٤ک شمال راه عمومی سنقر اسدآباد .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۷۵ - شیعه-کردی فارسی .

آب از قنات وچشمه - محصول غلات حبوبات میوه‌جات تریاك پنبه - شغل زراعت - صنایع دستی زنان قالیچه پلاس جاجیم بافی - راه فرعی - دبستان دارد .

سرسونج - sar-sovenj - ده از دهستان سبدلو بخش بانه شهرستان سقز .

۱۵ک شمال خاوری بانه - ۲ک خاورشوسه سقزبه‌بانه .

کوهستانی - سردسیر- سکنه ۸۵ - سنی - کردی.

آب ازچشمه - محصول غلات توتون گزانگبین مازوج‌کتیرا - شغل زراعت‌گله‌داری تهیه زغال وهیزم - راه مالرو.

سرسوی - sar-suy — ده‌کوچکی است‌ازدهستان‌ژاوه‌رود بخش حومه شهرستان سنندج .

۱۸ک جنوب باختر سنندج وشمال باخترشوسه سنندج به کرمانشاه . سکنه ۳۰ نفر .

دردومحل بفاصله ۳کیلومتر واقع سرسوی بالا وپائین نامیده میشود

سرسیف - sar-seyf - ده از دهستان سرشیو بخش مرکزی شهرستان سقز .

۲۱ک جنوب سقز-٤ک‌شمال باختر قشلاق‌پل.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۸۰- سنی - کردی.

آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات‌وتوتون - شغل‌زراعت وگله‌داری راه مالرو.

سرشیلانه - sar-cilâne - ده ازدهستان بیلواربخش‌کامیاران شهرستان سنندج .

۱۸ک باخترکامیاران -٤ک جنوب‌کوره دره .

کوهستانی - سردسیر - سکنه۸۵ - سنی -کردی .

آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری - راه مالرو .

سرشیو - sar-civ - نام یکی از دهستانهای چهارگانه بخش مرکزی شهرستان سقز.

این دهستان درجنوب بخش مرکزی سقزوجنوب شهرواقع شده‌محدود است ازطرف شمال بدهستان‌گل‌تپه فیض‌الله بیگی . از طرف خاور بدهستان خور خوره . از باختر بدهستان میرده از جنوب بکشور عراق (خطالرأس ارتفاعات شمالی دره شیلر حدطبیعی بین کشور عراق وشهرستان سقزمحسوب میشود).

وضع طبیعی -منطقه‌ایست‌کوهستانی وقسمتهای جنوبی دهستان‌هرقدر بمرزایران عراق نزدیکترشویم‌پرشیب‌تر وکوهها سنگیست.

رودخانه‌جغتواز دره‌های‌متعدددهستان‌سرچشمه گرفته‌بطرف‌شمال‌جاری میگردد . هوای‌دهستان سردسیرکامل . زمستان از اول آذر شروع شده تاآخر فروردین ادامه دارد بواسطه‌کثرت برف‌گاهی راههای بین قراء مسدود میشود.

مرتفعترین قلل کوهستانی در قسمت جنوب دهستان واقعشده و خطالرأس آنها مرزایران و عراق محسوب میگردد . بلندترین قله کوههای مرزکوه کوته رش میباشدکه ۲۷٤۹ متر از سطح دریا مرتفعتراست .

درقسمت مرکزدهستان‌کوه مشهور برانان ونکه‌روزواقع‌شده ارتفاع قلل این‌دوکوه ۲٦۳۸و۲۵۰۷ متراست .

گود ترین نقطه دهستان آبادی درگاه سلیمان واقع در انتهای شمالی دهستان کنار رودخانه جغتو میباشدکه ۱۳٤۲متر از سطح دریا مرتفعتراست .

رودخانه جغتوچای یا زرینه‌رود دراین دهستان از شعب زیر تشکیل میگردد .

۱ — شعبه‌اصلی جغتوازارتفاعات آگجه‌وگوگجه وطراق‌تپه‌سرچشمه میگیرد ۲ — شعبه‌ای‌از گردنه هاکوکان ۳ — رودخانه هرمیدول ٤ — رودخانه بیان‌دره ۵ — رودخانه چم صالح.

رودخانه‌های مذکور درحدود تشلاپل یکی شده بطرف شمال جاری درحدود شمال‌آبادی درگاه سلیمان ازاین دهستان خارج وارددهستان گل‌تپه میگردد.

قراء دهستان در کنار شعبات متعدد رودخانه مذکور واقع شده وازآب آن استفاده می‌نمایند موقع طغیان بهار ودرتابستان آب‌آن بسیارکم وگاهی درسالهای خشکسالی خشك میشود.راههای‌بین‌قراء دهستان مالروتاکنون اتومبیل برده نشده‌است.

این دهستان از ٤۸ آبادی تشکیل شده سکنه آن در حدود ۱۲ هزار نفر و قراء مهم آن بشرح‌زیر است .کس‌نزان - هیجانان کانی‌کبود - سرتکلتو -گوره‌قلعه- چوشن - رنکه‌ریوان.

سرشیو - نام‌یکی ازدهستانهای مهم بخش‌مریوان شهرستان‌سنندج است . سرشیوه بزبان کردی یعنی بالا بلندیها و بهمین ترتیب است قراء دهستان درمنطقه‌کوهستانی پرشیب واقع‌شده هوای‌آن سردسیر سالم است .

حدود دهستان ازشمال بهارتفاعات جنوبی پیشرفتگی شیلر(مرزایران

و عراق) از طرف شمال خاور بدهستانهای خورخور وگلباغی ـ از خاور دهستان کلاترزان از جنوب امتداد شوسه سنندج به مریوان از باختر دهستان مرکزی .

راههای بین قراء مالرو با شیب تند و ارتفاعات آن پوشیده از اشجار جنگلی است . محصول عمده دهستان غلات لبنیات و استفاده ازمحصولات طبیعی است از ۴۰ آبادی تشکیل شده جمعیت آن درحدود ۴۵۰۰ نفر و قراء مهم آن بشرح زیراست.

گویله ـ گله ـ روشه‌ده ـ عصر آباد ـ قطوند.

سرطاویره - **sar-tâvire** - ده از بخش ثلاث شهرستان کرمانشاهان .

۶ ك شمال باختر ده شیخ ـ جنوب رودخانه گردی قاسمان.

کوهستانی ـ گرمسیر ـ سکنه ۱۰۰ ـ سنی ـ کردی.

آب از رودخانه گردی قاسمان ـ محصول غلات حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو ـ ساکنین از طایفه باباجانی هستند .

سر فیروزآباد - **sar-firuz-âbâd** - نام بلوکی است از دهستان ماهیدشت بالا بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .

این بلوک درقسمت علیای ماهیدشت واطراف سراب فیروزآباد واقع شده ازچهارده آبادی بزرگ وکوچك تشکیل میگردد . قراء مهم آن عبارتند ازفیروزآباد ـ سراب فیروزآباد ـ سامله.

مذهب اکثر سکنه این بلوك مسلمان و زبان مادری کردی لکی است.

سرقل - **sar-qal** - ده ازدهستان اسفندآباد بخش قروه شهرستان سنندج.

۱۲ ك جنوب خاور قروه ـ ۷ ك جنوب شوسه همدان به قروه .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۷۰ ـ سنی ـ کردی.

آب ازچشمه ـ محصول غلات توتون حبوبات لبنیات صیفی کاری ـ شغل زراعت گله‌داری ـ صنایع دستی قالیچه جاجیم گلیم بافی ـ راه مالرو تابستان ازراه پلوسرکان اتومبیل میتوان برد.

سرقلعه - **sar-qal'e** - نام یکی ازدهستانهای بخش ثلاث شهرستان کرمانشاه همچنین نام ده مرکزدهستان است.

این دهستان درشمال باختری سرپل ذهاب بین جیگران ـ ازگله و کشورعراق واقع شده ارتفاعات تیله‌کوه وشلواردره که خط الرأس آنها مرزایران وعراق است درباختر وارتفاعات باغ کوه وسلمانه درخاور دشت سرقلعه را محصورنموده اند (دشت سرقلعه بطول ۱۲ و عرض ۳ الی ۴ کیلومتراست) ارتفاع قله تیله‌کوه ۷۵۰ متر و قله شلوار دره ۹۴۵ متر وارتفاع کوه سلمانه ۹۰۳ متراست.

رودخانه هواسان یالباسان درشمال دهستان ازکنار آبادیهای باویسی گذشته درکشور عراق برودخانه دیاله منتهی میگردد.

هوای دهستان گرم آب ازچشمه وچاه ـ محصول عمده غلات حبوبات برنج لبنیات است.

این دهستان از ۹ آبادی تشکیل شده جمعیت دائمی آن درحدود ۱۵۰۰ نفر و قراء مهم آن بشرح زیراست :

تپه رش ـ چقته ـ باویسی ـ باویسی سرداراکرم .

زمستان درحدود ۷۰۰ خانوار ازایل ولدبیگی دراین دهستان ساکن به تعلیف احشام وزراعت اشتغال دارند.

سرقلعه ـ ده ازدهستان قراتوره بخش دیواندره شهرستان سنندج.

۱۱ ك خاور دیواندره ـ ۵ ك شمال رودخانه قزل اوزان .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۵۰ ـ سنی ـ کردی،

آب ازرودخانه وچشمه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت وگله داری ـ راه مالرو.

سرقلعه ـ ده مرکزدهستان سرقلعه ولد بیگی گرمسیری بخش ثلاث شهرستان کرمانشاهان.

۳۰ کیلومتری شمال باختری سرپل ذهاب ـ ۱۲ کیلومتری باویسی ۸ کیلومتری تیله‌کوه که هردو درکنار مرزایران وعراق واقعشده‌اند موقعیت طبیعی دشت ـ هواگرمسیر ـ سکنه ۱۰۰ نفر زمستان درحدود یکصد خانوارچادر نشین که ازییلاق مراجعت نموده‌اند دراطراف این ده ساکن میشوند ـ مذهب مسلمان سنی ـ زبان مادری کردی مختصر فارسی میدانند.

آب ازچشمه ـ محصول غلات حبوبات برنج لبنیات ـ شغل زراعت و گله‌داری ـ راه فرعی بسرپل ذهاب دارد جزدرمواقع بارانی وگل لای زیاد اتومبیل رفت وآمد مینماید.

آثار قلعه خرابه قدیمی درروی کوه مجاورآبادی دیده میشود.

سرقول - **sar-qul** - ده کوچکی است ازدهستان شوی بخش بانه شهرستان سقز.

۱۰ ك شمال بانه ـ ۲ ك شمال باختر شوی ـ سکنه ۲۵ نفر.

سرکاریز - **sar-kâriz** - دهستان گاورود بخش کامیاران شهرستان سنندج.

۵۰ ك شمال خاور کامیاران ـ ۸ ك شمال خاور کوماسین.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۹۲ ـ سنی ـ کردی.

آب ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو

سرکان - **serkân** - قصبه ازدهستان کرزانرود شهرستان تویسرکان

۷ ك شمال تویسرکان ـ ۳ ك شمال آرتیمان.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۷۵۳۸ ـ شیعه ـ فارسی.

آب ازرودخانه محلی که ازکوه الوند سرچشمه میگیرد ـ محصول غلات حبوبات انواع میوه‌جات چوب ـ شغل زراعت ـ راه مالرو

مقبره ابوالحسن سردارعرب که هنگام حمله بایران بدست سپاهیان فیروزان سردارایرانی کشته شده دراین قصبه است .

درفصل بهاروتابستان محل تعلیف احشام ایل ترکاشوند میباشد .

دارای ۱ دبستان ۱۰ مسجد ۱۰۰ باب دکان از جمله ۲۰ باب تجاری میباشد یکی از قصبات مهم وخوش آب و هوای تویسرکان بوده ومیوه جات آن بطور کالیفرنی خشک وتهیه شده بخارج حمل میشود.

سر کران - sar-kerân - ده از دهستان اورامان لهون بخش پاوه شهرستان سنندج.
۶ک جنوب پاوه - کنار راه اتومبیل‌رو پاوه به روانسر.
کوهستانی - معتدل - سکنه ۷۵ - سنی - کردی.
آب از رودخانه چشمه وقنات - محصول غلات توتون گردو میوجات لبنیات - شغل زراعت گله‌داری مکاری - راه اتومبیل‌رو.

سر کشکمیر - sar-kackamir - ده از دهستان بیلوار بخش شهرستان کرمانشاهان.
۱۳ک شمال دیزگران - ۶ک شمال کشکمیر.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۰۰ - سنی - کردی فارسی.
آب از چشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات - شغل زراعت - صنایع دستی قالیچه جاجیم گلیم بافی - راه مالرو.

سر کل - sar-kal - ده کوچکیست از دهستان بالک بخش مریوان شهرستان سنندج.
۱۶ک جنوب خاور دژشاهپور - ۸ک خاور اتومبیل‌رو مریوان به رزاب.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۶ نفر.

سر کن - sar-kan - ده ازدهستان خالصه بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۳۰ک شمال باختر کرمانشاه - کنار رودخانه قره‌سو.
دشت - سردسیر - سکنه ۸۶ - شیعه - کردی فارسی.
آب از قره‌سو - محصول غلات دیمی لبنیات - شغل زراعت - راه مالرو درفصل خشکی از راه کربلاغها اتومبیل میتوان برد.

سرله - sarlah - ده ازدهستان سردرود بخش رزن شهرستان همدان
۱۹ک شمال باختر رزن - ۲ک اتومبیل‌رو سلطان آباد بدمق.
جلگه - سردسیر - سکنه ۲۲۷ - شیعه - ترکی.
آب از رودخانه کلبود - محصول غلات انگور لبنیات - شغل زراعت و گله داری - راه اتومبیل‌رو.

سرماج - sar-mâj - ده از دهستان ۶ بخش هرسین شهرستان کرمانشاهان.
۱۲ک شمال باختر هرسین از راه گردنه خرخر - ۸ک جنوب شوسه کرمانشاه.
دامنه - سردسیر - سکنه ۳۰۸ - شیعه - کردی فارسی.
آب از چشمه وقنات - محصول غلات حبوبات تریاک چغندر قند قلمستان میوه‌جات - شغل زراعت - صنایع دستی گلیم جاجیم جوال بافی راه مالرو - ازراه فراش بزن آباد اتومبیل میتوان برد.
آثار خرابه‌های قدیمی دارد.

سرمست - sar-mast - ده از دهستان کنگاور بخش کنگاور شهرستان کرمانشاهان.
۱۱ک باختر کنگاور - شمال کوه بزاو.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۵۰ - شیعه - فارسی کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات دیم مختصر میوجات قلمستان - شغل زراعت - راه مالرو.

سرمیل - sar-mil - ده از دهستان حومه بخش کرند شهرستان شاه‌آباد.
۱۳ک شمال باختر کرند - کنار شوسه کرند به قصرشیرین.
دشت - سردسیر - سکنه ۱۹۰ - مسلمان - کردی فارسی.
آب از قنات - محصول غلات دیم لبنیات - شغل زراعت.
ارتفاع این نقطه ازسطح دریا ۱۵۴۲ متر و بلندترین نقطه راه شوسه بین شاه‌آباد و قصرشیرین است.

سرنجگه - sorenjege - ده از دهستان بیلوار بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۱۰ک جنوب خاوری مرزبانی - ۱ک جزر.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۲۵ - شیعه - کردی فارسی.
آب اززه‌آب ورودخانه حسن آباد - محصول غلات حبوبات لبنیات شغل زراعت - راه مالرو.

سرنجیانه - saranjeyâne - ده ازدهستان ییلاق بخش حومه شهرستان سنندج.
۴۲ک جنوب خاور سنندج - ۱۰ک جنوب شوسه سنندج به همدان.
جلگه - سردسیر - سکنه ۹۵۰ - سنی - کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات توتون حبوبات - شغل زراعت گله‌داری - صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی - راه مالرو.

سرنجیانه - ده ازدهستان حسن آباد بخش حومه شهرستان سنندج.
۱۶ک جنوب خاور سنندج - ۶ک خاور شوسه سنندج به کرمانشاه.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۹۰ - سنی - کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات - شغل زراعت وگله‌داری - راه مالرو.
دردو محل بفاصله ۶ کیلومتر واقع بالا وپائین معروف سکنه بالا ۱۱۵ نفر است.

سرنج مار - sarnej-mâr - ده ازدهستان بالک بخش مریوان شهرستان سنندج.
۱۳ک دژشاهپور - ۱ک خاور راه اتومبیل‌رو مریوان به زراب.
کوهستانی - سردسیر مالاریائی - سکنه ۱۵۰ - سنی - کردی.
آب ازچشمه وقنات - محصول غلات حبوبات توتون - شغل زراعت و گله‌داری - راه مالرو.

سرنی - sar-ney - ده از بخش صالح آباد شهرستان ایلام.
۱۸ک شمال باختری صالح آباد - ۱۲ک باختری شوسه ایلام - همدان.

تپه‌ماهور - گرمسیر - سکنه ۹۵ - شیعه - لری-کردی.
آب‌ازچشمه‌سار - محصول غلات ذرت لبنیات - شغل زراعت گله‌داری-
راه‌مالرو - ساکنین ازطایفه بن‌ریزی وعرب.

سروآباد -sarv-âbâd- ده‌ازدهستان اورامان بخش‌رزاب
شهرستان سنندج .
۱۰ک شمال رزاب - ۳ک خاور راه‌اتومبیل‌رو مریوان به‌رزاب .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۴۴۵ - سنی-کردی .
آب‌ازچشمه - محصول غلات توتون پنبه صیفی‌کاری مختصرمیوه‌جات-
شغل‌زراعت‌گله‌داری - راه‌مالرو - دبستان دارد .
قلعه خرابه قدیمی بنام محمودآبادکنار رودخانه دارد .

سرواله - sarvâle - ده‌ازدهستان ییلاق بخش‌حومه شهرستان
سنندج .
۳۰ک جنوب خاوری سنندج - ۱۰ک جنوب شوسه سنندج به‌همدان.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۸۵۰ - سنی-کردی .
آب‌ازچشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت وگله‌داری - صنایع
دستی زنان قالیچه وجاجیم وگلیم‌بافی - راه‌مالرو .

سرودان - sarvdân - ده از دهستان میاندربندبخش‌مرکزی
شهرستان کرمانشاهان .
۴۶ک شمال باخترکرمانشاه - ۵ک باختر شوسه سنندج .
دشت - سردسیر - سکنه ۹۰ - شیعه-کردی‌فارسی.
آب‌ازرودخانه‌رازآور - محصول غلات‌حبوبات چغندرقند تریاک‌توتون
صیفی - شغل‌زراعت - ازطریق بگتاش برنجان اتومبیل میتوان‌برد.

سرومال -sarv-mâl- ده ازدهستان ژاوه رود بخش رزاب
شهرستان سنندج .
۲۰ک جنوب خاور رزاب - ۳ک‌باختر چشمیدر.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۸۵ - سنی - کردی .
آب‌ازچشمه‌ها - محصول غلات لبنیات پنبه - شغل زراعت وگله‌داری -
راه‌مالرو .

سرونو - sarv-now - ده‌ازدهستان ماهیدشت بالابخش‌مرکزی
شهرستان کرمانشاهان .
۱۸ک جنوب کرمانشاه .
دامنه - سردسیر - سکنه ۷۹۰ - شیعه - کردی لکی فارسی .
آب‌ازقنات - محصول غلات حبوبات صیفی چغندرقند میوجات لبنیات-
شغل زراعت‌گله‌داری و تهیه ذغال - راه فرعی درتابستان بکرمانشاه
ازطریق جیران بلاغ وبه‌رباط ازطریق زلان دارد .

سرهویه - sar-huye - ده از دهستان ژاو رود بخش رزاب
شهرستان سنندج .
۳۵ک خاور رزاب - ۸ک جنوب آویهنگ .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۸۱ - سنی-کردی .
آب‌ازچشمه - محصول غلات لبنیات میوجات - شغل زراعت‌گله‌داری -
راه‌مالرو .

سریش‌آباد - seric-âbâd - قصبه‌ازدهستان‌اسفندآباد بخش
قروه شهرستان سنندج .
۹ک شمال قروه - ۹ک کنار راه‌عمومی مالرو وخط تلفن تلگراف
قروه به‌بیجار .
جلگه - سردسیر - سکنه ۳۴۰۰ - شیعه - ترکی فارسی .
آب ازچشمه وقنات - محصول غلات انگور انواع میوجات لبنیات
حبوبات - شغل زراعت وگله‌داری - دبستان دارد - صنایع دستی زنان
قالیچه جاجیم گلیم بافی - راه‌مالرو - تابستان اتومبیل میتوان‌برد

سرین‌سراب - sarin-sarâb - ده‌ازدهستان عثمانوند بخش
مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۵۵ک جنوب خاوری کرمانشاه - ۱۱ک سرچوب .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۶۴۰ - شیعه - لکی کردی فارسی .
آب ازرودخانه آهوران - محصول غلات لبنیات تریاک - شغل زراعت
گله‌داری تهیه‌ذغال وهیزم - راه‌مالرو .

سریوه - sarive - ده ازدهستان کنگاور بخش کنگاورشهرستان
کرمانشاهان .
۴ک باخترکنگاور - ۲ک شمال شوسه کنگاور به کرمانشاه .
دامنه - سردسیر - سکنه ۷۲ - شیعه - کردی فارسی .
آب ازرودخانه فش - محصول غلات آبادیمی تریاک - شغل زراعت -
راه‌مالرو .

سطر - satar - ده ازدهستان کلیائی بخش سنقر کلیائی شهرستان
کرمانشاهان .
۱۵ک باختر سنقر - ۲ک جنوب راه‌فرعی سنقرگل سفید .
دامنه - سردسیر - سکنه ۳۴۰ - شیعه - کردی فارسی .
آب از چشمه وقنات - محصول غلات حبوبات تریاک توتون انگور
قلمستان - شغل‌زراعت - قالیچه‌جاجیم پلاس بافی - دبستان - راه‌فرعی
بسنقر دارد .

سعدآباد -sa'd-âbâd- ده‌ازدهستان ویسه‌بخش‌مریوان‌شهرستان
سنندج .
۱۸ک شمال باختردژشاهپور - ۲ک‌خاورباشه.
دامنه - سردسیر - سکنه ۱۰۰ - سنی-کردی.
آب از چشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات توتون برنج - شغل
زراعت‌گله‌داری - راه‌مالرو .

سعدآباد - ده‌ازدهستان نجف‌آباد شهرستان بیجار .
۱۳ک جنوب باختری شهربیجار - ۲ک جنوب شوسه بیجار.
تپه ماهور - سردسیر - سکنه ۷۵ - شیعه - کردی.
آب‌ازچشمه - محصول‌غلات لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - صنایع
دستی زنان‌قالیچه‌گلیم‌جاجیم‌بافی - راه مالرو.
باین ده تپله میگویند .

سعدوقاص - sa'd-vaqqâs - ده‌ازدهستان پائین شهرستان نهاوند .

۱۵ك شمال باختری شهرنهاوند- کناررودخانه گاماسیاب .

دشت - سردسیر- سکنه ۷۰ -شیعه - لری فارسی .

آب ازرودخانه گاماسیاب - محصول‌غلات تریاك توتون حبوبات لبنیات شغل‌زراعت‌گله داری - راه‌مالرو- یکدبستان دارد .

درنتیجه تقاضای مالك ده ازوزارت‌کشورنام این‌ده به‌فیروزان تبدیل شده است .

سعدوند - sa'd-vand - ده‌ازدهستان۲ بخش‌هرسین شهرستان کرمانشاهان .

۱۰ك جنوب هرسین -۳ك انجیروند .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۱۰ شیعه -کردی فارسی.

آب ازچشمه - محصول‌غلات - شغل زراعت - راه مالرو.

دردومحل بفاصله ۲کیلومترواقع بسعدوند علیا وسفلی‌مشهوراست

سعیدآباد - said-âbâd - ده از دهستان ییلاق بخش حومه شهرستان سنندج .

٤۹ك خاورسنندج - ۳ك جنوب دهگان .

دشت - سردسیر- سکنه ۱۵۰ - سنی -کردی.

آب ازچشمه - محصول‌غلات - شغل‌زراعت -صنایع دستی زنان قالیچه گلیم‌جاجیم بافی - راه‌مالرو .

سعیدآباد - ده‌ازدهستان چرداول بخش‌شیروان چرداول شهرستان ایلام .

۲۰ك جنوب خاورچرداول -کناراره مالرو شیروان .

کوهستانی -گرمسیر- سکنه ۵۰ - شیعه -کردی .

آب ازرودخانه - محصول‌غلات لبنیات تریاك - شغل‌زراعت‌وگله‌داری

سفیداره - sefidâre - ده‌ازدهستان نمشیربخش بانه شهرستان سقز .

۳۰ك شمال باختری بانه -٦ك شمال خاوری شوسه بانه بسردشت .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۵۰ - سنی-کردی.

آب ازرودخانه وچشمه - محصول‌غلات لبنیات حبوبات - شغل زراعت مالرو.

سفیدبرگ - sefid-barg - ده ازدهستان جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج .

۲٤ك جنوب پاوه -۱۵ك راه اتومبیل روکرمانشاه به‌پاوه.

کوهستانی- سردسیر- سکنه ۲۳۲- سنی-کردی فارسی .

آب‌ازچشمه -محصول‌غلات توتون‌مختصرباغات- شغل‌زراعت‌وگله‌داری راه مالرو.

سفیدبن - sefid-bon - ده‌ازدهستان ژاوه‌رودبخش‌رزاب‌شهرستان سنندج .

۱۷ك خاوررزاب -۱۰ك باخترآویهنگ .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۰۸ - سنی-کردی :

آب ازچشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات- شغل زراعت وگله‌داری ذغال فروشی - راه مالرو .

سفیدچقا - sefid-çeqâ - ده‌ازدهستان‌چمچمال بخش‌صحنه‌شهرستان کرمانشاهان .

۲۵ك باخترصحنه - ۵ك خاورشوسه‌کرمانشاه به سنقر.

دشت - سرد معتدل - سکنه ۲۰۰ - شیعه -کردی فارسی .

آب ازرودخانه دینور- محصول غلات برنج حبوبات چغندرقند توتون. شغل زراعت - راه مالرو- تابستان اتومبیل میتوان برد .

مزرعه باولین‌که دارای زیارتگاهی است جزء این ده میباشد .

سفیدچقادوده - sefid-çeqâ-do-deh - ده‌ازدهستان‌خالصه بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .

۲۱ك‌شمال باختری کرمانشاه - ۵ك شمال‌سراب نیلوفر.

دشت - سردسیر - سکنه۱۷۷- شیعه - کردی فارسی .

آب از سراب‌نیلوفر - محصول‌غلات حبوبات تریاك لبنیات میوجات. شغل زراعت - قهوه‌خانه‌ای سرراه دارد - راه‌مالرو.

درفصل خشکی اتومبیل میتوان برد.

سفیدچقاسرکن - sefid-çeqâ-sar-kan - ده از دهستان خالصه بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .

۲۵ ك شمال باختری‌کرمانشاه-کنار رودخانه قره‌سو.

دشت - سردسیر - سکنه۱۱۲- شیعه -کردی فارسی .

آب ازقره‌سو - محصول غلات دیمی لبنیات - شغل زراعت-راه‌مالرو درفصل خشکی اتومبیل میتوان‌برد .

سفید خانی - sefid-xâni - ده‌از دهستان بالا شهرستان نهاوند .

۱۷ك جنوب خاوری شهرنهاوند - ۱ك کنار شوسه نهاوند بملایرو بروجرد .

دامنه - سردسیر - سکنه٤۱۰- شیعه - لری وفارسی.

آب از قنات - محصول غلات تریاك توتون کتیرا لبنیات - شغل زراعت‌وگله داری - صنایع دستی زنان قالی‌بافی .

سفید خانی - ده از دهستان دینور بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان .

۲۸ک شمال باختری صحنه - ۳ک باختر شوسه‌کرمانشاه‌به‌سنقر

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲٤۲ - شیعه - کردی‌فارسی.

آب‌ازچشمه -غلات توتون تریاک حبوبات -شغل زراعت - راه‌مالرو

سفیدخانی - ده از دهستان خزل بخش شیروان چرداول شهرستان ایلام .

۱۲ک جنوب باخترچرداول - کنار راه اتومبیل‌رو زنگوان به‌ایلام

کوهستانی - سردسیر - سکنه۱۵۰- شیعه - کردی.

آب از رودخانه - محصول‌غلات لبنیات تریاک‌حبوبات- شغل‌زراعت وگله داری.

سفیددار - sefid-dâr - ده از دهستان اورامان بخش رزاب شهرستان سنندج .
۱۴ ک شمال باختر رزاب ـ ۵ ک خاور راه اتومبیل رو مریوان به رزاب کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۷۵ ـ سنی ـ کردی .
آب از چشمه ـ محصول غلات توتون لبنیات ـ شغل زراعت گله داری راه مالرو.

سفیددول - sefid-dul - ده از دهستان میش خاص بخش بدره شهرستان ایلام
۲۷ ک جنوب خاور ایلام ـ ۷ ک شمال راه مالرو بدره به ایلام کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۰۰ ـ شیعه ـ کردی .
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات توتون تریاک ـ شغل زراعت و گله داری

سفیدزنگول - sefid-zangul - ده از دهستان کلیائی بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان .
۴۸ ک شمال سنقر ـ ۲ ک شمال قلعه جبرئیل .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۶۰ ـ شیعه ـ کردی .
آب از چشمه و قنات ـ محصول غلات حبوبات تریاک توتون قلمستان شغل زراعت ـ قالیچه جاجیم پلاس بافی ـ راه مالرو.

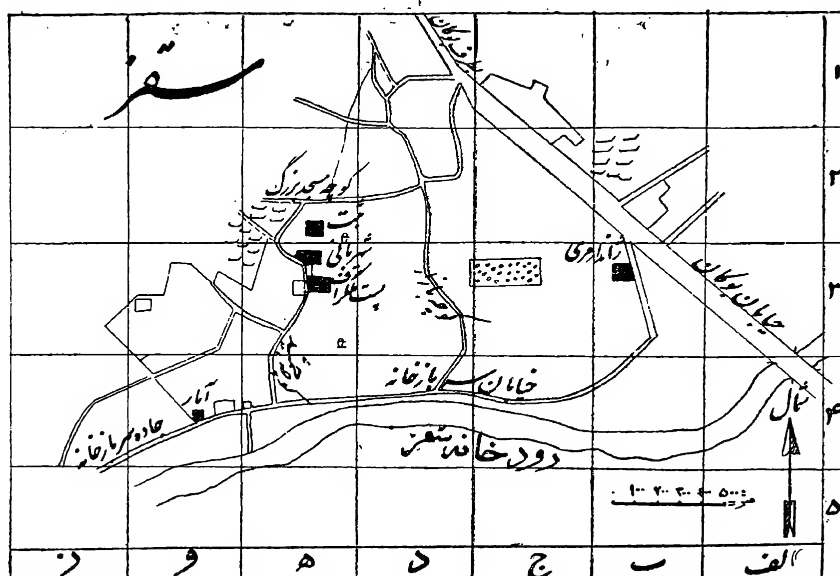
سفیدسوار - sefid-savâr - ده از دهستان جیگران (گرمسیر ولد بیگی) بخش ثلاث شهرستان کرمانشاهان.
۱۰ ک جنوب خاوری سرقلعه ـ کنار راه فرعی سرپل ذهاب به ازگله دشت ـ گرمسیر ـ سکنه ۷۵ ـ سنی ـ کردی .
آب از سراب دزکده ـ محصول غلات دیم لبنیات ـ شغل زراعت

سفیدکمره - sefid-kamare - ده کوچکی است از دهستان پهلوی دژ بخش بانه شهرستان سقز.
۱۳ ک جنوب خاوری بانه ـ سکنه ۳۵ نفر.

سقز - saqqez - شهرستان سقز یکی از شهرستانهای یازده گانه استان ۵ کشور است .
این شهرستان در شمال استان ۵ واقع شده محدود است .
از طرف شمال بشهرستانهای مهاباد و مراغه از استان ۴ آذربایجان.
از طرف باختر به بخش دیواندره از شهرستان سنندج .
از طرف جنوب بکشور عراق (ارتفاعات شمالی پیشرفتگی دره شیلر)
از طرف باختر بدهستان سردشت از شهرستان مهاباد .
شهرستان سقز طبق تقسیمات کشور از دو بخش بنام بخش مرکزی و بخش بانه تشکیل شده است .
شرح بخش بانه درجای خود داده شده و مشخصات مرکزی بشرح زیر است.
حدود ـ از طرف شمال به بخشهای تکاب و بوکان ـ از طرف باختر به بخش بانه ـ از جنوب بکشور عراق.
منطقه بخش کوهستانی ـ هوای آن سردسیر میباشد ـ رودخانه مهم جغتو یا زرینه رود که بدریاچه رضائیه منتهی میشود از ارتفاعات جنوبی این بخش سرچشمه میگیرد.
بخش مرکزی سقز از سه دهستان بنام گل تپه فیض اله بیگی ـ میرده وسرشیو تشکیل شده شرح هریک درجای خود داده شده است.
تعداد قراء وجمعیت دهستانهای بخش مرکزی بشرح زیر است

دهستان گل تپه فیض اله بیگی	۸۸	آبادی	۱۹	هزار نفر
« سرشیو	۴۸	«	۱۲	«
« میرده یاگورک	۴۶	«	۱۱	«
جمع بخش مرکزی	۱۸۲	آبادی	۴۲	هزار نفر
شهر سقز	۱	آبادی	۱۲	هزار نفر
بخش بانه	۱۵۵	«	۲۰	«

بنابر آمار فوق شهرستان سقز از ۳۳۸ آبادی تشکیل شده سکنه آن ۷۴ هزار نفر است .
در شرح دهستانهای شهرستان شرح ارتفاعات رود خانه ها و سایر اطلاعات جغرافیائی داده شده است .

سقز - شهر سقز مرکز شهرستان درسر سه‌راهی سنندج - میاندوآب و بانه واقع شده مختصات جغرافیائی آن بشرح زیراست.

طول از گرینویچ ۴۶ درجه ۱۷ دقیقه - عرض از خط استوا ۳۶ درجه ۱۴ دقیقه - ارتفاع ازسطح اقیانوس ۱۴۷۴ متر.

طول ازتهران ۵ درجه و ۲۷ دقیقه غربی بنابراین اختلاف ساعت سقز باتهران ۲۱ دقیقه و ۴۸ ثانیه‌است (طهران ساعت ۱۲ سقز ساعت ۱۱ و ۳۸ دقیقه و ۱۲ ثانیه) ۳۷۴ متر ازتهران بلندتراست .

مسافت سقز باشهرهای مجاور ونوع راه .

سقز تاسنندج ۲۰۵ کیلومتر شوسه خاکی درجه ۳ زمستان بواسطه کثرت برف در بخش دیواندره راه مسدودمیگردد .

سقز تامیاندوآب ۹۱ کیلومتر شوسه خاکی درجه ۲ .

سقز تا بانه ۶۵ کیلومتر راه‌شوسه درجه ۴ درفصل زمستان بکلی مسدود میگردد .

سقز به تبریز ازطریق میاندوآب ۲۶۰ کیلومتر.

سقز به رضائیه از طریق مهاباد ۲۷۲ واز طریق بانه و سردشت ۲۶۳ کیلومتر .

سقز به مرز ایران وعراق بخط مستقیم ۷۰ کیلومتراست.

شهر کوچك سقز درشمال رودخانه بهمین نام‌وانتهای دماغه ارتفاعات ملقرانی واقع شده و مانند سایر شهرهای کوچك و عقب افتاده کشور کوچه های آن تنگ پرشیب واکثر خانه هاازخشت‌وگل‌ساخته شده‌است .

بازار سقزکه درحدود ۶۰۰ باب دکان ومغازه دارد در طول کوچه‌ای بعرض کمتراز ۴ متروپرپیچ‌وخم وتقریباً دروسط شهروموازی‌بارودخانه واقع شده‌است .

تنها خیابان مشجرشهر درکنار رودخانه واقع شده محل هوا خوری سکنه درصبح وعصرمحسوب میگردد .

چند بنای دولتی نوساز درجنوب باختری شهرجلب توجه‌مینماید.

پل بتنی روی رودخانه سقز در شمال خاوری شهرکه راه شوسه سقز بسنندج از آن میگذرد از بنا های سال ۱۳۱۷ زیبا و بسیارمحکم است .

جمعیت شهر طبق صورت اداره آمار شهرستان بشرح‌زیراست .

ذکور ۵۱۰۲ اناث ۴۷۹۷ جمع ۹۸۹۹ نفر ولی به ارقام فوق باید عده کارمندان ادارات وپیشه‌ورانیکه شناسنامه آنها درجای دیگر صادر شده اضافه نمود لذاسکنه شهر در حدود ۱۲ هزار نفرخواهد بود .

زبان مادری ساکنین شهرکردی وعموماً بفارسی آشنا هستند مذهب مسلمان سنی شافعی و ۱۰۰ خانوار شیعه اثنی عشری‌است .

از ساکنین‌شهر درحدود ۵۰ تا ۶۰ خانوار زارع همین‌قدر مالك ۱۳۰ تا ۱۶۰ خانوار کارمند دولت بقیه‌کاسب بازاری هستند.

شهر سقز مرکز بازرگانی دهستانهای سرشیو - خورخوره- تیلکوه فیض‌اله‌بیگی - میرده محسوب میگردد ساکنین قراء دهستانهای مذکور احتیاجات خود را از این مرکز تهیه‌ومازاد محصول خودرا در این محل بفروش میرسانند .

روشنائی شهر بوسیله مولدبرق کوچك وفرسوده ای تامین‌میگردد.

شهر سقزاز هفت‌محله بنام‌میان قلعه - چنارستان - خیابان‌سرقبران سرپچه - ناوچم - کاظم خان تشکیل شده‌است . آثار قلعه خرابه بسیار قدیمی شهر درمحله میان قلعه ملاحظه میشود .

دراین شهر یك دبیرستان ۳ کلاسه - ۳ دبستان پسرانه - یك دبستان دخترانه - ۹ مسجد ۳ خانقاه - ۳ دفتراسناد رسمی ۴ دفتر ازدواج طلاق وجود دارد .

آب آشامیدنی شهر ازمنابع زیر تامین‌میشود و دراکثر خانه هاچاه آب وجود دارد که بمصرف غیرشرب میرسد.

۱- رودخانه سقز (درسالهای خشکسالی تابستان آب ندارد) ۲- از چشمه های مزرعه رجب ۳- چشمه سقز کهنه ۴- چشمه کانی باغ ۵- چشمه مسجدکوچك ۶ - قنات خان ۷- قنات شیخ ۸- زه آب رودخانه ملقرنی . آب چشمه مسجد کوچك از سایر آنها سبك تر و گواراتراست .

نکته قابل توجه این استکه اکثر منابع آب شهر در علیای شهر واقعشده باتجمع آنها دریك منبع باهزینه‌کم ممکن‌است لوله کشی شود .

از طرف‌سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی درمانگاهی دراین‌شهر دایر ومورداستفاده‌است .

بیمارستان ۲۰ تختخوابی شهر ساخته شده و قریباً مفتوح خواهد شد .

هنگ پیاده از قسمت تیپ مهاباد دراین شهر مستقر سرباز خانه آن دریك‌کیلومتری جنوب باختری شهرواقع‌است .

ادارات دولتی شهر سقزبشرح زیراست .

فرمانداری - شهربانی - شهرداری - دارائی - فرهنگ- بهداری دادگاه بخش - آمار - ثبت‌اسناد - گمرك - دخانیات - غله - پست تلگراف تلفن - راه .

شعبه‌بانك ملی دراین شهر دایر وبوسیله تلگراف با شهرهای‌مجاور ارتباط دارد .

همه روزه ازسنندج ومیاندوآب اتومبیل باین شهر آمده و مراجعت می‌نماید منتها راه سنندج در زمستان بواسطه کثرت برف مسدود میگردد .

راه درجه ۱ بین‌سقز وسنندج در دست ساختمان است چنانچه این راه تکمیل و تحویل شود شهر سقز و سنندج از حال بن بستی خارج خواهند شد.

سگاز - sagâz - ده از دهستان چمچمال بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان.
۱۸ك باختر صحنه - ۲ك شوسه کرمانشاه به همدان.
دشت - سرد معتدل - سکنه ۲۷۵ - شیعه - کردی فارسی.
آب از رودگاماسیاب - محصول غلات تریاك چغندرقند حبوبات توتون شغل زراعت - اتومبیل میتوان برد.

سگان - sagân - ده از دهستان کفرآور بخش گیلان شهرستان شاه آباد.
۲۵ك شمال خاوری گیلان - ۱۵ك جنوب خاوری قلعه شاهین
دشت - معتدل - سکنه ۳۴ - شیعه - کردی فارسی.
آب از رودخانه محلی - محصول غلات حبوبات توتون لبنیات تریاك شغل زراعت و گله‌داری - از ایل کلهر هستند.
در ۲ محل بفاصله یك کیلومتر واقع به سگان علیا وسفلی مشهورند

سگاوی - segâvi - ده از دهستان خرمرود شهرستان تویسرکان
۳۸ ك باختر تویسرکان - ۸ ك خاور شوسه کرمانشاه به همدان.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۰۰ - شیعه - فارسی.
آب از رودخانه خرم آباد - محصول غلات دیم لبنیات تریاك شغل زراعت گله‌داری - صنایع دستی قالی بافی - راه مالرو.
تابستان از طریق ولاشجرد میتوان اتومبیل برد.

سگلوند - sag-lavand - ده از دهستان هلیلان بخش مرکزی شهرستان شاه آباد.
۲۲ك جنوب خاوری هرسم - ۲ك ظاهروند.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۴۰ - شیعه - لکی کردی کمی فارسی
آب از رودخانه شاه بداغ - غلات لوبیا تریاك لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - تهیه ذغال وهیزم - راه مالرو.

سلامت آباد - salâmat-âbâd - ده از دهستان مهربان بخش کبودراهنگ شهرستان همدان.
۱۰۰ك شمال باختری قصبه کبودراهنگ - کنار شوسه همدان به بیجار.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۸۰ - شیعه - ترکی کردی.
آب از رودخانه تلوار - محصول غلات دیم آبی لبنیات قلمستان شغل زراعت و گله داری - صنایع دستی زنان قالی بافی - قهوه خانه کنار شوسه دارد.

سلامت آباد - ده از دهستان پیرتاج شهرستان بیجار.
۳۶ك جنوب خاوری بیجار - کنار شوسه بیجار همدان.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۸۰ - شیعه - کردی.
آب از رودخانه تلوار وچشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله‌داری.

سلسله - selsele - ده از دهستان اسفند آباد بخش قروه شهرستان سنندج.
۳۶ك جنوب باختر قروه - کنار راه فرعی قروه به سنقر.
جلگه - سردسیر - سکنه ۲۸۵ - سنی - کردی.
آب از چشمه و رودخانه - محصول غلات لبنیات قلمستان عسل شغل زراعت و گله داری - صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی.

سلسی - salasi - ده از دهستان سرشیو بخش مریوان شهرستان سنندج.
۶ك شمال خاور دژشاهپور - ۳ك شمال راه مریوان سنندج.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۸۰ - سنی - کردی.
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات توتون - شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو - در دومحل بفاصله دوکیلومتر واقع به سلسی بزرگ وسلسی کهنه یاسفلی معروف سکنه بزرگ ۱۸۰ نفر است.

سلطان آباد - soltân-âbâd - ده از دهستان سردرود بخش رزن شهرستان همدان.
۱۸ك شمال باختری قصبه رزن - ۹ك شمال چاور دمق.
جلگه - سردسیر - سکنه ۱۲۰۰ - شیعه - ترکی فارسی.
آب از قنات - محصول غلات انگور لبنیات حبوبات - شغل زراعت و گله داری - راه مالرو - تابستان از رزن اتومبیل میتوان برد.
دبستان دارد

سلطان آباد - ده از دهستان کنگاور شهرستان کرمانشاهان
۶ك جنوب کنگاور.
دشت - سرد معتدل - سکنه ۴۶۵ - شیعه - فارسی کردی.
آب از قنات و فاضل آب رودخانه فش وکبوتر لانه - محصول غلات دیمی آبی چغندرقند - تریاك صیفی - شغل زراعت - اتومبیل میتوان برد.

سلطان آباد - ده از دهستان چهاردولی بخش قروه شهرستان سنندج.
۲ك جنوب خاوری قروه - ۶ك باختر شوسه قروه - همدان.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۶۹ - شیعه - کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی - راه مالرو.

سلطان آباد - ده از دهستان کلیائی بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان.
۴ك باختر سنقر - ۲ك جنوب راه فرعی سنقر.
دامنه - سردسیر - سکنه ۱۵۰ - شیعه - کردی فارسی.
آب زرسراب - محصول غلات حبوبات تریاك توتون - شغل زراعت صنایع دستی قالیچه جاجیم پلاس بافی - تابستان اتومبیل میتوان برد

سلطان آباد - ده ازدهستان دینور بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان
۳۷ك شمال باختری صحنه - ۲/۵ك باختر شوسه کرمانشاه به سنقر.
دامنه - سردسیر - سکنه ۱۴۰ - شیعه - کردی فارسی.

آب از رودخانه مرتیه و شاهپور آباد ـ غلات حبوبات توتون تریاک ـ شغل زراعت. راه مالرو .

سلطان آباد انوج - soltân-âbâd-anuj - ده از دهستان سامن شهرستان ملایر .

۳۳ک جنوب باختری شهر ملایر ـ ۱۸ک باختر راه شوسه ملایر به بروجرد.
کوهستانی ـ معتدل مالاریائی ـ سکنه ۷۵۴ ـ شیعه ـ فارسی.
آب از رودخانه ـ محصول غلات صیفی پنبه ـ شغل زراعت ـ صنایع دستی زنان قالیبافی ـ راه مالرو.

سلطان آباد تنبلی - soltân-âbâd-tanbali - ده از دهستان نجف آباد شهرستان بیجار .

۲۲ک جنوب خاوری نجف آباد ـ ۳ک جنوب دیه ورقه .
تپه ماهور ـ سردسیر ـ سکنه ۲۰۶ ـ سنی ـ کردی فارسی.
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات توتون ـ شغل زراعت گله داری ـ صنایع دستی زنان قالیچه گلیم جاجیم بافی ـ راه مالرو.

سلطان آباد چطاق - soltân-âbâd-čatâq - ده از دهستان سیاه منصور شهرستان بیجار.

۳۰ک باختر حسن آباد سوگند ـ بین چطاق و شریف کندی.
جلگه ـ سردسیر ـ سکنه ۱۸۰ ـ شیعه ـ ترکی.
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات مختصر انگور ـ شغل زراعت گله داری ـ صنایع دستی زنان قالیچه و جاجیم بافی ـ راه مالرو.

سلطان آباد دره ویران - soltân-âbâd-dare-virân - ده از دهستان سیلتان شهرستان بیجار.

۳۰ک جنوب باختری حسن آباد سوگند ـ کنار راه.
جلگه ـ سردسیر ـ سکنه ۲۰۰ ـ شیعه ـ ترکی.
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله داری ـ صنایع دستی زنان قالیچه و جاجیم بافی ـ راه مالرو .

سلطان آباد عرب - soltân-âbâd-arab - ده از دهستان قمله کری بخش سنقر و کلیائی شهرستان کرمانشاهان.

۲۴ک شمال خاور سنقر ـ ۲ک چوگان.
دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۱۵۲ ـ شیعه ـ کردی فارسی .
آب از قنات ـ محصول غلات حبوبات تریاک توتون ـ شغل زراعت ـ قالیچه جاجیم پلاس بافی.

سلطان آباد قزل تپه - soltân-âbâd-qezel-tappe - ده از دهستان کرانی شهرستان بیجار.

۷ک شمال حسن آباد سوگند ـ ۳ک قیطاس.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۷۵ ـ شیعه ـ ترکی .
آب از چشمه ـ غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله داری ـ صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم بافی ـ راه مالرو .

سلطان آباد کله بوره - soltân-âbâd-kalle-bure - ده از دهستان حومه شهرستان ملایر.

۹ک خاور شهر ملایر ـ ۳ک جنوب راه اتومبیل رو محمود آباد به ملایر.
کوهستانی ـ معتدل مالاریائی ـ سکنه ۱۳۹ ـ شیعه ـ فارسی.
آب از چشمه ـ محصول غلات دیم ـ شغل زراعت ـ صنایع دستی زنان قالیبافی ـ راه مالرو .

سلطان طاهر - soltân-tâher - ده از دهستان فارسینج بخش اسدآباد شهرستان همدان.

۲۴ک جنوب باختر قصبه اسدآباد ـ ۴ک جنوب فارسینج
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳۸۴ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب از چشمه و رودخانه ـ محصول غلات لبنیات قلمستان عسل توتون ـ شغل زراعت و گله داری ـ صنایع دستی زنان قالیبافی ـ راه مالرو. در کوههای این آبادی شکار بسیار وجود دارد.

سلطانقلی - soltân-qoli - ده از دهستان آسمان آباد بخش شیروان چرداول شهرستان ایلام.

۲۶ک شمال باختر چرداول ـ کنار راه اتومبیل رو چرداول با ایلام.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۶۰۰ ـ شیعه ـ کردی .
آب از چشمه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت و گله داری در دو محل بفاصله ۱ کیلو متر بنام علیا و سفلی مشهور سکنه علیا ۳۰۰ نفر .

سلطانقلی ـ ده از دهستان بیلوار بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۵ک جنوب باختری مرزبانی ـ ۱ک شمال رودخانه راز آور.
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۱۵۵ ـ شیعه ـ کردی فارسی .
آب از رودخانه راز آور ـ غلات حبوبات دیم ـ شغل زراعت ـ در فصل خشکی از کهریز اتومبیل میتوان برد .

سلطانکوه - soltân-kuh - ده از دهستان خالصه بخش مرکزی شهرستان کرمانشاه .

۴۲ک شمال باختری کرمانشاه ـ کنار رودخانه راز آور بین کردستان و روانسر .
دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۱۹۳ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب از رودخانه راز آور ـ غلات حبوبات دیمی لبنیات ـ شغل زراعت . در دو محل بفاصله ۱ کیلومتر واقع شده است.

سلطانیه - soltâniyye - ده از دهستان آورزمان شهرستان ملایر.
۲۱ک باختر شهر ملایر ـ ۶ک جنوب باختری راه شوسه ملایر به همدان.
جلگه ـ معتدل مالاریائی ـ سکنه ۱۶۹ ـ شیعه ـ کردی و فارسی.
آب از رودخانه ـ محصول غلات ـ شغل زراعت ـ صنایع دستی زنان قالیبافی ـ راه مالرو.

سلطانیه ـ ده کوچکی از دهستان کلیائی بخش سنقر و کلیائی شهرستان کرمانشاهان .
۴۶ک شمال باختری سنقر ـ ۲ک شمال زاغان.
سکنه ۴۰ نفر .

سلگی - solgi - یکی از دهستانهای چهارگانه شهرستان نهاوند. مشخصات آن بشرح زیر است.

حدود از جنوب بکوه‌گرو ـ از شمال و باختر بدهستان خزل ـ از خاور بدهستان پائین شهرستان نهاوند.

قسمت جنوب دهستان کوهستانی و هوای آن سردسیر است . قسمت شمال و مرکز آن دشت و رودخانه گاماسیاب از وسط آن میگذرد هوای آن نسبت بجنوب معتدل و مالاریائی است.

قراء مجاور رودخانه گاماسیاب از آن رودخانه و قراء جنوبی از زه‌آب دره‌های کوه‌گرو قراء شمالی از قنوات مشروب میگردد.

محصول عمده دهستان ـ غلات حبوبات پنبه چغندر میوه‌جات صیفی است.

اکثر قراء مهم بخش درجنوب رودخانه گاماسیاب واقع چون تاکنون پلی روی رودخانه وجود نداشت اتومبیل رفت‌آمد نمینمود ولی اخیراً ازطرف اداره راه نهاوند در بین ده‌فول و فهرمند روی گاماسیاب پلی احداث شده که قریباً افتتاح خواهد شد دراین صورت بااکثر قراء اتومبیل رفت‌آمد خواهد نمود.

این دهستان از ۳۵ آبادی تشکیل شده جمعیت آن درحدود ۱۳ هزار نفر مرکز دهستان آبادی شهرك و قراء مهم آن بشرح زیر است.

رزمینی ـ توانه ـ فارسبان ـ کهریز جمال وصفی‌خانی.

سلولان- solulân ـ ده از دهستان چهاربلوك بخش سیمینه‌رود شهرستان همدان.

۸ك جنوب باختر همدان ـ ۳ك جنوب شوسه همدان به کرمانشاه.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۰۴۴ ـ شیعه ـ ترکی فارسی .

آب از قنات ورودخانه فرجین ـ محصول غلات حبوبات میوه‌جات لبنیات صیفی ـ شغل زراعت گله‌داری ـ صنایع دستی زنان جاجیم بافی ـ راه مالرو .

سله‌کان- salle-kân ـ ده از بخش روانسر شهرستان سنندج.

۶ك جنوب باختر روانسر ـ ۳ك باختر راه فرعی روانسر به سنجابی.

دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۲۵۰ ـ سنی ـ کردی.

آب از چشمه ـ محصول غلات و لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو.

سلیلك -selilak ـ ده از دهستان درجزین بخش رزن شهرستان همدان .

۱۸ك جنوب خاوری رزن ـ ۱ك زهتران .

جلگه ـ سردسیر مالاریائی ـ سکنه ۲۶۳ ـ شیعه ـ ترکی.

آب از قنات ـ محصول غلات حبوبات انگور صیفی ـ شغل زراعت ـ راه مالرو.

سلیمان آباد - soleymân-âbâd - ده از دهستان چهاربلوك بخش سیمینه‌رود شهرستان همدان .

۲۱ك شمال همدان ـ ۶ك باختر شوسه همدان بتهران .

دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۵۶۴ ـ شیعه ـ ترکی و فارسی .

آب از چشمه ـ محصول غلات حبوبات صیفی لبنیات ـ شغل زراعت و گله داری ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه اتومبیل‌رو .

سلیمان آباد ـ ده از بخش کنگاور شهرستان کرمانشاهان

۶ك شمال کنگاور .

دشت ـ سرد معتدل ـ سکنه ۱۶۵ ـ شیعه ـ فارسی ـ کردی

آب از نهر سراب فش ـ محصول غلات حبوبات چغندر قند لبنیات تریاك پنبه ـ شغل زراعت ـ راه مالرو و ازطریق گردکانه اتومبیل میتوان برد

سلیمان آباد- ده کوچکی است از بخش کرند شهرستان شاه آباد ۵ك جنوب خاوری کرند ـ ۲ك جنوب شوسه کرند بشاه آباد .

دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۲۰ نفر .

سلیمانشاه-soleymân-câh ـ ده از دهستان کلیائی بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان .

۱۴ ك شمال باختری سنقر ـ ۳ك باختر قلعه‌جوق

دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۲۷۵ ـ شیعه ـ کردی فارسی.

آب از رودخانه گاورود ـ محصول غلات حبوبات تریاك توتون.

شغل زراعت ـ قالیچه جاجیم پلاس بافی ـ تابستان اتومبیل میتوان برد

سلیمان کندی - soleymân-kandi - ده از دهستان گل‌تپه فیض‌اله بیگی بخش مرکزی شهرستان سقز .

۱۸ك شمال خاور سقز ـ ۹ك خاور شوسه سقز به میاندوآب.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۵۵۰ ـ سنی ـ کردی .

آب از چشمه ورودخانه ـ محصول غلات لبنیات میوه‌جات توتون ـ شغل زراعت و گله‌داری ـ راه مالرو .

چند آسیاب بزرگ ـ دبستان دارد .

آثار قدیمی محل آتش‌فشانی که با خطهای میخی هم مختصر نوشته شده فعلا موجود ولی تاریخ آنرا تعین نمیتوانند بکنند ـ قدیمی است .

سلیمانیه ـ soleymâniyye ـ نام قدیم آت ورگر بوده ده از دهستان درو فرامان بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان کنار گاماسیاب .

۳۴ ك خاور کرمانشاه ـ ۲ك جنوب شوسه کرمانشاه خرم‌آباد .

دشت ـ سرد معتدل ـ سکنه ۲۵۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی .

آب از قنات ورودخانه گاماسیاب بوسیله موتور ـ محصول غلات حبوبات صیفی چغندر قند تریاك ـ شغل زراعت ـ گله داری ـ راه فرعی بشوسه دارد .

سلیم سرائی - salim-sarâi - ده از دهستان خدابنده‌لو بخش قروه شهرستان سنندج .

۸ك شمال باختری گل‌تپه ـ سرراه شوسه همدان ـ بیجار .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳۰۰ ـ شیعه ـ ترکی.

آب از قنات ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری.

سلین -selin ـ ده از دهستان اورامان بخش رزاب شهرستان سنندج

۱۲ك جنوب باختر رزاب کنار رودخانه ـ ۸ك شهر اورامان .

کوهستانی ـ معتدل ـ سکنه ۳۷۵ ـ سنی ـ کردی .

آب از چشمه ورودخانه رزآب ـ محصول غلات میوه‌جات لبنیات ـ شغل زراعت مکاری گله داری شال بافی و گیوه دوزی ـ راه مالرو وصعب العبور مسجد آن از آثار قدیم است .

سماق - somâq - به ورمزان مراجعه شود .

سماقان - somâqân - ده از دهستان نمشیر شهرستان سقز .
۲۹ ک شمال باختر بانه - ۳ ک شمال خاوری شوسه بانه به سردشت
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۷۰ - سنی - کردی .
آب از چشمه - محصول غلات توتون لبنیات و محصولات جنگلی
شغل زراعت گله داری - راه مالرو .

سماق ده - somâq-deh - ده از دهستان سرشیو بخش مرکزی شهرستان سقز .
۲۴ ک جنوب باختر سقز - ۱۵ ک جنوب شوسه سقز بانه .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۸۰ - سنی - کردی .
آب از چشمه و رودخانه - محصول غلات لبنیات میوجات توتون - شغل زراعت و گله داری - راه مالرو .
درمحل باین ده سماقلو میگویند .

سماقستان - somâqestân - ده از دهستان دینور بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان .
۲۲ ک شمال باختری صحنه - ۹ ک خاور شوسه کرمانشاه سنقر
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۶۶ - شیعه - کردی - فارسی لکی .
آب از چشمه - محصول غلات حبوبات تریاک قلمستان - شغل زراعت راه مالرو .

سمان — semân — ده از دهستان حسن آباد بخش حومه شهرستان سنندج
۲۶ ک جنوب خاوری سنندج - ۴ جنوب باختری سران .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۵۰ - سنی - کردی .
آب از چشمه - محصول غلات - شغل زراعت گله داری - راه مالرو .

سماوک - samâvak - ده از دهستان شراء بخش کبودر اهنگ شهرستان همدان .
۲۵ ک جنوب خاوری قصبه کبودر اهنگ - کنار راه اتومبیل رو به شراء
جلگه - سردسیر مالاریائی - سکنه ۲۱۰ - شیعه - ترکی .
آب از قنات - محصول غلات انگور حبوبات صیفی - شغل زراعت گله داری - صنایع دستی زنان قالیچه بافی - راه اتومبیل رو .

سمران - semrân - ده از دهستان گاورود بخش حومه شهرستان سنندج .
۴۰ ک جنوب سنندج - ۳ ک خاور شوسه سنندج - کرمانشاه .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۸۰ - سنی - کردی .
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات حبوبات - شغل زراعت گله داری راه مالرو .

سمن بان - saman-bân - ده از دهستان بیلوار بخش مرکزی کرمانشاهان .
۳۲ ک شمال خاوری دیزگران - ۱ ک شمال رودخانه گاورود .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۸۰ - سنی - کردی .
آب از چشمه - غلات حبوبات دیمی لبنیات - شغل زراعت - قالیچه جاجیم گلیم بافی - راه مالرو - تابستان از طریق سنقر و آگاه اتومبیل میتوان برد .

سمنگان - samangân - ده از دهستان چمچمال بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان .
۱۳ ک باختر صحنه - کنار شوسه کرمانشاه به همدان .
دشت - سرد معتدل - سکنه ۳۶۰ - شیعه - کردی فارسی .
آب از رودخانه گاماسیاب - محصول غلات تریاک چغندر قند میوجات حبوبات توتون .
شغل زراعت - قهوه خانه ای کنار شوسه دارد .
در دو محل بفاصله ۲ کیلومتر واقع به علیا وسفلی مشهور است .

سمنگان - ده از دهستان خالصه بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان
۴۰ ک شمال باختری کرمانشاه - ۴ ک شمال باختری دوچقا .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۷۰ - شیعه - کردی فارسی .
آب از قنات - غلات حبوبات دیمی لبنیات - شغل زراعت و از دوچقا اتومبیل میتوان برد .

سمیران - semirân - ده از دهستان چهار دولی بخش اسد آباد شهرستان همدان .
۱۴ ک شمال باختر قصبه اسد آباد - ۳ ک چنار .
جلگه - سردسیر - سکنه ۲۱۲ - شیعه - کردی فارسی .
آب از چشمه و رودخانه محلی - محصول غلات لبنیات
شغل زراعت و گله داری - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو .

سناج - sanâj - ده از دهستان درجزین بخش وزن شهرستان همدان .
۳۰ ک جنوب قصبه رزن - ۶ ک خاور فامنین .
جلگه - سردسیر مالاریائی - سکنه ۴۷۸ - شیعه - ترکی .
آب از قنات - محصول غلات حبوبات صیفی .
شغل زراعت و گله داری - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه اتومبیل رو

سنته - sonnate - ده از دهستان کل تپه فیض الله بیگی شهرستان سقز .
۳۷ ک خاور سقز - ۱ ک جنوب شوسه سقز به سنندج .
جلگه - معتدل - سکنه ۴۸۰ - سنی - کردی .
آب از رودخانه خورخوره و چشمه - محصول غلات توتون لبنیات حبوبات
شغل زراعت گله داری - راه ماشین رو - پاسگاه ژاندارمری دارد .

سنجابی - sanjâbi - نام یکی از بخشهای شهرستان کرمانشاهان این بخش در باختر شهرستان واقع حدود مشخصات آن بشرح زیر است .
حدود از طرف شمال بخش روانسر - شمال خاور دهستان خالصه خاور دهستان ماهیدشت - جنوب دهستان باوند پور جنوب باختر بخش گوران - باختر دهستان ولدبیگی .

آب وهوا — هوای بخش سنجابی مانند سایر نقاط دشتی شهرستان کرمانشاهان بری است .
هوای زمستان سرد تابستان بسیار گرم میشود . نواحی دامنه کوهستان وکنار رودخانه مرك سالم وآبهای آن ناگوار است ولی هوای قراء شمالی ومجاور رودخانه قره سو بواسطه وجود آبهای راکد مالاریائی وآبهای آن سنگین چرب وناگوار است . وزش باد دراین بخش اکثر ازدوجهت بشرح زیر است .
۱ — باد باختر که از طرف گوران وارتفاعات بن گز میوزد این باد تابستان هوارا خنك وزمستان معتدل مینماید .
۲ — باد شمال وشمال خاوری زمستان هوارا بسیار سرد و تابستان بسیار گرم مینماید .
ارتفاعات — سمت جنوب وباختر سنجابی کوهستانی کم ارتفاع خاکی ونواحی دیگر دشت است .
بلندترین کوه باختر کوه قلعه قاضی وکوه باریکه است که بین سنجابی وگوران واقع شده است . ارتفاع قله قلعه قاضی از سطح دریا ۲۳۶۰ متر وارتفاع آبادی کوزران ۱۳۸۷ متر است .
در قله کوه قلعه قاضی آثار ابنیه قدیم مانند آجر ـ سوفال ـ ساروج مشاهده میشود .
رودخانه — دو رودخانه مهم در این بخش بشرح زیر وجود دارد .
۱ — رودخانه قره سو که شرح مفصل آن در بخش روانسر داده شده .
۲ — رودخانه مرك که شرح آن مفصل در بخش ماهیدشت داده شده این دو رودخانه درشمال خاوری بخش درمحل مشهور به دوآب ملحق و دردهستان خالصه بطرف کرمانشاه جاری میشوند بواسطه عمق زیاد استفاده زراعتی از آن نمیشود فقط اخیراً در دو آبادی بوسیله موتور از آن استفاده مینمایند .
از ارتفاعات جنوب وباختر بخش رودخانه های کوچك متعددی بطرف دو رودخانه مذکور جریان دارند که فقط در موقع بارندگی وفصل زمستان بهار دارای آب هستند عبارتند از کنه کبود یازردآب ـ بندار خرکره ـ هفت آشان ـ زندهر .
سازمان اداری — این بخش درسازمان وزارت کشور جزء شهرستان شاه آباد ولی عملا تابع شهرستان میباشد واز ۱۴۷ آبادی بزرگ و کوچك تشکیل شده جمعیت آن درحدود ۱۹ هزار نفر ومرکز بخش آبادی کوزران وقراء مهم آن بشرح زیر است سه چقا ـ ولکه وند ـ جلیلوند ـ برژه ـ سرخك ـ چنار ـ زندهر ـ چقاگنوژ ـ قلیج خانی ـ دایار ـ والو آب .
زبان — زبان مادری ساکنین بخش سنجابی کردی است واکثر مردان بفارسی آشنا هستند .
مذهب — مذهب ساکنین بخش اسلام (قراء مجاور بخش گوران اهل حق) (مجاور قراء دهستان ماهیدشت شیعه) قراء مجاور بخش ثلاث جوانرود روانسر سنی).
وهیچگونه اختلاف مذهبی وجود ندارد و دربرخی از قراء از هرسه وجود دارند .
طوایف بخش سنجابی بشرح زیر است .
۱ — چالاوی شامل تیره های دارخو ـ عباسوند ـ چالاری ـ دولتمند .
۲ — خورده دسته » جلیلوند ـ سیمنوند ـ سرخاوند ـ سرخکی .
۳ — دالیان » صوفی ـ کل کل ـ خسروی ـ علی ولی کاکه ونظکه .
۴ — متفرقه شامل تیره های میرانوند ـ لك ـ مجربلاك
محصول عمده بخش غلات چغندر قند حبوبات لبنیات و سایر محصولات دامی است .
آب قراء از سرابهای کبود خانی ـ تیران ـ قره دانه ـ خیبر ـ چقاقزان عمرآباد ـ سلطان چلبی ـ هفت آشان و چشمه سارهای کوچك دیگر تأمین میگردد . واکثر قراء دشت ازچاه مشروب میشوند .
ساکنین بخش زمستان درخانه های گلی وتابستان عموماً در کولا (آلاچیق) که در نزدیك آبادی تهیه مینمایند سکونت دارند .
شغل عمده ساکنین زراعت وگله داری است گله داران مهم زمستان باعائله واحشام خود بگرمسیر حدود قصر شیرین ـ ذهاب نفت شاه ـ سرقلعه وجیگران میروند وچادرنشین هستند .
راههای بخش ـ اراضی بخش سنجابی مسطح وخاکی است لذا جز درمواقع بارندگی و زمستان بکلیه قراء بخش میتوان اتومبیل برد چهار راه فرعی مهم بشرح زیر درآن بخش وجود دارد .
۱ — راه فرعی کرمانشاه به کوزران — این راه دربین آبادیهای خرس آباد وقزتبری از رودخانه مرك از روی پل آجری که درسال ۲۸ ساخته شده گذشته وبکوزران میرسد .
۲ — راه فرعی برای حمل چغندرقند به کارخانه شاه آباد ازچهارزبر واقع در سرراه شوسه شاه آباد بکرمانشاه منشعب شده ازکنار قراء بان گنجاب ـ شوراب ـ سه چقا ـ چقاگنوژ ـ قباق تپه گذشته بکوزران میرسد .
۳ — راه فرعی از کوزران به گوران ـ این راه ازکنار آبادی شیخ مصطفی بندار گذشته درگردنه مله بیگلر که چندان ارتفاعی ندارد و خاکی است دوراه شده یکی از قراء سرتختگاه و شاهار گذشته تارودخانه زمکان و قراء بان یاران قابل عبور اتومبیل است ـ دومی از طریق مله کبود و کوچك بل به گهواره مرکز بخش گوران منتهی میشود .
۴ — راه فرعی کوزران به بخشهای ثلاث جوانرود روانسر این راه ازکنار آبادیهای سراب تیران قره دانه ـ داریاو ـ قلعه مروت خان گذشته دزالوآب دوراه شده یکی بطرف باباجانی ودیگری بطرف جوانرود روانسر میرود .

سنجوزان - **sanjowzân** - ده از دهستان کرزان رود شهرستان تویسرکان

۱۲ک شمال* باختر شهر تویسرکان ـ۲ک ارزوج.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۵۷۴ ـ شیعه ـ کردی و فارسی ترکی.

آب از رودخانه ـ محصول غلات تریاک صیفی توتون لبنیات انگور گردو ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو .

خط تلفن تویسرکان به‌همدان ازکنار این ده میگذرد .

کنار راه مالرو تویسرکان به همدان .

سنقر — **sonqor** - شهر کوچک سنقر مرکز بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاه در ۹۷ کیلومتری شمال خاوری کرمانشاه و ۵۸ کیلومتری بیستون واقع مختصات جغرافیائی آن بشرح زیر است .

طول ۴۷ درجه ۳۶ دقیقه عرض ۳۴ درجه ۴۷ دقیقه ارتفاع ۱۶۹۲ لذا ۲۸۲ متر از کرمانشاه مرتفعتر است .

هوای شهر معتدل و آب آن از چشمه که شرح آن خواهد گذشت تأمین میشود .

سنقر در دشت کوچک و باصفائی که تپه‌های خاکی و مزروعی آن را احاطه نموده واقع قله پربرف کوه مرتفع دالاخانی در جنوب و کوه مسطح خاکی مادیان کوه در شمال و دره مشجر لیلمانج در خاور زیبائی طبیعی بان بخشیده است .

کسانیکه قصبات و مراکز بخش شهرستان کرمانشاه را دیده باشند در اولین لحظه ورود باین قصبه بزرگ و مشاهده کوچه‌های عریض و بازار منظم آن تصدیق خواهد نمود که ساکنین آن از قدیم دارای سلیقه و ذوق بوده اند و از روز اول بنا مراعات اصلوب صحیح را کرده‌اند ـ خانه‌های شهر با اینکه مشجر نیست ولی اکثر بزرگ و غالباً دوطبقه بادیوارهای بلند است ـ کوچه ها بعرض ۴ الی ۶ متر واکثر سنگ فرش میباشد . بازار تقریباً در وسط شهر واقع شده و درحدود ۶۵۰ باب دکان و مغازه دارد .

بزرگترین عیب شهر اولا نداشتن چراغ برق ثانیاً نداشتن منبع فاضل آب در خانه هاست اکثر خانه ها مجرای کوچکی برای بیرون کردن فاضل آب شستسو و باران بکوچه دارند با اینکه بوسیله مأمورین شهرداری نظافت میشود معهذا بوی عفونت در برخی کوچه‌ها مخصوصاً در فصل تابستان زیاد است .

محله های شهر بنام پیره ـ هادره ـ چهار بلاغی و سرچقا است ـ محله پیره درشمال ـ هادره خاور ـ چهار بلاغی جنوب وسرچقا درباختر

آب مشروبی شهر از چشمه‌های زیر تأمین میشود .

چشمه امامزاده و چشمه امیر در محله پیره ـ چشمه بازار نزدیک مسجد بزرگ بازار ـ چشمه چهار بلاغی در محله چهار بلاغی و چندین چشمه‌های کوچک دیگر .

در این شهر ۱۴ مسجد ـ یک دبیرستان ۹ کلاسه ـ ۳ دبستان پسران و ۱ دبستان دختران دایراست از ۱۸۰ آبادی بخش فقط ۹ آبادی دبستان دارد .

از طرف وزارت بهداری یکنفر دکتر و یک پزشکیار باین بخش اعزام شده ـ بیمارستان ۶ تختخوابی آن بااینکه ۶ سال قبل ساخته شده ولی بواسطه نداشتن اعتبار غذائی تعطیل است ۲ نفر دکتر مجاز یکنفر دندانساز و دوباب داروخانه دارد .

امراضی که بیشتر شیوع دارد عبارت است از تراخم مالاریا ـ تیفوئید

تعداد تلفن شهری به سی شماره میرسد .

شهر سنقر در قدیم بوسیله دیوارهای بلند قلعه محصور و در حدود ۱۲ دروازه داشته که اینک آثار چهاردروازه آن باقی است و بقیه اوایل سلطنت پهلوی برداشته شده و محصوریت از بین رفته است .

از آثار قدیم شهر یکی بنای امام زاده احمد بن باقر استکه بین محله پیره وسرچقا واقع شده و زیارتگاه است .

تاریخ ضریح چوبی آن ۹۳۵ هجری قمری است . دیگر گنبدی است درروی تپه مجاور شهر بنای هشت گوشه آجری و قبری دروسط آن آن دیده میشود و معروف به مالك است ولی تاریخ و بانی آن معلوم نیست .

ادارات دولتی شهر عبارتند از بخشداری ـ شهرداری ـ کلانتری مستقل ـ دسته ژاندارمری دارائی ـ بهداری ـ فرهنگ ـ کشاورزی دامپزشکی ـ ثبت اسناد ـ غله و نان ـ پست و تلگراف تلفن ـ شعبه بانک ملی و کشاورزی ـ دومحضر ثبت اسناد رسمی نیز دارد .

سنقرآباد — **sonqor-âbâd** — ده از دهستان درجزین بخش رزن شهرستان همدان .

۲۵ک جنوب خاوری رزن ـ ۳ک جنوب راه اتومبیل رو رزن به نوبران

جلگه ـ سردسیر مالاریائی ـ سکنه ۴۸۹ ـ شیعه ـ ترکی.

آب از قنات ـ محصول غلات حبوبات ـ شغل زراعت ـ راه مالرو.

سنقر آباد — ده از دهستان چمچمال بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان .

۲۱ک جنوب باختری صحنه ـ ۱ک خاور شوسه کرمانشاه به سنقر.

دشت ـ سرد معتدل ـ سکنه ۱۶۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی .

آب از رودخانه دینور ـ محصول غلات برنج قلمستان تریاک حبوبات توتون ـ شغل زراعت .

سنقر و کلیائی - **sonqor-kolyâi** - یکی از بخشهای پنجگانه شهرستان کرمانشاهان خلاصه اطلاعات جغرافیائی آن بشرح زیر است .

این بخش درشمال بخش صحنه واقع محدود است .

از شمال به بخش قروه از شهرستان سنندج (حد طبیعی مقسم المیاه ارتفاعات شمالی بخش میباشد) ازخاور به بخش اسدآباد ـ از باختر دهستان میان دربند و بیلوار از بخش مرکزی کرمانشاه ـ ازجنوب بدهستان دینور از بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان.

وضع کلی طبیعی = این بخش از هرطرف محصور بکوههای مرتفع بوده ودو رودخانه از آن سرچشمه میگیرد یکی رودخانه گاورود ـ دیگری سنقرچای که در دهستان دینور به رودخانه جامیشان مشهور است وسط این بخش ودو رودخانه بالا مادیان کوه یا ماهان کوه قرار گرفته که مسلط به بخش و از روی آن تقریباً تمام قراء بخش دیده میشود و چشمه آبی نیز نزدیک بقله دارد ارتفاع آن ۲۵۰۰ متر است .

قراء این بخش دردره های فرعی که عموماً بدودره مذکور منتهی میشوند واقع شده‌اند .

آب وهوا ـ ارتفاع متوسط دشت سنقر در حدود ۱۷۰۰ متر بنابراین هوای آن سردسیر و ییلاقی است بدهی است قرائیکه در نقاط مرتفع وسینه کوهها واقع شده سردتر از قراء دامنه ودشت میباشد گودترین آبادی بخش جامیشان بالا است که ۱۵۲۵ متر از سطح دریا مرتفعتر و بلندترین آبادی بخش قراء گردکانه بالا وورمقان است که بیش ازدو هزار متر از سطح اقیانوس مرتفعترند .

زمستان بخش از آذر ماه شروع شده و تا آخر فروردین ماه ادامه دارد .

وزش باد شمالی موجب بارندگی در زمستان و تابستان هوا را خنکتر میکند .

بادجنوبی زمستان هوارا معتدل تابستان گرم مینماید.

بادجنوب خاور از طرف اسدآباد مخصوصاً درفصل پائیز باعث نیامدن باران وخشکی هواشده باصطلاح محل به گاوآهن فروش معروف است یعنی آن سال محصول نخواهد شد بایستی گاو و گاو آهن را فروخت .

تابستان هوای بخش مخصوصاً قراء دره‌های گردکانه ـ میخواران چومله ـ قره‌تپه وسرسه‌گانه ـ گرجی بان‌و قوریچای بسیارخوش هوا وفرح بخش است .

ارتفاعات = بطوریکه گفته‌شد دور تادور این بخش را کوهستان فرا گرفته جز معبر گاو رود از هرطرف بایستی از گردنه ای عبور نمود .

قلل کوههای مهم بخش از گردنه مله‌ماش واقع در سر راه شوسه سنقر کرمانشاه بطرف خاور و شمال درجهت مخالف گردش عقربه‌ساعت بشرح زیراست.

کوه‌دالاخانی بارتفاع ۳۱۲۶ متر ـ کمر زرد ۲۲۷۳ ـ هزارخانی پائین ۲۴۲۰ ـ کوه هزارخانی بالا ۲۸۰۲ ـ قله‌کوه بدر شمال آبادی چرمله ۳۲۶۵ ـ کوه‌شمالی سردره ۲۷۵۷ ـ قله کوه پنجه علی در شمال باختر گردکانه ۲۸۸۳ ـ قله‌کوه گبرقلعه در باختر بخش ۲۴۲۰ ـ تخت رستم ۲۴۲۱ ـ قله‌کوه مله‌ماسه ۲۳۷۳ ـ گردنه مله ماسی ۱۸۵۰ متر قله کوه سیردوله ۲۴۸۵ ـ قله سردره ۲۵۷۲ متر است برای اینکه ارتفاع قلل نسبت بدشت کلیائی مجسم‌شود ارتفاع چند نقطه مهم نیز ذکر میشود .

سنقر ۱۶۹۲ ـ ده‌نو آب‌باریک ۱۸۴۶ ـ خان جمال ۱۷۷۸ ـ سطر ۱۷۲۰ ـ جامیشان ۱۵۲۵ متر.

درکوه بهلول غاری وجود دارد از وسط غار چشمه‌ای جاری وچند غار دیگر پشت اولی است سابقاً دهلیزی بداخل داشته‌که فعلا بواسطه ریزش خاک مسدود شده‌است .

رودخانه ـ چنانچه ذکر شد سر چشمه دو رودخانه در این بخش است .

۱ ـ رودخانه گاورود ـ این رودخانه از دره‌تولان ومیوله سرچشمه گرفته از کنار قراء آب باریک ـ باوله خانجمال قلعه‌جوق و آگاه گذشته وارد دهستان میاندوبند بخش مرکزی کرمانشاه میگردد شعبات زیر بترتیب وارد این رود میشود رودخانه دره هزار خانی ـ دره کرسورن دره ـ چوگان ـ دره‌چومله وخسروآباد ـ دره‌میخواران وورمقان سردار آباد گردکانه ـ هفت آشیان وسایه کر ـ آسیاب‌جوب وامیرعمران چهارمله کل‌سفید ـ توضیح اینکه رود خانه کوچك مذکور در بهار دارای آب ولی تابستان اکثرا بمصرف زراعت قراء مجاور خود میرسد .

۲ ـ رودخانه‌سنقرچای ـ سرچشمه اولیه حدود ده‌الیاس تپه‌رش بوده از جنوب سنقرگذشته پس ازپیوستن باچند رود کوچك دیگر وارد تنگ جامیشان شده بطرف دهستان دینور بخش صحنه جاری میشود در صحنه باین رودخانه جامیشان میگویند ـ رودخانه‌های کوچکی بآن ملحق میشوندو به‌ترتیب عبارتند از رود دره قوری‌چای ـ رودخانه سلطان‌آباد ـ رودخانه دره بورك‌آباد ـ رودخانه دره‌های سردرو وآئینه رودخانه شورآباد .

چشمه‌های مهم بخش عبارتند از چشمه ـ گزنهله ـ شاهجوب ـ کله‌ویج قراء این بخش از زه آب‌رود خانه ـ چشمه‌سار ـ قنوات مشروب میشود. چمن شاه گدار ـ نجف آباد ـ خنجر آباد برای نگاهداری اسب مناسب است .

محصول عمده غلات حبوبات توتون صادرات بخش غلات حبوبات تخم‌مرغ کتیرا کرچك لبنیات پشم پوست تریاك قالیچه است .

شغل مردان بخش زراعت ـ صنایع دستی زنان بافتن قالیچه جاجیم پلاس دستکش جوراب میباشد .

سازمان اداری ـ بخش تابع فرمانداری شهرستان کرمانشاه مرکز آن شهر کوچك سنقر وازدو دهستان فعله کری و کلیائی بشرح زیر تشکیل شده‌است

دهستان فعله‌کری ۶۵ آبادی ۱۶۷۵۰ نفر
» کلیائی ۱۱۲ » ۲۴۸۵۰ »

حد بین دو دهستان از گردنه مله ماسه تا سنقر راه شوسه واز سنقر

تا گردنه گردکانه راه فرعی ومالرو عمومی قدیم سنقر به قروه‌است قسمت خاوری فعله‌کری و قسمت باختر کلیائی است .

زبان‌مادری ساکنین بخش جز سکنه سنقروچند ده کوچك کردی فارسی ومذهب‌عموم اسلام‌شیعه اثنی عشری است.

اکثر ساکنین این بخش مخصوصاً دهستان فعله کری مبتلا به استعمال افیون هستند فقط در ۹ آبادی‌دبستان دایر و یکنفر پزشك دراین بخش آنهم درسنقر ساکن است لذا از حیث قوای جسمانی ـ بهداشت فرهنگ ومعاش رضایت بخش نیست .

مرکز بخش قصبه سنقراست که دارای ۱۵۰۰۰ نفر است .

بنابرآمار بالا جمع قراء بخش‌سنقر کلیائی ۱۷۸ آبادی‌وجمعیت آن بالغ بر ۵۶۵۰۰ نفراست .

راه ـ درسال ۱۳۲۸ ـ ۲۷ ازشوسه‌کرمانشاه همدان از بیستون راهی بعرض ۶متر بطول ۵۸ کیلومتر بسنقرکشیده شده این راه از تنگه دینور ـ دشت میان راهان ـ گردنه مله‌ماس گذشته بسنقر میرسد فعلا برای آمد رفت اتومبیل‌های دوتنی‌خوب ولی برای‌کامیونهای بزرگ آماده نیست ـ همه‌روزه بین‌کرمانشاه سنقر اتومبیل رفت وآمد می نماید .

چون منطقه بخش تپه‌ماهور خاکی باشیب ملایم‌است لذا باکثر قراء درتابستان وفصل غیر بارانی اتومبیل میتوان‌برد . چهارراه مشروحه زیر ازسایر راهها بهتر وقابل عبور اتومبیل‌های‌کوچك‌است .

۱ ـ سنقر به‌سطر وگل سفید .

۲ ـ « « خسروآباد وهمه‌کسی‌که درسرراه شوسه همدان ـ قروه واقع است .

۳ ـ سنقر به قره‌تپه

۴ ـ « « گردکانه .

سه‌رشته خط تلگراف وتلفن ازسنقر منشعب میشود .

۱ ـ کرمانشاه درطول شوسه .

۲ ـ اسدآباد درطول راه‌مالرو عمومی.

۳ ـ قروه « « « « «

درصورتیکه راه‌سنقر به‌همه‌کسی‌که فرعی است و اتومبیل در تابستان میتواند رفت‌آمد نماید اصلاح‌وتعمیرشود اولادر وضع اقتصادی‌بخش تاثیر خواهد داشت ثانیاموقعیکه راه‌گردنه اسدآباد بواسطه ریزش برف مسدود شود ازاین راه میتوان استفاده نمود .

سنگتراش ـ sang-tarâc ـ ده از دهستان باوند پور بخش مرکزی شهرستان‌شاه‌آباد.

۳۳ك‌شمال‌خاوری‌شاه‌آباد ـ ۱ك بان‌گنجاب .

دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۲۱۱ ـ شیعه‌ـ کردی‌فارسی .

آب از نهرکاشنبه ـ غلات‌چغندرقند حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت راه فرعی‌بشوسه دارد .

سنگچین ـ sang-çin ـ ده‌ازدهستان‌چمچمال‌بخش صحنه‌شهرستان کرمانشاهان .

۱۳ك‌باختر صحنه ـ ۸ك‌شمال شوسه‌کرمانشاه به‌همدان .

دشت ـ سردمعتدل ـ سکنه ۱۰۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی .

آب از چشمه و قنات ـ محصول غلات دیم مختصر تریاك حبوبات چغندر قند ـ شغل زراعت ـ راه ازصحنه‌اتومبیل‌میتوان برد .

سنگدرمیان ـ sang-dar-miyân ـ ده ازدهستان دیربخش گیلان‌شهرستان‌شاه آباد .

۳۴ك‌شمال‌باختر گیلان ـ کنار شوسه‌گیلان به‌سرپل‌ذهاب.

دشت ـ گرمسیر مالاریائی ـ سکنه ۷۵ ـ شیعه‌ـ کردی‌فارسی.

آب از رودخانه دیره ـ محصول غلات‌پنبه‌ذرت‌لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری‌ـ تابستان حدود هوکانی ودرکه‌میروند.

سنگده ـ sang-deh ـ ده از دهستان کمازان شهرستان ملایر.

۳۶ك جنوب خاور ملایر ـ ۹ك جنوب شوسه ملایر به اراك.

کوهستانی ـ معتدل‌مالاریائی ـ سکنه ۱۸۵ ـ شیعه ـ فارسی .

آب از قنات ـ محصول‌غلات دیم آبی ـ شغل‌زراعت ـ صنایع‌دستی قالی بافی ـ راه مالرو.

سنگرساقی ـ sangar-sâqi ـ بنام اصلی‌آن احمدآبادماهیدشت مراجعه شود.

سنگستان ـ sangestân ـ ده ازدهستان جهاربلوك بخش‌سیمینه رود شهرستان همدان .

۶ك خاور همدان ـ شوسه همدان بملایر.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۵۳۲ ـ شیعه ـ فارسی ترکی.

آب ازچشمه وورودخانه‌سیمین ـ محصول غلات‌میوه‌جات ـ شغل‌زراعت صنایع‌دستی جاجیم‌بافی ـ دبستان خیابان مشجربشوسه دارد.

سنگ‌سفید ـ sang-sefid ـ ده ازدهستان‌چهاربلوك‌بخش‌سیمینه رود شهرستان همدان.

۱۵ك جنوب باختربهار ـ ۳ك جنوب شوسه همدان‌کرمانشاه.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳۹۲ ـ شیعه ـ ترکی.

آب ازرودخانه وهنان وچشمه ـ محصول‌غلات‌حبوبات‌لبنیات قلمستان مختصرمیوه‌جات ـ شغل‌زراعت وگله‌داری ـ صنایع دستی‌جاجیم بافی راه مالرو.

سنگ سفید ـ ده ازدهستان‌بیلوار بخش مرکزی شهرستان‌کرمانشاه

۸/۵ك خاورديزگران ـ ۱ك سرتخت .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳۳۵ ـ شیعه ـ کردی‌فارسی.

آب ازچشمه ها ـ محصول غلات حبوبات‌لبنیات‌توتون انگورمیوه‌جات شغل‌زراعت ـ صنایع دستی‌قالیچه جاجیم‌گلیم بافی ـ راه مالرو.

درارتفاع ۱۸۰۰ متروواقع‌یکی‌ازقراء ییلاقی‌وسردسیردهستان‌بیلوار محسوب انگورآن بخوبی مشهوراست.

سنگ‌سفید ـ ده‌ازدهستان بیجنوند بخش‌شیروان چرداول‌شهرستان ایلام.

۲۷ک جنوب چرداول ـ کنارراه مالرو بیجنوند به چرداول.

کوهستانی ـ گرمسیر ــ سکنه۱۵۰ ــ شیعه ـ کردی.

آب ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات تریاک ـ شغل‌زراعت‌وگله‌داری.

سنگ‌سفید ــ ده ازدهستان قلقل‌رود شهرستان تویسرکان.

۱۴ک جنوب خاورتویسرکان ـ ۲ک شوسه تویسرکان بملایر.

کوهستانی ـ سردسیر ــ سکنه۱۳۱ ـ شیعه ــ کردی فارسی.

آب از چشمه ـ محصول غلات انگور تریاک لبنیات صیفی ـ شغل زراعت وگله‌داری ـ راه مالرو ـ تابستان ممکنست‌اتومبیل‌برد.

سنگ سفید ــ ده ازدهستان دروفرامان بخش مرکزی‌شهرستان کرمانشاهان.

۷/۵ک جنوب خاوری‌کرمانشاه ـ ۱/۵ک باقله.

کوهستانی ــ سردسیر ــ سکنه۸۶ ـ شیعه ـ کردی فارسی.

آب ازچشمه وقنات ـ محصول غلات حبوبات لبنیات قلمستان ـ شغل زراعت ـ راه‌مالرو.

سنگ سفید ـ ده ازدهستان آورزمان شهرستان‌ملایر.

۸ک شمال ملایر ـ ۱ک خاورشوسه ملایر بهمدان.

جلگه ـ معتدل‌مالاریائی ـ سکنه ۷۵ ـ شیعه ـ فارسی.

آب ازقنات ـ محصول غلات ـ شغل‌زراعت ـ صنایع‌دستی قالی بافی راه اتومبیل‌رو.

سنگ سفید ـ ده از دهستان ژاوه رود بخش حومه شهرستان سنندج.

۳۶ک جنوب سنندج ـ ۱ک باخترشوسه سنندج‌کرمانشاه.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه۶۰ ـ سنی ـ کردی.

آب ازچشمه ـ محصول غلات ـ شغل‌زراعت ـ راه‌مالرو.

سنگ سفید ـ ده ازدهستان چرداول‌بخش‌شیروان چرداول‌شهرستان ایلام.

۱۰ک جنوب خاورچرداول ـ کنارراه‌مالروشیروان.

کوهستانی ـ گرمسیر ـ سکنه۵۰ ـ شیعه ـ کردی.

آب ازرودخانه چرداول ـ محصول غلات‌لبنیات تریاک ـ شغل‌زراعت وگله‌داری.

سنگ سفید ـ بنام اصلی آن کچل‌چرمک مراجعه شود.

سنگ‌سفید ـ بخلیل‌آباد مراجعه شود.

سنگ‌سیاه-sang-siyâh ـ ده ازدهستان ییلاق بخش قروه شهرستان سنندج.

۳۶ک باخترقروه ـ ۷ک جنوب شوسه قروه سنندج.

دشت ـ سردسیر ـ سکنه۶۰ ـ سنی ـ کردی.

آب ازرودخانه‌کاکوی ـ محصول غلات لبنیات‌قلمستان ـ شغل‌زراعت گله‌داری ـ صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم‌گلیم بافی ـ راه‌مالرو

سنگین‌آباد-sangin-âbâd ـ ده‌ازدهستان‌اسفندآبادبخش‌قروه شهرستان سنندج.

۸ک جنوب خاورقروه ـ ۴ک جنوب شوسه همدان بقروه.

دامنه ـ سردسیر ـ سکنه۳۶۰ ـ سنی ـ کردی.

آب ازچشمه ـ محصول غلات توتون میوه‌جات انگور لبنیات ـ شغل زراعت وگله داری ـ صنایع‌دستی‌قالیچه‌جاجیم‌گلیم بافی ـ راه‌مالرو تابستان اتومبیل میتوان برد.

سنندج - sanandaj ـ شهرستان سنندج یکی از شهرستانهای استان ۵کشور محدود است از طرف شمال بشهرستانهای سقز و مراغه ـ ازطرف جنوب بشهرستان‌کرمانشاهان ـ ازطرف خاور به شهرستانهای همدان و بیجارازطرف باختر بکشورعراق .

شهرستان مذکوراز هشت بخش زیر تشکیل شده است .

۱-	بخش	حومه	شامل	۵	دهستان	۲۵۲	آبادی	سکنه	۱۱۴	هزارنفر
۲-	»	باوه	»	۲	»	۱۳۵	»	»	۲۷	»
۳-	»	دیواندره	»	۶	»	۲۶۶	»	»	۴۸	»
۴-	»	رزآب	»	۳	»	۱۳۵	»	»	۴۴	»
۵-	»	روانسر	»	۱	»	۵۰	»	»	۱۰	»
۶-	»	قروه	»	۵	»	۲۴۷	»	»	۸۰	»
۷-	»	کامیاران	»	۴	»	۱۵۴	»	»	۳۸	»
۸-	»	مریوان	»	۴	»	۱۲۲	»	»	۱۸	»

بنابراین‌شهرستان‌سنندج‌از۸ بخش ـ ۳۰دهستان۱۲۴۱آبادی تشکیل شده و سکنه‌آن ۳۸۰ هزار نفر است شرح هریک ازبخش ـ دهستان و آبادی در جای خود داوه شده است .

بخش حومه ـ اطلاعات جغرافیائی بخش حومه شهرستان سنندج بطور اختصاربشرح زیر است .

حدود ـ ازطرف شمال به بخش میرانشاه(یادیواندره) ازطرف جنوب بخش‌کامیاران ـ ازطرف خاور بخش‌قروه ـ ازطرف باختر بخشهای مریوان واورامان ـ آب وهوا ـ هوای بخش سردسیر سالم ولی‌هوای قرائیکه درکنار رودخانه قشلاق واقع شده اند نسبت بسایر نقاط زمستان معتدل وتابستان‌گرمسیروهوای دهستان ییلاق سردترازسایر نقاط است .

درجه حرارت تابستان حداکثر باضافه ۴۰ و زمستان منهای ۱۵ میباشد .

میزان بارندگی بطورمتوسط درسال ۵۰ سانتیمتراست .

ارتفاعات ـ در بخش حومه سنندج دو سلسله کوه‌که جهت امتداد آنها شمال باختربجنوب خاور است مشاهده میشود این دو رشته از کوه مرتفع و مهم چهل چشمه که بعد از کوه شاهو مرتفعترین کوه‌کردستان محسوب میشود و بخط مستقیم در ۸۰کیلومتری شمال باختری شهر سنندج واقع‌شده وازسطح دریا۳۴۶۴ مترمرتفعتراست بشرح زیرمنشعب میگردند .

ابتدا درجهت اصلی غورکه ازشمال باختربجنوب خاور است تا ٤٠ کیلومتری شمال باخترسنندج ادامه دارد تا این نقطه دهستان سارال درشمال خاورکلاترزان در جنوب باختر واقع شده اند . دراین جا دوشعبه شده یکی تقریبا از ۲۰ کیلومتری باخترسنندج بطرف جنوب کشیده شده یال ها وشعب متعددآن در حدود ٤٥ کیلومتری جنوب باختری سنندج برودخانه ژاوه رودمنتهی میگردد .

گردنه آریز بین سنندج و مریوان که شوسه مریوان از آن میگذرد پست‌ترین نقطه شعبه مذکور بوده ارتفاع آن از سطح دریا ۲۲۲٦ متر است .

شعبه دوم ابتدا درجهت خاور ادامه یافته ازخاور سنندج و رودخانه قشلاق وجنوب بخش‌قروه وشمال بخش سنقر کلیائی واسدآباد همدان گذشته بکوه الوند متصل میگردد(بطورکلی شعب متعددی کوههای کردستان تقریباً موازی یکدیگر درقسمت مرکزی کشور تا انتهای جنوب خاورادامه داردکه درهراستان وشهرستان شرح آن داده شده است) .گردنه صلوات آباددر۲۳ کیلومتری‌خاورسنندج پست‌ترین‌قسمت شعبه دوم محسوب ارتفاع گردنه ازسطح دریا ۲۲۷۰ متراست .

ازدوشعبه مهم بالا صدها یال و شعب کوچك بطرفین منشعب میشود که بتدریج از ارتفاع آنها کاسته‌شده‌و برودخانه‌های بخش‌منتهی‌میگردد . یکی ازیالهای مهم رشته اول کوه آبیدرواقع در جنوب باختر شهر سنندج است که ارتفاع قله‌آن ازسطح دریا ۲۰۳۸ متراست (ارتفاع شهرسنندج ۱٤۹٥ متر است)کلیه قراء بخش حومه دردره‌ های‌متعدد وشعب‌ویالهای‌مذکوربالاواقع‌شده اند .

رودخانه ـ در بخش حومه بزرگترین رودخانه رودخانه قشلاق است که ازارتفاعات شمال وباختردهستان حسین آباد سرچشمه گرفته از٦ کیلومتری خاور سنندج در جهت جنوب جریان دارد . چون از کنارآبادی‌قشلاق میگذرد رودخانه قشلاق نامیده شده است . این رودخانه تقریبا در ۳٦ کیلومتری جنوب سنندج شمال آبادی بزلانه برودخانه‌گاورودملحق میگردد .

(رودخانه گاورود از ارتفاعات خاوری بخش سنقر کلیائی سر چشمه میگرد وازدهستان گاورود بخش کامیاران گذشته برودخانه قشلاق متصل میشود) دورودخانه مذکور بعداز تلاقی بنام ژاوه رود مشهور درمنطقه‌کوهستانی درجهت خاورجاری دربخش اورامان پس‌از ملحق شدن با رودخانه هـای رزاب و مریوان بنام رودخانـه سیروان از کشورخارج قـراء ودهستانهای‌بسیار کشورعراق‌رامشروب‌مینماید . فاضلاب دره‌های‌متعددکوههای‌بخش حومه برودخانه قشلاق میریزد .

راه ـ دربخش حومه راههای‌شوسه زیرازشهرسنندج خارج میشوند .

۱ ـ از طرف شمال‌ـ راه شوسه‌درجه ۳ خاکی‌بطول۲۰٥ کیلومتر ازحسین‌آباد ـ دیواندره‌گذشته‌بشهر کوچك سقز منتهی میشود چون تعمیر اساسی نشده عبورکامیونهـای بزرگ خاصه درفصل زمستان مشکل بمحض نزول برف مسدود میگردد .

۲ ـ ازطرف جنوب‌ـ راه شوسه‌درجه ۲ خاکی بطول۱٥۹ کیلومتر ازخاورسنندج خارج‌پس‌ازگذشتن از پل رودخانه‌قشلاق بطرف‌جنوب منحرف‌در موازات رودخانه قشلاق‌کشیده‌شده ازگردنه‌مروارید‌ـ‌دشت کامیاران‌ـ‌دهستان‌دربند‌گذشته‌بکرمانشاه میرسد ـ این راه تنها راه مورد استفاده درتمام مدت سال است :

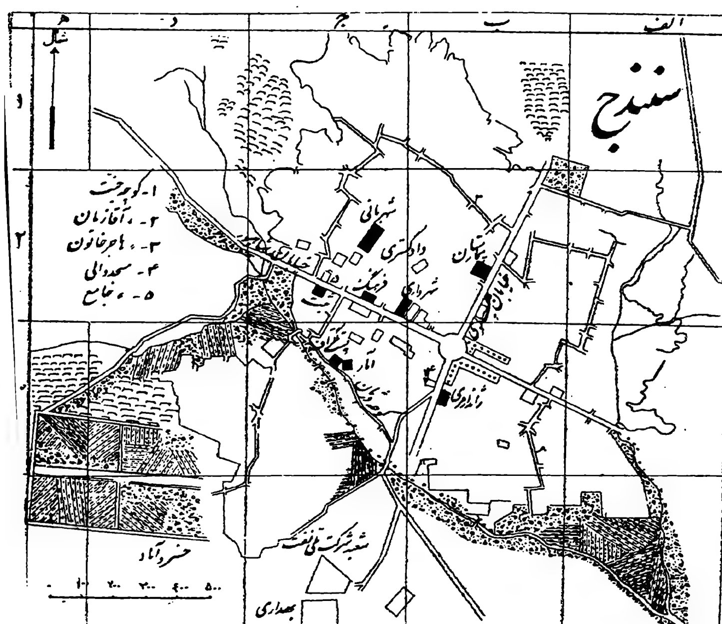
۳ ـ ازطرف خاور‌ـ راه شوسه درجه ۲ خاکی بطول ۱۷۸ کیلو متر‌ازطریق‌قروه‌به همدان ـ این راه ازپل رودخانه قشلاق ـ‌گردنه صلوات آباد قصبه قروه‌گذشته بهمدان میرسد .

زمستان‌درنتیجه‌ازدیادبرف گردنه‌صلوات آباد چندماهی بسته‌میشود .

٤ ـ از طرف باختر‌ـ راه شوسه درجه ۳ خاکی سنندج مریـوان بطول ۱۲۹ کیلومتر . این راه درکیلومتر ۲۰ ازگردنه آریز در کیلومتر٦۰ ازگردنه تشبیه‌بلاغ‌ودرکیلومتر ۹۰ ازگردنه مهم‌گاران گذشته به مریوان میرسد بواسطه‌کم عرض‌بودن راه عبورکامیونهای بزرگ بسیار مشکل وزمستان‌بکلی مسدود میگردد . بقیه راههای بخش باستثنای قراء مهم نوره و اورندان‌که را فرعی بشوسه دارند بقیه مالرو میباشد .

سازمان ـ بخش حومـه از٥ دهستان بنام‌کلاترزان ـ حسن آباد حسین آباد ـ ژاوه رود ـ ییلاق تشکیل شده است ـ قـراء دهستان حسین آباد درشمال ـ گلاتـرزان درباختر‌ـ ژاوه رود جنوب باختر حسن‌آباد جنوب ـ ییلاق دوخاورشهرسنندج واقع شده اند ـ مسافت آخرین قراءبخش حومه تقریباً از۳٦تا٤٥کیلو متری شهر است .

تعداد آبادی‌وجمیت = بخش حومه از۲٥۲ آبادی تشکیل شده سکنه آن باضافه جمعیت شهر۱۱٤ هزارنفر است (سکنه شهر ٤۰ هزار نفر میباشد) زبان مادری ساکنین قراء بخش حومـه‌کردی و اکثر به‌فارسی‌آشنا ومذهب عموم مسلمان‌سنی‌پیرو مذهب شافعی‌هستند .

سنندج ــ اطلاعات جغرافیائی شهرسنندج مرکز فرمانداری کل کردستان بطور اختصار بشرح زیر است .
تاریخ بناوبانی ــ شهر سنندج درسال۱۰٤٦ هجری‌قمری زمان سلطنت شاه‌صفی‌صفوی بوسیله سلیمانخان اردلان والی کردستان‌ساخته شده‌و نام‌آنرا سنه نوشته‌اند بواسطه بنای‌دژمعتبرومهم که در روی‌تپه وسط شهر بناشده واهمیت نظامی بسزائی‌داشته‌شهر سنه‌دج یاسنه‌دژ نامیده شده وبمرور زمان‌سنه‌دژ بسنندج تبدیل شده است . در ازمنه قدیم مدتی قصبه بهارمرکز کردستان جنوبی محسوب میشد و زمانی حسن‌آباد واقع در۸ کیلومتری جنوب شهر سنندج مرکزیت داشته و اکنون آثارابنیه قدیم در قله‌کوه مجاورحسن‌آباد مشاهده میشود.
مختصات جغرافیائی ــ طول‌از گرینویچ ٤۷ درجه عرض‌ازخط استوا ۳۵درجه و۱۹دقیقه شمالی ــ ارتفاع ازسطح اقیانوس۱٤۹۵متر. در٤درجه و٤٤دقیقه غربی طهران واقعشده .

دورنمای شهرسنندج از باشگاه افسران

اختلاف ساعت باطهران۱۸دقیقه و٦۰ثانیه‌است ــ طهران‌ساعت۱۲ سنندج‌ساعت۱۱و٤۱دقیقه‌و٤ ثانیه : واز طهران۳٤۵متر مرتفعتراست

مسافت سنندج باشهرهای مجاوروونوع راه

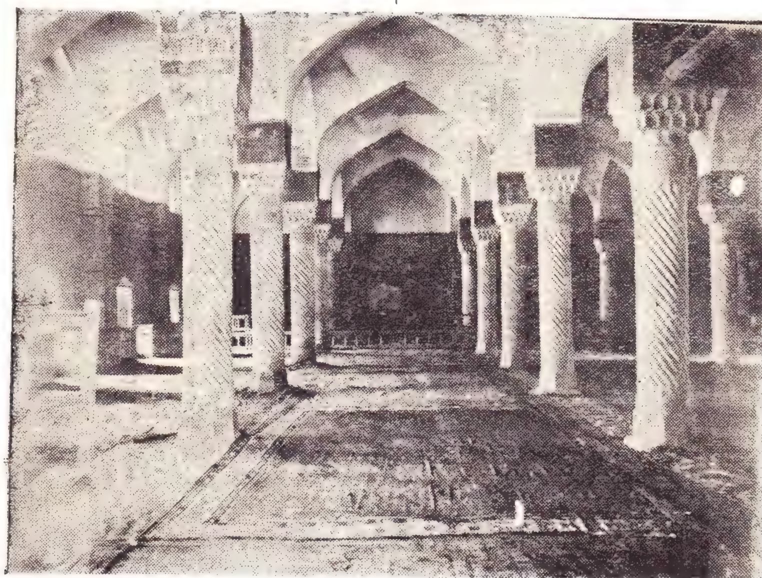
ازسنندج تاکرمانشاه	۱۵۹	کیلومتر	راه شوسه‌درجه	۲ خاکی
« « همدان	۱۷۸	«	«	« «
« « سقز	۲۰۵	«	«	۳ «
« « مریوان	۱۲۹	«	«	« «

مریوان‌تامرزایران‌ـعراق(باشه) ۲٤ کیلومترو راه شوسه‌درجه٤ است.
موقعیت طبیعی ـ شهر سنندج در دره نسبتاً وسیعی واقعشده ازجهت شمال خاور و شمال باختر کوههای‌کم‌ارتفاع خاکی وازطرف‌جنوب وجنوب باختر کوه خاکی ومرتفع آبیدرآن را احاطه نموده‌اند.
طول‌شهرازشمال باختر بجنوب خاور(ازمحله‌جورآباد تامحله‌کلیمها)۲ کیلومترو عرض آن درحدود۱۵۰۰متراست.
شیب‌شهراز باختر بخاورو بستر رودخانه خشك دره‌کمیزدرجنوب شهر بین

دور نمای مسجد جامع سنندج

محله قلعه ومحله جنت یاقطارچیان واقع شده و دره نسبتا عمیقی را تشکیل‌داده است ومجاری فاضلاب‌شهر باین‌دره منتهی میگردد.

قسمت داخلی مسجد جامع سنندج ـ (کلیشه از اداره باستان شناسی)

سربازخانه پادگان نظامی سنندج درشمال باختر بفاصله دوکیلو متر و قع شده‌است.

ازمیدان مرکزی‌شهرکه میدان شاه نامیده شده چهار خیابان تقریبا بچهارجهت فرعی احداث‌گردیده . خیابان شمال خاور بجنوب باختر (روبقبله) خیابان پهلوی وخیابان شمال باختربجنوب‌خاور شاهپور نامیده شده‌است.

خیابان پهلوی‌درسال۱۳۰۵ وخیابان‌شاهپوردرسال۱۳۱۳ شمسی‌احداث شده بازارقدیم وسرپوشیده‌آن درطرفین‌خیابان شاهپورخاوری‌واقع شده طرفین‌چهارخیابان شهرعمارات یك و دوطبقه نوساز مشاهده میشود .

کوچه‌های‌سنندج پرشیب‌کم‌عرض وپرپیچ وخم ساختمان اکثرخانه‌ها باخشت‌خام وپوشش‌آنها باتیر وبنای‌بازار‌ کاروانسراها ـ مساجد ـ حمام وخانه‌های متمولین باآجر ساخته شده‌است.

بناهای قابل‌ملاحظه شهرعبارتنداز‌مسجدجامع معروف به‌دارالاحسان که‌در زمان امان‌اله‌خان ساخته شده وبدنه خارجی‌آن بطور جالب توجهی‌کاشی‌کاری شده‌است. از بناهای نوساز وقابل‌ملاحظه شهرفقط میتوان بناهای متعلق به تیپ مستقل سنندج را نام برد.

ازقلعه مشهورسنندج که درتاریخ و جغرافیای ایران ازآن بحث شده بنائی‌باقی‌نیست بجای آن باشگاه افسران تیپ دایرگردیده ولی‌پایه ها وآثار قلعه مذکور حکایت از اهمیت و عظمت دوره آبادی آن مینماید .

آب شهر ـ شهرسنندج ازقنوات زیرمشروب میشود ولی بطورکلی کم آب است.

۱ـ قنات دارالاحسان ـ دارای یك سنك آب مادرچاه‌آن دوکیلومتری شمال باخترشهر بوده درعلیای شهر در مخزنی جمع سپس بوسیله لوله آهن وتنبوشه بشهر هدایت شده سه دانگ آن متعلق بستاد تیپ و باشگاه افسران است‌که بوسیله لوله در دسترس قرارداده‌اند وسه دانگ دیگر وقف مسجد دارالاحسان است که پس ازمظهرشدن در مسجد مذکورمحله چهارلان‌را مشروب مینماید .

۲ـ قنات مشیرالدیوان ـ دارای $\frac{1}{2}$ سنگ‌آب درعمارت مشیرالدیوان مظهرشده محله پتوله وقسمتی‌ازمحله جورآبادرا مشروب می‌نماید .

۳ ـ قنات آصف اعظم ـ دارای $\frac{2}{3}$ سنگ‌آب درعمارت آصف‌اعظم مظهرشده محله آقازمان را مشروب می نماید .

۴ ـ قنات سادات ـ ۱/۵ سنگ آب دارد جنب حمام نایب مظهر شده قسمتی‌ازمحله های‌پتوله‌ـ‌مظفریه ـ‌وچهارباغ‌را مشروب‌می‌نماید .

۵ ـ قنات حاجی ابوالحسن $\frac{1}{3}$ سنگ آب دارد در محله جور آباد مظهرشده قسمتی ازمحله جورآباد ومحله‌پتوله را مشروب مینماید .

۶ ـ قنات نصرالدیوان $\frac{1}{3}$ سنگ آب‌داردرمسجد پیرمحمد مظهرشده قسمتی ازخیابان شمال پهلوی ـ باغ‌ملی‌ـ محله چهارباغ را مشروب مینماید .

۷ ـ قنات پیرمحمد $\frac{1}{4}$ سنگ آب دارد در مسجد پیرمحمد مظهرشده چند خانه ازمحله پیرمحمد را مشروب مینماید .

۸ ـ قنوات خسروآباد‌ـ وکیل ـ آیت اله وچندقنات دیگرمحله‌تطارچیان ومزارع اطراف‌آنرا مشروب مینماید .

۹ ـ قنات مسیحی‌ـ درمدرسه اتحادمظهرشده‌محله مسیحیان رامشروب می‌نماید درصورتیکه قنوات بالا تعمیر و تنقیه شود ممکن است آب مورد لزوم شهرتامین‌گردد .

محله های شهرـ چهار محله جورآباد ـ چهارلان ـ دومها ـ پتوله در شمال باختری شهر محله میان قلعه ـ تطارچیان جنوب باختر ـ آقازمان ـ کلیمیها ـ مسیحیان جنوب خاورـ محله چهارباغ‌وپیرمحمد درخاور وشمال خاورواقع شده اند .

روشنائی ـ تاکنون در مورد روشنائی شهر اقدام اساسی نشده قبلا مولد برق کوچکی داشته که بواسطه فرسودگی برچیده شده فعلا روشنائی خیابانها بوسیله مولد برق تیپ تامین شده وکوچه ها با چراغ نفطی روشن می‌شود ولی درنظر است مولدبرق قوی‌باشرکت سهام محلی‌تهیه وبرقرارگردد .

جمعیت ـ شهرسنندج طبق صورت آمار دارای ۳۴۷۴۰ نفرسکنه بشرح زیر است ذکور ۱۷۶۰۰ ـ اناث ۱۷۱۴۰ نفر چنانچه بامار فوق مامورین دولت‌ومتفرقه‌که‌ازقراء وقصبات شهرهای‌مجاورسنندج آمده وساکن شده اند اضافه نمائیم سکنه آن قریب ۴۰ هزار نفرخواهد بود .

مذهب ـ سکنه شهر سنی شافعی ـ شیعه درحدود ۱۲۰ الی ۱۵۰ خانوار کلیمی و ۲۰ خانوار مسیحی است .

زبان مادری سکنه بومی شهرکردی میباشد .

دراین شهر ۳۶ مسجد و۳ زیارتگاه وجود دارد . مساجد زیرازبنا های قدیم وقابل توجه است .

مسجد دارالاحسان ـ مسجد دارالامان ـ مسجد حاجر خاتون ـ مسجد رشید قلعه بیگی ـ مسجد شیخ محمد باقر غیاثی ـ مسجد طوبی‌خانم ومسجد وکیل . درحدود ۳ هزارباب دکان ومغازه دارد ـ مصنوعات تجاری شهر سنندج مانند تخته هـای نرد شطرنج ـ جعبه توالت ـ قوطی سیگار وغیره‌بخوبی وظرافت معروف ویکی ازصادرات شهر محسوب میگردد .

شهرسنندج مرکز کلیه ادارات دولتی شهر بوده پادگان نظامی آن فعلا تیپ مختلط ومستقل است .

در این شهر کارخانه وجود ندارد .

شهرسنندج دروضع بن‌بستی قرارگرفته واردین‌آن‌فقط محلی‌یامامورین دولت هستند زیرادرمسیرراه عمومی قرار نگرفته است‌ویکی‌ازعلل عقب افتادگی سنندج همین موضوع میباشد . چنانچه راه شوسه

سنندج به سقز وسقز به مهاباد بطور کامل تصحیح شود . اولا عبور زوار آذربایجانی به عتبات عالیه ازاین راه صورت خواهد گرفت ثانیاًمواد نفتی آذربایجان که اینك ازطریق همدان تاکستان زنجان حمل میشود از آن راه حمل شده سود زیادی برای شرکت ملی نفت دارد زیرا مسافت از طریق اول برضائیه ۱۲۲۰ کیلومتر وازطریق سنندج سقز میاندواب ۵۸۰ کیلومتر است.

ثالثاً بواسطه نزدیك بودن راه مالتجاره آذربایجان به کرمانشاه. عراق - اهواز ازاین راه حمل خواهد شد.

بعلاوه رفت امد اتومبیلهای تجارتی و نفت کش غیره اثرات مهمی در ناحیه غرب خواهد بخشید که شرح ان خارج ازاین کتاب میباشد .

سوباشی -su-bâci- دهازدهستان خدابنده لو بخش قروه شهرستان سنندج .

۷ک جنوب خاور گل تپه - ۲ک باختر شوسه همدان - بیجار.

کوهستانی-سردسیر-سکنه ۷۰۰-شیعه-ترکی.

آب ازچشمه - محصول غلات حبوبات مختصرانگور صیفی لبنیات - شغل زراعت وگله داری- راه مالرو-تابستان اتومبیل میتوان برد .

گردنه معروف سوباشی* بین همدان - بیجار در ارتفاع   متر واقع شده زمستان بواسطه کثرت برف مسدود میگردد - مزرعه سراب و پری گلی و چند مزرعه دیگر جزء این آبادی وپری گل کنارشوسه واقع شده . اداره راه بنائی دراین مزرعه ساخته - مسکن مامورین راه میباشد .

سوتپه -su-tappe- دهازدهستان چهاردولی بخش قروه شهرستان سنندج .

۳۴ک جنوب خاوری قروه - ۱۰ک باختر شوسه قروه به همدان.

جلگه - سردسیر- سکنه ۴۰۰ - مسلمان شیعه-کردی فارسی .

آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله داری - صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی - راه مالرو-تابستان اتومبیل میتوان برد .

سوتلق -sutlaq- - ده ازدهستان کرزان رود شهرستان تویسرکان

۱۹ ک شمال شهر تویسرکان - ۸ ک شمال راه شوسه تویسرکان به کرمانشاه .

کوهستانی- سردسیر- سکنه ۱۱۸۲ - شیعه- فارسی.

آب از دورشته قنات - محصول غلات دیم صیفی انگور لبنیات - شغل زراعت - تابستان ازشوسه اتومبیل میتوان برد .

سوتو -sutu- ده ازدهستان تمشیر بخش بانه شهرستان سقز .

۳۸ک شمال باختری بانه - ۱۰ک شمال شوسه بانه به سردشت.

کوهستانی-سردسیر-سکنه ۲۰۰-سنی-کردی .

آب ازچشمه- محصول غلات توتون ارزن حبوبات لبنیات - شغل زراعت گله داری - راه مالرو.

سوته -sute- ده ازدهستان خورخوره بخش دیواندره شهرستان سنندج.

۸۲ک باختر دیواندره -۳ک حاجی محمدان .

کوهستانی-سردسیر-سکنه ۱۰۹-سنی-کردی .

آب از چشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات توتون - شغل زراعت گله داری - راه مالرو .

سوخور - suxor - ده ازدهستان کفرآور بخش گیلان شهرستان شاه آباد .

۲۷ک شمال خاوری گیلان -کنارراه فرعی کل کش به قیطول.

دامنه - معتدل - سکنه ۵۸۵ - مسلمان -کردی فارسی.

آب ازچشمه وزه آب رودخانه محلی-محصول غلات پنبه تریاك لبنیات توتون صیفی زرت- شغل زراعت گله داری - راه مالرو.

درشش محل نزدیك بهم واقع شده بشرح زیرنامیده میشوند .

سوخور کهزار- سوخور الهی-سوخور نامدار- سوخور خورشید-سوخور شهباز- سوخور علی محمد .

ازطایفه منیشی ایل کلهر هستند - درهمان دهستان کفرآور تغییر مکان می نمایند .

سورال - surâl — ده ازدهستان ییلاق بخش حومه شهرستان سنندج .

۳۳ک جنوب خاور سنندج - ۵ک جنوب باختری سیس .

کوهستانی-سردسیر- سکنه ۲۸۰- سنی-کردی .

آب ازچشمه - محصول غلات توتون زردآلو انگور- شغل زراعت و گله داری - صنایع دستی گلیم جاجیم بافی - راه مالرو.

سوران -surân- دهازبخش سنجابی شهرستان کرمانشاه .

۴۵ک جنوب گوزران - ۵ک راه فرعی شاه آباد به گهواره .

کوهستانی-سردسیر-سکنه ۳۰۰-مسلمان-کردی فارسی.

آب از چشمه - محصول غلات حبوبات دیم لبنیات - شغل زراعت و گله داری - تهیه زغال و هیزم - راه مالرو - تابستان اتومبیل میتوان برد-در دومحل بفاصله یك کیلومتر واقع بعلیا وسفلی مشهورند زمستان گله داران حدود گرمسیر نفت شاه میروند .

سورچه -surçe- دهازدهستان چهاردولی بخش قروه شهرستان سنندج .

۳۹ک جنوب خاوری قروه - ۲ک شوسه قروه - همدان .

کوهستانی- سردسیر- سکنه ۲۰۰ - مسلمان شیعه-کردی.

آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله داری - صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی- اتومبیل نیزمیتوان برد.

سورسور -sur-sur- نام یکی ازدهستانهای بخش کامیاران شهرستان سنندج .

این دهستان در شمال و شمال خاور کامیاران بین دهستانهای بیلوار و کامیاران بیلوار کرمانشاه -گاورود واقع شده وراه شوسه کرمانشاه به سنندج تقریباًازاوسط دهستان میگذرد گردنه مروارید جنوب دهستان واقع شده منطقه ایست کوهستانی- هوای آن سردسیراست .

رودخانه گاورود که سرچشمه آن در بخش سنقر کلیائی شرح داده شده از این دهستان میگذرد و برخی از قراء آن را مشروب مینماید .
از ۴۱ آبادی تشکیل شده سکنه آن درحدود ۷ هزار نفر قراء مهم آن بشرح زیر است .
مروارید - ترازله - لاین - بلوجه - سرخه توت.

سورکان - sur-kân - ده از دهستان میاندربند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۳۹ ك شمال باختر کرمانشاه - کنار شوسه سنندج .
دامنه - سردسیر - سکنه ۱۰۰ - شیعه - کردی فارسی.
آب ازچشمه - محصول غلات حبوبات تریاك چغندرقند - شغل زراعت راه مالرو.

سورگه - surgah - ده از بخش صالح آباد شهرستان ایلام.
۱۸ ك خاور ایلام - ۱۸ ك خاوری شوسه ایلام - همدان .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۵۰ - شیعه - کردی .
آب ازچشمه سار - محصول غلات لبنیات ذرت - شغل زراعت گله داری راه مالرو - ساکنین از طایفه ریزه وند - زمستان برای تعلیف احشام خود حدود کوه کرك سرخ میروند - راه مالرو - باین ده گردکانه نیز میگویند .

سورمر - surmar - ده از دهستان ازگله (گرمسیر قبادی) بخش ثلاث شهرستان کرمانشاهان .
۷ ك شمال ازگله - ۳ ك مرز ایران وعراق .
کوهستانی - گرمسیر - سکنه ۱۵۰ - سنی - کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات - شغل زراعت و گله داری راه مالرو - زمستان درحدود ۵۰ خانوار ازایل قبادی برای تعلیف و زراعت باین ده میآیند .

سورموسی - sur-musâ - ده از دهستان خورخوره بخش دیواندره شهرستان سنندج .
۴۳ ك باختر دیواندره - کنار راه مالرو دیواندره به خورخوره .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۸۰ - سنی - کردی.
آب ازرودخانه وچشمه - محصول غلات توتون - شغل زراعت - صنایع دستی زنان جاجیم بافی - راه مالرو .

سورن آباد - sorn-âbâd - ده ازدهستان کلیائی بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان .
۱۸ ك شمال باختر سنقر - ۵ ك شمال باختر سلیمان شاه .
دامنه - سردسیر - سکنه ۳۵۵ - شیعه - کردی فارسی .
آب ازچشمه وقنات - محصول غلات حبوبات تریاك توتون - شغل زراعت صنایع دستی قالیچه جاجیم پلاس بافی - از کل سفید ومیدان تابستان اتومبیل میتوان برد .

سورنی - surni - ده ازدهستان بیلوار بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .

۶ ك جنوب باختر مرزبانی - ۳ ك جنوب راه فرعی مرزبانی بکرمانشاه.
دشت - سردسیر - سکنه ۴۷۰ - شیعه - کردی فارسی .
آب ازچشمه ورودخانه رازآور - محصول غلات حبوبات تریاك توتون لبنیات - شغل زراعت - اتومبیل درفصل خشکی میتوان برد .
در دومحل بفاصله ۱ کیلومتر واقع به علیا وسفلی مشهور - سکنه علیا ۲۳۰ نفر است .

سوره بان - sure-bân - ده از دهستان جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج .
۳۲ ك جنوب پاوه - ۱۵ ك باختر قلعه جوانرود - کنار رودخانه لیله .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۴۰ - سنی - کردی فارسی .
آب ازچشمه ورودخانه لیله - محصول غلات حبوبات لبنیات مختصر توتون توت - شغل زراعت گله داری - راه مالرو .
در دومحل بفاصله ۳ کیلومتر واقع به سوره بان بالا وپائین مشهور سکنه بالا ۱۱۵ نفر است .

سوره بان - ده ازدهستان کلاترزان بخش رزاب شهرستان سنندج .
۴۲ ك شمال خاور رزاب - ۳ ك باختر راه اتومبیل رو سنندج بمریوان.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۷۵ - سنی - کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات توتون - شغل زراعت و گله داری راه مالرو .

سوری - suri - ده ازدهستان خرمرود شهرستان تویسرکان .
۲۷ ك شمال باختری شهر تویسرکان - ۱۲ ك خاور شوسه کرمانشاه به همدان .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۳۵ - شیعه - فارسی .
آب ازرودخانه خرمرود و قنات - محصول غلات دیمی انگور گردو توتون لبنیات - شغل زراعت گله داری - صنایع دستی قالی بافی راه مالرو - تابستان ازولاشجرد اتومبیل میتوان برد .

سورین - surin - ده کوچکی است از دهستان پهلوی دژ بخش بانه شهرستان سقز .
۱۸ ك جنوب خاوری بانه - سکنه ۳۵ نفر .

سوزن - suzan - ده ازدهستان درجزین بخش رزن شهرستان همدان .
۱۶ ك جنوب خاوری رزن - ۶ ك خاور قروه.
جلگه - سردسیر مالاریائی - سکنه ۱۵۸۰ - شیعه - ترکی.
آب ازقنات - محصول غلات انگور حبوبات صیفی لبنیات - شغل زراعت و گله داری - راه در تابستان از طریق شاهنجرین اتومبیل رو دبستان و ۸ باب دکان دارد .

سولگه - sulage - نام مرتع است ازدهستان حومه بخش کرند شهرستان شاه آباد - شمال سراب کرند - درحدود ۱۳۰ نفر از طایفه باباجانی برای تعلیف احشام خودتابستان باین مرتع میآیند - زمستان حدود قصرشیرین میروند - چادرنشین هستند .

سوله -sowla- ده‌کوچکی است از دهستان خور خوره بخش دیواندره شهرستان سنندج .
۵۶ك باختر دیواندره - کنار راه - ۱۲ك باختر بست .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۴۸ نفر .

سوله‌کان-sowla-kân- ده‌ازدهستان کل‌تپه فیض‌اله‌بیگی بخش مرکزی شهرستان سقز .
۶۰ك خاور سقز - ۹ك باختر کرفتو .
کوهستانی - سردسیر- سکنه ۱۶۰- سنی - کردی.
آب‌ازچشمه‌و قنات -محصول‌غلات‌توتون لبنیات -شغل‌زراعت‌گله‌داری- راه‌مالرو .

سولیجه-sulije- ده‌ازدهستان خدابنده‌لو بخش قروه شهرستان سنندج .
۱۵ك شمال خاورگل‌تپه - ۳ك خاور چاله‌کند .
تپه ماهور - سردسیر - سکنه ۲۵۰ -شیعه -ترکی .
آب‌از چشمه‌ها - محصول غلات حبوبات جزئی انگور لبنیات - شغل زراعت‌گله‌داری - راه‌مالرو .
تابستان ازطریق چاله‌کند اتومبیل میتوان برد .

سومار - sumâr- بخش سومار از شهرستان قصر شیرین در قسمت جنوبی شهرستان واقع حدودآن بشرح زیراست .
ازطرف شمال به‌بخش مرکزی قصرشیرین.
ازطرف جنوب به‌بخش صالح‌آباد ومهران ازشهرستان ایلام .
ازطرف خاور به‌بخش ایوان وگیلان شاه‌آباد .
ازطرف‌باختر‌کشور عراق.
قسمت خاوری بخش‌کوهستانی قسمتهای مرکزی و باختری تپه‌ماهور است - هوای بخش‌گرمسیر و قشلاق ایل‌کلهر (باوندپور) محسوب می گردد .
رودخانه‌مهم بخش‌رودخانه‌کنگیر است‌که ازحدودبخش‌ایوان‌سرچشمه میگیرد دراین‌بخش ۱۷ آبادی‌کوچك‌کنار خودرا مشروب ومازادآن به‌قصبه مندلیج‌کشور عراق منتهی میگردد .
دومین رودخانه‌بخش درقسمت شمال رودخانه‌گیلان است‌که‌ازحدود گیلان سرچشمه میگیرد وشرح آن درآن بخش داده شده است دربخش سومار استفاده‌ای ازآن‌نمیشود ازطریق تنگاب‌کهنه‌وتنگاب نو برودخانه الوند میریزد .
بخش سومار از۱۸ آبادی تشکیل شده .
جمعیت آن درحدود ۵ هزار نفرآبادی مهم‌آن نفتشاه گرچه‌مرکز بخش درسازمان سومار‌است‌ولی ع.لا نظرباهمیت نفتشاه فعلامرکز بخشداری درآن قصبه است .
۱۷ آبادی بخش فقط درطول رودخانه‌کنگیر واقع شده بقیه نقاط بخش تابستان بکلی خالی از سکنه ولی زمستان هزاران خانوار ازایل‌کلهر برای تعلیف احشام خود به‌این بخش می‌آیند .

سومار - ده مرکز بخش و مرزبانی بخش سومار شهرستان قصرشیرین .
۱۰۰ کیلومتری جنوب قصرشیرین - ۲۸ کیلو متری جنوب خاوری نفتشاه- ۷/۵ کیلومتری مرز ایران وعراق - ۱۵ کیلومتری مندلیج عراق .
کناررودخانه‌کنگیر واقع شده - هوای‌آن‌گرمسیر -آب‌ازرودخانه کنگیرسکنه آن‌عبارت‌است ازکارمندان مرزبانی -گاردمسلح‌گمرکی ژاندارمری - مباشر وکارمندان املاك موقوفه پهلوی .
ازنفتشاه به‌کنار رودخانه‌کنگیر (۴ کیلومتری شمال خاوری‌سومار) محل‌نصب تلمبه‌که آب مصرفی‌نفت شاه‌را بوسیله لوله تامین مینماید راه‌شوسه وجود دارد - از منبع آب راه فرعی بسومار کشیده شده سایر راهها به‌قراء وپاسگاهها مالرو میباشد .
از آثار قدیم تپه خاکی‌کنارآبادی وجود داردکه فعلا بنای پاسگاه ژاندارمری روی آن ساخته شده است .
آب مصرفی ازرودخانه‌کنگیر - چندقطعه باغ خرما دارد .
ازبناهای قابل ملاحظه بنای مرزبانی و باغ شاه .

سونج -sovenj- ده ازدهستان میرده بخش مرکزی شهرستان سقز .
۲۴ك شمال باختری - ۴ك باختر یازی‌بلاغ .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۰۰ - سنی - کردی.
آب‌ازچشمه‌و قنات -محصول‌غلات‌لبنیات‌حبوبات -شغل‌زراعت‌گله‌داری- راه‌مالرو .

سونج - ده‌کوچکیست ازدهستان سبدلو بخش‌بانه شهرستان سقز.
۱۴ك‌شمال‌خاوری‌بانه -۱ك شوسه سقز بانه .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۵۰ نفر.

سوی-suy- ده ازدهستان‌ژاوه رود بخش حومه‌شهرستان‌سنندج .
۲۴ك جنوب باخترسنندج -۵ك باخترشوسه سنندج بکرمانشاه.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۵۰ - سنی-کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات‌لبنیات- شغل‌زراعت‌وگله داری-راه‌مالرو

سویرو-suyeru- ده ازدهستان پشت‌آربابا بخش‌بانه شهرستان سقز.
۹ك شمال‌باختربانه -۲ك جنوب شوسه بانه بسردشت.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۶۹ - سنی -کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات توتون ذغال گزانگبین - شغل‌زراعت زغال‌فروشی - راه مالرو .

سویمه کوکن - soyme-kokan - ده از دهستان کرانی شهرستان بیجار.
۲۰ك‌خاورحسن‌آباد سوگند-کناررودخانه قزل اوزن.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۸۰ - شیعه - ترکی.
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات - شغل‌زراعت‌گله‌داری - صنایع دستی قالیچه‌وجاجیم‌بافی- راه‌مالرو .

سهام آباد- sahâm-âbâd - ده‌ازدهستان کرزان‌رودشهرستان تویسرکان .
۱۰ک باختر تویسرکان - ٤ک شمال شوسه تویسرکان بکرمانشاه.
دامنه - سردسیر - سکنه ۳۱٦ - شیعه - کردی‌فارسی.
آب از قنات - محصول غلات دیم صیفی انگور لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری - راه‌مالرو - تابستان اتومبیل میتوان برد.

سه تپان - se-tappân - ده ازدهستان تیلاکوه بخش دیواندره شهرستان سنندج.
۳٤ک شمال باختر دیواندره - ۳ک شمال شوسه دیواندره بسقز .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۱۰ - سنی - کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات روغن پشم - شغل زراعت و گله داری راه مالرو .

سه تپان - ده ازدهستان باباجانی بخش ثلاث شهرستان کرمانشاهان ۱۸ک جنوب خاورده شیخ .
کوهستانی - گرم معتدل - سکنه ٥ نفر.

سه تپه- se-tappe - ده‌ازدهستان ماهیدشت بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۲۲ک شمال باختر رباط ماهیدشت - ۲ک باختر قلعه داراب‌خان.
دشت - سردسیر - سکنه ۱۷٥ - شیعه - کردی فارسی.
آب ازرودخانه مرك - محصول غلات دیم لبنیات - شغل زراعت گله‌داری تابستان از قلعه داراب‌خان اتومبیل میتوان برد.

سه چشمه- se-çacme - ده ازدهستان میاندربند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۲۸ک شمال کرمانشاه - ٥ک خاور شوسه کردستان .
دامنه - سردسیر - سکنه ۱۰۰ - شیعه - کردی فارسی.
آب ازچشمه - محصول غلات دیم حبوبات - شغل زراعت - تابستان ازشوسه میتوان اتومبیل برد.

سه چقا- se-çeqâ - ده ازدهستان ماهیدشت پائین بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۱۱ک شمال باختر رباط ماهیدشت - ۳ک شمال چقازرد باغی.
دشت - سردسیر - سکنه ٤۰۰ - شیعه - کردی‌فارسی .
آب ازچاه - محصول غلات دیم لبنیات - شغل زراعت و گله داری راه مالرو.
دردومحل نزدیك هم واقع مشهور بسه‌چقا وعباس‌آباد هستند.

سه چك- se-çek - از دهستان دروفرامان کرمانشاه . مخروبه‌است .

سه چکان- se-çakân -(معروف به‌ملـه‌شاهی) ده‌ازدهستان جلالوند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
٦٦ک جنوب کرمانشاه - ۱۲ک چنار .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۸۰ - شیعه - لکی کردی‌فارسی .

آب از چشمه - غلات لبنیات تریاك - شغل زراعت گله‌داری - راه‌مالرو .

سه داران - se-dârân — ده کوچکی است از بخش گوران شهرستان شاه‌آباد .
نزدیك قلعه زنجیر - سکنه ٥۰ نفر از تیره‌اسپری قلخانی هستند .

سهران - sohrân — ده از دهستان بالاشهرستان نهاوند.
۲۰ک جنوب خاوری شهرنهاوند - ٦ک جنوب راه شوسه نهاوند بملایر وبروجرد .
دامنه - سردسیر - سکنه ٦۸۰ - شیعه - لری و فارسی .
آب‌از رودخانه‌وچشمه - محصول غلات توتون تریاك کتیرا لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه‌مالرو.

سه قولان - se-qulân — ده از دهستان بیلوار بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۱۰ک شمال خاور دیزگران - ۳ک شمال سرتخت .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ٦۰ - شیعه - کردی فارسی .
آب‌از چشمه‌ها - غلات حبوبات لبنیات مختصر قلمستان - شغل زراعت راه مالرو .
یکی از نقاط ییلاقی‌وسردسیر دهستان بیلوار محسوب میگردد .

سه کتان- se-kotân — نام مرتعی است از دهستان حومه بخش مرکزی شهرستان شاه‌آباد - دامنه شمال کوه نوا حدود کوکاب.
تابستان درحدود ۳۰ خانوار ازگله‌داران ازاین مرتع استفاده می‌نمایند

سه کران - se-korân - ده از دهستان خزل شهرستان نهاوند.
۳۱ ک شمال باختری شهرنهاوند — ٦ک جنوب چقاسرائیل — سکنه ٥۰ نفر

سهم الدین - sahmoddin — ده‌از دهستان کنگاور بخش کنگاور شهرستان کرمانشاهان.
۱٥ک شمال خاوری کنگاور - ٥ک خاور شوسه کرمانشاهان - همدان
دشت — سردمعتدل - سکنه ۸٥ — شیعه — فارسی کردی
آب‌از قنات — محصول غلات دیمی مختصر قلمستان - راه مالرو.

سهنله - sahanla — ده از دهستان فعله‌گری بخش سنقر کلیائی وشهرستان کرمانشاهان.
۸ک شمال خاور سنقر — ۳ک شمال راه فرعی سنقر به‌آب باریك
دامنه - سردسیر - سکنه ۱۰۳٥ - شیعه - کردی فارسی.
آب‌از چشمه‌سار متعدد ویکرشته قنات — محصول غلات حبوبات انگور زیاد تریاك توتون.
شغل‌زراعت مکاری — قالیچه جاجیم پلاس بافی
انگور آن بسیار و با غلات در قراء بخش‌تعویض‌می نمایندو به‌سنقر کرمانشاه‌نیزصادرمیشود. دبستان وراه‌فرعی بسنقر دارد.

سیاب - siyâb - ده‌از بخش ارکواز شهرستان ایلام
۲۷ک شمال‌باختری قلعه‌دره - ۱ک‌خاور راه‌مالرومهران
کوهستانی گرمسیر - سکنه ۲۷۰ - شیعه - کردی .

آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری.

سیابان - siyâbân - ده‌ازدهستان حومه بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .

۱۲ک جنوب دروفرامان کرمانشاه - ۲ک خاورگوش براه
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۴۰ - شیعه - کردی فارسی .
آب ز‌ه‌آب دره محلی - محصول غلات حبوبات لبنیات- شغل زراعت گله‌داری - راه‌مالرو .

سیاپله - siyâ-pale - ده از دهستان منصوری بخش مرکزی شهرستان کرمانشاه .

۴۵ک جنوب خاوری شاه آباد .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۶۰ - شیعه - کردی فارسی .
آب از چشمه - محصول غلات دیم لبنیات - شغل زراعت - راه‌مالرو .

سیاسران - siyâ-sarân - ده از دهستان حسین آباد بخش دیواندره شهرستان سنندج :

۱۲ک شمال خاورحسین آباد - ۶ک خاورشوسه سنندج به‌سنقر.
کوهستانی - سکنه ۵۰۰ - سنی - کردی .
آب ازچشمه رودخانه - محصول غلات حبوبات لبنیات قلمستان.
شغل زراعت گله‌داری- راه مالرو- تابستان بسیاسران سفلی اتومبیل میتوان برد - در دومحل بفاصله ۳کیلومتر واقع بالاوپائین نامیده شده سکنه بالا ۲۰۰ نفراست .

سیاسیا - siyâ-siyâ - ده‌از دهستان باوند پور بخش مرکزی شهرستان شاه‌آباد .

۳۱ک جنوب خاوری شاه‌آباد - ۲ک برسیمین .
دشت - سردسیر - سکنه ۸۲۰ - شیعه - کردی‌فارسی .
آب از برف‌آباد ورودخانه راوند - محصول غلات چغندر قند حبوبات لبنیات - شغل زراعت‌گله داری - زمستان گله‌داران قشلاق کاسه گران کیوان میروند .
ازطایفه سیاسیا هستند .

سیاچقا - siyâ-çeqâ - ده‌ازدهستان چمچمال بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان .

۹ک جنوب صحنه - ۹ک جنوب شوسه کرمانشاه به‌همدان .
دشت - سردسیر معتدل - سکنه ۱۸۲ - شیعه - کردی فارسی .
آب از گاماسیاب - محصول غلات- تریاک چغندر قند حبوبات توتون- شغل زراعت - تابستان اتومبیل میتوان برد - چشمه‌گانی باغان جزاین آبادی است .

سیاچقا - ده از دهستان میان در بند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .

۲۳ک شمال کرمانشاه - کنارشوسه کردستان .
دشت - سردسیر - سکنه ۸۰ - شیعه - کردی فارسی .
آب از چم لوچ - غلات حبوبات دیمی - شغل زراعت .

سیاچقاسفلی - siyâ-çeqâ-soflâ - ده‌ازدهستان ماهیدشت پائین بخش مرکزی شهرستان کرمانشاه .

۱۳ک جنوب خاوری ماهیدشت - جنوب راه فرعی ماهیدشت به سر فیروزآباد .
دشت - سردسیر - سکنه ۵۰۰ شیعه - کردی فارسی .
آب از رودخانه مرک - محصول غلات حبوبات لبنیات شغل زراعت - ازراه فرعی اتومبیل به‌آبادی میتوان برد .

سیاناب - siyânâb - ده‌ازدهستان باباجانی بخش ثلاث شهرستان کرمانشاهان .

۹ک شمال خاوری ده‌شیخ - کنار رودخانه‌زمکان .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۵۰ - سنی - کردی.
آب ازرودخانه زمکان - محصول لبنیات سقز کتیرا .
شغل مکاری تهیه سقزوکتیرا گله‌داری - راه‌مالرو - ساکنین از طایفه باباجانی هستند - دردومحل واقع به‌سیاناب دیم و سیانات پاریاب نامیده میشوند .

سیاناو - siyâ-nâv - ده از دهستان گاورود بخش کامیاران شهرستان سنندج .

۴۰ک شمال خاور کامیاران و۸ک خاورشوسه کرمانشاه به‌سنندج .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۹۰ - سنی - کردی .
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات حبوبات - شغل زراعت گله‌داری صنایع‌دستی زنان گلیم بافی - راه‌مالرو.

سیاناو - ده‌از دهستان ویسه بخش مریوان شهرستان سنندج .

۱۴ک جنوب باختر دژشاهپور - ۱۲ک باختر راه اتومبیل رو مریوان به‌رزاب .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۰۰ - سنی - کردی .
آب ازچشمه وقنات - محصول غلات حبوبات لبنیات توتون - شغل زراعت وگله‌داری - راه‌مالرو.

سیان‌زار - siyân-zâr - ده ازدهستان سرشیو بخش مرکزی شهرستان سقز .

۳۵ک جنوب سقز - ۲ک باختر قامیشله.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۰۰ - سنی - کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات حبوبات توتون - شغل زراعت و گله‌داری - راه‌مالرو.

سیاه‌بید - siyâh-bid - ده‌ازدهستان حومه بخش مرکزی شهرستان کرمانشاه.

۱۰ک خاور کرمانشاه - ۳ک جنوب شوسه کرمانشاه به‌تهران.
دشت - سردسیر - سکنه ۴۸۰ - شیعه - کردی فارسی.
آب ازچشمه - محصول غلات حبوبات چغندر قند صیفی کاری تریاک

شغل زراعت وگله داری وعده‌ای تابستان ازکوه پراوبرف بشهرحمل میکنند-تابستان ازشوسه وراه قدیم اتومبیل میتوان برد.
دردومحل بفاصله ۱/۵ کیلومتر واقع به علیا وسفلی مشهورسکنه علیا ۱۰۰ نفر.

سیاه پایه-siyâh-pâye - ده‌ازدهستان قراتوره بخش‌دیواندره شهرستان سنندج.
۴۲ک خاور دیواندره -۴ک دربند.
کوهستانی -سردسیر — سکنه ۱۵۰ — سنی — کردی.
آب از رودخانه و چشمه - محصول حبوبات لبنیات - شغل‌زراعت‌و گله داری - راه مالرو - باین‌ده قره‌قیه نیز میگویند.

سیاه‌چقا-siyâh-çeqâ - ده ازدهستان کمازان شهرستان ملایر.
۳۲ک جنوب خاوری‌ملایر - ۱ک شمال خاوری شوسه ملایر به‌اراک.
جلگه - معتدل‌مالاریائی - سکنه ۲۲۱ - شیعه - فارسی.
آب از قنات - محصول غلات - شغل‌زراعت - صنایع‌دستی قالی‌بافی راه اتومبیل‌رو.

سیاه‌حومه-siyâh-hume- ده ازدهستان دشتطال از بخش بانه شهرستان سقز.
۲۲ک شمال باختربانه -۸ک باختر شوسه بانه سردشت.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۶۰ - سنی -کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات توتون لبنیات-محصولات جنگلی-شغل زراعت وگله‌داری - راه‌مالرو.

سیاه‌خانی-siyâh-xâni - ده از بخش آبدانان شهرستان‌ایلام.
۲۱ک باختر آبدانان - ۵ک باختر راه‌مالرو آبدانان بدهلران.
کوهستانی - معتدل - سکنه ۲۵۶ - شیعه -کردی.
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات پشم تریاک - شغل زراعت و گله‌داری.
مزرعه سیاه خانی- خشکه مهر - مروه جزواین ده محسوب میشود

سیاه خانی -- ده از دهستان دینور بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان.
۴۹ک شمال باخترصحنه -۶ ک‌جنوب‌راه‌کندوله.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۱۲ - شیعه -کردی‌فارسی.
آب‌از چشمه — محصول غلات حبوبات میوجات توتون تریاک - شغل زراعت - تابستان اتومبیل میتوان برد.

سیاه خور-siyâh-xor - ده از دهستان‌حومه بخش مرکزی شهرستان شاه‌آباد.
۸ک خاور شاه‌آباد -کنار شوسه‌شاه‌آباد بکرمانشاه.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۰۰ - شیعه -کردی‌فارسی.
آب‌از چاه - محصول غلات‌دیم لبنیات - شغل زراعت‌گله‌داری تهیه ذغال‌وهیزم عده‌ای ازگله‌داران گرمسیرمیروند.

سیاه دراحمد- siyâh-dar-ahmad - ده‌ازدهستان‌میرده بخش مرکزی شهرستان سقز.
۵۴ک جنوب باختری‌سقز-۱۰ک باخترشوسه سقزبانه.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۰۵ - سنی -کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات توتون - شغل زراعت‌گله داری راه مالرو.
در آمار سیاه درعلیا نوشته‌اند.

سیاه درکهنه-siyâh-dar-kohne - ده‌از دهستان میرده بخش مرکزی شهرستان سقز.
۳۵ک جنوب سقز -۴ک باخترسقز به‌بانه.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۰۰ - سنی-کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات توتون - شغل زراعت‌گله داری راه مالرو - درآمار سیاه درسفلی نوشته‌اند.

سیاه‌دره-siyâh-dare- ده از دهستان بیلوار بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۱۷ک‌خاور دیزگران -۲ک‌شمال‌خاورکوره.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۲۰ - سنی-کردی‌فارسی.
آب ازچشمه -محصول‌غلات حبوبات‌لبنیات‌توتون تریاک گردومیوجات شغل زراعت - راه مالرو.

سیاه‌دره - ده‌از دهستان خزل شهرستان نهاوند.
۵۴ک باختر شهر نهاوند-۳ک‌گودنصب.
کوهستانی - سردسیر - مالاریائی-سکنه ۱۶۵ - شیعه-لری فارسی
آب ازچشمه - محصول غلات‌حبوبات دیم‌وآبی توتون تریاک‌حبوبات لبنیات - شغل فلاحت وگله‌داری-راه مالرو.
ایل‌ترکاشوند درتابستان برای تعلیف احشام باین‌ده می‌آیند.

سیاه‌دره - ده‌از دهستان قلقل‌رود شهرستان‌تویسرکان.
۳ک جنوب‌باختر شهر تویسرکان-۶ک‌باختر باباکمال.
کوهستانی-سردسیر — سکنه ۱۱۳ - شیعه-فارسی‌عربی‌کردی.
آب‌از چشمه - محصول غلات دیم آبی وگردو لبنیات - شغل‌زراعت گله‌داری - صنایع‌دستی زنان قالی‌بافی - راه‌مالرو.
درکوههای این‌ده غارهای طبیعی وجود دارد بنام‌مراسمعیل خانی و پلنگی‌مشهوراند.
بقرار اظهار مطلعین جنگهای اعراب دراین حدودبوده اکنون نیز بقایای اسلحه مانند نوک‌سنان ودسته‌کارد وغیره پیدا میشود.

سیاه دول- siyâh-dul - ده‌از بخش‌دهلران شهرستان ایلام.
۲۶ک شمال‌باختر دهلران -۶ک شمال‌راه شوسه دهلران به‌نصریان
کوهستانی - معتدل - سکنه ۱۰۰ - شیعه -کردی.
آب‌از چشمه شور-محصول غلات روغن پشم - شغل‌زراعت‌وگله‌داری ساکنین ازطایفه ممو‌س‌هستند.

سیاه رگ - siyâh-rag — ده از بخش صالح آباد شهرستان ایلام.
۲۱ک شمال خاوری صالح آباد - ۱۰ک جنوب راه شوسه ایلام - مهران.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۰ - شیعه - کردی.
آب از چشمه سار - محصول غلات ذرت تریاک لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری - راه‌مالرو.
ساکنین از طایفه سوری - زمستان حدود صالح آباد میروند.

سیاه‌سیاه - siyâh-siyâh - ده از بخش سنجابی شهرستان کرمانشاهان.
۱٤ک شمال کوزران - ۳ک خاور قلعه‌خداه‌روت‌خان.
دشت - سردسیر - سکنه ۱۸۰ - سنی - کردی فارسی.
آب از چاه - محصول غلات حبوبات دیم لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری راه‌مالرو - تابستان می‌توان اتومبیل برد.

سیاه‌کمر - siyâh-kamar - ده‌از دهستان خالصه بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۸ک باختر کرمانشاه - ۱/۵ جنوب راه فرعی سراب نیلوفر.
دامنه - سردسیر - سکنه ٦٤۰ - شیعه - کردی فارسی.
آب از چشمه‌سار - محصول غلات حبوبات دیمی انواع میوه‌جات و صیفی لبنیات - شغل زراعت - تابستان اتومبیل میتوان برد.

سیاه کمر - ده‌از دهستان سامن شهرستان ملایر.
۳۳ ک جنوب باختری شهر ملایر — ۱۵ ک باختر راه شوسه ملایر به بروجرد.
جلگه - معتدل مالاریائی - سکنه ۳۹۵ - شیعه — فارسی.
آب از قنات - محصول غلات - شغل زراعت - راه‌مالرو.

سیاه کمر — ده از دهستان ترک شهرستان ملایر.
۷/۵ک شمال شهرملایر - کنار راه خاوری راه شوسه ملایر به همدان.
جلگه - معتدل مالاریائی - سکنه ۳٦۵ - شیعه - ترکی و فارسی.
آب از رودخانه و چشمه - محصول غلات انگور - شغل زراعت - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه اتومبیل‌رو.

سیاه کمر - ده از دهستان ماهیدشت پائین بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۱۲ک جنوب خاوری ماهیدشت - ۳ک قلعه نجفعلی‌خان.
دشت - گرمسیر - سکنه ۳۰۰ - شیعه - کردی فارسی.
آب از چشمه - محصول غلات حبوبات دیم لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو - تابستان از خزل اتومبیل میتوان برد.
در دو محل نزدیک بهم واقع به علیا وسفلی همچنین به مراد پاشائی مشهورند.

سیاه کمر — ده از دهستان چهار دولی بخش اسدآباد شهرستان همدان.
۱۷ک شمال باختری قصبه اسدآباد - کنار راه مالرو اسدآباد به قروه
جلگه - سردسیر - سکنه ۲۱۸ - شیعه - کردی فارسی.
آب از چشمه و رودخانه شهاب - محصول غلات لبنیات حبوبات صیفی شغل زراعت و گله‌داری - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه‌مالرو.

سیاه کمرشیخه - siyâh-kamar-ceyxe - ده از دهستان ماهیدشت پائین بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
٤ک جنوب خاوری ماهیدشت - نزدیک به سیاه کمر معروف.
دامنه - سردسیر - سکنه ٤۰ - شیعه - کردی - فارسی.
آب از چشمه - محصول غلات دیم لبنیات - شغل زراعت.

سیاه کمرعلیامعروف - siyâh-kamar-olyâ-ma'ruf
ده‌از دهستان ماهیدشت پائین بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۱٤ک جنوب خاوری ماهیدشت - ۳ک عالی برد.
دامنه - سردسیر — سکنه ۷۰ - شیعه - کردی فارسی.
آب از چشمه - محصول غلات حبوبات دیم لبنیات - شغل زراعت گله‌داری راه‌مالرو - تابستان ازخزل اتومبیل میتوان برد.

سیاه گل - siyâh-gol - ده ازدهستان ماهیدشت بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۲۸ک جنوب کرمانشاه — ۸ک جنوب باختری سرواو.
دامنه - سردسیر - سکنه ۱۷۵ — شیعه - کردی فارسی.
آب از چشمه - محصول غلات دیم لبنیات جزئی حبوبات - شغل زراعت راه مالرو.

سیاه گل - ده ازدهستان گیلان بخش گیلان شهرستان شاه‌آباد.
۷ک شمال باختر گیلان — ۱ک جنوب شوسه گیلان به قصرشیرین.
دشت - گرمسیر مالاریائی - سکنه ۷۵ - شیعه - کردی فارسی.
آب از رودخانه گیلان — محصول غلات برنج توتون تریاک حبوبات پنبه لبنیات — شغل زراعت و گله داری - ازطایفه کلهر هستند.

سیاه گل - ده ازدهستان ایوان بخش گیلان شهرستان شاه آباد.
۱٦ک شمال باختر جوی‌زر - ۱۲ک باختر شوسه شاه‌آباد به ایلام.
کوهستانی - گرمسیر - سکنه ۵۰ - شیعه - کردی فارسی.
آب از رودخانه کنگیر - محصول غلات برنج توتون حبوبات - شغل زراعت گله‌داری - چادرنشین زمستان بگرمسیر غربی ایوان وحدود سومارمیروند.

سیاه گله - siyâh-gole - ده از دهستان چهاردولی بخش قروه شهرستان سنندج.
۳٦ک جنوب خاوری قروه - ۳ک جنوب باختر سوتپه.
دامنه - سردسیر — سکنه ۱۹۵ — شیعه — کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات توتون - شغل زراعت گله داری صنایع دستی قالیچه جاجیم گلیم بافی - راه مالرو از سوتپه اتومبیل میتوان برد.

سیاه منصور- siyâh-mansur - نام یکی از دهستانهای هفتگانه شهرستان بیجار.
این دهستان در شمال شهرستان واقع محدود است از طرف شمال بدهستان ماه‌نشان‌شهرستان‌زنجان‌ازشمال‌باختروباختر بدهستان‌تکاب.
ازجنوب بدهستان قراتوره بخش دیواندره شهرستان سنندج ازخاور بدهستان‌کرانی شهرستان بیجار.
وضع طبیعی دهستان‌کوهستانی ـ هواسردسیر (زمستان طولانی از آبان تا آخرفروردین) تابستان معتدل‌است.
ارتفاعات سیاه منصور در شمال دهستان واقع مقسم‌المیاه آن حد طبیعی بین این دهستان و بخش ماه نشان است ـ کوههای‌کم‌ارتفاعی بین‌این دهستان وبخش‌تکاب واقع شده‌که‌خط الراس آنهاحد طبیعی بین دودهستان محسوب‌میکردد.
ارتفاع بلند ترین قله‌کوه سیاه منصور بنام‌کوه زرنیخ‌واقع درشمال آبادی‌چیچکلو ۳۰۹۰ مترارتفاع قله امامزاده ایوب‌انصار بین این دهستان ودهستان تکاب ۲۵۱۲ مترمیباشد.
رودخانه‌قمچقای که در دهستان کرانی برودخانهٔ قزل اوزان ملحق میشود دردو رشته ازاین دهستان سر چشمه میگیرند رشته اول از حدود چیچکلو ورشته دوم ازحدودکوتان بالا سرچشمه میگیرند و پس ازمشروب نمودن قسمت عمده قراء دهستان سیاه منصور در ۸ کیلو متری باختر آبادی قمچقای بهم ملحق وارد دهستان کرانی میگردد.
راههای دهستان بطورکلی مالرو فقط درفصل‌خشکی‌ممکنست بقراء مهم اتومبیل‌برد.
راه‌کاروانرو عمومی بیجار به تکاب از این دهستان میگذرد ـ خط تلگراف وتلفن بیجار بتکاب‌کنار راه‌کشیده شده‌است.
زبان مادری ساکنین دهستان ترکی ومذهب عموم مسلمان شیعه‌است
محصول عمده دهستان غلات دیم وآبی‌لبنیات مختصربونجه و انگور شغل زراعت‌وگله‌داری ـ صنایع دستی قالیچه جاجیم‌گلیم‌بافی‌است دربرخی از قراء مهم‌صادرات فرش‌دارد.
این دهستان از ۳۵ آبادی بزرگ و کوچك تشکیل‌شده جمعیت‌آن در حدود ۱۲هزار نفر وقراء مهم‌آن بشرح زیراست:
شهرك ـ عربشاه ـ آغ‌کند ـ قزل‌بلاغ ـ کل‌تپه طغامین ـ چتاق.

سیاه ناو -siyâh-nâv - بنام اصلی‌آن‌قره‌ناو مراجعه شود.

سیبدر-sibdar - ده ازدهستان سامن شهرستان ملایر.
۱۱ك جنوب ملایر-٦ك خاورشوسه ملایر به بروجرد.
کوهستانی ـ معتدل‌مالاریائی ـ سکنه ۱۵۰ ـ شیعه ـ فارسی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات دیم لبنیات ـ شغل زراعت وگله داری راه‌مالرو.

سیچان-siçân - ده‌کوچکیست ازدهستان پشت آربابا بخش بانه شهرستان سقز.
٦ك باختربانه ـ سکنه ۵۰ نفر.

سید آباد-seyyed-âbâd - ده ازدهستان‌کل‌تپه‌فیض‌اله‌بیگی شهرستان سقز.
۱۰ك شمال باخترسقز ـ٤ك باخترشوسه سقز به میاندوآب.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۹۰ ـ سنی-کردی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات توتون حبوبات ـ شغل‌زراعت و گله‌داری ـ راه مالرو.

سید آباد - ده از دهستان تیلکوه بخش دیواندره شهرستان‌سنندج.
٤٤ك شمال‌باختر دیواندره ـ٤ك شمال شوسه دیواندره بسقز.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه٤۵ ـ سنی-کردی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات توتون حبوبات لبنیات ـ شغل‌زراعت و گله‌داری ـ راه‌مالرو.

سید اسمعیل-seyyed-esmâil - ده ازدهستان‌بیلوار بخش کامیاران شهرستان سنندج.
۷ك باخترکامیاران ـ۱ك ورمهنگ.
جلگه ـ سردسیر ـ سکنه٦۰ ـ سنی-کردی.
آب ازچاه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل‌زراعت‌گله‌داری-راه‌مالرو

سیدان-seyyedân - ده‌ازدهستان‌بیرتاج‌شهرستان بیجار.
١٤ك شمال خاوری‌بیجار ـکنارشوسه بیجار زنجان.
تپه ماهور ـ سردسیر ـ سکنه ٦٦۰ ـ شیعه ـکردی فارسی.
آب ازچشمه وقنات ـ محصول‌غلات‌انگور لبنیات ـ شغل زراعت و گله‌داری.

سیدایاز-seyyed-ayâz - نام مزرعه‌ایست‌ازدهستان گواور بخش‌گیلان شهرستان شاه‌آباد.
۷۰ك خاور گیلان ـ٤ك‌کنارشوسه‌گیلان بشاه‌آباد.
سردسیر ـ ییلاقی ـ سکنه‌دائم ندارد.
آب ازچشمه وچاه ـ محصول غلات دیم لبنیات ـ تابستان در حدود ۲۵۰ خانوار ازایل کلهر برای تعلیف احشام و زراعت دیم باین محل میآیند پس از برداشت محصول وافشاندن بزر بگرمسیر بخش حدود مرزایران عراق مراجعت مینمایند.

سید پیرمراد-seyyed-pir-morâd -ده از بخش‌سنجابی شهرستان‌کرمانشاه.
۹ك جنوب باختری‌کوزران ـ سر راه‌کوزران بگوران.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۲۰ ـ مسلمان ـ فارسی کردی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات حبوبات جزئی میوجات قلمستان دیم لبنیات ـ شغل زراعت‌گله‌داری ـ راه‌مالرو ـ تابستان‌اتومبیل‌میتوان برد

سید حسن-seyyed hasan - ده از دهستان عثمانوند بخش مرکزی شهرستان‌کرمانشاهان.
٤۹ك جنوب خاوری‌کرمانشاه ـ۵ك سرجوب.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه١٦۵ ـ شیعه ـکردی‌لکی عربی.
آب ازرودخانه آهوران وچشمه ـ محصول حبوبات لبنیات تریاك غلات گلابی ـ شغل زراعت‌گله‌داری تهیه ذغال هیزم-راه‌مالرو.

سیدحسن - ده از بخش مهران شهرستان ایلام .
۴ک جنوب خاورمهران -۲ک جنوب شوسه مهران بدهلران.
جلگه -گرمسیر - سکنه ۹۰ - شیعه -کردی.
آب ازرودخانه کاوی - محصول غلات مختصر لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری - راه مالرو - ساکنین ازطایفه ملخطاوی هستند.
زیارتگاه امامزاده سیدحسن ابن‌موسی‌ابن‌جعفر (ص) دراین آبادی و زیارتگاه ساکنین بخش وازقراء مجاورمرزعراق برای زیارت میآیند

سیدحسین-seyyed-hoseyn- ده ازدهستان کرانی شهرستان بیجار .
۱۸ک جنوب خاوری حسن‌آباد سوگند - ۶ک باختر جیران.
تپه ماهور - سردسیر- سکنه ۲۱۰ - شیعه - ترکی.
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله‌داری -صنایع دستی قالیچه جاجیم بافی - راه‌مالرو.

سیدسلیمان-seyyed-soleymân - ده‌از دهستان ذهاب بخش سرپل ذهاب‌شهرستان قصرشیرین .
۸/۵ک خاورنوسم سرپل ذهاب -۲ک شمال شوسه کرمانشاه
دشت - گرمسیر مالاریائی - سکنه ۶۰ - شیعه - کردی فارسی
آباز رودخانه پاطاق - محصول غلات لبنیات صیفی - شغل زراعت وگله‌داری - راه مالرو.

سیدشکر - seyyed-cakar - ده‌ازدهستان‌ماهیدشت‌بالا‌بخش مرکزی شهرستان‌کرمانشاهان.
۲۳ک جنوب کرمانشاه -۶ک‌خاورسرونو.
دامنه - سردسیر - سکنه ۲۳۰ - شیعه - کردی‌فارسی .
آب‌از چشمه کوچك - غلات‌دیم لبنیات- شغل‌زراعت- گله‌داری تابستان ازسرونو وجیران بلاغ اتومبیل میتوان برد.

سیدشهاب -seyyed-cahâb-ده‌از دهستان قلقل‌رودشهرستان تویسرکان
۱۸ک جنوب خاوری شهر تویسرکان - ۶ك جنوب شوسه‌تویسرکان بملایر.
دامنه -سردسیر - سکنه ۱۶۰۰ - شیعه - فارسی کردی‌و ترکی
آباز چاهو قنات - محصول غلات دیم انگورکتیرا- شغل زراعت- راه مالرو از-سین‌آبادمیتوان اتومبیل برد.
دردو کیلومتری علیای‌ده‌سدی‌وجوددارد بنام سدمؤمن‌خان درهاشترمل جیجان سنگ سفید درآن جمع‌شده بمصرف آبیاری زراعت میرسیده فعلا خراب‌است.

سیدشهاب - ده ازدهستان‌دینوربخش صحنه شهرستان‌کرمانشاهان
۲۶ك شمال‌باختری صحنه - ۳ك باخترشوسه کرمانشاه به‌سنقر.
دامنه - سردسیر - سکنه ۱۲۵ - شیعه - کردی فارسی .

آباز رود کرتیوج - غلات حبوبات چغندرقند تریاك توتون - شغل زراعت - تابستان اتومبیل میتوان برد .

سیدصارم -seyyed-sârem - ده از دهستان نمشیر بخش بانه شهرستان سقز.
۱۶ك شمال باختری بانه - کنار راه شوسه بانه‌به‌سردشت.
دامنه - سردسیر - سکنه ۵۰ - سنی - کردی.
آباز چشمه - محصول غلات توتون و محصولات جنگلی - شغل زراعت گله‌داری‌وتهیه ذغال هیزم.

سیدعالی - seyyed-âli - ده از دهستان قبادی بخش ثلاث شهرستان‌کرمانشاه .
۵ك شمال بیله‌قاب مرکز دهستان.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۰۰ - سنی - کردی.
آباز چشمه‌ها - محصول غلات‌حبوبات لبنیات - شغل‌زراعت گله‌داری راه مالرو - ساکنین ازطایفه قبادی هستند.

سید فتوح - seyyed-fotuh - ده ازدهستان خالصه بخش مرکزی شهرستان قصرشیرین.
۸ك جنوب قصرشیرین - کنار رودخانه الوند - ۳ کیلومتر شوسه قصر شیرین‌به‌خسروی .
تپه ماهور - سکنه ۲۰۰ - شیعه - کردی فارسی.
آباز رودخانه الوند - غلات صیفی‌لبنیات- شغل زراعت گله‌داری - راه‌مالرو - تابستان ازشوسه اتومبیل میتوان برد .

سیر -sir - ده‌از دهستان اوباتو بخش دیواندره شهرستان سنندج
۳۰ك شمال دیواندره - ۱۲ك شمال خاورشوسه سنندج سقز.
کوهستانی -سردسیر - سکنه ۳۰۰ - سنی -کردی.
آب از رودخانه میر - محصول غلات حبوبات لبنیات توتون - شغل زراعت‌گله‌داری - راه مالرو.
دردو محل بفاصله ۳کیلومتر واقع‌سیربالا وپائین یابزرگ وکوچك نامیده شده-سکنه بالا ۱۲۰نفر است

سیراب - sirâb - ده‌از دهستان درجزین بخش رزن شهرستان همدان .
۵ك جنوب رزن - کنار شوسه رزن به همدان .
جلگه - سردسیرمالاریائی - سکنه ۵۰۰ - شیعه- ترکی .
آباز رودخانه رزن - محصول‌غلات حبوبات انگور صیفی لبنیات .
شغل زراعت و گله‌داری - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه دو تابستان‌اتومبیل‌رو.

سیران بند - seyrân-band - ده‌از دهستان‌پهلوی دژبخش‌بانه شهرستان‌سقز.
۲۳ك‌جنوب‌خاوری‌بانه-۱ك مرز ایران وعراق .
کوهستانی -سردسیر-سکنه ۱۳۵ - سنی - کردی .
آباز چشمه - محصول‌غلات توتون‌مازوج- شغل‌زراعت - راه‌مالرو.

سیراوند - sirâvand - ده‌از دهستان‌افشاراول بخش‌اسدآباد شهرستان‌همدان.
۱٤ ك باختر قصبه اسدآباد - ٦ ك شمال راه‌فرعی اسدآباد به آجین.
کوهستانی - سردسیر-سکنه۷۸۲ - شیعه - ترکی.
آب از چشمه ها - محصول غلات انگورگردو به سیب - شغل زراعت گله‌داری - صنایع‌دستی زنان حصیر قالی کرباس بافی - راه مالرو.

سیردرابوالحسن-sir-dar-abol-hasan-ده از دهستان کمازان شهرستان ملایر.
۳۳ك جنوب خاوری شهر ملایر - ۳ك جنوب راه شوسه‌ملایربااراك
کوهستانی - معتدل‌مالاریائی - سکنه۱۰۹ - شیعه - فارسی.
آب از چشمه - محصول غلات دیم - شغل زراعت
صنایع دستی‌زنان قالی‌بافی - راه مالرو.

سیردرحاجی‌صدر- sir-dar-hâji-sadr- ده‌از دهستان کمازان شهرستان ملایر -
۲۷ك‌جنوب ملایر- ۱۲ك جنوب راه شوسه‌ملایر بهاراك.
کوهستانی - معتدل مالاریائی - سکنه ۱۷۸ - شیعه -فارسی.
آب‌از چشمه - محصول غلات دیمی - شغل‌زراعت- صنایع‌دستی زنان قالی‌بافی -راه مالرو.

سیردوله-sir -dule- ده از دهستان کلیائی‌بخش سنقرکلیائی شهرستان کرمانشاهان.
۳۰ك باخترسنقر - ٦ك باختر سیرکوه.
کوهستانی - سردسیر- سکنه ۱۷۰ - شیعه - کردی فارسی.
آب از چشمه — محصول غلات حبوبات تریاك توتون — شغل‌زراعت قالیچه جاجیم پلاس بافی — راه مالرو.

سیرکوه - sir-kuh - ده از دهستان کلیائی بخش‌سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان.
۲٤ك باختر سنقر — ۳ك جنوب مولان آباد.
دامنه — سردسیر — سکنه ۵۸۰ — شیعه — کردی فارسی.
آب‌از چشمه وقنات — محصول غلات حبوبات تریاك توتون انگور نلمستان — شغل زراعت — قالیچه جاجیم پلاس بافی — دبستان دارد-تابستان ازسطر اتومبیل میتوان برد.

سیرلان - sir-lân- ده از دهستان خسروآبادشهرستان بیجار.
۱۵ك جنوب شهربیجار — ٤ك خاور چهل‌امیران.
تپه ماهور - سردسیر - سکنه ۵۸۵ - شیعه - کردی فارسی.
آب‌از چشمه و قنات - محصول غلات لبنیات و انگور - شغل‌زراعت گله‌داری - صنایع دستی زنان قالی بافی - دبستان دارد-راه مالرو تابستان اتومبیل میتوان برد.

سیس — sis — ده از دهستان ییلاق بخش حومه‌شهرستان‌سنندج.
۳٦ك جنوب خاوری سنندج — ۱۰ك‌جنوب شوسه سنندج همدان.
جلگه - سردسیر - سکنه ۱۱۹۰ - سنی-کردی.
آب از چشمه - محصول غلات توتون انگور عسل - شغل زراعت گله‌داری - راه‌مالرو.
صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی.

سیسارك — seysârak — ده از دهستان پشت‌آربابا بخش‌بانه شهرستان‌سقز
۲٦ك جنوب باختری بانه - ۲ك‌مرزایران‌عراق.
سکنه ۳۰ نفر

سیستانه — sistâne — ده ازدهستان خرمرود شهرستان‌تویسرکان.
۲۳ك‌شمال باختر شهرتویسرکان - کنار راه مالرو خرمرود بهمدان.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۰۲۵ - شیعه - فارسی.
آب‌از رودخانه خرمرود وقنات — محصول غلات صیفی انگور گردو تریاك توتون‌لبنیات- شغل زراعت گله‌داری -صنایع‌دستی قالی بافی-راه مالرو.
تابستان از اشتران اتومبیل‌میتوان‌برد — ۳ باب‌دکان- مسجددارد.

سیف — seyf — ده از دهستان مرکزی بخش مریوان شهرستان سنندج.
۹ك شمال دژشاهپور — ۲۰٤ك‌باختر شوسه‌مریوان‌به‌باشه.
کوهستانی -سردسیر — سکنه۰۰٤-سنی-کردی.
آب از چشمه - محصول غلات توتون لبنیات - شغل زراعت- راه مالرو - در دو محل بفاصله۳ کیلومترواقع به‌سیف‌پا‌ئین مشهور-سکنه بالا۱۸۰ نفراست.

سیف‌آباد — seyf-âbâd — ده ازدهستان جلگه‌افشاردوم بخش اسدآباد شهرستان‌همدان.
۱۱ ك جنوب باختر قصبه اسد آباد — ٥ك‌باختر شوسه اسد آباد‌به کنگاور.
جلگه-سردسیر مالاریائی — سکنه۲۸۲- شیعه-کردی فارسی.
آب‌از قنات — محصول غلات‌لبنیات حبوبات صیفی‌تریاك‌توتون.
شغل زراعت وگله داری — صنایع‌دستی‌زنان‌قالی بافی — راه درفصل خشکی‌اتومبیل‌رو.

سیف‌آباد — ده از دهستان مهربان بخش‌کبودر اهنگ شهرستان همدان.
۹۸ ك‌شمال باختری قصبه کبودراهنك-کنار شوسه همدان به بیجار.
کوهستانی-سردسیر - سکنه۱۲٦-شیعه-کردی‌ترکی.
آب‌از‌قنات-محصول غلات‌دیم آبی‌جزئی‌انگورلبنیات -شغل‌زراعت‌گله داری-صنایع دستی‌زنان قالی بافی.

سیف‌آباد — ده ازدهستان تیلکوه بخش‌دیواندره شهرستان‌سنندج.
۷۰ ك شمال باختری دیواندره — ۸ك جنوب شوسه سقز-۲ك‌رودخانه خورخوره.

کوهستانی.سردسیر - سکنه ۸۰-سنی-کردی.
آب از چشمه -غلات لبنیات - شغل زراعت گله داری-راه مالرو.

سیف طاله - seyf-tâle - ده کوچکی است از دهستان سرشیو بخش مرکزی شهرستان سقز.
۵۴ ك جنوب سقز-۳ ك خاور گاومله.
کوهستانی-سردسیر-سکنه ۳۰ نفر.

سیفعلی کندی -seyf-ali-kandi- ده از دهستان کرانی شهرستان بیجار .
۱۰ ك باختر حسن آباد سوگند-بین ینگی آباد و امیر اصلان.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۰۰-شیعه-ترکی.
آب از چشمه - محصول غلات و انگور لبنیات - شغل زراعت گله داری صنایع دستی زنان قالیچه و جاجیم بافی-راه مالرو- دبستان دارد .

سیلاب - seylâb -ده از دهستان اسفندآباد بخش قروه شهرستان سنندج.
۲۸ ك شمال باختر قروه-کنار راه مالرو عمومی خط تلفون تلگراف قروه - بیجار.
جلگه-سردسیر - سکنه ۲۶۸ - سنی-کردی.
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات- شغل زراعت گله داری- صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی - راه مالرو- در تابستان میتوان اتومبیل برد.

سیلتان - seylatân - نام یکی از دهستانهای هفگانه شهرستان بیجار.
این دهستان در قسمت مرکزی شهرستان واقع محدود است از طرف شمال بدهستانهای کرانی و سیاه منصور - ازطرف جنوب بدهستانهای پیرتاج و نجف آباد - از خاور بدهستان قشلاقات افشار بخش قیدار شهرستان سنندج - از باختر بدهستان قره توره بخش دیواندره شهرستان سنندج .
هوای دهستان سردسیر ولی نسبت بدهستانهای دیگر شهر معتدلتر میباشد وضع طبیعی تپه ماهور خاکی و برای زراعت دیم مناسب - رودخانه قزل اوزان پس از گذشتن دهستان نجف آباد از وسط این دهستان میگذرد قراء آلاگوز - شریف آباد و بیانلو این دهستان کنار رودخانه واقع شده ولی بواسطه گودی رودخانه استفاده ای از آن نمیشود.
راه شوسه جدید بیجار بهزیجان در این دهستان از کنار آبادیهای خورخوره - بیانلو و توپ آغاج گذشته و راه فرعی اتومبیل رو بیجار بحسن آباد سوگند نیز از کنار آبادیهای- باباوستم - آلاگوز-سلطان آباد- دره ویران این دهستان میگذرد.
این دهستان از ۲۲ آبادی بزرگ و کوچك تشکیل شده جمعیت آن در حدود ۷ هزار نفر قراء مهم آن بشرح زیر است . توپ آغاج - قزل کند خورخوره - بهرام گنبد.
زبان مادری ساکنین ترکی و کردی مذهب عموم شیعه اثنی عشری است . شغل ساکنین زراعت و گله داری- صنایع دستی زنان باختر جاجیم گلیم برای مصرف شخصی و کمی صادرات دارد- محصول عمده دهستان گندم جو لبنیات و محصولات دیکر دامی و یونجه مختصر انگور میوه جات است .

سیل گبری - seyl - gabri - ده از دهستان درو فرامان بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۲۸ ك جنوب خاوری کرمانشاه- ۱/۵ جنوب رودخانه قره سو .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۶۸ - شیعه - کردی فارسی.
آب از زه آب رودخانه بلین چشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات-شغل زراعت گله داری - راه مالرو.

سیلوار - silvâr - ده از دهستان چهاربلوك بخش سیمینه رود شهرستان همدان .
۵ ك جنوب همدان .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۵۲ - شیعه - فارسی و ترکی.
آب از چشمه و رودخانه چشمه ملک-انواع میوجات لبنیات - شغل زراعت و گله داری .
راه مالرو - یکی از نقاط سردسیر خوش آب در تابستان است .

سیمان کورگی - simân - kuragi - ده کوچکی است از دهستان جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج .
۵۵ ك باختر پاوه -کنار رودخانه سیروان .
کوهستانی -گرمسیر- سکنه ۱۰۰ نفر قشلاق ۳۰ خانوار از طایفه گرگه ایل جوانرود است - راه مالرو و صعب العبور.

سیمانی - simâni - ده از بخش گوران شهرستان شاه آباد .
۹ ك جنوب خاوری گهواره -کنار راه فرعی گهواره بشاه آباد.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۳۰ - مسلمان - کردی فارسی .
آب از چشمه - محصول غلات توتون حبوبات صیفی لبنیات - شغل زراعت و گله داری - دبستان دارد.
در دو محل بفاصله یك کیلومتر واقع به سیمانی بزرگ و کوچك مشهور سکنه بزرگ ۲۵۰ نفر است - از تیره گهواره ای هستند.

سیمین ابرو -simin-eberu- ده از دهستان چهاربلوك بخش سیمینه رود شهرستان همدان .
۱۶ ك جنوب خاوری همدان - ۱۲ ك باختر شوسه همدان بملایر.
کوهستانی -سردسیر -سکنه ۳۲۱ -شیعه -فارسی .
آب از چشمه و رودخانه محلی - محصول غلات حبوبات لبنیات قلمستان شغل زراعت و گله داری - صنایع دستی زنان قالیچه و جاجیم بافی -راه اتومبیل رو.

سیمین دره - simin-dare - ده از دهستان سور سور بخش کامیاران شهرستان سنندج.

۳۰ ک شمال‌خاور کامیاران ـ۷ك خاور شوسه کرمانشاه‌ـسنندج
کوهستانی ـسردسیر ـ سکنه۵۴ ـ سنی ـ کردی.
آب از رودخانه وچشمه ـ محصول غلات ـ شغل زراعت ـراه مالرو.

سیمین‌زاغه - simin-zâqe — ده‌از دهستان چهاربلوك بخش سیمینه‌رود شهرستان همدان.
۱۳ك جنوب باختری قصبه بهار ـ۱ك جنوب شوسه همدان کرمانشاه
کوهستانی ـسردسیر ـسکنه ۶۷۰ ـ شیعه ـ ترکی وفارسی.
آب‌از چشمه‌ورودخانه فسیجان ـ محصول غلات حبوبات لبنیات‌صیفی
شغل زراعت وگله‌داری ـراه درفصل‌خشکی اتومبیل‌رو.

سیمینه - simine - ده‌ازدهستان ماهیدشت پائین بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان
۱۵ك باختر کرمانشاه ـ۶ك شمال شوسه کرمانشاه به‌شاه‌آباد
دامنه ـ سردسیر ـسکنه ۳۵۰ ـ شیعه ـکردی فارسی.
آب از چشمه‌سار ـ محصول غلات حبوبات‌آبی ودیمی تریاك چغندر قند قلمستان ـشغل‌زراعت ـ تابستان اتومبیل میتوان‌برد.
در دومحل بفاصله ۲کیلومتر واقع‌شده‌است.

سیمینه‌رود — simine-rud ـنام یکی از بخشهای‌چهارگانه شهرستان همدان همچنین نام رودخانه‌ایست‌که در این بخش جریان دارد.
این بخش از دو دهستان بنام چهار بلوك و قسمتی از دهستان شراء تشکیل شده‌که شرح هریك درجای خود داده‌شده است.
جمع آبادی های بخش ۱۴۰ و سکنه آن در حدود ۱۱۸ هزار نفر است.

سیوچ -siveç - ده‌ازدهستان دشتطال بخش بانه شهرستان‌سقز
۱۵ك شمال باختری بانه ـ ۳ك خاور شوسه بانه‌به سردشت.
کوهستانی ـ سردسیر ـسکنه ۲۵۵ ـسنی ـ کردی.
آب‌ازچشمه‌ـ محصول غلات‌توتون ارزن ماذوج قلقاف ـشغل‌زراعت گله‌داری ـراه‌مالرو.

سیور — seyvar - ده از دهستان کلاترزان بخش رزاب شهرستان سنندج.
۴۲ ك شمال خاور رزاب ـ ۲ ك جنوب راه اتومبیل رو سنندج به مریوان.
کوهستانی ـ سردسیر ـسکنه ۱۷۰ ـسنی‌ـکردی.
آب‌ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات و توتون‌ـشغل‌زراعت وگله‌داری راه‌مالرو.

سیوری -sivari - ده از دهستان‌کرانی شهرستان بیجار.
۱۸ك جنوب باختری حسن آباد سوگند‌ـ۲/۵ک اوچ‌گنبد
کوهستانی ـگرمسیر‌ـ سکنه ۲۶۰ـشیعه‌ـترکی.
آب‌ازچشمه ـمحصول‌غلات لبنیات‌ـشغل‌زراعت گله داری.
صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم بافی‌ـراه‌مالرو.

سی‌وسه‌مرده -siyo-se-marde ـ ده‌ازدهستان‌ییلاق بخش حومه شهرستان سنندج.
۵۰ک شمال خاوری‌سنندج ـ۸ک شمال خاور قلعه فولاد.
تپه‌ماهور ـ سردسیر ـ سکنه۱۶۵ـ سنی ـکردی :
آب ازچشمه ـ محصول‌غلات ـ شغل زراعت ـ راه مالرو.
صنایع‌دستی زنان‌قالیچه جاجیم‌گلیم بافی.

سیونان — sivanân - ده از دهستان خالصه بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
فعلا مخروبه‌است.

سیویه - siviye - ده از دهستان بیلوار بخش کامیاران شهرستان سنندج.
۴ك‌شمال‌باختر کامیاران ـ۳ک باختر میرگسار.
کوهستانی‌ـ سردسیر‌ـ سکنه۱۲۹ـ سنی‌ـکردی.
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله داری راه مالرو.

ش

شابلاغی - câ-bolâqi - ده از دهستان ییلاق بخش قروه شهرستان سنندج .
۵۷ك شمال باختر قروه ـ۳ك سالارآباد .
دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۱۶۰ ـ سنی ـ کردی.
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو ـ صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی .

شاد آباد - câd-âbâd - ده از بخش صالح آباد شهرستان ایلام .
۱ك باختر ایلام ـ کنار جاده شوسه ایلام بشاه آباد .
دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۶۵۰ شیعه ـ کردی .
آب از سراب ایلام ـ محصول غلات صیفی مختصر میوجات لبنیات ـ شغل زراعت و گله داری .
ساکنین از طایفه ده بالائی هستند ـ زمستان برای تعلیف گله های خود حدود پاسگاه انجیرك نزدیك مرز عراق میروند .

شادمان - câdemân - ده از دهستان درو فرامان بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۱۲ ك جنوب خاوری کرمانشاه ـ ۲ ك جنوب رودخانه قره سو .
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۱۶۴ ـ شیعه ـ کردی ـ فارسی.
آب از چشمه و قرهسو ـ محصول غلات لبنیات حبوبات ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو .

شادمانه - câdemâne - ده از دهستان پائین شهرستان نهاوند .
۲۲ ك شمال شهر نهاوند ـ ۶ ك شمال رودخانه ملایر .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳۴۰ ـ شیعه ـ لری و فارسی.
آب از قنات ـ محصول غلات حبوبات لبنیات تریاك ـ شغل زراعت و گله داری ـ راه مالرو .

شادی آباد - câdi-âbâd - ده کوچکی است ازدهستان اسفند آباد بخش قروه شهرستان سنندج .
۳۹ ك شمال قروه ـ کنار رودخانه شور .
سکنه ۲۵ نفر .

شاران - cârân - ده از دهستان زردلان بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .

۷۰ ك جنوب خاوری کرمانشاه ـ ۲۸ ك سراب فیروز آباد .
کوهستانی ـ سرد معتدل ـ سکنه ۱۴۰ ـ شیعه ـ لکی کردی فارسی.
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات تریاك ـ شغل زراعت گله داری تهیه ذغال هیزم ـ راه مالرو ـ ازطایفه کوشوند هستند .
تابستان ییلاق میرزوردلان میروند.

شاشاگل - câcâ-gol - ده از دهستان تیلکوه بخش دیواندره شهرستان سنندج .
۶۳ ك شمال باختر دیواندره ـ ۳ ك جنوب شوسه دیواندره بسقز.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۳۰ ـ سنی ـ کردی.
آب از چشمه ـ محصول غلات توتون عسل روغن پشم ـ شغل زراعت گله داری ـ راه اتومبیل رو .

شاطر آباد - câter-âbâd - ده ازدهستان حومه بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۴ ك شمال شهر ـ کنار شوسه ـ جنوب تصفیه خانه نفت کرمانشاه .
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۲۰۰ ـ شیعه ـ کردی و فارسی .
آب از فاضل آب چاله و باغ نی ـ محصول غلات صیفی لبنیات ـ شغل زراعت وعده ای ازمردان در تصفیه خانه کرمانشاه کارگرند .

شاطر آباد - ده از دهستان بالا شهرستان نهاوند.
۲ ك خاور شهر نهاوند ـ ۲ ك خاور راه شوسه نهاوند بملایرو بروجرد
دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۹۰ ـ شیعه ـ فارسی .
آب از قنات ـ محصول غلات کتیرا انگور ـ شغل زراعت و گله داری راه مالرو .

شاطر بالی - câter-bâli - ده ازدهستان سردرود بخش رزن شهرستان همدان .
۳۲ ك شمال باختری قصبه رزن ـ ۱ ك شمال دمق .
جلگه ـ سردسیر ـ سکنه ۵۰۰ ـ شیعه ـ ترکی.
آب ازرودخانه و قنات ـ محصول غلات انگور لبنیات ـ شغل زراعت و گله داری ـ راه اتومبیل رو .

شاله شوری - câle-curi - ده از دهستان ایوان بخش گیلان شهرستان شاه آباد .
۱۴ ك شمال باختر جوی زر ـ ۲ ك شوسه شاه آباد بایلام .
دشت ـ معتدل ـ سکنه ۱۲۵ ـ شیعه ـ کردی ـ فارسی .

آب‌از رود خانه کنگیر- محصول غلات حبوبات توتون برنج ـ شغل زراعت و گله‌داری .
زمستان به گرمسیر غربی‌ایوان وحدود سومارمیروند .

شالی آباد- câli-âbâd -ده‌از بخش‌روانسرشهرستان‌سنندج .
١٠ ك جنوب‌روانسر -١ك‌باختر اتومبیل‌رو کرمانشاه‌به روانسر.
دشت- معتدل - سکنه ١٢٤ -سنی — کردی .
آب‌از رودخانه قرمسو وسراب روانسر ـ محصول غلات‌حبوبات‌صیفی لبنیات چغندرقند ـ شغل‌زراعت گله‌داری ـ راه اتومبیل‌رو.

شالی‌شل - câli-cal - ده از دهستان قرا توره‌بخش دیواندره شهرستان سنندج.
٤٢ ك‌شمال دیواندره ـ٧ك‌شمال باش‌قشلاق .
کوهستانی- سردسیر - سکنه ٤٢٠ -سنی — کردی .
آب از چشمه ـ محصول غلات توتون حبوبات ـ شغل زراعت — راه مالرو .

شانوره - cânavare - ده ازدهستان اسفند آباد بخش قروه شهرستان سنندج.
١٠ ك باختر قروه - ٢ك جنوب راه اتومبیل‌رو قروه ـ سنقر.
جلگه - سردسیر - سکنه ٣٦٥ - سنی-کردی.
آب‌از چشمه و قنات - محصول غلات لبنیات‌یونجه ـ شغل‌زراعت‌گله داری-راه مالرو-تابستان‌اتومبیل‌میتوان برد .
صنایع‌دستی زنان قالیچه‌جاجیم‌گلیم‌بافی .

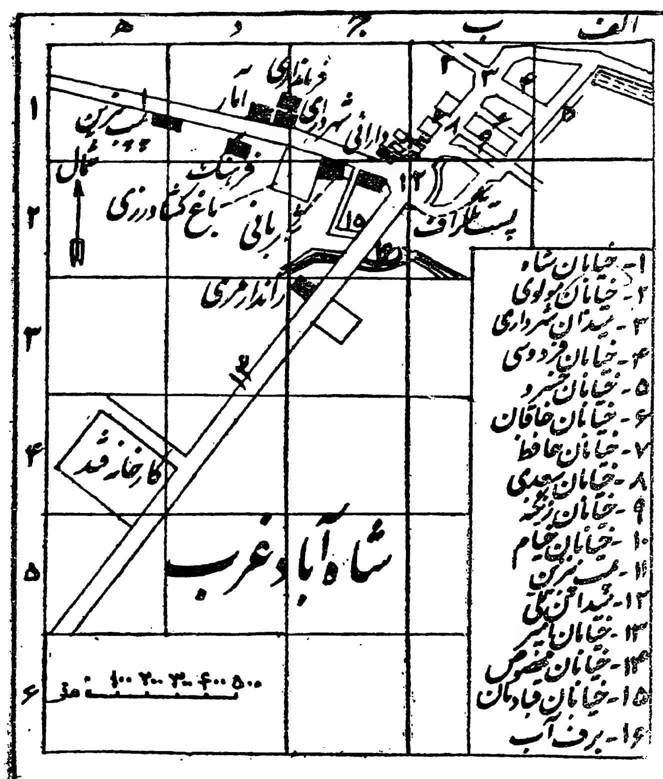
شاوه- câve -ده‌ازدهستان‌حاجیلو بخش کبودراهنگ شهرستان‌همدان
٦ ك جنوب باختری قصبه کبودراهنگ-١٠ ك راه قافله رو سابق زنجان‌همدان .
جلگه - سردسیر - سکنه - ٣٣٢ — شیعه-ترکی .
آب از قنات ـ محصول غـلات انگور لبنیات حبوبات صیفی ـ شغل زراعت ـ گله‌داری.
صنایع‌دستی زنان‌قالی بافی-راه‌اتومبیل‌رو.
درزمان پیشین دراین ده دو قلعه وجود داشته بنام شاه آباد سرخ و شاه آباد سفید که محل‌ییلاقی‌خسرو پرویز پادشاه ساسانی‌بوده است و عتیقه هائی‌در چندسال‌پیش دراین ده پیداشده‌است .

شاه‌آباد- câh-âbâd - شهرستان شاه‌آباد یکی‌ازشهرستانهای استان پنجم‌کشور خلاصه مشخصات جغرافیائی آن بشرح‌زیراست.
حدود: ازطرف شمال‌بشهرستان‌کرمانشاه - ازجنوب بشهرستان‌ایلام ازخاوربشهرستان خرم‌آباد(رودخانه صیمره حدطبیعی بین‌دوشهرستان است) از باختر بشهرستان‌قصر شیرین.
آب وهوا - هوای شهرستان نسبت به‌پستی و بلندی متغیربدین ترتیب که بخش‌گیلان چون درارتفاع کمتراز ٨٠٠ مترواقع شده‌گرمسیر وهوای بخش‌کرند که‌بیش‌از ١٥٠٠ متراوتفاع دارد سردسیروهوای بخش مرکزی ونقاطیکه در ارتفاع قریب بهزار متر واقع شده‌اند معتدل میباشد . آب‌اکثر قراء شهرستان ازرودخانه چشمه و قنوات تامین‌میگردد .

سازمان شهرستان: شهرستان شاه‌آباداز بخش‌ودهستانهای زیرتشکیل شده است.
١- بخش‌مرکزی‌شامل دهستانهای حومه-باوندپور - شیان-منصوری هرسم .
٢- بخش‌گیلان- شامل دهستاههای گیلان - ایوان -کفرآور-کواور دیره - ویزنان نیان - چله .
٣- بخش کرندشامل دهستانهای‌حومه‌کرند - بیونیج.
شرح‌هر یك ازبخش ودهستانهای بالادر جای خود داده شده‌است .
تعداد آبادی و جمعیت - صورت زیرتعداد آبادی‌وجمعیت‌شهرستان‌را نشان میدهد.

شهرشاه‌آباد یك‌شهر ١٢٠٠٠ نفر
بخش‌مرکزی ١٤٠ آبادی ٤٣٨٠٠ نفر
« کرند ٣٩ « ١٢٠٠٠ نفر
« گیلان ١١٨ « ٣٩٢٠٠ نفر

بنابر آمار فوق‌شهرستان شاه‌آباداز٢٩٨ آبادی تشکیل‌شده جمعیت آن ١٠٧٠٠٠ نفراست زبان و مذهب -محصول و اطلاعات دیگر دهستان‌هادرجای خود مراجعه‌شود.

شاه آباد ـ شهر کوچك شاه آباد معروف بهشاه آباد غرب مرکز شهرستان شاه آباد.

یکی از شهرهای استان پنجم کشور خلاصه مشخصات جغرافیائی آن بشرح زیراست .

بانی و تاریخ بنای شهر = نام قدیم آن هارون آباد و یکی از قراء بخش باوند پور بوده وجود تپه خاکی مرتفع ثابت می نماید که درازمنه قدیم یکی از قراء مهم درمسیر راه پاطاق ـ کرمانشاه ودارای اهمیت بوده است

این محل موردتوجه اعلیحضرت فقید رضاشاه پهلوی واقع امر بعمران آن گردید .

بناهای زیبا مطابق اصول بهداشت در اطراف میدان مرکزی و خیابانهای آن ساخته شده باغهائی که دارای انواع میوجات سردسیری بود احداث و نهرهای عمیقی برای جریان آبهای راکد اطراف کنده شد و کارخانه قندسازی دریك کیلومتری جنوب شهردایر گردید تاشهریور ۱۳۲۰ روز بروز به آبادی آن افزوده میگشت ولی از آن تاریخ به بعد علاوه بر آنکه بعمران آن افزوده نشد بلکه در نگاهداری بناها و باغها سهل انگاری نمودند بطوریکه اینک از آن بناهای معظم جز چند اداره دولتی که آنها نیز در شرف خرابی هستند ـ ویرانه هائی بیش باقی نمانده است.

مختصات جغرافیائی ـ طول ۴۶ درجه ۳۲ دقیقه عرض ۳۴ درجه ۷ دقیقه ارتفاع ازسطح دریا ۱۳۷۲ متر لذا ۸۸ متر از کرمانشاه پستراست اختلاف ساعت باطهران ۲۰ دقیقه و ۴۸ ثانیه است.

طهران ساعت ۱۲ شاه آباد غرب ساعت ۱۱ و ۳۹ دقیقه ـ ۱۲ ثانیه.

شاه آباد سرسه راهی کرمانشاه ـ ایلام و قصرشرین واقع مسافت شهر های بالا بشرح زیراست .

شاه آباد به کرمانشاه ۶۴ کیلومترشوسه اسفالت .

» به ایلام ۱۳۴ » خاکی .

» به قصرشیرین ۱۱۳ » اسفالت .

هوای شاه آباد سردسیر ولی تابستان آن بواسطه رطوبت قدری گرم و بمناسبت وجود گودالهای آب راکد پر پشه بهمین جهت مالاریائی است . آب شهر از چشمه های متعدد ومهم که دریك الی ۳ کیلومتری باختر شهر از زمین خارج بوسیله انهار بشهر ومزارع هدایت میگردد.

شاه آباد ـ ده از بخش هرسین شهرستان کرمانشاهان

۱۴ ك شمال هرسین ـ ۸ ك جنوب شوسه کرمانشاه و رودخانه گاماسیاب.

دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۴۷۷ ـ شیعه ـ کردی فارسی.

اب ازچشمه ـ محصول غلات حبوبات تریاك ـ شغل زراعت ـ راه مالرو تابستان از طریق فراش و بزن آباد اتومبیل میتوان برد.

در دومحل بفاصله ۲ کیلومتر واقع به علیا و سفلی مشهور سکنه بالا ۳۵۰ نفر است .

شاه باغی - câh-bâqi ـ ده از دهستان درجزین بخش رزن شهرستان همدان.

۴۰ ك خاور رزن ـ ۶ ك شمال راه عمومی رزن ـ نوبران.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۵۲ ـ شیعه ـ ترکی.

آب از چشمه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت و گله داری راه مالرو .

شاه بداغ - câh-bodâq ـ ده ازدهستان هرسم بخش مرکزی شهرستان شاه آباد

۱۸ ك جنوب خاوری هرسم.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۰۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی .

آب از چشمه ـ محصول غلات ـ صیفی مختصر میوجات تریاك ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو ـ تابستان ازطریق هرسم اتومبیل میتوان برد .

شاهبداغ ـ ده از دهستان شراء بخش کبودراهنگ شهرستان همدان.

۳۲ ك جنوب قصبه کبودراهنگ ـ ۴ ك شوسه همدان به تهران

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۸۰ ـ شیعه ـ ترکی .

آب ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت و گله داری ـ راه در تابستان اتومبیل رو.

شاه بلاغی - câh-bolâqi ـ ده از دهستان درجزین بخش رزن شهرستان همدان.

۴ ك شمال خاوری قصبه رزن ـ ۴ ك شمال عین آباد

کوهستانی ـ سردسیر ـ خوش آب و هوا ـ سکنه ۶۹ ـ شیعه ـ ترکی.

آب از چشمه و رودخانه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله داری راه مالرو .

شاهپور آباد - câh-pur-âbâd ـ ده از دهستان بیلوار بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .

۳۷ ك خاور دیزگران ـ کنار راه عمومی مالرو دیزگران دینور.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۴۷۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی .

آب از رودخانه سرتخت و چشمه سار ـ غلات حبوبات لبنیات توتون تریاك انگور و سایر میوه جات ـ شغل زراعت ـ قالیچه جاجیم گلیم بافی ـ راه مالرو تابستان و فصل خشکی اتومبیل میتوان برد.

ارتفاع شاهپور آباد ازسطح اقیانوس ۱۵۵۵ متر است.

شاه جوب - câh-jub ـ ده ازدهستان ییلاق بخش حومه شهرستان سنندج.

۵۰ ك جنوب خاوری سنندج ـ ۸ ك جنوب باشماق.

دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۲۵۵ ـ سنی ـ کردی.

آب ازچشمه ـ محصول غلات ـ شغل زراعت ـ راه مالرو.

صنایع دستی زنان قالیچه و جاجیم گلیم بافی.

شاهرخ آباد - câh-rox-âbâd ـ ده کوچکی ازدهستان خالصه بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .

۲۱ ك شمال باختری کرمانشاه ـ کنار نهر قره زل.

دشت - سردسیر - سکنه ۳۰ - شیعه - کردی فارسی.
آب از رودخانه قره‌زل - محصول غلات حبوبات دیمی - شغل زراعت راه مالرو - در فصل خشکی اتومبیل میتوان برد.

شاه‌رضا - câh-rezâ - به دره ویس برو جوند مراجعه شود.

شاه‌زید - câh-zeyd - ده از دهستان کرزان رود شهرستان تویسرکان.
۲ک جنوب شهر تویسرکان - ۲ک جنوب شوسه تویسرکان بکرمانشاه.
دامنه - سرد - سکنه ۸۲۱ - شیعه - فارسی.
آب از رودخانه سرابی و قنات - محصول غلات توتون کتیرا حبوبات نواع میوجات لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری - راه مالرو.

شاه‌سون - câh-sovan - ده از دهستان حومه بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان
۳/۵ک جنوب باختر صحنه - ۱/۵ک جنوب شوسه کرمانشاه.
دشت - سردسیر - سکنه ۱۴۸ - شیعه - فارسی کردی.
آب از رودخانه صحنه و گاماسیاب - غلات آبی دیمی تریاک حبوبات چغندر قلمستان - شغل زراعت - اتومبیل میتوان برد.

شاه‌قلعه - câh-qal'e - ده از دهستان خورخوره بخش دیواندره شهرستان سنندج.
۴۲ک باختر دیواندره - ۵ک جنوب توکلان.
کوهستانی - گرمسیر - سکنه ۱۲۰ - سنی - کردی.
آب از چشمه - محصول غلات حبوبات - شغل زراعت گله داری - راه مالرو مزرعه کانی سریش جزء این ده است.

شاه‌قلندر - câh-qalandar - ده از دهستان زنگوان بخش شیروان چرداول شهرستان ایلام.
۱۶ک جنوب چرداول - کنار راه اتومبیل روز نگوان به ایلام
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۵۰ - شیعه - کردی لری.
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات حبوبات تریاک - شغل زراعت گله‌داری

شاه‌کرمی - câh-karami - ده از بخش دره‌شهر شهرستان ایلام.
۶ک شمال باختری دره‌شهر - کنار جنوبی راه مالرو ایلام.
کوهستانی - گرمسیر - سکنه ۴۴۸ - شیعه - لکی.
آب از رودخانه صیمره - محصول غلات تریاک لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری.

شاه‌کندی - câh-kandi - ده از دهستان ترک شهرستان ملایر
۴۷ک شمال ملایر - ۶ک خاور شوسه ملایر بهمدان.
جلگه - معتدل مالاریائی - سکنه ۶۴۸ - شیعه - ترکی فارسی.
آب از چاه - محصول غلات - شغل زراعت - صنایع دستی قالی و جاجیم بافی - راه مالرو.

شاه‌کهریز - câh-kahriz - ده از دهستان جلگه افشار دوم بخش اسدآباد شهرستان همدان.
۱۴ک جنوب باختر اسدآباد - ۸ک باختر شوسه اسدآباد بکنگاور
جلگه - سردسیر مالاریائی - سکنه ۹۷ - شیعه - ترکی کردی.
آب از چشمه و قنات - محصول غلات صیفی تریاک - شغل زراعت و گله‌داری - صنایع دستی قالی‌بافی - راه مالرو در تابستان اتومبیل‌رو

شاه‌گدار - câh-godâr - ده از دهستان کلیائی بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان.
۸ک جنوب باختر سنقر - ۳ک غیب‌الله.
دامنه - سردسیر - سکنه ۳۱۵ - شیعه - کردی فارسی.
آب از چشمه و رودخانه - محصول غلات حبوبات تریاک توتون - شغل زراعت - صنایع دستی جاجیم پلاس بافی - تابستان از سنقر اتومبیل میتوان برد.

شاه‌گدار - ده از دهستان گاوبازه شهرستان بیجار.
۱۰/۵ک جنوب پیرتاج - کنار راه مالرو گاوبازه بگوگ تاش.
تپه ماهور - سردسیر - سکنه ۳۰۰ - شیعه - ترکی.
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری - صنایع دستی قالیچه جاجیم گلیم بافی - راه مالرو.

شاه‌گدار - ده از دهستان خالصه بخش مرکزی شهرستان کرمانشاه
۴۴ک شمال باختری کرمانشاه - کنار شوسه روانسر.
دامنه - سردسیر - سکنه ۱۶۰ - شیعه - کردی فارسی.
آب از رودخانه قره سو - محصول غلات حبوبات دیم لبنیات - شغل زراعت.

شاه‌مار - câh-mâr - ده از دهستان دینور بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان.
۲۶ک شمال باختر صحنه - ۳ک باختر شوسه کرمانشاه بسنقر.
دشت - سردسیر - سکنه ۳۶۵ - شیعه - کردی فارسی.
آب از رودخانه جامیشان - محصول غلات چغندر قند حبوبات تریاک توتون میوجات - شغل زراعت - اتومبیل میتوان برد.

شاهمار - ده از بخش گوران شهرستان شاه‌آباد.
۲۱ک شمال گهواره - ۲ک کامران.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۶۰ - مسلمان - کردی فارسی.
آب از رودخانه چم شاهمار و جوی ناظر - محصول غلات حبوبات صیفی لبنیات میوجات - شغل زراعت گله داری - راه فرعی تفنگچی به سنجابی از بشن‌آباد دارد - از تیره تفنگچی هستند.
دردو محل نزدیک بهم واقع بشاهمار میرزا مراد و بابا مرادمشهور میرزا مراد را آمار صیدمراد نوشته است.

شاه‌ملکی - câh-malaki - ده از دهستان درو فرامان بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۳۵ک خاور کرمانشاه - ۳ک جنوب سلیمانیه.
دشت - سردسیر - سکنه ۲۴۵ - شیعه - کردی فارسی.
آب از رودخانه گاماسیاب - محصول غلات دیم لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - از سلیمانیه اتومبیل میتوان برد.

شاهنجرین-câhanjarin - ده ازدهستان درجزین بخش‌رزن شهرستان همدان.
۱۴ك جنوب‌خاوری رزن-۲ك جنوب راه‌عمومی‌رزن نوبران.
جلگه - سردسیر - سکنه۱۹۸۵ - شیعه - ترکی .
آب ازچشمه - محصول‌غلات‌انگوروحبوبات‌صیفی لبنیات- شغل‌زراعت گله‌داری -صنایع دستی قالی‌بافی- راه‌اتومبیل رو.
دبستان ودرحدود ۲۰ باب دکان دارد.

شاه نشین-câh-necin - ده ازدهستان‌کرانی شهرستان بیجار.
۱۲ ی شمال خاوری حسن‌آباد سوگند-۵ك شمال‌آزادویس.
کوهستانی - سردسیر- سکنه۸۴۰- شیعه - ترکی.
آب ازچشمه - محصول‌غلات دیم لبنیات انگور- شغل‌زراعت‌گله‌داری صنایع‌دستی‌قالیچه‌وجاجیم‌بافی- راه‌مالرو.

شاه‌ولی-câh-vali -ده از دهستان اوباتو بخش میرانشاه شهرستان سنندج .
۲۷ك شمال باختردیواندره -۹ك شمال شوسه دیواندره بسقز
کوهستانی - سردسیر- سکنه۱۳۰- سنی-کردی.
آب ازرودخانه وچشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات توتون-شغل زراعت‌گله‌داری - راه‌مالرو.

شاه‌ویس‌آباد — câh-veys-âbâd - ده‌از دهستان دینور بخش‌صحنه شهرستان‌کرمانشاه .
۳۲ك شمال باختر صحنه -شوسه‌کرمانشاه بسنقر.
دامنه - سردسیر - سکنه۱۷۵- شیعه -کردی‌فارسی .
آب‌از رودخانه شاهپورآباد - غلات حبوبات تریاك توتون - شغل زراعت -اتومبیل میتوان برد.

شاهیدر — câhidar - ده از دهستان کلاترزان بخش رزاب شهرستان سنندج.
۳۶ك شمال‌خاور رزاب-۷ك جنوب‌راه اتومبیل‌رو سنندج‌بمریوان.
کوهستانی — سردسیر- سکنه۱۵۰ — سنی -کردی.
آب‌از چشمه - محصول‌غلات لبنیات توتون - شغل‌زراعت گله داری راه مالرو.

شاهین‌دز - câhin-dar - ده از دهستان سلگی شهرستان نهاوند .
۲۶ك باختر شهرنهاوند - ۶ك‌شهرك‌مرکز دهستان.
دامنه-سردسیر -سکنه۱۷۰- شیعه - لری‌وفارسی.
آب‌از چشمه- محصول غلات حبوبات تریاك توتون پنبه لبنیات شغل زراعت وگله‌داری -راه‌مالرو.

شاهینی - câhini -ده‌بزرك‌از دهستان بیلواربخش‌کامیاران شهرستان سنندج.
۲۴ك شمال باخترکامیاران-۵ك باخترشوسه کرمانشاه‌بسنندج.
کوهستانی — سردسیر- سکنه۱۴۳۰ - سنی — کردی .
آب‌از رودخانه وچشمه- محصول غلات‌لبنیات توتون و تنباکو- شغل زراعت‌گله‌داری - صنایع‌دستی زنان قالی‌بافی — راه‌مالرو.

شاهینی - ده‌از دهستان خالصه‌بخش مرکزی‌شهرستان‌کرمانشاهان.
۱۵ك شمال باخترکرمانشاه - ٤ك باباجان .
دشت - سردسیر - سکنه۲۸۰ - شیعه -کردی و فارسی .
آب‌از چاه وفاضل‌آب‌سراب‌نیلوفر - غلات‌حبوبات دیمی‌لبنیات-شغل زراعت -ازطریق بابان اتومبیل میتوان‌برد .

شاهینی - ده‌از دهستان شیان‌بخش‌مرکزی شهرستان شاه آباد .
۳٤ك خاورشاه‌آباد -۲ك‌کمره .
کوهستانی - سردسیر- سکنه۳۳۲- شیعه -کردی و فارسی.
آب‌از سراب شاهیی - غلات‌حبوبات‌صیفی لبنیات- شغل زراعت‌وگله داری - راه‌مالرو .
زمستان عده‌ای ازگله‌داران گرمسیرحدودسومار میروند.

شاینگان- câyengân - ده‌ازدهستان ولد بیگی بخش ثلاث شهرستان‌کرمانشاهان.
۱۶ك خاورنهر آب -۳ك شمال‌راه فرعی‌نهرآب‌به سنجابی.
کوهستانی - سردسیر - سکنه۲۰۰-سنی-کردی .
آب‌از چشمه‌های متعدد - محصول غلات‌لبنیات توتون برنج حبوبات شغل‌زراعت وگله‌داری - راه‌مالرو .
ساکنین ازطایفه ولدبیگی هستند .

شباب - cabâb - ده‌از دهستان چرداول بخش شیروان‌چرداول شهرستان ایلام.
۸ك باختر چرداول -کنار راه‌اتومبیل روچرداول باشماق .
کوهستانی -گرمسیر-سکنه۵۰۰ - شیعه -کردی.
آب‌از رودخانه چرداول - محصول غلات‌لبنیات برنج حبوبات -شغل زراعت وگله‌داری.

شبانکاره - cabânkâre -نام‌تیره‌ایست ازتیره‌گهواره‌گوران درحدود ۲۰۰ نفرکه تابستان درحدوددامنه جنوبی‌کوه و قلعه قاضی زراعت میکنند زمستان گرمسیرزهاب میروند.

شبانکاره - ده‌از دهستان‌جوانرود بخش‌پاوه شهرستان‌سنندج.
۳۶ ك جنوب‌خاوری پاوه -۱ ك راه‌اتومبیل روکرمانشاه به‌پاوه .
کوهستانی - سردسیر - سکنه۷۳- سنی -کردی .
آب‌ازچشمه- محصول‌غلات لبنیات‌مختصرتوتون - شغل‌زراعت‌گله‌داری راه اتومبیل رو.

شبره‌تو - cabartu - ده از دهستان خسرو آباد شهرستان بیجار .
۱۷ك جنوب خاوری‌بیجار - ۲ك‌باختر شوسه بیجار -همدان.
تپه ماهور - سردسیر - سکنه ۳۹۰- شیعه - کردی و فارسی.

آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - صنایع دستی زنان قالیچه‌جاجیم گلیم بافی - راه مالرو .

شبلخی - cabalxi - ده کوچکی است از دهستان اورامان لهون بخش پاوه شهرستان سنندج .

۸ ك شمال باختر پاوه - کنار راه اتومبیل رو پاوه به نوسود .

کوهستانی - معتدل - سکنه ۳۰ نفر .

شتران - cotorân - ده از بخش سومار شهرستان قصرشیرین .

۲ ك شمال سومار - کناررودخانه کنگیر .

دشت - گرمسیر - سکنه ۲۰۰ - شیعه - کردی .

آب از رودخانه کنگیر - محصول غلات لبنیات برنج و مختصر حبوبات زرت پنبه - شغل زراعت گله‌داری - راه بهرطرف مالرو .

محل برداشتن آب بوسیله تلمبه از رودخانه کنگیر برای مصرف نفتشاه دویك کیلومتری شمال این آبادی کناررودخانه واقع شده در حدود ۱۰ خانوار سکنه زارع نیز دارد .

شترمل - cotor-mol - ده از دهستان کاورود بخش کامیاران شهرستان سنندج .

۳۱ ك شمال خاوری کامیاران - ٦ ك خاور شوسه کرمانشاه سنندج .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۵٦ - سنی - کردی .

آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت - گله داری راه مالرو .

شترمل - ده کوچکی است از دهستان پهلویدژ بخش بانه شهرستان سقز .

۱۸ ك جنوب بانه - سکنه ٤٠ نفر .

شجاع آباد - cojâʾ-âbâd - ده از دهستان اسفندآباد بخش قروه شهرستان سنندج .

۲۷ ك شمال باختر قروه - ٦ ك شمال شوسه شهرستان سنندج .

دشت - سردسیر - سکنه ۸٦ - سنی - کردی .

آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری - راه مالرو تابستان از طریق کاظم آباد اتومبیل میتوان برد - صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی .

شراء - carrâʾ - دهستان شراء درخاور شهرستان همدان واقع شده است این دهستان درحقیقت درقسمت شمال و پائین دهستان شراء شهرستان اراك است شراء بالاجزء شهرستان اراك استان یکم و شراء پائین در شهرستان همدان بین سه بخش سیمینه رود - رزن - کبودراهنك تقسیم شده است حدود و مشخصات دهستان شراء همدان بشرح زیراست .

ازطرف شمال به دهستان پیشخور بخش رزن ودهستان حاجیلو بخش کبودراهنگ .

از طرف جنوب به دهستان شراء وسط بخش کمیجان شهرستان اراك .

از طرف خاور به دهستان بزچلو و فس از بخش کمیجان شهرستان اراك .

ازطرف باختر به دهستان چهاربلوك شهرستان همدان .

وضع طبیعی - قسمت مرکزی دهستان دشت ورودخانه قره‌چای دروسط آن جاری است .

قسمت خاور دهستان ارتفاعات وفس وقسمت باختر ارتفاعات خاوری همدان است .

هوای دشت زمستان سردو تابستان بشدت گرم و مالاریائی است هوای قسمت کوهستانی زمستان وتابستان معتدل است .

آب قراء دهستان قسمتی از رودخانه های محلی برخی قنات واکثر چشمه است .

محصول عمده غلات حبوبات انگور لبنیات ومختصر صیفی میباشد .

راه دهستان مالرو ولی بواسطه مسطح بودن اراضی تابستان ازاراك طریق میلاجرد - خنداب - کمیجان ازهمدان طریق گاوخانه - کوریجان اتومبیل رفت وآمد مینماید .

دهستان شراء از ٤۷ آبادی تشکیل شده سکنه آن درحدود ۱۷ هزارنفر وقراء مهم آن بشرح زیراست :

گاوخانه - نشر - راهجرد - دولت آباد - جیحون - زرقان - یکله - قهاوند - شیرین آباد - آب انبار - بیوك آباد .

شرف - caraf - ده از دهستان ماهیدشت پائین بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .

۱۹ ك شمال باختر رباط ماهیدشت - کنار راه فرعی قلعه‌داراب‌خان .

دشت - سردسیر - سکنه ۲۲۵ - شیعه - کردی فارسی .

آب از چاه - محصول غلات دیم لبنیات - شغل زراعت گله داری .

شرفشاه - caraf-câh - ده ازدهستان سومار شهرستان قصرشیرین .

۲۱ ك شمال خاوری سومار - کنار رودخانه کنگیر و راه مالروی ایوان .

کوهستانی - گرمسیر - سکنه ۸۰ - شیعه - کردی .

آب از رودخانه کنگیر - محصول غلات لبنیات مختصر حبوبات - شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو .

شرفوند - carafvand - ده از بخش سنجابی شهرستان کرمانشاه .

۱۰ ك خاور کوزران - نزدیك قلعه گلینه .

دشت - سردسیر - سکنه ۱۵۰ - شیعه - سنی - کردی فارسی .

آب از سراب بوبور - محصول غلات چغندرقند صیفی توتون حبوبات لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو - تابستان اتومبیل میتوان برد - زمستان گله‌داران گرمسیر حدود قصرشیرین میروند .

شرکان - carekân - ده ازدهستان اورامان لهون بخش پاوه شهرستان سنندج.
۵٤ک شمال باختر پاوه -۸کجنوب خاور نوسود - ٦کخاور راه پاوه بهنوسود.
کوهستانی -سردسیر-سکنه۱۵۰ - سنی-کردی .
آب از چشمه - محصول توت گردو انارانگور - شغل باغبانی گلهداری مکاری-صنایعدستیزنانشالوکرباس بافی-راهمالروصعبالعبور.

شرکه-carka-دهکوچکیست از دهستان مرکزی بخشمریوان شهرستا سنندج.
۱۳ک شمال باختری دژشاهپور — سکنه ۵۰نفر.

شرگه - carga - ده کوچکیست از دهستان شوی بخش بانه شهرستان سقز.
۱۱ک شمال باختر بانه - ۲ک خاور شوسه بانه به سردشت-سکنه ۱۵ نفر.

شروینه — carvine - ده از دهستان جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج .
۳۳ک جنوب پاوه — ۱٤ک باختر قلعهجوانرود -کنار رودخانه لیله کوهستانی- سردسیر — سکنه ۲۳۹-سنی -کردی.
آب ارچشمه - محصول غلات لبنیات حبوبات صیفی -مختصر توتون شغلزراعت وگلهداری -راه مالرو.

شریفآباد-carif-âbâd - دهازدهستانحومهشهرستانملایر
۱۵کشمال شهرملایر -۱۵کشمال راهشوسه ملایر بههمدان.
جلگه - معتدل مالاریائی -سکنه۳۰٤- شیعه - فارسی.
آب ازقنات - محصولغلاتانگور دیم - شغلزراعت -صنایع دستی زنانقالی بافی — راه مالرو.

شریفآباد- دهازدهستان سلگیشهرستان نهاوند.
۲۸کشمال باختری شهر نهاوند-۵ک جنوب باختریشوسه نهاوند به کرمانشاه -۱کگاماسیاب.
جلگه - سردسیر - سکنه۳٦۰ — شیعه -لری وفارسی.
آب ازقنات-محصول غلات - توتون تریاك حبوبات لبنیات - شغل زراعتگلهداری-راه مالرو.
در تابستانازکهریز اتومبیلمیتوان برد .

شریفآباد- ده ازدهستانسارال بخش دیواندره شهرستانسنندج.
۲٤ک باختر دیواندره-کنار راه مالرویاپل.
کوهستانی - سردسیر - سکنه۳۵۰ -سنی-کردی.
آب از چشمه- محصول غلات لبنیاتتوتون-شغل زراعت گله داری راه مالرو .

شریفآباد - دهازدهستان سیلتان شهرستان بیجار.
۳٤ک جنوب باختری حسنآبادسوگند -۱ کیلومتریآلاگوز
کوهستانی - سردسیر- سکنه۲۷۵ - شیعه - کردی.
آب ازچشمهورودخانهقزلاوزان -محصولغلاتلبنیات مختصر انگور شغل زراعتگلهداری -راهماشینروومالرو- صنایع دستی زنانقالیچه جاجیم بافی-راهمالرو.

شریفآباد - ده از دهستان خسرو آباد شهرستان بیجار.
۲۰ جنوبشهر بیجار -۳کگلبلاغ
تپهماهور-سردسیر -سکنه۱٦۵ - شیعه - کردیفارسی .
آبازچشمه - محصولغلات لبنیات - شغل زراعت گله داری - قالیچه جاجیم بافی-راهمالرو.

شریفآباد- دهازدهستانچمچمال بخش صحنهشهرستانکرمانشاهان
۱٦کجنوب باختریصحنه -۱کشمال خاور شوسهکرمانشاه به همدان
دشت-سردمعتدل — سکنه ۱۲۰ -شیعه-کردیفارسی .
آباز رودخانهگاماسیاب -محصول غلات تریاك چغندر قند حبوبات شغلزراعت.

شریفآباد-دهازدهستانتیلکوه بخشدیواندرهشهرستانسنندج
٤٦ک شمالباختر دیواندره -۸ک شمال شوسه دیواندره بهسقز.
کوهستانی - سردسیر - سکنه۱۱۰ - سنی-کردی .
آب ازچشمه - محصول غلات توتونلبنیات پشم عسل - شغلزراعت و گلهداری - راهمالرو.

شریفآباد — ده از دهستان فعله گری بخش سنقر شهرستان کرمانشاهان.
۱۷کشمال خاوری سنقر -۱کآبباریكپائین.
دامنه — سردسیر — سکنه۷۰ — شیعه — کردیفارسی.
آباز رودخانه گاورود وقنات- محصول غلات حبوباتتریاك توتون شغلزراعت -قالیچهوپلاس بافی.

شریفآباد - دهازدهستانفارسینج بخشاسدآباد شهرستانهمدان.
۳۷ک جنوب باختری قصبه اسدآباد -۳ک جنوب خاوریفارسینج
کوهستانی - سردسیر - سکنه ٦۳ - شیعه -کردیفارسی .
آباز چشمه-محصولغلات لبنیات توتون عسل-شغل زراعت وگلهداری صنایعدستیزنانقالی بافی — راهمالرو.

شریفآبادطجر - carif-âbâd-tajar — ده از دهستان سامن شهرستان ملایر.
۱۸ک جنوب باختری شهرملایر -۹کباخترراهشوسه ملایربه بروجرد
جلگه-سردسیر مالاریائی — سکنه۲۸۲- شیعه- فارسی.
آب از چشمه - محصولغلات دیملبنیات — شغل زراعت گله داری راهمالرو.

شریفکندی-carif-kandi — ده ازدهستان سیاه منصور شهرستان بیجار.
۳۲ک باختر حسنآباد سوگند -بین قزلجه وسلطانآباد
کوهستانی - سردسیر - سکنه٤۰۰ -شیعه — ترکی.
آب ازرودخانهوچشمه - محصولغلات وانگور لبنیات- شغلزراعت

وگله‌داری ـ صنایع دستی زنان قالیچه‌وجاجیم بافی ـ راه مالرو.

ششبید cec-bid- — نام محلی است از دهستان ولدبیگی بخش ثلاث شهرستان کرمانشاهان
۲۰ک خاور نهرآب ـ شمال گیلان بر.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۵۰۰ ـ سنی ـ کردی
آب از چشمه های متعدد ـ محصول غلات لبنیات حبوبات توتون ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو .
ساکنین از طایفه ولد بیگی بوده .
در دومحل نزدیك بهم واقع شده‌اند.

ششه — cace — ده کوچکی از دهستان پهلویدژ بخش بانه شهرستان سقز .
۲۰ک جنوب خاوری بانه ـ ۲ك پهلوی‌دژ ـ سکنه ۵۰ نفر

شش‌یکان cec-yekân- — ده از دهستان کنگاور بخش کنگاور شهرستان کرمانشاهان .
۰۰ك شمال باختری کنگاور.
دره ـ سردمعتدل ـ سکنه ۱۲۳ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب از چشمه‌و فاضل آب سراب‌فش وداوبسر ـ محصول غلات حبوبات تریاك چغندر ـ شغل‌زراعت ـ راه‌مالرو.
از کنگاور میتوان اتومبیل برد.
تپه‌ای از آثار ابنیه قدیم در باختر آبادی وجوددارد.

شطذل شعبان cat-zal-ca’bân- ده از دهستان خزل شهرستان نهاوند.
۳۸ك شمال باختری شهر نهاوند ـ ٦ك کنگاور کهنه.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۸۰ ـ شیعه ـ لری فارسی .
آب از چشمه ـ محصول غلات توتون ـ تریاك حبوبات پنبه کتیرا لبنیات شغل زراعت و گله‌داری ـ راه‌مالرو .

شعبان آباد ca’bân-âbâd- ده مرکز دهستان بالاشهرستان نهاوند.
۹ك جنوب خاوری شهر نهاوند ـ کنار باختری شوسه نهاوند بملایر وبروجرد.
جلگه ـ سردسیر مالاریائی ـ سکنه ۳۸۰ ـ شیعه ـ لری فارسی
آب از رودخانه گاماسیاب ـ محصول غلات تریاك توتون حبوبات ـ شغل زراعت گله‌داری ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه اتومبیل‌رو.
نهرشعبان از رودخانه گاماسیاب منشعب چند قریه و باغات مهم نهاوند ازاین نهر مشروب میگردد.

شعبان آباد — ده از دهستان بیلوار بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
فعلا مخروبه است.

شعبانی — ca’bâni — ده از دهستان ییلاق بخش حومه شهرستان سنندج.
٤٥ك خاور سنندج ـ ۸ك شمال شوسه سنندج همدان.

جلگه ـ سردسیر ـ سکنه ۳۹۰ ـ سنی ـ کردی .
آب از چشمه ـ محصول غلات ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو.
صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی.

شکر cakar- - ده از دهستان قوره‌تو بخش مرکزی شهرستان قصرشیرین.
٥ك شمال قصر شیرین ـ کنار رودخانه قوره‌تو مرز ایران و عراق تپه ماهور ـ گرمسیر ـ سکنه ٥٠٥ ـ سنی ـ کردی فارسی .
آب از رودخانه قوره‌تو ـ محصول غلات دیم لبنیات صیفی ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو ـ پاسگاه مرزبانی وگمرك داود.

شکرآب cakar-âb- ده از دهستان جلگه افشار دوم بخش اسدآباد شهرستان همدان.
۳۳ك جنوب باختری قصبه اسدآباد ـ ۷ك باختر شوسه اسدآباد به کنگاور .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۳۳ ـ شیعه ـ کردی فارسی .
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت ـ صنایع دستی زنان جاجیم بافی ـ راه‌مالرو .

شکرآباد cokr-âbâd- ده کوچکی است ازدهستان اسفندآباد بخش قروه شهرستان سنندج.
٤٠ك شمال قروه ـ کنار رودخانه شور وفرهاد آباد.
جلگه ـ سردسیر ـ سکنه ٢٤٠ ـ سنی ـ کردی .
صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم بافی .
این ده مشهور به چراغ آباد است.

شکرآباد ـ ده کوچکی است از دهستان اسفند آباد بخش قروه شهرستان سنندج .
۱۸ك جنوب خاوری قروه ـ ۳ك میهم ـ سکنه ٥٠ نفر.

شکربلاغ cakar-bolâq- ده از دهستان قراتوره بخش دیواندره شهرستان سنندج .
٥٤ك شمال خاور دیواندره ـ ٥ك شمال رودخانه قزل اوزان.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ١٦٥ ـ سنی ـ کردی .
آب از رودخانه وچشمه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت و گله داری ـ راه مالرو .

شکوه آباد cokuh-âbâd- ده ازدهستان اسفند آباد بخش قروه شهرستان سنندج .
۱۰ك خاور قروه ـ ۳ك شمال شوسه قروه ـ همدان .
جلگه ـ سردسیر ـ سکنه ٤٠٠ ـ شیعه ـ کردی ترکی.
آب از چشمه ـ محصول غلات حبوبات وانگور میوه‌جات قلمستان لبنیات شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو ـ تابستان اتومبیل میتوان برد.
صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی.

شلان calân- ده ازدهستان دورفرامان بخش مرکزی شهرستان کرماشاهان

۱۴ک جنوب خاوری کرمانشاه - ۲ک زنگیشه .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۹۰ - شیعه - کردی فارسی .
آب از قنات - محصول غلات حبوبات لبنیات - شغل زراعت گله داری - راه مالرو .

شله -calle - ده از بخش سنجابی شهرستان کرمانشاهان.
۱۵ک شمال کوزران - کنار راه فرعی کوزران به ثلاث.
دشت - سردسیر - سکنه ۱۵۰ - سنی - کردی فارسی.
آب از چاه - محصول غلات حبوبات دیم لبنیات - شغل زراعت گله داری - ر ه مالرو تابستان اتومبیل میتوان برد - زمستان گله داران گرمسیر حدود سرقلعه میروند .
در آمارا ین ده را حسن آباد نوشته اند .

شله کش -cale-kac - ده از دهستان چرداول بخش شیروان چرداول شهرستان ایلام.
۲۵ک خاور چرداول - ۱۲ک شمال راه مالرو سروان قله کوه.
کوهستانی - گرمسیر - سکنه ۱۵۰ - شیعه - کردی.
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات دیم تریاک شغل زراعت و گله داری

شلی -celi - ده از دهستان دیره بخش گیلان شهرستان شاه آباد
۲۶ک شمال گیلان - کنار شوسه گیلان به سرپل ذهاب
دامنه - گرمسیر - سکنه ۵۰ نفر - شیعه - کردی فارسی.
آب از رودخانه دیره - غلات پنبه ذرت لبنیات - شغل زراعت گله داری تابستان حدود هوکانی و درگه میروند .

شماب -camâb - ده از دهستان قلعه شاهین بخش سرپل ذهاب شهرستان قصرشیرین .
۵ک جنوب خاوری سرپل ذهاب - کنار راه فرعی سرآب گرم به قلعه شاهین .
دشت - گرمسیر - سکنه ۲۰۰ - شیعه - کردی فارسی .
آب از سراب قلعه شاهین - محصول غلات برنج پنبه مختصر توتون تریاک لبنیات - شغل زراعت گله داری.
باین ده نیطک نیز میگویند .

شمس آباد -cams-âbâd - ده از دهستان چهاربلوک بخش سیمینه رود شهرستان همدان .
۸ک خاور شهر همدان - ۲ک جنوب شوسه همدان بملایر.
دامنه - سردسیر - سکنه ۹۰ - شیعه - ترکی و فارسی .
آب از قنات - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله داری - صنایع دستی زنان جاجیم بافی - راه مالرو.

شمس آباد - ده از بخش هرسین شهرستان کرمانشاهان .
۱۶ک باختر هرسین - ۷ک جنوب شوسه هرسین به کرمانشاهان
دشت - سردسیر - معتدل - سکنه ۴۷ - شیعه - کردی فارسی
آب از رودخانه وچشمه - غلات حبوبات پنبه تریاک - شغل زراعت - راه مالرو - تابستان از چهراتومبیل میتوان برد .

شمسک -camsak - ده از دهستان فعله کری بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان .
۱۰ک جنوب سنقر - ۱ک باختر شوسه سنقر بکرمانشاه.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۹۰ - شیعه - کردی فارسی
آب از قنات کوبیک - محصول غلات و لبنیات دیمی - شغل زراعت .

شمسه -camse - ده از دهستان تیلکوه بخش دیواندره شهرستان سنندج .
۴۶ک شمال باختر دیواندره - ۵ک جنوب ایرانشاه
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۴۰ - سنی - کردی .
آب از چشمه ورودخانه کوچک شمشه - محصول غلات توتون پشم روغن عسل - انگور و گردو - شغل زراعت و گله داری - راه تا جاده مالرو .

شمشه -cemce - ده از دهستان ماهیدشت پائین بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۴ک جنوب باختری کرمانشاه - ۲ک سراب قنبر.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۰۰ - شیعه - کردی فارسی
آب از چشمه سار - محصول غلات حبوبات دیم لبنیات - شغل زراعت گله داری - تابستان تا نزدیکی آبادی اتومبیل میتوان برد .

شمشیر -camcir - ده از دهستان جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج .
۱۳ک جنوب خاور پاوه - کنار راه اتومبیل رو کرمانشاه به پاوه .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۴۵۶ - سنی - کردی فارسی .
آب از چشمه و رودخانه زه آب محلی - محصول غلات لبنیات توتون میوه جات - شغل زراعت گله داری - راه اتومبیل رو .

شنجور -canjur - ده از دهستان درجزین بخش حومه شهرستان همدان .
۱۶ک جنوب خاوری قصبه رزن - کنار خاوری راه مالرو شاهنجرین به کاج
جلگه - معتدل مالاریائی - سکنه ۴۶۷ - شیعه - ترکی .
آب از رودخانه - محصول حبوبات صیفی لبنیات - شغل زراعت گله داری راه مالرو .

شورآباد - cur-âbâd - ده از دهستان کلیائی بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان .
۹ک باختر سنقر - ۲ک جنوب راه فرعی سنقر به سطر.
دشت - سردسیر - سکنه ۳۹۰ - شیعه - کردی - فارسی.
آب از چشمه - محصول غلات حبوبات تریاک توتون .
شغل زراعت - قالیچه جاجیم پلاس بافی - از سنقر اتومبیل میتوان برد

شوراب حاجی - curâb-hâji - ده از دهستان لك بخش قروه شهرستان سنندج.
۲۰ک شمال باختر قروه - کنار راه مالرو موعی قروه به بیجار.
جلگه - سردسیر - سکنه ۴۶۵ - سنی - کردی.
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات حبوبات - شغل زراعت و گله داری راه مالرو - تابستان از طریق سریش آباد اتومبیل میتوان برد .
صنایع دستی زنان قالیچه و جاجیم گلیم بافی .

شوراب خان - curâb-xân - ده از دهستان اسفندآباد بخش قروه شهرستان سنندج.
۳۲ ک شمال باختر قروه - کنار راه مالرو عمومی به بیجار.
جلگه - سردسیر - سکنه ۳۵۰ - سنی - کردی.
آب از چشمه و چاه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت و گله داری - راه مالرو - تابستان از طریق سریش آباد اتومبیل میتوان برد.
صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی.

شوراب هزاره - curâb-hezâre - ده از دهستان اسفندآباد بخش قروه شهرستان سنندج.
۳۶ ک شمال قروه - کنار رودخانه شور.
تپه ماهور - سردسیر - سکنه ۱۵۰ - سنی - کردی.
آب از رودخانه کمی شور - محصول غلات یونجه - شغل زراعت و گله داری - راه مالرو.
بین شوراب ومهدی خان ده خرابه ای بنام هزاره وجود دارد.
صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی.

شورابه - curâbe - ده از دهستان ماهیدشت پائین بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۱۸ ک شمال باختری رباط ماهیدشت - ۵ر۲ جنوب باختری چقاز رود باغی.
دامنه - سردسیر - سکنه ۱۳۰ - شیعه - کردی - فارسی.
آب از زه آب دره محلی - محصول غلات حبوبات دیم لبنیات - شغل زراعت گله داری - راه مالرو.

شورابه - ده از دهستان درو فرامان بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۶ ک خاور شهر کرمانشاه - ۲ ک عمه.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۷۷ - شیعه - کردی - فارسی.
آب از قنات - محصول غلات جزئی تریاك و لبنیات - شغل زراعت - راه مالرو و از طریق کهریز اتومبیل میتوان برد.

شوربلاغ - cur-bolâq - (ترکی چشمه شور) ده از دهستان دینور بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان.
۲۳ ک شمال باختری صحنه - ۸ ك باختر شوسه کرمانشاه به سنقر.
دامنه - سردسیر - سکنه ۲۰۵ - شیعه - کردی فارسی.
از رودخانه شاهپور آباد - غلات چغندر قند حبوبات توتون تریاك قلمستان شغل زراعت - اتومبیل میتوان برد.

شوربلاغ - ده از بخش سنجابی شهرستان کرمانشاهان.
۲۰ ک شمال خاوری کوزران - کنار جنوبی رودخانه قره سو.
دشت - سردسیر - سکنه ۱۲۵ - شیعه - کردی فارسی.
آب از رودخانه قره سو - محصول غلات حبوبات دیم لبنیات.
شغل زراعت گله داری - راه مالرو و تابستان اتومبیل میتوان برد.

شورچه - curče - ده از دهستان کنگاور بخش کنگاور شهرستان کرمانشاهان.
۹ ك جنوب خاوری کنگاور - بین راه نهاوند وهمدان.
دامنه - سردسیر - سکنه ۲۹۰ - شیعه - فارسی - کردی.
آب از قنات - محصول غلات دیم ومختصر آبی تریاك چغندر قند.
شغل زراعت - از طریق امامزاده باقر اتومبیل میتوان برد.

شورسو - cor-su - بنام اصلی آن قراجه لی مراجعه شود.

شورین - ceverin - قصبه از دهستان چهار بلوك بخش سیمینه رود شهرستان همدان.
۶ ک خاوری همدان - ۲ ک شمال راه شوسه همدان بملایر.
جلگه - سردسیر - سکنه ۳۱۰۰ - شیعه - فارسی.
آب از چشمه و قنات و رودخانه سیمین - محصول غلات حبوبات انگور لبنیات - شغل زراعت - صنایع دستی زنان قالی و جاجیم بافی.
راه فرعی ودبستان - ۱۵ باب دکان دارد.

شوشاب - cucâb - ده از دهستان آوروزمان شهرستان ملایر.
۲۴ ک باختر شهر ملایر - ۶ ک جنوب باختری راه شوسه ملایر به همدان.
جلگه - معتدل مالاریائی - سکنه ۶۵۷ - شیعه - کردی - فارسی.
آب از قنات ورودخانه - محصول غلات دیم - شغل زراعت.
صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو.
یکدبستان پسران دراین ده وجود دارد.

شوشتری - cuctari - ده از دهستان خسرو آباد شهرستان بیجار
۲۸ ک جنوب خاوری بیجار - ۲ ک شوسه بیجار به همدان.
تپه ماهور - سردسیر - سکنه ۲۷۰ شیعه - کردی - فارسی و ترکی
آب از چشمه - محصول غلات انگور قلمستان - شغل زراعت گله داری
قالیچه جاجیم گلیم بافی - راه مالرو.

شوشمی - cucami - ده از دهستان اورامان لهون بخش پاوه شهرستان سنندج.
۵۰ ک شمال باختر پاوه - ۲ ک شمال باختر نوسود - کنار مرز ایران وعراق.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۰۰ - سنی - کردی.
آب از چشمه وشاه جوب طویله عراق عرب - محصول انواع میوجات مختصر گله داری ولبنیات باغبانی - راه مالرو - دردو محل نزدیك بهم واقع شده به شوشمی بالا وپائین مشهورند.
دبستان ندارد ولی بچه های این آبادی درنوسود تحصیل میکنند -
صنایع دستی زنان شال کرباس بافی.
پاسگاه گاردمسلح گمرکی دارد.

شوق آباد - cowq-âbâd - ده کوچکی است از دهستان قلقل رود شهرستان تویسرکان.
۲۱ ك جنوب خاوری شهر تویسرکان - ۹ ك جنوب راه شوسه تویسرکان بملایر - سکنه ۱۰ نفر.

شوند - cavand - ده از دهستان درجزین بخش رزن شهرستان همدان .
۱۶ ک‌خاور رزن - ۶ ک‌شمال راه عمومی رزن - نوبران .
جلگه - دامنه - سردسیر مالاریائی - سکنه ۱۹۱۰ - شیعه - ترکی .
آب از قنات - محصول غلات حبوبات انواع میوجات لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه درتابستان اتومبیل رو - دبستان دارد .

شوهان - cuhân - ده از دهستان شیان بخش مرکزی شهرستان شاه‌آباد .
۳۰ ک‌خاوری شاه آباد - ۲ ک جنوب راه فرعی شاه‌آباد هرسم .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۵۴۵ - شیعه - کردی فارسی .
آب از سراب شوهان - محصول غلات مختصر صیفی و اشجار - لبنیات شغل زراعت و گله‌داری - زمستان کرمسیر سومار قصرشیرین میروند .

شوی - cove - نام یکی از دهستانهای هفتگانه بخش بانه شهرستان سقز .
این دهستان درشمال بانه واقع شده محدودست ازطرف شمال بدهستان میرده بخش مرکزی سقز .
ازطرف جنوب بدهستان پشت آربابا - از خاور بدهستان سیدلو - از باختر منطقه ایست کوهستانی وسردسیر کامل زمستان طولانی و بسیار سرد . آب از چشمه‌ها وزه‌آب دره‌های کوهستانی . محصول عمده غلات توتون ارزن لبنیات ومحصولات جنگلی مانندمازوج گزانگبین ذغال و چوب .
راههای قراءدهستان مالرو - وراه شوسه درجه ۳ بانه به سقز از جنوب دهستان میگذرد .
حدطبیعی بین این دهستان ودهستان میرده بخش مرکزی سقز خطالراس ارتفاعات است .
بلندترین قله کوه درشمال دهستان بین آبادی ساوال و باباحسین بارتفاع ۲۶۲۱ متر میباشد .
این دهستان از ۹ آبادی کوچك تشکیل شده سکنه آن درحدود ۱۵۰۰ نفر قراء مهم آن بشرح زیر است .
شوی - ساران - صدبار - میرآباد بالاوپائین .

شوی - ده مرکز دهستان شوی بخش بانه شهرستان سقز .
۸ ک‌شمال بانه - ۵ ک‌خاورشوسه بانه به سردشت .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۵۰ - سنی - کردی .
آب ازچشمه‌ورودخانه شوی - محصول غلات برنج توتون گزانگبین - شغل زراعت - دبستان دارد - راه مالرو .

شویشه - cevice - ده ازدهستان کلاترزان بخش حومه شهرستان سنندج .
۴ ک باختر سنندج - ۳ ک جنوب شوسه سنندج - مریوان .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۴۵۰ - سنی - کردی .
آب ازرودخانه تیزنیزوچشمه - محصول غلات حبوبات مختصرمیوجات توتون لبنیات .
شغل زراعت گله‌داری - راه‌مالرو - مسجددارد .

شویل - cuil - ده کوچکی است از بخش گوران شهرستان شاه‌آباد .
۴۰ ک‌شمال باختری گهواره - سکنه ۷۰ نفر .
از تیره اسیری قلخانی هستند - گرمسیر ذهاب میروند .

شهاب‌الدین - cahâboddin - ده‌ازدهستان چهاردولی بخش قروه‌شهرستان سنندج .
۳۰ ک‌جنوب خاوری قروه - ۹ ک باختر شوسه قروه - همدان .
جلگه - سردسیر - سکنه ۳۰۰ - مسلمان شیعه - کردی
آب ازچشمه - محصول غلات میوجات - شغل زراعت گله داری - صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم بافی - راه مالرو - تابستان اتومبیل میتوان برد .

شهابیه - cahâbiyye - ده از دهستان اسفندآباد بخش قروه شهرستان سنندج .
۱۸ ک شمال باختر قروه - ۲۰ ک شمال شوسه قروه به سنندج .
دشت - سردسیر - سکنه ۲۰۰ - سنی - کردی .
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات قلمستان مختصرانگور - شغل زراعت وگله‌داری - دبستان دارد وراه فرعی بشوسه دارد - این ده مشهور بکمه است - صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی است .

شهبازوند - cahbâzvand - ده‌ازدهستان هلیلان بخش مرکزی شهرستان شاه‌آباد .
۲۳ ک‌جنوب خاوری هرسم - ۲ ک ظاهروند .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۲۰ شیعه - لکی کردی و فارسی .
آب از تنگ شاه بداغ وچشمه - محصول غلات لوبیا لبنیات تریاك - شغل زراعت گله‌داری تهیه ذغال وهیزم - راه‌مالرو .

شهراب - cahrâb - ده از دهستان جلگه افشار بخش اسداباد شهرستان همدان .
۵ ک‌شمال خاوری قصبه اسداباد - کنارراه شوسه اسدآباد به همدان .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۴۵۵ - شیعه - ترکی و کردی - فارسی .
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات انگور .
شغل زراعت وگله‌داری - صنایع دستی زنان مختصر قالی بافی - راه اتومبیل رو .
چهار قهوه خانه کنار شوسه درسر بالائی گردنه اسداباددارد .
بنای امامزاده شاهزاده عبدالله قدیمی است .

شهرانی - cahrâni - ده‌ازدهستان بالك بخش مریوان شهرستان سنندج .
۱۶ ک‌جنوب خاور دژ شاهپور - ۲ ک شمال مرگ .
دامنه - سردسیر - سکنه ۱۵۰ - سنی - کردی .

آب از چشمه-محصول غلات-توتون لبنیات شغل زراعت-راه مالرو .

شهرستانه - cahrestâne - ده از دهستان خرمرود شهرستان تویسرکان .

۲۸ک شمال باختری تویسرکان - کنار راه مالرو تی منجان تویسرکان به همدان .

کوهستانی - سردسیر یکی از نقاط خوش آب و هوای تویسرکان میباشد سکنه ۱۳۰۰- شیعه-فارسی .

آب از چشمه سار و قنات - محصول غلات تریاک انگور میوجات گردو لبنیات توتون - شغل زراعت و گله داری - صنایع دستی قالی بافی -راه مالرو-تابستان از طریق اشتران اتومبیل میتوان برد .

دبستان-۲ مسجد درحدود ۱۰ باب دکان و غارهای طبیعی در کوههای آن وجود دارد .

تابستان ایل قربانعلی برای تعلیف احشام به کوه های این ده میآیند

شهرك - cahrak — ده مرکز دهستان ملگی شهرستان نهاوند .

۲۲ک شمال باختر شهر نهاوند- ۵ک جنوب باختر شوسه نهاوند بکرمانشاه کنار جنوبی رودخانه گاماسیاب .

جلگه - سردسیر - سکنه ۱۴۶۰ — شیعه-فارسی و لری .

آب از قنات - محصول غلات تریاك توتون حبوبات-شغل زراعت - راه مالرو . دارای دبستان ٤ کلاسه میباشد .

شهرك — ده از دهستان سیاه منصور شهرستان بیجار .

۲۷ ک شمال باختری حسن آباد سوگند- ٦ک قره کندو آغ کند .

کوهستانی- سردسیر - سکنه ۸٦۰-شیعه-ترکی .

آب از چشمه - محصول غلات لبنیات مختصر انگور-شغل زراعت گله داری - صنایع دستی زنان قالیچه وجاجیم بافی - راه مالرو .

شهرك — ده از دهستان خسرو آباد شهرستان بیجار .

۲٤ک شمال باختری خسروآباد-۳ک باختر زرین جوب .

تپه ماهور - سردسیر -سکنه ۳۳۰-سنی-شیعه -کردی و فارسی .

آب از چشمه - محصول غلات لبنیات- شغل زراعت گله داری-صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم بافی-راه مالرو .

شهرك — درمرکز دهستان دیره بخش گیلان شهرستان شاه آباد .

۲۸ک شمال گیلان - کنار شوسه گیلان به سرپل ذهاب .

دشت — گرمسیر مالاریائی — سکنه ۲۵۰ — شیعه — کردی فارسی .

آب از رود خانه دیره - محصول غلات ذرت پنبه لبنیات — شغل زراعت و گله داری .

تابستان حدود ییلاق هوکانی ودرگه میروند .

مرکز اداره املاك دهستان دیره است و انبار دولتی و بنای قابل ملاحظه دارد .

شهن آباد - cahan-âbâd — ده ازدهستان خرمرود شهرستان تویسرکان .

۳۸ک باختر تویسرکان — ٦ک خاور شوسه کرمانشاه بهمدان .

کوهستانی — سردسیر — سکنه ٤٤١ - شیعه — فارسی .

آب از رودخانه خرم رود — محصول غلات تریاك صیفی - شغل زراعت و گله داری .

تابستان ازطریق ولاشجرد میتوان اتومبیل برد .

دبستان - مسجد و بناهای نوساز وزیارتگاه نیز دارد .

شهور آباد - cahvar-âbâd - ده کوچك از دهستان بالا شهرستان نهاوند .

٦ک شمال خاوری شهر نهاوند-سکنه ۱۵ نفر .

شهینان - cahinân - ده از دهستان نمشیر بخش بانه شهرستان سقز .

۳۳ک شمال باختری بانه- ۱۵ک شمال خاوری شوسه بانه به سردشت .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ٦۰ — سنی - کردی .

آب از چشمه - محصول غلات لبنیات توتون محصولات جنگلی- شغل زراعت — راه مالرو .

شیان - ciyân — یکی از دهستانهای بخش مرکزی شهرستان شاه آباد .

این دهستان در خاور شاه آباد واقع حدود و مشخصات آن بشرح زیر است .

ازطرف شمال بکوه لعل آباد (خط الراس آن حد طبیعی این دهستان بادهستان ماهیدشت است)

از خاور به بلوک تالاندشت از دهستان هرسم- از جنوب دهستان منصوری-از باختر بدهستان حومه شاه آباد .

وضع کلی طبیعی - سه رشته ارتفاعات در این دهستان در جهت شمال باختر بجنوب خاور کشیده شده است .

۱ - رشته ارتفاعات شمالی مشهور بکوه لعل آباد که ارتفاع بلندترین قله آن واقع درشمال آبادی تنك نسیان ۱۹۵۰ متراست .

۲- رشته دوم بفاصله درحدود ۱۰ کیلو متری جنوب و موازی بارشته اولی منتهی کوتاهتر - درمرکز دهستان که اکثر آبادیهای دهستان در دره های آن واقع گردیده گردنه حسن آباد بین شاه آباد و گردنه چهارزبر درروی این ارتفاعات واقع ارتفاع بلندترین قله آن واقع درشمال قلعه شیان ۱۸۰۰ متراست .

۳ - رشته سوم درباختر میرعزیزی ازرشته اول منشعب و موازی با رشته اول ممتد بین این دهستان ودهستان منصوری واقع شده در تنگ پلنگر و بوسیله رود خانه شیان قطع شده سپس امتداد آن بکوه پنج بان هرسم متصل میگردد. بلندترین قله آن در شمال چنقاجنگا ۱۵۵۰ متراست .

رودخانه شیان دراین دهستان از تنگ شیان و حسن آباد زبیری سرچشمه گرفته پس از

مشروب نمودن قلعه شیان وچندین آبادی مجاور خود درحدود پلنگ گرد وارد دهستان منصوری میگردد.

هوای دهستان سردسیروسالم آباکثر قراء آن از چشمه ساروزه آب رودخانه وسراب شیان تامین‌شده ومحصول عمده آن عبارت‌است از غلات حبوبات لبنیات صیفی چغندرقند - شغل‌عمده‌زراعت گله‌داری و گله‌داران منطقه زمستان حدود گرمسیر شهرستان قصر شیرین میروند.

این دهستان از ۲۹ آبادی تشکیل شده‌جمعیت آن‌درحدود ۱۰۵۰۰ نفر است.

شیان - ده‌از دهستان ژاوه‌رود بخش حومه شهرستان سنندج.

۳۶ک جنوب باختری سنندج - ٤ك جنوب باختری توریور.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۸۰ - سنی - کردی.

آباز چشمه - محصول غلات میوجات لبنیات - شغل زراعت گله‌داری راه مالرو.

شیپانجو - cipânaju - ده از دهستان سرشیو بخش مرکزی شهرستان‌سقز

۵۰ك جنوب سنقر - ٥ك باختر گاوملة.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۰۰ - سنی - کردی.

آباز چشمه - محصول غلات لبنیات حبوبات توتون - شغل زراعت وگله‌داری - راه مالرو.

شیت کمرزرد - cit-kamar-zard - ده‌از دهستان شیان بخش مرکزی شهرستان شاه‌آباد.

۳۸ك خاور شاه‌آباد - ۳ک خاور شاهی.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۹ - شیعه - کردی فارسی.

آبچشمه - محصول غلات دیمی لبنیات.

شغل زراعت گله‌داری - از شاهی اتومبیل می‌توان برد.

شیخ‌الکرم - ceyxolkaram - ده‌از دهستان جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج.

٤٦ك جنوب خاور پاوه - ۲ک‌شمال باختر قلعه جوانرود.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۵۰ - سنی - کردی.

آباز چشمه - محصول غلات‌لبنیات توتون - شغل‌زراعت گله‌داری راه مالرو.

شیخان - ceyxân - ده‌از دهستان اورامان لهون بخش پاوه شهرستان سنندج.

٤٠ک شمال‌باختر پاوه - کنار رودخانه سیروان - ٦ک جنوب‌نوسود.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۵۰ - سنی - کردی.

آباز چشمه رودخانه سیروان - محصول غلات مختصر انار انگور شغل‌زراعت باغبانی.

صنایع دستی زنان شال‌کرباس بافی - راه مالرو وصعب‌العبور.

دراراضی این‌ده کنار رودخانه سیروان آثار قلعه خرابه قدیمی بنام قلعه‌پاداری وجوددارد.

شیخ بشارت - ceyx - becârat - ده از دهستان کرانی شهرستان بیجار.

٤ك جنوب باختری حسن‌آباد سوگند - ۳ك نوشاد.

دامنه - سردسیر - سکنه ٤٠٠ - شیعه - ترکی.

آباز چشمه - محصول غلات لبنیات مختصر انگور - شغل زراعت گله‌داری - صنایع دستی زنان‌قالیچه وجاجیم‌بافی - راه مالرو.

شیخ‌تقه - ceyx-taqqe - ده ازدهستان اسفندآباد بخش قروه شهرستان سنندج.

۱٦ك شمال باخترقروه - ٤ك شمال‌شوسه قروه سنندج.

دشت - سردسیر - سکنه ۲۲۰ - سنی - کردی.

آب ازچشمه وقنات - محصول‌غلات لبنیات - شغل‌زراعت وگله داری صنایع دستی زنان‌قالیچه جاجیم گلیم‌بافی - راه مالرو - تابستان از آونگان اتومبیل میتوان‌برد.

شیخ‌جراح - ceyx-jarâh - ده ازدهستان‌مهربان بخش‌کبودر اهنك شهرستان همدان.

٦٠ك شمال‌باختر کبودراهنك - ۱۸ك خاورشوسه‌همدان بیجار.

تپه ماهور - سردسیر - سکنه ۵۰۰ - شیعه - ترکی.

آب از قنات - محصول‌غلات دیم‌وآبی انگورمیوه‌جات لبنیات - شغل زراعت‌وگله‌داری - صنایع دستی‌قالی‌بافی - راه مالرو - تابستان از راه مخوراتومبیل‌میتوان برد.

بنای زیارتگاهی بنام شیخ جراح ازآثارقدیم‌دارد.

شیخ‌جعفر - ceyx-ja'far - ده ازدهستان‌اسفندآباد بخش‌قروه شهرستان سنندج.

۹ك شمال‌خاورقروه - ۷ك شمال دیوزند.

جلگه - سردسیر - سکنه ٤٥ - شیعه - ترکی.

آب ازچشمه - محصول‌غلات حبوبات انگور لبنیات - شغل‌زراعت و گله‌داری - صنایع دستی قالیچه‌جاجیم‌گلیم‌بافی - راه مالروتابستان ازراه دیوزند اتومبیل میتوان‌برد.

شیخ‌چوپان - ceyx-çupân - ده‌ازدهستان میرده‌بخش‌مرکزی شهرستان سقز.

٤٤ك باخترسقز - ۹ك جنوب باختر بویکتان.

جلگه - سردسیر - سکنه ۱۲۰ - سنی - کردی.

آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات حبوبات توتون - شغل‌زراعت و گله‌داری - راه مالرو.

شیخ‌حسن - ceyx-hasan - ده از دهستان بیونیج بخش کرند شهرستان‌کرمانشاه.

۱۵ك شمال‌کرند - ٤ك باختر‌ده جامی.

دشت - سردسیر - سکنه ٦٥ - مسلمان - کردی‌فارسی.

آب از چشمه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت و گله‌داری راه مالرو.

شیخ حیدر - ceyx-heydar - ده از دهستان سارال بخش میرانشاه شهرستان سنندج.

۱۲ ک جنوب باختری دیواندره - ۱ ک جنوب رودخانه قزل‌اوزان.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۳۰ - سنی - کردی.

آب از رودخانه قزل‌اوزان و چشمه - محصول غلات توتون لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو.

شیخ رش - ceyx-rac - ده از دهستان سورسور بخش کامیاران شهرستان سنندج.

۴۰ ک شمال خاور کامیاران - ۲ ک جنوب رودخانه گاورود.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۹۸ - سنی - کردی.

آب از چشمه - محصول غلات لبنیات حبوبات - شغل زراعت گله داری راه مالرو.

شیخ سرخ الدین - ceyx-sorxeddin - ده از دهستان گیلان بخش گیلان شهرستان شاه آباد.

۴ ک شمال باختر گیلان - ۱/۵ ک جنوب شوسه گیلان بقصرشیرین.

دشت - گرمسیر مالاریائی - سکنه ۵۰ - شیعه - کردی فارسی.

آب از رودخانه گیلان - محصول غلات برنج توتون تریاک پنبه حبوبات لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری - از طایفه کلهر هستند.

شیخ شربتی - ceyx-carbati - ده از دهستان سرشیو بخش مریوان شهرستان سنندج.

۲۵ ک خاور دژشاهپور - ۳ ک شمال شوسه مریوان بسنندج.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۶۰ - سنی - کردی.

آب از چشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات توتون - شغل زراعت و گله‌داری - راه مالرو.

شیخ عطار - ceyx-attâr - ده از دهستان سرشیو بخش مریوان شهرستان سنندج.

۴۱ ک خاور دژشاهپور - سرراه شوسه مریوان سنندج.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۷۰ - سنی - کردی.

آب از چشمه - محصول غلات لبنیات توتون - شغل زراعت گله داری تلفن عمومی دارد.

شیخ مصطفی - ceyx-mostafâ - ده از بخش سنجابی شهرستان کرمانشاه.

۴ ک جنوب باختری کوزران - راه فرعی سنجابی به گوران.

دشت - سردسیر - سکنه ۱۵۰ - مسلمان - کردی فارسی.

آب از قنات - محصول غلات چغندرقند میوجات قلمستان حبوبات لبنیات شغل زراعت گله داری - راه مالرو - تابستان اتومبیل میتوان برد زمستان گله‌داران گرمسیر ذهاب میروند.

شیخ مکان - ceyx-makân - ده از بخش دره شهر شهرستان ایلام.

۱۲ ک جنوب خاوری دره شهر - کنار راه مالرو دره شهر به تنگ شیخ مکان.

کوهستانی - گرمسیر مالاریائی - سکنه ۳۳۶ - شیعه - لکی

آب از نهر شیخ مکان - محصول غلات روغن تریاک لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری - راه مالرو - ساکنین از طایفه سلسله - صنایع دستی زنان قالی بافی - چادرنشین

شیخ له - ceyxla - ده از دهستان خورخوره بخش شهرستان سنندج.

۲۶ ک شمال باختر دیواندره - ۹ ک جنوب شوسه دیواندره وسقز.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۴۱ - سنی - کردی.

آب از رودخانه و چشمه - محصول غلات توتون - شغل زراعت گله‌داری راه مالرو.

شیخ وجم - ceyx-vajam - ده از دهستان حسین آباد بخش حومه شهرستان سنندج.

۵۴ ک شمال خاور سنندج - ۸ ک جنوب خاوری حسین آباد مرکز دهستان.

دامنه - سردسیر - سکنه ۱۳۵ - سنی - کردی.

آب از رودخانه و چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله داری راه مالرو.

شیخه کویره - ceyxe-koveyre - ده از دهستان بالک بخش مریوان شهرستان سنندج.

۲۱ ک دژشاهپور - ۱۲ ک خاور دگاشیخان.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۸۰ - سنی - کردی.

آب از رودخانه چشمه و قنات - محصول غلات حبوبات توتون - شغل زراعت گله داری - راه مالرو.

شیخی آباد - ceyxi-âbâd - ده از دهستان چمچمال بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان.

۱۸ ک باختر صحنه - ۴ ک شمال شوسه کرمانشاه بهمدان.

دشت - سرد معتدل - سکنه ۳۴۵ - شیعه - کردی فارسی.

آب از چشمه - محصول غلات برنج چغندرقند قلمستان تریاک توتون حبوبات - شغل زراعت.

تابستان اتومبیل میتوان برد - در دو محل بفاصله ۱ کیلومتر واقع و به علیا و سفلی مشهور است.

شیخی جان - ceyxi-jân - ده کوچکیست از دهستان حاجیلو بخش کبودراهنگ شهرستان همدان.

۲۴ ک جنوب باختری قصبه کبودراهنگ - سکنه ۴۰ نفر.

شیدا - ceydâ - ده از دهستان ییلاق بخش قروه شهرستان سنندج.

۲۴ ک شمال باختر قروه - ۷ ک شمال باختر فرهادآباد.

دامنه - سردسیر - سکنه ۱۴۰ - سنی - کردی.

آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو ـ صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی .

شیدیله - ceydile - ده کوچکی است از دهستان دشت طاله بخش بانه شهرستان سقز .

۲۱ ک شمال باختری بانه ـ ۱ ک یعقوب آباد .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ـ ۲۵ نفر .

شیر آباد - cir-âbâd - ده از دهستان چهار بلوک بخش سیمینه رود شهرستان همدان .

۲۲ ک خاور همدان ـ ٦ ک شمال شوسه همدان بملایر .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۳۵ ـ شیعه ـ ترکی و فارسی .

آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت و گله داری ـ صنایع دستی زنان جاجیم بافی ـ راه مالرو .

شیرازی - cirâzi - ده از دهستان درو فرامان بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .

٤۳ ک جنوب خاوری کرمانشاه ـ کنار رودخانه صیمره .

دشت ـ سرد معتدل ـ سکنه ۲۷۰ ـ شیعه ـ کردی ـ فارسی لکی .

آب از رودخانه قرهسو ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله داری راه مالرو

آخرین ده شهرستان کرمانشاه از این محل به منطقه شهرستان خرم آباد است .

شیراوند - cirâvand - ده از دهستان سلگی شهرستان نهاوند .

۲۵ ک باختر شهر نهاوند ـ ٥ ک جنوب باختر شهرک .

دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۳٦۰ ـ شیعه ـ لری و فارسی .

آب از چشمه ـ محصول غلات تریاک توتون حبوبات ـ شغل زراعت راه مالرو .

شیر برات - cir-barât - ده از دهستان مهربان بخش کبودراهنگ شهرستان همدان .

۷٥ ک شمال باختری قصبه کبودراهنگ ـ ۷ ک باختر آقبلاغ .

تپه ماهور ـ سردسیر ـ سکنه ۱٤٦ ـ شیعه ـ ترکی .

آب از چشمه ـ محصول غلات دیم لبنیات ـ شغل زراعت و گله داری .

صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه مالرو ـ تابستان از آقبلاغ اتومبیل میتوان برد .

شیرچقا - cir-çeqâ - ده از دهستان حومه بخش کرند شهرستان شاه آباد .

۱۷ ک شمال باختر کرند ـ کنار شوسه کرند بقصر شیرین .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ٦۰ ـ مسلمان ـ کردی و فارسی .

آب از چشمه ـ غلات دیم لبنیات ـ شغل زراعت .

شیرخان - cir-xân - ده از دهستان دینور بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان .

۲۵ ک شمال باختری صحنه ـ ۱ ک باختر شوسه کرمانشاه به سنقر .

دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۳٦۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی .

آب از چشمه و رودخانه جامیشان ـ غلات حبوبات توتون تریاک میوجات چغندر قند ـ شغل زراعت ـ دبستان دارد ـ بنای امامزاده آن قدیمی است .

شیرعلی - cir-ali - ده کوچکی است از دهستان میاندربند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاه .

۳۳ ک شمال کرمانشاه ـ ۱/٥ ک خاور شوسه کردستان ـ سکنه ۳۰ نفر .

شیر کش - cir-koc - ده از دهستان نجف آباد بخش مرکزی شهرستان بیجار .

۲۰ ک جنوب خاوری نجف آباد ـ ٤ ک دبه رقه .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ٦۰۰ ـ سنی ـ کردی فارسی .

آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله داری .

صنایع دستی زنان گلیم جاجیم بافی ـ راه مالرو .

در دو محل بفاصله ٥ کیلومتر واقع بالا و پائین نامیده میشوند ـ سکنه بالا ٤۰۰ نفر است .

شیروان - cirvân - یکی از دهستانهای شش گانه بخش چرداول شهرستان ایلام و حدود آن بشرح زیر است .

از طرف شمال و شمال باختری به دهستان چرداول و ارتفاعات کوه چرمی

از طرف خاور و جنوب خاوری به رودخانه صیمره ـ از جنوب و جنوب باختر یارتفاعات کوه سیوان و بخش بدره ـ از باختر و جنوب باختر به ارتفاعات چمن گل .

موقعیت ـ کوهستانی و هوای آن گرمسیر ـ آب مشروبی از رودخانه صیمره و چشمه ـ محصول عمده دهستان غلات حبوبات توتون لبنیات جزئی برنج ـ شغل زراعت و گله داری .

این دهستان از ۱۸ آبادی بزرگ و کوچک تشکیل شده جمعیت آن در حدود ۷ هزار نفر و آبادیهای این دهستان در طول جاده اتومبیل رو ایلام به شیروان قرار دارد .

مذهب سکنه مسلمان شیعه و زبان مادری آنها کردی است ـ راه اتومبیل رو .

شیروان چرداول - cirvân-çardâvol - نام یکی از بخش های ده گانه شهرستان ایلام حدود و مشخصات آن بشرح زیر است .

از طرف شمال و شمال باختر به کوه وردلان و ارتفاعات قلاجه ـ از طرف خاور و شمال خاور به رودخانه صیمره و دهستان هلیلان بخش حومه کرمانشاه ـ از طرف جنوب و جنوب باختر به بخش بدره و بخش صالح آباد ـ از طرف باختر و شمال باختری به ارتفاعات کوه بانگول و دو راهی قلاجه .

این بخش در قسمت شمال خاوری شهرستان ایلام واقع و از شش دهستان بنام شیروان ـ چرداول ـ خزل ـ آسمان آباد ـ بیجنوند ـ زنگوان و از ۹۷ آبادی بزرگ و کوچک تشکیل شده جمعیت آن در حدود ۱۷ هزار نفر

است مذهب سکنه مسلمان شیعه زبان مادری آنها کردی و بفارسی آشنا هستند.

موقعیت طبیعی - کوهستانی وهوای آن به سه قسمت تقسیم میشود وهوای دهستانهای آسمان آباد و خزل سردسیر - هوای دهستانهای زنگوان و بیجنوند معتدل وهوای دهستان چرداول گرمسیر میباشد .

محصول عمده بخش عبارتند از غلات حبوبات توتون دیم وجزئی آبی تریاك لبنیات - شغل عمده سکنه زراعت وگله داری و قسمتی ازسکنه این بخش درزمستان به گرمسیر میروند - آب مشروبی قراء بخش ازچشمه وچاه ورودخانه تامین میشود .

راه اتومبیل رو ایلام ازوسط این بخش تامرکز دهستان شیروان امتداد دارد .

بقیه راههای دهستان مالرو وصعب العبور میباشد.

شیروانه - cirvâne — ده از دهستان بیلوار بخش کامیاران شهرستان سنندج .

ك خاور کامیاران - کنار شوسه سنندج.

دامنه - سردسیر - سکنه ۳۹۱ - سنی - کردی و فارسی .

آب از چشمه ورودخانه های مامن دیزگران - محصول غلات لبنیات شغل زراعت و گله داری.

قهوه خانه کنارشوسه دارد - ایستگاه اتومبیل دهستان بیلوار است اداره غله کنار شوسه واقع است.

شیروانه — ده از دهستان چهار دولی بخش قروه شهرستان سنندج.

۳۵ك جنوب خاوری قروه - ۳ك باختر گلالی.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۵۰ - مسلمان - شیعه - کردی فارسی .

آب از چشمه - محصول غلات لبنیات توتون - شغل زراعت گله داری - راه مالرو - صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی .

شیروله امامی — cirule-emâmi - ده از دهستان جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج.

۵۸ك جنوب باختر پاوه - کنار رودخانه لیله.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۵۰ - سنی - کردی و فارسی.

آب ازچشمه ورودخانه لیله - محصول لبنیات وانواع محصولات جنگلی مانند سقز کتیرا بلوط جوز - راه مالرو وصعب العبور - تابستان ییلاق جنوب باختری شمشیر میروند.

شیره زلی - cire-zeli - بنام اصلی آن ویرایی مراجعه شود .

شیرین آباد - cirin-âbâd - ده از دهستان شراء بخش رزن شهرستان همدان.

۷۶ك جنوب قصبه رزن — ۲٤ك شمال باختر کیمجان.

جلگه - معتدل مالاریائی - سکنه ۵۷۱ - شیعه - ترکی.

آب از قنات - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله داری — راه مالرو - تابستان ازطریق کیمجان اتومبیل میتوان برد.

شرین آباد — ده از دهستان حومه شهرستان ملایر.

۱۲ك باختری شهرملایر - ۵ك شمال شوسه ملایر به همدان.

جلگه - معتدل مالاریائی - سکنه ۵۳۹ - شیعه - ترکی - فارسی.

آب از قنات - محصول غلات - شغل زراعت - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو.

شیرین آبه - cirin-âbe - ده کوچکی است ازدهستان بولی بخش چوار شهرستان ایلام .

۳۶ك شمال باختری چوار - ۲۱ك باختر راه شوسه به ایلام .

سکنه ۲۰ نفر - راه مالرو.

شیرین بلاغ - cirin-bolâq - ده از دهستان کرانی شهرستان بیجار.

۳۶ك جنوب خاوری حسن آباد سوگند - ۷ك خاور راه فرعی اتومبیل رو بیجار زنجان.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ٤۳۰ - شیعه - ترکی.

آب از چشمه - محصول غلات - شغل زراعت گله داری - صنایع دستی زنان قالیچه وجاجیم بافی - راه مالرو.

شیرین سو - cirin-su - ده از دهستان مهربان بخش کبودر اهنگ شهرستان همدان.

۳۶ك شمال باختری قصبه کبودراهنگ - کنار راه قافله رو قدیم زنجان به همدان .

دشت - سردسیر - سکنه ۵۹۷ - شیعه - ترکی.

آب ازچشمه چاه - محصول غلات لبنیاب دیم - شغل زراعت و گله داری.

صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو - تابستان ازکبودر اهنگ وداس قلعه اتومبیل میتوان برد.

شیلاب - cilâb - ده از بخش آبدانان شهرستان ایلام .

۱۹ک باختر آبدانان - ۱ك باختر راه مالرو ایلام.

کوهستانی - گرمسیر - سکنه ۱۲۰ - شیعه - کردی .

آب ازچشمه - محصول غلات روغن تریاك - شغل زراعت و گله داری راه مالرو.

شیلان - cilân - ده از دهستان حسن آباد بخش حومه شهرستان سنندج

۳۲ك جنوب سنندج - ۱ك خاور شوسه سنندج کرمانشاه.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۷۵ - سنی - کردی .

آب ازچشمه - محصول غلات - شغل زراعت - راه مالرو.

پاسگاه ژاندارمری دارد.

شیلان در - cilân-dar - ده ازدهستان جلگه افشار بخش اسدآباد شهرستان همدان .

۱۵ك جنوب قصبه اسد آباد - ٦ك خاور راه شوسه اسدآباد به کرمانشاه .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۸٦ - شیعه - کردی - ترکی و فارسی.

آب از قنات وورودخانه محلی — محصول غلات مختصر تریاك لبنیات انگور حبوبات .
شغل زراعت وگله‌داری — صنایع دستی زنان قالی و جاجیم بافی راه مالرو.

شینه ـ **cine** ـ ده‌از دهستان عثمانوند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۵۳ك جنوب خاوری کرمانشاه ـ ۹ك سرجوب.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۷۰ ـ شیعه ـ کردی ـ فارسی.
آب ازرودخانه آهوران ـ محصول‌غلات لبنیات تریاك ـ شغل‌زراعت گله‌داری ـ راه‌مالرو.

شینه ـ ده‌از دهستان حسن‌آباد بخش‌حومه شهرستان سنندج.
۲٤ك جنوب سنندج ـ ٤ك خاور شوسه سنندج کرمانشاه .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۵۰ ـ سنی ـ کردی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات ـ شغل‌زراعت وگله‌داری ـ راه‌مالرو.

شیوه‌تو ـ **civetu** ـ ده از دهستان میرده بخش‌مرکزی شهرستان سقز .
۳۰ك جنوب باختر سقز ـ ٤ك شمال شوسه سقزبه بانه .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۰۰ ـ سنی ـ کردی .
آب ازچشمه ـ محصول‌غلات لبنیات ـ شغل زراعت وگله داری ـ راه مالرو .

ص

صاحب ـ **sâheb** ـ ده‌ازدهستان کل‌تپه فیض‌الله بیگی بخش‌مرکزی شهرستان سقز.
۲۲ك خاورسقز ـ کنارشوسه سقز ـ سنندج .
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۶۰۰ ـ سنی ـ کردی .
آب ازچشمه ورود خانه ـ محصول غلات‌توتون تنباکو لبنیات صیفی ـ شغل زراعت‌گله داری.
دبستان ـ پاسگاه ژاندارمری و۲ قهوه خانه کنارشوسه دارد .

صادق‌آباد ـ **sâdeq-âbâd** ـ ده‌ازدهستان خسروآبادشهرستان بیجار
۱۸ك شمال باختری‌خسروآباد ـ کنار رود خانه سراب شهرك.
تپه ماهور ـ سردسیر ـ سکنه ۲۶۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی .
آب ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت‌گله‌داری ـ صنایع دستی زنان قالیچه‌گلیم جاجیم بافی — راه مالرو .

صادق‌آباد ـ ده‌از بخش روانسرشهرستان سنندج .
۷ك باخترروانسر ـ ٤ك باختر راه اتومبیل رو روانسربه پاوه .
دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۲٤۷ ـ سنی ـ کردی.
آب‌ازچشمه‌بزرگ ـ محصول‌غلات برنج‌پنبه چغندرقند صیفی ـ شغل‌زراعت گله داری ـ راه مالرو ـ تابستان اتومبیل‌میتوان‌برد .

صادق‌آباد — ده ازدهستان حسین‌آباد بخش دیواندره شهرستان سنندج .
٤۰ك جنوب خاوردیواندره ـ ۳ك‌خاورراه شوسه سنندج به‌دیواندره
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۰۸ ـ سنی ـ کردی .
آب ازرودخانه وچشمه ـ محصول‌غلات حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو .

صادق‌آباد ـ ده‌ازدهستان ییلاق بخش‌حومه شهرستان سنندج .
۵۰ك جنوب خاوری سنندج ـ ٤ك‌جنوب باشماق .
جلگه ـ سردسیر ـ سکنه ۸۰ ـ سنی ـ کردی .
آب ازچشمه ـ محصول غلات ـ شغل زراعت ـ راه مالرو .
صنایع دستی زنان قالیچه وجاجیم‌گلیم بافی .

صادق‌آباد ـ ده‌ازدهستان جلگه‌افشاردوم بخش‌اسدآباد شهرستان همدان .
۲۰ك جنوب باختری‌قصبه‌اسدآباد ـ ۱ك‌باختر‌راه فرعی اسدآباد به للك ـ سکنه ۳۷ نفر .

صادق‌لو ـ **sâdeqlu** ـ ده‌از دهستان پیشخوربخش رزن شهرستان همدان .
۲۵ك جنوب خاوری‌قصبه رزن ـ ۲ك جنوب راه عمومی قامنین به نوبران .

تپه‌ماهور- معتدل مالاریائی- سکنه ۲۳۸- شیعه- ترکی .
آب از قنات- محصول غلات‌دیم- شغل‌زراعت- راه مالرو .

صالح آباد -sâleh-âbâd- بخش‌صالح آباد یکی از بخشهای ده گانه شهرستان ایلام- حدود ومشخصات آن بشرح زیراست .
ازطرف‌شمال به‌بخش‌چوار- ازطرف جنوب به بخش مهران .
ازطرف خاور به‌بخش‌ارکواز- از باختر بکشورعراق .
وضع طبیعی- منطقه‌ایست‌کوهستانی وهرقدراز شمال بجنوب نزدیك شوداز ارتفاع کوهها ودشت آن کاسته میشود وبهمین‌لحاظ قسمت‌علیای بخش‌سردسیر- قسمت‌وسط‌معتدل‌و قسمت‌سفلی(جنوب وغرب) گرمسیر است
ارتفاعات - امتداد شمال باختری کبیر کوه در شمال شهر ایلام که شمال‌این دهستان‌نیزمحسوب میشودگره خوردگی مهمی تشکیل داده و م کوه ما شت نامیده میشودکه ارتفاع قله آن ۲۶۵۸ متر مرتفعتر ازسطح دریا وبلند ترین‌کوه بخش میباشد . قسمت جنوب‌خاوری‌کوه ما شت بکوه شلم مشهورو‌ارتفاع آن ۲۲۰۸ متراست .
درقسمت مرکزی بخش کوه شاه نخجیرواقع شده ارتفاع بلندترین قله آن ۱۸۷۰ متراست .
کوه کمرك سرخ‌وکوه‌خلیفه‌درباختر بخش‌درمنطقه‌گرمسیرواقع ارتفاع آن ۱۰۰۶ و ۱۰۳۷ متراست - آخرین رشته ارتفاعات غربی بخش بنام کوهها کولك کوچك وبزرگ‌است‌که درمرز عراق واقع شده و مرتفع ترین‌قله آن‌بارتفاع ۹۸۴ متراست .
رودخانه - رودخانه های بخش‌بشرح زیراست .
۱- رودخانه‌کنجان‌چم- سرچشمه آن حدودسراب آفتاب وگل‌گل‌بخش ارکواز بوده ازباختراین بخش‌گذشته وارد بخش مهران میگردد - آب آن زیادولی‌چون‌درگودی واقع شده‌استفاده‌ای‌به‌این‌بخش‌نمیرساند چنانچه درحدود مرتع‌گچ میرزا سدی باین‌رود خانه بسته شوداراضی مستعد امیرآباد و قالبه را مشروب‌خواهد نمود وممکن‌است‌ازفشار آب مولد برقی‌نیزبکار افتد .
۲- رودخانه تنك گراب - سر چشمه حدود قراء پنج ستون است و پس‌از‌گذشتن ازتنك‌گراب ومشروب نمودن قریه چم‌اب درجنوب‌بان ویزه برودخانه‌گدارخوش منتهی میشود .
۳- رودخانه چم سرخ سرچشمه حدود آب‌گرمه جنوب صالح آباد است پس‌ازگذشتن ازتنك چم‌سرخ وتنگ شور شیرین بطرف‌کشور عراق‌جاری میگردد .
جنگل- کوههای شمال وخاوری‌بخش مستورازجنگل واشجارآن‌اکثر بلوط وبنه‌است و زغال وچوب‌از آن تهیه میشود .
این‌بخش‌از ۲۸ آبادی بزرگ‌وکوچك تشکیل‌شده جمعیت آن درحدود ۵۵۰۰ نفر مرکز بخش ده صالح‌آباد‌یا‌خاصعلی وقراء مهم آن‌بشرح زیراست - هفت چشمه- شادآباد بانقلان - چاله سرا - چشمه‌کبود - راه شوسه ایلام به‌همدان تقریباً درطول بخش‌کشیده شده واز وسط آن میگذرد .

صالح آباد- ده مرکز بخش صالح آباد ازشهرستان ایلام .
۵۴ کیلومتری جنوب باختری‌ایلام و ۵۶ کیلومتری همدان - ۴ کیلو متری‌خاور‌شوسه‌ایلام به همدان‌و مختصات جغرافیائی آن بشرح زیر است .
طول ۴۶ درجه ۱۱ دقیقه - عرض ۳۳ درجه ۲۹ دقیقه‌وارتفاع آن ۵۸۴ متر استدشت- گرمسیر- آب‌ازره آب رودخانه محلی‌و آب‌آشامیدنی‌ازچشمه سم دلدل - محصول غلات مختصر حبوبات صیفی- لبنیات شغل‌زراعت وگله داری- راه فرعی به شوسه دارد .
مرکزاداره بخشداری دراین‌آبادی ولی تابستان بواسطه‌اینکه‌سکنه اکثرقراء بخش نزدیکتر به‌ایلام هستند در ایلام دایراست دبستان - پاسگاه ژاندارمری دارد .
مقبره امام زاده خاصعلی ازنواده های‌امام چهارم علیه‌السلام دراین ده واقع وزیارتگاه ساکنین بخشهای شهرستان ایلام بوده و اکثردر حدود بهاربزیارت می‌آیند . بهمین‌مناسبت باین ده خاصعلی‌میگویند جمعیت قصبه درحدود ۵۴۰ نفر زبان مادری‌کردی لری‌مذهب شیعه اثنی‌عشری است .

صالح آباد- قصبه ازدهستان چهاربلوك بخش سیمینه رودشهرستان همدان .
۳۳ ك شمال باختر همدان- کنارشوسه همدان سنندج .
دشت - سردسیر- سکنه ۲۳۰۰- شیعه- ترکی وفارسی .
آب ازقنات‌ورودخانه وهنان - محصول غلات حبوبات قلستان انگور- شغل زراعت‌وکسب‌روغن‌وپشم- صنایع دستی زنان‌قالی بافی .
پاسگاه ژاندارمری- دبستان- درحدود ۶۰ باب دکان وچندقهوه‌خانه کنارشوسه دارد .

صالح آباد- ده ازدهستان‌تیلکوه‌بخش دیواندره‌شهرستان سنندج .
۴۷ ك شمال باختردیواندره- ۶ ك شمال شوسه سقز .
کوهستانی- سردسیر- سکنه ۱۲۰- سنی- کردی فارسی .
آب ازچشمه ورودخانه- محصول غلات حبوبات توتون لبنیات - شغل زراعت- پشم ریسی جاجیم بافی- راه مالرو .

صالح آباد- ده‌ازدهستان کل‌تپه فیض‌الله بیگی‌بخش‌مرکزی‌شهرستان سقز .
۳ ک شمال‌سقز- کنارشوسه سقز- میاندوآب .
کوهستانی- سردسیر- سکنه ۱۰۰- سنی- کردی .
آب ازچشمه- محصول‌غلات لبنیات وتوتون- شغل زراعت وگله‌داری .

صالح آباد- ده‌ازدهستان سورسوربخش‌کامیاران شهرستان سنندج .
۲۴ ک شمال‌خاور‌کامیاران - ۸ ک خاورگرمانشاه - سنندج .
کوهستانی - سردسیر- سکنه ۷۰- سنی- کردی .
آب ازچشمه - محصول‌غلات لبنیات توتون - شغل زراعت‌وگله داری راه مالرو .

صالح آباد ـ ده از دهستان درو فرامان بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۱۲ک خاور کرمانشاه ـ شمال وکنار قره سو.
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۶۰ ـ سنی ـ کردی
آب ازچشمه وقنات ـ غلات حبوبات چغندرقند تریاک مختصراشجار
شغل زراعت مختصر گله داری ـ راه مالرو ـ تابستان ازطریق منوچهر آباد اتومبیل میتوان برد . نام قدیم آن مووریان بوده.

صالح آباد ـ ده کوچکی است از دهستان دشت طاله بخش بانه شهرستان سقز.
۱۸ک شمال باختری بانه ـ ۴ک جنوب شوسه بانه ـ سردشت ـ سکنه ۲۰ نفر .

صحنه ـ sahne ـ یکی از بخشهای شهرستان کرمانشاهان این بخش در شمال باختری شهرستان واقع و حدود آن بشرح زیر است .
ازطرف شمال به بخش سنقر کلیائی از شهرستان کرمانشاه .
ازطرف جنوب خاور کنگاور « « «
ازطرف جنوب خاور شهرستان نهاوند .
« « بخش هرسین کرمانشاه .
ازطرف جنوب باختر دهستان درو فرامان بخش مرکزی کرمانشاه
ازطرف باختر بدهستانهای پای روند و بیلوار بخش مرکزی کرمانشاه
آب هوای بخش نسبت به پستی و بلندی متغیر بدینطریق که هوای دهستانهای خدابنده لو ـ کندوله سردتر از قسمت دشت دینور و دهستان چمچال معتدل تر از سایر نقاط است و هوای قراء مجاور رودخانه دینور دهستان چمچال که برنج کشت مینمایند مالاریائی است.
قراء بخش از رودخانه های گاماسیاب ـ دینور و شعبات آنها و چشمه ها مشروب میشود ـ محصول عمده بخش غلات آبی ودیمی چغندر حبوبات لبنیات تریاك توتون میباشد.
دراین بخش چهار رشته کوه اصلی و چندین رشته منشعب از آنها مشاهده میشود.
۱ ـ سلسله کوه پراو ـ این کوه درباختر بخش وشمال دشت درو فرامان واقع شده امتداد آن شرقی غربی وبکوههای شمالی تنگ کنشت متصل میشود ارتفاع کوه بیستون واقع در شمال آبادی بیستون ۲۷۹۴ متر وبلندترین قله آن درخاور آبادی کوفه ۳۳۵۲ متراست.
۲ ـ سلسله کوه شمالی ـ از قله مشهور امروله رشته ای در جهت شمال باختر منشعب از گردنه مله ماس گذشته بارتفاعات شمالی دره خلیل منتهی میشود .
بلندترین قلل این رشته کوه امروله بارتفاع ۳۱۹۳ ـ نخودچال در شمال آبادی کل گدار بارتفاع ۳۲۶۷ ـ وقله دالاخانی بارتفاع ۳۱۳۸ متراست.
۳ ـ رشته کوه بوالین بین دهستان دینور و دهستان چمچال و رودخانه های گاماسیاب ودینور واقع شده ارتفاع بلندترین قله آن ۲۵۰۹ متراست.
۴ ـ ارتفاعات جنوبی عامله ـ وسراب بادیه که در منتهی الیه جنوبی بخش واقع بلندترین قله آن ۲۲۶۷ متراست .
برای اینکه ارتفاع نسبت بدشتها کاملا مجسم شود ارتفاع چند نقطه مهم تعیین میشود .
ارتفاع صحنه ۱۳۴۲ ـ بیستون ۱۳۱۱ ـ میان راهان ۱۳۵۱ متراست .
مهمترین چشمه های این بخش عبارتند از سراب بید سرخ مشهور به سراب صحنه ـ سراب بخوران ـ سراب برناج ـ سراب غلامویس وسراب چهارچشمه صحنه.
راه شوسه کرمانشاه بطهران ازوسط دهستانهای چمچال وحومه راه شوسه کرمانشاه به سنقر از وسط دهستان دینور میگذرد.
بواسطه مسطح بودن اراضی بخش بهاکثر قراء مهم تابستان اتومبیل میتوان برد.
بخش صحنه ازچهاردهستان زیر واز ۲۱۱ آبادی تشکیل جمعیت آن ۴۷۵۰۰ نفر است .

دهستان حومه	۱۰	آبادی	۶۲۰۰ نفر
« خدابنده لو	۲۱	«	۳۹۰۰ «
« دینور	۸۳	«	۲۳۷۰۰ «
« چمچال	۹۷	«	۱۳۷۰۰ «

زبان مادری ساکنین بخش کردی فارسی و مذهب مسلمان شیعه اثنی عشری است.
دهستان حومه صحنه از ده آبادی تشکیل شده قراء مهم آن عبارتند از سراب بیدسرخ و بیدسرخ.

صحنه ـ قصبه مرکزی بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان در ۶۱ کیلومتری کرمانشاه کنار شوسه کرمانشاه به طهران واقع مختصات جغرافیائی آن بشرح زیر است.
طول ۴۷ درجه ۳۳ دقیقه ـ عرض ۳۴ درجه ۲۹ دقیقه ـ ارتفاع از سطح دریا ۱۳۴۲ متر بنابراین ۳۲ متر از کرمانشاه مرتفعتر است.
هوای قصبه بواسطه کثرت اشجار ـ رودخانه دربند صحنه ـ وزش باد از دهلیز آب باریك ودربند خوش آب وهوا و تابستان معتدل است .
آب قصبه اززه آب دره دربند چهارچشمه تامین میشود .
محصول عمده غلات حبوبات انواع میوجات چغندر قند تریاك توتون میباشد ـ شغل ساکنین عده ای کاسب بازار ودر حدود ۸۰ گاوبند زارع دارد باغات میوه قلمستانهای بسیار آبادی صحنه را محصور نموده است خانه ها در بلندی پشته وکنار خاوری رودخانه واقع عموما قدیمی ساز وبا مرغوب هستند .
دکاکین قصبه درطول کوچه ای بعرض ۴ الی ۵ متر واقع در حدود ۲۴۰ باب دکان مختلف وچند باب قهوه خانه درکنار شوسه دارد.

ازادارات دولتی- بخشداری- شهرداری- دارائی- اقتصادی- پست تلگراف تلفن — آمار — کشاورزی- دامپزشکی — بهداری — فرهنگ گروهان ژاندارمری دایره شعبه بانك ملی -یك دبستان پسرانه و یك دختران - مسجد- یك خانقاه دارد.

صد بار - sad-bâr — ده از دهستان شوی بخش بانه شهرستان سقز. ۱۱ك شمال بانه- ۲ك شمال شوی.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۸۰ - سنی - کردی.
آب از چشمه - محصول غلات توتون کتیرا - شغل زراعت گله داری راه مالرو.

صفاریز - safâ-riz - ده از دهستان مهربان بخش کبودراهنگ شهرستان همدان.
٤٤ك شمال باختری قصبه کبودراهنك- ۷ك شمال خاوری خبرارخی.
تپه ماهور- سردسیر- سکنه ۳۵۰ -شیعه - ترکی.
آب از رودخانه گزل ابدال — محصول غلات دیم جزئی انگور لبنیات شغل زراعت و گله داری- صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو. تابستان از خبرارخی اتومبیل میتوان برد.

صفر آباد - safar - âbâd - ده از بخش سنجابی شهرستان کرمانشاهان.
۱٤ك خاور کوزران - کنار رودخانه مرك و راه اتومبیل رو.
دشت- سردسیر - سکنه ۸۰۰ - مسلمان - کردی فارسی.
آب از رود مرك- محصول غلات حبوبات دیم لبنیات -شغل زراعت گله داری - راه مالرو- تابستان اتومبیل میتوان برد یك قهوه کنار راه دارد زمستان گله داران حدود نفتشاه میروند.

صفر آباد قلعه -safar-âbâd-qal'e- ده از بخش سنجابی شهرستان کرمانشاهان - فعلا مخروبه است.

صفر شاه - safar-câh — ده از بخش گوران شهرستان شاه آباد.
٦ک جنوب گهواره — کنار رودخانه زمکان.
کوهستانی — سرد سیر - سکنه ۱٤۰ - مسلمان - کردی فارسی.
آب از چشمه - محصول غلات صیفی توتون حبوبات مختصر میوجات شغل زراعت گله داری - راه مالرو.
توتون این آبادی بخوبی معروف است. از تیره گهواره هستند.

صفی آباد- safi – âbâd - ده از دهستان خالصه بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۳۵ک شمال باختری کرمانشاه - درانتهای کوه خورین.
دامنه - سردسیر - سکنه ۱۲۸ — شیعه - کردی فارسی.
آب از چاه و رازآور - غلات حبوبات دیمی مختصر میوجات لبنیات شغل زراعت - راه مالرو - درفصل خشکی اتومبیل میتوان برد.

صفی آباد- ده از دهستان جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج.
٤۷ک جنوب خاور پاوه - ۵ک جنوب باختر راه اتومبیل رو کرمانشاه به پاوه.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۱۷ - سنی- کردی فارسی.
آب از چشمه- محصول غلات توتون لبنیات - شغل زراعت -راه مالرو.

صلوات آباد - salavât-âbâd - ده از دهستان ییلاق بخش حومهٔ شهرستان سنندج.
۱۳ك خاور سنندج - کنار شوسه سنندج به همدان.
کوهستانی - سردسیر -سکنه ۲۲٤۰- سنی- کردی.
آب از چشمه - محصول غلات و انواع میوه جات - شغل زراعت -راه اتومبیل رو.
۳ قهوه خانه در طول شوسه دارد - گردنهٔ صلوات آباد بین همدان و سنندج یکی از گردنه های پرشیب و پیچهای خطرناکی دارد. زمستان از برف مسدود میگردد - صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم بافی.

صلوات آباد - ده از دهستان نجف آباد شهرستان بیجار ۱۹ ك شمال باختری شهر بیجار- کنار راه عمومی کاروانرو بیجار به تکاب.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۹۵ - شیعه - کردی فارسی.
آب از رودخانه قزل اوزان و چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله داری - صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی.
راه مالرو- رودخانه قزل اوزان از کنار آبادی میگذرد پل آجری در این محل ساخته شده و مورد استفاده است.

صندوق آباد - sanduq-âbâd - ده از دهستان چهاردولی بخش قروه شهرستان سنندج.
۲۵ ک جنوب خاوری قروه - ۸ك باختر شوسه قروه به همدان.
جلگه - سردسیر - سکنه ۸۲۵ - مسلمان شیعه - کردی فارسی.
آب از چشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات - شغل زراعت گله داری- راه مالرو- تابستان اتومبیل ازوی تسار میتوان برد.

صوفی آباد - sufi-âbâd - ده از دهستان گاورود بخش کامیاران شهرستان سنندج.
۲٦ك شمال خاور کامیاران- ۱۲ك شمال خاور امیرآباد.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۱٤ - سنی- کردی.
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله داری - راه مالرو.

صوفیان -sufiyân - ده از دهستان کلاترزان بخش حومه شهرستان سنندج.
۱۰ك شمال باختر سنندج -٤ ک شمال شوسه سنندج به مریوان.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۷۵ - سنی - کردی فارسی.
آب از چشمه و رودخانه - محصول غلات مختصر میوه جات جالیز حبوبات توتون لبنیات - شغل زراعت - راه مالرو.

صوفی بله-sufi-bale - ده کوچك از دهستان سرشیو بخش مریوان شهرستان سنندج.

۷۰ک شمال خاوری دژشاهپور ـ سکنه ۵۰ نفر .

صوفیوند ـ sufiyavand ـ ده از بخش هرسین شهرستان کرمانشاهان .

۱۲ک باختر هرسین ـ ۳ک جنوب‌شوسه هرسین به‌کرمانشاهان‌کنار رود هرسین

دره ـ سردسیر ـ سکنه۱۰۳ ـ شیعه ـ کردی فارسی.

آب‌از رودخانه هرسین ـ محصول غلات‌حبوبات تریاک‌ـ شغل زراعت راه مالرو.

صوفی‌وند ـ lufivand ـ به دارگل (سید سلیم) مراجعه شود.

صید آباد ـ seyd-âbâd ـ ده از دهستان پیشخور بخش رزن شهرستان همدان.

۴۲ کجنوب خاوری قصبه رزن ـ ۱ک‌قمیشانه.

تپه ماهور ـ معتدل مالاریائی ـ سکنه ۱۹۴ ـ شیعه ـ ترکی.

آب‌از قنات ـ محصول غلات ـ شغل‌زراعت ـ راه مالرو.

صید آباد ـ ده از دهستان کل تپه فیض‌اله بیگی شهرستان‌سقز.

۳۹ک شمال خاور سقز ـ ۶ک شمال خاور قلعه‌کهنه .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه۶۰ ـ سنی ـ کردی.

آب از چشمه قنات ـ محصول غلات لبنیات توتون ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو.

صیدان ـ seydân ـ ده ازدهستان حسین‌آباد بخش دیواندره شهرستان سنندج.

۲۰ک شمال خاور حسین‌آباد ـ ۱۵ک خاور شوسه سنندج سقز.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۷۰ ـ سنی‌ـ کردی.

آب‌از رودخانه وچشمه ـ محصول غلات‌حبوبات لبنیات ـ شغل‌زراعت گله‌داری ـراه مالروـ تابستان ازطریق امروله اتومبیل میتوان‌برد.

صید نظری ـ seyd-nazari ـ ده از دهستان آسمان آباد بخش شیروان چرداول شهرستان ایلام.

۲۷ک باختر چرداول ـ کنار راه اتومبیل رو چرداول به‌ایلام.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه۴۰۰ ـ شیعه ـ کردی.

آب از چشمه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت و گله‌داری.

ض

ضامن آباد ـ zâmen-âbâd ـ ده از دهستان تیلکوه بخش دیواندره شهرستان سنندج .

۵۹ک شمال باختردیواندره ـ ۳ک شوسه دیواندره بسقز .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۸۰ ـ سنی‌ـ کردی.

آب ازچشمه‌ـ محصول‌غلات توتون عسل‌روغن پشم انگور زردآلو شغل‌زراعت‌گله‌داری‌ـ راه مالرو .

ضبط کین ـ zabtkin ـ ده از دهستان زردلان بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .

۴۸ک جنوب خاوری‌کرمانشاه ـ ۶ک جنوب خاوری سراب‌فیروزآباد

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۶۰ ـ شیعه‌ـ کردی لکی‌فارسی.

آب ازچشمه ـ محصول غلات آبی دیمی تریاک لبنیات ـ شغل زراعت وگله‌داری وتهیه ذغال‌ـ راه مالروتابستان ازطریق ماهیدشت‌فیروز آباد اتومبیل‌میتوان برد ـ ازطایفه بالاوند هستند .

ضیاء آباد ـ ziyâ'-âbâd ـ ده از دهستان وفس عاشقلو بخش رزن شهرستان همدان .

۱۲۰ک جنوب قصبه رزن ـ ۲۴ک خاورکمیجان.

دامنه‌ـ سردسیرـ سکنه۳۱۷ ـ شیعه‌ـ ترکی.

آب از قنات‌ـ محصول‌غلات لبنیات صیفی‌انگورـ شغل‌زراعت و گله‌داری راه اتومبیل‌رو.

ضیاءالدین ـ ziyâoddin ـ ده از دهستان چهار بلوک بخش سیمینه‌رود شهرستان‌همدان .

۱۲ک جنوب خاوری همدان ـ ۲ک یلفان .

کوهستانی‌ـ سردسیرـ سکنه ۵۰۰ ـ شیعه‌ـ ترکی.

آب از قنات ـ محصول‌غلات حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت وگله‌داری‌ـ صنایع دستی‌زنان جاجیم بافی‌ـ راه اتومبیل‌رو.

ط

ط - آ

طاحون آباد- tâhun-âbâd - ده از دهستان چهاربلوك بخش سیمینه رود شهرستان همدان .

۳۶ك خاورهمدان - ۱۵ك شمال خاورشوسه همدان بملایر.
کوهستانی-سردسیر-سکنه ۹۰ ۲-شیعه-ترکی فارسی.
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات مختصر میوه‌جات- شغل زراعت و گله‌داری - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو.

طاسبندی - tâs-bandi - ده ازدهستان ترك شهرستان ملایر .
۳۳ك شمال شهرملایر - ۶ك خاورراه شوسه ملایر بهمدان.
جلگه-معتدل مالاریائی - سکنه ۱۲۹۷-شیعه-ترکی و فارسی .
آب ازرودخانه-محصول غلات انگورصیفی-شغل زراعت صنایع دستی زنان قالی بافی-راه اتومبیل رو.

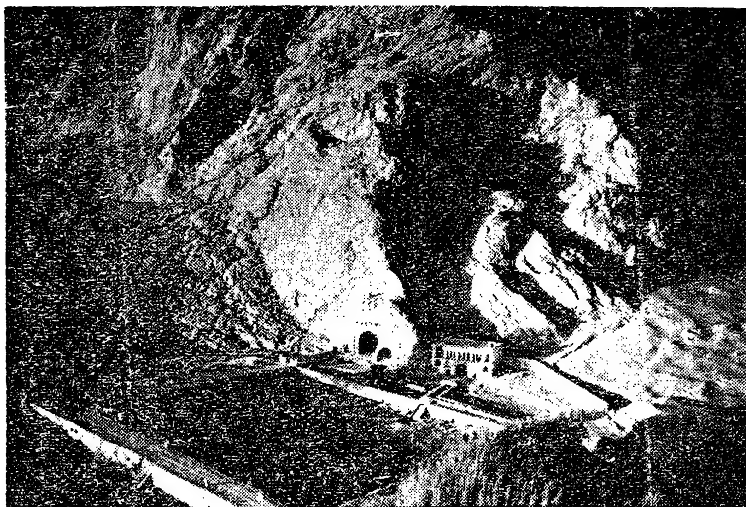
طاس تپه - tâs-tappe - ده ازدهستان حاجیلو بخش کبودراهنك شهرستان همدان.
۲۴ك باختری قصبه کبودراهنك - ۶ك باختر اوچ تپه .
تپه ماهور-سردسیر-سکنه ۱۱۰-شیعه-ترکی.
آب از قنات-محصول غلات لبنیات - شغل زراعت و گله داری -صنایع دستی زنان قالی بافی-راه مالرو.

طاسران - tâsrân -ده از دهستان حاجیلو بخش کبودراهنگ شهرستان همدان .
۱۸ك شمال باختری قصبه کبودراهنك-٤ك کنارراه فرعی اتومبیل رو کبودراهنك مهربان
جلگه-سردسیر-سکنه ۴۵-شیعه-ترکی.
آب از قنات-محصول غلات لبنیات انگور حبوبات صیفی-شغل زراعت گله‌داری-صنایع دستی قالی-بافی راه در تابستان اتومبیل رو :

طاسیل کان - tâsil-kân - ده از بخش دهلران شهرستان ایلام
۳۴ك شمال باختری دهلران-۲ك شمال راه شوسه دهلران بنصریان
کوهستانی-گرمسیر-سکنه ۱۰۰-شیعه-کردی.
آب ازچشمه‌سار- محصول غلات لبنیات پشم صیفی‌کاری-شغل زراعت و گله‌داری . ساکنین ازطایفه مموس - چادرنشین هستند .

طاق بستان-tâq-bostân - ده از دهستان حومه بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .

۹کیلومتری شمال خاور کرمانشاه - سر سه‌راهی کرمانشاه -همدان- کردستان .
دشت -سردسیر -سکنه ۳۰۰ نفر مذهب مسلمان شیعه - زبان مادری کردی فارسی.
آب از چشمه مهم مشهور سراب طاق بستان -محصول غلات حبوبات صیفی لبنیات -شغل ساکنین زراعت گله‌داری است - ۶ باب قهوه‌خانه طرفین شوسه دارد .
آثار باستانی طاق بستان یکی از آثار مهم محسوب میشود برای اینکه‌خوانندگان این کتاب بهتر استفاده نمایند مطالبی درباره آثار باستانی این محل از کتاب راههای باستانی وپایتخهای قدیمی‌غرب تألیف آقای دکتر کریمی استخراج ودرج مینماید .
آثار طاق بستان از سه قسمت علیحده تشکیل میشود :

منظره طاق بستان «کلیشه ازاداره باستان شناسی»

دوطاق نزدیك هم درکوه کنده شده ودرنزدیکی این دوطاق نقش بر جسته‌ای درسنگ جلوه‌گری میکند : نقش برجسته مزبور سه‌نفررا مینمایاندکه دونفرشان برروی اسیری که برزمین افتاده است ایستاده‌اند و هیچ کتیبه‌ای معلوم نمیسازد بامرکدام پادشاه‌حجاری مزبور احداث گردیده‌است چگونگی اشخاص‌ولباس وشکل وشباهت وطرزحجاری کاملا شبیه بآثار ایران درزمان ساسانیان میباشد چنانکه در نقش

وستم ـ فیروزآ بادنمودار است ومخصوصاً برروی سکه‌های پادشاهان اولیه این سلسله آشکار است .

طاق کوچك درصورتیکه ظرافت رابحدکمال نرسانیده دلچسب و با اهمیت‌تر از طاق بزرگ است چه‌دو کتیبه بخط پهلوی که درسمت‌راست وچپ قرارگرفته اسامی اشخاص حجاری شده را ذکر میکند حائز اهمیت میباشد .

درته طاق‌دریك قسمت‌نیم‌دایره روبرو دوشخص دیده میشود از جانب راست وچپ بروی دیوار دوکتیبه بزبان پهلوی نقرگردیده که‌دمرگان ازآنها قالب‌گیری‌نموده وتلفظ وترجمه آنهارا درکتاب خود موسوم به «هیئت علمی اعزامی بایران» در قسمت مربوطه به تحقیقات آثار باستانی ارائه داده است و باحروف گچی درموزه (گیمه) پاریس‌بیاد گار این طاق گذاشته است .

کتیبه سمت راست قبلا بتوسط کشیش معروف به (آبه بوشان) از ایران باروپا برده شده ودرسنه۱۷۹۲ مسیحی آنرا خوانده ومنتشر گرده است .

کتیبه سمت چپ نیز بهمان طرز مذکور درفوق خوانده و ترجمه و منتشر شده است. ولی بعضی‌اشتباهات درآن نموداند واین اشتباهات ازطرف (آبه‌بوشان) ناشی شده چه‌او درموقع‌گرته برداری اشتباهاً بجای‌کلمه شاپور بهرام ذکر میکند دمرگان بادقت خود این‌کتیبه‌را مقابله وتصحیح نموده است .

دوکتیبه سمت راست وچپ درزیر نوشته وترجمه میشود .

تابلوی سمت راست نه‌سطر سمت چپ سیزده سطر بدین ترتیب‌است

تابلوی سمت راست

سطر ۱ ـ پاتیکاری ایرنامن
» ۲ ـ مزدیسن وهیا
» ۳ ـ شاه‌پوری‌ملکا
» ٤ ـ ملکان‌ایران‌وایران
» ٥ ـ منوچتری یزدان برمان مزدیسن
» ٦ وهیااورمزد ملکان
» ۷ ـ ملکان‌ایران‌وانیران
» ۸ ـ منوچتری‌مسن یزدان‌نه‌پی‌وهیا
» ۹ ـ نرسی‌ملکان‌ملکا

تابلوی سمت چپ

سطر۱ ـ پاتیکاری
» ۲ ـ ایرنامن‌مزدیسن
» ۳ ـ وهیا
» ٤ ـ شاه‌پوری
» ٥ ـ ملکان‌ملکا
» ٦ ـ ایران وانیران
» ۷ ـ منوچتری مسن‌یزدان
» ۸ ـ برمان‌مزدیسن‌وهیا .
» ۹ ـ شاه‌پوری ملکا .
» ۱۰ ـ ملکان ایران وانیران .
» ۱۱ ـ منوچتری مسن‌یزدان .
» ۱۲ ـ وهیا اوزمردی .
» ۱۳ ـ ملکان‌ملکان.

که ترجمه آن چنین‌میشود .

۱ ـ این‌پیکر خداپرست خوب‌شاه‌پورشاهنشاهان ایران‌وغیرایران‌نژاد آسمانی از طرف‌خداپسر خداپرست خوب هرمز شاه شاهان ایران و غیرایران نژاد آسمانی ازطرف‌خدا نوه خوب‌نرسی‌شاهنشاهان.

۲ ـ این پیکر خدا پرست خوب شاه شاه‌پور شاه شاهان ایران وغیر ایران نژاد آسمانی .
از طرف خداپرست پسرخداپرست خوب شاه‌پور شاه شاهان ایران و غیر ایران‌نژاد آسمانی .

این‌بناشاه‌پوردوم‌پسر هرمز دوم (۳۷۰-۳۰۹میلادی)وپسرش‌شاه‌پور سوم(۳۸۸-۳۸۳ میلادی) را می‌نمایاند .

طاق مزبور پس از مرگ شاپور دوم درزمان سلطنت پسرش‌احداث گردیده درروی‌حجاری ملاحظه میگردد که‌دوپادشاه روبروی‌یکدیگر ایستاده وبر شمشیر خود تکیه‌کرده‌اند بالای‌سرآنها تاجی‌میباشد که قرص‌خورشید هم در بالای آن تاج‌قرارگرفته است .

طاق‌بزرگ از حیث‌حجاری و صنایع والبسه وفنون از طاق کوچك عالیتر ومجلل‌ولی خالی ازهرگونه خط وکتیبه میباشد .

در ته‌طاق خسروپرویز (۶۲۸-۵۹۱) سوار اسب مسلح باکلاه خود و نیزه و سپر دیده میشود دقت در تراش سنگ عموماً مزایا و جزئیات‌اسلحه را در خسروبخوبی نمایان‌میسازددر بالای‌کلاه‌خودش دگمه‌ای ازجواهر نصب شده درطرفین‌کلاه خود رشته های مروارید آویزان است‌صورت این مرد جنگی را زره پوشانیده وفقط دوچشم آن نمایان است شمشیریکه در پهلوی راست این سردار بسته‌شده شده بسیارعریض وطویل، وبشمشیرهای دولبه شباهت‌دارد دسته شمشیر دارای حلقه مربع وباریك‌بوده وتکمه‌آن بشکل مخروط یاهرم‌میباشد دارای انتهای فلزی‌که از تکمه زینت یافته‌است در زیر گردنه‌شمشیر بوسیله آن بکمربند آویخته بوده است .

بسلاح مزبور ثروت‌زیادی پیوسته‌بود وحجاریش‌بقدری‌جزئیات آنرا مینمایاندکه‌ساختن مانند آن بسیار سهل است .

قبضه دسته شمشیر ازجواهرات ظریف تزئین یافته وحلقه‌اش‌ازقرار معلوم در وسط جواهری‌بوده است‌که دوفیروزه درپهلوی قرارگرفته اطراف آنها دانه های مروارید ریز وظریف احاطه‌کرده است و بر روی جلد شمشیر باسانی دیده میشودکه خطی ازاحجار رنگارنگ ودانه نشانهای فیروزه دروسط آن قرارداشته ودوردیف مرواریددر کنار آن جای‌گرفته بوده‌است .

این سلاح شاهی که تماماً از طلا بوده است بواسطه شکل عمومی و ثروتمندی تزئیناتش شمشیرهای روم شرقی را بخاطر میآورد . شمشیر مزبور با اسلحه هائیکه در دور کارولن ژین ها در فرانسه استعمال میشده شباهت دارد و بطوریقین تمایلات صنعتی ایران در عهد ساسانی بر آن هویدا است .

در راست و چپ این طاق بزرگ دو حجاری مفصل عالی و مهم جلوه میکند که میتوان با مطالعه کامل شکل و شباهت البسه و طرز لباس پوشی و پارچه های آن ایام را بخوبی دریافت .

حجاری سمت راست که کمی ناقص مانده یك نخجیر پادشاه و شکارگاه آهو را نشان میدهد .

شاهنشاه در وسط سوار اسب چهار نعل شخصی در عقبش چتری بدست گرفته و را سایبان میکند و در سمت چپ شاه ملتزمین رکابش دیده میشوند در سمت راست تختی است که حرم سلطنتی بر فراز آن قرار گرفته به منظره ای که از نظر شاه میگذرد ناظرند .

گله آهو از مقابل صیادانیکه بطور چهار نعل با تیر و کمان در تعاقبشان هستند در حال فرار ند پادشاه که از سایرین بزرگتر نموده شده در رأس سواران جای گرفته است

در قسمت چپ درختان و اشتران و شتربانان و در جانب راست فیلان مجسم گردیده اند اشتران و فیلان مزبور از قرار معلوم حامل بنه سلطنتی میباشند .

در سمت چپ در باطلاقی شکارگاه گراز دیده میشود در وسط شاهنشاه سوار قایقی است پاروزنها آنرا جلو میبرند شاهنشاه دو گراز را در حال فرار نشان میدهد قسمت پائین و چپ این صفحه پر از فیل سواران است در زاویه سمت راست نوکرها تهیه غذا از گوشت شکار میکنند که در لوحه حجاری شده مردم حجاریهای سرستونها ملبس به پیراهنهای کوتاه تا سر زانو هستند .

جالب توجه ترین پارچه ها پارچه ایست که جامه شاه از آن ترکیب یافته و بر پیکر بزرگش در ته بنا نمودار است .

پارچه مزبور از اژدهای بالداری تزئین یافته که اطرافش را تاجی فراگرفته و گلهای ظریفی فضای خالی دور آن را احاطه کرده است . سنگتراش جزئیات و ریزه کاریهای این آرایش را بصورت نقوش برجسته بخوبی در آورده و این آثار را طوری ظریف و کامل نمایانده که شخص تصور میکند این حجاری سنگ نبوده بلکه پارچه در نظرش جلوه مینماید نمیتوان حدس زد که بچه وسائلی تهیه این البسه رامی نمودند و می بافتند که طرح و شالوده آنرا در سنگ حجاری کرده اند ولی اگر در کارنساجی رومی دقیق شویم میبینیم که برودریهای مسطح قسطنطنیه و مصر بسبك اصلی و برجستگی خویش نموده شده اند و در بعضی از حجاریها آثار صنعت مخصوص ساسانیان دیده میشود که در آثار آن دوره مشاهده کردیم اما نمیتوان گفت کاملا ریشه حاشیه این پارچه ها از چه رنگی بوده معلوم نیست و حتی فرض هم نمیتوان در این باب نمود .

هلال طاق بزرگ بسیار مزین و هر طرف آن جرزهائی که در بالای آن حاشیه هائی از گیاههائی خیالی حجاری شده نمودار میباشد سقف و حاشیه ها از برگهائی که تشکیل تاج را میدهند احاطه شده است بر فراز طاق هلالی و بر روی دو نوار قرار گرفته و انتهای نوارها بسوی قسمت بالای پایه های طاق روان میگردد .

دو فرشته در بالای طاق بزرگ روبروی یکدیگر حجاری کرده اند که بهم تاجی تقدیم میکنند این نمونه غالباً در آثار و مسکوکات زمان پارت و ساسانی و همچنین در مجسمه های اواخر امپراطوری روم و یونان دیده شده اطراف طاق بزرگ و سر ستونها را برگها و گلهائی شبیه بگل لاله احاطه کرده است با نظر کلی باین آثار صنعت طاق بستان ذوجنبتین است باین معنی که ما دو اصل مختلف حجاری شده و دو شیوه متفاوت حجاری در این مکان موجود و دو طرز معماری را جلوه میدهند .

قسمتی از حجاریهای داخلی طاق بستان ـ (کلیشه از اداره باستانشناسی)

مثلا مجسمه خسرو پرویز در نهایت ظرافت ولی گلها و برگها کمی ظرافت نداشته و بمنظره این بنای عالی صدمه و ضرر میرساند .

طاق بستان چنانکه قبلا بدان اشاره شد تنها همین دو مکان بخصوص نبوده بلکه در اطراف دارای باغهای مصفا و عمارات عالی مجلل و خیابانهای دلگشا و آبهای جاری و حوضهای پر آب بوده است .

چشمه بزرگی که اکنون هم از زیر کوه بیرون میجهد تمام این باغها را خرم میساخته و علت اصلی ایجاد عمارات و سایر تأسیسات وجود چشمه مذبور است و هنوز اطراف و جوانب این آثار نشانه های حتمی ساختمان دیده میشود .

گذشته از بنا خود این دو طاق شاید کمی بیشتر بوده مثلا طاق بزرگ بمدخل یك طالار افقی شباهت دارد در بالای این طاق هنوز پله گانی دیده میشود که شخص میتواند با آسانی بالای کوه مجاور برود .

همانطور که تجدید ساختمان آئینه طاق بستان در وصف جامع و کامل غیر میسر است همانقسم اظهار قطعی این نکته که این طاقها برای چه استفاده ای ایجاد و احداث گردیده نیز غیر ممکن است بایستی این

دوطاق را از نقطه نظر سندیت و اطلاعاتیکه در درجه اول اهمیت بوده و بجهت مطالعه تمدن ایران در زمان ساسانیان مورد استفاده کامل است طرف توجه و دقت قرار دهیم .

طاقطاوی - tâq-tâvi - ده از بخش چوار شهرستان ایلام .
۲۱ک باختر چوار - ۲۱ک باختر راه شوسه ایلام به شاه آباد .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۰۰ - شیعه - کردی .
آب از چشمه - محصول غلات - شغل زراعت و گله داری - صنایع دستی قالی بافی - راه مالرو - چادر نشین .

طاق گاورین - tâq-gâvrin - ده از دهستان چرداول بخش شیروان چرداول شهرستان ایلام .
۱۴ک جنوب خاور چرداول - کنار راه مالرو شیروان .
کوهستانی - گرمسیر - سکنه ۲۰۰ - شیعه - کردی .
آب از رودخانه چرداول - محصول غلات لبنیات تریاک - شغل زراعت و گله داری .

طاله جار - tâle-jâr - ده از دهستان سرشیو بخش مرکزی شهرستان سقز .
۳۶ک جنوب سقز - ۶ک جنوب خاوری حسن سالاران .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۲۰ - سنی - کردی .
آب از چشمه ورودخانه - محصول غلات لبنیات توتون - شغل زراعت و گله داری - راه مالرو - دبستان دارد .

طاوه - tâve - ده از دهستان درجزین بخش رزن شهرستان همدان .
۳۰ک جنوب قصبه رزن - متصل به سناج .
جلگه - سردسیر مالاریائی - سکنه ۶۰۰ - شیعه - ترکی .
آب از قنات - محصول غلات لبنیات حبوبات - شغل زراعت و گله داری - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو - تابستان از فامنین اتومبیل میتوان برد .

طاویران - tâvirân - ده از دهستان ماهیدشت بالا بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۳۶ک جنوب کرمانشاه - ۷ک جنوب روئین تن .
دشت دامنه - سردسیر - سکنه ۳۱۰ - شیعه سادات - کردی و فارسی .
آب از چشمه و قنات - محصول غلات حبوبات صیفی تریاک توتون لبنیات - شغل زراعت - راه مالرو - تابستان از طریق تالاندشت اتومبیل رفت و آمد مینماید .

طاویله - tâvile - ده از دهستان پایروند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۱۳ک شمال خاوری کرمانشاه - ۴ک شمال شوسه کرمانشاه طهران .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۲۵ - شیعه - کردی فارسی .
آب از چشمه کوچک - محصول غلات دیمی لبنیات - شغل زراعت و گله داری - راه مالرو .

طاهر آباد - tâher-âbâd - ده از دهستان کنگاور بخش کنگاور شهرستان کرمانشاهان .
۸ک خاور کنگاور - کنار شوسه کرمانشاه تویسرکان .
دشت - سرد معتدل - سکنه ۴۶۰ - شیعه - کردی و فارسی .
آب از رود خرم رود و سیاه گر - محصول غلات آبی ودیمی اشجار انگور تریاک صیفی - شغل زراعت - راه مالرو .

طاهر آباد - ده از دهستان دینور بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان
۲۸ک شمال باختری صحنه - ۵ک باختر شوسه کرمانشاه وسنقر .
دشت - سردسیر - سکنه ۳۹۵ - شیعه - کردی فارسی .
آب از رودخانه کرتویچ - محصول غلات حبوبات تریاک توتون چغندر قند - شغل زراعت - تابستان اتومبیل میتوان برد - دبستان دارد .

طاهر آباد - ده از دهستان کمازان شهرستان ملایر .
۲۰ک جنوب خاوری شهر ملایر - کنار راه شوسه ملایر به اراک .
جلگه - سردسیر - سکنه ۴۹ - شیعه - فارسی .
آب از قنات - محصول غلات صیفی - شغل زراعت - صنایع دستی قالی بافی - راه اتومبیل رو .

طاهر بغده - tâher - boqde - به نام اصلی آن گندمان مراجعه شود .

طاهرلو - tâherlu - ده از دهستان خدابنده لو بخش قروه شهرستان سنندج .
۲۶ک جنوب خاور گل تپه - ۶ک خاور دلی محمد .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۶۵۰ - شیعه - ترکی .
آب از چشمه ها - محصول غلات انگور لبنیات صیفی - شغل زراعت و گله داری - راه مالرو - تابستان از طریق بهار وجمشید آباد اتومبیل میتوان برد .

طای - tây - ده از دهستان ژاوه رود بخش کامیاران شهرستان سنندج .
۳۸ک شمال باختر کامیاران - ۲ک هندیمن .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۵۳۲ - سنی - کردی .
آب از چشمه - محصول انواع میوه جات و لبنیات - شغل باغبانی و گله داری - راه مالرو - دبستان دارد .

طایبشه - tâyeb-cah - ده از دهستان سرشیو بخش مرکزی شهرستان سقز .
۲۹ک جنوب خاوری سقز - ۲ک بهرام .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۳۰ - سنی - کردی .
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات توتون - شغل زراعت و گله داری راه مالرو .

طایمه - tâyeme - ده از دهستان کمازان شهرستان ملایر
۲۴ک جنوب شهر ملایر - ۸ک جنوب راه شوسه ملایر به اراک .
کوهستانی - معتدل مالاریائی - سکنه ۸۹۸ - شیعه - فارسی .

آب از قنات - محصول غلات تریاك - شغل زراعت - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو .

طایمه - ده ازدهستان پائین شهرستان نهاوند.

۸/۱ك شمال باختری شهر نهاوند - ٤ك شمال راه شوسه نهاوند به کرمانشاه .

دامنه - سردسیر - سکنه ٥٥٠ - شیعه - لری وفارسی.

آب ازرودخانه خرم آباد - محصول غلات توتون تریاك حبوبات انگور لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری - راه مالرو تابستان اتومبیل از همان میرود.

طجرسامن - tajar-sâmen - ده ازدهستان سامن شهرستان ملایر.

۱۸ك جنوب باختری شهر ملایر - ٥ك باختر راه شوسه ملایر به بروجرد .

جلگه - معتدل مالاریائی - سکنه ٨٠٥ - شیعه - فارسی .

آب از قنات - محصول غلات صیفی تریاك لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری - راه مالرو.

طجرعلوی - tajar-alavi - ده از دهستان ترك شهرستان ملایر

۲۷ك شمال شهرملایر - کارراه اتومبیل رو علوی به گوجك.

جلگه - معتدل مالاریائی - سکنه ١١٤٤ - شیعه - ترکی وفارسی.

آب ازقنات - محصول غلات انگور صیفی - شغل زراعت - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه اتومبیل رو.

طراق تپه - toráq-tappe - ده ازدهستان سرشیو بخش مریوان شهرستان سنندج .

٥٥ك شمال خاوری دزشاهپور - ١٥ك خاور گویله .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ١٥٠ - سنی - کردی .

آب ازچشمه‌ها - محصول غلات لبنیات حبوبات - شغل زراعت گله‌داری راه مالرو وصعب العبور .

پاسگاه مرزبانی دارد .

طراقیه - tarâ-qaye - ده از دهستان خدابنده‌لو بخش قروه شهرستان سنندج .

٢٠ك شمال خاور گل تپه - ٨ك خاور علی سرد.

تپه ماهور - سردسیر - سکنه ٨٠٠ - شیعه - ترکی.

آب ازچشمه وقنات - محصول غلات انگور صیفی لبنیات حبوبات - شغل زراعت وگله‌داری - راه مالرو - تابستان ازطریق گل تپه وسراب وکبودراهنك اتومبیل میتوان برد .

قلعه قدیمی دارد - دو کیلومتری باغ معروف بباغ وزیر جزء این ده است .

طالسم - telesm - ده از دهستان حومه بخش کرند شهرستان شاه آباد .

١ك جنوب خاوری کرند - ٥ك جنوب شوسه شاه آباد.

دشت - سردسیر - سکنه ١٧٠ - شیعه - ترکی وفارسی .

آب ازچشمه ورودخانه کرند - غلات حبوبات چغندرقند لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - تابستان ازطریق علی آباد اتومبیل میتوان برد.

طامچی - tamči - ده از دهستان در جزین بخش رزن شهرستان همدان .

٧ك جنوب خاوری قصبه رزن - ٩ك جنوب رودخانه قره‌چای.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ٢٠٦ - شیعه - ترکی.

آب از قنات - محصول غلات حبوبات لبنیات - شغل زراعت وگله‌داری - راه مالرو .

طواله - tavâle - ده ازدهستان درجزین بخش رزن شهرستان همدان .

٢٧ك جنوب قصبه رزن - ١١ك خاور شوسه رزن به همدان.

جلگه - سردسیر - مالاریائی - سکنه ٢٢٧ - شیعه - ترکی.

آب ازقنات - محصول غلات حبوبات صیفی لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری - راه مالرو.

طوغان - towqân - ده ازدهستان اسفندآباد بخش قروه شهرستان سنندج .

٢٠ك شمال خاوری قروه - ٤ك شمال باختر دلبران.

تپه ماهور - سردسیر - سکنه ٣٠٢ - شیعه - کردی عبدالملکی.

آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات حبوبات - شغل زراعت وگله‌داری راه مالرو - تابستان ازطریق دلبران اتومبیل میتوان برد.

طوغان پلوسرکان - towqân-polu-sarkân - ده کوچکی است از دهستان اسفندآبادبخش قروه شهرستان سنندج - نزدیك پلوسرکان - سکنه ٣٠ نفر

طولابی - tulâbi - ده ازدهستان هرسم بخش مرکزی شهرستان شاه آباد .

جنوب خاوری شاه آباد - ٤ك باختر هرسم.

دشت - سردسیر - سکنه ٤٠٠ - سنی - کردی فارسی .

آب از سراب هرسم - غلات حبوبات چغندرقند توتون لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو - تابستان ازطریق چشمه‌سنگی و پلنگ گرد اتومبیل میتوان برد.

طویلان - tavilân - ده از دهستان کلیائی بخش اسدآباد شهرستان همدان .

٢٧ك باختر قصبه اسدآباد - ٦ك میوله.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ٩٦٠ - شیعه - کردی .

آب ازقنات - محصول غلات لبنیات توتون صیفی قلمستان - شغل زراعت وگله‌داری - صنایع دستی زنان گلیم وقالی بافی - راه مالرو.

دردو محل بفاصله ٤ کیلومتر واقع طویلان بالاوپائین نامیده میشوند سکنه بالا ٥٠٠ نفراست.

طویله گاه – tavile-gâh - ده ازدهستان هرسم بخش مرکزی شهرستان شاه آباد.

۳۲ک خاورهرسم - ۵ک تالاندشت .

دشت دامنه - سردسیر - سکنه ۲۵۰ - شیعه - کردی فارسی.

آب از چاه - محصول غلات دیمی لبنیات - شغل زراعت و گله داری- راه مالرو - ازانجیرک تابستان ممکن است اتومبیل برد - چادرنشین هستند ساختمان ندارند - زمستان بحدود بخش ارکواز شهرستان ایلام میروند - ازطایفه چوبین هستند.

طویله گاه -ده ازدهستان کنگاور بخش کنگاور شهرستان کرمانشاهان

۵ک باختر کنگاور - ۳ک شمال شوسه کنگاور کرمانشاه.

دره - سردسیر - سکنه ۷۲ - شیعه - فارسی کردی.

آب ازچشمه و نهرکبوترلانه - محصول غلات دیمی و آبی قلمستان- شغل زراعت - راه مالرو .

طهماسبقلی - tahmâseb-qoli - ده ازدهستان ییلاق بخش قروه شهرستان سنندج.

۳۰ک باختر قروه - کنارشوسه قروه - سنندج.

جلگه - سردسیر - سکنه ۲۵۵ - سنی - کردی.

آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات توتون - شغل زراعت گله داری - دبستان و یک قهوه خانه کنار شوسه دارد.

طهمورث - tahmures - ده ازدهستان خسروآباد شهرستان بیجار.

۲۴ک جنوب بیجار - نزدیک کوه سنگ پا .

تپه ماهور - سردسیر - سکنه ۴۷۰ - شیعه - کردی فارسی.

آب ازچشمه - محصول غلات انگور لبنیات - شغل زراعت و گله داری قالیچه گلیم جاجیم بافی - راه مالرو.

طهنه - tahna - ده ازدهستان ماهیدشت بالا بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .

۲۲ک جنوب کرمانشاه - ۶ک سروناو.

دشت - سردسیر - سکنه ۶۵۰ - شیعه - کردی لکی.

آب ازرودخانه مرک - محصول غلات حبوبات تریاک صیفی چغندر قند لبنیات - شغل زراعت و گله داری مکاری - دو سه محل بفاصله ۱ کیلو متر واقع به علیا - وسطی - سفلی مشهور سکنه بترتیب ۲۸۴-۲۴۵-۱۲۳ نفراست طهنه سفلی دارای خرابه ایست که فعلا بارانداز مکاری های عثمانو نرمیباشد.

طیانه - teyâne - ده ازدهستان بیلوار بخش کامیاران شهرستان سنندج .

۱۲ک باختر کامیاران - ۱ک شمال سراب کام .

دامنه - سردسیر - سکنه ۱۰۰ - سنی - کردی.

آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت و گله داری - راه مالرو .

طیطاق - teytâq - ده ازدهستان سارال بخش دیواندره شهرستان سنندج .

۲۵ک جنوب باختری دیواندره - ۶ک کانی کبود.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۹۵ - سنی - کردی.

آب ازچشمه - محصول غلات توتون - شغل زراعت گله داری - راه مالرو.

ظ

ظاهروند - zâhervand - ده ازدهستان هلیلان بخش مرکزی شهرستان شاه آباد.

۲۲ک جنوب خاوری هرسم - ۳ک سگلوند.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۵۰۰ - شیعه - کردی لکی فارسی.

آب ازتنگشاه بداغ و چشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات تریاک شغل زراعت گله داری تهیه ذغال هیزم - راه مالرو.

ظفرآباد - zafar-âbâd - ده از دهستان ییلاق بخش قروه شهرستان سنندج .

۴۵ک شمال باختر قروه - خاورکوه امامزاده شیدا.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۴۵ - سنی - کردی.

آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات قلمستان - شغل‌زراعت‌گله داری راه مالرو.

ظفرآباد - ده ازدهستان پائین‌شهرستان نهاوند.

۱۶ک باختر نهاوند - ۲ک مهان مهین.

دامنه - سردسیر - سکنه ۱۵۰ - شیعه - لری فارسی.

آب ازرودخانه - محصول‌غلات تریاک‌توتون‌پنبه چغندر لبنیات-شغل زراعت‌وگله‌داری- راه مالرو.

ظفرآباد - ده ازدهستان اوباتو بخش دیواندره شهرستان‌سنندج.

۱۶ک‌شمال باختر دیواندره - کنارشوسه دیواندره بسقز.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۱۰ - سنی-کردی.

آب از چشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات پشم - شغل‌زراعت و گله‌داری - صنایع دستی جاجیم بافی - قهوه‌خانه‌کنارشوسه‌دارد.

ظلم‌آباد-zolm-âbâd - ده ازدهستان چمچمال بخش صحنه شهرستان‌کرمانشاهان.

۲۶ک باخترصحنه - ۱/۵ک‌باخترشوسه کرمانشاه بهمدان.

دشت - سردمعتدل - سکنه ۱۵۷ - شیعه - کردی فارسی.

آب ازرودخانه دینور- محصول‌غلات برنج تریاک توتون‌حبوبات-شغل زراعت- دردو محل واقع شده است.

ظلم‌آباد - به بکتاش‌آباد مراجعه شود.

ظلمت-zolmat - ده ازدهستان چرداول بخش شیروان‌چرداول شهرستان ایلام.

۴۲ک جنوب خاورچرداول - کنارراه مالروچرداول بشیروان.

کوهستانی - گرمسیر - سکنه ۱۰۰ - شیعه - کردی.

آب ازرودخانه چرداول - محصول‌غلات لبنیات تریاک - شغل‌زراعت وگله‌داری.

ظلم‌سور-zalm-sur - ده از دهستان باباجانی بخش ثلاث شهرستان‌کرمانشاهان.

۴۱ک جنوب خاوری‌ده شیخ - ۳ک‌کیسله.

کوهستانی - گرمسیر- سکنه ۵۰نفر.

ظهیری-zoheyri - ده‌ازدهستان شیروان بخش‌شیروان چرداول شهرستان ایلام.

۳۸ک جنوب چرداول - ۲ک باختر راه‌مالروشیروان.

تپه ماهور - گرمسیر- سکنه ۳۸۰ - شیعه - کردی لکی.

آب ازرود صیمره - محصول‌غلات حبوبات‌ذرت‌لبنیات - شغل زراعت وگله داری.

ع

عاشقان - âceqân - ده از بخش‌گوران شهرستان شاه‌آباد

۱۲ک‌خاورگهواره - ۲ک قله امیرخان.

کوهستانی-سردسیر-سکنه ۱۶۰ - مسلمان-کردی‌فارسی.

آب‌ازچشمه-محصول‌غلات دیم‌حبوبات توتون صیفی‌لبنیات - شغل‌زراعت گله داری - راه مالرو.

دردو محل بفاصله دوکیلومترواقع بماشقان سید کاکاو عاشقان‌علی مشهوراست - ساکنین ازتیره‌گهواره‌ای‌هستند.

عاقل‌آباد-âqel-âbâd - ده از دهستان‌سرشیوبخش‌مرکزی شهرستان سقز.

۲۸ک جنوب باختری سقز - ۲ک باختردره آبی.

کوهستانی-سردسیر-سکنه ۸۰-سنی-کردی.

آب ازچشمه-محصول غلات لبنیات توتون - شغل زراعت وگله داری راه مالرو.

عالی بر - âli-bar - ده از دهستان ماهیدشت پائین بخش مرکزی‌شهرستان‌کرمانشاهان.

۱۱ک‌جنوب ماهیدشت - ٤ک جنوب خزل.

دامنه-سردسیر-سکنه ۱۷۵-شیعه-کردی فارسی.

آب از چشمه ها - محصول‌غلات حبوبات دیم لبنیات - شغل‌زراعت گله‌داری-راه مالرو-تابستان از خزل اتومبیل میتوان برد.

عالی بلاغ - âli-bolâq - ده ازدهستان فعله‌گری بخش سنقر کلیائی‌شهرستان کرمانشاهان.

۱۴ک شمال خاوری سنقر — کنار راه عمومی سنقر به خسروآباد.
کوهستانی-سردسیر-سکنه ۱۴۰-شیعه-کردی فارسی.
آب ازچشمه — محصول غلات حبوبات دیمی تریاک توتون.
شغل زراعت — قالیچه جاجیم پلاس بافی-راه مالرو.

عامله — âmele — ده ازدهستان چمچمال بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان.
۱۲ک جنوب صحنه - ۱۲ک جنوب شوسه کرمانشاه بهمدان.
دشت - سردمعتدل-سکنه ۱۰۰ - شیعه-کردی فارسی.
آب ازرودخانه گاماسیاب - محصول غلات تریاک حبوبات توتون
شغل زراعت-راه مالرو.

عایشه‌دول - âyece-dul - ده ازدهستان جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج.
۴۱ک جنوب خاور پاوه -۱/۵ک جنوب باختر راه اتومبیل‌رو کرمانشاه به پاوه.
کوهستانی-سردسیر-سکنه ۳۰۵-سنی-کردی.
آب ازچشمه-محصول غلات توتون لبنیات - شغل زراعت گله‌داری
راه فرعی بقسمه جوانرود ازاین آبادی میگذرد.

عباس‌آباد -abbâs-âbâd- ده از بخش دره‌شهر شهرستان ایلام.
۲۴ک شمال باختری دره شهر-۲ک جنوب راه مالرو بدره بایلام
جلگه-گرمسیر-سکنه ۴۸۵-شیعه-لکی.
آب ازرودخانه صیمره - محصول غلات تریاک لبنیات.
شغل زراعت گله‌داری.

عباس‌آباد - ده ازدهستان نجف‌آباد شهرستان بیجار.
۶ک باختر نجف‌آباد-کنار شوسه بیجار بسنندج.
کوهستانی-سردسیر-سکنه ۳۲۷-سنی-کردی فارسی.
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات-شغل زراعت گله‌داری:
صنایع دستی زنان قالیچه گلیم جاجیم بافی-راه مالرو.
باین ده حصار سفید هم میگویند.

عباس‌آباد — ده از دهستان کنگاور بخش کنگاور شهرستان کرمانشاهان.
۵ک جنوب کنگاور.
دشت-سردمعتدل-سکنه ۲۵۵-شیعه-فارسی کردی.
آب ازفاضل آب رودخانه فش و کبوترلانه و چشمه - محصول غلات دیمی و آبی چغندر و قند تریاک پنبه - شغل زراعت-اتومبیل میتوان برد.

عباس‌آباد — ده از دهستان چمچمال بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان
۱۰ک باختر صحنه - ۶ک شمال شوسه کرمانشاه بهمدان.
دامنه - سرد معتدل-سکنه ۲۲۵-شیعه-کردی فارسی.
آب ازقنات-محصول غلات توتون چغندرقند حبوبات تریاک.
شغل زراعت- ازصحنه و هاشم آباد اتومبیل میتوان برد.

عباس‌آباد — ده ازدهستان کلیائی بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان:
۱۱ک جنوب باختر سنقر-۴ک باختر شوسه سنقر کرمانشاه.
دامنه - سردسیر-سکنه ۱۵۰ - شیعه-کردی فارسی.
آب ازچشمه وقنات - محصول غلات حبوبات تریاک توتون
شغل زراعت-قالیچه جاجیم پلاس بافی-راه مالرو.

عباس‌آباد - ده ازدهستان پهلویدژ بخش بانه شهرستان سنقر.
۱۶ک جنوب خاوری بانه-۶ک مرز ایران وعراق.
کوهستانی-سردسیر-سکنه ۱۴۰-سنی-کردی.
آب ازچشمه ورودخانه پهلویدژ - محصول غلات توتون مازوج قلقاف
شغل زراعت - راه مالرو.
تابستان ازبانه اتومبیل میتوان برد.
نام قدیم آن کیله بوده چون در جنگهای سال ۱۳۲۳ بین افراد نظامی و یاغیان سرباز وظیفه عباس نام دراین آبادی کشته‌میشود لذا باین مناسبت عباس‌آباد نامیده شده است.

عباس‌آباد - ده از دهستان گاورود بخش کامیاران شهرستان سنندج.
۳۵ک شمال کامیاران -۱ک خاور شوسه کرمانشاه سنندج.
کوهستانی-سردسیر-سکنه ۱۰۰-سنی-کردی.
آب ازرودخانه وچشمه — محصول غلات لبنیات — شغل زراعت گله‌داری راه مالرو.

عباس‌آباد - ده کوچکی است ازدهستان لك بخش قروه شهرستان سنندج.
۳۶ک شمال باختری قروه نزدیك پل فرهاد آباد-سکنه ۶۰ نفر

عباس‌آباد - نام محلی است ازبخش سنجابی شهرستان کرمانشاهان
۳ک باختر کوزران تابستان در حدود ۴۰ خانوار ازطایفه کل کل سنجابی در آنجا زراعت و اقامت دارند- زمستان گرمسیر اطراف قصر شیرین میروند.

عباس‌آباد - ده کوچکی است از دهستان اورامان بخش رزاب شهرستان سنندج.
۱۰ک جنوب باختر رزاب -۲ک نوین
کوهستانی - معتدل - سکنه ۳۷ نفر.

عباس‌آباد آورزمان - abbâs-âbâd-âvar-zamân - ده از دهستان آورزمان شهرستان ملایر.
۳۶ک جنوب باختری شهر ملایر-۳ک باختر راه اتومبیل‌رو آورزمان بکرتیل آباد.
کوهستانی-معتدل مالاریائی-سکنه ۱۴۶-شیعه-کردی و فارسی:
آب ازچشمه-محصول غلات انگور-شغل زراعت- صنایع دستی زنان قالی بافی-راه مالرو.

عباس‌آباد کسب — abbâs-âbâd-kesb - ده از دهستان آورزمان شهرستان ملایر.

۲۱ک شمال شهرملایر-۵ک خاورراه شوسه ملایر بهمدان .
جلگه-معتدل مالاریائی-سکنه ۲۷۴-شیعه-فارسی .
آب از قنات - محصول غلات - شغل‌زراعت - صنایع دستی زنان‌قالی بافی-راه اتومبیل‌رو.

عباس‌جوب - abbâs-jub - ده از دهستان ییلاق بخش‌قروه شهرستان سنندج .
۵۵ک خاورسنندج - ۸ک خاور دهگلان-۴ک شمال‌شوسه قروه.
جلگه-سردسیر-سکنه ۱۷۵-سنی-کردی.
آب از چشمه ورودخانه طهماسب قلی-محصول‌غلات لبنیات .
شغل‌زراعت‌وگله‌داری- راه مالرو-تابستان اتومبیل ممکن‌است برد .
صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم‌گلیم بافی.

عباس‌رقه - abbâs-raqe - ده کوچکی است ازدهستان کل تپه فیض‌اله بیگی‌شهرستان‌سقز.
۵۸ک شمال خاورسقز- ۳ک جنوب رودخانه سقز - سکنه ۵۰ نفر.

عباسوند- abbâsvand - نام بلوکی‌است از بخش سنجابی شهرستان کرمانشاهان .
این بلوک شامل ۲۱ آبادی‌کوچك است‌که در ارتفاعات جنوب غربی سنجابی‌واقع شده وقراء‌آن درجای خودشرح داده شده است.

عبدل‌آباد- abdol-âbâd- ده‌ازدهستان مهران بخش‌کبود راهنك‌شهرستان همدان.
۳۳ک شمال باختر‌قصبه‌کبودراهنگ -کناره‌راه قافله روقدیم زنجان همدان .
دشت - سردسیر- سکنه ۱۴۰- شیعه - ترکی .
آب از قنات -محصول‌غلات دیم لبنیات - شغل زراعت گله‌داری -
صنایع‌دستی زنان‌قالی بافی. فصل خشکی ازطریق کبودرآهنگ و داس قلعه اتومبیل میتوان برد .

عبدل‌آباد - ده‌ازدهستان لك بخش‌قروه شهرستان سنندج
۴۰ک شمال باخترقروه -کناررودخانه بایتمر
تپه ماهور -سردسیر- سکنه ۵۰ - سنی -کردی .
آب‌ازرودخانه وچشمه-محصول‌غلات لبنیات -شغل‌زراعت وگله داری
صنایع‌دستی زنان قالیچه‌جاجیم گلیم بافی - راه مالرو .

عبدالتاجدین-abdottâjaddin- ده‌ازدهستان‌کنگاور‌بخش کنگاورشهرستان‌کرمانشاهان.
۱۳ک شمال باختری‌کنگاور- خاورکوه شمشیره .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۴۰۰ - شیعه - کردی فارسی .
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات دیم - شغل‌زراعت وگله داری
زمستان عده‌ای گله‌دارحدود باوندپورمیروند - راه‌مالرو .

عبدال‌محمد- abdâl-mohammad- ده‌ازدهستان دینور بخش صحنه شهرستان‌کرمانشاهان.
۲۹ک شمال باختری‌صحنه - ۱۵ک باخترشوسه‌کرمانشاه بسنقر

کوهستانی- سردسیر - سکنه ۳۱۵ - شیعه - کردی فارسی .
چشمه - غلات دیمی توتون تریاك - شغل‌زراعت- راه مالرو .

عبدالملکی-abdol-maleki- ده‌ازدهستان خزل شهرستان نهاوند .
۲۹ک شمال باخترشهرنهاوند - کناررودخانه تویسرکان .
جلگه-سردسیرمالاریائی-سکنه ۴۷۹-شیعه-لری‌فارسی.
آب از رودخانه- محصول‌غلات دیمی‌حبوبات تریاك توتون- شغل زراعت.
گله‌داری - راه‌مالرو - درفصل‌خشکی ارابه‌رو

عبدالملکی - ده‌ازدهستان میان دربند بخش مرکزی‌شهرستان کرمانشاهان .
۶۸ک شمال باختری‌کرمانشاه - ۳ک باخترشوسه سنندج .
دامنه - سردسیر-سکنه ۲۵ نفر.

عبدالمومن-abdol-mo'men- ده‌ازدهستان مهربان‌بخش کبودرآهنك شهرستان همدان .
۴۲ک شمال‌باختری‌قصبه‌کبودرآهنگ -۹ک باختراراه فرعی‌قافله‌رو همدان - زنجان .
دره‌ماهور - سردسیر - سکنه ۵۳۰ - شیعه‌ترکی.
آب‌از چشمه -محصول‌غلات لبنیات دیم انگورمختصرمیوه -شغل‌زراعت.
گله داری - صنایع دستی زنان‌جاجیم بافی- راه مالرو. تابستان از طریق شیرین سوه قادرآباد اتومبیل میتوان برد .

عثمان-osmân- ده‌ازدهستان قلعه‌شاهین بخش پل‌ذهاب شهرستان قصر شیرین .
۱۲ک جنوب خاوری سرپل ذهاب -کناره‌راه فرعی به‌قلعه شاهین .
دشت -گرمسیر-سکنه ۷۰ -شیعه -کردی فارسی.
آب ازسراب قلعه شاهین - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت و گله داری.

عثمانوند -osmânavand- نام یکی‌ازدهستانهای‌بخش‌حومه شهرستان کرمانشاه وحوزه ۷۰ آمارکنگاور- این دهستان درمنطقه کوهستانی جنوب‌خاوری کرمانشاه‌بین‌دهستان‌های‌ماهی‌دشت- زردلان وجلالوند واقع شده‌است . هوای دهستان سردسیرسالم آب قراءآن ازچشمه ها ورودخانه‌آهوران تأمین میشود - محصول‌عمده دهستان غلات لبنیات تریاك ذغال و هیزم است - شغل سکنه زراعت گله داری وحمل‌ذغال وهیزم بشهر راههای‌دهستان مالرووفقط درتابستان ازطریق گردنه قادرمرزکه بین این دهستان وماهی دشت واقع است اتومبیل‌تاآبادی سرجوب مرکزاین دهستان میتوان برد.
از ۱۵ آبادی تشکیل شده جمعیت‌آن درحدود ۵ هزارنفروقراء مهم آن بشرح زیراست .
بوژان - خشکرود - مستعلی - مسکره - سرجوب .
زبان مادری ساکنین لکی کردی عده‌ای ازمردان بفارسی‌آشنامذهب اسلام شیعه اثنی عشری است فقط در آبادی سرجوب ۱۰ خانوار آسوری ساکن هستند.

عرب آباد -arab-âbâd- ده‌ازدهستان فعله‌گری بخش سنقر کلیائی شهرستان کرما شاهان .
۲۲ک شمال خاورسنقر- ۳ک جنوب چوگان .
دامنه - سردسیر - سکنه ۱۴۵ - شیعه- کردی فارسی .
آب‌ازقنات - محصول‌غلات‌حبوبات‌توتون - شغل زراعت
صنایع دستی‌زنان قالیچه‌وجاجیم بافی - راه مالرو .

عرب‌اوغلو- arab-oqlu- ده ازدهستان کل‌تپه فیض‌اله‌بیگی بخش مرکزی‌شهرستان سقز.
۲۰و۲۴ک‌شمال خاوری سقز- ۴و۸ک شمال آق‌تپه .
کوهستانی - سردسیر- سکنه ۱۶۵ - سنی - کردی .
آب‌ازرودخانه وچشمه - محصول غلات لبنیات توتون تنباکوقلمستان شغل زراعت وگله‌داری - راه مالرو- دبستان دارد .
دردومحل بفاصله ٤ ك واقع عرب اوغلی پائین وبالا نامیده شده سکنه بالا ۴۰ نفراست .

عربشاه - arab - câh - ده ازدهستان سیاه منصورشهرستان بیجار.
۴۷ک باخترحسن‌آباد سوگند- ۶ک علی‌سرخ .
کوهستانی-سردسیر- سکنه ۸۵ - شیعه - ترکی .
آب‌ازچشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت‌گله‌داری - صنایع دستی‌زنان قالی‌بافی - راه‌مالرو .

عربته - arabce - ده ازدهستان لک بخش قروه شهرستان سنندج .
۱۵ک شمال قروه - کنارراه اتومبیل رو احمدآبادباشی به‌فیروزآباد جلگه - سردسیر - سکنه ۶۰۰ - سنی-کردی .
آب ازچشمه لب شور- محصول‌غلات لبنیات - شغل زراعت‌گله داری صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم‌گلیم‌بافی- راه مالرو.

عرب لنگ - arab-lnag - بنام‌فعلی‌آن یلنگ دژ مراجعه شود .

عرب‌او-arablu - ده ازدهستان چهاربلوک بخش سیمینه رود شهرستان همدان .
۲۴ک خاورهمدان - ۸ک شمال شوسه همدان بملایر.
کوهستانی - سردسیر - سکنه۴۲۴ - شیعه - ترکی‌فارسی.
آب ازقنات - محصول‌غلات انگورلبنیات میوجات - شغل‌زراعت و گله‌داری - صنایع‌دستی قالی‌بافی - راه‌مالرو.

عزیزآباد -aziz-âbâd- ده ازبخش ارکوازشهرستان ایلام.
۲۹ک جنوب خاور قلعه دره - کناره‌مالرو امامزاده نصرالدین.
کوهستانی - معتدل - سکنه ۱۹۰ - شیعه -کردی لری.
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت‌گله داری - چادر نشین‌هستند- زمستان بگرمسیر میروند.

عزیزآباد - ده از دهستان خدا بنده لوبخش صحنه شهرستان کرمانشاهان .
۷ک شمال باخترصحنه - شمال‌کوه‌گل‌بسر.
کوهستانی - سردسیر - سکنه۱۷۰ - شیعه -کردی‌فارسی.
آب ازچشمه - محصول غلات میوجات تریاک حبوبات - شغل زراعت راه مالرو.

عزیزآباد - ده ازدهستان دینور بخش صحنه شهرستان‌کرمانشاه .
۲۰ک شمال باخترصحنه - ۲ک خاورشوسه‌کرمانشاه سنقر.
دامنه - سردسیر - سکنه ۱۷۰ - شیعه - کردی‌فارسی .
آب ازرودخانه‌کنگرشاه - محصول غلات حبوبات چغندرقند توتون تریاک - شغل‌زراعت .

عزیزآباد - ده ازدهستان چهاردولی بخش اسد آباد شهرستان همدان.
۲۳ک شمال‌باختراسدآباد - ۱ک‌جنوب راه‌فرعی سوتپه بخسروآباد.
کوهستانی - سردسیر- سکنه۱۳۱ - شیعه - کردی.
آب ازقنات - محصول غلات لبنیات - شغل‌زراعت وگله‌داری-صنایع دستی قالی‌بافی - راه‌مالرو.

عزیزآباد - ده از دهستان‌خورخوره بخش دیواندره‌شهرستان سنندج .
۲۷ک باختر دیواندره - ۳ک آب باره .
کوهستانی - سردسیر - سکنه۱۱۵ - سنی -کردی .
آب ازچشمه - محصول غلات حبوبات - شغل‌زراعت گله‌داری-صنایع دستی جاجیم بافی - راه مالرو .

عزیزآباد - ده از دهستان قرا توره بخش دیواندره شهرستان سنندج .
۵۰ک شمال خاوردیواندره -۷ک خاورشوسه دیواندره بسقز.
کوهستانی - سردسیر - سکنه۹۰ - سنی-کردی.
آب ازچشمه - محصول‌غلات - شغل‌زراعت وگله‌داری - راه‌مالرو.

عزیزآباد - ده‌کوچکیست از دهستان جوانرودبخش‌باوه‌شهرستان سنندج .
۲۵ک جنوب خاورباوه - ۵ک باختر قلعه جوانرود.
کوهستانی - سردسیر - سکنه٤٤ نفر.

عزیزخان-aziz-xân - ده ازبخش‌گوران شهرستان شاه‌آباد.
۲۱ک شمال‌گهواره -کناررودخانه زمکان.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۶۰ - مسلمان-کردی‌فارسی.
آب ازرودخانه شاهمار - محصول غلات مختصرحبوبات توتون صیفی لبنیات - شغل‌زراعت گله‌داری - راه‌مالرو - ازتیره تفنگچی هستند نام حقیقی‌آن‌بانزلان‌است‌ولی‌بنام‌کدخدای محلی‌عزیزخان‌مشهوراست.

عسگرآباد-asgar-âbâd - ده از دهستان سلگی شهرستان نهاوند .

۱۰ك باختر نهاوند ـ كنار رودخانه سراب گيان .
جلگه ـ سردسير ـ سكنه ۳۲۰ ـ شيعه ـ لرى فارسى.
آب ازچشمه ـ محصول غلات توتون ترياك حبوبات لبنيات ـ شغل زراعت وگله دارى ـ راه مالرو.

عسگرخانى-asgar-xâni ـ ده از دهستان قلعه شاهين بخش سرپل ذهاب شهرستان قصرشيرين .
۲ك جنوب خاورى سر پل ذهاب ـ ۱ ك جنوب شوسه قصر شيرين كرمانشاه .
دشت ـ گرمسير ـ سكنه ۵۰ ـ شيعه ـ كردى فارسى.
آب ازسراب قلعه شاهين ـ محصول غلات برنج توتون ترياك لبنيات پنبه ـ شغل زراعت گله دارى.

عشاق-occâq ـ ده ازدهستان ترك شهرستان ملاير.
۳۶ك شمال باختر ملاير ـ ۵ك باخترشوسه ملاير بهمدان .
كوهستانى ـ معتدل مالاريائى ـ سكنه ۱۲۷۷ ـ شيعه ـ تركى فارسى
آب ازچشمه ـ محصول غلات انگور صيفى ـ شغل زراعت ـ صنايع دستى قالى بافى ـ راه مالرو.

عشوند-ocvand ـ ده ازدهستان بالا شهرستان نهاوند.
۹ك خاور نهاوند ـ ۳ك شمال برجك .
كوهستانى ـ سردسير ـ سكنه ۶۵۰ ـ شيعه ـ لرى وفارسى
آب ازقنات وچشمه ـ محصول غلات انگور صيفى لبنيات ـ شغل زراعت گله دارى ـ صنايع دستى قالى بافى ـ راه مالرو.

عصرآباد-asr-âbâd ـ ده از دهستان سرشيو بخش مريوان شهرستان سنندج .
۱۲ك شمال خاوردژشاهپور ـ ۳ك شمال شوسه مريوان بسنندج.
كوهستانى ـ سردسير ـ سكنه ۳۵۰ ـ سنى ـ كردى.
آب ازچشمه ـ محصول غلات حبوبات لبنيات توتون ـ شغل زراعت و گله دارى ـ راه مالرو.
دردومحل نزديك بهم واقع عصرآباد جديدوكهنه وتازه معروف سكنه جديد ۲۴۰ نفراست ـ قهوه خانه كنارشوسه دارد .

عظيم آباد — azim-âbâd ـ ده ازدهستان بيلوار بخش كامياران شهرستان سنندج .
۸ك شمال خاوركامياران ـ ۳ك خاور شوسه كرمانشاه سنندج .
دامنه ـ سردسير ـ سكنه ۱۹۶ ـ سنى ـ كردى.
آب ازچشمه ـ محصول غلات لبنيات توتون ـ شغل زراعت گله دارى ـ راه مالرو .

عظيم آباد ـ ده ازدهستان فارسينج بخش اسدآباد شهرستان همدان.
۲۸ك جنوب باخترى قصبه اسدآباد ـ ۱۲ك خاور فارسينج .
كوهستانى ـ سردسير ـ سكنه ۱۲۴ ـ شيعه ـ كردى.
آب ازقنات ـ محصول غلات لبنيات عسل توتون ـ شغل زراعت گله دارى ـ صنايع دستى زنان جاجيم قالى بافى ـ راه مالرو .

علمدار — alam-dâr ـ ده ازدهستان سامن شهرستان ملاير .
۱۵ك جنوب شهرملاير ـ ۱۲ك خاور راه شوسه ملاير به بروجرد .
كوهستانى ـ معتدل مالاريائى ـ سكنه ۱۲۰۰ ـ شيعه ـ فارسى.
آب ازچشمه ـ محصول غلات صيفى لبنيات ـ شغل زراعت وگله دارى ـ راه مالرو .
دردومحل بفاصله ۳ كيلومتر واقع علمدار پائين و بالا ناميده شده سكنه بالا ۶۶۵ نفر است .

علمدار ـ ده ازدهستان پائين شهرستان نهاوند .
۲۱ك شمال باخترى شهر نهاوند ـ ۲ك جنوب راه شوسه نهاوند به كرمانشاه .
دشت ـ سردسير ـ سكنه ۱۸۵ ـ شيعه ـ لرى فارسى .
آب از رودخانه گاوماسياب ـ محصول غلات ترياك توتون حبوبات انگور لبنيات ـ شغل زراعت گله دارى ـ راه مالرو .

علوى-alavi ـ ده ازدهستان ترك شهرستان ملاير .
۳۳ك شمال خاورى شهرملاير ـ ۲۱ك خاور راه شوسه ملاير بهمدان.
جلگه ـ معتدل مالاريائى ـ سكنه ۱۰۸۸ ـ شيعه ـ تركى ـ فارسى.
آب ازقنات ـ محصول غلات انگور صيفى ـ شغل زراعت ـ صنايع دستى زنان قالى بافى ـ راه مالرو .

على آباد-ali-âbâd ـ ده ازدهستان حومه بخش مركزى شهرستان شاه آباد .
۸ك باختر شاه آباد ـ كنار شوسه شاه آباد به قصرشيرين .
كوهستانى ـ سردسير ـ سكنه ۳۸۰ ـ شيعه ـ كردى فارسى .
آب ازچاه ـ محصول غلات ديم لبنيات ـ شغل زراعت گله دارى تهيه ذغال چند خانوار زمستان گرمسير ميروند .
پمپ شماره ۳ فشار هوا بهلوله نفت نزديك اين آبادى است .

على آباد ـ ده ازدهستان كلاترزان بخش حومه شهرستان سنندج .
۴ك شمال باختر سنندج ـ ۳ك شمال شوسه سنندج مريوان .
كوهستانى ـ سردسير ـ سكنه ۴۵۰ ـ سنى ـ كردى.
آب از رودخانه گندبو وچشمه ـ محصول غلات توتون مختصر صيفى حبوبات قلمستان ميوجات لبنيات ـ شغل زراعت وگله دارى و ذغال فروشى ـ راه مالرو .

على آباد ـ ده ازدهستان ييلاق بخش قروه شهرستان سنندج .
۳۳ك باختر قروه ـ ۴ك جنوب شوسه قروه سنندج .
جلگه ـ سردسير ـ سكنه ۳۵۰ ـ سنى ـ كردى .
آب ازچشمه ـ محصول غلات لبنيات قلمستان ـ شغل زراعت گله دارى ـ صنايع دستى زنان قاليچه جاجيم گليم بافى ـ راه مالرو .

على آباد ـ ده ازدهستان چهاردولى بخش اسدآباد شهرستان همدان.
۱۲ك شمال باخترى قصبه اسدآباد ـ ۶ك شمال باختر بوجين .
كوهستانى ـ سردسير ـ سكنه ۳۱۰ ـ شيعه ـ كردى فارسى .

آب‌ازچشمه‌ورودخانه‌محلی ـ محصول غلات لبنیات صیفی ـ شغل‌زراعت گله‌داری ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه‌مالرو .

علی‌آباد ـ ده‌ازدهستان لك بخش قروه شهرستان سنندج .
۲۸ك شمال باختر قروه بین یالقوز آغاج والی‌وردی .
جلگه ـ سردسیر ـ سکنه ۲۷ ـ سنی ـ کردی .
آب‌ازچشمه ورودخانه یالقوز آغاج ـ محصول غلات حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه‌مالرو ـ تابستان ازطریق چمقلو اتومبیل میتوان برد .

علی آباد ـ ده از دهستان کنگاور بخش کنگاور شهرستان کرمانشاهان .
۵ك جنوب خاوری کنگاور ـ بین راه نهاوند وهمدان .
دشت ـ سردمعتدل ـ سکنه ۲۴۷ ـ شیعه ـ کردی‌فارسی .
آب‌از رودخانه‌خرم‌رود ـ محصول‌غلات‌دیم‌انگور تریاك ـ شغل‌زراعت ـ ازطریق‌کارخانه اتومبیل میتوان برد .

علی‌آباد ـ ده از دهستان جلگه افشار بخش اسدآباد شهرستان همدان .
۱۶ك جنوب باختر قصبه اسد آباد ـ ۶ك باختر شوسه اسدآباد به کنگاور .
جلگه ـ سردسیر مالاریائی ـ سکنه ۲۴۲ ـ شیعه ـ ترکی فارسی .
آب‌از قنات ـ محصول غلات‌لبنیات‌حبوبات تریاك ـ شغل‌زراعت‌گله‌داری ـ صنایع‌دستی زنان قالی‌بافی ـ راه درفصل خشکی اتومبیل‌رو .

علی‌آباد ـ ده ازدهستان فعله کری بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان .
۱۶ك شمال خاورسنقر ـ بین آب باریك بالا ووسط .
دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۲۲۰ ـ شیعه ـ کردی وفارسی .
آب‌ازچشمه ورودخانه‌گاورود ـ محصول غلات حبوبات تریاك توتون قلمستان ـ شغل‌زراعت ـ قالیچه جاجیم پلاس‌بافی .

علی‌آباد ـ ده‌ازدهستان خزل بخش شیروان چرداول شهرستان‌ایلام
۱۴ك جنوب باختر چرداول ـ کنار راه‌اتومبیل‌رو زنگوان به‌ایلام .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۰۰ ـ شیعه ـ کردی .
آب ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات تریاك ـ شغل زراعت‌گله‌داری .

علی‌آباد ـ ده ازدهستان‌کمازان شهرستان ملایر .
۳۰ك جنوب شهرملایر ـ ۲۳ك جنوب راه‌شوسه ملایر به‌اراك .
کوهستانی ـ معتدل‌مالاریائی ـ سکنه ۱۹۷ ـ شیعه ـ فارسی .
آب‌از قنات ـ محصول غلات ـ شغل‌زراعت ـ صنایع دستی‌زنان قالی‌بافی ـ راه‌مالرو .

علی‌آباد ـ ده‌از دهستان ماهیدشت بالا بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۲۷ك جنوب‌کرمانشاه ـ ۷ك جنوب باختری سرونو .
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۱۹۵ ـ شیعه ـ کردی فارسی .
آب‌ازچشمه وقنات ـ محصول غلات‌حبوبات تریاك چغندرقند میوجات لبنیات ـ شغل‌زراعت‌گله‌داری ـ راه‌مالرو ـ تابستان از طریق سردار وکانی‌کبود اتومبیل به‌این‌آبادی می آید .
قلعه قدیمی آجری دارد .

علی‌آباد ـ ده از دهستان پیرتاج شهرستان بیجار .
۳۲ك جنوب خاوری بیجار ـ ۸ك شمال سلامت‌آباد .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۹۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی ترکی .
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت وگله‌داری ـ راه مالرو .

علی‌آباد ـ ده از دهستان نجف‌آباد شهرستان بیجار .
۱۳ك جنوب خاوری نجف‌آباد ـ ۳ك گوندك .
تپه ماهور ـ سردسیر ـ سکنه ۱۹۰ ـ سنی وشیعه ـ کردی .
آب از چشمه ـ محصول‌غلات لبنیات ـ شغل زراعت وگله‌داری ـ صنایع دستی زنان قالیچه‌گلیم جاجیم بافی ـ راه مالرو .

علی‌آباد ـ ده از دهستان هرسم بخش مرکزی شهرستان شاه‌آباد
۹ك جنوب خاوری هرسم ـ جنوب خاوری شاه‌آباد .
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۱۷۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی .
آب از چاه ـ محصول‌غلات دیم‌لبنیات ـ شغل زراعت وگله‌داری ـ راه مالرو ـ تابستان از هرسم اتومبیل میتوان برد .

علی‌آباد ـ ده از دهستان ماهیدشت پائین بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۴ تا ۶ك شمال رباط ماهیدشت ـ ۲ك پیرحیاتی سفلی ـ کناررودخانه
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۱۵۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی .
آب از رودخانه مرك ـ محصول غلات حبوبات دیم لبنیات ـ شغل زراعت وگله‌داری ـ راه مالرو ـ تابستان اتومبیل میتوان برد .
در دومحل بفاصله ۱/۵ کیلومتر واقع به علیا وسفلی مشهور سکنه سفلی ۹۰ نفر است .

علی‌آباد ـ ده از دهستان حومه بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان
۸ك جنوب خاوری صحنه ـ ۴ك جنوب شوسه همدان .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۵۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی .
آب از چشمه ـ محصول غلات دیمی ومختصر آبی ـ شغل زراعت ـ راه مالرو .

علی‌آباد ـ ده از دهستان مهربان بخش کبودراهنگ شهرستان همدان .
۹ك شمال باختری قصبه‌کبودراهنگ ـ ۸ك باختر شوسه همدان به بیجار .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۵۰ ـ شیعه ـ کردی و ترکی .
آب از چشمه ـ محصول غلات دیم لبنیات ـ شغل زراعت وگله‌داری

- صنایع دستی زنان قالیبافی - راه مالرو - تابستان اتومبیل میتوان برد .

علی آباد - ده از دهستان چمچال بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان
۲۱ک جنوب صحنه - ۹ک جنوب شوسه کرمانشاه به همدان .
دشت - معتدل - سکنه ۱۰۰ - شیعه - کردی فارسی .
آب از رودخانه گاماسیاب - محصول غلات تریاك حبوبات توتون - شغل زراعت - راه مالرو .

علی آباد - ده از دهستان دینور بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان
۴ک شمال باختری صحنه - ۱۶ک باختر شوسه کرمانشاه به سنقر .
دشت - سردسیر - سکنه ۱۰۰ - شیعه - کردی فارسی .
آب از رودخانه کندوله - محصول غلات حبوبات میوه جات قلمستان تریاك توتون - شغل زراعت - تابستان اتومبیل میتوان برد .

علی آباد - ده از دهستان میان دربند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۱۰ک شمال باختر کرمانشاه - ۲ک باختر شوسه سنندج .
دشت - سردسیر - سکنه ۹۰ - شیعه - کردی فارسی .
آب از رودخانه - محصول غلات حبوبات دیم لبنیات - شغل زراعت .

علی آباد - ده از دهستان کل تپه فیض الله بیگی بخش مرکزی شهرستان سقز .
۳۰ک خاور سقز - ۹ک شمال شوسه سقز سنندج .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۹۰ - سنی - کردی .
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات توتون - شغل زراعت و گله داری راه مالرو .

علی آباد - ده از دهستان تیلکوه بخش دیواندره شهرستان سنندج .
۶۴ک شمال باختری دیواندره - ۸ک جنوب شوسه راه دیواندره به سقز .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۸۵ - سنی - کردی .
آب از چشمه - محصول غلات توتون عسل روغن پشم زردآلو انگور شغل زراعت گله داری - راه مالرو .

علی آباد - ده از دهستان سیاه منصور شهرستان بیجار .
۳۸ ك جنوب باختری حسن آباد سوگند - ۱ک راه عمومی بیجار - تکاب
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۷۵ - شیعه و سنی - کردی ترکی .
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله داری .
خط تلفن تکاب از کنار آن میگذارد - صنایع دستی زنان قالیچه و جاجیم بافی - راه مالرو .

علی آباد - ده از دهستان ولدبیگی بخش ثلاث شهرستان کرمانشاهان .
۲۹ک خاور نهر آب - ۱۰ ك روانسر
دامنه - سردسیر - سکنه ۷۵ - سنی - کردی .
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات توتون حبوبات - شغل زراعت گله داری - راه مالرو .
تابستان از طریق سنجابی اتومبیل میتوان برد - ساکنین از طایفه ولدبیگی هستند .
درحدود ۵۰ خانوار از گله داران ولدبیگی تابستان اطراف این ده ساکن زمستان گرمسیر سرقلعه میروند .

علی آباد - ده از دهستان بیلوار بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان
۱/۵ ك جنوب مرزبانی - کنار رودخانه مرزبانی .
دشت - دامنه - سردسیر - سکنه ۷۰ - شیعه - کردی فارسی .
آب از چم داشتی چشمه - غلات حبوبات توتون تریاك صیفی - شغل زراعت - گلیم و جاجیم بافی - راه مالرو - تابستان میتوان اتومبیل برد - این ده به علیه معروف است .

علی آباد - ده از دهستان بیلوار بخش کامیاران شهرستان سنندج .
۳ ك جنوب کامیاران - ۲ ك خاور شوسه کرمانشاه و سنندج .
جلگه - سردسیر - سکنه ۷۰ - سنی - کردی .
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت و گله داری - راه اتومبیل رو .

علی آباد - ده از بخش هرسین شهرستان کرمانشاهان .
۱۵ ك شمال باختر هرسین - ۶ ك جنوب شوسه کرمانشاه طهران .
دشت - سردسیر - سکنه ۶۵ - شیعه - کردی فارسی .
آب از چشمه و قنات - محصول غلات حبوبات تریاك - شغل زراعت راه مالرو - تابستان از طریق فراش اتومبیل میتوان برد .

علی آباد - ده کوچکی است از دهستان چمچال بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان .
۲۷ ك باختر صحنه - ۳ ك شوسه کرمانشاه به سنقر - سکنه ۴ نفر .

علی آباد - مزرعه ایست از دهستان حومه بخش کرند شهرستان شاه آباد .
۵ ك جنوب خاوری کرند واقع شده تابستان در حدود ۱۸۰ نفر از گله داران بخش در این محل سکونت می نمایند .

علی آباد آق تپه - ali-âbâd-âq-tappe - ده کوچك از دهستان چهاربلوك بخش سیمینه رود شهرستان همدان .
۳۸ ك جنوب خاوری همدان - نزدیك آق تپه - سکنه ۵۰ نفر .

علی آباد بزرگ - ali-âbâd-bozorg - ده از بخش ارکواز شهرستان ایلام .
۳۸ ك جنوب خاور قلعه دره - کنار راه مالرو امام زاده نصرالدین .
کوهستانی - معتدل - سکنه ۲۰۵ - شیعه - کردی - لری .

آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت و گله داری- راه مالرو- ساکنین ازطایفه شوهان بوده چادرنشین هستند وزمستان به گرسیر میروند .

علی آباد پشت شهر-ali-âbâd-poct-cahr-ده ازدهستان چهار بلوك بخش سیمینه رود شهرستان همدان .
٤ك شمال همدان -٢ك باختر شوسه همدان بتهران ،
جلگه - سردسیر - سکنه ٢٥٠ - شیعه - فارسی - ترکی .
آب از قنات - محصول غلات صیفی لبنیات حبوبات - شغل زراعت و گله داری - صنایع دستی زنان جاجیم بافی - راه در تابستان اتومبیل رو .

علی آباد جورقان-ali-âbâd-jowraqân-ده ازدهستان چهار بلوك بخش سیمینه رود شهرستان همدان .
١٥ك شمال خاورهمدان -٦ك خاورشوسه همدان به تهران .
دامنه - سردسیر- سکنه ١٩١ - شیعه - ترکی و فارسی .
آب قنات و چشمه - محصول غلات لبنیات -شغل زراعت وگله داری صنایع دستی زنان جاجیم بافی -راه اتومبیل رو - به راه شوسه راه فرعی دارد - باین ده آق حصار نیز میگویند .

علی آباد دمق-ali-âbâd-damaq - ده ازدهستان ترك شهرستان ملایر .
٣٦ك شمال باختری شهر ملایر - ١٥ك باختر راه شوسه ملایر به همدان .
کوهستانی - سردسیرمالاریائی -سکنه ٣٩٢٣-شیعه- ترکی و فارسی .
آب ازچشمه - محصول غلات میوه انگور - شغل زراعت-صنایع دستی زنان قالی جاجیم بافی - راه مالرو - یکدبستان چهارکلاسه نیزدر این ده وجود دارد .
تابستان ایل یار مطاقلو برای تعلیف احشام باین ده می آیند .

علی آباد رحمت آباد-ali-âbâd-rahmat-âbâd-ده از دهستان کنگاور بخش کنگاور شهرستان کرمانشاهان .
١٨ك شمال کنگاور -کنار شوسه همدان جنب خسرو آباد .
دامنه - سردسیر - سکنه ٥٠ - شیعه -فارسی کردی .
آب ازفاضل آب رودخانه سیاه گر - محصول غلات دیمی- قهوه خانه ای کنار شوسه دارد .

علی آباد ساسل-ali-âbâd-sâsel — ده ازدهستان جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج .
٢٤ك جنوب پاوه -٩ك باختر قلعه جوانرود .
کوهستانی- سردسیر -سکنه ١٣٦ -سنی-کردی.
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات توتون - شغل زراعت گله داری -راه مالرو.

علی آباد عباسوند-ali-âbâd-abbâsvand- ده کوچکی است از بلوك عباسوند بخش سنجابی شهرستان کرمانشاهان .
١٢ك جنوب باختری کوزران- نزدیك به چشمه سفید - سکنه ٣٠ نفر .

علی آباد کرفتو-ali-âbâd-karaftu- ده از دهستان اوباتو بخش دیواندره شهرستان سنندج.
٥٣ ك شمال باختر دیواندره - ٤ك باختر کرفتو .
کوهستانی - سردسیر- سنی-کردی .
آب از رودخانه و چشمه - محصول غلات لبنیات پشم - شغل زراعت گله داری-راه مالرو .

علی آباد کوچك-ali-âbâd-kuçek- ده از بخش ارکواز شهرستان ایلام.
٣٨ك جنوب خاور قلعه دره - کنارراه مالرو امام زاده نصرالدین.
کوهستانی — معتدل - سکنه ١٧٠ - شیعه-کردی و لری.
آب از چشمه — محصول غلات لبنیات - شغل زراعت و گله داری چادرنشین هستند -گرمسیر میروند .

علی آباد کهنه-ali-âbâd-kohne-ده از دهستان جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج .
٤٨ك جنوب خاور پاوه — ٣ ك جنوب باختر قلعه جوانرود کنار رودخانه .
کوهستانی-سردسیر - سکنه ١٢٥ - سنی -کردی فارسی.
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات توتون - شغل زراعت گله داری راه مالرو .

علی آباد لوچ — ali-âbâd-luç-ده از دهستان ییلاق بخش قروه شهرستان سنندج .
٣٩ك شمال باختری قروه -٦ك باختری بای تمر.
جلگه - سردسیر- سکنه ١٥٠ - سنی -کردی .
آب از قنات چشمه - محصول غلات لبنیات و قلمستان - شغل زراعت و گله داری-صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی -راه مالرو .

علی آباد مران-ali-âbâd-marrân- ده ازدهستان اوباتو بخش دیواندره شهرستان سنندج .
٥٠ك شمال دیواندره - ٩ك خاور کرفتو.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ٢٩٧- سنی -کردی .
آب ازرودخانه وچشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات توتون -شغل زراعت گله داری-راه مالرو.

علی آباد ورکانه-ali-âbâd-varkâne - ده از دهستان چهار بلوك بخش سیمینه رود شهرستان همدان.
١٧ك جنوب خاوری همدان - ١ك ورکانه .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ٢٥٠ - شیعه-کردی-فارسی.
آب از چشمه و رودخانه ارزان فود - محصول غلات لبنیات صیفی قلمستان - شغل زراعت و گله داری - صنایع دستی زنان قالی بافی راه مالرو .

علی احسان - ali-ehsân - ده از دهستان کلیائی بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان.
۲۹ک باختر سنقر - ۱ک الیاسان .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۴۵ - شیعه - کردی فارسی.
آب از چشمه - محصول غلات حبوبات تریاک توتون - شغل زراعت قالیچه جاجیم پلاس بافی - از کل سفید اتومبیل میتوان برد .

علی اکبر - ali-akbar - ده از دهستان درو فرامان بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۲۷ک جنوب خاور کرمانشاه - ۴ک شمال فرامان .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۰۰ - شیعه - کردی فارسی.
آب از قنات - محصول غلات چغندر قند تریاک لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو ودر تابستان ازطریق باغ ملک و کرانی اتومبیل میتوان برد .

علی بارانی - ali-bârâni - ده از بخش گوران شهرستان شاه‌آباد .
۲۴ک شمال باختری گهواره - ۱/۵ بانهر .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۰۰ مسلمان - کردی فارسی.
آب از سراب گردکان - لار محصول غلات حبوبات سبزی صیفی لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو .
از تیره بهرامی قلخانی هستند .

علی باقر - ali-bâqer - به کلیانه مراجعه شود .

علیجوق - ali-juq - ده از دهستان ترک شهرستان ملایر .
۴۲ک شمال شهر ملایر - ۱۲ک خاور راه شوسه ملایر به همدان .
جلگه - معتدل مالاریائی - سکنه ۱۰۸ - شیعه - ترکی و فارسی .
آب از قنات - محصول غلات انگور صیفی لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو .

علی‌حسن - ali-hasan - ده از بخش سنجابی شهرستان کرمانشاه ۵ک جنوب باختری کوزران - ۱/۵ک جنوب راه فرعی کوزران به گوران .
دامنه - سردسیر - سکنه ۲۵۰ - مسلمان - کردی فارسی .
آب از قنات - محصول غلات حبوبات دیم لبنیات جزئی میوه جات و صیفی - شغل زراعت و گله داری - راه مالرو - تابستان اتومبیل میتوان برد - زمستان گله داران حدود دهستان ذهاب میروند .

علی‌بدل - ali-badal - ده از دهستان نجف‌آباد شهرستان بیجار ۹ک شمال باختری شهر بیجار - ۶ک شمال راه شوسه بیجار به سنندج
تپه‌ماهور - سردسیر - سکنه ۲۳۵ - شیعه - کردی .
آب از چشمه - محصول غلات و انگور لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری صنایع دستی زنان قالیچه گلیم جاجیم بافی - راه مالرو .

علیرضاوندی - ali-rezâvandi - ده از دهستان گیلان شهرستان شاه‌آباد .
۱۸ک شمال باختر گیلان - ۱ک جنوب شوسه گیلان به قصرشیرین .
دشت - گرمسیر مالاریائی - سکنه ۱۵۰ شیعه - کردی و فارسی .
آب از رودخانه گیلان - محصول غلات برنج توتون تریاک حبوبات پنبه صیفی لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری - از طایفه کلهر هستند .
در دو محل واقع شده به بالا و پائین مشهورند .

علی‌سرخ - ali-sorx - ده از دهستان سیاه منصور شهرستان بیجار .
۴۰ک باختر حسن‌آباد سوگند - ۶ک شمال خاوری میدان .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۳۰ - شیعه - ترکی .
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری - صنایع دستی زنان قالیچه و جاجیم بافی - راه مالرو .

علی‌سرد - ali-sard - ده از دهستان خدابنده‌لو بخش قروه شهرستان سنندج .
۱۳ک شمال خاوری گل‌تپه - ۱۲ک خاور شوسه همدان بیجار .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۴۰۰ - شیعه - ترکی .
آب از چشمه - محصول غلات حبوبات انگور صیفی لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری - راه مالرو - تابستان از سراب اتومبیل میتوان برد .
فاضل آب سراب را در زمستان و بهار در غار بالای آبادی بوسیله سدی جمع آوری نموده تابستان بمصرف آبیاری اراضی طراقیامیرسانند. نام اصلی آن علی‌سد میباشد .

علی‌سیاه‌خراب - ali-siyâh-xarâb - ده از دهستان دینور بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان .
۲۴ک شمال باختری صحنه - ۴ک باختر شوسه کرمانشاه به سنقر .
دشت - سردسیر - سکنه ۴۵ - شیعه - کردی و فارسی .
آب از رودخانه جامیشان - محصول غلات حبوبات تریاک .

علی‌شاه - ali-câh - ده از دهستان سیاه‌منصور شهرستان بیجار .
۳۰ک جنوب حسن‌آباد سوگند - ۴ک مدک .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۲۰ - شیعه - کردی ترکی .
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری - صنایع دستی زنان قالیچه و جاجیم بافی - راه مالرو .

علیشیروان - ali-cirvân - نام یکی از دهستانهای چهارگانه بخش بدره شهرستان ایلام . حدود آن بشرح زیراست :
از طرف شمال بدهستان بیجنوند از بخش شیروان چرداول از باختر دهستان میش‌خاص واز خاور به بخش طرحان از شهرستان خرم‌آباد. واز جنوب به بخش ارکو ازموقعیت کوهستانی هوای آن معتدل وسالم است .
آب مشروبی دهستان از رودخانه گنجه وچشمه‌سار ها تامین میشود . این دهستان از ۱۲ آبادی بزرگ و کوچک تشکیل شده جمعیت آن

در حدود ۲۱۰۰ نفر - مذهب مسلمان شیعه زبان مادری کردی و عموماً چادرنشین هستند .
محصولات عمده دهستان غلات حبوبات تریاك و شغل مردان زراعت دیم وگله‌داری .
رودخانه‌گرو از سمت شمال باختری از وسط اراضی این دهستان عبور مینماید وآب آن تلخ وشور میباشد .
راه مورد استفاده دهستان مالرو وصعب‌العبور است .

علیکه - aleyke - ده از بخش گوران شهرستان شاه‌آباد .
۱۲ک شمال گهواره - کنار رودخانه زمکان .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۸۰ - مسلمان - کردی وفارسی .
آب از چشمه نالیار - محصول غلات حبوبات صیفی لبنیات - شغل زراعت وگله‌داری - راه مالرو - از تیره تفنگچی هستند .

علی گرده - ali - gerde - ده از دهستان بشیوه بخش سرپل ذهاب شهرستان قصرشیرین .
۴ک خاور سرپل ذهاب - ۱ک شمال شوسه قصرشیرین کرمانشاه .
دشت - گرمسیر مالاریائی - سکنه ۱۳۰ - شیعه - کردی وفارسی .
آب از رودخانه وچشمه پاطاق - محصول غلات برنج توتون لبنیات صیفی شغل زراعت وگله‌داری .

علی گرزان - ali-gorzân - ده ازدهستان چمچمال بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان .
۶ک جنوب باختر صحنه - ۳ک جنوب شوسه کرمانشاه بهمدان .
دشت - سرد معتدل - سکنه ۴۶۲ - شیعه - کردی وفارسی .
آب ازگاماسیاب - محصول غلات تریاك حبوبات توتون - شغل زراعت تابستان میتوان اتومبیل برد .
در دو محل بفاصله دوکیلومتر واقع به علیا وسفلی مشهور - سکنه علیا ۲۷۸ نفر است .

علی محمدآباد - ali-mohammad-âbâd - ده کوچکی است از دهستان گاورود بخش حومه شهرستان سنندج .
۳ک جنوب سنندج - ۲ک شوسه سنندج کرمانشاه - سکنه ۲۰ نفر .

علیمرادخانی - ali-morâd-xâni - ده از دهستان چرداول بخش شیروان چرداول شهرستان ایلام .
۱۵ک جنوب خاور چرداول - کنار راه مالرو شیروان .
کوهستانی - گرمسیر - سکنه ۱۵۰ - شیعه - کردی .
آب از رودخانه چرداول - محصول غلات تریاك لبنیات - شغل زراعت وگله‌داری .
دردومحل نزدیك بهم واقع به علیاوسفلی مشهور - سکنه سفلی ۱۰۰ نفر است .

علی مرده - ali-morde - ده ازدهستان تیلکوه بخش دیواندره شهرستان سنندج .
۲۵ک شمال باختر دیواندره - ۹ک شمال شوسه دیواندره به سقز کنار راه کرفتو .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۳۰ - سنی - کردی .
آب از چشمه - محصول غلات عسل پشم نخود - شغل زراعت وگله‌داری - راه تا جاده مالرو .

علی وردی - ali-verdi - بکریم آباد مراجعه شود .

عمارات - emârât - ده ازدهستان چمچمال بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان .
۱۴ک جنوب باختر صحنه - ۱۰ک جنوب شوسه کرمانشاه به همدان .
دشت - سرد معتدل - سکنه ۲۹۵ - شیعه - کردی وفارسی .
آب از دوه سرخانی - محصول غلات تریاك حبوبات توتون - شغل زراعت - تابستان اتومبیل میتوان برد .

عمارت - emârat - ده از دهستان شیروان بخش شیروان چرداول شهرستان ایلام .
۳۵ک جنوب خاور چرداول - ۶ک جنوب راه اتومبیل رو شیروان .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۱۰ - شیعه - کردی .
آب از رودخانه شیروان - محصول غلات برنج پنبه لبنیات - شغل زراعت وگله‌داری .

عمان - ommân - ده از دهستان درجزین بخش رزن شهرستان همدان .
۸ک جنوب خاوری رزن - ۱ک جنوب راه فرعی رزن نوبران .
جلگه - سردسیر مالاریائی - سکنه ۸۶۰ - شیعه - ترکی .
آب از قنات - محصول غلات حبوبات انگور - شغل زراعت - راه مالرو .

عمرآباد - omar-âbâd - ده از دهستان پیشخور بخش رزن شهرستان همدان .
۵۴ک جنوب خاوری قصبه رزن - ۱ک جنوب راه عمومی قامنین به نوبران .
جلگه - معتدل مالاریائی - سکنه ۱۰۰ - شیعه - ترکی .
آب از قنات - محصول غلات - شغل زراعت - راه مالرو .

عمرآباد - ده از بخش سنجابی شهرستان کرمانشاهان .
۲۳ک شمال خاور کوزران - ۲ک رودخانه قره‌سو .
دشت - سردسیر - سکنه ۱۵۰ - سنی - کردی وفارسی .
آب از سراب - محصول غلات حبوبات لبنیات چغندر قند صیفی قلمستان شغل زراعت وگله‌داری - راه مالرو - تابستان اتومبیل میتوان برد زمستان گله‌داران گرمسیر حدود قصرشیرین میروند .

عمرمل - omar-mel - ده از دهستان خالصه بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۶ک شمال باختر کرمانشاه - کنار راه فرعی سراب خشکه .
دامنه - سردسیر - سکنه ۵۹۱ - شیعه - کردی وفارسی .

آب از قنات ـ محصول غلات حبوبات دیمی لبنیات ـ در فصل خشکی اتومبیل میتوان برد .

عمره‌شال - omare-câl - ده کوچکی است از دهستان شوی بخش بانه شهرستان سقز

۷ک شمال بانه ـ ۲ک جنوب شوی ـ سکنه ۴۰ نفر .

عمله - amale - ده از دهستان میاندربند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .

۳۰ک شمال کرمانشاه ـ ۱ک باختر شوسه کردستان .

دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۳۶۰ ـ شیعه ـ کردی وفارسی .

آب از چم لوچ ـ محصول غلات حبوبات چغندرقند تریاک توتون لبنیات شغل زراعت .

در دومحل بفاصله ۱ کیلومتر واقع به چهاردانگه ودودانگه مشهوراست

عمه - amme - ده ازدهستان درودفرامان بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .

۸ک جنوب خاورکرمانشاه ـ ۲ک جنوب رودخانه قره‌سو.

دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۲۵۱۰ ـ شیعه ـ کردی‌فارسی.

آب از زه‌آب رودخانه باقله وقنات ـ محصول غلات حبوبات لبنیات شغل‌زراعت گله‌داری ـ راه‌مالرو .

عنبربزان - anbar-bozân - ده ازدهستان ژاوه رود بخش حومه شهرستان سنندج .

۱۲ک جنوب باخترسنندج ـ ۷ک باخترحسن آباد.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۶۰۰ ـ سنی ـ کردی.

آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت و گله داری راه مالرو.

عنبرقنبر - anbar-qanbar - ده از دهستان پائین شهرستان نهاوند .

۱۳ک شمال باختر نهاوند ـ ۳ک جنوب رودخانه گاماسیاب.

دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۵۲۰ ـ شیعه ـ لری وفارسی.

آب ازرودخانه گیان ـ محصول غلات تریاک توتون حبوبات لبنیات شغل‌زراعت گله‌داری ـ راه‌مالرو .

عودآغاج - ud-âqâj - ده کوچکیست ازدهستان وفس عاشقلو بخش رزن شهرستان همدان.

۱۰ ک جنوب خاوررزن ـ ۱۴ک شمال خاورکمیجان اراک ـ سکنه ۳۰ نفر.

عیسی آباد - isi-âbâd - ده از دهستان کلاترزان بخش رزاب شهرستان سنندج.

۲۹ک باخترسنندج ـ ۸ک جنوب شوسه سنندج مریوان.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۴۰۰ ـ سنی ـ کردی.

آب ازچشمه و رودخانه محلی ـ محصول غلات توتون صیفی مختصر حبوبات لبنیات ـ شغل‌زراعت وگله‌داری ـ راه‌مالرو ـ مسجددارد.

عیسی‌در - isi-dar - ده ازدهستان حسین آباد بخش حومه شهرستان سنندج.

۳۰ک شمال سنندج ـ ۳ک خاورشوسه سنندج بسقز.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۸۰ ـ سنی ـ کردی.

آب ازرودخانه وچشمه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری ـ صنایع دستی گلیم بافی ـ راه‌مالرو.

عین‌آباد - eyn-âbâd - ده از دهستان درجزین بخش رزن شهرستان همدان .

۲۰ک شمال خاوررزن ـ ۴ک شمال شوند.

کوهستانی ـ سردسیرمالاریائی ـ سکنه ۹۷۰ ـ شیعه ـ ترکی.

آب ازچشمه وقنات ـ محصول غلات انگورحبوبات لبنیات ـ شغل‌زراعت گله‌داری ـ راه اتومبیل‌رو.

عین‌آباد - ده ازدهستان حاجیلو بخش کبودراهنگ شهرستان همدان

۱۸ک جنوب خاورکبودراهنگ ـ ۴ک جنوب شوسه همدان طهران .

جلگه ـ سردسیرمالاریائی ـ سکنه ۷۰ ـ شیعه ـ ترکی .

آب از چشمه ـ محصول غلات انگور لبنیات صیفی حبوبات ـ شغل زراعت گله‌داری ـ صنایع دستی قالی‌بافی ـ راه‌مالرو ـ تابستان اتومبیل میتوان برد .

عین‌القاص - eynolqâs - ده از دهستان چمچمال بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان .

۵ک جنوب صحنه ـ ۴ک جنوب شوسه کرمانشاه بهمدان.

دشت ـ سردمعتدل ـ سکنه ۸۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.

آب ازرودخانه گاماسیاب ـ محصول غلات توتون حبوبات تریاک ـ شغل زراعت ـ ازصحنه اتومبیل میتوان برد.

غ

غریب‌مهربان-qarib-mehrabân - ده از دهستان چرداول بخش‌شیروان چرداول شهرستان ایلام .

۱۸ک جنوب خاورچرداول - کنارراه مالرو شیروان .

کوهستانی - گرمسیر - سکنه ۵۵ - شیعه - کردی .

آب ازرودخانه چرداول - محصول غلات لبنیات تریاک - شغل‌زراعت گله‌داری .

غضبان - qazbân - بخسروآباد مهران مراجعه شود .

غلام‌آباد-qolâm-âbâd- ده‌از بخش‌دره شهر شهرستان‌ایلام .

۹ک شمال خاور دره شهر- ۳ک شمال راه مالرو دره شهر بماژین

جلگه- گرمسیرمالاریائی- سکنه ۲۵۸ - شیعه- لکی.

آب‌ازرودخانه سیکان- محصول‌غلات تریاک‌حبوبات‌لبنیات- شغل‌زراعت وگله‌داری- راه مالرو- چادرنشین هستند .

غلام آباد - ده ازدهستان‌گاورود بخش‌کامیاران شهرستان‌سنندج

۶۴ک شمال‌خاورکامیاران- ۱۵ک شمال خاوری امیرآباد.

کوهستانی- سردسیر- سکنه ۱۳۹ - سنی- کردی.

آب ازچشمه- محصول‌غلات لبنیات — شغل‌زراعت‌گله‌داری . راه مالرو.

غلام دوشن - qolâm-ducan - ده ازدهستان خدابنده‌لو بخش‌قروه شهرستان سنندج.

۴۲ک شمال‌خاورگل‌تپه- ۴ک شمال‌خاورطراقیه .

تپه ماهور- سردسیر- سکنه ۱۵۰ - شیعه- ترکی.

آب ازچشمه‌ها- محصول غلات لبنیات انگور حبوبات . شغل‌زراعت وگله‌داری - راه مالرو .

از طراقیه اتومبیل‌میتوان برد .

غلام‌علی — qolâm-ali — ده ازدهستان سردرود بخش‌رزن شهرستان همدان .

۱۲ک باختر قصبه رزن- ۱ک‌راه اتومبیل‌رورزن بدمق . سکنه ۲۵ نفر.

غیاث‌آباد -qiyâs-âbâd- ده‌ازدهستان قراتوره بخش‌دیواندره شهرستان سنندج.

۲۰ک خاورديواندره- کنار رودخانه قزل‌اوزان.

کوهستانی- سردسیر- سکنه ۱۶۰ - سنی- کردی.

آب‌ازچشمه- محصول‌غلات حبوبات لبنیات - شغل‌زراعت گله‌داری . راه مالرو.

غیاث آباد — ده ازدهستان حومه شهرستان ملایر.

۱۵ک شمال باختری‌شهرملایر- ۶ک شمال راه شوسه ملایربهمدان

جلگه- معتدل‌مالاریائی- سکنه ۵۶ - شیعه- ترکی‌وفارسی .

آب‌ازقنات- محصول‌غلات- شغل‌زراعت- صنایع دستی‌زنان قالی‌بافی - راه مالرو .

غیب‌الله - qeybollâh - ده از دهستان کلیائی بخش سنقر کلیائی‌شهرستان کرمانشاهان .

۹ک‌جنوب‌باختری سنقر- ۳ک باخترشوسه سنقرکرمانشاه .

دامنه- سردسیر- سکنه ۱۴۵ - شیعه- کردی‌فارسی.

آب ازچشمه ورودخانه سراب- محصول غلات حبوبات تریاک توتون شغل‌زراعت- قالیچه جاجیم‌پلاس‌بافی- تابستان اتومبیل میتوان برد .

غیب‌قلی-qeyb-qoli - ده ازدهستان‌خرم‌رودشهرستان تویسرکان

۲۶ک باخترتویسرکان- ۸ک شمال شوسه تویسرکان بکرمانشاه.

کوهستانی- سردسیر- سکنه ۳۰۰ - شیعه- کردی‌وفارسی.

آب ازدره‌محلی- محصول‌غلات دیم کثیرا لبنیات- شغل‌زراعت گله‌داری راه مالرو وصعب‌العبور .

دردومحل بفاصله‌دو کیلومترواقع بغیب قلی‌بالا و پائین‌مشهور- سکنه پائین ۲۱۰ نفراست باین ده‌کنجوران بالا ووسط نیز میگویند.

غیبی‌سور-qeybi-sur- ده ازدهستان حسین‌آبادبخش‌دیواندره شهرستان سنندج.

۱۲ک جنوب دیواندره - ۱ک خاورديواندره بسنندج.

کوهستانی- سردسیر- سکنه ۲۶۰ - سنی- کردی .

آب ازرودخانه‌قزل‌اوزان وچشمه - محصول‌غلات حبوبات لبنیات‌توتون شغل‌زراعت‌گله‌داری - راه مالرو.

تابستان اتومبیل میتوان برد .

غینرجه-qaynarje- ده‌ازدهستان‌سردرودبخش‌رزن‌شهرستان‌همدان

۳۷ک شمال باختری قصبه رزن- ۱۸ک باختردمق .

کوهستانی- سردسیر- سکنه ۲۲۸ - شیعه- ترکی .

آب‌ازقنات - محصول‌غلات مختصرمیوجات لبنیات- شغل‌زراعت گله‌داری راه مالرو- تابستان ازدمق اتومبیل‌میتوان برد .

ف

فارسجین -fârsejin- دەازدهستاندرجزین بخشرزنشهرستان همدان .
۲ك رزن ـ کنار راەفرعی رزن به نوبران .
جلگه ـ سردسیرمالاریائی ـ سکنه ۱۷۶۰ ـ شیعه ـ ترکی .
آب از قنات ـ محصول غلات انگور حبوبات صیفی ـ شغل زراعت ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه درتابستان اتومبیل رو .
دبستان ـ ۵ باب دکان دارد .

فارسبان -fârsbân- دەازدهستان سلگی شهرستان نهاوند .
۲۴ك شمال باختری شهرنهاوند ـ ۶ك جنوب شهرك .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۷۰۰ ـ شیعه ـ لری فارسی .
آب ازرودخانه امیرآباد ـ محصول غلات تریاك توتون حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت وگلەداری ـ راەمالرو ـ پارسبانهم میگویند .

فارسینج -fârsinaj- نام یکی از دهستانهای چهارگانه بخش اسدآباد شهرستان همدان .
این دهستان درجنوب باختری بخش واقع شده محدوداست از طرف شمال و باختر به بخش سنقرکلیائی ازطرف جنوب بدهستان خدابندلو ازبخش صحنه ـ ازطرف خاور بدهستان جلگه افشار .
جلگه کوچك دهستان فـارسینج محصور بکوههای عظیم مخصوصاً کوههای جنوب و باختری آن بسیار مرتفع و مراتع خوبی بـرای نگاهداری احشام است .
شکارهای بسیار اعم ازطیور وغیره دراین‌دهستان دیده میشود در کوههای جنوبی دهستان‌غار های متعددی وجود دارد ـ بلند ترین قله کوهستان جنوبی قلەنخودچال بارتفاع ۳۲۶۷ مترو قله کوه دالاخانی درمغرب ۳۳۳۸ متراست .
رودخانه کنگیرشاه ازاین دهستان سرچشمه میگیرد .
مرکز دهستان آبادی فارسینج میباشد وتابستان ازسنقر بااین‌آبادی اتومبیل می‌آید .
از ۱۹ آبادی بزرگ وکوچك‌تشکیل شده جمعیت آن درحدود ۶ هزار نفر است .
زبان مادری سکنه کردی مذهب مسلمان شیعه اثنی‌عشری است .
قراء مهم دهستان بشرح زیراست ـ فارسینج ـ چقابالاها ـ چمچم ـ سلطان طاهر و قشلاق .

فارسینج ـ ده مرکز دهستان فارسینج بخش اسد آباد شهرستان همدان .
۵۰ك جنوب باختری قصبه اسدآباد ـ ۱۵ك جنوب‌خاور سنقر .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۴۲۶ ـ شیعه ـ کردی‌فارسی .
آب‌ازچشمه و رودخانه ـ محصول غلات توتون تریاك لبنیات انگور صیفی قلمستان ـ شغل‌زراعت وگلەداری مکاری ـ صنایع دستی زنان قالی‌بافی ـ راەمالرو .
تابستان ازسنقر اتومبیل میتوان برد ـ دبستان و ۱۰ باب دکان‌دارد

فاضل‌آباد -fâzel-âbâd- ده ازبخش دره شهر شهرستان ایلام .
۲۱ك‌شمال باختری دره شهر ـ ۱ك جنوبی‌راه مالروهندمین به‌ایلام
کوهستانی ـ گرمسیر ـ سکنه ۲۰۴ ـ شیعه ـ لکی .
آب از رودخانه صیمره ـ محصول غلات لبنیات تریاك ـ شغل زراعت وگلەداری .

فاماست -fâmâst- دەازدهستان بالا شهرستان نهاوند .
۲۲ك‌جنوب شهرنهاوند ـ ۸ك جنوب راەشوسه نهاوند بملایروبروجرد دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۴۹۰ ـ شیعه ـ لری وفارسی .
آب‌ازقنات وچشمه ـ محصول غلات لبنیات توتون تریاك چغندر ـ شغل زراعت وگلەداری ـ صنایع دستی زنان قالی‌بافی ـ راەمالرو .

فامنین -fâmanin- قصبه ازدهستاندرجزین بخش رزن‌شهرستان همدان .
۳۱ك جنوب قصبه‌رزن ـ ۱۰ك خاور شوسه رزن به‌همدان .
جلگه ـ سردسیرمالاریائی ـ سکنه ۴۱۷۰ ـ شیعه ـ ترکی .
آب‌ازقنات ـ محصول غلات‌حبوبات صیفی‌لبنیات ـ شغل‌زراعت‌گلەداری ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ دبستان ـ ۵۰ باب دکان مختلف راەفرعی به شوسەدارد .

فتاح -fattâh- ده از دهستان گیلان بخش گیلان شهرستان شاه‌آباد .
۹ك جنوب خاوری‌گیلان ـ ۱/۵ شوسه‌گیلان به‌ایلام وشاه‌آباد .
کوهستانی ـ گرمسیرمالاریائی ـ سکنه ۶۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی .
آب ازرودخانه چله ـ محصول‌غلات حبوبات پنبه صیفی توتون تریاك لبنیات ـ شغل‌زراعت‌گلەداری ـ ازطایفه‌کلهر هستند .

فتاح آباد -fattâh-âbâd- ده‌ازدهستان تیلکوه بخش‌دیواندره شهرستان سنندج .
۳۰ک شمال باختردیواندره - ۲ک جنوب شوسه دیواندره سقز .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۸۰ - سنی - کردی .
آب‌ازچشمه -محصول غلات -شغل زراعت‌گله‌داری -راه‌مالرو .

فتح آباد -fath-âbâd- ده‌ازدهستان پیرتاج‌شهرستان بیجار .
۹۶ک خاور بیجار - ۳ک‌حسن تمور .
تپه ماهور - سردسیر - سکنه ۵۴۰ - شیعه - کردی‌ترکی .
آب‌ازچشمه -محصول‌غلات لبنیات‌انگور -شغل‌زراعت‌گله‌داری-قالیچه بافی -راه‌مالرو .

فتح آباد- ده‌کوچکی است‌ازدهستان قلقل‌رودشهرستان‌تویسرکان .
۱۴ک جنوب باختری تویسرکان - ۵ک خاور فرسفنج -سکنه ۵۰ نفر

فخر آباد -faxr-âbâd- ده‌ازدهستان ئلک بخش‌قروه‌شهرستان سنندج .
۳۰ک شمال باختر قروه -۶ک شمال بالغوز آباد .
دشت - سردسیر -سکنه ۱۴۱۹ - سنی-کردی.
آب ازچشمه -محصول غلات دیم لبنیات - شغل زراعت وگله‌داری - راه‌مالرو .

فخری آباد -faxri-âbâd - ده از بخش سنجابی شهرستان کرمانشاه .
۹ک خاور کوزران - ۳ک باختر رودخانه مرك .
دشت - سردسیر - سکنه ۱۲۰ - سنی -کردی‌فارسی .
آب‌ازسراب‌میرعزیزی -محصول غلات حبوبات لبنیات توتون چغندر قند صیفی برنج -شغل‌زراعت‌گله‌داری-راه‌مالرو - تابستان اتومبیل می‌توان برد .

فراش -farrâc- ده از دهستان‌چمچمال بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان .
۲۷ک جنوب باختری صحنه-۴ک جنوب بیستون نزدیك راه هرسین-کنار رودخانه‌گاماسیاب .
دشت -سردسیرمعتدل -سکنه ۱۹۲ -شیعه -کردی فارسی .
آب ازرودخانه‌گاماسیاب -محصول غلات حبوبات توتون تریاك پل مشهور چیر روی رودخانه گاماسیاب نزدیك این آبادی است و بقراء جنوبی رودگاماسیاب ازاین ده اتومبیل رفت‌آمد می‌نماید .

فرامان -farâmân- ده از دهستان‌دروفرامان بخش مرکزی شهرستان‌کرمانشاهان .
۵۲ک جنوب خاوری‌کرمانشاه -کنار رودخانه قرمسو .
دشت‌کنار رودخانه -سردمعتدل -سکنه ۲۰۰ -شیعه-کردی فارسی .
آب‌ازدره علی‌اکبر - محصول غلات چغندرقند نخود صیفی تریاك - شغل زراعت‌گله‌داری -راه‌مالرو - تابستان ازطریق‌کرنانه وعلی‌اکبر اتومبیل میتوان برد .

فرجه - faraje - ده‌ازدهستان‌ییلاق بخش‌حومه‌شهرستان‌سنندج.
۳ک خاورسنندج -کنارشوسه‌سنندج‌همدان.
کوهستانی- سردسیر - سکنه ۲۰ - سنی - کردی فارسی .
آب ازچشمه - محصول غلات - شغل زراعت - راه‌اتومبیل‌رو

فرخ آباد -farrox-âbâd- ده‌ازبخش مهران شهرستان ایلام
۳ک شمال مهران-کناررودخانه‌کنجان چم ومرزایران وعراق .
دشت -گرمسیر-سکنه ۴۰۰ - شیعه -کردی .
آب‌ازرودخانه‌کنجان چم - محصول غلات مختصرلبنیات- شغل‌زراعت وگله داری- راه اتومبیل‌رو .
ساکنین ازطایفه زرگوش‌هستند-پاسگاه‌مرزبانی‌وگاردمسلح‌گمرکی دارد .

فرخ آباد - ده‌ازبخش دهلران شهرستان‌ایلام.
۱۵ک جنوب دهلران -کناررودخانه میمه .
جلگه-گرمسیر-سکنه ۸۰ -شیعه - عربی‌کردی .
آب ازرودخانه کم آب وشور- محصول غلات لبنیات - شغل زراعت وگله‌داری - راه مالرو.

فرخ‌خانی -farrox-xâni- ده‌ازدهستان شیان بخش مرکزی شهرستان شاه آباد .
دشت - سردسیر- سکنه ۱۳۴ - شیعه - کردی‌فارسی.
آب ازقنات وچاه - غلات چغندرقند صیفی لبنیات - شغل زراعت و گله داری .
راه فرعی به‌حسن‌آباد زبیری دارد- اکثر به‌گرمسیر قصرشیرین‌میروند

فرخینوند -farxinavand- ده‌ازدهستان بیجنوندبخش‌شیروان چرداول شهرستان ایلام .
۲۸ک خاور جرداول - کنار راه بیجنوندبچرداول
کوهستانی-گرمسیر- سکنه ۲۷۰ - شیعه -کردی.
آب‌از چشمه -محصول غلات لبنیات‌تریاك - شغل‌زراعت‌وگله داری.

فردغان - fardaqân - ده‌ازدهستان ونس عاشقلوبخش‌رزن شهرستان همدان.
۴۹ک جنوب خاوری قصبه رزن -۶ک جنوب رودخانه قره چای.
کوهستانی- معتدل مالاریائی - سکنه ۲۳۵ - شیعه - ترکی فارسی.
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات صیفی - شغل زراعت وگله‌داری صنایع دستی زنان قالی‌بافی - راه مالرو.

فرسفج - faresfaj - ده از دهستان قلقل رود شهرستان تویسرکان .
۱۸ک جنوب باختری شهرتویسرکان - ۴ ک جنوب شوسه تویسرکان بکرمانشاه-کناررودخانه تویسرکان.
جلگه - سردسیر- سکنه ۱۵۱۶ - شیعه - فارسی.
آب ازرودخانه قلقلرود - محصول غلات تریاك پنبه حبوبات انواع میوجات - شغل زراعت وگله داری - صنایع دستی زنان قالیچه‌بافی راه اتومبیل رو .

یك پل آجری درجنگ بین‌الملل اول روی قلقل‌رود بنا شده که راه‌شوسه جمیل‌آباد ازروی آن میگذرد ـ دارای دبستان ـ ۲ مسجد ـ زیارتگاه کاروانسرای شاه عباسی و ۱۰ باب دکان میباشد.

فروز -farvaz- ده‌ازدهستان حومه شهرستان ملایر.

۱۱ ك جنوب خاوری شهرملایر ـ کنارجنوبی راه اتومبیل‌رو مانیزان بملایر.

جلگه ـ معتدل مالاریائی ـ سکنه ۴۳۵ ـ شیعه ـ فارسی.

آب از قنات ورودخانه ـ محصول غلات انگور تریاك ـ شغل زراعت صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه اتومبیل رو.

فرهادآباد -farhâd-âbâd- ده از بخش دره شهر شهرستان ایلام.

۱۰ ك باختردره شهر ـ ۶ ك شمال راه مالروایلام.

کوهستانی ـ گرمسیر مالاریائی ـ سکنه ۱۸۲ ـ شیعه ـ کردی.

آب ازرودخانه سیکان ـ محصول غلات لبنیات تریاك برنج حبوبات شغل زراعت وگله داری.

فرهادآباد ـ ده از بخش صالح آباد شهرستان ایلام.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۵۳ ـ شیعه ـ کردی.

آب از چشمه ها ـ محصول غلات ذرت لبنیات ـ شغل زراعت وگله داری ـ راه مالرو ـ ساکنین ازطایفه ملکشاهی هستند ـ زمستان مرتع گچ میرزا میروند ـ چادرنشین.

فرهادآباد ـ ده‌ازدهستان سارال بخش دیواندره شهرستان سنندج.

۴۵ ك جنوب باختری دیواندره ـ ۲۱ ك جنوب باخترگاوآهن‌تو

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۵۰ ـ سنی ـ کردی.

آب ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت وگله داری ـ راه مالرو.

فرهادآباد ـ ده‌ازدهستان لك بخش قروه شهرستان سنندج.

۳۷ ك شمال باختری قروه ـ کناررود خانه بایترو راه عمومی مالرو قروه به بیجار.

دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۵۰ ـ سنی ـ کردی.

آب ازچشمه ورودخانه بایترو ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله داری ـ راه‌مالرو ـ تابستان ممکن است اتومبیل برد.

صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم وگلیم بافی است.

فریادرس -faryâd-ras- ده‌ازدهستان جلالوند بخش‌مرکزی شهرستان کرمانشاه.

۶۳ ك جنوب کرمانشاه ـ ۸ ك چنار.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۶۰ ـ شیعه ـ لکی کردی فارسی.

آب ازرودخانه دره بادام ـ محصول غلات لبنیات تریاك ـ شغل‌زراعت گله داری ـ راه مالرو.

فریازان ـ faryâzân ـ ده‌ازدهستان کرزان رود شهرستان تویسرکان.

۱۱ ك باختر شهر تویسرکان ـ ۱ ك جنوب راه شوسه تویسرکان به کرمانشاه.

جلگه ـ سردسیر ـ سکنه ۱۰۸۱ ـ شیعه ـ کردی فارسی.

آب ازرودخانه‌کرزان رود ـ محصول غلات تریاك حبوبات قلمستان زیاد لبنیات انگور صیفی ـ شغل زراعت‌گله داری ـ دبستان ۸ باب دکان و مسجد دارد.

فرندآباد ـ farand-âbâd- بهاکبرآباد مراجعه شود.

فسیجان - fasi-jân- ده ازدهستان‌چهاربلوك‌بخش‌سیمینه رود شهرستان‌همدان.

۱۵ ك جنوب باختری قصبه بهار ـ ۶ ك جنوب شوسه همدان کرمانشاه

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳۰۵ ـ شیعه ـ فارسی‌وترکی.

آب ازچشمه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات ـ شغل‌زراعت وگله‌داری صنایع دستی‌زنان قالی‌بافی ـ راه مالرو.

فش -fac- ده ازدهستان کنگاور بخش کنگاورشهرستان کرمانشاهان ۹ ك شمال باختری کنگاور.

دشت ـ سردمعتدل ـ سکنه ۱۱۰۰ ـ شیعه ـ فارسی کردی.

آب ازسراب‌فش‌وچشمه‌ها ـ محصول‌غلات‌حبوبات میوه‌جات چغندر قند تریاك قلمستان.

شغل‌زراعت ـ صنایع‌دستی‌زنان بافتن‌قالیچه‌جاجیم‌جوال‌بمصرف شخصی دبستان دارد ـ راه‌مالرو ـ ازطریق‌خسروآباد‌کردکانه‌اتومبیل‌میتوان برد بقعه‌ای دارد.

فشخوران ـ facxorân ـ ده از دهستان کنگاورشهرستان کرمانشاهان.

۶/۵ ك شمال‌کنگاور.

دشت ـ سرد معتدل ـ سکنه ۴۰۰ ـ شیعه ـ فارسی کردی.

آب ازنهرسراب فش‌وچشمه ـ محصول غلات حبوبات چغندر قند تریاك پنبه قلمستان ـ شغل‌زراعت ـ صنایع دستی‌جاجیم جوال‌بافی ـ راه‌مالرو وازطریق‌دم بادام اتومبیل‌میتوان برد ـ دبستان دارد.

فطره زمین -fatre-zamin- ده ازدهستان کلاترزان بخش حومه شهرستان سنندج.

۳۳ ك باخترسنندج ـ بین سپهران وکلاته.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۰۰ ـ سنی ـ کردی.

آب ازچشمه ـ محصول‌غلات لبنیات توتون ـ راه مالرو.

فعله کری -fa,le-kori ـ یکی‌ازدهستانهای‌بخش‌سنقروکلیائی شهرستان‌کرمانشاهان.

این دهستان درقسمت خاوری بخش‌واقع حد طبیعی آن با دهستان کلیائی راه قدیم‌گردنه مله‌ماس‌بقروه میباشد.

قراء این دهستان دردامنه دودره گاورود وسنقرچای واقع هوای آن دهستان‌سردسیر ـ آب ازچشمه ها وزه‌آب رودخانه های محلی است ـ محصول‌عمده دهستان غلات حبوبات است ـ این‌دهستان از ۶۵ آبادی

جزرگ وکوچك تشکیل شده جمعیت آن درحدود ۱۶۷۵ نفراست - اطلاعات بیشتری درشرح بخش سنقر کلیائی درج شده است .

فقه یوسف - faqe-yusef — ده کوچکیست ازدهستان مرکزی بخش مریوان شهرستان سنندج.

۱۰ك شمال دژ شاهپور-سکنه ۵۰ نفر.

فقیره — faqire — ده از دهستان چهار بلوك بخش سیمینه رود شهرستان همدان .

٤ك جنوب همدان.

کوهستانی-سردسیر-سکنه ۱۱۷۲-شیعه-ترکی-فارسی.

آب از قنات وچشمه-محصول غلات انواع میوجات حبوبات لبنیات شغل زراعت وگله‌داری-صنایع دستی زنان قالی بافی-راه اتومبیل رو. یکی از نقاط خوش آب‌هوای نزدیك شهر محسوب در ایام تعطیل برای هواخوری باین ده میروند.

فقیه سلیمان-faqih-soleymân-ده ازدهستان گاورود بخش حومه شهرستان سنندج.

٤٤ك جنوب سنندج-کنارشوسه سنندج-کرمانشاه.

کوهستانی-سردسیر-سکنه ۱۷۰-سنی-کردی .

آب ازرودخانه گاورود-محصول غلات لبنیات توتون - شغل زراعت و گله‌داری- راه اتومبیل رو - پاسگاه ژاندارمری دارد .

فقیه کان-faqya-kân -ده کوچکی است ازدهستان ژاورود بخش رزاب شهرستان سنندج.

۳۵ك جنوب خاوررزاب-۱ك کولیچ.

کوهستانی-سردسیر-سکنه ۲۵ نفر

فولادی — fulâdi — ده ازدهستان پاطاق بخش سرپل ذهاب شهرستان قصرشیرین.

۱۳ك جنوب خاوری سرپل ذهاب-کنارشوسه قصرشیرین بکرمانشاه دامنه — معتدل-سکنه ۲۰۰-شیعه -کردی فارسی .

آب ازسراب مارآب-محصول غلات لبنیات توتون صیفی- شغل زراعت گله‌داری تیه‌ذغال و هیزم.

فولادی - ده ازدهستان جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج

٥٤ك جنوب پاوه-۹ك جنوب باختری قلعه جوانرود.

کوهستانی-سردسیر-سکنه ۱۰۰-سنی-کردی.

آب ازچشمه-محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله‌داری- راه مالرو.

فهرومند - fahrumand — ده ازدهستان پائین شهرستان نهاوند .

۸ك شمال باختری شهرنهاوند-کناررودخانه گاوماسیاب.

دشت-سردسیر-سکنه ۱۰٤۵-شیعه-لری وفارسی.

آب ازرودخانه گاوماسیاب-محصول غلات توتون تریاك حبوبات لبنیات شغل زراعت و گله‌داری-راه مالرو.

فیازمان - feyâzmân- ده ازدهستان بالاشهرستان نهاوند ۷ك جنوب شهرنهاوند-کناررودخانه گاماسیاب.

جلگه-سردسیر-سکنه ۵۰۰-شیعه-لری وفارسی.

آب ازرودخانه گاماسیاب-محصول غلات توتون حبوبات- شغل زراعت راه مالرو - در محل بیازمان معروف است.

فیروزآباد — firuz-âbâd - ده ازدهستان خزل شهرستان نهاوند .

۲۹ك شمال باختری شهرنهاوند - کنار شوسه نهاوند بکرمانشاه ه جلگه-سردسیر-سکنه ۳۱۰-شیعه-لری وفارسی.

آب ازرودخانه توپسرکان-محصول غلات تریاك توتون حبوبات چغندر لبنیات-شغل زراعت وگله‌داری راه شوسه.

فیروزآباد پائین در ۳ کیلومتری جنوب این ده واقع شده ۵۰ نفر سکنه دارد .

فیروز آباد - ده از دهستان کنگاور بخش کنگاور شهرستان کرمانشاهان .

٦ك جنوب کنگاور-۳ك شمال شوسه کرمانشاه نهاوند .

دشت-سردمعتدل-سکنه ۳٤۰-شیعه-فارسی کردی.

آب ازچاه وخرم رود-محصول غلات دیم لبنیات - شغل زراعت وگله‌داری دردومحل بفاصله یك کیلومترواقع بفیروز آباد تپه و کوچك مشهور سکنه تپه ۲۱٤ نفراست .

فیروزآباد- ده ازدهستان سامن شهرستان ملایر .

۱۵ك جنوب شهرملایر - ۵ك باختر راه شوسه ملایر به بروجرد .

جلگه - معتدل مالاریائی - سکنه ۲٤۹ - شیعه - فارسی .

آب از قنات - محصول غلات صیفی لبنیات - شغل زراعت وگله‌داری راه مالرو .

فیروز آباد — ده از دهستان شراء بخش سیمینه رود شهرستان همدان .

٦۸ ك خاور همدان - ۲۰ك باختررودخانه قره‌چای .

جلگه - معتدل مالاریائی - سکنه ۱۲۰ - شیعه - ترکی.

آب از چشمه - محصول غلات لبنیات انگور - شغل زراعت و گله‌داری - صنایع دستی زنان قالی بافی-راه مالرو .

فیروز آباد - ده از دهستان کلیائی بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان .

۱۷ ك شمال سنقر - ۲ك راه فرعی گردکانه .

دامنه - سردسیر -سکنه ۱۰۰ - شیعه -کردی فارسی .

آب از چشمه ورودخانه میدان - محصول غلات حبوبات تریاك توتون شغل زراعت — قالیچه جاجیم پلاس بافی سابقاً باین ده قرتی آباد میگفتند . تابستان اتومبیل میتوان برد .

فیروزآباد- ده از دهستان لك بخش قروه شهرستان سنندج ه

۵ک شمال قروه ـ کنار راه حسین آباد به کمال آباد محمدصالح.
جلگه ـ معتدل ـ سکنه ۷۵ ـ سنی ـ کردی.
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت و گله‌داری ـ قالیچه جاجیم گلیم بافی ـ راه مالرو .
معدن گچ دارد باطراف حمل میشود .

فیروز آباد ـ ده از دهستان حومه بخش مرکزی شهرستان شاه آباد.
۱۲ک باختر شاه آباد ـ ۱ک جنوب شوسه شاه آباد به قصرشیرین .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۷۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب از چاه ـ غلات دیم لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری .

فیروز آباد ـ ده کوچکی است از دهستان بیلوار بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۱۰ک جنوب خاور مرزبانی ـ ۱ک گندآباد .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۵ نفر .

فیروز آباد ـ ده از دهستان مهران بخش مهران شهرستان ایلام .
۵ک باختری مهران ـ کنار راه مالرو بهرام آباد به صالح آباد .
جلگه ـ گرمسیر ـ سکنه ۳۰ ـ شیعه ـ کردی .
آب از رودخانه کنجان چم ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت مختصر گله‌داری ـ راه مالرو .
ساکنین از طایفه تیره ملکشاهی

فیروز آباد ـ بنام اصلی آن منور تپه مراجعه شود .

فیروز آباد پاچقا - firuz-âbâd-pâ-çeqâ ده از دهستان ماهیدشت بالا بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۳۷ک جنوب خاوری کرمانشاه ـ ۳ک سراب فیروز آباد .
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۱۸۰ ـ مسلمان ـ کردی لکی و کمی فارسی.
آب از چشمه وزه آب رودخانه مرک ـ محصول غلات حبوبات چغندر قند صیفی لبنیات تریاک ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو و تابستان از طریق سید شکر وجیران بلاغ اتومبیل رفت و آمد مینماید .
تپه ای از آثار ابنیه قدیم دارد .

فیروزه - firuze - ده از بخش سنجابی شهرستان کرمانشاهان
۱۱ک شمال کوزران ـ ۲ک باختر راه فرعی کوزران به ثلاث.
دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۸۰ ـ مسلمان ـ کردی فارسی .
آب از چشمه ـ محصول غلات حبوبات دیم لبنیات ـ شغل زراعت و گله‌داری ـ راه مالرو و تابستان اتومبیل میتوان برد.

فیروزه ـ ده از دهستان ولد بیگی بخش ثلاث شهرستان کرمانشاهان.
۲۷ک خاور نهرآب ـ ۳ک گرآب.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۷۵ ـ سنی ـ کردی .
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات حبوبات توتون ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو .
ساکنین از طایفه ولد بیگی هستند .
۵۰ خانوار از گله داران ولد بیگی تابستان اطراف این آبادی ساکن زمستان سرقلعه میروند .

فیض آباد - feyz-âbâd - ده از دهستان درجزین بخش رزن شهرستان همدان
۳۰ک جنوب قصبه رزن ـ ٤ک خاور شوسه رزن به همدان.
جلگه ـ سردسیر ـ مالاریائی ـ سکنه ۸٤۰ ـ شیعه ـ ترکی.
آب از قنات ـ محصول غلات حبوبات صیفی لبنیات ـ شغل زراعت و گله‌داری ـ راه اتومبیل رو .

فیض آباد ـ ده کوچکی است از دهستان کل تپه فیض‌الله بیگی بخش مرکزی شهرستان سقز .
۷۰ک شمال خاور سقز ـ ۷ک شمال خاور خوش قشلاق ـ سکنه ۵ نفر .

ق

قاپی‌قلی-qâpi-qoli ـ ده ازدهستان باباجانی بخش ثلاث شهرستان کرمانشاهان .

۴۰ک جنوب خاوری ده شیخ ـ ۶ک قلعه میرآباد .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳۰ ـ سنی ـ کردی.

آب ازچشمه و نهرسراب میرآباد ـ محصول غلات حبوبات لبنیات صیفی توتون ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه‌مالرو ـ ساکنین ازطایفه باباجانی هستند .

قاچیان-qâçiyân ـ ده از دهستان تیلکوه بخش دیواندره شهرستان سنندج.

۳۶ک شمال باختر دیواندره ـ ۴ک جنوب شوسه دیواندره بسقز.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۳۰ ـ سنی ـ کردی.

آب ازچشمه ـ محصول غلات توتون عسل ـ شغل زراعت و گله داری راه مالرو.

قادر-qâder ـ ده از دهستان گیلان بخش گیلان شهرستان شاه‌آباد .

۶ک شمال باختر گیلان ـ ۴ک جنوب شوسه گیلان بقصرشیرین.

دشت ـ گرمسیرمالاریائی ـ سکنه ۲۵۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.

آب از رود خانه گیلان ـ محصول غلات برنج توتون تریاك پنبه حبوبات لبنیات صیفی ـ شغل زراعت و گله داری. ازطایفه کلهر هستند .

قادرآباد-qâder-âbâd ـ ده ازدهستان مهربان بخش کبودر اهنك شهرستان همدان .

۵۲ک شمال باختری کبودراهنك ـ ۳ک شمال باغچه.

تپه ماهور ـ سردسیر ـ سکنه ۵۵۸ ـ شیعه ـ ترکی کردی.

آب ازقنات ـ محصول غلات دیم انگور لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری صنایع دستی قالی بافی ـ راه مالرو ـ تابستان از باغچه اتومبیل میتوان برد.

قادرآباد ـ ده از دهستان چهاردولی بخش اسدآباد شهرستان همدان .

۲۸ک شمال باختراسدآباد ـ ۴ک شمال‌خاور سوتپه.

جلگه ـ سردسیر ـ سکنه ۲۴۳ ـ شیعه ـ کردی.

آب ازقنات ـ محصول غلات لبنیات حبوبات ـ شغل زراعت گله‌داری صنایع دستی قالی‌بافی ـ راه‌مالرو ـ درفصل خشکی از همه‌کسی اتومبیل میتوان برد .

ق ـ آ

قادرآباد ـ ده از دهستان خور خوره بخش دیوانده شهرستان سنندج .

۴۹ک باختر دیواندره ـ کنارراه مالرو دیواندره بخورخور.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۲۱ ـ سنی ـ کردی.

آب ازچشمه ـ محصول غلات حبوبات ـ شغل زراعت گله‌داری ـ صنایع دستی جاجیم بافی ـ راه‌مالرو.

قادرآباد ـ ده ازدهستان تیلکوه بخش دیواندره شهرستان سنندج

۴۶ک شمال باختردیواندره ـ ۶ک شمال شوسه دیواندره بسقز.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۲۰ ـ سنی ـ کردی.

آب ازچشمه ـ محصول غلات حبوبات عسل پشم روغن ـ شغل زراعت راه‌مالرو.

قادرخلج-qâder-xalaj ـ ده از دهستان سرد رود بخش رزن شهرستان همدان .

۳۰ک باختررزن ـ کنار اتومبیل‌رو دمق بکبودراهنك.

جلگه ـ سردسیر ـ سکنه ۷۵۰ ـ شیعه ـ ترکی.

آب ازدورشته ـ محصول غلات انگور لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری راه‌مالرو ـ تابستان اتومبیل میتوان برد.

قادرمز - qâdermaz ـ ده از دهستان ییلاق بخش حومه شهرستان سنندج.

۴۸ک جنوب خاوری سنندج ـ ۵ک جنوب باختر باشماق.

جلگه ـ سردسیر ـ سکنه ۳۵۰ ـ سنی ـ کردی.

آب ازچشمه ـ محصول غلات توتون ـ شغل زراعت گله داری راه‌مالرو .

قادری-qâderi ـ ده ازدهستان ذهاب بخش سرپل‌ذهاب شهرستان قصرشیرین .

۱۹ک شمال سرپل ذهاب ـ کنارراه فرعی باویسی.

دشت ـ گرمسیرمالاریائی ـ سکنه ۲۵۰ ـ سنی ـ کردی فارسی.

آب از رودخانه دله شیر ـ محصول غلات دیم لبنیات ـ شغل زراعت وگله داری .

قار-qâr ـ ده ازدهستان حسن‌آباد بخش حومه شهرستان سنندج.
۷ك جنوب خاورسنندج ـ ۲ك خاورشوسه سنندج بکرمانشاه.
دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۱۷۱ ـ سنی ـ کردی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات ـ شغل زراعت‌گله داری ـ صنایع‌دستی قالیچه جاجیم گلیم بافی ـ راه مالرو.

قارلق-qârloq ـ ده ازدهستان کنگاور بخش کنگاورشهرستان کرمانشاهان.
۱۲ك جنوب خاوری‌کنگاور ـ۳ك شمال شوسه نهاوند.
دامنه ـ سرد معتدل ـ سکنه ۷٦٦ ـ شیعه ـ ترکی فارسی.
آب از قنات وچشمه ـ محصول غلات آبی دیمی حبوبات چغندر قند پنبه بادام قلستان میوه‌جات ـ شغل‌زراعت‌گله‌داری ـ زمستان از ایل یا وم طاقلو ترك زبان از ملایر گله‌های خودرا باین‌آبادی وشورچه میآورند ـ ازشورچه وشوسه نهاوند اتومبیل میتوان برد.
حسن‌آباد مشهور بحسن‌آباد قوزیه‌وندکه‌فعلامخروبه وخالی ازسکنه است دردو کیلومتری‌این آبادی‌واقعست.

قارلق — ده ازدهستان درجزین بخش‌رزن شهرستان همدان.
٤٤ك خاوررزن ـ۸ك شمال راه‌عمومی رزن نوبران.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۷۷۵ ـ شیعه ـ ترکی.
آب از قنات ـ محصول غلات صیفی حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت و گله‌داری ـصنایع دستی قالی بافی ـراه مالرو ـ تابستان اتومبیل میتوان برد.

قازیاتان-qâz-yâtân ـ ده ازدهستان سرد رود بخش رزن شهرستان همدان.
۱۲ك جنوب باختررزن ـ٦ك شوسه رزن بهمدان.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۲۰ ـ شیعه ـ ترکی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات دیم لبنیات ـ شغل زراعت وگله داری راه مالرو.

قاسم‌آباد-qâsem-âbâd ـ ده‌از دهستان چهار بلوك بخش سیمینه‌رود شهرستان همدان.
۳ك شمال همدان ـ ۱ك خاورشوسه همدان تهران.
جلگه ـ سردسیر ـ سکنه ۸۹۱ ـ شیعه ـ فارسی.
آب از قنات وچشمه ـ محصول غلات حبوبات توتون انگور لبنیات صیفی ـ شغل‌زراعت وگله‌داری ـ راه اتومبیل‌رو.

قاسم آباد — ده از دهستان اسفند آباد بخش قروه شهرستان سنندج.
۱۱ ك خاورقروه ـ ٤/٥ ك شمال شوسه همدان به قروه.
جلگه ـ سردسیر ـ سکنه ۲٦۰ ـ شیعه ـ کردی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات میوه‌جات ـ شغل زراعت‌گله داری ـ قالیچه جاجیم بافی — راه مالرو. تابستان ازطریق شکوه‌آباد اتومبیل میتوان برد.

قاسم آباد — ده از دهستان جلگه افشار دوم بخش اسدآباد شهرستان همدان.
۱۲ ك خاوری قصبه اسد آباد — ۱۰ ك خاور شوسه اسد آباد همدان.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲٤۷ ـ شیعه — ترکی وفارسی.
آب ازچشمه ها ـ محصول‌غلات انگور لبنیات صیفی ـ شغل زراعت گله داری.
صنایع دستی زنان قالی‌بافی ـ راه مالرو ـ سرچشمه رودخانه‌خنداب بالای‌آبادی است.

قاسم آباد — ده از دهستان قلقل رود شهرستان تویسرکان.
۲۲ ك جنوب باختری‌شهرتویسرکان ـ۷ك جنوب راه شوسه تویسرکان به‌کرمانشاه‌کنار رودخانه تویسرکان.
جلگه ـ سردسیرمالاریائی ـ سکنه ۱۹۰ ـ شیعه ـ فارسی.
آب ازرودخانه قلقل رود ـ محصول‌غلات‌تریاك صیفی‌انگورلبنیات ـ شغل زراعت وگله داری ـ صنایع‌دستی زنان قالی بافی ـ راه‌مالرو ازفرسفج اتومبیل میتوان برد.

قاسم آباد ـ ده از دهستان کنگاور بخش‌کنگاورشهرستان کرمانشاهان.
۲٤ ك باخترکنگاور ـ ٦ ك شمال باختری‌قزوینه.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۹٤ ـ شیعه ـ فارسی‌کردی.
آب ازچشمه‌کوچك ـ محصول غلات دیمی ـ راه مالرو.

قاسم آباد ـ ده از دهستان کمازان بخش حومه شهرستان ملایر.
۳۹ ك جنوب خاوری شهر ملایر — کنار راه اتومبیل روملایر به اراك.
کوهستانی ـ معتدل مالاریائی ـ سکنه ۵۸ شیعه ـ فارسی.
آب از قنات ـ محصول‌غلات دیم ـ شغل زراعت ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه اتومبیل رو.

قاسم آباد — ده از دهستان کلاترزان بخش رزاب شهرستان سنندج.
۳۲ ـ ك شمال باختررزاب ـ ۸ك‌شوسه مریوان به سنندج.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۵۵ ـ سنی ـ کردی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات توتون ـ شغل زراعت‌گله داری وذغال فروشی ـ راه مالرو.

قاسم‌آباد ـ ده از دهستان چرداول بخش شیروان چرداول‌شهرستان ایلام.
۱۹ ك جنوب خاورچرداول ـ کنارراه شوسهٔ مالروشیروان.
کوهستانی ـ گرمسیر ـ سکنه ۵۰ ـ شیعه ـ کردی.

آب ازرودخانه چرداوی - محصول غلات تریاك لبنیات -شغل‌زراعت وگله داری .

قاسم آبادلك‌لك -qâsem-âbâd-lak-lak- ده‌ازدهستان جلگه افشار درم بخش اسدآباد شهرستان همدان .

۱۸ ك جنوب باختر اسدآباد - بین موسی‌آباد ولك‌لك .

جلگه - سردسیرمالاریائی -سکنه ۳۱٤ - شیعه - کردی - فارسی .

آب ازقنات وچشمه - محصول غلات لبنیات تریاك حبوبات .

شغل زراعت و گله داری - صنایع دستی زنان کلیم جاجیم بافی راه فصل خشکی اتومبیل رو .

قاسم آبادوی نسار - qâsem-âbâd-vey-nesâr - ده کوچکی‌ازدهستان نجف‌آبادشهرستان بیجار .

۲٤ ك شمال‌باختری بیجار-کناررودخانه قزل اوزان سکنه۲۰ نفر.

قاشق - qâçoq - ده ازدهستان کل تپه فیض‌اله بیگی شهرستان سقز .

٤۰ ك شمال خاورسقز - کناررودخانه ساروق .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۲۰ - سنی - کردی .

آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت‌گله داری .

راه مالرو .

رودخانه ساروق ورودخانه جغتودراراضی این ده بهم ملحق میشود .

قاشق — ده از دهستان او باتو بخش دیواندره شهرستان سنندج .

۷۰ ك شمال باختردیواندره -۱۸ك شماکرفتو .

کوهستانی - سردسیر- سکنه ۸۵ - سنی - کردی .

آب ازرودخانه وچشمه - محصول‌غلات حبوبات لبنیات توتون - شغل زراعت‌گله داری - راه مالرو .

قاضی آباد - qâzi-âbâd - ده از دهستان پیرتاج شهرستان بیجار .

۲۸ ك جنوب خاوری بیجار - ۸ ك شمال خاوری شوسه بیجار به همدان .

کوهستانی - سردسیر- سکنه ۱٤۰ - شیعه -کردی ترکی .

آب از چشمه — محصول غلات لبنیات — شغل زراعت گله داری راه مالرو .

قاضی‌جوب -qâzi-jub - ده‌ازدهستان ییلاق بخش قروه‌شهرستان سنندج .

٦۰ ك خاورسنندج - ۱۲ ك شمال خاوردهگلان .

دشت - سردسیر- سکنه ۳٤٤ - سنی -کردی فارسی .

آب ازچشمه ورودخانه آرزند - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت وگله داری قالیچه جاجیم بافی - راه مالرو .

ازطریق آرزند اتومبیل میتوان برد .

قاضی‌خان -qâzi-xân - ده‌ازدهستان تیلکوه بخش‌دیواندره شهرستان سنندج .

۵۲ ك شده باختر دیواندره -۷ك شمال شوسه دیواندره سقز .

کوهستانی سردسیر- سکنه ۹٦- سنی-کردی .

آب ازچشمه - محصول‌غلات توتون انگورگردو لبنیات - شغل‌زراعت گله داری -راه مالرو .

قاضی‌خانی - qâzi-xâni- ده‌ازدهستان شیروان‌بخش‌شیروان چرداول شهرستان ایلام .

٤۸ ك جنوب خاورچرداول -کناره‌راه مالروشیروان به همدان .

کوهستانی - سردسیر- سکنه ۲۵۰ - شیعه -کردی .

آب ازچشمه - محصول‌غلات ذرت لبنیات شغل زراعت وگله داری .

قاضی‌قوشچی - qâzi-quççi - ده از دهستان نجف آباد شهرستان بیجار .

۲۵ ك خاور شهر بیجار - کنار شوسه بیجار - سنندج .

تپه ماهور - سردسیر - سکنه ۲۷۰ - شیعه سادات -کردی .

آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات-شغل زراعت وگله داری-صنایع دستی زنان قالیچه‌گلیم جاجیم‌بافی - راه مالرو .

قاطراولن - qâter - olan - ده از دهستان سرورود بخش رزن شهرستان همدان .

۱۲ك باختر قصبه رزن — ۳ك باختر راه اتومبیل‌رو رزن به دمق .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۲٤ - شیعه - ترکی .

آب از چشمه - محصول غلات دیم لبنیات نخود انگورگردو - شغل زراعت وگله‌داری - راه مالرو -گل ولای چشمه این ده پشم‌را به رنگ مشکی در میآورد .

قاقلستان - qâqelostân - ده از دهستان میاندربند بخش مرکزی شهرستان‌کرمانشاهان .

۳۷ك شمال باختری‌کرمانشاه — ۲ك باختر شوسه سنندج .

دشت - سردسیر - سکنه ۲۱۵ - شیعه -کردی وفارسی .

آب از رودخانه رازآور - محصول غلات حبوبات چغندرقندتریاك توتون - شغل زراعت - ازگوهرچقا اتومبیل میتوان برد .

قالبه - qâlebe - ده از بخش صالح آباد شهرستان ایلام .

۱۸ك جنوب خاوری صالح‌آباد — ۲ك خاوری شوسه ایلام-مهران

کوهستانی -گرمسیر - سکنه ۲۵ - شیعه -کردی .

آب از رودخانه‌کنجان‌چم - محصول غلات ذرت لبنیات- شغل‌زراعت وگله‌داری - ساکنین از طایفه‌کچی‌ماکشاهی وچادر نشین هستند .

قالوجه - qâluje - ده از دهستان قراتوره بخش دیواندره شهرستان سنندج .

۳۰ك شمال خاور دیواندره -کنار رودخانه ول‌کشتی .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۹۰ - سنی -کردی .

آب ازرودخانه وچشمه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات ـشغل زراعت وگله‌داری ـ راه مالرو .

قالیچه - qâliçe - ده‌از دهستان باباجانی بخش ثلاث شهرستان کرمانشاهان .

۵ك شمال باختری ده شیخ — ۲ ك تاکانه .

کوهستانی ـ گرمسیر ـ سکنه ۲۰۰ ـ سنی وکردی .

آب از قنات ـ محصول غلات حبوبات برنج لبنیات ـ شغل زراعت و گله‌داری ـ راه‌مالرو ـ ساکنین‌ازطایفه باباجانی هستند . گله داران تابستان ییلاق لوشه میروند

قامیشله - qâmicle - ده ازدهستان خورخوره بخش دیوا ندره شهرستان سنندج .

۷۱ك باختر دیواندره — ۲۰ك جنوب باختری خورخوره .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱٤ نفر .

قامیشله ـ ده از دهستان سرشیوه بخش مریوان شهرستان سنندج .

٤٤ك شمال خاوری دژ شاهپور ـ ۸ك شمال خیاره .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۰۰ ـ سنی وکردی .

آب از چشمه ها ـ محصول غلات لبنیات توتون ـ شغل زراعت و گله‌داری ـ راه مالرو و صعب‌العبور ـ پاسگاه مرزبانی دارد ـ در کوه این ده غا ی وجود دارد .

قامیشله ـ ده از دهستان سرشیو بخش مرکزی شهرستان سقز .

۵۳ك جنوب سقز ـ ۳ك باختر شیپانجو .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۵۰ ـ سنی ـ کردی .

آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات توتون ـ شغل‌زراعت‌وگله‌داری راه مالرو .

قاملو - qâmlu ـ ده ازدهستان‌اسفندآبادبخش قروه‌شهرستان سنندج .

۳۰ك باختر قروه ـ ٦ك جنوب شوسه قروه ـ سنندج .

جلگه ـ سردسیر ـ سکنه ٤۵۰ ـ سنی ـ کردی .

آب از چشمه ـ محصول غلات قلمستان لبنیات ـ شغل زراعت و گله‌داری ـ قالیچه جاجیم بافی ـ دبستان دارد ـ راه مالرو ـ تابستان اتومبیل میتوان برد .

قان‌قانلو - qân-qânlu - ده ازدهستان سردرود بخش رزن شهرستان همدان .

۹ك شمال باختری قصبه‌رزن ـ کنار راه‌اتومبیل‌رو رزن به‌دمق .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه۱۸۵ ـ شیعه ـ ترکی .

آب‌ازچشمه‌وقنات‌تازه‌کند ـ محصول‌غلات انگور لبنیات ـ شغل‌زراعت گله‌داری ـ راه‌اتومبیل‌رو .

قاورمه‌دره - qâvorme-dare - ده‌ازدهستان چهاردولی بخش قروه شهرستان سنندج .

۳۵ك جنوب‌خاوری قروه ـ ۳ك جنوب شیروانه .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳٤۰ ـ شیعه ـ فارسی کردی .

آب‌ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات توتون ـ شغل زراعت گله‌داری ـ صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی ـ راه‌مالرو .

قاوشوق - qâvcuq - ده‌ازدهستان سیاه‌منصور شهرستان بیجار .

۳٤/۵ك جنوب باختری حسن‌آباد سوگند ـ ٤ك اوچ‌گل .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱٤۰ ـ شیعه ـ ترکی .

آب‌ازچشمه ورودخانه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل‌زراعت گله‌داری ـ صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم‌بافی ـ راه‌مالرو .

قای‌برد - qây-bard — ده از دهستان پشت آربابا بخش بانه شهرستان سقز .

٤ك باختر بانه ـ ۳ك جنوب شوسه بانه بسردشت .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۰۰ ـ سنی ـ کردی .

آب ازرودخانه وچشمه ـ محصول غلات توتون‌گزانگبین ذغال ـ شغل زراعت ذغال‌فروشی ـ راه‌مالرو .

قایش - qayec - ده‌از دهستان سرد رود بخش رزن شهرستان همدان .

۲۱ك شمال باختری قصبه‌رزن ـ ۹ك شمال خاوری دمق .

جلگه ـ سردسیر ـ سکنه ۱۱۰۵ ـ شیعه ـ ترکی .

آب ازقنات بهار از رودخانه جربانلو ـ محصول غلات لبنیات‌صیفی ـ شغل‌زراعت‌گله‌داری ـ صنایع‌دستی‌زنان‌گلیم بافی ـ راه‌مالرو ـ تابستان ازطریق‌رزن ـ امتلر اتومبیل‌میتوان برد .

قباد - qobâd ـ ده ازدهستان شیان بخش مرکزی شهرستان شاه‌آباد .

۱۹ك خاور شاه‌آباد ـ ۳ك شیان ـ ۱/۵ك جنوب راه‌فرعی‌هرسم .

دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۳۷۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی .

آب‌از زه‌آب‌رودخانه‌شیان ـ محصول غلات حبوبات چغندرقندلبنیات ـ شغل‌زراعت‌گله‌داری ـ زمستان‌گله‌داران‌گرمسیر گیلان میروند .

قبادی - qobâdi - نام‌یکی‌ازطوایف ثلاث‌همچنین نام‌دهستانی‌ست که‌ییلاق طایفه مذکوراست .

محدود است ازطرف شمال بدهستان جوانرود ـ ازطرف جنوب‌وباختر بدهستان‌باباجانی ـ ازطرف خاور بدهستان ولدبیگی ـ طول‌دهستان درحدود ۱۵وعرض آن۱۰کیلومتر است .

دهستان قبادی‌درطول‌دره‌ای واقع‌شده‌چهارده‌بنام‌صیدعالی ـ بانی‌بران زلان ـ چشمه‌نسار درقسمت‌پائین‌دره ـ مزارع‌و چشمه‌سارهای نهرآب درقسمت علیای‌دره‌واقع بخوش‌آب هوائی معروف ـ مرکز بخشداری تابستان در چشمه بیله تاب نهرآب ایستگاه اتومبیل در چشمه گزنه است .

تابستان‌همه‌روزه اتومبیل بین‌کرمانشاهان ونهرآب‌رفت‌آمدمینماید .

تابستان در حدود ۵۰۰ خانوار ازایل قبادی دراطراف چشمه‌های مشروحه زیرساکن میشوند .

بیله‌تاب ـ گزنه ـ مله‌ترشك ـ کانی‌چرمی ـ باباجان ـ بوزه ـ چالیهن ـ سه‌یاران .
طایفه قبادی که درحدود یکهزارخانوار (ده‌نشین گرمسیر ـ سردسیر و چادرنشین) بوده ازتیره‌های زیرتشکیل شده است میرکی ـ بازانی ـ علی‌آبادی ـ تنگ‌اژدهائی ـ قلانی ـ کوره‌ای ـ بابائی ـ احمد خزان ـ زلانی ـ پشت‌ماله ـ داودی ـ ملاسهرابی . زبان مادری طایفه کردی و مذهب مسلمان سنی است.

قباسرخ - qabâ-sorx — ده‌از دهستان نجف‌آباد شهرستان بیجار .
۱۸ك شمال خاوری نجف‌آباد ـ کنار شوسه بیجار سنندج .
تپه‌ماهور ـ سردسیر ـ سکنه ۱۰۰ ـ شیعه ـ کردی .
آب‌ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل‌زراعت گله‌داری ـ صنایع‌دستی زنان قالیچه گلیم جاجیم بافی ـ راه ماشین‌رو .

قباق‌تپه — qabâq-tappe - ده‌از دهستان حاجیلو بخش کبود راهنگ شهرستان همدان .
۲۳ ك شمال باختری قصبه کبود راهنگ ـ کنار راه اتومبیل کبود راهنگ بمهربان .
جلگه ـ سردسیر ـ سکنه ۱۲۰۰ ـ شیعه ـ ترکی.
آب‌ازقنات ـ محصول‌غلات انگور لبنیات حبوبات صیفی ـ شغل‌زراعت وگله‌داری ـ صنایع‌دستی‌زنان قالی‌بافی ـ راه اتومبیل‌رو ـ ۲ بابدکان دارد

قباق‌تپه ـ ده‌ازدهستان مهربان بخش‌کبودراهنگ‌شهرستان‌همدان .
٤٤ك باختر قصبه‌کبودراهنگ ـ ۲ك باختر شوسه‌بیجار به‌همدان.
تپه‌ماهور ـ سردسیر ـ سکنه ۵۳۶ ـ شیعه ـ ترکی کردی .
آب‌ازقنات ـ محصول‌غلات دیم لبنیات مختصرانگور ـ شغل‌زراعت و گله‌داری ـ صنایع دستی‌زنان قالی‌بافی ـ راه اتومبیل‌رو .

قباق‌تپه ـ ده از بخش سنجابی‌شهرستان‌کرمانشاه .
٤ك جنوب خاوری کوزران ـ کنارراه فرعی‌کوزران‌به‌چهار زبر .
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۱٦٤ ـ شیعه ـ کردی فارسی .
آب‌از چاه ـ محصول‌غلات‌حبوبات دیم لبنیات ـ شغل زراعت‌گله‌داری راه‌مالرو ـ تابستان اتومبیل میتوان برد ـ زمستان اکثر سکنه‌برای تعلیف احشام‌گرمسیر حدود نفت شاه‌میروند .
ازآثار ابنیه قدیم تپه‌ای‌دارد .

قبچاق-qebčâq - ده ازدهستان‌شراء بخش سیمینه‌رود شهرستان همدان .
۵٤ك خاور قصبه‌بهار ـ ٤ك کورگز .
دامنه ـ سردسیر مالاریائی ـ سکنه ٤٤٠ ـ شیعه ـ ترکی.
آب از چشمه ـ محصول غلات حبوبات صیفی لبنیات ـ شغل زراعت وگله‌داری ـ صنایع دستی زنان قالی‌بافی ـ راه مالرو ـ تابستان اتومبیل میتوان برد .

قبر بابا - qabr-bâbâ - ده ازدهستان جلالوند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
٤۵ك جنوب کرمانشاه ـ ٦ك چنار
کوهستانی ـ سرد معتدل ـ سکنه ۳۰۰ ـ شیعه ـ لکی‌کردی‌وفارسی
آب‌از چشمه ـ غلات لبنیات تریاك ـ شغل‌زراعت‌وگله‌داری ـ راه‌مالرو .

قبغلو - qabaqlu - ده از دهستان میرده بخش مرکزی شهرستان سقز .
۱۵ك جنوب باختری سقز ـ ۳ك جنوب‌شوسه سقز به‌بانه .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۵۰۰ ـ سنی ـ کردی.
آب از چشمه ـ محصول غلات‌لبنیات حبوبات توتون ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه‌مالرو .

قبغلوجه - qabaqluje - ده از دهستان میرده بخش مرکزی شهرستان‌سقز .
۲٤ك جنوب باختری‌سقز ـ ۱۱ك باختر شوسه سقز به‌بانه.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳۰۰ ـ سنی ـ کردی .
آب از چشمه ـ محصول‌غلات‌لبنیات توتون ـ شغل زراعت‌وگله‌داری راه‌مالرو .

قبله - qelle - ده‌از بخش چوارشهرستان‌ایلام.
۲۳ك باختری چوار ـ ۲/۵ك باخترراه‌شوسه ایلام به‌شاه‌آباد .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۸۵ ـ شیعه ـ کردی .
آب از چشمه ـ محصول‌غلات ـ شغل زراعت‌وگله‌داری ـ صنایع دستی قالی‌بافی ـ راه مالرو .

قبله‌بلاغی - qeble-bolâqi - ده از دهستان کل‌تپه فیض‌الله بیگی بخش مرکزی شهرستان سقز .
۲ك شمال سقز ـ ۱ك خاورشوسه سقز به‌مهاباد .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۵۰ ـ سنی ـ کردی .
آب از چشمه ـ محصول غلات‌توتون لبنیات ـ شغل زراعت گله داری راه مالرو.

قبه - qobe - ده از دهستان پایروند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۱٦ك شمال خاوری کرمانشاه ـ ۲ك شمال‌شوسه کرمانشاه تهران.
دشت ـ سرد معتدل ـ سکنه ۲۰ ـ شیعه ـ کردی‌فارسی.
آب از چاه ـ محصول غلات دیمی لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری عده‌ای تابستان برف بشهرحمل‌می‌نمایند .
راه فرعی بشوسه‌دارد .

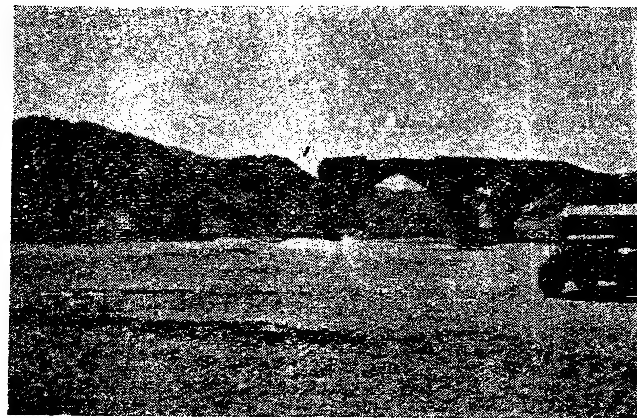
قپلانتو - qaplântu - ده‌از دهستان کل‌تپه فیض‌الله بیگی بخش سقز شهرستان سقز .
۵۵ك خاورسقز ـ ۱٤ك شمال ایرانشاه .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ٤۸۰ ـ سنی ـ کردی .
آب از چشمه ـ محصول غلات‌لبنیات توتون ـ شغل زراعت گله‌داری راه مالرو.

قتلق-qotlu-ده از دهستان خورخوره بخش دیواندره شهرستان سنندج.
۶۲ ك شمال باختر دیواندره- ۱۶ ك جنوب شوسه دیواندره به سقز .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۸۰ - سنی-کردی .
آب از رودخانه وچشمه -محصول غلات توتون پنبه ارزن - شغل زراعت راه مالرو .

قجر - qajar - ده از دهستان باباجانی بخش ثلاث شهرستان کرمانشاهان .
۳۲ ك جنوب خاوری ده شیخ -کنار رودخانه زمکان.
کوهستانی- معتدل- سکنه ۱۵۰ - سنی-کردی .
آب از رودخانه زمکان - محصول غلات حبوبات لبنیات -شغل زراعت گله‌داری -راه مالرو - ساکنین از طایفه باباجانی هستند - غلات دردشت صرنا بعمل می آورند .

قجراب-qajar-âb- ده از دهستان حومه شهرستان ملایر .
۲۴ ك شمال خاوری شهر ملایر -۶ ك شمال باختری راه اتومبیل رو ملایر به شاوه اراك.
کوهستانی - معتدل مالاریائی - سکنه ۳۰۰ -شیعه -فارسی.
آب از چشمه - محصول غلات دیم - شغل زراعت - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو .
در دومحل بفاصله سه کیلومتر واقع بالا و پائین نامیده شده سکنه بالا ۱۸۰ نفر است .

قجور - qojur - ده از دهستان کرانی شهرستان بیجار .
۱۸ ك جنوب خاوری حسن آباد سوگند -کنار راه فرعی اتومبیل رو بیجار زنجان .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۰۰ - شیعه - ترکی.
آب از چشمه و قنات - محصول غلات دیم لبنیات - شغل زراعت، گله‌داری-صنایع دستی زنان قالیچه و جاجیم بافی- راه مالرو .
قلعه خرابه‌ای دارد - در دومحل نزدیك بهم واقع شده است .
پل روی رودخانه قزل اوزان در کیلو متری خاوری آبادی در وقایع آذربایجان پل مذکور بوسیله دموکراتها خراب گردید

پل روی رودخانه قزل اوزان

قجور - ده از دهستان حسین آباد بخش دیواندره شهرستان سنندج.
۲۸ ك جنوب باختر دیواندره- ۸ ك شوسه سنندج به سقز.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۱۰ - سنی - کردی .
آب از رودخانه و چشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات توتون قلمستان - شغل زراعت گله‌داری-راه مالرو .

قدح-qadah- ده از بخش آبدانان شهرستان ایلام .
۱۳ ك جنوب باختر آبدانان -کنار راه مالرو دهلران به آبدانان.
کوهستانی - معتدل - سکنه ۱۰۰ - شیعه -کردی.
آب از رودخانه چمکبود - محصول غلات لبنیات تریاك - شغل زراعت و گله‌داری- در دومحل بفاصله ۴ کیلومتر واقع بنام علیا وسفلی مشهور سکنه علیا ۵۰ نفر .

قدیم خان- qadim-xân ده از دهستان خسروآباد شهرستان بیجار .
۱۲ ك شمال خسروآباد-کنار رودخانه سراب شهرك.
تپه ماهور-سردسیر-سکنه ۳۰۶-شیعه-کردی فارسی ترکی.
آب از چشمه-محصول غلات لبنیات-شغل زراعت گله‌داری - صنایع دستی قالیچه گلیم جاجیم بافی-راه مالرو.

قدیمی-qadimi - ده ازدهستان ترك شهرستان ملایر.
۴۵ ك شمال باختری شهر ملایر-۶ ك خاور راه شوسه ملایر بهمدان.
جلگه-معتدل مالاریائی-سکنه ۱۲۵-شیعه-ترکی و فارسی.
آب ازچشمه-محصول غلات-شغل زراعت.
صنایع دستی زنان قالی بافی-راه مالرو.

قر آباد - qor-âbâd - بنام اصلی آن علی آباد مران مراجعه شود.

قراپالچوق- qarâ-pâlčoq- ده ازدهستان سیلتان شهرستان بیجار .
۴۶ ك جنوب خاوری حسن آباد سوگند-۳ ك جنوب رودخانه قزل اوزان
کوهستانی-سردسیر-سکنه ۲۴۰-شیعه-کردی.
آب ازرودخانه وچشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله‌داری صنایع دستی زنان قالیچه وجاجیم بافی - راه مالرو.

قراتلو-qarâtlu-ده ازدهستان مهربان بخش کبودراهنگ شهرستان همدان .
۴۲ ك شمال باختری قصبه کبودراهنك-۱۲ ك خاور شوسه همدان به بیجار .
تپه ماهور-سردسیر-سکنه ۵۰۰-شیعه-ترکی کردی.
آب از قنات-محصول غلات دیم لبنیات انگور میوجات صیفی-شغل زراعت وگله‌داری-صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو.
تابستان ازچورمق اتومبیل میتوان برد .

قراتوره- qarâ-tovare - نام یکی از دهستانهای ششگانه بخش دیواندره شهرستان سنندج است .

این دهستان درخاور بخش واقع محدوداست ازطرف شمال وخاور بدهستان سیاه منصور شهرستان بیجار - ازطرف جنوب بدهستان نجف آباد شهرستان بیجار-ازطرف جنوب باختر بدهستان سارال از باختر بدهستان اوباتو بخش دیواندره .

وضع طبیعی — منطقه ایست کوهستانی کم شیب و خاکی مستعد بزراعت غلات دیم- هوای آن سردسیر ولی نقاط کنار رودخانه نسبتاً معتدل است .

بلندترین کوه دهستان کوه قراتوره است که درشمال خاوری دهستان واقع شده و ارتفاع قله آن ۲۱۹۷ متر است - گود ترین نقطه دهستان (آبادی قزگه) ۱۶۶۷ متر ازسطح دریا مرتفعتر است .

رودخانه قزل اوزان درجنوب این دهستان از باختر بطرف خاور جریان دارد و ازدهستان سارال سرچشمه گرفته بطرف شهرستان بیجار جاری است

۳ رودخانه بشرح زیر ازاین دهستان گذشته برودخانه قزل اوزان ملحق میگردند .

۱ — رودخانه رنگین -این رودخانه ازدره ودامنه های خاوری کوه حاجی سید دردهستان اوباتو سرچشمه گرفته ازکنار قصبه دیواندره گذشته در۸ کیلومتری قصبه برودخانه قزل اوزان ملحق میشود.

۲ - رودخانه ول کشتی- val-kocti- که از دهستان اوباتو سرچشمه گرفته درطول دهستان جاری و اکثر قراء دهستان طرفین آن واقع شده وازآب رود مذکوراستفاده مینمایند ودراراضی آبادی گنب- شهرستان بیجار برودخانه قزل اوزان میریزد .

۳- رودخانه قره گل - ازارتفاعات تکرباری سرچشمه گرفته پس از مشروب نمودن چند قریه ازاین دهستان دراراضی حسین آباد کمرزرد شهرستان بیجار بقزل اوزان منتهی میشود .

راه شوسه سنندج به سقز ازانتهای جنوب خاوری دهستان میگذرد قصبه دیواندره مرکزدهستان وبخش کنارشوسه واقع شده است

دهستان قراتوره از ۵۰ آبادی تشکیل شده سکنه آن درحدود ۱۲ هزار نفر قراء مهم آن بشرح زیر است. قلعه روتله - وزمان -گاوشله - شالی شل - پاپاله - قراگل - دربند .

محصول عمده دهستان غلات است که اکثر بطور دیم بدست میآید اراضی دهستان برای دیم کاری بسیارمناسب وحاصلخیزاست نگاهداری گوسفند در کلیه قراء معمول لبنیات پشم گوسفند ازصادرات عمده دهستان میباشد.

قراتوره — ده‌ازدهستان قراتوره بخش دیواندره شهرستان سنندج

۴۸ ک شمال خاوردیواندره -۶ ک خاور آقکند .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۰۰ - سنی-کردی.

آب ازچشمه وقنات - محصول غلات انگوروحبوبات لبنیات -شغل زراعت گله داری - صنایع دستی زنان جاجیم بافی - راه مالرو .

قراجه لی- qarâjali -- ده‌ازدهستان کرانی شهرستان بیجار ۳۳ ک جنوب خاوری حسن آباد -۲ ک خاورراه فرعی بیجار.

کوهستانی- سردسیر- سکنه ۱۰۰- شیعه - ترکی .

آب ازچشمه لب شور- محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله داری این ده شورسومعروف است - صنایع دستی زنان قالیچه وجاجیم بافی راه مالرو .

قراچی قران- qarâçi-qerân - ده‌ازدهستان قراتوره بخش دیوانده شهرستان سنندج .

۳۵ ک شمال خاوردیواندره -۶ ک جنوب باختری آقکند .

کوهستانی-سردسیر-سکنه ۱۵۰- سنی-کردی .

آب ازچشمه ورودخانه - محصول غلات لبنیات حبوبات - شغل زراعت گله داری - راه مالرو.

قرادای -qarâ-dây- ده‌ازدهستان پیشخور بخش رزن شهرستان همدان .

۳۶ ک جنوب خاوری قصبه رزن - کنار راه مالرو قلقل آباد به ده دوان .

جلگه - معتدل مالاریائی - سکنه ۱۴۸ - شیعه - ترکی .

آب از قنات - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت و گله داری - راه مالرو.

قرادربند - qarâ-dar-band — ده ازدهستان خسرو آباد شهرستان بیجار.

۲۲ ک شمال خاوری خسروآباد -۸ ک شوسه بیجار- همدان .

تپه ماهور - سردسیر- سکنه ۲۸۰ - شیعه -کردی فارسی ترکی.

آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله داری - صنایع دستی زنان قالیچه گلیم جاجیم بافی - راه مالرو.

قرادره - qarâ-dare _ ده‌ازدهستان قراتوره بخش دیواندره شهرستان سنندج .

۲۸ ک شمال خاوردیواندره -کنار رودخانه ول کشتی .

کوهستانی- سردسیر- سکنه ۲۶۰- سنی-کردی .

آب ازچشمه- محصول غلات لبنیات حبوبات - شغل زراعت وگله داری راه مالرو .

قراطوره - qarâ-tavare - ده ازدهستان نجف آباد شهرستان بیجار.

۴۲ ک خاورنجف آباد -۷ ک جنوب شوسه بیجارسنندج .

تپه ماهور- سردسیر- سکنه ۶۵۰- شیعه -کردی فارسی .

آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات میوه - شغل زراعت وگله داری صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی - دبستان دارد - راه مالرو-تابستان اتومبیل میتوان برد .

قراغل-qarâ-qol-ده‌ازدهستان اسفندآباد بخش قروه شهرستان سنندج.

۳۱/۵ ک شمال خاوری قروه ـ ۳ ک شمال ندرشه.
جلگه ـ سردسیر ـ سکنه ۱۴۵ ـ سنی ـ کردی.
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت و گله داری ـ صنایع دستی زنان قالیچه گلیم بافی ـ راه مالرو.

قراقیه ـ qarâ-qaye ـ ده از دهستان درجزین بخش رزن شهرستان همدان.
۲۴ ک جنوب خاوری رزن ـ کنار راه مالرو جاور سجین بسنقرآباد.
جلگه ـ سردسیر مالاریائی ـ سکنه ۲۶۴ ـ شیعه ـ ترکی
آب از قنات ـ محصول غلات حبوبات ـ شغل زراعت و گله داری راه مالرو.

قراکند ـ qarâ-kand ـ ده از دهستان سرد رود بخش رزن شهرستان همدان.
۲۸ ک باختر قصبه رزن ـ ۱۸ ک شمال کبودراهنگ.
جلگه ـ سردسیر ـ سکنه ۴۴۴ ـ شیعه ـ ترکی.
آب از رودخانه دمق ـ محصول غلات ـ شغل زراعت ـ صنایع دستی زنان گلیم بافی ـ راه مالرو.
تابستان از کبودراهنگ اتومبیل میتوان برد.

قراکند ـ ده از دهستان چهار دولی بخش اسد آباد شهرستان همدان.
۲۵ ک شمال قصبه اسد آباد ـ ۶ ک جنوب باختر شوسه همدان به قروه.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۲۹ ـ شیعه ـ کردی فارسی
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات انگور صیفی ـ شغل زراعت و گله داری ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه مالرو.
طایفه چمور تابستان برای علیف احشام با نجامی آیند.

قراگل ـ qarâ-gol ـ ده از دهستان حاجیلو بخش کبودراهنگ شهرستان همدان.
۲۱ ک شمال باختری قصبه کبودراهنگ ـ ۴ ک شمال پیرانبار.
جلگه معتدل ـ سکنه ۵۰۰ ـ شیعه ـ ترکی.
آب از قنات و رود خانه مبارک آباد ـ محصول غلات لبنیات حبوبات انگور ـ شغل زراعت و گله داری ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه مالرو ـ تابستان از سرواز آباد اتومبیل میتوان برد.

قراگل ـ ده از دهستان قراتوره بخش دیواندره شهرستان سنندج.
۴۰ ک شمال خاور دیواندره ـ بین آب باریک و قلعه کهنه.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳۹۰ ـ سنی ـ کردی.
آب از چشمه ـ محصول غلات توتون حبوبات ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو.

قراگل ـ ده از دهستان حسین آباد بخش حومه شهرستان سنندج.
۳۸ ک شمال خاوری سنندج ـ کنار راه شوسه جدید سنندج به سقز.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۲۰ ـ سنی ـ کردی

آب رودخانه و چشمه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت گله داری ـ صنایع دستی زنان جاجیم بافی ـ باصطلاح محل قراول میگویند.

قرامحمدلو ـ qarâ-mohammadlu ـ ده از دهستان کرانی شهرستان بیجار.
۲۷ ک جنوب خاوری حسن آباد سوگند.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۰۰ ـ شیعه ـ ترکی.
آب از چشمه شورتلخ ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله داری صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم بافی ـ راه مالرو.

قران ـ qerân ـ ده کوچکی است از دهستان گاورود بخش حومه شهرستان سنندج.
۳۸ ک جنوب سنندج ـ ۲ ک باختر شوسه سنندج به کرمانشاه سکنه ۴۰ نفر.

قرانقو دره ـ qarânqu-dare ـ ده از دهستان مهربان بخش کبودراهنگ شهرستان همدان.
۶۵ ک شمال باختری قصبه کبودراهنگ ـ ۱۲ ک خاور شوسه همدان به بیجار.
تپه ماهور ـ سردسیر ـ سکنه ۵۰۰ ـ شیعه ـ ترکی.
آب از چشمه ها و قنات ـ محصول غلات دیم لبنیات انگور صیفی ـ شغل زراعت و گله داری ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه تابستان از طریق کلینک و پورش اتومبیل میتوان برد.

قراویز ـ qarâviz ـ ده از دهستان ذهاب بخش سرپل ذهاب شهرستان قصرشیرین.
۸ ک شمال باختر سرپل ذهاب ـ ۳ ک شمال شوسه قصر شیرین به کرمانشاه.
دامنه ـ گرمسیر مالاریائی ـ سکنه ۱۰۰ شیعه ـ کردی فارسی.
آب از چشمه ـ محصول غلات دیم لبنیات ـ شغل زراعت و گله داری.
این ده به مارگیران نیز مشهوراست.

قرایلر ـ qarâylar ـ ده از دهستان سرد رود بخش رزن شهرستان همدان.
۱۲ ک باختر قصبه رزن ـ ۳ ک جنوب راه اتومبیل رود رزن به دمق.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۸۰ ـ شیعه ـ ترکی.
آب از چشمه ـ محصول غلات دیم لبنیات ـ شغل زراعت گله داری

قرباغستان ـ qorbâqestân ـ ده از دهستان دروفرامان بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۱۶ ک جنوب خاوری کرمانشاه ـ کنار رودخانه قره سو.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۹۴ ـ شیعه ـ کردی و فارسی :
آب از چشمه و قنات ـ محصول غلات حبوبات لبنیات باغ ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو.

دردو محل بفاصله ۲/۵ کیلومتر واقع به‌علیا وسفلی‌مشهور -سکنه علیا ۱۱۰ نفر است .

قرخ‌بلاغ -qerx-bolâq- ده‌ازدهستان‌حاجیلو بخش‌کبودراهنگ شهرستان همدان .

۴۲ک باختر قصبه‌کبودراهنگ -۳ک باختر پیرانبار .

تپه‌ماهور -سردسیر -سکنه ۲۵۵ -شیعه -ترکی .

آب‌ازقنات .محصول غلات لبنیات انگور حبوبات -شغل زراعت و گله‌داری-صنایع دستی‌زنان‌قالی‌بافی -راه‌مالرو -تابستان ازپیرانبار اتومبیل میتوان برد .

قرخ‌قز -qerx-qez — ده ازدهستان شراء بخش‌سیمینه‌رود شهرستان همدان .

۳۳ک خاور همدان -۱۲ک خاور شوسه‌همدان به‌ملایر .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۷۴ -شیعه -ترکی .

آب‌ازچشمه -محصول غلات لبنیات انگور -شغل‌زراعت‌گله‌داری-صنایع دستی زنان قالی‌بافی -راه‌مالرو .

قرخلر -qerxlar- ده از دهستان حاجیلو بخش‌کبودراهنگ شهرستان همدان .

۲۰ک جنوب قصبه‌کبودراهنگ -۴ک جنوب شوسه همدان طهران .

جلگه -سردسیرمالاریائی -سکنه ۳۸۵ -شیعه -ترکی .

آب‌ازقنات -محصول‌غلات انگور حبوبات لبنیات صیفی -شغل‌زراعت گله‌داری -صنایع دستی‌زنان‌قالی‌بافی -کنار راه‌اتومبیل‌رو تابستانی شراء واقع شده‌است .

قرخلر- ده‌ازدهستان خسروآباد شهرستان بیجار .

۱۸ک شمال باخترخسروآباد -۲ک چشمه منتش .

کوهستانی -سردسیر-سکنه ۳۰۰ -شیعه‌سنی-کردی‌فارسی .

آب‌ازچشمه -محصول‌غلات لبنیات -شغل زراعت‌گله‌داری -صنایع‌دستی زنان قالیچه‌گلیم جاجیم‌بافی -راه‌مالرو .

قروجنگ -qorujanag- ده از دهستان دینور بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان .

۲۵ک شمال باختری‌صحنه -۶ک کندوله .

کوهستانی - سردسیر-سکنه ۲۵۴ شیعه-کردی فارسی .

آب‌ازآب‌دره‌محلی -محصول‌غلات‌حبوبات تریاک توتون‌چغندرقند-شغل زراعت -راه‌مالرو .

قرودر -qorudar- ده‌ازدهستان‌کاوورود بخش‌کامیاران‌شهرستان سنندج .

۶۰ک شمال خاورکامیاران -۹ک شمال خاور امیرآباد .

کوهستانی-سردسیر-سکنه ۳۱۸ -سنی-کردی .

آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل‌زراعت و گله داری - راه‌مالرو .

قروه -qorve- بخش قروه ازشهرستان سنندج درخاور شهرستان واقع شده حدود ومشخصات آن‌بشرح زیراست .

ازطرف شمال بشهرستان بیجار - ازخاور بشهرستان‌همدان - ازجنوب به‌بخش سنقرکلیائی ازشهرستان‌کرمانشاه - ازباختر به‌بخش حومه شهرستان سنندج .

این بخش‌از ۵ دهستان‌بشرح زیرتشکیل‌شده وشرح هریک‌ازدهستانها درجای خود داده شده است .

۱- دهستان اسفندآباد	۹۷ آبادی	۳۱ هزارنفر
۲- « ییلاق	۴۳ «	۱۳ «
۳- « چهاردولی	۳۱ «	۱۲ «
۴- « خدابنده‌لو	۶۱ «	۲۱/۵۰۰ «
۵- « الك	۱۵ «	۲/۵۰۰ «

بنابرصورت فوق بخش قروه از ۵ دهستان ۲۴۷ آبادی تشکیل شده سکنه ۸۰هزار نفر ومرکز آن قصبه قروه میباشند .

قروه- قصبه مرکز بخش قروه شهرستان سنندج .

۹۳کلومتری خاورسنندج -۹۷ کیلومتری‌شمال باخترهمدان -کنار راه شوسه همدان‌به‌کردستان .

دشت - سردسیر - سکنه ۴ هزارنفر زبان مادری ترکی بفارسی آشناهستند .

آب از چند رشته‌قنات و ز-آب رودخانه و چشمه‌ها - محصول عمده غلات حبوبات‌میوه‌جات‌مخصوصاً‌انگور-شغل‌ساکنین‌زراعت‌وگله‌داری صنایع‌دستی‌زنان بافتن قالیچه‌جاجیم‌کرباس در حدود ۱۰۰ باب‌دکان بطورمتفرق درآبادی‌وجوددارد .

ادارات دولتی قصبه عبارت است ازبخشداری - آمار-دارائی- پست پاسگاه ژاندارمری-دبستان چندقهوه‌خانه‌کنارشوسه‌دارد .

قروه - قصبه ازدهستان درجزین بخش رزن‌شهرستان همدان،

۱۲ ک‌جنوب‌خاوری رزن -۹ک‌خاورشوسه‌رزن به‌همدان .

جلگه - سردسیرمالاریائی -سکنه ۳۲۶۰ - شیعه-ترکی .

آب از قنات -محصول غلات‌انگور حبوبات‌صیفی‌لبنیات- شغل‌زراعت وگله‌داری - صنایع دستی‌زنان قالی‌بافی - تابستان از طریق‌امیریه اتومبیل‌میتوان برد .

دبستان پسرانه ودخترانه-صندوق‌پست- درمانگاه در حدود ۶۰ باب دکان‌دارد .

قروه — ده ازدهستان کلیائی بخش‌سنقرکلیائی شهرستان‌کرمانشاه

۶ک جنوب باخترسنقر -۳ک باخترشوسه سنقرکرمانشاه .

دامنه - سردسیر - سکنه ۵۴۰ — شیعه — ترکی کردی‌فارسی .

آب از رودخانه سراب - محصول‌غلات‌حبوبات تریاک توتون قلمستان شغل زراعت -صنایع‌دستی قالیچه‌جاجیم پلاس‌بافی - تابستان‌میتوان اتومبیل برد

قره آغاج-qare-âqâj- ده از دهستان خدابنده لو بخش قروه شهرستان سنندج.
۲۴ک جنوب خاوری کل تپه -۲ک باختر شوسه همدان بیجار.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۰۰ - شیعه - ترکی.
آب از چشمه و قنات - محصول غلات انگور حبوبات صیفی لبنیات شغل زراعت گله داری - راه مالرو - تابستان اتومبیل میتوان برد

قره بقره-qare-boqre- ده از دهستان خورخوره بخش دیواندره شهرستان سنندج.
۶۸ک باختر دیواندره -۱۶ک جنوب باختر خورخوره
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۸۸ - سنی - کردی.
آب از چشمه - محصول غلات توتون حبوبات - شغل زراعت گله داری صنایع دستی جاجیم بافی - راه مالرو.

قره بلاغ-qare-bolâq- ده از دهستان چهاردولی بخش اسد آباد شهرستان همدان.
۱۶ک شمال باختر اسدآباد -۹ک جنوب باختر چنار عباسخان.
کوهستانی - سردسیر- سکنه ۴۱۸ - شیعه - کردی فارسی.
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله داری - صنایع دستی قالی بافی- راه مالرو.

قره بلاغ - ده از دهستان اسفندآباد بخش قروه شهرستان سنندج.
۲۸ک شمال خاوری قروه -۵ ک خاور ندرشه.
جلگه - سردسیر - سکنه ۳۴۷ - شیعه - ترکی.
آب از چشمه - محصول غلات میوجات حبوبات انگور قلمستان لبنیات شغل زراعت گله داری -صنایع دستی قالیچه بافی - راه مالرو- تابستان از راه باباگرگر اتومبیل میتوان برد.

قره بلاغ - ده از دهستان سردرود بخش رزن شهرستان همدان.
۳۶ک شمال باختری رزن.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۰۰ - شیعه - ترکی.
آب از چشمه - محصول غلات دیم لبنیات - شغل زراعت و گله داری صنایع دستی قالیچه بافی - راه مالرو تابستان اتومبیل میتوان برد.

قره بلاغ - ده از دهستان سیلتان شهرستان بیجار.
۳۶ک جنوب باختر حسن آباد سوگند -کنار راه عمومی بیجار بنکاب.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۴۰ - شیعه - کردی.
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت و گله داری -صنایع دستی قالیچه و جاجیم بافی - راه مالرو - پاسگاه ژاندارمری دارد. خط تلفن تلگراف از کنار آبادی میگذرد.

قره بلاغ - ده کوچکیست از دهستان بشت آربابا بخش بانه شهرستان سقز.
۶ک جنوب باختر بانه - سکنه ۳۰ نفر.

قره بلاغ - ده کوچکیست ازدهستان نجف آباد شهرستان بروجرد.
۸ک شمال باختر بیجار - ۲ک شمال شوسه بیجار بسنندج- سکنه ۱۰ نفر

قره بلاغ اعظم-qare-bolâq-a'zam- ده از دهستان ذهاب بخش سرپل ذهاب شهرستان قصرشیرین.
۳ک باختر سرپل ذهاب -کنار شوسه قصرشیرین کرمانشاه.
دشت -گرمسیر مالاریائی - سکنه ۶۰ - مسلمان -کردی فارسی.
آب از سراب قره بلاغ و رودخانه الوند -محصول غلات برنج پنبه صیفی توتون - شغل زراعت و گله داری.

قره بلاغ پنجه - qare-bolâq-panje - ده از دهستان اسفندآباد بخش قروه شهرستان سنندج.
۳۲ ک جنوب باختری قروه -۲ک جنوب راه فرعی قروه سنقر.
کوهستانی - سردسیر- سکنه ۴۰۰ - سنی -کردی.
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله داری قالیچه جاجیم بافی- راه مالرو.

قره بلاغ شیخ مراد -qare-bolâq-ceyx-morâd- ده از دهستان ذهاب بخش سرپل ذهاب شهرستان قصرشیرین.
۴ ک باختر سرپل ذهاب - ۱ک شوسه قصرشیرین.
دشت -گرمسیر مالاریائی - سکنه ۸۰ مسلمان -کردی فارسی.
آب از نهر زرین جوب - محصول غلات برنج پنبه صیفی توتون لبنیات. شغل زراعت و گله داری.

قره بناس - qare-benâs - ده از دهستان خزل شهرستان نهاوند.
۴۴ ک شمال باختری راه شوسه نهاوند به کرمانشاه-۳ک جنوب شوسه نهاوند.
کوهستانی - سردسیر- سکنه ۸۵ - شیعه - لری و فارسی.
آب از چشمه و قنات - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله داری. راه مالرو.
ایل یارطاقلو برای تعلیف احشام باین ده میآیند.

قره تپه-qare-tappe - ده از دهستان فعله گری بخش سنقر کلیائی. شهرستان کرمانشاهان.
۱۵ ک خاور سنقر- کنار راه عمومی سنقر به اسد آباد.
کوهستانی - سردسیر- سکنه ۳۴۰ - شیعه -کردی فارسی.
آب از رودخانه ده الیاس و چشمه قنات - محصول غلات حبوبات انگور قلمستان میوجات-شغل زراعت - دراراضی این دو بوته گون وجود دارد و هردوسال یکمرتبه کتیرا گرفته میشود.
راه فرعی به سنقر و دبستان یخچال دارد- قالیچه جاجیم پلاس بافی قالیچه وجوراب دستکش درسنقر بخوبی مشهور است.

قره تپه - ده از دهستان خالصه بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۱۷ ک باختر کرمانشاه - ۴ ک باختر پلوه.
دامنه - سردسیر- سکنه ۱۸۶ - شیعه -کردی فارسی.

آب ازچشمه وچاه - غلات حبوبات‌دیمی لبنیات - شغل زراعت - راه در تابستان اتومبیل رو .

قره‌تگینی — qare-tegini - ده‌از دهستان حومه شهرستان ملایر .

۲۳ ك شمال خاوری شهر ملایر — ۱۱ ك شمال باختری اتومبیل وو ملایر به اراک .

جلگه - معتدل مالاریائی - سکنه ٥۲٤ - شیعه - ترکی وفارسی .

آب از قنات - محصول غلات انگوردیم - شغل زراعت .

صنایع دستی زنان قالی‌بافی - راه مالرو .

قره چر - qare-Çar - ده از دهستان میر ده بخش مرکزی شهرستان سقز .

۳۷ ک جنوب باختری سقز — ٦ ک خاور شوسه سقزبه بانه : کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲٥۰ - سنی - کردی .

آب از چشمه - محصول غلات لبنیات حبوبات توتون - شغل‌زراعت گله داری - راه مالرو .

قره چی منصور - qareÇi-mansur - ده ازدهستان دیره بخش‌گیلان شهرستان شاه‌آباد .

٤۷ شمال باخترگیلان - ٤ کیلومتری‌سرپل ذهاب .

دشت - گرمسیرمالاریائی - سکنه ٥۰ - شیعه - کردی فارسی .

آب ازرودخانه دیره - محصول غلات ذرت پنبه لبنیات - شغل زراعت وگله داری .

تابستان حدود ییلاق هوکانی ودرگه میروند .

قره‌حسن - qare-hasan - ده‌از دهستان بیلوار بخش‌مرکزی شهرستان‌کرمانشاهان .

٥ ك جنوب خاورمرزبانی - نزدیك به قشلاق امیرمحترم .

دامنه - سردسیر - سکنه ۱۸٥ - شیعه - کردی فارسی .

آب ازچشمه وقنات - غلات حبوبات تریاك توتون صیفی لبنیات - شغل زراعت — قالیچه‌گلیم جاجیم بافی - راه مالرو - تابستان از طریق زرین اتومبیل میتوان برد .

قره سنی - qare-sani - ده‌از دهستان ذهاب بخش سرپل ذهاب شهرستان قصرشیرین .

۱٦ ک شمال سرپل ذهاب - ۳ ك تپانی .

دامنه - گرمسیرمالاریائی - سکنه ۸۰ - سنی - کردی فارسی .

آب از رودخانه دله شیر - محصول‌غلات دیم لبنیات - شغل‌زراعت وگله داری .

راه مالرو .

قره‌غیبی - qare-qeybi - ده‌ازدهستان‌حسین‌آبادبخش‌دیواندره شهرستان سنندج .

۷ك‌جنوب دیواندره - ۳ك پل‌قزل‌اوزان .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۳٥ - سنی - کردی .

آب ازرودخانه قزل‌اوزان‌وچشمه - محصول‌غلات لبنیات حبوبات - شغل زراعت‌گله‌داری - صنایع دستی‌زنان قالی‌بافی - راه مالرو .

قره‌قاج - qare-qâj - ده‌ازدهستان دینور بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان :

۳۷ك شمال باختری‌صحنه - ۱۲ك باخترشوسه‌کرمانشاه‌به‌سنقر .

دامنه - سردسیر - سکنه ۳۳۰ - شیعه - کردی‌فارسی .

آب ازرودخانه‌شاهپورآباد - محصول‌غلات‌حبوبات‌تریاك‌توتون‌چغندرقند شغل‌زراعت - اتومبیل‌میتوان‌برد .

قره‌قوین - qare-qoyon - ده‌ازدهستان‌بایروندبخش مرکزی شهرستان‌کرمانشاه .

۱۷ك شمال‌کرمانشاه - ٤ك جنوب‌کنشت .

دامنه - سردسیر - سکنه ۱٤۰ - شیعه - کردی .

آب ازچاه‌وسراب کنشت - محصول‌غلات‌دیمی‌لبنیات - شغل‌زراعت‌گله‌داری راه مالرو .

تابستان ازطاق بستان اتومبیل‌میتوان برد .

قره‌که - qareke ده‌ازدهستان پاطاق بخش‌سرپل‌ذهاب شهرستان قصرشیرین

۹/٥ك جنوب خاوری‌سرپل‌ذهاب - کنارشوسه قصرشیرین بکرمانشاه دامنه - معتدل - سکنه ۹۰ - شیعه - کردی‌فارسی .

آب ازسراب ماراب - محصول‌غلات لبنیات توتون صیفی - شغل‌زراعت وگله‌داری .

قره‌گز لو بالا — qare-gozlu-bâlâ - ده از دهستان کنگاور بخش کنگاورشهرستان کرمانشاهان .

۹ك باخترکنگاور - ۸ك‌شمال‌باخترشوسه‌کنگاوربکرمانشاه .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۱۰ - شیعه - فارسی کردی .

آب ازسراب کبوترلانه‌وچشمه - محصول‌غلات تریاك‌حبوبات - شغل‌زراعت راه مالرو .

عده‌ای ازگله‌داران طایفه ترك آشوندکه استطاعت رفتن بگرمسیر ندارند زمستان بحدود این آبادی و باباقوری میآیند .

قره‌گزلو پائین - qare-gozlu-pâin - به باباقوری مراجعه شود .

قره‌گل - qare-gol - ده‌کوچکیست‌ازدهستان‌کل‌تپه‌فیض‌الله‌بیگی بخش مرکزی شهرستان سقز .

۳۹ك خاورسقز - ٦ك شمال شوسه سقزسنندج - سکنه ۷٥ نفر .

قره ناو - qare-nâv - ده‌ازدهستان کل‌تپه فیض‌الله بیگی بخش مرکزی شهرستان سقز

٥ك خاورسقز - ٥ك خاورقطان جق .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱٦۰ - سنی - کردی .

آب از چشمه قنات - محصول غلات توتون لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری - راه‌مالرو - نام جدیدآن سیاه ناو است .

قره ولی - qare-vali - ده از دهستان چمچمال بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان .
۲ک جنوب باختری صحنه - ۳ک جنوب شوسه کرمانشاه بهمدان
دشت - سردسیر - سکنه ۱۵۰ - شیعه - کردی فارسی .
آب از رودخانه گاماسیاب - محصول غلات تریاك حبوبات توتون - شغل زراعت - راه مالرو - تابستان ازطریق فراش اتومبیل میتوان برد

قره ویس - qare-veys - ده ازدهستان میاندوبند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۷ک شمال باختر کرمانشاه - ٤ک باختر شوسه سنندج .
دشت - سردسیر - سکنه ۱۵۰ - شیعه - کردی فارسی .
آب از رودخانه لك - غلات حبوبات تریاك چغندر توتون - شغل زراعت از شوسه اتومبیل میتوان برد .

قری - qori - نام یکی از تیره‌های اسپری قلخانی گوران زمستان در گرمسیر پشت تنگ ذهاب ساکن و تابستان برای زراعت و تعلیف احشام خود حدود قلعه زنجیر گوران می آیند - سکنه ۵۰ نفر .

قزانچی - qazânçi - ده ازدهستان میاندربند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۲ک شمال باختری کرمانشاه - دوراهی کردستان - روانسر .
دامنه - سردسیر - سکنه ۲۲۰ - شیعه - کردی و فارسی .
آب از چشمه — محصول غلات دیمی لبنیات — شغل زراعت — راه شوسه .

قزان قره - qazân-qare - ده ازدهستان گاو بازه شهرستان بیجار .
۱۵ک جنوب باختری پیرتاج - کنارراه مالرو شاهگدار به پیرتاج .
تپه ماهور - سردسیر - سکنه ۹۰۰ - شیعه - ترکی .
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - قالیچه جاجیم گلیم بافی - راه مالرو .

قزقبری - qez - qabri — ده از بخش سنجابی شهرستان کرمانشاهان .
۱۵ک خاور کوزران - ۲ الی ۳ کیلومتری جنوب پل مرك .
دشت - سردسیر - سکنه ٥٤٠ - شیعه - کردی فارسی .
آب از رودخانه مرك - محصول غلات حبوبات دیم لبنیات — شغل زراعت و گله‌داری - راه مالرو - تابستان اتومبیل میتوان برد .
درچهارمحل نزدیك بهم واقع قزقبری دکترحبیب - قزقبری بهادری قزقبری رشیدعلی - قزقبری ابراهیم مشهورند .

قزگه - qezge — ده ازدهستان قراتوره بخش دیواندره شهرستان سنندج .
٤٤ک شمال خاور دیواندره - کنار رودخانه ول کشتی .
کوهستانی - سرد سیر - سکنه ۱۰۰ - سنی - کردی .

آب از چشمه - محصول غلات لبنیات حبوبات پشم - شغل زراعت و گله داری - راه مالرو .

قزل - qezel - ده ازدهستان بیلوار بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
٥/٤ک شمال خاوری مرزبانی - کنار راه مرزبانی به دیزگران .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۸۰ - شیعه - کردی فارسی .
آب از چشمه های متعدد و قنات - محصول غلات آبی دیمی لبنیات توتون حبوبات تریاك - شغل زراعت گله‌داری - صنایع دستی زنان بافتن قالیچه گلیم جاجیم - از مرزبانی و دیزگران اتومبیل میتوان برد .

قزل آباد - qezel-âbâd — ده ازدهستان سردرود بخش رزن شهرستان همدان .
۳۹ک باختر قصبه رزن - ۱۵ک جنوب باختری دمق .
جلگه - سردسیر - سکنه ۱۰۵ - شیعه - ترکی .
آب از قنات — محصول غلات صیفی لبنیات - شغل زراعت گله‌داری .
راه اتومبیل رو .

قزل آغاج - qezel-âqâj - ده از دهستان خسروآباد شهرستان بیجار .
۱۸ک جنوب خاوری بیجار - کنار شوسه بیجار همدان .
تپه ماهور - سردسیر - سکنه ۱۷۰ - شیعه - کردی فارسی ترکی
آب از چشمه و قنات - محصول غلات لبنیات انگور و میوه - شغل زراعت گله‌داری - صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی - راه مالرو .

قزل بلاغ - qezel-bolâq — ده از دهستان سیاه منصور شهرستان بیجار .
٤٥ک جنوب باختری حسن آباد سوگند - کنار راه عمومی بیجار تکاب
کوهستانی - سردسیر - سکنه ٦٢٠ - شیعه - ترکی .
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - صنایع دستی زنان قالیچه و جاجیم بافی - راه مالرو بستان دارد .

قزل بلاغ — ده از دهستان سارال بخش دیواندره شهرستان سنندج .
۲۸ک جنوب باختری دیواندره - ٦ک باختر نعلشکن .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۳۰ - سنی - کردی .
آب از چشمه - محصول غلات توتون حبوبات لبنیات - شغل زراعت گله‌داری راه مالرو .

قزل تپه - qezel-tappe — ده از دهستان کرانی شهرستان بیجار .
۱٤ک شمال باختری حسن آباد سوگند - ۲ک محمد جان .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ٥٠٠ - شیعه - ترکی .
آب از چشمه - محصول غلات دیم لبنیات انگور - شغل زراعت گله‌داری صنایع دستی زنان قالیچه و جاجیم بافی - راه مالرو .

قزلجه – qezelje – ده از دهستان حاجیلو بخش کبودراهنگ شهرستان همدان .
۱۲ ك شمال خاوری قصبه کبودراهنگ ـ ۱۲ ك باختر شوسه همدان تهران
دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۵۰۸ ـ شیعه ـ ترکی.
آب از قنات ـ محصول غلات لبنیات مختصر انگور صیفی ـ شغل زراعت و گله داری ـ صنایع دستی قالی بافی ـ راه مالرو .
تابستان ازطریق کبودراهنگ و آب باریك اتومبیل میتوان برد .

قزلجه – ده از دهستان سیاه منصور شهرستان بیجار.
۳۳ ك باختر حسن آباد سوگند ـ ۱ ك شریف کندی.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳۷۰ ـ شیعه ـ ترکی .
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات انگور ـ شغل زراعت گله داری
صنایع دستی زنان قالیچه و جاجیم بافی ـ راه مالرو .

قزلجه – ده از دهستان خدا بنده لو بخش قروه شهرستان سنندج .
۱۷ ك خاور کل تپه ـ ۳ ك خاور وصله .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۵۰ ـ شیعه ـ ترکی.
آب از چشمه ها ـ محصول غلات حبوبات مختصر انگور لبنیات ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو .
تابستان ازدلی محمد اتومبیل میتوان برد.

قزلجه کند – qezelje-kand – ده از دهستان اسفند آباد بخش قروه شهرستان سنندج.
۸ ك شمال خاوری قروه ـ ۹ ك شمال دلبران.
تپه ماهور ـ سردسیر ـ سکنه ۳۷۵ ـ شیعه ـ ترکی فارسی.
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات انگور حبوبات ـ شغل زراعت گله داری
صنایع دستی قالیچه جاجیم بافی
راه مالرو .
تابستان ازطریق دلبران اتومبیل میتوان برد.

قزل حصار – qezel-hasâr – ده از دهستان درجزین بخش رزن شهرستان همدان .
۴ ك جنوب قصبه رزن ـ کنار رودخانه قره چای.
جلگه ـ سردسیر مالاریائی ـ سکنه ۱۳۵ ـ شیعه ـ ترکی فارسی.
آب از رودخانه قره چای ـ محصول غلات دیمی لبنیات ـ شغل زراعت و گله داری ـ راه مالرو .

قزل خرابه – qezel-xarâbe – ده از دهستان درجزین بخش رزن شهرستان همدان.
۳۷ ك جنوب خاور قصبه رزن ـ کنار راه فرعی قامنین به نوبران .
جلگه ـ سردسیر مالاریائی ـ سکنه ۴۶۷ ـ شیعه ـ ترکی.
آب از قنات ـ محصول غلات حبوبات صیفی لبنیات.
شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو .

قزل دره – qezel-dare – ده از دهستان بیلوار بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۲۲ ك خاور دیزگران ـ ۳ ك جنوب بلشت.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۶۵ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب از چشمه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات ـ راه مالرو.

قزل علی – qezel-ali – ده از دهستان پیرتاج شهرستان بیجار
۱۰ ك شمال خاوری بیجار ـ کنار راه فرعی بیجار به حسن آباد سوگند.
تپه ماهور ـ سردسیر ـ سکنه ۲۵۰ ـ شیعه ـ کردی.
آب از چشمه و قنات ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله داری
صنایع دستی قالیچه بافی.
راه مالرو درخشکی اتومبیل میتوان برد.

قزل کند – qezel-kand – ده از دهستان سیلتان شهرستان بیجار.
۲۵ ك جنوب باختر حسن آباد سوگند ـ ۷ ك بهرام گنبد.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۶۵۰ ـ شیعه ـ کردی .
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات مختصر انگور ـ شغل زراعت گله داری
صنایع دستی زنان قالیچه و جاجیم بافی ـ راه مالرو .
در دو محل نزدیك بهم واقع شده بالا و پائین نامیده میشود .
دبستان دارد .

قزوینه – qazvine – ده از دهستان کنگاور بخش کنگاور شهرستان کرمانشاهان.
۱۸ ك باختر کنگاور ـ ۹ ك شمال شوسه کنگاور کرمانشاه .
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۴۱۵ ـ شیعه ـ فارسی کردی.
آب از چشمه سار ـ محصول غلات حبوبات تریاك ـ شغل زراعت ـ راه مالرو
دبستان دارد .

قشلاق – qeclâq – ده از دهستان چهار بلوك بخش سیمینه رود شهرستان همدان.
۳۷ ك شمال باختر همدان ـ ۱ ك جنوب شوسه همدان سنندج .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳۰۵ ـ شیعه ـ ترکی فارسی.
آب از چشمه و چاه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات مختصر انگور ـ شغل زراعت گله داری ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه اتومبیل رو.

قشلاق – ده از دهستان فارسینج بخش اسد آباد شهرستان همدان .
۴۴ ك جنوب باختری قصبه اسد آباد ـ ۴ ك شمال باختر فارسینج.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳۴۵ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب از قنات ـ محصول غلات توتون صیفی عسل ـ شغل زراعت گله داری.
صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه مالرو .
تابستان ازسنقر اتومبیل میتوان برد .

قشلاق – ده از دهستان خدا بنده لو بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان
۱۱ ك شمال باختری صحنه ـ ۴ ك باختر راه مالرو صحنه به سنقر
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۸۲ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب از رودخانه کنگیر شاه ـ محصول غلات دیم مختصر حبوبات ـ شغل زراعت
راه مالرو .

دره‌سه محل بفاصله ۲ الی ۳ کیلومتر واقع به علیا و سفلی وسطی مشهور سکنه علیا ۱۷۶ وسفلی ۶۱ نفر است .

قشلاق – ده از دهستان جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج .
۲۳ ک جنوب خاور پاوه – کنار راه اتومبیل رو کرمانشاه بپاوه .
کوهستانی – سردسیر – سکنه ۲۰۵ – سنی – کردی فارسی .
آب از چشمه – محصول غلات لبنیات توتون گردو توت – شغل زراعت و گله‌داری – راه اتومبیل رو – پاسگاه نظامی دارد .

قشلاق – ده از دهستان ییلاق بخش حومه شهرستان سنندج .
٤ ک خاور سنندج – کنار شوسه سنندج به همدان و رودخانه قشلاق .
دامنه – سردسیر – سکنه ۱۰۰ – سنی – کردی .
آب از چشمه و رودخانه قشلاق – محصول غلات – شغل زراعت – راه اتومبیل رو .

قشلاق – ده از دهستان چمچمال بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان .
۱۲ ک باختر صحنه – ۸ ک شمال شوسه کرمانشاه به همدان .
دشت – سردمعتدل – سکنه ۹۰ – شیعه – فارسی کردی .
آب از چشمه – محصول غلات دیم – شغل زراعت – از صحنه تا نزدیکی آبادی اتومبیل میتوان برد – دردو محل واقع شده است .

قشلاق احمد ویس -qeclâq-ahmad-veys- ده از دهستان ترک شهرستان ملایر .
٥٤ ک شمال خاوری شهر ملایر – ۱۸ ک خاور راه شوسه ملایر به همدان
کوهستانی – معتدل مالاریائی – سکنه ۲۹ – شیعه – ترکی فارسی .
آب از چشمه – محصول غلات لبنیات – شغل زراعت گله‌داری – صنایع دستی زنان قالی بافی – راه مالرو .

قشلاق افغانان -qeclâq-afqânân- ده از دهستان میرده بخش مرکزی شهرستان سقز .
۲۳ ک باختر سقز – ٥ ک شمال شوسه سقز – بانه .
کوهستانی – سردسیر – سکنه ۳۰۰ – سنی – کردی .
آب از چشمه و قنات – محصول غلات لبنیات حبوبات – شغل زراعت گله‌داری – راه مالرو .

قشلاق امیر محترم -qeclâq-amir-mohtaram- ده از دهستان بیلوار بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
٥ ک جنوب خاور مرزبانی – کنار راه عمومی مرزبانی به گندآباد .
دامنه – سردسیر – سکنه ۱٤٥ – شیعه – کردی فارسی .
آب از قنات و چشمه – محصول غلات حبوبات لبنیات تریاک توتون میوجات – شغل زراعت – قالیچه گلیم جاجیم بافی – راه مالرو – ازطریق رزنی اتومبیل میتوان برد .

قشلاق امین -qeclâq-amin- ده از دهستان خورخوره بخش دیواندره شهرستان سنندج .
٥٥ ک شمال باختر دیواندره – کنار راه مالرو دیواندره بخورخوره .
کوهستانی – سردسیر – سکنه ۱٤٦ – سنی – کردی .
آب از چشمه و رودخانه کوچک قشلاق – محصول غلات توتون – شغل زراعت – راه تاجاده مالرو .

قشلاق انوج -qeclâq-anuj- ده از دهستان سامن شهرستان ملایر .
۳۳ ک جنوب باختری شهر ملایر – ۹ ک باختر راه شوسه ملایر به بروجرد .
جلگه – معتدل مالاریائی – سکنه ٤۸۸ – شیعه – فارسی .
آب از قنات – محصول غلات صیفی حبوبات – شغل زراعت – صنایع دستی زنان قالی بافی – راه مالرو .

قشلاق بابا رستم -qeclâq-bâbâ-rostam- ده کوچک از دهستان بالا شهرستان نهاوند .
٥ ک جنوب شهر نهاوند – ۱ ک جنوب گاماسیاب .
کوهستانی – سردسیر – سکنه ۲٥ نفر .

قشلاق پل -qeclâq-pol- ده از دهستان سرشیو بخش مرکزی شهرستان سقز .
۲٤ ک جنوب خاوری شهرستان سقز – کنار رودخانه جغتو .
کوهستانی – سردسیر – سکنه ۱۲۰ – سنی – کردی .
آب از چشمه – محصول غلات لبنیات حبوبات توتون – شغل زراعت و گله‌داری – راه مالرو .

قشلاق پیرحیاتی -qeclâq-pir-hayâti- ده از دهستان سامن شهرستان ملایر .
۹ ک جنوب شهر ملایر – ٦ ک خاور راه شوسه ملایر به بروجرد .
کوهستانی – معتدل مالاریائی – سکنه ۵۰۳ – شیعه – فارسی .
آب از چشمه – محصول غلات لبنیات – شغل زراعت و گله‌داری – راه مالرو .

قشلاق توکه -qeclâq-tuke- ده کوچکی است از دهستان چمچمال بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان .
٤۷ ک باختر صحنه – نزدیک مارانتو و علی آباد – سکنه ۳۰ نفر .
دردو محل بنام قشلاق توکه و حسین خان مشهور است .

قشلاق تیمور -qeclâq-teymur- ده از دهستان حومه شهرستان ملایر .
۸ ک شمال شهر ملایر – کنار راه اتومبیل رو قشلاق سالار آباد به ازناو ملایر .
کوهستانی – معتدل مالاریائی – سکنه ٥٦ – شیعه – فارسی .
آب از چشمه – محصول غلات دیم – شغل زراعت – صنایع دستی زنان قالی بافی – راه اتومبیل رو .

قشلاق جوب -qeclâq-jub- ده از دهستان ییلاق بخش حومه شهرستان سنندج .
٤۱ ک شمال خاوری سنندج – ۳ ک قلعه فولاد .
تپه ماهور – سردسیر – سکنه ۱٥۰ – سنی – کردی .
آب از چشمه – محصول غلات – شغل زراعت گله‌داری – صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی – راه مالرو .

قشلاق حاج رمضان -qeclâq-hâj-ramazân- بنام دیگر آن قشلاق لشر مراجعه شود .

قشلاق حسن خان -qeclâq-hasan-xân- ده از دهستان سیلتان شهرستان بیجار .

۱۹/۵ ك شمال خاوری شهرستان ـ کنار راه مالرو دولتشاه به بیانلو ـ جلگه ـ معتدل ـ سکنه ۲۳۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی .

آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو .

قشلاق خانه - qeclâq-xâne - ده از دهستان سیلتان شهرستان بیجار .

۲۲ ك شمال خاوری شهر بیجار ـ ٤ ك شمال شوسه بیجار به زنجان .

تپه ماهور ـ سردسیر ـ سکنه ۲٤۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی .

آب از رودخانه سیدان و چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو .

قشلاق خدا کرم -qeclâq-xodâ-karam- ده از دهستان ییلاق بخش قروه شهرستان سنندج .

٤٨ ك شمال باختر قروه ـ شمال کوه آخی کمال .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۱۰ ـ سنی ـ کردی .

آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله داری ـ صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی ـ راه مالرو .

قشلاق خسروخانی - qeclâq-xosrow-xâni - ده از دهستان شراء بخش رزن شهرستان همدان .

۷۵ ك جنوب قصبه رزن .

جلگه ـ معتدل مالاریائی ـ سکنه ٤۱۵ ـ شیعه ـ ترکی .

آب از قنات ـ محصول غلات صیفی لبنیات ـ شغل زراعت و گله داری راه مالرو .

قشلاق خیرآباد - qeclâq-xeyr-âbâd - ده از دهستان آورزمان شهرستان ملایر .

۳۳ ك شمال باختری شهر ملایر ـ کنار راه شوسه ملایر به تویسرکان .

جلگه ـ معتدل مالاریائی ـ سکنه ۲۹۵ ـ شیعه ـ فارسی .

آب از قنات ـ محصول غلات ـ شغل زراعت ـ صنایع دستی زنان قالی بافی راه اتومبیل رو .

قشلاق دهفول -qeclâq- deh-ful- ده از دهستان پائین شهرستان نهاوند .

٦ ك شمال شهر نهاوند ـ ۲ ك شمال خاوری راه شوسه نهاوند به کرمانشاه .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۸٤ ـ شیعه ـ لری و فارسی .

باین ده قشلاق بابا پیره هم میگویند .

قشلاق دهنو - qeclâq-deh-now - ده از دهستان ترک شهرستان ملایر .

۳۵ ك شمال باختری شهر ملایر ـ ۱۲ ك باختر راه شوسه ملایر به همدان .

جلگه ـ معتدل مالاریائی ـ سکنه ۱٤۳ شیعه ـ ترکی و فارسی .

آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت و گله داری ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه مالرو .

قشلاق رضا -qeclâq-rezâ- ده از دهستان کل تپه فیض الله بیگی بخش مرکزی شهرستان سقز .

٤۱ ك شمال خاور سقز ـ ۸ ك خاور قلعه کهنه .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۲۰ ـ سنی ـ کردی .

آب از چشمه ـ قنات و رودخانه ـ محصول غلات توتون لبنیات حبوبات ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو .

قشلاق سالارآباد - qeclâq-sâlâr-âbâd - ده از دهستان حومه شهرستان ملایر .

۱۲ ك شمال خاوری شهر ملایر ـ کنار راه اتومبیل رو قشلاق شیرازی به قشلاق تیمور .

جلگه ـ معتدل مالاریائی ـ سکنه ۱۵۸۹ ـ شیعه ـ فارسی ترکی .

آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت و گله داری ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه اتومبیل رو .

قشلاق سرخه -qeclâq-sorxe- ده از دهستان نجف آباد شهرستان بیجار .

۱۲ ك شمال باختری نجف آباد ـ ۹ ك شمال شوسه بیجار به سنندج .

تپه ماهور ـ سردسیر ـ سکنه ۲۱۰ ـ سنی ـ کردی فارسی .

آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله داری ـ صنایع دستی زنان قالیچه گلیم جاجیم بافی ـ راه مالرو .

قشلاق سردار اشرف - qeclâq-sardâr-acraf - ده از دهستان بیلوار بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .

۱۵ ك خاور دیزگران ـ ۳ ك شمال کیونان .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۵۹ ـ سنی کردی فارسی .

آب از چشمه چم رودخانه کیونان ـ غلات حبوبات تریاک توتون لبنیات مختصر میوه جات ـ شغل زراعت ـ راه مالرو ـ تابستان از طریق انجاب خانوه اتومبیل میتوان برد .

قشلاق سفید -qeclâq-sefid- ده از دهستان قراتوره بخش دیواندره شهرستان سنندج .

٤۰ ك شمال خاور دیواندره ـ کنار رودخانه ولی کشتی .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳۳۰ ـ سنی ـ کردی .

آب از چشمه ـ محصول غلات حبوبات میوه جات لبنیات پشم ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو .

قشلاق سرمه در -qeclâq-sorme-dar- ده از دهستان کمازان شهرستان ملایر .

۲٤ ك جنوب شهر ملایر ـ ۹ ك جنوب راه شوسه ملایر به اراک

کوهستانی- معتدل مالاریائی- سکنه ۲۰۱- شیعه- فارسی .
آب از چشمه- محصول غلات دیم- شغل زراعت- صنایع دستی زنان قالی بافی
راه مالرو .

قشلاق سید ناصر- qeclâq-seyyed-nâser- ده از دهستان چمچمال بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان .
۲۳ ک باختر صحنه- ۸ ک شمال شوسه کرمانشاه همدان .
دامنه- سردسیر- معتدل- سکنه ۸۰- شیعه- کردی فارسی .
آب از نهر سفید چقا- محصول غلات برنج توتون تریاک چغندر قند- شغل زراعت- راه مالرو- در دو محل واقع شده است .

قشلاق شاه باغی- qeclâq-câh-bâqi- ده از دهستان پشخور بخش رزن شهرستان همدان .
۴۰ ک جنوب خاور قصبه رزن- بین از ناوور ضا باغی
تپه ماهور- سردسیر- سکنه ۳۹- شیعه- ترکی .
آب از قنات- محصول غلات دیمی- شغل زراعت- صنایع دستی زنان قالی بافی
راه مالرو .

قشلاق شیرازی - qeclâq-cirâzi - ده از دهستان حومه شهرستان ملایر .
۱۵ ک شمال شهر ملایر- انتهای راه اتومبیل رو قشلاق سالار آباد به ملایر .
کوهستانی- معتدل مالاریائی سکنه ۲۶۵- شیعه- فارسی .
آب از چشمه- محصول غلات دیم- شغل زراعت- صنایع دستی زنان قالی
بافی- راه اتومبیل رو .

قشلاق صالح بیگ - qeclâq-sâleh-beyg - ده از دهستان میرده بخش مرکزی شهرستان سقز .
۱۲ ک جنوب باختری سقز- کنار شوسه سقز به بانه .
کوهستانی- سردسیر- سکنه ۳۰۰- سنی- کردی .
آب از چشمه ها- محصول غلات لبنیات حبوبات توتون- شغل زراعت گله داری .

قشلاق قاضی - qeclâq-qâzi - ده از دهستان سرشیو بخش مرکزی شهرستان سقز .
۹ ک جنوب سقز- ۴/۵ شوسه سقز به بانه .
کوهستانی- سردسیر- سکنه ۸۰- سنی- کردی .
آب از چشمه- محصول غلات لبنیات حبوبات و توتون- شغل زراعت و گله داری- راه مالرو .

قشلاق قباد- qeclâq-qobâd - ده از دهستان ترک شهرستان ملایر .
۳۹ ک شمال خاوری شهر ملایر- ۱۷ ک خاور شوسه ملایر به طهران .
کوهستانی- معتدل مالاریائی- سکنه ۱۲۵- شیعه- ترکی و فارسی .
آب از چشمه- محصول غلات لبنیات- شغل زراعت .
صنایع دستی زنان قالی بافی- راه مالرو .

قشلاق کسب- qeclâq-kesb- ده از دهستان آورزمان حومه شهرستان ملایر .
۲۰ ک شمال شهر ملایر- ۱ ک شمال راه اتومبیل رو کسب به جوکار و همدان .
جلگه- معتدل مالاریائی- سکنه ۲۵۶- شیعه- فارسی ترکی-
آب از چشمه- محصول غلات دیم- شغل زراعت .
صنایع دستی زنان قالی بافی- راه مالرو .

قشلاق گلدره - qeclâq-gol-dare - ده از دهستان حومه شهرستان ملایر .
۹ ک شمال باختری شهر ملایر- ۶ ک شمال راه شوسه ملایر به همدان .
جلگه- معتدل مالاریائی- سکنه ۵۶- شیعه فارسی .
آب از چشمه- محصول غلات- شغل زراعت- صنایع دستی زنان قالی بافی- راه مالرو .

قشلاق ملا- qeclâq-mollâ- ده از دهستان سرشیو بخش مرکزی شهرستان سقز .
۱۰ ک جنوب خاور سقز- ۴ ک جنوب شوسه سقز سنندج .
کوهستانی- سردسیر- سکنه ۱۰۰- سنی- کردی .
آب از چشمه- محصول غلات لبنیات توتون- شغل زراعت گله داری- راه مالرو .
در محل قشلاق اوسط خان هم میگویند .

قشلاق مله- qeclâq-mele - ده از دهستان خورخوره بخش دیواندره شهرستان سنندج .
۶۴ ک باختر دیواندره- ۴ ک باختر خورخوره .
کوهستانی- سردسیر- سکنه ۱۵۶- سنی- کردی .
آب از چشمه- محصول غلات توتون لبنیات- شغل زراعت و گله داری- صنایع دستی زنان جاجیم بافی- راه مالرو .

قشلاق نجف- qeclâq-najaf - ده از دهستان پائین شهرستان نهاوند .
۲۸ ک شمال باختری شهر نهاوند- ۹ ک شمال باختری راه شوسه نهاوند به کرمانشاه .
کوهستانی- سردسیر- سکنه ۱۲۱- شیعه- لری فارسی .
آب از چشمه- محصول غلات لبنیات تریاک حبوبات- شغل زراعت و گله داری- راه مالرو .

قشلاق نشر - qeclâq-necer - ده از دهستان شراء بخش سیمینه رود شهرستان همدان .
۳۸ ک جنوب خاور همدان- ۵ ک نشر .
کوهستانی- سردسیر- سکنه ۹۱ شیعه- ترکی .
آب از چشمه- محصول غلات لبنیات- شغل زراعت و گله داری
راه مالرو .

قشلاق نوروز - qeclâq-now-ruz - ده از دهستان خسروآباد شهرستان بیجار .

۳۱ ک شمال باختری خسروآباد - ۶ ک حسین آباد گرگان .

تپه ماهور - سردسیر - سکنه ۳۵۰ - شیعه وسنی - کردی فارسی ترکی آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله داری - صنایع دستی زنان قالیچه گلیم جیم بافی — راه مالرو .

قشلاق ولی الله - qeclâq-valiyollâh - ده از دهستان پائین شهرستان نهاوند .

۵۲ ک شمال باختری شهر نهاوند - ۶ ک شمال راه شوسه نهاوند به کرمانشاه .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۶۰ - شیعه - لری و فارسی .

آب از چشمه - محصول غلات لبنیات تریاک - و گله داری - راه مالرو .

قصبستان — qasbestân — ده از دهستان قلقل رود شهرستان تویسرکان .

۳۳ ک جنوب باختری شهر تویسرکان - ۱۲ ک جنوب راه شوسه تویسرکان بکرمانشاه - کنار رودخانه تویسرکان .

کوهستانی - سردسیر مالاریائی - سکنه ۲۷۷ - شیعه - کردی فارسی .

آب از رودخانه قلقل رود - محصول غلات صیفی لبنیات تریاک قلمستان - شغل زراعت گله داری - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو از کهریز و فرسفج اتومبیل میتوان برد .

قصر شیرین - qasr-cirin - یکی از شهرستانهای استان ۵ کشور حدود ومشخصات آن بشرح زیراست .

از طرف شمال خاور به بخش ثلاث از شهرستان کرمانشاهان .

از طرف جنوب به بخش چوار از شهرستان ایلام .

از طرف خاور به بخش گیلان و کرند شهرستان شاه آباد - از طرف باختر وشمال بکشور عراق .

شهرستان قصر شیرین از سه بخش بنام بخش مرکزی - سرپل ذهاب وسومار تشکیل وشرح هریک از بخش ها درجای خود داده شده است خلاصه اطلاعات بخش مرکزی آن بشرح زیر است .

حدود - از طرف شمال و باختر بکشور عراق - ازجنوب به بخش سومار ازجنوب خاور بخش گیلان - ازخاور به بخش سرپل ذهاب

آب وهوا - هوای بخش مرکزی گرمسیر و آب اکثر قراء آن از رودخانه الوند تأمین میشود .

ارتفاعات - دراین بخش سه رشته کوهستان کم ارتفاعی بشرح زیر وجوددارد

۱- انتهای کوههای شمالی گیلان غرب که دراین بخش بکوه بازی دراز یا بازو دراز نامیده میشود در خاور شهر و خاور رودخانه الوند با زمین یکسان میشود و بلندترین نقطه آن در خاور گنبد صوفی بارتفاع ۲۳۲۰ متراست .

۲- رشته آغ داغ واقع درباختر قصر شیرین خط الرأس این کوه مرز ایران وعراق است. بلندترین نقطه آن درشمال پاسگاه برج احمدی بارتفاع ۲۱۰۵ متراست .

۳- کوه سه سر - این کوه بین دهستان ذهاب ودهستان جگرلو واقع شده رودخانه قوره تو بین این کوه وکوه آهنگران جاری است .

بلندترین نقطه آن درباختر آبادی قراویز بارتفاع ۲۵۹۳ متراست .

رودخانه - مهمترین رودخانه بخش رودخانه الوند است که سرچشمه وشعبه آن در بخش سرپل ذهاب تشریح شد وتقریباً از وسط بخش میگذرد قراء دهستان جگرلو و خالصه درکنار شمالی قراء دهستان نصرآباد در جنوب آن واقع شده اند .

شهر قصرشیرین در قسمت شمالی رودخانه مذکور بنا شده و آب مورد نیاز شهر از آن رودخانه گرفته میشود - آب رودخانه شیرین تابستان بیش از یکصد سنگ آب دارد درحدود آبادی تنگ آب نو ازکشور ایران خارج وارد کشور عراق شده قصبه خانقین وقراء تابعه آن رامشروب مینماید .

۲- رودخانه قوره تو - سرچشمه این رودخانه نیز در بخش سرپل ذهاب شرح داده شده ازحدود تنگ حمام وارد این بخش میشود ودر طول خود همجا مرز ایران وعراق محسوب میگردد - آب آن نسبت برودخانه الوند کم وکمی شوراست .

بخش مرکزی از نظر سازمان وزارت کشور ازچهار استان بنام نصرآباد جگرلو - خالصه - قوره تو تشکیل شده که شرح هریک درجای خود داده شده است .

جمع قراء بخش ۴۵ وجمعیت آن درحدود ۵۲۵۰ نفراست.

جمع قراء شهرستان وجمعیت آن بشرح زیراست .

شهر قصرشیرین	۱ آبادی	۱۰۰۰۰ نفر
بخش مرکزی	۴۵ »	۵۲۵۰ »
» سومار	۱۸ »	۵۰۰۰ »
» سرپل ذهاب	۹۱ »	۱۳۱۰۰ »
جمع	۱۵۵ »	۳۳۳۵۰ »

قصر شیرین — شهر کوچک قصرشیرین در ۷۳۵ کیلومتری طهران، ۲۱ کیلومتری مرز ایران و عراق کنار روخانه الوند واقع شده مختصات جغرافیائی آن بشرح زیراست .

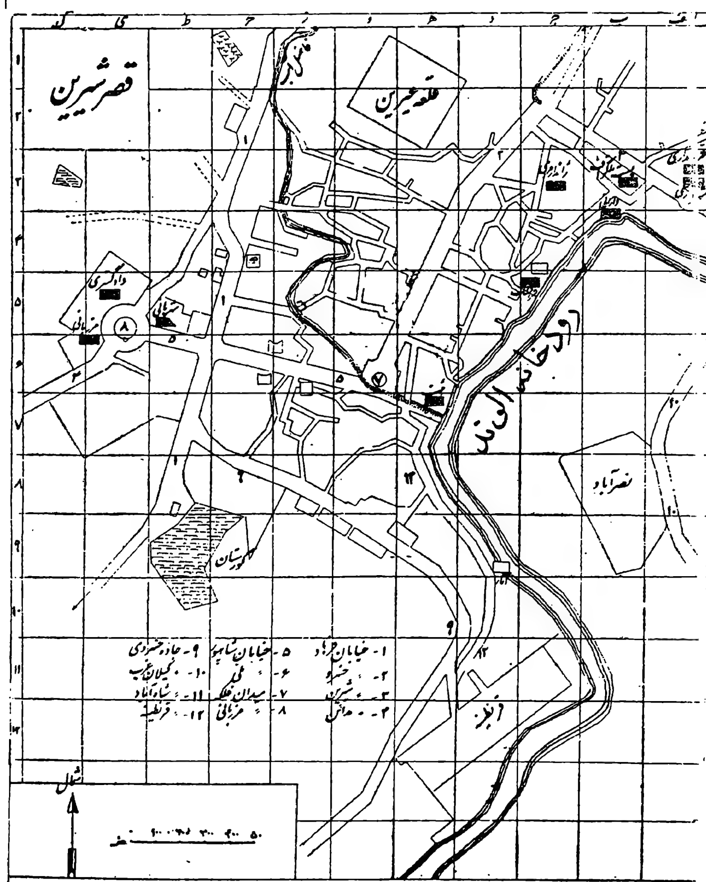
طول ۴۵ درجه ۳۵ دقیقه - عرض ۳۴ درجه ۳۱ دقیقه - ارتفاع از سطح دریا ۳۲۶ متر بنابراین اختلاف ساعت باطهران ۲۴ دقیقه ۳۰ ثانیه است (طهران ساعت ۱۲ قصرشیرین ساعت ۱۱ و ۳۵ دقیقه ۳۰ ثانیه) ضمناً طهران ۸۲۴ متر از قصرشیرین بلندتراست .

قصرشیرین بواسطه موقعیت سیاسی واقتصادی و واقع شدن درمسیر بزرگترین راه عربستان وفلات مرکزی ایران ازازمنه قدیم دارای اهمیت وبسیاری ازسلاطین قدیم دراحیاء وآبادی آن اقدام نموده اند مخصوصاً درعصر خسرو پرویز این شهر بسیار آباد ومدتی مقر زمستانی آن سلطان بوده است. دردوره صفویه نیز بناهای معتبری مانند رباط

ومسجد درآن بناگردیده ازآن ببعد بواسطه ضعف حکومت‌مرکزی ومخصوصاً جنگ بین‌الملل اول مانند سایرنقاط غرب رو بویرانی گذاشت.پس‌ازجلوس اعلیحضرت‌رضاشاه پهلوی‌بتخت‌سلطنت ایران و شروع بعمران آبادی‌کشوربایت شهر نیزتوجه شده ابتدا نهری از رودخانه الوند برای شهرمنشعب‌گردید که‌کاملا مسلط بشهرشده و گنجایش ۲۳ سنگ آب دارد خیابانها احداث وبناهای دولتی‌درآن بناگردیدگرچه مانند سایر اقدامات بپایان نرسید ولی باابن حال شهر قصرشیرین از شهر های غرب آبادتر وپاکیزه تراست .

خیابانیکه منتهی بجاده کرمانشاه میگردد خیابان مدائن نامیده شده ازفلکه مرکزی آن خیابان شاهپورمنشعب در دویست متری رودخانه بمیدان‌خسرومیرسد سپس‌ازمیدان مذکوردرموازات رودخانه تامنبع آب ادامه وبخیابان خسرو مشهوراست - ازمقابل منبع آب خیابانی‌از مقابل فرمانداری‌گذشته بـه پل رودخانه الوند وراه شوسه نفت شاه منتهی میگردد نام این خیابان سابقاً شیرین بوده درسال ۱۳۳۰ بنام ملکه ثریا نام‌گذاری شده است .

آب شهرقسمتی بوسیله لوله وقسمتی بوسیله نهرهای‌کوچک‌که ازنهر پهلوی منشعب میگردند تأمین میشود.
فقط‌آب مخصوص بهداری و قرنطینه تصفیه میشود .

هوای قصرشیرین‌گرمسیرولی‌بواسطه وجود رودخانه الوند وآب نهر پهلوی واینکه درحدود ۳۲۶ مترازسطح دریا مرتفعتراست تابستان زیادگرم نمیشود .
گاراژومسافرخانه های شهردرطول خیابان شاهپورواکثردکاکین شهر درطول خیابان خسرو واقع ازعمارات زیبا وقابل توجه بنای‌قرنطینه شهراست .
روشنائی شهر- بوسیله دوموتورمولد برق‌که بشرکت سهامی‌دایر شده است تأمین شده فقط شبها روشن است .
دراین شهربیمارستان‌وجود نداردفقط دارای دودرمانگاه دولتی‌است. (درمانگاه شهرداری درمانگاه قرنطینه)
جمعیت شهرقصرشیرین درحدود ۱۰هـزار نفرولی‌درزمستان بواسطه مراجعت ایلات عشایرازییلاق بیش‌از۱۲هزار نفرسکنه دارد - مذهب ساکنین شهربه ترتیب اکثریت شیعه - اهل حق - سنی و ٤٠ خانوار یهودی است .
زبان‌مادری‌اکثرساکنین‌شهر کردی‌وزبان ترکی‌بالهجه مخصوص نیزبین قصریهای‌قدیمی رایج است .
ازآثاروابنیه باستانی‌خرابه‌هائی دراطراف شهردیده میشودکه وضع فعلی‌آنها قابل اهمیت نیست .

قصریان-qasriyân- ده‌ازدهستان حسن‌آباد بخش‌حومه‌شهرستان سنندج .
۲۳ک جنوب خاورسنندج -۱۰ک خاور شوسه سنندج کرمانشاه.
کوهستانی -سردسیر - سکنه۲۸۰-سنی-کردی.
آب‌ازچشمه - محصول غلات مختصرتوتون - شغل زراعت وگله‌داری راه مالرو .

قصلان-qaslân- ده‌ازدهستان اسفندآباد بخش قروه شهرستان سنندج .
۸ک شمال قروه -کنارراه قروه به بابا گرگر .
جلگه -سردسیر -سکنه۵۲۸ -کردی - فارسی .
آب ازچشمه ورودخانه محلی- محصول غلات لبنیات حبوبات قلمستان شغل زراعت وگله داری - صنایع دستی‌زنان قالیچه جاجیم گلیم‌بافی راه مالرو -تابستان اتومبیل میتوان‌برد .

قطارآغاج -qatâr-âqâj- ده‌ازدهستان مهربان بخش کبودرآهنگ‌شهرستان همدان .
۲٤ک شمال باختر قصبه‌کبودرآهنگ -٦ک خاورقافله رو زنجان همدان .
تپه ماهور- سردسیر- سکنه۱٤٦ - شیعه -ترکی.
آب ازچشمه- محصول غلات‌دیم لبنیات - شغل زراعت وگله داری راه مالرو- تابستان ازشیرین سو اتومبیل میتوان برد .

قطارقوئی-qatâr-qui- ده‌ازدهستان مهربان بخش‌کبودرآهنگ شهرستان همدان .

۶۴ك باختر قصبه کبودرآهنگ ۴ك باختر شوسه همدان بیجار.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۲۸ ـ شیعه ـ کردی و ترکی .
آب از چاه ـ محصول غلات لبنیات دیم ـ شغل زراعت وگله داری صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه مالرو ـ تابستان اتومبیل میتوان برد .

قطان جق -qotân-joq- ده از دهستان کلاتپه فیض الله بیگی بخش مرکزی شهرستان سقز.
۴۵۱ك خاورسقز ـ ۱۰ك خاور قلعه کهنه
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۵۰ ـ سنی ـ کردی .
آب ازچشمه ـ محصول غلات توتون لبنیات ـ شغل زراعت وگله داری راه مالرو ـ نام جدید این ده سبزه ده میباشد .

قطوند-qatvand ـ ده از دهستان سرشیو بخش مریوان شهرستان سنندج .
۵۵ك خاور دژشاهپور ـ ۵ك شمال شوسه مریوان سنندج.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۵۵ ـ سنی ـ کردی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات حبوبات توتون ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو .
پاسگاه ژاندارمری بنام قطوند در ۵ کیلومتری جنوب ده کنار شوسه واقع است .

قلاته-qalâte ـ ده ازدهستان خزل شهرستان نهاوند.
۴۰ك شمال باختر نهاوند ـ ۱ك شمال راه مالرو آران به کنگاور کهنه.
کوهستانی ـ سردسیر مالاریائی ـ سکنه ۷۴ ـ شیعه ـ لری فارسی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات تریاك حبوبات گاودانه لبنیات شغل زراعت وگله داری ـ راه مالرو ـ تابستان ایل یار مطاقلو برای تعلیف احشام باین ده میآیند.

قلاته رشگه-qalâte-racge ـ ده ازدهستان حسین آباد بخش دیواندره شهرستان سنندج .
۳۶ك جنوب دیواندره ـ ۱۵ك باختر شوسه سنندج دیواندره.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۰۵ ـ سنی سادات ـ کردی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات حبوبات توتون لبنیات ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو.

قلاجی-qollâji ـ ده ازدهستان منصوری بخش مرکزی شهرستان شاه آباد .
۳۵ك جنوب خاوری شاه آباد ـ ۷ك چشمه سنگی.
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۷۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب ازرودخانه راوند وچشمه ـ محصول غلات حبوبات چغندر قند لبنیات شغل زراعت ـ راه مالرو ـ ازراه چشمه سنگی اتومبیل میتوان برد.

قلاچقا-qalâ-çeqâ ـ بنام اصلی آن نجف آباد مراجعه شود

قلانجه-qalânje ـ ده ازبخش روانسر شهرستان سنندج.
۴ك جنوب روانسر ـ کنار راه فرعی روانسر بسنجابی.
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۷۰ ـ سنی ـ کردی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو تابستان اتومبیل میتوان برد.

قلاین-qalâyen- ده ازبخش روانسر شهرستان سنندج.
۷ك خاور روانسر ـ ۲ك جنوب گرگیدر .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۷۵ سنی ـ کردی فارسی .
آب از خورن روانسر ـ محصول غلات دیم لبنیات ـ شغل زراعت گله داری راه مالرو تابستان ممکن است ازروانسر اتومبیل برد.

قلخانچك - qalxânçak ـ نام تیره ایست از گهواره ای که تابستان دراطراف گهواره زراعت نموده وزمستان حدود گرمسیر ذهاب میروند ـ سکنه درحدود ۱۵۰ نفر.

قلعه -qal'e ـ ده کوچکیست از دهستان اسفند آباد بخش قروه شهرستان سنندج ـ سکنه ۵۰ نفر.

قلعه اجل بیگ-qal'e-ajal - beyg - ده از دهستان کرزان رود شهرستان تویسرکان.
۴ك باختر تویسرکان ـ ۳ك شمال شوسه تویسرکان به کرمانشاه ـ
جلگه ـ سردسیر ـ سکنه ۳۲۱ ـ شیعه ـ فارسی .
آب از قنات وررودخانه آرتمان سرکان ـ محصول غلات تریاك گردو لبنیات ـ شغل زراعت وگله داری ـ راه مالرو.

قلعه آسیجان - qal'e-âsijân ـ ده از دهستان خرم رود شهرستان تویسرکان .
۲۵ك شمال باختر تویسرکان ـ ۶ك شمال اشتران .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۶۵۸ ـ شیعه ـ فارسی .
آب از رودخانه خرمرود و قنات ـ محصول غلات صیفی انگور گردو توتون تریاك لبنیات ـ شغل زراعت وگله داری ـ صنایع دستی قالی بافی ـ راه مالرو ـ تابستان از اشتران اتومبیل میتوان برد .

قلعه آقابیگ - qal'e-âqâ-beyg -ده از دهستان کرزانرود شهرستان تویسرکان .
۳ك شمال باختری شهر تویسرکان ـ ۲/۵ك شمال راه شوسه تویسرکان به کرمانشاه .
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۱۵۹۲ ـ شیعه ـ فارسی .
آب از قنات وررودخانه آرتیمان ـ محصول غلات تریاك توتون صیفی انگور لبنیات ـ شغل زراعت وگله داری ـ راه مالرو .

قلعه آقابیگ ـ ده از دهستان آورزمان شهرستان ملایر .
۲۶ك شمال باختری شهرملایر ـ ۶ك باختر راه شوسه ملایر به همدان
جلگه ـ معتدل مالاریائی ـ سکنه ۳۶۳ ـ شیعه ـ کردی و فارسی .
آب از قنات ـ محصول غلات یونجه ـ شغل زراعت ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه مالرو .

قلعه امیرخان - qal’e-amir-xân -ده از دهستان خرمرود شهرستان تویسرکان .

۲۹ک شمال باختر شهر تویسرکان — ۱۰ک خاور شوسه همدان کرمانشاه .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۵۰ - شیعه - فارسی .

آب از رودخانه - محصول غلات تریاك توتون کتیرا لبنیات - شغل زراعت وگله‌داری - صنایع دستی قالیبافی - راه مالرو-از طریق ولاشجرد اتومبیل میتوان برد .

قلعه باباخان - qal’e-bâbâ-xân - ده از دهستان حومه شهرستان ملایر .

۲۹ک خاور شهر ملایر — ۱۵ک شمال راه شوسه ملایر به اراك .

کوهستانی - معتدل مالاریائی - سکنه ۸۸۴ -شیعه -فارسی وترکی

آب از قنات وچشمه - محصول غلات انگور - شغل زراعت-صنایع دستی زنان قالیبافی - راه مالرو - باین ده حصار مافی نیز میگویند .

قلعه باروداب - qal’e-bârud-âb - ده کوچك ازدهستان بالا شهرستان نهاوند .

۶ک شمال خاوری شهر نهاوند - سکنه ۲۰ نفر .

قلعه بختیار - qal’e-baxtyâr - ده از دهستان کرزانرود شهرستان تویسرکان .

۱۲ک جنوب باختری شهر تویسرکان — ۶ک جنوب شوسه تویسرکان به کرمانشاه .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۷۵ - شیعه - فارسی .

آب از قنات - محصول غلات دیم لبنیات - شغل زراعت وگله‌داری راه مالرو .

قلعه بهادری - qal’e-bahâdori - نام تیره از طایفه اسپری قلخانی گوران است که تابستان درکوه سیاهانه به تعلیف احشام زراعت دیم مشغول زمستان گرمسیر ذهاب میروند - در حدود ۳۵۰ نفر هستند .

قلعه پوق پاق - qal’e-puq-pâq - ده از دهستان ماهیدشت بالا بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .

۱۰ک جنوب کرمانشاه — ۱ ک شمال راه فرعی سروناو به کرمانشاه

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۰۵ - شیعه -کردی - فارسی .

آب از چشمه - محصول غلات دیم لبنیات - شغل زراعت وگله‌داری راه مالرو .

قلعه پیوند -qal’e-peyvand-بنام دیگر آن معین آباد مراجعه نمائید .

قلعه ترك -qal’e-tork — ده از دهستان هرسم بخش مرکزی شهرستان شاه آباد .

۱۲ک جنوب خاور هرسم . جنوب خاوری شاه آباد .

دشت - سردسیر - سکنه ۳۵۰- شیعه -کردی وفارسی .

آب ازچاه-محصول غلات دیم لبنیات -شغل زراعت گله‌داری -راه مالرو- تابستان ازهرسم اتومبیل میتوان برد .

دردو محل نزدیك بهم واقع شده‌اند -مزرعه بنام مله حصار جزء این آبادی است .

قلعه تسمه -qal’e-tasme- ده از بخش دره‌شهر شهرستان ایلام .

۱۳ک شمال باختری دره‌شهر -کنار جنوب راه مالرو ایلام .

کوهستانی - گرمسیر - سکنه ۳۳۸ - شیعه -لکی کردی .

آب ازرودخانه صیمره -محصول غلات لبنیات تریاك حبوبات - شغل زراعت وگله‌داری .

قلعه جبرائیل -qal’e-jebrâil- ده ازدهستان کلیائی بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان .

۴۶ک شمال باختر سنقر -۲ک سلطانیه .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۴۵- شیعه -کردی فارسی .

آب ازچشمه -محصول غلات حبوبات تریاك توتون -شغل زراعت-قالیچه جاجیم پلاس بافی -راه مالرو .

قلعه جعفربیگ -qal’e-jafar-beyg- ده ازدهستان کرزانرود شهرستان تویسرکان .

۶ک باختر شهر تویسرکان -۱ک جنوب راه شوسه تویسرکان بکرمانشاه جلگه -سردسیر -سکنه ۱۲۵۳ -شیعه -فارسی .

آب ازرودخانه سرابی -محصول غلات دیم حبوبات تریاك پنبه لبنیات صیفی انگور -شغل زراعت گله‌داری -این ده بدو قلعه نیز معروف است .

قلعه جق -qal’e-joq- ده ازدهستان درجزین بخش رزن شهرستان همدان .

۶۲ک جنوب خاوری قصبه رزن -۴ک جنوب خاوری طمه‌جی .

کوهستانی -سردسیر مالاریائی -سکنه ۵۱۵ -شیعه -ترکی .

آب از قنات -محصول غلات حبوبات صیفی لبنیات -شغل زراعت گله‌داری- صنایع دستی زنان قالیبافی -راه مالرو .

قلعه جق - ده از دهستان کلاترزان بخش رزاب شهرستان سنندج .

۴۴ک خاور رزاب وراه اتومبیل رو سنندج به مریوان .

کوهستانی -سردسیر -سکنه ۱۲۰ -سنی کردی .

آب از رودخانه شیخان -محصول غلات لبنیات توتون -شغل زراعت و گله‌داری-راه اتومبیل رو .

قلعه جقه -qal’e-jeqe- ده ازدهستان تیلکوه بخش دیواندره شهرستان سنندج .

۲۵ک شمال باختر دیواندره-کنار شوسه دیواندره به سقز .

کوهستانی -سردسیر-سکنه ۱۸۰ -سنی کردی .

آب از رودخانه‌چشمه - محصول انگور بادام لبنیات - شغل زراعت راه اتومبیل رو .

قلعه جقه - ده ازدهستان حسین آباد بخش دیواندره شهرستان سنندج.
۱۲ ك جنوب خاور دیواندره - ۵ك خاور راه شوسه سنندج به دیواندره.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۶۰ - سنی - کردی.
آب از رودخانه وچشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات - شغل زراعت گله داری - راه مالرو.

قلعه جقه - ده ازدهستان اوباتو بخش دیواندره شهرستان سنندج.
۳۶ك شمال باختر دیواندره - ۱۱ك جنوب کرفتو.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۲۰ - سنی - کردی
آب از رودخانه وچشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات - شغل زراعت گله داری - راه مالرو.

قلعه جقه - ده از دهستان خورخوره بخش مرکزی شهرستان سقز.
۲۲ك جنوب خاور سقز - کنار رودخانه جغتو.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۰ - سنی - کردی.
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات توتون - شغل زراعت و گله داری راه مالرو.
درجنوب باختر آبادی روی کوه آثار ابنیه قلعه قدیم مشاهده میشود وبنام قلعه طلوع الشجر معروف است.

قلعه جوق -qal'e-juq- ده ازدهستان سرد رود بخش رزن شهرستان همدان.
۴٤ك شمال باختر رزن - ۲٤ك شمال باختر دمق.
جلگه - سردسیر - سکنه ۴۰۰ - شیعه - ترکی.
آب ازچشمه - محصول غلات دیم لبنیات - شغل زراعت و گله داری راه مالرو تابستان ازطریق دمق و بابانظر اتومبیل میتوان برد.

قلعه جوق - ده از دهستان کلیائی بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان.
۱۵ك شمال سنقر - ٤ك باختر راه فرعی سنقر گردکانه.
دامنه - سردسیر - سکنه ۳۸۰ - شیعه - کردی فارسی.
آب ازرودخانه گاورود - محصول غلات حبوبات تریاك توتون انگور قلمستان توتون - شغل زراعت - صنایع دستی قالیچه جاجیم پلاس بافی تابستان میتوان اتومبیل برد.

قلعه جوق - ده ازبخش ارکواز شهرستان ایلام.
۳ك شمال باختری قلعه دره - کنار راه مالرو ایلام.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳٤۰ - شیعه - کردی لری.
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت و گله داری زمستان بگرمسیر میروند.

قلعه جوق - ده ازبخش هرسین شهرستان کرمانشاهان
۸ك شمال خاور هرسین - بین زازوم وحسن بقعه.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۰۰ - شیعه - کردی فارسی.

آب از قنات - محصول غلات - شغل زراعت - راه مالرو - تابستان از کهریز اتومبیل میتوان برد.

قلعه جه -qal'eje- ده ازدهستان جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج.
٤٤ك جنوب باختر پاوه - کنار رودخانه لیله.
کوهستانی - گرمسیر - سکنه ۱۵۰ - سنی - کردی فارسی.
آب ازرودخانه لیله - محصول غلات لبنیات محصولات جنگلی مانند مازو بلوط سقز کتیرا وغیره - شغل گله داری - تابستان بارتفاعات مجاور میروند.

قلعه جی -qal'eji- ده ازدهستان اورامان بخش رزاب شهرستان سنندج.
۱۸ك شمال باختر رزاب - ۱۰ك شمال راه اتومبیل رو مریوان به رزاب.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۰۰ - سنی - کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات توتون - شغل زراعت و گله داری - راه مالرو - راه فرعی بشوسه دارد.

قلعه حاتم خانی -qal'e-hâtam-xâni- ده ازدهستان حومه شهرستان ملایر.
۲۱ك جنوب خاوری شهر ملایر - کنار راه اتومبیل رو مانیزان بملایر.
جلگه - معتدل مالاریائی - سکنه ۲۷٤ - شیعه - ترکی فارسی.
آب ازقنات - محصول غلات انگور قلمستان - شغل زراعت - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه اتومبیل رو.

قلعه حاجی امین -qal'e-hâji-amin- ده ازدهستان کلیائی بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان.
٤ك شمال باختر سنقر - کنار راه فرعی سنقر ده عباس.
دامنه - سردسیر - سکنه ۲٦۵ - شیعه - کردی فارسی.
آب ازچشمه و قنات - محصول غلات حبوبات تریاك توتون قلمستان زرد آلو - شغل زراعت - قالیچه جاجیم پلاس بافی.

قلعه خان -qal'e-xân- ده ازدهستان کمازان شهرستان ملایر.
۲۰ك جنوب شهر ملایر - ۳ك جنوب راه شوسه ملایر به اراك.
جلگه - معتدل مالاریائی - سکنه ۲۱۰ - شیعه - فارسی.
آب از قنات - محصول غلات - شغل زراعت - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو.

قلعه خانی -qal'e-xâni- ده ازبخش سنجابی شهرستان کرمانشاهان:
٦ك جنوب خاوری کوزران - ۱ك خاور راه فرعی کوزران به چهار زبر دشت - سردسیر - سکنه ۲۰۰ - شیعه - کردی فارسی.
آب از قنات - محصول غلات حبوبات دیم لبنیات جزئی باغ - شغل زراعت گله داری - راه مالرو - تابستان اتومبیل میتوان برد - قلعه خرابه قدیمی دارد.

قلعه خدا مروت خان -qal'e-xodâ-morovvat-xân- ده از بخش سنجابی شهرستان کرمانشاهان .
۱۴ ک شمال کوزران - سر راه فرعی کوزران به تلاث .
دشت - سردسیر - سکنه ۱۰۰ - سنی - کردی فارسی .
آب از چاه - محصول غلات حبوبات دیم لبنیات - شغل زراعت و گله داری - راه مالرو - تابستان اتومبیل میتوان برد .

قلعه خلیفه -qal'e-xalife- ده از دهستان حومه شهرستان ملایر .
۱۷ ک جنوب شهر ملایر - ۶ ک جنوب راه شوسه ملایر به اراک .
جلگه - معتدل مالاریائی - سکنه ۹۶۷ - شیعه - فارسی .
آب از رودخانه - محصول غلات انگور صیفی قلمستان - شغل زراعت - صنایع دستی زنان قالیبافی - راه مالرو .

قلعه خیر قلی -qal'e-xeyr-qoli- ده از دهستان بالا شهرستان نهاوند .
۳ ک شمال خاوری شهر نهاوند .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۹۰ - شیعه - لری و فارسی .
آب از چشمه - محصول غلات تریاک توتون لبنیات - شغل زراعت گله داری - راه مالرو .

قلعه داراب خان - qal'e-dârâb-xân - ده ایست از دهستان ماهیدشت پائین بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۲۱ ک شمال باختر رباط ماهیدشت - ۲ ک شمال شرف .
دشت - سردسیر - سکنه ۶۵۰ - شیعه - فارسی کردی .
آب از چاه - محصول غلات دیم لبنیات - شغل زراعت گله داری - چوپانان گله های ده را زمستان گرمسیر تابستان بارتفاعات ییلاقی میبرند راه فرعی آبادی از راه شوسه کرمانشاه از دماغه کوه زنگلیان منشعب میگردد .

قلعه دختر گبر - qal'e-doxtar-gabr - ده کوچکیست از دهستان خزل شهرستان نهاوند .
۳۹ ک شمال باختری شهر نهاوند - ۲ ک کنگاور کهنه - سکنه ۴۰ نفر .

قلعه دره -qal'e-dare - ده مرکز بخش از شهرستان ایلام .
۵۰ ک جنوب مرکز شهرستان ایلام .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۲۰ - شیعه - کردی لری .
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت و گله داری راه مالرو .

قلعه ده خانجان -qal'e-deh-xân-jân - ده از دهستان دینور بخش شهرستان کرمانشاهان .
فعلا مخروبه است .

قلعه ذرتی - qal'e-zorrati - ده از دهستان بالا شهرستان نهاوند .
۹ ک جنوب شهر نهاوند - ۴ ک باختری راه شهر نهاوند بملایر و بروجرد .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۵۰ - شیعه - لری فارسی .
آب از قنات و چشمه - محصول غلات تریاک کتیرا لبنیات - شغل زراعت و گله داری - راه مالرو .

قلعه ذکریا - qal'e-zakariyyâ - ده از بخش سنجابی شهرستان کرمانشاهان .
۲ ک شمال خاوری کوزران - کنار رودخانه قره سو .
دشت - سردسیر - سکنه ۱۵۴ - سنی - کردی فارسی .
آب از رودخانه قره سو - محصول غلات حبوبات دیم لبنیات - شغل زراعت و گله داری - راه مالرو .
تابستان اتومبیل میتوان برد - گله داران زمستان گرمسیر حدود قصرشیرین میروند .

قلعه رضا -qal'e-rezâ- ده از بخش روانسر شهرستان سنندج .
۱۶ ک جنوب روانسر - ۲ ک باختر راه اتومبیل رو کرمانشاه به روانسر .
دشت - سردسیر - سکنه ۱۹۸ - سنی - کردی
آب از رودخانه قره سو - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت و گله داری - راه مالرو - تابستان اتومبیل میتوان برد .

قلعه روتله - qal'e-rutale - ده از دهستان قرانوره بخش دیواندره شهرستان سنندج .
۱۸ ک شمال دیواندره - ۵ ک خاور شوسه دیواندره به سقز .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۶۰۰ - سنی - کردی .
آب از چشمه قنات - محصول غلات حبوبات لبنیات - شغل زراعت گله داری - صنایع دستی زنان گلیم بافی - راه مالرو .
تابستان از ظفرآباد اتومبیل میتوان برد .

قلعه ریحانه - qal'e-reyhâne - ده از دهستان سارال بخش شهرستان سنندج .
۸ ک باختر دیواندره - کنار راه مالرو دیواندره به برودرش .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۶۰ - سنی - کردی .
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات توتون - شغل زراعت و گله داری - راه مالرو .

قلعه زنجیر - qal'e-zanjir - ده از بخش گوران شهرستان شاه آباد .
۴۴ ک شمال باختری گهواره .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۴۶۰ - مسلمان - کردی فارسی .
آب از سراب محلی - محصول غلات حبوبات ذرت لبنیات - شغل زراعت گله داری - راه مالرو - از تیره اسپری قلخانی هستند .

آثار ابنیه قدیمه از قبیل آجر سوفال حوض سنگی وغیره درروی تپه کنارورودخانه دیده میشود .

قلعه سبزی-qal'e-sabzi- ده‌ازدهستان خالصه‌بخش مرکزی شهرستان قصرشیرین .
۶کیلومتری شمال باختری‌خسروی-کنارشوسه قصرشیرین .
تپه ماهور-گرمسیر- سکنه ۲۰۰ - مسلمان -کردی فارسی .
آب ازچاه - غلات دیم - شغل زراعت‌گله داری .

قلعه سرخ -qal'e-sorx- ده ازدهستان جلالوندبخش‌مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۷۵ ك جنوب کرمانشاه - ۸ ك چنارمرکزدهستان .
کوهستانی - سردسیر- سکنه ۱۴۰- شیعه- لکی‌کردی فارسی .
آب از چشمه — غلات لبنیات‌تریاك - شغل زراعت‌گله داری .
راه مالرو .

قلعه‌سفید - qal'e-sefid - ده از دهستان قوره‌تو بخش مرکزی شهرستان قصرشیرین .
۸ك شمال خاوری قصرشیرین — کنار رودخانه قوره‌تو ومرز ایران عراق .
تپه ماهور -گرمسیر - سکنه ۱۵۰ - شیعه .کردی
آب از رودخانه قره‌تو - محصول غلات دیم لبنیات - شغل زراعت وگله‌داری - راه مالرو - پاسگاه مرزبانی وگمرك دارد .

قلعه‌سفید - ده از دهستان قلعه‌شاهین بخش سرپل‌ذهاب شهرستان قصرشیرین .
۱۱ك جنوب‌خاوری سرپل‌ذهاب — کنار راه فرعی سراب‌قلعه‌شاهین دشت -گرمسیر - سکنه ۹۰ - شیعه -کردی فارسی .
آب از سراب قلعه شاهین - محصول غلات توتون تریاك برنج پنبه شغل زراعت وگله‌داری - قلعه خرابه قدیمی دارد .

قلعه‌سفید - ده از دهستان خرم‌رود شهرستان تویسرکان .
۳۲ك شمال باختری‌تویسرکان — ۱۰ك خاورشوسه‌کرمانشاه‌به‌همدان فعلا خالی از سکنه‌است .

قلعه سلیمانخان - qal'e-soleymân-xân - ده‌از بخش سنجابی شهرستان کرمانشاه .
۱۰ك باختر کوزران- ۱ك نظرگاه .
دامنه - سردسیر - سکنه ۱۲۰ - شیعه -کردی فارسی .
آب از چشمه‌کوچك - محصول غلات حبوبات دیم لبنیات .
شغل زراعت و گله داری - راه مالرو تابستان اتومبیل میتوان برد گله‌داران زمستان گرمسیر حدود سرقلعه میروند .

قلعه‌شاخانی - qal'e-câ-xâni - ده ازدهستان میاندربند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۶۷ك شمال باختری کرمانشاه — ۱/۵ك خاور شوسه سنندج .
دشت - سردسیر - سکنه ۲۰۰ - شیعه -کردی فارسی .
آب از چشمه - محصول غلات حبوبات تریاك لبنیات - شغل زراعت

قلعه‌شامبلوك - qal'e-câm-boluk - ده‌کوچکی‌است از دهستان خالصه بخش مرکزی شهرستان قصرشیرین .
۷ك جنوب‌باختری‌قصرشیرین — کنار شوسه خسروی - سکنه ۲۵ نفر

قلعه شاه‌نظر - qal'e-câh-nazar - ده از دهستان شراء بخش وزن شهرستان همدان .
۶۳ك جنوب قصبه وزن — ۱ك باختر رودخانه قره‌چای .
جلگه - معتدل مالاریائی - سکنه ۶۵ - شیعه - ترکی .
آب از قنات - محصول‌غلات حبوبات‌صیفی - شغل زراعت-راه‌مالرو

قلعه‌شاهین - qal'e-câhin - یکی از دهستانهای‌چهارگانه بخش سرپل‌ذهاب شهرستان قصرشیرین .
این دهستان درجنوب خاوری بخش واقع محدود است‌از طرف‌جنوب بکوه دانه‌خشك‌که بین بخش سرپل وبخش‌گیلان واقع شده است-از طرف شمال بکوه برزه‌کوه‌که‌بین این دهستان ودهستان‌پاطاق‌واقع گردیده است .
از طرف شمال باختر به‌حومه‌سرپل ذهاب .
دشت‌کوچك قلعه‌شاهین بین دورشته‌کوه عظیم دانه خشك وبرزه‌کوه واقع شده و آب آن از سراب قلعه شاهین‌که در قسمت علیای دره مذکوره است تامین میشود — قراء دهستان قسمتی در دامنه برزکوه وقسمتی در انتهای دامنه‌کوه دانه‌خشك قرارگرفته‌اند هوای‌دهستان گرمسیر آب از سراب قلعه‌شاهین محصول غلات برنج صیفی لبنیات پنبه است . از ۲۶ آبادی بزرگ و کوچك تشکیل شده جمعیت آن در حدود ۲۵۵۰ نفر وقراء مهم‌آن بشرح زیر است - کلاوه-شماب پای‌پل -ترکه‌ویس

قلعه‌شیان - qal'e-ciyân- ده از دهستان شیان‌بخش‌مرکزی شهرستان شاه‌آباد .
۱۶ك خاور شاه‌آباد — کنار راه فرعی شاه‌آباد هرسم .
دشت - سردسیر - سکنه ۱۵۲۶ - شیعه -کردی فارسی .
آب از سراب شیان - محصول غلات حبوبات چغندرقند صیفی‌تریاك توتون لبنیات‌میوه‌جات-شغل‌زراعت‌ومختصرگله‌داری - راه‌اتومبیل‌رو دبستان و - تپه‌ای از آثار ابنیه قدیم در کنار آبادی وجود دارد

قلعه‌شیخ - qal'e-ceyx - ده از دهستان حومه شهرستان تویسرکان .
۶ك باختر شهر تویسرکان — کنار شمالی راه شوسه تویسرکان به کرمانشاه .
جلگه - سردسیر - سکنه ۲۱۸ - شیعه - فارسی .
آب از رودخانه‌کرزان - محصول غلات‌حبوبات تریاك صیفی‌قلمستان لبنیات - شغل زراعت وگله‌داری .

قلعه‌شیخان- qal'e-ceyxân — ده ازدهستان کلاترزان‌بخش رزاب شهرستان‌سنندج .
۴۷ك‌شمال‌خاوررزاب — کنارراه‌اتومبیل‌روسنندج به‌مریوان.
کوهستانی - سردسیر-سکنه ۱۳۵ - سنی-کردی.

آب از چشمه-محصول غلات لبنیات وتوتون – شغل زراعت و گله‌داری راه اتومبیل‌رو .

قلعه‌علیخان – qal'e-ali-xân-ده‌از دهستان خزل‌شهرستان نهاوند.

۳۰ک‌شمال باختری‌شهر نهاوند – ٤ک‌جنوب چقااسرائیل .

کوهستانی-سردسیر-مالاریائی-سکنه ۵۰۵- شیعه-لری‌وفارسی .

آب از چشمه -محصول‌غلات‌حبوبات‌تریاک‌توتون لبنیات - شغل‌زراعت وگله‌داری- راه‌مالرو .

ایل یار مطاقلو برای تعلیف احشام باین‌ده‌می‌آیند .

قلعه علیمراد – qal'e - ali-morâd – ده از دهستان سامن‌شهرستان ملایر .

۳۲ ک جنوب باختری‌شهر ملایر - ۱۲ک باختر راه‌شوسه ملایر به بروجرد .

کوهستانی -معتدل‌مالاریائی-سکنه۵۶۹ - شیعه - فارسی .

آب ازرودخانه -محصول غلات‌صیفی‌لبنیات – شغل‌زراعت‌وگله‌داری راه‌مالرو .

قلعه‌فرج‌الله بیگ-qal'e-farajollâh-beyg – ده از بخش‌سنجابی‌شهرستان کرمانشاهان .

۱۸ک‌شمال‌کوزران -کنارراه فرعی‌کوزران‌به‌ثلاث .

دشت - سردسیر - سکنه ۱۲۰ -سنی -کردی‌فارسی.

آب از چاه - محصول‌غلات‌حبوبات‌دیم لبنیات- شغل‌زراعت گله‌داری راه‌مالرو- تابستان‌میتوان‌اتومبیل برد.

قلعه‌فرهادخان-qal'e-farhâd-xân – ده‌ازدهستان قلعه کری بخش‌سنقر کلیائی‌شهرستان کرمانشاهان .

۲ک شمال‌خاوری‌سنقر -کنارراه عمومی‌سنقر به‌آب‌باریك.

دامنه - سردسیر - سکنه ۱۰۰ - شیعه-کردی فارسی .

آب از قنات وچشمه - محصول‌غلات‌حبوبات توتون‌تریاك‌صیفی -شغل زراعت قالیچه جاجیم پلاس‌بافی- سر راه فرعی سنقر به‌کمرآباد واقع است .

قلعه‌فولاد - qal'e-fulâd - ده ازدهستان ییلاق بخش حومه شهرستان سنندج .

٤۵ک شمال‌خاورسنندج -۳ ک قشلاق جوب.

تپه ماهور - سردسیر - سکنه۳٦۰ - سنی-کردی.

آب ازچشمه - محصول غلات - شغل زراعت و گله‌داری - صنایع دستی‌قالیچه‌جاجیم‌گلیم‌بافی - راه‌مالرو .

قلعه‌قاضی-qal'e-qâzi - ده از دهستان‌کرزان رودشهرستان تویسرکان .

۲ک‌جنوب باختر تویسرکان- ۱ک جنوب راه شوسه‌تویسرکان‌بکرمانشاه دشت - سردسیر - سکنه۶۳۷ - شیعه - فارسی.

آب ازرودخانه‌سرابی - محصول‌غلات دیم توتون‌انگور گردو لبنیات شغل زراعت وگله داری - راه‌مالرو.

قلعه‌قباد-qal'e-qobâd - ده ازدهستان‌بالا شهرستان نهاوند

۱۲ک‌جنوب‌خاوری نهاوند-۱ک باختر راه‌شوسه نهاوند بملایر و بروجرد.

جلگه - سردسیر - سکنه ۷۹۵ - شیعه - لری‌وفارسی.

آب ازرودخانه‌گاماسیاب - محصول غلات تریاك توتون‌انگور لبنیات شغل زراعت وگله‌داری - راه‌مالرو.

قلعه قباد - ده از دهستان درو فرامان بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .

۲۱ک خاور کرمانشاه - ۳ک باختر چال قنبر.

تپه - ماهور - سردسیر - سکنه ۸۰ - شیعه - کردی فارسی.

آب از قنات‌کوچك - محصول‌غلات دیم حبوبات لبنیات - شغل‌زراعت وگله‌داری - راه‌مالروتابستان ازراه چالاب قنبراتومبیل‌میتوان برد.

قلعه کرتیل‌آباد-qal'e-kartil-âbâd- ده ازدهستان‌آورزمان شهرستان ملایر.

۱۵ك باختر ملایر - ۳ک جنوب شوسه ملایر بهمدان.

جلگه - معتدل مالاریائی - سکنه ۲۲۲ - شیعه -کردی‌فارسی.

آب ازرودخانه - محصول غلات - شغل‌زراعت- صنایع‌دستی قالی بافی راه مالرو - رودخانه معروف بخرم‌آباد ازاین‌ده میگذرد.

قلعه کمال-qal'e-kamâl-ده‌ازدهستان‌کمازان‌شهرستان‌ملایر-

۲۱ ك از جنوب خاوری‌شهر ملایر- کنار جنوبی راه شوسه ملایر به اراك .

کوهستانی - سردسیر-سکنه۱۲۰ - شیعه -فارسی.

آب از قنات ورودخانه -محصول‌غلات‌انگور - شغل زراعت-صنایع دستی‌زنان‌قالی‌بافی – راه‌اتومبیل‌رو.

قلعه کهنه-qal'e-kohne-ده ازدهستان تیلکوه بخش‌دیواندره شهرستان‌سنندج .

٤۵ک‌شمال‌باختر دیواندره – ۱۲ک‌شمال‌شوسه‌دیواندره‌بسقز.

کوهستانی-سردسیر- سکنه ۵۰۰-سنی-کردی

آب ازچشمه- محصول‌غلات روغن پشم - شغل زراعت - صنایع‌دستی زنان‌جاجیم بافی – راه اتومبیل‌رو.

قلعه کهنه -ده‌از دهستان‌کل‌تپه فیض‌الله بیگی شهرستان سقز.

۳۳ ک‌شمال‌خاور سقز - ٤ک‌خاورجغتوچای .

کوهستانی - سردسیر -سکنه ۵۰۰ - سنی-کردی .

آب از چشمه و قنات - محصول غلات‌لبنیات توتون قلمستان - شغل زراعت‌گله‌داری-راه مالرو.

دبستان‌دارد -درفصل‌خشکی ازطریق صاحب‌الدگی‌اتومبیل‌میتوان برد

قلعه کهنه – ده‌از دهستان قراتوره بخش‌دیواندره شهرستان‌سنندج-

٤۰ک‌شمال‌خاور دیواندره-۵ک‌شمال‌باختر قره‌گل .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۰۰ - سنی-کردی.

آب از رودخانه و چشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات توتون - شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو .

قلعه کهنه - ده از دهستان حومه بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان
٦ک شمال شهر کرمانشاه - کنار رودخانه قره‌سو .
دشت - سردسیر - سکنه ٢٢٠ - شیعه - کردی فارسی .
آب از قنات رودخانه قره‌سو - غلات حبوبات سبزی چغندر قند لبنیات بستان کاری - شغل زراعت گله داری - تابستان از طریق چاله چاله اتومبیل میتوان برد - این ده در آمار جزء دهستان میاندربند منظور شده است .

قلعه کهنه - ده از دهستان خالصه بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
٢٠ک شمال باختر کرمانشاهان - ٥ک شمال راه فرعی نیلوفر .
دشت - سردسیر - سکنه ١٤٧ - شیعه - کردی فارسی .
آب از سراب نیلوفر - محصول غلات حبوبات لبنیات - شغل زراعت - راه مالرو - در فصل خشکی اتومبیل میتوان برد

قلعه کهنه - ده کوچکی است از بخش مهران شهرستان ایلام .
٢ک شمال باختری مهران - کنار راه شوسه ایلام .
سکنه ١٥ نفر - یك باغ دارد .

قلعه گاه - qal'e-gâh - ده از دهستان گاوردو بخش کامیاران شهرستان سنندج .
٤٥ک شمال خاور کامیاران - ٣ک شمال خاور گرگر .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ٣٨٨ - سنی - کردی .
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات توتون - شغل زراعت گله‌داری راه مالرو .

قلعه گاه - ده از دهستان اورامان بخش رزاب شهرستان سنندج .
١٨ك شمال باختر رزاب - ٢ ک شمال راه اتومبیل رو مریوان به رزاب .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ٢٥٠ - سنی - کردی .
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات انگور دیم - شغل زراعت گله‌داری راه مالرو .

قلعه گاه - ده از دهستان ییلاق بخش حومه شهرستان سنندج .
٥٢ ک شمال خاوری سنندج - ٢ک خاور سی وسه مرده .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ١٧٥ - سنی - کردی .
آب از چشمه - محصول غلات حبوبات - شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو - صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی .

قلعه گاه - ده از دهستان جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج .
٢٦ك جنوب خاور پاوه - ٢ك باختر راه اتومبیل رو شهر کرمانشاه به پاوه .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ١٦٢ - سنی - کردی فارسی .
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات توتون توت - شغل زراعت و گله‌داری - راه مالرو .

قلعه گاه - ده از دهستان سارال بخش دیواندره شهرستان سنندج
١٦ك باختر دیواندره - ٤ك گله‌سود .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ١٢٠ - سنی - کردی .
آب از چشمه - محصول غلات - شغل زراعت - راه مالرو .

قلعه گاه علی مرده - qal'e-gâh-ali-marde - ده از دهستان تیلکوه بخش دیواندره شهرستان سنندج .
٤٩ ک شمال باختر دیواندره - ٩ک شمال شوسه دیواندره سقز .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ١٤٠ - سنی - کردی .
آب از چشمه - محصول غلات توتون عسل پشم روغن - شغل زراعت راه تا جاده مالرو .

قلعه گاه کور کور - qal'e-gâh-kur-kur - ده از دهستان تیلکوه بخش دیواندره شهرستان سنندج .
٥٣ ک شمال باختر دیواندره - ٦ک شمال شوسه دیواندره سقز .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ١٢٠ - سنی - کردی .
آب از چشمه - محصول غلات توتون انگور گردو عسل پشم روغن - شغل زراعت گله‌داری - راه تا جاده مالرو .

قلعه گاه گودرز - qal'e-gâh-gudarz - ده از دهستان کل تپه فیض الله بیگی بخش مرکزی شهرستان سقز .
١٠ ک شمال قلعه کهنه - ٣ ک شمال خاور سقز - ٥ ک باختر رودخانه جغتو .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ٣٠٠ - سنی - کردی .
آب از چشمه و رودخانه - محصول غلات توتون لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو .

قلعه گزل دره - qal'e-gozal-dare - ده از دهستان درجزین بخش رزن شهرستان همدان .
٣٦ک خاور قصبه رزن - کنار راه مالرو گل تپه به شاه باغی .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ٢٠١ - شیعه - ترکی .
آب از قنات - محصول غلات حبوبات صیفی لبنیات
شغل زراعت و گله‌داری - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو .

قلعه گل - qal'e-gol - ده از بخش درمشهر شهرستان ایلام .
٣ک شمال درمشهر - ٢ ک جنوب جاده مالرو درمشهر به هندمینی
جلگه - گرمسیر مالاریائی - سکنه ٢٥٦ شیعه - لری .
آب از نهر درمشهر - محصول غلات لبنیات برنج حبوبات لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری صنایع دستی قالی بافی - راه مالرو - ساکنین از طایفه زمینی وند - چادرنشین

قلعه گلینه - qal'e-geline - ده از بخش سنجابی شهرستان کرمانشاهان .
١١ ک خاور کوزران - کنار راه فرعی کوزران به کرمانشاه .
دشت - سردسیر - سکنه ٣٨٠ - شیعه سنی - کردی فارسی .
آب از سراب چقارضا - سراب بوربور - سراب سرمست - محصول غلات

ـحبوبات چغندرقند صیفی لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری ـ زمستان گله‌داران بدو نفت شاه میروند .

در ۳ محل بفاصله ۲ کیلو متر واقع به قلعه گلینه سرخه‌چقا ـ قلعه گلینه حمد و قلعه گلینه منفرد مشهورند .

قلعه گلینه ـ ده از دهستان قلعه شاهین بخش سرپل‌ذهاب شهرستان قصرشیرین.

۸/۵ ك جنوب خاوری سرپل ذهاب ـ کنار راه فرعی کلاوه

دشت ـ گرمسیر ـ سکنه ۸۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.

آب از سراب قلعه شاهین ـ محصول غلات برنج توتون تریاك لبنیات پنبه ـ شغل زراعت و گله‌داری.

قلعه لان ‎-qal'e-lân-‎ ده از دهستان بیلوار بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .

۳ك خاور دیزگران ـ کنار راه سرتخت .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۴۵۵ ـ شیعه ـ کردی فارسی .

آب از چشمه‌های متعدد ـ محصول غلات حبوبات توتون صیفی میوجات قلمستان ـ شغل مردان زراعت ـ صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی راه مالرو ـ در ارتفاع ۱۹۸۲ متر واقع از قراء مرتفع و ییلاقی دهستان بیلوار محسوب درو گندم آن در اواسط مردادماه میباشد .

قلعه لان ـ نام یکی از پاسگاههای مرزبانی بخش سومار شهرستان قصرشیرین .

۱۲ك جنوب خاوری پاسگاه کانی شیخ .

فعلا پاسگاه دایر نیست .

قلعه ماران ‎-qal'e-mârân-‎ ده کوچکیست از دهستان خزل شهرستان نهاوند .

۴۸ك شمال باختری شهر نهاوند ـ ۴ك جنوب راه شوسه کنگاور به کرمانشاه ـ سکنه ۴۰ نفر .

قلعه محمد حسین خان ‎-qal'e-mohammad-hoseyn-xân-‎ ده از دهستان میان دربند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاه .

۶۶ك شمال باختری کرمانشاه ـ کنار شوسه سنندج .

دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۱۵۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی .

آب از رودخانه کامیاران ـ محصول غلات حبوبات دیمی لبنیات .

قلعه محمد علیخان ‎-qal'e-mohammad-ali-xân-‎ ده از دهستان ۱ بخش هرسین شهرستان کرمانشاهان .

۱۴ك باختر هرسین ـ ۴ك جنوب شوسه هرسین به کرمانشاهان .

کنار رود هرسین ـ سردمعتدل ـ سکنه ۱۰۸ ـ شیعه ـ کردی فارسی.

آب از رودخانه هرسین ـ محصول غلات حبوبات تریاك ـ شغل زراعت ـ راه مالرو .

قلعه مزرعه ‎-qal'e-mazrae-‎ ده از دهستان کلیائی بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان .

۵/۴ك شمال سنقر ـ کنار راه فرعی سنقر ده‌عباس .

دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۱۰۵ ـ شیعه ـ کردی فارسی.

آب از چشمه و قنات ـ محصول غلات حبوبات تریاك توتون ـ شغل زراعت ـ قالیچه جاجیم پلاس بافی ـ به این قلعه معروف به مزرعه مسلمانان نیز میگویند.

قلعه مهدیخان ‎-qal'e-mehdi-xân-‎ ده از دهستان کمازان شهرستان ملایر .

۲۶ك جنوب شهر ملایر ـ ۱۲ك جنوب راه شوسه ملایر به اراك .

جلگه ـ معتدل مالاریائی ـ سکنه ۴۲۲ ـ شیعه ـ فارسی .

آب از قنات و رودخانه ـ محصول غلات حبوبات ـ شغل زراعت ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه مالرو .

قلعه میرآباد ‎-qal'e-mir-âbâd-‎ ده از دهستان باباجانی بخش ثلاث شهرستان کرمانشاهان.

۴۸ك جنوب خاوری ده شیخ ـ ۸ ك جنوب نهرآب .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۰۰ ـ سنی ـ کردی .

آب از چشمه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات زرت توتون کدو ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو ـ ساکنین از طایفه باباجانی هستند .

قلعه میرآخور ‎-qal'e-mir-âxor-‎ ده از دهستان سامن شهرستان ملایر .

۳۳ك جنوب باختری شهر ملایر ـ ۱۴ك باختر راه شوسه ملایر به بروجرد.

کوهستانی ـ معتدل مالاریائی ـ سکنه ۸۴۳ ـ شیعه ـ فارسی .

آب از رودخانه ـ محصول غلات صیفی لبنیات ـ شغل زراعت و گله‌داری ـ راه مالرو .

قلعه میرزا ‎-qal'e-mirzâ-‎ ده از دهستان سامن شهرستان ملایر

۱۸ك جنوب ملایر ـ ۵ك خاور شوسه ملایر به بروجرد .

کوهستانی ـ معتدل مالاریائی ـ سکنه ۲۴۰ ـ شیعه ـ فارسی.

آب از چشمه ـ محصول غلات حبوبات صیفی ـ شغل زراعت ـ صنایع دستی قالی بافی ـ راه مالرو.

قلعه میرزا مراد ‎-qal'e-mirzâ-morâd-‎ ده از دهستان سورسور بخش کامیاران شهرستان سنندج.

۴۶ك شمال خاور کامیاران ـ ۲ك جنوب خاور کوماین.

دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۱۲۷ ـ سنی ـ کردی.

آب از رودخانه گاورود و چشمه ـ محصول غلات لبنیات توتون ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو.

قلعه نازی ‎-qal'e-nâzi-‎ ده کوچکیست از دهستان سلگی شهرستان نهاوند .

۱۹ك شمال نهاوند ـ سکنه ۱۰ نفر.

قلعه نجفعلی خان ‎-qal'e-najaf-ali-xân-‎ ده از دهستان ماهی‌دشت پائین بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.

١٤ك جنوب خاوری ماهیدشت - ٢ك جنوب راه فرعی ماهیدشت به فیروزآباد .

دشت - سردسیر - سکنه ٤٥٠ - شیعه - کردی فارسی.

آب ازچاه - محصول غلات حبوبات دیم لبنیات - شغل زراعت - از راه خزل اتومبیل میتوان برد.

قلعه نقدعلی-qal'e-naqd-ali- ده ازدهستان سامن شهرستان ملایر.

٢١ك جنوب ملایر - ٦ك خاورشوسه ملایر به بروجرد.

کوهستانی - معتدل مالاریائی - سکنه ٨٣٦ - شیعه - فارسی .

آب ازچشمه - محصول غلات صیفی حبوبات - شغل زراعت - صنایع دستی قالی بافی - راه مالرو.

قلعه نو-qal'e-now- ده ازدهستان قلقل رود شهرستان تویسرکان

٢٧ك جنوب باختر تویسرکان - ٣ك جنوب شوسه تویسرکان بکرمانشاه.

جلگه - سردسیر - سکنه ٦٦١ - شیعه - لری فارسی.

آب ازچاه - محصول غلات لبنیات دیم - شغل زراعت گله داری - صنایع دستی قالی بافی - راه مالرو .

باین ده اسحق آباد نیزمیگویند - مزرعه چهارچشمه جزو این ده است .

قلعه نوپری-qal'e-now-pari- ده ازدهستان کمازان شهرستان ملایر.

٣٥ك جنوب خاوری ملایر - کنار راه اتومبیل رو ملایر به اراك .

کوهستانی - معتدل مالاریائی - سکنه ١٤٩ - شیعه - فارسی.

آب از قنات - محصول غلات حبوبات - شغل زراعت - صنایع دستی قالی بافی - راه اتومبیل رو.

قلعه نوروز-qal'e-now-ruz - ده از دهستان کرزان رود شهرستان تویسرکان .

٩ك شمال باختری تویسرکان - ١ك باباپیر.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ٤٣٨ - شیعه - فارسی.

آب ازرودخانه سرکان وقنات - محصول غلات تریاك مختصر انگور گردو ولبنیات - شغل زراعت وگله داری - راه مالرو.

قلعه نوگونسبان-qal'e-now-gunesbân- ده ازدهستان کمازان شهرستان ملایر.

٣٦ك جنوب ملایر - ٢١ك جنوب شوسه ملایر به بروجرد.

کوهستانی - معتدل مالاریائی - سکنه ٤٥٤ - شیعه - فارسی .

آب از قنات - محصول غلات صیفی - شغل زراعت - صنایع دستی قالی بافی - راه اتومبیل رو.

قلقل-qolqol - ده ازدهستان خرم رود شهرستان تویسرکان .

٢٤ك شمال باختر تویسرکان - ٦ك جنوب باختر اشتران.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ٦١٧ - شیعه - فارسی کردی.

آب ازدو رشته قنات وچشمه - محصول غلات دیم انگور کتیرا - شغل زراعت - راه مالرو - تابستان ازراه سوبلق ولاشجرا اتومبیل میتوان برد

قلقل آباد-qolqol-âbâd- ده ازدهستان پیشخور بخش رزن شهرستان همدان .

٤٣ك جنوب خاور رزن - ١ك تجرك .

جلگه - معتدل مالاریائی - سکنه ١٧٤ - شیعه - ترکی.

آب از قنات - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت و گله داری راه مالرو.

قلقل رود- qelqel-rud - نام یکی از دهستانهای سه گانه شهرستان تویسرکان.

این دهستان درجنوب شهرستان واقع ومحدوداست از شمال بدهستان کرزان رود یا حومه ازجنوب بشهرستانهای ملایرونهاوند - از خاور بشهرستان ملایر ازباختر بشهرستان نهاوند وکنگاور.

وضع طبیعی کوهستانی - هوای قسمت کوهستانی سردسیر سالم وکنار رودخانه تویسرکان سردسیر مالاریائی است.

کوه سیاه دره وکوه گلیان واقع درشمال باختری شهرستان نهاوند در جنوب این دهستان وکوه کمرزرد بین این دهستان وبخش کنگاور واقعشده است .

رودخانه کرزان رود وسرابی که دردهستان حومه بهم ملحق میشوند و پس ازگذشتن ازآبادی فریازان رود خانه قلقل رود نامیده شده و برخی ازقراء این دهستان که درکنارآن واقعشده اند مشروب و در انتهای اراضی کارخانه وقصبستان از این دهستان خارج و وارد شهرستان نهاوند میشود.

آب قراء دهستان ازرودخانه - قنوات وچشمه تامین شده محصول عمده غلات لبنیات مختصر صیفی جات است.

راههای دهستان عموما مالرو وصعب العبور میباشد.

از ٤٠ آبادی بزرگ وکوچك تشکیل شده سکنه آن درحدود ١٩ هزار نفر مرکز آبادی فرسفج و قراء مهم آن بشرح زیراست :

فریازان - سرتلق - باباکمال - جرا - لامیان - میان ده .

زبان مادری کردی ومذهب مسلمان شیعه اثنی عشری است.

قلقله-qolqole - ده از دهستان کلاترزان بخش حومه شهرستان سنندج .

٤٢ك شمال باختر سنندج - ١٢ك شمال شوسه سنندج بمریوان.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ٢٢٠ - سنی - کردی فارسی.

آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله داری - راه مالرو

قلقله - ده از دهستان ییلاق بخش حومه شهرستان سنندج .

٤٨ك شمال خاورسنندج - ٦ك جنوب سی وسه مرده.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ١٣٠ - سنی - کردی.

آب ازچشمه - محصول غلات - شغل زراعت گله داری - راه مالرو - صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی.

قلقله - ده‌از دهستان میرده بخش مرکزی شهرستان سقز.
۴۳ك جنوب باختری سقز -۸ك جنوب‌پیرعمران .
کوهستانی — سردسیر — سکنه ۱۱۰ — سنی — کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات توتون- شغل زراعت وگله داری راه مالرو.

قلقله - ده کوچکیست از دهستان مرکزی بخش مریوان شهرستان سنندج .
۲۶ك شمال باختری دزشاهپور - سکنه ۴۰ نفر.

قلقله دشت‌حر - qolqole-dact-hor - ده‌ازدهستان باباجانی بخش ثلاث شهرستان کرمانشاه .
۸۴ك جنوب خاوری ده‌شیخ .
کوهستانی - سردسیر- سکنه ۱۵۰- سنی- کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات- شغل‌زراعت گله‌داری- راه‌مالرو- ساکنین‌ازطایفه باباجانی هستند .

قلمه - qalame - ده ازدهستان ذهاب بخش سرپل‌ذهاب‌شهرستان قصرشیرین .
۲۳ك شمال سرپل ذهاب - ۳ك باختر راه فرعی باویسی.
دامنه- گرمسیرمالاریائی — سکنه ۲۵۰ — شیعه- کردی‌فارسی.
آب‌ازسراب دیزگه‌وچشمه-محصول غلات دیم و لبنیات - شغل‌زراعت گله‌داری - راه مالرو - اتومبیل میتوان برد.

قلندر - qalandar - ده ازدهستان کل‌تپه فیض‌الله بیگی بخش مرکزی شهرستان سقز.
۲۳ك شمال خاورسنقر - ۳ك قلعه‌گاه‌گودرز.
کوهستانی - سردسیر- سکنه ۳۵۰ - سنی- کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات توتون - شغل زراعت‌گله‌داری - راه مالرو - دبستان‌دارد .

قلندرلکی - qalandar-laki -ده‌ازدهستان ماهیدشت‌بخش مرکزی شهرستان‌کرمانشاهان.
۱۰ك جنوب خاوری ماهیدشت - ۱ك جنوب راه فرعی ماهیدشت به سرفیروزآباد .
دشت - سردسیر - سکنه ۲۰۰ - شیعه - کردی.
آب از رودخانه مرك - محصول غلات حبوبات دیم لبنیات - شغل زراعت وگله داری - تابستان اتومبیل میتوان برد.

قلوز - qalvaz - ده‌از ازدهستان بیلوارشهرستان کرمانشاهان
۷ك باختر مرزبانی - نیم کیلو متری جنوب راه فرعی مرزبانی به کرمانشاه .
دشت‌دامنه- سردسیر-سکنه۲۲۵ -شیعه -کردی فارسی.
آب از چشمه - محصول غلات حبوبات دیمی لبنیات توتون تریاك - شغل‌زراعت گلیم جاجیم‌بافی - درفصل خشکی‌اتومبیل میتوان برد.

قلوزه - qalvaze -ده‌ازدهستان‌حسین‌آباد بخش حومه‌شهرستان سنندج .
۳۸ك شمال باختری سنندج - ۶ك‌شمال خاك‌روزی.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۰۰ - سنی-کردی.
آب از رودخانه و چشمه - محصول غلات حبوبات - لبنیات - شغل زراعت‌گله‌داری- راه‌مالرو.

قلی آباد- qoli-âbâd - ده‌ازبخش‌هرسین شهرستان‌کرمانشاهان
۹ك جنوب باختری هرسین - ۱ك‌رایگان
دشت - سردسیر - سکنه ۱۰۰ - شیعه - کردی‌فارسی.
آب ازرودخانه هرسین - محصول غلات حبوبات‌تریاك - شغل‌زراعت راه‌مالرو.

قلی آباد - ده‌کوچکی است‌از دهستان‌پهلویدژ بخش بانه شهرستان سقز .
۱۶ك جنوب خاوری بانه - ۳ك باختر عباس‌آباد - ۶ك مرزایران عراق - سکنه ۴۰ نفر .

قلی آباد - ده از دهستان حاجیلو بخش‌کبودرآهنگ شهرستان همدان .
۱۲ك شمال خاوری قصبه‌کبودرآهنگ - سکنه ۱۰ نفر .

قلی آباد - ده‌کوچکی است ازدهستان حاجیلو بخش‌کبودرآهنگ شهرستان همدان .
۱۰ك شمال خاورکبودراهنگ - سکنه۱۱ نفر .

قلیان - qolyân — ده ازدهستان‌حسین‌آباد بخش حومه‌شهرستان سنندج .
۱۱ك شمال سنندج ۲ ك خاور شوسه سنندج به سقز .
کوهستانی — سردسیر — سکنه ۱۱۰ - سنی -کردی .
آب از رودخانه وچشمه - محصول غلات توتون لبنیات - شغل‌زراعت وگله‌داری - راه مالرو .

قلیج‌باغی- qelij-bâqi- ده‌ازدهستان خدابنده لو بخش قروه شهرستان سنندج .
۱۲ك شمال خاوری‌گل‌تپه- ۶ك شمال سراب.
تپه ماهور- سردسیر- سکنه ۲۵۰- شیعه — ترکی .
آب‌ازچشمه وقنات- محصول‌غلات‌انگور لبنیات-شغل زراعت‌وگله‌داری راه مالرو.
تابستان ازسراب اتومبیل میتوان برد .

قلیچ‌خانی - qeliç-xâni - ده از بخش سنجابی شهرستان کرمانشاهان .
۶ك جنوب خاوری‌کوزران - ۱ك خاورراه فرعی‌کوزران به‌چهار زبر .
دشت-سردسیر-سکنه ۲۰۰-مسلمان-کردی‌فارسی.
آب ازقنات-محصول‌غلات حبوبات دیم لبنیات‌جزئی‌باغ شغل‌زراعت‌گله‌داری-راه مالرو-تابستان اتومبیل‌میتوان‌برد
آثارقلعه خرابه قدیمی‌دارد .

قلی قلی-qoli-qoli- ده از دهستان کفرآور بخش گیلان شهرستان شاه آباد.
۳۱ک شمال خاوری گیلان – ۶ک باختر قیطول.
دست – معتدل – سکنه ۲۵۰ – شیعه – کردی فارسی.
آب از رودخانه – محصول غلات پنبه میوجات توتون تریاک صیفی لبنیات – شغل زراعت گله داری – از طایفه کلهر هستند.
در دو محل نزدیک بهم واقع شده به قلی قلی نریمان. قلی قلی سلیمان قلی قلی مهدیخان نامیده میشوند.

قلی کندی-qoli-kandi- ده از دهستان ترک شهرستان ملایر.
۱۵ک شمال شهر ملایر – ۵ک خاور راه شوسه ملایر به همدان.
کوهستانی – سردسیر مالاریائی – سکنه ۲۳۶ – شیعه – ترکی و فارسی
آب از چشمه – محصول غلات انگور صیفی – شغل زراعت.
صنایع دستی زنان قالی جاجیم بافی – راه مالرو.

قلی لاله-qoli-lâle- ده از دهستان خرم رود شهرستان تویسرکان
۱۹ک باختر تویسرکان – ۲ک شمال راه شوسه تویسرکان به کرمانشاه.
کوهستانی – سردسیر – سکنه ۴۸۰ – شیعه – کردی و فارسی.
آب از چاه و چشمه – محصول غلات دیم لبنیات عسل – شغل زراعت و گله داری – راه مالرو – در دو محل بفاصله ۴ کیلومتر واقع به قلی لاله بالا و پائین مشهور و سکنه پائین ۳۷۵ نفر است.

قمام-qomâm- ده از دهستان کلیائی بخش کلیائی شهرستان کرمانشاهان.
۱۶ک شمال سنقر – ۱/۵ک باختر راه فرعی سنقر به گردکانه.
دامنه – سردسیر – سکنه ۲۴۰ – شیعه – کردی فارسی
آب از چشمه و کاورود – محصول غلات حبوبات تریاک توتون قلمستان شغل زراعت – قالیچه جاجیم پلاس بافی.
اتومبیل تابستان میتوان برد.

قمچقای-qamčeqây- ده از دهستان سیلتان شهرستان بیجار.
۲۱ک جنوب باختری حسن آباد سوگند – ۳ک آلیبوت.
کوهستانی – سردسیر – سکنه ۲۷۵ – شیعه – ترکی.
آب از رودخانه محلی و چشمه – محصول غلات لبنیات مختصر انگور شغل زراعت گله داری – صنایع دستی زنان قالیچه و جاجیم بافی – راه مالرو.

قم دره-qom-dare- ده کوچکی است از دهستان نجف آباد شهرستان بیجار.
۲۵ک شمال خاوری بیجار – کنار رودخانه قزل اوزان – سکنه ۳۰ نفر.

قمش-qomec- ده کوچک تازه آبادی است از دهستان ماهیدشت بالا بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۳۹ک جنوب خاوری کرمانشاه – ۱ک سخر – سکنه ۴۰ نفر.

قمشانه-qomecâne- ده از دهستان چهاردولی بخش اسدآباد شهرستان همدان.
۲۴ک شمال باختری قصبه اسدآباد – ۴ک بشی کمک.
کوهستانی – سردسیر – سکنه ۳۶۳ – شیعه – کردی.
آب از چشمه – محصول غلات لبنیات حبوبات مختصر تریاک و توتون شغل زراعت و گله داری – صنایع دستی زنان قالی بافی – راه مالرو.

قمشلو-qameclu- ده دهستان پیرتاج شهرستان بیجار.
۹ک شمال شهر بیجار – کنار راه عمومی مالرو بیجار حسن آباد.
تپه ماهور – سردسیر – سکنه ۲۰۰ – شیعه – کردی.
آب از چشمه و قنات – محصول غلات لبنیات – شغل زراعت گله داری راه مالرو.
راه در فصل خشکی اتومبیل رو – خط تلفن حسن آباد از کنار آبادی میگذرد.

قمشه-qomece- ده از دهستان درود فرامان بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۱۸ک خاور کرمانشاه – کنار رودخانه قره سو.
دره – سردمعتدل – سکنه ۲۰۰ – شیعه – کردی فارسی.
آب از چشمه – مختصر غلات چغندر قند صیفی لبنیات – شغل زراعت و گله داری – راه مالرو – از طریق صالح آباد تابستان بسختی اتومبیل میتوان برد.

قمشه سید امین-qomece-seyyed-amin- ده از دهستان ماهیدشت پائین بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۱۲ک خاور رباط ماهیدشت – ۳ک قمشه سید قاسم.
دامنه – سردسیر – سکنه ۱۷۵ – شیعه – کردی – فارسی.
آب از قنات – محصول غلات حبوبات چغندر قند لبنیات – شغل زراعت گله داری – تابستان از طریق قمشه سید قاسم اتومبیل میتوان برد.

قمشه سید قاسم-qomece-seyyed-qâsem- ده از دهستان ماهیدشت پائین بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۱۰ک خاور ماهیدشت (رباط) – ۲/۵ک شوسه کرمانشاه.
دشت – سردسیر – سکنه ۵۴۰ – شیعه – کردی – فارسی.
آب از قنات – محصول غلات حبوبات دیم لبنیات مختصر قلمستان – شغل زراعت گله داری – راه فرعی بشوسه دارد.

قمشه سید یعقوب-qomece-seyyed-ya'qub- ده از دهستان ماهیدشت پائین بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۴ک شمال خاوری رباط ماهیدشت – ۱ک شمال شوسه کرمانشاه.
دشت – سردسیر – سکنه ۶۷۰ – شیعه – کردی – فارسی.
آب از قنات – محصول غلات حبوبات لبنیات چغندر قند مختصر میوه جات شغل زراعت و گله داری – از شوسه اتومبیل میتوان برد.

قمشه کرمخان-qomece-karam-xân- ده از دهستان ماهیدشت پائین بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۱۴ک خاور رباط ماهیدشت – ۲ک خاور قمشه سید امین.
دامنه – سردسیر – سکنه ۲۰۰ – شیعه – کردی فارسی.
آب از قنات – محصول غلات حبوبات چغندر قند.

شغل زراعت گله داری ـ تابستان ازطریق قمشه سید قاسم اتومبیل میتوان برد.

قمشه لر زنگنه - qomece-lor-zangene - ده‌ازدهستان ماهیدشت پائین بخش‌مرکزی شهرستان کرمانشاهان.

۶ک‌شمال خاوری رباط ماهیدشت ـ ۳ک‌شمال‌شوسه کرمانشاه.

دشت- سردسیر-سکنه ـ ۴۳۰ ـ شیعه-کردی‌فارسی.

آب‌از قنات ـ محصول غلات‌حبوبات لبنیات چغندر قند.

شغل زراعت گله‌داری -راه‌فرعی بشوسه دارد.

قمطرقه -qomtorqe- ده‌ازدهستان کرانی شهرستان بیجار.

۷/۵ک‌خاور حسن‌آباد‌سوگند ـ ۶ک‌جنوب آزادویس.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۸۰ ـشیعه ـ ترکی.

آب‌ازچشمه ـ محصول غلات‌دیم لبنیات انگور -شغل‌زراعت گله‌داری صنایع دستی‌زنان قالیچه‌وجاجیم بافی ـ راه‌مالرو.

قم لیجه — qom-lije — ده از بخش هرسین شهرستان کرمانشاهان.

۱۱ک‌جنوب باختری‌هرسین-۳ک کل کشوند.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۱۰ ـشیعه ـ کردی‌فارسی.

آب‌ازچشمه ـ محصول غلات حبوبات‌دیمی ـ شغل‌زراعت-راه مالرو.

قمیشانه-qomicâne - ده‌ازدهستان‌پیشخور بخش‌رزن‌شهرستان همدان.

۴۰ ک جنوب خاوری قصبه رزن ـ ۷ک‌شمال راه عمومی فامنین به نوبران.

جلگه ـ معتدل مالاریائی-سکنه ۲۰۱ -شیعه-ترکی.

آب‌از قنات ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت و گله داری ـ راه مالرو.

قوجاق - qujâq -ده‌از دهستان اسفند آباد‌بخش‌قروه‌شهرستان سنندج.

۲۴ ک شمال خاور قروه ـ ۱۰ ک شمال شوسه شهرستان همدان به قروه.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳۴۶ -شیعه-ترکی.

آب‌ازچشمه ـ محصول غلات‌لبنیات -شغل‌زراعت‌گله داری-صنایع‌دستی زنان‌قالیچه جاجیم‌گلیم بافی ـ راه‌مالرو.

قوجاق ـ ده از دهستان اوباتو بخش دیواندره شهرستان‌سنندج.

۵۳ک‌شمال دیواندره-۴ک خاورمران.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۱۵-سنی-کردی.

آب‌ازچشمه ـ محصول‌غلات حبوبات لبنیات-شغل‌زراعت‌گله‌داری -راه مالرو-دبستان‌دارد.

قوچ تپه-qoç-tappe- ده ازدهستان چهار دولی‌بخش اسدآباد شهرستان‌همدان.

۲۳ ک شمال قصبه اسدآباد ـ کنار راه اتومبیل‌رو همدان‌به سنقر.

جلگه-سردسیر -سکنه ۲۶۰ ـ شیعه-کردی.

آب‌از قنات ـ محصول‌غلات‌لبنیات-شغل‌زراعت‌وگله‌داری-صنایع‌دستی زنان‌قالی‌بافی ـ راه‌اتومبیل‌رو.

قوچم — quçam — ده‌ازدهستان ییلاق بخش حومه شهرستان سنندج.

۴۳ک شمال خاور سنندج — ۶ک‌خاور میرکی.

دشت ـ سردسیر- سکنه ۳۴۵ — سنی-کردی.

آب ازچشمه -محصول غلات ـ شغل‌زراعت‌وگله‌داری-راه مالرو.

قوچمی - quçemi - ده ازدهستان منصوری بخش مرکزی شهرستان شاه‌آباد.

۲۸ک جنوب‌خاوری شاه‌آباد -۵ک چقا جنگه.

دشت ـ سردسیر-سکنه ۳۰۱ ـ شیعه -کردی فارسی.

آب از رودخانه شیان -غلات چغندرقند صیفی حبوبات‌لبنیات.

شغل زراعت-راه‌مالرو ـ تابستان از چقاجنگه اتومبیل میتوان برد.

قوچمی‌چهارزبر-quçemi-çahâr-zabar-ده‌ازدهستان باوندپور بخش مرکزی‌شهرستان‌شاه‌آباد.

۳۵ک‌شمال خاوری شاه‌آباد -۱ک‌سنگتراش.

دشت ـ سردسیر- سکنه ۹۰ ـ شیعه ـ لری وفارسی.

از نهرکاشنبه ـ غلات چغندرقند حبوبات- شغل زراعت‌گله داری-راه فرعی بشوسه از طریق چهارزبر دارد ـ زمستان اکثر سکنه‌گرمسیر گیج قصرشیرین‌میروند.

قوخ -qux — ده از دهستان شیان بخش مرکزی شهرستان شاه‌آباد.

۲۲ک خاور شاه‌آباد -۶ک جنوب خاوری قلعه شیان.

دشت — سردسیر — سکنه ۲۳۰ — شیعه — کردی‌فارسی.

آب از رودخانه شیان ـ غلات حبوبات‌صیفی چغندر قند لبنیات-شغل زراعت وگله داری ـ گله‌داران زمستان‌گرمسیرگیوان میروند:

از قلعه شیان اتومبیل میتوان برد:

قورت‌دره-qurt-dare-ده از دهستان‌سیاه منصورشهرستان بیجار.

۱۵ک باختر حسن‌آباد سوگند — ۴ک‌شمال سیوری.

کوهستانی-سردسیر-سکنه ۲۴۰ -شیعه-ترکی.

آب ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت‌گله‌داری-صنایع دستی زنان قالیچه‌وجاجیم‌بافی ـ راه‌مالرو.

قورق - qoreq - ده‌ازدهستان‌کاورود بخش‌کامیاران شهرستان سنندج.

۳۸ک شمال خاوری کامیاران-۱۰ک خاور شوسه کرمانشاه- سنندج

کوهستانی- سردسیر — سکنه ۳۹ — سنی — کردی.

آب از چشمه — محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت و گلداری راه‌مالرو.

قوره‌تو - quratu - نام یکی از دهستانهای بخش مرکزی قصرشیرین .
این دهستان درشمال قصرشیرین کنار رودخانه قوره‌تو که مرز بین ایران وعراق است واقع شده است.
هوای دهستان گرمسیر - آب قراء آن از رودخانه قوره‌تو ومحصول آن غلات دیم وصیفی کاری - شغل سکنه زراعت گله‌داری است.
این دهستان از ۸ آبادی کوچك تشکیل شده جمعیت آن درحدود ۹۵۰ نفر و قراء مهم آن هدایت شهسواری و براو عزیز است.

قوره جنیه - qure-jenye - ده‌ازدهستان خدابنده لو بخش قروه شهرستان سنندج .
۱۸ك جنوب خاور گل‌تپه.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۰۰ - شیعه - ترکی.
آب ازچشمه‌ها - محصول غلات لبنیات انگور حبوبات - شغل زراعت گله‌داری - راه‌مالرو .
تابستان از طریق دلی محمد اتومبیل میتوان برد .

قوره‌جیل - qure-jil - ده‌از دهستان کنگاور بخش کنگاور شهرستان کرمانشاهان
۴ك جنوب باختری کنگاور - ۱ك جنوب شوسه کنگاور کرمانشاه دامنه - سرد معتدل - سکنه ۱۴۵ - شیعه - فارسی کردی.
آب از رودخانه فش - محصول غلات آبی دیمی تریاك صیفی چغندر قند میوجات قلمستان - شغل زراعت - باصطلاح محل کوره‌جیل میگویند

قوره‌دره - qure-dare - ده کوچکی است ازدهستان میرده بخش مرکزی شهرستان سقز .
۳۴ك جنوب باختری شهرستان سقز - کنار شوسه سقز به بانه .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۵۰ - سنی - کردی .
آب از چشمه رودخانه سقز - محصول غلات لبنیات و توتون - شغل زراعت و گله‌داری.

قوری‌چای - quri-ĉây - ده‌ازدهستان ییلاق بخش حومه شهرستان سنندج .
۳۵ك خاور سنندج - ۹ك شمال شوسه سنندج به همدان
جلگه - سردسیر - سکنه ۱۲۵ - سنی - کردی .
آب ازچشمه - محصول غلات - شغل زراعت گله‌داری - صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی - راه مالرو.

قوری چای - ده از دهستان مهربان بخش کبودر آهنك شهرستان همدان .
۲۹ك شمال باختری قصبه کبودر آهنك - ۳ك باختر شوسه همدان به بیجار .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۴۲۳ - شیعه - کردی ترکی.
آب از قنات - محصول غلات دیم لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری.
صنایع دستی زنان قالی‌بافی - راه مالرو - تابستان ازسیف آباد اتومبیل میتوان برد .

قوری‌چای - ده‌ازدهستان فعله‌گری بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان .
۹ك جنوب سنقر - ۴ ك باختر شوسه سنقر کرمانشاه .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۶۵ - شیعه - کردی فارسی.
آب از قنات - محصول غلات و حبوبات دیمی .
شغل زراعت وتابستان عده‌ای ازسکنه برف به سنقر حمل می نمایند

قوری چای - ده کوچکی است ازدهستان سبدلو بخش بانه شهرستان سقز.
۱۴ك شمال خاوری بانه - ۱ك شوسه بانه به سقز.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۵ نفر.

قوری‌قلعه - quri-qal'e - ده از دهستان جوانرود بخش پاوه
۳۱ك جنوب خاور پاوه - ۰/۵ ك باختر راه اتومبیل‌رو کرمانشاه به پاوه شهرستان کرمانشاه .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۳۴۱ - سنی - کردی فارسی .
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات توتون توت گردو - شغل زراعت و گله داری - راه اتومبیل‌رو.

قوزان - qozân - ده از دهستان ترك شهرستان ملایر.
۲۰ك شمال شهرملایر - کنار راه اتومبیل‌رو باقرآباد به چشمه‌پهن :
جلگه - معتدل مالاریائی - سکنه ۸۹۸ - شیعه - ترکی و فارسی.
آب از قنات - محصول غلات انگور صیفی - شغل زراعت
صنایع دستی زنان قالی‌بافی - راه اتومبیل‌رو دبستان دارد .

قوزلو - qozlu - ده‌ازدهستان گل تپه قیض‌الله بیگی شهرستان سقز.
۴۰ك خاور سقز - کنار رودخانه خورخوره.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۴۶۰ - سنی - کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات انگورزیاد وسایر میوجات - شغل زراعت گله داری - راه مالرو .
دردو محل بفاصله ۶ کیلومتر واقع سکنه بالا ۴۰ نفر است.
نام جدید این دوده گلزار است .

قوزلیجه - qozlije - ده از دهستان شراء بخش سیمینه رود شهرستان همدان .
۴۰ك خاور همدان - ۲۰ك خاور شوسه همدان به‌ملایر.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۸ - شیعه - ترکی.
آب ازقنات وچشمه - محصول غلات - لبنیات انگور.
شغل زراعت و گله داری - صنایع دستی زنان قالی‌بافی - راه مالرو

قوزلیجه - ده‌ازدهستان سردرود بخش رزن شهرستان همدان .
۱۸ك باختر قصبه رزن - ۶ك جنوب خاور ودمق.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۲۵ - شیعه - ترکی.
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات دیم - شغل زراعت گله داری - راه

منارو- در قله ارتفاعات مجاور این ده آثار قلعه خرابه قدیمی دیده میشود

قوزیوند - quzivand - ده از دهستان چمچمال بخش صحنه شهرستان کرمانشاه .

۱۲۳ ک باختر صحنه — ۱ ک جنوب شوسه کرمانشاه .

دشت — سرد معتدل- سکنه ۸۰ - شیعه- کردی فارسی.

آب از رودخانه گاماسیاب ودینور . محصول غلات تریاک چغندر قند حبوبات توتون- شغل زراعت.

قوشجه -qocaje- ده از دهستان مهربان بخش کبودر آهنگ شهرستان همدان.

۷۵ ک شمال باختری کبودر آهنگ -۵ ۱ک شمال خاور ۱ کیلومترکز دهستان تپه ماهور- سردسیر- سکنه ۱۲۹ -شیعه-ترکی .

آب از چشمه - محصول غلات دیم لبنیات - شغل زراعت و گله داری صنایع دستی زنان قالیبافی- را مالرو.

قوشجه -qucje - ده کوچکیست از دهستان بیشخور بخش رزن شهرستان همدان .

۴۵ ک جنوب قصبه رزن -۳ک قزلخرابه -سکنه ۴ نفر

قوشچی باشی - quc̆i-bâci - ده از دهستان بیونیج بخش کرند شهرستان شاه آباد .

۲۴ ک شمال کرند - ۳ک شمال ده کهنه .

کوهستانی- سردسیر - سکنه ۱۶۰ - مسلمان- کردی - فارسی.

آب از چشمه - غلات حبوبات لبنیات توتون - شغل زراعت و گله داری راه مالرو.

قوشه خانه - qoca-xâne - ده از دهستان وفس عاشقلو بخش رزن شهرستان همدان.

۸۶ک جنوب خاوری قصبه رزن - ۴ک جنوب رودخانه قره چای.

کوهستانی - سردسیر مالاریائی - سکنه ۱۲۶ - شیعه - ترکی .

آب از رودخانه - محصول غلات لبنیات انگور - شغل زراعت و گله داری راه مالرو.

قوشه گل - qoca gol - ده از دهستان سیلتان شهرستان بیجار.

۳۲ک جنوب باختری حسن آباد سوگند- ۲/۵ک گل تپه.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۵۰ - شیعه - ترکی - کردی.

آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله داری.

صنایع دستی زنان قالیچه وجاجیم بافی - راه مالرو .

قول استیر - qul-estir - ده از دهستان پهلوبدژ بخش بانه شهرستان سقز.

۲۴ک جنوب خاوری بانه - ۳ک خاور خوی آباد.

کوهستانی- سردسیر - سکنه ۶۵ - سنی - کردی.

آب از چشمه - محصول غلات توتون مازوج تلقاف — شغل زراعت - راه مالرو.

قول دره - qul -dare - ده از دهستان بیلوار بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.

۲۳ک شمال دیزگران - ۲ک شمال رودخانه گاورود.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۵۰ -- سنی - کردی - فارسی.

آب از چشمه - غلات حبوبات لبنیات - شغل زراعت- صنایع دستی قالیچه جاجیم گلیم بافی - راه مالرو .

قولک - qulak - ده از بخش زرین آباد شهرستان ایلام.

۲۲ک جنوب خاوری پهله -۲ک شمال راه مالرو دهلران.

کوهستانی - گرمسیر - سکنه ۱۸۰ - شیعه - کردی - مختصر عربی .

آب از رودخانه میمه - محصول غلات لبنیات تریاک- شغل زراعت و گله داری.

زمستان بمرز عراق میروند چادرنشین هستند.

قنبرآباد- qanbar-âbâd — ده کوچکیست از دهستان جلگه افشار بخش اسدآباد شهرستان همدان .

۲ک علیای چنارشیخ-سکنه ۳۰ نفر - کندوی عسل و اشجار گردو دارد .

قن پاپو- qen-pâpu - ده از دهستان باباجانی بخش ثلاث شهرستان کرمانشاهان.

۸ک شمال خاوری ده شیخ کنار رودخانه زمکان.

کوهستانی - گرمسیر- سکنه ۱۰۰ - سنی- کردی.

آب از رودخانه زمکان- محصول سقز کتیرا لبنیات .

شغل گله داری - راه مالرو - ساکنین از طایفه باباجانی هستند .

قهاوند -qahâvand- ده از دهستان شراء بخش رزن شهرستان همدان .

۶۶ ک جنوب قصبه رزن - کنار راه فرعی کوریجان - شراغ .

جلگه - سردسیر مالاریائی - سکنه ۶۱۳ - شیعه - ترکی .

آب از قنات - محصول لبنیات حبوبات - شغل زراعت و گله داری - راه مالرو - تابستان اتومبیل میتوان برد.

قهرآباد - qahr-âbâd - ده از دهستان گل تپه فیض اله بیگی بخش مرکزی شهرستان سقز.

۱۲ک شمال سقز- ۱ک خاور شوسه سقز بمیاندوآب.

جلگه - سردسیر - سکنه ۳۰۰ - سنی - کردی .

آب از چشمه و رودخانه آلتون- محصول غلات لبنیات توتون- شغل زراعت گله داری - راه مالرو.

قهرد - qohord - ده از دهستان مهربان بخش کبودر اهنگ شهرستان همدان.

۶۵ک شمال باختری قصبه کبودرآهنگ -کنار شوسه بیجار به همدان.

تپه ماهور - سردسیر - سکنه ۱۳۰۰ - شیعه- کردی - ترکی.

آب از قنات وچشمه - محصول غلات دیم لبنیات انگور صیفی - شغل زراعت و گله داری.

صنایع دستی زنان قالی بافی - دردو محل بفاصله ۲/۵ کیلومتر واقع قهرد بالاو پائین نامیده میشوند-سکنه بالا ۸۰ نفراست.

قهرمان - qahramân - ده از دهستان میرده بخش مرکزی شهرستان سقز.

۴۳ک باختر سقز - ۴ک جنوب باختر گندمان.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۵۰ - سنی - کردی.

آب از چشمه - محصول غلات لبنیات توتون - شغل زراعت - راه مالرو.

قیاس آباد - qiyâs-âbâd - ده از دهستان کلیائی بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان.

۴ک جنوب باختری سنقر - ۲ک باختری شوسه سنقر کرمانشاهان.

دامنه - سردسیر - سکنه ۱۹۵ - شیعه - ترکی - کردی و فارسی.

آب از رودخانه سراب - محصول غلات حبوبات تریاک توتون - شغل زراعت - صنایع دستی قالیچه جاجیم پلاس بافی.

تابستان اتومبیل میتوان برد.

قیچیلو - qeyçilu - ده مخروبه از دهستان کرانی شهرستان بیجار ۳۰ک جنوب خاوری حسن آباد سوگند - ۱ک باختر رودخانه قزل اوزان راه مالرو

قیسوند - qeysvand - ده از دهستان ۱ بخش هرسین شهرستان کرمانشاهان.

۱۱ک باختر هرسین - ۲ک جنوب شوسه هرسین به کرمانشاهان.

دشت - سردسیر - سکنه ۳۰۱ - شیعه - کردی - فارسی

آب از رودخانه پریوه - محصول غلات پنبه حبوبات چغندر قند تریاک - شغل زراعت - راه مالرو - فرعی بشوسه دستان دارد.

قیسوند - ده از دهستان بیلوار بخش مرکزی شهرستان کرمانشاه.

۶۶ک شمال باختر کرمانشاه - ۲ک خاور شوسه سنندج.

دشت - سردسیر - سکنه ۲۸۰ - شیعه - کردی فارسی.

آب از چشمه - محصول غلات میوجات لبنیات چغندر قند تریاک توتون شغل زراعت - از شوسه اتومبیل میتوان برد.

قیسوند - ده از بخش سنجابی شهرستان کرمانشاهان.

۶ک شمال کوزران - ۱ک خاور راه فرعی کوزران به ثلاث.

دشت - سردسیر - سکنه ۸۰ - سنی - کردی فارسی.

آب از سراب قره دانه - محصول غلات چغندر قند صیفی حبوبات لبنیات شغل زراعت گله داری - راه مالرو - تابستان اتومبیل میتوان برد.

قیصه - qeyse - ده از دهستان نجف آباد شهرستان بیجار.

۱۵ک شمال باختر بیجار - ۱۰ک شمال شوسه بیجار سنندج.

تپه ماهور - سردسیر - سکنه ۱۴۰ - شیعه - کردی.

آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله داری - صنایع قالیچه گلیم جاجیم بافی - راه مالرو.

قیطاس - qeytâs - ده از دهستان کرانی شهرستان بیجار.

۵ک شمال حسن آباد سوگند - ۳ک خاور راه مالرو سلطان آباد بده . . .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۵۰ - شیعه - ترکی.

آب از چشمه - محصول غلات - شغل زراعت - صنایع دستی قالیچه جاجیم بافی - راه مالرو.

قیطاس آباد - qeytâs-âbâd - ده از دهستان دینور بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان

۲ک شمال باختر صحنه - ۳ک خاور شوسه کرمانشاه بسنقر.

دشت - سردسیر - سکنه ۲۷۰ - شیعه - کردی فارسی.

آب از رودخانه کنگیرشاه - محصول حبوبات غلات چغندر قند توتون تریاک - شغل زراعت - اتومبیل میتوان برد

قیطول - qeytul - ده از دهستان کفرآور بخش گیلان شهرستان شاه آباد.

۲۷ک شمال خاور گیلان - ۹ک باختر کل کش.

دشت - معتدل - سکنه ۱۵۰ - مسلمان - کردی فارسی.

آب از هفت چشمه و رودخانه کفرآور - محصول غلات پنبه توتون تریاک شغل زراعت گله داری - از طایفه منیشی هستند درهمان دهستان کفرآور تغییر محل میدهند.

قیطول - ده از دهستان ازگله (گرمسیر قبادی) بخش ثلاث شهرستان کرمانشاهان.

۱۱ک شمال ازگله - ۱ک مرز ایران و عراق.

کوهستانی - گرمسیر - سکنه ۱۵۰ - سنی - کردی.

آب از چشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات - شغل زراعت گله داری راه مالرو.

زمستان در حدود ۵۰ خانوار از ایل قبادی برای تعلیف احشام و زراعت باین ده میآیند.

قیطول - ده از دهستان ۴ بخش هرسین شهرستان کرمانشاه فعلا مخروبه است.

قیلاب - qilâb - ده از دهستان خزل شهرستان نهاوند.

۳۰ک شمال باختر نهاوند - ۱ک جنوب رودخانه گاماسیاب.

جلگه - سردسیر مالاریائی - سکنه ۲۳۵ - شیعه - لری فارسی.

آب از چشمه - محصول غلات توتون تریاک چغندر لبنیات - شغل زراعت و گله داری - راه مالرو.

قیلسون - qeylasun - ده از دهستان کل تپه فیض الله بیگی بخش مرکزی شهرستان سقز.

۱۲ک خاور سقز - ۱/۵ک شمال شوسه سقز بسنندج.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۶۰ - سنی - کردی.

آب از چشمه و قنات - محصول غلات لبنیات توتون حبوبات صیفی مختصر میوجات - شغل زراعت و گله داری - راه مالرو - قهوه خانه ای کنار شوسه دارد.

قیماس-qeymâs - ده ازدهستان ماهیدشت بالا بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۲۰ك جنوب باختر کرمانشاه - ساحل جنوبی رودخانه مرك.
دشت - سردسیر - سکنه ۵۸۰ - شیعه - کردی فارسی.
آب ازرودخانه مرك - محصول غلات حبوبات لبنیات میوجات صیفی توتون تریاك - شغل زراعت گله‌داری - صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم بافی - راه مالرو - تابستان ازراه رباط ودوکوشکان اتومبیل میتوان برد

قینرجه-qeynarje - ده ازدهستان سیاه منصور شهرستان بیجار.
۲۹ك باختر حسن آباد سوگند - ٤ك باختر گل تپه سیلتان.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ٤۱۰ - شیعه - ترکی.
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - صنایع دستی قالیچه جاجیم بافی - راه مالرو.

قیدلی بلاغ-qaydli-bolâq - ده از دهستان چهاربلوك بخش سیمینه رود شهرستان همدان.
۱۸ك شمال باختر بهار - ٤ك باختر شوسه همدان به بیجار.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۷۱ - شیعه - ترکی.
آب ازچشمه وچاه - محصول غلات لبنیات انگور صیفی - شغل زراعت گله داری - صنایع دستی جاجیم بافی - راه مالرو.

ك

کاج - kâj - ده ازدهستان درجزین بخش رزن شهرستان همدان.
۱۵ك جنوب خاوری رزن - ۳ك خاور قروه.
جلگه - سردسیر مالاریائی - سکنه ۱٤۵۰ - شیعه - ترکی.
آب از قنات - محصول غلات انگور حبوبات صیفی لبنیات.
شغل زراعت و گله‌داری - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو تابستان از طریق قروه اتومبیل میتوان برد.
دبستان - قلعه خرابه قدیمی - ۳ بابدکان دارد.

کارخانه - kârxâne - ده از دهستان قلقل رود شهرستان تویسرکان.
۲۳ك جنوب باختری شهر تویسرکان - ۱۱ك کنار رودخانه تویسرکان جنوب راه شوسه تویسرکان بکرمانشاه.
جلگه - سردسیر مالاریائی - سکنه ۵۹۳ - شیعه - فارسی.
آب از رودخانه قلقل رود - محصول غلات تریاك انگور قلمستان لبنیات حبوبات پنبه.
شغل زراعت گله‌داری - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو از نهاوند و فرسفج اتومبیل میتوان برد.
دبستان - مسجد دارد.

کارخانه - ده از دهستان کنگاور بخش کنگاور شهرستان کرمانشاهان.
۳ك خاور کنگاور - ۲ك شوسه کنگاور همدان.
دشت - سرد معتدل - سکنه ٤۷۷ - شیعه - ترکی - فارسی.
آب از قنات - محصول غلات حبوبات انگور قلمستان تریاك چغندر قند - شغل زراعت - اتومبیل میتوان برد.

کارزان - kârzân - ده از دهستان خزل بخش شیروان چرداول شهرستان ایلام.
۱٦ك جنوب باختر چرداول - ۵ك باختر راه اتومبیل رو زنگوان.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۸۰ - شیعه - کردی.
آب از چشمه - محصول غلات حبوبات تریاك لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری - در دو محل بفاصله ۱ کیلومتر واقع به علیا و سفلی مشهور سکنه علیا ۱۸۰ نفر.

کارستم - kâ-rostam - ده کوچکی است ازدهستان پشت آربابا بخش بانه شهرستان سقز.
۲۱ك جنوب باختری بانه - ۳ك شمال خاور بلکه - سکنه ٤۰ نفر.

کاروانه - kârvâne - ده ازدهستان سرد رود بخش رزن شهرستان همدان
۱۸ك شمال قصبه رزن - ۳ك گونلو.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲٤۰ - شیعه - ترکی.
آب از چشمه ورودخانه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله داری راه مالرو.

کاروانه ـ ده از دهستان ماهیدشت بالا بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۲۲ك جنوب کرمانشاه ـ ۲ك سرونو .
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۲۲۰ ـ شیعه ـ کردی.
آب از رودخانه مرک ـ محصول غلات حبوبات صیفی لبنیات تریاك شغل زراعت و گله داری ـ راه مالرو ـ تابستان از سرونو اتومبیل میتوان برد .

کاسره - kâsere - ده از دهستان قلعه شاهین بخش سرپل ذهاب شهرستان قصرشیرین .
۱۰ ك جنوب خاوری سرپل ذهاب ـ کنار راه فرعی کلاوه .
دشت ـ گرمسیر ـ سکنه ۱۰۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی .
آب از سراب قلعه شاهین ـ محصول غلات برنج توتون تریاك لبنیات پنبه ـ شغل زراعت و گله داری ـ راه مالرو .

کاسه گران -kâse-garân- ده از دهستان گیلان بخش شهرستان شاه آباد .
۱٤ ك جنوب خاوری گیلان ـ کنار شوسه گیلان به ایلام و شاه آباد .
کوهستانی ـ معتدل ـ سکنه ۱۵۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب از رودخانه چله ـ محصول غلات حبوبات پنبه صیفی توتون تریاك لبنیات ـ شغل زراعت و گله داری ـ از طایفه کلهر هستند .

کاشانتو -kâcântu- ده از دهستان چمچمال بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان
٤۲ك باختر صحنه ـ ۲ك خاور شوسه کرمانشاه به سنقر.
دشت ـ سرد معتدل ـ سکنه ۳٦۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی .
آب از رودخانه دینور ـ محصول غلات تریاك برنج حبوبات توتون شغل زراعت ـ راه مالرو ـ از طریق نادری اتومبیل میتوان برد .
محمود آباد ـ مالمیری ـ تازه آباد جزء این آبادی منظور شد .

کاشتر - kâctar - ده از دهستان بیلوار بخش کامیاران شهرستان سنندج .
۲٤ك شمال باختر کامیاران ـ ٥ك شمال گازرخانی .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ٤۱۰ ـ سنی ـ کردی.
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت و گله داری ـ راه مالرو .

کاشنبه - kâcanbe - ده از دهستان باوند پور بخش مرکزی شهرستان شاه آباد .
۳۳ك شمال خاوری شاه آباد ـ ۹ك شمال چهار زبر.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲٦٥ ـ شیعه ـ کردی فارسی .
آب از قنات ـ محصول غلات آبی چغندر قنات حبوبات و لبنیات ـ شغل زراعت مختصر گله داری ـ راه فرعی بشوسه دارد دو سه محل بفاصله ۲ الی ۳ کیلومتر واقع بکاشنبه بالا ـ پائین و کاشنبه لك مشهور سکنه ترتیب ـ ٤٥٤ ـ ۲۰۹ ـ ۳۰ نفر

کاظم آباد - kâzem-âbâd - ده از دهستان اسفندآباد بخش قروه شهرستان سنندج .
۲٦ك باختر قروه ـ کنار شوسه قروه سنندج .
جلگه ـ سردسیر ـ سکنه ۲۰۰ ـ سنی ـ کردی .
آب از رودخانه سراب قحط ـ محصول غلات لبنیات مختصر انگور شغل زراعت و گله داری .
صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی .

کاظم آباد ـ ده از دهستان جلگه افشار بخش اسد آباد شهرستان همدان .
۲٦ ك جنوب باختر اسد آباد ـ ۱۲ك باختر اسد آباد به کنگاور.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱٤٦ ـ شیعه ـ کردی .
آب از قنات ـ محصول غلات تریاك حبوبات لبنیات .
شغل زراعت و گله داری ـ صنایع دستی زنان گلیم بافی ـ راه در فصل خشکی اتومبیل رو .

کاظم آباد ـ ده از دهستان سور سور بخش کامیاران شهرستان سنندج .
۱٦ك شمال کامیاران ـ ٤ك خاور شوسه کرمانشاه ـ سنندج .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۱۷ ـ سنی ـ کردی .
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات توتون ـ شغل زراعت گله داری راه مالرو .

کاظم خانی - kâzem-xâni - ده از دهستان کفر آور بخش گیلان شهرستان شاه آباد .
۳۰ك شمال خاوری گیلان ـ ٤ك باختر قیطول.
دشت ـ معتدل ـ سکنه ۲۱۵ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب از رودخانه کفرآور ـ محصول غلات پنبه ذرت توتون صیفی تریاك لبنیات و میوه جات .
شغل زراعت و گله داری ـ از اهل کلهر هستند .

کاکاعباس -kâkâ-abbâs- ده از دهستان گاوبازه شهرستان بیجار.
۱۸ك جنوب باختری پیرتاج ـ کنار راه مالرو گاو بازه بشاهگدار تپه ماهور ـ سردسیر ـ سکنه ۳۸۵ ـ شیعه ـ ترکی کردی.
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله داری.
صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی ـ راه مالرو.

کاکاوند - kâkâvand - ده از دهستان دینور بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان.
۱۲ك شمال باختر صحنه ـ ۱/۵ك شمال راه فرعی صحنه به سنقر دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۲٤٤ ـ شیعه ـ کردی فارسی .
آب از چشمه ـ غلات دیمی ـ شغل زراعت.
باین ده محمدآباد نیز میگویند ـ در آمار محمدآباد ثبت شده است.

کاکوذکریا - kâku-zakariyyâ - ده‌از دهستان‌سرشیو بخش مریوان شهرستان سنندج.
۶۵ك خاور دژ شاپور — ۳ك شمال راه شوسه سنندج.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۱۰ - سنی - کردی.
آب‌از چشمه‌ها وزه‌آب رودخانه های محلی - محصول غلات توتون لبنیات - شغل‌زراعت گله‌داری — راه‌مالرو.

کاکوی - kâkuy - ده‌از دهستان ییلاق بخش قروه شهرستان سنندج.
۴۰ك‌جنوب باختر قروه-کنار راه‌فرعی قروه به‌سنقر.
کوهستانی — سردسیر - سکنه ۴۵۰ — سنی-کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات مختصر توتون - شغل زراعت‌و وگله‌داری .
در دو محل بفاصله یك کیلو متر واقع بالا و پائین نامیده میشوند بالاجزء دهستان ییلاق‌پائین‌جزء اسفندآباد است-سکنه پائین ۲۶۰ نفر است.
صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی.

کاکه اوسان - kâke-usân - ده‌از دهستان‌خورخوره‌بخش دیوانده‌ره شهرستان سنندج.
۴۶ك باختر دیواندره -کنار راه مالرو آلیجان به‌مولان‌آباد.
کوهستانی- سردسیر - سکنه ۸۰ -سنی -کردی.
آب از رودخانه و چشمه - محصول غلات و حبوبات - شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو.

کاکه جوب - kâke-jub - ده از دهستان ییلاق بخش‌حومه شهرستان سنندج.
۵۰ك شمال خاور سنندج- کنار رودخانه قوری‌چای.
جلگه — سردسیر - سکنه ۳۵۵ - سنی - کردی.
آب‌از چشمه - محصول غلات توتون — شغل زراعت‌گله‌داری - صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم‌بافی - راه‌مالرو.

کاکیها - kâkihâ — ده‌از بخش سنجابی شهرستان‌کرمانشاه
۱۱ك جنوب کوزران - ۲ك باختر راه‌فرعی کوزران بچهارزبر.
دشت - سردسیر - سکنه ۱۲۰ - شیعه — کردی فارسی.
آب ازسراب هفت‌آشان - محصول غلات حبوبات صیفی دیم مختصر میوجات - شغل‌زراعت گله‌داری -راه مالرو-تابستان اتومبیل‌میتوان برد.

کال - kâl — ده از دهستان ویسه بخش‌مریوان شهرستان سنندج
۱۱ك جنوب دژ شاهپور- کنار راه‌اتومبیل‌رو مریوان به‌رزاب.
دامنه ودشت -سردسیر مالاریائی - سکنه ۲۰۰ - سنی-کردی.
آب‌از چشمه وقنات - محصول غلات حبوبات لبنیات توتون - شغل‌زراعت گله‌داری - راه‌مالرو.
دردو محل بفاصله ۲ کیلومتر واقع کال پائین و بالا معروف پائین کنار شوسه وسکنه آن ۱۳۰ نفراست.

کالی - kâli - ده‌از دهستان‌جوانرود بخش‌پاوه شهرستان‌سنندج.
۴۷ ك جنوب خاور پاوه - ۲ ۳ك جنوب راه اتومبیل رو کرمانشاه به پاوه.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۷۵ - سنی -کردی.
آب‌از چشمه - محصول غلات وتوتون‌لبنیات - شغل زراعت‌گله‌داری- راه مالرو.

کالیان - kâlyân - ده‌از دهستان بیلوار بخش مرکزی‌شهرستان کرمانشاهان.
۹تا۱۲ ك جنوب خاوری مرزبان - کنار رودخانه رازآور.
دشت - سردسیر - سکنه ۶۰۰ - شیعه - کردی فارسی.
آب‌از چشمه - غلات حبوبات ترياك توتون صیفی‌کاری.
راه مالرو - تابستان از زرین اتومبیل میتوان برد.
درسه محل بفاصله ۱الی ۳کیلومتر واقع به‌علیا وسطی وسفلی‌مشهور سکنه‌علیا ۲۷۰ وسطی ۱۷۵ نفراست.

کامران - kâmrân - ده‌از بخش‌گوران شهرستان شاه‌آباد .
۲۲ك شمال گهواره - کنار راه فرعی تفنگچی به سنجابی .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۷۰۰ - مسلمان - کردی فارسی.
آب‌از چشمه وجوب ناظر -محصول غلات حبوبات صیفی لبنیات جزئی توتون ومیوجات - شغـل زراعت گله‌داری - ازتیره تفنگچی‌هستند.
درچهار محل نزدیك بهم واقع بنام کامران عزیز کیانی - کامران عزیز کاکاخان — کامران‌بیگ‌رضا — کامران رحمان مشهورند.
زمستان عده‌قلیلی ازگله‌داران گرمسیر جگیران وذهاب میروند.

کامشگران - kâmecgarân — ده از دهستان اسفند آباد بخش قروه شهرستان سنندج.
۲۳ك باختر قروه -۱ك جنوب شوسه قروه سنندج.
جلگه — سردسیر - سکنه ۳۰۰ — سنی — کردی.
آب‌از چشمه - محصول غلات لبنیات مختصر قلمستان - شغل‌زراعت وگله‌داری - صنایع دستی زنان‌قالیچه جاجیم گلیم‌بافی - راه‌مالرو اتومبیل میتوان برد.
درجنوب آبادی بالای چشمه چنددرخت کهن‌سالی دارد.

کامیاران - kâmyârân - نام یکی از بخش های شهرستان سنندج خلاصه مشخصات جغرافیائی آن‌بشرح زیراست.
حدود - ازطرف شمال‌به‌بخش حومه‌سنندج - ازطرف جنوب‌بدهستان میان دربند بخش‌مرکزی کرمانشاه وبخش‌روانسر - ازخاوردهستان بیلوار - بخش مرکزی کرمانشاه و بخش سنقر کلیائی — از باختر بخش پاوه - ازشمال باختر بخش‌رزاب از شهرستان سنندج
وضع کلی - منطقه‌ایست کوهستانی - رودخانه گاورود درقسمت‌شمال بخش‌از خاور بطرف باختر جاری. راه‌شوسه کرمانشاه بسنندج از

وسط بخش، یك کیلومتری جنوب کامیاران میگذرد راه اکثر قراء بخش مالرو است .

محصول عمده بخش غلات لبنیات است.

این بخش از چهار دهستان بشرح زیر تشکیل شده و شرح هریك درجای خود داده شده است.

١ دهستان	بیلوار	٦٤ آبادی	١٤ هزار نفر
٢ »	سوسور	٤١ »	٧ » »
٤ »	گاورود	٣٨ »	١٢ » »
٤ »	ژاورود	١١ »	٥/٥٠٠ » »

بنابراین بخش کامیاران از ١٥٤ آبادی تشکیل شده سکنه آن ٣٨٥٠٠ نفر است.

زبان ساکنین بخش کردی مذهب مسلمان سنی است.

کامیاران ـ ده مرکز بخش کامیاران شهرستان سنندج است .

٨٢ کیلومتری جنوب سنندج ـ ٧٧ کیلومتری شمال باختری کرمانشاه یك کیلومتری راه شوسه کرمانشاه و سنندج واقع مختصات جغرافیائی آن بشرح زیر است.

طول ٤٦ درجه ٥٤ دقیقه ـ عرض ٣٤ درجه ٤٧ دقیقه ارتفاع از سطح دریا ١٤٦٤ متر .

راه شوسه کرمانشاه به سنندج درگذشته از وسط آبادی میگذشت ولی بواسطه احداث پل انیك از یك کیلومتری جنوب و ٢ کیلومتری خاور میگذرد.

سکنه کامیاران در حدود ٥٠٠ نفر ادارات دولتی آن عبارتند از بخشداری ـ دارائی ـ پست تلفن ـ دخانیات ـ بهداری ـ فرهنگ غله ـ دسته ژاندارمری.

دبستان و چند باب دکان دارد.

آب از چشمه و رودخانه مروارید ـ محصول غلات لبنیات مختصر توتون و تریاك است.

راه فرعی به آبادی شاهینی که یکی از قراء مهم بخش است از کامیاران منشعب میگردد همه روزه بین قصبه و شهر کرمانشاه اتوبوس رفت آمد می نمایند.

کانعمت -kâ-ne'mat- ده مخروبه از دهستان خور خوره بخش دیواندره شهرستان سنندج .

٧٠ك باختر دیواندره ـ ٦ك اسحق آباد ـ ١٠ك مرز ایران عراق در پیشرفتگی دره شیلر.

کانی ابراهیم -kâni-ebrâhim- (کانی بزبان کردی یعنی چشمه)ـ ده کوچکیست از دهستان پشت آربابا بخش بانه شهرستان سقز.

٢٦ك جنوب باختر بانه ـ ٦ك مرز ایران و عراق ـ سکنه ٤٠ نفر.

کانی آلوچه -kâni-âluçe- ده از دهستان دشت طال بخش بانه شهرستان سقز.

٢٤ك شمال باختر بانه ـ ١ك باختر سیاحومه .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ٩٠ ـ سنی ـ کردی.

آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو.

کانی آلوچه ـ ده کوچکیست از دهستان جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج. ـ فعلا مخروبه است.

کانی برد -kâni-bard- ده از دهستان دشت طال بخش بانه شهرستان سقز.

٢٨ك شمال باختر بانه ـ ٦ك شمال باختر سیاه حومه .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ٦٠ ـ سنی ـ کردی.

آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ارزن محصولات جنگلی ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو.

کانی بند -kâni-band- ده از دهستان پشت آربابا بخش بانه شهرستان سقز.

٨ك جنوب بانه ـ ٣ك کانی گویز.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ١٠٠ ـ سنی ـ کردی.

آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات محصولات جنگلی ـ شغل زراعت گله داری تهیه ذغال و هیزم ـ راه مالرو

کانی بند ـ ده از دهستان میرده بخش مرکزی شهرستان سقز.

٢٧ك باختر سقز ـ ٣ك جنوب باختر قهرمان .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ٥٠ ـ سنی ـ کردی.

آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات توتون ـ شغل زراعت و گله داری راه مالرو.

کانی بید -kâni-bid- ده کوچکیست از دهستان پشت آربابا بخش بانه شهرستان سقز.

٢٠ك باختر بانه ـ ٣ك زرینه ـ سکنه ٢٥ نفر.

کانی پاشا -kâni-pâçâ- ده از دهستان ولد بیگی بخش ثلاث شهرستان کرمانشاهان .

١٤ك خاور نهر آب ـ ١ك شمال راه فرعی نهر آب بسنجابی.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ١٥٠ ـ سنی ـ کردی.

آب از چشمه ها ـ محصول غلات لبنیات برنج توتون حبوبات ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو ـ تابستان اتومبیل میتوان برد ـ ساکنین از طایفه ولدبیگی هستند.

کانی پان -kâni-pân- ده از دهستان ییلاق بخش حومه شهرستان سنندج.

٢٥ك خاور سنندج ـ ١ك شمال شوسه سنندج همدان.

دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ٤٢٠ ـ سنی ـ کردی.

آب از چشمه ـ محصول غلات ـ شغل زراعت گله داری ـ صنایع دستی گلیم جاجیم قالیچه بافی ـ راه مالرو.

کانی پنبه -kâni-panbe- ده از بخش روانسر شهرستان سنندج

١٨ك جنوب خاور روانسر ـ ٦ك شمال اتومبیل رو کرمانشاه به روانسر

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ٦٠ ـ سنی ـ کردی.

آب از چشمه - محصول غلات دیم لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو تابستان از راه تپه‌لری اتومبیل میتوان برد.

کانی پیزمکه - kâni-pizmeke - ده کوچکی است از دهستان دشت طال بخش بانه شهرستان سقز.

۲۰ك شمال باختری بانه - ٤ك جنوب باختری شوسه بانه به سردشت کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۵ نفر.

کانی تاله - kâni-tâle - ده از دهستان حسین آباد بخش حومه شهرستان سنندج.

۳۸ك شمال باختر سنندج - ٦ك خاك روزی.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ٦۰ نفر.

این ده مشهور به حجت آباد است.

کانی جشنی - kâni-jecni - ده از دهستان کل تپه فیض اله بیگی بخش مرکزی شهرستان سقز.

۸ك شمال خاور سقز - کنار رودخانه سقز.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۲۰ - سنی - کردی.

آب از رودخانه سقز - محصول غلات توتون لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو.

کانی چائی - kâni-çâi - ده از دهستان اسفندآباد بخش قروه شهرستان سنندج.

۲۲ك شمال باختر قروه - ٦ك شمال شوسه قروه سنندج.

جلگه - سردسیر - سکنه ۱٤۲ - سنی - کردی.

آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری - صنایع دستی زنان قالیچه و جاجیم گلیم بافی.

راه مالرو - تابستان از طریق چقلو اتومبیل میتوان برد.

کانی چای - kâni-çây - ده از دهستان اوباتو بخش دیواندره شهرستان سنندج.

٤۲ك شمال باختر دیواندره - ۸ك شمال شوسه دیواندره به سقز.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱٤۰ - سنی - کردی.

آب از چشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری راه مالرو.

کانی چرمك - kâni-çarmak - ده از دهستان بیلوار بخش کامیاران شهرستان سنندج.

٤۲ك شمال باختر کامیاران - کنار راه فرعی کامیاران به گازرخانی تپه مامور - سردسیر - سکنه ۷۰ - سنی - کردی.

آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو.

کانی چرمی - kâni-çarmi - بنام اصلی آن خرخر بالامراجعه شود

کانی چولکه - kâni-çulake - ده از دهستان پشت آربابا بخش بانه شهرستان سقز.

۱۹ك جنوب باختری بانه - ۲ك کانی رستم - سکنه ٤۰ نفر.

کانی حسین بیگ - kâni-hoseyn-beyg - ده از دهستان ژاورود بخش رزاب شهرستان سنندج.

۲۷ك جنوب خاور رزاب - ۳ك سرخه توت.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۷۵ - سنی - کردی.

آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله داری - راه مالرو.

کانی خضران - kâni-xezrân - ده از بخش روانسر شهرستان سنندج.

۱٤ ك شمال باختر روانسر - ۲ ك باختر راه اتومبیل رو ژوانسر دامنه - سردسیر - سکنه ٦۲ - سنی - کردی.

آب از چشمه - محصول غلات دیم لبنیات - شغل زراعت گله‌داری راه مالرو.

کانی دانیال - kâni-dâniyâl - ده از دهستان بابا جانی بخش ثلاث شهرستان کرمانشاهان.

۳٦ك جنوب خاوری ده‌شیخ - جنوب خاوری دشت.

کوهستانی - معتدل - سکنه ۱۰۰ - سنی - کردی.

آب از چشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو - ساکنین از طایفه بابا جانی هستند.

کانی رش - kâni-rac - ده از دهستان باباجانی بخش ثلاث شهرستان کرمانشاهان.

۱٤ك جنوب ده‌شیخ.

کوهستانی - گرمسیر - سکنه ۳۰۰ - سنی - کردی.

آب از چشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات - شغل زراعت گله‌داری راه مالرو - ساکنین از طریق باباجانی هستند. در دو محل نزدیك بهم واقع شده به علیا و سفلی مشهورند.

کانی زرینه - kâni-zarrine - ده از دهستان میرده بخش مرکزی شهرستان سقز.

۲۸ك شمال باختری سقز - ٤ك باختر سونج.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۰۰ - سنی - کردی.

آب از چشمه قنات - محصول غلات لبنیات توتون - شغل زراعت و گله داری - راه مالرو - در آمار این ده را احمد آباد سونج نوشته‌اند.

کانی ژاژ - kâni-jâj - ده کوچك از دهستان پشت آربابا بخش بانه شهرستان سقز.

۱۹ك جنوب بانه - ۳ك مرز ایران و عراق - سکنه ۳۰ نفر.

کانی سالار امامی - kâni-sâlâr-emâmi - ده از دهستان جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج.

٦۳ ك جنوب باختر پاوه - کنار رودخانه لیله و نزدیك بمرز ایران عراق

کوهستانی - گرمسیر - سکنه ٤۱۰ - سنی - کردی فارسی.

آب ازچشمه ـ محصول لبنیات و محصولات جنگلی مانند بلوط سقز کتیرا ـ شغل گله‌داری.
راه‌مالرو‌صعب‌العبور ـ تابستان ییلاق جنوب باختری شمشیرمیروندو زراعت غلات دارند.

کانی‌سانان ـ kâni-sânân ـ ده‌ازدهستان ویسه‌بخش‌مریوان شهرستان سنندج.
۸ک باختر دژشاهپور ـ باختر دریاچه‌زریوار.
دامنه ـ سردسیر مرطوب مالاریائی ـ سکنه ۴۵۰ ـ سنی ـ کردی.
آب‌از چشمه قنات ـ محصول غلات حبوبات لبنیات توتون برنج ـ شغل‌زراعت گله‌داری ـ راه‌مالرو ـ درفصل خشکی از طریق جنوب دریاچه زریوار اتومبیل میتوان برد.

کانی سپیکه ـ kâni-sepike — ده‌از دهستان ویسه بخش مریوان شهرستان سنندج.
۱۴ک شمال باختر دژشاهپور — ازطریق کانی‌سامان ـ باختردریاچه زریوار.
دامنه ـ سردسیر مالاریائی — سکنه ۷۵ ـ سنی ـ کردی.
آب‌از چشمه‌وقنات — محصول غلات‌برنج حبوبات لبنیات توتون ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو.

کانی سخت ـ kâni — saxt ـ نام یکی از پاسگاههای مرزبانی بخش‌مهران شهرستان ایلام.
۳ک شمال باختری مهران ـ کنارمرزایران وعراق.
هواگرمسیر ـ آب‌از زه آب دره کانی پلنگ ـ سکنه همان افراد پاسگاه.
زمستان ازایلات میش‌خواست پشت کوه برای تعلیف وزراعت دیم حدود آن‌می‌آیند ـ راه مالرو صعب‌العبور.

کانی سرخ ـ kâni-sorx ـ ده از دهستان تیلکوه بخش دیواندره‌شهرستان سنندج.
۴۵ک شمال باختر دیواندره ـ ۱۱ک شمال شوسه دیواندره سقز.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۴۰ ـ سنی ـ کردی.
آب از چشمه ـ محصول غلات حبوبات توتون روغن پشم ـ شغل زراعت ـ پشم‌ریس جاجیم‌بافی ـ راه اتومبیل‌رو.

کانی سفید ـ kâni-sefid — ده از دهستان اوباتو بخش دیواندره شهرستان سنندج.
۱۴ک شمال باختر دیواندره ـ ۸ک باختر شوسه دیواندره سقز.
کوهستانی ـ سردسیر — سکنه ۱۶۰ ـ سنی ـ کردی.
آب‌از رودخانه وچشمه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات توتون — شغل زراعت گله‌داری ـ راه‌مالرو.

کانی سفید ـ ده از بخش روانسر شهرستان سنندج.
۱۴ ک جنوب‌باختر روانسر ـ کناراه فرعی‌سنجابی به‌جوانرود.
دشت‌ـ‌سردسیر ـ سکنه ۱۵۰ ـ شیعه ـ سنی ـ کردی.

آب‌از رودخانه دولت‌آباد ـ محصول غلات‌دیم لبنیات ـ شغل‌زراعت گله‌داری راه مالرو.

کانی‌سفید ـ ده از دهستان کل‌تپه فیض‌اله بیگی بخش مرکزی شهرستان سقز.
۶۰ک شمال خاور سقز ـ ۲ک کانی‌سفید.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۰۰ ـ سنی ـ کردی.
آب از چشمه ـ محصول‌غلات‌توتون لبنیات‌تنباکو ـ شغل‌زراعت‌گله داری ـ راه‌مالرو.

کانی‌سفید ـ ده از دهستان تیلکوه‌بخش دیواندره شهرستان سنندج.
۳۰ک شمال باختر دیواندره ـ ۱ک شمال شوسه دیواندره بسقز.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۸۰ ـ سنی ـ کردی.
آب از چشمه ـ محصول‌غلات‌توتون‌حبوبات ـ شغل‌زراعت ـ صنایع‌دستی‌زنان جاجیم بافی ـ راه اتومبیل‌رو.

کانی سفید ـ ده کوچکی است از دهستان جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج.
۱۰ک جنوب باختری جوانرود ـ سکنه ۳۰ نفر.

کانی‌سفیدخانم ـ kâni-sefid-xânom ـ بنام‌اصلی آقاکریم ایاغچی مراجعه شود.

کانی‌سواران ـ kâni-savârân ـ ده‌از دهستان کاور رود بخش‌کامیاران شهرستان سنندج.
۴۶ ک‌شمال خاوری‌کامیاران ـ ۸ک شمال تورق.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۴۷۰ ـ سنی ـ کردی.
آب از چشمه ـ محصول‌غلات لبنیات ـ شغل زراعت‌گله‌داری ـ راه‌مالرو

کانی‌سور — kâni-sur ـ ده از دهستان دشت‌ طال بخش بانه شهرستان سقز.
۱۷ک شمال باختری بانه ـ ۲ک جنوب شوسه‌بابه ـ سر دشت.
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۱۰۲ ـ سنی ـ کردی.
آب از چشمه ـ محصول‌غلات‌لبنیات توتون‌ارزن ـ شغل‌زراعت‌گله‌داری راه مالرو ـ اتومبیل میتوان برد.

کانی‌سیب ـ kâni-sib ـ ده‌کوچکی است ازدهستان دشت طال بخش بانه شهرستان سقز.
۲۲ک شمال باختری بانه ـ ۲ک شیدیله ـ سکنه ۳۰ نفر.

کانی‌سیدشکرالله ـ kâni-seyyed-cokrollâh ـ ده‌از دهستان تیلکوه بخش دیواندره شهرستان سنندج.
۵۴ک شمال باختر دیواندره ـ ۴ک شمال شوسه دیواندره به‌سقز.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۲۰ ـ سنی ـ کردی.
آب ازچشمه ـ محصول‌غلات‌پشم روغن ـ راه مالرو.

کانی‌سیف ـ kâni-seyf ـ ده کوچکی از دهستان پشت‌آربابا بخش بانه شهرستان سقز.
۲۵ ک‌جنوب باختری بانه ـ ۲ک‌مرز ایران ـ عراق.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۵ نفر.

کانی شاقلی - kâni-câ-qoli - ده از دهستان ییلاق بخش حومهٔ شهرستان سنندج .
۲۵ک جنوب خاوری سنندج - ۲ ک جنوب گردمیران.
دامنه-سردسیر-سکنه ۲۱۵- سنی-کردی .
آب از چشمه-محصول غلات-شغل زراعت-صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی-راه مالرو.

کانی شیخ - kâni-ceyx-نام یکی از پاسگاههای مرزبانی بخش سومار شهرستان قصرشیرین
۱۸ کیلومتری جنوب سومار -کنار مرز ایران و عراق -آب از چشمه

کانی شیرین - kâni-cirin - ده از دهستان اوباتو بخش دیواندره شهرستان سنندج.
۴۳ک شمال دیواندره -۷ک شمال قوچاق.
کوهستانی-سردسیر-سکنه ۱۳۰-سنی-کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات - شغل زراعت گله داری راه مالرو.

کانی شیرینه-kâni-cirine-ده از دهستان جیگران (گرمسیر ولدبیگی) بخش ثلاث شهرستان کرمانشاهان.
۸ک خاور سرقلعه- کنار راه فرعی سرپل ذهاب به ازگله.
دشت -گرمسیر -سکنه ۱۰۰ -سنی-کردی.
آب از رودخانه کیله سفید -محصول غلات حبوبات دیم لبنیات شغل زراعت و گله داری - درحدود ۲۰ خانوار ازایل ولدبیگی زمستان برای تعلیف احشام وزراعت حدود این ده می آیند.

کانی صیدمراد - kâni-seyd-morâd - ده از دهستان سارال بخش دیواندره شهرستان سنندج .
۲۰ک باختر دیواندره - ۳ک مره دو .
کوهستانی-سردسیر-سکنه ۵۰-سنی -کردی.
آب ازچشمه-محصول غلات توتون لبنیات پشم-شغل زراعت و گله داری راه مالرو.

کانی صیدی- kâni-seydi- ده از دهستان خورخوره بخش دیواندره شهرستان سنندج.
۶۶ک باختر دیواندره-۶ک جنوب باختری خورخوره.
کوهستانی-سردسیر-سکنه ۱۰۰-سنی-کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات - شغل زراعت گله داری راه مالرو.

کانی عزیز-kâni-aziz - ده از دهستان ذهاب بخش سرپل ذهاب شهرستان قصرشرین.
۱۰ ک شمال خاور سرپل ذهاب - ۳ک شمال راه مالرو پیران
کوهستانی -گرمسیر مالاریائی -سکنه ۶۰- مسلمان -کردی فارسی
آب از چشمه-محصول غلات دیم لبنیات-شغل زراعت و گله داری-راه مالرو.

کانی عینعلی-kâni-eyn-ali - ده از دهستان ییلاق بخش حومهٔ شهرستان سنندج .
۲۵ک خاور سنندج - ۸ک شمال شوسه سنندج همدان.
جلگه -سردسیر -سکنه ۲۰۰ -سنی-کردی.
آب از چشمه - محصول غلات - شغل زراعت
صنایع دستی زنان قالیچه و جاجیم و گلیم بافی-راه مالرو.

کانی کبود -kâni-kabud- ده ازدهستان سرشیو شهرستان سقز .
۶۰ک جنوب خاوری سقز -۳ک جنوب شوسه سقز به سنندج .
دامنه -سردسیر -سکنه ۵۰۰ -سنی-کردی .
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات حبوبات توتون -شغل زراعت و گله داری -راه مالرو.

کانی کبود-ده از دهستان بیلوار بخش کامیاران شهرستان سنندج.
۱۰ک خاور کامیاران -٤ک شمال دیزگران.
کوهستانی -سردسیر - سکنه ۲۵۸ -سنی -کردی
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات حبوبات - شغل زراعت گله داری راه مالرو.

کانی کبود - ده از بخش روانسر شهرستان سنندج .
۹ک جنوب باختری روانسر -۳ ک خاور راه فرعی سنجابی جوانرود.
دامنه - سردسیر - سکنه ۱۵۸ - سنی - کردی :
آب از چشمه - محصول غلات دیم لبنیات - شغل زراعت گله داری
راه مالرو - تابستان ممکن است اتومبیل برد.

کانی کبود -ده از دهستان اوباتو بخش دیواندره شهرستان سنندج.
۵۳ ک شمال دیواندره -۱۰ک خاور کرفتو.
کوهستانی-سردسیر - سکنه ۱۱۰ - سنی - کردی .
آب از چشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات توتون - شغل زراعت گله داری - راه مالرو .

کانی کبود - ده از دهستان سارال بخش دیواندره شهرستان سنندج .
۱۶ ک جنوب باختر دیواندره- ٤ک جنوب باختر کلاله .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۱۰ سنی - کردی .
آب از چشمه - محصول غلات توتون لبنیات حبوبات- شغل زراعت گله داری - راه مالرو .

کانی کبود - ده از دهستان ویسه بخش مریوان شهرستان سنندج
۱۹ ک جنوب دژ شاهپور - ۲ ک پیرانشاه ٦ ک مرز ایران عراق.
کوهستانی-سردسیر-سکنه ۷۵ - سنی -کردی.
آب از چشمه - محصول غلات برنج حبوبات لبنیات توتون-شغل زراعت گله داری - راه مالرو

کانی کچگینه — kâni-koçgine ـ ده از بخش روانسر شهرستان سنندج .

۸ك باختر روانسر ـ۷ك باختر راه اتومبیل‌رو روانسر به پاوه .

کوهستانی ـ معتدل ـ سکنه ۱۳۶ ـ سنی ـ کردی

آب از چشمه ـ محصول غلات دیم لبنیات ـ شغل زراعت‌گله داری

راه مالرو .

کانی کن ـ kâni-kon ـ ده از دهستان نجف‌آباد شهرستان بیجار .

۶ك جنوب نجف‌آباد.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۲۵ ـ سنی ـ کردی فارسی.

آب از چشمه ـ محصول‌غلات لبنیات ـشغل زراعت گله‌داری‌ـصنایع دستی زنان قالیچه‌گلیم جاجیم بافی ـ راه مالرو.

کانی کوچك ـ kâni-kuçek — ده‌از دهستان‌ییلاق بخش حومه شهرستان سنندج .

۱۲ك جنوب خاور سنندج — ۸ك خاور شوسه سنندج بکرمانشاه

کوهستانی‌ـسردسیر ـ سکنه ۲۸۰ ـ سنی ـکردی‌و فارسی.

آب‌ازچشمه ـ محصول غلات و انواع میوه‌جات لبنیات ـ شغل‌زراعت و گله داری ـ صنایع دستی زنان قالیچه و جاجیم و گلیم بافی .

راه‌مالرو .

کانی کزه‌له ـ kâni-kozale ـ ده از دهستان بالك‌بخش مریوان شهرستان سنندج .

۱۲ك خاور دژشاهپور ـ۱ك جنوب راه اتومبیل روسنندج به مریوان

کوهستانی ـ سردسیر مالاریائی — سکنه ۵۰ ـسنی ـکردی .

آب از چشمه ورودخانه‌کاران ـ محصول‌غلات حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت‌گله‌داری ـ راه‌مالرو .

کانی گویز ـ kâni-goveyz ـ ده‌از دهستان‌پشت‌آربابا بخش بانه شهرستان سقز .

۵ك جنوب بانه ـباختر کوه باباآربابا .

کوهستانی — سردسیر — سکنه ۲۵۰ ـ سنی ـ کردی

آب ازچشمه‌ـ محصول غلات‌حبوبات لبنیات و محصولات جنگلی‌ـشغل زراعت ـ راه مالرو .

کانی گشه ـ kâni-gace ـ ده از دهستان سورسور بخش کامیاران شهرستان سنندج .

۲۳ك شمال خاورکامیاران‌ـ۶ك‌خاور راه شوسه‌کرمانشاه ـ سنندج

کوهستانی‌ـ سردسیرـسکنه‌۲۸۴ ـ سنی‌ـکردی .

آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات توتون ـ شغل زراعت‌گله‌داری

راه مالرو .

کانی گل — kâni-gol ـده از دهستان جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج .

۵۳ك جنوب خاوری پاوه ـ ۶الی۹ کیلو متری جنوب باختری‌قلعه جوانرود.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۵۰ ـ سنی ـکردی ـ فارسی .

آب ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات توتون ـ شغل زراعت‌گله داری

راه مالرو

در دومحل بفاصله ۳ کیلومتر واقع شده به علیا وسفلی مشهورسکنه علیا ۱۷۰ نفر است

کانی گلزار ـ kâni-golzâr ـده‌ازدهستان ییلاق بخش حومه شهرستان‌سنندج

۱۷ك شمال خاوری سنندج ـ ۹ك شمال شوسه سنندج به همدان

دره ـ سردسیر‌ـسکنه ۵۰۰ سنی‌ـکردی.

آب از چشمه ـ محصول غلات ـ شغل زراعت گله‌داری‌ـصنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم‌بافی‌ـراه مالرو.

کانی گل عزیز بیگ ـ kâni-gol-aziz-beyg ـ ده کوچکی‌است از دهستان جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج.

۱۱ك جنوب باختری‌قلعه جوانرود — سکنه ۳۰ نفر .

کانی گنجی ـ kâni-ganji ـ ده از دهستان‌اسفند آباد بخش قروه شهرستان سنندج.

۲۲ك باختر قروه ـکنار شوسه قروه‌بسنندج.

جلگه ـ سردسیر ـ سکنه۲۴۵ ـ سنی ـ کردی.

آب ازچشمه ـ محصول غلات‌لبنیات‌قلمستان ـ شغل زراعت وگله‌داری صنایع دستی‌زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی‌ـ قهوه‌خانه‌ای کنارشوسه دارد.

کانی گوهر ـ kani-gowhar ـ ده ازدهستان جوانرودبخش پاوه‌شهرستان‌سنندج

۴۷ك جنوب پاوه ـ۱۱ك جنوب باختری قلعه جوانرود .

کوهستانی ـسردسیر ـ سکنه ۲۰ نفر .

کانی لیلی ـ kâni-leyli ـ ده از دهستان سورسور بخش کامیاران شهرستان سنندج .

۱۶ ك‌شمال کامیاران ـ۱۵ ك باختر شوسه کرمانشاه سنندج.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۵۴ ـ سنی ـکردی .

آب ازچشمه ـ محصول غلات توتون ـ شغل زراعت ـ راه مالرو.

کانی‌مامر ـ kâni-mâmer ـ ده کوچکیست از دهستان‌پشت آربابا بخش بانه شهرستان سقز.

۲۷ك جنوب‌باختر بانه ـ۳ك مرزایران عراق ـ سکنه۲۵ نفر.

کانی‌مر ـ kâni-mar ـ بنام اصلی آن سالارآباد مراجعه‌شود

کانی‌مشکان ـ kâni-meckân ـده‌ازدهستان ژاوه رودبخش حومه شهرستان‌سنندج.

۱۴ك جنوب باخترسنندج‌ـ ۹ك باخترشوسه سنندج‌بکرمانشاه.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۴۰ ـ سنی ـ کردی.

آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت و گله داری

راه‌مالرو .

کانی میران-kâni-mirân - ده از دهستان ویسه بخش مریوان شهرستان سنندج.
۱۵ ك شمال باختر دژشاهپور-۳ك اتومبیل رومریوان بیانه.
دامنه - سردسیر - سکنه ۱۵۰ - سنی - کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات توتون برنج - شغل زراعت گله داری - راه مالرو.
معروفست درخاك اراضی این ده طلای سفید وجود دارد.

کانی ناو-kâni-nâv - ده ازدهستان پهلویدژ بخش بانه شهرستان سقز.
۱۰ ك خاور بانه -۳ك جنوب خاور بلوه.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۹۲ - سنی - کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات توتون گردو ماذوخ قلقاف - شغل زراعت زغال فروشی - راه مالرو.

کانی نیاز-kâni-niyâz - ده ازدهستان کل تپه فیض اله بیگی بخش مرکزی شهرستان سقز.
۶ ك شمال خاور سقز-۳ك خاور شوسه سقز بمیاندو آب.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۰۰ - سنی - کردی.
آب از چشمه ورودخانه - محصول غلات لبنیات توتون - شغل زراعت گله داری- راه مالرو.

کانی هنگه-kâni-hange - ده ازدهستان سورسور بخش کامیاران شهرستان سنندج.
۱۸ ك شمال خاور کامیاران -۲ك کرمیوان.
کوهستانی- سردسیر - سکنه ۵۷ - سنی - کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات توتون- شغل زراعت- راه مالرو.

کاور-kâvar - ده از بخش دهلران شهرستان ایلام.
۹۴ ك شمال باختر دهلران -۶ك شمال شوسه دهلران بنصریان.
کوهستانی - گرمسیر - سکنه ۱۰۰ - شیعه - کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله داری - ساکنین ازطایفه جایزوند وچادرنشین هستند.

کاورلوان-kâvar-lavân - ده ازدهستان درو فرامان بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۲۸ ك خاور کرمانشاه -۳ك باختر رودخانه گاماسیاب.
تپه ماهور - سردمعتدل - سکنه ۲۵۰ - شیعه - کردی فارسی.
آب ازقنات - محصول غلات صیفی چغندرقند نخود تریاك لبنیات - شغل زراعت وگله داری - راه مالرو - تابستان از کرانی میتوان اتومبیل برد

کاوس-kâvus - ده ازدهستان چمچمال بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان.
۸ ك باختر صحنه - ۵ك شمال شوسه کرمانشاه بهمدان.
دشت - سردمعتدل - سکنه ۷۵ - شیعه - کردی فارسی.
آب ازچشمه - محصول غلات تریاك توتون چغندرقند حبوبات - شغل زراعت - از صحنه وهاهم میتوان اتومبیل برد.
مزرعه ای درشمال خاور آبادی بنام کاوس است که دارای اشجار کهن سال بوده وزیارتگاهی نیز دارد.

کاوله-kâv-male - ده ازدهستان سرشیو بخش مرکزی شهرستان سقز.
۴۶ ك جنوب سقز -۵ك خاور بیانجو.
کوهستانی - سردسیر- سکنه ۲۴۰ - سنی - کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات حبوبات توتون میوه جات - شغل زراعت گله داری- راه مالرو.

کاهرنگین-kâhr-angin - ده ازدهستان ۵ بخش هرسین شهرستان کرمانشاهان.
۳ ك جنوب خاور هرسین - جنوب شوسه هرسین خرم آباد.
دشت - سردسیر - سکنه ۱۹۳ - شیعه - کردی فارسی.
آب ازچشمه ورودخانه کهریز - محصول غلات تریاك حبوبات قلمستان چغندرقند - شغل زراعت - صنایع دستی گلیم جاجیم جوال بافی.

کاهل آباد-kâhel-âbâd - ده از دهستان بیلوار بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۱۵ ك خاور دیزگران -۳ك کیونان.
کوهستانی - سردسیر- سکنه ۵۰ - شیعه - کردی فارسی.
آب ازچشمه- محصول غلات حبوبات لبنیات - راه مالرو.

کای وشه-kây-vace - ده ازدهستان ییلاق بخش حومه شهرستان سنندج.
۳۶ ك شمال خاور سنندج -۳ك شمال توری چای.
جلگه - سردسیر - سکنه ۲۰۰ - سنی - کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات - شغل زراعت گله داری - صنایع دستی قالیچه جاجیم گلیم بافی - راه مالرو.

کبوترلانه-kabutar-lâne - نام رودخانه ایست در بخش کنگاور از دره های خاوری کوه شمشیروامروله سرچشمه گرفته پس از مشروب نمودن قراء قره گزلو بالاو پائین وهمزه آباد در بالای همزه آباد برودخانه فش متصل میگردد.

کبودجوب-kabud-jub - ده از بخش گوران شهرستان شاه آباد.
۵ ك شمال گهواره- کنار رودخانه زمکان.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۰۰ - مسلمان - کردی فارسی
آب از رودخانه زمکان- محصول غلات حبوبات توتون صیفی سبزی لبنیات میوه جات- شغل زراعت گله داری - راه مالرو.
در دومحل نزدیك بهم واقع قسمت پائین آن به کریم آباد مشهوراست از تیره گهواره ای هستند.

کبودخانی-kabud-xâni - ده از دهستان اسفندآباد بخش قروه شهرستان سنندج.

۳٤ك باختر قروه ـ ۹ك جنوب شوسه قروه ـ سنندج.
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۳۰۰ ـ سنی ـ کردی.
آب از رودخانه کاکوی و چشمه ـ محصول غلات توتون لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری.
راه مالرو ـ تابستان اتومبیل میتوان برد.
دردو محل بفاصله یك کیلومتر واقع بزرگ وکوچك نامیده میشوند سکنه بزرگ ۲٤۵ نفراست .
صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی.

کبود راهنگ - **kabud-râhang** ـ نام یکی از بخشهای شهرستان همدان.
این بخش درشمال شهرستان واقع حدود و مشخصات آن بشرح زیر است .
از طرف شمال به بخشهای قیدار شهرستان زنجان ـ از طرف جنوب به بخش سیمینه رود .
از طرف خاور بخش رزن ـ ازطرف باختر دهستانهای خدابنده‌لو اسفندآباد بخش قروه شهرستان سنندج .
بخش کبود راهنگ از دهستانهای حاجیلو ـ مهربان و قسمتی از دهستان شراء تشکیل شده وشرح هریك درجای خود داده شده است
جمع قراء بخش وسکنه آن بشرح زیراست.

دهستان حاجیلو	٤٤	آبادی	۳۵۰۰۰	نفر
« مهربان	٦۰	«	۳۰۰۰۰	«
قسمتی ازدهستان شراء	٦	«	۳۰۰۰	«
جمع	۱۱۰	آبادی	٦۸۰۰۰	نفر

کبودراهنگ ـ قصبه مرکز بخش کبود راهنگ از شهرستان همدان .
٦۳ کیلومتری شمال خاور همدان و ۱۳ کیلومتری شمال شوسه همدان تهران واقع شده مختصات جغرافیائی آن بشرح زیر است.
طول ٤۸ درجه ٤۳ دقیقه ـ عرض ۳۵ درجه ۱۲ دقیقه ارتفاع از سطح دریا ۱٦۷٤ متراست .
قصبه مانند سایر قراء جلگه‌ای شهرستان دارای بناهای گلی و نامرغوب و کوچه های بریپچ خم است . درسال ۱۳۱۹ خیابانی در جهت جنوب از مرکز آبادی احداث شده که تاکنون بهمان حال خرابی باقی و اتومبیل به همدان از آن میگذرد ـ ازمیدان مرکزی قصبه بازار سر پوشیدهٔ بطرف باختر احداث گردید ودر حدود ۲۲۰ باب دکان مختلف دارد .
آب مشروبی اهالی از قنوات تامین میشود برای شستشو وغیره از چاههای منازل که در عمق دومتری است استفاده می‌نمایند.
سکنه قصبه در حدود ٦۵۰۰ نفر است شغل اکثر ساکنین زارع و قلیلی کاسب در حدود ۵۰۰ دستگاه قالی بافی وجود دارد و قالی بوسیله زنان و بانقشه واصول صحیحی بافته شده ویکی از صادرات مهم قصبه محسوب میگردد ترسیم نقشه ورنگ آمیزی خامه در خود محل صورت میگیرد .
محصول عمده آن عبارت است از غلات حبوبات صیفی انگور صادرات آن غلات تخم‌مرغ و محصولات دامی است .
همه‌روزه بین همدان و قصبه اتومبیل باری ومسافری رفت‌وآمد می نماید .
دوباب دبستان ۳ مسجد ۵ حمام دارد.
ادارات دولتی عبارت است از بخشداری ـ دارائی ـ شعبه بهداری ـ دفتر پست .
دو دفتراسناد رسمی ـ زبان مادری ترکی و اکثرمردم بفارسی آشنا هستند .
مذهب عموم مسلمان شیعه اثنی وعشری است.

کبود سوارمیاندار - **kabud-savâr-miyân-dâr** نام مرتعی است ازدهستان گیلان بخش گیلان شهرستان شاه‌آباد بین گیلان وایوان واقع شده هوای آن معتدل است.
زمستان درحدود ۱۰۰ خانوار ازایل کلهر دراین محل در سیاه چادر سکونت تابستان حدود هرسین چقاچنگا شمال خاورشاه‌آباد میروند.

کبوده - **kabude** ـ ده از دهستان درو فرامان بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۵ك جنوب خاوری کرمانشاه ـ ۱ك پشته کش.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۹۰ ـ شیعه ـ کردی.
آب از قنات ـ محصول غلات حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت ـ راه مالرو
دردو محل بفاصله ۱/۵ کیلومتر واقع به کبوده علیا وسفلی مشهور سکنه علیا ۱۱۰ نفراست.

کپك - **kapak** - ده ازدهستان حسین آباد بخش دیواندره شهرستان سنندج .
۲٤ك جنوب باختر دیواندره ـ ۱۲ك باختر شوسه سنندج ـ سقز
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۱۰ ـ سنی ـ کردی.
آب ازرودخانه وچشمه ـ محصول غلات توتون حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت وگله‌داری ـ راه مالرو.

کپنك سفید - **kapanak-sefid** ـ ده کوچکی ازدهستان حومه بخش کرند شهرستان شاه‌آباد .
۵ك جنوب کرند ـ ۲ك سرچقا ـ سکنه ۱۰ نفر.

کتر - **kotar** - ده از دهستان فارسیج بخش اسد آباد شهرستان همدان.
۲۹ك جنوب باختر قصبه اسدآباد ـ ۹ك خاور فارسینج.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۷۰ ـ شیعه ـ کردی.
آب از قنات ـ محصول غلات لبنیات عسل توتون.
شغل زراعت وگله‌داری ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه مالرو.

کتک - kotek - ده‌از دهستان اوباتو بخش دیواندره شهرستان سنندج .

۹ ک شمال باختر دیوانده ـ۸ک باختر شوسه دیواندره به شهرستان سقز .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۲۰ ـ سنی ـ کردی.

آباز رودخانه وچشمه ـ محصول غلات‌حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو .

کتکه - ketke - ده از دهستان باباجانی بخش ثلاث شهرستان کرمانشاهان .

۱۵ک خاور ده‌شیخ ـ کناررودخانه زمکان .

کوهستانی ـ گرمسیر ـ سکنه ۵۰ ـ سنی ـ کردی .

آباز رودخانه زمکان ـ محصول مختصر غلات تهیه‌سقزوکتیرالبنیات شغل زراعت و گله داری ـ راه مالرو ـ ساکنین ازطایفه باباجانی هستند .

کثیرآباد - kasir-âbâd - ده از دهستان میان دربند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .

۲۷کشمال باختر کرمانشاه ـ ۳ک‌باختر شوسه کردستان .

دشت ـ سردسیر ـ سکنه ٦٥ ـ شیعه ـ فارسی‌کردی ،

آباز چم‌لوچ ـ محصول غلات حبوبات‌دیم ـ شغل‌زراعت‌ـاز طریق چقاماران اتومبیل میتوان‌برد .

کچک‌چرمک - koçek-çarmak - ده‌ازدهستان‌حسین‌آباد بخش‌حومه شهرستان سنندج .

٤٦ک‌شمال سنندج ـ ٤ کیلومتری باختر باینجوب .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۰۰ ـ سنی ـ کردی.

آباز رودخانه و چشمه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات .

شغل زراعت‌گله داری‌ـ راه مالرو ـ دفتر ازدواج‌وطلاق‌داردـدرآمار سنگ‌سفید نوشته‌شده .

کچکینه -koçkine- ده از بخش‌سنجابی شهرستان کرمانشاه

۱۰ک‌شمال کوزران ـ کنارراه فرعی کوزران به ثلاث .

دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۷۰ـ سنی‌ـ کردی فارسی .

آباز سراب قره‌دانه ـ محصول غلات‌حبوبات چغندر قند صیفی‌لبنیات شغل‌زراعت گله‌داری ـ راه مالرو ـ تابستان اتومبیل می‌توان برد.

کچل‌آباد - kaçal-âbâd - ده از دهستان جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج .

٥٤ک‌جنوب خاوری پاوه ـ ۲/٥ک‌شمال قلعه جوانرود .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۲۷ ـسنی‌ـکردی .

آباز چشمه ـ محصول غلات لبنیات توتون‌توت گردو ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو .

کچل‌احمد - kaçal-ahmad - ده ازدهستان‌مهربان‌بخش کبودراهنگ شهرستان همدان .

٥٤ ک شمال باختری قصبه کبودراهنگ ـ ۹ک خاور شوسه بیجار به همدان .

تپه ماهور ـ سردسیر ـ سکنه ۲۳٥ ـ شیعه ـ ترکی .

آب از قنات ـ محصول غلات‌دیم لبنیات جزئی انگور ـ شغل زراعت وگله‌داری ـ صنایع‌دستی‌زنان‌قالی‌بافی ـ راه‌مالروـتابستان‌ازطریق کیتواتومبیل میتوان‌برد .

کچل‌منگان — kaçal-mangân -ده ازدهستان سرشیوبخش بخش‌مرکزی شهرستان‌سقز .

۲۱ک جنوب خاور سقز ـ ۱/٥ک‌باختر رودخانه‌جغتو .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲٤۰ ـ سنی‌ـکردی .

آباز چشمه ـ محصول غلات لبنیات حبوبات مختصر میوجات توتون شغل‌زراعت وگله‌داری ـ راه مالرو .

کچله — kaçale — ده از دهستان سورسور بخش کامیاران شهرستان سنندج.

٤۲ک‌شمال کامیاران ـ۱ک خاور شوسه کرمانشاه سنندج .

کوهستانی ـ سردسیرـ سکنه ۱٤۲ ـسنی‌ـکردی .

آباز رودخانه و چشمه ـ محصول غلات مختصر توتون‌ـشغل زراعت راه اتومبیل‌رو .

کچه‌گنبد — kaçe-gonbad —ده ازدهستان گاوبازه‌شهرستان بیجار .

۱٦ ک‌جنوب باختری پیرتاج‌ـ ۱۵ک‌خاور شوسه بیجارـهمدان.

تپه ماهور ـ سردسیر ـ سکنه٤٤۰ ـ شیعه ـترکی‌ـکردی.

آباز چشمه ـ محصول‌غلات لبنیات ـ شغل‌زراعت گله‌داری ـ صنایع دستی‌زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی‌ـ راه مالرو.

کچه‌گنبد ـ ده از دهستان سیاه‌منصور شهرستان بیجار .

٥۷ ک جنوب باختری حسن آباد سوگند ـ ٦ک باختر راه عمومی بیجار تکاب .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲٥۰ ـ شیعه ـ ترکی .

آباز چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت‌گله داری‌ـ صنایع دستی‌زنان قالیچه وجاجیم بافی ـ راه مالرو :

کچی گرد — keçe-gerd - ده از دهستان الک بخش قروه شهرستان سنندج.

۳٦ک شمال‌باخترقروه ـکنار رودخانه بایتمر .

جنگه ـ سردسیر ـ سکنه ۲۷۰ـ سنی‌ـکردی .

آباز رودخانه بایتمر ـ محصول غلات لبنیات ـشغل‌زراعت‌گله داری صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم‌بافی ـ راه مالرو .

کرآباد ـkar-âbâd - ده از دهستان اورامان بخش‌رزاب شهرستان سنندج .

۲ک‌خاور رزاب ـ۱ک شمال راه اتومبیل رو مریوان‌به‌رزاب .

کوهستانی ـ معتدل ـ سکنه ٤۰۰ ـ سنی‌ـکردی.

آب‌از چشمه ـ محصول غلات لبنیات توتون ـ شغل زراعت گله‌داری راه مالرو .

کرانی - korrânî — نام یکی‌از دهستانهای هفتگانه‌شهرستان بیجاراست این‌دهستان درشمال خاورشهرستان واقع محدود است‌از طرف‌شمال به‌بخش‌انگوران‌شهرستان‌زنجان ـ ازطرف‌جنوب به‌دهستان سیلتان — از طرف‌خاور برودخانه قزل‌اوزان‌که بین‌این‌دهستان و دهستان ایجرود بخش‌حومه زنجان واقع است — از طرف باختر به دهستان سیاه منصور .

هوای دهستان نسبت‌به پستی وبلندی متغیر بدین ترتیب‌که قسمتهای شمالی سردسیر وقسمت جنوب خاور حدودرودخانه‌گوموزن‌قزل‌اوزان معتدل‌و بهمین مناسبت قشلاق دهستان‌محسوب میگردد .

ارتفاعات ـ کوهستان‌سیاه منصور وشاه‌نشین‌درشمال دهستان ازشمال باختربجنوب خاور کشیده‌شده خط‌الراس آن‌حدطبیعی بین‌این‌دهستان ودهستان انگوران‌محسوب میگردد ارتفاع قله بابا قاضی واقع در خاور آبادی آزادوبس ۲۱۷۵ متر و قله شاه نشین ۲۴۰۵ متراست .

رودخانه گوموزن ـ از ارتفاعات شمالی این‌دهستان و دهستان سیاه منصورسرچشمه میگیردو پس‌ازمشروب نمودن برخی‌از قراء دهستان درحدودآبادی‌کل قشلاق برودخانه قزل‌اوزان ملحق میشود .

شعبات مهم آن بشرح زیراست .

شعبه حسن آباد ـ شعبه آغ یازی ـ شعبه اوچ گنبدکه درحدود خلیفه قشلاق با هم یکی میشوند رودخانه قمچقای که از دهستان سیاه منصور سرچشمه‌گرفته در حدود آبادی جیران به این‌رودخانه متصل می‌شود .

راه شوسه جدید بیجار به زنجان از انتهای جنوب خاوری دهستان میگذردآبادیهای هشتاد جفت ـ قجور این دهستان در کنارآن‌واقع شده‌اند .

مرکز دهستان قصبه حسن آباد سوگند مشهور به یاسی کندمیباشد .

تابستان بااین‌قصبه اتومبیل رفت‌آمدمی‌نماید زمستان‌بواسطه‌گل‌ولای زیادامکان ندارد .

زبان مادری ساکنین‌دهستان‌ترکی‌ومذهب‌آنان‌مسلمان‌شیعه‌اثنی‌عشری است .

این‌دهستان از ۹۵ آبادی تشکیل‌شده جمعیت آن در حدود ۱۹ هزار نفروقراء مهم‌آن‌بشرح زیراست .

شاه نشین ـ آقبلاغ نظریان ـ سراب ـ آزادوبس ـ گرگین‌ـ تکیه‌ـ کوه‌کوره ـ قزل‌تپه .

محصول عمده دهستان غلات لبنیات یونجه دو برخی از قراء انگور وسایر میوجات وقلمستان میباشد .

شغل ساکنین دهستان زراعت گله داری ـ صنایع دستی‌زنان بافتن قالیچه گلیم جاجیم برای مصرف شخصی‌دربرخی‌از قراء مهم فرش صادرمیشود .

حسن‌آباد سوگند مرکز دهستان بوسیله تلفن با زنجان و بیجار ارتباط دارد .

کرانی — ده‌ازدهستان‌دورفرامان‌بخش‌مرکزی شهرستان‌کرمانشاهان
۲۳ک‌خاور کرمانشاه ـ ۶ک خاورباغ فلك .
تپه ماهور ـ سردسیر ـ سکنه ۲۳۰ ـ شیعه‌ـ کردی‌ـ فارسی ـ
آب‌از قنات ـ محصول غلات نخود چغندر قند تریاك‌لبنیات .
شغل‌زراعت وگله‌داری ـ راه مالرو ـ تابستان از طریق باغ فلك اتومبیل‌میتوان‌برد .
دومحل بفاصله ۱/۵ کیلو متر واقع به علیا وسفلی مشهور سکنه علیا ۳۰ نفر است .

کرتویج- kortavij- ده‌از دهستان دینور بخش‌صحنه‌شهرستان کرمانشاهان .
۱۴ک‌شمال باختری صحنه — ۱۴ک‌باختر شوسه‌کرمانشاه‌به‌سنقر .
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۴۷۰ ـ شیعه ـ کردی‌ـ فارسی .
آب از رود خانه کرم بست ـ محصول غلات حبوبات توتون تریاك قلمستان میوه‌جات ـ شغل‌زراعت ـ تابستان اتومبیل‌می‌توان‌برد .
دردومحل بفاصله ۲ کیلومتر واقع‌به‌علیا وسفلی مشهور سکنه علیا ۳۳۰ نفراست .

کرته - korte - ده کوچکیست از دهستان پائین شهرستان نهاوند .
۱۸ک‌شمال باختری شهرنهاوند ـ سکنه ۳۰ نفر .

کرتیل‌آباد- kartil-âbâd- ده‌ازدهستان آورزمان‌شهرستان ملایر .
۱۸ک‌باخترشهر ملایر ـ ۹ک جنوب باختری‌راه شوسه ملایر بهمدان
جلگه ـ معتدل مالاریائی ـ سکنه ۱۰۸۴ ـ شیعه ـ فارسی .
آب‌از قنات ورودخانه ـ محصول غلات یونجه ـ شغل زراعت ـ صنایع دستی‌زنان قالیبافی ـ راه اتومبیل‌رو .

کرج - karaj — ده از دهستان دینور بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان .
۱۹ک شمال باختری صحنه ـ ۴ک خاور شوسه کرمانشاه به سنقر .
دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۴۳۵ ـ شیعه‌ـ کردی‌ـ فارسی .
آب‌از چشمه ورودخانه ده‌آسیاب‌ـ محصول‌غلات‌حبوبات‌تریاك‌میوجات قلمستان ـ شغل زراعت — اتومبیل میتوان‌برد .

کرجو - karju- ده‌از دهستان حسن‌آباد بخش حومه شهرستان سنندج .
۱۵ک‌جنوب باختر سنندج ـ ۵ک‌جنوب گرماش .
کوهستانی‌ـ سردسیر ـ سکنه ۱۴۰۰ ـ سنی‌ـ کردی .
آب‌از رودخانه محلی‌و چشمه ـ محصول‌غلات انواع‌میوجات توتون صیفی لبنیات ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو ـ دبستان و مسجد دارد .

کردآباد - kerd-âbâd - ده‌از دهستان حاجیلو بخش‌کبودر اهنك شهرستان‌همدان.
۹ك جنوب خاوری قصبه‌کبودر اهنك -۳ك شمال شوسه همدان طهران
جلگه - سردسیر - سکنه ۹۰۰ - شیعه - ترکی.
آب از چشمه - محصول غلات حبوبات انگور صیفی - شغل‌زراعت گله‌داری .
صنایع دستی‌زنان قالی‌بافی - راه‌اتومبیل رو- تپه‌ای از آثار ابنیه قدیم ٤ باب دکان و یك قهوخانه‌کنار شوسه‌دارد .

کردبلاغ - kord-bolâq - ده‌از دهستان چهاربلوك بخش سیمینه رود شهرستان همدان.
۱۵ك خاور همدان -۲ك جنوب‌شوسه همدان به‌ملایر.
دامنه - سردسیر - سکنه ۳۰۲ - شیعه - ترکی.
آب‌از قنات - محصول غلات حبوبات انگور لبنیات صیفی .
شغل‌زراعت وگله‌داری - صنایع دستی زنان گلیم بافی - راه مالرو تابستان اتومبیل میتوان برد.

کردخورد-kord-xord - ده‌از دهستان ترك‌شهرستان‌ملایر.
۳۹ك شمال خاوری شهرملایر - کنار راه اتومبیل رواراك به‌طجر علوی ملایر.
جلگه - معتدل مالاریائی- سکنه ۱۷٦۱- شیعه - ترکی فارسی
آب از قنات - غلات انگورصیفی تریاك - شغل‌زراعت.
صنایع دستی‌زنان قالی بافی - راه‌اتومبیل‌رو.

کردستان - kordestân - ناحیه کرد نشین قسمت باختری کشوراست.
از۱۱شهرستان استان پنجم کشورشهرستانهای همدان - نهاوند- ملایر تویسرکان فارسی‌زبان- شهرستانهای کرمانشاه -سنندج - سقز-شاه آباد- ایلام‌وقسمتی ازشهرستان‌بیجار کردزبان- قسمت‌خاوری‌شهرستان بیجار وشمال شهرستان همدان ترك زبان هستند .
مذهب ساکنین شهرستانهای سقز- سنندج‌و قسمتی‌از بیجارمسلمان - سنی - بقیه مسلمان شیعه اثنی‌عشری است .
شرح هریك ازدهستان - بخش وشهرستانهای‌کردستان درجای خود داده شده است.
نکته قابل‌ذکر اینست‌که اولادرمنطقه غرب نواحی‌راکه ساکنین‌آن سنی هستندکردستان میگویند ثانیا شهر سنندج بین عوام کردستان نامیده میشود.

کردکند - kord-kand - ده‌ازدهستان کل‌تپه فیض‌اله‌بیگی بخش‌مرکزی شهرستان سقز.
۵٦ك خاورسقز - ٤ك‌شمال‌خاور قاپلانتو.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۵۰- سنی -کردی.
آب‌ازچشمه - محصول‌غلات توتون - شغل‌زراعت‌گله داری- مالرو.

کرده‌وند - kordevnad - ده از بخش سنجابی شهرستان کرمانشاهان .
۱۵ك شمال خاوری کوزران - کنارجنوبی‌رودخانه قره‌سو- دشت- سردسیر- سکنه ۱۳۰- شیعه -کردی - فارسی.
آب‌از رودخانه‌قره‌سو - محصول غلات‌حبوبات دیم‌لبنیات-شغل زراعت گله‌داری - راه‌مالرو تابستان اتومبیل میتوان برد.

کرزان - korzân - ده از دهستان کرزان رود شهرستان تویسرکان .
۱۰ك شمال باختری شهرتویسرکان - ۸ك شمال راه شوسه‌تویسرکان به کرمانشاه .
جلگه - معتدل سردسیر - سکنه۱٦٦۲ - شیعه - فارسی .
آب‌از رودخانه کرزان‌رود - محصول غلات حبوبات گرد و انگور وسایر میوجات صیفی‌تریاك - شغل زراعت گله‌داری - راه‌مالرو.
دبستان - ۱۲ باب‌دکان - ۲مسجد یك‌امام زاده دارد.

کرزان‌رود - korzân-rud - یکی ازدهستانهای سه گانه شهرستان تویسرکان باین دهستان حومه‌نیز میگویند .
درقسمت مرکزی شهرستان بین دهستان خرم رود وقلقل رودوکوه الوند واقع است . قراء این دهستان در پنج دره جنوب باختری کوه‌الوند واقع شده هوای‌آن سردسیر تابستان معتدل وخوش آب وهوا است پنج دره مذکورعبارت‌است‌ازدره‌کرزان- دره‌بابا پیر - دره سرکان- دره‌آرتیمان‌ودره سرابی‌که قسمت علیای دره‌های‌مذکور مخصوصا سرابی - سرکان -کرزان تاخط‌الراس الوند ادامه دارند.
در طول دره های فوق الذکر چشمه های متعدد اشجار گردو و قلمستان بسیار وجود دارد وتابستان یکی‌از نقاط ییلاقی وخوش‌آب وهوای کشورمحسوب میگردد .
دره‌کرزان رود ازطرف شمال خاوربوسیله کوه‌الوند ازجنوب‌وشمال بوسیله شعبات‌آن‌کوه محصورورودخانه کرزان‌رودوسرابی‌درباختر دره بهم ملحق بنام رود خانه تویسرکان وارد شهرستان نهاوند شدهو پس ازمشروب نمودن قراء ده‌موسی - عبدالملکی - چم‌کبود وغیره درحدودکردیان برودخانه گاماسیاب منتهی‌میشود.
آب قراء دهستان ازچشمه ها - زه‌آب دره ها و رودخانه سرابی و کرزان تامین میشود- محصول‌عمده غلات‌گردو قیسی‌انگورتریاك صیفی وانواع میوجات وقلمستان است .
یکی‌از صادرات مهم‌این دهستان خشکباراست - مخصوصاقیسی‌آن با اصول‌صحیح(کالیفرنی)خشک وجعبه بندی‌شده بخارج صادرمیشود همچنین گردو یکی‌ازصادرات خارج‌است.
این دهستان از۳٦ آبادی بزرگ و کوچك تشکیل شده سکنه‌آن باستثنای شهرتویسرکان‌که مرکزدهستا ن نیزمحسوب میشود درحدود ۱٤هزار نفراست .

راه شوسه ملایر وکنگاور که ازتویسرکان منشعب میشود تقریبا از وسط دهستان میگذرد - زبان‌مادری ساکنین‌فارسی مذهب مسلمان شیعه‌اثنی عشری‌است.

کرسوان - karsavân - ده‌از دهستان فعله‌گری بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان.

۲۲ك شمال خاوری‌سنقر -٦ك خاوری‌چوکان.

کوهستانی -- سردسیر - سکنه۱۵۰ - شیعه - کردی- فارسی.

آب ازچشمه وقنات- محصول غلات‌حبوبات تریاك‌توتون.

شغل زراعت - صنایع‌دستی قالیچه پلاس جاجیم بافی .

کرفتو-karafitu - دهیست از دهستان اوباتوبخش دیواندره شهرستان سنندج .

۵۲ کیلومتری‌شمال باختردیواندره - ۱۸ کیلومتری شمال‌شوسه‌سنندج به سقز.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۴۰۰ - مذهب مسلمان سنی - زبان مادری‌کردی .

آب ازرودخانه وچشمه- محصول‌غلات حبوبات لبنیات توتون - شغل ساکنین زراعت‌وگله داری- راه مالرو- تابستان میتوان اتومبیل برد. غارتاریخی‌کرفتودر۹کیلومتری شمال‌این‌آبادی و۳ کیلومتری آبادی مسعودآباد واقع شده چون از نظرتاریخی دارای اهمیت است لذا برای‌استفاده خوانندگان شرح مفصل غارمذکوررا ازکتاب راههای باستانی وپایتختهای قدیمی غرب تالیف‌آقای دکترکریمی استخراج ودرج مینمائیم .

هرکس بکردستان‌آمده وبطرف‌سقزرفته این‌غاررا دیده وحکایتهای عجیب وغریب‌ازاین غاروقلعه نقل‌کرده است عموماً مردمان‌کردستان داخل اشکفت وقلعه را ندیده‌اند .

سراورل استین درنظر داشت‌که این غار وقلعه را به بیند و از هرکس سراغی میگرفت حرفی وحکایتی نقل میکرد .

صاحب‌کتاب حدیقه ناصری‌درتاریخ‌کردستان‌افسانه‌های بسیاری‌دراین باب نوشته‌است‌آری ادبیات وتاریخ یك ملت بستگی غیرمستقیم با افسانه های‌آن ملت دارد بدین مناسبت ماهم بسیار شائق بودیم‌که این قلعه را ببینیم درابتداء قبل‌ازرسیدن بکردستان‌دیدن این قلعه احتمالی بود ولی پس‌ازورودبه‌کردستان وشنیدن افسانه‌های‌بسیاردر اطراف‌این‌غارمجبورشدیم‌که ندیده نگذریم .

این غاردرخاك هوبتو (اوباتو) کردستان بین دیواندره وسقز واقع شده وکمی‌ازجاده شوسه دوراست .

کربورتر (kerporter) دریکصد بیست‌سال‌قبل‌بدین مکان‌آمده واین‌غاررا دیده است سیاح انگلیسی شرح نسبتاً مفصلی ازاین غار درسفرنامه خود نقل‌کرده است .

ریچ (rich) نیزاین‌غار وقلعه رادیده وتوصیف نموده‌است.

راولن‌سن (râvlinson) مسافر دیگری است که این قلعه وغاررا دیده است .

این قلعه تمام‌ازسنگ ودراین‌غاروقلعه‌ازسرتپه ۱۵ الی ۱۰ مترارتفاع داردکه راهی بس‌سخت وصعب درکمری واقعشده وقبل‌ازرسیدن بدر غارمقدار۳ متربرای رسیدن بدهانه غارسنگچین شده وپله‌ای‌ساخته اند درموقع بالارفتن‌سنگها‌اززیرپا‌یکی‌یکی‌میریزد وبسیارخطرناك است ما برای رسیدن بدرون غارطناب وشمع و چراغ و میخ وگچ برای علامت‌گذاری وپیداکردن راه های طویل غارباخود بردیم‌چه عده‌که همراه مابودند ومیخواستند این غار را بهبینند بالغ به۵۰ نفرمیشدند .

پس‌ازداخل شدن درغارابتداء به‌چندین اطاق‌که بادست بشردر سنك تراشیده شده میرسیم این اطاقها به بیرون دروردرگاه داشته وهم‌به یك دیگرراه دارند سپس ازدالان باریکی به سه‌اطاق دیگر وارد میشویم‌که بهم راه داشتند.

دالانهای سقف‌کوتاه ودراز دراین غاربسیاراست .

پس‌ازمدتی راه دالانها منشعب شده وقسمت به قسمت بطرفی میرود و داخل اطاقهای چندی‌میشودکه دارای‌پله‌کان وازسطح دالان‌غارمرتفع است سرازیری و سربالائی دراین‌غارزیاد وازسقف سنگی غار آب باران نفوذ ورسوب‌کرده وتشکیل‌گل فهشنکهای‌قشنگی داده‌استدو حوض‌با آب‌یکی آبی گواراودیگری آبی‌مخلوط‌بااملاح معدنی‌که‌بسیار تلخ بود درانتهای غارجلب نظرکرد .

دو تابوت چوبی و یك تابوت سنگی و استخوان مرده‌گان بسیاری دراین غاربود دراولین انشعاب توسط ۵ پله‌کان سنگی‌که بالارفتیم دواطاق ازسنگ تراشیده شده‌که اشخاص مختلف بدرودیواراطاق یادگارهای‌فراوان نوشته بودندجمعاً ۲۵ اطاق‌سنگی‌دراین‌غارمشاهده شدکه بطورمتفرق‌درگوشه وکنارغارازسنك تراشیده مردمان‌درقدیم مسکن نموده بودند چه‌این‌اطاقهای سنگی ازدود بکلی سیاه شده و رنگ طبیعی سنك‌از بین رفته بودازطرف دیگر این اطاق‌دروپنجره سنگی‌ویاآهن‌داشته‌که ازپشت هم به‌توسط سوراخها واسباب‌وآلاتی چند بسته میشد وکنار درپنجره‌گچ وسنك وقیروآهك اندودشده‌بود بهرصورت با ۵۰ نفرهمراه مدت ۵ساعت مشغول تماشای درونی‌این غارعجیب وغریب بودیم هنگام‌گردش باگچ ونخ وطناب نشانه‌راه را معین میکردیم‌که درباز گشت‌دوچارزحمت نباشیم .

آنچه مسلم است اطاقهای این‌غارنیمی طبیعی ونیمی‌با دست‌بشراولیه برای پناه‌گاه خود از شرجانوران تهیه و آماده شده است و چندین شمع و چراغ باخود داشتیم ولی جرئت اینکه بانتهای غار برویم نکردیم اطاقهانیمه روشن ولی عموماً دالانهای تاریك ومخوف‌بود کف دالانها را شن‌ولجن به مرورزمان ازکوه ریخته خود بخودبالا آمده وشخص هنگام عبوربایدخم شود تابتواند عبورکند.

کربورتر - kerporter - در مسافرت نامه خود بلوحه‌ای از حروف یونانی اشاره میکند که بر روی دیوارسنگی یکی از این اطاقها محکوك است بازحمت بسیاروبس ازجستجوی زیادی سه خط

یونانی برروی اطاق سوم ازطرف راست دیده شدکه بمرورزمان‌در شرف ازبین رفتن بودولی ما ازآن حروف استامپاژ نموده وکپیه برداری کردیم.

گویا خانه ها واطاقهائی‌که ازسنگ دراین غارتراشیده‌اندوامروز بنظرمامیرسیددردوهزاروسال قبل‌معبدمعروف هراکلیس(heraclis) بوده اهمیت واعتباری داشته روی دیوار یك‌اطاق هم‌اسم هراکلیس باحروف یونانی محکوك ومنقوراست درزیراین چندکلمه‌اسب‌سواری شکارآهو میکند این شکل هم یادگارفتوحات گودرزاشکانی برمهر داتس پادشاه ارمنستان‌است تاسیت مورخ رومی‌ازاین معبداسم برده واظهارمیداردکه درجنك معروف گودرزومهرداتس‌پادشاه ایران‌باین معبد پناهنده شده ودرخواست وحی نموده‌این سوار بیادگار فتوحات آن جنك است.

کتبه های یونانی سر درمدخل اطاق (الف) غارکرفتو

قسمتی‌ازته‌این‌غارلجن زارو قبرستان‌است واستخوان‌بسیاری‌ازمردگان درانتهای‌غارریخته شده شاید دراین غار مردمانی چند سکنی داشته ومرده ورفته‌اند.

انبارگندم - مکان شتر والاغ و بزوگوسفند و قبرستانی دراین‌غار دیده شده مفهوم نگردید ازچه زمان‌است.

راه قدیمی‌که عراق وسوریه را باایران مربوط میساخته از ۲کیلو متری این‌غارمیگذرد ازیکطرف به خانه سرحد ایران وعراق واز طرف دیگر باافشاروزنجان میرود این راه قافله روبوده‌که اکنونهم قوافل درفصل‌تابستان ازاین راه عبورومرورمیکنند.

درپای این قلعه سنگی‌آثاری از دهات خرابه وکهنه و نشانه درخت بسیاری‌خصوصاً درخت‌انگوردیده میشود ومردمان کردستان‌ودهات آن اطراف افسانه های‌بسیاری جهت‌این‌غارساخته‌که عموم‌سیاهان‌معروف هم‌که بدیدن این غارآمده شنیده ونقل‌کرده‌اند وموجب تضیع وقت است مختصراً بایدگفت‌که این‌قلعه وغارافسانه نیست وبت خانه است

کرفله - karfele - ده از بخش هرسین شهرستان کرمانشاهان.

۳۰ك جنوب‌باختر هرسین - ۱ك خاوررودخانه‌گاماسیاب.

دشت - سرد معتدل - سکنه۶۲ - شیعه - کردی.

آب ازچشمه - محصول‌غلات‌حبوبات تریاك - شغل‌زراعت- راه مالرو.

رودخانه گاماسیاب‌وقره‌سو در۲کیلومتری جنوب‌این‌آبادی دراراضی جامه شوران بهم ملحق میشوند.

کرك - kark - ده از دهستان پائین شهرستان نهاوند.

۷ك جنوب باختری نهاوند - ۵ك خاورگیان.

دامنه - سردسیر - سکنه۱۰۰۰ - شیعه - لری- فارسی.

آب از قنات - محصول غلات تریاك توتون حبوبات لبنیات - شغل زراعت و گله داری - راه مالرو.

در دومحل بفاصله۲کیلومتر واقع به کرك بالا وپائین مشهوروسکنه بالا ۶۵ نفراست.

کرك - ده از دهستان بالا شهرستان نهاوند.

۱۸ك جنوب شهر نهاوند - ۴ك جنوب راه شوسه نهاوند بملایر و بروجرد.

دامنه- سردسیر- سکنه۱۷۵- شیعه- لری وفارسی.

آب ازچشمه - محصول غلات تریاك توتون حبوبات لبنیات - شغل زراعت وگله داری- صنایع‌دستی زنان جاجیم‌بافی- راه‌مالرو.

کرکان - karkân - ده‌ازدهستان‌حومه‌شهرستان ملایر.

۱۵ك شمال‌باختری شهر ملایر -کنار جنوبی‌راه شوسه ملایربه‌همدان.

جلگه - معتدل مالاریائی - سکنه۴۹۹-شیعه -فارسی.

آب ازرودخانه - محصول غلات انگور - شغل‌زراعت - صنایع‌دستی زنان قالی بافی - راه اتومبیل رو.

کرکره - kerkere - ده‌کوچکی از بخش گوران‌شهرستان شاه‌آباد.

۲۲ك شمال‌گهواره - ۳ك‌گلینه - سکنه۳۵ نفر.

از تیره تفنگچی هستند.

کرکسار - karkasâr - ده از دهستان دینور بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان.

۳۳ك شمال باختری صحنه - کنارشوسه‌کرمانشاه به سنقر.

دامنه - سردسیر-سکنه۱۵۵- شیعه -کردی فارسی.

آب ازقنات وچشمه ورودخانه جبارآباد - غلات چغندر قند حبوبات تریاك توتون میوجات.

شغل‌زراعت - قلعه قدیمی پاسگاه ژاندارمری - شعبه تلفن‌دارد.

کرگ‌آباد- karg-âbâd - ده‌از دهستان ییلاق بخش حومه شهرستان سنندج.

۲۴ك خاور سنندج - ۱ك جنوب شوسه سنندج همدان .
دامنه - سردسیر - سکنه ۷۰۰ - سنی - کردی .
آب ازچشمه - محصول غلات مختصر میوجات لبنیات - شغل زراعت گله داری - صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی راه اتومبیل‌رو.

کرگان - kargân - ده از دهستان ماهیدشت بالا بخش مرکز شهرستان کرمانشاهان .
۳۶ك جنوب خاوری کرمانشاه - ۱/۵ك فیروزآباد.
دشت - سردسیر - سکنه ۱۵۰ - شیعه - کردی .
آب از چشمه ورودخانه مرك - محصول غلات حبوبات صیفی چغندر قند لبنیات - شغل زراعت وگله داری - راه مالرو - تابستان ازطریق نجف‌آباد اتومبیل میتوان برد.

کرگینه - kargine - ده از دهستان کلاترزان بخش رزاب شهرستان سنندج.
۳۲ك شمال خاور رزاب - ۷ك جنوب شوسه مریوان به سنندج .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۷۰ - سنی - کردی .
آب ازرودخانه وچشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات توتون - شغل زراعت گله‌داری وذغال‌فروشی - راه‌مالرو.

کرماجان - kermâjân - ده ازدهستان کنگاور بخش کنگاور شهرستان کرمانشاهان .
۶ك جنوب باختری کنگاور - ۲ك جنوب شوسه کرمانشاه.
دشت - سرد معتدل - سکنه ۴۹۵ - شیعه - فارسی کردی.
آب ازچشمه ورودخانه کبوترلانه - محصول عمده غلات دیمی آبی چغندر قند تریاك برنج قلمستان - شغل زراعت - دبستان وراه فرعی بشوسه قهوه خانه‌ای کنار شوسه دارد .

کرمانشاهان - karmâncâhân - یکی از شهرستانهای بزرگ استان پنجم کشور خلاصه مشخصات آن بشرح زیر است .
حدود - ازطرف شمال بشهرستان سنندج - از طرف شمال خاور بخش اسدآباد شهرستان همدان - ازطرف جنوب شهرستان شاه‌آباد - از خاور شهرستانهای نهاوند و تویسرکان - از جنوب خاور شهرستان خرم‌آباد - از باختر شهرستان قصرشیرین و بخشهای روانسرجوانرود ازشهرستان سنندج .
آب وهوا - هوای بخشها ودهستانهای تابعه شهرستان هریك درجای خود شرح داده شده ولی بطورکلی هوای شهرستان طبق دفترثبت آمار هواشناسی اداره کشاورزی کرمانشاه بشرح زیر است.
۱- میزان نزولات (باران و آب برف) حدمتوسط درسال ۵۰ سانتیمتر
۲- فصل نزولات از آذرماه تااوایل اردیبهشت ماه است .
۳- حداکثر حرارت تابستان ۳۵ الی ۴۰ درجه بالای صفر .
۴- حداکثر برودت زمستان ۱۰ الی ۲۰ درجه زیرصفر.
محصولات - محصول عمده شهرستان غلات حبوبات لبنیات صیفی و میوجات است . بطورکلی ۱/۶ غلات شهرستان دیمی بدست می‌آید ویکی ازحاصلخیزترین نقاط کشور محسوب میگردد .
انواع محصولات در بخشها ودهستانها شرح داده شده است .
سازمان شهرستان - شهرستان کرمانشاه از بخشهای زیر تشکیل شده است .
۱- بخش مرکزی شامل دهستانهای حومه - درو فرامان - پایروند خالصه - الهیارخانی - میاندربند - بیلوار - ماهیدشت علیا وسفلی.
۲- بخش سنقر وکلیائی - شامل دهستانهای کلیائی وفعله گری .
۳- بخش کنگاور شامل دهستان کنگاور.
۴- بخش صحنه شامل دهستانهای حومه - دینور - چمچمال - خدابنده‌لو
۵- بخش هرسین - شامل دهستان هرسین .
۶- بخش سنجابی » » سنجابی .
۷- بخش گوران » » گوران قلخانی.
۸- بخش ثلاث » » باباجانی - قبادی - ولدبیگی.
اوضاع طبیعی - سیاسی و اقتصادی بخش ودهستانهای بالا بطور اختصار درجای خود شرح داده شده است .
جمعیت شهرستان - صورت زیرتعداد آبادی (شهر - قصبه - ده) وسکنه شهرستان کرمانشاه رانشان میدهد.

شهر کرمانشاه	۱۲۰۰۰۰ نفر
بخش مرکزی ۶۲۷ آبادی	۱۲۱۰۰۰ »
» سنقر وکلیائی ۱۷۷ »	۴۱۶۰۰ »
» کنگاور ۶۵ »	۲۲۰۰۰ »
» صحنه ۲۱۱ »	۴۷۵۰۰ »
» هرسین ۵۶ »	۱۸۵۰۰ »
» سنجابی ۱۴۷ »	۱۹۰۰۰ »
» گوران ۱۱۳ »	۱۸۰۰۰ »
» ثلاث ۱۰۸ »	۲۰۴۰۰ »

بنابرآمار فوق شهرستان کرمانشاهان از ۱۵۰۵ آبادی تشکیل شده جمعیت آن ۴۲۸۰۰۰ نفر است .
درمورد زبان - مذهب وسایر اطلاعات بشرح بخشها ودهستانها مراجعه شود .

کرمانشاه - karmâncâh - شهر کرمانشاه یکی از شهرهای مهم باختر کشور ومرکز استان پنجم است .
خلاصه مشخصات جغرافیائی آن بشرح زیر است .
تاریخ وبانی شهر - درزمان سلاطین ساسانی بناشده بانی آن بهرام چهارم ملقب بکرمانشاه بوده وبنام بانی آن نامیده شده است .
مختصات جغرافیائی - طول ۴۷ درجه ۵ دقیقه - عرض ۳۴ درجه ۱۹ دقیقه ارتفاع ازسطح اقیانوس ۱۴۱۰ متراست .
اختلاف ساعت کرمانشاه باطهران ۱۸ دقیقه و ۳۶ ثانیه میباشد طهران ساعت ۱۲ - کرمانشاه ساعت ۱۱ و ۴۱ دقیقه و ۲۴ ثانیه

مسافت باطهران ۵۵۸ کیلومتر باشهرهای مجاور بشرح زیراست.
کرمانشاه بهمدان ۱۹۰ کیلومتر راه‌شوسه اسفالت .

»	» نهاوند	۱۴۰ »	» تا کیلومتر ۹۰ اسفالت بقیه‌خاکی		
	» تویسرکان	۱۴۵ »	»	۱۰۳ اسفالت بقیه‌خاکی	
»	» سنندج	۱۶۴	»	۹	» »
»	شاه‌آباد	۶۴	»	شوسه‌اسفالت	
»	قصرشیرین	۱۷۷	»	»	»
»	ایلام	۱۹۸	»	تاشاه آباد اسفالت بقیه‌خاکی	

موقعیت طبیعی - شهر کرمانشاه در ۶ کیلو متری جنوب رودخانه قره‌سو دامنه‌کوه سفیددرطول وطرفین دره‌سراب قنبر واقع شده‌طول آن درحدود $4\frac{1}{2}$ وعرض از یك الی دو کیلومتر اختلاف ارتفاع قسمت بالای شهر(میدان‌فردوسی) تاپائین شهر(پمپ بنزین) درحدود ۱۰۰ متراست .

هوا - هوای شهرسردسیرسالم و بری‌است لذازمستان کاملاسردوتابستان آن‌بشدت گرم ولی‌شبهای تابستان آن دراثر وزش دائمی نسیم‌شمالی خنك وفرحبخش‌است .

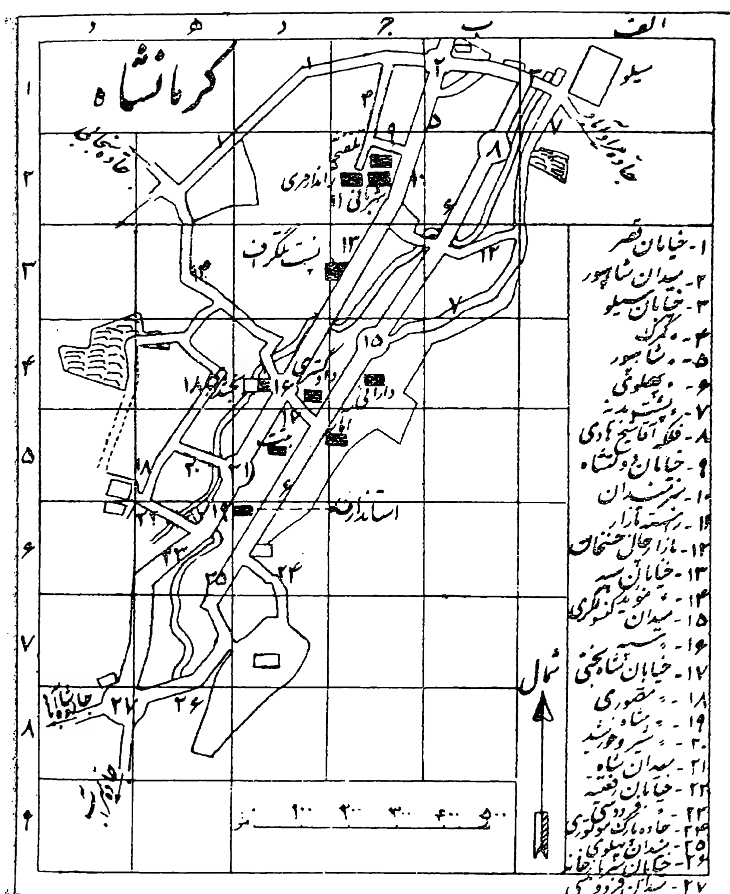
آب -آب مصرفی وآشامیدنی‌شهر کرمانشاه ازمنابع‌زیر تامین‌میشود
۱-سراب قنبرمعروف بدریاچه آب‌آن دربهار ۱۲ پائیزحداقل۶ سنگ
۲- قنات دولتخانه ۲ سنگ .
۳- قنات جبه‌خانه۳ »
۴- » دودانگ۴ »
۵- » شهرداری۲ »
۶- » یاوری ۲ »

آنچه‌که درباره آب شهرقابل ذکر می‌باشد این است‌که آب سراب وقنوات پس‌از گذشتن‌از باغات ورسیدن بخانهابوسیله مجراهای‌کوچك متعدد ازاکثر خانه‌های شهر میگذرد معمولامجرای ورودآب خانه از حوض ومحل‌خروج آن ازباشوره‌حوض صورت گرفته بهمین‌ترتیب‌از صدها خانه‌گذشته لذا آب آلوده‌ای در دسترس خانه های‌پائین قرار میگیرد درصورت بروزامراض مسریه بزرگترین تولید سرایت‌امراض می‌باشد .

چشمه های‌کوچك ومتعددی درنواحی‌شهروجوددارد که‌آب‌آنها بمصرف آشامیدن میرسد وآلودگی‌آنها نیز دست‌کمی‌از آبهای قنوات ندارد فاضل‌آب خانه ها برودخانه آبشوران که درحقیقت بستر‌خشك رود خانه سراب قنبرودره سراب سعیداست باشدمنتهی‌میشود.چون‌خاك‌روبه خانه‌وکوچه هابان ریخته میشودلذا هوای خانه های مجاورآن‌رود که تقریباً ازوسط ودرطول شهرجاریست بسیار بد مخصوصاً تابستان غیرقابل تحمل میباشد. یکی‌ازبرنامه های شهرداری این‌است‌که‌اولا روی‌این رودخانه خشك را بپوشاند ثانیاً لوله‌کشی‌شهرراکه بواسطه شیب زیاد سرچشمه سراب چندان هزینه نخواهدداشت‌شروع نماید .

وضع بناهای شهر - قدیمترین ناحیه شهر اطراف بازار سرپوشیده ومحله های سرتپه - چنانی - علاف خانه وبرزه دماغ میباشد -این ناحیه مانند سایرشهرهای قدیمی‌کشوروکوچه‌های تنگ پرپیچ خم‌خانه های‌کوچك نزدیك‌بهم‌داردبعداً بمرورزمان‌درنتیجه‌پیدایش امنیت‌خانه ها باکوچه‌های وسیع‌تری‌اطراف محل‌اولیه‌بناگردیده وازسال ۱۳۰۰ شمسی‌به‌بعد بناهای زیبائی بارعایت اصول بهداشت در قسمت علیای شهرمیان باغات ومزارع ساخته شده‌است .

ساختمانهائیکه درحال‌حاضردرجنوب خاوروجنوب باختری شهرساخته میشود بارعایت اصول صحیح صورت میگیرد .

در سال ۱۳۱۴ اولین خیابان سرتاسری شهرکه تقریباً ۴۵ کیلو متر طول آن‌است وجهت‌آن شمال خاوربجنوب باختری (رو بقبله) میباشد باخراب‌کردن خانه و دکاکین زیاد صورت‌گرفته بناهای طرفین این خیابان اغلب دو طبقه و ادارات دولتی مغازه و دکاکین مهم شهردر طول‌آن واقع است .

این خیابان چهارفلکه درطول خود دارد بترتیب‌ازبالا به پائین بنام فردوسی- شاه - سپه وشاهپورنامیده میشوند. ازمیدان فردوسی تا میدان شاه خیابان فردوسی‌ازمیدان شاه تاسپه خیابان شاه وازمیدان

سپه تاسبزه‌میدان خیابان سپه ازسبزه میدان‌تافلکه شاهپور خیابان شاهپورنام‌گذاری شده است .

خیابان پهلوی بافاصله ۲۰۰الی۳۰۰متردرخاور وتقریباًموازی‌خیابان مرکزی‌احداث شده دارای سه‌فلکه بنام پهلوی- قونسلگری-آقاشیخ هادی است طول‌آن ازمیدان پهلوی تا انتها در حدود ۳۵۰۰ متر است خیابان بین میدان سپه وخیابان پهلوی شاه‌بختی نام دارد .

خیابان رفعتیه ازمیدان‌شاه وخیابان شیرخورشید از خیابان فردوسی بطرف باختراحداث شده وازخیابانهای مشجرو پاکیزه شهرمحسوب میشوند .

سربازخانه تیپ مستقل‌کرمانشاه درجنوب‌خاوری‌شهرو بنای‌معظم‌سیلو درشمال‌خاوری‌شهرساخته‌شده است .

تصفیه خانه نفت‌ملی ایران شعبه‌کرمانشاه در چهارکیلو متری شمال خاوری شهرکنار‌رودخانه قره‌سوواقع‌شده ونفت خام‌آن‌ازچاههای‌نفت شاه‌بوسیله لوله۳اینچی‌که درچهارمحل بوسیله تلمبه‌فشارتقویت‌میشود تأمین میگردد ومحصولات‌آن بنزین- نفت -گازوئیل- امشی- قیر پارافین- وازلین وغیره میباشد .

جمعیت - طبق صورت‌اداره‌کل‌آمارسکنه‌کرمانشاه بشرح زیراست .
ذکور ۵٦۱۵۰ - اناث ۵٤٤۱۵ -جمع ۱۱۰۵٦٥ نفر

باکارمندان ادارات و اشخاصی‌که ازشهرها و قصبات‌اطراف دراین شهر ساکن‌وجزء آمارفوق منظور نشده اند در حدود ۱۲۰ هزار سکنه دارد .

زبان مادری ساکنین‌کردی فارسی ومذهب شیعه اثنی عشری‌است درحدود۳هزار نفر کلیمی ودوهزارنفرآسوری وارمنی نیزدراین‌شهر ساکن‌هستند .

درشهرکرمانشاه۳ بیمارستان بنام مسیحی- پهلوی- شیرخورشید .

۸دبیرستان-۱۸دبستان پسران-٦ دبستان دختران-۸دبستان مختلط - ۲باشگاه ورزشی‌فرهنگی- ٤ باشگاه ورزشهای باستانی - ٤ شعبه بانك (بانك ملی -کشاورزی- رهنی-کارگشائی) يك مهمانخانه‌درجه يك(بیستون)یک‌مهمانخانه‌درجه۲ (جهان)۱۹ مسافرخانه - ٤ گاراژ اتوبسرانی- ۱۰گاراژ باربری- ۳سینما- درحدود پنجهزارباب مغازه و دکاکین وجود دارد .

۹ روزنامه بنام‌کرمانشاه - سعادت ایران - زبان غرب - مهر داد - طوفان غرب- شهاب ثاقب (روزانه) بخت جوان-آینه روز- خسروی (هفتگی) منشر میگردد .

روشنائی شهر بوسیله مولد برق که بشرکت سهام دایر شده تامین میشود-خیابانهای شهراسفالت شده‌است .

٤٦مسجد درکرمانشاه وجود دارد مساجد زیراز ابنیه قدیم و قابل ملاحظه است

مسجد عمادالدوله - مسجد جامع- مسجد حاجی شهباز خان - مسجد حاجی محمد تقی- مسجدوکیل‌الدوله‌معروف به مسجد ترکها- مسجد شاهزاده .

تکیه معاون‌الملك وتکیه بیگلربیگی نیزازابنیه قدیم است .

درحدود ۳۰دستگاه تاکسی و٤٥ دستگاه اتوبوس در ٦خط شهری کارمیکنند.

کرم‌بست - karam-bast - ده از دهستان دینوربخش‌صحنه شهرستان‌کرمانشاهان.

۸ ك‌شمال باختر صحنه -٦ك‌شمال‌کندوله.

کوهستانی-سردسیر- سکنه۱۰۲۰ - شیعه-کردی‌فارسی.

آب از زه‌آب‌رودخانه‌محلی -محصول‌غلات حبوبات میوجات‌قلمستان توتون تریاك-شغل‌زراعت‌گله‌داری - راه‌مالرو.

این ده وقف امامزاده‌ایست‌که در همین‌آبادی‌است .

کرناچی - karnâçi - ده از دهستان حومه بخش مرکزی شهرستان کرمانشاه .

۸ك شمال کرمانشاه -۲ك جنوب شوسه کردستان‌کنار قره سو .

دشت- سردسیر - سکنه ۱۲۰ -شیعه- کردی‌فارسی.

آب ازسراب طاق بستان وچشمه‌کوچك - محصول غلات‌حبوبات‌چغندر قند و سایر صیفی کاری لبنیات مختصر میوه‌جات - شغل زراعت‌گله داری-از شوسه مقابل آبادی اتومبیل میتوان‌برد

کرند -kerend- بخش‌کرند ازشهرستان شاه‌آباد.

این بخش در شمال باختری شاه‌آباد واقع مشخصات آن بشرح زیر است :

حدوداز طرف شمال به بخش‌گوران (حدطبیعی خطالراس ارتفاعات بریدخانی نسار ودالاهواست)

ازطرف جنوب بخش گیلان (حد طبیعی خطالراس‌کوه نوا و کوه بیمار است .)

از طرف خاور بخش مرکزی شاه‌آباد - از طرف باختر بدهستان پاطاق از بخش پل‌ذهاب قصرشیرین.

آب‌وهوا -بخش‌کرند مرتفعترین‌نقاط شهرستان شاه‌آباد و پست‌ترین نقطه آن بیش از ۱۵۰۰ متر از سطح دریا مرتفعتر و بهمین جهت زمستان هوای آن سردکامل وتابستان معتدل است .

آب قراء بخش‌کرندقسمتی‌از چشمه و قسمتی از زه‌آب رودخانه‌های محلی است .

ارتفاعات- کوه‌عظیم نوا (نوادرکردی یعنی جلو)که جهت‌امتداد آن شمال باختربجنوب خاوری است‌در جنوب‌این‌بخش واقع گردیده. ومرتفعترین قله‌آن در جنوب‌آبادی سرمیل ۳۲۸۸ مترازسطح دریا بلندترو همان‌کوهی‌است‌که‌همه‌جادر جنوب دره‌پاطاق تاسرپل‌ذهاب کشیده‌شده‌است .

رشته‌دوم ارتفاعات شمال‌قصبه‌کرنداست‌که موازی باکوه نوا میباشد وبکوه نسار مشهور بین دهستان‌حومه‌کرند ودهستان بیونیج واقع شده در شمال باختر بخش بکوه‌سیاهانه و سپس بقله شاهان متصل میگردد - ارتفاع قله نسار در شمال کرند ۲۰۷٤ و قله سیاهانه

۲۲۸۵ وقله شاهان که در بخش گوران شرح آن داده شده ۲۵۶۲ متر است .

رشته سوم کوهستان تقریبا بفاصله ۱۰ کیلومتر و موازی با رشته دوم در قسمتهای شمالی این بخش بین دهستان بیونیج وبخش گوران واقع بلند ترین قله آن مشهور به قله آفتابی برز بارتفاع ۲۴۵۵ وگله زرد ۲۲۰۷ وصیادان ۲۱۷۶ متراست.

رودخانه ـ سرچشمه ۳ رودخانه بشرح زیر دراین بخش واقع شده است

۱ ـ رودخانه زمکان که شرح آن در بخش گوران گذشت از دهستان بیونیج این بخش سرچشمه میگیرد منتها در خود دهستان زه آب مصرف شده ودر تنگ مشهورسرتنگ بین گهواره و دهستان بیونیج مجدداً زه آب آن تراوش و بطرف بخش گوران جاری میگردد.

۲ ـ رودخانه راوند ـ این رودخانه در شاه آباد ودهستان منصوری براوند مشهورولی دراین بخش رودخانه کرند نامیده میشود ـ سرچشمه حدود آبادی سرمیل است چند قریه کوچک زردآباد ـ سرچقا ـ کپنک سفید از زه آب آن استفاده می نمایند از ۲ کیلومتری جنوب خسروآباد گذشته وازآن ببعد جزء بخش مرکزی است .

۳ ـ رودخانه الوند یکی ازسرچشمه های آن از دهستان ریجاب ویاران است که در بخش ذهاب شرح آن داده شده است.

سازمان اداری ـ بخش کرند از نظر اداره کل آمار از دو دهستان کرند و بیونیج تشکیل شده وبحوزه ۲ باوندپور نامیده میشودولی از نظر بخشداری از سه دهستان حومه ـ بیونیج وریجاب تشکیل میگردد ـ قراء دهستان حومه در طول وطرفین شوسه شاه آباد قصر شیرین ـ دهستان بیونیج در شمال دهستان حومه ـ ودهستان ریجاب درشمال باختر دهستان حومه وباختر دهستان ریجاب واقع گردیده است .

جمع قراء بخش کرند ۳۹ آبادی بزرگ وکوچک و جمعیت آن در

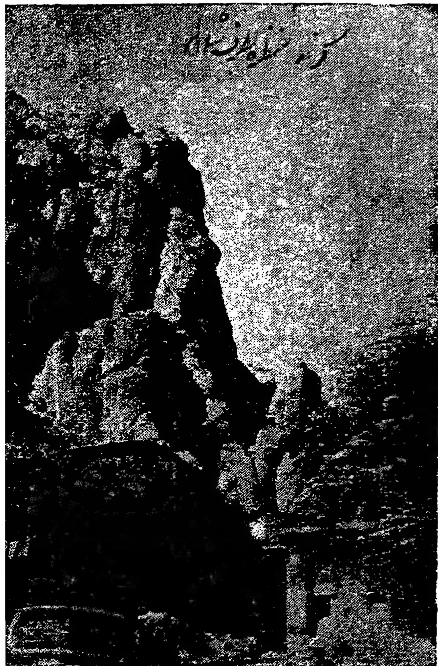

منظره قصبه کرند

حدود ۱۲ هزار نفر است زبان مادری ساکنین بخش کر ساکنین دهستان حومه و بیونیج اهل حق ودهستان ریجاب راه شوسه بخش همان شوسه قصر شیرین شاه آباد و تا ب دهستان حومه ممکن است اتومبیل برد .

ولی راه بدهستان های بیونیج وریجاب مالرو میباشد. مرکز بخش قصبه کرنداست .

کرند ـ قصبه مرکز بخش کرند از شهرستان شاه آباد . در ۳۵ کیلومتری شمال باختر شاه آباد و ۸۰ کیلومتری ق کنار شوسه واقع مختصات جغرافیائی آن بشرح زیراست طول ۴۶ درجه ۱۵ دقیقه عرض ۳۴ درجه و ۱۶ دقیقه ارتفاع هوای قصبه سردسیر سالم و تابستان آن معتدل است ـ سر در ۱/۵ کیلومتری علیای دره واقع طول هرآن مشجر وبس ازتنگ وکوچه های آبادی باغات مهم قصبه رامشروب مینمایا قصبه درابتدای تنگ وطرفین بازارو دامنه ارتفاعات مجاور

سخره های پرتگاهی بالای آبادی منظره خاصی بدان بخش قسمت خاور بازار بمحله زرده و قسمت باختری بمحله شوا م راه شوسه تقریباً ۴۰۰ متربا بازار قصبه فاصله داردو کنا قهوه خانه ورستوران وگاراژ احداث شده است. دره علیای اشجارچنار گردووغیره استوآب چشمه ازپای آنها بطرف آ دارد تابستان آن بسیار خوش هوا بدین جهت اها شاه آباد وکرمانشاه وقصر شیرین برای استراحت وهوا محل می آیند .

در قصبه کرند ۱۵۰ باب دکان مختلف وجود دارد صنعت قابل ملاحظه درتعمیر اسلحه شکاری وخودکار همچنین تهیه ق

چاقو ووسایل آشپزخانه تخصص دارند ومحصولات آنها صادرمیشود جمعیت قصبه در حدود ۵ هزار نفر واکثر اهل حق و درحدود ۴۰ خانوار کلیمی نیز در این قصبه ساکن هستند ادارات دولتی بخش مانند بخشداری ـ شهرداری ـ آمار ـ پست و تلفن ـ کشاورزی ـ بهداری دایر است ـ بوسیله تلفن با قصرشیرین وشاه‌آباد مربوطه ـ پاسگاه ژاندارمری ـ ۲ دبستان ویک مسجد دارد.

بنای دو زیارتگاه بنام مقبره بنیامین و پیرموسی از آثار قدیم و موردتوجه اهل‌حق بخش کرند ـ گوران وغیره است ـ بنا باظهارمعمرین بنیامین و موسی از غلامان خاص حضرت علی علیه‌السلام اند که در ابتدای حملهٔ اعراب دراین محل بدست ایرانیهای زردشتی کشته‌شده‌اند احترام ساکنین قصبه باین قبور باندازه‌ایست که بنام آنها سوگند یاد می‌نمایند از آثار ابنیه باستانی جز خرابه قصبه‌که مشهور به‌کرند کهنه و برخی آثار بنا در قلعه‌کوه مجاور چیزدیگری ملاحظه نمیشود کرنددارای انواع میوجات سردسیری‌است که علاوه بر احتیاج سکنه صادر میشود مخصوصا انگورکرند بخوبی مشهوراست.

کروز - koruz - ده از دهستان اوباتو بخش دیواندره شهرستان سنندج .

۶۶ک شمال باختر دیواندره ـ ۱۴ک شمال کرفتو.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۶۵ ـ سنی ـ کردی.

آب از رودخانه وچشمه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت و گله‌داری ـ راه مالرو.

کروندان — karvandân — ده از دهستان ییلاق بخش حومه شهرستان سنندج.

۰ ۴ک خاور سنندج ـ ۳ک شمال شوسه سنندج همدان.

جلگه ـ سردسیر ـ سکنه ۴۵۰ ـ سنی ـ کردی.

آب ازچشمه ـ محصول غلات ـ شغل زراعت وگله‌داری ـ صنایع‌دستی زنان قالیچه‌جاجیم گلیم بافی ـ راه‌مالرو.

کره آل - korre-âl - ده کوچکی‌است از بلوک عباسوند بخش سنجابی شهرستان کرمانشاهان.

۱۱ک جنوب باختری کوزران — بین سبزعلی‌خان وکوویه ـ سکنه ۳۰ نفر

کره‌پو - karrepu - ده از بخش صالح‌آباد شهرستان ایلام.

۲۰ک شمال خاوری صالح آباد ـ ۱۰ک خاور شوسه ایلام ـ مهران

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۳۷ ـ شیعه ـ کردی.

آب از چشمه‌سار ـ محصول غلات ذرت لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری راه مالرو ـ ساکنین ازطایفه‌عالی‌بیگی ـ زمستان برای تعلیف احشام خود درصالح‌آباد چادرنشین هستند .

کره‌پوان - karre-puvân - ده ازدهستان بیلوار بخش کامیاران شهرستان سنندج.

۱۵ک خاور کامیاران ـ ۳ک خاور گرم آب .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳۷۵ ـ سنی ـ کردی .

آب ازچشمه ـ محصول غلات وذرت ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه‌مالرو.

کره‌تپه - kare-tappe - ده از دهستان ولدبیگی بخش ثلاث شهرستان کرمانشاهان.

۲۵ک خاور نهرآب ـ ۳ک راه فرعی نهرآب به‌سنجابی .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۵۰ ـ سنی ـ کردی.

آب ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات صیفی برنج توتون ـ شغل زراعت راه مالرو ـ تابستان از طریق کوه قلعه سفید اتومبیل میتوان برد ـ ساکنین ازطایفه ولدبیگی هستند.

کره‌جوب - kore-jub - ده از دهستان ماهیدشت بالا بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .

۱۴ک جنوب خاوری کرمانشاه ـ ۱ک سراب فیروزآباد.

دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۸۰ ـ شیعه ـ کردی .

آب از رودخانه سراب فیروزآباد ـ محصول غلات حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت و گله‌داری ـ راه مالرو ـ تابستان اتومبیل میتوان برد.

کره‌سی - karasi - ده از دهستان حسن‌آباد بخش حومه شهرستان سنندج .

۱۸ک جنوب باختر سنندج ـ ۳ک جنوب کانی مشکان.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۴۰۰ ـ سنی ـ کردی.

آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله داری راه مالرو .

کره‌قلعه‌سفید - kare-qal'e-sefid - ده ازدهستان ولدبیگی بخش ثلاث شهرستان کرمانشاهان.

۴۲ک خاور نهرآب ـ راه فرعی سنجابی به نهرآب .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۰۰ ـ سنی ـ کردی.

آب از چشمه‌های متعدد ـ محصول غلات لبنیات برنج توتون حبوبات شغل زراعت وگله داری ـ راه مالرو ـ تابستان اتومبیل میتوان برد ساکنین از طایفه ولدبیگی هستند

تابستان درحدود سی‌خانوار ازگله‌داران باویسی برای تعلیف احشام باین ده میآیند.

کره‌کهرک - kore-kahrak - ده ازدهستان گیلان بخش گیلان شهرستان شاه‌آباد .

۱۴ک شمال باختر گیلان ـ ۳ک شمال خاور گیلان بقصرشیرین.

دشت ـ گرمسیر مالاریائی — سکنه ۳۵۰ — شیعه — فارسی کردی.

آب ازرودخانه‌گیلان ـ محصول غلات برنج توتون تریاک حبوبات صیفی لبنیات پنبه ـ شغل زراعت وگله‌داری ـ ازطایفه کلهر هستند.

کره‌گل - kare-gel - ده از دهستان بیلوار بخش کامیاران شهرستان سنندج .

۱۴ک شمال باختر کامیاران ـ ۲ک شمال خاور کوبکار.

دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۸۸ — سنی — کردی.

آب ازرودخانه‌وچشمه - محصول غلات توتون لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - راه‌مالرو.

کره‌ویان-kare-viyân - ده ازدهستان میرده بخش مرکزی شهرستان سقز.
۲۴ك جنوب باختری سقز-۱۲ك جنوب شوسه سقز ببانه.
کوهستانی - سردسیر- سکنه۱۰۰ - سنی-کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات توتون لبنیات - شغل‌زراعت‌وگله‌داری- راه‌مالرو.

کریان-karayân - ده ازدهستان‌جلالوند‌بخش‌مرکزی‌شهرستان کرمانشاهان.
۷۸ك جنوب‌کرمانشاه -۱۰ك چنارمرکزدهستان.
کوهستانی - سردسیر- سکنه۶۰ - شیعه - لکی‌کردی فارسی.
آب اززه‌آب دره‌محلی وچشمه - محصول غلات لبنیات تریاك - شغل زراعت‌گله‌داری- راه‌مالرو.
دردومحل بفاصله ۳کیلو متر واقع بعلیاوسفلی مشهور- سکنه علیا ۵۹۰ نفراست.

کریزاغه-korizâqe - ده از دهستان پایروند بخش مرکزی شهرستان‌کرمانشاهان.
۴۳ك شمال‌خاورکرمانشاه - سرراه‌مالرو عمومی‌کرمانشاه‌بکندوله
کوهستانی - سردسیر - سکنه۳۰-شیعه - کردی‌فارسی.
آب ازچاه - محصول‌لبنیات- شغل‌گله‌داری - راه‌مالروصعب العبور

کریم‌آباد-karim-âbâd - ده ازدهستان چهار بلوك بخش سیمینه رود شهرستان‌همدان.
۱۰ك شمال‌باختر‌بهار -۲ك خاورشوسه همدان به‌بیجار.
دشت -سردسیر- سکنه۳۲۰ - شیعه - ترکی.
آب ازچشمه وچاه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت وگله داری صنایع دستی‌جاجیم بافی - راه مالرو-تابستان میتوان اتومبیل‌برد.

کریم‌آباد - ده ازدهستان ییلاق بخش حومه‌شهرستان سنندج.
۴۳ك خاورسنندج -۴ك جنوب‌شوسه‌سنندج همدان.
جلگه - سردسیر - سکنه۳۰- سنی -کردی.
آب ازچشمه - محصول‌غلات - شغل‌زراعت گله‌داری - صنایع دستی قالیچه جاجیم‌گلیم‌بافی - راه‌مالرو.

کریم‌آباد - ده از دهستان کل‌تپه فیض اله بیگی بخش مرکزی شهرستان سقز.
۳۸ك خاورسقز -۷ك شمال‌شوسه سقز بسنندج.
کوهستانی - سردسیر- سکنه ۲۵۰ - سنی-کردی.
آب ازچشمه وقنات - محصول‌غلات توتون لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری - راه اتومبیل‌رو.

کریم‌آباد - ده ازدهستان ترك شهرستان ملایر.
۳۹ك شمال‌خاورملایر- ۱۵ك خاورشوسه ملایر بهمدان.
جلگه - معتدل‌مالاریائی - سکنه۲۵۰ - شیعه - ترکی‌فارسی.
آب ازرودخانه - محصول غلات انگور تریاك صیفی - شغل زراعت صنایع دستی قالی‌بافی - راه‌مالرو.

کریم‌آباد - ده ازدهستان کرزانرود شهرستان تویسرکان.
۱۵ك باختر‌تویسرکان -کنارشوسه تویسرکان بکرمانشاه.
جلگه - سردسیر- سکنه۲۳۷ - شیعه -کردی فارسی.
آب ازچاه - محصول غلات لبنیات دیم - شغل زراعت‌گله داری.

کریم‌آباد - ده از دهستان لك‌بخش قروه شهرستان‌سنندج.
۳۲ك‌شمال باختر‌قروه -۴ك باختر‌راه عمومی مالرو قروه‌بیجار.
دشت - سردسیر - سکنه ۱۹۵ - سنی-کردی.
آب‌از چشمه - محصول غلات حبوبات‌لبنیات - شغل زراعت گله‌داری صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم‌بافی - راه مالرو.
این ده مشهور به علی‌وردی‌است.

کریم‌آباد - ده از دهستان کنگاور بخش کنگاور شهرستان کرمانشاهان.
۶ك‌جنوب باختری‌کنگاور -۱/۵ك‌شمال‌شوسه کنگاوربکرمانشاهان.
دامنه - سردسیر - سکنه ۱۶۰ - شیعه - فارسی-کردی.
آب‌از قنات - محصول غلات صیفی تریاك - شغل زراعت - اتومبیل میتوان برد.

کریم آباد - ده از دهستان خدابنده لو بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان.
۵ك‌شمال صحنه - کنار راه مالرو صحنه‌به سنقر.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۰۷ - شیعه - فارسی-کردی.
آب‌از چشمه - محصول غلات دیمی-راه مالرو.

کریم آباد - ده کوچکی است از دهستان پهلوی دژ بخش بانه شهرستان سقز.
۵ك‌جنوب خاوری بانه - سکنه۲۰ نفر.

کریم‌آباد - به‌کبود جوب‌مراجعه‌شود.

کریم آباد ایاغچی - karim-âbâd-ayâqçi - ده از دهستان کل‌تپه فیض‌اله بیگی بخش‌مرکزی شهرستان سقز.
۶۸ك‌شمال خاور سقز - ۵ك‌جنوب‌ایاغچی.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۲۰ - سنی-کردی.
آب‌از چشمه‌وقنات -محصول غلات حبوبات توتون لبنیات-شغل‌زراعت گله‌داری - راه مالرو.

کریم‌حاصله - karim-hâsele - ده ازدهستان حومه‌بخش مرکزی شهرستان‌کرمانشاه.
۱۱ك‌شمال خاوری‌شاه‌آباد - کنارشوسه‌شاه‌آباد کرمانشاه.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۰۰ - شیعه -کردی - فارسی
آب‌از چشمه - محصول غلات دیم‌لبنیات - شغل‌زراعت گله‌داری-اکثر سکنه زمستان به‌گرمسیرسرپل‌ذهاب‌میروند.

کریم کندی - karim- kandi - ده از دهستان کرانی شهرستان بیجار .
۹کجنوب باختری حسن آباد سوگند ـ ۲ک داداش کندی .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۶۰ ـ شیعه ـ ترکی.
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری ـ صنایع دستی زنان قالیچه وجاجیم بافی ـ راه مالرو .

کز آباد-kaz-âbâd-ده ازدهستان ملیلان بخش مرکزی شهرستان شاه آباد
۳۰کجنوب خاوری هرسم ـ ۳ک سامان.
دشت ـ سردمعتدل ـ سکنه ۱۵۰ ـ شیعه ـ لکی-کردی-فارسی.
آب از نهرجوب شهر پشت تنگ ـ محصول غلات لوبیا تریاک لبنیات شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو .

کزازی شیخ عبدالرحمن —
kazzâzi-ceyx-abdorrahmân
نام محلی است ازدهستان ولد بیگی بخش ثلاث شهرستان کرمانشاهان.
۱۸ک جنوب خاوری نهرآب ـ اطراف بنفشه کوه .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۵۰ ـ سنی ـ کردی .
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات توتون حبوبات ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو.
ساکنین از طایفه ولد بیگی هستند زمستان عموماً گرمسیر سرقلعه میروند .

کژی کران - kaji – karân - ده ازدهستان حسین آباد بخش دیواندره شهرستان سنندج.
۱۲ک شمال خاور حسین آباد ـ ۹ک خاور شوسه سنندج ـ سقز.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۸۰ ـ سنی ـ کردی.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۸۰ ـ سنی ـ کردی.
آب از رودخانه و چشمه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات قلمستان شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو ـ تابستان از طریق سیاسران اتومبیل میتوان برد.

کساوند- kasâvand - ده ازدهستان کمازان شهرستان ملایر.
۲۳ک جنوب خاوری شهرملایر ـ ۱ک راه شوسه ملایر باراک.
جلگه ـ معتدل مالاریائی ـ سکنه ۶۲۳ ـ شیعه ـ فارسی.
آب از رودخانه ـ محصول غلات ـ شغل زراعت.
صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه اتومبیل رو.

کسب - kesb - ده ازدهستان آور زمان شهرستان ملایر
۱۸ک شمال شهر ملایر ـ کنار راه اتومبیل رو چشمه پهن تنج بجوکار و همدان .
جلگه ـ معتدل مالاریائی ـ سکنه ۱۵۲۹ ـ شیعه ـ فارسی.
آب از قنات ـ محصول غلات صیفی ـ شغل زراعت.
صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه اتومبیل رو.

کسرآصف- kasr-âsef - ده از دهستان ونس‌حاشقلو بخش رزن شهرستان همدان .
۱۰۰ک جنوب قصبه رزن ـ ۶ک جنوب رودخانه قره‌چای.
کوهستانی ـ سردسیر مالاریائی ـ سکنه ۳۶۲ ـ شیعه ـ ترکی.
آب از قنات ـ محصول غلات لبنیات صیفی ـ شغل زراعت وگله‌داری ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه مالرو.
طایفه‌زند درتابستان برای تعلیف احشام باین‌ده میآیند.

کسلان قیه - kaslân-qaye - ده از دهستان خدابنده‌لو بخش قروه شهرستان سنندج.
۳ک جنوب باختری کل تپه ـ ۳ک باختر شوسه همدان ـ بیجار.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۴۰۰ ـ شیعه ـ ترکی.
آب از چشمه ـ محصول غلات دیم مختصرانگور لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو ـ تابستان اتومبیل میتوان برد ـ مزرعه کندبلاغ جزء این‌ده است.

کس نزان - kas-nazân - ده از دهستان سرشیو بخش مرکزی شهرستان سقز.
۲۴ک جنوب باختری سقز ـ ۴ک جنوب شوسه سقز بیانه .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۰۰۰ ـ سنی ـ کردی.
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات حبوبات انواع میوجات بسیار وقلمستان توتون ـ شغل زراعت باغبانی وگله‌داری ـ راه مالرو.

کس نزان - ده از دهستان اوباتو بخش دیواندره شهرستان سنندج.
۲۲ک شمال باختر دیواندره ـ ۶ک شمال شوسه دیواندره بسقز.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۵۰۰ ـ سنی ـ کردی.
آب از رودخانه وچشمه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات توتون ـ شغل زراعت گله‌داری.
دبستان و۳ باب دکان دارد ـ راه مالرو ـ تابستان اتومبیل میتوان برد.

کشکمیر - kackamir - ده از دهستان بیلوار بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۹ک شمال دیز گران ـ کنار راه مالرو سامله .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۰۰ ـ سنی ـ کردی فارسی.
آب از چشمه وزه آب رودمحلی ـ غلات حبوبات لبنیات جزئی قلمستان ـ شغل زراعت ـ قالیچه جاجیم گلیم بافی ـ راه مالرو.
یکی از نقاط ییلاقی وسردسیر دهستان بیلوار است.

کشنه - kocne - ده کوچکی است ازدهستان نمشیر بخش بانه شهرستان سقز.
۳۴ ک شمال باختری بانه ـ ۱۰ ک شمال خاوری شوسه بانه به سردشت
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۴۰ نفر.

کشین - kecin - بنام اصلی آن چشین مراجعه فرمائید.

کفترحله - kaftar-hala - ده کوچك ازدهستان بالاشهرستان نهاوند.
۳ک شمال خاوری شهرنهاوند ـ سکنه ۱۰ نفر.

کفراش - kafrâc - ده از دهستان پائین شهرستان نهاوند.
۵ ک شمال باختری شهر نهاوند - ۱ ک جنوب راه شوسه نهاوند کرمانشاه
دشت - سردسیر - سکنه ۱۵۴ - شیعه - لری و فارسی.
آب از رودخانه گاماسیاب - محصول غلات توتون تریاک حبوبات
لبنیات - شغل زراعت و گله داری - راه مالرو فصل تابستان اتومبیل
رو میباشد - دبستان دارد.

کفرآور - kofr-âvar - نام یکی از دهستانهای بخش گیلان
شهرستان شاه آباد.
کفرآور غلط نام صحیح آن کرف آور تلفظ میشود.

کرف آور - kerf-âvar - کرف نام بوته ایست که در
اطراف رودخانه این دهستان روئیده میشود ولی فعلاچه در تلفظ و چه
در اسناد کفرآور گفته و نوشته میشود.
این دهستان در شمال خاوری بخش گیلان بین ارتفاعات سرکش و کوه بیمار
و بی کله واقع شده و رودخانه ایکه از سراب قنبر سرچشمه میگیرد از وسط
آن میگذرد.
دشت کفرآور بطول ۱۵ وعرض ۳ الی ۶ کیلو متر و هوای آن گرم
معتدل است.
ساکنین دهستان تابستان در دامنه ارتفاعات ملهنی و سرکش زمستان
در دامنه کوه بیمار و بی کله در سیاه چادر و آلاچیق و قسمتی در خانه های
گلی سکونت دارند.
قراء دهستان اززه آب رودخانه کفرآور مشروب شده محصول عمده
غلات لبنیات مختصر صیفی است در چهار قریه گلین برخی میوجات
مانند انگور انار هلو گردو بعمل می آید.
راه دهستان بهر طرف مالرو فقط در تابستان ازطریق گواور تا قیطول
اتومبیل رفت آمد مینماید.
این دهستان از ۱۷ آبادی بزرگ و کوچک تشکیل شده جمعیت آن
در حدود ۳۵۰۰ نفر و قراء مهم آن شرح زیر است.
سوخور - کل کش - سرباغ - سگان.
مذهب قسمتی از سکنه اهل حق و عده ای شیعه است.

ککلیک آباد - kaklik-âbâd - ده از دهستان ژاورود بخش
رزاب شهرستان سنندج.
۱۹ ک جنوب خاور رزاب - ۱ ک سرومال.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۰۰ - سنی - کردی.
آب از چشمه - محصول غلات توتون پنبه لبنیات گردو - شغل زراعت
گله داری - راه مالرو.

کل آباد - kal-âbâd - ده از دهستان کرزان رود شهرستان
تویسرکان.
۵ ک شمال باختری شهر تویسرکان - ۹ ک شمال راه ش[illegible]
کرمانشاه
جلگه - سردسیر - سکنه ۶۹۴ - شیعه - فارسی.
آب از رودخانه کرزان رود قنات - محصول غلات توتون حبوبات
تریاک انگور گردو قلمستان صیفی - شغل زراعت گله داری - راه مالرو.

کلاترزان - kalâtarzân - نام یکی از دهستانهای سه گانه
بخش رزاب شهرستان سنندج.
این دهستان در شمال خاوری بخش بین دهستانهای اورامان تخت -
سرشیو مریوان تیژتیژ بخش حومه واقع گردیده است.
منطقه دهستان کوهستانی است - کوههای قسمت جنوبی دهستان جنگل
تنگ است - هوا سردسیر سالم - آب از چشمه سار و زه آب دره ها
محصول عمده غلات توتون لبنیات و سایر محصولات دامی - شغل
ساکنین دهستان زراعت گله داری و در برخی از قراء جنوبی بواسطه
وجود جنگل زغال هیزم تهیه و بفروش میرسانند همچنین از محصولات
جنگل مانند مازو - بلوط - قلقاف وغیره استفاده می نمایند. بلوک
کماسی که از ۱۷ آبادی تشکیل شده ودر قسمت شمال باختری دهستان
واقع گردیده جزء دهستان کلاترزان محسوب میشود راه شوسه سنندج
بمریوان ازشمال این دهستان میگذرد و آبادی بنام قلعه جق و قلعه
شیخان این دهستان کنار شوسه واقع شده اند - بقیه راههای دهستان
مالرو میباشد. زبان مادری سکنه بخش کردی و مذهب مسلمان
سنی شافعی است.
این دهستان از ۴۹ آبادی بزرگ و کوچک تشکیل شده جمعیت آن
درحدود ۹۵۰۰ نفر قراء مهم آن بشرح زیر است - میانه - نگل - زنوری
کلیه - بلچه سور - تالهوران - گرزدره - زونج - چابلکان حاجی
قسمتی از قراء شمالی دهستان در تقسیمات اخیر فرمانداری سنندج جزء
بخش حومه شده است.
قراء مهم دهستان کلاترزان بخش حومه عبارتند از کرجو - نوره -
تودار ملا - تودار صمدی وارندان.

کلاتی - kalâti - ده از دهستان کلاترزان بخش رزاب شهرستان
سنندج.
۳۵ ک باختر سنندج - ۱۱ ک جنوب شوسه سنندج بمریوان.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۵۵۰ - سنی - کردی.
آب از چشمه وزه آب رودخانه محلی - محصول غلات حبوبات توتون
گردو انگور لبنیات - شغل زراعت گله داری - راه مالرو.

کلاتی - ده از دهستان بیلوار بخش کامیاران شهرستان سنندج.
۱۹ ک شمال باختر کامیاران - ۱ ک تخت زانگی.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۴۴ - سنی - کردی.
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله داری - راه مالرو

کلاره - kalâre - ده از دهستان ذهاب بخش سرپل ذهاب
شهرستان قصرشیرین.
۱۶ ک شمال باختری سرپل ذهاب - کنار راه فرعی باویسی.
دشت - گرمسیر مالاریائی - سکنه ۲۰۰ - سنی - کردی فارسی.

آب ازرودخانه دله‌شیر ـ محصول غلات صیفی لبنیات ـ شغل زراعت وگله‌داری راه فرعی است .

کلاشی- kalâci -تیره‌ایست ازاسپری قلخانی طایفه کوران در حدود ۲۰ نفر .
چادرنشین هستند زمستان حدود ذهاب وتابستان حدود پالان‌گوران می‌آیند .

کلال ملکشاه -kalâl-malek-câh- نام دره‌ایست در بخش سومار شهرستان قصرشیرین .
۱۲ الی ۴۰ کیلومتری خاور سومار واقع شده منطقه‌ایست کوهستانی ـ گرمسیر درحدود ۱۵ خانوار بطور چادرنشین وگله‌چرانی دراین دره سکونت دارند دراین تاریخ کدخدای آنها سیدعباس نامی است و آبادی سید عباس نامیده میشود .

کلان - kalân - ده ازدهستان خزل شهرستان نهاوند .
۸ك شمال باختری شهرنهاوند ـ کنار جنوب رودخانه گاماسیاب .
کوهستانی ـ سردسیر مالاریائی ـ سکنه ۶۷ ـ شیعه‌ـ لری وفارسی
آب ازچشمه ـ محصول غلات تریاك توتون حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت وگله‌داری ـ راه مالرو.

کلاوه - kolâve - ده ازدهستان قلعه‌شاهین بخش سرپل‌ذهاب شهرستان قصرشیرین .
۱۵ك جنوب خاوری سرپل ذهاب ـ راه فرعی از طریق کل‌داود بشوسه دارد.
دشت ـ گرمسیر ـ سکنه ۱۴۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی .
آب از سراب قلعه شاهین ـ محصول غلات توتون برنج لبنیات شغل زراعت وگله‌داری .

کلاوه - kalâve - ده‌از بخش روانسر شهرستان سنندج.
۱۲ك شمال روانسر ـ ۲ك خراجیان .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۵۰ ـ سنی ـ کردی .
آب از چاه چشمه ـ محصول لبنیات غلات ـ شغل زراعت گله داری راه مالرو.

کلاوه حیدر خان - kalâve-heydar-xân - ده از بخش سنجابی شهرستان کرمانشاهان .
۲۲ك شمال کوزران ـ ۱ك راه فرعی سنجابی به جوانرود.
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۱۵۰ ـ سنی ـ کردی فارسی.
آب ازچاه ـ محصول غلات حبوبات دیم لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری راه مالرو ـ تابستان اتومبیل میتوان برد.

کلاه‌آباد - kolâh-âbâd - ده از بخش روانسر شهرستان سنندج .
۱۸ك جنوب خاوری روانسر ـ ۳ك باختر راه اتومبیل‌رو کرمانشاه به روانسر .
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۱۷۶ ـ سنی ـ کردی.

آب از رودخانه قره‌سو ـ محصول غلات چغندر قند حبوبات صیفی لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه اتومبیل رو ـ تابستان ازطریق تپه‌لری اتومبیل میتوان برد.

کلاه دول - kolâh-dul - ده کوچکی است از دهستان پشت آربابا بخش بانه شهرستان سقز.
۱۸ك جنوب بانه ـ سکنه ۴۰ نفر.

کلاه‌رش - kolâh-rac - ده ازدهستان باباجانی بخش ثلاث شهرستان کرمانشاهان.
۳ك خاور ده شیخ.
کوهستانی ـ گرمسیر ـ سکنه ۲۰۰ ـ سنی ـ کردی .
آب چشمه‌ده‌شیخ ـ محصول غلات حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری راه مالرو ـ ساکنین ازطایفه باباجانی هستند.

کلاه کبود - kolâh-kabud - ده ازدهستان خالصه بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۳۶ك شمال باختری کرمانشاه ـ ۲ك جنوب دوچقا .
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۳۰۵ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب از چاه ـ محصول غلات حبوبات دیمی ولبنیات صیفی ـ شغل زراعت راه مالرو ـ درفصل خشکی اتومبیل میتوان برد .
در اراضی مشهور به زمین حسن این آبادی از آب سراب سبزعلی استفاده مینماید .
درسه محل بفاصله یك کیلومتر واقع به علیا وسطی سفلی مشهورند سکنه علیا ۸۰ ـ وسطی ۷۷ ـ سفلی ۱۵۰ نفر است .

کلاه کبود ـ ده از بخش روانسر شهرستان سنندج.
۵ك جنوب روانسر ـ ۱ك باختر راه اتومبیل‌رو روانسر به کرمانشاه
دامنه ودشت ـ سردسیر ـ سکنه ۱۷۰ ـ سنی ـ کردی.
آب از سرآب جاورود ـ محصول غلات پنبه صیفی لبنیات چغندر ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه اتومبیل‌رو.

کلاه کر - kolâh-kar - ده‌از دهستان بشیوه بخش سرپل ذهاب شهرستان قصرشیرین.
۹ك شمال خاوری سرپل ذهاب ـ کنار رودخانه الوند.
کوهستانی ـ گرمسیر مالاریائی ـ سکنه ۶۰ ـ علی‌اللهی ـ کردی فارسی
آب ازرودخانه الوند ـ محصول غلات برنج توتون صیفی لبنیات ـ شغل زراعت وگله‌داری ـ راه مالرو.

کلب حصاری - kalb-hasâri - ده‌ازدهستان خدابنده‌لو بخش قروه شهرستان سنندج.
۲۶ك شمال خاور کل تپه ـ ۱ك خواجه کندی.
جلگه ـ سردسیر ـ سکنه ۳۰۰ ـ شیعه ـ ترکی.
آب ازچشمه وقنات ـ محصول غلات صیفی انگور لبنیات حبوبات ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو ـ تابستان ازطراقیه اتومبیل میتوان برد.

کلبی آباد - kalbi-âbâd - ده ازدهستان فعله‌گری بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان.

۲۰ك خاورسنقر ـ ۱ ك شمال راه عمومی سنقر باسدآباد .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳۵۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات حبوبات دیمی آبی تریاك توتون ـ شغل زراعت ـ صنایع دستی قالیچه جاجیم پلاس بافی ـ راه مالرو وفرعی بسنقردارد .

کلبی خانی ـ **kalbi-xâni** ـ ده ازدهستان فارسینج بخش اسدآباد شهرستان همدان .
۲۳ك جنوب باختراسدآباد ـ ٥ك شمال خاور فارسینج.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۱۷ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب از قنات ـ محصول غلات توتون لبنیات توتون عسل ـ شغل زراعت وگله داری ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه اتومبیل رو

کل تپه ـ **kol-tappe** ـ ده ازدهستان کل تپه فیض اله بیگی بخش مرکزی شهرستان سقز.
٤٥ك شمال خاور سقز ـ ۸ك جنوب باختر خوش قشلاق .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳٦۰ ـ سنی ـ کردی.
آب ازچشمه رودخانه قنات ـ محصول غلات لبنیات توتون تنباکو ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو ـ دبستان دارد.

کل تپه ـ ده ازدهستان قراتوره بخش دیواندره شهرستان سنندج.
۲۰ك شمال خاور دیواندره ـ کنار رودخانه ول کشتی .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۰۰ ـ سنی ـ کردی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات توتون عسل ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو.

کل تپه ـ ده ازدهستان اوباتو بخش دیواندره شهرستان سنندج
۲۳ك شمال باختر دیواندره ـ ۷ك شمال شوسه دیواندره بسقز.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۲۵ ـ سنی ـ کردی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات توتون ـ شغل زراعت گله داری ـ راه اتومبیل رو.

کل تپه ـ ده کوچکیست ازدهستان درجزین بخش رزن شهرستان همدان ۳۳ك خاور رزن ـ ۸ك خاور کرفس ـ سکنه ٤۰ نفر.

کل تپه سیلتان ـ **kol-tappe-seylatân** ـ ده از دهستان سیلتان شهرستان بیجار.
۳۲ك باختر حسن آباد سوگند ـ ٤ك جنوب آق بلاغ.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۸۰ ـ شیعه ـ ترکی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله داری ـ صنایع دستی قالیچه جاجیم بافی ـ راه مالرو.

کل تپه طقامین ـ **kol-tappe-taqâmin** ـ ده ازدهستان سیاه منصور شهرستان بیجار.
۳۰ك جنوب باختر حسن آباد سوگند ـ ٤ك بهرام گنبد.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ٦۰۰ ـ شیعه ـ کردی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله داری ـ صنایع دستی قالیچه جاجیم بافی ـ راه مالرو.

کل تپه فیض الله بیگی ـ
kol-tappe-feyzollâh-beygi
نام یکی از دهستانهای سه گانه بخش مرکزی شهرستان سقز.
این دهستان درقسمت شمال باختری شهرستان واقع محدود است ازطرف شمال بدهستانهای گوگ آغاج از بخش تکاب مراغه وبهی از بخش بوکان مهاباد .
ازطرف باختر بدهستان اوباتو از بخش دیواندره ـ ازطرف جنوب بدهستانهای سرشیو ومیرده همین بخش.
هوای دهستان درقسمت کوهستانی سردسیر کامل ودرقسمت کنار رودخانه نسبتا معتدل است.
منطقه دهستان کوهستانی است مرتفعترین کوههای آن بشرح زیر است درقسمت مرکزی کوه ملا محمد بین رودخانه جغتو وسقز واقع شده ارتفاع قله آن ازسطح دریا ۲۱٦۹ متر است .
کوه بونك بسر بین رودخانه سقز و راه شوسه سقز به بوکان ۲۱٤٥ متر ارتفاع دارد .
بلندترین قله در خاور دهستان قله کوه عبدالرزاق است که ۲٤٥۸ متر ازسطح دریا مرتفع است گودترین نقطه دهستان آبادی زلفیله واقع درمحل تلاقی رودخانه ساروق به رودخانه جغتو است که ۱٤۰۳ متر از سطح اقیانوس مرتفع است.
کوههای دهستان خاکی و برای زراعت دیم کاملا مناسب مراتع خوبی دارد .
چهار رودخانه مهم که تشکیل رودخانه جغتو یازرینه رود را میدهند بشرح زیر دراین دهستان بهم ملحق میشوند.
۱ ـ رودخانه سقز که شرح آن دردهستان میرده گذشت ازشهر سقز تا اراضی آبادی داشلوجه بطول ٤۲ کیلومتر دراین دهستان جاری در آن محل برودخانه جغتو متصل میشود.
۲ ـ رودخانه جغتو که سرچشمه های آن دردهستان سرشیو این بخش تشریح سپس از پیوستن بارودخانه سقزو طی ۱۲ کیلومتر بطرف شمال با رودخانه خور خوره یکی شده در ۸ کیلو متر پائین تر رودخانه ساروق بان پیوسته بطرف شمال جاری پس ازگذشتن از میاندوآب بدریاچه رضائیه منتهی میشود.
۳ ـ رودخانه خورخوره که شرح آن دردهستان خورخوره بخش دیواندره داده شده از پل سنته وارد این دهستان شده درشمال آبادی کیله کبود به رودخانه جغتو ملحق میشود.
٤ ـ رودخانه ساروق که از بخش تکاب شهرستان مراغه سرچشمه میگیرد از آبادی قاشق دهستان اوباتو تا محل اتصال برودخانه جغتو تقریبا بطول ٥۰ کیلو متر حد طبیعی بین این دهستان ودهستان گوگ آغاج یادرحقیقت بین استان ٤ و ٥ محسوب میگردد.

رودخانه‌های کوچك ومتعدد از ارتفاعات کم شیب دهستان برودخانه های مذکور بالامنتهی میشوندکه فقطدربهار دارای آب هستند .

راه شوسه سقزبه سنندج از جنوب و راه شوسه سقز به بوکان از باختر دهستان میگذرد وراه اکثر قراء دهستان مالرومی باشد.

محصول عمده دهستان فیض اله بیگی غلات توتون حبوبات و محصولات دامی از قبیل لبنیات پشم و گوسفند است .

شغل عمده سکنه گله‌داری وزراعت می باشد - بافتن جاجیم و پلاس برای مصرف شخصی بین زنان دهستان مرسوم است.

زبان مادری ساکنین کردی واکثرمردان بفارسی آشنا هستند - مذهب عموم مسلمان سنی است .

از ٨٨ آبادی تشکیل شده سکنه آن درحدود ١٩ هزارنفر قراء مهم آن بشرح زیر است.

ملقرنی - صاحب - قلعه کهنه - سلیمان کندی - سنته - قپلانتو - چول ملو - چاغرلو .

کلجی - kalji - ده ازدهستان اورامان بخش رزاب شهرستان سنندج .

١٢ ك جنوب باختری رزاب - ٢ ك نوین .

کوهستانی - معتدل - سکنه ٤٠٠ - سنی سادات هستند - کردی .

آب از چشمه - محصول انواع میوجات مختصر غلات لبنیات - شغل زراعت گله داری و مکاری - شال بافی - پیله وری - راه مالرو و صعب العبور .

کل داود - kal-dâvud - ده از دهستان قلعه شاهین بخش سرپل ذهاب شهرستان قصرشیرین .

٤ ك جنوب خاوری سرپل ذهاب - کنارشوسه قصرشیرین بکرمانشاه.

دشت - گرمسیر - سکنه ٧٠ - شیعه - کردی - فارسی.

آب از سراب قلعه شاهین - محصول غلات برنج توتون تریاك لبنیات پنبه - شغل زراعت و گله داری - درسینه کوه مجاور آبادی که دماغه برزکوه است آثارحجاری وطاق بنام دکان داود دیده میشود که از آثار قدیم است .

کل سفید - kal-sefid - ده ازدهستان کلیائی بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان.

٢٤ ك باختر سنقر - ٤ ك جنوب رودخانه گاورود .

دره - سردسیر - سکنه ٥٥٠ - شیعه - کردی - فارسی .

آب از چشمه و رودخانه - محصول غلات حبوبات تریاك توتون انگور قلمستان - شغل زراعت - قالیچه جاجیم پلاس بافی - پاسگاه ژاندارمری راه فرعی به سنقر دارد.

کل سفید - ده از بخش دره شهر شهرستان ایلام.

٤٢ ك جنوب خاوری دره شهر - کنارراه مالرو دره شهر بماژین.

کوهستانی - گرمسیر مالاریائی - سکنه ٥٣ - شیعه - لری.

آب از چشمه سار - محصول غلات لبنیات تریاك - شغل زراعت و گله داری .

کل قشلاق - kal-qeclâq - ده ازدهستان کرانی شهرستان بیجار .

٢٠ ك جنوب باختری حسن آباد سوگند - ١ ك باختر رودخانه قزل اوزان

کوهستانی - سردسیر - سکنه ١٤٠ - شیعه - ترکی.

آب از چشمه - محصول غلات دیم لبنیات انگور - شغل زراعت گله داری - دردو کیلومتری جنوب این ده گنبدخرابه‌ای از آثارقدیم وجود دارد - صنایع دستی زنان قالیچه وجاجیم بافی - راه مالرو .

کل قطار - kal-qatâr - ده ازدهستان چرداول بخش شیروان چرداول شهرستان ایلام .

٢٢ ك جنوب خاوری چرداول - کنار راه مالرو چرداول به شیروان.

کوهستانی - گرمسیر - سکنه ١٥٠ - شیعه - کردی .

آب از رودخانه چرداول - محصول لبنیات تریاك - شغل زراعت و گله داری .

کلك - kalak - ده از بخش ارکواز شهرستان ایلام .

١٣/٥ ك شمال باختری قلعه دره - کنارراه مالرو ارکواز به بدره.

کوهستانی - معتدل - سکنه ١٢٥ - شیعه - کردی و لری .

آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت و گله داری زمستان به گرمسیر میروند .

کلك - ده ازدهستان نجف آباد شهرستان بیجار .

١٠/٥ ك باختر نجف آباد - ٤ ك جنوب شوسه سنندج بیجار.

تپه ماهور - سردسیر - سکنه ٧٠ - سنی - کردی .

آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله داری - صنایع دستی زنان قالیچه گلیم جاجیم بافی - راه مالرو .

کلکان - kalakân - ده از دهستان اوباتو بخش دیواندره شهرستان سنندج .

١٤ ك شمال باختر دیواندره - ٤ ك باختر شوسه دیواندره به سقز.

جلگه - معتدل - سکنه ٢٨٠ - سنی - کردی .

آب از رودخانه وچشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات توتون - شغل زراعت گله داری - راه مالرو .

کلکان - ده از دهستان کلاترزان بخش حومه شهرستان سنندج .

١٤ ك شمال باختر سنندج - ٨ ك شمال شوسه سنندج به مریوان .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ١٠٠ - سنی - کردی - فارسی.

آب از چشمه - محصول غلات لبنیات دیم - شغل زراعت گله داری راه مالرو .

در کوه این آبادی غاری وجود داردکه تاکنون داخل آن کشف نشده است.

کلکان آفتابرو - kalakân-âftâbru - ده ازدهستان بیلوار بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .

٢٥ ك خاور دیزگران - ٢ ك خاور کلکان نسار .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ٢٦٠ - شیعه - کردی فارسی.

آب از رودخانه سرتخت وچشمه - غلات حبوبات لبنیات تریاك توتون

مختصر میوه‌جات ـ شغل زراعت ـ قالیچه جاجیم گلیم بافی ـ راه‌مالرو. تابستان ازطریق دهستان دینوراتومبیل میتوان برد .

کلکان نسار -kalakân-nesâr -ده از دهستان بیلوار بخش مرکزی‌شهرستان کرمانشاهان .
۲ک خاوردیزگران ـ کناره راه عمومی مالرو دیزگران به دینور .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳۵۰ ـ شیعه ـ کردی‌فارسی .
آب‌ازچشمه ورودخانه سرتخت ـ غلات حبوبات لبنیات توتون تریاک انگوروسایرمیوه‌جات ـ شغل زراعت ـ قالیچه وگلیم جاجیم بافی ـ راه مالرو ـ تابستان وفصل‌خشکی‌ازدهستان دینوراتومبیل میتوان برد
مزرعه قلعه سبزی‌جزاین‌آبادی‌است.
زیارتگاهی بنام امام زاده محمد دارد .

کلکبود ـ kal-kabud ـ ده از دهستان سردرود بخش رزن شهرستان‌همدان
۲۱ک شمال باختری قصبه رزن ـ کناره راه اتومبیل رو قایش به دمق
جلگه ـ سردسیر ـ سکنه ۴۶۵ ـ سنی ـ کردی .
آب‌از رودخانه جربانلو ـ محصول‌غلات انگورقلمستان ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه‌مالرو.
تابستان اتومبیل‌میتوان برد ـ تپه‌ای‌ازآثارابنیه قدیم دارد .

کل کش-kal-koc- ده‌از دهستان کفرآور بخش گیلان‌شهرستان شاه‌آباد.
۳ک شمال خاورگیلان ـ ۲۰ک شمال باخترگواور.
دامنه ـ معتدل ـ سکنه ۴۰۰ مسلمان ـ کردی فارسی .
آب‌ازرودخانه سراب قنبر ـ محصول غلات‌پنبه‌مختصرصیفی‌توتون‌تریاک لبنیات ـ شغل زراعت گله داری ـ راه‌فرعی‌به‌گواوردارد .
ازطایفه میشی ایل گلهرهستند .

کل کشوند ـ kal-kocavand ـ ده‌ازبخش هرسین‌شهرستان کرمانشاهان .
۱۰جنوب باخترهرسین ـ ۳ک بابازید.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳۴۶ ـ شیعه ـ کردی فارسی
آب‌ازچشمه‌سارو قنات ـ غلات‌دیمی ومختصرآبی‌ذرت‌تریاک ـ جاجیم جوال‌گلیم‌بافی ـ راه مالرو .
درسه محل‌بفاصله ۱کیلومترواقع به علیا ـ وسطی وسفلی‌مشهور ـ کل کاشوند وسطی‌را خالصه‌هم میگویند .

کل کل-kol-kol-ده‌ازدهستان آسمان‌آبادبخش‌شیروان‌چرداول شهرستان ایلام
۲۸ک شمال باخترچرداول ـ کناره‌راه اتومبیل روچرداول‌به‌ایلام .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۴۰۰ ـ شیعه ـ کردی .
آب‌از چشمه ـ محصول‌غلات حبوبات لبنیات ـ شغل‌زراعت‌وگله داری.

کل کل ـ ده‌ازدهستان کلیائی بخش‌سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان
۲۶ک شمال سنقر ـ ۴ک باختر‌راه فرعی سنقر به‌گردکانه .
دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۲۸۵ ـ شیعه ـ کردی ـ فارسی .
آب ازچشمه ـ محصول‌غلات‌حبوبات‌تریاک‌توتون ـ شغل‌زراعت ـ قالیچه جاجیم پلاس‌بافی ـ تابستان اتومبیل میتوان برد.

کل کنا -kal-konâ- ده‌ازدهستان‌ایوان بخش‌گیلان‌شهرستان شاه‌آباد.
۴۰ک شمال باخترجوی‌زر ـ ۲۶ک باختر شوسه شاه آباد به ایلام .
کوهستانی ـ گرمسیر ـ سکنه ۲۰۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی .
آب ازرودخانه‌گنگیر ـ محصول غلات حبوبات توتون لبنیات ـ شغل زراعت وگله داری ـ چادرنشین زمستان به‌گرمسیرغربی‌ایوان وحدود سومار میروند .

کل کوشك - kal-kuck - ده از دهستان عثمانوند بخش مرکزی‌شهرستان کرمانشاهان .
۲۴ک جنوب خاوری‌کرمانشاه ـ ۳ک سرجوب .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۰۰ ـ شیعه ـ لکی‌کردی فارسی .
آب ازچشمه سار ـ غلات لبنیات تریاك ـ شغل زراعت گله داری‌تهیه ذغال هیزم ـ راه مالرو ـ تابستان‌اتومبیل‌ازگردنه قادرمرزمیتوان‌برد

کلکه -kalke- ده‌ازدهستان ییلاق بخش حومه‌شهرستان سنندج .
۲۴ک جنوب خاوری سنندج ـ ۴ک‌جنوب سرنجیانه.
دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۱۵۵ ـ سنی ـ کردی .
آب ازچشمه ـ محصول‌غلات ـ شغل‌زراعت‌گله‌داری ـ صنایع دستی‌زنان قالیچه وجاجیم‌گلیم بافی ـ راه‌مالرو .

کلکه جار -kalke-jâr- ده‌ازدهستان اوباتو بخش دیواندره شهرستان سنندج .
۵۲ک‌شمال دیواندره ـ ۱۴ک خاورکرفتو
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳۰۵ ـ سنی ـ کردی .
آب ازرودخانه و چشمه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات پشم ـ شغل زراعت‌گله‌داری ـ راه مالرو ـ دبستان دارد.

کلکه‌جان -kalke-jân- ده از دهستان ویسه بخش مریوان شهرستان سنندج.
۷ک جنوب دژشاهپور ـ ۳ک باختر‌راه اتومبیل‌رو مریوان به‌رزاب.
دامنه ـ سردسیر مالاریائی ـ سکنه ۳۰ ـ سنی ـ کردی.
آب‌ازچشمه‌وقنات ـ محصول‌لبنیات‌توتون‌حبوبات برنج ـ شغل‌زراعت و گله‌داری ـ راه مالرو.

کلگ -kaleg - ده‌ازدهستان‌کلیائی بخش سنقر کلیائی‌شهرستان کرمانشاهان .
۳۰ک شمال سنقر ـ کنار راه فرعی سنقر به قروه.
دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۳۴۰ ـ شیعه ـ کردی ـ فارسی.
آب ازچشمه‌ورودخانه ـ محصول غلات حبوبات تریاك توتون قلمستان میوجات ـ شغل زراعت ـ قالیچه جاجیم پلاس‌بافی.
تپه‌کوچکی در بالای آباد نزدیکی خرمن جاوجود داردکه در قدیم آبادی بوده آثار ابنیه از قبیل آجرسوفال‌کاسه شکسته‌و غیره دیده میشود .

کلگاه - kal-gâh — ده‌از دهستان فمله کری بخش سنقر و کلیائی شهرستان کرمانشاهان.
۱۷ك شمال خاوری سنقر - کنار راه فرعی سنقر به‌خسروآباد
دشت — سردسیر - سکنه ۳۷۵ - شیعه - کردی‌فارسی.
آب‌از رودخانه گاورود - محصول غلات‌حبوبات تریاك‌توتون - شغل زراعت قالیچه جاجیم پلاس بافی - شوره باروط بدست می‌آید.

کل‌گدار - kal-godâr - ده‌از دهستان خدابنده‌لو بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان.
۱۳ك شمال صحنه — ۳ك‌خاور راه‌مالروی صحنه به‌سنقر.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۶۵ - شیعه - کردی - فارسی.
آب‌از چشمه‌وز ه آب محلی - غلات‌دیمی آبی تریاك حبوبات میوجات شغل زراعت. راه مالرو.

کلگه - kalage - ده‌از بخش صالح‌آباد شهرستان‌ایلام.
۹ك شمال صالح‌آباد — ۳ك‌باختری شوسه ایلام به‌مهران.
دشت - گرمسیر - سکنه ۱۷۴ - شیعه - کردی.
آب‌از قنات شور - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری راه‌مالرو.

کلگه‌بلند نسار - kalage-boland-nesâr - ده‌از دهستان چرداول بخش شیروان چرداول شهرستان ایلام.
۲۲ك جنوب چرداول - ۹ك‌جنوب‌راه اتومبیل‌روشیروان.
جلگه - گرمسیر - سکنه ۴۰۰ - شیعه - لری کردی.
آب‌از رودخانه شیروان - محصول غلات‌برنج لبنیات حبوبات — شغل زراعت و گله‌داری.
در سه محل نزدیك‌بهم بنام علیا و سفلی و نیگل مشهوراست - سکنه علیا ۱۰۰ ونیگل ۱۰۰ نفراست.

کلم - kolm — ده از دهستان دوستان بخش بدره شهرستان ایلام.
۸۶ك خاور ایلام - کنار راه مالرو بدره به‌ایلام.
کوهستانی - گرمسیر - سکنه ۳۰۰ - شیعه - کردی.
آب‌از رودخانه‌کلم - محصول‌غلات لبنیات تریاك‌حبوبات - شغل زراعت و گله‌داری.
دردومحل بفاصله ۱ کیلومتر به‌علیاوسفلی مشهور - سکنه سفلی ۵۰ نفر

کلنجان - kolenjân - ده از دهستان‌کرزان رود شهرستان تویسرکان.
۷ ك شمال‌باختری شهرتویسرکان - ۳ ك‌خاور کرزان.
جلگه - سردسیر - سکنه ۸۴۰ - شیعه - فارسی.
آب‌از رودخانه بابا پیرو قنات‌وچشمه - محصول غلات توتون‌انگور گردو صیفی لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - راه‌مالرو - مسجدارد.

کلندر - kolendar - ده از دهستان‌بالا شهرستان نهاوند.
۶ك جنوب شهر نهاوند - ۴ ك باختر شوسه نهاوند بملایر و بروجرد
دشت - سردسیر - سکنه ۱۸۰ — شیعه - لری‌وفارسی.
آب از چشمه - محصول غلات تریاك کتیرا لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری - راه‌مالرو.
در دو محل نزدیك بهم واقع کلندر بالاوپائین نامیده میشود

کلنگ‌بر - kolang-bor - ده ازدهستان چرداول‌بخش شیروان چرداول شهرستان‌ایلام.
۲۱ ك جنوب خاورچرداول - کنار راه مالرو شیروان.
کوهستانی - گرمسیر - سکنه ۱۰۰ - شیعه - کردی.
آب ازرودخانه‌چرداول - محصول غلات تریاك لبنیات - شغل‌زراعت و گله‌داری.

کلوچه - koluçe - ده‌از دهستان گاوبازه شهرستان بیجار.
۲۸/۵ك جنوب باختری پیرتاج - ۲ك‌خاور شوسه بیجار — همدان تپه ماهور - سردسیر - سکنه ۳۸۰ - شیعه - ترکی کردی فارسی.
آب‌از چشمه - محصول غلات‌لبنیات - شغل‌زراعت گله‌داری - صنایع دستی‌زنان قالیچه گلیم جاجیم بافی - راه مالرو.

کلوچه — ده از دهستان میاندربند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۵۶ك شمال باختری کرمانشاهان - ۱ك‌باختر شوسه سنندج.
دشت - سردسیر - سکنه ۱۵۰ - شیعه - کردی فارسی.
آب‌از رودخانه کامیاران - غلات‌حبوبات میوجات چغندر قند تریاك شغل زراعت - اتومبیل به‌آبادی میتوان برد.

کلورامامی - kolur-emâmi - ده‌ازدهستان جوانرودبخش پاوه شهرستان سنندج.
۶۶ك جنوب باختر پاوه - کناررود لیله.
کوهستانی - گرمسیر - سکنه ۹۵ - سنی - کردی.
آب‌از رودخانه لیله - محصول لبنیات ومحصول جنگلی - راه‌مالرو صعب‌العبور - تابستان ییلاق جنوب باختری شمشیر میروند درییلاق زراعت‌غلات دارند.

کله بید - kole-bid - ده از دهستان حومه شهرستان ملایر.
۲۱ك خاور شهر ملایر - ۱۴ك شمال راه شوسه ملایر بهاراك.
کوهستانی - معتدل مالاریائی - سکنه ۹۲ - شیعه - ترکی‌وفارسی.
آب ازچشمه - محصول غلات تریاك انگور - شغل‌زراعت - صنایع دستی زنان قالی - راه‌اتومبیل‌رو.

کله پا - kole-pâ - ده‌از دهستان کلیائی بخش سنقرکلیائی شهرستان کرمانشاهان.
۳۶ك شمال باختر سنقر - ۲ك شمال خسروآباد امجدی.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۹۵ - شیعه - کردی فارسی.
آب‌از چشمه و قنات - محصول غلات حبوبات تریاك توتون — شغل زراعت - قالیچه جاجیم پلاس‌بافی - راه‌مالرو.

کله جوب - kole-jub - ده از دهستان شیان بخش مرکزی شهرستان شاه آباد.
۱۴ک جنوب خاوری شاه آباد - ۲/۵ تجراکبر.
دشت - سردسیر - سکنه ۷۳۲ - شیعه - کردی فارسی.
آب از رودخانه راوند - غلات دیم لبنیات - شغل زراعت گله داری راه مالرو.

کله جوب - ده از دهستان ماهیدشت بالا بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۲۸ک جنوب خاوری کرمانشاه - ۱۰ک سرونو.
دشت - سردسیر - سکنه ۲۸۵ - شیعه - کردی لکی.
آب از رودخانه مرک - محصول غلات حبوبات تریاک چغندر قند صیفی لبنیات - شغل زراعت و گله داری - راه مالرو - تابستان از طریق باغ طیقون اتومبیل میتوان برد.

کله جوب چهار قله - kole-jub-Çahâr-qolle - ده از دهستان گیلان بخش گیلان شهرستان شاه آباد.
۶ک شمال باختر گیلان - ۰/۵ ک جنوب شوسه گیلان به قصرشیرین
دشت - گرمسیر مالاریائی - سکنه ۳۰۰ - شیعه - کردی فارسی.
آب از رودخانه گیلان - محصول غلات برنج توتون تریاک حبوبات پنبه لبنیات - شغل زراعت و گله داری - از طایفه کلهر هستند.
درسه محل نزدیک بهم واقع به بالا - وسط پائین مشهورند.

کله جوب حاجیان - kole-jub-hâjiyân - ده از دهستان گیلان بخش گیلان شهرستان شاه آباد
۲ک شمال باختر گیلان - ۰/۵ک جنوب شوسه گیلان به قصرشیرین.
دشت - گرمسیر مالاریائی - سکنه ۵۰ - شیعه - کردی فارسی.
آب از رودخانه گیلان - محصول غلات برنج توتون تریاک پنبه حبوبات صیفی لبنیات - شغل زراعت و گله داری - از طایفه کلهر هستند.

کله حیات - kole-hayât - ده از دهستان دیره بخش گیلان شهرستان شاه آباد.
۲۹ک شمال گیلان - ۰/۵ ک شوسه گیلان بسرپل ذهاب.
دشت - گرمسیر مالاریائی - سکنه ۱۰۰ - شیعه - کردی فارسی.
آب از رودخانه دیره - محصول غلات پنبه ذرت لبنیات - شغل زراعت و گله داری - تابستان حدود هوکانی و درگه میروند.

کله جوب در تنگ - kole-jub-dar-tang - ده از دهستان دینور بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان.
۲۲ک شمال باختر صحنه - کنار شوسه کرمانشاه بسنقر.
دشت - سردسیر - سکنه ۹۰ - شیعه - کردی فارسی.
آب از رودخانه کنگیرشاه - محصول غلات چغندر قند حبوبات توتون تریاک - شغل زراعت.

کله جوب دینور - kole-jub-dinavar - ده از دهستان دینور بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان.
۲۷ک شمال باختر صحنه - ٤ک باختر شوسه کرمانشاه بسنقر.
دامنه - سردسیر - سکنه ۹۰ - شیعه - کردی فارسی
آب از رودخانه جامیشان - محصول غلات چغندر قند تریاک توتون حبوبات - شغل زراعت - اتومبیل میتوان برد.

کله خان - kalle-xân - ده از دهستان پائین شهرستان نهاوند.
۶ک شمال نهاوند - ٤ک شمال خاور شوسه نهاوند بکرمانشاه.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۵۹ - شیعه - لری فارسی.
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات حبوبات - شغل زراعت گله داری صنایع دستی قالی بافی - راه مالرو.

کلهر آباد - kalhor-âbâd - ده از دهستان حسین آباد بخش دیواندره شهرستان سنندج.
۱۵ک شمال حسین آباد - ۱ک باختر شوسه جدید سنندج سقز.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱٤۰ - سنی - کردی.
آب از رودخانه و چشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات توتون - شغل زراعت گله داری - راه مالرو.

کله زان - kole-zân - ده از دهستان سیاه منصور شهرستان بیجار.
۳۶ک باختر حسن آباد سوگند - بین قاوشوق و خان کندی.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۲۰ - شیعه - کردی.
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله داری - صنایع دستی قالیچه و جاجیم بافی - راه مالرو.

کله سر - kalle-sar - ده از دهستان درجزین بخش رزن شهرستان همدان.
۲۲ک جنوب رزن - ۲ک خاور از گله.
جلگه - سردسیر مالاریائی - سکنه ٤۱۵ - شیعه - ترکی.
آب از قنات - محصول غلات حبوبات صیفی لبنیات - شغل زراعت و گله داری - صنایع دستی قالی بافی - راه مالرو.

کله سواری - kole-savâri - ده از دهستان ماهیدشت پائین بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۲۰ک شمال باختر رباط ماهیدشت - کنار رودخانه مرک.
دشت - سردسیر - سکنه ۱۲۵ - شیعه - کردی فارسی.
آب از رودخانه مرگ - محصول غلات حبوبات دیم لبنیات - شغل زراعت گله داری - تابستان از قله داراب خان اتومبیل میتوان برد.

کله شاک - kole-cak - ده از دهستان گیلان بخش گیلان شهرستان ایلام.
۶ک جنوب خاور گیلان - ۱ک شوسه گیلان به ایلام و شاه آباد.
کوهستانی - گرمسیر مالاریائی - سکنه ۱۵۰ - شیعه - کردی فارسی.
آب از رودخانه چله - محصول غلات حبوبات پنبه لبنیات صیفی توتون تریاک - شغل زراعت گله داری - از طایفه کلهر هستند.

کله گراز -kalle-gorâz- ده از بخش آبدانان شهرستان ایلام ۳۶ ك خاور آبدانان ـ ۱ك شمال راه مالرو ایلام با آبدانان.
کوهستانی ـ معتدل ـ سکنه ۵۰ ـ شیعه ـ کردی.
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات پشم تریاك ـ شغل زراعت گله داری

کله مار -kalle-mâr- ده از دهستان بالا شهرستان نهاوند. ۸ك جنوب نهاوند ـ ۶ك باختر شوسه نهاوند بملایر.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۵۰۰ ـ شیعه ـ لری فارسی.
آب از چشمه ـ محصول غلات حبوبات تریاك لبنیات ـ شغل زراعت و گله داری ـ راه مالرو.

کله هو - kolahu - ده از دهستان دروفرامان بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۳۹ك جنوب خاوری کرمانشاه ـ کنار رودخانه صیمره.
دشت ـ سردمعتدل ـ سکنه ۳۵۲ ـ شیعه ـ کردی فارسی لکی.
آب از رودخانه قرهسو ـ محصول غلات حبوبات لبنیات.
شغل زراعت گله داری ـ صنایع دستی گلیم جاجیم پلاس بافی ـ راه مالرو.

کلیائی -kolyâi- یکی از دهستانهای بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان.
این دهستان در قسمت باختری بخش و باختر راه کردنه ملهماس بسنقر وسنقر بکردنه سردار آباد واقع شده.
از ۱۱۲ آبادی بزرگ و کوچك تشکیل شده جمعیت آن در حدود ۲۴۸۵۰ نفر است

کلیائی ـ ده از دهستان ماهیدشت پائین بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۱ك شمال خاور رباط ماهیدشت ـ ۵/۰ شمال شوسه کرمانشاه.
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۳۵۵ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب از رودخانه مرك ـ محصول غلات حبوبات لبنیات چغندر قند صیفی شغل زراعت گله داری ـ راه فرعی بشوسه دارد.

کلیائی اسد آباد - kolyâi-asad-âbâd - نام یکی از دهستانهای اسد آباد شهرستان همدان.
این دهستان در قسمت باختری بخش واقع شده محدود است از طرف شمال باختر به بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان ـ از طرف جنوب و خاور دهستان جلگه افشار ـ از طرف شمال خاور دهستان چهاردولی اسد آباد.
منطقه ایست کوهستانی ـ سردسیر.
آب از چشمه ها و رودخانه های محلی ـ محصول عمده غلات توتون مختصر پنبه تریاك انگور.
راه عمومی دهستان مالرو ولی تابستان از طریق چهاردولی اسد آباد به سنقر کلیائی از طریق کمك و گردنه کمك ـ ده سفید ـ ده بور ـ میوله اتومبیل رفت آمد می نماید
زبان مادری ساکنین دهستان کردی محلی و مذهب مسلمان شیعه اثنی عشری است.
از ۱۵ آبادی تشکیل شده سکنه آن در حدود ۴۵۰۰ نفر قراء مهم آن بشرح زیر است.
میوله ـ طویلان بالا و پائین ـ ز. شك خانی ـ حسین آباد.

کلیل آباد - kalil-âbâd - ده از دهستان آورزمان شهرستان ملایر.
۳۰ ك باختر شهر ملایر ـ ۱۵ك باختر راه شوسه ملایر به همدان.
جلگه ـ معتدل مالاریائی ـ سکنه ۴۳۴ ـ شیعه ـ فارسی ـ کردی.
آب از قنات ـ محصول غلات تریاك یونجه ـ شغل زراعت.
صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه مالرو ـ یکدبستان دارد.

کلیجه — kollije - ده از دهستان درجزین بخش رزن شهرستان همدان.
۱۷ك جنوب قصبه رزن ـ ۲ك خاور شوسه رزن به همدان.
جلگه ـ سردسیر مالاریائی ـ سکنه ۱۷۴ ـ شیعه ـ ترکی.
آب از قنات ـ محصول غلات حبوبات صیفی لبنیات.
شغل زراعت و گله داری ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه در تابستان اتومبیل رو ـ رودخانه رزن اراضی این ده را مشروب می سازد.

کلیك -kallik- ده از دهستان مهربان بخش کبودرآهنك شهرستان همدان.
۷۲ك شمال باختری قصبه کبودرآهنك ـ ۹ك خاور شوسه همدان به بیجار.
تپه ماهور ـ سردسیر ـ سکنه ۳۹۶ ـ شیعه ـ کردی ـ ترکی.
آب از قنات ـ محصول غلات دیم انگور لبنیات.
صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه مالرو ـ تابستان از طریق قهرد پائین میتوان برد

کلی کلی -kali-kali- ده از دهستان خزل بخش شیروان چرداول شهرستان ایلام.
۱۲ك شمال باختر چرداول ـ کنار راه اتومبیل رو زنگوان.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۵۰ ـ شیعه ـ کردی.
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات تریاك حبوبات.
شغل زراعت و گله داری ـ دردو محل نزدیك بهم بنام گلی کلی و کله جوب مشهور ـ سکنه کله جوب ۵۰ نفر.

کلینه -koleyne- ده از دهستان ذهاب بخش سرپل ذهاب شهرستان قصر شیرین.
۹/۵ك شمال سرپل ذهاب ـ ۵ك خاور راه فرعی باویسی.
دشت ـ گرمسیر مالاریائی ـ سکنه ۲۰۰ مسلمان ـ کردی ـ فارسی.
آب از نهرولاشی ـ محصول غلات برنج پنبه صیفی لبنیات.

شغل زراعت وگله‌داری - راه‌مالرو- تابستان‌ازطریق سرابله اتومبیل میتوان برد.

کلیته - ده‌از بخش‌کوران شهرستان شاه‌آباد .

۲۲ك شمال کهواره - ۲ ك کامران

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۱۰ - مسلمان -کردی فارسی .

آب ازچشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات مختصرمیوجات.

شغل‌زراعت‌گله داری - راه‌مالرو -ارتیره تفنگچی هستند.

کل یونجه - kol-yonje - ده از دهستان بالك‌بخش‌مریوان شهرستان سنندج .

۱۵ ك خاوردژشاهپور- ۳ك جنوب راه اتومبیل رو سنندج بمریوان

کوهستانی - سردسیر — سکنه ۱۸۰- سنی — کردی .

آب از چشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات — شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو .

کمازان - kamâzân - یکی از دهستانهای‌پنجگانه شهرستان ملایر .

این دهستان در جنوب خاوری شهرستان واقع محدود است از طرف شمال بدهستان حومه‌-از جنوب بشهرستان‌بروجرد- از خاور به‌بخش سربند اراك - از باختر بدهستان سامن .

موقعیت طبیعی‌کوهستانی‌هوای آن سردسیر سالم میباشد- ارتفاعات بیاتان در خاور وکوه یزدجر در باختر این دهستان واقع رودخانه کلان که در دشت ملایر خرم‌آباد نامیده میشود بین دو کوه مذکور بطرف شمال جریان دارد .

قسمتی از قراء دهستان از رودخانه مذکور مشروب شده و آب بقیه قراء از قنوات تامین میشود - محصول عمده دهستان غلات انواع‌میوه‌جات تریاك صیفی‌است.

شغل ساکنین زراعت‌گله‌داری وصنایع دستی زنان قالیچه‌جاجیم‌بافی است قالیچه های قصبه‌کمازان وکساوند بخوبی معروف است.

در جوراب‌قلعه خرابه قدیمی وتپه‌ای از آثار ابنیه قدیم وجوددارد راه‌شوسه‌ملایربااراك از دره‌کمازان میگذرد واز بیجن‌آباد راه‌فرعی درکنار رودخانه کلان وجود دارد که تابستان تاکلان اتومبیل رفت آمد می‌نماید - قسمت عمده راههای دهستان مالرو است .

این دهستان از ۵۵ آبادی بزرگ‌وکوچك تشکیل شده جمعیت‌آن در حدود ۲۶ هزار نفر مرکز قصبه کمازان وقراء مهم آن بشرح‌زیر است .

ازمیشن- زنگنه - بری - بیغش -احمد روغنی- تپه مولا- طامه

کمازان - ده از دهستان کمازان شهرستان‌ملایر.

۲۶ك جنوب خاوری شهرملایر - ۲ك جنوب راه‌شوسه ملایر باراك

جلگه - معتدل مالاریائی — سکنه ۱۸۰۴ - شیعه -فارسی .

آب‌از قنات ورودخانه — محصول غلات انگور- شغل زراعت — صنایع دستی زنان قالی‌بافی — راه اتومبیل‌رو- یك دبستان دارد.

کماسی- komâsi — درکتاب آمارجزء هرسین ولی از نظر بخشداری وفرمانداری تابع شهرستان‌خرم‌آباداست.

کمال‌آباد - kamâl-âbâd — ده از دهستان بیلوار بخش مرکزی شهرستان‌کرمانشاهان .

۵ك جنوب‌مرزبانی -۱ك رزلانسر

دامنه داشت - سردسیر - سکنه ۱۸۰ - شیعه-کردی فارسی.

آب از قنات‌وچشمه - محصول‌غلات حبوبات -شغل‌زراعت-راه‌مالرو. در فصل خشکی اتومبیل از زرین میتوان برد .

کمال آباد - ده از دهستان اسفند آباد بخش قروه شهرستان سنندج .

۱۸ ك شمال‌باختر قروه -٤ك شمال شوسه قروه سنندج .

دشت - سردسیر - سکنه ۱۵۵ — سنی — کردی .

آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت وگله‌داری- راه مالرو ازآوانکان اتومبیل میتوان برد .

کمال‌آباد محمدصالح -
kamâl-âbâd-mohammad-sâleh

ده از دهستان‌اسفند آباد بخش قروه‌شهرستان‌سنندج .

۵۰ك شمال قروه-۷ ك شمال‌شکرآباد کناررودخانه

جلگه-سردسیر -سکنه ۱۳۵ - سنی - کردی .

آب ازچشمه-محصول‌غلات - شغل‌زراعت گله‌داری- صنایع دستی‌زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی -راه مالرو.

کمال وند - kamâl-vand - ده ازدهستان سلگی‌شهرستان نهاوند .

۲٤ ك باختر شهر نهاوند - ۳ ك مادس بات.

کوهستانی- سرد یر — سکنه ٦۰ - شیعه - لری وفارسی .

آب از رودخانه امیرآباد - محصول غلات تریاك‌توتون‌پنبه‌حبوبات لبنیات-شغل‌زراعت وگله داری - راه مالرو -محل‌تعلیف احشام ایل ترکا شوند .

کماله - kamâle - ده از دهستان اورامان بخش رزاب شهرستان سنندج .

۲٦ك باخترزرزاب -٤ك شمال باختری شهر اورامان.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۸۰ - سنی - کردی .

آب از چشمه - محصول ذرت انواع میوجات لبنیات - شغل زراعت گله داری-کرباس‌بافی شال بافی‌گیوه‌دوزی نجاری آهنگری-راه مالرو .

کمانتو - kamântu - ده از دهستان سرشیو بخش مرکزی شهرستان سقز .

۱۲ك جنوب خاوری‌سقز-۲ك شوسه سقز سنندج.

کوهستانی - سردسیر — سکنه ۲۵۰- سنی - کردی.

آب از چشمه ورود خانه - محصول غلات لبنیات توتون میوجات. شغل زراعت وگله‌داری-راه اتومبیل‌رو .

کمانگران - kamân-garân - ده از دهستان قلقل‌رود شهرستان تویسرکان .
۴ ۳ك جنوب باختری شهر تویسرکان-۶ك باختر لامیان .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۹۱-شیعه - لری‌و‌فارسی .
آب‌از چشمه - محصول غلات‌لبنیات مختصر گردو کتیرا-شغل‌زراعت گله‌داری - صنایع‌دستی زنان‌قالی بافی - راه مالرو .

کمجه -kameje - ده از دهستان چمچمال بخش‌صحنه‌شهرستان کرمانشاهان .
۳۳ك باختر صحنه - کنار شوسه‌کرمانشاه سنقر .
تنگ دینور - سردمعتدل - سکنه ۷۰-شیعه - کردی فارسی .
آب از رود خانه دینور - محصول غلات برنج توتون تریاك - شغل زراعت .

کمر آب -kamar-âb-ده از دهستان دروفرامان‌بخش‌مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۲۹ك‌جنوب خاوری‌کرمانشاه - کناررودخانه قره‌سو .
دشت - سردسیر - سکنه ۱۳۵ - شیعه - کردی-فارسی.
آب‌از قنات قره‌سو - محصول غلات حبوبات لبنیات - شغل زراعت‌و گله داری - راه مالرو .

کمر آباد -kamar-âbâd - ده‌از دهستان فعله‌گری‌بخش‌سنقر کلیائی‌شهرستان کرمانشاهان .
۱۰ك‌خاور سنقر - کنار راه فرعی سنقرده‌نو .
کوهستانی- سردسیر- سکنه ۱۰۰- شیعه - کردی- فارسی .
آب‌از چشمه - محصول غلات-شغل‌زراعت - صنایع دستی‌زنان قالیچه جاجیم بافی .

کمر بنه -kamar-bone - ده از دهستان سامن شهرستان ملایر .
۴ ۲ك‌جنوب شهرملایر - ۳ك‌باختر راه شوسه ملایر به بروجرد .
کوهستانی- معتدل مالاریائی- سکنه ۳۲۷- شیعه - فارسی.
آب‌از چشمه- محصول غلات میوه‌دیم لبنیات- شغل زراعت‌وگله داری راه مالرو

کمر زرد -kamar-zard- ده از دهستان شیان بخش‌مرکزی شهرستان شاه آباد .
۴ ۲ك‌خاور شاه آباد - ۷ك جنوب‌خاوری شاهین .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۳۱ - شیعه -کردی - فارسی .
آب‌ازچشمه - محصول‌غلات‌دیم لبنیات- شغل‌زراعت‌گله داری- زمستان گرمسیرمیروند - ازشاهی اتومبیل‌میتوان برد .

کمر زرد - نام کوهی است دربخش‌کنگاور - این‌کوه در قسمت خاوری بخش واقع آبادیهای قارلق و شورجه در دامنه آن واقع شده‌اند - ارتفاع مرتفعترین قله آن۲۱۶۴مترا‌ست .

کمرسوراخ - kamar-surâx - ده‌ازدهستان‌منصوری‌بخش مرکزی شهرستان‌شاه آباد .
۴۴ ك‌جنوب خاوری شاه آباد .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۵۰ - شیعه-کردی‌فارسی .
آب‌از رود خانه علی - محصول غلات دیم - شغل زراعت گله داری راه مالرو .

کمره - kamare - ده از دهستان شیان‌بخش‌مرکزی شهرستان شاه‌آباد .
۲۷ك جنوب خاوری شاه‌آباد - کنار راه فرعی شاه‌آباد هرسیم.
دشت - سردسیر - سکنه ۱۳ ۷- شیعه - کردی-فارسی .
آب‌ازسراب‌کمره - غلات‌حبوبات لبنیات‌صیفی چغندرقند- شغل‌زراعت گله‌داری .
دردو محل بفاصله ۲ کیلومترواقع به علیا وسفلی مشهورسکنه علیا ۲۸۰ نفراست .

کمره - ده ازدهستان چهاردولی بخش‌اسدآبادشهرستان همدان.
۴۰ ك شمال قصبه اسدآباد - ۱ك‌شمال راه شوسه همدان به‌قروه .
جلگه - سردسیر - سکنه ۱۰۴ - شیعه - کردی .
آب‌از چشمه - محصول غلات لبنیات .
شغل زراعت و گله داری - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه اتومبیل‌رو .

کمره - ده‌کوچکی‌است‌از بخش سنجابی شهرستان‌کرمانشاهان.
۱۱ ك جنوب باختری‌کوزران - ۱/۵ك جنوب راه فرعی‌کوزران به گوراز - سکنه ۴۰ نفر .

کمره سیاوه -kamare-siyâve- ده‌ازدهستان‌سرشیوبخش مرکزی شهرستان سقز.
۲۷ك جنوب‌خاوری‌سقز -۳ك‌جنوب دروزان بالا.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۸۰-سنی-کردی .
آب ازچشمه- محصول غلات لبنیات توتون-شغل زراعت و گله داری راه‌مالرو .

کمره غربی- kamare-qarbi- ده از دهستان شیان بخش مرکزی شهرستان شاه‌آباد .
۴ ۲ك جنوب‌خاوری شاه‌آباد -۶ك جنوب خاوری قلعه‌شیان.
دشت- سردسیر- سکنه۱۱۰- شیعه -کردی‌فارسی.
آب‌ازچاه-غلات دیمی‌لبنیات - شغل‌زراعت‌گله‌داری-زمستان‌گله‌داران به‌گرمسیرگیلان میروند .
کناراه فرعی‌شاه‌آباد به دهستان هرسم واقع‌است.

کمره‌گره - kamare-gare - ده از دهستان بیلوار بخش مرکزی‌شهرستان‌کرمانشاهان .
۲۱ك باخترمرزبانی- ۵ك خاورشوسه‌کردستان .
دامنه - سردسیر - سکنه ۲۹۰- شیعه - کردی فارسی .

آب از رودخانه رازآور- غلات حبوبات توتون تریاك- شغل زراعت تابستان اتومبیل میتوان برد .

کمری-kamari- ده‌ازدهستان ترك شهرستان ملایر.

٣٩ك شمال باختری شهرملایر-٦ك باختر راه شوسه ملایر به همدان

کوهستانی- سردسیرمالاریائی- سکنه ١٣٩١- شیعه- ترکی و فارسی

آب از چشمه- محصول غلات انگور صیفی- شغل زراعت- صنایع دستی زنان قالی‌بافی - راه مالرو.

کمشور-kamcur- ده‌ازدهستان بیلوار بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.

٣ك شمال خاور مرزبانی.

کوهستانی دامنه- سردسیر- سکنه ٥٥٤- شیعه- کردی فارسی.

آب از قنات- محصول غلات حبوبات تریاك توتون صیفی لبنیات- شغل زراعت گله‌داری - صنایع دستی زنان بافتن قالیچه جاجیم گلیم- راه مالرو و تابستان ازمرزبانی اتومبیل میتوان برد .

کمك-kamak- ده‌ازدهستان چهاردولی بخش اسدآباد شهرستان همدان .

٢١ك شمال باختری قصبه اسدآباد - کنار راه فرعی همدان به سنقر.

کوهستانی- سردسیر- سکنه ١١٠٠- شیعه- کردی .

آب از قنات و چشمه - محصول غلات لبنیات حبوبات انگور قلمستان شغل زراعت و گله‌داری - صنایع دستی زنان قالی‌بافی - راه مالرو.

تابستان اتومبیل رو- در دومحل بفاصله ٣ کیلو متر واقع و به کمك بالا و پائین نامیده میشوند. درمانگاهی ازطرف بهداری همدان دراین آبادی دایر است ایل جمور در تابستان برای تعلیف احشام باین ده می‌آیند .

سکنه پائین ٧٥٠ نفر است.

کمندان-kamandân- ده از دهستان درجزین بخش رزن شهرستان همدان .

١٠ك جنوب خاوری رزن - ٤ك جنوب راه فرعی رزن - نوبران جلگه- سردسیر- سکنه ٢٧٤- شیعه- ترکی.

آب از قنات - محصول غلات حبوبات - شغل زراعت - صنایع دستی زنان قالی‌بافی - راه اتومبیل رو.

کمه دره-kame-dare- ده‌ازدهستان اورامان لهون بخش پاوه شهرستان سنندج .

١٨ك شمال باختر پاوه - کنار خاور راه اتومبیل رو پاوه به نوسود .

کوهستانی - سردسیر- سکنه ٧٥- سنی- کردی .

آب از چشمه - محصول مختصر توت گردو لبنیات- شغل مکاری گله‌داری راه مالرو.

کمیز-kamiz- ده از دهستان کلاترزان بخش حومه شهرستان سنندج .

٤ك شمال باختر سنندج-٢ك جنوب شوسه سنندج مریوان- ٢ك باختر سربازخانه .

دامنه - سردسیر- سکنه ٤٣٠- سنی- کردی فارسی.

آب از چشمه ها - محصول غلات لبنیات- شغل زراعت گله داری - راه مالرو .

کنار-konâr- ده‌ازدهستان قلعه‌شاهین بخش سرپل ذهاب شهرستان قصرشیرین

٥/٨ك جنوب خاوری سرپل ذهاب- کنار راه فرعی سراب قلعه شاهین .

دشت - گرمسیر- سکنه ٧٠- شیعه - کردی فارسی .

آب ازسراب قلعه شاهین - محصول غلات برنج توتون تریاك لبنیات شغل زراعت و گله داری .

کنارمرك-kenâr-merek- ده از دهستان ماهیدشت بالا بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .

٢١ك جنوب باختری کرمانشاه- کنار رودخانه مرک.

دشت - سردسیر- سکنه ٢٤٥- شیعه- کردی فارسی .

آب از رودخانه مرك - محصول غلات حبوبات صیفی چغندر قند تریاك شغل زراعت - راه مالرو- تابستان ازقیاس اتومبیل میتوان برد .

مزرعه اسدآباد جزء این ده است .

کنامار-konâmâr- ده‌ازدهستان خسروآباد شهرستان بیجار .

٢٧ك شمال خاوری خسروآباد - ٤ك شوسه بیجار- همدان .

تپه ماهور - سردسیر - سکنه ٣٨٠- شیعه- کردی فارسی ترکی .

آب ازرودخانه و چشمه- محصول غلات لبنیات- شغل زراعت گله‌داری قالیچه جاجیم گلیم بافی - دبستان دارد- راه مالرو- تابستان اتومبیل ازشوسه میتوان برد

کنجان‌چم-kanjân-çam- ده کوچکی است از بخش مهران شهرستان ایلام .

٤٢ك خاور مهران - سکنه ٣٠ نفر - پاسگاه ژاندارمری دارد .

ضمناً نام رودخانه ایست در این بخش که قراء حومه مهران از آن مشروب میشوند .

کنجدر-konj-dar- ده‌ازدهستان کمازان شهرستان ملایر.

٢٩ك جنوب خاوری شهرملایر-٣ك جنوب راه شوسه ملایر به اراك

کوهستانی - معتدل مالاریائی - سکنه ٤٢٩ - شیعه - فارسی .

آب ازرودخانه - محصول غلات دیم و آبی - شغل زراعت - صنایع دستی زنان قالی‌بافی - راه مالرو.

کنجور-kanjur- ده‌ازدهستان درو فرامان بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .

١٣ك جنوب خاوری کرمانشاه -٣ك جنوب رودخانه قره سو.

کوهستانی- سردسیر- سکنه ٣٠٠- شیعه- کردی فارسی

آب ازقنات - محصول غلات حبوبات لبنیات - شغل زراعت گله داری راه مالرو.

دردومحل بفاصله ۱ کیلومتر واقع به کنجورعلیا وسفلی مشهور ـ سکنه سفلی ۲۰۰ نفراست.

کنجوران - kanjurâ n - ده از دهستان خرم رود شهرستان تویسرکان .

۳۵ك باختر شهر تویسرکان — ٤ك شمال راه شوسه تویسرکان به کرمانشاه.

کوهستانی- سردسیر- سکنه ٥۳۰-شیعه-کردی فارسی.

آب از قنات و رودخانه غیب قلی- محصول غلات دیم صیفی کتیرا لبنیات انگور - شغل زراعت و گله داری - صنایع دستی زنان قالی بافی راه مالرو - مسجد و ۳ باب دکان دارد.

قراء بالای این ده را که نام حقیقی آنها غیب قلی است کنجوران وسط و بالا نیز میگویند .

کنجینه - konjine - ده از دهستان چهار بلوك بخش سیمینه رود شهرستان همدان.

۱۰ك خاور همدان — ۱ك شمال شوسه همدان به ملایر .

دشت-سردسیر - سکنه ۲٤۷ - شیعه - فارسی ترکی.

آب از چشمه و قنات و رودخانه سیمین-محصول غلات حبوبات صیفی لبنیات. شغل زراعت و گله داری -صنایع دستی زنان گلیم بافی-راه اتومبیل رو.

کندبلاغی - kand-bolâqi — ده از دهستان مهربان بخش کبودراهنگ شهرستان همدان.

٥٤ك شمال باختری قصبه کبودرآهنگ-بین عبدالمومن و صفار زیر تپه ماهور-سردسیر-سکنه ۲۰۷- شیعه- ترکی .

آب از چشمه - محصول غلات دیمی لبنیات- شغل زراعت گله داری صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو - تابستان از عبدالمومن و صفارزیر اتومبیل میتوان برد.

کندتپه - kand-tappe - ده از دهستان خدابنده لو بخش قروه شهرستان سنندج.

۱۰ك جنوب خاور گل تپه - ٦ك خاور همدان - بیجار.

کوهستانی- سردسیر - سکنه ۲۰۰-شیعه - ترکی فارسی .

آب از چشمه - محصول غلات انگور حبوبات لبنیات - شغل زراعت و گله داری - راه مالرو .

از طریق گاوزبان اتومبیل میتوان برد.

کندکیله-kand-keyle-ده از دهستان کنگاور بخش کنگاور شهرستان کرمانشاهان.

٦ك جنوب باختری کنگاور -۱ك شمال شوسه کنگاور به کرمانشاهان.

دامنه-سردسیر - سکنه ۱٥۰-شیعه-کردی فارسی.

آب از چشمه و کبوترلانه - غلات دیمی- شغل زراعت -راه مالرو.

کندل- kandal — ده کوچکی است از دهستان دشت طال بخش بانه شهرستان سقز .

۲۳ك شمال باختری بانه — ۳ك جنوب خاور یعقوب آباد-سکنه ۲٥ نفر.

کندو -kandu - ده از دهستان خرم رود شهرستان تویسرکان.

۳۰ ك شمال باختر شهرتویسرکان -۲،ك شمال اشتران مرکزدهستان.

کوهستانی -سردسیر — سکنه ٥٥۳ -شیعه - فارسی .

آب از چشمه و رودخانه کهنوش و قنات - محصول غلات توتون صیفی حبوبات و لبنیات-شغل زراعت و گله داری -صنایع قالی بافی-راه مالرو نگاهداری و تربیت بوقلمون - تابستان اتومبیل میتوان برد

کندولان-kandulân - ده ازدهستان خورخوره بخش مرکزی شهرستان سقز .

۲٤ك جنوب خاوری سقز -٦ك جنوب دره اسماعیله.

کوهستانی -سردسیر - سکنه ۲۰۰ -سنی-کردی.

آب از چشمه و رودخانه - محصول غلات لبنیات حبوبات توتون. شغل زراعت و گله داری-راه مالرو.

کندوله-kandule-قصبه مرکزدهستان دینور از بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان.

۲٥ك شمال باختری صحنه -۲٤ك باختر شوسه کرمانشاه به سنقر.

کوهستانی — سردسیر- سکنه ۳۰۸٥ - شیعه - کردی فارسی.

آب از رودخانه پریان و چشمه - محصول میوجات قلمستان توتون تریاك-راه مالرو-تابستان از طریق میان راهان وارمنی جان اتومبیل تا یك کیلومتری رفت آمد می نماید.

دهستان دینور در سازمان آمار بدهستان کندوله مشهور است.

دبستان - پاسگاه ژاندار مری -امامزاده ای دارد.

کندوله - ده از بخش سنجابی شهرستان کرمانشاهان.

۱۸ك شمال باختر کوزران -آخرین ده شمال باختری سنجابی.

دامنه - سردسیر - سکنه ۱٤۰ — سنی - کردی فارسی .

آب از چشمه - محصول غلات حبوبات دیم لبنیات جزئی قلمستان-شغل زراعت و گله داری -راه مالرو-تابستان اتومبیل می توان برد - زمستان گله داران برای گرمسیر حدود سرقلعه میروند .

کندهر-kandahar- ده از دهستان هرسم بخش مرکزی شهرستان شاه آباد.

٥ك شمال خاوری هرسم جنوب خاوری شاه آباد.

دامنه - سردسیر- سکنه ۱٥۰۰ - شیعه-کردی - فارسی.

آب از چشمه سار - محصول غلات تریاك چغندرقند مختصر میوجات لبنیات - شغل زراعت گله داری — راه مالرو-تابستان از هرسم اتومبیل میتوان برد.

کنده سرخ - kande-sorx- ده ازدهستان کلیائی بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان.

۲۸ك باختر سنقر -۱ك الیاسان .

کوهستانی - سردسیر — سکنه ۷٥ - شیعه-کردی - فارسی.

آب از چشمه - محصول غلات حبوبات تریاك توتون.

شغل زراعت - صنایع دستی قالیچه جاجیم پلاس بافی — راه مالرو.

کنده‌سوره - kande-sure -ده‌ازدهستان میرده بخش‌مرکزی شهرستان سقز .
۳۶ک جنوب باختری سقز — ۷ ك خاورشوسه سقزبه بانه.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۴۰ - سنی -کردی.
آب ازچشمه- محصول‌غلات لبنیات‌توتون تنباکو - شغل‌زراعت‌گله‌داری راه مالرو.

کنده‌سوره - ده از دهستان‌پشت‌آربابا بخش بانه شهرستان سقز.
٤ ك جنوب باختری بانه — ۲ ک مرزایران‌وعراق .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۲۵ - سنی -کردی .
آب ازچشمه- محصول غلات‌توتون‌گزانگبین‌مازوج قلقاف گردوزغال کتیرا - شغل زراعت زغال فروشی - راه‌مالرو.

کندهلان - kand-helân -ده‌ازدهستان ترک شهرستان‌ملایر.
۲۱ک شمال‌شهر ملایر- ٥ک خاورراه شوسه‌ملایربه‌همدان.
جلگه - معتدل مالاریائی- سکنه ٦٤٥ - شیعه - ترکی‌وفارسی.
آب ازقنات - محصول غلات‌انگور صیفی - شغل‌زراعت- راه‌مالرو.

کنشت - kenect - ده‌ازدهستان پایروند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاه .
۲۱ک‌شمال کرمانشاه - مرکزدهستان پایروند .
کوهستانی - سکنه ۱۷۰ - شیعه-کردی‌فارسی .
آب‌از چشمه مهم‌که مانند طاق‌بستان وبیستون‌اززیرکوه خارج می شود منتهی‌آب آن‌نسبت به‌سراب‌طاق بستان وبیستون‌کم‌است.
محصول عمده غلات‌عدس لوبیا خیار مختصر میوجات لبنیات - شغل زراعت‌گله‌داری - راه فرعی به طاق بستان‌دارد- تابستان اتومبیل میتوان‌برد -کنارچشمه‌چندآسیا بوچنارهای‌کهنسال دارد ایام‌تعطیل برخی‌ازاهالی کرمانشاه برای هواخوری باین‌محل‌میآیند.

کنك - kank - ده از دهستان دینوربخش‌صحنه شهرستان کرمانشاهان .
۳۸ک شمال‌باختری‌صحنه -۱۱ک باخترشوسه کرمانشاهان.
دشت - سردسیر - سکنه ۹٥ - شیعه -کردی - فارسی.
آب‌ازرودخانه کرم‌بست- محصول غلات حبوبات‌میوجات‌توتون‌تریاک شغل زراعت - تابستان اتومبیل میتوان برد.

کنگاور -kangâvar- یکی‌از بخشهای شهرستان کرمانشاهان این بخش درشمال خاوری شهرستان واقع‌شده وحدودآن بشرح زیر است .
ازطرف شمال بخش‌اسدآباد ازشهرستان همدان .
ازطرف خاور شهرستان تویسرکان.
ازطرف جنوب دهستان خزل شهرستان نهاوند.
ازطرف باختر بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان.
هوای بخش‌سردسیر معتدل سالم و قسمتهای‌کوهستانی‌مرتفع‌آن نسبت بسایر نقاط سردتر میباشد .
آب مشروبی ومزروعی قراء بخش ازچشمه‌هاوقنوات تامین میگردد محصول عمده بخش غلات‌تریاك‌وچغندرمیباشد.
راه‌شوسه‌کرمانشاهان به‌همدان تقریبا ازوسط این بخش‌میگذرد راههای تویسرکان و نهاوند در این بخش از شوسه‌عمومی‌منشعب میگردد .
قسمت شمال و باختربخش‌کوهستانی‌وقسمت‌مرکزی‌دشت و منتهی‌الیه جنوب‌وخاورآن نیز کوهستانی‌است.
قراء مهم بخش‌در٤ دره بشرح‌زیرواقع‌شده است.
۱ — دره‌خرم رود ۲- دره سراب‌فش ۳- دره‌قره‌گزلو ٤- دره‌سرباب -درکوههای‌بخش‌بوته‌های‌گون بسیار وجود دارد که در هرسال یکمرتبه کتیرای‌آن جمع آوری‌میشود دردشتهای بخش‌از بوته‌های ملوی‌رب سوس‌تهیه‌میشود.
بخش کنگاور ازنظر تقسیمات‌بخشداری ازچهار دهستان بترتیب از ۱ الی ٤ تشکیل‌شده-جمع قراء بزرگ‌وکوچك بخش٦٥ آبادی‌وجمعیت آن درحدود ۲۲ هزارنفراست‌قراء مهم‌بخش عبارتند ازفش-گودین - قارلق — سلطان‌آباد - قزوینه.

کنگاور- قصبه‌مرکز بخش‌کنگاوردر۹٦ کیلومتری‌کرمانشاه و ۹۰ کیلومتری‌همدان‌کنار راه‌شوسه‌روی‌تپه‌ای‌واقع مختصات‌جغرافیائی آن‌بشرح‌زیراست- طول ٤٧درجه٥٧ دقیقه عرض٣٤درجه ۳۰دقیقه ارتفاع ازسطح‌دریا ۱٤٦٧ متربنابراین٥٧ متراز کرمانشاه مرتفعتر است .
کنگاوریکی‌از آبادیهای‌قدیم‌کشور بوده اینك‌نیز آثار ابنیه‌باستانی آن از قبیل ستون وسرستون‌درقسمت جنوبی قصبه‌درمحله معروف به گچ‌کن وامام زاده دیده میشود .
آب شهراز نهرسراب فش‌که در۱۱ کیلومتری‌شمال باختری قصبه از زمین خارج شده وپس ازمشروب نمودن‌برخی ازقراء مسیرخوددر حدود۱۲ الی ۱٥ سنگ‌بشهر میرسد تامین‌میشود .بعلاوه درحدود ۸ رشته قنات‌کوچك وچشمه دراین‌قصبه وجود داردکه‌بمصرف‌شرب‌ساکنین میرسد-هوای‌قصبه سردسیر معتدل‌است.
خانه‌ها وعمارات قصبه‌مانند سایر قصبات ناحیه‌غرب‌نامرغوب‌وقدیمی است.
درسال ۱۳۰۷ دوخیابان ویك‌میدان‌دراین‌قصبه احداث‌گردیده‌است خیابان‌شرقی‌غربی‌آن‌بطول ٤٨٠ متربعرض۱۸ مترمیدان وسط‌قصبه‌را بشوسه‌کرمانشاه‌طهران‌متصل‌می‌نمایدطرفین‌این‌خیابان‌چند‌بناساخته شده‌منجمله‌اداره شهرداری‌وبخشداری ودارائی اقتصادی دراین‌خیابان واقع وبخیابان بخشداری‌مشهورومشجر-است خیابان شمال جنوبی از میدان تاانتهای قصبه بطول پانصدمتر با۱۸ مترعرض‌احداث شده‌و طرفین‌آن هنوز بطورکامل‌بنا ساخته‌نشده‌است .
بازار قدیمی‌بین دو خیابان واقع‌گردیده‌است تعدادمغازه ودکاکین قصبه درحدود۳٦۰ باب است.

ادارات آمار وثبت احوال وکلانتری بانک درخیابان شمال‌جنوبی واقع است-پمپ بنزین وچندقهوه‌خانه وپاسگاه ژاندارمری در کنار شوسه واقع‌شده است

سکنه‌شهردرحدود ۶۰۰۰ نفرو زبان مادری‌ساکنین فارسی ومذهب مسلمان شیعه‌اثنی‌عشری وعموما بکردی آشناهستند . در این قصبه دو باب دبستان پسرانه‌ودخترانه وچهارمسجد وجوددارد-روشنائی شهر بوسیله مولد برق کوچکی که بشرکت‌سهامی تهیه شده تامین‌میشود . شغل اکثرسکنه شهرکسب ودرحدود۷۲ صنف گاوبند زارع‌دارد.

کنگاور کهنه - kangâvar-kohne - ده ازدهستان خزل شهرستان نهاوند .

۴۰ک شمال باختری‌شهر نهاوند - ۱۰ک جنوب‌خاوری‌آران.

دشت - سردسیرمالاریائی - سکنه ۶۰۸ - شیعه- لری - فارسی.

آب‌از رودخانه‌ده‌کبود - محصول تریاك غلات حبوبات لبنیات توتون شغل زراعت‌وگله‌داری - صنایع‌دستی زنان جاجیم بافی - راه‌مالرو. یکدبستان دارد.

کنگر بان - kangar-bân - ده از دهستان ماهیدشت پائین بخش‌مرکزی شهرستان کرمانشاهان.

۱۱الی۱۴ کیلومتری شمال باختر رباط ماهیدشت-کنار راه فرعی رباط به‌قلعه داراب‌خان.

دشت - سردسیر - سکنه ۳۵۰ - شیعه - کردی‌فارسی.

آب‌ازچاه - محصول غلات حبوبات دیم‌لبنیات- شغل‌زراعت گله‌داری

درسه محل بفاصله ۱کیلومتر واقع به‌علیا - وسطی - سفلی مشهور سکنه بترتیب ۹۰-۴۵-۲۱۵ نفراست.

کنگرشاه - kangar - câb - ده‌از دهستان‌خدابنده‌لو بخش صحنه شهرستان کرمانشاه.

۱۲ک شمال صحنه - کنار راه مالرو صحنه به‌سنقر.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۶۱۳ - شیعه-کردی‌فارسی.

آب‌از رودمحلی وچشمه - غلات قلمستان‌میوجات‌حبوبات تریاك-شغل زراعت - راه‌مالرو - دبستان‌دارد.

دردو محل بفاصله ۳کیلومتر به‌کنگرشاه علیا وسفلی‌مشهور- سکنه علیا ۲۱۷ نفراست.

کنگره - kangare - ده‌از دهستان کلیائی بخش سنقرکلیائی شهرستان کرمانشاهان.

۴۰ک شمال سنقر - ۷ک‌باختر گردکانه بالا.

کوهستانی - سردسیر - سکنه۴۸۵ - شیعه - کردی‌فارسی.

آب‌از چشمه - محصول‌غلات حبوبات تریاك‌توتون - شغل‌زراعت - قالیچه جاجیم‌پلاس بافی - راه‌مالرو.

این‌ده دردامنه شمالی بخش‌سنقر واقع شده‌است.

کنگره - ده ازدهستان سورسور بخش‌کامیاران شهرستان سنندج.

۲۸ک شمال‌خاور کامیاران -۴ك خاورشوسه‌کرمانشاه بسنندج.

کوهستانی - سردسیر- سکنه ۲۳۰ - سنی-کردی.

آب از چشمه - محصول غلات لبنیات مختصر توتون - شغل زراعت گله‌داری -راه‌مالرو .

کنهر - kanahar - ده ازدهستان بیونیج بخش کرند شهرستان شاه‌آباد.

۱۹ك شمال کرند -۴ك شمال شیخ حسن.

کوهستانی - سردسیر - سکنه۳۴۰ - مسلمان-کردی فارسی.

آب ازچشمه -محصول غلات‌حبوبات لبنیات - شغل‌زراعت وگله‌داری راه بهرطرف‌مالرو.

کنه‌رشی - kane-raci - ده‌از بخش‌گوران شهرستان‌شاه‌آباد

۵۱ك شمال‌گهواره -کنارراه فرعی‌گهواره‌به سنجابی.

کوهستانی - سردسیر - سکنه۵۰ - مسلمان-کردی‌فارسی.

آب ازرود آب رودخانه مله‌کبود - محصول غلات دیم مختصرصیفی و توتون - شغل‌زراعت‌گله‌داری- از تیرهٔ تفنگچی هستند .

کنه کتر - kone-koter - ده از دهستان کل‌تپه فیض‌اله‌بیکی بخش‌مرکزی شهرستان سقز.

۱۶ك شمال‌سقز - ۵ك خاورشوسه‌سقز به میاندوآب.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۵۰ - سنی - کردی.

آب ازچشمه - محصول غلات توتون ولبنیات - شغل زراعت گله‌داری راه‌مالرو.

کنیزان - kanizân -ده‌ازدهستان پیشخور بخش رزن‌شهرستان همدان .

۴۳ك جنوب خاوری قصبه رزن - ۶ ك شمال راه عمومی قامنین‌به نوبران .

کوهستانی - سردسیر - سکنه۹۶۹ - شیعه - ترکی.

آب از قنات - محصول غلات دیم لبنیات - شغل‌زراعت وگله‌داری راه‌مالرو.

کنی‌قت - kani-qot - ده‌کوچکی‌است ازبخش‌سنجابی‌شهرستان کرمانشاهان.

۱۰ك جنوب‌کوزران- ۱ ك مریوانی- سکنه۲۵نفر.

کوانه - kavâne - ده‌ازدهستان جلگه افشاردوم بخش‌اسدآباد شهرستان همدان .

۲۳ك جنوب باختری قصبه‌اسدآباد - ۱ك بیتروان.

دامنه - سردسیر- سکنه۳۱۸ - شیعه -کردی.

آب‌ازچشمه - محصول‌غلات تریاك‌لبنیات حبوبات-شغل‌زراعت گله‌داری صنایع دستی‌زنان قالی‌وجاجیم‌بافی - راه مالرو.

ایل جمور وترکاشوند تابستان برای تعلیف احشام باین‌ده‌میآیند.

کوانه - ده از دهستان سوسور بخش‌کامیاران شهرستان سنندج .

۲۸ك شمال‌کامیاران - ۲ك شوسه کرمانشاه سنندج.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۵۰ - سنی - کردی.
آب از رودخانه وچشمه - محصول غلات - شغل زراعت - راه مالرو

کوانه - ده کوچکیست از دهستان بیلوار بخش کامیاران شهرستان سنندج.
۲۲ك شمال باختر کامیاران - کنار راه فرعی کامیاران بگازر خان. سکنه ۳۰ نفر.

کوبگار-kubegâr - ده از دهستان بیلوار بخش کامیاران شهرستان سنندج.
۱۰ك شمال باختر کامیاران - ۳ك تیانه.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۶۵ - سنی - کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو

کوپه قران-kupe-qerân - ده از دهستان اورامان باتو بخش دیواندره شهرستان سنندج.
۶۵ك شمال باختر دیواندره - ۱۴ك شمال کرفتو.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۷۵ - سنی - کردی.
آب از رودخانه وچشمه - محصول غلات حبوبات توتون لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو.

کوتان-kutân - ده از دهستان سیاه منصور شهرستان بیجار.
۶۰ك جنوب باختری حسن‌آباد سوگند - ۳ك باختر راه عمومی بیجار به تکاب.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۵۰ - شیعه - کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - صنایع دستی قالیچه جاجیم بافی - راه مالرو.
دردو محل بفاصله ٤ کیلومتر واقع - سکنه پائین ۳۷۰ نفر است.

کوتاه دره-kutâh-dare - ده از دهستان خزل شهرستان نهاوند
۰٤ك شمال باختر نهاوند.
کوهستانی - سردسیر مالاریائی - سکنه ۲۶۲ - شیعه - لری فارسی.
آب ازچشمه - محصول غلات توتون تریاك حبوبات لبنیات - شغل زراعت وگله‌داری - راه مالرو.

کوتکوتی-kutkuti - ده از دهستان شیان بخش مرکزی شهرستان شاه‌آباد.
۱۷ك خاور شاه‌آباد - ۱ك خاور قلعه شیان.
دامنه - سردسیر - سکنه ۲٤۰ - شیعه - کردی فارسی.
آب ازسراب شیان - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت وگله‌داری زمستان عده قلیلی گرمسیر سومار میروند.

کوچر-kuçar - ده از دهستان پشت آربابا بخش بانه شهرستان سقز.
۷ك جنوب باختری بانه - ۳ك بایزید آباد.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۷۰ - سنی - کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات توتون مازوج قلقاف کتیرا ذغال - شغل زراعت ذغال فروشی - راه مالرو.

کوچك بل-kuçek-bal - ده از بخش گوران شهرستان شاه‌آباد.
۷/۵ك شمال خاور گهواره - ۱ك توکان.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۸۰ - مسلمان - کردی فارسی.
آب ازچشمه - محصول غلات توتون صیفی لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری - راه مالرو.
دردو محل نزدیك بهم واقع شده است - از تیره گهواره‌ای هستند.

کوچك دانه-kuçek-dâne - ده از دهستان ماهیدشت بالا بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۲۱ك جنوب خاوری کرمانشاه - ۲ك سید شکر.
دامنه - سردسیر - سکنه ۹۰ - شیعه - کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات دیم لبنیات - شغل زراعت - راه مالرو.

کوچکله-kuçkale - ده از دهستان پاپروند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاه.
۲۱ك شمال کرمانشاه - ۲ك تیرانداز.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۹۰ - شیعه - کردی فارسی.
آب از قنات کوچك - محصول لبنیات ومختصر غلات دیم - شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو.

کوچه-kuçe - ده از دهستان کنگاور بخش کنگاور شهرستان کرمانشاهان.
۷ك خاور کنگاور - کنار راه شوسه کنگاور تویسرکان.
دشت - کنار رودخانه خرم‌رود - سردمعتدل - سکنه ۳۲۰ - شیعه - فارسی.
آب از رودخانه خرم‌رود و قنات - محصول غلات آبی دیمی حبوبات صیفی چغندرقند تریاك - شغل زراعت.
پل روی سرچشمه رودخانه خرم‌رود از آثار قدیم است.

کوچه طلا-kuçe-talâ - ده از دهستان کل تپه فیض‌اله بیگی بخش مرکزی شهرستان سقز.
۷۵ك شمال خاور سقز - در انتهای شمال خاوری شهرستان واقع شده است.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۳۰ - سنی - کردی.
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله داری - راه مالرو.

کوخان-kuxân - ده کوچکی است از دهستان نمشیر بخش بانه شهرستان سقز.
۲۶ك شمال باختری بانه - کنار شوسه بانه به سردشت.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ٤٤ نفر.

کوخ باباملا-kux-bâbâ-mollâ - ده کوچکی است از دهستان پشت آربابا بخش بانه شهرستان سقز.
۳ك جنوب باختری بانه - سکنه ۳۰ نفر.

کوخه‌مامو - kuxe-mâmu ـ ده‌از دهستان پشت آربابا بخش بانه شهرستان سقز.
۱۳ك‌جنوب بانه ـ ٤ك باختر خوری آباد .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۷۸ ـ سنی ـ کردی .
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات توتون ـ شغل زراعت گله داری راه مالرو .

کوربلاغ - kur-bolâq ـ ده ازدهستان خالصه بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۲۵ الی ۳۰ کیلومتری شمال باختری کرمانشاه ـ ۳ك شمال راه فرعی سنجابی .
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۶۱۳ ـ شیعه ـ کردی ـ فارسی .
آب از چاه ـ محصول غلات دیمی حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت ـ کور بلاغ در هفت محل بفاصله ۱۶ الی ۳ کیلو متر واقع و بشرح زیر نامیده میشوند .
۱ ـ کوربلاغ شاه وردی یاخدا نظر ۲ ـ کوربلاغ محمدتقی ۳ ـ کوربلاغ پتی آباد ٤ ـ کوربلاغ ده قاسم معروف بده شیر ۵ ـ کوربلاغ فرج اله بیگی ۶ ـ کوربلاغ ابراهیم بیگی ۷ ـ کوربلاغ خانم آباد .

کورپه - korpe ـ ده کوچکی است از بخش سنجابی شهرستان کرمانشاهان .
۱۲ك جنوب باختری کوزران ـ ۱ك کمره ـ سکنه ٤۰ نفر .

کورسراب - kur-sarâb ـ ده از دهستان میان دربند بخش شهرستان کرمانشاهان .
٤۶ك شمال باختر کرمانشاه ـ نیم کیلومتری خاور شوسه سنندج .
دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۲۰ نفر .

کورک - kurak ـ ده از دهستان چرداول بخش شیروان چرداول شهرستان ایلام .
۲۰ك جنوب خاور چرداول ـ کنار راه مالرو ـ شیروان .
کوهستانی ـ گرمسیر ـ سکنه ۱۵۰ ـ شیعه ـ کردی .
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات تریاك ـ شغل زراعت و گله داری .

کورك پشته - kurak-pocte ـ ده از دهستان گیلان بخش گیلان شهرستان شاه آباد .
۲۱ك شمال باختر گیلان ـ بین دوراه شوسه سرپل ذهاب به قصرشیرین
دشت ـ گرمسیر مالاریائی ـ سکنه ۱۰۰ ـ شیعه کردی فارسی .
آب از رودخانه گیلان ـ محصول غلات برنج توتون تریاك پنبه لبنیات صیفی ـ شغل زراعت و گله داری ـ ازطایفه کلهر هستند .

کورکوره - kur-kure ـ ده از دهستان کرانی شهرستان بیجار .
۱۸ك شمال باختری حسن آباد سوگند ـ ۲ك شمال باختری بستان دوه
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ٤۵۰ ـ شیعه ـ ترکی .
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله داری .
صنایع دستی زنان قالیچه و جاجیم بافی ـ راه مالرو .

کورکهریز - kur-kahriz ـ ده از دهستان چهار بلوك بخش سیمینه رودشهرستان همدان .
۲۸ جنوب خاوری همدان ـ ۲ك خاور شوسه همدان به ملایر .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ٤۵۰ ـ شیعه ـ ترکی ـ فارسی .
آب از قنات و چشمه در بهار از رودخانه ـ محصول غلات لبنیات حبوبات مختصر انگور ـ شغل زراعت و گله داری ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه فرعی بشوسه دارد .

کوری - kuri ـ ده از دهستان جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج
٤۰ك جنوب خاوری پاوه ـ ۶ك شمال باختر قلعه جوانرود .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱٤۸ ـ سنی ـ کردی ـ فارسی .
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات توتون ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو .

کوریان گورا - kuriyân-gowrâ ـ ده از بخش روانسر شهرستان سنندج .
۲۱ك جنوب خاوری روانسر ـ کنار راه اتومبیل رو کرمانشاه به روانسر .
دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۱۳۷ ـ سنی ـ کردی .
آب از رودخانه قره سو ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله داری ـ راه اتومبیل رو .

کوریجان - kurijân ـ ده از دهستان حاجیلو بخش کبودراهنك شهرستان همدان .
۲۱ك جنوب باختر قصبه کبودراهنك ـ کنار راه شوسه همدان .
جلگه ـ سردسیر ـ سکنه ۱۹۰۰ ـ شیعه ـ ترکی .
آب از قنات رودخانه قره چای ـ محصول غلات لبنیات انگور حبوبات صیفی شغل زراعت و گله داری ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه اتومبیل رو ـ دبستان رستوران قهوه خانه کنار شوسه و ۱۰ باب دکان دارد .
بنای امامزاده آن قدیمی است .

کوره - kure ـ ده از دهستان بیلوار بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۱۵ك خاور دیزگران ـ کنار راه مالرو عمومی دیزگران به دینور .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۶۵ ـ شیعه ـ کردی فارسی .
آب از رودخانه سرتخت وسربرزه ـ محصول غلات حبوبات تریاك توتون انگور و انواع میوجات ـ شغل زراعت ـ قالیچه جاجیم گلیم بافی راه مالرو ـ در فصل خشکی و تابستان از طریق دینور وشاهپور آباد اتومبیل میتوان برد .

کوره خسرو - kure-xosrow ـ ده از دهستان ماهیدشت بالا بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۲۸ك جنوب خاوری کرمانشاه ـ ۲ك چرورش .
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۲۷۵ شیعه ـ کردی فارسی .

آب ازدورشته قنات - محصول غلات حبوبات صیفی چغندر قند تریاك میوجات شغل زراعت گله‌داری - راه‌مالرو .

کوره‌دره kure-dare - ده‌از دهستان بیلوار بخش کامیاران شهرستان سنندج .

۱۷ ك شمال باختر کامیاران - ۳ ك شمال باختر کو یکار.
دامنه - سردسیر - سکنه ۲۰۵ - سنی - کردی.
آب ازرودخانه وچشمه - محصول غلات لبنیات مختصر توتون - شغل زراعت گله‌داری - راه‌مالرو - در دومحل بفاصله یك کیلومتر واقع بالا وپائین نامیده میشوند. سکنه بالا ۳۲۰ نفراست .

کوره‌دره - ده از دهستان کلاترزان بخش رزاب شهرستان سنندج .
۳۰ ك شمال رزاب - ۶ ك جنوب راه اتومبیل رو شهرستان سنندج به مریوان .
کوهستانی - معتدل - سکنه ۱۲۰ - سنی - کردی .
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات توتون - شغل زراعت گله داری و زغال فروشی - راه مالرو .

کوزران kuzarân - ده مرکز بخش سنجابی شهرستان کرمانشاهان .
۴۸ کیلومتری شمال باختری کرمانشاه - ۲۷ کیلومتری جنوب روانسر موقعیت طبیعی دشت - هوا سردسیر - سکنه ۲۴۰ - شیعه مسلمان سنی .
آب از چاه - محصول غلات دیم - شغل زراعت گله‌داری - بواسطه مسطح بودن اراضی بخش در فصل خشکی و بارانی بکلیه قراء بخش اتومبیل میتوان برد .
همه روزه بین کرمانشاه و این محل ومراکز بخش ثلاث گوران جوانرود اتومبیل رفت‌آمد می نماید فقط در سال چهار الی ۵ ماه بواسطه بارندگی وخرابی راه اتومبیل رفت‌آمد نمینماید .
از ادارات دولتی فقط مرکز افسر انتظامات سنجابی است دوباب دکان و قهوه‌خانه دارد - مرکز تقاطع راههای فرعی دهستان است . قنات مخروبه قدیمی دارد .

کوزه گران kuze-garân - ده‌از دهستان کلیائی بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان .
۱۷ ك شمال سنقر - ۱ ك فیروزآباد .
دامنه - سردسیر - سکنه ۱۷۵ - شیعه - کردی فارسی .
آب از چشمه و رود فیروز - محصول غلات حبوبات تریاك توتون شغل زراعت - قالیچه جاجیم پلاس بافی - تابستان اتومبیل میتوان برد .

کوسج خلیل kusaj-xalil - ده از دهستان آورزمان شهرستان ملایر .
۳۰ ك شمال باختری شهر ملایر - ۱۷ ك باختر راه شوسه ملایر به همدان .

جلگه - معتدل مالاریائی - سکنه ۶۰۳ - شیعه - کردی وفارسی .
آب از قنات - محصول غلات یونجه - شغل زراعت - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو .

کوس عنبر kus-anbar - ده مخروبه از دهستان سارال بخش دیواندره شهرستان سنندج .

کوسه لو kuselu - ده از دهستان پیشخور بخش رزن شهرستان همدان .
۴۳ ك جنوب خاوری قصبه رزن - ۱ ك تجرك .
جلگه - معتدل مالاریائی - سکنه ۲۴۸ - شیعه - ترکی .
آب از قنات - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت وگله‌داری - راه مالرو .

کوسه‌وند kuse-vand - ده‌از دهستان خالصه بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۲۱ ك شمال باختری کرمانشاهان - ۳ ك شمال سراب نیلوفر .
دشت - سردسیر - سکنه ۲۱۵ - شیعه - کردی فارسی .
آب ازسراب نیلوفر - محصول غلات حبوبات برنج چغندر قند تریاك لبنیات - شغل زراعت - راه مالرو - درفصل خشکی اتومبیل میتوان برد .

کوسه‌ها kusehâ - ده از دهستان پاطاق بخش سرپل ذهاب شهرستان قصرشیرین .
۱۰/۵ ك جنوب خاوری سرپل ذهاب - کنار شوسه قصرشیرین بکرمانشاه .
دامنه - معتدل - سکنه ۱۵۰ شیعه - کردی فارسی .
آب از سراب مارآب - محصول غلات لبنیات توتون صیفی - شغل زراعت گله‌داری تهیه زغال وهیزم .

کوشك kuck - ده از بخش آبدانان شهرستان ایلام .
۵۴ ك خاوری آبدانان - ۵ ك شمال راه مالرو آبدانان .
کوهستانی - گرمسیر - سکنه ۱۱۶ - شیعه - لری .
آب از چشمه سار - محصول غلات لبنیات پشم برنج تریاك - شغل زراعت وگله‌داری .

کوشك آباد kuck-âbâd - ده از دهستان چهار بلوك بخش سیمینه رود شهرستان همدان .
۲۸ ك شمال همدان - ۸ ك باختر شوسه همدان تهران .
دشت - سردسیر - سکنه ۹۱۰ - شیعه - ترکی وفارسی .
آب از قنات - محصول غلات میوجات حبوبات صیفی لبنیات شغل زراعت و گله داری - صنایع دستی زنان قالی بافی - تابستان از طریق انگاه وحسین‌آباد اتومبیل میتوان برد .

کوکو kow-kow - ده از دهستان پاطاق بخش سرپل ذهاب شهرستان قصرشیرین .
۱۱ ك جنوب خاوری سرپل ذهاب - کنار شوسه قصرشیرین بکرمانشاه .
دامنه - گرمسیر - سکنه ۷۰ - شیعه - کردی .

آب از رودخانه پاطاق ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت.
در دو محل نزدیک بهم واقع بکوکو علیا وسفلی مشهورند.

کول - kul - ده از دهستان سارال بخش میرانشاه شهرستان سنندج .
۵۵ک جنوب باختر دیواندره ـ ۱۲ک باختر گاه آهن‌تو .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۵۰ ـ سنی ـ کردی.
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات توتون ـ شغل زراعت گله داری
راه مالرو.

کولان - kulân - ده از دهستان بیلوار بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۲ک خاور مرزبانی .
دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۴۲۵ ـ شیعه ـ کردی ـ فارسی .
آب از چشمه و قنات ـ محصول غلات حبوبات تریاک توتون صیفی کدو زرد آلو ـ شغل زراعت ـ قالیچه گلیم جاجیم بافی ـ راه مالرو ـ تابستان ازمرزبانی اتومبیل میتوان برد .
تپه‌ای از آثار ابنیه قدیم دارد .

کولان - ده از دهستان مرکزی بخش مریوان شهرستان سنندج .
۶ک شمال دژشاهپور ـ ۱/۵ک خاور شوسه مریوان ـ بانه .
دامنه ـ سردسیر مالاریائی ـ سکنه ۷۵ ـ کردی ـ سنی .
آب از چشمه ـ محصول غلات توتون مختصر حبوبات ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو .

کولسر - kulasar - ده کوچکی از دهستان زردلان بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۳۵ک جنوب خاوری کرمانشاه ـ نزدیک به چنارگچان ـ سکنه ۳۰ نفر.

کولسه - kulse - ده از دهستان جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج .
۵۵ک جنوب خاوری پاوه ـ ۷ک جنوب باختری قلعه جوانرود .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳۰۰ ـ سنی ـ کردی ـ فارسی .
آب از چشمه ـ محصول غلات توتون لبنیات ـ شغل زراعت گله داری راه مالرو

کوله - kowle - ده از دهستان حسین‌آباد بخش دیواندره شهرستان سنندج .
۲۰ک جنوب دیواندره ـ ۲ک باختر شوسه سنندج ـ کنار شوسه جدید .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۴۰ ـ سنی سادات ـ کردی .
آب از چشمه ـ محصول غلات توتون حبوبات لبنیات .
شغل زراعت گله داری ـ صنایع دستی زنان جاجیم بافی ـ راه مالرو.

کوله بیان - kule-bayân - ده از دهستان ییلاق بخش حومه شهرستان سنندج .
۳۰ک شمال خاور سنندج ـ ۳ک عالی بینک.
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۱۸۰ ـ سنی ـ کردی.
آب از چشمه ـ محصول غلات ـ شغل زراعت ـ صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی ـ راه مالرو.

کوله ساره - kule-sâre - ده از دهستان ژاوه رود بخش کامیاران شهرستان سنندج .
۲۶ک شمال کامیاران ـ ۷ک باختر شوسه کرمانشاه ـ سنندج .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۵۶۶ ـ سنی ـ کردی .
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات توتون ـ شغل زراعت گله داری راه مالرو .

کوله سه - kulase - نام مزرعه‌ایست ازدهستان گوارور بخش گیلان شهرستان شاه‌آباد .
درخاور گوآور واقع شده هوای آن سردسیر ییلاقی است .
تابستان در حدود ۲۰۰ خانوار از ایل کلهر برای تعلیف احشام و زراعت دیم به این محل می‌آیند .
اوایل پائیز پس از برداشت محصول و افشاندن بذر بگرمسیر درحدود سومار میروند .
مزرعه سرازک درشمال کوله سه واقع شده درحدود ۳۰ خانوار سکنه دارد جزء این ده است .

کوله هرد - kula-hard - ده از دهستان حسین‌آباد بخش حومه شهرستان سنندج .
۱۴ک شمال خاوری سنندج ـ ۴ک شمال خاور بابا زید .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۵۰ ـ سنی ـ کردی.
آب از رودخانه وچشمه ـ محصول غلات حبوبات صیفی لبنیات توتون ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو .

کولیج - kulij - ده ازدهستان ژاوه رود بخش رزاب شهرستان سنندج
۲۴ک جنوب خاوررزاب ـ ۴ک شمال باخترسرخه توت .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳۵۰ ـ سنی ـ کردی .
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات سقز ـ شغل زراعت گله داری راه مالرو.

کومائین - komâin - ده از دهستان سورسور بخش کامیاران شهرستان سنندج .
۴۶ک شمال خاور کامیاران ـ ۲ک شمال رودخانه کاورود .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۶۳ ـ سنی ـ کردی .
آب ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات توتون ـ شغل زراعت گله داری راه مالرو .

کوندلان - kondalân - ده از دهستان میرده بخش مرکزی شهرستان سقز.
۲۸ک باختر سقز ـ ۱۰ک شمال شوسه سقز ـ بانه .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۴۰۰ ـ سنی ـ کردی .
آب ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات حبوبات توتون ـ شغل زراعت و گله داری راه مالرو.

کو نیك -kunik- ده‌ازدهستان‌ذهاب بخش سرپل ذهاب شهرستان قصرشیرین .

۱۷ك شمال سرپل ذهاب ـ کنارراه فرعی‌سرپل به جیگران.

دشت ـ گرمسیرمالاریائی ـ سکنه ۹۰۰ ـ سنی ـ کردی فارسی.

آب‌ازنهرولاشی ـ محصول غلات برنج پنبه صیفی لبنیات ـ شغل‌زراعت وگله داری ـ تابستان اتومبیل میتوان برد .

درچهارمحل‌بفاصله نزدیك به یك‌کیلومتر واقع به میل صفی تینی ـ دم شمشیر ـ قلعه راویان مشهورند .

سکنه به ترتیب ۲۰۰ ـ ۱۵۰ ـ ۱۵۰ نفراست.

کوهالی -kowhâli- ده‌از دهستان پاطاق بخش سرپل ذهاب شهرستان قصرشیرین .

۱۲ك جنوب خاوری‌سرپل‌ذهاب ـ کنارشوسه قصرشیرین به‌کرمانشاهان.

دامنه ـ معتدل ـ سکنه ۱۳۰ ـ شیعه ـ کردی ـ فارسی .

آب ازسراب ماو آب ـ محصول غلات لبنیات توتون‌صیفی ـ شغل زراعت وگله داری تهیه ذغال‌دیزم.

کوهالی ـ ده‌از بخش‌گوران شهرستان شاه‌آباد .

۸ك شمال‌باختری‌گهواره ـ ٤ك درویت .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ٦۰ ـ مسلمان ـ کردی‌فارسی .

آب‌ازچشمه ـ محصول غلات دیم لبنیات ـ شغل زراعت‌گله داری ـ راه مالرو. ازتیره مهرای قلخانی هستند .

کوهانی -kuhâni- ده‌ازدهستان بالا شهرستان نهاوند .

٦ك جنوب خاوری شهر نهاوند ـ کنار راه شوسه نهاوند بملایر و بروجرد .

جلگه ـ سردسیر ـ سکنه ۱٤٥٥ ـ شیعه ـ لری وفارسی .

آب‌ازرودخانه‌گاماسیاب ـ محصول‌غلات تریاك توتون حبوبات انگور لبنیات ـ شغل زراعت وگله داری ـ راه اتومبیل رو ـ دبستان قهوه خانه‌ای‌کنارشوسه دارد .

کوهین -kuhin- ده‌ازدهستان خدابنده لو بخش قروه شهرستان سنندج .

۲ك خاورگل‌تپه ـ ۳ك جنوب داس قلعه .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۵۰۰ ـ شیعه ـ ترکی .

آب‌ازچشمه هاوقنات ـ محصول غلات انگورلبنیات صیفی ـ شغل‌زراعت وگله داری ـ راه مالرو .

ازطریق داس قلعه ودلی محمد اتومبیل میتوان برد .

کویره گویز -koveyre-goveyz- ده از دهستان میرده بخش مرکزی شهرستان سقز.

۳۰ك باختر سقز ـ ۸ك شمال شوسه سقز ـ بانه .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲٦۰ ـ سنی ـ کردی .

آب‌ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات حبوبات ـ شغل زراعت‌گله داری راه مالرو .

کویك -kuvik- تیرهٔ ازطایفه زنگی‌گوران است که درحدود ۲٦۰ نفرچادرنشین هستند ییلاق‌کوه سیاهانه‌گوران‌وقشلاق دهستان ذهاب است .

کویک ـ ده ازدهستان‌گاورود بخش‌کامیاران شهرستان‌سنندج

۳۵ك شمال‌خاورکامیاران ـ ٦ك خاورشوسه‌کرمانشاه‌سنندج.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۷۳ ـ سنی ـ کردی.

آب ازچشمه ورودخانه ـ محصول غلات لبنیات مختصرتوتون ـ شغل زراعت‌گله‌داری ـ راه‌مالرو.

کویک‌قلعه‌شاهین -kuvik-qal'e-câhin- ده‌ازدهستان قلعه‌شاهین بخش‌سرپل‌ذهاب شهرستان قصرشیرین.

۲ك جنوب سرپل‌ذهاب ـ ۱ك‌خاورشوسه‌گیلان.

دشت ـ گرمسیر ـ سکنه ۹۰ ـ سنی ـ کردی فارسی.

آب ازسراب‌قلعه شاهین ـ محصول‌غلات صیفی توتون لبنیات ـ شغل زراعت ـ راه‌مالرو.

کویله‌کلاش -kovile-kalâc- ده از دهستان جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج.

۳۲ك جنوب باختر پاوه ـ ۲ك شمال‌رودخانه لیله .

کوهستانی ـ معتدل ـ سکنه ۱۸۰ ـ سنی ـ کردی‌فارسی.

آب ازچشمه ـ محصول لبنیات سقزبلوط مختصرجوکتیرامازو ـ شغل گله‌داری واستفاده ازمحصولات جنگلی ـ راه‌مالرو و صعب العبور. تابستان بارتفاعات شمالی‌میروند .

دردومحل نزدیك‌بهم واقع وبکویله وقده مشهورند.

کهارد -kahârd- ده ازدهستان درجزین بخش رزن‌شهرستان همدان.

۱۱ك جنوب‌رزن ـ ۲ك خاورشوسه‌رزن‌بهمدان.

جلگه ـ سردسیرمالاریائی ـ سکنه ۸۸۰ ـ شیعه ـ ترکی.

آب ازقنات ورودخانه‌رزن ـ محصول‌غلات‌حبوبات‌صیفی ـ شغل‌زراعت راه اتومبیل‌رو.

کهرار -kahrâr- ده از دهستان دروفرامان بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.

۲۱ك جنوب‌خاور کرمانشاه ـ ۵ك‌جنوب‌رودخانهٔ قره‌سو.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۵۳۰ ـ شیعه ـ کردی‌فارسی.

آب اززه‌آب رودخانه محلی‌وقنات ـ محصول غلات حبوبات میوجات صیفی چغندرقندبستان ـ شغل‌زراعت‌گله‌داری ـ صنایع دستی‌زنان‌گلیم جاجیم پلاس بافی ـ راه‌مالرو.

دردومحل بفاصله ۱/۵ کیلومتری واقع بعلیا وسفلی‌مشهور ـ سکنه‌علیا ۲۷۰ نفراست.

کهره -kahare- ده ازدهستان هلیلان بخش‌مرکزی شهرستان شاه‌آباد .

۲٤ك جنوب‌خاوری هرسم ـ ٦ك شاه بداغ.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۵۸۰ ـ شیعه ـ لری لکی کردی کمی فارسی .
آب از چشمه وقنات ـ محصول غلات حبوبات تریاك لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه‌مالرو.

کهریز-kahriz ـ ده ازدهستان بیلوار بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۳ک باختر مرز بانی ـ کنارراه فرعی مرز بانی کرمانشاه.
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۵۳۵ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب از قنات ـ محصول غلات حبوبات دیم لبنیات تریاک چغندر قند مختصر میوجات ـ شغل زراعت ـ صنایع دستی قالیچه گلیم جاجیم بافی.
زمین این ده مرغوب ودردهستان بیلوارمشهوراست.

کهریز ـ ده از دهستان درو فرامان بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۴/۵ک خاورکرمانشاه ـ ۱ک جنوب پل راه قدیم.
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۵۰۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب ازقنات ـ محصول غلات صیفی لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری راه مالروواتومبیل میتوان برد .

کهریز ـ ده زدهستان خالصه بخش مرکزی شهرستان کرمانشاه
۲۷ک شمال باختر کرمانشاه ـ کناراه فرعی سنجابی .
دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۴۱۷ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب ازقنات ـ محصول غلات صیفی لبنیات حبوبات ـ شغل زراعت راه‌مالرودرفصل خشکی اتومبیل میتوان برد.

کهریز ـ ده ازدهستان پیرتاج شهرستان بیجار.
۴۰ک جنوب خاور بیجار ـ ۵ک خاورشوسه بیجارهمدان .
تپه ماهور ـ سردسیر ـ سکنه ۳۴۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل‌زراعت گله داری ـ صنایع دستی قالیچه‌بافی ـ راه‌مالرو درفصل‌خشکی ازسلامت آباد اتومبیل میتوان برد.

کهریز ـ ده از دهستان ماهیدشت بالا بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۲۱ الی ۲۴ کیلومتری جنوب کرمانشاهان ـ مقابل کامیوچ.
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۲۱۵ شیعه ـ کردی فارسی.
آب ازکهریز پائین‌ورودخانه مرك وكهریز علی‌آباد قنات ـ محصول کهریز پائین غلات حبوبات صیفی چغندر قند و بالا فقط غلات دیم لبنیات شغل زراعت ـ راه‌مالرو.
در دومحل بفاصله ۳۰ کیلومتر واقع به کهریز علی آباد وکهریز پائین مشهوراند .

کهریز ـ ده از دهستان حومه بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۸ک شمال کرمانشاه ـ کنار رودخانه قره‌سو.
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۱۸۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب از رودخانه قره‌سو ـ غلات حبوبات صیفی لبنیات ـ شغل زراعت وگله‌داری ـ راه‌مالرو ـ تابستان درفصل‌خشکی اتومبیل میتوان برد .

کهریز ـ ده ازدهستان فارسینج بخش اسدآباد شهرستان همدان.
۳۰ک جنوب باختری قصبه اسدآباد ـ ۸ک خاور فارسینج.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۴۵ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب از قنات ـ محصول غلات عسل لبنیات توتون ـ شغل زراعت و گله‌داری ـ صنایع دستی زنان قالی‌بافی ـ راه‌مالرو.

کهریز ـ ده از دهستان ۵ بخش هرسین شهرستان کرمانشاهان.
۵ک خاورهرسین ـ ۲ک شمال شوسه هرسین خرم آباد
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۱۰۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب ازچشمه و قنات ـ محصول غلات حبوبات تریاك چغندر قند شغل زراعت ـ راه‌مالرو ـ از مقابل کاهرنگین اتومبیل میتوان برد
در دومحل بفاصله يك کیلومتر واقع به کهریز کرداهری و کیقبادی مشهور است .

کهریز ـ ده از دهستان دینور بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان .
۴۶ک شمال باختری صحنه ـ کناراه کندوله
دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۵۵ ـ شیعه ـ کردی فارسی
آب از چشمه ـ محصول غلات میوجات

کهریز ـ ده کوچکیست از دهستان خزل شهرستان نهاوند.
۵۵ک شمال باختری شهر نهاوند ـ کنار راه‌شوسه کنگاور به کرمانشاه.
۳ک گردنهٔ بیدسرخ ـ سکنه ۵۰ نفر.
قهوه‌خانه‌ای کنار شوسه دارد.

کهریز باباحسین-kahriz-bâbâ-hoseyn ـ ده‌ازدهستان مهربان بخش کبودراهنگ شهرستان همدان.
۲۸ک شمال باختری قصبه کبودراهنگ ـ ۵ک باختر شوسه همدان به بیجار.
کوهستانی ـ معتدل ـ سکنه ۴۸۵ ـ شیعه ـ کردی ترکی.
آب از قنات چشمه ـ محصول غلات دیم لبنیات انگور ـ شغل زراعت وگله‌داری ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه‌مالرو.

کهریز بقازی ـ kahriz-boqâzi ـ ده‌از دهستان سردرود بخش رزن شهرستان همدان.
۲۴ک شمال باختری قصبه رزن ـ ۸ ک شمال دمق.
جلگه ـ سردسیر ـ سکنه ۵۰۵ ـ شیعه ـ ترکی.
آب از قنات ـ محصول غلات مختصر انگور صیفی ـ شغل زراعت راه مالرو ـ تابستان ازدمق اتومبیل میتوان برد .

کهریز توسك-kahriz-tusk ـ ده‌ازدهستان حومه شهرستان ملایر.
۲۱ک خاور شهر ملایر ـ ۱۵ک شمال راه‌شوسه ملایر به‌اراك.
کوهستانی ـ معتدل‌مالاریائی ـ سکنه ۱۸۷ ـ شیعه ـ ترکی وفارسی.

آب از قنات - محصول غلات انگور - شغل زراعت - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه اتومبیل رو

کهریز جمال - kahriz-jamâl — ده از دهستان سلگی شهرستان نهاوند .
۲۷ ك شمال باختر شهر نهاوند - کنار باختر شوسه نهاوند بکرمانشاه.
جلگه - سردسیر - سکنه ۳۸۰ - شیعه - لری و فارسی.
آب از قنات — محصول غلات تریاك توتون - شغل زراعت - راه اتومبیل رو - دارای پاسگاه ژاندارمری میباشد .

کهریز حاجی خان مراد - kahriz-hâji-xân-morâd
ده از دهستان بیلوار بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۲۴ ك شمال خاوری دیزگران - ٤ك خانقاه پائین.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۸۰ - شیعه - سنی - کردی فارسی .
آب از چشمه — محصول غلات دیمی - شغل زراعت - قالیچه جاجیم گلیم بافی - راه مالرو.

کهریز سلیم - kahriz-salim — ده از دهستان سلگی شهرستان نهاوند.
۲۵ ك شمال باختری شهر نهاوند - کنار باختری شوسه نهاوند بکرمانشاه .
جلگه — سردسیر - سکنه ۵۸۰ - شیعه - لری - فارسی.
آب از قنات - محصول غلات حبوبات تریاك توتون انگور - شغل زراعت - راه مالرو.

کهریز صفی خانی - kahriz-safi-xâni — ده از دهستان سلگی شهرستان نهاوند .
۲۴ ك شمال باختر شهر نهاوند — کنار باختری شوسه نهاوند بکرمانشاه .
جلگه — سردسیر - سکنه ۷۹۲ — شیعه — لری - فارسی.
آب از قنات — محصول غلات توتون تریاك لبنیات - شغل زراعت وگله داری — راه اتومبیل رو.

کهریز کلان - kahriz-kalân - ده کوچکی است از دهستان خزل شهرستان نهاوند.
۶۰ ك شمال باختری شهر نهاوند — کنار رودخانه گاماسیاب - سکنه ۲۳ نفر.

کهریز ناظم - kahriz-nâzem - ده از دهستان آورزمان شهرستان ملایر.
۲۱ ك باختر شهر ملایر - ۱۵ ك جنوب راه شوسه ملایر به همدان.
جلگه - معتدل مالاریائی - سکنه ٤٤٦ - شیعه - فارسی.
آب از قنات - محصول غلات - شغل زراعت - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو.

کهریزه - kahrize — ده از دهستان کل تپه فیض اله بیگی بخش مرکزی شهرستان سقز.
٤ ك خاور سقز - ۱ ك شمال شوسه سقز به سنندج.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ٤۲۰ - سنی - کردی.
آب از چشمه قنات - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله داری - راه ماشین رو .

کهریزه - ده از دهستان قراتوره بخش شهرستان سنندج.
۵ ك خاور دیواندره - ۳ ك خاور شوسه دیواندره به سنندج .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۱۵ - سنی - کردی.
آب از چشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات - شغل زراعت گله داری راه مالرو.

کهکدان - kahkadân - ده از دهستان سامن شهرستان ملایر.
۲۷ ك جنوب شهر ملایر - ۲ ك باختر راه شوسه ملایر به بروجرد.
جلگه - معتدل مالاریائی - سکنه ۱۹٤٤ - شیعه - فارسی.
آب از ۸ رشته قنات - محصول غلات صیفی پنبه — شغل زراعت - راه فرعی به آبادی و یکدبستان دارد.

کهل - kohel - ده از دهستان کرانی شهرستان بیجار - بین مرادی وسیدحسین - تپه ماهور — سکنه ٤۰ نفر

کهنوش - kohnuc - ده از دهستان خرم رود شهرستان تویسرکان .
٤۳ ك شمال باختری تویسرکان - ۱٤ ك شمال اشتران مرکز دهستان.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱٤۳۷ - شیعه - فارسی.
آب از چشمه سارهای الوند - محصول انگور صیفی آلو بخارا گردو صیفی مختصر غلات قلمستان و لبنیات - شغل زراعت و گله داری - صنایع دستی قالی بافی - راه مالرو - تابستان تا نزدیکی آبادی از طریق کندر اتومبیل میتوان برد .
دبستان - مسجد - ۵ باب دکان دارد و یکی از نقاط خوش آب و هوای شهرستان است .

کهنه حصار - kohne-hasâr - ده از دهستان مهربان بخش کبودراهنگ شهرستان همدان .
٤۸ ك شمال باختری قصبه کبودراهنگ - ۱۰ ك خاور شوسه همدان بیجار .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۵۹۱ - شیعه - ترکی .
آب از قنات و چشمه - محصول غلات دیم لبنیات انگور - شغل زراعت و گله داری - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو تابستان از طریق دالچو اتومبیل میتوان برد .

کیتو - keytu - ده از دهستان مهربان بخش کبودراهنگ شهرستان همدان.
۶۰ ك باختر قصبه کبودراهنگ - کنار راه شوسه همدان به بیجار .

تپه ماهور - سردسیر - سکنه ۶۵۰ - شیعه - ترکی کردی.
آب از قنات و چشمه - محصول غلات دیم لبنیات انگور - شغل زراعت و گله‌داری - صنایع دستی زنان قالی بافی.

کیسلان -kisalân- ده از دهستان کل‌تپه فیض‌اله بیگی بخش مرکزی شهرستان سقز.
۲۵ک خاور سقز - ۵ک شمال شوسه سقز - سنندج.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۸۰ - سنی - کردی.
آب از چشمه قنات - محصول غلات لبنیات توتون - شغل زراعت گله‌داری راه مالرو.

کیسله -kisale- ده از دهستان باباجانی بخش ثلاث شهرستان کرمانشاهان.
۱۱ک جنوب خاوری ده‌شیخ - ۳ک قلقله.
کوهستانی - گرمسیر - سکنه ۲۶۰ - سنی - کردی.
آب از چشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات مختصر برنج توتون.
شغل زراعت و گله داری - راه مالرو - ساکنین از طایفه باباجانی هستند.

کیسله - ده از دهستان فعله کری بخش سنقر و کلیائی شهرستان کرمانشاهان.
۱۹ک شمال سنقر - ۳ک باختر خط تلفن سنقر بقروه.
دامنه - سردسیر - سکنه ۱۵۰ - شیعه - کردی - فارسی.
آب از چشمه - محصول غلات حبوبات دیمی انگور زردآلو تریاک توتون شغل زراعت - قالیچه جاجیم پلاس بافی - راه مالرو.

کیکن -kiken- ده از دهستان مرکزی بخش مریوان شهرستان سنندج.
۲۲ک شمال باختری دژ شاهپور - ۳ک راه اتومبیل‌رو مریوان - باشه.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۸۵ - سنی - کردی.
آب از چشمه - محصول غلات توتون لبنیات - شغل زراعت گله داری راه مالرو.

کیکله -keykale- ده از دهستان کمازان شهرستان ملایر.
۳۰ک جنوب شهر ملایر - ۱۵ک جنوب راه شوسه ملایر به اراک.
کوهستانی - معتدل مالاریائی - سکنه ۵۷۶ - شیعه - فارسی.
آب از چشمه - محصول غلات دیم - شغل زراعت - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو.

کیلان بر -keylân-bar- ده از دهستان ولد بیگی بخش ثلاث شهرستان کرمانشاهان.
۱۸ک خاور نهر آب - ۲ک راه فرعی نهر آب به سنجابی.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۵۰ - سنی - کردی.
آب از چشمه‌ها - محصول غلات لبنیات توتون ذرت برنج.
شغل زراعت گله داری - راه مالرو - ساکنین از طایفه ولد بیگی هستند.

کیلان بر عبدالحمید -keylân-bar-abdol-hamid- نام محلی است از دهستان ولدبیگی بخش ثلاث شهرستان کرمانشاهان.
۱۵ک خاور نهر آب - نزدیک کانی پاشا.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۸۰ - سنی - کردی.
آب از چشمه های متعدد - محصول غلات لبنیات توتون حبوبات - شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو.
ساکنین از طایفه ولدبیگی هستند زمستان عموماً گرمسیر دهستانهای سرقلعه میروند.

کیلانه -keylâne- ده از دهستان حسن آباد بخش حومه شهرستان سنندج.
۱۴ک جنوب باختر سنندج - ۳ک باختر کانی مشکان.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۹۰۰ - سنی - کردی و فارسی.
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله داری - راه مالرو.

کیلک -keylak- ده از دهستان حسن آباد بخش حومه شهرستان سنندج.
۱۷ک جنوب سنندج - ۳ک خاور شوسه سنندج به کرمانشاه.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۷۰ - سنی - کردی.
آب از چشمه - محصول غلات - شغل زراعت گله داری - راه مالرو.

کیله -keyle- بنام فعلی آن عباس آباد مراجعه شود.
علت تغییر نام ده این بوده که در جنگهای افراد نظامی با باغبان عراقی درسال ۱۳۲۳ سرباز وظیفه بنام عباس در این ده کشته شده است.

کیله سفید -keyle-sefid- ده از دهستان جیگران (گرمسیر ولد بیگی) بخش ثلاث شهرستان کرمانشاهان.
۱۲ک خاور سرقلعه - ۴ک خاور راه فرعی سرپل ذهاب به ازگله.
کوهستانی - گرمسیر - سکنه ۲۰۰ - سنی - کردی.
آب از رودخانه ژالان - محصول غلات حبوبات دیم لبنیات - شغل زراعت گله داری. زمستان درحدود ۱۱ خانوار از طایفه تفنگچی گوران برای تعلیف احشام خود حدود خاوری این ده می‌آیند.

کیله سفید - ده از دهستان حسین آباد بخش دیواندره شهرستان سنندج.
۱۱ک شمال خاور حسین آباد - ۵ک خاور شوسه سنندج - سقز.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۶۰ - سنی - کردی.
آب از رودخانه و چشمه - محصول غلات توتون حبوبات لبنیات قلمستان شغل زراعت گله داری - راه مالرو - دفتر ازدواج دارد.

کیله شین -kilacin- ده از دهستان میرده بخش مرکزی شهرستان سقز.
۴۰ک جنوب باختری سقز - ۲ک شوسه سقز به بانه.
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات توتون - شغل زراعت گله‌داری راه مالرو.

کیله کبود -keyle-kabud- ده از دهستان اوباتو بخش دیواندره شهرستان سنندج .
۱۲ ک شمال باختردیواندره-۳ ک باخترکنك .
کوهستانی - سردسیر-سکنه ۱۱۰- سنی-کردی .
آب‌ازرودخانه و چشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات توتون - شغل زراعت‌گله داری - راه مالرو .

کیله کبود - ده‌ازدهستان‌کل تپه فیض‌الله بیگی شهرستان سقز .
۴۰ ک شمال خاورسقز-٦ ک شمال قلعه‌کهنه .
کوهستانی - سردسیر- سکنه ٦٠- سنی-کردی .
آب‌ازچشمه قنات - محصول‌غلات‌لبنیات حبوبات توتون- شغل زراعت گله‌داری- راه مالرو .

کیله کون - kile-kon -ده از دهستان جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج .
۳۰ ک باخترپاوه -کناررودخانه مره خیل .
کوهستانی - گرمسیر - سکنه دام ندارد قشلاق ۳۰ خانوار ازگله داران طایفه‌ایناق جوانروداست .

کیله گلان-keyle-golân - ده از دهستان گاو رود بخش کامیاران شهرستان‌سنندج .
۵۳ ک شمال خاورکامیاران -۳ ک خاورامیرآباد .
دامنه - سردسیر- سکنه ۵۲۵- سنی-کردی .
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله داری - راه مالرو .

کیمنه - keymane - ده ازدهستان اورامان لهون بخش‌پاوه شهرستان سنندج .
٦۷ ک شمال باخترپاوه - ۲۰ ک شمال باختر نوسود -۲ ک مرز ایران وعراق .
کوهستانی - سردسیر- سکنه ٥٦٠- سنی-کردی فارسی .
آب ازچشمه ها- محصول غلات لبنیات انواع میوجات- شغل زراعت گله داری‌باغبانی- صنایع دستی‌زنان شال‌کرباس بافی- راه مالرو وصعب‌العبور .

کیوله -keyule- ده‌ازدهستان پهلوی دژ بخش بانه‌شهرستان سقز .
۱۲ ک جنوب خاوری بانه -٥ ک جنوب خاوری بوئین پائین .
کوهستانی - سردسیر- سکنه ۸۷- سنی-کردی .
آب ازچشمه - محصول‌غلات توتون ذغال - شغل زراعت ذغال‌فروشی راه مالرو .

کیونان -kivanân- ده‌ازدهستان‌بیلواربخش مرکزی‌شهرستان کرمانشاهان .
۱۳ ک شمال خاوری دیزگران -۳ ک سه‌قولان .
کوهستانی - سردسیر- سکنه ۸٦٠- شیعه-کردی فارسی .
آب ازچشمه وزه‌آب رودخانه‌کابل‌آباد وسه قولان - محصول غلات حبوبات تریاک توتون ومیوجات قلمستان‌لبنیات- شغل مردان‌زراعت وگله داری-صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم‌گلیم بافی- راه مالرو ودرفصل خشکی وتابستان ازطریق‌کل‌مفید- لنجاب- خانق اتومبیل میتوان برد -کنار آبادی تپه ای بنام قلعه‌کهنه وجود داردکه بقای امکنه قدیم است . این ده ۱۸٦٠ مترازسطح اقیانوس مرتفعتراست

کیوه‌رود-keyve-rud- ده‌ازدهستان‌آلوت‌بخش‌بانه‌شهرستان سقز .
۳۰ ک باختربانه -۳ ک مرزایران عراق .
کوهستانی - سردسیر- سکنه ۳۰۰- سنی-کردی .
آب‌ازچشمه - محصول غلات انگورانجیرتوتون اوزن - سقز- شغل زراعت‌گله داری - راه مالرو.

گ

گ ـ ۱

گائیدر ‎-gâidar- ده‌ازدهستان گاورود بخش کامیاران شهرستان سنندج .
۲۵ک شمال خاور کامیاران ـ ۵ک شمال باختر امیرآباد .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۹۳ ـ سنی ـ کردی .
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت و گله‌داری ـ راه مالرو .

گادمه گتر ‎-gâdma-gater- ده از دهستان قراتوره بخش دیواندره شهرستان سنندج .
۴۳ک شمال خاور دیواندره ـ ۵ک جنوب خاور آق‌کند .
جلگه ـ سردسیر ـ سکنه ۲۲۰ ـ سنی ـ کردی .
آب از چشمه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو .

گازرخانی ‎-gâzar-xâni- ده‌ازدهستان بیلوار بخش کامیاران شهرستان سنندج .
۳۱ک شمال باختر کامیاران .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۰۵ ـ سنی ـ کردی .
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت و گله‌داری ـ راه مالرو .

گاقران ‎-gâqerân- ده کوچکی است از دهستان تیلکوه بخش دیواندره شهرستان سنندج .
۵۰ک شمال باختر دیواندره ـ ۲ک شمال شوسه سقز .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۵ نفر .

گاکیه ‎-gâkiye- ده‌ازدهستان حومه بخش مرکزی شهرستان کرمانشاه .
۱۲ک خاور کرمانشاه ـ ۱ک راه کاروانرو قدیم کرمانشاه بیستون .
تپه ماهور ـ سردسیر ـ سکنه ۴۰۰ ـ شیعه ـ فارسی ـ کردی .
آب از چشمه ـ محصول غلات حبوبات چغندرقند صیفی تریاک ـ تابستان ازطریق راه قدیم اتومبیل میتوان برد .

گاکیه ـ ده‌ازدهستان میان‌دربند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان
۱۴ک شمال باختری کرمانشاه ـ کنار شوسه سنندج .
دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۱۰۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی .

آب ازچاه و رودخانه بوسیله مکینه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات صیفی ـ شغل زراعت .

گاگل ‎-gâgel- ده از دهستان مرکزی بخش مریوان شهرستان سنندج .
۱۶ک شمال دژشاهپور ـ ۶ک شمال خاور سیف بالا .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۳۰ ـ سنی ـ کردی .
آب ازچشمه ـ محصول غلات توتون لبنیات ـ شغل زراعت ـ راه مالرو .

گامیزج ‎-gâmizej- ده‌ازدهستان ماهیدشت بالابخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۲۱ک جنوب کرمانشاه ـ کنار رودخانه مرک .
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۳۳۰ ـ شیعه ـ فارسی ـ کردی .
آب ازرودخانه مرک ـ محصول غلات حبوبات صیفی چغندرقند برنج تریاک لبنیات ودرگامیزج پائین مختصرمیوجات ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو ـ تابستان ازرباط اتومبیل میتوان برد .
دردومحل بفاصله ۳ کیلومتر واقع شده به‌علیا وسفلی مشهور ـ سکنه پائین ۲۳۵ نفر است .

گامیشلو ‎-gâmiclu- ده‌ازدهستان درجزین بخش رزن شهرستان همدان .
۲۵ک جنوب رزن ـ ۱ک خاور راه شوسه رزن به همدان .
جلگه ـ سردسیر مالاریائی ـ سکنه ۷۱۵ ـ شیعه ـ ترکی .
آب ازقنات ـ محصول غلات حبوبات انگور صیفی لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری ـ صنایع دستی زنان قالیبافی ـ راه اتومبیل‌رو .
جامیشلو نوشته میشود ـ دوقهوه‌خانه کنار شوسه دارد .

گاوآهن‌تو ‎-gâv-âhantu- ده از دهستان سارال بخش دیواندره شهرستان سنندج .
۳۲ک جنوب باختری دیواندره ـ ۱۲ک جنوب لعل‌شکن .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳۵۰ ـ سنی ـ کردی .
آب ازچشمه ـ محصول غلات توتون حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت و گله‌داری ـ راه مالرو ـ دبستان دارد .
تابستان ازطریق حسین‌آباد و باینچوب اتومبیل میتوان برد .

گاوبازه ‎-gâv-bâze- نام یکی‌ازدهستانهای هفتگانه شهرستان بیجار است .

این دهستان درجنوب‌خاوری شهرستان واقع محدوداست ازطرف‌شمال و باختر بدهستان‌پیرتاج-ازجنوب بدهستان مهربان‌از بخش‌کبودراهنك شهرستان همدان ـ ازخاور بدهستان‌گرماب بخش قیدار زنجان .

هوای دهستان سردسیر وضع طبیعی آن تپه‌ماهور خاکی و بلندترین کوه دهستان کوه‌چنگ الماس است این‌کوه در شمال باختر دهستان واقع بلندترین قله آن از سطح دریا ۲۲۵۸ متر است از قله پرتگاهی آن‌مومیائی مخصوصی بدست‌میآورند ولی رسیدن بآن از نظر پرتگاهی بودن‌کوه بسیار دشوار است .

آب قراء دهستان ازچشمه‌ها و قنوات تامین‌شده ـمحصول عمده آن غلات ولبنیات میباشد هشتدهم غلات آن بطورددیم بدست می‌آید. شغل مردان زراعت‌گله‌داری ـ بافتن قالیچه جاجیم وگلیم بین زنان دهستان مرسوم میباشد قالیچه‌های بافت خانباغی بخوبی دو دهستان مشهور است .

راه‌شوسه بیجار‌به‌همدان ازجنوب و باختر دهستان میگذرد و آبادی چکینی ازاین بلوك درکنار شوسه واقع شده و خان باغی ـکلوچه نزدیك‌براه شوسه هستند بواسطه مسطح بودن اراضی درفصل‌خشکی باکثر قراء مهم دهستان اتومبیل میتوان برد ـ زبان مادری سکنه دهستان ترکی وکمی بفارسی‌به‌کردی آشنا هستند .

مذهب عموم مسلمان شیعه اثنی‌عشری است .

این دهستان از ۱۵ آبادی‌تشکیل شده سکنه آن درحدود ۶هزارنفر قراء مهم آن عبارتنداز ـ قزانقره ـ باش‌قورتاران ـ خانباغی ـ کچه‌گنبد ـ دیستی‌بلاغ ـگاوباز .

گاو بازه ـ ده‌ازدهستان‌گاوبازه شهرستان بیجار .

۱۲ك جنوب باختری پیرتاج ـکنار راه‌مالروشاهگدار‌به‌خدائی. تپه‌ماهور ـسردسیر ـ سکنه۴۲۰ ـ شیعه ـ ترکی.

آب ازچشمه ـمحصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت‌گله‌داری ـ قالیچه گلیم جاجیم بافی ـراه‌مالرو .

گاو بنده -gâv-bande- ده از دهستان حومه بخش مرکزی شهرستان‌کرمانشاه .

۱۰ك شمال‌کرمانشاه ـ ۱ك جنوب شوسه‌کردستان-کنار قره‌سو . دشت ـ سردسیر ـ سکنه۵۰۰ـ شیعه ـ کردی فارسی.

آب از قره‌سو ـ محصول غلات و خیار دیمی لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری ـ اتومبیل میتوان برد .

گاو پناه -gâv-panâh- ده‌ازدهستان دروفرامان‌بخش‌مرکزی شهرستان‌کرمانشاهان .

۳۱ك خاورکرمانشاه ـ ۳ك جنوب شوسه‌کرمانشاه طهران . دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۱۸۵ ـ شیعه ـ کردی فارسی.

آب‌از زه‌آب‌رودخانه‌رحیم آباد ـمحصول‌غلات چغندرقند ذرت‌حبوبات لبنیات ـشغل زراعت وگله‌داری ـ راه‌مالرو ـکنار راه فرعی شوسه سلیمانیه .

گاوچالی -gâv-çâli- ده‌ازدهستان پاطاق بخش سرپل‌ذهاب شهرستان قصرشیرین .

۱۱ك‌جنوب خاوری سرپل‌ذهاب ـکنارشوسه‌قصرشیرین بکرمانشاهان. دامنه ـمعتدل ـسکنه ۱۷۰ ـشیعه ـکردی فارسی .

آب ازسراب رزآب ـمحصول‌غلات لبنیات توتون صیفی ـشغل‌زراعت گله‌داری تهیه ذغال هیزم .

گاوخانه - gâv-xâne - ده از دهستان شراء بخش سیمینه رود شهرستان همدان .

۴۵ ك‌جنوب‌خاوری‌همدان ـ ۱۵ ك‌خاور راه شوسه همدان به‌ملایر. کوهستانی‌ـ سردسیر ـ سکنه۶۰۰ ـ شیعه ـ ترکی فارسی .

آب ازچشمه وقنات ـ محصول غلات حبوبات لبنیات صیفی‌انگور ـ شغل‌زراعت‌وگله‌داری‌ـ صنایع دستی‌زنان قالی‌بافی‌ـراه اتومبیل‌رو. دبستان و چند باب دکان دارد .

گاودانه خور - gâv-dâne-xor ـ ده‌از دهستان‌حومه‌بخش کرند شهرستان شاه‌آباد .

۶ ك جنوب خاوری کرند ـ ۴ ك جنوب شوسه کرند به شاه آباد دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۳۸۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی

آب از رودخانه کرند و چشمه ـ غلات لبنیات چغندر قندصیفی‌ـشغل زراعت گله داری ـ راه فرعی بشوسه دارد .

تابستان اتومبیل میتوان برد .

گاودانه زار -gâv-dâne-zâr ـ ده از دهستان خسروآباد شهرستان بیجار .

۲۵ ك شمال باختری خسرو آباد ـ ۲ ك شهرك تپه ماهور ـ سردسیر ـ سکنه ۱۸۰ سنی وشیعه ـ کردی فارسی.

آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله داری ـ صنایع دستی زنان قالیچه گلیم جاجیم بافی ـراه مالرو.

گاودانه گدار - gâv-dâne-godâr ـ ده از دهستان چمچمال‌بخش‌صحنه شهرستان کرمانشاهان

۸ك جنوب‌صحنه ـ ۸ ك جنوب شوسه کرمانشاه به همدان دشت ـ سرد معتدل ـ سکنه ۱۳۸ ـ شیعه ـ کردی فارسی

آب‌ازگاماسیاب ـ محصول غلات‌تریاك‌حبوبات‌توتون‌ـ شغل زراعت‌ـ تابستان اتومبیل از طریق اسدآباد میتوان برد

گاودره - gâv-dare ـ ده از دهستان کلاترزان بخش‌حومه شهرستان سنندج

۳۰ ك شمال باختری سنندج ـ ۵ ك تودارچم کوهستانی ـ سردسیر‌ـ سکنه ۱۴۰ ـ سنی‌ـکردی

آب از چشمه سار ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت‌گله داری‌ـ راه مالرو .

گاورا ـ gâvrâ ـ ده از دهستان باباجانی بخش ثلاث‌شهرستان کرمانشاهان

۱۵ ك جنوب ده‌شیخ .

کوهستانی ـ گرمسیر ـ سکنه ۲۰۰ ـ سنی ـ کردی.
آب از چشمه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت گله داری
راه مالرو ـ ساکنین از طایفه باباجانی هستند .

گاو روانی — gâv-ravâni — ده از دهستان هرسم بخش مرکزی شهرستان شاه آباد .
۹ ک شمال باختری هرسم ـ جنوب خاوری شاه آباد .
دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۱۸۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی .
آب از رودخانه ماشالگان ـ غلات حبوبات چغندرقند تریاک لبنیات شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو ـ تابستان از طریق چقاجنگ اتومبیل میتوان برد .

گاورود — gâv-rud — نام یکی از دهستانهای بخش کامیاران همچنین نام رودخانه ایست که در این دهستان جاری است .
این دهستان در شمال باختری بخش واقع محدود است . از طرف شمال بدهستانهای حومه سنندج و ییلاق ـ از طرف جنوب باختر دهستان سوسور ـ از خاور دهستانهای کلیائی و ییلاق .
منطقه ایست کوهستانی هوای آن سردسیر سالم آب اکثر قراء آن از چشمه های مهم کوهستانی و قسمتی از رودخانه گاورود و امیرآباد تامین میگردد ـ محصول عمده دهستان غلات لبنیات است.
رود گاورود که شرح سرچشمه آن در بخش سنقر کلیائی داده شد از این دهستان گذشته در دهستان فقیه سلیمان حومه سنندج برودخانه قشلاق ملحق میشود ـ رودخانه امیرآباد در قسمت شمالی دهستان از ارتفاعات بین دهستان ییلاق و این دهستان سرچشمه میگیرد و چند آبادی کنار خودرا مشروب می نماید و در ٤ کیلومتری جنوب فقیه سلیمان برودخانه گاورود ملحق میشود .
کلیه قراء دهستان درطول دو دره گاورود و رودخانه امیرآباد واقع شده اند راه شوسه کرمانشاه به سنندج از باختر دهستان میگذرد راه آبادیهای دهستان عموماً مالرو میباشد .
این دهستان از ۳۸ آبادی تشکیل شده سکنه آن درحدود ۱۲ هزار نفر است .
مرکز دهستان ده امین آباد و قراء مهم آن بشرح زیر است .
خامسان ـ موجش ـ رمشت ـ مارنج ـ کیله گلان ـ اشکفتان ـ کرگر.

گاوزبان — gâv-zabân — ده از دهستان خدابنده لو بخش قروه شهرستان سنندج .
۱۰ ک خاور گل تپه ـ ۸ ک خاور شوسه همدان ـ بیجار
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۵۰ ـ شیعه ـ ترکی .
آب از چشمه ها ـ محصول غلات انگور حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مال رو .
تابستان از طریق سراب چاله کند اتومبیل میتوان برد .

گاوسوار - gâv-savâr — ده از دهستان سرد رود بخش رزن شهرستان همدان .
۲٦ ک شمال باختری قصبه رزن ـ ٦ ک شمال دمق.
جلگه ـ سردسیر ـ سکنه ۱۵۳٦ ـ شیعه ـ ترکی ـ فارسی .
آب از قنات و دربهار از رودخانه ـ محصول غلات انگور وسایر میوجات لبنیات حبوبات ـ شغل زراعت گله داری .
صنایع دستی زنان گلیم بافی ـ راه مالرو ـ تابستان از دمق اتومبیل میتوان برد ـ مزرعه چهارباغ جزء این ده منظور شد .

گاوسوار — ده از دهستان ایوان بخش گیلان شهرستان شاه آباد.
٤ ک جنوب باختری جوی زر ـ ۳ ک جنوب شوسه شاه آباد به ایلام
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۵۰۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی .
آب از سراب ایوان ـ محصول غلات برنج حبوبات توتون لبنیات ـ شغل زراعت گله داری ـ زمستان حدود گرمسیر سومار و باختر ایوان میروند چادرنشین هستند .

گاوسور gâv-sur — ده از دهستان حومه بخش کرند شهرستان شاه آباد.
۱٦ ک جنوب خاوری کرند ـ ٦ ک جنوب شوسه شاه آباد .
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۳٦۵ ـ مسلمان ـ کردی فارسی.
آب از چاه ـ غلات دیم لبنیات ـ شغل زراعت گله داری
قسمتی از سکنه زمستان گرمسیر حدود نصرآباد قصرشیرین میروند.
تابستان میتوان اتومبیل برد .

گاوشان — gâvocân — ده از دهستان درود فرامان بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۱۸ ک جنوب خاوری کرمانشاه ـ ۳ ک خاور زنگیشه.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲٦۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب از زه آب رودخانه محلی وقنات ـ محصول غلات حبوبات لبنیات مختصر میوجات ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو .
در دومحل بفاصله یك کیلومتر واقع به علیا وسفلی مشهور سکنه علیا ۱٦۵ نفر است .

گاوشان ـ ده از دهستان گاورود بخش کامیاران شهرستان سنندج.
۳۲ ک شمال کامیاران ـ ۲ ک خاور شوسه کرمانشاه به سنندج .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۵٤ ـ سنی ـ کردی .
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو

گاوشله — gâv-cale ـ ده از دهستان قراتوره بخش دیواندره شهرستان سنندج .
۲۳ ک شمال خاور دیواندره ـ کنار رودخانه ول کشتی.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ٤۱۰ ـ سنی ـ کردی
آب از چشمه ـ محصول غلات توتون حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو .

گاوکچ- gâv-koç ـ ده از دهستان خورخوره بخش دیواندره شهرستان سنندج .

۳۶ك شمال باختر دیواندره ـ کنارراه مالرو عزیزآباد بجعفر خان.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۴۵۰ ـ سنی ـ کردی .
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات توتون حبوبات ـ شغل زراعت گله داری ـ صنایع دستی زنان جاجیم بافی ـ راه مالرو.
دردو محل بفاصله ٤ کیلومترواقع گاوکچ بالاو پائین نامیده شده سکنه بالا ۲۳۰ نفراست.

گاو کران - gâv-korân - ده از دهستان قلقل رود شهرستان تویسرکان .
۳۱ك باختر شهر تویسرکان ـ ٤ك جنوب شوسه تویسرکان بکرمانشاه.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۶۱ ـ سنی ـ کردی و فارسی.
آب از چشمه وچاه ـ محصول غلات دیم لبنیات ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو.

گاو کل - gâv-kol - ده از دهستان چمچمال بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان.
۱۲ك باختر صحنه ـ ۳ك جنوب شوسه کرمانشاه بهمدان .
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۲۱۵ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب از رودخانه گاماسیاب ـ محصول غلات توتون حبوبات قلمستان تریاك ـ شغل زراعت ـ تابستان از طریق فراش اتومبیل میتوان برد.

گاو کل قلعه - gâv-kol-qal'e - ده از دهستان چمچمال بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان.
۱۱ك جنوب باختر صحنه ـ ۲ك جنوب شوسه کرمانشاه به همدان.
دشت ـ سردمعتدل ـ سکنه ۳۱۲ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب از رودخانه گاماسیاب ـ محصول غلات تریاك حبوبات توتون ـ شغل زراعت ـ تابستان اتومبیل میتوان برد.
دردو محل بفاصله یك کیلومترواقع ـ سکنه بالا ۱۵۹ نفراست.

گاو گدار - gâv-godâr - ده ازدهستان جلگه افشار بخش اسدآباد شهرستان همدان.
۲۵ك جنوب باختری قصبه اسدآباد ـ ۲ك باختر پیریوسف.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۴۶۹ ـ شیعه ـ کردی ـ فارسی.
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت و گله داری ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه مالرو.

گاو مخل - gâv-maxal - ده از دهستان ایوان بخش گیلان شهرستان شاه آباد .
۹ك شمال باختر جوی زر ـ ۱ك شوسه شاه آباد به ایلام.
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۳۰۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب از رودخانه گنگیر ـ محصول غلات برنج توتون لبنیات حبوبات ـ شغل زراعت گله داری ـ زمستان به گرمسیر غربی ایوان و حدود سومار میروند.

گاو مره - gâv-mare - ده ازدهستان جلالوند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.

۷۳ك جنوب خاوری کرمانشاه ـ ۱۰ك خاور مرکز دهستان.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۲۵ ـ شیعه ـ لکی کردی فارسی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات تریاك ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو.

گاوه شله - gâve-cale - ده ازدهستان کل تپه فیض الله بیگی بخش مرکزی شهرستان سقز.
۱٤ك شمال خاور سقز ـ ۷ك خاور شوسه سقز به میاندوآب.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۷۰ ـ سنی ـ کردی.
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو.

گاوی - gâvi - دمخروبه از بخش مهران شهرستان ایلام.
۲۰ك خاوری مهران ـ کنار رودخانه گاوی.
دشت ـ زمستان درحدود هزار نفر از طایفه ملکشاهی که در ییلاق ارکواز سکونت دارند ـ برای تعلیف احشام زراعت باین محل آمده دراوایل بهار مراجعت مینمایند.
۳ آسیاب کنار رودخانه دارد که فقط درزمستان کارمیکند.
آثارخرابه های زیادی دراین محل دیده میشود.

گچان - gaçân - به چنارزردلان مراجعه شود.

گچ کوبان - gaç-kubân - ده ازدهستان هندمینی بخش بدره شهرستان ایلام .
٤۹ك خاورایلام ـ کنارراه مالرو صیمره .
کوهستانی ـ گرمسیر ـ سکنه ۲۸۰ ـ شیعه ـ کردی.
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات تریاك حبوبات ـ شغل زراعت و گله داری.

گچی دره - gaçi-dare - ده از دهستان دینور بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان .
۲٤ك شمال باختری صحنه ـ ۱۷ك باختر شوسه سنقر
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۸۵ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات تریاك توتون حبوبات ـ شغل زراعت راه مالرو .

گدار پور - godâr-pur - ده کوچکی است ازدهستان زردلان بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۶۰ك جنوب خاوری کرمانشاه ـ ۱۸ سراب فیروزآباد.
سکنه ۱۰ نفر

گدار پهن - godâr-pahn - ده از دهستان کلیائی بخش اسدآباد شهرستان همدان.
۳۹ك شمال باختری قصبه اسدآباد ـ کنارراه اتومبیل رو فرعی چهار دولی به کلیائی.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳۲۱ ـ سنی ـ کردی.
آب از قنات وچشمه ـ محصول غلات لبنیات صیفی ـ شغل زراعت و گله داری ـ صنایع دستی زنان جاجیم بافی ـ راه تابستان اتومبیل رو.

گدمه - gadame - ده از دهستان آسمان‌آباد بخش شیروان چرداول شهرستان ایلام .
۲۳ک شمال باختر چرداول ـ کنارراه اتومبیل‌رو چرداول به‌ایلام
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۵۰ ـ شیعه ـ کردی.
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات حبوبات ـ شغل زراعت و گله‌داری .

گذردره -gozar-dare- ده از دهستان کلاتران بخش رزاب شهرستان سنندج .
۳۵ک شمال خاور رزاب ـ ۶ک شوسه مریوان سنندج .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳۰۰ ـ سنی ـ کردی .
آب ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات توتون ـ شغل زراعت گله داری ـ راه اتومبیل رو.

گذرکجین - gozar-kajin - ده ازدهستان افشاراول بخش اسدآباد شهرستان همدان .
۶ک باختر قصبه‌اسدآباد ـ ۶ک باخترشوسه اسدآباد به همدان .
دامنه ـ معتدل ـ سکنه ۳۴ ـ شیعه ـ ترکی کردی فارسی .
آب ازرودخانه بوجین وقنات ـ محصول غلات لبنیات انگور ـ صیفی تریاك ـ شغل زراعت گله داری ـ صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم بافی ـ راه مالرو ـ تابستان اتومبیل میتوان برد .

گراب - garâb - ده‌ازدهستان علیشروان بخش بدره شهرستان ایلام .
۴۰ک جنوب خاورایلام ـ کنارراه مالروبدره ایلام .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۵۰ ـ شیعه ـ کردی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات توتون تریاك ـ شغل زراعت و گله داری .

گراب ـ ده‌ازدهستان ولدبیگی بخش ثلاث‌شهرستان کرمانشاهان.
۳۰ک خاورنهرآب ـ ۳ک بانچیا .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۰۰ ـ سنی ـ کردی .
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات توتون حبوبات ـ شغل زراعت راه مالرو .
ساکنین ازطایفه ولدبیگی‌هستند ۵۰ خانوار ازگله داران ولدبیگی تابستان دراینمحل وزمستان به تیله‌کوه سرقلعه میروند .

گرآباد -gar-âbâd- ده‌ازدهستان حسن‌آبادبخش حومه شهرستان سنندج .
۳۵ک جنوب سنندج ـ ۲ک خاورززوان .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳۳۰ ـ سنی ـ کردی .
آب ازچشمه ـ محصول غلات ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو.

گرآباد - ده‌کوچك ازدهستان سامن شهرستان ملایر .
۱۲ک باخترشهرملایر ـ ۶ک باختر راه شوسه ملایر به بروجرد ـ
کوهستانی ـ معتدل مالاریائی ـ سکنه ۴۵ نفر.

گرازآباد -gorâz-âbâd- ده ازدهستان سنجابی شهرستان کرمانشاهان .
۱۸ک شمال خاوری کوزران ـ کناررودخانه قره سو.
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۹۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب از رزاب عمر آباد ـ محصول غلات حبوبات جزئی صیفی لبنیات شغل زراعت وگله داری ـ راه مالرو ـ تابستان اتومبیل‌میتوان برد .

گرازان -gorâzân- ده‌ازبخش‌آبدانان شهرستان ایلام .
۲۳ک‌باختر آبدانان ـ کنارراه مالروآبدانان بدهلران .
کوهستانی ـ معتدل ـ سکنه ۲۵۰ ـ شیعه ـ کردی.
آب از رود خانه میمه ـ محصول غلات روغن پشم تریاك ـ شغل زراعت گله داری .
دردومحل‌بفاصله ۳کیلومتر واقع بنام علیا سفلی‌مشهور ـ سکنه سفلی ۱۰۰ نفراست‌مزرعه زنجیره جزء این ده محسوب میشود.

گراچقا -garâ-çeqâ- ده‌ازدهستان‌چهاربلوك‌بخش سیمینه رود شهرستان همدان .
۶ک شمال همدان ـ ۱ک باخترشوسه همدان بتهران.
دشت ـ سرد معتدل ـ سکنه ۱۰۱۹ ـ شیعه ـ فارسی ترکی.
آب از قنات وچشمه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت صیفی انگور ـ شغل زراعت وگله داری ـ صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم‌گلیم بافی ـ راه فرعی بشوسه دارد .

گراچقا ـ ده‌ازدهستان پیرتاج شهرستان بیجار .
۲۲ک جنوب خاوری بیجار ـ ۹ک خاورشوسه بیجارهمدان .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۵۵۰ ـ سنی ـ کردی فارسی .
آب ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات توتون ـ شغل‌زراعت وگله داری راه‌مالرو ـ دبستان دارد.

گراچقا ـ ده‌ازدهستان‌کرانی‌شهرستان بیجار.
۹۱ک خاوری حسن‌آباد سوگند ـ ۳ک خاور قمطرقه .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۲۰ ـ شیعه ـ ترکی .
آب ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات‌مختصرانگور ـ شغل زراعت وگله داری ـ صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم بافی ـ راه مالرو.

گراوند - garâvand - ده ازدهستان خالصه بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۱۶ک شمال باختر کرمانشاه ـ کناررودخانه قره سو .
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۳۵۵ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب ازسراب نیلوفروقره سو ـ محصول غلات دیمی‌حبوبات لبنیات بستانکاری ـ شغل زراعت ـ ازطریق‌سراب خشکه اتومبیل میتوان برد. اخیراً بوسیله موتورآب‌کشی ازقره سواستفاده میکنند .

گراوند ـ ده ازدهستان هرسم بخش مرکزی شهرستان‌شاه‌آباد.
۱۱ک شمال باخترهرسم ـ جنوب خاوری شاه‌آباد .
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۳۲۰ ـ شیعه ـ فارسی‌کردی .

آب از رودخانه ماشالگان - محصول غلات لبنیات حبوبات چغندر قند تریاک - شغل زراعت و گله داری - راه مالرو - تابستان ازطریق چقاچنگه اتومبیل میتوان برد .

گراوه - garâve - ده‌ازدهستان نصرآباد بخش مرکزی شهرستان قصرشیرین .
۱۰ ک جنوب خاوری قصر - ۲ ک خاور شوسه قصر-گیلان و ایلام .
تپه ماهور-گرمسیر- سکنه ۱۰۰ - مسلمان - کردی فارسی .
آب ازرودخانه محلی والوند - محصول غلات دیم لبنیات - شغل زراعت و گله داری .

گراویان-garâviyân - ده‌ازدهستان گیلان بخش گیلان شهرستان شاه‌آباد .
۱ الی ۳ ک باختر گیلان- ۱/۵ ک جنوب شوسه گیلان به قصر شیرین .
دشت - گرمسیرمالاریائی - سکنه ۱۳۷ - شیعه - کردی فارسی .
آب ازرودخانه گیلان - محصول غلات برنج توتون تریاک حبوبات صیفی لبنیات پنبه - شغل زراعت و گله‌داری - ازطایفه کلهر هستند .
دردومحل بفاصله ۳ کیلو متر واقع به گراویان بالا و پائین مشهورند .

گرجائی - gorjâi - ده‌ازدهستان کمازان شهرستان ملایر .
۳۶ ک جنوب خاوری شهرملایر - ۳ ک شمال خاوری راه شوسه ملایر به اراک .
کوهستانی - معتدل مالاریائی - سکنه ۱۸۳ - شیعه - فارسی .
آب از رودخانه - محصول غلات حبوبات - شغل زراعت - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو .

گرجی بیان-gorji-bayân - ده از دهستان کلیائی بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان .
٤۳ ک شمال سنقر - کنارراه فرعی سنقر به‌قروه .
دامنه - سردسیر - سکنه ۵۳۵ - شیعه - کردی فارسی .
آب از چشمه - محصول غلات حبوبات تریاک توتون قلمستان میوجات شغل زراعت - قالیچه جاجیم پلاس بافی - ۲ مسجد دارد .

گرد چم - gerd - čam - ده کوچکیست از دهستان بالا شهرستان نهاوند .
۹ ک جنوب خاوری شهر نهاوند - ۲ ک باختر راه شوسه نهاوند به ملایر و بروجرد .
جلگه - سردسیر - سکنه ۳۵ - شیعه - لری و فارسی .
آب از رودخانه - محصول غلات تریاک توتون چنار - شغل زراعت راه مالرو .

گردک-gerdak - ده‌از دهستان جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج
٤۰ ک جنوب پاوه - کنار رودخانه لیله - ۱۰ ک باختر قلعه جوانرود .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۲۸ - سنی - کردی .
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات توتون توت گردو - شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو .

گردکان‌دار - gerdakân-dâr - ده‌ازدهستان زردلان بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۵٤ ک جنوب خاوری کرمانشاهان - ۱۲ ک سراب فیروزآباد .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۰۰ - شیعه - لکی کردی فارسی .
آب از رودخانه بالاوند - محصول غلات لبنیات تریاک - شغل زراعت و گله‌داری تهیه هیزم ذغال - راه مالرو - تابستان از طریق ماهیدشت اتومبیل میتوان برد . ازطایفه بالاوند هستند .

گردکانه - gerdakâne - ده ازدهستان کلیائی بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان .
۲۶ الی ۳۳ ک شمال سنقر - کنار راه سنقر به‌قروه .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۷۲۰ - شیعه - کردی فارسی .
آب از چشمه - محصول غلات حبوبات تریاک توتون - شغل زراعت قالیچه جاجیم پلاس بافی - دردومحل بفاصله ۶ کیلومتر واقع به علیا و سفلی مشهور - سکنه علیا ۱۱۱۵ نفر است .

گردکانه - ده‌ازدهستان کنگاور بخش کنگاور شهرستان کرمانشاهان .
۹ ک شمال کنگاور .
دامنه - سرد معتدل - سکنه ۳۱۲ - شیعه - فارسی کردی .
آب از قنات - محصول غلات دیمی و آبی حبوبات تریاک انگور - شغل زراعت جاجیم جوال بافی - راه مالرو .
از طریق خسروآباد میتوان اتومبیل برد .

گردکانه - بنام فعلی آن سورکه مراجعه شود .

گرد میران-gerd-mirân - ده از دهستان ییلاق بخش حومه شهرستان سنندج .
۵۲ ک جنوب خاوری سنندج - ۲٤ ک جنوب شوسه سنندج به همدان ازدهگلان .
دامنه - سردسیر - سکنه ۱۰۰۰ - سنی - کردی .
آب از چشمه - محصول غلات - شغل زراعت - صنایع دستی زنان قالیچه وجاجیم وگلیم بافی - راه مالرو .
دردومحل بفاصله ۳ کیلومتر واقع به گردمیران بالا و پائین معروف - سکنه بالا ۵۷۰ نفر است .

گردنگاه-gardan-gâh - ده‌ازدهستان منصوری بخش مرکزی شهرستان شاه آباد .
۳۰ ک جنوب خاوری شاه آباد - ۷ ک قلعه چقاچنگه .
دشت - سردسیر - سکنه ٤۷۱ - شیعه - کردی فارسی .
آب از رودخانه راوند - غلات دیم لبنیات - شغل زراعت گله‌داری عده‌ای از گله‌داران گرمسیر شیروان چرداول میروند .

گردنو - gerd-now - ده‌ازدهستان جیگران (گرمسیر و لدبیگی) بخش ثلاث شهرستان کرمانشاهان .
۷ ک خاور سرقلعه - کنارراه فرعی سرپل ذهاب به‌ازگله .
دشت - گرمسیر - سکنه ۳۰۰ - سنی - کردی .

آب از رودخانه سراب دزکده ـ محصول غلات حبوبات دیم لبنیات شغل زراعت گله‌داری.

گرده بیشه-gerde-bice-ده از بخش دهلران شهرستان ایلام.
۳۰ ک باختر دهلران ـ کنار راه مالرو دهلران به نصریان.
کوهستانی ـ گرمسیر ـ سکنه ۱۳۵ ـ شیعه ـ کردی .
آب از چشمه‌سار ـ محصول غلات و لبنیات پشم ـ شغل زراعت و گله‌داری ساکنین از طایفه بابوئی هستند.

گردی - gordi - ده از دهستان هرسم بخش مرکزی شهرستان شاه‌آباد .
۵ ک جنوب خاوری هرسم ـ جنوب خاوری شاه‌آباد .
دامنه‌دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۱۸۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب از آب رودخانه باقرآباد ـ غلات دیم لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری راه مالرو ـ تابستان از طریق هرسم اتومبیل میتوان برد .

گردیان-gerdiyân ده از دهستان خزل شهرستان نهاوند .
۳۲ ک شمال باختری شهر نهاوند ـ ۷ ک جنوب باختری راه شوسه نهاوند به کرمانشاه.
جلگه ـ سردسیر مالاریائی ـ سکنه ۸۰۴ ـ شیعه ـ لری و فارسی.
آب از رودخانه ـ محصول غلات تریاک توتون چغندر لبنیات ـ شغل زراعت و گله‌داری ـ راه مالرو.
رودخانه تویسرکان در ۲ کیلومتری این ده برودخانه گاماسیاب متصل میشود ـ دبستان دارد.

گرز بلوط-gorz-balut-ده از دهستان گیلان شهرستان شاه‌آباد.
۲/۵ ک شمال باختر گیلان ـ کنار شوسه گیلان به قصرشیرین.
دشت ـ گرمسیر مالاریائی ـ سکنه ۷۵ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب از رودخانه گیلان ـ محصول غلات برنج توتون تریاک حبوبات لبنیات شغل زراعت و گله‌داری ـ از طایفه کلهر هستند.

گرصدف - gar-sadaf - ده از دهستان خالصه بخش مرکزی شهرستان قصرشیرین .
۲ ک خاور خسروی ـ کنار رودخانه الوند .
تپه ماهور ـ گرمسیر ـ سکنه ۲۰۰ ـ مسلمان ـ کردی فارسی.
آب از رودخانه الوند ـ غلات دیم لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری راه مالرو .
دردو محل نزدیک بهم واقع شده است .

گرگابی-gorgâbi- ده از بخش سنجابی شهرستان کرمانشاهان.
۱۶ ک شمال کوزران ـ ۵ ک خاور راه فرعی کوزران به ثلاث.
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۱۴۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی .
آب از چشمه ـ محصول غلات حبوبات دیم لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری.
راه مالرو ـ تابستان میتوان اتومبیل برد .
دردو محل نزدیک بهم واقع شده به علیا وسفلی مشهورند .

گرگ آبی-gorg-âbi - ده کوچکیست از دهستان بیلوار بخش کامیاران شهرستان سنندج .
۵ ک شمال خاور کامیاران ـ ۳۰ ک مامن ـ سکنه ۴ نفر.

گرگان-gorgân - ده از دهستان میاندربند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۶۸ ک شمال باختر کرمانشاه ـ ۳ ک باختر شوسه سنندج.
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۳۶۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب از رودخانه الك ـ محصول غلات حبوبات تریاك لبنیات چغندر قند توتون ـ شغل زراعت ـ ازطریق قروه یس اتومبیل میتوان برد.

گرگانه-gargâne - ده از دهستان ییلاق بخش حومه شهرستان سنندج .
۴۸ ك جنوب خاور سنندج ـ ۲ ك جنوب باختر قادرمز.
دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۲۴۰ ـ سنی ـ کردی.
آب از چشمه ـ محصول غلات ـ شغل زراعت ـ صنایع دستی قالیچه جاجیم گلیم بافی ـ راه مالرو.

گرگ در-gorg-dar - ده از دهستان چهاردولی بخش اسدآباد شهرستان همدان.
۲۱ ك شمال اسدآباد ـ ۳ ك شمال خاور پیرملو.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۶۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات انگور ـ شغل زراعت و گله داری صنایع دستی قالی بافی ـ راه مالرو.

گرگ حیدر-gorg-heydar - ده از دهستان بالا شهرستان نهاوند.
۱۵ ك جنوب نهاوند ـ ۶ ك جنوب شوسه نهاوند بملایر و بروجرد.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳۰۰ ـ شیعه ـ لری فارسی.
آب از چشمه ـ محصول غلات تریاك توتون لبنیات ـ شغل زراعت و گله‌داری ـ راه مالرو.

گرگر-ger-ger - ده از دهستان گاورود بخش کامیاران شهرستان سنندج.
۵۴ ك شمال خاور کامیاران ـ ۲۱ ك جنوب خاور امیرآباد.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۸۴۰ ـ سنی ـ کردی.
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات توتون ـ شغل زراعت و گله‌داری راه مالرو .
دردو محل بفاصله ۲ کیلومتر واقع مشهور ببالا و پائین سکنه بالا ۵۷۰ نفر است.

گرگز-gor-goz - ده از دهستان شراء بخش سیمینه‌رود شهرستان همدان .
۲۸ ك شمال خاور همدان ـ ۴ ك شاهبداق.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۰۸ ـ شیعه ـ ترکی.
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت و گله داری راه مالرو.

گرگ‌وند - gorg-vand - ده از دهستان چمچمال بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان.
۱۶ ك باختر صحنه - ۱/۵ ك جنوب شوسه کرمانشاه بهمدان.
دشت - سردسیر - سکنه ۲۵۰ - شیعه - کردی فارسی.
آب از رودخانه گاماسیاب - محصول غلات تریاك چغندر قند حبوبات توتون - شغل زراعت.

گرگه - gorge - ده از دهستان اورامان بخش رزاب شهرستان سنندج.
۱۱ ك شمال باختر رزاب - ۱ ك خاور اتومبیل رو مریوان به رزاب.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۲۰ - سنی - کردی.
آب از چشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات توتون - شغل زراعت و گله‌داری - راه مالرو.

گرگه بیشه - gorge-bice - ده از دهستان خدا بنده‌لو بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان.
۸ ك شمال صحنه - کنار راه مالرو صحنه بسنقر.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۶۳ - شیعه - کردی فارسی.
آب از رود محلی و چشمه - محصول غلات دیمی و آبی تریاك حبوبات شغل زراعت - راه مالرو.
در دو محل واقع بگرگه بیشه علیا و سفلی مشهور سکنه علیا ۱۵۲ نفر است

گرگه‌چقا - gorge-çeqâ - ده از دهستان خالصه بخش مرکزی شهرستان کرمانشاه.
۱۹ ك شمال باختر کرمانشاه - ۳ ك شمال راه فرعی سراب نیلوفر.
دشت - سردسیر - سکنه ۱۰۹ - شیعه - کردی فارسی.
آب از سراب نیلوفر - محصول غلات حبوبات دیمی - شغل زراعت راه مالرو - در فصل خشکی اتومبیل میتوان برد.

گرگه‌لان - gorge-lân - ده از دهستان خدابنده لو بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان.
۱۰ ك شمال صحنه - کنار راه مالرو صحنه بسنقر.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۲۶ - شیعه - کردی فارسی.
آب از چشمه - محصول غلات دیمی - شغل زراعت - راه مالرو.

گرگه مندرك - gorge-manderek - ده از دهستان شیان بخش مرکزی شهرستان شاه آباد.
بین آبادی مندرك و کمرزرد واقع - سکنه در حدود ۱۵۵ نفر.
شغل زراعت دیمی و گله داری - زمستان کلیه بگرمسیر نفت شاه سومار میروند چادرنشین هستند.

گرگیدر - gorgi-dar - ده از بخش روانسر شهرستان سنندج.
۷ ك خاور روانسر - ۲ ك شمال قلاین.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۲۶ - سنی - کردی فارسی.
آب از روانسر - محصول غلات لبنیات دیم - شغل زراعت و گله‌داری - راه مالرو تا بستان از روانسر ممکن است اتومبیل برد.

گرگین - gorgin - ده از دهستان کرانی شهرستان بیجار.
۱۵ ك جنوب خاور حسن آباد سوگند - ۳ ك شمال راه فرعی بیجار زنجان
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۵۹۰ - شیعه - ترکی.
آب از چشمه - محصول غلات دیم انگور لبنیات - شغل زراعت و گله داری - صنایع دستی قالیچه جاجیم بافی - راه مالرو.

گرگین‌در - gorgin-dar - ده از دهستان کلیائی بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان.
۳۸ ك شمال سنقر - کنار راه فرعی سنقر به قروه.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۳۵ - شیعه - کردی فارسی.
آب از چشمه - محصول غلات حبوبات تریاك قلمستان توتون میوجات شغل زراعت - صنایع دستی قالیچه جاجیم پلاس بافی.

گرماب - garmâb - ده از دهستان پشت آربابا بخش بانه شهرستان سقز.
۲۶ ك جنوب باختری بانه - ۳ ك مرز ایران عراق.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۲۰ - سنی - کردی.
آب از رودخانه و چشمه - محصول غلات گزانگبین مازوج قلقاف کتیرا محصول جنگلی - شغل زراعت ذغال فروشی - راه مالرو - پاسگاه مرزبانی دارد.

گرم‌آب - garm-âb - ده از دهستان دینور بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان.
۲ ك شمال باختری صحنه - ۵ ك خلیل الله.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۱۰ - شیعه - کردی فارسی.
آب از چشمه - محصول غلات حبوبات قلمستان تریاك توتون.
شغل زراعت - راه مالرو.

گرم‌آب - ده از دهستان بیلوار بخش کامیاران شهرستان سنندج.
۱۱ ك شمال خاور کامیاران - ۸ ك خاور شوسه کرمانشاه سنندج.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۰۷ - سنی - کردی.
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری - صنایع دستی زنان جاجیم بافی - راه مالرو.

گرماش - garmâc - ده از دهستان کلاترزان بخش حومه شهرستان سنندج.
۱۵ ك باختر سنندج - ٤ ك جنوب شوسه سنندج به مریوان.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ٤۸۰ - سنی - کردی.
آب از چشمه و رودخانه محلی - محصول غلات صیفی توتون حبوبات جالیز لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری - راه مالرو - مسجد دارد.

گرم‌خانی - garm-xâni - ده از دهستان چهاردولی بخش قروه شهرستان سنندج.
۲۲ ك جنوب خاوری قروه - ۹ ك شوسه قروه همدان.

دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۱۹۵ ـ مسلمان شیعه ـ کردی .
آب از چشمه ـ محصول غلات توتون‌میوه‌جات انگور ـ شغل زراعت وگله‌داری ـ صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی ـ راه‌مالرو .

گرم‌خانی ـ ده از دهستان ۱ بخش هرسین شهرستان کرمانشاهان
۱۷ك باختر هرسین ـ ۷ك جنوب‌شوسه‌هرسین به‌کرمانشاهان .
دشت ـ سرد معتدل ـ سکنه ۱۹۲ ـ شیعه ـ کردی فارسی .
آب از رودخانه ـ محصول غلات حبوبات پنبه تریاك ـ شغل زراعت راه مالرو ـ تابستان از چهر اتومبیل میتوان برد .

گرم‌خانی ـ ده از بخش روانسر شهرستان سنندج .
۱ك باختر روانسر ـ بین راه پاوه و سنجابی .
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۱۱۴ ـ سنی ـ کردی .
آب از سراب روانسر ـ محصول غلات پنبه لبنیات ـ شغل زراعت و گله‌داری ـ راه اتومبیل‌رو .

گرمه ـ garme ـ به انگزبان مراجعه شود .

گرمهٔ ـ garmai ـ ده‌کوچکی است‌از دهستان ماهیدشت پائین بخش مرکزی شهرستان کرمانشاه .
نزدیك به حاجی‌آباد علیا ـ سکنه ۷۰ نفر .
درآمار جزء حاجی‌آباد علیا منظور شده است .

گرمیانك ـ garmiyânak ـ ده از دهستان ۱ بخش‌هرسین شهرستان‌کرمانشاهان .
۵ك باختر هرسین ـ ۱ك قلعه محمدعلی‌خان .
کنار رود هرسین ـ سردمعتدل ـ سکنه ۲۱۲ ـ شیعه ـ کردی فارسی
آب از رودخانه ـ محصول غلات حبوبات تریاك پنبه زردآلو ـ شغل زراعت ـ تابستان ازچهر اتومبیل میتوان برد .

گروران ـ gorurân ـ ده از دهستان میان‌دربند بخش‌مرکزی شهرستان‌کرمانشاهان .
۴۹ك شمال باختری کرمانشاه ـ ۳ك باختر شوسه سنندج .
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۲۲۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی .
آب از رودخانه رازآور ـ محصول غلات حبوبات چغندر قند برنج تریاك توتون ـ شغل زراعت ـ تابستان از گروران اتومبیل میتوان برد .

گرورانـ ده از دهستان بیلوار بخش‌مرکزی شهرستان کرمانشاهان
۵ك جنوب مرزبانی ـ کنار رودخانه رازآور .
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۱۲۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی .
آب از نهر چم‌داشتی ـ محصول غلات حبوبات لبنیات ـ شغل‌زراعت راه در فصل خشکی اتومبیل‌رو .
در دومحل نزدیك بهم واقع به علیا وسفلی مشهور است .

گروس ـ garus ـ ده از دهستان چمچمال بخش صحنه‌شهرستان کرمانشاهان .
۵ك جنوب خاور صحنه ـ ۸ك جنوب شوسه‌کرمانشاه به‌همدان .
دشت ـ سرد معتدل ـ سکنه ۳۰۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی .
آب از رودخانه‌گاماسیاب ـ محصول غلات تریاك حبوبات توتون شغل زراعت ـ راه مالرو ـ امامزاده‌ای دارد .
در دو محل بفاصله ۲ کیلومتر واقع به علیا وسفلی مشهور سکنه علیا ۱۵۰ نفر است .

گره‌بانـ garre-bân ـ ده از دهستان۳ بخش هرسین‌شهرستان کرمانشاهان .
۲۷ك جنوب باختر هرسین ـ کنار رودخانه‌گاماسیاب .
کناررود ـ سرد معتدل ـ سکنه ۲۲۵ ـ شیعه ـ کردی فارسی .
آب ازرودخانه وچشمه ـ محصول غلات‌حبوبات تریاك ـ شغل‌زراعت راه مالرو ـ مزرعه‌کله‌هو جزء این ده است .

گره‌چقا ـ gare-Çeqâ ـ ده از دهستان خزل شهرستان‌نهاوند
۲۹ك شمال باختری شهر نهاوند ـ ۳ك باختری راه شوسه‌نهاوند به کرمانشاه .
جلگه ـ سردسیر مالاریائی ـ سکنه ۴۹۰ ـ شیعه ـ لری‌وفارسی .
آب از رودخانه تویسرکان ـ محصول غلات تریاك توتون حبوبات چغندر لبنیات ـ شغل زراعت وگله‌داری ـ راه مالرو .
ایل یارمطاقلو برای تعلیف احشام باین ده میآیند .

گره‌چقا ـ ده از بخش چوار شهرستان ایلام .
۳۴ك باختری چوار ـ ۳ك باختر راه شوسه ایلام به‌شاه‌آباد .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۷۰ ـ شیعه ـ کردی .
آب از چاه ـ محصول غلات ـ شغل زراعت‌وگله‌داری ـ صنایع‌دستی قالی بافی ـ راه مالرو ـ چادرنشین هستند .

گره‌چقاـ ده‌ازدهستان‌میان‌دربند بخش‌مرکزی‌شهرستان کرمانشاهان
۱۵ك شمال باختری کرمانشاه ـ از طریق سراب خشکه‌کنار شوسه کرمانشاه به‌روانسر .
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۷۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی .
آب‌از رودخانه قره سو و رازآور ـ محصول غلات حبوبات لبنیات شغل زراعت .

گری ـ gorri ـ ده از بخش ارکواز شهرستان ایلام .
۲۱ك جنوب خاوری قلعه‌دره ـ کنار راه مالرو امامزاده‌نصرالدین
کوهستانی ـ معتدل ـ سکنه ۲۷۰ ـ شیعه ـ کردی ولری .
آب ازچشمه ـ محصول‌غلات‌لبنیات ـ شغل‌زراعت وگله‌داری ـ زمستان به‌چالاب مهران میروند .

گریچه ـ goriçe ـ ده ازدهستان سرهیو بخش مریوان شهرستان سنندج .
۸۰ك شمال خاوری دژ شاهپور ـ ۸ك شمال خاوری دره‌هرد .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۹۰ ـ سنی ـ کردی .
آب از چشمه‌ها وزه‌آب دره‌محلی ـ محصول‌غلات لبنیات توتون ـ شغل زراعت وگله‌داری ـ راه مالرو .

گریزه - gerize - ده‌ازدهستان‌حسن‌آبادبخش‌حومه شهرستان‌سنندج ۸ك جنوب سنندج - كنار شوسه سنندج به‌كرمانشاه .
دامنه - سردسیر - سكنه ۱۵۰ - سنی - كردی .
آب از چشمه - محصول غلات - شغل زراعت وگله‌داری .

گریشه - gorice - ده ازدهستان باباجانی بخش‌ثلاث شهرستان كرمانشاهان .
۲۹ ك جنوب خاورده‌شیخ - كناررودخانه زمكان .
كوهستانی - معتدل - سكنه ۲۰۰ - سنی - كردی.
آب ازرودخانه زمكان - محصول غلات حبوبات-لبنیات شغل زراعت گله داری-راه مالرو .
ساكنین ازطایفه‌باباجانی‌هستند .غلات دردشت حرزواعت می‌نمایند .

گزاف - gazâf - ده از دهستان ماهیدشت بالا بخش مركزی شهرستان‌كرمانشاهان .
۲۳ ك جنوب‌كرمانشاه - ۲ كیلومتری‌نوجوب.
دشت - سردسیر- سكنه ۴۷۰ - شیعه - كردی فارسی .
آب ازچشمه - محصول غلات دیم لبنیات - شغل زراعت گله داری زمستان عده‌ای ازگله داران‌گرمسیرمیروند .
درسه محل‌نزدیك بهم واقع به‌علیا - وسطی - سفلی‌مشهوراند .

گزان - gazân - ده‌ازدهستان حسین‌آبادبخش‌دیواندره‌شهرستان سنندج .
۱۲ ك باختر حسین‌آباد - گزان پائین كنار راه فرعی حسین‌آباد به بانچوب .
كوهستانی - سردسیر- سكنه ۳۵۰- سنی - كردی .
آب ازرودخانه و چشمه-محصول غلات حبوبات لبنیات توتون - شغل زراعت گله داری - راه مالرو .
در دومحل بفاصله ٦كیلومتر واقع بالا و پائین نامیده‌شده- سكنه بالا۲۰۰ وپائین ۱۵۰ نفر است .

گزردره- gozar-dare- ده‌ازدهستان‌حسین‌آبادبخش‌دیواندره شهرستان سنندج .
۲۱ شمال خاوری‌سنندج - ٦ك شمال‌كوله هرو .
كوهستانی - سردسیر- سكنه ۱٦۰ - سنی - كردی .
آب ازچشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات - شغل زراعت‌گله‌داری راه مالرو .

گزگزاره - gaz-gezâre - ده ازدهستان ییلاق بخش حومه شهرستان سنندج .
۳۲ ك جنوب خاوری سنندج - ۸ ك جنوب باختری سیس .
كوهستانی - سردسیر- سكنه ۱۲۴۰ - سنی - كردی .
آب ازچشمه - محصول غلات - شغل زراعت- در دومحل بفاصله دو كیلو متر واقع سكنه پائین ٦٦۵ نفر- صنایع دستی زنان قالیچه و جاجیم وگلیم بافی - راه مالرو .

گزل ابدال - gozal-abdâl - ده از دهستان خدابنده‌لو بخش قروه شهرستان سنندج .
۱۲ ك شمال‌گل تپه - ۷ ك خاورشوسه همدان - بیجار .
تپه ماهور- سردسیر- سكنه ٦۰۰ شیعه - تركی فارسی .
آب از چشمه وقنات - محصول غلات حبوبات انگور صیفی لبنیات میوجات - شغل زراعت گله داری - راه مالرو .
تابستان ازطریق سراب اتومبیل میتوان برد .

گزلقایه gozal-qâye — ده از دهستان اسفندآباد‌وبخش‌قروه شهرستان سنندج .
۳۸ ك شمال خاوری قروه - ۹ك شمال ندرشه .
جلگه - سردسیر- سكنه ۸۰ - سنی- كردی .
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت‌گله داری .
صنایع دستی زنان قالیچه‌جاجیم‌گلیم بافی -راه‌مالرو .
نام صحیح آن‌گزل قیه یعنی تپه قشنگ (تركی).

گزمل - gezmel - ده از دهستان سارال بخش دیواندره شهرستان‌سنندج .
۳۸ ك جنوب باختری‌دیواندره-٤ الی٦ كیلومتری باختر‌گاوآهن‌تو.
كوهستانی- سردسیر- سكنه ۲۰۰ سنی - كردی .
آب ازرودخانه‌قزل‌اوزان‌وچشمه - محصول‌غلات توتون لبنیات - شغل زراعت‌گله داری .
دردومحل بفاصله دوكیلومترواقع‌گزمل بالاو پائین نامیده میشوند سكنه بالا ۱۱۰ نفراست .

گزنه - gazne -ده از دهستان ژاوه رود بخش حومه شهرستان سنندج .
۲۰ ك جنوب باخترسنندج- ۳ك‌باخترشوسه‌سنندج -كرمانشاه.
كوهستانی- سردسیر-سكنه ۱۲۵-سنی - كردی .
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت‌گله داری . راه مالرو .

گزنه - ده ازدهستان باباجانی بخش‌ثلاث شهرستان‌كرمانشاهان .
۱۸ك شمال باختری ده شیخ — كنار وردخانه زمكان - نزدیك مرز عراق .
كوهستانی -گرمسیر- سكنه ۱۰۰ -سنی -كردی .
آب ازرودخانه زمكان - محصول مختصر غلات حبوبات لبنیات- شغل زراعت‌گله داری - راه مالرو - ساكنین طایفهٔ باباجانی‌هستند .

گزنهله - gaz-nahle - ده از دهستان كلیائی بخش سنقر شهرستان‌كرمانشاهان .
٦ك جنوب باخترسنقر-۲ك باخترشوسه سنقركرمانشاهان.
دامنه-سردسیر-سكنه ۵٤۵ -شیعه-كردی فارسی بالهجه‌مخصوص.
آب ازسراب گزنهله - محصول غلات حبوبات تریاك توتون انگور

میوجات قلمستان ـ شغل زراعت ـ قالیچه جاجیم پلاس بافی.
راه فرعی بشوسه دارد .

گزین - gazin - ده از بخش سومار شهرستان قصرشیرین.
۳ك جنوب باختری سومار ـ کنار رودخانه کنگیر ـ ٤ك مرز عراق.
دشت ـ گرمسیر ـ سکنه ۱٤۰ ـ شیعه ـ کردی.
آب از رودخانه کنگیر ـ محصول غلات لبنیات برنج و مختصر حبوبات پنبه ذرت ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه بهرطرف مالرو.

گستر - gostar - ده از دهستان سردرود بخش رزن شهرستان همدان .
۱۸ك شمال باختری قصبه رزن ـ ۲ك سلطان آباد .
جلگه ـ سردسیر ـ سکنه ۲۱۹ ـ شیعه ـ ترکی.
آب از قنات ـ محصول غلات مختصر انگور صیفی ـ شغل زراعت و گله‌داری ـ راه مالرو ـ تابستان اتومبیل میتوان برد .

گشانی - gacâni - ده از دهستان کرزان رود شهرستان تویسرکان.
۲۱ك شمال باختر شهر تویسرکان.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۲۹۰ ـ شیعه ـ فارسی و ترکی.
آب از دره و رودخانه محلی و قنات ـ محصول غلات تریاك صیفی میوه عسل لبنیات ـ شغل زراعت ـ راه مالرو.
سرچشمه کرزان رود از این ده شروع میشود نزدیکترین راه تویسرکان بهمدان وخط سیم تلفن از ده درحدود ۱۲ کیلومتر است .
تابستان از ایل قربانعلی بارتفاعات این ده می آیند .

گش کسه - gec-kase - ده کوچکی است از دهستان نمشیر بخش بانه شهرستان سقز.
۲۳ك شمال باختری بانه ـ کنار شوسه بانه بسردشت .
سکنه ۲۰ نفر.

گلال - gelâl - ده از دهستان اورامان لهون بخش پاوه شهرستان سنندج.
٦ك باختر پاوه ـ ٤ك باختر راه اتومبیل رو پاوه به نوسود.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ٤۰۰ ـ سنی ـ کردی فارسی.
آب از رودخانه شمشیر ـ محصول غلات گردو انار انجیر عسل زردالو ـ شغل زراعت گله‌داری و مکاری ـ راه مالرو.
انجیر آن بخوبی معروف است .

گلالی - galâli - ده از دهستان چهاردولی بخش قروه شهرستان سنندج.
۳۲ك جنوب خاوری قروه ـ ۱۵ك باختر شوسه قروه همدان.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ٤۳۰ ـ مسلمان شیعه ـ کردی فارسی.
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات حبوبات توتون ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو ـ دبستان دارد .
تابستان از طریق سوتپه اتومبیل میتوان برد ـ صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی.

گلالی - ده از دهستان خالصه بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۳۰ك شمال باختری کرمانشاه ـ نزدیك کوربلاغها.
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۲۱۸ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب از چاه و قنات ـ محصول غلات حبوبات صیفی ـ شغل زراعت ـ راه مالرو ـ در فصل خشکی اتومبیل میتوان برد .

گلان - golân - ده از بخش صالح آباد شهرستان ایلام .
۱۰ك جنوب خاوری صالح آباد ـ کنار شوسه ایلام ـ مهران.
کوهستانی ـ گرمسیر ـ سکنه ۲۰۸ شیعه ـ کردی.
آب از رودخانه لول گلم ـ محصول غلات مختصر برنج صیفی لبنیات شغل زراعت و گله‌داری ـ ساکنین از طایفه ملکشاهی هستند .

گلان ـ ده از دهستان کلاترزان بخش رزاب شهرستان سنندج.
۲۷ك شمال رزاب ـ ۹ك جنوب سنندج مریوان.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۰۰ ـ سنی ـ کردی.
آب از رودخانه وچشمه ـ محصول غلات لبنیات توتون ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو.
گلانرا درخوجذام میگویند در این محل جزامی دیده شده است .

گل انجیر - gol-anjir - ده از بخش گوران شهرستان شاه آباد .
۱۸ك شمال گهواره ـ کنار رودخانه زمکان .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۹۰ ـ مسلمان ـ کردی فارسی.
آب از چشمه ـ محصول غلات دیم لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو از تیره تفنگچی هستند .

گلانه - golâne - ده از دهستان ساوال بخش دیواندره شهرستان سنندج .
۱۲ك جنوب باختر دیواندره ـ ۸ك باختر شوسه دیواندره بسنندج .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۸۰ ـ سنی ـ کردی.
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات توتون حبوبات عسل ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو.

گلانه ـ ده از دهستان اورامان بخش رزاب شهرستان سنندج.
۱۹ك شمال باختر رزاب ـ ٦ك شمال خاور راه اتومبیل رو مریوان به رزاب.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۰۰ ـ سنی ـ کردی.
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو .

گلباغی - gol-bâqi - ده از دهستان جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج .
۲٤ك جنوب خاوری پاوه ـ ۷ك شمال باختر قلعه جوانرود .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۰۳ ـ سنی ـ کردی.
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات میوجات ـ شغل زراعت گله‌داری راه مالرو.

گل بداغ - gol-bodâq - (ترکی برگ گل) ده از دهستان کنگاور بخش کنگاور شهرستان کرمانشاهان
۱۱ك شمال خاوری کنگاور ـ ۱/۵ك باختر شوسه کرمانشاه همدان.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۲۳ ـ شیعه ـ فارسی کردی.
آب از چشمه ـ محصول غلات دیمی ومختصرانگور ـ راه مالرو.

گل بلاغ- gol-bolâq ـ ده از دهستان خسروآباد شهرستان بیجار.
۲۰ ک جنوب شهر بیجار ـ ۹ ک باختر شوسه بیجار ـ همدان.
تپه ماهور ـ سردسیر ـ سکنه ۲۴۵ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری ـ صنایع دستی زنان قالیچه گلیم جاجیم بافی ـ راه مالرو ـ دبستان دارد.

گل بلاغ ـ ده ازدهستان سیاه منصور شهرستان بیجار.
۳۸ ک جنوب باختری حسن آباد ـ ۳ ک شمال خاوری راه عمومی بیجار تکاب.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۰۰ ـ شیعه ـ کردی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری ـ صنایع دستی زنان قالیچه و جاجیم بافی ـ راه مالرو.

گلبلاغ حاجی میر — gol-bolâq-hâji-mir ـ ده ازدهستان خسروآباد شهرستان بیجار.
۲۰ ک جنوب شهر بیجار ـ ۱۲ ک باختر شوسه بیجار همدان.
تپه ماهور ـ سردسیر ـ سکنه ۸۵ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات وانگور لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری صنایع دستی زنان قالیچه گلیم جاجیم بافی ـ راه مالرو.

گل پر آباد- golpar-âbâd ـ ده ازدهستان کمازان شهرستان ملایر.
۳۳ ک جنوب خاوری شهر ملایر ـ ۴ ک شمال خاوری راه شوسه ملایر به اراک.
کوهستانی ـ معتدل مالاریائی ـ سکنه ۴۳۷ ـ شیعه ـ فارسی.
آب از قنات ـ محصول غلات ـ شغل زراعت ـ صنایع دستی زنان قالی بافی راه مالرو.

گل تپه- gol-tappe ـ ده ازدهستان خدابنده لو بخش قروه شهرستان سنندج.
۶۰ ک شمال باختر مهربان ـ ۳۹ ک جنوب خاوری بیجار ـ سرراه شوسه همدان بیجار.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۰۰۰ ـ شیعه ـ ترکی.
آب ازچشمه وقنات ـ محصول غلات انگور مختصر صیفی لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری ـ پاسگاه ژاندارمری ـ شعبه تلفن دارد ـ راه فرعی بهارلو ازاین ده منشعب میشود.
مزارع آقجه کند ـ کوورگلی ـ دنقوز بلاغی جزء این ده است.

گل تپه ـ ده ازدهستان کلیائی بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان.
۲۸ ک شمال باختر سنقر ـ ۶ ک شمال خاور سورن آباد.
دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۱۷۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب از چشمه و رودخانه ـ محصول غلات حبوبات تریاک توتون شغل زراعت ـ قالیچه جاجیم پلاس بافی ـ تابستان ازسوزن آبادا توموبیل میتوان برد.

گلچیدر- golčidar ـ ده از دهستان سرشیوه بخش مریوان شهرستان سنندج.
۸۲ ک شمال خاور دژشاهپور ـ ۱۵ ک شمال تینال.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۰۰ ـ سنی ـ کردی.
آب ازچشمه‌ها ـ محصول غلات لبنیات توتون ـ شغل زراعت گله‌داری راه مالرو وصعب العبور.
در دومحل نزدیک بهم واقع گلچیدر بالا وپائین معروف فعلا گلچیدر بالا خالی ازسکنه ومخروبه است.

گل خاطر- gol-xâter ـ ده ازدهستان ذهاب بخش سرپل ذهاب شهرستان قصرشیرین.
۹/۵ ک شمال سرپل ذهاب ـ ۴ ک خاور راه فرعی باویسی
دشت ـ گرمسیر مالاریائی ـ سکنه ۱۲۰ ـ سنی ـ کردی فارسی
آب از نهرولاش ـ محصول غلات برنج صیفی لبنیات ـ شغل زراعت وگله‌داری.

گل دره- gol-dare ـ ده ازدهستان ماهیدشت بالا بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۳۷ ک جنوب خاوری کرمانشاه ـ مقابل فیروزآباد کنار رودخانه مرک.
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۱۳۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب از رودخانه مرک ـ محصول غلات حبوبات لبنیات صیفی ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو.

گل دره ـ ده ازدهستان زردلان بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان
۵۷ ک جنوب خاوری کرمانشاه ـ ۱۵ ک سراب فیروزآباد.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۸۰ ـ شیعه ـ لکی کردی فارسی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات تریاک لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری تهیه ذغال هیزم ـ راه مالرو ـ ازطایفه بالاوند هستند.

گل دره ـ ده کوچکی از بلوک عباسوند بخش سنجابی شهرستان کرمانشاهان.
۱۱ ک جنوب باختری کوزران ـ نزدیک سبزعلی خان ـ سکنه ۳۵ نفر.

گل دره انوج — gol-dare-anuj — ده از دهستان سامن شهرستان ملایر.
۳۶ ک جنوب باختری شهر ملایر ـ ۹ ک باختر راه شوسه ملایر به بروجرد.
جلگه ـ معتدل مالاریائی ـ سکنه ۲۱۲ ـ شیعه ـ فارسی.
آب از قنات ـ محصول غلات دیم ـ شغل زراعت ـ راه مالرو.

گلدسته- gol-daste ـ ده ازدهستان حومه شهرستان ملایر.
۱۱ ک شمال باختری شهر ملایر ـ ۶ ک، شمال راه شوسه ملایر بهمدان.
جلگه ـ معتدل مالاریائی ـ سکنه ۲۸۲ ـ شیعه ـ فارسی.
آب از رودخانه ـ محصول غلات ـ شغل زراعت ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه مالرو.

گلدسته - ده کوچکیست از دهستان پایروند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاه.
۲۱ ک شمال کرمانشاه - ۳ ک باختر قره قوین - سکنه ۲۰ نفر.

گلزار -gol-zâr- بنام اصلی آن گله جار مراجعه شود.

گلزار - بنام اصلی آن قوزلو مراجعه شود.

گل زرد -gol-zard- ده از دهستان بالا شهرستان نهاوند.
۲ ک جنوب شهر نهاوند - کنار باختری راه شوسه نهاوند بملایر و بروجرد.
جلگه - سردسیر - سکنه ۳۰۰ - شیعه - لری و فارسی.
آب از رودخانه - محصول غلات توتون تریاک چغندر لبنیات - شغل زراعت وگله داری - راه اتومبیل رو.

گل زرد - ده کوچکی است از دهستان قلقل رود شهرستان تویسرکان.
۲۷ ک جنوب باختری شهر تویسرکان - ۳ ک شمال باختری باباکمال - سکنه ۱۰ نفر.

گل زرده - gol-zarde - ده کوچکی است از دهستان خزل شهرستان نهاوند.
۴۵ ک شمال باختری شهر نهاوند - سکنه ۴ نفر.

گلستان -golestân- بده مجنون مراجعه شود.

گلستانه -golestâne- ده کوچکی است از دهستان نجف آباد شهرستان بیجار.
۴۲ ک شمال خاوری نجف آباد - ۶ ک شمال شوسه بیجار - سنندج.
سکنه ۵۰ نفر.

گل سرخه -gel-sorxe- ده از دهستان کلیائی بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان.
۲۴ ک شمال باختری سنقر - ۲ ک شمال ده خداداد.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۸۰ - شیعه - کردی - فارسی.
آب از چشمه - محصول غلات حبوبات تریاک توتون - شغل زراعت - قالیچه جاجیم پلاس بافی.
تابستان از کویچه اتومبیل میتوان برد.

گل سفید -gel-sefid- ده از بخش روانسر شهرستان سنندج.
۲ ک باختر روانسر - ۱ ک جنوب راه اتومبیل رو روانسر به پاوه.
دشت - سردسیر - سکنه ۲۶۰ - سنی - کردی.
آب از زه آب رودخانه باباعزیز - محصول غلات پنبه حبوبات لبنیات - شغل زراعت گله داری - راه مالرو - تابستان اتومبیل میتوان برد.

گل قباغ -gol-qabâq- ده از دهستان نجف آباد شهرستان بیجار.
۱۲ ک باختر نجف آباد - ۱ ک شمال شوسه بیجار سنندج.
تپه ماهور - سردسیر - سکنه ۲۰۵ - سنی - کردی فارسی.
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله داری - صنایع دستی زنان قالیچه گلیم جاجیم بافی - راه مالرو.
تابستان اتومبیل میتوان برد.

گل گل -gol-gol- ده از بخش آبدانان شهرستان ایلام.
۳۰ ک جنوب خاوری آبدانان - ۲ ک شمال راه مالرو آبدانان به ایلام.
کوهستانی - گرمسیر - سکنه ۵۱۰ - شیعه - کردی.
آب از چشمه سار - محصول غلات لبنیات پشم تریاک - شغل زراعت و گله داری.

گل گل — ده از بخش ارکواز شهرستان ایلام.
۲۱ ک شمال باختری قلعه دره - کنار راه مالرو ارکواز به ایلام.
کوهستانی - معتدل - سکنه ۲۰۰ - شیعه - کردی لری.
آب از رودخانه گل گل - محصول غلات دیم لبنیات - شغل زراعت و گله داری - زمستان به گرمسیر میروند.

گل گل — ده از دهستان حومه شهرستان ملایر.
۳۳ ک جنوب خاوری شهر ملایر - ۱۸ ک شمال خاوری راه شوسه ملایر به اراک.
کوهستانی - معتدل مالاریائی - سکنه ۷۸ - شیعه - فارسی.
آب از قنات - محصول غلات - شغل زراعت - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو.

گلمت آباد -golmet-âbâd- ده از بخش سنجابی شهرستان کرمانشاهان.
۱۲ ک شمال کوزران - ۳ ک خاور راه فرعی کوزران به ثلاث.
دشت - سردسیر - سکنه ۱۰۰ - سنی - کردی فارسی.
آب از چاه - محصول غلات لبنیات حبوبات دیم - شغل زراعت گله داری راه مالرو - تابستان میتوان اتومبیل برد.

گلم کبود -golam-kabud- ده از دهستان ذهاب بخش سرپل ذهاب شهرستان قصرشیرین.
۱۱ ک شمال باختری سرپل ذهاب - کنار راه فرعی باویسی.
دشت - گرمسیر مالاریائی - سکنه ۲۵۰ - سنی - کردی.
آب از زه آب رودخانه دستک - محصول غلات صیفی لبنیات - شغل زراعت گله داری - راه فرعی دارد.
دردو محل بفاصله ۱/۵ ک واقع به علیا وسفلی مشهور.
سکنه بالا ۱۵ نفر است.

گلم کبود - ده از دهستان دینور بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان.
۱۵ ک شمال باختری صحنه.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۷۶ - شیعه - کردی و فارسی.
آب از چشمه - محصول غلات حبوبات تریاک - شغل زراعت - راه مالرو.

گلم کبود - ده از دهستان ماهیدشت بالا بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۲۸ ک جنوب خاور کرمانشاه - ۴ ک باغ طیقون.
دره - سردسیر - سکنه ۱۴۰ - شیعه - کردی.
آب از چشمه - محصول غلات دیم لبنیات - شغل زراعت گله داری - راه مالرو.

گلامه -golame- ده از دهستان چرداول بخش شیروان چرداول شهرستان ایلام .
۱ ک شمال باختر چرداول-کنار راه اتومبیل‌رو چرداول با آسمان‌آباد کوهستانی -گرمسیر -سکنه ۲۰۰ -شیعه -کردی .
آب از رودخانه چرداول -محصول غلات لبنیات تریاک حبوبات-شغل زراعت وگله‌داری .

گلودره — gelow-dare — ده از بخش سنجابی شهرستان کرمانشاهان .
۱۰/۵ ک خاور کوزران -کنار راه فرعی کوزران بکرمانشاه .
دشت -سردسیر -سکنه ۱۰۰ -شیعه -کردی وفارسی .
آب ازسراب‌سرمستی -محصول غلات‌حبوبات‌دیم لبنیات -شغل‌زراعت گله‌داری -راه‌مالرو- تابستان‌میتوان بااتومبیل رفت .

گلوشجرد — golucejerd — ده از دهستان‌حومه شهرستان ملایر .
۹ ک شمال باختری شهرملایر - ۷ ک شمال راه‌شوسه ملایر بهمدان.
جلگه -معتدل‌مالاریائی -سکنه ۳۱۴ -شیعه - فارسی .
آب از قنات -محصول غلات‌دیم -شغل زراعت -صنایع دستی‌زنان قالی بافی - راه‌مالرو .

گلویج — golavij — ده‌از دهستان کلیائی بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان .
۱۴ ک جنوب باخترسنقر - ۹ ک باختر شوسه‌کرمانشاه سنقر .
دامنه- سردسیر -سکنه ۳۲۰ -شیعه -کردی فارسی .
آب‌ازسراب‌مخصوص -محصول غلات حبوبات تریاک توتون‌قلمستان- شغل زراعت - قالیچه جاجیم پلاس‌بافی - درخت‌کهن سال بزرگ و چشمه مهمی دارد .

گله — gele — ده ازدهستان سرشیو بخش مریوان‌شهرستان‌سنندج
۳۵ ک شمال‌خاوری دژشاهپور-۱۰ ک شمال‌شوسه سنندج مریوان.
کوهستانی-سردسیر-سکنه ۱۵۰ -سنی-کردی.
آب ازچشمه‌ها-محصول‌غلات لبنیات حبوبات - شغل‌زراعت گله‌داری راه‌مالرووصعب‌العبور.

گله‌جار - gele-jâr - ده از دهستان درو فرامان بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۳۲ ک جنوب خاوری‌کرمانشاه-کناررودخانه قره‌سو.
دامنه‌کناررود-سرد معتدل-سکنه ۱۰۰ -شیعه-کردی‌فارسی .
آب زه‌آب دره محلی‌وقره‌سو-محصول‌غلات‌تریاك لبنیات-شغل‌زراعت وگله‌داری-راه مالرو .

گله‌جار - ده از بخش چوار‌شهرستان ایلام .
۵ ک خاورچوار-کنارراه شوسه‌ایلام به شاه آباد .
کوهستانی-سردسیر-سکنه ۷۵ -شیعه-کردی.
آب ازچشمه - محصول‌غلات - شغل زراعت وگله‌داری- قالی بافی راه اتومبیل‌رو.

گله‌دار -galle-dâr- ده‌ازدهستان‌هندمینی بخش‌بدره‌شهرستان ایلام .
۱۰۹ ک‌خاورایلام-کناره‌راه‌مالروصیمره.
کوهستانی-گرمسیر-سکنه ۱۲۰ -شیعه-کردی .
آب ازچشمه- محصول‌غلات حبوبات تریاک لبنیات - شغل زراعت وگله داری.

گله سور - gele-sur - ده ازدهستان سارال بخش دیواندره شهرستان سنندج .
۱۲ ک باختردیواندره - ٤ ک شیخ صدر.
کوهستانی-سردسیر-سکنه ۱۳۰ -سنی-کردی.
آب ازرودخانه قزل-محصول‌غلات لبنیات -راه مالرو.

گلیاران - gol-yârân - ده‌ازدهستان‌کنگاور بخش‌کنگاور شهرستان‌کرمانشاهان .
۱۱ ک شمال‌خاوری‌کنگاور-۲ ک خاور شوسه‌کرمانشاه همدان.
دامنه-سرد معتدل-سکنه ۱۳۰ -شیعه-فارسی-کردی.
آب از قنات-محصول‌غلات دیمی آبی‌صیفی‌مختصرانگور.
شغل‌زراعت-راه مالرو .

گلیان - golyân - ده ازدهستان قلقل‌رود شهرستان‌تویسرکان،
۳۰ ک جنوب باختری‌شهرتویسرکان-۳ ک جنوب رودخانه‌تویسرکان
کوهستانی-سردسیر-سکنه ۳۸٦ -شیعه-ترکی‌فارسی .
آب ازچشمه-محصول‌غلات دیم لبنیات-شغل‌زراعت‌گله‌داری-راه‌مالرو تابستان ممکن است اتومبیل‌برد .

گلیان - goliyân - ده از دهستان ژاوه رود بخش کامیاران شهرستان سنندج.
۳۸ ک شمال باخترکامیاران-۱٤ ک شمال‌باخترشاهینی.
کوهستانی-سردسیر-سکنه ۲۲۳ -سنی-کردی.
آب ازچشمه - محصول‌غلات لبنیات توتون عسل-شغل‌زراعت‌گله‌داری راه مالرو.

گلیانه galyâne - ده‌ازدهستان‌جلالوند بخش‌مرکزی‌شهرستان کرمانشاهان.
۸۵ ک جنوب‌کرمانشاه - ۸ ک چنارمرکزدهستان.
کوهستانی‌سردسیر-سکنه ۱۹۵ -شیعه-لکی-کردی‌فارسی .
آب ازرودخانه جزان - محصول‌غلات لبنیات تریاک - شغل زراعت گله‌داری-راه مالرو .
این ده به علی‌باقرنیزمعروف‌است .

گلی - geli - ده کوچکی است از دهستان جوانرود بخش پاو شهرستان سنندج .
٤۲ ک جنوب خاوری پاوه - ۷ ک باخترقلعه جوانرود .
سکنه ٤٦ نفر .

گلین - golin - ده از دهستان ژاوه رود بخش حومه شهرستان سنندج .
۳۲ک جنوب باختر سنندج - ۳ک خانقاه .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۳۰۰ - سنی - کردی.
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت و گله داری - راه مالرو .

گلین - نام چهارده نزدیك بهم از دهستان کفرآذر بخش گیلان شهرستان شاه آباد
چهارده مذکور عبارتند از سه باغ بابالاده - نجار - چمن یاالله یار انجاوورود .

گلیه - gelye - ده از دهستان کلاترزان بخش رزاب شهرستان سنندج .
۱٦ک شمال رزاب - ۱۵ک جنوب شوسه مریوان به سنندج.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۵۰ - سنی - کردی.
آب از چشمه - محصول غلات گردو لبنیات توتون - شغل زراعت گله داری - راه مالرو.

گمار - gomâr - ده ازده دهستان گیلان بخش گیلان شهرستان شاه آباد .
۱٤ک شمال باختر گیلان - ۲ک جنوب شوسه گیلان به قصرشیرین.
دشت - گرمسیر مالاریائی - سکنه ۱۵۰ - شیعه - کردی فارسی.
آب از رودخانه گیلان - محصول غلات برنج توتون تریاك حبوبات صیفی لبنیات - شغل زراعت و گله داری - ازطایفه کلهر هستند .

گماره لنگ - gomâre-lang - ده ازدهستان سرشیو بخش مریوان شهرستان سنندج.
۲۷ک شمال خاور دژ شاهپور - ۷ک شمال شوسه مریوان به سنندج
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۷۵ - سنی - کردی.
آب ازچشمه - غلات توتون حبوبات لبنیات - شغل زراعت و گله داری تهیه ذغال - راه مالرو.

گماسا - gamâsâ - ده از دهستان حومه شهرستان ملایر.
۳۰ک جنوب خاوری شهرملایر - ۲٤ک خاور راه شوسه ملایر باراك.
کوهستانی - معتدل مالاریائی - سکنه ۱۳٤۳ - شیعه - فارسی.
آب ازچشمه وقنات - محصول غلات - شغل زراعت - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو .

گمرك کهنه - gomrok-kohne - ده ازدهستان قوره تو بخش مرکزی شهرستان قصرشیرین.
٦ک شمال قصرشیرین - کناررودخانه قوره تو مرز ایران عراق.
تپه ماهور - گرمسیر - سکنه ۰ - مسلمان - کردی و فارسی.
آب ازرودخانه قوره تو - محصول غلات دیم لبنیات - شغل زراعت گله داری - راه مالرو.

گمشتر - gomecter - ده از بخش روانسر شهرستان سنندج .
۱۱ک جنوب باختر روانسر - ٤ک باختر راه فرعی روانسر به سنجابی.
دشت - سردسیر - سکنه ۳۵۰ - سنی - کردی .
آب ازرودخانه دولت آباد - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت و گله داری - راه مالرو - تابستان اتومبیل میتوان برد.
در دومحل بفاصله دو کیلومتر واقع به گمشتر بالا و پائین مشهور سکنه بالا ۲۳۰ نفر است.

گمك - gomek - ده ازدهستان خالصه بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۱۹ک شمال باختری کرمانشاه - جنوب شوسه روانسر - کناررودخانه قره سو .
دشت - سردسیر - سکنه ۱۵۰ - شیعه - کردی فارسی.
آب ازقره سو وسراب سیونان - غلات صیفی برنج قلمستان حبوبات لبنیات - شغل زراعت .

گم گول - gom-gul - ده از بخش صالح آباد شهرستان ایلام .
۱۲ک شمال باختری صالح آباد - ٦ک باختری راه شوسه ایلام بمهران.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۰۰ - شیعه - کردی.
آب ازچشمه شور - محصول غلات ذرت لبنیات - شغل زراعت و گله داری راه مالرو - ساکنین ازطایفه بن ریزی عرب - چادرنشین هستند.

گموش بلاغ - gomuc-bolâq - ده از دهستان چهار بلوك بخش سیمینه رود شهرستان همدان.
۱۵ک باختر بهار - ۱ک شوسه همدان سنندج.
دشت - سردسیر - سکنه ۲۰۱ - شیعه - ترکی.
آب ازچشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات - شغل زراعت گله داری صنایع دستی قالی بافی - راه اتومبیل رو.

گمه - gomme - بنام اصلی آن شهابیه مراجعه شود.

گمه دره - gomme-dare - ده از دهستان ییلاق بخش حومه شهرستان سنندج.
۳٦ک شمال خاور سنندج - ۵ک شمال خاور ناو گران .
دامنه - سردسیر - سکنه ۲۸۵ - سنی - کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات - شغل زراعت گله داری - صنایع دستی گلیم قالیچه جاجیم بافی - راه مالرو.

گمی قلعه - gomi-qal'e - ده از دهستان مهربان بخش کبودراهنگ شهرستان همدان .
۵۰ک شمال باختر کبودر اهنگ - ۹ک خاور شوسه همدان بیجار .
تپه ماهور - سردسیر - سکنه ٦۳۸ - شیعه - ترکی.
آب ازچشمه و قنات - محصول غلات لبنیات انگور میوجات - شغل

زراعت وگله‌داری ـ صنایع دستی قالی‌بافی ـ راه مالرو تابستان‌از کیتواتومبیل‌میتوان‌برد.

گنبد - gonbad ـ ده از دهستان چهار بلوك بخش سیمینه رود شهرستان همدان.

۰۲ك جنوب خاورهمدان ـ کنارشوسه همدان بملایر.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه۱۶۲۰ ـ شیعه ـ ترکی‌فارسی.

آب از قنات ـ محصول‌غلات حبوبات لبنیات انگور ـ شغل‌زراعت و گله‌داری ـ صنایع دستی‌قالی بافی.

گنبد ـ ده ازدهستان حومه شهرستان‌ملایر.

۵۱ك باختر ملایر ـ ۳ك جنوب راه شوسه ملایر بهمدان.

جلگه ـ معتدل‌مالاریائی ـ سکنه۴۳۶ ـ شیعه ـ فارسی .

آب از رودخانه ـ محصول‌غلات‌تریاك‌صیفی‌انگوردیم ـ شغل‌زراعت صنایع دستی‌قالی‌بافی ـ راه‌مالرو.

گنبدان - gonbadân ـ ده ازدهستان خدا بنده‌لو بخش قروه شهرستان سنندج.

۲۶ك جنوب خاورگل‌تپه ـ ۷ك خاورشوسه همدان بیجار.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه۵۰۰ ـ شیعه ـ ترکی.

آب ازچشمه وقنات ـ محصول‌غلات‌حبوبات انگورصیفی‌لبنیات‌ ـ شغل زراعت‌گله‌داری ـ راه‌مالروتابستان ازراه‌خوشاب اتومبیل‌میتوان‌برد

گنبدچای - gonbad-çây ـ ده ازدهستان شراء بخش سیمینه رود شهرستان همدان.

۳۳ك شمال خاور همدان ـ ۳ك خاورمهیار.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه۳۴۵ ـ شیعه ـ ترکی.

آب ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل‌زراعت‌وگله‌داری‌ ـ صنایع دستی‌قالی‌بافی ـ راه مالرو.

گنبدحاجی - gonbad-hâji ـ ده ازدهستان نجف‌آبادشهرستان بیجار .

۳۳ك شمال نجف‌آباد ـ کناررودخانه ول‌کشتی.

تپه ماهور ـ سردسیر ـ سکنه۱۸۰ ـ شیعه ـ کردی.

آب ازچشمه ـ محصول‌غلات لبنیات ـ شغل زراعت‌گله‌داری ـ صنایع دستی قالیچه‌گلیم جاجیم‌بافی ـ راه‌مالرو.

گنبدسیدمحمد - gonbad-seyyed-mohammad ـ ده از بخش‌ارکوازشهرستان‌ایلام.

۲۴ك جنوب قلعه‌دره ـ کنارراه‌مالرو مهران .

کوهستانی ـ معتدل ـ سکنه۳۶۰ ـ شیعه ـ کردی‌لری.

آب ازرودخانه‌ارکواز ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل‌زراعت‌گله‌داری

گنبدصوفی - gonbad-sufi ـ ده از دهستان نصرآبادبخش مرکزی شهرستان قصرشیرین.

۱۲ك جنوب خاوری‌قصر ـ کنار شوسه قصر بگیلان .

تپه ماهور ـ گرمسیر ـ سکنه۷۵ ـ شیعه ـ لری فارسی.

آب ازرودخانه محلی ـ محصول‌غلات دیم‌لبنیات ـ شغل‌زراعت گله داری.

گنبدکبود - gonbad-kabud ـ ده‌ازدهستان‌سلگی‌شهرستان نهاوند .

۰۲ك باخترشهرنهاوند ـ ٤ك جنوب خاوری مادس بان .

دامنه ـ سرد سیر ـ سکنه۵۰۵ ـ شیعه ـ لری فارسی.

آب از چشمه ـ محصول‌غلات تریاك حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت و گله‌داری ـ راه‌مالرو.

گنبده - gonbade ـ ده‌ازدهستان بیلواربخش‌کامیاران شهرستان سنندج .

۱۰ك شمال باختر‌کامیاران ـ ۸ك‌باخترشوسه‌کرمانشاه وسنندج.

دامنه ـ سردسیر ـ سکنه۳۶۰ ـ سنی ـ کردی.

آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله داری راه مالرو .

دردومحل بفاصله ۲ کیلومتر واقع علیا وسفلی نامیده میشوند سکنه بالا ۱۹۵ نفراست.

گنبدی - gonbadi ـ ده‌ازدهستان پیرتاج شهرستان بیجار.

۱۹ك خاور بیجار ـ ۳۶ك شمال باختری پیرتاج ـ ۱۱ك شمال شوسه بیجار ـ همدان .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه۱۷۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.

آب‌ازچشمه وقنات ـ محصول‌غلات لبنیات ـ شغل زراعت وگله‌داری صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی ـ راه مالرو.

گنبله - gonbale ـ ده‌ازدهستان جلگه‌افشاردوم بخش اسدآباد شهرستان همدان .

۲٤ ك جنوب باخترقصبه اسدآباد ـ ۷ ك باختر شوسه اسدآباد به کنگاور.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه۳۲٤ ـ شیعه ـ کردی فارسی .

آب ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات تریاك ـ شغل زراعت وگله داری صنایع دستی زنان جاجیم گلیم بافی ـ راه مالرو .

گنبله ـ ده‌ازدهستان خرمرود شهرستان تویسرکان .

۲۵ك شمال باخترشهرتویسرکان ـ ۷ك باختراشتران مرکزدهستان .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۵۶ ـ شیعه ـ فارسی.

آب از قنات ـ محصول غلات تریاك لبنیات‌کتیرا ـ شغل زراعت و گله‌داری ـ راه مالرو ـ تابستان ازطریق ولاشجرد وسوتلق اتومبیل میتوان برد .

گنج تپه - ganj-tappe ـ ده‌ازدهستان‌چهاربلوك بخش سیمینه رود شهرستان همدان .

۳ك شمال خاوری قصبه بهار ـ ۱ك خاوری راه فرعی بهار بلالجین.

دشت ـ سردسیر ـ سکنه۷۳۳ ـ شیعه ـ ترکی فارسی.

آب از چشمه وقنات وچاه ـ محصول غلات حبوبات صیفی ـ شغل زراعت وگله داری ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه دو فصل خشکی اتومبیل رو.

گنجوان - ganjavân - ده از دهستان ۲ بخش هرسین شهرستان کرمانشاهان

۲۰ک جنوب باختری هرسین.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۵۷۶ ـ شیعه ـ کردی.

شغل زراعت ـ صنایع دستی گلیم جاجیم بافی ـ راه مالرو.

گنجوان — ده از بخش چوار شهرستان ایلام.

۴۰ک باختر چوار ـ ۴۰ک باختر راه شوسه ایلام بشاه آباد.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۳۰ ـ شیعه ـ کردی.

اب از چشمه ـ محصول غلات ـ شغل زراعت وگله داری ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه مال رو.

گنجه — ganje — ده ازدهستان افشار بخش اسدآباد شهرستان همدان.

۱۶ک جنوب باختری قصبه اسدآباد ـ ۱ک آلنجه.

دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۱۹۷ ـ شیعه ـ ترکی.

آب از قنات ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت وگله داری ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه مالرو.

گنجه — ده ازدهستان علیشروان بخش بدره شهرستان ایلام.

۶۵ک خاور ایلام ـ ۹ک جنوب راه مالرو بدره به ایلام.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۰۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی

آب از رودخانه گنجه ـ محصول غلات توتون تریاک لبنیات ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو.

گنداب - gandâb - ده از دهستان چهار دولی بخش قروه شهرستان سنندج.

۳۶ک خاور قروه ـ ۹ک شمال شوسه قروه همدان.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۹۲۵ ـ شیعه ـ ترکی فارسی.

آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات میوجات ـ شغل زراعت گله داری راه مالرو ـ تابستان از طریق ونسر اتومبیل میتوان برد ـ دردو محل بفاصله ۵ کیلومتر واقع گنداب بالا و پائین نامیده میشوند.

صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم بافی ـ سکنه بالا ۶۰۰ نفراست.

گنداب ـ ده ازدهستان دینور بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان.

۳۰ الی ۳۰ک شمال باختری صحنه ـ ۹ک باختر شوسه کرمانشاه به سنقر.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳۵۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.

آب از رودخانه محلی ـ غلات حبوبات تریاک توتون ـ شغل زراعت راه مالرو.

دردو محل بفاصله ۳ کیلومتر واقع به گنداب علیا وسفلی مشهور سکنه علیا ۰ ۰ نفراست.

گنداب ـ ده ازدهستان ییلاق بخش حومه شهرستان سنندج.

۳۹ک شمال خاوری سنندج ـ بین گمه دره و قشلاق جوب.

جلگه ـ سردسیر ـ سکنه ۲۳۵ ـ سنی ـ کردی.

آب از چشمه ـ محصول غلات ـ شغل زراعت گله داری ـ صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی ـ راه مالرو.

گنداب ـ ده از دهستان میان دربند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.

۶۹ک شمال باختری کرمانشاه ـ ۵ک خاور شوسه سنندج.

دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۱۷۰ ـ شیعه ـ کردی.

آب از چشمه ـ غلات حبوبات دیمی لبنیات ـ از قلعه شاخانی اتومبیل میتوان برد.

گندآب — ده از بخش آبدانان شهرستان ایلام.

۲۴ک باختر آبدانان ـ ۱ک باختر راه مالرو ایلام

کوهستانی ـ گرمسیر ـ سکنه ۱۶۱ ـ شیعه ـ لری.

آب از چشمه سار ـ محصول غلات روغن پشم ذرت تریاک ـ شغل زراعت وگله داری.

گنداب ـ ده از دهستان جوانرود بخش باوه شهرستان سنندج.

۲۹ک جنوب باوه ـ ۱۸ک باختر قلعه جوانرود

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۹۰ ـ سنی ـ کردی.

آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات توتون ـ گردو توت ـ شغل زراعت دردو محل بفاصله ۱/۵ واقع به گنداب بالا و پائین مشهور ـ سکنه بالا ۷۵ نفر است.

گند آباد - gand-âbâd — ده ازدهستان بیلوار بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.

۱۱ک جنوب خاور مرزبانی ـ ۱ک فیروزآباد.

دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۵۷۵ ـ شیعه ـ کردی فارسی.

آب از چشمه وقنات ـ محصول غلات حبوبات لبنیات توتون چغندر قند پنبه مختصر میوجات ـ شغل مردان زراعت ـ صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی ـ راه مالرو ـ در فصل خشکی از کالیان اتومبیل میتوان برد

گنه جین — ganejin ـ ده ازدهستان چهاربلوک بخش سیمینه رود شهرستان همدان.

۱۸ک باختر قصبه بهار ـ ۲ک شمال راه شوسه همدان باسدآباد.

جلگه ـ سردسیر ـ سکنه ۵۵۹ ـ شیعه ـ ترکی.

آب از چشمه وقنات ـ محصول غلات لبنیات حبوبات ـ شغل زراعت و گله داری ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه اتومبیل رو.

گنه جین ـ ده از دهستان حاجیلو بخش کبودراهنگ شهرستان همدان.

۶ک جنوب قصبه کبودراهنگ ـ ۱۰ک شمال شوسه تهران به همدان

تپه ماهور ـ سردسیر ـ سکنه ۲۰۲ ـ شیعه ـ ترکی.

آب از چشمه وقنات ـ محصول غلات حبوبات انگور صیفی ـ شغل زراعت

گله‌داری ـ صنایع‌دستی‌زنان قالی‌بافی ـ راه‌مالرو ازشاوه وحاتم‌آباد اتومبیل میتوان‌برد.

گندمان ـ **gandomân** ـ ده‌ازدهستان‌میرده بخش‌مرکزی‌شهرستان سقز.

۲۱ک باختر سقز ـ ۳ک‌باختر کوندلان.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۵۰ ـ سنی ـ کردی.

آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات توتون ـ شغل‌زراعت و گله داری راه مالرو.

درمحل‌باین ده طاهر بغده‌میگویند.

گندمان ـ ده از دهستان ژاوه رود بخش حومه‌شهرستان‌سنندج.

۱۸ک جنوب باخترسنندج ـ ۵ک باختر شوسه سنندج به‌کرمانشاه.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۵۰ ـ سنی ـ کردی.

آب از چشمه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات ـ شغل‌زراعت گله‌داری ـ راه مالرو.

گندمان ـ ده از دهستان پشت‌آربابا بخش‌بانه شهرستان‌سقز.

۱۵ک جنوب‌باختری بانه ـ ۳ک‌آرمرده.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۵۰ ـ سنی ـ کردی.

آب ازچشمه ـ محصول غلات توتون گزانگبین ـ شغل زراعت ـ راه مالرو.

گندم‌بان ـ **gandom-bân** ـ ده از بخش سنجابی شهرستان کرمانشاهان.

۱۵ک شمال خاورکوزران ـ کنار باختری رودخانه مرك.

دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۱۲۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.

آب از چاه ـ محصول غلات دیم لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو تابستان اتومبیل میتوان‌برد.

دردومحل بفاصله یك‌کیلومتر واقع به علیاوسفلی‌مشهوراند.

گندم‌زار ـ **gandom-zâr** ـ ده‌از دهستان‌هندمینی‌بخش‌بدره شهرستان ایلام.

۱۰۰ک خاوایلام ـ کناراه مالرو صیمره.

کوهستانی ـ گرمسیر ـ سکنه ۵۰ ـ شیعه ـ کردی.

آب‌ازچشمه بهرام خانی ـ محصول‌غلات حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت وگله‌داری.

گندوز ـ **gunduz** ـ ده از دهستان سردرود بخش‌رزن‌شهرستان همدان.

۴۶ک باختر قصبه رزن ـ ۲۲ک باختر دمق.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۷۷۶ ـ شیعه ـ ترکی.

آب از چشمه‌وقنات بابانظر ـ محصول غلات دیم لبنیات ـ شغل‌زراعت راه مالرو ـ تابستان ازقادرخلیج‌اتومبیل میتوان‌برد.

گنه بو ـ **genebu** ـ ده ازدهستان‌کلاترزان بخش حومه شهرستان سنندج.

۵۴ک شمال باخترسنندج ـ ۷شمال شوسه سنندج مریوان.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۹۰ ـ سنی ـ کردی.

آب ازرودخانه برودو وچشمه ـ محصول غلات لبنیات توتون ـ شغل زراعت‌گله داری ـ راه مالرو.

گنی‌آباد ـ **gani-âbâd** ـ ده‌از بخش‌سنجابی‌شهرستان‌کرمانشاهان.

۳ک جنوب‌کوزران ـ ۱/۵ک باختر راه فرعی‌کوزران‌بچهارزبر.

دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۱۱۵ ـ مسلمان ـ کردی‌فارسی.

آب ازچاه ـ محصول غلات حبوبات‌دیم لبنیات ـ شغل‌زراعت‌گله‌داری راه‌مالرو ـ تابستان اتومبیل میتوان برد ـ زمستان‌گله‌داران‌حدود نفت‌شاه میروند.

گی‌از ـ **gavâz** ـ ده از دهستان ژاوه‌رود بخش‌رزاب شهرستان سنندج.

۳۶ک جنوب خاوررزاب ـ ۷ک شمال خاوربالنگان.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۰۰ ـ سنی ـ کردی.

آب‌ازچشمه ـ محصول غلات میوجات لبنیات ـ شغل‌زراعت‌گله‌داری ـ راه‌مالرو ـ چشمه‌آب معدنی‌دارد برای امراض جلدی مفیداست.

گوانله ـ **gavânle** ـ ده‌ازدهستان جلگه‌افشار بخش‌اسدآباد شهرستان همدان.

۹ک جنوب قصبه اسدآباد ـ ۴ک خاورشوسه‌اسدآبادکرمانشاه.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۴۱ ـ شیعه ـ کردی ترکی‌فارسی.

آب ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات تریاك حبوبات ـ شغل‌زراعت و گله‌داری ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه مالرو ـ تابستان‌از شوسه اتومبیل میتوان برد.

گواور ـ **govâver** ـ نام یکی ازدهستانهای بخش‌گیلان‌همچنین نام مرتعی است در ۱۰ کیلومتری خاورگیلان وکنار شوسه شاه‌آباد به ایلام‌که بین سراب قنبر و بازکله واقع شده هوای آن ییلاقی و سردسیراست.

تابستان درحدود چهارصدوپنجاه الی ۵۰۰ خانوار از کله داران‌ایل گلهر دراین‌مرتع درسیاه چادر و آلاچیق ساکن وزراعت دیم‌دارند. بعد ازشهریورماه وبرداشت محصول وافشاندن تخم بگرمسیر حدود مرز ایران عراق مراجعت در نواحی مختلف بشغل‌گله‌چرانی‌اشتغال دارند.

طول مرتع درحدود ۱۵ وعرض‌آن ۶ کیلومتر وارتفاع متوسط دشت گواور ازسطح دریا ۱۵۸۰ متر وبنا براین هوای تابستان معتدل و خوش‌آب وهواست.

اسامی چشمه‌سارهای مهم آن بشرح زیراست.

چقارشید ـ چرمی ـ کمره ـ غلامعلی ـ حاجلیکه ـ جعفر ـ بهرام بیگ صیادیان ـ کرکول وزه‌آب‌رودخانه محلی.

پاسگاه ژاندارمری ویك قهوه‌خانه‌کناراه شوسه شاه‌آباد به ایلام وجوددارد.

دهستان گواور ازیك ده وصدها مزرعه تشکیل شده تابستان در حدود ۱۲۰۰ خانوار گله‌دار ازایل کلهر برای تعلیف احشام و زراعت دیم بنقاط مشروحه زیرآمده زمستان مراجعت مینمایند .

مزارع گواور	۵۰۰ خانوار	۳۰۰۰ نفر
ده بازکله	۱۲۰ »	۷۲۰ »
مزرعه چال آب بکر	۱۰۰ »	۶۰۰ »
» ژامرك	۳۰ »	۱۸۰ »
» سرای قنبر	۱۰۰ »	۶۰۰ »
» سیدایار	۲۵۰ »	۱۵۰۰ »
» کوله‌سید وترازك	۲۰۰ »	۱۲۰۰ »
جمع	۱۳۰۰ »	۷۸۰۰ »

گوجك- gujak - ده ازدهستان ترك شهرستان ملایر.
۲۷ك شمال ملایر- ۱۲ك خاورشوسه ملایر بهمدان.
کوهستانی - معتدل مالاریائی - سکنه ۲۴۹ - شیعه - ترکی فارسی.
آب ازچشمه - محصول غلات انگور صیفی - شغل زراعت -صنایع دستی قالیبافی - راه اتومبیل‌رو.

گوجه کند- goje-kand - ده ازدهستان خسروآباد شهرستان بیجار .
۲۱ك شمال خاورخسروآباد - ۱۰ك جنوب باختر شوسه بیجار همدان.
تپه ماهور - سردسیر - سکنه ۱۹۰ - شیعه - کردی فارسی ترکی.
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - صنایع دستی قالیچه جاجیم گلیم بافی - راه مالرو.

گودرز- gudarz - ده ازدهستان کل‌تپه فیض‌الله بیگی بخش مرکزی شهرستان سقز.
۳۰ك شمال خاور سقز -کنار رودخانه جغتو.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۸۰ - سنی - کردی.
آب ازرودخانه وچشمه - محصول غلات لبنیات توتون - شغل زراعت گله داری - راه‌مالرو.

گودین- gowdin - ده ازدهستان کنگاور بخش کنگاور شهرستان کرمانشاهان .
۱۰ك خاورکنگاور - ۱/۵ك جنوب شوسه تویسرکان.
دامنه - سرد معتدل - سکنه ۹۳۵ - شیعه - فارسی.
آب از دو رشته قنات و رودخانه خرم رود - محصول غلات آبی دیمی حبوبات تریاك چغندرقند صیفی - شغل زراعت - صنایع دستی کرباس بافی - از شوسه اتومبیل میتوان برد - بنای امامزاده باقر آن قدیمی است .

گورآب- gurâb - ده ازبخش زرین‌آباد شهرستان ایلام.
۲۱ك شمال خاوربهله - ۳ك شمال راه مالرو آبدانان به ارکواز.
کوهستانی - گرمسیر - سکنه ۲۳۲ - شیعه - کردی مختصر عربی.
آب از چشمه‌گرد آب - محصول غلات لبنیات توتون تریاك - شغل زراعت گله‌داری- زمستان بمرز عراق میروند

گورآب- ده ازدهستان شیروان بخش شیروان چرداول شهرستان ایلام.
۱۸ك جنوب چرداول - ۱۰ك جنوب اتومبیل روشیروان.
کوهستانی - سردسیر- سکنه ۹۰ - شیعه - کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات پنبه حبوبات ذرت لبنیات - شغل زراعت وگله داری.

گوراجوب- gowrâ-jub - ده ازبخش گوران شهرستان شاه‌آباد
۷ك باختر گهواره -کنار رودخانه زمکان .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۷۹۰ - مسلمان- کردی،فارسی.
آب ازچشمه وزه‌آب رودخانه زمکان - محصول غلات توتون صیفی حبوبات قلمستان لبنیات - شغل زراعت گله داری - راه‌مالرو.
درسه محل بفاصله یك کیلومتر واقع بگوراجوب قشلاق - باباکرم و مراد بیگ مشهور سکنه بترتیب ۱۷۰ - ۱۲۰ - ۵۰۰ نفر است توتون این محل بخوبی مشهوراست - ازتیره گهواره‌ای هستند.

گوران- gurân - یکی از بخشهای مهم شهرستان شاه‌آباد .
این بخش درشمال باخترشهرستان وشمال بخش کرند واقع مشخصات جغرافیائی آن بشرح زیراست .
حدود -ازطرف شمال بدهستانهای سنجابی - ولد بیگی - باباجانی ازخاور بدهستانهای سنجابی- باوند پور- حومه شاه‌آباد.
از جنوب وباختر به بخش کرند وپشت تنگ ذهاب .
موقعیت طبیعی - منطقه‌ایست کوهستانی ومحصور بکوههای مرتفع بطوریکه راههای خروجی ازدهستان جز معبر رودخانه زمکان عموما ازگردنه ها میگذرد .
رودخانه زمکان دروسط دهستان جاری واکثر قراء آن درطول دره رودخانه مذکور وشعب آن واقعشده‌است .
دامنه ارتفاعات جنوبی دهستان جنگل کوتاهی‌است واشجار آن اکثر بلوط وکمتر مازو گویج است.
آب وهوای دهستان بطورکلی سردسیر ولی هوای قرائیکه در سینه ارتفاعات واقعشده‌اند سردتر ازهوای قراء مجاوررودخانه میباشد.
ارتفاعات - کوه مهم ومرتفع دالاهو درسرتاسر جنوب دهستان واقع وخط‌الرأس آن حدطبیعی این‌دهستان با دهستان بیونیج بخش کرند میباشد .
بلند ترین قله این کوه از شمال باختر بجنوب خاور عبارتند از قله شاهان واقع درجنوب مراتع پالان بارتفاع ۲۵۶۲ وقله آفتابی برز در جنوب زیارتگاه خوبیار بارتفاع ۲۴۵۵ و قله گله زرد هفت چشمه در جنوب آبادی براوند بارتفاع ۲۲۰۷ وقله صیادان بارتفاع ۲۱۷۶ متر.
از قله صیادان ببعد از ارتفاع کوه دالاهو کاسته شده و بالاخره بوسیله رودخانه زمکان قطع میگردد.

امتدادکوه مذکور بعد ازرودخانه مجدداً مرتفع شده تاگردنه پنج سواره که راه فرعی گهواره بشاه‌آباد از آن میگذرد منتهی میشود منتهی ارتفاع آن چندان نیست وقلل مشخص ندارد. از گردنه پنج سواره درجهت شمال منحرف، و باقوس محسوس بقله باریکه وگردنه امیرخان وقلعه قاضی وگردنه بیگلرمنتهی میگردداز گردنه مذکور ببعد بتدریج بارتفاع افزوده شده در شمال دهستان بکوه بنی‌گز مشهوراست .

چنانچه ذکرشد کوههای مذکور ازطرف جنوب خاور وشمال این دهستانرا احاطه نموده است . ارتفاع گردنه پنجسواره ۱۸۰۰ وقله کوه باریکه ۲۳۲۰-گردنه امیرخان ۱۹۱۵وقله قلعه قاضی۲۴۶۰ گردنه بیگلر ۱۵۵۸ وقله بنی‌گز واقع درشمال آبادی باباکوسه ۲۲۸۷ متراست.

ارتفاع قصبه‌گهواره ازسطح‌دریا ۱۴۶۴ متر و ۵۲ متر از شهر کرمانشاه مرتفعتراست .

رود خانه - رودخانه مهم دهستان که در وسط دهستان جاریست و کلیه مجاری سیاه سیلابی بآن ملحق‌میشود واز دره بیونیج‌سرچشمه میگیرد در ۱ کیلومتری علیای آبادی توت شامی آب آن‌زیاد شده آبادیهای توت شامی‌گوراجوب ها - صفرشاه و قصبه‌گهواره وسایر قراء واقع درطول خود را مشروب در پائین آبادی بکر بیگ از دهستان خارج‌وارد دهستان باباجانی میگردد.

از شعب متعددیکه از ارتفاعات جنوبی و خاوری و شمالی دهستان باین رود ملحق میشوند دو رشته آن همیشه دارای آب وقابل ذکر بقیه در فصل بهار و باران دارای‌آب وسایر ایام خشکرودی بیش نیستند آن دو شعبه عبارتند از رودخانه سر شاه که سرچشمه آن از سینه‌کوه آفتابی برز وچشمه جویباراست در طول خود چندین آبادی را مشروب در بالای آبادی عزیز خان‌کاکا برودخانه زمکان میریزد .

۲ - رودخانه چم شاهمارکه ازآبادی سر تختگاه سرچشمه گرفته پس از مشروب نمودن چند قریه مجاورخود آنهم در حدود آبادی عزیزخان‌کاکا برودخانه زمکان میریزد.

آب مزروعی ومشروب دهستان از زه‌آب رودخانه‌های فوق‌وچشمه سارهای متعدد تامین میشود .

محصول عمده دهستان غلات حبوبات لبنیات توتون است توتون قصبه گهواره و قراء گوراجوبها - توت شامی - صفرشاه وسیاهانه در کرمانشاه وکردستان بخوبی مشهوراست.

دهستان‌گوران از ۱۱۳ آبادی بزرگ وکوچک‌تشکیل شده جمعیت آن در حدود ۱۸ هزار نفر مرکز دهستان قصبه‌گهواره وقراء مهم آن بشرح زیراست:

توت‌شامی-گوراجوب-گورگاورز- چقابورکاکی- بیرقوند-جاماسب

زبان مادری ساکنین دهستان کردی واکثر مردان بفارسی آشنائی دارند - مذهب عموم سکنه مسلمان‌اهل‌حق‌است.

در ازمنه قدیم هشت تیره مشروحه زیر در این دهستان سکونت داشته اند :

۱-گهواره ۲ - قلخانی اسپری ۳ - قلخانی بهرامی ۴ - تفنگچی
۵ - طایشهٔ ۶ - دانیالی ۷ - بی‌بیان ۸- نیریژی.

ولی امروزه از ۳ طایفه طایشهٔ بی‌بیان و نیریژی عده قابل ملاحظه وجود ندارند ودر نتیجه اختلاف باسایر تیره‌ها متواری وحتی‌قسمتی بکشور عراق مهاجرت نموده‌اند در حال حاضر تیره‌های‌زیر دراین دهستان ساکن میباشند:

صورت زیر تعداد قراء - سکنه‌خانوار و نفر رابطورتقریب‌و نزدیك بتحقیق نشان میدهد.

نام تیره	تعداد ده	خانوار	نفر
گهواره	۲۷	۱۰۰۰	۵۴۷۰
اسپری‌قلخانی	۱۸	۶۷۰	۳۷۰۰
بهرامی قلخانی	۱۸	۴۲۰	۲۱۲۰
تفنگچی	۳۰	۷۸۰	۳۸۷۰
سادات حیدری	۱۷	۴۵۰	۲۲۷۰
دانیالی	۳	۱۰۰	۵۷۰
جمع	۱۱۳	۳۴۲۰	۱۸۰۰۰

عده ازساکنین دهستان مخصوصا تیره قلیخان زمستان برای تعلیف احشام خود گرمسیر پشت تنگ ذهاب وجیگران میروند.

گور باباعلی-gur-bâbâ-ali -ده ازدهستان او باتو بخش دیواندره شهرستان سنندج.

۵۴ك شمال باختر دیواندره - ۵ك جنوب کرفتو.
کوهستانی - سردسیر - سکنه۱۱۰ - سنی -کردی.
آب ازچشمه - محصول‌غلات حبوبات لبنیات پشم - شغل زراعت و گله‌داری - راه‌مالروتابستان‌اتومبیل‌میتوان‌برد.

گورچان — gurčân — ده از دهستان ونس هاعقلوبخش‌رزن شهرستان همدان .

۱۰۵ ك جنوب خاوری قصبه رزن - ۲۰ ك شمال خاوری کمیجان مرکز بخش بزچلو اراك
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۶۲۸ - شیعه - کردی - فارسی‌ترکی
آب از رود خانه خنجین - محصول غلات‌صیفی انگور - شغل‌زراعت.
صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو .

گور سفید نامدار - gur-sefid-nâmdâr - ده‌ازدهستان گیلان بخش‌گیلان شهرستان شاه آباد

۱۲ك شمال باختر گیلان - ۱/۵ك جنوب شوسه‌گیلان به قصر شیرین.
دشت - گرمسیر مالاریائی - سکنه ۳۵۰ - شیعه - کردی فارسی
آب از رودخانه گیلان - محصول غلات برنج توتون تریاك حبوبات پنبه صیفی لبنیات شغل - زراعت و گله داری- ازطایفه گلهر هستند

گورطوطی - gur-tuti - ده از دهستان شیروان بخش شیروان چرداول شهرستان ایلام.
۳۸ ک جنوب خاور چرد اول - ۶ ک جنوب باختر راه اتومبیل روشیروان
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۰۰ - شیعه - کردی .
آب از چشمه - محصول غلات ذرت پنبه حبوبات لبنیات - شغل زراعت وگله داری

گورگاوان gur-gâvân - ده از دهستان عثمانوند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۵۱ ک جنوب خاوری کرمانشاه - ۷ ک سرجوب.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۴۵ - شیعه - لکی کردی فارسی .
آب از رودخانه آموران وچشمه - غلات لبنیات تریاک مختصر میوجات شغل زراعت گله داری - راه مالرو .

گورگاورز -- gur - gâverz - ده از بخش گوران شهرستان شاه آباد
۲۲ ک شمال باختری گهواره - ۳ ک درینجه .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۷۵ - مسلمان - کردی فارسی.
آب از چشمه - محصول غلات توتون صیفی لبنیات - شغل زراعت گله داری راه مالرو - از تیره بهرای قلخانی هستند .

گورگبر -- gur-gabr - ده کوچکی است ازدهستان جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج .
۴۵ ک باختر پاوه - کنار رودخانه سیروان مرزایران و عراق.
کوهستانی - گرمسیر - سکنه ۲۰ نفرو قشلاق ۲۰ خانوار ازطایفه کوکوئی جوانرود است . راه مالرو وصعب العبور .

گورنصب - gur-nasab - ده از دهستان خزل شهرستان نهاوند.
۳۴ ک باختر شهر نهاوند - کنار راه مالرو امیر آباد بچرگه .
کوهستانی - سردسیر مالاریائی - سکنه ۱۲۳ - شیعه - لری و فارسی.
آب از چشمه - محصول غلات تریاک توتون حبوبات کتیرا لبنیات شغل زراعت و گله داری - راه مالرو .

گوره دار - gowre-dâr - ده از دهستان آلوت بخش بانه شهرستان سقز
۲۴ ک باختر بانه - ۸ ک مرزایران عراق.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۵۵ - سنی - کردی .
آب از چشمه و رودخانه کوره دار - محصولات جنگلی و مختصر غلات - شغل زراعت - راه مالرو .

گوره قلعه - gowre-qal'e - ده از دهستان سرشیو بخش مرکزی شهرستان سقز .
۲۱ ک جنوب سقز - ۶ ک باختر قشلاق پل .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۴۵۰ - سنی - کردی .
آب از چشمه و رودخانه - محصول غلات لبنیات حبوبات توتون - شغل زراعت و گله داری - راه مالرو .

گوریهود - gur-yahud - ده از دهستان کلیائی بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان.
۲۵ ک شمال سنقر - کنار راه فرعی سنقر به گردکانه.
دامنه - سردسیر - سکنه ۱۴۰ - شیعه - کردی فارسی .
آب از چشمه - محصول غلات حبوبات تریاک توتون - شغل زراعت - قالیچه جاجیم پلاس بافی

گوزله - govozle - ده کوچکیست ازدهستان پشت آربابا بخش بانه شهرستان سقز .
۲۰ ک شمال باختر بانه - سکنه ۲۰ نفر.

گوش بران - guc-borân - ده ازدهستان درو فرامان بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۱۰ ک جنوب خاوری کرمانشاه - ۲/۵ ک خاور سنگ سفید .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۵۰ - شیعه - کردی فارسی .
آب از زه آب رودخانه بالاگری - محصول غلات حبوبات لبنیات - شغل زراعت - راه مالرو .

گوشخانی - guc-xâni - ده از دهستان اورامان بخش رزاب شهرستان سنندج .
۴ ک شمال خاور رزآب - ۳ ک راه فرعی .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۶۸۶ - سنی - کردی.
آب ازچشمه ها - محصول غلات میوجات حبوبات لبنیات توتون پنبه - شغل زراعت گله داری - راه مالرو - دبستان دارد .

گوشلان - guclân - ده از دهستان چهاربلوک بخش سیمینه رود شهرستان همدان .
۱۵ ک جنوب باختری بهار - ۶ ک جنوب شوسه همدان کرمانشاه .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۲۰ - شیعه - ترکی و فارسی.
آب از رودخانه در قاضی خان - محصول غلات توتون لبنیات قلمستان - شغل زراعت وگله داری - صنایع دستی زنان جاجیم بافی - راه مالرو.

گوشه سالار آباد - guce-sâlâr-âbâd - ده ازدهستان بالا شهرستان نهاوند .
۱۶ ک جنوب خاوری شهرنهاوند - ۳ ک شمال خاوری راه شوسه نهاوند بملایر وبروجرد .
جلگه - سردسیر - سکنه ۶۷۶ - شیعه - لری وفارسی .
آب ازچشمه وقنات - محصول غلات تریاک حبوبات کتیرا انگور لبنیات - شغل زراعت وگله داری - راه مالرو .

گوشه سعد وقاص - guce-sa'd-vaqqâs - ده ازدهستان پائین شهرستان نهاوند .
۱۵ ک شمال باختری شهرنهاوند - ۲ ک جنوب راه شوسه نهاوند به کرمانشاه .
جلگه - سردسیر - سکنه ۵۳۲ - شیعه - لری - فارسی.

آب از رودخانه گاماسیاب و قنات ـ محصول غلات لبنیات توتون حبوبات تریاک ـ شغل زراعت و گله داری ـ راه شوسه .

گوشه کساوند -guce-kasâvand- ده از دهستان کمازان شهرستان ملایر .

۱۸ک جنوب شهر ملایر ـ کنار راه شوسه ملایر به اراک .

جلگه ـ معتدل مالاریائی ـ سکنه ۲۱۷ ـ شیعه ـ فارسی .

آب از قنات ـ محصول غلات ـ شغل زراعت ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه اتومبیل رو .

گوگ تپه -gog-tappe- ده از دهستان خدابنده لو بخش قروه شهرستان سنندج .

۲۱ک جنوب خاوری گل تپه ـ ۳ک خاور شوسه همدان ـ بیجار .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۰۰ ـ شیعه ـ ترکی .

آب از چشمه ها و قنات ـ محصول غلات حبوبات انگور بادام صیفی لبنیات ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو ـ تابستان از طریق حسن قشلاقی اتومبیل میتوان برد .

گوگ تپه ـ ده از دهستان کرانی شهرستان بیجار .

۸ک جنوب خاوری حسن آباد سوگند ـ ۳ک راه فرعی جیران ـ حسن آباد .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۲۵ ـ شیعه ـ ترکی .

آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله داری ـ صنایع دستی زنان قالیچه و جاجیم بافی ـ راه مالرو .

گوگجه -gogje- ده از دهستان سرشیو بخش مریوان شهرستان سنندج .

۶۲ک شمال خاوری دژشاهپور ـ ۲۱ک شمال خاوری گویله .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۲۰ ـ سنی ـ کردی .

آب از چشمه ها ـ محصول غلات لبنیات حبوبات ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو و صعب العبور ـ پاسگاه مرزبانی دارد .

گوگ قاش -gog-qâc- ده از دهستان گاوبازه شهرستان بیجار .

۱۵ک جنوب باختری پیرتاج ـ کنار راه مالرو کاکاعباس به کچه گنبد .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۸۰ ـ شیعه ـ ترکی .

آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت و گله داری صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی ـ راه مالرو .

گولوند ـ gulvand ـ ده از دهستان حومه شهرستان ملایر .

۲۱ک شمال خاوری شهر ملایر ـ ۶ک شمال باختری راه اتومبیل رو ملایر به شاوه اراک .

کوهستانی ـ معتدل مالاریائی ـ سکنه ۹۲ ـ شیعه ـ فارسی .

آب از قنات ـ محصول غلات ـ شغل زراعت ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه مالرو .

گومه -gume- ده از دهستان اوباتو بخش دیواندره شهرستان سنندج .

۳۶ک شمال باختر دیواندره ـ ۸ک شمال شوسه دیواندره به سقز .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳۶۰ ـ سنی ـ کردی .

آب از رودخانه و چشمه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت و گله داری ـ راه مالرو .

گون بان -gavan-bân ـ ده از دهستان دینور بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان .

۳۱ک شمال باختر صحنه ـ ۲ک خاور شوسه کرمانشاه به سنقر .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۰۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی .

آب از چشمه ـ محصول غلات قلمستان تریاک توتون ـ شغل زراعت اتومبیل میتوان برد .

گوندک ـ gavandak ـ ده از دهستان نجف آباد شهرستان بیجار .

۱۶ک خاوری نجف آباد ـ ۱۲ک جنوب شوسه بیجار سنندج .

تپه ماهور ـ سردسیر ـ سکنه ۱۸۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی .

آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت و گله داری ـ صنایع دستی زنان قالیچه گلیم جاجیم بافی ـ راه مالرو .

گونلو -gavanlu ـ ده از دهستان سردرود بخش رزن شهرستان همدان .

۲۴ک شمال قصبه رزن ـ ۸ک شمال تولکی تپه .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۹۰۰ شیعه ـ ترکی .

آب از چشمه و رودخانه محلی ـ محصول غلات دیم لبنیات عسل ـ شغل زراعت و گله داری ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه مالرو تابستان از رزن و فس اتومبیل میتوان برد .

گونی ـ gavani ـ ده از دهستان ماهیدشت بالا بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .

۳۸ک جنوب خاوری کرمانشاه ـ ۲ک باختر سراب فیروزآباد .

دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۷۰ ـ شیعه ـ کردی .

آب از رودخانه مرک و چشمه ـ محصول غلات حبوبات تریاک صیفی شغل زراعت و گله داری ـ راه مالرو ـ تابستان از فیروزآباد اتومبیل میتوان برد .

گوهر ـ gowhar ـ ده از دهستان ایوان بخش گیلان شهرستان شاه آباد .

۹ک شمال باختر جوی زر ـ ۳ک جنوب شوسه شاه آباد به ایلام .

دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۲۵۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی .

آب از رودخانه گنگیر ـ محصول غلات حبوبات توتون لبنیات برنج شغل زراعت و گله داری ـ چادر نشین ـ زمستان بگرمسیر غربی ایوان و حدود سومار میروند .

گوهر آباد ـ gowhar-âbâd ـ ده از دهستان باوند پور بخش مرکزی شهرستان شاه آباد .

۲۸ک شمال خاوری شاه آباد ـ ٤ک شمال چهارزبر پائین .

دشت ـ سردسیر ـ سکنه ٤٥٠ ـ شیعه ـ کردی فارسی .

آب از نهر چهار زبر - محصول غلات دیم لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری - عده‌ای زمستان گرمسیر گچ قصرشیرین میروند .

گوهرچقا - gowhar-Çeqâ - ده از دهستان میانه‌ربند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .

۳۸ک شمال باختر کرمانشاه - ۱/۵ک باختر شوسه سنندج .

دشت - سردسیر - سکنه ۳۰۰ - شیعه - کردی فارسی .

آب از رودخانه رازآور - محصول غلات حبوبات میوبات چغندرقند تریاک - شغل زراعت - از کاکیه اتومبیل میتوان برد .

گوهره - gowhare - ده از دهستان چمچمال بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان .

۲۶ک جنوب باختری صحنه - ۳ک شمال شوسه کرمانشاه به هرسین - دشت - سردسیر معتدل - سکنه ۲۷۰ - شیعه - کردی فارسی .

آب از چشمه - محصول غلات توتون حبوبات تریاک - شغل زراعت - راه مالرو - تابستان ازطریق فراش اتومبیل میتوان برد .

گویجه - govije - ده از دهستان کلیائی بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان .

۳۷ک شمال باختر سنقر - ۳ک شمال سایه‌کر .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۹۵ - شیعه - کردی فارسی .

آب از چشمه ورود خداداد - محصول غلات حبوبات تریاک توتون - شغل زراعت - قالیچه جاجیم پلاس بافی - تابستان از سایه‌کر اتومبیل میتوان برد .

گویزله - goyzle - ده کوچکی است از دهستان بهلوی دژ بخش بانه شهرستان سقز .

۱۳ک جنوب خاوری بانه - سکنه ۴۰ نفر .

گویزه - goveyze - ده از دهستان میرده بخش مرکزی شهرستان سقز .

۴۲ک باختر سقز - ۵ک باختر کانی بند .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۰۰ - سنی - کردی .

آب از چشمه - محصول غلات لبنیات حبوبات - شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو .

گویزه کویره - goveyze-kaveyre - ده از دهستان بالک بخش مریوان شهرستان سنندج .

۹ک جنوب خاور دژشاهپور - ۴ک جنوب راه اتومبیل‌رو سنندج به مریوان .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۰۰ - سنی - کردی .

آب از چشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات توتون - شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو .

گویل - govil - ده از بخش سنجابی شهرستان کرمانشاهان .

۱۰ک جنوب خاوری کوزران - ۳ک جنوب راه فرعی سنجابی بکرمانشاه دشت - سردسیر - سکنه ۱۴۰ - شیعه - کردی فارسی .

آب از چاه - محصول غلات حبوبات دیم لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو - تابستان اتومبیل میتوان برد - زمستان گله‌داران حدود گرمسیر ذهاب میروند .

گویل - ده کوچکی است از دهستان پشت آربابا بخش بانه شهرستان سقز .

۱۸ک باختر بانه - کنار رودخانه بانه - سکنه ۵۰ نفر .

گویله - gavile - ده از دهستان سرشیو بخش مریوان شهرستان سنندج .

۵۴ک شمال خاوری دژشاهپور - ۱۰ک مرز ایران عراق .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۵۰ - سنی - کردی .

آب از رودخانه محلی وچشمه‌سار - محصول غلات لبنیات توتون - شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو و صعب‌العبور - پاسگاه مرزبانی دارد .

گهواره - gahvâre - قصبه مرکز بخش گوران شهرستان شاه آباد .

در ۴۸ کیلومتری شمال باختری شاه آباد (از طریق راه فرعی اتومبیل‌رو گردنه پنج سواره ۴۰ کیلومتر از راه مالرو) و ۲۶ک شمال خاوری کرند و ۳۰ کیلومتری جنوب باختری کوزران مرکز دهستان سنجابی کنار رودخانه زمکان واقع ومختصات جغرافیائی آن بشرح زیر است - طول ۴۶ درجه ۲۵ دقیقه - عرض ۳۴ درجه ۳۲ دقیقه ارتفاع ۱۴۶۴ متر قصبه در باختر رودخانه روی بلندی ومسلط به باغات و قلمستان بسیار بنا گردیده ارتفاعات مجاور باجنگل کوتاه و دامنه های مسطح خاکی وزمینهای زراعتی منظره زیبائی بآن بخشیده است هوای آن سرد بیلاقی خوش آب و هواست .

گهواره مرکز دهستان گوران ومحل سکونت مالکین وخوانین است .

۱ دبستان درحدود ۱۲ باب دکان و پاسگاه ژاندارمری دارد .

جمعیت قصبه درحدود ۲ هزار نفر است وعموماً اهل حق هستند زبان مادری ساکنین کردی و اکثر بفارسی آشنامیباشند .

آب از رودخانه زمکان ومحصول عمده انواع میوه‌جات مخصوصاً سیب آن بکثرت وخوبی معروف استویکی از محصول عمده و مرغوب آن توتون است که بخوبی و مرغوبی در کرمانشاه و کردستان مشهور علت مرغوبی توتون اولا هوا ثانیاً تخصص زارعین است درسالهای اخیر راه فرعی از گهواره به شاه آباد و کوزران مرکز دهستان سنجابی احداث شده است .

راه شاه آباد ازطریق آبادی سیمانی و گردنه پنج سواره و آبادی چنگر گذشته در ۷ کیلومتری شاه آباد بشوسه قصر شیرین میرسد . راه سنجابی ازطریق کبودجوب کوچك پل گردنه بیگلر به کوزران میرود .

گیان - giyân - قصبه مرکز دهستان پائین شهرستان نهاوند .

۱۲ک باختر شهر نهاوند - ۸ک جنوب رودخانه گاماسیاب .

جلگه - سردسیر - سکنه ۲۶۰۰ - شیعه - لری فارسی .

آب از رود سراب‌بهم - محصول غلات توتون حبوبات انگور - شغل

زراعت و گله‌داری- راه مالرو - دبستان دارد در تپه مجاور این ده آثار تاریخی قبل از میلاد بدست آمده.

گیج-gij-ده از بخش روانسر شهرستان سنندج.

۱۹ک جنوب روانسر - ٤ک باختر راه اتومبیل رو کرمانشاه به روانسر کنار رودخانه قرهسو .

دشت - سردسیر -سکنه ۱۰۰ -سنی-کردی.

آب از رودخانه قرهسو - محصول غلات حبوبات چغندر قند - شغل زراعت- راه مالرو تابستان ازطریق تپه‌لری اتومبیل میتوان برد .

گیل آباد - gil-âbâd - ده از دهستان پائین شهرستان نهاوند.

۲۱ک باختر شهر نهاوند - ۲/۵ک شمال گیلان

جلگه - سردسیر - سکنه ۹۹۰ - شیعه لری و فارسی.

آب از چشمه -محصول غلات تریاک توتون حبوبات لبنیات - شغل زراعت راه مالرو .

گیلان غرب -gilân-qarb - یکی از بخشهای سه گانه شهرستان شاه آباد مشخصات آن بشرح زیر است .

حدود - از طرف شمال به بخشهای سرپل ذهاب - گرند - مرکزی شاه آباد .

از طرف جنوب شهرستان ایلام - از خاور بدهستان منصوری و بخش شیروان چرداول - از طرف شمال باختر بخش مرکزی قصر شیرین و از باختر بخش سومار .

هوای بخش نسبت به پستی و بلندی اراضی متغیر بدین طریق که نقاط کم ارتفاع مانند جلگه گیلان و دیره گرمسیر و دهستانهای کفرآور و ریژنان -چله معتدل و هوای نواحی دهستان ایوان -گواور - سرچله بازکله که در ارتفاع بیش از ۱۵۰۰ متر واقع شده‌اند سردسیر است .

ضمناً دهستانهای گیلان - دیره و قسمتی از کفرآور مالاریائی است.

ارتفاعات - بخش گیلان غرب چهار رشته کوهستان وجود دارد که ۳ دره حاصل خیز بین رشته های مذکور واقع گردیده و تقریباً موازی باهم هستند وجهت آنها از شمال باختر بجنوب خاور است.

کوههای مذکور از شمال بجنوب بشرح زیر است .

الف -کوههای شمالی دهستان دیره -گواور -کفرآور :

کوهستان مذکور درشمال دیره کوه دانه خشك نامیده میشود ارتفاع بلندترین قله آن ۱۳۹۲ متر است .

درشمال دهستان کفرآور بی کله و بیمار نامیده شده بلندترین قله آن در شمال آبادی کل کش ۲۱۰۰ متراست

درشمال دهستان گواور سه کوزان و ژامرگ ودر شمال بازکله دزول نامیده میشوند ارتفاع قلل بترتیب ۲۰۹۵ - ۱۹۳۹ - ۲۱۰۵ متراست .

معابر طبیعی نقاره کوب معبر رودخانه دربند استخوان- تنگ ژاومرگ وتنگ احمد کشته دراین رشته واقعشده‌اند .

ب - کوههای شمالی دره گیلان وچله که بین دره دیره - کفرآور و گواور واقعشده‌اند.

این رشته درقسمت باختر بین سرپل ذهاب وامام حسن بکوه بازودراز نامیده شده بلندترین قله آن درشمال امام حسن ۱۱٤٤ متراست.

درشمال دشت گیلان کوه سرکش نامیده شده ارتفاع قله شمال آبادی کله شك ۱۷۸۰ متر ودرشمال دهستان چله کوه -مله نی نامیده شده بلند ترین قله آن ۲۰۰۳ مترارتفاع دارد در جنوب سراب قنبر کوه کچل نامیده میشود وارتفاع آن ۲۳۳۷ متراست.

درجنوب ییلاق گواور قلاجه نامیده شده وراه شوسه شاه آباد به ایلام از آن میگذرد.

ج - رشته سوم -ازسراب گیلان شروع شده در انتهای جنوب خاوری بخش به کوه مانشت متصل میگردد.

درجنوب دهستان چله کوه باباگیر و کوه بلاله نامیده شده ارتفاع قله باباگیر ۱۹۱٤ وقله بلاله ۱۹۱۵ متراست.

درخاور دهستان ایوان بانکول نامیده میشود .

بلندترین قله کوه مانشت ۲٦۵۳ مترارتفاع دارد.

معبر طبیعی تنگ گرمه دراین رشته واقع راه شوسه شاه آباد به ایلام از آن میگذرد.

د - رشته چهارم درجنوب و موازی بارشته سوم واقعشده عرض و طول آن بیش از سه رشته مذکوراست.

درجنوب خاوری بخش ایوان از کوه مرتفع مانشت منشعب شده از جنوب دهستان ایوان ودهستان مرکزی گیلان گذشته بین امام حسن وتنگاب کهنه بازمین یکسان میگردد.

رودخانه کنگیر این رشته راتقریبا دروسط شکافته ومعبر طبیعی بوجود آورده است که به سرتنگ مشهوراست .

بلندترین قله این کوه درجنوب دهستان ایوان شهرور نامیده شده و ارتفاع آن درحدود ۳ هزارمتراست.

رودخانه - رودخانه‌های مهم بخش گیلان بشرح زیراست:

۱ - رودخانه کفرآور: سرچشمه این رودخانه ازسراب قنبراست از وسط دهستان کفرآور گذشته در ۳ کیلومتری خاور سرباغ گلین رودخانه دربند استخوان بان ملحق شده پس ازعبور از تنگه گلین و وارد دهستان دیره میشود وتاآنجا که احتیاج دارند از آن استفاده نموده مازاد بطرف شمال باختر جاری دردهستان نصرآباد برودخانه الوند ملحق میشود درحدود ییلاق سراب قنبر و علیای دهستان کفرآور بسیار کم آب و در قراء گلین آب آن زیاد میشود.

۲- رودخانه گیلان - سرچشمه اصلی آن از دهستان چله واقع در جنوب خاوری گیلان است . ازوسط دره گیلان میگذرد و بتدریج با آب

افزوده شده قراء مجاور خودرا مشروب نموده فاضل آب آن درتنگاب کهنه نزدیك مرز ایران عراق برودخانه الوند منتهی میشود.

۳ رودخانه کنگیر: سرچشمه اصلی آن سراب ایوان و چشمه ها و زه‌آب دره‌های متعدد کوههای ایوان بوده پس از گذشتن از دشت ایوان ومشروب نمودن قراء مجاور درحدود آبادی سرتنگ وارد تنگ شیروان شده دربخش سومار شهرستان قصرشیرین از کوهستان خارج قراء سومار را مشروب سپس ازمرزخارج و قصبه مندلیج عراق را مشروب مینماید .

٤ – رودخانه کنگش – سرچشمه اصلی آن دره و چشمه‌های بلوك ویژنان است درقسمت علیای بلوك آب آن کم درقسمت پائین تلخ شور شده از کنار تصفیه‌خانه نفت شاه گذشته بطرف کشورعراق جاری میشود.

جنگل – نواحی کوهستانی بخش که هوای آن معتدل می باشد مستور از جنگل است و اشجار آن عبارت است از بلوط بنه (پسته کوهی) زال زالك – کهکوم و غیره .

ازجنگلهای این بخش دردهستانهای گواور – سراب قنبر – سرچله – ذغال تهیه شده بشهر های کرمانشاه – شاه آباد – قصر شیرین حمل میگردد .

مراتع – در بخش گیلان ودهستانهای تابعه آن بهترین مراتع ییلاقی و گرمسیری وجود دارد بهمین جهت قسمت عمده سکنه دارای گله های گوسفند بوده وتابستان درمراتع ییلاقی مانند گواور-چله – ایوان زمستان ازجنوب قصرشیرین تاحدود سومارازمراتع گرمسیری دشت های کنارمرزاستفاده مینمایند .

معادن – در این بخش انواع معادن ازقبیل نفت – ذغال‌سنگ – گوگرد آهن وغیره درنقاط مختلف دیده شده ولی استخراج نمیگردد .

کارخانه – فقط در مرکز بخش یك کارخانه پنبه پاك کنی وعدل بندی وجود داردکه بواسطه قلت محصول درسال بیش ازدوماه کار نمیکند.

راه – راه شوسه شاه آباد به ایلام تقریبا ازانتهای خاوری بخش از وسط دهستان گواور-چله میگذرد درمحلی بنام سرچه‌شوسه گیلان ازراه مذکورمنشعب گیلان غرب میرود ودر ۱۰ کیلومتری شمال باختر گیلان دوراه شده یکی ازطریق دهستان دیره بسرپل ذهاب ودیگری براه قصرشیرین ونفت شاه منتهی میگردد . دربیلاق گواوروراه فرعی بکفرآوور وسرچله راه فرعی بشیروان و چرداول ازشوسه مذکور منشعب میشود .

سازمان – بخش گیلان غرب از ٦ دهستان ۱۱۸ آبادی بشرح زیر تشکیل شده است .

۱- دهستان مرکزی گیلان	۳۲ آبادی	۹ هزار نفر
۲- « « ایوان	۲۷ «	۱۲ «
۳- « « کفرآور	۱۷ «	۳۵۰۰ نفر
٤- « « گواور	۱٤ «	۷۸۰۰ «
۵- « « چله	۱۳ «	۵۰۰۰ «
٦- « « دیره	۱۵ «	۲۰۰۰ «

بنا برصورت فوق بخش گیلان غرب از ۱۱۸ آبادی تشکیل شده جمعیت آن ۳۹۳۰۰ نفراست .

سکنه بخش ازایل معروف کلهرهستندکه زبان مادری آنها کردی و عموما بفارسی آشنا ومذهب آنان مسلمان شیعه اثنی‌عشری است .

محصول عمده بخش غلات حبوبات لبنیات پنبه توتون تریاك ومختصر کتیرا سقز سریش هیزم ذغال است .

شغل عمده ساکنین زراعت وگله‌داری میباشد .

گله داران تابستان ییلاق و زمستان قشلاق رفته ودرسیاه چادر و آلاچیق بسرمیبرند .

گیلان غرب – قصبه مرکز بخش گیلان غرب ازشهرستان شاه آباد در ٤۹ کیلومتری باخترشاه آباد و ٦۰ کیلومتری جنوب خاوری قصر شیرین درقسمت علیای دره گیلان واقع شده مختصات جغرافیائی آن بشرح زیراست

طول ٤۵ درجه ۵۵ دقیقه – عرض ۳٤درجه و۷دقیقه – ارتفاع ازسطح دریا ۷۲۳ متر .

موقعیت طبیعی قصبه دشت – هوا گرمسیر – آب از سراب گیلان – محصول عمده غلات برنج پنبه حبوبات صیفی توتون تریاك لبنیات است

جمعیت قصبه تابستان ۱۵۰۰ وزمستان درحدود ۲۵۰۰ نفر – مذهب مسلمان – شیعه وزبان کردی وفارسی است وازطایفه کلهرهستند.

ادارات دولتی گیلان عبارت است ازبخشداری – دارائی – اداره املاك پست وتلگراف – شعبه اداره راه – پاسگاه ژاندارمری و پاسگاه گارد مسلح گمرکی .

درمانگاهی ازطرف سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی دراین قصبه دایر گردیده است .

کارخانه پنبه آن درسال دوماه کارمیکند .

یك باب دبستان ودرحدود ۷۰ باب دکان دارد.

راه شوسه قصر شیرین به ایلام و شاه آباد تقریباً از وسط آبادی میگذرد .

ازآثار قدیم تپه‌ای کنار قصبه وجود داردکه زمانی آباد بوده و فعلا خرابه‌های آن باقی است.

گیلانه - gilâna - ده ازدهستان دینور بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان .

۲۳ك شمال باختری صحنه – ۸ك باخترشوسه کرمانشاه بسنقر.

دامنه – سردسیر – سکنه ۳۵۵ – شیعه – کردی فارسی.

آب ازرودخانه ارمنی‌جان – غلات حبوبات تریاك توتون چغندرقند-شغل زراعت – تابستان اتومبیل میتوان برد .

گیلکلو - gilaklu - ده از دهستان اسفند آباد بخش قروه شهرستان سنندج .

۳۷ك شمال قروه – کناررود بایتمر.

تپه ماهور - سردسیر - سکنه ۱۴۸ - سنی - کردی.
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - صنایع دستی زنان جاجیم وگلیم بافی - راه مالرو.

گیلی کران- geyli-karân - ده از دهستان سرشیوه بخش مریوان شهرستان سنندج.
۵ک شمال خاوری دژشاهپور - ۶ک شمال خاوری چالی‌سور.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۵۰ - سنی - کردی.
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات توتون - شغل زراعت وگله‌داری - راه مالرو وصعب العبور.

گیودره - giv-dare - ده از دهستان درجزین بخش رزن شهرستان همدان.
۱۴ک جنوب رزن - ۶ک خاورشوسه رزن به همدان.
جلگه - سردسیر مالاویائی - سکنه ۳۷۵ - شیعه - ترکی.
آب از قنات - محصول غلات حبوبات صیفی لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - راه‌مالرو.

گیوه کی - givaki - ده ازدهستان خزل شهرستان نهاوند.
۲۸ک شمال باختری شهرنهاوند - ۷ک شهرک.
دامنه - سردسیر - سکنه ۳۶۰ - شیعه - لری وفارسی.
آب از قنات - محصول غلات حبوبات توتون تریاك چغندرقند انگور لبنیات - شغل زراعت و گله داری - راه‌مالرو.
ایل بار مطاقلو برای تعلیف احشام باین ده میآیند.
توتون آن بخوبی معروف است.

ل

ل - ا ل - ا

لات- lât - ده از دهستان ایوان بخش گیلان شهرستان شاه‌آباد
۵ک شمال باخترجوی زر - کنارشوسه شاه‌آباد به ایلام.
دشت - سردسیر - سکنه ۴۰۰ - شیعه - کردی فارسی.
آب ازرود خانه کنگیر - محصول غلات برنج حبوبات توتون لبنیات شغل زراعت وگله‌داری - چادرنشین زمستان بگرمسیر غربی ایوان و حدود سومار میروند.

لات - ده از دهستان درجزین بخش رزن شهرستان همدان.
۱۲ک شمال خاوررزن - ۸ک خاور شوسه رزن قزوین.
دامنه - سردسیر - سکنه ۲۷۱ - شیعه - ترکی.
آب از قنات - محصول غلات حبوبات - شغل زراعت - راه اتومبیل رو.

لاچین- lâçin - ده ازبخش سنجابی شهرستان کرمانشاهان.
۱۴ک شمال خاورکوزران - کنارجنوبی رودخانه قره سو.
دشت - سردسیر - سکنه ۸۰ - شیعه - کردی فارسی.
آب ازرودخانه قره‌سو - محصول غلات حبوبات دیم لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - راه‌مالرو - تابستان اتومبیل میتوان برد.

لاران امامی- lârân-emâmi - ده ازدهستان جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج.
۶۰ک باخترپاوه - بین رودخانه سیروان ولیله.
کوهستانی - گرمسیر - سکنه دائم ندارد.
قشلاق ۱۵۰ خانوار ازایل امامی است تابستان ییلاق جنوب باختری شمشیرمیروند - راه مالروصعب‌العبور.

لاشکن- lâcekan - ده ازبخش چوارشهرستان ایلام.
۲/۵ک شمال باختر چوار - ۳ک باختر شوسه ایلام بشاه‌آباد.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۷۰ - شیعه - کردی.
آب از رودخانه - محصول غلات - شغل زراعت وگله‌داری - صنایع دستی قالی بافی - راه‌مالرو - چادرنشین هستند.

لالجین- lâlajin - قصبه ازدهستان چهار بلوك شمالی بخش سیمینه رود شهرستان همدان.
۱۸ک شمال همدان - ۹ک باخترشوسه همدان تهران.
دشت - سردسیر - سکنه ۵۴۱۰ - شیعه - ترکی فارسی.
آب از قنوات در بهار ازرود خانه - محصول غلات میوجات حبوبات لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - صنایع دستی ساختن سفالی لعابدار در حدود ۲۰ کارگاه ظرف سازی ۳۰ باب دکاکین متفرقه یکباب دبستان دارد.

راه فرعی بهمدان ازطریق امزاجرد و بهار دارد همه روزه اتومبیل رفت و آمد مینماید - باین ده محلیها للین میگویند.

لاله - lâle - ده ازدهستان اسفندآبادبخش قروه شهرستان سنندج ۳۷/۵ک جنوب باختر قروه -کنارشوسه سنقر قروه .
جلگه - سردسیر- سکنه ۳۴۵- سنی-کردی .
آب ازچشمه ورودخانه کاکوی - محصول غلات لبنیات قلمستان عسل شغل زراعت و گله‌داری-صنایع دستی قالیچه‌جاجیم گلیم بافی-راه‌مالرو.

لاله‌دان- lâle-dân - ده ازدهستان‌سردرود بخش‌رزن‌شهرستان همدان .
۲۸ک شمال رزن -۱۴ک شمال‌خاورسلطان آباد .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۴۵۰ - شیعه - ترکی.
آب ازچشمه - محصول غلات دیم لبنیات عسل -شغل‌زراعت گله‌داری راه‌مالرو - تابستان ازتولکی‌تپه‌اتومبیل‌میتوان برد .

لامنجان- lâmanjân - بەلامیان‌مراجعه شود .

لامیان- lâmiyân - ده ازدهستان‌قلقل‌رودشهرستان تویسرکان .
۲۸ک جنوب باخترتویسرکان-۶ک‌جنوب راه‌شوسه‌تویسرکان کرمانشاه.
جلگه - سردسیر - سکنه ۱۱۸۶- شیعه -کردی‌فارسی.
آب ازرودخانه قلقل‌رود وچاه - محصول‌غلات دیمی آبی‌تریاک‌صیفی لبنیات - شغل‌زراعت‌گله‌داری -صنایع‌دستی قالی‌بافی - راه‌مالرو.
دبستان - مسجد دارد - باین‌ده لامنجان نیزمیگویند.

لاویسان - lâvisân - ده از دهستان کلاترزان بخش رزاب شهرستان‌سنندج .
۲۳ک‌شمال رزاب -۱۲ک‌جنوب‌راه اتومبیل روسنندج به‌مریوان .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۶۵ - سنی-کردی .
آب از رودخانه وچشمه - محصول غلات لبنیات توتون گردو -شغل زراعت گله‌داری -راه‌مالرو .

لاین- lâyen-ده‌از دهستان‌سورسوربخش کامیاران‌شهرستان‌سنندج.
۱۷ک شمال کامیاران -کنار شوسه‌کرمانشاه‌سنندج.
کوهستانی - سردسیر -سکنه ۳۵۵ - سنی-کردی.
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - راه اتومبیل‌رو-پاسگاه ژاندارمری قهوه‌خانه‌ای‌کنارشوسه‌دارد .

لبنی- lebni - ده از بخش‌سنجابی شهرستان کرمانشاهان
۲۰ک‌شمال کوزران - ۲ک‌خاورراه‌فرعی‌کوزران‌به جوانرود.
دشت - سردسیر-سکنه ۱۰۰ - سنی-کردی‌فارسی.
آب ازچاه -محصول‌غلات حبوبات دیم‌لبنیات - شغل زراعت‌گله‌داری راه مالرو-تابستان اتومبیل میتوان برد .

لتاب- latâb -ده ازدهستان چرد اول بخش‌شیروان‌چرداول‌شهرستان ایلام .
۳ک‌جنوب‌خاورچرداول -کناروراه‌مالرو شیروان .
کوهستانی -گرمسیر-سکنه ۵۰۰-شیعه-کردی
آب ازرودخانه چرد اول - محصول غلات‌لبنیات صیفی‌تریاک - شغل زراعت وگله‌داری.

لتگاء - latgâ' - ده از دهستان چهار بلوک بخش سیمینهرود شهرستان همدان.
۲۲ک شمال‌همدان - ۵ک‌شمال‌باختری شوسه همدان به‌تهران.
دشت - سردسیر -سکنه ۱۳۵۶ - شیعه - ترکی‌وفارسی.
آب از قنات - محصول غلات‌لبنیات میوجات حبوبات - شغل زراعت وگله‌داری-صنایع دستی‌زنان قالی‌بافی .
۵باب دکان ۱ دبستان وراه‌فرعی بشوسه‌دارد .

لر- lor - ده از دهستان حومه‌بخش‌مرکزی شهرستان‌شاه‌آباد .
۴ک جنوب‌شاه آباد-۲ک برف‌آباد .
دشت - سردسیر - سکنه ۴۳۰ - شیعه-کردی -فارسی.
آب‌ازرودخانه راوند - غلات‌چغندرقند حبوبات صیفی‌کاری میوجات شغل زراعت و مختصر گله داری - از بدره اتومبیل میتوان برد دبستان‌دارد.

لر - ده از بخش‌سنجابی شهرستان کرمانشاه.
۷ک باختر کوزران - ۱ک بندار.
دشت - سردسیر -سکنه ۱۵۰ - مسلمان-کردی‌فارسی .
آب از چشمه - محصول‌غلات‌حبوبات‌دیم لبنیات - شغل‌زراعت‌گله‌داری راه‌مالرو-تابستان‌اتومبیل‌میتوان‌برد -زمستان‌اکثرسکنه‌گرمسیرحدود ذهاب‌میروند.

لره دول- lare-dul - ده از دهستان ژاوه رود بخش حومه شهرستان‌سنندج .
۲۳ک‌جنوب‌سنندج -۱ک‌باختر شوسه سنندج به‌کرمانشاه.
کوهستانی - سردسیر- سکنه ۶۵ -سنی-کردی .
آب‌ازچشمه -محصول‌غلات‌لبنیات - شغل‌زراعت‌گله‌داری.

لره‌کوه- lare-kuh -نام‌کوهی‌است درجنوب بخش کنگاورکه خط الرأس‌آن حد طبیعی بین‌بخش‌کنگاور و دهستان خزل شهرستان نهاوند میباشد. ارتفاع بلند ترین نقطه آن از سطح دریا ۲۹۳۲ متر است.

لرینی- larini - ده ازدهستان‌حومه‌بخش‌مرکزی‌شهرستان‌شاه‌آباد
۹ک‌شمال‌خاوری‌شاه‌آباد-۴ک‌باخترشوسه شاه‌آباد‌به‌کرمانشاه .
کوهستانی -سردسیر-سکنه ۴۸۵-شیعه-کردی‌فارسی .
آب ازچاه وچشمه -غلات‌دیم‌لبنیات - شغل‌زراعت‌گله‌داری-اکثرسکنه زمستان‌گرمسیرحدود سرپل‌ذهاب‌میروند .
باین‌ده‌لرینی‌دستکی‌نیز میگویند.

لطفه - lotfe - ده‌از دهستان بیونیج بخش کرندشهرستان‌شاه‌آباد.
۱۴ک شمال‌کرند - ۳ک ده‌جامی.
دشت - سردسیر - سکنه ۴۰ - مسلمان - کردی فارسی .

آب ازچشمه وزه‌آب رودخانه محلی- غلات دیم لبنیات- شغل‌زراعت گله‌داری-راه مالرو.

لطیف- latif - ده ازدهستان جلگه‌افشاربخش اسد آبادشهرستان همدان.

۷ک جنوب باختری قصبه اسد آباد - ۵ک باخترشوسه اسد آباد به کنگاور.

جلگه-سردسیر مالاریائی-سکنه ۸۴-شیعه- کردی-فارسی.

آب ازقنات-محصول‌غلات لبنیات تریاک‌حبوبات‌صیفی - شغل‌زراعت و گله‌داری-صنایع‌دستی زنان جاجیم گلیم بافی- راه‌مالروفصل‌خشکی اتومبیل‌رو.

لعل‌آباد - la'l-âbâd - ده ازدهستان ماهیدشت پائین‌بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.

۸ک جنوب باختری ماهیدشت.

دامنه - سردسیر-سکنه ۷۰۰-شیعه-کردی‌فارسی.

آب ازچشمه سار-محصول‌غلات حبوبات‌دیم‌لبنیات عسل‌مختصر تریاک شغل‌زراعت گله‌داری-تابستان ازشوسه اتومبیل بسختی میتوان برد.

درچهارمحل بفاصله ۱ کیلومترواقع باسامی‌زیرمشهورند.

لعل‌آباد سید جعفر ۲۶۰ نفر

« سید صادق ۱۵۰ نفر

« کل‌کل۱ ۸۰ نفر

« کل‌کل۲ ۲۱۰ نفر

لعل‌آباد - ده ازدهستان خالصه بخش‌مرکزی‌شهرستان کرمانشاهان ۳ک باختری کرمانشاه - ۲ک صفی‌آباد.

دشت-سردسیر-سکنه ۲۳۲-شیعه-کردی‌فارسی.

آب ازرودخانه رازآوروچاه- محصول‌غلات حبوبات دیمی‌صیفی لبنیات شغل‌زراعت-راه مالرو-درفصل‌خشکی اتومبیل‌میتوان برد.

دردومحل بفاصله ۲ کیلومترواقع به‌علیا وسفلی مشهور سکنه علیا ۱۳۱ نفراست.

لعل‌آباد حسینقلی‌خانی -
la'l-âbâd-hoseyn-qoli-xâni

ده ازدهستان باوند پوربخش‌مرکزی‌شهرستان شاه آباد.

۳۰ک شمال‌خاوری شاه‌آباد-۱/۵ک خاورشوسه شاه‌آباد کرمانشاه دامنه-سردسیر-سکنه ۳۱۰-شیعه-کردی‌فارسی.

آب ازقنات-محصول‌غلات چغندر قند صیفی لبنیات-شغل‌زراعت گله‌داری عده‌ای‌ازگله‌داران زمستان گرمسیر گیلان میروند.

لک - lak - نام یکی ازدهستانهای بخش‌قروه شهرستان سنندج. این دهستان بین دهستانهای اسفندآباد وبیلاق واقع شده و جزءآن دودهستان منظورمیشود از ۱۵ آبادی‌تشکیل‌شده است.

لک - ده ازدهستان‌خدا بنده‌لوبخش‌قروه شهرستان سنندج.

۲۱ک جنوب‌خاوری گل‌تپه-سرراه شوسه‌همدان بیجار.

کوهستانی-سردسیر-سکنه ۲۰۰-شیعه-ترکی.

آب ازچشمه وقنات - محصول‌غلات حبوبات مختصر انگور لبنیات- شغل‌زراعت گله‌داری

لک لک- lak-lak - ده‌ازدهستان جلگه‌افشاردوم‌بخش‌اسدآباد. شهرستان همدان.

۲۱ک جنوب باخترقصبه اسدآباد- ۱۲ک شوسه اسد آباد بکنگاور جلگه-سردسیر مالاریائی-سکنه ۸۶۵-شیعه -ترکی‌کردی.

آب ازچشمه واستخرطبیعی-محصول‌غلات حبوبات لبنیات تریاک صیفی. شغل‌زراعت وگله‌داری-صنایع دستی‌زنان جاجیم بافی-راه مالرو تابستان ازطریق یوسف‌آباد و حسام‌آباد اتومبیل‌میتوان‌برد.

مزرعه سراب لک‌لک جزء آبادی‌است.

دردشت اطراف این ده شکارمیش‌مرغ زیاد وجود دارد.

لگزی - lagzi - ده ازدهستان گل‌تپه فیض‌الله بیگی بخش‌مرکزی. شهرستان سقز.

۳۰ک خاورسقز-۶ک قلعه‌کهنه.

کوهستانی-سردسیر-سکنه ۳۰۵-سنی-کردی.

آب ازچشمه و قنات - محصول غلات توتون لبنیات - شغل‌زراعت و گله‌داری-راه اتومبیل‌رو.

لنجاب - lanjâb - ده ازدهستان بیلوار بخش‌مرکزی شهرستان کرمانشاهان.

۲۷ک شمال‌خاوری دیزگران-۶ک‌خانقاه.

کوهستانی-سردسیر-سکنه ۳۰۰ شیعه-کردی فارسی.

آب ازچشمه-محصول‌غلات‌حبوبات‌دیم‌لبنیات-شغل‌زراعت-قالیچه‌جاجیم. گلیم بافی-راه‌مالرو-تابستان ازطریق‌سنقروکل‌سفیداتومبیل‌میتوان‌برد.

تپه‌ای در جنوب آبادی دیده‌میشودکه آثارابنیه قدیم ازقبیل آجر سوفال‌وغیره دیده‌میشود.

لنج‌آباد - lanj-âbâd - ده از دهستان بالک بخش مریوان شهرستان سنندج.

۶ک جنوب خاوردژشاهپور-۳ک جنوب راه اتومبیل‌روسنندج‌بمریوان. دامنه-سردسیرمالاریائی-سکنه ۳۴۰-سنی-کردی.

آب ازقنات-محصول‌غلات حبوبات لبنیات‌توتون-شغل‌زراعت‌گله‌داری راه مالرو.

لنج‌آباد - ده‌کوچکی‌است ازدهستان حسن‌آباد شهرستان‌سنندج.

۲۶ک جنوب سنندج-۵ک خاورشوسه‌سنندج کرمانشاه.

سکنه ۴۰ نفر.

لنگریز - langriz - ده ازدهستان‌ژاوه‌رودبخش رزاب شهرستان سنندج.

۱۲ک‌خاوررزاب-کناررودخانه‌کماسی.

کوهستانی-سردسیر-سکنه ۱۲۰-سنی-کردی.

آب ازچشمه-محصول‌غلات توتون لبنیات-شغل‌زراعت‌گله‌داری - ذغال فروشی-راه مالرو.

لواسانی - lavâsâni - ده از دهستان قلعه شاهین بخش سرپل ذهاب شهرستان قصر شیرین .
۱۲ک جنوب خاوری سرپل‌ذهاب-کنار راه‌فرعی کلاوه.
دشت-گرمسیر-سکنه۵۰-شیعه-کردی‌فارسی.
آب از سراب قلعه شاهین - محصول غلات برنج توتون تریاک پنبه لبنیات-شغل‌زراعت‌وگله‌داری.

لواشان - lavâcân - ده از دهستان پائین شهرستان نهاوند .
۱۰ ک شمال باختری شهر نهاوند - ۱ک جنوب راه شوسه نهاوند بکرمانشاه .
دشت-سردسیر-سکنه ۱۹۵-شیعه-لری‌وفارسی.
آب ازرودخانه‌گاماسیاب-محصول‌غلات لبنیات توتون‌تریاک- شغل زراعت وگله‌داری-راه مالرو.

لورابی -lurâbi- ده‌ازدهستان جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج .
۲۸ک جنوب خاوری پاوه - ۵ک باختر راه‌اتومبیل‌رو کرمانشاه‌بپاوه.
کوهستانی-سردسیر-سکنه۱۱۳ - سنی-کردی.
آب ازچشمه -محصول غلات لبنیات توتون - شغل زراعت‌گله‌داری- راه‌مالرو .

لولوهر -luluhar- ده‌ازدهستان آورزمان شهرستان ملایر.
۳۵ک باختر شهرملایر -کنار راه‌مالرو بیغوران به‌دهلق .
جلگه -معتدل‌مالاریائی -سکنه ۴۹۲ -شیعه -کردی وفارسی .
آب‌ازقنات -محصول غلات -شغل زراعت - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه‌مالرو .

لومار - lumâr - ده‌ازدهستان شیروان بخش شیروان چرداول شهرستان ایلام .
۲۹ک جنوب چرداول -کنار راه‌اتومبیل‌رو شیروان به‌زنگوان .
کوهستانی-گرمسیر-سکنه۳۰۰-شیعه-کردی .
آب ازرودخانه‌کلان -محصول غلات ذرت پنبه لبنیات حبوبات -شغل زراعت وگله‌داری.

لون‌سادات-lown-sâdât- ده‌ازدهستان بیلوار بخش‌کامیاران شهرستان سنندج .
۲۵ک شمال باختر کامیاران - ۳ک جنوب چوپ‌تاشان .
دامنه - سردسیر- سکنه۹۶۳ - سنی -کردی.
آب ازچشمه -محصول غلات لبنیات حبوبات -شغل زراعت‌گله‌داری - راه‌مالرو - دبستان دارد .

لونه‌کون-lowne-kown- ده‌ازدهستان بیلوار بخش‌کامیاران شهرستان سنندج .
۲۱ک شمال باختر کامیاران -۳ک تخت رنگی .
کوهستانی-سردسیر-سکنه۱۶۷-سنی-کردی.
آب‌ازچشمه -محصول غلات لبنیات- شغل زراعت‌گله‌داری-راه‌مالرو.

لیزن -lizan- ده‌ازبخش صالح‌آباد شهرستان‌ایلام .
۱۵ک شمال باختری صالح‌آباد - ۸ک باختری راه‌شوسه‌ایلام بمهران.
کوهستانی - گرمسیر - سکنه ۸۵ -شیعه-کردی.
آب ازچشمه‌شور -محصول غلات لبنیات - شغل زراعت وگله‌داری- راه‌مالرو - زمستان برای تعلیف احشام‌خود حدودکولک نزدیک‌مرز عراق‌میروند .

لیلاس - leylâs - ده‌ازدهستان‌سلگی شهرستان نهاوند .
۱۸ک باختر شهرنهاوند - بین‌رودخانه‌گاماسیاب‌و رودخانهٔ سراب گیلان.
دشت - سردسیر- سکنه ۶۴۰ - شیعه -لری فارسی.
آب‌ازچشمه -محصول غلات‌تریاک توتون حبوبات - شغل زراعت - راه‌مالرو.

لیلان -leylân- ده‌ازدهستان‌سلگی شهرستان نهاوند .
۱۶ک باختر شهرنهاوند -کنار رودخانهٔ سراب‌گیلان .
جلگه -سردسیر -سکنه ۶۵۵ -شیعه - لری‌وفارسی
آب از چشمه - محصول غلات توتون تریاک حبوبات لبنیات - شغل زراعت وگله‌داری - راه‌مالرو .

لیلمانج -lilmânaj- ده‌ازدهستان فعله‌گری بخش سنقرکلیائی شهرستان‌کرمانشاهان .
۸ک جنوب خاوری سنقر - ۲ک جنوب راه‌فرعی سنقر به‌قره‌تپه .
کوهستانی-سردسیر-سکنه ۷۴۰ - شیعه-کردی‌فارسی.
آب ازچشمه وقنات ورودخانه -محصول غلات حبوبات تریاک توتون انگور -شغل‌زراعت - قالیچه جاجیم پلاس‌بافی - قلعه‌بزرگ و قابل توجه وآسیاب‌مهمی دارد- باغستان این آباد معروف به قلعه جوق است .
راه‌فرعی بسنقر دارد - دراراضی این ده بوته‌های‌گون وجود دارد و هردوسال یکمرتبه‌کتیرا گرفته میشود .

لیو -leyu- ده‌ازدهستان ویسه بخش مریوان شهرستان سنندج.
۱۸ک شمال باختر دژشاهپور ازطریق بردرشه - ۴ک‌باختر ینگیجه.
کوهستانی-سردسیر- سکنه۷۵ - سنی -کردی.
آب از چشمه و قنات - محصول غلات حبوبات لبنیات توتون - شغل زراعت‌گله‌داری - راه‌مالرو .
دردو محل بفاصله یک‌کیلومتر واقع به‌لیو علیاوسفلی‌معروف -سکنه پائین ۵۰ نفراست.

لیلی‌یادگار-leyli-yâdegâr- ده‌ازدهستان پائین‌شهرستان نهاوند.
۱۸ک شمال باختری شهر نهاوند - ۲ک جنوب راه شوسه نهاوند به کرمانشاه .
دشت - سردسیر - سکنه۶۸۰ - شیعه - لری فارسی.
آب ازرودخانه‌خرم‌آباد -محصول‌غلات توتون تریاک انگورحبوبات- شغل زراعت وگله‌داری -راه شوسه .

م

م ـ ۱

ماچگه — mâçge — ده از دهستان حسین آباد بخش دیواندره شهرستان سنندج .
۴۰ ك شمال باختری سنندج ـ ۸ ك شوسه سنندج ـ سقز.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۸۵۰ ـ سنی ـ کردی .
آب از رودخانه و چشمه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت گلهداری ـ راه مالرو .
در دومحل بفاصله دو کیلومتر واقع به بالا و پائین مشهور سکنه بالا ۴۸۰ نفراست .

ماخوشین — mâxocin — ده‌از دهستان ولدبیگی بخش‌ثلاث شهرستان کرمانشاهان .
۲۳ ك جنوب خاوری نهرآب ـ ۱ك‌جنوب راه نهرآب به سنجابی.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۵۰ ـ سنی ـ کردی .
آب از چشمه‌ها ـ محصول غلات لبنیات توتون حبوبات برنج ـ شغل زراعت‌گله‌داری ـ راه مالرو ـ تابستان‌اتومبیل میتوان‌برد ـ ساکنین از طایفه ولدبیگی هستند .

مادآباد — mâd-âbâd — ده از دهستان سردرود بخش رزن شهرستان‌همدان.
۸ك جنوب باختر قصبه رزن ـ ه‌ك شمال شوسه رزن به‌همدان .
جلگه ـ سردسیر ـ سکنه ۱۱۰ ـ شیعه ـ ترکی.
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات دیم ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو .

مادیان دول — mâdiyân-dul — ده ازدهستان‌حسین آباد بخش حومه شهرستان سنندج .
۴۲ ك شمال باختری سنندج ـ ۴ ك شمال قلوزه
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۷۰ ـ سنی ـ کردی .
آب از رودخانه و چشمه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات توتون شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو .

مارآب — mâr-âb — ده از دهستان میان دربند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۷۱ ك شمال باختری کرمانشاه ـ ۶ ك باخترشوسه سنندج.
دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۳۰۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی .
آب از چشمه ـ غلات حبوبات میوجات تریاك توتون ـ شغل زراعت ازطریق قره‌ویس اتومبیل میتوان برد .

مارانتو — mârântu — ده از دهستان چمچمال بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان.
۲۷ ك باختر صحنه ـ ۳ ك خاور شوسه کرمانشاه به‌سنقر.
دشت ـ سرد معتدل ـ سکنه ۴۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی
آب از رودخانه دینور ـ محصول غلات‌برنج تریاك حبوبات میوجات توتون شغل زراعت .

ماران گاز — mârân-gâz — ده ازدهستان فعله گری بخش سنقر کلیائی‌شهرستان کرمانشاهان.
۱۰ ك خاور سنقر ـ راه فرعی به سنقر دارد .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۶۶۰ ـ شیعه ـ کردی‌فارسی.
آب از رودخانه قره تپه وقنات ـ محصول‌غلات حبوبات قلمستان انگورتوتون تریاك ـ شغل زراعت‌ـ عده‌ای مکاری‌صنایع دستی‌قالیچه و جاجیم پلاس بافی قالیچه این‌محل دربخش سنقر بخوبی مشهور است.

مارخور — mâr-xor — ده ازدهستان جلالوند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۸۱ ك جنوب کرمانشاه ـ ه ك چنار مرکزدهستان.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۳۰ ـ شیعه ـ لکی کردی فارسی.
آب از رودخانه علی باقر ـ محصول غلات‌لبنیات‌ذرت تریاك‌ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو .

مارگیران — mâr-girân ـ به قراویز مراجعه‌شود .

مارنج — mârenj ـ ده از دهستان گاورود بخش کامیاران شهرستان سنندج.
۴۸ ك شمال خاور کامیاران ـ ۶ ك شمال باختر امیرآباد
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۶۲۰ ـ سنی ـ کردی .
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو .

مار هموار — mâr-hamvâr ـ ده از دهستان حاجیلوبخش کبودراهنگ‌شهرستان همدان.
۲۴ ك جنوب باختری‌کبودراهنگ ـ ۴ ك باختر شوسه همدان‌طهران

جلگه - سردسیر - سکنه ۳۳۶ - شیعه - ترکی فارسی .
آب از چشمه - محصول غلات - لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری صنایع دستی زنان قالی بافی - راه اتومبیل رو .

مازوجدار - mâzuj-dâr - ده از دهستان سرشیو بخش مرکزی شهرستان سقز .
۳۹ ک جنوب سقز - ۴ ک خاور طاله جار.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۰۰ - سنی - کردی .
آب از چشمه و رودخانه - محصول غلات توتون لبنیات میوه جات حبوبات - شغل زراعت و گله‌داری - راه مالرو .

مازوجدار - ده از دهستان پیرده بخش مرکزی شهرستان سقز.
۲۳ ک جنوب باختر سقز - ۱ ک جنوب شوسه سقز به بانه.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۰۰ - سنی - کردی .
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات توتون - شغل زراعت گله‌داری راه مالرو .

ماژین - mâjin - ده از بخش دره شهر شهرستان ایلام .
۴۲ ک جنوب خاوری دره شهر - ۲ ک جنوب راه مالرو دره‌شهر
کوهستانی گرمسیر مالاریائی - سکنه ۳۱۴ شیعه - لری
آب از رودخانه ماژین - محصول غلات لبنیات پشم تریاک برنج - شغل زراعت و گله‌داری .

ماسان - mâsân - ده از دهستان بیلوار بخش کامیاران شهرستان سنندج .
۲۳ ک شمال باختری کامیاران - ۶ ک باختر شوسه کرمانشاه - سنندج
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۹۳ سنی - کردی .
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات توتون - شغل زراعت گله داری راه مالرو .

ماسان در - mâsândar - ده کوچکی است از دهستان جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج .
۶ ک جنوب باختری قلعه جوانرود - سکنه ۳۰ نفر.

ماسیدر - mâsidar - ده از دهستان سرشیو بخش مریوان شهرستان سنندج .
۲۸ ک شمال خاوری دژشاهپور - ۷ ک شمال شوسه مریوان سنندج .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۷۵ - سنی - کردی .
آب از چشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو .

ماضی بن - mâzi - bon - ده از دهستان ژاوه‌رود بخش رزاب شهرستان سنندج .
۹ ک جنوب خاور رزاب - ۲ ک جنوب خاور دگاگا .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۴۰۰ - سنی - کردی .
آب از چشمه - محصول غلات توتون - میوجات لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو .

ماقوت - mâqut - ده از دهستان پیرتاج شهرستان بیجار .
۲۴ ک خاور بیجار - ۸ ک خاور نکارستان .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۲۰ - شیعه - کردی فارسی .
آب از چشمه ها - محصول غلات لبنیات انگور - شغل زراعت گله داری - راه مالرو - تابستان از چشمه‌کوره اتومبیل میتوان برد .

مال امیری - mâl-amiri - ده از دهستان چمچمال بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان .
۱۶ ک جنوب باختری صحنه - ۳ ک جنوب شوسه کرمانشاه .
دشت - سردمعتدل - سکنه ۳۴۰ - شیعه - کردی فارسی .
آب از رودخانه گاماسیاب - غلات حبوبات پنبه توتون تریاک - شغل زراعت - راه مالرو .
تابستان از طریق پل‌فراش اتومبیل میتوان برد .
در سه محل بنام علیا - وسطی - سفلی واقع شده وسطی فعلا مخروبه است .

مالوجه - mâluje - ده از دهستان اسفند آباد بخش قروه شهرستان سنندج .
۲۶ ک شمال خاور قروه - ۷ ک شمال دلبران.
تپه ماهور - سردسیر - سکنه ۱۲۵۴ - شیعه - ترکی فارسی .
آب از چشمه - محصول غلات و انگور حبوبات میوجات لبنیات شغل زراعت و گله داری - صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی - راه مالرو تابستان از طریق دلبران اتومبیل میتوان برد.

مالیچه - mâliçe - ده از دهستان کرزان رود شهرستان تویسرکان .
۱۲ ک جنوب باختری شهر تویسرکان - ۷ ک جنوب راه شوسه تویسرکان به کرمانشاه .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۷۰۴ - شیعه - فارسی .
آب از قنات - محصول غلات حبوبات دیم انگور لبنات - شغل زراعت گله داری - راه مالرو .

مالیچه -- ده از دهستان سامن شهرستان ملایر .
۲۴ ک جنوب باختری شهر ملایر - ۱۵ ک باختر راه شوسه ملایر به بروجرد .
جلگه - معتدل مالاریائی - سکنه ۲۲۱ - شیعه - فارسی .
آب از قنات - محصول غلات صیفی - شغل زراعت - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو .

مامال - mâmâl - ده از دهستان دشت طال بخش بانه شهرستان سقز .
۲۳ ک شمال باختری بانه - ۲ ک نمازگاه .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۰۸ - سنی - کردی .
آب از چشمه - محصول غلات توتون لبنیات و محصولات جنگلی - شغل زراعت گله داری - راه مالرو .

ماماهان - mâmâhân - ده از دهستان درجزین بخش رزن شهرستان همدان .

۳۰ ک جنوب قصبه رزن — ۷ ک جنوب خاوری راه شوسه رزن به همدان .

جلگه - سردسیر مالاریائی - سکنه ۱۹۲۵ - شیعه - ترکی .

آب از قنات - محصول غلات حبوبات صیفی - شغل زراعت - صنایع دستی زنان حاجیم بافی - راه فرعی - ۱۰ باب دکاکین مختلف دارد.

مام سیف الدین - mâm-seyfoddin - ده کوچکی است ازدهستان سرشیو بخش مرکزی شهرستان سقز .

۶۰ ک جنوب سقز - ۱۰ ک جنوب مرزایران عراق .

سکنه ۵۰ نفر .

مامشاه - mâm-câh - ده از دهستان میر ده بخش مرکزی شهرستان سقز .

۳ ک باختر سقز - ۲ ک شمال شوسه سقز به بانه .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۰۰ - سنی - کردی .

آب از چشمه - محصول غلات لبنیات حبوبات توتون - شغل زراعت گله داری - راه مالرو .

درفصل خشکی اتومبیل میتوان برد .

مامق - mâmaq - ده ازدهستان حسین آباد بخش حومه شهرستان سنندج .

۳۰ ک شمال خاوری سنندج - ۸ ک جنوب باختری حسین آباد .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۵۰ - سنی - کردی .

آب از چشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات - شغل زراعت گله داری - راه مالرو .

دردومحل بفاصله ۸ کیلومتر واقع به مامق بالاو پائین معروف سکنه پائین ۲۳۰ نفر است مزرعه سرچشمه جزء مامق پائین است .

مامن - mâman - ده ازدهستان بیلوار بخش کامیاران شهرستان سنندج .

۸ ک شمال خاور کامیاران - ۶ ک خاور شوسه کرمانشاه سنندج .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۵۶ - سنی - کردی .

آب ازچشمه وقنات - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله داری راه مالرو .

مامنان - mâmenân - نام محلی است از دهستان ولد بیگی بخش ثلاث شهرستان کرمانشاهان .

۲۴ ک خاور نهرآب جنوب سرابیان .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۵۰ - سنی - کردی .

آب ازچشمه های متعدد - محصول غلات حبوبات لبنیات توتون حبوبات شغل زراعت گله داری راه مالرو .

ساکنین از طایفه ولد بیگی هستند زمستان عموماً گرمسیر دهستان سرقلعه میروند .

ماموله - mâmule - ده کوچکی است ازدهستان کلاترزان بخش رزاب شهرستان سنندج .

۲۴ ک شمال رزاب - ۲ ک بلچه سور .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۴۵ - سنی - کردی .

مامیشان - mâmicân - ده ازدهستان سرقلعه (گرمسیرولدبیگی) بخش ثلاث شهرستان کرمانشان .

۱۱ ک شمال باختر سرقلعه - نزدیک مرزایران وعراق

دشت - گرمسیر - سکنه ۱۵۰ - سنی - کردی .

آب ازچشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات - شغل زراعت وگله داری زمستان درحدود پنجاه خانوار ازایل ولدبیگی اطراف این ده درسیاه چادرساکن به تعلیف احشام وزراعت اشتغال دارند .

مانگ هلات - mâng-halât - ده ازدهستان پایروند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.

۱۴ ک شمال خاوری کرمانشاه - ۵ ک شمال شوسه کرمان بطهران

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۰۰ - شیعه - کردی فارسی.

آب از طاق بستان ودرموقع بارندگی آب باران - محصول مختصر غلات شغل عمده گله داری واکثر شکارچی هستند - وتابستان برف بشهرحمل میکنند .

مانیزان - mânizân - ده ازدهستان حومه شهرستان ملایر.

۲۳ ک جنوب خاوری شهرملایر - ۱۲ ک شمال راه شوسه ملایر باراک.

کوهستانی - معتدل مالاریائی - سکنه ۲۰۵۰ - شیعه - ترکی وفارسی.

آب ازرودخانه وقنات - محصول غلات تریاک صیفی - شغل زراعت صنایع دستی زنان قالی بافی - راه اتومبیل رو.

مأوا - ma,vâ - ده ازدهستان درونرامان بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.

۲۲ ک جنوب خاوری کرمانشاه - کناررودخانه قره سو.

دشت - سردسیر - سکنه ۲۴۰ - شیعه - کردی فارسی .

آب اززه آب رودخانه سانیل - محصول غلات لبنیات حبوبات - شغل زراعت وگله داری - راه مالرو .

دردومحل بفاصله ۱ کیلومتر واقع به مارا علیا وسفلی مشهور سکنه سفلی ۱۳۰ نفر است.

مأوی - ده ازدهستان افشار بخش اسدآباد شهرستان همدان .

۲۵ ک باختر قصبه اسدآباد - ۶ ک شمال آجبن .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۵۱ - شیعه - کردی.

آب ازچشمه - محصول غلات انگورمیوه - شغل زراعت وگله داری صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو.

ماویان - mâviyân - ده از دهستان بیلوار بخش کامیاران شهرستان سنندج .

۱۳ك شمال باختر کامیاران ـ ۲ك شمال خاورحسین آبادماریان.
جلگه ـ معتدل ـ سکنه ۲۰۲ ـ سنی ـ کردی فارسی .
آب از چشمه ورودخانه آفریان ـ محصول غلات ـ شغل زراعت راه مالرو.

ماهنیان-mâh-niyân- ده از دهستان درجزین بخش رزن شهرستان همدان .
۱۳ك شمال رزن ـ کنارراه شوسه رزن قزوین .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۶۲۵ ـ شیعه ـ ترکی .
آب ازچشمه ورودخانه گرمك ـ محصول غلات لبنیات انگورمختصر حبوبات صیفی قلمستان ـ شغل زراعت وگله داری ـ سه قهوه خانه کنارشوسه ویاسگاه ژاندارمری دارد .

ماهوته -mâhute- ده از بخش آبدانان شهرستان ایلام.
۱۸ ك جنوب خاوری آبدانان ـ ۶ ك جنوب باختر راه مالرو آبدانان به ایلام .
کوهستانی ـ گرمسیر ـ سکنه ۳۱۱ ـ شیعه ـ لری .
آب از رودخانه چم کبود ـ محصول غلات لبنیات روغن پشم برنج تریاك حبوبات ـ شغل زراعت وگله داری.

ماهیدر-mâhidar- ده کوچکیست از دهستان پشت آربابا بخش بانه شهرستان سقز.
۹ك جنوب باختر بانه ـ سکنه ۲۰ نفر.

ماهیدرسلیمان- mâhidar-soleymân- ده ازدهستان خورخوره بخش دیواندره شهرستان سنندج.
۵۵ك باختر دیواندره ـ ۸ك جنوب خاورخورخوره.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۲۰ ـ سنی ـ کردی
آب ازچشمه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات عسل ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو .

ماهیدرشیخ- mâhidar-ceyx- ده ازدهستان خورخوره بخش دیواندره شهرستان سنندج .
۶۱ك باختر دیواندره ـ کنار رودخانه خورخوره
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۴۷ ـ سنی ـ کردی .
آب ازچشمه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت گله داری راه مالرو.

ماهیدشت -mâhi-dact- نام یکی از دهستانهای بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.

این دهستان ازنظر تقسیمات آمارو ثبت احوال بدوحوزه ۴ و ۵ تقسیم شده است قسمت علیا ازآبادی قیماس ببالا(ماهیدشت بالا)حوزه ۴ وازآن آبادی بپائین حوزه ۵ محسوب میگردد.
حدود و مشخصات جغرافیائی آن بشرح زیراست.
حدود ـ ازطرف شمال همجاکوهسفیدکه بین دهستانهای دروفرامان وحومه شهرکرمانشاه باماهیدشت واقعشده است.
ازطرف جنوب سلسله ارتفاعات جنوبی ماهیدشت که هرنقطه آن بنامی مشهوروبین ماهیدشت ودهستانهای شیان ـ هرسم ـ وعثمانوند واقع شده است ـ ازطرف خاور بدهستان بالاوند زردلان ـ ازطرف باختر به بخش سنجابی.
وضع کلی طبیعی ـ دشت ماهیدشت بعرض تقریبی ۶ الی ۱۲ کیلومتر و بطول ۸۰ کیلومتر(ازسامله تاقلعه داراب‌خان) بین دورشته کوهستان واقعشده ورودخانه مرك که از سراب فیروز آباد درقسمت علیای ماهیدشت سرچشمه گرفته ازوسط این دشت میگذرد.
ارتفاعات ـ بطوریکه ذکر شد در قسمت شمالی ماهیدشت کوه سفید واقعشده و این کوه همجا حد طبیعی ماهیدشت با دهستانهای درو فرامان وحومه شهرمحسوب میگردد مرتفع‌ترین قله کوه‌سفید در ۱۰ کیلومتری خاورسراب فیروزآباد بارتفاع ۲۷۸۷ متر وهرقدر که بطرف شهرکرمانشاه وشمال باختر نزدیك میشود از ارتفاع آن کاسته شده بالاخره درشمال قلعه داربخان بازمین یکسان میگردد .ارتفاع قله شمال آبادی جیران بلاغ ۲۲۲۱ متراست ـ درقسمت جنوبی ماهیدشت کوهستان دیگری موازی باکوهسفید مشاهده میشودکه بهنسبت پست‌تر از کوهسفیدبوده وقلل آن بنام آبادی مجاورنامیده میشود ارتفاع قله جنوب‌چشمه ماکان ۲۰۳۴ قله جنوب آبادی‌سیاه‌گل میانه ۱۹۵۲ قله جنوب آبادی‌نظرگاه ۱۹۸۶ وقله جنوب آبادی‌لعل آباد ۲۱۳۸ متراست معابر طبیعی‌کوهسفید اول گردنه عین الکش میباشد که راه شوسه کرمانشاه بشاه‌آباد از آن میگذرد دوم معبرجیران بلاغ به دربند زرد است که راه فرعی‌سراب فیروزآباد بکرمانشاه در آن احداث‌شده است در رشته جنوبی معبرطبیعی‌چهارزبر واقعشده که راه‌کرمانشاه به شاه‌آباد از آن‌میگذرد درسایر نقاط راههای مالرواز از قراء دامنه بقراءجنوبی‌سلسله مذکوروجود داردکه بنام همان آبادی مشهورند مانندگردنه خلیلان ـ گردنه‌کانی کبود ـ گردنه خرخر ـ گردنه عالی بر رودخانه ـ مهمترین رودخانهٔ ماهیدشت رودخانه مرك است که از سراب سرفیروزآباد سرچشمه میگیرد وبتدریج آب ازکف رودخانه تراوش نموده بمصرف کشت‌وزرع قراء مجاورخود میرسد واکثرقراء مهم دهستان درطول وطرفین این‌رودخانه واقعشده فقط دو قصبه رباط پل آجری داودکه شوسه کرمانشاه و شاه‌آبادازآن میگذرد دربقیه طول‌رودخانه پل نداردتابستان ازاکثرنقاط آن مال‌وپیاده عبورمینمایند. وبرخی نقاط آن بکلی خشك است .
راه ـ راه شوسه کرمانشاه بشاه‌آباد تقریباً ازوسط دهستان عبورمیکند درفصل تابستان بواسطه مسطح‌بودن اراضی به اکثرقراء دهستان بالا وپائین اتومبیل رفت‌وآمد مینماید ولی بمحض بارندگی عبورمشکل میشود .
آب اکثرقراء ماهیدشت از رودخانه مرك وآب مزروعی قراء دامنهٔ ازچشمه وقنوات است. محصول عمده ماهیدشت غلات می‌باشدکه بطور دیم عمل‌می‌آیدواین دشت حاصلخیزترین نقاط شهرستان محسوب می

شود . بقیه محصول دهستان عبارت است ازحبوبات چغندرقند تریاك توتون صیفی لبنیات .

زبان مادری سکنه بخش کردی وقسمتی لکی وعموماًمردان بفارسی آشنا هستند. مذهب عموم سکنه مسلمان شیعه ودربرخی قراء اهل حق است . ماهیدشت بطوریکه ذکرشد ازنظر آمار بدوحوزه تقسیم شده است حوزه ٤ یعنی قسمت علیا از ۹۷ آبادی بزرك وکوچك تشکیل شده جمعیت آن درحدود ۱٤ هزارنفر وقراء مهم آن بشرح زیراست- سرونو تیماس- فیروزآباد باغ طیقون - طاویران .

دراین دهستان دبستان و درمانگاه وجود ندارد .

دهستان ماهیدشت پائین درباختروقسمت سفلی دشت واقعشده مشخصات طبیعی آن مانند ماهیدشت بالا میباشد از ٦١ آبادی تشکیل شده سکنه آن درحدود ۱۸ هزار نفراست - مرکزدهستان قصبه رباط و قراء مهم آن بشرح زیراست :

قلعه داراب خان - قشه‌ها - سامره - قلعه نجفعلی‌خان - جاشوران چقابال‌علی‌رضا و قلعه.

مبارك آباد - mobârak-âbâd - ده ازدهستان آورزمان شهرستان ملایر.

۲۰ ك شمال شهرملایر- کنار باختری راه شوسه ملایر بهمدان.

جلگه - معتدل مالاریائی- سکنه ٤٤٤- شیعه - ترکی وفارسی.

آب از قنات محصول غلات تریاك- شغل زراعت صنایع دستی زنان قالی بافی- راه اتومبیل رو.

مبارك آباد - ده ازدهستان حاجیلو بخش کبودراهنگ شهرستان همدان.

۲٤ ك شمال باختری قصبه کبودراهنگ - ۳ ك باختر قراگل.

تپه ماهور- سردسیر- سکنه ۲۲۰ - شیعه- ترکی.

آب از قنات - محصول غلات لبنیات حبوبات میوه‌جات صیفی- شغل زراعت گله داری- صنایع دستی زنان قالی بافی- راه مالرو. از قراگل اتومبیل میتوان برد.

مبارك آباد - ده ازدهستان پیرتاج شهرستان بیجار.

۲٥ ك خاور بیجار- ٦ ك چیقلو.

تپه ماهور- سردسیر- سکنه ۱٦۰- شیعه- کردی فارسی .

آب از چشمه‌وقنات - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله‌داری قالیچه بافی- راه‌مالرو.

مبارك آباد - ده کوچکیست ازدهستان نجف آباد شهرستان بیجار.

۷/٥ ك جنوب نجف آباد - ۳ ك جنوب کانی کن- سکنه ۱۲ نفر.

مبارك آباد - ده ازدهستان کرزان رود شهرستان تویسرکان

٤ ك شمال باختر شهرتویسرکان- ٤ ك شمال شوسه تویسرکان به کرمانشاه .

جلگه - سردسیر - سکنه ٦۹۹- شیعه - فارسی.

آب ازرودخانه سرکان وقنات- محصول غلات دیم صیفی انگور گردو وقیسی- شغل زراعت گله داری- راه مالرو .

مبارك آباد کانی آهنگران
-mobârak-âbâd-kâni-âhangarân-
ده از دهستان ییلاق بخش حومه شهرستان سنندج.

٤۳ ك خاورسنندج - ٦ ك شمال شعبانی .

جاگه سردسیر- سکنه ۸۰- سنی- کردی .

آب ازچشمه - محصول غلات - شغل زراعت گله‌داری- صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی - راه مالرو.

مبارك آباد کله‌رش -mobârak-âbâd-kalle-rac- ده ازدهستان ییلاق بخش حومه شهرستان سنندج.

٤۸ ك جنوب خاوری سنندج - ۸ ك جنوب باختری دهگلان .

دامنه - سردسیر- سکنه ۳۰۰- سنی- کردی .

آب ازچشمه - محصول غلات- شغل زراعت - صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی - راه مالرو.

مبارك آباد ویله — mobârak-âbâd-vile - ده از دهستان خرم‌رود شهرستان تویسرکان .

٤ ك باختر شهر تویسرکان - ٤ ك شمال راه شوسه تویسرکان به کرمانشاه .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۳۲ - شیعه - کردی وفارسی .

آب از قنات - محصول غلات دیم کتیرا لبنیات عسل - شغل زراعت وگله‌داری - راه مالرو .

مبارکین - mobârakin - ده از دهستان پیشخور بخش رزن شهرستان همدان .

۵۳ ك جنوب خاوری قصبه رزن - ۳ ك راه عمومی قامنین به نوبران.

جلگه - معتدل مالاریائی - سکنه ۱۳۲ - شیعه - ترکی .

آب از قنات - محصول غلات - شغل زراعت - راه مالرو .

مجسه-mojasse -ده از دهستان سبدلو بخش بانه شهرستان سقز .

٦ ك شمال خاوری بانه - ۱ ك جنوب شوسه بانه به سقز .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱٤۸ - سنی - کردی .

آب از چشمه - محصول غلات توتون گزانگبین مازوج قلقاف کتیرا زغال - شغل زراعت زغال فروشی - راه مالرو .

مجید آباد - majid-âbâd - ده از دهستان گاورود بخش کامیاران شهرستان سنندج .

٤۳ ك شمال خاورکامیاران - ٥ ك خاور شوسه کرمانشاه سنندج .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ٦۷ - سنی - کردی .

آب از چشمه - محصول غلات - شغل زراعت - راه مالرو .

مجید آباد - ده کوچکی است ازدهستان ییلاق بخش حومه شهرستان سنندج .

٤۷ ك جنوب خاوری سنندج - ۸ ك جنوب دهگلان .

سردسیر - سکنه ۳۰ نفر .

مجین - mejin - ده ازدهستان چهاردولی بخش قروه شهرستان سنندج .

۱۵ک خاور قروه ـ ۶ک شمال شوسه قروه همدان .
تپه ماهور ـ سردسیر ـ سکنه ۳۴۵ ـ شیعه ـ کردی ترکی فارسی .
آب ازچشمه ورودخانه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات مختصر میوجات
شغل زراعت وگله‌داری ـ صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی
راه مالرو ـ تابستان اتومبیل میتوان برد .

محرا - moharrâ - ده از دهستان ترك شهرستان ملایر .
۳۳ک شمال شهر ملایر ـ ۱۲ک خاور راه شوسه ملایر به همدان .
جلگه ـ معتدل مالاریائی ـ سکنه ۲۴۰ ـ شیعه ـ ترکی وفارسی .
آب از چشمه ـ محصول غلات ـ شغل زراعت ـ صنایع دستی زنان
قالی‌بافی ـ راه مالرو .

محراب - mehrâb - ده از دهستان ژاوه رود بخش رزاب
شهرستان سنندج .
۴۳ک جنوب خاور رزاب ـ ۲ک تنگی‌سر .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۵۵۰ ـ سنی ـ کردی .
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات میوجات ـ شغل زراعت وگله‌داری
راه مالرو .

محکی - mohaki - ده از دهستان بشیوه بخش سرپل‌ذهاب
شهرستان قصرشیرین .
۷ک خاور سرپل ذهاب ـ کنار شوسه کرمانشاه .
دامنه ـ گرمسیر مالاریائی ـ سکنه ۱۷۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی .
آب از رودخانه پاطاق ـ محصول غلات برنج پنبه صیفی لبنیات
توتون ـ شغل زراعت وگله‌داری .
در دومحل بفاصله یك کیلومتر واقع به‌محکی ناصر ومحکی‌مطاع
مشهور سکنه مطاع ۱۲۰ نفر است .

محکی‌امین - mohaki-amin - ده از دهستان پاطاق
بخش سرپل ذهاب‌شهرستان قصرشیرین .
۹ک جنوب خاوری سرپل‌ذهاب ـ کنار شوسه قصرشیرین به کرمانشاه.
دامنه ـ معتدل ـ سکنه ۱۸۰ ـ شیعه‌ـ کردی فارسی.
آب از سراب مارآب ـ محصول غلات برنج لبنیات توتون ـ شغل
زراعت وگله‌داری .

محمدآباد- mohammad-âbâd - ده ازدهستان گاو رود
بخش روانسر شهرستان سنندج .
۵۲ک شمال‌خاور کامیاران ـ ۳ک شمال امیرآباد.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۴۴۸ ـ سنی‌ـ کردی.
آب ازچشمه وقنات ـ محصول غلات‌لبنیات ـ شغل‌زراعت وگله داری
راه مالرو.

محمدآباد ـ ده ازدهستان سیلتان شهرستان بیجار.
۲۸ک جنوب باخترحسن‌آباد سوگند ـ ۳ک قزل‌کند.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۶۰ ـ شیعه ـ کردی.
آب ازچشمه ـ محصول‌غلات لبنیات ـ شغل‌زراعت‌گله‌داری ـ صنایع
دستی قالیچه جاجیم بافی ـ راه‌مالرو.

محمدآباد ـ ده ازدهستان دینوربخش‌صحنه شهرستان کرمانشاه.
۲۸ک شمال‌باخترصحنه ـ ۵ک باخترشوسه‌کرمانشاه بسنقر.
دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۱۵۵ ـ شیعه ـ کردی‌فارسی.
آب ازرودخانه شاهپورآباد ـ محصول غلات حبوبات توتون تریاك
چغندرقند ـ شغل‌زراعت ـ راه اتومبیل‌رو.

محمدآباد - ده از دهستان‌پائین شهرستان نهاوند.
۶ک شمال باخترنهاوند ـ کنارشوسه نهاوندبکرمانشاه .
دشت ـ سردسیر‌ـ سکنه۸۴ ـ شیعه ـ لری‌فارسی.
آب از رودخانه‌گاماسیاب ـ محصول غلات تریاك توتون حبوبات
انگور لبنیات ـ شغل‌زراعت وگله‌داری.

محمدآبادپرتاله - mohammad-âbâd-partâle -
ده از دهستان سورسوربخش‌کامیاران شهرستان سنندج.
۱۴ک شمال‌خاورکامیاران ـ ۲ک شمال خاورگرم‌آب .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳۵۰ ـ سنی‌ـ کردی.
آب‌ازچشمه ـ محصول‌غلات ـ شغل‌زراعت ـ راه‌مالرو.

محمدآباد خرزه - mohammad-âbâd-xarze -
ده کوچکیست از دهستان ییلاق بخش‌حومه شهرستان‌سنندج.
۹۳ک شمال خاورسنندج ـ ۳ک‌جنوب قشلاق جوب‌ـ سکنه۵ نفر.

محمدآبادنیل-mohammad-âbâd-nil-ده ازدهستان
خسروآباد شهرستان بیجار.
۲۲ک شمال باخترخسروآباد ـ ۲ک زرین‌جوب.
تپه ماهور ـ سردسیر ـ سکنه۳۷۰ ـ شیعه ـ کردی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل‌زراعت‌گله‌داری ـ صنایع
دستی قالیچه‌گلیم‌جاجیم‌بافی ـ راه‌مالرو.

محمدجان - mohammad-jân - ده از دهستان کرانی
شهرستان بیجار.
۲۱ک شمال‌باخترحسن‌آباد سوگند ـ ۲ک قزل تپه .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه۲۱۵ ـ شیعه ـ ترکی.
آب ازچشمه ـ محصول‌غلات لبنیات ـ شغل‌زراعت گله‌داری ـ صنایع
دستی‌قالیچه جاجیم بافی ـ راه‌مالرو.

محمدعلی‌آباد-mohammad-ali-âbâd - ده‌کوچکی
است ازدهستان پهلویدژبخش‌بانه شهرستان‌سقز.
۱۴ک جنوب خاوربانه ـ سکنه۳۵نفر.

محمد قلی-mohammad-qoli ـ ده از دهستان آسمان
آباد بخش شیروان چرداول شهرستان‌ایلام .
۴۲ک شمال‌باخترچرداول ـ کنارراه اتومبیل‌روچرداول به‌ایلام.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۰۰ ـ شیعه ـ کردی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات ـ شغل‌زراعت‌گله‌داری.

محمدگپ-mohammad-gap-ده‌ازدهستان پائین‌شهرستان
نهاوند .

۶ک جنوب باختر شهر نهاوند — ۴ک جنوب رودخانه گاماسیاب.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۸۰ - شیعه - لری فارسی.
آب از قنات - محصول غلات حبوبات تریاك لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری
راه مالرو.
دردو محل بفاصله ۲ کیلومتر واقع به محمدکپ بالا و پائین نامیده میشود
سکنه بالا ۱۷۰ نفر است.

محمده - mohammade - ده از دهستان مرکزی بخش مریوان
شهرستان سنندج.
۱۱ ک شمال دژ شاهپور - ۲ک سیف.
دامنه - سردسیر - سکنه ۱۰۰ - سنی - کردی.
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات حبوبات - شغل زراعت - راه مالرو.

محمدی - mohammadi - ده از دهستان کفرآور بخش گیلان
شهرستان شاه آباد.
۲۹ ک شمال خاوری گیلان - ۲ک باختر قیطول.
دشت - معتدل - سکنه ۱۰۰ - مسلمان - کردی فارسی.
آب از رودخانه کفرآور - محصول غلات پنبه توتون تریاك صیفی لبنیات
شغل زراعت و گله‌داری - از ایل کلهر هستند
دردو محل نزدیك بهم واقع شده به علیا وسفلی مشهورند.

محمود آباد - mahmud-âbâd - ده از دهستان میش خاص
بخش بدره شهرستان ایلام.
۳۲ ک جنوب خاور ایلام - ۳ک جنوب راه مالرو بدره به ایلام.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۵۰ - شیعه - کردی.
آب از آب هفت آب - محصول غلات لبنیات توتون تریاك - شغل زراعت و
گله‌داری - راه مالرو.

محمود آباد - ده از دهستان مهربان بخش کبودرا هنگ
شهرستان همدان.
۸۶ ک شمال باختری قصبه کبودرا هنگ - کنار شوسه همدان به بیجار.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۴۱ - شیعه - کردی ترکی.
آب از قنات ورودخانه قهرد - محصول غلات لبنیات مختصر انگور - شغل
زراعت و گله‌داری - صنایع دستی زنان قالی بافی.

محمود آباد - ده از دهستان سامن شهرستان ملایر.
۲۱ ک جنوب شهر ملایر - ۵ک خاور شوسه ملایر به بروجرد.
جلگه - معتدل مالاریائی - سکنه ۱۹۰ - شیعه - فارسی.
آب از چشمه - محصول غلات دیم - شغل زراعت - صنایع دستی زنان
قالی بافی - راه مالرو.

محمود آباد - ده از دهستان چمچمال بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان
۱۳ ک جنوب باختر صحنه - ۳ک جنوب شوسه کرمانشاه به همدان.
دشت - سرد معتدل - سکنه ۱۸۵ - شیعه - کردی فارسی.
آب از گاماسیاب - محصول غلات تریاك حبوبات توتون - شغل زراعت
با بستان اتومبیل میتوان برد.

دردو محل واقع سکنه بالا ۹۵ نفر است.

محمود آباد - ده از دهستان سلکی شهرستان نهاوند.
۲۸ ک باختر شهر نهاوند - ۶ک مادس بان.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۲۰ - شیعه - لری و فارسی.
آب از چشمه - محصول غلات توتون تریاك حبوبات لبنیات - شغل
زراعت و گله‌داری - راه مالرو.
محل تعلیف احشام ترکاشوند.

محمود آباد - ده از دهستان اسفندآباد بخش قروه شهرستان سنندج.
۳۳ ک باختر قروه - ۱/۵ ک جنوب شوسه قروه سنندج.
جلگه - سردسیر - سکنه ۹۰ - سنی - کردی.
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری - صنایع دستی
زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی - راه مالرو - تابستان اتومبیل میتوان برد.

محمود آباد - ده از دهستان کل تپه فیض الله بیگی بخش مرکزی
شهرستان سقز.
۲۶ ک خاور سقز - ۱ ک شمال شوسه سقز به سنندج.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۸۰ - سنی - کردی.
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - صنایع
دستی زنان شال بافی - راه ماشین رو.

محمود آباد - ده کوچك از دهستان کرزان رود شهرستان تویسرکان.
۱۱ ک جنوب شوسه تویسرکان - ۳ک جنوب شوسه تویسرکان - باختری شهر
بکرمانشاه - سکنه ۳۵ نفر.

محمود آباد - ده کوچکیست از دهستان خزل شهرستان نهاوند.
۳۱ ک شمال باختری شهر نهاوند - ۴ک عبدالملکی - سکنه ۳۰ نفر.

محمود آباد ازناو - mahmud-âbâd-eznâv - ده
کوچك ده از دهستان حومه شهرستان ملایر.
۸ ک شمال خاوری ملایر - کنار راه اتومبیل رو با باریس بملایر.
سکنه ۵۰ نفر.

محمود گزك - mahmud-gazak - ده از دهستان گاورود
شهرستان سنندج.
۴۴ ک شمال خاور کامیاران - ۲ک شمال رودخانه گاورود.
دامنه - سردسیر - سکنه ۴۲۵ - سنی - کردی.
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات توتون - شغل زراعت گله‌داری.
راه مالرو.

محموده - mahmude - ده از دهستان حسین آباد بخش
دیواندره شهرستان سنندج.
۲۳ ک جنوب دیواندره - ۳ک باختر شوسه سنندج به سقز - ۱ک راه جدید
به سنندج.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۹۵ - سنی - کردی.
آب از رودخانه وچشمه - محصول غلات توتون حبوبات - شغل زراعت
راه مالرو.

مخور moxor- ده از دهستان مهربان بخش کبودراهنگ شهرستان همدان .
۵۵ک شمال باختری قصبه کبودراهنگ - ۱۰ک خاور شوسه همدان به بیجار .
تپه ماهور - سردسیر - سکنه ۵۴۲ - شیعه - کردی، ترکی .
آب از قنات و چشمه - محصول غلات دیم انگور لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو تابستان از طریق خالق وردی اتومبیل میتوان برد .

مخور - ده از دهستان نجف آباد شهرستان بیجار .
۶ک شمال باختری شهر بیجار - ۴ک شمال خاوری شوسه بیجار سنندج
تپه ماهور - سردسیر - سکنه ۵۰ - شیعه - کردی .
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - صنایع دستی زنان قالیچه گلیم جاجیم بافی - راه مالرو .

مدک madak- ده از دهستان سیاه‌منصور شهرستان بیجار .
۲۷ک جنوب باختری حسن آباد سوگند - ۲ک حسن آباد چاروق .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۴۰ - شیعه - ترکی .
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم بافی - راه مالرو .

مرادآباد morâd-âbâd- ده از دهستان خرمرود شهرستان تویسرکان .
۲۷ک باختر شهر تویسرکان - کنار شوسه تویسرکان به کرمانشاه .
جلگه - سردسیر - سکنه ۲۸۰ - شیعه - کردی و فارسی .
آب از چاه - محصول غلات لبنیات دیم - شغل زراعت گله‌داری - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه اتومبیل رو .

مرادآباد - ده از بخش دره‌شهر شهرستان ایلام .
۲۱ک جنوب خاوری دره‌شهر - ۲ک شمال راه مالرو دره‌شهر به ماژین .
کوهستانی - گرمسیر مالاریائی - سکنه ۲۶۲ - شیعه - لری .
آب از چشمه - محصول غلات تریاک لبنیات - شغل زراعت گله‌داری .

مرادآباد - ده از دهستان حومه بخش مرکزی شهرستان کرمانشاه
۵ک خاور شهر کرمانشاه - ۱/۵ک پل قدیم روی رودخانه قره‌سو
دشت - سردسیر - سکنه ۱۷۰ - شیعه - کردی فارسی .
آب از قره‌سو و قنات و چشمه - محصول غلات حبوبات صیفی چغندرقند لبنیات جزئی اشجار - شغل زراعت - راه فرعی دارد .

مرادآباد - ده از دهستان بالا شهرستان نهاوند .
۴ک جنوب شهر نهاوند - ۲ک باختری راه شوسه نهاوند بملایر و بروجرد
جلگه - سردسیر - سکنه ۱۴۰ - شیعه - لری و فارسی .
آب از رودخانه گاماسیاب - محصول غلات حبوبات چغندر تریاک توتون - شغل زراعت - راه فرعی دارد .

مرادآباد - ده از دهستان ییلاق بخش حومه شهرستان سنندج .
۵۰ک جنوب خاوری سنندج - ۴ک باختر گردمیران .
دامنه - سردسیر - سکنه ۱۳۰ - سنی - کردی .
آب از چشمه - محصول غلات - شغل زراعت - صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی - راه مالرو .

مرادآباد - ده از دهستان جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج .
۵۰ک جنوب خاور پاوه - ۲/۵ک جنوب راه اتومبیل رو کرمانشاه به پاوه - ۹ک خاور قلعه جوانرود .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۹۰ - سنی - کردی .
آب از چشمه - محصول غلات توتون لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو - از بانشله تابستان اتومبیل میتوان برد .

مرادبلاغی morâd-bolâqi- ده از دهستان چهاربلوک بخش سیمینه‌رود شهرستان همدان .
۱۶ک خاور همدان - کنار شوسه همدان بملایر .
دامنه - سردسیر - سکنه ۲۶۲ - شیعه - کردی فارسی .
آب از قنات - محصول غلات لبنیات حبوبات مختصر انگور - شغل زراعت گله‌داری - صنایع دستی زنان قالی بافی .

مرادپاشائی morâd-pâcâi- به سیاه‌کمر علیا وسفلی مراجعه شود .

مرادحاصل morâd-hâsel- ده از دهستان حومه بخش مرکزی شهرستان کرمانشاه .
۷/۵ک شمال کرمانشاه - ۵ک باختر شوسه کرمانشاه به طاق بستان
دشت - سردسیر - سکنه ۲۱۰ - شیعه - کردی فارسی .
آب از سراب طاق بستان - محصول غلات حبوبات پیاز خیار لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - عده‌ای در تصفیه‌خانه نفت کار کرند .
از آثار ابنیه باستانی تپه خرابه‌ای در این آبادی وجود دارد و کارشهائی در آن بعمل آمده است .

مرادقلی morâd-qoli- ده از دهستان قراتوره بخش دیواندره شهرستان سنندج .
۵۴ک شمال خاور دیواندره - ۶ک جنوب خاوری گادمه‌گتر
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۸۰ - سنی - کردی .
آب از رودخانه و چشمه - محصول غلات - شغل زراعت گله‌داری - صنایع دستی زنان جاجیم بافی - راه مالرو .

مرادی morâdi- ده از دهستان کرانی شهرستان بیجار .
۱۸ک جنوب خاوری حسن آباد سوگند - ۳ک جنوب راه فرعی هشتاد جفت به حسن آباد .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۰۰ - شیعه - ترکی .
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - صنایع دستی زنان قالیچه و جاجیم بافی - راه مالرو .

مران marrân- ده از دهستان اوباتو بخش دیواندره شهرستان سنندج .

۳۶-۳۸ک شمال دیواندره - ۱۲ک جنوب خاور کرفتو .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۷۰۰ - سنی - کردی.
آب از رودخانه و چشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو.
در دو محل بفاصله دو کیلومتر واقع بمران پائین یا قره و مران بالا یا گوره نامیده میشوند - سکنه مران بالا ۴۱۰ نفر است.

مرانه-marâne - ده از دهستان ویسه بخش مریوان شهرستان سنندج .
۲۰ک شمال باختر دژشاهپور - ۲ ک مرز ایران و عراق .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۶۰۰ - سنی - کردی.
آب از چشمه و قنات - محصول غلات حبوبات لبنیات توتون - شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو

مرتع پالان-marta'-pâlân - نام اراضی واقع درشمال قله شاهان ۵۰ الی ۶۰ کیلومتری گهواره انتهای شمال باختری دهستان گوران است که در آمار بنام جاف علی بیگ سلطان نوشته شده و سکنه آنرا ۲۹۰۰ نفر مینویسد ولی فعلا ساکنین این محل که از طایفه طایشهٔ گوران بوده قسمتی در دهستان ذهاب ساکن و قسمتی پراکنده شده‌اند در حال حاضر تابستان طایفه قلخانی از مراتع آن استفاده می‌نمایند .

مرتع چالاوه-marta'-çâlâve - مرتعی است از دهستان گوران بخش کرند شهرستان شاه آباد .
۲۶ک شمال گهواره - تابستان عده از طایفه قلخانی از آن استفاده مینمایند

مرجان-marjân - ده از دهستان گیلان بخش گیلان شهرستان شاه آباد .
۱۶ک شمال باختر گیلان - ۱ک جنوب شوسه گیلان بقصرشیرین
دشت - گرمسیر مالاریائی - سکنه ۳۵۰ - شیعه ... کردی فارسی.
آب از رودخانه گیلان - محصول غلات برنج حبوبات توتون تریاک صیفی لبنیات پنبه - شغل زراعت و گله‌داری از طایفه کلهر هستند.

مرخوز-morxoz - ده از دهستان میرده بخش مرکزی شهرستان سقز.
۱۶ک شمال باختر سقز - ۱۲ک جنوب باختر شوسه سقز میاندوآب .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۹۰۰ - سنی - کردی.
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات توتون - شغل زراعت و گله‌داری راه مالرو.

مرزبان-marz-bân - ده از دهستان کلیائی بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان
۳۳ک شمال سنقر - ۳ک شمال راه فرعی سنقر به قروه .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۳۵ - شیعه - کردی فارسی .
آب از چشمه - محصول غلات حبوبات تریاک توتون - شغل زراعت صنایع دستی قالیچه جاجیم پلاس بافی - راه مالرو.

مرزبانی-marz-bâni - ده از دهستان بیلوار بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان
۸۰ک شمال کرمانشاه - ۱۸ک خاور شوسه کرمانشاه بکردستان - ۱۰ک جنوب دیزگران.
دامنه - سردسیر - سکنه ۶۱۵ - شیعه - کردی فارسی.
آب از قنات و چشمه - محصول غلات حبوبات تریاک پنبه توتون چغندر قند انواع میوجات و قلمستان - شغل زراعت - صنایع دستی قالیچه گلیم جاجیم بافی - راه فرعی بشوسه کردستان و به اکثر قراء مجاور دزگران دارد . همه روزه در تابستان اتومبیل بین این آبادی و شهر کرمانشاه رفت و آمد مینماید نسبت بقراء مجاور مرکزیت دارد مرکز دسته ژاندارمری دهستان بیلوار در این دهکده است
ارتفاع دهکده از سطح دریا ۱۵۸۶ متر است.

مرزلان-marzelân - ده کوچکی است از دهستان نمشیر بخش بانه شهرستان سقز.
۲۷ک باختر بانه - کنار راه مالرو بانه به آلوت .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۴۰ نفر - راه مالرو.
بین دهستان آلوت و دشت طال واقعشده آمار اشتباهاً جزء دهستان نمشیر منظور نموده است .

مرشدوند-morcedvand - ده از دهستان خزل بخش شیروان چرداول شهرستان ایلام .
۱۵ک باختر چرداول - کنار راه اتومبیل رو زنگوان .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۴۵۰ - شیعه - کردی.
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات تریاک حبوبات - شغل زراعت و گله‌داری .
در دو محل نزدیک بهم واقع علیا و سفلی مشهور سکنه علیا ۲۰۰ نفر.

مرغ آباد-morq-âbâd - ده از دهستان پیشخور بخش رزن شهرستان همدان .
۳۷ک جنوب خاوری قصبه رزن - ۳ک شمال قمیشانه .
تپه ماهور - معتدل مالاریائی - سکنه ۱۲۶ - شیعه - ترکی.
آب از قنات - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو

مرک-merek - ده از دهستان بالک بخش مریوان شهرستان سنندج.
۱۸ک جنوب خاور دژشاهپور - ۸ک خاور دگاشیخان
کوهستانی - سردسیر مالاریائی - سکنه ۷۵ - سنی - کردی.
آب از رودخانه چشمه و قنات - محصول غلات لبنیات توتون - شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو

مرک-marak - ده از دهستان پیشخور بخش رزن شهرستان همدان .
۴۸ک جنوب خاوری قصبه رزن - ۲ک شمال راه عمومی فامنین به نوبران .
جلگه - معتدل مالاریائی - سکنه ۶۴ - شیعه - ترکی.

آب از قنات ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت و گله‌داری ـ راه مالرو.

مرگه دریژ - merge-derij ـ ده ازدهستان مرکزی بخش مریوان شهرستان سنندج.
۲۵ک شمال باختری دژشاهپور ـ ۲ک مرز ایران‌عراق
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه۶۵ ـ سنی ـ کردی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات توتون لبنیات ـ شغل زراعت‌وگله‌داری راه مالرو.

مروارید - morvârid ـ ده از دهستان سورسور بخش کامیاران شهرستان سنندج.
۱۲ک شمال کامیاران ـ کنارراه شوسه کرمانشاه سنندج.
کوهستانی ـ معتدل ـ سکنه۲۴۵ ـ سنی ـ کردی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت وگله داری ـ راه مالرو.

مرویل - marvil ـ ده از دهستان حومه بخش حومه شهرستان ملایر.
۱۸ک جنوب شهرملایر ـ ۸ک جنوب راه‌شوسه ملایر به‌اراك.
کوهستانی ـ معتدل مالاریائی ـ سکنه ۷۹۵ ـ شیعه ـ فارسی.
آب ازرودخانه ـ محصول غلات تریاك انگور ـ شغل‌زراعت ـ صنایع دستی‌زنان قالی‌بافی ـ راه‌اتومبیل‌رو.

مره‌در mare-dar ـ ده از دهستان سارال بخش دیواندره شهرستان سنندج.
۱۸ک جنوب باختری دیواندره ـ ۲ک قلعه‌گاه
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه۱۰۲ ـ سنی ـ کردی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات توتون عسل لبنیات حبوبات ـ شغل‌زراعت گله‌داری ـ راه مالرو

مره‌میر - mare-mir ـ ده‌کوچکی است ازدهستان جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج
۳۸ک جنوب پاوه ـ ۲۷ک باختر راه اتومبیل‌رو شهرستان کرمانشاه به‌پاوه ـ سکنه۳۳ نفر.

مریانج - maryânaj ـ (مریانه) قصبه‌ازدهستان چهاربلوك بخش سیمینه‌رود شهرستان همدان.
۶ک باختر همدان ـ کنارشوسه همدان به کرمانشاه
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه۴۵۵۵ ـ شیعه ـ فارسی‌وترکی
آب ازقنات و رودخانه وفرجین ـ محصول غلات حبوبات لبنیات ـ صیفی میوجات ـ شغل‌زراعت وگله‌داری ـ صنایع دستی‌زنان قالیچه جاجیم بافی ـ دبستان درحدود ۲۰۰ باب دکان وچهارباب قهوه‌خانه کنارشوسه دارد.

مریم‌نگار - maryam-negâr ـ ده‌ازدهستان‌دینور بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان.
۱۸ک شمال باختری صحنه ـ ۴ک خاورشوسه کرمانشاه به‌سنقر.
دامنه ـ سردسیر ـ سکنه۱۴۱ ـ شیعه ـ کردی‌فارسی.
آب ازرودخانه کنگیرشاه‌وچاه ـ محصول‌غلات چغندرقند صیفی تریاك قلمستان حبوبات ـ شغل زراعت ـ راه‌فرعی.

مریوان - marivân ـ یکی از بخشهای شهرستان سنندج مشخصات آن بشرح زیراست.
حدود ـ ازطرف شمال‌وباختربه کشورعراق. ازجنوب بخش‌رزآب (اورامان) ـ ازباختربخش مرکزی‌سنندج ـ ازشمال‌خاوردهستان خور خوره ازبخش بانه شهرستان‌سقز.
هوا ـ هوای بخش نسبت به پستی و بلندی‌متغیر بدین ترتیب‌که هوای نقاط مرتفع کوهستانی سرد سیرسالم قسمت کنار دریاچه زریوارسرد معتدل مرطوب ومالاریائی ـ کناررودخانه ها سردمعتدل است.
ارتفاعات ـ کوههای‌بخش مریوان از شعب ویال های‌کوه‌مرتفع‌چهل چشمه‌گلباغی است وبشرح زیردراین بخش‌مشاهده میشود.
۱ ـ کوه هزارمرگه ـ hezâr-merge ـ بلند ترین‌کوه بخش مریوان درشمال خاوربخش‌واقع ارتفاع‌آن از سطح دریا ۲۷۰۷ متر است.
ازاین‌کوه‌که یکی‌ازشعب کوه‌چهل‌چشمه‌است سه شعبه اصلی‌ویال های متعددی‌بشرح زیرمنشعب میگردد.
۱ ـ بطرف باختر ـ این شعبه معروف به سلسله پشت شهیدان است بخش مریوان درجنوب ودره شیلرکشورعراق درشمال‌آن واقع وخط الراس آن مرزایران و عراق محسوب میگردد قلل این سلسله بنام شاخ برانه ـ برده‌شره ـ هزارماله ـ ماورونامیده شده بلند ترین قله بردهشره‌بارتفاع ۲۴۹۱ متراست.
۲ ـ شعبه شمال باختری ـ این‌رشته تقریباً‌موازی باشعبه اول درشمال دره‌شیلرکشیده‌شده وخط الراس آن‌نیزمرزایران عراق‌محسوب میشود بخش‌بانه در دره ودامنه های شمالی‌آن واقع شرح آن دربخش بانه داده شده است.
۳ ـ شعبه جنوب خاوری ـ این رشته همجا بین‌بخش‌مریوان وبخش دیواندره واقع‌شده‌قیمتی‌ازقراءدهستان سرشیواین بخش‌درددره های جنوبی این سلسله قرار گرفته اند.
۴ ـ ازدوشعبه اول وسوم مشروحه بالایال های متعدد و شعب‌کوچکی بطرف جنوب وباخترمنشعب‌تابخش‌رزاب‌ادامه داشته بالاخره‌برودخانه سیروان منتهی میگردند. قلل مرتفع‌کوههای مذکور در این بخش عبارتند از.
قله‌کوه سلطان احمد درشمال باختری‌آبادی قطوند بارتفاع۲۶۵۲ مترقله درشمال‌گردنه‌گاران ۲۴۶۳ متر ـ قله‌کوه‌پیرالیاس‌جنوب‌گردنه گاران۲۵۹۷ متر ـ دامنه‌وسینه‌کوههای بخش مریوان‌خاکی پوشیده از جنگل تنک ـ شیب دره‌ها نسبتاً تند ـ راههای آن محدود عموماً مالرو‌ودرقسمت های‌علیا صعب‌العبور است.

جانگه ودشت – ۱ – در باختر بخش طرفین رودخانه قزلجه بعرض ۲ الی ۳ کیلومتر – ۲ – اطراف دریاچه زریوار بعرض یك کیلو متر ۳ – جنوب و باختری دژشاهپور بعرض ۲ وطول ۸ کیلومتر

۴ – جنوب باختری دریاچه بین آبادی درزیان – نی – دژشاهپور بعرض ۲ الی ۳ وطول ۸ کیلومتر دشت حاصلخیز مسطحی وجوددارد در صورتیکه باین دشتها توجه شود محصول عمده ای برداشته خواهد شد آبادیهائیکه ازاین دشتها استفاده زراعتی می نمایند عموماً در دامنه ارتفاعات مجاور واقع شده دریاچه زریوار در مرکز آن قرار گرفته است .

رودخانهای مهم بخش بشرح زیر است .

۱ – رودخانه گردلان – gerdalân – این رودخانه از دره های باختری کوه هزارمرگه و دره های جنوبی دوه ترکان و برده شره سرچشمه گرفته از کنار آبادیهای گویله – چناره – ویله – ننه گذشته وارد بخش رزآب میگردد . رودهای کوچك دره قامشلی – زویران – باغان عصرآباد – نشکاش – دریان ملحق میشوند .

۲ – رودخانه هـای چاولکان – ده بنیاد – گلچیدرکـه از ارتفاعات سنگ سفید – قرازه – درویش اولیا سرچشمه گرفته درحدود پاسگاه نظامی تطوند بهم ملحق شده در شمال آبادی پلیان دره با رودخانه دروزان یکی شده بطرف بخش رزآب میرود .

۳ – رودخانه قزلجه – این رودخانه ازدره های جنوبی کوه هزار ماله و دره های خاوری آبادیهای هانی شیخان – انجیران – گاگل سرچشمه گرفته در ۴ کیلومتری شمال باختری باشه از کشورایران خارج وارد عراق میگردد بقیه رودخانه های کوهستانی بخش باین سه رودخانه متصل میشوند .

دریاچه – دریاچه کوچك زریوار در ۳ کیلومتری باختر دژشاهپور واقع شده طول آن درحدود ۸ و عرض ۳ کیلو مترمیباشد – رودخانه ای واردآن نمیشود در کف آن چشمه هائی وجود دارد که درحال جوشش است بهار آب آن زیاد شده بطرف جنوب خاور جاری میشود – در سالهای خیلی سرد آب دریاچه یخ می بندد در این موقع محل چشمه های بزرگ در وسط دریاچه مشاهده میشود زیرا در آن نقاط یخ بسته نمیشود .

آب دریاچه شیرین – حداکثر عمق در حدود ۲۰ متر – تابستان از آب آن کاسته شده طول آن به ۵ و عرض ۱ الی ۲ کیلومتر میرسد . نی زارها و با طلاقهای کنار دریاچه مولد پشه و موجد امراض مالاریا بوده هوای تابستان اطراف دشت مریوان را ناسالم نموده است .

راه – درسالهای قبل ازشهریور از سنندج به دژ شاهپور مرکز بخش مریوان راه شوسه احداث شده و ازمرکز بخش به آبادی باشه کنار مرزایران عراق وازطریق بهرام آباد به رزآب مرکز بخش آویهنگ نیز راه شوسه ای احداث شده بود ولی بعدازوقایع شهریوردر نگهداری راهها توجه نشده روز بروز راهها خرابتر و پلهای آن غیرقابل استفاده گردیده است درحال حاضر فقط در فصل غیر بارانی اتومبیلهای کوچك بسختی رفت آمد می نمایند .

سازمان : بخش مریوان از نظر اداره کل آمار از یك دهستان واز نظر تقسیمات فرمانداری از چهار دهستان بنام مرکزی بالك – ویسه – سرشیو تشکیل شده تعداد قراء و سکنه هریك از دهستانها بشرح زیر است :

دهستان مرکزی	۲۸ آبادی	جمعیت ۳۷۰۰ نفر
« بالك	« ۲۲	« ۴۴۰۰ «
« ویسه	« ۳۰	« ۵۳۰۰ «
« سرشیو	« ۴۲	« ۴۶۰۰ «

بنا بر آمار فوق بخش مریوان از ۱۲۲ آبادی بزرگ و کوچك تشکیل شده جمعیت آن ۱۸ هزار نفر است .

مرکز بخش قصبه دژشاهپور واقع در ۱۳۰ کیلومتری سنندج است .

زبان مادری ساکنین بخش کردی مذهب مسلمان سنی .

محصول عمده بخش بترتیب اهمیت عبارت است از توتون گندم جو لبنیات مختصر حبوبات از جنگلهای بخش مازو – سیچکه – گزنگبین بدست می آید .

برخی از ساکنین نزدیك براه شوسه ذغال و چوب تهیه و بسنندج حمل مینمایند

مریوان بیدگل marivân-bid-gol – ده از بخش سنجابی شهرستان کرمانشاهان .

۲۳ ك جنوب کوزرن – ۱/۵ ك بیدگل .

کوهستانی – سردسیر – سکنه ۱۰۰ – مسلمان – کردی فارسی .

آب از چشمه – محصول غلات حبوبات صیفی لبنیات – شغل زراعت و گله داری

تابستان درحدود ۴۰۰ نفر از گله داران طایفه دولتمند سنجابی در ارتفاعات مجاور این ده (مله امیرخان) بتعلیف احشام مشغول زمستان گرمسیر حدود هفت شاه میروند .

مریوانی کاکیها marivâni-kâkibâ – ده از بخش سنجابی شهرستان کرمانشاه .

۹ ك جنوب کوزران – ۳ ك باختر راه فرعی کوزران به چهاروز بر .

دشت – سردسیر – سکنه ۱۵۰ – مسلمان – کردی فارسی

آب از چاه – محصول غلات حبوبات دیم لبنیات – شغل زراعت و گله داری – راه مالرو تابستان اتومبیل میتوان برد – گله داران زمستان گرمسیر زهاب میروند .

مزدقینه mazdaqine – ده از دهستان چهاربلوك بخش سیمینه رود شهرستان همدان .

۳ ك خاور همدان – ۲ ك جنوب شوسه همدان بملایر .

کوهستانی – سردسیر – سکنه ۵۶۹ – شیعه – فارسی ترکی .

آب از چشمه و قنات و رودخانه چشین – محصول غلات انگور قلمستان صیفی – شغل زراعت و گله داری – صنایع دستی زنان جاجیم بافی راه اتومبیل رو – یکی از نقاط خوش آب وهوای اطراف شهر و محل هوا خوری سکنه شهر در تابستان است .

مزراله -mazrâle- ده ازدهستان کلیائی بخش کلیائی شهرستان کرمانشاهان .

۱۸ک باختر سنقر-۴ک شمال باخترسر .

دامنه - سردسیر- سکنه ۱۷۰ شیعه -کردی فارسی .

آب از قنات وچشمه - محصول غلات حبوبات تریاک توتون قلمستان انگورزیاد - شغل زراعت قالیچه جاجیم پلاس بافی- تابستان ازسطر اتومبیل میتوان برد .

مزرعه-mazrae- ده ازدهستان حاجیلو بخش کبودراهنک شهرستان همدان .

۱۴ک جنوب قصبه کبودراهنگ -۲ک شمال شوسه همدان به طهران

جلگه - معتدل - سکنه ۸۶۰- شیعه - ترکی .

آب ازچشمه-محصول غلات انگورحبوبات صیفی لبنیات - شغل زراعت وگله داری- صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو تابستان اتومبیل میتوان برد .

مزرعه بید -mazrae-bid - ده ازدهستان جلگه افشار بخش اسدآباد شهرستان همدان .

۶/۵ ک جنوب باختر قصبه اسدآباد - ۲ ک باخترشوسه اسدآباد به کنگاور .

جلگه- سردسیر- مالاریائی- سکنه ۶۴۷- شیعه -ترکی فارسی .

آب ازقنات وچشمه - محصول غلات انگورصیفی توتون تریاک لبنیات شغل زراعت وگله‌داری - صنایع دستی زنان گلیم جاجیم بافی- راه مالرووتابستان اتومبیل میتوان برد .

مزرعه تابستانی -mazrae-tâbestâni - مزرعه ازدهستان پیرتاج شهرستان بیجار .

۱۰ک شمال خاوری بیجار-۲ک شمال باخترسیدان .

تپه ماهور- سردسیرمعتدل - سکنه ۶۰ - شیعه -کردی .

آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت وگله داری راه مالرو- جزء سیدان محسوب میشود .

مزرعه دیمور-mazrae-deymor- ده ازدهستان سر درود بخش رزن شهرستان همدان .

۳۰ک باختر قصبه رزن -کنارراه فرعی دمق به کبودراهنگ

دامنه - سردسیر- سکنه ۲۷۰- شیعه ترکی .

آب ازرودخانه دمق- محصول غلات لبنیات مختصرانگور- شغل زراعت وگله داری - راه مالرو .

مزرعه رحیم آباد-mazrae-rahim-âbâd-ده ازدهستان چهاربلوک بخش سیمینه رود شهرستان همدان .

۲۸ک خاور همدان -۹ک خاور همدان به ملایر .

آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت وگله‌داری - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو .

مزرعه شیرابدال-mazrae-cir-abdâl - ده از دهستان شراء بخش رزن شهرستان همدان

۳۴ک جنوب قصبه رزن -۱ک شمال رودخانه قره‌چای .

جلگه - معتدل مالاریائی - سکنه ۱۱۱ - شیعه - ترکی .

آب از قنات - محصول غلات - شغل زراعت - راه مالرو

مزرعه صارم-mazrae-sârem - ده از دهستان درجزین بخش رزن شهرستان همدان .

۱۷ک شمال خاور رزن -۷ک خاورلات .

کوهستانی - سردسیر- سکنه ۲۴۵ - شیعه - ترکی .

آب ازچشمه - محصول غلات حبوبات صیفی لبنیات -شغل زراعت گله‌داری راه اتومبیل و

مزرعه گچیلو-mazrae-geçilu -ده از دهستان درجزین بخش رزن شهرستان همدان .

۱۵ک شمال خاوری رزن-۴ک خاورلات .

کوهستانی- سردسیر- سکنه ۱۱۴- شیعه-ترکی .

آب ازچشمه - محصول غلات حبوبات - شغل زراعت - راه اتومبیل‌رو

مزره - mezre - ده از دهستان سرشیو بخش مرکزی شهرستان سقز .

۲۸ ک جنوب سقز-۴ ک جنوب قشلاق پل .

کوهستانی - سردسیر- سکنه ۳۰۰ - سنی- کردی .

آب از چشمه - محصول غلات توتون لبنیات حبوبات - شغل زراعت وگله‌داری - راه مالرو .

مزره - ده ازدهستان حسین آباد بخش حومه شهرستان سنندج .

۱۷ک خاوری سنندج - ۳ک کوله هرد .

کوهستانی - سردسیر- سکنه ۲۰۰ - سنی -کردی .

آب ازرودخانه وچشمه - محصول غلات لبنیات حبوبات میوجات قلمستان شغل زراعت وگله داری - راه مالرو .

مزیدی-mazidi- ده ازدهستان جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج .

۱۲ک جنوب پاوه -۳ک باختر راه اتومبیل رو کرمانشاه به پاوه .

کوهستانی- سردسیر- سکنه ۹۴ - سنی- کردی .

آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات توتون - شغل زراعت وگله‌داری راه مالرو .

مزیه-moziye- ده از بخش زرین آباد شهرستان ایلام .

۱۲ک جنوب باختری بهله -۲ک شمال خاور راه مالرو دهلران بارکواز

کوهستانی- سردسیر - سکنه ۹۶ - شیعه -کردی مختصر عربی .

آب ازچشمه شور- محصول غلات لبنیات تریاک - شغل زراعت گله‌داری زمستان حدود مرزعراق میروند .

مستعلی - mast-ali - ده از دهستان عثمانوند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .

۳۸ك جنوب خاور کرمانشاه ـ ۳ ك سرجوب .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۴۰۰ ـ شیعه ـ لکی کردی فارسی .
آب از زه آب رودخانه بایوند ـ محصول غلات لبنیات تریاك مختصر میوجات ـ شغل زراعت گله داری تهیه هیزم ذغال ـ راه مالرو .
این ده مشهور به بایوندا است.

مسجدین - masjedeyn - ده از دهستان مهربان بخش کبود راهنك شهرستان همدان .
۶۵ك شمال باختری قصبه کبودراهنك ـ ۲۴ ك خاور شوسه همدان بیجار تپه ماهور ـ سردسیر ـ سکنه ۱۵۵۰ ـ شیعه ـ ترکی .
آب از چشمه ها و رودخانه شیخ جراح ـ محصول غلات انگور میوجات لبنیات جزئی صیفی ـ شغل زراعت و گله داری ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه مالرو ـ تابستان ازطریق اکنلو شیخ جراح اتومبیل میتوان برد . دردو محل بفاصله يك کیلومتر واقع سکنه بالا ۷۸۰ نفر است بنای زیارتگاه بنام توشه گنبد که بین مسجد بالا وشیخ جراح واقع شده از آثار قدیم است .

مسعود آباد - mas'ud-âdâd - ده از دهستان اوباتو بخش دیواندره شهرستان سنندج.
۵۸ك شمال باختر دیواندره ـ ۶ك شمال کرفتو .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۶۰ ـ سنی ـ کردی
آب از چشمه ـ محصول غلات حبوبات توتون لبنیات ـ شغل زراعت گله داری راه مالرو .
غار تاریخی کرفتو در ۳ کیلومتری این آبادی واقع شده است .

مسعود آباد ـ ده از دهستان اسفند آباد بخش قروه شهرستان سنندج.
۳۱ك باختر قروه ـ ۶ ك جنوب شوسه قروه ـ سنندج
جلگه ـ سردسیر ـ سکنه ۹۰ ـ سنی ـ کردی.
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت و گله داری ـ صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی ـ راه مالرو.

مسکره - maskare - ده از دهستان عثمانوند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۴۱ ك جنوب خاوری کرمانشاه ـ ۱ ك سرجوب
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳۳۰ ـ شیعه ـ لکی کردی فارسی
آب از زه آب رودخانه آهوران ـ محصول غلات لبنیات تریاك ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو

مسکین آباد - meskin-âbâd - ده از بخش روانسر شهرستان سنندج .
۶ ك جنوب روانسر و کنار راه فرعی روانسر به سنجابی .
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۲۰۰ ـ سنی ـ کردی.
آب از چشمه وسراب روانسر ـ محصول غلات حبوبات چغندر قند لبنیات شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو تابستان اتومبیل رو.
دردو محل بفاصله ۱/۵ ك واقع شده به مسکین آباد بالا و پائین مشهور است .

مسینك - mesinak - ده از دهستان درجزین بخش رزن شهرستان همدان .
۱۸ ك جنوب خاوری رزن ـ ۲ ك جنوب سوزن
جلگه ـ سردسیر ـ مالاریائی ـ سکنه ۳۲۰ ـ شیعه ـ ترکی .
آب از قنات ـ محصول غلات حبوبات صیفی ـ انگور.
شغل زراعت ـ راه مالرو

مشرف آباد - mocref-âbâd - ده از بخش دره شهر شهرستان ایلام .
۲۷ك جنوب خاوری دره شهر ـ ۴ك جنوب راه مالرو دره شهر به ماژین
کوهستانی ـ گرمسیر مالاریائی ـ سکنه ۳۵۴ ـ شیعه ـ لری .
آب از رودخانه صیمره ـ محصول غلات لبنیات تریاك ـ شغل زراعت و گله داری .

مشکنار - mecknâr - ده از دهستان قلعه شاهین بخش سرپل ذهاب شهرستان قصرشیرین .
۶/۵ك جنوب خاوری سرپل ذهاب ـ کنار راه فرعی سراب قلعه شاهین
دشت ـ گرمسیر ـ سکنه ۱۰۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی .
آب از سراب قلعه شاهین ـ محصول غلات برنج توتون تریاك قلمستان لبنیات ـ شغل زراعت و گله داری .

مشهد - machad - ده از بخش زرین آباد شهرستان ایلام .
۷ك جنوب باختری پهله ـ کنار راه مالرو امامزاده نصرالدین .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳۰۰ ـ شیعه ـ کردی مختصر عربی .
آب از چشمه شور آب ـ محصول غلات روغن لبنیات تریاك ـ شغل زراعت و گله داری ـ زمستان بمرز عراق میروند .

مشیاو - mecyâv - ده از دهستان سارال بخش دیواندره شهرستان سنندج .
۲۴ك جنوب باختری دیواندره ـ ۵ك خاور نعل شکن .
کوهستانی ـ معتدل ـ سکنه ۹۵ ـ سنی ـ کردی .
آب از رودخانه وچشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت و گله داری ـ راه مالرو .

مشیر آباد - mocir-âbâd - ده ازدهستان اسفند آباد بخش قروه شهرستان سنندج .
۳۴ك جنوب بانه
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۵۵ ـ سنی ـ کردی.

مشیر آباد اوریه - mocir-âbâd-oriye - ده ازدهستان اسفندآباد بخش قروه شهرستان سنندج
۸/۵ك جنوب باختر قروه ـ ۶ك جنوب شوسه قروه وسنندج.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۶۰ ـ سنی ـ کردی .
آب از چشمه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت گله داری ـ صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی ـ راه مالرو ـ تابستان اتومبیل میتوان برد.

آب ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت وگله‌داری ـ صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی ـ راه مالرو.

مصرخان- mesr-xân ـ ده از دهستان میان دربند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.

۲۹ک شمال باختری کرمانشاه ـ ازطریق سراب خشکه ـ ۱/۵ ماسولاجان.

دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۱۲۶۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی

آب ازچاه ـ غلات حبوبات دیمی لبنیات ـ شغل زراعت ـ راه مالرو درفصل خشکی اتومبیل میتوان برد.

مظفرآباد- mozaffar-âbâd ـ ده از دهستان اسفند آباد بخش قروه شهرستان سنندج.

۷ک شمال باختری قروه ـ ۵ک شمال شوسه قروه سنندج.

جلگه ـ سردسیر ـ سکنه ۲۳۰ ـ سنی ـ کردی.

آب ازچشمه وقنات ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت وگله‌داری ـ صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی ـ این ده به خاکه مشهور است ـ راه مالرو ـ تابستان اتومبیل رفت و آمد می‌نمایند.

مظفرآباد ـ ده از دهستان افشار بخش اسد آباد شهرستان همدان.

۱۷ک باختری قصبه اسدآباد ـ ۶ک آجین.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۸۶ ـ شیعه ـ کردی بفارسی آشنا.

آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت و گله‌داری ـ صنایع دستی زنان جاجیم بافی ـ راه مالرو.

معارفی- maârefi ـ ده ازدهستان شیان بخش مرکزی شهرستان شاه آباد.

۲۳ک جنوب خاوری شاه آباد ـ ۶/۵ک جنوب خاوری قلعه شیاده.

دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۲۴۵ ـ شیعه ـ کردی فارسی.

آب ازرودخانه شیان ـ غلات حبوبات صیفی چغندرقند لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری ـ زمستان عده کمی ازسکنه گرمسیر میروند.

معتصم آباد- mo'tasem-âbâd ـ ده کوچک از دهستان قلقل رود شهرستان تویسرکان.

۳۰ک جنوب باختری شهر تویسرکان ـ ۲ک لامیان ـ سکنه ۱۰ نفر.

معتمد آباد- mo'tamed-âbâd ـ ده از دهستان پائین شهرستان نهاوند

۲۰ک شمال باختری شهر نهاوند ـ ۱ک جنوب راه شوسه نهاوند به کرمانشاه.

دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۹۰ ـ شیعه ـ لری وفارسی.

آب ازرودخانه ملایر ـ محصول غلات توتون تریاك حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت وگله‌داری ـ راه مالرو.

معروف- ma'ruf ـ ده ازدهستان چهاربلوك بخش سیمینه رود شهرستان همدان.

۲۴ک جنوب خاوری همدان ـ ۴ک باختر شوسه همدان بملایر.

جلگه ـ سردسیر ـ سکنه ۳۱۹ ـ شیعه ـ ترکی.

آب از چشمه وقنات ـ محصول غلات حبوبات تریاك لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو.

معین آباد- moin-âbâd ـ ده کوچکیست ازدهستان حسین آباد بخش حومه شهرستان سنندج

۴۳ک شمال باخترسنندج ـ ۲ک خاوری روزی ـ سکنه ۲۰ نفر.

این ده مشهور به قلعه پیونداست.

مغانلو- moqânlu ـ ده ازدهستان کرانی شهرستان بیجار.

۲۲ک جنوب خاوری حسن آباد سوگند ـ ۲ک خاور راه بیجار ـ زنجان

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۸۰ ـ شیعه ـ ترکی.

آب ازرودخانه وچشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری صنایع دستی زنان قالیچه وجاجیم بافی ـ راه مالرو ـ تابستان اتومبیل میتوان برد ـ معدن نمك سنگی دارد.

مقلی- moqli ـ ده ازدهستان نجف آباد شهرستان بیجار.

۸ک جنوب باختری شهر بیجار ـ ۴ک خاور وسرمرید.

تپه ماهور ـ سردسیر ـ سکنه ۱۷۰ ـ شیعه ـ کردی.

آب ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت وگله‌داری ـ صنایع دستی زنان قالیچه گلیم جاجیم بافی ـ راه مالرو.

مکربی- mokarrabi ـ ده ازدهستان ترك شهرستان ملایر.

۴۴ک شمال شهرملایر ـ کنار باختری راه شوسه ملایر به همدان.

کوهستانی ـ معتدل مالاریائی ـ سکنه ۱۵۶ ـ شیعه ـ ترکی وفارسی.

آب ازچشمه ـ محصول غلات ـ شغل زراعت ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه مالرو.

ملازمان- mollâ-zamân ـ ده ازدهستان باوندپور بخش مرکزی شهرستان شاه آباد

۳۰ک شمال خاوری شاه آباد ـ ۴ک شمال شوسه شاه آباد به کرمانشاه.

دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۴۱۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.

آب ازنهرچهارزبر ـ غلات دیم لبنیات ـ شغل گله‌داری و اکثر سکنه زمستان به گرمسیر گچ قصرشیرین میروند.

ملاسالار- mollâ-sâlâr ـ ده ازدهستان تیلکو بخش دیواندره شهرستان سنندج

۲۵ک شمال باختردیواندره ـ ۸ک شمال ایرانشاه.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۲۰ ـ سنی ـ کردی.

آب ازچشمه و رودخانه ـ محصول غلات حبوبات روغن پشم عسل ـ شغل زراعت ـ راه مالرو.

ملاورد- malâverd ـ ده از دهستان پایروند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاه.

۱۵ک شمال کرمانشاه ـ ۳ک شمال شوسه کردستان.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۱۵ ـ شیعه ـ کردی فارسی.

آب ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات مختصر غلات ـ شغل زراعت گله‌داری

راه مالارو ـ تابستان ازشوسه اتومبیل به‌آبادی میتوان‌برد .

ملاولی ـ mollâ-vali ـ ده ازدهستان‌چهاردولی بخش‌اسدآباد شهرستان همدان

۳۰ک شمال باختری قصبه اسدآباد ـ ۴ک‌جنوب راه فرعی سوتپه به خسروآباد .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۹۷ ـ شیعه ـ کردی فارسی .

آب از قنات ـ محصول‌غلات لبنیات حبوبات ـ شغل زراعت‌گله داری صنایع دستی زنان قالی‌بافی ـ راه مالارو .

ملایر ـ malâyer ـ یکی‌ازشهرستانهای استان پنجم کشورخلاصه اطلاعات جغرافیائی آن بشرح زیر است :

حدود ـ ازطرف شمال بشهرستان همدان ـ ازطرف جنوب شهرستان بروجرد ـ ازخاور شهرستان اراک ـ ازباختر شهرستانهای نهاوند و تویسرکان .

آب وهوا ـ گودترین نقاط شهرستان‌ملایر بیش‌از ۱۵۵۰ مترازسطح دریا مرتفعتر میباشد بهمین مناسبت هوای‌شهرستان سردسیر ودرجه حرارت تابستان بیش از ۴۰ درجه نیست‌درصورتیکه زمستان تا ۲۰ درجه زیرصفر سابقه دارد ـ بطورکلی منطقه ایست خوش آب وهوا و سالم آب مزروعی اکثرقراء شهرستان از قنوات تأمین‌میشود وبرخی از قراء قدیمی آن بیش‌ازده‌رشته‌قنات دارند قسمتی ازقراء کوهستانی از چشمه وقلیلی‌ازآب رودخانه‌مشروب میگردند .

ارتفاعات ـ امتداد سلسله‌جبال الوند که جهت آن از شمال باختر بجنوب‌خاوراست ازشمال‌این‌شهرستان گذشته بسلسله‌راسوند اراک‌متصل میگردد ـ پست‌ترین‌نقطه کوهستان‌مذکورگردنه‌زاغه‌بین‌ملایروهمدان‌است که ۲۰۵۰ مترازسطح‌دریا مرتفعتراست‌شعب کوه مذکورتاشمال وخاورشهر ملایر کشیده شده کوه گرمه‌وکوه برده نامیده میشود ارتفاع‌کوه‌سرده ۲۷۷۷ متر وکوه‌گرمه ۲۲۰۶ متراست . مرتفعترین کوه شهرستان درشمال‌شوسه ملایر باراک وشمال‌کمازان معروف بکوه لشکردراست که ۲۹۲۸ مترازسطح اقیانوس مرتفعتراست (ارتفاع شهرملایراز سطح دریا ۱۷۷۸ متراست) درشمال باختر‌شهرستان ازکوه الوند رشته‌ای‌بطرف جنوب باخترمنشعب وبکوه سیاه دره شهرستان نهاوند متصل میگردد وحد طبیعی این شهرستان وتویسرکان‌میباشد .

کوه سفید درجنوب باختری شهرستان واقع امتداد آن حد طبیعی ملایرونهاوند وارتفاع قله آن ازسطح دریا ۲۴۷۵ متراست .

کوه یزدجرد که آثارخرابه های قدیمی باستانی درقله آن مشاهده میشود درجنوب شهرستان وخاورراه شوسه ملایربه روجرد واقع شده ارتفاع بلندترین قله‌آن ۲۴۸۷ متراست .

کوه بیاتان در جنوب خاوری شهرستان وجنوب‌کمازان ۲۵۸۰ متر ارتفاع دارد .

رودخانه ـ مهمترین رودخانه شهرستان رودخانه حرم آباد استکه ازدره‌های خاوری بخش سربند اراک سرچشمه‌گرفته از بیاتان گذشته در پائین اراضی جوراب بارودخانه ایکه ازطرف جوزان وگردنه اراک می‌آید یکی‌شده در۳ کیلومتری باخترشهر ملایر ازراه شوسه گذشته دردشت ملایر جاری درشمال آبادی هزارجریب کلیل آباد با رودخانه خشکی‌که ازطرف‌ازندریان وجوکار می‌آید یکی شده در حدود جنوب باختری باباکمال وارد تنگه‌کوهستانی شده ازاین شهرستان خارج درشهرستان نهاوند برودخانه‌گاماسیاب ملحق میشود درقسمت علیا رودخانه‌کلان نامیده شده چون از کنارآبادی حرم آباد میگذرد رودخانه حرم آباد نامیده شده است فصل طغیان وآب زیاد آن اواخرزمستان واوایل بهاراست .

قراء مجاورخود را مشروب مینماید . رودخانه های‌کوچک متعددی که فقط در بارندگی بهارآب دائم دارند با این رودخانه متصل میگردند .

راه ـ ازشهرملایرسه راه شوسه بشرح زیرمنشعب میگردد .

۱ ـ راه شوسه همدان ـ این راه تاحدود مبارک آباد ۲ کیلومتری شهردرجهت شمال‌باختروبدامنه ارتفاعات کشیده شده ازمبارک‌آباد‌ببعد درجهت شمال ادامه یافته بگردنه زاغه که درارتفاع ۲۰۵۰ متر واقع شده‌میرسد سپس درهمان جهت درطول دره زمان‌آباد ودامنه الوند بطرف همدان میرود شیب راه ملایم وقسمتی اسفالت واز راههای خوب‌کشورمحسوب میشود طول راه ملایربهمدان ۸۵ کیلومتر است .

درکیلومتر۲۴ ملایرراه تویسرکان‌ازاین راه منشعب میگردد .

۲ ـ راه شوسه بروجرد ـ از خیابان باختری شهرخارج تاکیلومتر ۶ درجهت جنوب باختر ازآن ببعد درجهت جنوب ادامه یافت به اشترنیان وبروجرد منتهی‌میشود درکیلومتر۳۲ راه نهاوند ازاین راه منشعب‌میگردد اشتریان درکیلومتر۳۹ و بروجرددرکیلومتر۷۰ است راه اسفالت وکم شیب وکاملا خوب‌است .

۳ ـ راه اراک ـ ازخیابان جنوبی‌شهرتاحدود بیجن‌آباد درجهت جنوب خاورازآن به بعد درجهت خاورکشیده پس ازگذشتن ازگردنه‌کوه لشکردر باراک‌منتهی میشود .

این‌راه‌خاکی‌ونسبت بدوراه‌اول‌درجه دوم‌محسوب‌میگردد فاصله‌ملایر باراک ۹۴ کیلومتراست .

علاوه‌از سه‌راه شوسه مذکوربه‌قصبات مهم‌شهرستان راه فرعی وجود دارد ودرفصل‌خشکی‌اتومبیل رفت آمدمی‌نمایندمانندجوزان ـ آورزان شاوه ـ سنج ـ علی‌آباد دمق‌وغیره .

محصول ـ محصول عمده شهرستان غلات انگور و سایر میوجات حبوبات‌گردو .

تابستان گوجه‌فرنگی‌وسیب‌زمینی وانواع میوجات به آبادان‌واهواز صادرمیگردد .

از صادرات عمده شهرستان کشمش قیسی گردو چوب صنوبر چوب گردو پوست پشم ـ کتیرا میباشد.

معادن ـ انواع معادن در کوههای این شهرستان وجود دارد ولی آنچه که مسلم و هر شخص غیر فنی تشخیص میدهد عبارت است از ذغال سنگ در چند محل ـ طلا در اراضی آبادی طجر دهستان سامن داخل خاک و شن دیده میشود بقرار اظهار مطلعین قدیم طلاشوئی در این قریه مرسوم بوده ـ سنگ سفید که در بلورسازی مصرف دارد در نزدیکی قریه ازندریان و علی آباد دمق از تپه بارفتن از ازمنه قدیم استخراج میشده و فعلا نیز بهمدان طهران حمل میشود . سنگ مرمر متوسط در آبادی دهلق.

صنایع دستی ـ در اکثر قراء شهرستان زنان بیافتن قالی قالیچه جاجیم گلیم اشتغال دارند و یکی از صادرات مهم شهرستان محسوب میشود و بطور متوسط سالیانه سه هزار تخته قالیچه و قالی صادر میگردد . قالیچه های جوزان کمازان ـ کساوند ـ زنگنه ـ علمدار ـ قوزان ـ ننج ـ حسین آباد شامکو ـ جوکار ـ بغوبی مرو فند ـ زبان ساکنین دهستانهای شهرستان ملایر بشرح زیر است .

دهستان حومه فارسی فقط آبادی مانیزان ترک زبان هستند .

دهستان کمازان فارسی ـ دهستان آورزمان فارسی و قسمتی فارسی آمیخته بکردی ـ دهستان ترک ـ ترکی فارسی کردی ـ دهستان سامن فارسی است.

مذهب کلیه ساکنین شهرستان مسلمان شیعه اثنی عشری است .

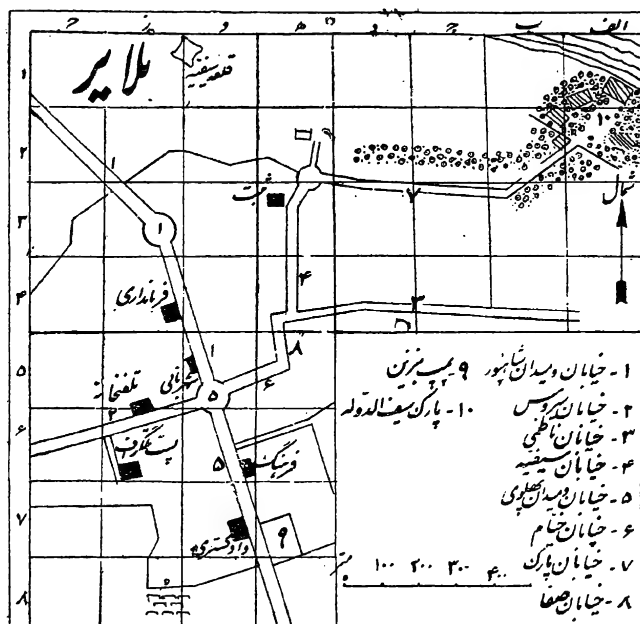
در این شهرستان ۲ دبیرستان و ۴۵ دبستان وجود دارد . تعداد دانش آموز در حدود ۴ هزار نفر است .

سازمان ـ شهرستان ملایر فاقد بخش و از ۵ دهستان بشرح زیر تشکیل شده است .

۱ ـ دهستان	حومه	۵۲	آبادی	۲۹۵۰۰	نفر
۲ ـ «	آورزمان	۴۷	«	۲۹۰۰۰	«
۳ ـ «	ترک	۵۰	«	۳۲۰۰۰	«
۴ ـ «	سامن	۴۶	«	۲۸۰۰۰	«
۵ ـ «	کمازان	۵۵	«	۲۶۰۰۰	«
شهر ملایر		۱	«	۲۵۵۰۰	«

بنابر آمار فوق که از اداره آمار ملایر گرفته شده شهرستان ملایر از ۲۵۱ آبادی تشکیل گردیده جمعیت آن در حدود ۱۷۰/۰۰۰ نفر است .

دهستان حومه از ۵۲ آبادی تشکیل شده جمعیت آن در حدود ۲۹۵۰۰ نفر مرکز دهستان قصبه داویجان و قراء مهم آن بشرح زیر است ـ مهر آباد مانیزان ـ قلعه خلیفه ـ قلعه باباجان ـ جوزان ـ جوراب ـ کماسا ـ کرکان ـ بابلقانی ـ از ناو و از ناوله .

ملایر ـ شهر ملایر مرکز شهرستان در گذشته دولت آباد نامیده میشد وجه تسمیه آن از این قرار است که شاهزاده دولت شاه یکی از پسران فتحعلیشاه اولین کسی بود که بفکر احداث شهر در این محل افتاد و شروع به بنا نمود ولی بواسطه پیش آمدی از این محل احضار و کار او ناتمام ماند .

پسر دیگر فتحعلی شاه بنام شیخ علی میرزا ملقب بشیخ الملوك از سال ۱۲۲۴ قمری شروع بساختمان کرد و باتمام رساند ولی بنام بانی اولی دولت آباد نامیده شد .

در ازمنه قدیم دو آبادی درخاور و باختر شهر فعلی وجود داشته که اکنون نیز آثار تپه خاکی وخرابه هائی از آن دو آبادی دیده میشود یکی قلعه خرابه قلعه بلند دیگری تپه ایست که پارک ناصری روی آن بنا شده است ـ مشهور است که یکی از این قلاع چوبین نام داشته و نسبت بنای آنرا ببهرام چوبینه میدهند .

شهر ملایر در محل مسطحی بنا شده طول و عرض آن قریب ۲ کیلومتر وشیب آن از خاور به باختر و اختلاف ارتفاع آن قریب ۱۵ متر و مختصات جغرافیائی آن بشرح زیر است .

طول ۴۸ درجه ۴۹ دقیقه ۳۰ ثانیه ـ عرض ۳۴ درجه ۱۷ دقیقه ـ ارتفاع از سطح اقیانوس ۱۶۷۷ متر لذا ۵۲۷ متر از طهران مرتفعتر است . اختلاف ساعت با طهران ۱۱ دقیقه ۳۶ ثانیه است ـ (طهران ساعت ۱۲ ملایر ساعت ۱۱ و ۴۸ دقیقه و ۲۴ ثانیه ـ هوای شهر بواسطه مرتفع بودن و وجود اشجار و باغات اطراف مخصوصا پارک ناصری و نسیمی که متوالیا از تنگه ازناو بین دو کوه سرده و گرمه میوزد تابستان معتدل

و فرح بخش است زمستان بواسطه وجود کوه سرد و گرمه کمتر در مسیر بادهای سرد شمالی واقع شده و هوای آن معتدل است .

کوه گرمه در شمال و کوه سرده دو خاور و مسلط بشهر واقع شده منظره زیبائی بآن بخشیده است . وجه تسمیه کوه سرده و کوه گرمه این است که زمستان برف کوه سرده بیشتر دوام دارد و برف کوه گرمه بواسطه تابش مستقیم آفتاب زود تر آب میشود . بین این دو کوه تنگه‌ای وجود دارد . آبادی از ناو در اول تنگ و چند آبادی پشت تنگ واقع شده وضع طبیعی ارتفاعات آبادیهای پشت تنگ بنحویست که درصورت بارندگی زیاد و حرکت سیل خاور شهر ملایر را تهدید می نماید . تاکنون اقدامی درباره سد بندی و سیل گردان بعمل نیامده است سرچشمه کلیه قنوات شهر که شرح آن خواهد گذشت رو به تنگ مذکور است .

میدان مرکزی شهر ملایر میدان پهلوی نامیده شده چهار خیابان تقریباً بچهار جهت اصلی ازمیدان مرکزی منشعب میگردد .

خیابان شمالی بجاده همدان منتهی شده خیابان همدان نام دارد .

خیابان جنوبی بجاده اراک « « اراک «

« باختری بجاده بروجرد « « بروجرد «

« خاوری بنام نظام وظیفه نامیده میشود پس‌ازطی دویست و پنجاه متر بن بست میگردد .

برنامه اصلاحی شهرداری ملایر بدین قرار است .

اولا خیابان خاوری تاحدود پارک و بالاخره بازناو ادامه یابد.

ثانیاً دوخیابان ازاین خیابان مقابل یکدیگر یکی بدبیرستان پارک دومی بمحل شرکت نفت احداث شود این طرح در دست اقدام و قسمتی بصورت عمل در آمده است .

محله های شهر ـ محله بین خیابان بروجرد و خیابان همدان دولت آباد نامیده میشود بازار سرپوشیده شهر نیز در همین قسمت و نزدیک به خیابان همدان واقع است .

محله درویشها و زندیه بین خیابان همدان و خیابان نظام وظیفه پارک در قسمت علیای زندا ست محله های باغ گلستان و محله نو بین خیابان اراک و خیابان نظام وظیفه واقع شده بین خیابان بروجرد و خیابان اراک فرح آباد نام دارد ـ درحدود ۸۰۰ باب مغازه و دکان در طول چهار خیابان و بازار سرپوشیده و نواحی مختلف شهر وجود دارد ۲ دبیرستان (یکی دخترانه و یکی پسرانه) ۱۰ دبستان دراین شهر دایر است .

دو بیمارستان دارد یکی وقف پارک ۲۵ تختخوابی دیگری بیمارستان فخریه که بنای آن از طرف فخرالحاجیه سهرابی شده و هزینه آنرا بهداری ملایر میپردازد .

روشنائی شهر ملایر بواسطه فرسودگی و کوچکی موتور مولد برق بسیار کم نوروز و اوایل سال ۱۳۳۰ دو مولد برق بقوه ۱۲۰ و ۵۰ اسب کارگذاشته شده قرار است از شهریور ماه بکار بیافتد در این صورت روشنائی شهر تأمین خواهد شد.

آب آشامیدن و مصرف شهر از منابع زیر تامین شده ولی بطور کلی کم آب است .

۱ ـ قنات پارک ـ در علیای پارک مظهر شده ۸ سنگ آب دارد بمصرف باغات و اراضی زراعتی پارک را مشروب می نماید .

۲ ـ قنات موده ـ ۶ سنگ آب دارد در علیای محله نو مظهر شده خانه های آن محله را مشروب مینماید و بسایر نقاط شهر نیز میتوان برد.

۳ ـ قنات جعفر آباد ـ دراواسط محله فرح آباد مظهر میشود ۲ سنگ آب دارد محله فرح آباد ازاین آب استفاده مینماید .

٤ قنات بهارستان ـ $\frac{1}{3}$ سنگ آب دارد در وسط خیابان اراک مظهر شده برخی ازخانه های اطراف خیابان را مشروب می نماید این آب برای خوردن از آبهای دیگر بهتر و چنانچه تعمیر شود آب آن نیز زیاد خواهد شد .

۵ ـ قنات دولت آباد ـ درعمق ۱ الی دومتری ازاغلب خانه های شهر گذشته اراضی زراعتی و باغات دولت آباد را مشروب می نماید سکنه بوسیله تلمبه و دلو ازآن استفاده می نمایند . اخیراً شهرداری چاهی بعمق ۷۵ مترجفر نموده و بوسیله موتور سه سنگ آب کشیده میشود چاه مذکور برای لوله کشی شهر حفر شده فعلا چون وسیله لوله کشی فراهم نیست بفروش میرساند .

در این شهر یک کارخانه کبریت بنام فرشته ـ یک موتور چوب بری ۲ دستگاه آسیاب موتوری بقوه ده اسب ـ چهار موتور خشک کردن خشکبار بخصوص کشمش ـ یک کارخانه مشروب سازی (شرکت باده) و ۳ کارخانه صابون سازی وجود دارد تعداد کارگران کارخانه کبریت سازی فرشته ۳۲۰ نفر مرد زن وبچه و محصول روزانه در حدود ۳۰ هزار قوطی است .

از بنا های دیدنی و قابل ملاحظه شهر پارک ناصری است بانی بنا سلطان محمد میرزا برادر عین الدوله و تاریخ بنا سال ۱۳۰٤ قمری میباشد تابستان مخصوصاً ایام تعطیل ساکنین شهر ازهوای فرح بخش آب روان وسایه اشجار و چمن زارهای مصفای آن استفاده می نمایند .

بنای بیمارستان موقوفه فخرالحاجیه ـ چهارسو و بازار سرپوشیده شهر نیز قابل ملاحظه است .

سکنه شهرملایر طبق صورت اداره آمار بشرح زیر است .

مرد	۱۲۳۱۱	نفر
زن	۱۳۱۲۱	«
جمع	۲۵٤۳۲	«

مذهب ساکنین شهر اسلام شیعه اثنی عشری چند خانوار کلیمی نیز در این شهر ساکنند زبان مادری ساکنین فارسی اغلب کسبه بترکی آشنا هستند .

ملحانه - **melehâne** - ده از دهستان دینور بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان .

۴۹ک شمال باختر صحنه — ۴ک جنوب کندوله .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۹۰ - شیعه - کردی فارسی .
آب از چشمه - محصول غلات حبوبات تریاک توتون - شغل زراعت
راه مالرو .

ملخطاوی - malxatâvi - ده ازدهستان شیان بخش مرکزی شهرستان شاه‌آباد .
۱۸ک خاور شاه‌آباد — ۲ک جنوب خاوری قلعه‌شیان .
دامنه - سردسیر - سکنه ۴۳۰ - شیعه - کردی فارسی .
آب ازسراب شیان - محصول غلات چغندر قند صیفی مختصرمیوه‌جات لبنیات - شغل زراعت وگله‌داری - کنار راه فرعی شاه‌آباد به‌هرسم واقع است - عده‌ای زمستان گرمسیر نقاره‌کوب گیلان‌غرب میروند.

ملقرنی - malqarani - ده‌از دهستان کل‌تپه فیض‌الله‌بیگی بخش مرکزی شهرستان سقز .
۷ک شمال باختر سقز — کنار راه مالرو سقز به‌آق کند .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۷۰۰ - سنی - کردی .
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات حبوبات توتون - شغل زراعت وگله‌داری - راه مالرو .

ملک‌آباد - malek-âbâd - ده از دهستان لك بخش‌قروه شهرستان سنندج .
۳۳ک شمال‌باختر قروه — کنارراه اتومبیل‌رو فرعی قروه‌به‌بیجار.
دشت - سردسیر - سکنه ۱۷۰ - سنی - کردی .
آب از رودخانه یالغوزآقاج - محصول غلات لبنیات - شغل‌زراعت وگله‌داری - صنایع دستی زنان قالیچه‌جاجیم گلیم بافی - راه‌مالرو

ملک‌آباد - ده از بخش دره‌شهر شهرستان ایلام .
۵ک شمال باختردره‌شهر - ۲ک باختر راه مالرودوه‌شهر به‌هندمین
کوهستانی-گرمسیرمالاریائی - سکنه ۱۱۳ - شیعه - لری لکی .
آب از نهر سیکان - محصول غلات تریاک لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری .

ملک‌باغی - malek-bâqi - ده از دهستان ونس عاشقلو بخش رزن شهرستان همدان .
۱۰۲ک جنوب خاوری قصبه‌رزن — ۸ک جنوب فردغان .
کوهستانی - سردسیر مالاریائی - سکنه ۱۰۲ - شیعه - ترکی .
آب از قنات و چشمه - محصول غلات لبنیات صیفی انگور - شغل زراعت گله‌داری - صنایع دستی زنان قالی‌بافی - راه‌مالرو .

ملک‌تپه - malek-tappe - ده از دهستان خالصه بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۳۵ک شمال باختری کرمانشاه — ۲ک خاور فرعی دوچقا .
دشت - سردسیر - سکنه ۷۶ - شیعه - کردی فارسی .
آب از چاه - محصول غلات حبوبات دیمی لبنیات - شغل زراعت
راه مالرو - در فصل خشکی اتومبیل میتوان برد .

ملک‌خطابی - malek-xatâbi - ده از دهستان خالصه بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۱۹ک شمال باختری کرمانشاه — ۱ک شمال راه فرعی کرمانشاه‌به نیلوفر .
دشت - سردسیر - سکنه ۱۷۲ - شیعه - کردی فارسی .
آب از سراب نیلوفر - محصول غلات حبوبات برنج میوجات تریاک صیفی لبنیات - شغل زراعت - تابستان اتومبیل میتوان برد .

ملکشان - malekcân - ده از دهستان حسن‌آباد بخش‌حومه شهرستان سنندج .
۱۷ک جنوب باختر سنندج — ۳ک باختر کیلانه .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۱۰ - سنی - کردی فارسی .
آب از چشمه - محصول غلات - شغل زراعت وگله‌داری - راه‌مالرو
در دومحل نزدیك بهم واقع ملکشان بالا وپائین نامیده میشوند .

ملکشاه - malek-câh - ده از بخش سنجابی‌شهرستان کرمانشاهان.
۷/۵ک شمال خاوری کوزران — متصل به‌خیبر .
دشت - سردسیر - سکنه ۱۲۰ - سنی - کردی فارسی .
آب از چشمه چقاقیزان - محصول غلات چغندر قند برنج حبوبات لبنیات - شغل زراعت وگله داری - راه مالرو - تابستان اتومبیل میتوان برد .

مله - mele - ده از دهستان‌خورخوره بخش دیواندره‌شهرستان سنندج .
۶۸ک شمال باختر دیواندره - ۸ک باختر خورخوره .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۸۷ - سنی - کردی .
آب از چشمه - محصول غلات حبوبات توتون - شغل زراعت و گله‌داری - راه مالرو .

مله - ده‌کوچکی است ازدهستان ییلاق بخش حومه شهرستان‌سنندج.
۴۶ک جنوب خاوری سنندج - ۶ک باشماق .
سکنه ۱۲۰ نفر .

مله‌امیرخان - mele-amir-xân - ده از بخش‌گوران شهرستان شاه‌آباد .
۱۲ک خاور گهواره - سر راه مالروعمومی‌گوران به‌کرمانشاه .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۸۰ - مسلمان - کردی فارسی .
آب از چشمه - محصول غلات صیفی توتون لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری - راه مالرو - از تیره‌گهواره‌ای هستند .

مله‌بید - mele-bid - ده از دهستان بیلوار بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۱۳/۵ک خاور دیزگران - ۱/۵ سربرزه .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۱۰ - شیعه - کردی فارسی .

آب از چشمه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات انگور توتون ـ شغل زراعت ـ راه مالرو .

مله بیگلر -mele- beglar- ده از بخش سنجابی شهرستان کرمانشاه .

۹ک جنوب باختری کوزران ـ کنار راه فرعی سنجابی به گوران . دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۱۵۰ ـ مسلمان ـ کردی فارسی . آب از چشمه ـ محصول غلات حبوبات دیم لبنیات مختصر قلمستان شغل زراعت و گله‌داری ـ راه مالرو ـ تابستان اتومبیل میتوان برد زمستان گله‌داران حدود گرمسیر ذهاب میروند .

مله‌سرخ - mele-sorx - ده‌از دهستان هرسم بخش مرکزی شهرستان شاه‌آباد .

۲ک خاور توه سرخه‌ك جنوب خاوری شاه‌آباد. کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳۵۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی . آب از چاه و چشمه ـ محصول غلات دیم لبنیات ـ شغل زراعت و گله‌داری وتهیه ذغال وهیزم وجمع آوری کتیرا ـ راه مالرو . در قله‌کوه جنوبی آبادی آثار قلعه‌خرابه قدیمی بنام قلعه چهر وجود دارد .

مله‌سرخ- ده‌ازدهستان جلالوند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.

۸۲ك جنوب کرمانشاه ـ ۱۴ك چنار مرکز دهستان . کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۸۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی . آب‌ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات تریاك ـ شغل زراعت و گله‌داری- راه‌مالرو .

مله‌شیخ — mele-ceyx — ده‌ازدهستان بیلوار بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .

۱۳ك جنوب خاوری مرزبانی ـ کنار راه‌عمومی مرزبانی به کندوله. دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۲۲۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی . آب از چشمه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات تریاك توتون ـ شغل زراعت ـ راه‌مالرو .

مله‌کبود -mele-kabud- ده از بخش گوران شهرستان شاه‌آباد .

۱۴ك شمال خاوری گهواره ـ کنار راه‌فرعی گهواره به‌سنجابی . کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۰۰ ـ مسلمان ـ کردی فارسی . آب‌ازچشمه ـ محصول غلات دیم صیفی میوجات ـ شغل‌زراعت‌گله‌داری- ازتیره تفنگچی هستند ـ مزرعه اسدآباد جزء این آبادی است .

ملهمدر -molhamdar- ده‌ازدهستان افشار بخش‌اسدآباد شهرستان همدان .

۸ك شمال قصبه اسدآباد ـ ۴ك باخترگردنه اسدآباد . کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۶۲۲ ـ شیعه ـ ترکی فارسی . آب‌ازچشمه‌هاورودخانه‌محلی ـ محصول‌انگور زیادگردوانواع‌میوجات وغلات عسل لبنیات ـ شغل زراعت‌گله‌داری ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه‌مالرو .

در کوههای این‌ده بنفشه سعلب‌کتیرا بدست می‌آید ـ قالیچه‌های‌بافت این ده بخوبی معروف است .

ملهوسان - malhusân - ده‌ازدهستان‌پائین شهرستان‌نهاوند.

۲۱ك شمال شهرنهاوند ـ کنار رودخانهٔ ملایر . کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳۴۰ ـ شیعه ـ لری فارسی . آب ازرودخانه خرم‌آباد ـ محصول‌غلات توتون حبوبات تریاك‌انگور لبنیات ـ شغل زراعت‌گله‌داری ـ راه‌مالرو .

مله‌هار -mele-hâr- ده‌ازدهستان‌هرسم بخش‌مرکزی‌شهرستان شاه‌آباد .

۱۴ك جنوب خاوری هرسم ـ جنوب خاوری شاه‌آباد . دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۲۰۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی . آب‌ازچاه ـ محصول‌غلات دیم‌لبنیات ـ شغل‌زراعت‌گله‌داری ـ راه‌مالرو- تابستان ازهرسم اتومبیل میتوان برد .

ملیان -malyân- ده‌ازدهستان حومه شهرستان ملایر .

۲۷ك جنوب شهرملایر ـ ۱۸ك جنوب راه‌شوسه ملایر بهاراك . کوهستانی ـ معتدل‌مالاریائی ـ سکنه ۶۱۳ ـ شیعه ـ فارسی . آب‌ازچشمه ـ محصول غلات دیم تریاك ـ شغل زراعت ـ صنایع دستی زنان قالی‌بافی ـ راه‌مالرو .

ممر -mamar- ده‌ازبخش سومار شهرستان قصرشیرین .

این ده درسه محل واقع شده بترتیب به‌ممر ۱-۲-۳ نامیده میشود ممر ۱ دریك کیلومتری شمال‌خاور- ممر۲و۳ در یك کیلومتری جنوب باختری سومار واقع شده‌اند .

هواگرمسیر ـ آب‌ازرودخانه‌کنگیر ـ محصول عمده‌غلات برنج‌مختصر حبوبات پنبه‌ذرت لبنیات ـ شغل زراعت‌گله‌داری . سکنه سه‌آبادی بترتیب ۲۰۰ — ۱۸۰ — ۱۹۰ نفر است . مذهب مسلمان شیعه ـ زبان‌کردی است .

مملی -mamli- ده از دهستان بیونیج بخش‌کرند شهرستان شاه‌آباد .

۱۷ك شمال‌کرند ـ ۳ك باخترشیخ حسن. دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۵۰ ـ مسلمان ـ کردی فارسی . آب‌ازچشمه ـ محصول‌غلات‌دیم حبوبات‌لبنیات ـ شغل‌زراعت‌گله‌داری .

منار بلوطستان-menâr-balutestân- ده‌ازبخش‌ارکواز شهرستان ایلام .

۳۰ك جنوب‌خاوری قلعه‌دره ـ ۲ك باختر راه‌مالروامام‌زاده‌نصرالدین. کوهستانی ـ معتدل ـ سکنه ۳۰ ـ شیعه ـ کردی ولری . آب‌ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت‌گله‌داری ـ دراین‌ده یك منار بزرگ و آثاری از قدیم باقی‌است . زمستان به‌سیاچال چنگوله میروند .

منتش -mantac- ده‌ازدهستان لك بخش‌قروه شهرستان‌سنندج.

۳۳ك شمال باخترقروه ـ ۳ك راه‌مالرو عمومی قروه به‌بیجار .

تپه ماهور - سردسیر - سکنه ۱۲۰ - سنی - کردی .
آب از رودخانه یلفوز آباد - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم و گلیم بافی - راه‌مالرو - تابستان از طریق شوراب‌خان اتومبیل میتوان برد .

منجان -menjân- ده‌ازدهستان قلقل‌رود شهرستان تویسرکان .
۲۵ك جنوب باختری شهرتویسرکان- ۹ك جنوب راه‌شوسه تویسرکان بکرمانشاه‌کنار رودخانه تویسرکان .
جلگه - سردسیر - سکنه ۸۲۵ - شیعه - فارسی .
آب‌ازرودخانه قلقل‌رود - محصول غلات‌دیم صیفی تریاك میوه انگور قلمستان‌لبنیات - شغل زراعت‌گله‌داری - صنایع دستی زنان قالی‌بافی - راه‌مالرو - تابستان از فرسفج اتومبیل میتوان برد .
دبستان و مسجد دارد - چاهی بنام منیژه درکوه شمالی این ده وجود دارد .

منجق‌تپه -monjeq-tappe- ده ازدهستان خدابنده‌لو بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان .
۹/۵ك شمال باخترصحنه - شمال‌کوه‌کاوس .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۹۲ شیعه - ترکی‌کردی فارسی .
آب‌ازرودخانه‌محلی - محصول غلات آبی دیمی قلمستان حبوبات‌تریاك - شغل زراعت - راه‌مالرو .

مندرك -menderek- ده‌ازدهستان‌شیان بخش‌مرکزی‌شهرستان شاه‌آباد .
۴۴ك خاور شاه‌آباد - ۴ك جنوب خاوری‌کمرزرد .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۸۸ - شیعه - کردی فارسی .
آب‌ازچشمه - محصول غلات دیم لبنیات تریاك - شغل زراعت و گله‌داری - زمستان عده‌ای ازگله‌داران گرمسیر میروند - راه‌مالرو .

منصورآباد -mansur-âbâd- ده‌ازدهستان سرد رود بخش رزن شهرستان همدان .
۳۶ك شمال باختری قصبه رزن - ۱۰ك خاور راه فرعی رزن به بزینه‌رود .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۵۲۱ - شیعه - ترکی .
آب‌ازچشمه - محصول غلات دیم لبنیات - شغل زراعت‌گله‌داری - راه مالرو - تابستان اتومبیل میتوان برد .

منصورآقائی -mansur-âqâi- ده ازدهستان‌جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج .
۲۲ك جنوب خاورپاوه - کنار راه اتومبیل‌روکرمانشاه به پاوه .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۴۱۶ - سنی - کردی‌فارسی .
آب‌ازچشمه - محصول غلات‌لبنیات‌توتون - شغل‌زراعت - راه‌اتومبیل‌رو .

منصوربلاغی -mansur-bolâqi- ده ازدهستان حسین‌آباد بخش دیواندره شهرستان سنندج .
۱۳ك شمال‌خاورحسین‌آباد - ۳ك شمال‌خاور چرمیله .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۴۰ سنی - کردی .
آب ازرودخانه وچشمه - محصول - غلات‌لبنیات‌حبوبات - شغل‌زراعت گله‌داری - راه‌مالرو - تابستان ازطریق صیدان اتومبیل میتوان برد - باصطلاح محل باین‌ده مسی‌بلاغی میگویند .

منصورعرب -mansur-arab- ده از دهستان فعله‌گری بخش‌کلیائی شهرستان کرمانشاهان .
۲۳ك شمال‌خاور سنقر - ۲ك شمال راه فرعی‌خسروآبادسنقر .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۲۵ - شیعه - کردی فارسی .
آب از چشمه - محصول‌غلات‌حبوبات دیم - شغل‌زراعت‌قالیچه جاجیم پلاس‌بافی .

منصوری -mansuri- یکی از دهستان‌های بخش مرکزی شهرستان‌شاه‌آباد .
این‌دهستان درجنوب خاوری‌شاه‌آباد واقع حدودآن بشرح‌زیراست: ازطرف شمال بدهستان شیان - ازخاور دهستان هرسم - از جنوب دهستان چرداول - ازباختردهستان‌گواور .
شمال دهستان دشت وقسمت جنوب آن‌کوهستانی . هوای نقاط‌مرتفع سردسیروهوای دره وکناررودخانه راوند سرد معتدل‌است .
رودخانه راوند ورودخانه شیان دراین دهستان بهم‌ملحق میشوند .و قسمتی‌از اراضی و قراء این دهستان ازفاضل‌آب این‌رودخانه‌مشروب میشوند .
محصول عمده غلات چغندرقند و محصولات دامی است - شغل سکنه زراعت‌وگله‌داری - زمستان‌عده‌ای ازگله‌داران مهم‌گرمسیر گیلان‌غرب قصرشیرین- چرداول میروند.
این دهستان از۲۲ آبادی بزرگ‌وکوچك تشکیل‌شده جمعیت آن دو درحدود ۷۵۰۰ نفرمرکز دهستان آبادی داربید و قراء مهم‌آن بشرح زیراست چنگان - مله‌سر- سیاه‌پاله - چقاچنگه - حمیل.

منگاوی -mangâvi- ده ازدهستان ترك شهرستان ملایر.
۴۷ك شمال شهرملایر - ۲ك باختر راه شوسه ملایر بهمدان.
جلگه - معتدل‌مالاریائی - سکنه ۱۱۷۴ - شیعه - ترکی‌وفارسی.
آب از چشمه - محصول غلات تریاك صیفی - شغل زراعت - صنایع دستی‌زنان قالی‌بافی - راه مالرو.

منوچهر -manuçehr- ده ازدهستان درجزین بخش رزن شهرستان همدان.
۱۹ك شمال‌خاوری رزن - ۴ك شمال‌شوند .
کوهستانی- سردسیر - سکنه ۲۸۴- شیعه - ترکی.
آب ازچشمه - محصول‌غلات حبوبات- شغل زراعت- راه اتومبیل‌رو.

منوچهرآباد -manuçehr-âbâd- (نام‌قدیم‌دمسوار) ده از دهستان حومه بخش مرکزی شهرستان کرمانشاه
۸ك خاور کرمانشاه- کنار قره‌سو - سکنه ۵۰ نفر.

منوچهری -manuçehri- ده از دهستان چهاربلوك بخش سیمینه‌رود شهرستان همدان .

۳ك باختر همدان ـ كنار شوسه همدان كرمانشاه.
دامنه ـ سردسیر ـ سكنه ۲۰۱ ـ شیعه ـ فارسی ـ تركی.
آب از قنات و رودخانه عباس آباد ـ محصول غلات حبوبات لبنیات صیفی قلمستان ـ شغل زراعت و گله داری ـ صنایع دستی زنان جاجیم بافی راه اتومبیل رو.
كارخانه چرمسازی همدان در اراضی این ده بنا شده است .

منورتپه — monavvar-tappe ـ ده از دهستان افشار بخش اسدآباد شهرستان همدان.
۲ك جنوب باختری قصبه اسدآباد ـ ۲ ك راه اتومبیل رو اسدآباد به لك لك.
كوهستانی — سرد سیر ـ سكنه ۷۳ — شیعه ـ كردی تركی.
آب از رودخانه حبشی و چشمه ـ محصول غلات لبنیات حبوبات انگور شغل زراعت و گله داری ـ صنایع دستی زنان قالی بافی — راه مالرو .

منوری ـ monavvari — ده از دهستان هرسم بخش مركزی شهرستان شاه آباد.
۶ك جنوب خاوری هرسم ـ جنوب خاوری شاه آباد.
دشت ـ سردسیر ـ سكنه ۱۶۰ — شیعه ـ كردی فارسی.
آب از زه آب و رودخانه باقرآباد ـ محصول غلات دیم لبنیات ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو ـ تابستان از طریق هرسم اتومبیل میتوان برد.

منیجلان ـ manijalân ـ ده از دهستان نمشیر بخش بانه شهرستان سقز.
۳۰ك شمال باختری بانه ـ ۱۲ك شمال خاوری شوسه بانه به سردشت.
كوهستانی ـ سردسیر ـ سكنه ۲۰۰ ـ سنی ـ كردی.
آب از چشمه ـ محصول غلات توتون ارزن و محصولات جنگلی ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو .

موئینه ـ muine ـ ده از دهستان دینور بخش صحنه شهرستان كرمانشاهان .
۴ك باختر صحنه ـ ۱۵ك باختر شوسه كرمانشاه به سنقر.
دامنه ـ سردسیر ـ سكنه ۳۶۰ ـ شیعه ـ كردی فارسی .
آب از دره و رودخانه شاهپور آباد ـ محصول غلات ـ حبوبات تریاك چغندر قند توتون ـ شغل زراعت ـ اتومبیل در تابستان میتوان برد.

موئینه ـ ده از دهستان حسن آباد بخش حومه شهرستان سنندج.
۲۴ك جنوب سنندج ـ ۲ك خاور شینه
كوهستانی ـ سردسیر ـ سكنه ۱۲۰ ـ سنی ـ كردی .
آب از چشمه ـ محصول غلات شغل ـ زراعت گله داری ـ راه مالرو .

مودی ـ mudi ـ ده از دهستان اوباتو بخش دیواندره شهرستان سنندج .
۲۴ك شمال باختر دیواندره ـ ۸ك باختر شوسه دیواندره به سقز.
كوهستانی ـ سردسیر ـ سكنه ۱۳۰ ـ سنی ـ كردی.
آب از چشمه ـ محصول غلات حبوبات ـ شغل زراعت و گله داری راه مالرو.

موجش ـ mujac ـ ده از دهستان گاورود بخش كامیاران شهرستان سنندج.
۴۶ك شمال خاور كامیاران ـ ۴ك باختر امیرآباد.
كوهستانی ـ سردسیر ـ سكنه ۷۱۰ ـ سنی ـ كردی .
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت و گله داری ـ راه مالرو .

مؤجین ـ mu'jin — ده از دهستان چهاربلوك بخش سیمینه رود شهرستان همدان.
۱۲ك باختر همدان ـ ۶ك جنوب شوسه همدان كرمانشاه.
كوهستانی — سردسیر ـ سكنه ۴۴۷ — شیعه ـ فارسی.
آب از چشمه ـ محصول غلات حبوبات میوه ـ شغل زراعت ـ راه مالرو

موچاخان ـ muçâ-xân — ده از دهستان بیلوار بخش مركزی شهرستان كرمانشاهان.
۳/۵ك جنوب مرزبانی ـ ۱/۵ شمال گروران بالا.
دامنه و دشت ـ سردسیر ـ سكنه ۱۵۰ ـ شیعه ـ كردی فارسی .
آب از چم دشت ـ غلات حبوبات تریاك لبنیات توتون انگور ـ شغل زراعت ـ راه مالرو ـ تابستان از مرزبانی اتومبیل میتوان برد.
در آمار این ده را موشاخان نوشته اند.

مورت ـ murt ـ ده از بخش چوار شهرستان ایلام .
۳ك شمال باختر چوار ـ ۳ك باختر شوسه ایلام بشاه آباد.
كوهستانی ـ سردسیر ـ سكنه ۱۴۰ ـ شیعه ـ كردی.
آب از چشمه ـ محصول غلات حبوبات ـ شغل زراعت گله داری ـ صنایع دستی قالی بافی ـ راه مالرو.

مورچی ـ murçi ـ ده از دهستان خالصه بخش مركزی شهرستان كرمانشاهان.
۳۲ك شمال باختر كرمانشاه ـ ۴ك شمال سراب نیلوفر.
دشت ـ سردسیر ـ سكنه ۱۷۳ ـ شیعه ـ كردی فارسی.
آب از سراب نیلوفر ـ محصول غلات تریاك حبوبات چغندر قند صیفی. شغل زراعت ـ راه مالرو در فصل خشكی اتومبیل میتوان برد.

موریان ـ muriyân ـ بصالح آباد مراجعه شود.

موسك ـ musak ـ ده از دهستان مركزی بخش مریوان شهرستان سنندج .
۲ك شمال خاوری سنندج ـ ۱ك شمال شوسه مریوان سنندج .
دامنه ـ سردسیر ـ سكنه ۱۰۰ ـ سنی ـ كردی.
آب از چشمه ـ محصول توتون غلات مختصر حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت گله داری.
سربازخانه پادگان مریوان در اراضی این ده بنا گردیده است.

موسی ـ musâ ـ ده از دهستان جلالوند بخش مركزی شهرستان كرمانشاهان.

۰ ۵ك جنوب کرمانشاه -۲ك چنار.
کوهستانی-سردسیر-سکنه۲۸۰- شیعه‌مسلمان- لکی کردی‌وفارسی.
آب از رود خانه تنگ سنگ رستم - محصول غلات تریاك ذرت لبنیات - شغل‌زراعت گله‌داری تهیه زغال هیزم - راه مالرو.
درسه محل نزدیك بهم واقع به علیا وسطی سفلی مشهورند

موسی-musi - ده ازدهستان علیشروان بخش بدره شهرستان ایلام .
۸۰ك خاور ایلام -۳ك شمال راه مالرو بدره به ایلام.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۰۰ - شیعه -کردی .
آب از چشمه دره‌نو - محصول غلات لبنیات تریاك - شغل‌زراعت و گله‌داری.

موسی‌آباد-musi-âbâd - ده از دهستان‌جلگه افشار بخش اسدآباد شهرستان همدان.
۱۵ك جنوب باختراسدآباد -۹ك باخترشوسه اسدآبادبکنگاور
جلگه - سردسیرمالاریائی - سکنه۶۸۹- شیعه -کردی‌ترکی‌فارسی
آب از قنات - محصول‌غلات انگور حبوبات تریاك - شغل‌زراعت و گله‌داری -صنایع‌دستی قالی‌گلیم‌بافی - راه‌مالرو تابستان اتومبیل میتوان برد .
گندم این آبادی در اسد آباد بخوبی مشهوراست.

موسی‌آباد - ده از دهستان سلگی شهرستان نهاوند.
۲۲ك شمال باخترنهاوند -کنارروخانه گاماسیاب مقابل شهرك.
جلگه - سردسیر - سکنه۱۵۶ - شیعه - لری‌فارسی.
آب از چشمه - محصول غلات حبوبات توتون تریاك - شغل زراعت راه مالرو-اتومبیل‌هم میتوان‌برد .

موسی‌بیگ-musâ-beyg - ده‌ازدهستان درجزین بخش رزن شهرستان همدان .
فعلا مخروبه ومزرعه خوش‌آباد است

موسی‌نارنج-musâ-nârenj -ده ازدهستان ماهیدشت‌بالا بخش مرکزی شهرستان‌کرمانشاهان.
۲۶ك جنوب‌کرمانشاه -۱۰ك جنوب خاوری قیماس.
دشت - سردسیر - سکنه۲۸۵ - شیعه -کردی فارسی.
آب ازچشمه - محصول‌غلات حبوبات تریاك چغندر قند انگور صیفی لبنیات - شغل‌زراعت‌گله‌داری - راه‌مالرو.

موشکان-mucakân - ده از دهستان چرداول بخش شیروان چرداول شهرستان ایلام.
۹ك باختر چرداول -کنارراه اتومبیل‌رو چرداول آسمان‌آباد.
کوهستانی -گرمسیر - سکنه۵۰ - شیعه -کردی.
آب از رودخانه چرداول - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری.

موش‌کش-muc-koc - بنام اصلی‌آن تجراکبرمراجعه‌شود.

موقوفه-mowqufe - ده ازدهستان درو فرامان بخش‌مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۲۲ك جنوب خاوری کرمانشاه -۱ك جنوب کهرار بالا.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۱۱ - شیعه -کردی‌فارسی‌لکی.
آب ازقنات - محصول غلات حبوبات لبنیات مختصرمیوجات - شغل زراعت وگله‌داری - راه مالرو.
این ده بکهرارموقوفه معروف است.

موکه-moke - ده ازدهستان کل‌تپه فیض‌الله بیگی‌بخش‌مرکزی شهرستان سقز.
۲۰ك شمال‌خاورسقز - آخرین‌ده شمال شهرستان.
کوهستانی - سردسیر - سکنه۹۰ - سنی -کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات‌لبنیات - شغل‌زراعت‌گله‌داری-راه‌مالرو

مولان‌آباد-mowlân-âbâd - ده ازدهستان‌خورخوره بخش دیواندره شهرستان‌سنندج.
۵۸ك باختر دیواندره - مرکزدهستان خورخوره .
کوهستانی - سردسیر - سکنه۴۰۵ - سنی-کردی .
آب از چشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات- شغل‌زراعت گله‌داری راه‌مالرو.

مولان آباد - ده از دهستان‌کلیائی بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان .
۲۴ك‌باختر سنقر - ۲ك‌جنوب‌کل‌سفید .
کوهستانی - سردسیر - سکنه۱۱۰ - شیعه -کردی فارسی.
آب از چشمه - محصول غلات حبوبات تریاك توتون - شغل زراعت قالیچه جاجیم پلاس بافی از سطراتومبیل‌میتوان‌برد .

مولوجه-muluje - ده از دهستان شراء بخش سیمینه رود شهرستان همدان .
۳۶ك‌خاورهمدان - ۱۶ك‌خاور شوسه همدان‌به ملایر .
کوهستانی - سردسیر - سکنه۴۵۹ -شیعه-ترکی.
آب از چشمه - محصول غلات‌حبوبات انگورلبنیات - شغل زراعت و گله‌داری- صنایع‌دستی زنان قالی‌باقی -راه‌مالرو .

مولینان-mulinân - ده‌کوچکی است از دهستان‌کلاترزان بخش رزاب‌شهرستان‌سنندج .
۲۸ك‌شمال‌خاوررزاب -۶ك جنوب‌راه اتومبیل‌روسنندج بمریوان - سکنه۳۵نفر .

مومنائی-mumenâi - ده از دهستان هرسم بخش‌مرکزی شهرستان‌شاه‌آباد .
۳ك‌جنوب‌روتوند - جنوب خاوری‌شاه‌آباد .
دامنه - سردسیر - سکنه۲۳۰ - شیعه-کردی‌فارسی.
آب از چشمه وقنات‌کوچك - غلات‌لبنیات - شغل‌زراعت-راه‌مالرو.

مهاجران-mahâjerân-ده‌ازدهستان‌حاجیلو بخش کبودراهنگ شهرستان همدان .
۲۰ک‌جنوب باختر کبودراهنگ -۶ک‌شمال‌شوسه‌همدان بطهران.
جلگه- سردسیر-مالاریائی- سکنه ۵۲۰۰ - شیعه -ترکی فارسی.
آب از چشمه ورودخانه قنات - محصول غلات لبنیات صیفی انگور شغل‌زراعت‌وگله‌داری — صنایع‌دستی‌زنان قالی‌بافی — راه‌اتومبیل‌رو دبستان‌دارد .

مهان — mahân-ده ازدهستان پائین شهرستان نهاوند .
۱۷ک‌باختر شهر نهاوند - ۳ ک‌مهین‌آباد .
دامنه- سردسیر - سکنه۲۳۰ - شیعه-لری‌فارسی.
آب ازرودخانه محلی - محصول غلات‌تریاك توتون حبوبات لبنیات شغل زراعت‌وگله‌داری- راه مالرو .

مهبار - mahbâr -ده از دهستان چهاربلوك بخش سیمینه‌رود شهرستان‌همدان .
۳۰ک‌شمال‌خاور همدان - ۱۵ک‌شمال‌خاورشوسه همدان به‌ملایر .
کوهستانی - سردسیر -سکنه۱۶۵ - شیعه - ترکی .
آب از قنات - محصول‌غلات‌لبنیات - شغل‌زراعت وگله‌داری-صنایع دستی زنان‌قالی‌بافی- راه‌مالرو .

مهتر کندی - mehtar- kandi - ده از دهستان کرانی شهرستان‌بیجار .
۱۵ک‌جنوب‌باختری‌حسن‌آباد سوگند -کناررودخانه‌قمچقای .
تپه‌ماهور - سردسیر -سکنه۱۷۰-شیعه-ترکی.
آب از چشمه ورودخانه قمچقای -محصول‌غلات لبنیات - شغل‌زراعت گله‌داری -صنایع‌دستی زنان‌قالیچه وجاجیم بافی-راه‌مالرو .

مهدی‌آباد-mehdi-âbâd-ده‌ازدهستان‌خالصه بخش‌مرکزی شهرستان‌کرمانشاهان.
۱۳ک شمال باختر کرمانشاه - کنار راه فرعی کرمانشاه به سراب نیلوفر .
دامنه - سردسیر -سکنه۳۰۷ -شیعه-کردی‌فارسی .
آب از قنات -غلات حبوبات دیمی جزئی‌صیفی لبنیات - شغل‌زراعت راه‌درتابستان اتومبیل‌رو-باصطلاح محل ماباوا میگویند .

مهدی‌آباد- ده از دهستان ماهیدشت‌بالابخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۳۳ک جنوب‌خاوری کرمانشاه -٤ک باختر فیروزآباد .
دشت - سردسیر-سکنه۲۰۰-شیعه-کردی‌فارسی .
آپ اززه‌آب‌رودخانه مرک - محصول‌غلات‌حبوبات صیفی چغندر قند تریاک - شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو - تاکناررودخانه مرک اتومبیل‌رفت‌وآمدمینماید .

مهدی‌آباد - ده از دهستان آورزمان شهرستان‌ملایر.
۳۰ک باختر شهرملایر-کنارراه‌اتومبیل‌روکرتیل‌آبادبه‌آورزمان- جلگه -معتدل مالاریائی - سکنه۱۷۶-شیعه-فارسی.
آب‌از قنات - محصول‌غلات-شغل‌زراعت-صنایع‌دستی زنان‌قالی‌بافی- راه‌اتومبیل‌رو .

مهدی‌آباد- ده‌کوچکیست ازدهستان چهاربلوک بخش‌سیمینه‌رود شهرستان‌همدان.
٤ ک جنوب قصبه‌بهار - ۲ک شمال راه شوسه همدان باسدآباد سکنه۵۰ نفر

مهدیخان- mehdi-xân - ده‌ازدهستان اسفندآبادبخش‌قروه شهرستان سنندج.
۲٤ك شمال قروه -کنار رودخانه شور.
جلگه - سردسیر — سکنه ۱۲۰ - سنی - کردی.
آب‌از چشمه ورودخانه شور — محصول غلات لبنیات - شغل‌زراعت وگله‌داری - صنایع دستی زنان‌قالیچه‌جاجیم گلیم بافی- راه‌مالرو.

مهر mehr - ده از بخش ارکواز شهرستان ایلام.
۱۸ك باختری قلعه‌دره - ۳ك جنوب باختری راه مالرو ایلام کوهستانی -سکنه ۳۵۰ - شیعه -کردی‌لری.
آب‌از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل‌زراعت وگله‌داری.

مهرآباد - mehr-âbâd - ده‌ازدهستان حومه‌شهرستان‌ملایر.
۱۲ك شمال باختری شهرملایر — کنار راه شوسه ملایر به همدان.
جلگه - معتدل مالاریائی - سکنه ۱۰۸۱ — شیعه — فارسی.
آب‌از رودخانه - محصول غلات‌انگور — شغل‌زراعت -صنایع دستی زنان قالی بافی - راه اتومبیل‌رو — یکدبستان‌دارد.

مهرآباد - ده از دهستان پیرتاج شهرستان بیجار .
۳۰ ك خاور بیجار - ٦ ك چشمه کوره .
تپه ماهور - سردسیر - سکنه ۳۸۰ - شیعه - کردی .
آب از چشمه و قنات - محصول غلات لبنیات انگور - شغل زراعت گله‌داری-راه مالرو .
تابستان از چشمه کوره‌اتومبیل میتوان برد .

مهرآباد - ده ازدهستان‌چهاربلوك‌بخش‌سیمینه‌رود شهرستان‌همدان.
۱۱ ك شمال خاور همدان - ٤ ك شمال شوسه همدان به ملایر
تپه ماهور - سردسیر - سکنه ۲۱٤ - شیعه - ترکی وفارسی .
آب از قنات - محصول غلات لبنیات حبوبات صیفی انگور .
شغل زراعت و گله‌داری - صنایع‌دستی زنان جاجیم بافی - راه‌مالرو ازسرخ آباد اتومبیل میتوان برد .

مهراماد - mehr-ammâd - ده‌ازدهستان‌باطاق بخش سرپل ذهاب شهرستان قصرشیرین.
۸/۵ك جنوب خاوری سرپل‌ذهاب -کنارشوسه‌قصرشیرین به‌کرمانشاه
دامنه -معتدل - سکنه ۲۰۰ - شیعه - کردی فارسی .

آب ازسراب مارآب- محصول غلات لبنیات توتون صیفی- شغل زراعت گله‌داری .

مهران — mehrân — یکی از بخشهای دهگانه شهرستان ایلام
این بخش در جنوب باختری شهرستان واقع محدود است ازشمال به بخش صالح آباد.
ازجنوب به بخش دهلران - ازخاور به بخش ارکواز وزرین آباد - از باختر بکشورعراق .
وضع کلی طبیعی- قسمت مرکزی بخش دشت - شمال وخاور کوهستانی بباختر جبل حمرین است که قسمتی از خط الراس آن مرزکشور محسوب میگردد.
هوای بخش مهران گرمسیر کامل تا بستان باد های گرم میوزدکه هوارا بسیار گرم نموده و غیر قابل تحمل مینماید -زمستان هوای بخش معتدل میباشد.
ارتفاعات - آخرین رشته ارتفاعات پشت کوه درباختر بخش مهران واقع شده بکوه کلمدار- پشمی -زمه -کمرسفید کولك بزرگ و کوچك مشهوراند.
کوه حمرین که در قسمت باختری مهران واقع شده و قسمت از آن مرز ایران عراق است چندان ارتفاعی ندارد
امتداد جبل حمرین که در داخل خاك ایران واقع شده وتا چنگوله ادامه دارد بتدریج از جبل حمرین بلند ترمیشود .
جنس کوههای بخش کچی بهمین مناسبت آب رودخانه هائیکه ازاین ارتفاعات میگذرد شوروتلخ است.
رودخانه - مهمترین رودخانه بخش رودخانه کنجان چم است که از کبیرکوه دربخش ارکواز سرچشمه گرفته از باختر بخش صالح آباد گذشته وارد این بخش شده درحدود جنوب آبادی کنجان چم واقع در ۱۸ کیلومتری شمال خاوری مهران از کوهستان خارج و از ۱۲ کیلومتری مهران مرز ایران وعراق محسوب میشود.
کلیه آبادیهای بخش مهران درجنوب رودخانه مذکور واقع شده واز آب این رودخانه استفاده می نمایند - آبادیهای تمان- ورمزیار — ضرباطیه عراق درشمال رودخانه واقع شده‌اندفاضل آب کنجان چم بقصبه بدره عراق منتهی میشود.
۲ - رودخانه گاوی - سرچشمه اصلی آن دره‌های باختری کبیر کوه در بخش ارکواز وزرین آباداست آب آن تابستان قبل از رسیدن به بخش مهران بشنزار کف رودخانه فرومیرود وبصورت خشك رودی درمی آید ولی بین آبادیهای سیدحسن و بهین(٤ کیلومتری جنوب خاوری مهران) ازکف رودخانه مذکور آب شیرین تراوش و نهر بزرگی راتشکیل میدهد درحدود فیروز آباد برودخانه کنجان چم ملحق میشود . قصبه مهران بین دورودخانه بالاواقع شده زراعت ازکنجان چم و برای آشامیدن از رودخانه گاوی استفاده می نماید.
۳ - رودخانه چنگوله -سرچشمه آن ازدره‌های باختری کبیرکوه حدود بخش زرین آباد است همجا درطول دره‌های عمیق جاری بدون هیچ استفاده‌ای ازکشور ایران خارج میگردد چنانچه سدی باین رودخانه بسته شود از نظرآبیاری دشتهای طرفین همچنین مولد برق استفاره شایانی خواهدداد -
بخش مهران از ۱۷ آبادی تشکیل‌شده جمعیت آن درحدود ۲۵۰۰ نفر مرکز قصبه مهران و قراءمهم آن بشرح زیراست . وستم آباد - فرخ آباد - بهین- بهروزان.
محصول عمده بخش غلات ولبنیات میباشدو مازاد آن صادرمیگردد.
راه شوسه ایلام بمهران شوسه وهمه روزه اتومبیل رفت وآمدمی نماید- بواسطه مسطح بودن اراضی بکلیه قراء بخش اتومبیل میتوان برد - راه شوسه دهلران ازمهران منشعب میگردد .

مهران - قصبه مرکز بخش مهران شهرستان ایلام . در ۱۰۶ کیلومتری جنوب باختری ایلام ۳ کیلومتری مرز ایران وعراق
مختصات جغرافیائی آن بشرح زیراست .
طول ٤٦ درجه ۱۰ دقیقه - عرض ۳۳ درجه ۷ دقیقه-ارتفاع ازسطح دریا ۱۰٦ متر .
هوا گرمسیر تابستان در اثر وزش باد های شمال و شمال خاوری که کاملا داغ است هوا بسیارگرم و طاقت فرسا است . آب قصبه از رودخانه کنجان چم تامین میگردد . وبرای آشامیدن ازرودخانه گاوی درجنوب آبادی که شیرین تراست استفاده میشود .
سکنه قصبه منحصر است به کارمندان وافراد پاسگاههای مرزبانی — گارد مسلح گمرکی ژاندارمری - بخشداری - گمرك - قرنطینه - پست تلگراف که رویهم رفته بیش از ۳۰۰ نفر نیست یك دبستان و ۲۰ باب دکان دارد .
بوسیله یك رشته سیم تلگرافی باشهر ایلام مربوط میباشد.
بناهای ادارات دولتی قصبه دراطراف فلکه‌ای بنا گردیده است.
مهران قبل از وقایع شهریور ۳۲۰ رو به آبادی میرفت طرح عمران آن ازنظر احداث باغهای میوه مرکبات خرما و بناهای مهم وزیبا تهیه وشروع شده بود ولی پیش آمدمذکور مانع اتمام طرح شده اکثر بناها نیمه تمام مانده و بواسطه عدم رسیدگی واعتبار رو بویرانی است .

مهربان — mehrabân - نام یکی از دهستانهای بخش کبودراهنگ شهرستان همدان.
این دهستان در منتهی الیه شمال باختری کبود راهنگ واقع خلاصه اطلاعات جغرافیائی آن بشرح زیراست .
حدود - ازطرف شمال بدهستانهای بزینه رود بخش قیداروگاو بازه شهرستان بیجار ازطرف خاور بدهستان سردرود بخش رزن ازجنوب بدهستان خدابنده لواز باختر بدهستان اسفندآباد بخش قروه و دهستان خسروآباد بیجار .
آب وهوا - هوای دهستان سردسیر زمستان طولانی و بسیار سرد

تابستان معتدل میباشد آب اکثر قراء از قنواتیست که در طول دره ها احداث شده فقط در بهار و بارندگی از دره های مذکور آب جریان دارد و بمصرف آبیاری قراء و قصبات میرسد .

ارتفاعات - اراضی دهستان در ارتفاع بیش از ۱۸۰۰ متر واقع شده مسطح وخاکی است ولی مسیر رودهای متعدد و شعبات کوچك آن که بطرف شمال جریان دارند فلات مرتفع را تبدیل به تپه ماهور نموده است فقط در قسمت خاوری دهستان ارتفاعات آق داغ واقع شده ارتفاع بلندترین قله آن از سطح دریا ۲۳۸۰ متر و نسبت به دشت مجاور ۴۴۵ متر است (از شیربن سو)

در انتهای شمال دهستان کوه چنگ الماس واقع شده ارتفاع قله آن ۲۵۲۵ متر میباشد .

رودخانه - از ارتفاعات جنوب وخاوری دهستان مهربان سه رودخانه با شیب ملایمی بطرف شمال جاری در شمال آبادیهای اکنلو و آب مشکین بهم ملحق بطرف گرم آب بزینه رود سرازیر درشمال دهستان قشلاقات افشار برودخانه قزل اوزن منتهی میگردد .

سه رودخانه مذکور عبارتند از: ۱- رودخانه چالو که از حدود آبادیهای گل تپه- گزل ابدال- عبدالمومن- آق کند جاری میشود- ۲- رودخانه مسجدین که از کیتو سرچشمه گرفته از کنار خالق وردی - شیخ جراح میگذرد - ۳ - رودخانه اکنلو که از حدود گلیك سرچشمه میگیرد - ولی باید دانست که رودهای مذکور آب دائم ندارند وزه آبیکه از کف آنها تراوش میکند بمصرف آبیاری قراء مجاور خود میرسد ولی درمواقع بارندگی و بهار آب زیادی دارند .

در قسمت باختر دهستان رودخانه قهرد که از حدود قطار قوئی سرچشمه میگیرد فقط در بارندگی و بهار دارای آب است و در طول رود مذکور چشمه هائی وجود دارد که بمصرف آبیاری قراء خود میرسد و در سلامت آباد به رودخانه تلوار ملحق میگردد .

محصول عمده دهستان گندم است که بطور دیم عمل آمده و درشهرستان همدان بخوبی مشهور است لبنیات دهستان نیز بخوبی معروف می باشد .

این دهستان از ۶۰ آبادی بزرگ وکوچك تشکیل شده سکنه آن در حدود ۳۰ هزار نفر وقراء مهم آن ازحیث کثرت سکنه بشرح زیر است اکنلو - آب مشکین - مسجدین - قطار قوئی - چالو - آقبلاغ آق داغ قهرد بالا- جکنلو .

زبان مادری قسمت عمده قراء دهستان ترکی و تعدادکی کردی است کردهای دهستان به ترکی آشنا هستند . مذهب عموم سکنه مسلمان شیعه اثنی عشری است - راه شوسه همدان به بیجار تقریباً از باختر وطول دهستان میگذرد وقراء کیتو - قهرد بالا و پائین - دالیچو - محمودآباد - سیف آباد - سلامت آباد درطول شوسه واقع شده اند و بواسطه مسطح بودن اراضی دهستان تابستان وفصل خشکی ازشوسه مذکور بکلیه قراء مهم دهستان اتومبیل میتوان برد صادرات مهم دهستان عبارت ازگندم جو- لبنیات قالیچه وپشم پوست است.

مهین آباد -mahin-âbâd - ده از دهستان پائین شهرستان نهاوند .

۱۴ ك باختر شهر نهاوند - ۳ ك گیان .

جلگه - سردسیر- سکنه ۱۵۰۰ شیعه - لری وفارسی .

آب ازچشمه وچاه و رودخانه مهان - محصول غلات توتون تریاك حبوبات لبنیات - شغل زراعت و گله داری - راه مالرو .

می آباد - mey - âbâd - ده از دهستان سامن شهرستان ملایر .

۷ ك جنوب شهرملایر - ۳ ك باختر راه شوسه ملایر به اراك .

جلگه - معتدل مالاریائی - سکنه ۹۱۰ - شیعه - فارسی .

آب از قنات - محصول غلات صیفی - شغل زراعت - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو .

میان تنگ -miyân-tang - ده از دهستان بخش ارکواز شهرستان ایلام .

۳ ك جنوب قلعه دره- کنار راه مالرو امامزاده پیرمحمد .

کوهستانی - معتدل - سکنه ۲۳۰ - شیعه - کردی لری .

آب از رودخانه ارکواز- محصول غلات لبنیات - شغل زراعت و گله داری .

میان تنگ -ده ازدهستان منصوری بخش مرکزی شهرستان شاه آباد.

۴۲ ك جنوب خاوری شاه آباد - ۴ ك داربنه .

کوهستانی - سردمعتدل - سکنه ۱۷۰ - شیعه -کردی فارسی .

آب از رودخانه راوند - غلات دیم لبنیات - شغل زراعت گله داری راه مالرو .

میان تنگ - نام یکی از پاسگاههای مرزبانی و گمرك دربخش سومار شهرستان قصرشیرین .

در ۷/۵ کیلومتری جنوب باختری سومار کنار رودخانه کنگیر واقع شده - بامندلیج که یکی از قراء آباد عراق نزدیك مرز ایران است درحدود ۸ الی ۹ کیلومتر فاصله دارد .

میان چقا - miyân-Çeqâ - ده از دهستان منصوری بخش مرکزی شهرستان شاه آباد.

۴۱ ك جنوب خاوری شاه آباد .

کوهستانی - سردمعتدل - سکنه ۲۳۰ - شیعه - کردی فارسی .

آب ازرودخانه محلی- غلات دیم لبنیات- شغل زراعت - راه مالرو.

میان دربند-miyân-darband - نام یکی از دهستانهای بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.

این دهستان درشمال باختری کرمانشاه طرفین شوسه کرمانشاه بسنندج واقع ووضعیت جغرافیائی آن بشرح زیراست :

حدود - ازطرف شمال بخش کامیاران شهرستان سنندج - از جنوب دهستان حومه شهر- ازخاور دهستان پای روند وبیلوار - از باختر دهستانهای خالصه وبخش روانسر.

موقعیت طبیعی - چنانچه از نام دهستان پیداست قراء آن درطول دربند رودخانه کامیاران وراز آور واقعشده واین تنگ ، یا در بند تقریباً شمال وجنوبی است عرض تنگ از ۲ الی ۶ کیلومتر اراضی آن رسی وقابل زراعت وشیب رودخانه بسیار کم کوههای مرتفعی در خاور و باختر تنگ دیده میشود .

هوای دهستان مانند سایر دهستانهای بخش مرکزی سردسیر وسالم است .

ارتفاعات - کوههای خاور تنگ میان دربند از قزانچی که ابتدای میان دربند وپل رودخانه رازآور که آخر میان دربند واقعشده بشرح زیراست :

کوه چاله زرد در شمال دره چناره وکوه کمرکبود در شمال آبادی سرآبله وکوه بلوچ در خاور شوسه کردستان تا پل راز آور ادامه دارد .

خط الرأس کوههای مذکور حد طبیعی دهستان با دهستانهای مجاور و ارتفاع قله آن ازسطح دریا بشرح زیراست :

قله چاله زرد ۲۸۲۰ کمرکبود ۲۹۱۶ وقله کوه بلوچ ۲۴۴۲ متر.

کوههای باختری دربند عبارتنداز کوه خورین که دماغه آن مشهور بکلنگ برین درجنوب سرگیپ آباد واقعشده جهت امتداد آن ابتدا شرق غربی وسپس بطرف شمال منحرف شده درجهت شمال باختر بکوه شاهو بخش روانسر متصل میگردد - خط الرأس این رشته تا کوه خورین حد طبیعی بین دهستان میاندربند وقراء امیارخانی واز آن ببعد بین دهستان وبخش روانسر است وارتفاع قلل آن از سطح دریا بشرح زیراست :

کوه خورین ۲۴۷۴ وکوه چال آبه ۲۲۸۶ وکوه شاخ شکن ۲۴۳۱ متر - ارتفاع چشمه خضر زنده درابتدای تنگه ۱۳۹۷ متر پل میان گزان راز آور درانتهای شمالی تنگه ۱۳۵۷ متراست.

رودخانه - رودخانه کامیاران وشعب مربوط بآن و رودخانه راز آور و شعب آن که از دهستان بیلوار سرچشمه گرفته اند در جنوب پل میانگزان یکی شده در این دهستان بعضی از قراء دهستان از آب آن استفاده فاضل آب در جنوب آبادی دوآب برودخانه قره سو منتهی میشود .

چشمه های مهم دهستان عبارتند از چشمه خضرالیاس - خضر زنده سرآبله - ورمنجه - بی ابر - محصول عمده غلات حبوبات لبنیات است .

این دهستان از ۷۶ آبادی بزرگ وکوچك تشکیل شده جمعیت آن درحدود ۱۱۵۰۰ نفرو قراء مهم آن بشرح زیراست :

ده گل - چقاماران - بی ابر - باتمان - جعفرآباد - شاهخانی -

دراین دهستان فقط یکدبستان درآبادی ورمنجه دایراست .

درحدود یکصد خانوار ازگله داران دهستان گله های خودرا تابستان برای تعلیف بکوههای دهستان میآورند دراین موقع جز چوپانان بقیه در قراء مشغول جمع آوری زراعت هستند پائیز پس از کشت با خانواده همراه گله های خود بحدود پل تنگ آب شهرستان قصرشیرین میروند .

میانده -miyân-deh- ده از دهستان قلقل رودشهرستان تویسرکان .

۱۸ك جنوب شهرتویسرکان - ۳ك باختر حمیل آباد .

جلگه - سردسیر - سکنه ۱۱۴۷ - شیعه - کردی و فارسی .

آب از قنات - محصول غلات تریاك صیفی لبنیات - شغل زراعت گله داری.

راه مالرو - تابستان از گردنه حاجیتو اتومبیل میتوان برد - مسجد - و ۱۰ باب دکان دارد.

میان راه -miyân-râh- ده از دهستان علیشروان بخش بدره شهرستان ایلام .

۳۵ك خاور ایلام - کنارراه مالرو بدره به ایلام .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۶۰ - شیعه - کردی .

آب از چشمه - محصول غلات لبنیات توتون تریاك - شغل زراعت و گله داری .

میان راهان -miyân-râhân- ده از دهستان دینور بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان .

۲۲ك شمال باختری صحنه - کنارراه کرمانشاه به سقز.

دشت - سردسیر - سکنه ۳۰۰ - شیعه - کردی فارسی.

آب از رودخانه جامیشان - غلات حبوبات تریاك توتون - چغندرقند قلمستان - شغل زراعت.

میان رود -miyân-rud- ده از دهستان بیلوار بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .

۴ك خاور مرزبانی - کنارراه جبار آباد .

دامنه ودره - سردسیر - سکنه ۲۴۵ - شیعه - کردی فارسی .

آب از فاضل آب رودخانه سماق وچشمه - غلات حبوبات تریاك توتون پنبه چغندرقند صیفی کاری - شغل زراعت - راه مالرو - تابستان از مرزبانی وکولان اتومبیل میتوان برد .

میان زولان -miyân-zulân- ده از دهستان آورزمان شهرستان ملایر .

۳۳ك باختر شهرملایر - ۱۲ك جنوب راه شوسه ملایر به تویسرکان.

جلگه - معتدل مالاریائی - سکنه ۴۲۶ - شیعه - فارسی و کردی.

آب از قنات - محصول غلات تریاك - شغل زراعت صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو .

میان کل -miyân-kal- ده از دهستان بشیوه بخش سرپل ذهاب شهرستان قصرشیرین .

۱/۵ك خاور سرپل ذهاب - ۱ك شمال شوسه کرمانشاه .

دامنه - گرمسیر مالاریائی - سکنه ۸۰ - شیعه - کردی فارسی.

آب از رودخانه پاطاق - محصول غلات برنج پنبه صیفی توتون تریاك شغل زراعت وگله داری .

پایین ده حسن آباد نیزمیگویند .

درکوه مجاور این آبادی سه تصویر بسنگهای صاف حجاری شده و شرحی نیز باخط میخی بر آن نوشته‌اند. از آثار باستانی و نظیر حجاری بیستون است.

میان گورواران - miyân-gorvarân - ده از دهستان ییلاق بخش حومه شهرستان سنندج.

۲۵ک جنوب خاور سنندج -٤ک گره گزاره.

کوهستانی- سردسیر- سکنه ۱۵۵ - سنی- کردی.

آب از چشمه- محصول غلات- شغل زراعت-صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی- راه مالرو.

میان کوه - miyân-kuh - ده از دهستان خالصه بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.

۲٦ک شمال باختری کرمانشاه -۲ک سلطانکوه.

دشت - سردسیر- سکنه ۱٦۳ - شیعه- کردی فارسی.

آب از رودخانه راز آور- غلات حبوبات دیمی لبنیات - شغل زراعت - راه مالرو در تابستان اتومبیل میتوان برد.

میانه-miyâne- ده از دهستان کلاترزان بخش رزاب شهرستان سنندج

۱۷ک شمال خاوری رزاب-۲۱ک جنوب باختر شوسه سنندج مریوان

کوهستانی- سردسیر- سکنه ۱۱۰۰ - سنی- کردی.

آب از چشمه - محصول غلات حبوبات - لبنیات توتون گردو میوجات مختصر پنبه - شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو دبستان دارد.

میانه- ده از دهستان ماهیدشت بالا بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان

۲۸ک جنوب کرمانشاه -۸ک جنوب باختری سرو ناو.

دامنه- سردسیر- سکنه ۱۲۰ - شیعه- کردی فارسی.

آب از چشمه- محصول غلات دیم لبنیات - شغل زراعت گله‌داری- راه مالرو.

میتو-mitu- ده از دهستان میرده بخش مرکزی شهرستان سقز.

۲۲ک باختر سقز-۳ک شمال شوسه سقز به بانه.

کوهستانی- سردسیر- سکنه ۱۰۰ - سنی- کردی.

آب از چشمه- محصول غلات لبنیات حبوبات توتون- شغل زراعت گله‌داری راه مالرو.

می خواران-mey-xârân- ده از دهستان فعله گری بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان.

۳۰ک شمال خاور سنقر- ۸ک شمال راه فرعی سنقر به خسرو آباد.

کوهستانی- سردسیر- سکنه ۱۲۳۹ - شیعه- کردی فارسی.

آب از زه آب رودخانه محلی - محصول غلات حبوبات تریاک توتون گردو- شغل زراعت- قالیچه پلاس جاجیم بافی- راه مالرو.

خط تلفن سنقر قروه از این ده میگذرد

درچهار محل بفاصله ۳ کیلو متر واقع به محمد آقا- سادات - محمد صادق - فرمانفرما یاده پیرعلی مشهور بترتیب سکنه آنها عبارت از ۳۸۰-۳۱۲-۲۷٤-۲۷۳ نفر است.

میخواران - ده از دهستان آورزمان شهرستان ملایر.

۲٦ک باختر شهر ملایر- کنار راه مالرو با با کمال به دوه آسید علی.

جلگه- معتدل مالاریائی - سکنه ۱٤٤ - شیعه- فارسی و کردی.

آب از قنات - محصول غلات - شغل زراعت- صنایع دستی زنان قالی بافی- راه مالرو.

میدان-meydân- ده از دهستان میش خاص بخش بدره شهرستان ایلام.

۲۳ک جنوب خاور ایلام- کنار راه مالرو بدره به ایلام.

کوهستانی- سردسیر- سکنه ۳۵۰ - شیعه- کردی.

آب از هفت آب - محصول غلات لبنیات توتون تریاک - شغل زراعت و گله‌داری.

میدان - ده از دهستان کلیائی بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان

۲۰ک شمال سنقر- کنار راه فرعی سنقر به گردکانه.

دامنه - سردسیر- سکنه ۳۳۵ - شیعه- کردی فارسی.

آب از چشمه و رودخانه بغداد شاه - محصول غلات حبوبات تریاک توتون- شغل زراعت - قالیچه جاجیم پلاس بافی.

در پائین ده تپه‌ای از آثار ابنیه قدیم وجود دارد.

تابستان اتومبیل میتوان برد.

میدان- ده از دهستان ۳ بخش هرسین شهرستان کرمانشاهان.

۲۱ک جنوب باختری هرسین-۲ک چمن اسمعیل.

کوهستانی- سردسیر- سکنه ۸٦ - شیعه- کردی فارسی.

آب از چشمه- غلات حبوبات دیمی - راه مالرو.

مزرعه چنار جزء این آبادی است.

میدان پاریاب - meydân-pâryâb - ده از بخش ارکواز شهرستان ایلام.

۱۵ک جنوب خاوری قلعه‌دره - کنار راه مالرو امامزاده نصرالدین.

کوهستانی - معتدل - سکنه ۱۲۰ - شیعه- کردی لری.

آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری.

میدانک - meydânak - ده از دهستان وفس حاشقلو بخش رزن شهرستان همدان.

۱۰۷ک جنوب خاوری قصبه رزن-۱٦ک شمال خاور کمیجان مرکز بخش بزچلو اراک.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ٤۸۵ - شیعه - ترکی.

آب از چشمه و قنات - محصول غلات لبنیات انگور - شغل زراعت و گله داری - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو.

میدان مظفر خان -meydân-mozaffar-xân- ده از دهستان سیاه منصور شهرستان بیجار - ۷ک شمال راه عمومی بیجار - تکاب.

٤۳ک جنوب باختری حسن آباد سوگند-۷ک شمال راه عمومی بیجار- تکاب

کوهستانی - سردسیر - سکنه ٤۸۰ - شیعه - ترکی.

آب ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات انگور ـشغل زراعت‌گله‌داری صنایع دستی زنان قالیچه وجاجیم بافی ـراه‌مالرو .

میدان‌نمك - meydân-namak - ده‌ازدهستان باباجانی بخش ثلاث شهرستان کرمانشاهان.

٦ك جنوب باختری ده‌شیخ ـ سرراه ده‌شیخ به ازگله.

دشت ـ گرمسیر ـسکنه ٢٠٠ ـسنی ـ کردی.

آب از رودخانه کردی قاسمان ـ محصول غلات حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت‌گله داری ـ راه مالرو ـ ساکنین از طایفه باباجانی هستند .

معدن نمك‌دارد.

میدانه - meydâne - ده از دهستان سورسور بخش کامیاران شهرستان سنندج .

٢٦ك شمال خاور کامیاران ـ ٩ك خاور شوسه کرمانشاه سنندج.

کوهستانی ـسردسیر ـسکنه ١٦٤ ـسنی ـ کردی.

آب از رودخانه وچشمه ـمحصول غلات توتون لبنیات ـ شغل‌زراعت گله‌داری ـ راه‌مالرو.

میدر - mider - ده از دهستان زردلان بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .

٦٤ك جنوب خاوری کرمانشاه ـ ٢٢ك سراب‌فیروزآباد.

کوهستانی ـ سردمعتدل ـسکنه ٢٨٠ ـ شیعه لکی‌کردی فارسی.

آب از رودخانه بالاوند ـ غلات لبنیات تریاك ـ شغل زراعت راه‌مالرو ـ ساکنین از طایفه کوشوند هستند .

در دو محل نزدیك بهم واقع به علیا وسفلی مشهورسکنه علیا ١٦٠ نفر است زمستان به آبادیهای پیامن پیازآباد میروند.

میرآباد - mir-âbâd - ده‌ازدهستان گیلان‌بخش گیلان‌شهرستان شاه‌آباد .

١٠ ك شمال باختر گیلان ـ ٠/٥ك جنوب شوسه‌گیلان به قصرشیرین

دشت ـ گرمسیرمالاریائی ـسکنه ٢٥٠ ـ شیعه ـکردی فارسی.

آب ازرودخانه گیلان ـ محصول غلات برنج توتون تریاك حبوبات پنبه لبنیات ـ شغل‌زراعت وگله داری.

ساکنین‌ازطایفه‌کلهر هستند.

میرآباد ـده از دهستان‌تیلکوه بخش دیواندره شهرستان سنندج

٤٢ك‌شمال باختر دیواندره ـ٣ك جنوب شوسه دیواندره به‌سقز.

کوهستانی ـ سردسیر ـسکنه ١٢٠ ـ سنی ـکردی.

آب ازچشمه ـ محصول غلات توتون عسل روغن زردآلودگردو ـشغل زراعت گله‌داری ـ راه‌مالرو.

میرآباد - ده از دهستان هوی بخش بانه شهرستان سقز .

١٢ك شمال باختری بانه ـکنار شوسه بانه سردشت .

کوهستانی ـسردسیر ـسکنه ٩٠ ـسنی ـ کردی.

آب از چشمه ـمحصول غلات لبنیات‌توتون قلقاف‌مازوج گزانگبین. شغل زراعت ـ راه‌مالرو .

در دومحل بفاصله ٥کیلومتر واقع بالا پائین نامیده شده سکنه بالا ٥٠ نفر است .

میرآباد پائین‌کنار شوسه ومیرآبادبالا ٥کیلومتری خاورشوسه‌است.

میرآباد - ده کوچکیست‌از دهستان مرکزی بخش مریوان‌شهرستان سنندج .

٢٣ك شمال باختری دژشاهپور ـسکنه ٢٥٠ نفر.

میرآباد - بنام فعلی آن‌شیخ مکان مراجعه شود

میراولی - mir-evli - ده از دهستان جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج .

٤٤ك جنوب باختر پاوه ـکناررودخانه لیله.

کوهستانی ـ معتدل ـ سکنه ١٦٧ ـسنی ـکردی‌فارسی .

آب از چشمه ـ محصول لبنیات و محصولات جنگلی مانند بلوط ـ مازو ـ سقزکتیرا ومختصرجو ـشغل گله‌داری و استفاده ازمنابع‌جنگل راه مالرو و صعب‌العبور.تابستان‌بارتفاعات مجاور کوچ می‌نمایند.

میرحسام - mir-hesâm - ده‌کوچکیست ازدهستان پشت‌آربابا بخش بانه‌شهرستان‌سقز.

١٠ك جنوب باختر بانه ـسکنه ٢٥ نفر .

میرحسن - mir-hasan - ده از دهستان جلالوندبخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .

٤٨ك جنوب‌کرمانشاه ـ٧ك چنار مرکز دهستان.

کوهستانی ـ سردسیر ـسکنه ١٣٠ ـشیعه ـ لکی‌کردی‌فارسی.

آب از چشمه ـ غلات لبنیات ذرت تریاك ـ شغل زراعت وگله‌داری راه مالرو.

میرحصار - mir-hasâr - نام مزرعه ومرتعی‌است‌که در شمال باختری و در انتهای‌گوران ودامنه‌کوشاهان واقع خوش‌آب وهوا و ییلاق است تابستان‌عده از طایفه اسپری قلخانی برای تعلیف‌احشام وزراعت دیم بطور چادرنشین درآن سکونت می‌نمایند .

میرده - mir-deh - نام یکی ازدهستانهای سه‌گانه بخش مرکزی شهرستان سقزاست . چون ساکنین دهستان از طایفه گورك هستند لذا دهستان گورك gorak نیز نامیده میشود .

این‌دهستان در باختر وجنوب‌باختری بخش‌مرکزی شهرستان سقزواقع شده محدود است ازطرف شمال به‌بخش بوکان ـ از طرف جنوب و باختر به‌بخش‌بانه — از طرف خاور بدهستان سرشیو وفیض‌الله بیگی.

حد طبیعی دهستان همه‌جاحوزه آبریز رودخانه سقز میباشد و کلیه شعب مختلف رودخانه سقز ازاین دهستان سرچشمه میگیرد.ازجهات باختر جنوب وخاورخط‌الراس ارتفاعات که‌شرح آن خواهد گذشت حد طبیعی این دهستان باسایر دهستانها محسوب میشود. هوای‌دهستان سردسیر کامل (زمستانی طولانی ٥ماه وتابستان معتدل است).

آب‌قراء دهستان عموماً ازچشمه‌ها وزه‌آب دره‌هائیکه رودخانه‌سقز

را تشکیل میدهد ارتفاعات کل قیصه و نکه‌روز درجنوب خاوردهستان واقع مقسم المیاه آنها حدطبیعی بین این دهستان و سرشیو محسوب میگردد.

کوههای گردنه خان بین سقز و بانه و ارتفاعات جنوبی باباحسین و کوه‌دوسر واقع درباختر آبادی میرگه نقشینه و ارتفات شمالی شیخ چوپان و کوه معروف استاد مصطفی درشمال باختر بخش حوزه آبریز رودخانه سقزرا که دهستان میرده را تشکیل داده است احاطه نموده و خط الراس کوههای مذکور حدطبیعی دهستان میباشد ارتفاع بلندترین قلل ارتقاعات بالا ازسطح دریا بشرح زیراست.

قله کل قیصه - ۲۱۷۵ متر قله نکه‌روز ۲۶۰۷ متر خاور گردنه خان ۲۴۷۱ متر گردنه خان ۲۱۹۶ قله شمال باختری گردنه ۲۷۰۰ قله جنوب باباحسین ۲۶۲۱ قله کوه‌دوسر ۲۳۳۱ و قله کوه استاد مصطفی ۲۲۶۲ متراست گودترین نقطه دهستان آبادی قشلاق صالح بیک است که ۱۵۷۰ متر ازسطح دریا مرتفع تراست.

رودخانه سقز که از کنار شهرمیگذرد از دره های متعدد کوههای مذکورسرچشمه میگردد فصل طغیان رودمذکور بهار ودرخشکسالیها تابستان خشک میشود آب این رودخانه در ۳٤ کیلومتری شمال خاوری شهرسقز برودخانه جغتوچای یازرینه رود میریزد.

راه شوسه سقز به بانه تقریباً ازوسط این دهستان میگذرد وازگردنه خانه به بعد جزء بخش بانه است. زمستان بواسطه کثرت برف این راه بسته میشود. بقیه راههای قراء دهستان مالرو میباشد.

محصول عمده دهستان غلات حبوبات لبنیات توتون وسایرمحصولات دیگر دامی است دهستان میرده یاگورك از ٤٦ آبادی تشکیل شده سکنه آن درحدود ۱۱ هزارنفر وقراء مهم آن بشرح زیراست. مرخوز یازی بلاغ – آق کند . کوندلان - تموغه – بوبکتان.

میرزابره - mirzâ-bare - ده ازدهستان ترك شهرستان ملایر.

۱۸ك شمال شهرملایر - ۲۰ك خاور راه شوسه ملایر به همدان.

جاکه - معتدل مالاریائی - سکنه ۳۳۱ - شیعه - ترکی وفارسی.

آب از چشمه - محصول غلات انگور صیفی - شغل زراعت. – صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو.

میرزاحصاری - mirzâ-hasâri – ده ازدهستان خدابنده‌لو بخش قروه شهرستان سنندج.

۳۱ك جنوب خاوری گل تپه – ۵ك جنوب خاوری طاهرلو.

کوهستانی – سردسیر – سکنه ۱۵۰ – شیعه – ترکی.

آب از چشمه‌ها – محصول غلات انگور لبنیات - شغل زراعت گله‌داری راه مالرو.

تابستان ازطریق طاس تپه وساری قمیش اتومبیل میتوان برد.

میرزاکوسه - mirzâ-kuse – ده کوچکی از دهستان دروفرامان بخش مرکزی شهرستان کرمانشاه.

۲۷ك خاور کرمانشاه – ٤ك جنوب شوسه کرمانشاه.

سکنه ۲۰ نفر.

میرزامیرانشاه - mirzâ-mirân-câh - بنام فعلی آن ایرانشاه مراجعه شود .

میرزان - mirzân - ده از دهستان جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج .

٤۱ك جنوب باختر پاوه - کنار رودخانه لیله .

کوهستانی - معتدل - سکنه ۸۵ - سنی - کردی .

آب از رودخانه وچشمه - محصول لبنیات و محصولات جنگلی مانند سقز مازو بلوط کتیرا وغیره - راه مالرووصعب العبور - ساکنین تابستان بقلل ارتفاعات مجاور رودخانه میروند - شغل گله داری واستفاده از منابع جنگلی .

میرزاولی - mirzâ-vali - ده از دهستان خزل شهرستان نهاوند .

٤۸ك شمال باختری شهر نهاوند – ۲ك سرخلج .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ٦۰ - شیعه - لری وفارسی .

آب از رودخانه - محصول غلات توتون تریاك حبوبات لبنیات - شغل زراعت وگله‌داری - راه مالرو - ایل ترکاشوند برای تعلیف احشام باین ده میآیند .

میرسید - mir-seyyed - ده ازدهستان اوباتو بخش دیواندره شهرستان سنندج .

٦۳ك شمال باختر دیواندره – ۱۱ك شمال کرفتو .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ٤۰ نفر .

میرعزیزی - mir-azizi - ده از دهستان شیان بخش مرکزی شهرستان شاه‌آباد .

۱٤ك خاور شاه‌آباد – کنار راه فرعی شاه‌آباد به شیان .

دامنه - سردسیر - سکنه ٥٤۹ - شیعه - کردی وفارسی .

آب از سراب شیان - محصول غلات چغندرقند صیفی مختصرمیوجات لبنیات - شغل زراعت و گله داری - اکثر سکنه زمستان گرمسیر قصرشیرین میروند .

میرعزیزی - ده از بخش سنجابی شهرستان کرمانشاهان .

٦ك جنوب خاور کوزران – کنار راه فرعی کوزران به کرمانشاه .

دشت - سردسیر - سکنه ۲٥۰ - مسلمان - کردی فارسی .

آب از چشمه بزرگ - محصول غلات حبوبات لبنیات چغندرقند صیفی. شغل زراعت وگله‌داری راه مالرو - تابستان اتومبیل میتوان برد . زمستان اکثر سکنه گرمسیر حدود قصرشیرین میروند .

میرعزیزی - ده ازدهستان حومه بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان.

۵ك باختر صحنه - ۱ك جنوب شوسه - کناررودخانه گاماسیاب .

دشت - سردسیر - سکنه ۱٦۰ - شیعه - کردی فارسی .

آب از رودخانه گاماسیاب - محصول غلات دیمی تریاك چغندر قند حبوبات - شغل زراعت - راه شوسه .

میرعزیزی‌سالار - mir-azizi-sâlâr - ده از بخش‌سنجابی شهرستان کرمانشاهان .
١٦ك شمال خاوری کوزران — کنار جنوبی رودخانه قره سو .
دشت - سردسیر - سکنه ٢٠٠ - سنی - کردی فارسی .
آب از رودخانهٔ قره سو - محصول غلات حبوبات لبنیات چغندر قند صیفی قلمستان - شغل زراعت و گله داری - راه مالرو - تابستان اتومبیل میتوان برد .

میرعلم‌شاه - mir-alam-câh - ده از دهستان ایوان بخش گیلان شهرستان شاه‌آباد .
١١ك شمال باختر جوی‌زر — ٢ك شوسه شاه‌آباد به‌ایلام .
دشت - سردسیر - سکنه ٢٠٠ - شیعه - کردی فارسی .
آب از رودخانه‌گنگیر - محصول غلات برنج توتون حبوبات لبنیات شغل زراعت و گله‌داری - زمستان به‌گرمسیر غربی ایوان وحدود سوماد میرو د .

میرطاهر - mir-tâher - ده از دهستان دینور بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان .
٢٢ك شمال باختری صحنه — ٧ك خاور شوسه‌کرمانشاه به سنقر .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ٢٥ - شیعه - کردی فارسی .
آب از چشمه - محصول غلات قلمستان حبوبات - راه مالرو .

میرك - mirak - ده از دهستان پیرتاج شهرستان بیجار .
٢٨ك خاور بیجار — ٤ك ماقوت .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ٤٠٠ - شیعه - کردی فارسی .
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات انگور - شغل زراعت‌وگله‌داری راه مالرو — دبستان دارد — تابستان از طریق چشمه‌کوره اتومبیل میتوان برد .

میرکه - mirke - ده از بخش‌گوران شهرستان شاه‌آباد .
٢٤ك شمال خاوری‌گهواره — پشت‌کوه قلعه‌قاضی .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ١٠٠ - مسلمان - کردی فارسی .
آب از سراب - محصول غلات‌جزئی حبوبات توتون میوجات — شغل زراعت‌وگله‌داری - راه‌مالرو - ساکنین‌از تیره سادات حیدری‌هستند .

میرکی - miraki - ده از دهستان ییلاق بخش‌حومه‌شهرستان سنندج .
٣٦ك شمال خاوری سنندج — ١٢ك شمال شوسه سنندج همدان .
جلگه - سردسیر - سکنه ٧٩٠ - سنی - کردی .
آب از چشمه — محصول غلات — شغل زراعت و گله داری — صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی - راه مالرو .

میرگان - mirgân - ده از بخش روانسر شهرستان سنندج .
٧ک خاور روانسر — ٢ک جنوب قلاین .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ١٧١ - سنی — کردی فارسی .
آب از چشمه قره‌سوروانسر در زمستان از آب باران و برف - محصول غلات دیم لبنیات — شغل زراعت و گله‌داری — راه مالرو — تابستان از روانسر اتومبیل میتوان برد .

میرگسار - mir-gasâr - ده ازدهستان ژاوه‌رود بخش‌کامیاران شهرستان سنندج .
٤١ك شمال باختر کامیاران — ٣ک شمال گلیان .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ١٣٣ — سنی — کردی .
آب از چشمه — محصول غلات لبنیات - شغل زراعت وگله داری راه مالرو .

میرگه‌نقشینه - mirge-naqcine — ده ازدهستان میرده بخش مرکزی شهرستان سقز .
٥٠ك باختر سقز - ٦ك جنوب باختر شیخ‌چوپان .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ١٥٠ - سنی - کردی .
آب ازچشمه - محصول‌غلات لبنیات حبوبات توتون - شغل زراعت گله‌داری — راه مالرو .

میرمکان - mir-makân - ده‌ازبخش‌چوار شهرستان ایلام .
٢٤ك باختر چوار - ٢٤ك باختر راه شوسه ایلام بشاه‌آباد .
کوهستانی — سردسیر — سکنه ١٠٠ - شیعه - کردی .
آب‌ازچشمه - محصول‌غلات - شغل زراعت وگله‌داری — صنایع‌دستی قالی‌بافی - راه مالرو .

میرمیرو - mir-miru - ده ازدهستان ذهاب بخش سرپل‌ذهاب شهرستان قصرشیرین .
١٣ك شمال‌باختر سرپل‌ذهاب - ١ك خاور راه‌فرعی باویسی .
دشت - گرمسیر مالاریائی - سکنه ١٠٠ - سنی - کردی‌وفارسی .
آب‌ازنهرولاش — محصول‌غلات برنج پنبه‌صیفی‌توتون لبنیات - شغل زراعت‌وگله‌داری - راه مالرو .

میرده - mire-deh — ده از دهستان میرده بخش مرکزی شهرستان سقز .
٣١ك جنوب باختری سقز - کنار شوسه سقزبه بانه .
کوهستانی - سردسیر — سکنه ٣٥٠ - سنی - کردی .
آب‌ازچشمه — محصول‌غلات‌لبنیات‌توتون - شغل‌زراعت‌گله‌داری .

میریوسف - mir-yusef — ده کوچکیست از دهستان پشت آربابا بخش‌بانه شهرستان‌سقز .
١٨ك جنوب باختر بانه — سکنه ٣٠ نفر .

میسوراب - meysurâb - ده‌از دهستان بیلوار بخش‌کامیاران شهرستان سنندج .
٣٢ك شمال باختر کامیاران — ١٢ك باختر شاهین .
کوهستانی - سردسیر — سکنه ١٨٩ - سنی - کردی .
آب‌ازچشمه - محصول‌غلات‌لبنیات — شغل زراعت‌گله‌داری - راه‌مالرو .

میشاو - micâv - ده‌کوچکی‌است ازدهستان سرشیو بخش مرکزی شهرستان سقز .

۵٦ک جنوب باختری سقز — ۱۰ک مرز ایران عراق.
کوهستانی-سردسیر-سکنه ۳۰۰ نفر.

میش خاص- mic-xâs — نام یکی از دهستانهای چهارگانه بخش بدره شهرستان ایلام است.

این دهستان منطقه‌ایست کوهستانی وهوای آن معتدل سالم حدود آن بشرح زیر است:

ازطرف شمال بخش شیروان وچرداول از باختر بخش صالح آباد از جنوب به‌کبیرکوه وبخش ارکواز ازخاور وشمال خاور بدهستان علیشروان وشیروان بخش چرداول.

رودخانه هفت‌آب از این‌دهستان سرچشمه گرفته قراء هفتگانه دهستان را مشروب وبآب‌گل‌گل ملحق میشود.

محصول عمده این دهستان عبارتند از غلات لبنیات تریاک حبوبات توتون — شغل‌عمده مردان زراعت وگله‌داری‌است.

این‌دهستان از هفت قریه تشکیل‌شده جمعیت‌آن‌درحدود ۱۸۵۵ نفراست مذهب سکنه شیعه‌زبان‌مادری کردی - چادرنشین‌هستند ونام طایفه‌آن میش‌خاص‌است — راههای دهستان مالرو و صعب‌العبورمیباشد. زمستان بحدود دهلران ومرزعراق میروند.

میشن - micen - ده ازدهستان‌کمازان شهرستان ملایر.
۲۹ک جنوب خاوری شهرملایر-۲ک جنوب راه شوسه‌ملایربااراک.
جلگه - معتدل‌مالاریائی-سکنه ۱۲۸۹ — شیعه-فارسی.
آب ازرودخانه- محصول‌غلات حبوبات‌انگور- شغل‌زراعت - صنایع دستی‌زنان قالی بافی- راه مالرو.

میک -mik - ده ازدهستان سرشیوبخش مرکزی شهرستان‌سقز.
۵۰ک جنوب سقز-۳ک شمال قامیشله.
کوهستانی-سردسیر-سکنه ۲۰۰- سنی-کردی.
آب‌ازچشمه ورودخانه - محصول‌غلات لبنیات حبوبات توتون - شغل زراعت وگله‌داری - راه‌مالرو — پاسگاه عشایری‌دارد.

میلاب-milâb — ده ازدهستان‌بالا شهرستان نهاوند.
۱۷ک جنوب خاوری‌شهرنهاوند -کناره‌راه شوسه نهاوند به‌ملایر.
دامنه - سردسیر- سکنه ۷٦۱- شیعه- لری‌وفارسی.
آب‌ازچشمه - محصول‌غلات حبوبات انگورچغندرلبنیات - شغل‌زراعت وگله‌داری- صنایع دستی‌زنان قالی‌بافی -راه اتومبیل‌رو.
پاسگاه ژاندارمری - دبستان دارد.

میلاجرد - milâjerd - ده از دهستان درجزین بخش رزن شهرستان همدان.
٤٠ک جنوب باختری قصبه رزن- ٤ک سرای.
جلگه - سردسیرمالاریائی- سکنه ۳۸۳- شیعه-ترکی.
آب از قنات - محصول‌غلات حبوبات لبنیات - شغل‌زراعت وگله‌داری صنایع‌دستی‌زنان قالی‌بافی- راه مالرو.

میل‌سفید - mil-sefid — ده از دهستان پیرتاج بخش حومه شهرستان بیجار.
۳۲ک جنوب‌خاوری بیجار-۱۳ک شمال‌خاورسلامت‌آباد وشوسه.
کوهستانی- سردسیر-سکنه ۲۰۰- شیعه- کردی‌فارسی‌ترکی.
آب‌ازچشمه- محصول‌غلات لبنیات - شغل‌زراعت‌گله‌داری- راه‌مالرو.
باین‌ده حوض قراخان میگویند.

میل‌علی-mil-ali — ده‌ازدهستان‌علیشروان بخش بدره‌شهرستان ایلام.
۷۵ک خاورایلام - ۹ک جنوب راه‌مالرو بدره به‌ایلام.
کوهستانی- سردسیر- سکنه ۱۰۰- شیعه-کردی.
آب‌از رودخانه‌کلم - محصول‌غلات‌لبنیات توتون تریاک - شغل‌زراعت وگله‌داری.

میلکه-milka - ده از بخش سنجابی‌شهرستان کرمانشاهان.
۲۰ک جنوب‌کوزران- ۷ک باختر راه فرهی‌کوزران به‌چهار زبر.
کوهستانی- سردسیر-سکنه ۲۵۰-مسلمان-کردی‌فارسی.
آب ازچاه وچشمه - محصول‌غلات حبوبات دیم لبنیات - شغل‌زراعت گله‌داری - راه مالرو.
زمستان گله‌داران بگرمسیرحدود ذهاب میروند.
درسه محل بفاصله دوکیلو متر واقعشده به میلکه‌بوچان-شیرخان و وباقرمشهوزاند.

میله سر — mile-sar - ده‌از دهستان منصوری بخش مرکزی شهرستان شاه آباد.
۳۰ک جنوب خاورشاه‌آباد — ۱ک پلنگ‌گرد.
دشت — سردسیر - سکنه ۱۳۰۰ نفرباسکنه سرآب‌میله‌سر - شیعه کردی — فارسی.
آب‌ازسراب میله‌سر — غلات‌حبوبات صیفی‌میوجات چغندرقندلبنیات شغل‌زراعت وگله داری - اکثر گله داران زمستان گرمسیر میروند سراب میله‌سرجزءاین‌ده‌منظور وچادرنشین‌هستند.

میمز - meymaz - ده از دهستان باوند پور بخش مرکزی شهرستان شاه‌آباد.
۳۳ک شمال خاوری شاه‌آباد — کنارشوسه شاه آبادکرمانشاه.
دشت - سردسیر - سکنه۲۰۰ شیعه -کردی فارسی.
آب از قنات - محصول‌غلات حبوبات صیفی چغندر قند لبنیات-شغل زراعت گله داری.

میمنت‌آباد- meymanat-âbâd - ده‌از دهستان چهاردولی بخش قروه شهرستان سنندج.
۱۸ک جنوب خاور قروه -۸ک جنوب شوسه همدان به‌قروه.
دامنه - سردسیر - سکنه۲٤۰- سنی -کردی.
آب‌از چشمه‌ورودخانه - محصول لبنیات - شغل زراعت گله داری -

صنایع‌دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی -راه‌مالرو تا بستان اتومبیل میتوان برد.

میمون‌آباد - meymun-âbâd - ده از دهستان گاورود بخش کامیاران شهرستان سنندج.

۶۴ک شمال‌خاور کامیاران - ۱۴ک شمال‌خاوری امیرآباد.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۷۵ - سنی - کردی.

آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله داری - راه مالرو.

میمون آباد - ده از دهستان میاندربند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.

۴۲ک شمال باختری کرمانشاه - کنارشوسه سنندج.

دشت - سردسیر - سکنه ۲۰۰ - شیعه - کردی فارسی.

آب از رودخانه ورمنجه - غلات حبوبات دیم لبنیات و مختصر چغندرکاری

میمون‌باز - meymun-bâz - ده از دهستان خالصه بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.

۳۲ک شمال باختری کرمانشاه - بین راه شوسه روانسر و رودخانه قره سو.

دشت - سردسیر - سکنه ۱۸۳ - شیعه - کردی فارسی.

آب از قره‌سو - غلات حبوبات دیمی لبنیات - شغل زراعت.

میمه - meyme - ده از بخش زرین‌آباد شهرستان ایلام.

۲۱ک شمال پهله ۱ک خاور راه مالرو زرین آباد به ارکواز.

کوهستانی - سکنه ۵۰۰ - شیعه - کردی و مختصر عربی.

آب از رودخانه سراب میمه - محصول غلات لبنیات برنج تریاک - شغل زراعت گله داری - زمستان بمرز عراق میروند.

مین‌آباد - min-âbâd - ده از دهستان اسفندآباد بخش قروه شهرستان سنندج.

۱۲ک جنوب قروه - ۵ک جنوب خاوری ویهج.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۰۰ - سنی - کردی

آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت و گله داری - صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی.

مین‌آباد - ده از دهستان خرم‌رود شهرستان تویسرکان.

۳۶ک شمال باختری شهر تویسرکان - ۸ک خاور شوسه کرمانشاه به همدان.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۹۰ - شیعه - فارسی.

آب از رودخانه و چشمه - محصول غلات دیم کتیرا لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری - صنایع دستی قالی بافی - راه مالرو.

میوانه - meyvâne - ده از دهستان ایوان بخش گیلان شهرستان شاه‌آباد.

۲۸ک شمال باختر جوی زر - ۱۳ک شوسه شاه‌آباد به ایلام.

دامنه - معتدل - سکنه ۵۰ - شیعه - کردی فارسی.

آب از چشمه - محصول غلات برنج توتون لبنیات حبوبات - شغل زراعت و گله‌داری - چادرنشین هستند زمستان به گرمسیر غربی ایوان وحدود سومار میروند.

میوشان - mivacân - ده از بخش دهلران شهرستان ایلام.

۴۳ک باختری دهلران - ۶ک جنوب راه مالرو دهلران به زرین آباد.

کوهستانی - گرمسیر - سکنه ۹۳ - شیعه - کردی.

آب از چشمه‌سار - محصول روغن پشم - شغل زراعت و گله‌داری.

ساکنین از طایفه جایره وند هستند.

میوله - meyvale - ده از دهستان کلیائی بخش اسدآباد شهرستان همدان.

۵۳ک شمال باختری قصبه اسدآباد - کنار راه اتومبیل‌رو چهار دولی به کلیائی.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۴۵۹ - شیعه - کردی.

آب از قنات - محصول غلات لبنیات میوه - شغل زراعت و گله‌داری - صنایع دستی زنان جاجیم بافی - راه اتومبیل رو.

میولی - mivli - ده کوچکی است از دهستان ذهاب که در آمار جزء دهستان گوران منظور شده است.

میهم - meyham - ده از دهستان اسفندآباد بخش قروه شهرستان سنندج.

۱۶ک جنوب خاوری قروه - ۹ جنوب راه اتومبیل‌رو شهرستان همدان به قروه.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۳۱۰ - سنی - کردی.

آب از چشمه - محصول غلات انواع میوجات لبنیات حبوبات - شغل زراعت و گله‌داری - راه مالرو تابستان اتومبیل میتوان برد.

دردو محل بفاصله ۳ کیلومتر واقع میهم بالا و پائین نامیده میشوند سکنه بالا ۵۴ نفر است - صنایع دستی زنان قالیچه گلیم بافی.

میهمله - mibamle - ده از دهستان خدابنده لو بخش قروه شهرستان سنندج.

۱۷ک جنوب خاوری گل‌تپه - کنار شوسه همدان - بیجار.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۱۰۰ - شیعه - ترکی.

آب از چشمه‌ها و قنات - محصول غلات انگور بادام صیفی لبنیات - شغل زراعت گله‌داری.

دردو محل بفاصله دو کیلومتر واقع به بالا و پائین معروف سکنه بالا ۹۰۰ نفر است.

ن

نائی‌سر-nâi-sar - ده از دهستان ییلاق بخش حومه شهرستان سنندج.
۷ک خاور سنندج - ۳ک شمال شوسه همدان بسنندج.
جلگه - معتدل - سکنه ۲۰۰ - شیعه - کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات - شغل زراعت - صنایع دستی قالیچه گلیم جاجیم بافی.

نادرآباد-nâder-âbâd - ده ازدهستان کلیائی بخش اسدآباد شهرستان همدان.
۲۱ک شمال باختر اسدآباد - ۶ک خاورراه فرعی چهاردولی بسنقر.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۸۹ - شیعه - کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات حبوبات توتون - شغل زراعت و گله‌داری - صنایع دستی قالی بافی - راه مالرو.

نادرآباد - ده ازبخش ارکواز شهرستان ایلام.
۴۳ک جنوب خاور قلعه‌دره - کنارراه مالرو زرین آباد.
کوهستانی - معتدل - سکنه ۱۸۲ - شیعه - کردی لری.
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری.
زمستان بگرمسیر میروند.

نادر آباد - ده از دهستان چمچمال بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان.
۲۲ک باختر صحنه - ۱ک جنوب شوسه کرمانشاه بهمدان.
دشت - سرد معتدل - سکنه ۱۴۷ - شیعه - کردی فارسی.
آب از رودخانه گاماسیاب ودینور - محصول غلات تریاک حبوبات چغندرقند توتون - شغل زراعت.

نارابی-nârâbi - ده ازبخش روانسر شهرستان سنندج.
۱۲ک جنوب باختر روانسر - کنارراه فرعی سنجابی بجوانرود.
دشت - سردسیر - سکنه ۱۷۲ - سنی - کردی.
آب ازرودخانه دولت آباد - محصول غلات دیم لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو تابستان اتومبیل میتوان برد.

نارنجک-nârenjak - ده از دهستان چهار دولی بخش قروه شهرستان سنندج.
۳۰ک خاور قروه - ۸ک شمال خاورشوسه همدان به قروه.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۷۶۵ - شیعه - ترکی - آب از چشمه محصول غلات میوه‌جات لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - صنایع دستی قالیچه جاجیم گلیم بافی - راه مالرو ازطریق دوسر اتومبیل میتوان برد.

نازلیان - nâzliyân - ده از دهستان چمچمال بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان.
۳۰ک باختر صحنه - ۱ک شوسه کرمانشاه بسنقر.
دشت - سرد معتدل - سکنه ۱۵۰ - شیعه - کردی فارسی.
آب از رودخانه دینور - محصول غلات برنج تریاک توتون حبوبات شغل زراعت.

نازول-nâzul - ده ازدهستان سامن شهرستان ملایر.
۱۴ک جنوب ملایر - کنارباختر راه شوسه ملایر به بروجرد.
جلگه - معتدل مالاریائی - سکنه ۲۷۸ - شیعه - فارسی.
آب ازقنات - محصول غلات دیم - شغل زراعت - صنایع دستی قالی بافی راه اتومبیل رو.

ناصرآباد-nâser-âbâd - ده از دهستان خدابنده‌لو بخش قروه شهرستان سنندج.
۲۶ک شمال خاورگل تپه - ۷ک خاورطراقیه.
دامنه - سردسیر - سکنه ۱۵۰ - شیعه - ترکی.
آب ازچشمه و قنات - محصول غلات انگور حبوبات صیفی لبنیات شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو تابستان ازطراقیه وقراگل میتوان اتومبیل برد.

ناصرآباد - ده از دهستان کل تپه فیض‌الله بیگی بخش مرکزی شهرستان سقز.
۱۵ک خاورسقز - ۳ک شمال شوسه سقز بسنندج.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۵۰ - سنی - کردی.
آب ازچشمه وقنات - محصول غلات لبنیات توتون - شغل زراعت و گله‌داری - راه مالرو.

ناصرآباد - ده ازدهستان ییلاق بخش قروه شهرستان سنندج.
نزدیک آرزند.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۱۰ - سنی - کردی.

آب ازرودخانه طهماسب قلی ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت صنایع دستی قالیچه جاجیم گلیم بافی

ناظم‌آباد-nâzem-âbâd ـ بنام اصلی آن تازه آباد دیزج مراجعه شود.

ناکین-nâkin ـ ده از دهستان در جزین بخش رزن شهرستان همدان.

۲۲ک خاور رزن ـ ۳ک عین آباد.

دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۱۶۵ ـ شیعه ـ ترکی.

آب ازقنات ـ محصول غلات حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری راه مالرو.

نامدار-nâmdâr ـ ده ازدهستان عثمانوند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.

۵۲ک جنوب خاور کرمانشاه ـ ۸ک سرجوب.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۲۵ ـ شیعه ـ لکی کردی فارسی.

آب از رودخانه آهوران ـ محصول غلات لبنیات تریاک ـ شغل زراعت گله‌داری تهیه ذغال هیزم ـ راه‌مالرو.

نامرود-nâm-rud ـ ده از دهستان جلالوند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.

۸۷ک جنوب کرمانشاه ـ ۱۰ک چنار مرکزدهستان.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۳۵ ـ شیعه ـ لکی کردی فارسی

آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات تریاک ـ شغل زراعت ـ راه‌مالرو.

نامیله-nâmile ـ ده از دهستان حومه شهرستان ملایر.

۳ک جنوب ملایر ـ ۱ک باختر ملایر به اراک.

جلگه ـ معتدل مالاریائی ـ سکنه ۵۹۶ ـ شیعه ـ فارسی.

آب از قنات ورودخانه ـ محصول غلات انگور صیفی ـ شغل زراعت ـ صنایع دستی قالی بافی ـ راه اتومبیل‌رو.

نامیوند-nâmivand ـ ده از دهستان ماهیدشت پائین بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.

۱۵ک شمال باختر رباط ماهیدشت ـ ۱ک کنگربان ـ کنار راه فرعی قلعه داراب خان.

دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۲۸۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.

آب ازچاه ـ محصول غلات دیم لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری در دو محل نزدیک بهم واقع سفلی ووسطی مشهور سکنه سفلی ۲۴۰ نفر است.

نامیوند قلعه-nâmivand-qal'e ـ ده ازدهستان ماهیدشت پائین بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.

۱۸ک شمال باختر رباط ماهیدشت ـ کنار راه فرعی قلعه داراب خان.

دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۲۶۵ ـ شیعه ـ کردی فارسی.

آب ازچاه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله داری.

ناو-nâv ـ ده از دهستان اورامان بخش رزاب شهرستان سنندج.

۱۵ک جنوب رزاب ـ ۳ک باختر نوین.

کوهستانی ـ معتدل ـ سکنه ۴۳۱ ـ سنی ـ کردی.

آب ازچشمه ـ محصول انواع میوجات انار بسیار لبنیات ـ شغل زراعت مکاری گله‌داری گیوه‌دوزی ـ راه مالرو وصعب‌العبور.

انار آن بخوبی معروف است.

ناوگران-nâvgarân ـ ده از دهستان ییلاق بخش حومه شهرستان سنندج.

۳۱ک شمال خاور سنندج ـ ۳ک شمال‌خاور آلی‌بینک.

جلگه ـ سردسیر ـ سکنه ۲۷۰ ـ سنی ـ کردی.

آب ازچشمه ـ محصول غلات ـ شغل زراعت گله‌داری ـ صنایع دستی قالیچه گلیم بافی ـ راه‌مالرو.

ناوه-nâve ـ ده‌کوچکی است ازدهستان پهلویدژ بخش بانه شهرستان سقز سکنه ۳۰ نفر. ۱۴ ک جنوب بانه.

نبی‌آباد-nabi-âbâd ـ ده از دهستان ییلاق بخش قروه شهرستان سنندج.

۳۰ک جنوب باختر قروه ـ ۲ ک باختر راه اتومبیل‌رو قروه‌سنقر

جلگه ـ سردسیر ـ سکنه ۴۰۰ ـ سنی ـ کردی.

آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات حبوبات ـ شغل زراعت گله داری صنایع دستی زنان قالیچه جاجم گلیم بافی ـ راه‌مالرو.

نثار-nesâr ـ ده ازدهستان بالاشهرستان نهاوند.

۱۵ ک جنوب‌خاوری شهرنهاوند ـ ۲ک جنوب راه‌شوسه نهاوند بملایر وبروجرد

جلگه سردسیر سکنه ۳۴۰ شیعه ـ لری وفارسی

آب از چشمه ـ محصول غلات تریاک توتون حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت وگله داری ـ راه‌مالرو.

نجار-najjâr ـ ده‌ازدهستان اورامان لهون بخش ناوه شهرستان سنندج.

۱۴ ک شمال‌باختر پاوه ـ ۱ ک خاور راه اتومبیل‌رو پاوه‌به‌نوسود.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳۳۱ سنی ـ کردی.

آب‌از چشمه ـ محصول لبنیات توت‌گردو انارانگور سقز عسل ـ شغل مکاری وگله‌داری باغبانی ـ راه‌مالرو.

نجار ـ ده‌از دهستان کفرآور بخش گیلان شهرستان شاه‌آباد

۱۶ ک شمال‌گیلان ـ ۴ ک‌باختر سرباغ.

دشت ـ معتدل ـ سکنه ۱۸۰ شیعه ـ کردی فارسی.

آب ازرودخانه کفرآور ـ محصول غلات میوجات توتون پنبه صیفی لبنیات ـ شغل‌زراعت وگله‌داری ـ ازایل کلهر هستند.

تابستان برای‌تعلیف احشام خودبارتفاعات مجاورمیروند.

نجف‌آباد-najaf-âbâd ـ نام‌یکی از دهستانهای هفتگانه شهرستان بیجاراست.

این‌دهستان درباختر شهرستان واقع‌محدود است‌ازطرف شمال‌بدهستان قراتوره بخش دیواندره شهرستان سنندج ـ از طرف شمال خاور

بدهستان سیلنان ـ ازخاور بدهستان بیرتاج و خسروآباد ـ ازجنوب باختر بدهستان حسین آباد سنندج .
هوای دهستان سردسیر ـ آب ازچشمه‌ها ـ محصول عمده غلات دیمی و لبنیات است.
درقسمت جنوب وجنوب باختر ارتفاعات زیرآباد واقع شده است .
شیب اراضی دهستان از جنوب بشمال و برودخانه قزل اوزان منتهی میگردد ـ جنس زمین شن رسی وبرای زراعت غلات دیم بسیار مستعد میباشد رودخانه قزل‌اوزان درشمال دهستان از باختر بطرف خاور جاری چون درگودی جریان دارد لذا مورد استفاده قرار نمیگیرد ـ رودخانه‌های کوچك ومتعددی ازارتفاعات جنوبی بطرف قزل اوزان جاریست که فقط دربارندگی وفصل بهار دارای آب هستند .
اکثرقراء دهستان درطول دره‌های رودخانه‌های مذکور واقع شده از چشمه‌ها وزه‌آب آنها استفاده می نمایند .
شغل عمده ساکنین دهستان زراعت وگله داری است ـ بافتن قالیچه جاجم گلیم دراین دهستان بین زنان معمول ومختصرصادرات دارد .
این دهستان از ۵۵ آبادی بزرگ کوچك تشکیل شده سکنه آن درحدود ۹ هزارنفر مرکز آن آبادی نجف آباد واقع درکنار شوسه بیجار ـ سنندج وقراء مهم آن بشرح زیراست
قره‌طوره ـ حلوائی ـ شیرکش ـ الوندقلی ـ عباس آباد حصار سفید.
زبان مادری ساکنین دهستان کردی واکثربفارسی و قلیلی بترکی آشنا هستند ـ مذهب ساکنین مسلمان سنی وشیعه میباشد.
راه شوسه سنندج ببیجار تقریباً ازوسط این دهستان میگذرد .

نجف آباد ـ ده مرکز دهستان نجف آباد شهرستان بیجار.
۵۲ ك شمال باختری شهر بیجار ـ سرراه شوسه بیجار دیواندره وسنندج
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۴۵۰ شیعه سنی ـ کردی فارسی .
آب ازچشمه محصول غلات انگور لبنیات ـ شغل زراعت گله داری صنایع دستی زنان قالیچه گلیم جاجیم بافی ـ پاسگاه ژاندارمری ـ دبستان قهوه خانه کنار شوسه و ٤ باب دکان دارد.

نجف آباد ـ ده از دهستان ژاوه‌رود بخش کامیاران شهرستان سنندج
۲۲ ك شمال کامیاران ـ ۳ ك خاور شوسه کرمانشاه ـ سنندج.
دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۲۹۰ ـ سنی ـ کردی .
آب ازچشمه ـ محصول ـ غلات ـ لبنیات ـ توتون شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو .

نجف آباد ـ ده از دهستان جلگه افشار بخش اسدآباد شهرستان همدان .
۲۰ ك جنوب باختری قصبه اسد آباد ـ ۷ ك باختر شوسه اسدآباد به کنگاور.
جلگه سردسیر ـ مالاریائی ـ سکنه ۲۴۲ ـ شیعه ـ کردی
آب از قنات ـ محصول غلات لبنیات صیفی توتون تریاك.
شغل زراعت وگله‌داری ـ صنایع دستی زنان گلیم جاجم بافی ـ راه مالرو . باین ده قلعه‌چقا نیزمیگویند .

نجف آباد ـ ده از دهستان ماهیدشت بالا بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۳۴ ك جنوب خاوری کرمانشاه ـ ۳/۵ ك فیروز آباد.
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۱۸۰ ـ شیعه ـ کردی لکی.
آب از رودخانه مرك ـ محصول غلات حبوبات تریاك چغندر قند میوه‌جات لبنیات صیفی ـ شغل زراعت وگله داری ـ راه مالرو تابستان ازطریق سیدشکر اتومبیل میتوان برد .

نجف آباد ـ ده ازدهستان ییلاق بخش قروه شهرستان سنندج .
۴۰ ك شمال باختر قروه ـ ۳ ك شمال باختر فرهادآباد.
دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۱۵۰ سنی ـ کردی .
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری ـ صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی ـ راه مالرو.

نجف آباد ـ ده از دهستان خرمرود شهرستان تویسرکان
۲۵ ك شمال باختر شهر تویسرکان ۷ ك باختر اشتران مرکزدهستان
کوهستانی سردسیر ـ سکنه ۱۲۵ ـ شیعه ـ فارسی.
آب ازرودخانه خرم‌رود وچشمه ـ محصول غلات ـ توتون تریاك صیفی گردو لبنیات قلمستان ـ شغل زراعت گله داری ـ صنایع دستی قالی بافی ـ راه مالرو ـ تابستان از سوری اتومبیل میتوان برد .

نجف آباد ـ ده از دهستان کلیائی بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان
۱۲ ك جنوب باختری سنقر ـ ٦ ك باختر سنقر کرمانشاه.
دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۱۰۵ ـ شیعه ـ کردی فارسی .
آب از رودخانه کوچك ـ محصول غلات حبوبات تریاك توتون شغل زراعت ـ قالیچه جاجم پلاس بافی ـ راه مالرو .
ازطریق غیب‌الله تابستان اتومبیل میتوان برد .

نجف آباد ـ ده ازدهستان ترك شهرستان ملایر .
۳۹ ك شمال شهر ملایر ـ ۹ ك خاور راه شوسه ملایر بهمدان
کوهستانی ـ معتدل مالاریائی ـ سکنه ۸۵ ـ شیعه ـ ترکی فارسی
آب از چشمه ـ محصول ـ غلات ـ شغل زراعت ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه مالرو.

نجنه ـ nejne ـ ده از دهستان نمشیر شهرستان سقز .
۲٦ ك شمال باختر بانه ـ ۷/۵ ك شمال خاوری شوسه بانه به سردشت
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲٦۰ ـ سنی ـ کردی .
آب از چشمه ـ محصول غلات توتون ماش ومحصولات جنگلی .
راه مالرو . دودومحل بفاصله ٤ کیلو متر واقع نجنه بالا و پائین نامیده شده سکنه بالا ۱۸۰ نفراست.

نجوبران ـ noju-barân ـ ده ازدهستان چمچمال بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان
۲٤ ك باختر صحنه ـ ۳ ك باختر شوسه کرمانشاه سنقر .

دامنه - سرد معتدل - سکنه ۱۲۰ شیعه - کردی فارسی .
آب ازرودخانه محلی - محصول غلات‌حبوبات‌توتون قلمستان‌تریاك

نجی - noji - ده ازدهستان ژاورود بخش رزاب‌شهرستان‌سنندج
۲۱ ك خاوررزاب - ۸ ك باختر آویهنگ
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۵۰ - سنی - کردی .
آب از چشمه - محصول غلات توتون لبنیات میوجات- شغل زراعت
گله‌داری - راه‌مالرو .

نچی - naçi - ده‌از دهستان مرکزی بخش مریوان شهرستان سنندج.
۲۳ ك شمال دژ شاهپور - ٥ ك راه باشه - ٥ك مرز ایران‌وعراق
دامنه - سردسیر - سکنه ۱۷۰ - سنی - کردی
آب ازچشمه - محصول غلات توتون لبنیات . شغل‌زراعت‌راه‌مالرو.

نخود تپه - noxod-tappe - ده‌از دهستان‌کلیائی‌بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان.
٦ك باختر سنقر - ۲ك سلطان‌آباد
دامنه - سردسیر - سکنه ۲۸۰ - شیعه - کردی‌فارسی.
آب از چشمه - محصول غلات حبوبات توتون قلمستان شغل زراعت
قالیچه جاجم پلاس بافی - تابستان اتومبیل میتوان برد .

نذرشه - naderce - ده از دهستان اسفند آباد بخش قروه شهرستان سنندج .
۲۸ ك شمال قروه ٥ك باختر قره‌بلاغ.
جلگه - سردسیر - سکنه ۳۰۰ - شیعه - ترکی .
آب ازچشمه - محصول غلات‌لبنیات - شغل‌زراعت وگله‌داری- صنایع
دستی زنان قالیچه‌جاجیم‌گلیم بافی - راه مالرو تابستان از طریق
باباگرگر والهیاری میتوان اتومبیل برد .

نذری - nadri - ده ازدهستان خسروآباد شهرستان بیجار
۱۸ ك جنوب باختری بیجار - ۲ ك شمال حسین‌آباد‌گرگان
تپه ماهور - سردسیر - سکنه ۳۵۰ - شیعه - کردی‌فارسی‌ترکی
آب ازچشمه وقنات - شغل زراعت گله‌داری - محصول غلات میوه
لبنیات-صنایع دستی زنان قالیچه گلیم جاجیم بافی- راه‌مالرو -
دبستان دارد .

نران - narrân - ده ازدهستان حسن‌آباد بخش‌حومه شهرستان سنندج .
۲٤ ك‌جنوب‌خاور سنندج- ٦ك‌خاور قصریان .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ٦۰۰ - سنی-کردی .
آب‌از چشمه - محصول غلات - شغل زراعت‌گله‌داری - راه مالرو .

نرگسی - nargesi - ده ازدهستان ایوان‌بخش گیلان‌شهرستان شاه‌آباد .
٦ك‌شمال باخترجوی‌زر - ۲ك‌جنوب شوسه‌شاه‌آباد به ایلام .
دشت - سردسیر - سکنه ۷۵۰ - شیعه - کردی - فارسی .
آب‌ازرودخانه گنگیر - محصول‌غلات حبوبات لبنیات توتون برنج-
شغل‌زراعت وگله‌داری - چادرنشین هستند زمستان به گرمسیر غربی
ایوان‌و حدودسومار میروند .

نروی - narvi - ده ازدهستان‌اورامان‌لهون بخش پاوه‌شهرستان سنندج .
٤٥ك‌شمال باخترپاوه -۳ك‌خاور راه اتومبیل روپاوه به‌نوسود .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ٥٥۰ - سنی-کردی .
آب‌از چشمه - محصول لبنیات انواع میوجات - شغل مکاری باغبانی
گله‌داری - راه مالرو وصعب‌العبور - صنایع‌دستی زنان شال کرباس
بافی - مزرعه وباغستان‌نیستان‌جزء این‌ده‌بوده ساکنین‌نروی‌زمستان
درآن ساکن‌میشوند .

نزاز - nezâz - ده ازدهستان ژاو رود بخش کامیاران‌شهرستان سنندج .
٤۲ك شمال‌باختر کامیاران -کناررودخانه گاورود .
کوهستانی - سردسیر - سکنه٥٦ - سنی-کردی .
آب‌از رودخانه - گاورود و چشمه - محصول غلات میوجات لبنیات
شغل‌زراعت گله داری-راه‌مالرو .

نژمار - nejmâr - ده از دهستان بالك بخش‌مریوان‌شهرستان سنندج .
۱۳ك جنوب دژشاهپور ۳ ك خاورراه اتومبیل‌رو مریوان به رزاب-
کوهستانی - سردسیر - مالاریائی-سکنه ٤۰۰ - سنی-کردی.
آب‌از چشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات‌توتون-شغل‌زراعت گله
داری-راه مالرو .

نژو - neju - ده از دهستان نمشیر بخش‌بانه شهرستان سقز .
١٤ك‌شمال بانه - ١ك‌شمال شوی .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۲٥ سنی - کردی .
آب‌از چشمه - محصول غلات توتون ارزن لبنیات ومحصولات‌جنگلی
شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو .
درووسط دهستان‌شوی واقع شده ولی در آمار اشتباهاً جزء نمشیر
منظورشده‌است .

نسار - nesâr - ده از دهستان دیره بخش گیلان شهرستان شاه آباد .
۲۸ك‌شمال گیلان-۲ك‌باختر شوسه گیلان سرپل‌ذهاب .
دشت- گرمسیر - مالاریائی سکنه ۱٥۰ - شیعه - کردی - فارسی -
آب‌از رودخانه دیره - محصول غلات ذرت لبنیات پنبه - شغل‌زراعت
وگله‌داری - تابستان حدود ییلاق‌هوکانی‌ودرگه میروند .

نسارعمرانی - nesâr-emrâni - ده از دهستان شیروان بخش‌شیروان چرداول شهرستان‌ایلام .
۲۸ك‌جنوب خاور چرداول-٩ك‌جنوب‌راه اتومبیل‌روشیروان .

تپه ماهور ـ سردسیر ـ سکنه ۱۳۰ ـ شیعه ـ لری .
آب از رودکلان ـ محصول غلات حبوبات ذرت لبنیات ـ شغل زراعت و گله‌داری .

نساره - nesâre - ده از دهستان قراتوره بخش دیواندره شهرستان سنندج .
۹ك جنوب خاور دیواندره ـ ۱ك خاور پل رودخانه قزل‌اوزان.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۵۰۰ ـ سنی ـ کردی .
آب از رودخانه قزل‌اوزان وچشمه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه اتومبیل‌رو .
دردو محل بفاصله ۵ کیلومتر واقع نساره بزرك یابالاونساره کوچك یاپائین نامیده میشوند سکنه بالا ۲۸۰ نفراست .

نسل - nesel - ده از دهستان اورامان بخش رزاب شهرستان سنندج .
۵ك شمال‌خاوررزاب ـ ٤ك شمال‌خاور راه اتومبیل‌رومریوان به‌رزاب.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳۰۰ ـ سنی ـ کردی .
آب از چشمه ـ محصول غلات حبوبات توتون‌پنبه میوجات ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو .

نسمه - nosme - ده از دهستان اورامان لهون بخش پاوه شهرستان سنندج .
۷ك جنوب پاوه ـ ۱ك باختر راه اتومبیل‌رو پاوه به روانسر .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۵۰ ـ سنی ـ کردی .
آب از رود خانه شیر چشمه ـ محصول غلات توتون گردو میوجات عسل ـ شغل زراعت گله‌داری مکاری ـ راه‌مالرو .

نسنار - nasenâr - ده از دهستان ژاورود بخش رزاب شهرستان سنندج .
٤۲ك جنوب خاور رزاب ـ ۷ك شمال باختر آویهنگ .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ٤۰۰ سنی ـ کردی.
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات مختصر میوجات پنبه ـ شغل زراعت گله‌داری ـ تهیه‌سقز ـ راه مالرو .

نشر - nacar - ده از دهستان شراء بخش سیمینه رود شهرستان همدان .
٤۰ك جنوب‌خاوری همدان ـ کنار راه کورکهریز به گاوخانه.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۷۷۳ ـ شیعه ـ ترکی وفارسی .
آب از چشمه و قنات ـ محصول حبوبات لبنیات صیفی ـ انگور شغل زراعت وگله داری ـ صنایع‌دستی زنان قالی بافی ـ راه مالرو تابستان اتومبیل میتوان برد .

نشکاش - ncekâc - ده ازدهستان بالك بخش مریوان شهرستان سنندج .
۱۸ك خاور دژشاهپور ـ ۸ك جنوب راه اتومبیل‌رو سنندج به مریوان.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۷۵ ـ سنی ـ کردی .

آب از رودخانه ـ چشمه و قنات ـ محصول غلات حبوبات لبنیات توتون ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو .

نشور - nocur - ده از دهستان ژاورود بخش کامیاران شهرستان سنندج .
٤۲ك شمال کامیاران ـ ٤ك باختر شوسه کرمانشاه سنندج .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳۸۲ ـ سنی ـ کردی.
آب از رودخانه محلی وچشمه ـ محصول انواع میوجات غلات لبنیات شغل باغبانی گله‌داری ـ راه مالرو .

نصر آباد -nasr-âbâd- نام دهستانیست از بخش مرکزی شهرستان قصرشیرین ـ قراء این دهستان درساحل جنوبی رودخانه الوند قسمتی درعلیای قصرشیرین وقسمتی در سفلی واقع شده‌اند. آبادیها بنام کدخدای محل نامیده میشوند لذا برای هریك از آنها اطلاعات جداگانه تهیه نشد زیرا پس از مردن و بر کناری کدخدا نام آن تغییر خواهد نمود . فعلا نام آنها بترتیب از پل‌ذهاب تا قصرشیرین وازقصر شیرین تا مرز ایران وعراق بشرح زیر است .

شمس اله ۲۰ کیلومتری باختر قصر	سکنه ۷۵ نفر		اهل حق
پاشا ۱۸ك باختر قصر	سکنه ۹۰ نفر		شیعه واهل حق
سیداحمد ۱۵ك »	» ۲۵		اهل حق
سید خلیل ۵ »	» ۲۲۵	»	»
سرآسیاب نزدیك شهر	۲۵۰	»	»
سید سعداله ٦ك جنوب قصر	۱۰۰	»	»
سید سهراب ۹ك »	» ۷۵	»	»
نوبهن ۱۲ك »	» ۷۵	»	»
تنگاب باباخانی ۲۰ »	۵۰	»	»

موقعیت طبیعی تپه‌ماهوروکنار رودخانه الوند ـ هواگرمسیر محصول عمده غلات دیم صیفی کاری مختصر لبنیات ـ شغل زراعت وگله داری. راه مالرو تابستان ممکن است اتومبیل برد.
جمع قراء دهستان ۱۳ وجمعیت آن قریب ۱٤۰۰ نفراست.
آبادیهای گراوه ـ نمره ۲ ـ گنبدصوفی ـ تنگاب احمدوند نیز جزء این دهستان ودرجای خودشرح آن داده‌شده است .

نصرت آباد -nosrat-âbâd- ده از دهستان کلیائی بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان .
۲۷ك شمال باختر سنقر ـ کناررودخانه گاوآباد.
دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۱٦۰ ـ شیعه ـ کردی‌فارسی.
آب از رودخانه گاورود وچشمه ـ محصول غلات حبوبات تریاك توتون شغل زراعت ـ صنایع‌دستی قالیچه جاجیم پلاس‌بافی.
نام قدیمی این آبادی رزله بوده ـ تابستان اتومبیل میتوان برد.

نصرت آباد ـ ده ازدهستان گاورود بخش کامیاران شهرستان سنندج.
٤٦ك شمال خاور کامیاران ـ ۲ك جنوب نیدر.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۳۵ - سنی - کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله داری - راه مالرو.

نصرت آباد - بنام اصلی آن بهراز مراجعه شود -

نصریان - nasriyân - ده از بخش دهلران شهرستان ایلام.
۲۵ک باختری دهلران - ۱ ک راه شوسه دهلران.
کوهستانی - گرمسیر - سکنه ۱۱۰ - شیعه - کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات روغن پشم - شغل زراعت وگله داری.
دردو محل نزدیک بهم واقع به علیا وسفلی مشهور سکنه علیا ۶۵ نفر است

نصیر آباد - nasir-âbâd - ده ازدهستان شراء بخش رزن شهرستان همدان.
۲۴ک جنوب قصبه رزن - کنار راه عمومی فامنین به نوبران.
جلگه - سردسیر - مالاریائی - سکنه ۵۱۳ - شیعه - ترکی.
آب از قنات - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت وگله داری - راه مالرو - تابستان از فامنین اتومبیل میتوان برد.

نصیر آباد - ده از دهستان خزل شهرستان نهاوند.
۲۹ک شمال باختری شهرنهاوند - ۱ک خاورشوسه نهاوند به کرمانشاه.
جلگه - سردسیر مالاریائی - سکنه ۱۲۱ - شیعه - لری - فارسی.
آب از رودخانه تویسرکان - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت و گله داری - راه مالرو.

نظام آباد - nezâm-âbâd - ده ازدهستان درجزین بخش رزن شهرستان همدان.
۷ک جنوب خاوری رزن - ۲ک جنوب خاوری درجزین.
جلگه - سردسیر - سکنه ۱۳۴۰ - شیعه - ترکی.
آب از قنات - محصول غلات حبوبات صیفی لبنیات.
شغل زراعت وگله داری - صنایع دستی زنان قالی بافی.
دبستان - ۵ باب دکان دارد - تابستان ازطریق درجزین اتومبیل میتوان برد.

نظام آباد - به رشته هالی مراجعه شود.

نظر آباد - nazar-âbâd - ده از دهستان خالصه بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۱۳ک شمال باختر کرمانشاه - ۴ک سراب خشکه.
دشت - سردسیر - سکنه ۳۲۷ - شیعه - کردی فارسی.
آب از چاه وسراب نیلوفر - محصول غلات حبوبات دیمی - شغل زراعت تابستان ازطریق سراب خشکه اتومبیل میتوان برد.
دردو محل بفاصله ۲ کیلومتر به علیا واقع وسفلی مشهور سکنه علیا ۱۳۸ نفر است.

نظر آباد - ده ازدهستان دینور بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان.
۲۳ک شمال باختر صحنه - ۳ک خاورشوسه کرمانشاه سنقر.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۵۰ - شیعه - کردی فارسی.
آب از چشمه - غلات توتون تریاک - شغل زراعت - راه مالرو.

نظرگاه - nazar-gâh - ده از بخش سنجابی شهرستان کرمانشاه.
۱۱ک باختر کوزران - ۱ک قلعه سلیمانخان.
دامنه - سردسیر - سکنه ۱۵۰ - کردی فارسی.
آب ازچاه - محصول غلات حبوبات دیم لبنیات شغل زراعت گله داری راه مالرو - تابستان اتومبیل می توان برد - زمستان اکثر سکنه حدود ذهاب میروند.

نظرگاه - ده از دهستان ماهیدشت بالا بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۴۲ک جنوب باختری کرمانشاه - ۶ ک جنوب قیماس.
دامنه - سردسیر - سکنه ۶۵ - شیعه - کردی.
آب از چشمه - محصول غلات دیم لبنیات - شغل زراعت گله داری - راه مالرو - زیارتگاه درجنوب آبادی قله کوه خرخر وجوددارد.

نظرویس جوب - nazar-veys-jub - ده از دهستان کلیائی بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان.
۲۸ک باختر سنقر - ۱ک الیاسان.
دامنه - سردسیر - سکنه ۶۰ - شیعه - کردی فارسی.
آب از چشمه - محصول غلات حبوبات تریاک توتون - شغل زراعت - صنایع دستی قالیچه جاجیم پلاس بافی.
باین ده چشمه کبود نیزمیگویند - تابستان از گل سفید اتومبیل میتوان برد.

نعلبند - na'l-band - ده ازدهستان جیگران (گرمسیرولدبیگی) بخش ثلاث شهرستان کرمانشاهان.
۹ک خاور سرقلعه - کنارراه فرعی سرپل زهاب به ازگله.
دشت گرمسیر - سکنه ۵۰ - سنی - کردی.
آب از رودخانه سراب دزگده - محصول غلات حبوبات لبنیات.
شغل زراعت گله داری - درحدود ۲۰۰ خانوار ازطایفه تفنگچی گوران برای تعلیف احشام و زراعت حدود این ده می آیند.

نعل شکن - na'l-cekan - ده از دهستان سارال بخش میرانشاه شهرستان سنندج.
۲۲ک جنوب باختری دیواندره ۵ک مردر.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۰۵ - سنی - کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات توتون عسل حبوبات - شغل زراعت گله داری راه مالرو.

نعل شکن - ده از بخش سومار شهرستان قصرشیرین.
۱۸ک شمال خاوری سومار - کنار رودخانه کنگیر
دره کوهستانی - گرمسیر - سکنه ۵۰ نفر - شیعه - کردی
آب از رودخانه کنگیر - محصول غلات لبنیات - ذرت - شغل زراعت و گله داری - راه مالرو.

نعمت آباد -ne'mat-âbâd - ده از دهستان چهاردولی بخش اسدآباد شهرستان همدان.
١٤ك شمال باختری قصبه اسدآباد ـ کنار راه مالرو اسدآباد به قروه کردستان
جلگه ـ سردسیر ـ سکنه ١٣٠ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب از قنات و رودخانه شهاب ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت و گلداری ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه مالرو.

نعمت آباد ـ ده از دهستان نجف آباد شهرستان بیجار.
١٢ك باختر شهر بیجار ـ ٥ك شمال شوسه بیجار سنندج.
تپه ماهور ـ سردسیر ـ سکنه ٤٠ ـ شیعه ـ ترکی.
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت و گله داری ـ صنایع صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی ـ راه مالرو.

نعمت آباد — ده کوچکی است از دهستان اسفندآباد بخش قروه شهرستان سنندج.
٢٠ك جنوب خاوری قروه ـ ٥ك میهم ـ سکنه ٥٠ نفر.

نفتشاه -naft-câh- قصبه از بخش سومار شهرستان قصرشیرین ٧٧ك کیلومتری جنوب قصر شیرین ـ ٢٤ك شمال باختری سومار ـ نزدیک مرز ایران و عراق.
اهمیت قصبه بواسطه وجود معادن نفت است بیش از سی حلقه چاه در اطراف قصبه حفر شده ولی فقط از چند چاه آن مخصوصاً شماره ١٣ و ٢٥ استفاده میشود نفت استخراج شده بوسیله لوله ٣ اینچی ازطریق سرپل ذهاب ـ پاطاق ـ شاه آباد بکارخانه تصفیه کرمانشاه منتقل میشود چون اختلاف ارتفاع کارخانه تصفیه با نفتشاه درحدود ١٠٠٠ متر است در چهار نقطه بشرح زیر بوسیله موتورقوی فشار بآن داده میشود تا بمقصد برسد تلمبه فشار نمره ١ درخود نفتشاه ـ دوم در ٧٠ کیلومتری بین نفتشاه وسرپل ذهاب ـ سوم در ابتدای سربالائی پاطاق چهارم ٦ کیلومتری باختر شاه آباد.
نفت و بنزین برای احتیاجات داخلی تصفیه خانه تهیه میشود ـ درنتیجه درحدود ٣٢٠ کارگر ١١٠ کارمند ومتخصص دارد وشبانه روز سه دسته کارگر بکار ادامه میدهند . اراضی نفتشاه شوروزار و آب رودخانه کنار آبادی شور و تلخ است برای مصرف و آشامیدن سه هزار نفر سکنه از رودخانه کنگیر سومار که در ٤ کیلومتری جنوب خاوری نفتشاه است بوسیله لوله آورده شده واز منبع بزرگ واقع در روی تپه جنوب آبادی پس از تصفیه بوسیله لوله به خانه ها و تصفیه خانه هدایت میشود .
پالشگاه و تلمبه های فشار دروسط دره ـ خانه های کارمندان ـ کارگران متفرقه درجنوب و باختر روی پشته قرار گرفته است.
ادارات دولتی نفتشاه عبارتند از بخشداری ـ کلانتری ـ گمرک ـ پست فرهنگ ـ پاسگاه مرزبانی وگارد مسلح گمرکی ـ دبستان ـ فرودگاه طیاره ـ مسجد ـ سه باشگاه کارمندان ـ کارگران ورزشگاه واستخر شنا ـ ٤٠ باب دکاکین مختلف دارد.
ساکنین این قصبه از اهالی نواحی مختلف غرب کشور بوده و کردزبان هستند. چاههای نفت عراق نزدیک مرز و نفت شاه و در پائین همان دره ایست که نفتشاه در آن قرار گرفته است.

نفطه — nafte - ده از دهستان خالصه بخش مرکزی شهرستان کرمانشاه.
٢٦ك شمال باختری کرمانشاه ـ بین شوسه واوانسرورودخانه کرخه
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ١٤٨ ـ شیعه ـ کردی فارسی .
آب از رودخانه قرهسو ـ غلات حبوبات دیمی لبنیات ـ شغل زراعت

نقاره خان - naqâre-xân — ده از دهستان خسرو آباد شهرستان بیجار.
٤٢ك شمال باختری خسروآباد ـ ٧ك جنوب شهرک.
تپه ماهور ـ سردسیر ـ سکنه ١٦٥ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات شغل زراعت و گله داری ـ صنایع دستی زنان گلیم جاجیم بافی ـ راه مالرو .

نقاره کوب — naqâre-kub - ده از دهستان کفرآور بخش گیلان شهرستان شاه آباد.
٣٠ك شمال گیلان ـ ٦ك جنوب خاوری سراب قلعه شاهین.
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ١٥٠ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات صیفی توتون .
شغل زراعت گله داری ـ از ایل کلهر هستند.

نقده -noqaddeh- ده از دهستان کرزانرود شهرستان تویسرکان
٧ك جنوب باختری شهرتویسرکان ـ ٣ك جنوب راه شوسه تویسرکان کرمانشاه .
دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ٢٨٧ ـ شیعه فارسی .
آب از قنات ـ محصول غلات دیمی تریاک مختصر انگور لبنیات شغل زراعت و گله داری ـ راه مالرو.

نکیل آباد — nakil-âbâd — ده از دهستان آورزمان شهرستان ملایر.
١٩ك شمال باختری شهرستان ملایر ـ ٣ك جنوب باختری راه شوسه ملایر به همدان.
جلگه ـ معتدل مالاریائی ـ سکنه ١٥٦ ـ شیعه ـ ترکی فارسی.
آب ازرودخانه ـ محصول غلات ـ انگور ـ شغل زراعت ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه مالرو.

نگار آباد- negâr-âbâd — ده از دهستان مهربان بخش کبودراهنگ شهرستان همدان.
٤٣ك شمال باختری قصبه کبودراهنگ ـ ٩ك خاور راه قدیم قافله رو زنجان همدان.
تپه ماهور ـ سردسیر ـ سکنه ٢١٠ ـ شیعه ـ کردی .
آب از چاه ـ محصول غلات دیم لبنیات ـ شغل زراعت و گله داری صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه مالرو.

تابستان از طریق کبودراهنگ و شیرین سو اتومبیل میتوان برد .

نگارخاتون negâr-xâtun -ده از دهستان درجزین بخش رزن شهرستان همدان.

۳۱ک جنوب قصبه رزن -۶ک خاور شوسه رزن همدان.
جلگه-سردسیر-مالاریائی -سکنه ۵۱۰-شیعه-ترکی.
آب از قنات - محصول غلات حبوبات صیفی لبنیات - شغل زراعت گله‌داری-راه اتومبیل‌رو

نگارستان - negârestân - ده از دهستان پیرتاج شهرستان بیجار .

۱۶ک خاور بیجار -۹ک شمال شوسه بیجار-همدان.
دامنه - سردسیر - سکنه ۶۱۰ - شیعه - کردی.
آب از چشمه و قنات - محصول غلات وانگور فراوان لبنیات - شغل زراعت گله‌داری- قالیچه بافی - راه مالرو - تابستان از تخت اتومبیل میتوان برد.

نگل - negel - ده از دهستان کلاترزان بخش رزاب شهرستان سنندج .

۵۰ک شمال‌خاور رزاب -کنار رودخانه کلاترزان.
کوهستانی-سردسیر-سکنه ۵۴۵ -سنی-کردی.
آب از چشمه-محصول غلات حبوبات لبنیات توتون گردو انگور
شغل زراعت گله‌داری-راه مالرو- پاسگاه ژاندارم دارد

نگه nege- ده از دهستان باباجان بخش ثلاث شهرستان کرمانشاهان

۲ک باختر دهشیخ مرکز دهستان باباجانی.
کوهستانی -گرمسیر - سکنه ۳۰۰-سنی-کردی.
آب از چشمه -محصول غلات حبوبات مختصر برنج لبنیات- شغل زراعت گله‌داری -راه مالرو -ساکنین از طایفه باباجانی هستند - برخی از سالها ییلاق میروند .

نمازگاه - namâzgâh - ده از دهستان سامن شهرستان ملایر

۱۲ک جنوب شهر ملایر-کنار باختری راه شوسه ملایر به بروجرد .
جلگه-معتدل مالاریائی-سکنه ۳۰۵-شیعه-فارسی.
آب از قنات- محصول غلات صیفی-شغل زراعت دستی زنان قالیبافی وراه اتومبیل‌رو.

نمازگاه - ده از دهستان دشت‌طال بخش بانه شهرستان سقز.

۲۱ک شمال باختری بانه -۵ک باختر شوسه بانه سردشت.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۲۸ - سنی-کردی .
آب از چشمه - محصول غلات -توتون کتیرا گزنگبین مازوج قلقاف ذغال- شغل زراعت تهیه ذغال وچوب - راه مالرو.

نمدینه namadine- ده از دهستان کل تپه فیض‌اله بیگی بخش مرکزی شهرستان سقز

۳۸ک شمال‌خاور سقز - ۴ک شمال قلعه کهنه.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۳۰ -سنی کردی.
آب از رودخانه- محصول غلات لبنیات توتون قلمستان- شغل زراعت و گله‌داری - راه مالرو

نمره ۲ nomre-2- -دومین محل تلمبه فشار به لوله نفت شاه به کرمانشاه از کوهستان نصرآباد بخش مرکزی شهرستان قصرشیرین .

۶ک جنوب خاوری قصرشیرین -۲ک شوسه قصر به گیلان .
تپه ماهور-گرمسیر- سکنه درحدود ۶۰ نفر.
آب بوسیله لوله از رودخانه الوند - مختصر غلات دیمی نیز زراعت مینمایند - راه اتومبیل رو.

نمره ۳ nomre-3- سومین محل تلمبه فشار به لوله نفت از نفت شاه به کرمانشاه

در ۳ کیلومتر آبادی پاطاق مرکز دهستان پاطاق بخش سرپل ذهاب شهرستان قصرشیرین واقع شده - سکنه کارمند و کارگرند .

نمره ۴ nomre-4 - چهارمین تلمبه فشار به لوله نفت شاه بکرمانشاه ۶ کیلومتری باختر شاه آباد - سکنه کارمند و کارگران.

نمشیر-namacir - نام یکی از دهستانهای هفتگانه بخش بانه شهرستان سقز همچنین نام آبادی مرکز دهستان است .

این دهستان درشمال بخش وشمال باختری بانه واقع شده محدوداست ازطرف شمال و باختر به بخش سردشت -ازخاور بدهستان میرده بخش مرکزی سقز- ازجنوب بدهستان دشت طال همین بخش .
منطقه دهستان کوهستان جنگلی وهوای آن سردسیر است .
بلندترین قله کوه در این دهستان قله کوه دو سره میباشد که در شمال آبادی کشنه واقع شده وارتفاع آن از سطح دریا ۲۳۳۹ متر است.
دو رودخانه بشرح زیر از این دهستان سرچشمه گرفته ودرانتهای باختر برودخانه زاب کوچک میریزند .
۱- رودخانه نمشیر- ازدره‌های نمنه - شهینان -کشنه سرچشمه گرفته پس از مشروب نمودن مزارع آبادی نمشیر-کوخان - حسن آباد پوستین باررودخانه برده رش برودخانه زاب منتهی میشود طول آن در حدود ۳۰ کیلومتر و تابستان بسیار کم آب است .
۲- رودخانه برده رش - ازدره‌های سوتو و برده رش سرچشمه گرفته برودخانه نمشیر ملحق میشود طول آن قریب ۲۰ کیلومتر است .
محصول عمده دهستان غلات لبنیات حبوبات ومحصولات جنگل مانند مازوج سقز قلقاف کتیرا چوب وذغال است.
راه شوسه بانه به سردشت ازوسط دهستان میگذرد قراء سید صارم گش کسه-کوخان کنار وراه واقع شده‌اند بقیه راههای دهستان مالرو میباشد
زبان مادری سکنه دهستان کردی - مذهب مسلمان سنی است .
از ۲۸ آبادی تشکیل شده سکنه آن درحدود ۲۲۰۰ نفرو قراء مهم آن بشرح زیراست .
نمشیر- سوتو- منیجلان - برده‌رش - نجنه.

نمشیر - ده مرکز دهستان از بخش بانه شهرستان سقز.

۲۸ک شمال باختر بانه -۲ک خاور شوسه بانه به سردشت .

کوهستانی- سردسیر- سکنه ۲۰۰- سنی-کردی .

آب از چشمه و رودخانه نجنه- محصول غلات و توتون برنج لبنیات و محصولات جنگلی-شغل زراعت - راه مالرو.

ننج- nanaj- ده از دهستان آورزمان شهرستان ملایر.

۱۵ ك شمال شهر ملایر-۱۱ ك شمال راه شوسه ملایر به جوکار همدان.

جلگه- معتدل مالاریائی- سکنه ۱۴۵۵- شیعه- فارسی.

آب از قنات - محصول غلات انگور- شغل زراعت - صنایع دستی زنان قالی بافی- راه مالرو.

ننله-nanale- ده از دهستان حسین آباد بخش حومه شهرستان سنندج .

۶ ك شمال خاور سنندج - ۶۸ ك جنوب دیواندره و کنار شوسه سنندج به دیواندره .

کوهستانی- سردسیر- سکنه ۱۲۰- سنی- کردی فارسی.

آب از ۸ رشته قنات کوچك و رودخانه - غلات حبوبات لبنیات میوجات توتون- شغل زراعت گله داری- صنایع دستی زنان قالی بافی.

ننور-nanor- بنام فعلی آن پهلوی دژ مراجعه شود.

ننه-nane- ده از دهستان بالك بخش مربوان شهرستان سنندج.

۲۰ ك جنوب خاور دژ شاهپور- ۱۰ ك خاور دگاشیخان.

کوهستانی- سردسیر- سکنه ۱۰۰- سنی- کردی .

آب از چشمه و قنات - محصول غلات حبوبات لبنیات توتون -شغل زراعت گله داری - راه مالرو.

نوئیل nuil- ده از دهستان جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج.

۲۵ ك جنوب پاوه -۱۲ ك باختر راه اتومبیل رو کرمانشاه به پاوه.

کوهستانی- سردسیر- سکنه ۲۱۴- سنی- کردی فارسی .

آب از چشمه- محصول غلات توتون گردو توت انار لبنیات - شغل زراعت گله داری-راه مالرو.

نوآباد-now-âbâd- ده از دهستان حاجیلو بخش کبودراهنك - شهرستان همدان .

۹ ك جنوب قصبه کبودراهنك - ۴ ك شمال شوسه همدان تهران.

جلگه - سردسیر- سکنه ۵۶۰- شیعه- ترکی .

آب از قنات - محصول غلات حبوبات انگور لبنیات صیفی - شغل زراعت گله داری-صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو - از کرد آباد و شوسه اتومبیل میتوان برد .

نوار-navâr- ده از دهستان درجزین بخش رزن شهرستان همدان.

۵۴ ك جنوب خاوری رزن - ۳ ك خاور شوسه رزن به همدان .

جلگه- سردسیر- سکنه ۱۱۲۰- شیعه- ترکی.

آب از قنات - محصول غلات حبوبات صیفی- شغل زراعت- صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو تابستان ازطریق ینگی قلعه اتومبیل میتوان برد .

نوبهار-now-bahâr- ده از دهستان کل تپه فیض اله بیگی بخش مرکزی شهرستان سقز.

۲۷ ك شمال خاور سقز-۴ ك باختر قلعه گاه .

کوهستانی - سردسیر- سکنه ۳۵۰- سنی- کردی.

آب از چشمه و رودخانه - محصول غلات توتون لبنیات حبوبات قلمستان شغل زراعت گله داری - راه مالرو- دبستان دارد .

نوبهار- ده از دهستان نجف آبادی شهرستان بیجار.

۴/۵ ك باختر نجف آباد - کنار شوسه بیجار- سنندج .

تپه ماهور- سردسیر- سکنه ۹۵- سنی- کردی فارسی.

آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله داری - صنایع دستی زنان قالیچه گلیم جاجیم بافی — راه ماشین رو.

نوجوب -now-jub- ده از دهستان ماهیدشت بالا بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.

۲۳ ك جنوب کرمانشاه — کنار رودخانه مرك .

دشت - سردسیر- سکنه ۱۹۵- شیعه- کردی .

آب از رودخانه مرك- غلات دیم لبنیات- شغل زراعت گله داری-راه مالرو تابستان از سرنو تا کنار رودخانه مرك اتومبیل میتوان برد .

نوخان-now-xân- ده از دهستان جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج .

۳۰ ك جنوب خاور پاوه -۷ ك باختر راه اتومبیل رو کرمانشاه به پاوه

کوهستانی- سردسیر- سکنه ۱۱۰- سنی- کردی .

آب از چشمه- محصول غلات لبنیات توتون - شغل زراعت گله داری - راه مالرو.

نودشه - nowdece - ده از دهستان اورامان لهون بخش پاوه شهرستان سنندج .

۴۸ ك شمال باختر پاوه-۷ ك خاور پاوه به نوسود - شالشرکان.

کوهستانی- سردسیر- سکنه ۲۲۸۸- سنی- کردی فارسی .

آب از چشمه-محصول غلات لبنیات توتون انواع میوجات صیفی - شغل زراعت گله داری باغبانی مکاری - راه مالرو وصعب العبور دبستان دارد صنایع دستی زنان شال کرباس بافی .

نوده-now-deh- ده از دهستان درجزین بخش رزن شهرستان همدان .

۹ ك جنوب قصبه رزن-۴ ك خاور شوسه رزن به همدان .

جلگه- سردسیر مالاریائی- سکنه ۱۷۱- شیعه- ترکی.

آب از قنات - محصول غلات حبوبات صیفی کاری لبنیات - شغل فلاحت و گله داری- راه مالرو .

نوده - ده از دهستان قلعه شاهین بخش سرپل ذهاب شهرستان قصر شیرین .

۹/۵ ك جنوب خاوری سرپل ذهاب -کنار راه فرعی قلعه شاهین.

دشت - گرمسیر- سکنه ۷۰- شیعه- کردی فارسی.

آب‌ازسراب قلعه شاهین- محصول‌غلات برنج پنبه توتون‌تریاک‌لبنیات شغل زراعت وگله داری .

نوده - ده کوچکیست ازدهستان‌پشت‌آربابا بخش‌بانه شهرستان سقز ۹ك جنوب بانه - سکنه ۵۰ نفر .

نوده‌قره‌باغی-now-deh-qare-bâqi-ده‌ازدهستان شراء بخش‌کبودراهنك شهرستان همدان .

۲۸ك جنوب خاوری قصبه‌کبودراهنك‌کنار راه اتومبیل رو کوریجان به‌شراء .

جلگه- سردسیرمالاریائی - سکنه ۴۲۵- شیعه- ترکی .

آب‌ازقنات - محصول‌غلات‌انگوروحبوبات‌شغل زراعت‌گله‌داری-صنایع دستی زنان قالی بافی- راه‌اتومبیل رو.

نوده‌کهنه-now-deh-kohne-ده‌کوچکی است ازدهستان سبدلو بخش بانه شهرستان سقز .

۸ك شمال خاوری بانه ــ ۲ك شمال شوسه بانه به سقز .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۴۰ نفر .

نور - nur - ده ازدهستان ماهیدشت‌بالا بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .

۳۳/۵ك جنوب خاوری‌کرمانشاه ــ کنار رودخانه مرک .

دشت - سردسیر - سکنه ۲۰۵ - شیعه -کردی .

آب از رودخانه مرک - محصول غلات حبوبات چغندر قند صیفی لبنیات تریاك - شغل زراعت وگله‌داری - راه مالرو - تابستان‌راه فرعی دارد .

در دومحل نزدیك بهم واقع شده سکنه بالا ۱۲۰ نفر است .

نورآباد - nur-âbâd - ده از دهستان فعله‌گری بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان .

۱۸ك شمال خاور سنقر ــ کنار راه سنقر به‌چوگان .

دامنه - سردسیر - سکنه ۱۱۰ - شیعه -کردی فارسی .

آب ازکاورود - محصول غلات حبوبات تریاك توتون - شغل‌زراعت صنایع دستی زنان قالیچه پلاس جاجیم‌بافی .

نورالدین‌آباد - nuroddin-âbâd - ده از بخش درمشهر شهرستان ایلام .

۲ك خاوری درمشهر ــ ۲ك جنوب راه مالرو درمشهر به‌هندمینی.

جلگه -گرمسیر مالاریائی - سکنه ۱۰۱ - شیعه - لری .

آب از نهر درمشهر - محصول غلات تریاک برنج حبوبات لبنیات شغل زراعت وگله‌داری .

نورمحمد - nur-mohammad - ده از دهستان کرانی شهرستان بیجار .

۸ک جنوب باختری حسن‌آباد سوگند ــ ۴ک باختر نوشاد .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۰۰ - شیعه - ترکی .

آب ازرودخانه وچشمه - محصول‌غلات لبنیات مختصر انگور - شغل زراعت وگله‌داری-صنایع دستی زنان‌قالیچه وجاجیم‌بافی-راه‌مالرو.

نوروزآباد - now-ruz-âbâd - ده از بخش صالح‌آباد شهرستان ایلام .

۱ک باختر ایلام ــ کنار شوسه ایلام شاه‌آباد .

دامنه - سردسیر - سکنه ۶۷۵ - شیعه -کردی .

آب ازچشمه‌سار - محصول غلات صیفی مختصر میوجات لبنیات-شغل زراعت وگله داری - ساکنین از طایفه ده‌بالائی هستند - زمستان برای تعلیف احشام خود حدود پاسگاه انجیرك کنار مرز ایران عراق میروند .

نوروزآباد - ده از بخش سنجابی شهرستان‌کرمانشاهان .

۱۱ك جنوب خاوری‌کوزران ــ ۱ك جنوب راه فرعی کوزران به کرمانشاه .

دشت - سردسیر - سکنه ۱۵۰ - شیعه -کردی فارسی .

آب از چاه - محصول غلات حبوبات‌دیم لبنیات صیفی - شغل زراعت وگله‌داری - راه مالرو - تابستان اتومبیل میتوان برد .

زارعین‌آبادی‌سرمست‌که فعلا مخروبه است در این ده سکونت‌دارند صیفی‌کاری بوسیله‌آب رودخانه مرک‌که‌بوسیله‌موتوربرداشته‌میشود .

نوروزآباد - ده از دهستان میان‌دربند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .

۲۲ك شمال باختری‌کرمانشاه ــ ۲ك باختر قزانچی .

دشت - سردسیر - سکنه ۱۲۰ - شیعه -کردی فارسی .

آب از رودخانه راز آور - محصول غلات حبوبات دیم لبنیات-شغل زراعت - بین شوسه‌کردستان وجاده روانسر واقع شده است .

نوروله-nowrule- ده از بخش سنجابی شهرستان‌کرمانشاهان

۱۴ک شمال باخترکوزران ــ ۳ك باختر راه‌کوزران به ثلاث .

دامنه‌کوه بنی‌گز - سردسیر - سکنه ۲۲۰ - سنی -کردی‌فارسی .

آب ازچشمه - محصول غلات‌حبوبات چغندرقند لبنیات - شغل‌زراعت وگله‌داری - راه مالرو - تابستان اتومبیل میتوان برد .

در دومحل بفاصله دوکیلومتر واقع به‌نوروله بزرگ وکوچك‌مشهور سکنه بزرگ ۱۵۰ نفر است .

ده بزرگ دارای آب وباغ‌کوچکی است - آثار قلعه خرابه‌قدیمی مشهور به‌قلعه‌گبری دارد .

نوره - navare - ده ازدهستان حسن‌آباد بخش حومه شهرستان شهرستان سنندج .

۱۰ک باختر سنندج ــ ۸ك جنوب شوسه سنندج به مریوان .

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۲۵۰ - سنی -کردی .

آب از چشمه وآب رودخانه - محصول غلات لبنیات انواع میوجات جالیز صیفی قلمستان - شغل زراعت وگله‌داری - راه فرعی بشوسه - دبستان ومسجد دارد .

نور یاب - nur-yâb - ده از دهستان اورامان لهون بخش پاوه شهرستان سنندج .
٤ ک شمال باختر پاوه — کنار باختر راه اتومبیل‌رو پاوه به نوسود .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۰۰ - سنی - کردی فارسی .
آب از چشمه - محصول غلات توت عسل لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری - راه اتومبیل‌رو .

نوسود - now-sud - قصبه از دهستان اورامان لهون بخش پاوه شهرستان سنندج .
۴۸ ک شمال باختر پاوه — ۳ ک مرز ایران وعراق .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۷۵٦ - سنی - کردی .
آب از چشمه - محصول انواع میوجات لبنیات مختصر غلات - شغل زراعت وگله‌داری مکاری وکسب - پاسگاه مرزبانی ۳ مسجد ۱ دبستان پست وتلگراف بی‌سیم در حدود ۲۰ باب دکان دارد - راه به پاوه سابقاً اتومبیل‌رو ولی فعلا مالرو است - بین نوسود و ششمین پائین آثار قلعه‌خرابه بنام قلعه سموکه وجود دارد .

نوشاد - now-câd - ده از دهستان کرانی شهرستان بیجار .
۷ ک جنوب باختری حسن‌آباد سوگند — بین حسن‌آباد و نورمحمد .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۰۰ - شیعه - ترکی .
آب از رودخانه و چشمه - محصول غلات لبنیات مختصر انگور - شغل زراعت وگله‌داری - صنایع دستی زنان قالیچه وجاجیم بافی - راه مالرو .

نوکان - nukân - ده از دهستان حومه بخش مرکزی شهرستان کرمانشاه .
۱۷ ک شمال خاور کرمانشاه — جنوب شوسه کرمانشاه تهران .
دامنه - سردسیر - سکنه ٤۵۰ - شیعه - کردی فارسی .
آب از چاه وچشمه طاق بستان - محصول غلات حبوبات صیفی چغندرقند تریاک - شغل زراعت وگله‌داری وعده‌ای تابستان ازکوه پراو برف بشهر حمل مینمایند - راه شوسه .

نوین - novin - ده از دهستان اورامان بخش رزاب شهرستان سنندج .
۱۲ ک جنوب باختری رزاب — ۱ ک جنوب رودخانه اورامان .
کوهستانی - معتدل - سکنه ۳٦۰ - سنی - کردی .
آب از چشمه - محصول غلات انواع میوجات لبنیات - شغل زراعت مکاری کسب گله‌داری کرباس شال‌بافی - راه مالرو وصعب‌العبور .

نوین - ده کوچکی است از دهستان خورخوره بخش دیواندره شهرستان سنندج .
۷۰ ک باختر دیواندره — ۱۰ ک جنوب باختر خورخوره - سکنه ۴۸ نفر .

نهاوند nahâvand - شهرستان نهاوند یکی از شهرستانهای استان پنجم کشور خلاصه اطلاعات جغرافیائی آن بشرح زیر است حدود — ازطرف شمال بشهرستانهای ملایر تویسرکان و بخش کنگاور ازشهرستان کرمانشاهان - ازطرف جنوب بکوه گرو که خط الراس آن حد طبیعی این شهرستان وشهرستان خرم‌آباد است - ازطرف خاور بشهرستان ملایر وبخش اشترینان شهرستان بروجرد - از طرف باختر به بخش صحنه ازشهرستان کرمانشاه و بخش نورآباد ازشهرستان خرم‌آباد .

وضع کلی طبیعی = شهرستان نهاوند در طول دره‌ای بعرض تقریبی ٤ الی ۱۲ کیلومتر بین دو کوهستان که جهت آنها ازشمال باختر بجنوب خاوراست واقع شده ورودخانه مهم گاماسیاب دروسط این دره جاریست — شهرنهاوند مرکز شهرستان درقسمت علیای دره مذکور درارتفاع ۱٦۷۷ متر واقع گردیده‌است .

آب‌وهوا - هوای شهرستان سردسیر سالم فقط قسمت سفلی رودخانه گاماسیاب نسبت بنقاط کوهستانی ودشت معتدل ومالاریائیست

اکثر قراء مهم شهرستان در طول رودخانه گاماسیاب واقع شده‌از آن مشروب میگردندو قسمتی نیز ازرودخانه های ملایر - تویسرکان - قنوات وچشمه سارهای کوهستانی بهرمند میشوند وبطور کلی آب شهرستان شیرین واملاح خارجی آن کم است .

ارتفاعات - دوسلسله کوهستان درشمال وجنوب شهرستان بشرح زیر واقع شده است .

۱ — ارتفاعات جنوبی - کوههای جنوبی شهرستان دنباله سلسله کوهستان شاهو در پاوه وروانسر و بیستون کرمانشاه است که در همان جهت (شمال باختر بجنوب خاور) ازجنوب این شهرستان گذشته به شهرستان بروجرد منتهی میشود، دراین شهرستان این کوه گرو نامیده میشود وخط الرأس آن حد طبیعی نهاوند و خرم‌آباد است درقسمت شمال باختر حدمتوسط ارتفاع ۲۸۰۰ متر ودرجنوب خاور بارتفاع آن افزوده میشود .
بلندترین قله گرو درجنوب شهرنهاوند و بالای سرچشمه گاماسیاب واقع وهمیشه برف درقله آن موجود وارتفاع آن از سطح دریا ۳۳۹٦ متراست - ازدره های شمالی این کوه که برودخانه گاماسیاب منتهی میشود صدها چشمه جاری و بمصرف قراء پادامنه کوه مذکور میرسد .

۲ — سلسله شمالی — جهت امتداد آن شمال باختر به جنوب خاور وموازی باکوه الوندهمدان وکوه گرواست ودر دونقطه بوسیله دو رودخانه‌ایکه ازشهرستان ملایروشهرستان تویسرکان می‌آیند قطع شده ومعبرطبیعی ایجادنموده‌است درشمال باختر بین دره کنگاور ورودرود رودخانه تویسرکان کوه کمر زردنامیده‌شده وارتفاع قله آن ۲۱٦۵ متراست بین معبر رودخانه تویسرکان و معبر رودخانه ملایر کوه سیاه دره نامیده میشود ارتفاع قله آن ۲۸۱۸ مترمیباشد .
درخاور معبر رودخانه ملایر که‌خاور شهرنهاوند است کوه‌سفید نامیده میشود وارتفاع بلندترین قله آن ازسطح دریا ۲٦۵۳ متراست .
رودخانه گاماسیاب **gâmâsyâb** که در شهرستان خرم‌آباد صیمره **seymare** - ودرشهرستان اهوازودشت میشان کرخه **karxe** نامیده میشودو در این شهرستان ازسراب گاماسیاب واقع در ۲۰ کیلومتری

جنوب‌شهر نهاوند دریکی ازدره های‌شمالی کوه گروسرچشمه‌گرفته در طول دره شهرستان نهاوند جاریست و قسمت‌عمده قراء شهرستان و باغات شهر ازاین رودخانه مشروب میگردد.

رودخانه ملایر که‌شرح آن‌درشهرستان‌ملایر داده‌شده‌در ۱۵ کیلومتری شمال‌باختر نهاوند نزدیك آبادی‌لیلی‌یادگار ـ ورودخانه تویسرکان در۲۵ کیلومتری نهاوند‌نزدیك آبادی‌چفاسرائیل برودخانه گاماسیاب ملحق میشوند.

وجه‌تسمیه گاماسیاب ـ اکراد ساکن‌بخش‌صحنه وچمچمال که‌رودخانه گاماسیاب از آن میگذرد بماهی ماسی میگویند وگایاگو gow بزبان کردی‌بزرگ است چون‌رودخانه گاماسیاب ماهی‌های بزرگ دارد لذا بزبان‌کردی گاوماسی آب‌یعنی آبیکه ماهی‌های بزرگ دارد نامیده شده‌است.

این‌رودخانه پس‌از مشروب نمودن قسمت‌عمده قراء‌درباختر شهرستان واردتنگه کوهستانی شده‌درحدود باختری‌کلان ازاین‌شهرستان‌خارج واردبخش‌صحنه شهرستان کرمانشاهان میگردد.

محصول عمده شهرستان غلات حبوبات میوجات تریاك‌توتون قلمستان لبنیات وصادرات مهم‌آن خشکبار بخارجه میوجات بهاهوازآبادان لبنیات حبوبات‌غلات کنجد وتون تریاك پشم‌پوست تیروچوب‌وروغن خشخاش بداخل‌کشوراست. ازمیوجات سیب وگلابی ازصیفی‌هندوانه وخربزه‌آن بخوبی مشهوراست.

شغل‌ساکنین شهرستان زراعت گله‌داری است‌ـ صنایع دستی زنان در دهستان علیاقالیچه بافی‌است قالیچه های عشوند ـ برجك و بانه‌سر بخوبی مشهوراست.

راه ـ ازشهر نهاوند دوراه شوسه بطرف جنوب‌خاور وشمال باختر احداث شده‌استشوسه شمال‌باختردر ۵۳ کیلومتری براه‌شوسه‌کنگاور بکرمانشاه متصل میشود ازاین نقطه تاکنگاور تقریباً ۷ کیلومتر است.

راه جنوب خاوری‌در ۳۲ کیلومتری براه شوسه ملایر بروجردمیرسد ازاین نقطه به‌ملایر ۳۲ کیلومتر وبروجرد ۲۵ کیلو متراست.

به‌اکثر قراء نزدیك براه شوسه تابستان اتومبیل رفت‌آمد می‌نماید وبقرائیکه درجنوب رودخانه گاماسیاب واقع شده بواسطه نداشتن پل‌تاکنون اتومبیل نبرده‌اند اخیراً اداره راه پلی‌بین قراء ده‌فول وفهرمند برودخانه گاماسیاب بسته وقریباً افتتاح خواهدشد در آن صورت چو ـ قسمتی ازجنوب‌رودخانه دشت وقراء مهمی‌دارد راه‌فرعی احداث خواهند نمود.

سازمان شهرستان ـ این‌شهرستان بخش‌ندارد ازچهار دهستان‌بنام بالادهستان درجنوب خاوری ـ پائین دهستان قسمت‌مرکز ـ خزل‌انتهای باختر ـ سلگی بین‌پائین دهستان وخزل‌تشکیل شده‌است شرح هریك از دهستانها درجای‌خود داده شده‌تعداد قراء ومرکز دهستان‌جمعیت آن بشرح‌زیر است

بالادهستان ـ مرکزده شعبان تعداد قراء ۶۷ سکنه ۲۰هزارنفر

پائین دهستان‌ـ مرکز قصبه‌گیان تعداد قراء ۴۷ سکنه ۲۵ هزارنفر

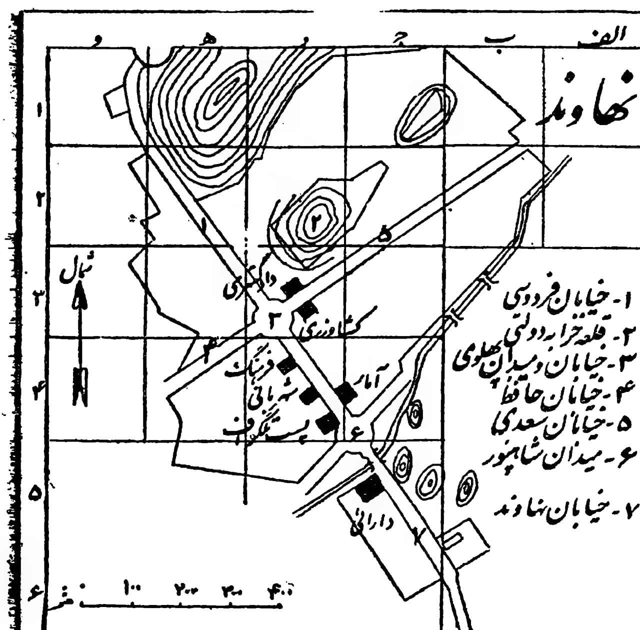
سلگی‌ـ مرکز ده‌شهرك تعداد قراء ۳۵ سکنه ۱۳هزار نفر

خزل‌ـ مرکز ده آران تعداد قراء ۷۰ سکنه ۱۲ هزار نفر

شهرنهاوند دارای ۲۶ هزار نفرجمعیت است.

بنابرآمارفوق شهرستان نهاوندازه ۲۲۰ آبادی بزرگ‌وکوچك‌تشکیل شده‌سکنه‌آن درحدود ۹۶ هزارنفراست.

زبان‌مادری ساکنین‌شهرستان فارسی آمیخته‌بلری و مذهب عموم‌مسلمان شیعه اثنی عشری‌است.

نهاوند ـ شهر نهاوند‌در ۱۳۰ کیلو متری خاور کرمانشاه ٦٤ کیلومتری‌جنوب باختری‌ملایر واقعشده مختصات‌جغرافیائی آن‌بشرح زیر است.

طول ٤۸ درجه۲۲ دقیقه ـ عرض ٣٤ درجه۲ ۱۲ دقیقه ـ ارتفاع ازسطح اقیانوس ۱٦۷۷ متر ـ اختلاف‌ساعت‌نهاوند باتهران ۱۳ دقیقه‌و ۲۸ ثانیه. طهران ساعت ۱۲ نهاوند ساعت ۱۱ و٤٦ دقیقه‌ـ ۳۲ ثانیه‌است

ساختمانهای قدیمی‌شهردرسراشیبی‌تپه‌ای‌که قلعه‌شهر قدیم ودژمستحکم باستانی در روی‌آن بناشده بود واینك آثارخرابه‌های‌آن مشاهده میشود واقعشده وممانند سایر بناهای قدیمی‌کشور کوچه‌های‌آن تنگ وپرخم‌وپیچ وخانه‌ها کوچك‌وگلی‌است بناهای‌جدید‌در جنوب‌و جنوب خاوری‌شهردرزمین مسطح‌مزروعی بناشده ومطابق اصول بهداشت بزرگ ومشجرساخته شده‌اند . خیابان پهلوی که‌ازطرف‌شمال باختر براه شوسه‌کرمانشاه وازجنوب خاور بجاده ملایر منتهی‌میشود تنها خیابان شهراست ادارات دولتی بناهای دوطبقه ومغازه های نوبنیاد در طول این خیابان و دارای دو فلکه بنام شاهپور و پهلوی است از فلکه پهلوی طرح احداث دو خیابان عمود بخیابان فعلی کشیده شده و قسمتی نیز خراب گردیده و بقیه در دست اقدام است.

این خیابان ازطرف شمال‌خاور بدروازه گاوگلها و ازطرف جنوب باختر بدروازه سه‌قلعه منتهی‌میگردند.

آب مشروبی‌شهرازچند رشته قنات وچشمه بشرح زیر تامین میگردد

قنات قیصریه که دارای ٤سنگ آب‌است از قنوات قدیمی‌شهر بوده در قیصریه‌خرابه مظهرشده‌خانه‌های محله‌های چهارباغ وراسته میرزاآقا را مشروب مینماید .

قنات چشمه عبدال که دارای یك سنگ‌آب است درعلیای محله‌سادات مظهرشده قسمتی ازمحله سادات میرزا آقائی وچهارباغ را مشروب مینماید .

قنات پهلوان محمدصادق که فعلا دارای یك سنگ‌آب است در قسمت غربی‌میدان شاهپورمظهرشده‌قسمتی‌ازمحله چهارباغ رامشروب‌مینماید

قنات‌گلشن درمحله‌گلشن مظهروآن محل را مشروب مینماید باضافه سه آب‌انباربنام طلائی ـگوشه سرتل‌ـ حاجی‌آقا محمد ازآب سراب باروود آب پرشده وبمصرف میرسد و چندچشمه نیزبنام چشمه علی ـ دوخواهران چاله‌اولاد وچشمه ملامحمد طاهرمورد استفاده‌است ودر اکثرخانه‌ها چاه آب نیزدارد.

باغهای مهم شهرنهاوند از رودخانه گاماسیاب بوسیله‌نهرشعبانی که از١٦ کیلومتری جنوب خاوری شهرمنشعب‌شده مشروب میگردد.مقدار آب نهرمذکوردربهار ١٢٠ سنك وتابستان حداقل ٦٠سنگ است.

روشنائی‌فعلی‌شهر بوسیله‌مولدبرق ٢٥ کیلواتی‌تامین‌میشودواخیرآمولد برق ١١٤کیلواتی واردشده‌مشغول نصب‌آن هستندکه‌پس ازشروع‌بکار روشنائی‌شهر بخوبی‌تأمین خواهد شد.

شهرنهاوند درسال١٣١٧ ازسیلی‌که از دره باروود آب سرازیرشد خسارت زیاد دید و قریب یکهزارنفر تلفات داد گرچه بعد از آن پیشآمد سدها وسیل‌برگردانهائی ساخته شده ولی‌کافی‌بنظرنمی‌رسید نهاوند سابقه زلزله نیزدارد. درسال١٣٠٨ زلزله‌ای رخ‌داد‌که‌چندان خساوتی وارد نشد .

سکنه شهرنهاوندطبق صورت اداره آمار تاآخرسال١٣٢٨ بشرح‌زیر است مرد١٢٤٤٦ زن١٤٠٠٦ـجمع٢٦٤٥٢ نفر.

زبان مادری ساکنین شهرفارسی آمیخته بلری ومذهب مسلمان شیعه اثنی‌عشری ودر حدود دوهزارنفرکلیمی نیزدراینشهرساکن هستند.

یك دبیرستان پسران یك دختران٧ دبستان ١١مسجد دارد.

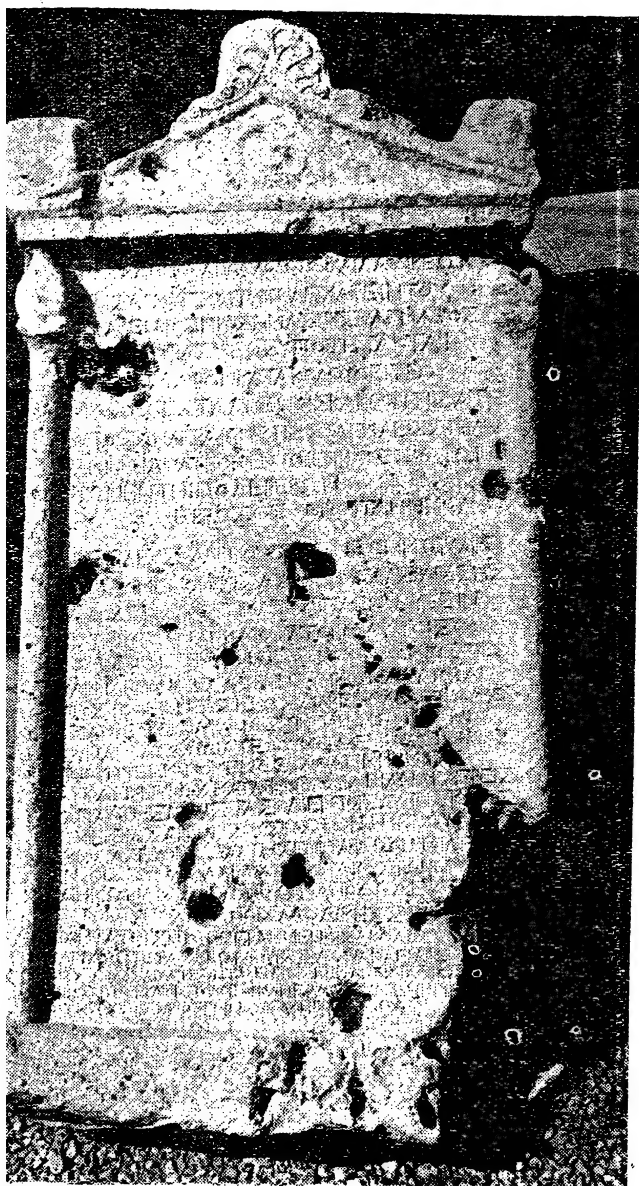
بیمارستان شهر نیمه‌تمام در بهداری شهربوسیله طبیب بهداری مرضا بطورسرپائی معاینه ومعالجه میشوند ٦نفردکترآزاد نیز در اینشهر ساکن هستند .

درشهرنهاوند ١٤٠٠ باب مغازه ودکاکین مختلف‌وجود دارد.

کارخانه‌کبریت سازی تاج اینشهرمدتی‌است تعطیل‌است.

ازبناهای قدیم‌شهربنای‌امامزاده محمدـ شیخ منصور ـ مسجد جمعه ـ حمام بازارمیباشد.

چندسال قبل موقع برداشتن خاك از پشت‌امامزاده دوخواهران سر ستون سنگی مربوط بمعبدباستانی خارج شده بوسیله اداره‌فرهنك

کتیبه محل معبد سلوکیدها در نهاوند (کلیشه‌ازباستان شناسی)

بمرکزارسال میگردداز آن‌تاریخ ببعد بمنظورکاوش علمی‌ازبرداشتن خاك جلوگیری میشود .

محصول عمده شهر نهاوند انواع میوجات سردسیری مخصوصاً قیسی گردو سیب گلابی انواع آلو بهوبادام است.

سیب گلابی به باهواز حمل میشود بقیه میوه‌جات بصورت خشکبار بخارج کشورصادر میگردد روغن خشخاش وچوب نیزازصادرات مهم شهر نهاوند است .

نهرالدوله‌-nahroddowle به دوله مراجعه شود

نهنجه - nahenje - ده ازدهستان ترك شهرستان ملایر. ٢٣ك شمال شهرملایر - ٣ك راه شوسه ملایر بهمدان.

کوهستانی ـ معتدل مالاریائی ـ سکنه ٥٩٤ ـ شیعه ـ ترکی و فارسی.
آب از چشمه ـ محصول غلات تریاک صیفی لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه مالرو.

نهندر ـ nohendar ـ ده از دهستان کمازان شهرستان ملایر.
۲۹ک جنوب شهر ملایر ـ ٦ک جنوب راه شوسه ملایر باراک.
کوهستانی ـ مالاریائی ـ سکنه ۲۷۳ ـ شیعه ـ فارسی.
آب از قنات ـ محصول غلات صیفی ـ شغل زراعت ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه مالرو.

نهنگ ـ nahang ـ ده از دهستان باباجانی بخش ثلاث شهرستان کرمانشاهان.
۱۲ک خاور دمشیخ ـ کنار رودخانه زمکان.
کوهستانی ـ گرمسیر ـ سکنه ۱۵۰ ـ سنی ـ کردی.
آب از رودخانه زمکان ـ محصول مختصر جو لبنیات سقز کتیرا بلوط شغل تهیه سقز کتیرا و گله داری ـ راه مالرو ـ ساکنین از طایفه باباجانی هستند.

نهنگ کلاش ـ nahang-kalâc ـ ده از دهستان جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج.
٤٥ک جنوب باختر پاوه ـ بین نهنگ باباجانی وهوش.
کوهستانی ـ معتدل ـ سکنه ۱۲۸ ـ سنی ـ کردی ـ فارسی.
آب از چشمه ـ محصول لبنیات و انواع محصولات جنگلی مانند بلوط مازوسقز کتیرا ـ شغل گله‌داری و استفاده ازمنابع جنگل ـ راه مالرو و صعب العبور.

نی ـ ney ـ ده از دهستان ویسه بخش مریوان شهرستان سنندج.
٦ک جنوب باختر دژشاهپور ـ ۳ک باختر راه اتومبیل رو مریوان به رزاب.
دامنه ـ سردسیر مرطوب مالاریائی ـ سکنه ٦٠٠ ـ سنی ـ کردی.
آب از چشمه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات توتون برنج ـ شغل زراعت و گله‌داری ـ راه مالرو و از دژشاهپور در فصل خشکی ممکن است اتومبیل برد ـ دبستان دارد.

نی آباد ـ ney-âbâd ـ ده از دهستان ژاوه رود بخش رزاب شهرستان سنندج.
٦ک جنوب رزاب ـ کنار رود کماسی.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۳۰۰ ـ سنی ـ کردی.
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو.

نیاز ـ niyâz ـ ده از دهستان ییلاق بخش قروه شهرستان سنندج
٤۲ک شمال باختر قروه ـ ۳ک شمال علی آباد لوچ.
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۳۹٥ ـ سنی ـ کردی.
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری ـ صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی ـ راه مالرو.

نیاز بلاغ ـ niyâz-bolâq ـ ده از دهستان اسفندآباد بخش قروه شهرستان سنندج.
٤۱ک شمال قروه ـ ۳ک شمال گزل قایه.
جلگه ـ سردسیر ـ سکنه ۳۷٥ ـ سنی ـ کردی.
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری ـ صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی ـ راه مالرو.

نیان ـ niyân ـ نام یکی از بلوک بخش گیلان شهرستان شاه آباد.
این بلوک در ۱۸ کیلومتری جنوب گیلان بین بلوک ویژنان و دهستان ایوان واقع شده منطقه‌ایست کوهستانی ـ گرمسیر ـ آب از سراب نیان محصول غلات دیم لبنیات و مختصر صیفی کاری.
سکنه نیان درحدود هزار نفر و چهار تیره بشرح زیر دراین بلوک بحالت چادر نشینی سکونت دارند.
تیره خالوخالو درحدود چم سورک.
» صیادان » » سراب نیان.
» وارگه » » مورت.
» قنبرعلی » » چم نیان.
تابستان عده‌ای از گله داران به ییلاقات گواور و چله میروند.

نی بند ـ ney-band ـ ده از دهستان چهاردولی بخش قروه شهرستان سنندج.
۳۰ک شمال خاور قروه ـ ۱٥ک خاور باغلوجه.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۷٦ ـ شیعه ـ ترکی.
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو.

نی پهن ـ ney-pahn ـ ده از بخش سومار شهرستان قصر شیرین.
٥ کیلومتری جنوب باختری سومار ـ ۳ کیلومتری مرز ایران عراق ـ کنار رودخانه کنگیر.
دشت ـ گرمسیر ـ سکنه ۱٤٠ ـ شیعه ـ کردی.
آب از رودخانه کنگیر ـ محصول غلات لبنیات برنج مختصر حبوبات پنبه‌زرت ـ شغل زراعت ـ راه بهرطرف مالرو.

نیجه قوی ـ neyje-qavi ـ ده ازدهستان بیلوار بخش کامیاران شهرستان سنندج.
۸ک شمال باختر کامیاران ـ ٤ک باختر شوسه کرمانشاه سنندج.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱٥٤ ـ سنی ـ کردی.
آب از چشمه ـ محصول غلات ـ شغل زراعت ـ راه مالرو.

نی خضر ـ ney-xezer ـ نام یکی از پاسگاههای مرزبانی بخش سومار شهرستان قصرشیرین ـ ۸٤ کیلومتری سومار.
آب از چاه.

نیدر ـ neydar ـ ده ازدهستان گاورود بخش کامیاران شهرستان سنندج.
٤۸ک شمال خاور کامیاران ـ ٤ک جنوب خاور سرکاویز.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۸۷ - سنی - کردی .
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات توتون - شغل زراعت گله داری
راه مالرو .

نی دوله - ney-dule - ده از دهستان بیجوند بخش شیروان
چرداول شهرستان ایلام .
۲۶ک جنوب خاور چرداول - کنار راه مالرو بیجوند به چرداول .
کوهستانی - گرمسیر - سکنه ۱۰۰ - شیعه - کردی .
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات تریاک - شغل زراعت و گله داری .

نیر - niyar - ده از دهستان درجزین بخش رزن شهرستان همدان.
۱۰ک جنوب قصبه رزن - ۵ک خاور شوسه رزن به همدان .
جلگه - سردسیر مالاریائی - سکنه ۱۵۰۰ - شیعه - ترکی.
آب از قنات - محصول غلات حبوبات صیفی لبنیات - شغل زراعت و
گله داری - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه اتومبیل رو - دبستان
دارد .

نیر - ده از دهستان ژاوه رود بخش رزاب شهرستان سنندج
۴ک جنوب خاور رزاب - ۱۵ک شمال خاور بالنگان .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۷۷۱ - سنی - کردی .
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات میوجات - شغل زراعت گله داری
راه مالرو

نیرش - neyrac - ده از دهستان ولدبیگی بخش ثلاث شهرستان
کرمانشاهان .
۸ک جنوب نهر آب - ۶ک قلعه میرآباد
کوهستانی - سردسیر سکنه ۲۰۰ - سنی - کردی
آب از چشمه های متعدد - محصول غلات لبنیات برنج ذرت گردو زردآلو
شغل زراعت گله داری - راه مالرو .
نصف سکنه زمستان برای تعلیف احشام گرمسیر دهستان سرقلعه و
جیگران میروند .

نیروان - nirvān - ده از دهستان پشت آربابا بخش بانه
شهرستان سقز
۲۷ک جنوب باختری بانه - کنار رودخانه .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۰۰ - کردی
آب از چشمه - محصول غلات توتون ارزن مازوج قلقاف - شغل زراعت
راه مالرو .

نیرووند - neyravand - ده از دهستان درو فرامان بخش مرکزی
شهرستان کرمانشاهان
۲۳ک جنوب خاوری کرمانشاه - ۱ک جنوب وروا .
کوهستانی - سردسیر سکنه ۶۱ - شیعه - کردی - فارسی .
آب از زه آب رودخانه سانیل - محصول غلات حبوبات لبنیات - شغل
زراعت گله داری - راه مالرو .

نیزل - nizel - ده از دهستان کلاترزان بخش رزاب شهرستان
سنندج .
۵ک شمال خاور رزاب - ۱۵ک جنوب شوسه سنندج مریوان .
کوهستانی - سردسیر سکنه ۱۷۰ - سنی - کردی .
آب از چشمه - محصول غلات گردو لبنیات مختصر توتون - شغل زراعت
گله داری وزغال فروشی - راه مالرو .

نیزه رود - neyze-rud - ده از دهستان پشت آربابا بخش بانه
شهرستان سقز .
۷/۵ک جنوب باختری بانه - ۱ک ماهیدر .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۰۰ - سنی - کردی .
آب از چشمه - محصول غلات توتون ارزن گزانگبین مازوج قلقاف ذغال
شغل زراعت ذغال فروشی - راه مالرو .

نیلاوره - nilâvare - ده از بخش سنجابی شهرستان کرمانشاهان.
۱۰ الی ۱۲ کیلومتری شمال باختری کوزران - ۵ک راه فرعی کوزران
به ثلاث .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۰۰ - سنی - کردی - فارسی .
آب از چشمه - محصول غلات حبوبات دیم لبنیات میوجات - شغل زراعت
و گله داری - راه مالرو و تابستان اتومبیل میتوان برد .
در دو محل بفاصله ۲/۵ کیلومتر واقع و به بزرگ و کوچک مشهورند
زمستان گله داران گرمسیر حدود سرقلعه میروند .

نیلک - neylak - ده از بخش گوران شهرستان شاه آباد.
۶ک جنوب گهواره - ۳ک رودخانه زمکان.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۴۰ - مسلمان - کردی فارسی.
آب از چشمه - محصول غلات حبوبات توتون لبنیات - شغل زراعت و
گله داری - راه مالرو - از تیره گهواره ای هستند.

نیمدانگ - nim-dâng - ده از بخش سنجابی شهرستان کرمانشاه
۱۷ک جنوب خاوری کوزران - سر راه فرعی کوزران بچهار زبر.
دامنه - سردسیر - سکنه ۱۰۰ - شیعه - کردی فارسی
آب از چاه - محصول غلات حبوبات دیم لبنیات - شغل زراعت گله داری
راه مالرو - تابستان اتومبیل میتوان برد.

نیمه کار - nime-kâr - ده از دهستان کرانی شهرستان بیجار.
۱۸ک خاور حسن آباد سوگند - ۲ک رودخانه قزل اوزان.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۰۰ - شیعه - ترکی.
آب از رودخانه قزل اوزان و چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت
گله داری - صنایع دستی قالیچه جاجیم بافی - راه مالرو.

نیمه کار - ده از دهستان باباجانی بخش ثلاث شهرستان
کرمانشاهان .
۷ک جنوب ده شیخ - کنار رودخانه گردی قاسمان.
کوهستانی - گرمسیر - سکنه ۲۰۰ - سنی - کردی.

آب از کردی‌قاسمان وچشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو - ساکنین ازطایفه باباجانی‌هستند.

قیمه کار - ده از دهستان باباجانی بخش ثلاث شهرستان کرمانشاه .
٤١ک جنوب‌خاورده شیخ - ٥ک قلعه‌میرآباد.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۰۰ - سنی - کردی.
آب ازچشمه - محصول‌غلات‌حبوبات‌صیفی‌توتون لبنیات‌مختصرمیوجات شغل زراعت‌گله‌داری - راه‌مالرو - ساکنین‌ازطایفه باباجانی‌هستند

نیینج -niyanj- ده‌ازدهستان‌سردرودبخش‌رزن‌شهرستان‌همدان .
۲۰ک باختر رزن - ۸ک جنوب دمق.
دامنه - سردسیر - سکنه۳۸۷ - شیعه - ترکی.
آب ازچشمه - محصول‌غلات لبنیات - شغل زراعت‌گله‌داری - صنایع دستی‌قالی‌بافی - راه‌مالرو.

وارانچی-vârânçi- ده ازدهستان جوانرودبخش‌پاوه‌شهرستان سنندج .
٤٠ک باخترپاوه- بین‌رودخانه سیروان و رودخانه مسره خیل کنار مرزعراق.
کوهستانی - گرمسیر- سکنه٥٥- سنی-کردی .
قشلاق‌٦٠خانوار ازطایفه ایناق جوانرودا ست
آب‌ازچشمه - محصول‌لبنیات‌وگله‌داری - راه مالرو وصعب‌العبور.

وارگه — vârge - ده از دهستان آسمان آباد بخش‌شیروان چرداول شهرستان ایلام.
۳۱ک شمال باخترچرداول-کنار راه اتومبیل‌روچرداول به‌ایلام.
کوهستانی - سردسیر-سکنه ٥٠٠- شیعه -کردی.
آب ازچشمه وچاه- محصول غلات حبوبات لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری.

واشان- vâcân - ده ازدهستان سامن شهرستان ملایر.
۲۷ک جنوب شهرملایر-۸ک خاور راه شوسه ملایر به بروجرد.
جلگه - معتدل مالاریائی- سکنه ۷٥۳ - شیعه -فارسی.
آب ازچشمه - محصول‌غلات دیم - شغل‌زراعت -صنایع‌دستی قالی‌باقی راه اتومبیل‌رو.

واشور- vâcur - ده ازدهستان خدابنده‌لو بخش قروه‌شهرستان سنندج .
۱٤ک خاورگل‌تپه - ۲ک شمال وصله .
کوهستانی-سردسیر- سکنه۳۰۰- شیعه-ترکی.
آب ازچشمه‌وقنات - محصول غلات‌حبوبات انگورمختصرصیفی لبنیات شغل‌زراعت گله‌داری-راه‌مالرو - تابستان از طریق گاوزبان وصله اتومبیل میتوان برد.

والاشجرد- vâlâcjerd — ده ازدهستان درجزین‌بخش‌رزن شهرستان همدان .
۲۱ک جنوب خاوری رزن-۲ک جنوب راه‌عمومی رزن -نوبران.
جلگه - سردسیرمالاریائی- سکنه١٤٧- شیعه- ترکی.
آب‌ازقنات - محصول غلات‌حبوبات انگور - شغل‌زراعت- راه‌مالرو. تابستان اتومبیل میتوان برد.

والی‌آباد -vâli-âbâd — ده از بخش سنجابی شهرستان کرمانشاهان.
۱۱ک شمال‌کوزران- ۳ک راه فرعی‌کوزران به ثلاث .
دشت - سردسیر - سکنه۱۲۰ - مسلمان -کردی‌فارسی .
آب ازسراب‌چشمه چقاتران- محصول غلات- شغل‌زراعت‌گله‌داری-راه مالرو-تابستان اتومبیل میتوان‌برد - زمستان‌گله‌داران‌گرمسیرحدود قصرشیرین‌میروند .

وانی‌سر — vâni-sar — ده از دهستان باباجانی بخش ثلاث شهرستان‌کرمانشاهان.
۱۷ک جنوب خاوری ده‌شیخ - ۳۰ک ظلم‌سور.
کوهستانی- سردسیر- سکنه۱٥۰- سنی-کردی.
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات حبوبات صیفی مختصر میوجات شغل‌زراعت و گله‌داری-راه‌مالرو. ساکنین ازطایفه باباجانی‌هستند.

وامسانه- vâmsâne — ده ازدهستان سورسور بخش کامیاران شهرستان سنندج.

٢٦ك شمال کامیاران -١ك خاور راه‌شوسه کرمانشاه سنندج .

کوهستانی - سردسیر - سکنه١٠٩ - سنی - کردی.

آب‌ازرودخانه وچشمه - محصول‌غلات- شغل زراعت - راه‌اتومبیل‌رو.

وچك‌آب-vaçak-âb — ده از بخش آبدانان‌شهرستان ایلام.

٥ك شمال‌خاوری‌آبدانان-٩ك شمال راه مالرو ایلام به آبدانان.

کوهستانی -گرمسیر- سکنه ١٥٤ -شیعه -لری.

آب از چشمه سار - محصول غلات لبنیات پشم تریاك - شغل زراعت گله‌داری .

وراء — 'vorrâ - ده از دهستان اورامان لهـون بخش پـاوه شهرستان سنندج.

٢١ك شمال پاوه -٥ك خاور راه اتومبیل‌رو پاوه به نوسود.

کوهستانی - سردسیر -سکنه١٨٦ - سنی- کردی.

آب از چشمه - محصول انار انگور سقز بلوط عسل - شغل مکاری گله‌داری باغبانی - راه مالرو.

ورازانه - vorâzâne — ده ازدهستان پائین شهرستان‌نهاوند

٢٠ك باخترشهرنهاوند — ١/٥ك مهان.

کوهستانی - سردسیر - سکنه٨٣٠- شیعه -لری فارسی.

آب ازرودخانه وچشمه - محصول غلات‌توتون تریاك حبوبات لبنیات شغل‌زراعت‌وگله‌داری - راه مالرو - پاسگاه ژاندارمری دارد .

ورائنه - varâyne — ده از دهستان بالاشهرستان نهاوند.

١٤ك جنوب شهرنهاوند -٤ك‌جنوب باختری راه شوسه ملایربروجرد

کوهستانی - سردسیر - سکنه ٤٦٠ - شیعه-لری‌وفارسی.

آب از رودخانه گاماسیاب - محصول غلات حبوبات تریاك توتون کتیرا لبنیات - شغل زراعت وگله‌داری- راه مالرو.

ایل حسنوند درتابستان برای تعلیف احشام باین ده میآیند-پاسگاه ژاندارمری دارد.

ورج - vorraj - ده از دهستان بیلوار بخش‌مرکزی شهرستان کرمانشاهان.

٢ك شمال خاوری دیزگران-٤ك خاور.

کوهستانی - سردسیر — سکنه٨٠ -سنی — کردی.

آب‌از رودخانه گاورود وچشمه - غلات‌حبوبات لبنیات- شغل‌زراعت راه مالرو — ازآگاه اتومبیل درتابستان میتوان برد.

ورچق- varçaq — ده ازدهستان حومه سهرستان ملایر.

١٢ك شمال خاوری شهرملایر- ٣ك باختراتومبیل‌روقشلاق شیرازی به قشلاق‌تیمور.

جلگه - معتدل‌مالاریائی- سکنه٥٤٩ — شیعه- فارسی.

آب ازقنات - محصول غلات انگور- شغل زراعت صنایع دستی زنان قالی‌بافی - راه اتومبیل‌رو.

ورداران — vardârân-ده ازدهستان‌کلیائی بخش سنقرکلیائی شهرستان‌کرمانشاهان.

٢٧ك شمال‌باخترسنقر-٥ ك خاورآگاه .

دامنه - سردسیر-سکنه ٢٣٥ - شیعه-کردی‌فارسی.

آب‌ازچشمه‌وقنات- محصول‌غلات حبوبات تریاك توتون - شغل‌زراعت قالیچه جاجیم‌پلاس‌بافی- تابستان‌ازسورن‌آباد اتومبیل میتوان‌برد.

وردآورد -vard-âvard — ده‌ازدهستان خرم رود شهرستان تویسرکان.

٣٠ك شمال باختری تویسرکان-١٠ك شمال اشتران مرکز دهستان.

کوهستانی- سرد سیر-سکنه١٩٧٠- شیعه-فارسی.

آب‌ازرودخانه‌وچشمه سارهای‌الوند- محصول‌غلات‌توتون انگورصیفی گردو لبنیات حبوبات -شغل‌زراعت وگله‌داری -صنایع‌دستی‌قالی‌بافی راه‌مالرو- تابستان ازطریق‌والاشجرد وسوتلق‌اتومبیل‌میتوان‌برد.

آثارخرابه‌ای‌بنام قلعه‌قزل‌ارسلان درکوهای‌این‌ده وجود دارددرسه‌محل بفاصله‌یك‌کیلومترواقع به وردآوردبالا-پائین‌مشهور. سکنه بالا١٢٥٠ وسط ٤٠٠ پائین ٣٢٠ نفراست

ورقستان — varqastân — ده ازدهستان سردرودبخش رزن شهرستان همدان.

٣ك شمال قصبه رزن -٣ك‌باختر شوسه رزن به‌همدان.

جلگه - سرد سیر-سکنه٥٦٦-شیعه-ترکی.

آب‌ازرودخانه قنات وچشمه - محصول غلات قلمستان انگور-لبنیات حبوبات-شغل‌زراعت‌و گله داری-راه‌مالروتابستان‌اتومبیل‌میتوان برد.

ورکانه -varkâne - ده از دهستان چهاربلوک بخش سیمینه رود شهرستان همدان.

١٨ك جنوب خاوری همدان - ١٣ ك باخترشوسه همدان به ملایر.

کوهستانی - سکنه٦٢٠ - شیعه- فارسی ترکی.

آب ازچشمه ورودخانه محلی - محصول غلات لبنیات صیفی.

شغل زراعت وگله‌داری- صنایع دستی زنان قالی بافی-راه مالرو دبستان دارد.

ورکبود-var-kabud- ده ازبخش‌ارکواز شهرستان ایلام.

٣ك خاورقلعه‌دره -کنار راه مالرو امام سیدنصرالدین.

کوهستانی- معتدل- سکنه٣٠٠-شیعه - کردی‌ولری.

آب‌از رودخـانه ارکواز - محصول غـلات لبنیات - شغل زراعت و گله‌داری .

ورکش — varkac - ده ازدهستان ترك‌شهرستان ملایر.

٥٤ك شمال خاوری شهرملایر-کنارراه مالرو خمجین به اوچ‌تپه.

جلگه - معتدل‌مالاریائی - سکنه٣٢٨- شیعه- ترکی‌وفارسی.

آب از رودخانه - محصول‌غلات - شغل‌زراعت - صنایع‌دستی‌زنان قالی‌بافی — راه مالرو.

ورگنبد - var-gonbad - ده ازدهستان حومه بخش کرند شهرستان شاه آباد.

۸ک شمال باختر کرند — کنار شوسه کرند به قصرشیرین.

دشت - سردسیر - سکنه ۸۰ - مسلمان - کردی فارسی.

آب ازچشمه - غلات دیم لبنیات - شغل زراعت.

ورکورك - var-kurak - ده از دهستان ذهاب بخش سرپل ذهاب شهرستان قصرشیرین.

۱۰ک شمال باختر سرپل ذهاب — ۱/۵ک خاورراه فرعی باویسی.

دشت - گرمسیر مالاریائی - سکنه ۶۰ - سنی - کردی فارسی.

آب از نهر ولاشی - محصول غلات برنج پنبه صیفی لبنیات - شغل زراعت وگله‌داری - راه مالرو.

ورگچ - var-gač - ده از بخش سومار شهرستان قصرشیرین.

۱۳ک شمال خاوری سومار — کنار رودخانه کنکیر.

تپه ماهور - گرمسیر - سکنه ۶۰ - شیعه - کردی.

آب از رودخانه کنکیر - محصول غلات لبنیات مختصر میوجات ذرت شغل زراعت وگله‌داری - راه مالرو.

ورگه‌ور - vargevar - ده کوچکی است از دهستان اورامان بخش رزاب شهرستان سنندج.

۱۲ک باختر رزاب — کنار رودخانه اورامان - سکنه ۱۵ نفر.

ورله - varla - ده از دهستان میاندربند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.

۵۲ک شمال باختر کرمانشاه — کنار شوسه سنندج.

دامنه - سردسیر - سکنه ۱۷۰ - شیعه - کردی فارسی.

آب ازرودخانه رازآور وچشمه - محصول غلات حبوبات چغندرقند تریاك توتون - شغل زراعت - پاسگاه ژاندارمری دارد.

ورمزان - varmazân - ده از دهستان بیلوار بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.

۷ک شمال خاوری مرزبانی — کنار راه عمومی مرزبان به بلشت.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۴۷۰ - شیعه - کردی فارسی.

آب از چشمه‌سار وقنات - محصول غلات حبوبات لبنیات تریاك توتون پنبه چغندر قند میوجات گردو سماق - شغل زراعت - صنایع دستی زنان قالیچه گلیم جاجیم بافی - راه مالرو - تابستان ازطریق مرزبانی وکشور اتومبیل میتوان برد.

ورمقان - varmaqân - ده از دهستان فعله‌گری بخش سنقر وکلیائی شهرستان کرمانشاهان.

۳۶ک شمال خاوری سنقر — ۶ک شمال میخواران بالا.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۵۱۰ - شیعه - کردی فارسی.

آب از زه‌آب رود محلی وچشمه‌سار - محصول غلات حبوبات قلمستان تریاك توتون - شغل زراعت - صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم پلاس بافی - راه مالرو.

ورمکان - var-makân - ده از دهستان گاورود بخش کامیاران شهرستان سنندج.

۵۰ک شمال خاور کامیاران — ۷ک جنوب خاوری امیرآباد.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۴۰ - سنی - کردی.

آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات توتون - شغل زراعت وگله‌داری راه مالرو.

ورمنجه - var-menje - ده از دهستان میاندربند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.

۴۵ک شمال باختر کرمانشاه — کنار شوسه سنندج.

دشت - سردسیر - سکنه ۱۹۰ - شیعه - کردی فارسی.

آب از سراب محلی - محصول غلات حبوبات میوجات لبنیات تریاك توتون - شغل زراعت - قهوه‌خانه‌ای کنار شوسه - دبستان دارد.

ورموان - varmovân - ده ازدهستان زنگوان بخش شیروان چرداول شهرستان ایلام.

۱۳ک جنوب چرداول — کنار راه اتومبیل‌رو زنگوان.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۵۰ - شیعه - کردی.

آب از چشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات تریاك - شغل زراعت وگله‌داری.

ورمهنگ - varmahang - ده از دهستان بیلوار بخش کامیاران شهرستان سنندج.

۵ک باختر کامیاران — ۶ک باختر راه شوسه کرمانشاه به سنندج.

جلگه - سردسیر - سکنه ۲۹۲ - سنی - کردی فارسی.

آب از چشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت وگله‌داری - راه اتومبیل رو.

ورو - varu - ده از دهستان کلاترزان بخش رزاب شهرستان سنندج.

۳۳ک شمال خاوری رزاب — ۵ک جنوب راه اتومبیل رو سنندج به مریوان.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۷۵ - سنی - کردی.

آب از چشمه - محصول غلات توتون لبنیات - شغل زراعت وگله‌داری راه مالرو.

ورواء - varvâʾ - ده از دهستان دروفرامان بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.

۲۳ک جنوب خاوری کرمانشاه — ۵ک جنوب رودخانه قرەسو.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۷۰ - شیعه - کردی فارسی.

آب اززه‌آب رودخانه سانیل - محصول غلات حبوبات لبنیات - شغل زراعت وگله‌داری - راه مالرو.

وروزین - var-vazin - ده از دهستان سردرود بخش رزن شهرستان همدان.

۹ک جنوب باختری قصبه رزن — ۶ک شمال شوسه رزن به همدان.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۷۵ ـ شیعه ـ ترکی .
آب از چشمه ـ محصول غلات دیم لبنیات ـ شغل زراعت وگله داری
راه مالرو .

وره‌نانی - vare-nâni ـ ده‌کوچکی است از دهستان سرشیو شهرستان سقز .
۱۹ك جنوب سقز ـ ۳ك سرتکلتو ـ سکنه ۲۰ نفر .

وری - vari ـ ده از بخش ارکواز شهرستان ایلام .
۹ك جنوب خاوری قلعه‌دره ـ کنار راه مالرو امامزاده‌نصرالدین .
کوهستانی ـ معتدل ـ سکنه ۱۹۰ ـ شیعه ـ کردی ولری .
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت وگله‌داری .

وزلی - vazli ـ ده ازدهستان اورامان لهون بخش پاوه‌شهرستان سنندج .
۴۸ك شمال باختر پاوه ـ ۲ك نوسود .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۵۰ ـ سنی ـ کردی .
آب ازچشمه‌ـ محصول فقط لبنیات ومیوجات ـ شغل زراعت گله داری ومکاری‌ـ صنایع دستی زنان شال‌کرباس‌بافی‌ـ راه مالروو صعب‌العبور

وزمان - vezmân ـ ده از دهستان قراتوره بخش دیواندره شهرستان سنندج .
۱۱ك شمال دیواندره ـ ٤ك خاور شوسه دیواندره به‌سقز .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ٤٥٠ ـ سنی ـ کردی .
آب از رودخانه وچشمه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات توتون‌ـ شغل زراعت وگله‌داری ـ راه مالرو .

وزمان ـ ده ازدهستان خورخوره بخش دیواندره‌شهرستان‌سنندج.
۴۰ك باختر دیواندره ـ کنار راه مالرو عمومی دیواندره به مولان‌آباد .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۸۱ ـ سنی ـ کردی .
آب از چشمه ـ محصول غلات توتون حبوبات ـ شغل زراعت‌ـ صنایع دستی زنان جاجیم بافی ـ راه مالرو .

وزمانه - vazmâne ـ ده‌از دهستان سورسور بخش کامیاران شهرستان‌سنندج .
۲۵ك‌شمال خاوری کامیاران ـ ۹ك خاور شوسه کرمانشاه ـ سنندج .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۸۰ ـ سنی‌ـ کردی .
آب‌از رودخانه وچشمه ـ محصول غلات لبنیات توتون ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو .
در دو محل بفاصله ۳ کیلومترواقع بوزمانه بالاو پائین‌مشهور ندسکنه بالا ۱۷۰ نفراست .

وزمله - vez-mele ـ ده‌از دهستان‌میرده‌بخش مرکزی‌شهرستان‌سقز.
۲٤ك‌جنوب‌باختر سقز ـ ۱۲ك‌شمال‌راه شوسه سقز به بانه .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۵۰ ـ سنی‌ـ کردی .
آب‌از چشمه ـ محصول غلات توتون ـ شغل‌زراعت و گله داری ـ راه مالرو .

وزمله ـ ده ازدهستان بیلوار بخش‌مرکزی‌کرمانشاهان .
۱۲ك‌جنوب مرزبانی‌ـ ۳ك‌سراب شاه‌حسین .
کوهستانی ـ سردمعتدل ـ سکنه ۱۵۸ ـ شیعه‌ـ کردی‌ـ فارسی.
آب‌از زه‌آب‌محلی‌ـ محصول غلات‌حبوبات‌لبنیات ـ شغل زراعت‌درفصل خشکی ازکالیمان‌اتومبیل میتوان‌برد .

وزمله ـ ده‌ازدهستان‌میان‌دربند بخش‌مرکزی‌شهرستان کرمانشاهان.
۱۵ك‌شمال باختری‌کرمانشاه ـ ۹ك‌باختر شوسه سنندج .
دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۵۰ ـ شیعه ـ فارسی ـ کردی .
آب‌از چاه وچشمه‌ـ غلات‌حبوبات‌دیمی‌ـ شغل‌زراعت‌ـ تابستان‌ازگروران اتومبیل‌میتوان برد .
وزمله در کردی گردنه ایکه درخت زبان گنجشك دارد .

وزندان - vazandân ـ ده از دهستان شراء بخش رزن شهرستان همدان .
۹۳ك‌جنوب خاوری قصبه رزن ـ ۱ك‌آقاج .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۶۳ ـ شیعه ـ ترکی .
آب‌از قنات‌ـ محصول‌غلات لبنیات‌ـ شغل‌زراعت وگله‌داری‌ـ راه‌مالرو.

وزیر - vazir ـ ده ازدهستان قراتوره بخش‌دیواندره شهرستان سنندج .
۳۲ك‌شمال خاوردیواندره‌ـ کناررودخانه ول‌کشتی .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۵۰ ـ سنی‌ـ کردی .
آب‌از رودخانه وچشمه ـ محصول غلات‌توتون حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت‌گله داری ـ راه‌مالرو .
درفصل خشکی از طریق رشیدآباد اتومبیل‌میتوان‌برد‌ـ دبستان چهار کلاسه‌دارد .

وزیرآباد - vazir- âbâd ـ ده از بخش دره شهر شهرستان ایلام .
۸ك‌باختر دره شهر ـ ۸۰ك‌شمال‌خاوری راه مالرو دره شهربشیخ‌مکان.
کوهستانی ـ گرمسیر مالاریائی ـ سکنه ۲۳۰ ـ شیعه‌ـ لری .
آب‌از رودخانه سیکان ـ محصول‌غلات‌تریاك‌برنج حبوبات‌لبنیات‌ـ شغل زراعت وگله‌داری .

وسج - vasaj ـ ده از دهستان پائین‌شهرستان‌نهاوند .
۱۹ك‌شمال‌باختری‌شهر نهاوند‌ـ ۳ك‌شمال‌راه شوسه‌نهاوند بکرمانشاه .
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۷۰۳ ـ شیعه ـ لری‌وفارسی .
آب‌از رود خانه ملایر ـ محصول غلات توتون تریاك انگور حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت و گله داری ـ راه مالرو ـ تابستان اتومبیل میتوان‌برد .

وسمق - vasmaq ـ ده از دهستان درجزین بخش رزن‌شهرستان همدان .
۱٤ك جنوب خاوری رزن ـ ۱ك جنوب راه عمومی رزن ـ نوبران ـ جلگه ـ سردسیر ـ مالاریائی ـ سکنه ۱۰٤۰ ـ شیعه ـ ترکی .

آب‌از قنات ـ محصول غلات حبوبات انگور ـ شغل زراعت ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه مالرو ـ تابستان از طریق راه نوبران اتومبیل‌میتوان برد

وسمق ـ ده از دهستان وفس عاشقلو بخش‌رزن‌شهرستان‌همدان ۰ ۸۲ک جنوب خاوری قصبه رزن ـ کنار رودخانه قره‌چای.
کوهستانی ـ معتدل ـ مالاریائی ـ سکنه ۲۱۱ ـ شیعه ـ کردی ـ فارسی.
آب‌از قنات ـ محصول غلات ابنیات صیفی ـ شغل‌زراعت‌وگله داری راه مالرو.

وسنه ـ vasne ـ ده از دهستان بالك بخش مریوان شهرستان سنندج.
۱۴ك جنوب خاوری دژشاهپور ـ ۶ك جنوب‌راه اتومبیل‌روسنندج‌به مریوان.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۰۰ ـ سنی ـ کردی.
آب‌از چشمه وقنات ـ محصول‌غلات‌لبنیات توتون ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو.

وشت ـ vect ـ ده‌از دهستان بالا شهرستان نهاوند.
۱۱ك‌جنوب خاوری شهرنهاوند ـ ۵ك شمال راه‌شوسه نهاوندبملایر وبروجرد.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۶۴۰ ـ شیعه ـ فارسی.
آب از چشمه ـ محصول غلات تریاك کتیرا چغندر لبنیات ـ شغل زراعت و گله‌داری ـ صنایع‌دستی زنان قالی بافی ـ راه مالرو ـ تابستان اتومبیل میتوان‌برد.

وشه‌دره ـ vece-dare ـ ده‌ازدهستان‌خورخوره بخش‌دیواندره شهرستان سنندج.
۷۶ك باختردیواندره ـ ۱۵ك مرز ایران وعراق درحدودپیشرفتگی شیلر.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۹۰ ـ سنی ـ کردی.
آب از چشمه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات ـ شغل‌زراعت‌گله‌داری صنایع دستی زنان جاجیم بافی ـ راه مالرو.

وصله ـ vasle ـ ده‌از دهستان خدابنده‌لو بخش‌قروه شهرستان سنندج.
۱۴ك خاوری گل‌تپه ـ ۲ك‌جنوب واشور ـ ۲ك‌جزوان.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۰۰ ـ شیعه ـ ترکی.
آب‌ازچشمه های‌متعدد وقنات ـ محصول غلات انگور بادام زردآلو حبوبات ـ شغل‌زراعت گله‌داری ـ راه‌مالرو.
تابستان ازطریق سراب واشور ودلی محمد اتومبیل میتوان‌برد.

وصی ـ vasi ـ ده دهستان ژاوه رود از بخش حومه شهرستان سنندج.
۳۴ك جنوب باختر سنندج ـ ۱۱ك باختر راه اتومبیل‌رو سنندج‌به کرمانشاه.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۵۰ ـ سنی ـ کردی.
آب‌از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو.
در دو محل بفاصله دو کیلو متر واقع سکنه بالا ۱۰۰ نفراست.

وفرجین ـ vafrajin ـ ده‌از دهستان چهار بلوك بخش سیمینه رود شهرستان همدان.
۱۴ك باختر همدان ـ ۷ك‌جنوب شوسه همدان به‌کرمانشاه.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه۴۱۷ ـ شیعه ـ فارسی ـ ترکی.
آب‌از چشمه ـ محصول غلات‌حبوبات صیفی ـ شغل زراعت ـ راه‌مالرو.

وفس ـ vafs ـ ده از دهستان سردرود بخش رزن شهرستان همدان.
۱۰ك شمال قصبه رزن ـ ۴ك باختر راه شوسه رزن به‌همدان.
دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۹۰۰ ـ شیعه ـ ترکی فارسی.
آب‌از قنات ـ محصول غلات حبوبات صیفی ـ شغل‌زراعت گله‌داری.
صنایع‌دستی زنان‌قالی بافی ـ راه مالرو ـ تابستان اتومبیل‌میتوان برد.

وفس‌عاشقلو ـ vafs-âceqlu ـ نام‌یکی‌ازدهستانهای‌پنجگانه بخش رزن شهرستان همدان.
این دهستان درشمال شهرستان اراك‌واقع‌شده محدود است ـ ازطرف شمال برودخانه قره‌چای ـ ازجنوب دهستان‌فراهان ـ از خاوردهستان رودبار تفرش ـ از باختر بدهستان‌وفس‌وبزچلو ـ ساکنین‌این‌دهستان درهیچ‌وقت‌با قصبه رزن‌رابطه‌اقتصادی‌وغیره‌نداشته‌کلیه‌امورآنها باشهر اراك صورت میگیرد درتقسیمات کشوربه غلط‌تابع همدان‌شده است منطقه ایست کوهستانی خوش آب و هوا ـ آب دهستان از چشمه‌ها قنوات وزه‌آب‌رودخانه محلی تامین میشود ـ محصول عمده دهستان غلات حبوبات لبنیات انگور و مختصر میوجات است ـ راه دهستان‌مالروتابستان ازشهراراك وطریق فرمهین بقراء ضیاءآباد خنجین ـ کوریجان اتومبیل میتوان‌برد ـ از۱۴ آبادی تشکیل‌شده‌سکنه آن‌درحدود ۶۵۰۰ نفر وقراء مهم آن‌عبارتنداز خنجین ـ میدانك چالیان ـ چوگان ـ درویشان ـ ضیاءآباد.

ول ـ vol ـ ده از دهستان کلاترزان بخش رزاب شهرستان سنندج.
۶۲ ك شمال خاور رزاب ـ ۱۰ك شمال خاور راه اتومبیل‌روسنندج به مریوان.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۷۵ ـ سنی ـ کردی.
آب‌ازچشمه ـ محصول غلات‌لبنیات ـ شغل زراعت‌گله‌داری ـ راه‌مالرو.

ولدبیگی ـ valad-beygi ـ نام یکی‌ازدهستانهای‌بخش‌ثلاث شهرستان کرمانشاهان همچنین نام‌طایفه‌ایست‌که‌درآن دهستان‌سکونت دارند.
خلاصه مشخصات جغرافیائی آن بشرح زیراست.

حدود ـ ازطرف شمال دهستان جوانرود ودهستان حومه روانسر ـ از طرف جنوب بخش گوران ـ ازخاور بخش سنجابی و روانسر ـ از باختر بهاستانهای قبادی وباباجانی.

آب وهوا ـ هوای دهستان سردسیر سالم وآب آن از چشمه سار وزهآب درهها تامین میگردد وعموماً شیرین وگوارا هستند.

ارتفاعات ـ مرتفعترین کوه بخش ثلاث دراین دهستان و مشهور به کوه بنی گزاست بلندترین قله آن۲۲۸۷متر ازسطح دریاارتفاعدارد بین این دهستان و بخش گوران واقع شده است شعب مختلف این کوهبنام کوهبنفشه وکوهبازان نامیده میشوند مراتع ومزارع مرغوب در درههای این کوهستان وجوددارد.

رودخانه مهمی دراین دهستان وجود ندارد فقط رودخانه مشهور به خرکراست کهازدره شمالی بنی گز وگردنه هایملهترشکه و ملهلوکه ومراتع ششبید سرچشمه گرفته دربهار بمصرف آبیاری قراء کره بوریس میرسد سیلاب آن از شمال سنجابی گذشته برودخانه قرهسو منتهی میشود.

این دهستان از ۲۲ آبادی تشکیل شده سکنه دائمی آن در حدود ۳۰۰۰ نفر است.

تابستان گلهداران مهمطایفه ولدبیگی کهدر حدود ۳۵۰۰ نفرهستند درمزارع ومراتع ایندهستان بهتعلیف احشاموزراعت اشتغالدارند.

زمستان بهدهستان سهقلعه وجیگران میروند.

تیره های طایفه ولدبیگی بشرحزیر است.

درویشی ۷۰خانوار ـ دلهژری ۱۰۰ ـ گرگکش ۵۰ ـ علیآقائی ۱۵۰ ـ گشکی ۳۰ ـ یوسف یاراحمدی ۵۰ ـ قادر میرویسی ۱۰۰ ـ گاوخوری ۱۰۰ ـ پیریژی ۵۰ ـ کاکهرشی ۵۰ خانوار.

ولدکشته valad-kocte ـ ده ازدهستانخالصه بخشمرکزی شهرستان قصر شیرین.

۲ک جنوب خاورخسروی ـ ۱ک مرزعراق.

تپه ماهور ـ گرمسیر ـ سکنه ۲۰۰ ـ مسلمان ـ کردیفارسی.

آبازچاه ـ محصول غلات دیم لبنیات ـ شغلزراعت گلهداری ـ راه فرعی بخسرویدارد ـ موقع بارندگیمالرو.

ولکهوند valkevand ـ ده از بخش سنجابی شهرستان کرمانشاهان.

۳۷ک جنوب کوزران ـ ۱/۵ک راه فرعی شاه آباد بکهواره.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۴۰۰ ـ مسلماناهلحق ـ کردیفارسی.

آب ازچشمه ـ محصول غلات حبوبات دیم لبنیات ـ شغلزراعت و گلهداری ـ راهمالرو ـ تابستان اتومبیل میتوان برد ـ زمستاناکثر سکنه برای تعلیف احشام حدودگرمسیرنفتشاه میروند.

ولهژیر vole-jir ـ ده از دهستان ویسه بخش مریوانشهرستان سنندج.

۸ک جنوب دژشاهپور ـ ۳ک باختر اتومبیلرو مریوان به رزاب.

دامنه ـ سردسیر مرطوبمالاریائی ـ سکنه ۶۸ ـ سنی ـ کردی.

آب از چشمه و قنات ـ محصول غلات حبوبات لبنیات توتون برنج شغل زراعت وگلهداری ـ راهمالرو ـ دبستاندارد.

ولیآباد vali-âbâd ـ ده از دهستانجلگه افشار دومبخش اسدآباد شهرستان همدان.

۱۷ک جنوب اسدآباد ـ کنارشوسه اسدآباد بکنگاور.

جلگه ـ سردسیرمالاریائی ـ سکنه۳۸۴ ـ شیعه ـ کردی ترکیفارسی.

آب از قنات ـ محصول غلات لبنیات صیفی تریاك ـ شغل زراعت و گلهداری ـ صنایع دستی قالیجاجیم بافی.

ولیآباد ـ ده از دهستان میان دربند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.

۳۲ک شمال باختر کرمانشاه ـ ۴ک باخترشوسه سنندج.

دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۱۰۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.

آبازچاه ـ محصولغلاتحبوباتدیم لبنیات ـ شغلزراعت ـ راهمالرو.

ولیآباد ـ ده ازبخش سنجابی شهرستان کرمانشاهان.

۹ک جنوب خاورکوزران ـ ۲ک جنوب راه سنجابی کرمانشاه.

دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۷۰ ـ شیعه ـ کردیفارسی.

آب ازچاه ـ محصول غلات حبوبات دیم لبنیات ـ شغلزراعتگلهداری. راهمالرو ـ تابستان اتومبیلمیتوان برد.

ولیآباد ـ دهکوچکیست ازدهستان پهلویدژ بخش بانه شهرستان سقز.

۱۳ک جنوب بانه ـ سکنه۵ نفر.

ولیآباد ـ ده کوچکیست از دهستان اسفند آباد بخش قروه شهرستان سنندج.

۲۰ک جنوب خاورقروه ـ ۳ک میهم ـ سکنه ۴۰ نفر.

ولیبیگ vali-beyg ـ ده ازدهستانکرانی شهرستانبیجار.

۱۳ک جنوب حسنآباد سوگند ـ کنار رودخانه قمچقای.

تپه ماهور ـ سردسیر ـ سکنه۱۶۰ ـ شیعه ـ ترکی.

آب ازچشمه ورودخانه قمچقای ـ محصولغلات لبنیات ـ شغلزراعت گلهداری ـ صنایع دستیقالیچهجاجیم بافی ـ راهمالرو.

ولیسیراب vali-sirâb ـ ده از دهستان سلگی شهرستان نهاوند.

۱۷ک باخترنهاوند ـ ۱ک رودخانه سرابگیان.

جلگه ـ سردسیر ـ سکنه ۳۷۰ ـ شیعه ـ لریفارسی.

آب از قنات ـ محصول غلات تریاك حبوبات توتون لبنیات ـ شغل زراعتگلهداری ـ راهمالرو.

ولینان voleynân ـ دهکوچکیست از دهستان سرشیو بخش مریوان شهرستان سنندج.

۲۲ک خاور دزشاهپور — ۲ک باغان ـ سکنه۱۵ نفر.

و نائی - vanâi — ده از دهستان حومه بخش مرکزی شهرستان شاه‌آباد.

۵ک جنوب خاوری شاه‌آباد ـ ۱/۵ک چقاگل.

دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۵۰ ـ شیعه — کردی فارسی.

آب از رودخانه راوند و نهرچهار طایفه ـ غلات چغندرقند صیفی‌کاری شغل زراعت مختصر گله‌داری ـ راه فرعی به‌بدره‌ای دارند — دبستان دارد.

و ناکوه - venâ-kuh - ده کوچکیست از دهستان خزل شهرستان نهاوند.

۴۵ک شمال باختری شهر نهاوند ـ کنار رودخانه گاوماساب ـ سکنه ۵۰ نفر.

و ناو - venâv ـ ده از دهستان سامن شهرستان ملایر.

۲۹ک جنوب باختری شهر ملایر ـ ۸ک باختر راه شوسه ملایر به بروجرد

کوهستانی — معتدل مالاریائی ـ سکنه ۳۳۷ ـ شیعه ـ فارسی.

آب از چشمه ـ محصول غلات دیم ـ شغل زراعت ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه مالرو.

و ندر آباد - vendar-âbâd ـ ده از دهستان جلگه افشار بخش اسدآباد شهرستان همدان.

۱۴ک جنوب قصبه اسدآباد ـ ۱ک باختر شوسه اسدآباد به کنگاور.

جلگه ـ سردسیر ـ سکنه ۶۷۲ ـ شیعه ـ کردی ـ فارسی.

آب از دو رشته قنات ـ محصول غلات تریاک انگور پنبه لبنیات شغل زراعت گله‌داری ـ صنایع دستی زنان گلیم بافی ـ راه اتومبیل رو.

و ندرنی — venderni ـ ده از دهستان بیلوار بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.

۵ الی ۸ک باختر دیزگران ـ ۴ الی ۶ک خاور شوسه کردستان.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۴۵ ـ شیعه ـ کردی ـ فارسی.

آب از رودخانه خران ـ غلات حبوبات لبنیات چغندرقند تریاک توتون شغل زراعت ـ قالیچه جاجیم گلیم بافی ـ راه مالرو در تابستان از شیروانه که سرراه شوسه کردستان واقع است اتومبیل میتوان برد.

دردو محل بفاصله ۳ کیلومتر واقع به علیا وسفلی مشهور سکنه علیا ۲۱۰ نفر است ـ آبادی ساکنه بین این دو ده واقع شده است.

و نه‌رنگینه - vene-rangine ـ ده از بخش گوران شهرستان شاه‌آباد.

۴۴ک شمال گهواره ـ ۳ک خاور رودخانه زمکان.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۷۵ ـ مسلمان ـ کردی فارسی.

آب از چشمه ـ محصول غلات حبوبات مختصر میوجات قلمستان.

شغل زراعت — راه مالرو — از تیر تفنگچی هستند.

اداره آمار بنام کدخدای محل شیرولی تفنگچی نوشته است.

و نینه - voneyne ـ ده از دهستان کلاترزان بخش رزاب شهرستان سنندج.

۳۴ک شمال رزاب ـ ۴ک جنوب راه شوسه سنندج به مریوان.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۶۰ ـ سنی ـ کردی.

آب از چشمه ـ محصول غلات توتون لبنیات ـ شغل زراعت و گله داری راه مالرو.

دردو محل بفاصله ۲ کیلومتر واقع سکنه بالا ۱۰۰ نفر است.

و هلق - vehlaq ـ ده از دهستان درجزین بخش رزن شهرستان همدان.

۲۰ک جنوب خاوری قصبه رزن ـ ۱۵ک خاور شوسه همدان.

جلگه ـ سردسیر ـ مالاریائی ـ سکنه ۶۶۰ ـ شیعه ـ ترکی.

آب از قنات ـ محصول غلات حبوبات صیفی لبنیات ـ شغل زراعت و گله‌داری ـ راه مالرو ـ تابستان اتومبیل میتوان برد.

و همان - vahmân ـ ده از دهستان پائین شهرستان نهاوند.

۱۲ک شمال باختری شهر نهاوند ـ ۱ک جنوب راه شوسه نهاوند به کرمانشاه.

دشت — سردسیر ـ سکنه ۹۸۰ ـ شیعه ـ لری ـ فارسی.

آب از رودخانه گاماسیاب ـ محصول غلات لبنیات تریاک انگور ـ شغل زراعت و گله داری ـ راه شوسه.

و هنان - vehnân ـ ده از دهستان چهار بلوک بخش سیمینه رود شهرستان همدان.

۲۴ک جنوب قصبه بهار ـ ۱۲ک جنوب شوسه همدان کرمانشاه.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۶۲۵ ـ شیعه ـ فارسی و ترکی.

آب از چشمه‌ها ـ محصول غلات لبنیات قلمستان میوجات گردو ـ توتون شغل زراعت و گله داری ـ صنایع دستی زنان جاجیم بافی ـ راه مالرو.

رودخانه سیمینه رود از ارتفاعات جنوبی این ده سرچشمه میگیرد.

و یان - veyân ـ ده از دهستان حاجیلو بخش کبودرآهنگ شهرستان همدان.

۱۶ک جنوب قصبه کبودرآهنگ ـ ۱ک جنوب شوسه همدان طهران.

جلگه ـ سردسیر مالاریائی ـ سکنه ۱۴۰۰ ـ شیعه ـ ترکی.

آب از چشمه ـ محصول غلات صیفی انگور میوجات دیگر لبنیات ـ شغل زراعت گله داری ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه اتومبیل رو.

پاسگاه ژاندارمری قهوه‌خانه‌ای کنار شوسه و ۱۰ باب دکان دارد.

و یر - veyar ـ ده از دهستان سردرود بخش رزن شهرستان همدان.

۱۶ک شمال باختر قصبه رزن ـ ۱ک جنوب راه اتومبیل رو رزن به دمق

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۲۰ ـ شیعه ـ ترکی.

آب از چشمه ـ محصول غلات دیم لبنیات ـ شغل زراعت گله داری ـ راه اتومبیل رو ـ تابستان از پاینده اتومبیل میتوان برد.

و یرائی - virâi ـ ده از دهستان جلگه افشار بخش اسد آباد شهرستان همدان.

۱۵ك جنوب خاوری قصبه اسدآباد -۱۲ك خاور شوسه اسدآباد به کنگاور .

کوهستانی - سردسیر - سکنه۱۰۹۴ - شیعه- ترکی کردی فارسی .
آب‌ازچشمه‌ها ورودخانه محلی-محصول- غلات‌لبنیات‌انگور-حبوبات توتون تریاك - شغل زراعت وگله داری- صنایع دستی زنان جاجیم کرباس‌وقالی‌بافی- راه مالرو-باین ده شیره زلی نیزمیگویند .

ویرانه - virâne - ده‌ازدهستان دینوربخش‌بخش‌صحنه‌شهرستان کرمانشاهان .
۲۶ك شمال‌باختری صحنه-۶ك خاورشوسه کرمانشاه بهسنقر.
کوهستانی- سردسیر- سکنه۲۴۵ - شیعه- فارسی‌کردی .
آب‌ازچشمه- محصول‌غلات‌حبوبات‌تریاك‌توتون- شغل‌زراعت-راه‌مالرو

ویژنان - vijnân-نام بلوکی است از بخش گیلان شهرستان شاه‌آباد .

۹ك جنوب‌گیلان محصوربارتفاعات و سرچشمه رودخانه‌کنکاکش از این‌دهستان‌است .

هوای دهستان گرمسیر آب‌ازچشمه ها وذهاب رودخانه های محلی — محصول غلات دیم ولبنیات -شغل زراعت‌وگله داری‌است تابستان گله دارهای‌عمده به ییلاقات‌گواوروچله میروند .
سکنه ویژنان در حدود ۱۵۰۰ نفر- شیعه هستند وزبان مادری آنها کردی‌است .

« تیره‌ازاهل‌کلهردراین بلوك بشرح زیر سکونت دارند و چادرنشین هستند .

تیره‌اردشیری در حدود مزارع‌میل سهراب
« شیرزادیها « «سرحال.
« کیانیها « «داربید.
« بابیر « «سیروله.
« عبدالمحمدی، «درنواحی مختلف.

ویژه -vije-ده‌ازدهستان‌بیلوار‌بخش‌مرکزی‌شهرستان‌کرمانشاهان
۲۰ك شمال‌خاوری دیزگران -۴ك سامله .
کوهستانی- سردسیر- سکنه ۱۲۵ - سنی-کردی فارسی .
آب‌ازچشمه‌وزه‌آب رودخانه باقله وکیونان - غلات حبوبات تریاك توتون لبنیات - شغل زراعت - قالیچه جاجیم‌گلیم‌بافی- راه مالرو تابستان وفصل‌خشکی‌ازطریق سنقر-آگاه-تپه اسمعیل اتومبیل‌میتوان برد .

ویس‌احمد-veys-ahmad-ده‌ازدهستان‌خالصه‌بخش مرکزی شهرستان‌کرمانشاهان .
۲۰ك شمال‌باختری‌کرمانشاه -کناره‌راه فرعی‌سراب نیلوفربهسنجابی دامنه- سردسیر- سکنه۱۵۴- شیعه-کردی فارسی .
آب‌ازچاه - محصول غلات دیمی لبنیات - شغل زراعت راه مالرودر فصل‌خشکی اتومبیل میتوان برد .

ویسر - veysar- ده‌ازدهستان‌ژاورود بخش رزاب‌شهرستان‌سنندج.
۳۶ك خاوررزاب -۶ك خاورآوبهنگ .
کوهستانی- سردسیر- سکنه۲۵۵ - سنی-کردی .
آب‌ازچشمه- محصول‌غلات - شغل زراعت‌گله‌داری - راه مالرو .

ویسك-veysak- ده‌ازدهستان دشت طال‌بخش‌بانه شهرستان‌سقز.
۳۳ك شمال‌باختری بانه-کناررودخانه زاب .
کوهستانی - سردسیر- سکنه۸۲- سنی-کردی .
آب‌ازچشمه- محصول غلات توتون لبنیات ومحصولات جنگلی- شغل زراعت‌گله داری - راه مالرو.

ویسکه -veyseke- ده‌ازدهستان هرسم بخش مرکزی‌شهرستان شاه‌آباد .
جنوب خاوری شاه آباد - ۷/۵ك جنوب خاوری هرسم .
دشت - سردسیر- سکنه ۱۵۰- شیعه-کردی فارسی .
آب‌اززه‌آب رودخانه باقرآباد وچشمه- غلات‌دیمی یك‌باغ‌میوه‌لبنیات شغل زراعت‌گله داری- راه مالرو. تابستان ازطریق هرسم‌اتومبیل میتوان برد .

ویس‌مرید - veys- morid - ده از دهستان نجف آباد. شهرستان بیجار .
۱۲ك جنوب باختری شهر بیجار - ۷ك‌جنوب‌شوسه بیجار-سنندج.
تپه‌ماهور - سردسیر- سکنه۲۵۵ - شیعه-کردی.
آب از چشمه -محصول غلات لبنیات - شغل زراعت‌گله‌داری- صنایع دستی زنان‌قالیچه گلیم جاجیم بافی - راه‌مالرو - تابستان اتومبیل میتوان برد .

ویسه - veyse — یکی ازدهستانهای بخش مریوان شهرستان سنندج.
این دهستان در جنوب باختری بخش دروانه ودره‌های کوه مراجی واقع هوای‌آن سردسیرمالاریائی‌است.
آب قراء دهستان از چشمه- محصول عمده غلات ذرت توتون برنج لبنیات مختصر محصول جنگلی مانند مازو — گزانگبین قلقاف شغل‌سکنه‌زراعت وگله‌داری‌است.
از ۳۰ آبادی تشکیل‌شده سکنه‌آن در حدود ۲۰۰۵ نفر قراء مهم آن بشرح زیر است .
ویسه — وله‌ژیر — نی‌دوه‌تفی — کانی‌سامان.

ویسه — ده‌مرکز دهستان ویسه بخش مریوان شهرستان سنندج.
۱۴ك جنوب باختر دژشاهپور -۶ك باختر راه اتومبیلرو مریوان به رزاب .
کوهستانی- سردسیر- سکنه ۴۸۰ -سنی-کردی.
آب ازچشمه وقنات - محصول غلات ذرت‌توتون-شغل‌زراعت گله‌داری، راه مالرو.

ویسیان -- veysiyân — ده از دهستان اورامات بخش رزاب شهرستان سنندج.
۲۵ک باختر رزاب — ۳ک شهر اورامان.
کوهستانی - سردسیر- سکنه ۲۰۰ - سنی - کردی .
آب از چشمه- محصول غلات انواع میوجات لبنیات- شغل زراعت و گله‌داری نجاری آهنگری کرباس شال‌بافی گیوه دوزی - - راه‌مالرو .

ویله — vile — ده از دهستان بیونیج بخش کرند شهرستان شاه‌آباد.
۱۲ک شمال کرند -۱/۵ک سرتنگ.
دشت- سردسیر - سکنه ۲۲۰ - مسلمان - کردی فارسی.
آب از زه‌آب رودخانه- غلات دیم لبنیات - شغل زراعت گله داری راه‌مالرو.

ویله - ده از دهستان سرشیوه بخش مریوان شهرستان سنندج.
۲۶ک شمال خاور دژشاهپور — ۸ک شمال شوسه مریوان به‌سنندج .
کوهستانی- سردسیر- سکنه ۱۱۵-سنی — کردی.
آب از چشمه - محصول غلات توتون لبنیات- شغل زراعت و گله داری راه مالرو.

ویله — ده‌از بخش گوران شهرستان شاه‌آباد.
۶ک شمال گهواره — بین چشمه سیدیعقوب وچقاچربن
کوهستانی- سردسیر- سکنه ۹۰- مسمان- کردی فارسی.
آب از چشمه- محصول غلات دیم لبنیات- شغل زراعت گله‌داری راه مالرو - از تیره سادات حیدری هستند.

وی‌نسار — vey-nesâr -ده از دهستان چهاردولی بخش قروه شهرستان سنندج.
۳۳ک جنوب خاوری قروه -سرراه شوسه همدان به قروه.
دامنه — سردسیر-سکنه ۷۰۰ -مسلمان شیعه - کردی فارسی.
آب از چشمه - محصول غلات لبنیات- شغل زراعت - صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی دبستان چندباب دکان و قهوه‌خانه ای کنار شوسه دارد .

وینه — vina - ده‌از دهستان عثمانوند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۴۸ک جنوب خاوری کرمانشاه -۴ک سرجوب.
کوهستانی -سردسیر -سکنه ۲۷۰ -شیعه -لکی کردی فارسی.
آب از رودخانه آهوران و چشمه -غلات حبوبات لبنیات تریاک - شغل زراعت گله‌داری تهیهٔ هیزم ذغال جمع آوری کتیرا -راه‌مالرو.

ویهج -vihaj - ده از دهستان اسفندآباد بخش قروه شهرستان سنندج.
۸ک جنوب قروه -۴ک قلعه .
کوهستانی -سردسیر -سکنه ۶۰۰-سنی- کردی.
آب از چشمه- محصول غلات میوجات لبنیات حبوبات -شغل زراعت گله داری- صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی- راه مالرو تابستان اتومبیل میتوان برد .

هـ

هـ ـ ا

هارون‌آباد — hârun-âbâd — ده از دهستان خدابنده‌لو بخش قروه شهرستان سنندج .
۳۴ک جنوب خاور گل تپه - ۶ک خاور شوسه همدان - بیجار .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۵۰ - شیعه - ترکی .
آب از چشمه مادربهار از رود خانه خوشاب - محصول غلات انگور صیفی لبنیات - شغل زراعت گله داری- راه مالرو تابستان از آبادی بهار اتومبیل میتوان برد .

هـ ـ ا

هاری‌آباد - hâri-âbâd - ده از دهستان سلگی شهرستان نهاوند .
۲۵ک شمال باختری شهرنهاوند -کنار وجنوب رودخانه گاماسیاب - جلگه - سردسیر - سکنه ۲۵۰ -شیعه - لری و فارسی .
آب از چشمه و رودخانه - محصول غلات تریاک توتون - شغل زراعت راه مالرو.

هاشم آباد - hâcem-âbâd - ده از بخش دره‌شهر شهرستان ایلام .
۶ك جنوب باختر دره شهر - ۹ ك جنوب‌راه مالرو ایلام .
کوهستانی - گرمسیر مالاریائی - سکنه ۱۲۳ - شیعه - لری.
آب‌ازرودخانه سیکان - محصول‌غلات‌روغن تریاك برنج حبوبات‌لبنیات شغل‌زراعت وگله‌داری - صنایع دستی قالی بافی پاسگاه‌ژاندارمری دارد .

هاشم آباد-ده‌ازدهستان‌چمچمال‌بخش‌صحنه شهرستان کرمانشاهان .
۸ك‌باختر صحنه - کنارشوسه کرمانشاه به‌همدان .
دشت - سرد معتدل - سکنه ۷۰ - شیعه کردی - فارسی .
آب‌از رودخانه باریك‌وگاماسیاب - محصول غلات توتون چغندر قند حبوبات-تریاك شغل‌زراعت .

هالان - hâlân - ده ازدهستان‌خدابنده لو بخش‌صحنه‌شهرستان کرمانشاهان .
۱۵ك‌شمال صحنه - کنار راه مالرو صحنه بسنقر .
کوهستانی - سرد یر - سکنه ۲۱۹ - شیعه - کردی-فارسی .
آب‌از رودخانه فارسینج - محصول‌غلات‌آبی‌دیمی حبوبات قلمستان میوجات تریاك- شغل‌زراعت - راه مالرو .

هانوله - hânule - ده ازدهستان جوانرود بخش‌پاوه‌شهرستان سنندج .
۲۳ك‌جنوب باختر پاوه - کناررودخانه لیله .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۶۶ - سنی-کردی .
آب‌از چشمه - محصول غلات‌لبنیات توتون - شغل زراعت گله داری راه مالرو وصعب‌العبور .

هانه‌شیخان - hâne-ceyxân - ده ازدهستان مرکزی‌بخش مریوان شهرستان‌سنندج .
۲ك‌شمال دژشاهپور -۶ك‌مرز ایران عراق .
کوهستانی- سردسیر - سکنه ۱۰۰ -سنی-کردی .
آب‌از چشمه ها - محصول لبنیات غلات توتون - راه مالرو .

هانه‌گلان - hâne-gelân -ده ازدهستان‌سارال‌بخش دیواندره شهرستان‌سنندج .
۱۰ك‌جنوب باختری دیواندره -۱۸ك‌جنوب‌گاو آهن‌تو .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۳۰ -سنی-کردی .
آب ازچشمه - محصول غلات‌توتون عسل‌لبنیات-شغل زراعت‌گله‌داری راه مالرو .

هانه‌میران - hâne - mirân - ده از دهستان‌تیلکوه بخش دیواندره شهرستان سنندج .
۷۰ك‌شمال باختر دیواندره - ۳ك جنوب شوسه دیواندره سقز کنار رودخانه خورخوره .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۶۰ - سنی-کردی .
آب‌از چشمه - محصول‌غلات‌توتون حبوبات‌عسل‌روغن پشم-شغل‌زراعت گله‌داری - راه اتومبیل‌رو .

هانیس - hânis - ده از دهستان ییلاق بخش حومه شهرستان سنندج .
۱۵ك‌جنوب خاور سنندج -۶ك‌جنوب شوسه سنندج‌همدان .
کوهستانی -سردسیر- سکنه ۴۹۵ -سنی-کردی.
آب‌ازچشمه - محصول غلات- شغل‌زراعت‌گله‌داری - صنایع‌دستی‌زنان قالیچه جاجیم‌گلیم‌بافی -راه مالرو .

هانی گرمله - hâni-garmale - ده ازدهستان اورامان لهون‌بخش پاوه شهرستان سنندج .
۶۶ك‌شمال باختر‌پاوه - ۱۸ك‌شمال باختر نوسود - ۳ك مرزایران وعراق .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۸۱۶ - سنی-کردی-فارسی .
آب‌از چشمه- محصول‌غلات‌لبنیات وأنواع‌میوجات-شغل‌باغبانی‌زراعت گله‌داری -صنایع‌دستی‌زنان‌شال‌کرباس بافی -راه مالرووصعب‌العبور

هجوم آباد- hojum-âbâd - ده‌از دهستان میان‌دربند‌بخش مرکزی‌شهرستان کرمانشاهان .
۶۰ك‌شمال باختر کرمانشاه - ۱/۵ باختر شوسه سنندج .
دامنه - سردسیر - سکنه ۷۰-سنی-کردی .
آب‌از چشمه مین‌العین -محصول‌غلات حبوبات تریاك‌گاهی برنج-شغل زراعت - تابستان از برنجان اتومبیل‌میتوان برد .

هدایت آقداغ- hedâyat-âq-dâq - ده‌ازدهستان قوره‌تو بخش‌مرکزی شهرستان قصرشیرین .
۵ك‌شمال باختری قصرشیرین - ۲ ك‌مرزایران‌عراق .
دامنه - گرمسیر -سکنه ۱۵۰ - سنی-کردی-فارسی .
آب‌از قنات‌وچاه - محصول غلات‌دیم لبنیات - شغل‌زراعت‌گله داری راه مالرو پاسگاه مرزبانی‌وگمرك‌دارد .

هدایت‌شهسوار - hedâyat-cahsavâr - ده ازدهستان قوره‌تو بخش‌مرکزی شهرستان‌قصرشیرین .
۹ ك شمال باختری قصرشیرین - کنار رودخانه قوره‌تو مرز ایران وعراق .
تپه ماهور - گرمسیر - سکنه ۲۰۰ - شیعه - کردی .
آب‌از رودخانه قوره‌تو - محصول‌غلات‌دیم‌لبنیات- شغل زراعت گله داری - راه مالرو - تابستان اتومبیل میتوان برد -.پاسگاه‌مرزبانی وگمرك‌دارد .

هرتا - hertâ - ده‌کوچکی است ازدهستان جوانرودبخش‌پاوه شهرستان سنندج .
۳۰ك باختر‌پاوه -کنار رودخانه سیروان(مرزعراق)
کوهستانی - گرمسیر - سکنه ۱۰ نفر -قشلاق ۲۰ خانواراز‌طایفه ایناق‌جوانروداست .

هرتکه ـ horteke ـ ده‌ازدهستان بیلوار بخش‌مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۶ك شمال خاور مرزبانی ـ ۲ك میان‌رود.
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۲۳۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب‌از فاضل آب‌رودخانه سماق ـ غلات حبوبات تریاك توتون‌لبنیات شغل‌زراعت ـ قالیچه گلیم ـ جاجیم‌بافی ـ راه مالرو تابستان از کمشور اتومبیل میتوان‌برد ـ مجاور آبادی تپه‌ای بنام بوره وجود دارد که‌بقایای ابنیه قدیم‌است.

هرسم ـ harasam ـ نام یکی از دهستانهای بخش مرکزی شهرستان شاه‌آباد ازنظر سازمان اداره آمار و ثبت احوال تابع کنگاور‌وازنظر سازمان فرمانداری تابع شهرستان شاه‌آباداست
درخاوروجنوب‌خاوری شاه‌آبادواقع منطقه‌ایست کوهستانی هوای‌آن سردسیرسالم آب‌قراء آن قسمتی‌از رودخانه محلی وقسمتی ازچشمه ها وقنوات تامین میشود. حدود دهستان بشرح زیر است ـ ازشمال به‌دهستان‌ماهیدشت از باختربخش مرکزی شاه‌آباد‌ـ ازجنوب به‌بخش شیروان‌چرداول شهرستان ایلام ازخاور بدهستانهای‌هلیلان وجلالوند مرتفع‌ترین‌کوه‌دهستان کوه پنجه‌بان است‌که‌درخاوردهستان‌واقع‌شده ارتفاع قله‌آن ازسطح‌دریا ۲۱۰۰ متر میباشد رودخانه‌ماشالگان‌که شرح آن دربخش‌مرکزی‌شاه‌آباد داده‌شده از باختراین‌دهستان‌میگذرد وچند قریه این‌دهستان از زه‌آب آن‌استفاده می‌نمایند.
این دهستان از۳۳آبادی بزرگ وکوچك تشکیل شده جمعیت آن‌در حدود ۱۰۸۰۰ نفر وقراء مهم‌آن بشرح زیراست ـ کندهر ـ هرسم مرکز دهستان‌ـ باریك نظام ـ تومسرخك .
محصول عمده دهستان غلات چغندرقند حبوبات تریاك ولبنیات‌است.
راه دهستان مالرو ولی درتابستان ازقراء شاه‌آباد ـ پل‌پلنگ‌کرد به‌اکثر قراءآن میتوان اتومبیل‌برد.

هرسم ـ ده‌مرکز دهستان هرسم بخش‌مرکزی شهرستان شاه‌آباد. جنوب خاوری شاه آباد . ۶ك خاور باریکه‌نظام.
دشت ـ سردسیر ـ سکنه درحدود ۱۰۰۰ نفر ـ شیعه ـ زبان‌مادری کردی وعده‌ای فارسی میدانند ـ آب‌از چشمه معروف سراب‌هرسم محصول عمده آن گندم جو چغندر قند تریاك توتـون ذرت صیفی مختصر میوجـات ـ شغل زراعت و گله‌داری ـ مسجـد دارد ـ راه مالرو تـابستان ازطریق چشمه سنگی وپلنگرد اتومبیل میتوان‌برد.

هرسین ـ harsin ـ یکی‌از بخشهای‌شهرستان کرمانشاهان
این‌بخش درخاورشهرستان‌واقع‌شده‌حدود ومشخصات‌آن‌بشرح‌زیراست.
ازطرف شمال به‌بخش صحنه ـ از طرف خاور بشهرستانهای نهاوند وخرم‌آباداز‌جنوب‌بشهرستان خرم‌آباد ـ از باخترهمه‌جاامتدادرودخانه گاماسیاب.
هوای بخش مانند سایربخشهای‌مجاور سردسیر وسالم و آب قراء آن‌از چشمه ها‌وزه‌آب رودخانه های محلی وقنوات کوچك تامین میشود. محصول عمده‌بخش غلات حبوبات آبی دیمی تریاك لبنیات و سایرمحصولات دامی میوجات الواروکتیرا است.
ارتفاعات ـ کوههای شیرز (شاه رزم)وکوه‌گون بان درشمال ـ کوه گل‌زرد در خاور و کور سیاه‌کمر ـ کوه امامزاده دارداباوان ـ و کوه‌خاوری چمن اسمعیل ازجنوب این‌بخش‌را محصورنموده است.
ارتفاع مرتفعترین قله کوههای مذکور از سطح دریا بترتیب ۲۶۹۷ ـ ۲۳۱۲ ـ ۲۳۷۱-۲۲۳۱-۱۶۶۲-۱۷۲۸ متر.
ارتفاع‌قصبه هرسین ازسطح‌دریا ۱۵۸۲ متر وارتفاع گردنه‌گشور در۹ کیلومتری خاورهرسین که‌شوسه کرمانشاه به‌خرم آباد از آن میگذرد ۱۹۹۴ متراست.
گودترین‌آبادی‌این‌بخش‌قریه‌گرگه‌بان‌۱۲۴۱ متراز‌سطح‌اقیانوس‌مرتفعتر است‌رودخانه ـ مهمترین رودخانه‌بخش‌همان رودخانه هرسین‌است‌که سرچشمه اصلی‌آن سراب مشهور هرسین بوده پس از مشروب نمودن قصبه وگرداندن‌چندین آسیاب واردتنگه باباتزید شده قراء رایگان الیاسوند‌ـ صوفیوند‌وچندقریه دیگررامشروب‌ودرجنوب‌اراضی‌شمس‌آباد واقع در ۱۶ کیلومتری باخترهرسین برودخانه گاوماسیاب ملحق میشود ـ شعب‌کوچك این‌رودخانه عبارتنداز‌نهردره پریوه ـ درم‌حسن بقمه ـ تمرگ ـ کل کشوند.
چشمه مهم هرسین درشمال خاوری و علیای قصبه از زیرکوه خارج زمستان بهار آب‌آن بسیارتابستان بیش‌از پنج‌آسیاب گردان‌آب‌دارد این‌آب بوسیله نهرهای متعدد بمصرف آبیاری باغات بسیار هرسین وزراعت میرسد.
سازمان و سکنه ـ این بخش تابع فرمانداری کرمانشاه و از ۵۶ آبادی بزرگ کوچك تشکیل‌شده جمعیت آن در حدود ۱۸۵۰۰ نفر است زبان مادری سکنه بخش‌کردی فارسی ـ مذهب عموم اسلام‌و شیعه اثنی عشری‌است.
دراین بخش ۳دبستان‌دایراست دوباب آن درقصبه هرسین‌ویك‌باب اخیراً در ده قیسوند احداث شده‌است.
یك‌دکتر ازطرف وزارت بهداری درقصبه ساکن ویك‌نفر آبله‌کوب سیار نیزدارد.
راه ـ راه‌شوسه کرمانشاه به‌خرم‌آباد از وسط بخش ومرکز آن میگذردبه‌برخی از قراءدامنه ودشت بخش‌تابستان اتومبیل میتوان‌برد

هرسین ـ قصبه مرکز بخش هرسین شهرستان‌کرمانشاهان.
در ۵۴ کیلومتری خاور کرمانشاه کنار شوسه کرمانشاه به‌خرم‌آباد واقع مختصات جغرافیایی آن بشرح زیراست .
طول ۴۷ درجه ۳۵ دقیقه عرض ۳۴ درجه ۱۶ دقیقه ارتفاع از سطح اقیانوس ۱۵۸۲ متربنابراین ۱۷۲ متر ازکرمانشاه مرتفعتراست.
هوای قصبه بواسطه کثرت آب واشجار ییلاقی ودر تابستان فرح انگیزاست‌ سراب هرسین‌که‌ازحیث مکان و مقدار آب نظیر سراب طاق‌بستان وبیستون میباشد درقسمت علیای آبادی از زیرکوه‌خارج

شده بوسیله چندنهر بمزارع مهم وباغات بسیار هرسین برده میشود اشجار میوجات قلمستان قصبه بیش‌ازسایر قراء و از میوجات شلیل آن بخوبی مشهور است. قسمتی ازخانه‌ها ودکاکین قصبه درطول‌راه شوسه خرم‌آباد واقع شده ادارات دولتی بخش نیزدرهمین خیابان است محله‌های قصبه بنام‌لك ـ ده‌بالا ـ مسجدبیت‌پیته نامیده میشود . درطول خیابان وداخل‌آبادی درحدود۲۰۰ باب مغازه و دکان دارد جمعیت قصبه درحدود ۷۵۰۰ نفراست ـ مذهب ساکنین مسلمان‌شیعه اثنی عشری وشغل‌اکثر زراعت وقلیل کسب میباشد ـ صنایع‌دستی زنان بافتن گلیم ـ جاجیم وکلاش بوده‌گلیم وکلاش هرسین‌بخوبی مشهور است.

دراین قصبه ۶مسجد ۲ دبستان (یکی پسرانه یکی دخترانه) شعبه بانك کشاورزی وجود دارد از ادارات دولتی بخشداری شهرداری دارائی کشاورزی دایراست.

هرسین ـ ده از دهستان ژاورود بخش رزاب شهرستان سنندج.
۲۰ك جنوب خاور رزاب ـ۹ك جنوب خاور دوآب.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۵۰ ـ سنی کردی.
آب‌از چشمه ـ محصول غلات لبنیات پنبه و انگور گردو امرود ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو.

هرمزآباد ـ hormoz-âbâd ـ ده‌از بخش‌مهران شهرستان ایلام.
۱۵ك خاورمهران. کنارشوسه مهران به‌دهلران.
جلگه گرمسیر ـ سکنه ۱۰۰ شیعه ـ کردی.
آب‌از رودخانه کنجان چم ـ محصول غلات آبی دیم مختصرلبنیات شغل‌زراعت وگله‌داری ـ راه‌مالرو ـ ساکنین ازطایفه زرگوش‌هستند.

هرمیدول ـ harmidul ـ ده‌کوچکیست ازدهستان سرشیو بخش‌مرکزی شهرستان سقز.
۶۴ك جنوب سقز ـ ۴ك جنوب مام سیف‌الدین ـ ۱۲ك مرزعراق ـ سکنه۲۰ نفر.

هرمیله ـ harmeyle ـ ده از دهستان میرده بخش مرکزی شهرستان سقز.
۲۴ك شمال باختری سقز ـ ۸ك‌شمال باختر مرخوز.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۲۰ ـ سنی ـ کردی.
آب‌از چشمه ـ محصول غلات توتون ـ شغل زراعت و گله‌داری ـ راه‌مالرو.

هروی ـ heravi ـ ده از دهستان اورامان لهون بخش پاوه شهرستان سنندج.
۳۲ك شمال باختر پاوه ـ۲ك باختر راه اتومبیل‌رو پاوه به‌نوسودو پل‌روی رودخانه‌سیروان.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۲۰ ـ سنی ـ کردی.
آب‌از چشمه و رودخانه‌سیروان ـ محصول غلات مختصر پنبه انار سقز ـ بلوط ـ عسل ـ شغل‌زراعت‌مکاری گله‌داری ـ راه مالرو.

هرهره ـ horhore ـ ده از دهستان قلقل رود شهرستان تویسرکان.
۲۴ك جنوب باختر شهر تویسرکان ـ ۳کیلومتری ابودردا.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه۱۱۳ ـ شیعه ـ کردی و فارسی.
آب از چشمه ـ محصول غلات‌دیم کتیرامختصرانگور ـ شغل‌زراعت گله‌داری ـ صنایع دستی زنان قالی‌بافی ـ راه مالرو.
درآمار بنام ابوهریره احصاء شده‌است

هریان ـ haryân ـ ده ازدهستان درجزین بخش رزن شهرستان همدان .
۲۱ك جنوب قصبه رزن ـ ۹ك خاوری شوسه رزن همدان.
جلگه ـ سردسیر مالاریائی ـ سکنه۷۳۵ ـ شیعه ـ ترکی .
آب از قنات ـ محصول غلات حبوبات صیفی لبنیات ـ شغل زراعت وگله داری ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه‌مالرو تابستان ازطریق سراوك اتومبیل میتوان برد.

هری‌رز ـ hari-raz ـ ده‌از دهستان سامن‌شهرستان ملایر.
۱۸ك جنوب شهر ملایر ـ ۲ك‌خاور راه‌شوسه ملایر به بروجرد.
جلگه ـ معتدل مالاریائی ـ سکنه ۲۲۷ ـ شیعه ـ فارسی.
آب‌از چشمه ـ محصول غلات دیم ـ شغل‌زراعت ـ صنایع دستی‌زنان قالی‌بافی ـ راه‌مالرو.

هریل‌آباد ـ heril-âbâd ـ ده از دهستان چمچمال بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان.
۱۷ك جنوب باختری صحنه ـ ۱ ك‌شمال شوسه‌کرمانشاه به همدان.
دشت ـ سردمعتدل ـ سکنه۳۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.
آب‌ازرودخانه زردآب ـ محصول‌غلات برنج تریاك‌حبوبات ـ شغل‌زراعت راه مالرو.

هریله ـ herile ـ ده ازدهستان دینوربخش صحنه شهرستان کرمانشاهان.
۲۶ك شمال باختری صحنه ـ۲ك باخترشوسه‌کرمانشاه به سنقر.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه۱۹۱ ـ شیعه ـ کردی‌فارسی.
آب‌ازچشمه ـ غلات حبوبات‌تریاك توتون ـ شغل‌زراعت ـ راه مالرو.

هزارانی ـ hezârâni ـ ده ازبخش‌آبدانان شهرستان ایلام.
۱۰ك جنوب خاورآبدانان ـ۳ك جنوب راه مالروایلام به‌آبدانان.
کوهستانی ـ گرمسیرمالاریائی ـ سکنه۳۵۲ ـ شیعه ـ کردی.
آب ازچشمه ورودخانه چم‌کبود ـ محصول غلات لبنیات پشم تریاك ماش ـ شغل‌زراعت وگله‌داری.

هزارجریب ـ hezâr-jerib ـ ده‌ازدهستان آورزمان‌شهرستان ملایر.
۲۸ك باخترشهرملایر ـ ۱۵ك جنوب راه شوسه ملایر به‌تویسرکان.
جلگه ـ معتدل مالاریائی ـ سکنه۱۵۸ ـ شیعه ـ فارسی.

آب از قنات ـ محصول غلات تریاك ـ شغل زراعت ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه مالرو.

هزارچشمه ـ hezâr-çacme ـ ده از دهستان منصوری بخش مرکزی شهرستان شاه آباد.

۴ك جنوب خاوری شاه آباد.

دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۱۳۴ ـ شیعه ـ کردی فارسی.

آب از رودخانه راوند وچشمه ـ غلات دیم لبنیات ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو.

هزارخان ـ hezâr-xân ـ ده از دهستان خسروآباد شهرستان بیجار.

۲۷ك جنوب خاوری بیجار ـ ۳ك شمال شوسه بیجار همدان.

تپه ماهور ـ سردسیر ـ سکنه ۱۰۵ ـ شیعه ـ کردی فارسی ترکی.

آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله داری ـ قالیچه جاجیم گلیم بافی ـ راه مالرو.

هزارخانی ـ hezâr-xâni ـ ده از دهستان فعله گری بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان.

۲۶ك شمال خاوری سنقر ـ ۶ك جنوب چوگان.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۰۷۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.

آب از دره محلی ـ محصول غلات حبوبات انگور قلمستان تریاك توتون شغل زراعت ـ قالیچه جاجیم پلاس بافی.

ازطریق بلنگین آفریانج اتومبیل میتوان برد.

در دو محل بفاصله ۵ کیلومتر واقع به علیا وسفلی مشهور ـ سکنه علیا ۷۴۰ نفر است.

هزارخانی ـ ده ازدهستان اورامان بخش رزاب شهرستان سنندج.

۱۶ك شمال رزاب ـ ۷ك شمال خاور راه اتومبیل رو مریوان به رزاب.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۰۵ ـ سنی ـ کردی.

آب از چشمه ها ـ محصول غلات گردو لبنیات توتون مختصر پنبه صیفی شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو.

هزارخانی ـ ده ازدهستان کنگاور بخش کنگاور شهرستان کرمانشاهان.

۱۵ك شمال باختری کنگاور.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۵۶ ـ شیعه ـ فارسی کردی.

آب از چشمه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت مختصر گله داری ـ راه مالرو.

هزارکانیان ـ hezâr-kâniyân ـ ده از دهستان سارال بخش دیواندره شهرستان سنندج.

۲۸ك جنوب باختری دیواندره ـ ۶ك جنوب نعلشکن.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۰۰ ـ سنی ـ کردی.

آب ازرودخانه قزل اوزان وچشمه ـ محصول غلات توتون عسل لبنیات شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو.

هزاره ـ hezâre ـ ده ازدهستان قلقلرود شهرستان تویسرکان.

۲۱ك جنوب باختری شهرتویسرکان ـ ۴ك جنوب راه شوسه تویسرکان به کرمانشاه.

کوهستانی ـ سردسیرمالاریائی ـ سکنه ۱۴۸ ـ شیعه کردی و فارسی.

آب ازچاه ـ محصول غلات دیم ـ شغل زراعت ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه مالرو.

هشتادجفت ـ hactâd-joft ـ ده ازدهستان کرانی شهرستان بیجار.

۲۱ك جنوب خاوری حسن آباد سوگند ـ کنار راه فرعی اتومبیل رو بیجار ـ زنجان.

دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۲۶۵ ـ شیعه ـ ترکی.

آب از رودخانه گاوازن وچشمه ـ محصول غلات لبنیات یونجه ـ شغل زراعت گله داری ـ تابستان اتومبیل رفت و آمد مینماید ـ صنایع دستی زنان قالیچه وجاجیم بافی ـ راه مالرو.

هشلی ـ haceli ـ ده ازدهستان بیلوار بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.

۷ك جنوب باختری دیزگراف ـ ۶ك خاور شوسه کردستان.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۳۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.

آب ازچشمه و قنات ـ غلات حبوبات لبنیات تریاك توتون پنبه قلمستان و میوجات ـ شغل زراعت قالیچه گلیم بافی ـ راه مالرو ـ تابستان از طریق شیروانه ودارتوت اتومبیل میتوان برد.

هشمیز ـ hacamiz ـ ده ازدهستان ژاورود بخش حومه شهرستان سنندج.

۲۷ك جنوب باخترسنندج ـ ۳ك باخترهلوان.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۹۰ ـ سنی ـ کردی.

آب ازچشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو.

هفت آشان جیب ـ haft-âcân-jeyb ـ ده از بخش سنجابی شهرستان کرمانشاه.

۱۹ك جنوب کوزران ـ سینه کوه قلعه قاضی.

کوهستانی ـ سرد سیر ـ سکنه ۱۳۰ ـ مسلمان ـ کردی فارسی.

آب از سراب هفت آشان ـ محصول غلات حبوبات ـ لبنیات شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو تابستان اتومبیل می توان برد ـ زمستان گله داران حدود گرمسیر نفت شاه میروند.

هفت آشان صحبت ـ haft-âcân-sohbat ـ ده از بخش سنجابی شهرستان کرمانشاه.

۱۷ك جنوب کوزران ـ دامنه کوه قلعه قاضی.

دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۱۴۰ مسلمان کردی فارسی.

آب از سراب هفت آشان ـ محصول غلات چغندرقند صیفی جزئی قلمستان حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو در تابستان می توان اتومبیل برد.

زمستان گله داران حدود گرمسیر نفت شاه میروند.

هفت آشیان -haft-âciyân- ده‌از دهستان گیائی بخش‌سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان .
۲۸ک شمال باختر سنقر-۱ک آئینه جوب .
دامنه- سردسیر- سکنه ۳۵۰- شیعه-کردی فارسی .
آب از چشمه و رودخانه چغدر- محصول‌غلات حبوبات تریاک توتون- شغل زراعت -قالیچه جاجیم پلاس بافی- تابستان از سورن آباد اتومبیل میتوان برد .

هفت‌تاش -haft-tâc- ده از دهستان سرشیو بخش مرکزی شهرستان سقز.
۸۵ک جنوب سقز-۱۲ک جنوب مرز ایران عراق .
کوهستانی- سردسیر- سکنه ۱۰۰- سنی-کردی .
آب از چشمه- محصول‌غلات لبنیات توتون- شغل‌زراعت وگله‌داری - راه مالرو.

هفت چشمه -haft-çacme- ده از بخش صالح آباد شهرستان ایلام .
۶ک باختر ایلام-کنار شوسه ایلام به شاه‌آباد .
کوهستانی- سردسیر- سکنه ۵۰۰- شیعه-کردی.
آب از چشمه- محصول‌غلات لبنیات - شغل زراعت‌وگله داری- ساکنین از طایفه پنج‌ستون‌هستند- ساختمانهای نوساز قبل‌از وقایع شهریور این‌ده ویران وخراب شده‌است زمستان‌برای تعلیف گله‌های‌خود دامنه های غربی کوه خلیفه میروند .

هفت‌چشمه - ده‌از بخش آبدانان شهرستان ایلام .
٤ک جنوب خاوری آبدانان-کنار راه مالرو ایلام به آبدانان.
کوهستانی-گرمسیر مالاریائی-سکنه ۲۶۶- شیعه-کردی.
آب از رودخانه‌چم کبود - محصول غلات‌لبنیات پشم‌تریاک برنج‌حبوبات شغل زراعت و گله داری .

هفت‌چشمه- ده‌از بخش سنجابی شهرستان کرمانشاه .
۹ک باختر کوزران-٤ک شمال‌گردنه مله بیگلر .
دامنه- سردسیر- سکنه ۱۸۰- مسلمان-کردی فارسی .
آب‌از چشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات میوجات قلمستان - شغل زراعت‌گله‌داری- راه مالرو اتومبیل درتابستان می‌توان‌برد. زمستان گله داران‌گرمسیر ذهاب میروند .

هفت‌خانی-haft-xâni- ده‌از دهستان خزل شهرستان نهاوند .
٤۸ک شمال‌باختری شهرنهاوند -۸ک جنوب باختری آران .
کوهستانی- معتدل‌مالاریائی-سکنه ۵۰- شیعه-لری وفارسی.
آب‌از چشمه- محصول‌غلات تریاک توتون‌کتیرا لبنیات -شغل‌زراعت و گله داری- راه مالرو.

هفتکده -haft-kade-ده‌از بخش زرین‌آباد شهرستان‌ایلام .
۱۲ک شمال پهله-کنار راه مالرو امامزاده نصرالدین .
کوهستانی-گرمسیر- سکنه ۱۶۰- شیعه-کردی-مختصرعربی .
آب از رودخانه میمه- محصول‌غلات لبنیات تریاک- شغل زراعت‌وگله‌داری-زمستان بمرز عراق میروند .

هفتیان-haftiyân- ده از دهستان وفس عاشقلو بخش رزن شهرستان همدان .
۸۰ک جنوب خاوری قصبه رزن-کنار رودخانه قره‌چای .
کوهستانی - معتدل مالاریائی- سکنه ۹۸- شیعه- ترکی.
آب‌از رودخانه- محصول‌غلات‌لبنیات انگور- شغل‌زراعت وگله داری راه مالرو.

هلتوشان- haltucân - ده ازدهستان سورسور بخش‌کامیاران شهرستان سنندج .
۱۸ک شمال‌کامیاران-کنار شوسه کرمانشاه -سنندج .
کوهستانی- سردسیر- سکنه ۲۱٤- سنی-کردی .
آب‌از چشمه- محصول‌غلات‌توتون- شغل‌زراعت‌گله‌داری-راه‌اتومبیل‌رو.

هلته-halata- ده‌ازدهستان حومه بخش‌کرند شهرستان شاه‌آباد.
۱۱ک شمال باختر کرند -۱ک شمال شوسه‌کرند به قصرشیرین .
دامنه- سردسیر- سکنه ۱۱۵- مسلمان-کردی فارسی .
آب‌از چشمه- غلات دیم لبنیات- شغل‌زراعت .

هلشی - halaci - ده از دهستان ماهیدشت بالا بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۲۱ک جنوب‌کرمانشاه -۵/۳جنوب سرونو.
دشت- سردسیر- سکنه ۲۰۰- شیعه-کردی فارسی .
آب‌از رودخانه مرک - غلات حبوبات چغندرقند صیفی - شغل زراعت گله‌داری - راه‌ما لرو- تابستان از سرونو تاکنار رودخانه اتومبیل میتوان برد .

هلو-halu- ده‌ازدهستان نمشیر بخش بانه شهرستان سقز.
۲۷ک شمال باختری‌بانه-٤ک جنوب باختری شوسه .
کوهستانی- سردسیر- سکنه ۷۵-سنی-کردی.
آب از چشمه - محصول غلات توتون لبنیات محصولات جنگلی-شغل- زراعت - راه مالرو.

هلور-holvar- ده‌ازدهستان جلگه‌افشار بخش‌اسدآبادشهرستان همدان.
۱۲ک جنوب خاوری قصبه‌اسدآباد -۳-الی۷ک‌خاورشوسه‌اسدآباد به کرمانشاه .
کوهستانی- سردسیر- سکنه ۳۳۰- شیعه-کردی-ترکی فارسی.
آب‌از قنات ورودخانه- محصول غلات‌تریاک انگور لبنیات حبوبات - شغل‌زراعت‌گله داری- صنایع دستی‌زنان‌قالی‌بافی- راه‌مالرو‌تابستان اتومبیل میتوان برد.
دردومحل بفاصله ۳ کیلومترواقع هلور بالا و پائین نامیده میشوند سکنه بالا ۱۹۰ نفراست .

هلوران -halurân- ده‌ازدهستان اورامان‌بخش رزاب‌شهرستان سنندج .
۲۰ک شمال‌باختررزاب -۸ک شمال راه اتومبیل رومریوان بەرزاب. کوهستانی- سردسیر- سکنه ۵۰۰ -سنی-کردی .
آب‌ازچشمه- محصول غلات لبنیات توتون-شغل زراعت‌گله داری — راه مالرو.

هله‌سم -hala som- ده‌ازدهستان‌چرداول بخش شیروان‌چرداول شهرستان ایلام .
۱۲ک جنوب خاورچرداول-کنارراه مالروشیروان.
کوهستانی-گرمسیر- سکنه ۳۰۰- شیعه-کردی.
آب‌ازرودخانه چرداول- محصول غلات لبنیات تریاک- شغل زراعت‌و گله داری .

هله‌شی -haleci- ده‌ازدهستان‌ایوان‌بخش‌گیلان‌شهرستان‌شاه‌آباد.
۸ک جنوب باخترجوی‌زر- ۲ک جنوب شوسه شاه‌آباد‌ایلام .
دشت - سردسیر- سکنه ۵۰۰-شیعه-کردی فارسی.
آب‌ازسراب ایوان- محصول غلات برنج‌حبوبات توتون‌لبنیات - شغل زراعت‌گله داری - چادر نشین هستند زمستان گرمسیر غربی ایوان وسومارمیروند .

هلیز آباد - haliz-âbâd - ده از دهستان ییلاق بخش حومه شهرستان سنندج .
۲۵ک خاورسنندج -۳ک شمال‌شوسه سنندج به همدان .
دامنه- سردسیر- سکنه ۴۳۰- سنی-کردی.
آب‌ازچشمه- محصول غلات انواع میوجات مخصوصاً انگور لبنیات شغل زراعت‌گله داری — صنایع دستی‌زنان قالیچه جاجیم‌گلیم‌بافی راه مالرو.

هلیز آباد - ده‌ازدهستان‌کلاترزان بخش رزاب شهرستان سنندج .
۲۰ک شمال خاور رزاب - ۹ک جنوب راه اتومبیل رو سنندج به ریوان .
کوهستانی- سردسیر- سکنه ۱۲۰- سنی-کردی .
آب‌ازرودخانه‌کرماسی وچشمه- محصول غلات حبوبات لبنیات‌توتون شغل زراعت‌گله داری-راه مالرو.

هلیلان -holeylân - نام یکی از دهستانهای بخش مرکزی شهرستان شاه‌آباد - این دهستان بین دهستانهای جلالوند - هرسم - وردلان ودهستان بیژنوند واقع منطقه‌ایست‌که قسمت جنوب -باختر شمال‌آن‌کوهستانی و رودخانه صیمره درخاورآن واقع وحد طبیعی شهرستان شاه‌آباد باشهرستان خرم‌آباداست .

هوای دهستان نسبت به پست وبلندی متغیربدین معنی‌که قراء واقع دردامنه وسینه‌کوه سردسیر وقرائیکه نزدیک‌رودخانه صیمره ودشت واقع شده معتدل است .
آب قراء دهستان ازرهآب رودخانه محلی و چشمه سارنامیده شد و محصول عمده‌آن‌گندم جو لوبیا تریاک لبنیات ومحصولات دیگردامی است - شغل مردان زراعت و گله داری - راه دهستان بطور کلی مالرووتا۶ کیلومتری این دهستان‌آبادی شاه بداغ تابستان ازطریق هرسم اتومبیل میتوان برد .
از ۱۵ آبادی بزرگ‌وکوچک تشکیل شده جمعیت‌آن درحدود ۴هزار نفروقراء مهم آن بشرح زیراست -کهره - چشمه ماهی- جوب شهر پشت تنگ .

هلیوه -halive- ده‌ازبخش‌آبدانان‌شهرستان‌ایلام .
۴۵ک خاورآبدانان -۳ک جنوب راه مالروآبدانان .
کوهستانی-گرمسیر-سکنه ۵۵- شیعه- لری .
آب‌ازچشمه سار- محصول‌غلات‌لبنیات پشم‌ذرت تریاک- شغل زراعت وگله داری .

هماجگه -homâjge- ده‌ازدهستان‌باباجانی بخش‌ثلاث‌شهرستان کرمانشاهان .
۱۱ک شمال خاوری ده‌شیخ -کنار رودخانه زمکان.
کوهستانی -گرمسیر -سکنه ۱۲۰ -سنی -کردی .
آب‌ازرودخانه‌زمکان -محصول‌لبنیات سقز کتیرا ومیوجات‌جنگلی- شغل‌گله‌داری مکاری تهیه سقزوکتیرا -راه‌مالرو - ساکنین ازطایفه باباجانی هستند .

همایون -homâyun- ده‌ازدهستان پیرتاج شهرستان بیجار -
۶۰ک خاور بیجار -۶ک پیرتاج .
تپه‌ماهور -سردسیر-سکنه ۳۸۰ -شیعه -کردی .
آب ازچشمه وقنات -محصول غلات لبنیات انگور - شغل زراعت و گله‌داری -راه‌مالرو .

همایون کش -homâyun-koc- ده‌ازدهستان‌کنگاوربخش کنگاور شهرستان‌کرمانشاهان .
۱۲ک باخترکنگاور -۳ک قره‌گزلو .
کوهستانی -سردسیر -سکنه ۵۰ -شیعه -کردی فارسی .
آب‌ازچشمه -محصول غلات -شغل زراعت -راه‌مالرو .

همت آباد -hemmat-âbâd- ده‌ازدهستان خدابندلو بخش صحنه شهرستان‌کرمانشاهان .
۴ک شمال صحنه -کنار رودخانه صحنه .
کوهستانی -سردسیر -سکنه ۱۴۷ -شیعه‌ومسلمان -کردی فارسی
آب‌ازچشمه -محصول غلات دیمی تریاک قلمستان - شغل زراعت - راه‌مالرو .

همدان -hamadân — شهرستان همدان یکی از شهرستانهای یازده‌گانه‌استان پنجم‌ویکی از بزرگترین شهرستانهای‌کشوراست. محدود است از طرف شمال بشهرستانهای زنجان و بیجار - از طرف‌خاور بشهرستان‌قزوین - ازجنوب خاور بشهرستانهای ساوه‌و اراک -ازجنوب بشهرستانهای‌ملایر وتویسرکان - از باختربشهرستان های‌کرمانشاه‌وسنندج.

آب و هوا - هوای شهرستان نسبت به پستی و بلندی متغیر بدین ترتیب که هوای دره‌های کوه الوند و نقاط مرتفع سردسیر - هوای دهستان مهربان - سرد رود ودرجزین سرد ومعتدل وهوای دهستان های حاجیلو - پیشخور وشراء معتدل میباشد زمستان بخش مرکزی ودره‌های شمالی کوه الوند سردتر از سایر نقاط شهرستان است زیرا قسمت شمالی بخش باز و بدون عارضه میباشد و بمجرد وزش بادهای شمال وشمال باختری هوا بشدت سرد میشود - سردترین روزها اوایل بهمن وگرمترین ایام مردادماه است - حداقل حرارت ۲۰ درجه زیرصفر و حداکثر ۳۵ درجه ببالای صفر میرسد - بعضی از سالها درمهرماه حرارت یکمرتبه نزول نموده و باعث سرمازدگی محصول میشود و گاهی در زمستان بواسطه برفهای سنگین جاده‌ها مسدود عبور و مرور موقتاً بسته میشود . فصل بارندگی از اواخر پائیز تا اوایل بهار است .

آب مزروعی قراء کوهستانی مخصوصاً بخش مرکزی از چشمه های بیشمار و زه‌آب دره هائیست که سرچشمه آنها کوه الوند میباشد و آب قراء دشت ودامنه از قنوات وزه‌آب رودخانه‌ها تامین میگردد .

بادها - باد در این شهرستان بیشتر از دو جهت میوزد :

۱ - بادهای محلی که در اثر اختلاف سطح کوه الوند و جلگه مرکزی تولید میشود. فصل وزش آن اغلب پائیز است .

۲ - بادهای شمال و شمال باختری که مرطوب بوده در زمستان و بهار میوزد وتولید بارندگی مینماید.

ارتفاعات - شهرستان همدان در حقیقت در طول دره وسیعی واقع شده که از هرطرف محصور بکوههای بلند بوده فقط ازطرف جنوب خاور بدشت شراء منتهی میشود .

عظیم ترین کوه شهرستان کوه معروف الوند است که در قسمت جنوب شهرستان واقع شده خط الراس آن حد طبیعی شهرستان تویسرکان باشهرستان همدان است .

مرتفعترین قلل کوه الوند در جنوب شهر و حومه واقع وجهت امتداد کوه مذکور مانند سایر کوههای مرکزی کشور از شمال باختر بجنوب خاور است . بخش مرکزی همدان دردره‌ها ودامنه شمالی والوند شهرستان تویسرکان در دره‌های جنوبی این کوه واقع است هزاران چشمه درطول دره‌های آن جاری وسرچشمه دورودخانه مهم (کرخه و قره‌چای) می باشد .

کوه الوند ازطرف شمال باختر بکوههای خدابنده‌لو سنندج وبالاخره بکوه مهم چهل چشمه کردستان و از طرف جنوب خاور بارتفاعات راسوند اراك وکوه وفس تفرش متصل میشود.

بلند ترین قلعه الوند در جنوب شهر بفاصله ۱۸ کیلو متر (بخط مستقیم) واقع ارتفاع آن از سطح اقیانوس ۳۵۷۴ متر است

ارتفاع گردنه زاغه بین همدان ملایر ۲۰۶۰ متر و گردنه اسدآباد بین همدان کرمانشاه ۲۲۴۱ متر وگردنه همه‌کسی بین همدان وسنندج ۱۵۶۵ متراست .

ارتفاع تپه مصلی خاور شهر همدان ۱۸۸۱ متر و ارتفاع پست‌ترین نقطه شهرستان اراضی آبادی عمرآبادی دهستان پیشخور کناررودخانه قره‌چای ۱۵۵۵ متر است.

در شمال شهرستان بین این شهرستان و شهرستان زنجان کوه های کم ارتفاع چنگ الماس در شمال دهستان مهربان کوه‌های ارمنی و قره‌داغ در شمال کبودراهنك واقع شده ارتفاع بلندترین قله چنك الماس ۲۵۲۵ قلعه‌ارمنی ۲۰۰۵ وقله قره داغ ۲۳۶۵ متراست.

سلسله کوه خرقان قزوین و ساوه در شمال خاوری شهرستان واقع شده خط الراس آن حد طبیعی بین شهرستان همدان و قزوین محسوب میشود وراه شوسه همدان قزوین از آن میگذرد وگردنه آن بنام گردنه آوج مشهور وارتفاع آن از سطح دریا ۳۰۱۳ متراست

کوه وفس در خاور شهرستان واقع ارتفاع بلند ترین قلعه آن از سطح دریا ۲۴۵۰ متراست .

رودخانه - از دره های شمالی کوه الوند و ارتفاعات شمال و خاور شهرستان رودخانه‌های کوچك بسیاری بطرف مرکز دشت شهرستان جاری میشودکه عموماً تابستان خشك رودی بیش نیستند ولی زمستان مخصوصاً اوایل بهارموقع بارندگی دارای آب میباشند در مرکز دشت بخش مرکزی شهرستان کلیه خشك رود ها بهم متصل سیمینه رودنامیده شده وبطرف خاورشهرستان جاری میگردد رودخانه مذکور بین آبادی کوریجان وحاتم آباد (درکیلومتر ۴۲ همدان) ازراه شوسه گذشته بطرف جنوب خاورمنحرف درانتهای جنوب خاوری شهرستان به رودخانه قره چای منتهی میشود (رودخانه قره چای از کوههای کراز - قره‌کهریزوسربند شهرستان اراک سرچشمه گرفته از وسط دهستان شراء اراک گذشته پس ازپیوستن بارودخانه همدان واردتنگه کوهستانی بلوک رودبارازاک شده ازشمال دهستان تفرش گذشته دربند ساوه از کوهستان خارج بمصرف آبیاری قراء شهرستان ساوه میرسد مازادوسیل آب آن درحدودپل دلاک شهرستان قم بارودخانه قم یکی شده بدشت مسیله منتهی میگردد.)

کلیه رودخانه های جنوب - شمال و خاوری شهرستان بشرح زیر برودخانه سیمینه رود میریزند .وهمانطوریکه گفته شد رودخانه‌های مذکور همه‌جا وهمه‌وقت دارای آب نیستند.

رود خانه هائیکه از دره های کوه الوند سرچشمه گرفته بسیمینه رود منتهی میشوند عبارتند از:

۱ - رود خانه قوری چای - سرچشمه از گردنه زاغه و دره های الفاوت - آب هندی بوده از کنار آبادیهای پل شکسته - سرخ آباد -

بورقان گذشته‌ودراراضی امزاجرد برودخانه سیمینه رودمنتهی میشود - رودخانه‌های کوچك ایوك ارزانفوت - سیمین‌ابرو در اراضی آبادی سرخ‌آبادبآن متصل میشوند .

۲ - رودخانه خاکو از بلند ترین قله کوه الوند سرچشمه گرفته از کنار آبادی‌های خاکو - چشین یا کشین‌ومزدقینه - خضر - گراچقا به پیاز گذشته دراراضی امزاجرد بسیمینه رود منتهی میشودآبادیهای مذکور وچند آبادی‌دیگرازآب آن استفاده می نمایند .

۳ - رودخانه دره مراد بیک - از بلند ترین قله‌کوه الوند ودره‌ای که خط‌تلفن همدان به‌تویسرکان در آن کشیده‌شده سرچشمه گرفته‌پس‌از مشروب نمودن باغات دره مرادبیك‌ازوسطشهرهمدان گذشته‌دراراضی آبادی‌گراچقا برودخانه خاکومیریزد .

۴ - رودخانه‌عباس‌آباد - ازرودگنجنامه‌ودره‌ایکه‌راه مالرو همدان به‌تویسرکان‌در آن‌واقع‌است‌سرچشمه‌گرفته پس‌ازمشروب نمودن باغات‌عباس‌آبادو گرداندن مولدبرق اراضی‌منوچهری باغات‌باختری شهررا مشروب نموده سیلاب آن در اراضی گراچقا برودخانه خاکو میریزد .

۵ - رودخانه فرجین - سرچشمه آن از قله‌کلاغ لان الوند بوده باغات قراء مجاور خودرا(وفرجین -موئجین -تونجین-سولولان) سیراب نموده سیلاب آن‌بچراگاه‌گنج تپه بهارمنتهی‌میشود .

۶ - رودخانه سیمین - ازدره‌های باختری‌قله‌کلاغ لان‌الوند سرچشمه‌گرفته بین آرومند وروان ازراه شوسه همدان بکرمانشاه گذشته‌سپس‌ازوسط قصبه‌صالح‌آبادعبوردراراضی‌حسام‌آباد بارودخانه ایکه ازگردنه اسدآباد وهمه‌کسی می‌آیندیکی شده بطرف‌امزاجرد جاری میشود .

۷ - رودخانه‌گردنه اسدآباد - ازگردنه‌مذکوروسرچشمه‌گرفته ازکنار تاج‌آبادو کندجین‌گذشته در اراضی بهادرآباد بارودخانه‌همه کسی‌یکی شده‌در اراضی حسام‌آبادبرودخانه سیمینه‌رودمتصل‌میشود.

۸ - رودخانه‌همه‌کسی - ازگردنه همه‌کسی سرچشمه‌گرفته پس ازمشروب‌نمودن اراضی‌همه‌کسی‌وبهنه‌بردر اراضی‌بهادربیک‌برودخانه گردنه اسدآبادمنتهی‌میشود .

رودخانه‌های‌مذکور در اراضی‌آبادی امزاجرد همه‌باهم یکی شده بطرف شمال جاری‌ازکنار آبادی‌لتگاه وسلیمان‌آبادگذشته در ۴ کیلومتری خاورکوریجان ازشوسه همدان به قزوین میگذرد ودر دهستان پینخور به‌قره چای منتهی‌میشود .

۹ - رودخانه دمق وایگده‌لو - از ارتفاعات شمالی دهستان سرد رود وارتفاعات خدابنده‌لو سر چشمه‌گرفته پس‌ازمشروب نمودن برخی از قراء دهستان سردرود و حاجیلو سیلاب آن درحدود آبادی خلت‌آباد از شوسه همدان به‌قزوین‌گذشته برودخانه‌سیمینه‌رودمنتهی می شود .

۱۰ - رودخانه درجزین - از دره‌های جنوبی‌کوه خرقان سرچشمه‌گرفته پس‌ازگذشتن ازدهستان درجزین وسیلاب‌آن‌برودخانه قره‌چای میریزد .

۱۱ - رودخانه‌های بخش‌اسدآباد .

الف رودخانه شهاب - از کوههای شرقی و غربی دهستان چهاردولی سرچشمه‌گرفته پس‌ازگذشتن ازتنگه بوجین‌دردشت جلگه افشار برخی از قراء آنرامشروب نموده‌درکنارآبادی‌خسروآباد از شوسه همدان بکرمانشاه‌گذشته دراراضی سهم‌الدین بارودخانه‌خرم‌رود یکی میشود .

ب - رودخانه‌خرم رود - ازدره‌های جنوب باختری‌کوه الوند سرچشمه‌گرفته پس ازمشروب نمودن قراء مجاور در اراضی آبادی سهم‌الدین بارودخانه شهاب یکی شده‌در انتهای‌جنوبی‌بخش‌کنگاور برودخانه‌گاماسیاب منتهی میشود .

(رودخانه گاماسیاب یکی‌از طویلترین رودخانه های‌کشور است‌که از دره‌های جنوبی‌کوه الوند ودره شمالی‌کوه‌گرو سرچشمه گرفته کلیه رودخانه های شهرستان ملایر - نهاوند - تویسرکان و بخش اسدآباد بآن‌میریزد -رودخانه‌مذکور ازجنوب بخشهای‌کنگاور صحنه گذشته در اراضی‌آبادی بیستون با رودخانه دینور یکی‌شده در انتهای خاوری بخش‌مرکزی‌کرمانشاه برودخانه قره سومتصل‌میشود ازاین‌به بعدکه درطول شهرستان خرم‌آباد جاریست رودخانه صیمره نامیده میشودکلیه‌مجاری میاه‌لرستان و رودخانه‌های خاوری‌کبیرکوه نیزبآن‌میریزدپس‌ازگذشتن ازلرستان‌درقسمت‌باختری‌خوزستان جاری وکرخه نامیده میشود وبالاخره به‌باطلاق هورالعظیم‌منتهی‌میگردد)

از بررسی رودخانه های شهرستان میتوان نتایج زیر راگرفت .

۱ - رودخانه‌های‌کوهستانی عموماً درقسمت علیا دارای‌آبو درقسمت سفلی جزدرموارد بارندگی‌بدون آب‌میباشند .

۲ - مسیررودخانه هادر قسمت‌دشت دربرخی نقاط خشك ودر بعضی جاها آب ازکف آنها تراوش نموده بمصرف آبیاری قراء مجاور میرسد .

۳- کلیه‌مادرچاهوبیشکارقنوات شهرستان‌متوجه‌مسیررودخانه‌های بالا میباشد .

۴ - درصورت نزول‌باران‌زیاد سیل‌جاری‌قراء و مزارع‌مسیرخودرا تهدیدبخرابی مینمایند .

راه‌های‌شوسه-از شهرهمدان‌راههای شوسه‌زیرمنشعب شده‌است .

۱ - راه شوسه اسفالته به‌قزوین و تهران : طول این راه تاآخر منطقه‌شهرستان همدان ۱۳۱ کیلومترتاقزوین ۲۲۸ وبطهران۳۶۸ کیلومتر است .

۲ - راه شوسه اسفالته به‌کرمانشاه : طول این راه تا آخر منطقه شهرستان ۷۴ کیلومتر وتاکرمانشاه ۱۹۰ کیلو متراست

۳ - راه شوسه اسدآباد به ملایر : طول این راه تا آخر منطقه شهرستان ۲۴ کیلومتر و تا ملایر ۸۵ کیلومتر است .

۴ - راه شوسه خاکی به سنندج : در ۱۲ کیلومتری باختر همدان از راه شوسه کرمانشاه منشعب شده طول آن از همدان تا آخر منطقه شهرستان ۴۵ کیلومتر تا قروه ۸۷ کیلومتر بسنندج ۱۸۰ کیلومتر است .

۵ - راه شوسه خاکی به بیجار : در ۲۲ کیلومتری شمال باختری همدان از شوسه سنندج منشعب طول آن از همدان تا آخر منطقه ۳۰ کیلومتر و به بیجار ۱۵۳ کیلومتر است .

۶ - از شوسه های بالا بقصبات بهار - کبودراهنک - دمق - گاو خانه درجزین راه فرعی درجه ۳ منشعب میشود . بعلاوه در سال های اخیر بواسطه ازدیاد وسایل موتوری تابستان باکثر قراء مهم شهرستان اتومبیل رفت و آمد مینماید .

سازمان اداری

شهرستان همدان طبق سازمان کشور جزء استان پنجم است ولی عملا فرمانداری این شهرستان مستقل و مستقیماً از مرکز دستور اخذ مینماید و از چهار بخش بنام سیمینه رود - کبودراهنک - اسدآباد - رزن بشرح زیر تشکیل شده است

۱ - بخش سیمینه رود : این بخش در قسمت مرکزی شهرستان و اطراف شهر همدان واقع شده از دهستانهای چهاربلوک و قسمتی از شراء تشکیل شده جمع قراء و قصبات آن ۱۴۰ آبادی و جمعیت آن باستثنای سکنه شهر ۱۱۸۰۰۰ نفر میباشد مرکز بخش قصبه بهار و قراء مهم آن بشرح زیر است .

صالح آباد - لالجین - شورین - گاوخانه - نشر - امزاجرد - جورقان مریانج . (مریانه)

۲ - بخش کبود راهنک : این بخش در قسمت شمال شهرستان واقع شده از دهستانهای حاجیلو و مهربان تشکیل شده جمع قراء آن ۱۱۰ آبادی و جمعیت آن ۶۸۰۰۰ نفر است .

مرکز بخش قصبه کبود راهنک و قراء مهم آن بشرح زیر است .

مهاجران - کوریجان - داقداق آباد - وریان - اکنلو - آب مشکین - مسجدین

۳ - بخش اسد آباد : این بخش در باختر شهرستان واقع و از دهستانهای جلگه افشار - چهاردولی و فارسینج تشکیل شده جمع قراء ۱۴۷ آبادی و جمعیت آن ۵۳۵۰۰ نفر است

مرکز بخش قصبه اسدآباد واقع در کنار شوسه کرمانشاه و قراء مهم آن بشرح زیر است .

خاک ریز - آجین - چنارشیخ - جنت آباد - کمک - پیرملو - ایوارع فارسینج - چقا بالا - چم چم .

۴ - بخش رزن : این بخش در خاور شهرستان واقع از دهستانهای درجزین - سردرود - پیشخورو قسمتی از شراء تشکیل شده جمع آبادیها ۲۰۲ و جمعیت آن ۱۰۳۵۰۰ نفر است

مرکز بخش قصبه رزن واقع در سرراه شوسه تهران و قراء مهم آن بشرح زیر است

درجزین - فارسجین - نظام آباد - سوار - قروه کاج - بابانظر گاو سوار - قایش - چورمق .

چون جمعیت شهر همدان ۱۲۰/۰۰۰ نفر است بنا بر این شهرستان همدان از ۶۰۰ آبادی تشکیل شده جمعیت آن ۴۴۳/۰۰۰ نفر است .

زبان : زبان مادری ساکنین شهر و قراء کوهستانی بخش سیمینه رود - و دهستانهای فارسینج فارسی و بقیه ترکی است و اکثر ترک زبانان بفارسی و فارسی زبانان بترکی آشنا هستند .

مذهب : مذهب عموم ساکنین شهرستان مسلمان شیعهٔ اثنی عشری است فقط در شهر همدان عده قلیلی یهودی و مسیحی ساکن هستند .

محصول : در قسمت کوهستانی و دره های کوه مهم الوند محصول عمده انواع میوجات سردرختی مخصوصاً سیب - گلابی - گیلاس آلبالو وغیره و در قسمت دشت و دامنه غلات حبوبات انگور صیفی جات کتان - کنف خشخاش - پنبه و در هر دو قسمت گلهداری مرسوم و بطوریکه لبنیات آن اگر صادرات نداشته باشد احتیاج بواردات ندارد . اکثر محصول غلات در این شهرستان بطور دیم بدست میآید .

شغل - شغل عمده سکنه شهر و قصبات کسب و ساکنین قراء زراعت و باغبانی - گلهداری و سایر امور کشاورزی است . صنایع دستی زنان در قراء و قصبات قالی قالیچه گلیم و کرباس بافی است قالیچه های شهرستان اکثر بخارج حمل میشود .

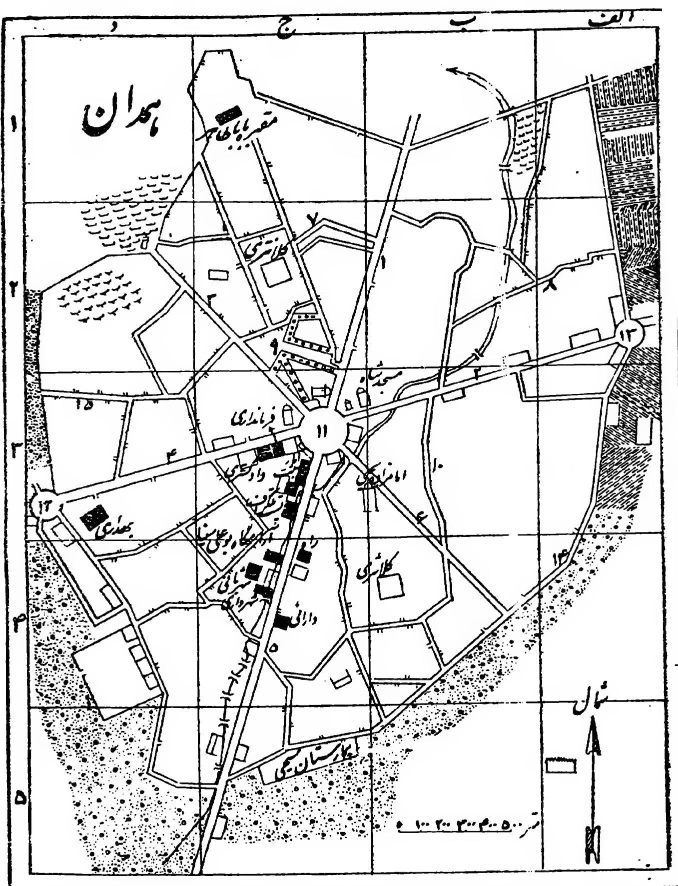
در برخی از قراء نزدیک شهر مخصوصاً قصبه لالجین کارگاههای متعدد ساختن ظروف سفالین دایر و محصول آنها بکلیه نقاط کشور حمل میشود .

صادرات - صادرات عمده شهرستان عبارت است از میوجات غلات - چوب والوار - سیب زمینی و پیاز - لبنیات - ظروف سفالین چرم - کتیرا - مشروبات الکلی وغیره .

واردات - واردات عمده شهرستان عبارت است از اجناس بزازی - خرازی - دواجات - قندوشکر - چای - توتون - سیگار وغیره

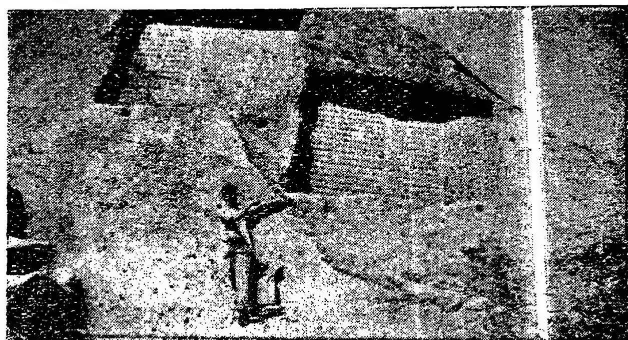
کانها - گرچه تاکنون از نظر کانها اکتشافات اساسی بعمل نیامده و اگر آمده منتشر نشده است ولی از تحقیقات سطحی که بوسیله مطلعین بعمل آمده وجود معادن متنوعی از قبیل گرافیت ، طلا و طلای سفید آنتیموان ، آهن - املاح معدنی در این شهرستان وجود دارد . ممکن است در نتیجه استخراج انواع معادن و استفاده از آبشارهای طبیعی متعدد الوند درآتیه شهر همدان یکی از مراکز صنعتی کشور گردد .

همدان ـ اطلاعات جغرافیائی شهر همدان مرکز فرمانداری شهرستان همدان بطور اختصار بشرح زیر است.

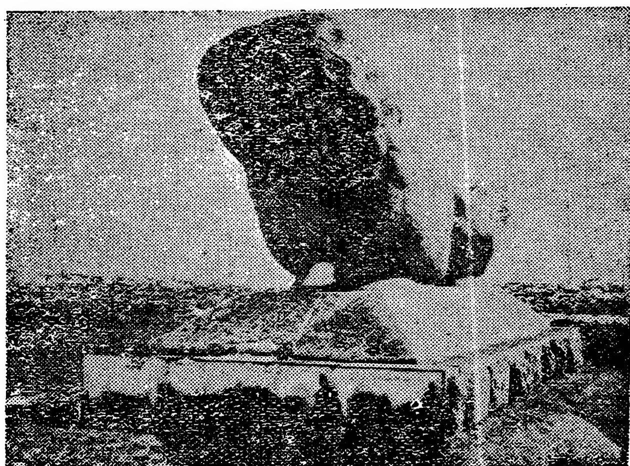
۱ـ خیابان اکباتان ۴ ـ خیابان داریوش ۷ ـ کوچه گنبد مینا ۱۰ ـ کوچه مصلی ۱۳ ـ میدان شاهپور
۲ـ خیابان شاهپور ۵ ـ خیابان بوعلی ۸ ـ کوچه شریفی ۱۱ ـ میدان پهلوی ۱۴ ـ جاده شوسه
۳ـ خیابان منوچهری ۶ ـ خیابان جدید ۹ ـ بازار ۱۲ ـ میدان داریوش ۱۵ ـ کوچه قاشق تراشها

تاریخ و بانی بنای شهر ـ همدان یکی از شهرهای بسیار قدیمی کشور بوده ازسه‌هزار سال قبل ازمیلادمسیح وجود داشته ونام اولیه آن اکباتان یاهکباتان بوده‌ومحل آن روی‌تپه خاورشهر فعلی معروف به‌تپه مصلی وبسیار باعظمت ومهم وهفت‌قلعه محکم‌داشته است. بنای اولیه آنرا به‌سلاطین مدی‌واشکانی نسبت میدهندوروزگاری مقر

گنجنامه ـ در ۱۲ کیلومتری باختر همدان (علیای دره عباس‌آباد)

تابستانی سلاطین مقتدر مدی ـ اشکانی وهخامنشی بوده‌است. پیدایش آثار بسیار قدیم مانند ظروف ـ مجسمه ـ الواح‌وسکه‌های

سنگ‌شیر ـ پس ازانجام تعمیرات ونصب‌آن در روی سکوی جدید

مختلف مقابر وابنیه قدیم قدمت بنای‌این شهر را ثابت نموده است. همدان یکمرتبه بوسیله اسکندر مقدونی ـ دفعه‌دیگر بوسیله اعراب وسومین مرتبه درفتنه مغول ویران ومجددا آبادشده استواینک‌یکی ازشهرهای درجه دوم کشورمحسوب میشود.

مختصات جغرافیائی ـ طول ۴۸ درجه‌و ۳۱ دقیقه خاور گرینویچ (مبداء نصف‌النهار بین‌المللی) عرض ۳۴ درجه و ۴۸ دقیقه شمالی خط‌استوا ـ ارتفاع تقریبی ۱۸۰۰ متر.

در ۳ درجه‌و ۱۳ دقیقه باختر تهران‌واقع‌شده اختلاف ساعت‌آن باطهران ۱۲ دقیقه و ۵۰ ثانیه است(طهران‌ساعت ۱۲ همدان ساعت ۱۱ و ۴۷ دقیقه ۱۰ ثانیه)

مسافت همدان با شهرهای مجاور ـ قزوین ۲۲۸ ـ تهران ۳۸۶ ـ ملایر ۸۴ ـ کرمانشاه ۱۹۰ ـ بیجار ۱۵۳ ـ سنندج ۱۸۰ ـ تویسرکان ازطریق اسدآباد ۱۲۷ کیلومتر است.

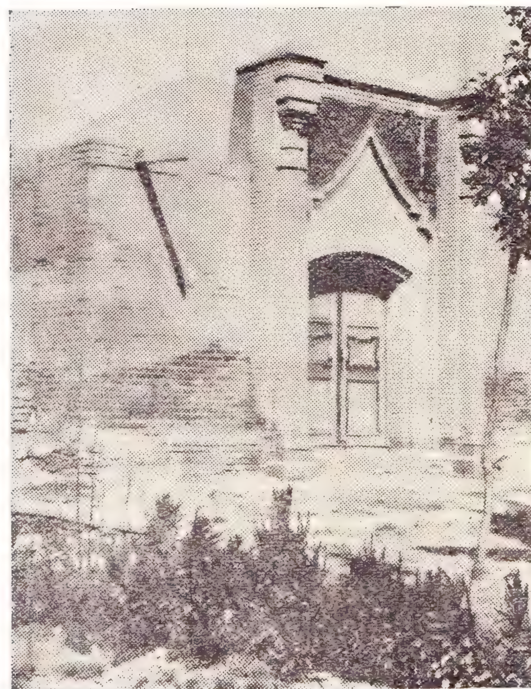
موقعیت طبیعی ـ همدان دردامنه شمالی کوه الوند واقع شده شیب‌آن ازشمال بجنوب‌ودرحدود ۳ر۰۰٪ است قلل مرتفع‌ودائم‌البرف کوه عظیم‌الوندکه مسلط بشهراست ومناظر باغستانهای بیشماردره های مرادبیگ ـ عباس‌آباد وحومه شهر ـ میدان وسیع‌مرکزی شهر ـ آرامگاه نوساز شیخ‌الرئیس ابوعلی سینا زیبائی خاصی باین شهر بخشیده‌که هیچگاه ازخاطر بیننده محونخواهدشد.

تابستان همدان بسیار فرح‌بخش وخنک بوده احتیاجی برفتن ییلاق ندارد ولی زمستان آن‌گاهی بشدت سردشده ومیزان‌الحراره به ۲۰ درجه زیرصفر میرسد.

خیابان‌وکوچه های‌شهر:

بنای کوچه‌و خانه‌های شهر مانند سایر شهرهای قدیمی کشور با اصول صحیحی بنانشده کوچه های آن پرپیچ وخم و تنگ واکثر

خانه‌های قدیمی آن کوچك بازار آن سر پوشیده دکاکین کوچك داشته گورستان درداخل شهر بوده است .

بنای قدیم آرامگاه ابوعلی بن‌سینا

بعداز سال ۱۳۱۰ شمسی هجری بامراعلیحضرت فقید رضا شاه پهلوی مقدمات احداث خیابان‌ها وعمران آبادی فراهم وازسال ۱۳۱۴ شروع باصلاحات اساسی شده که‌تا بامروز ادامه‌دارد .

درمرکز شهرمیدان وسیعی احداث گردید وازآن میدان شش خیابان بطرفین کشیده‌شده است .

مقبره باباطاهرعریان

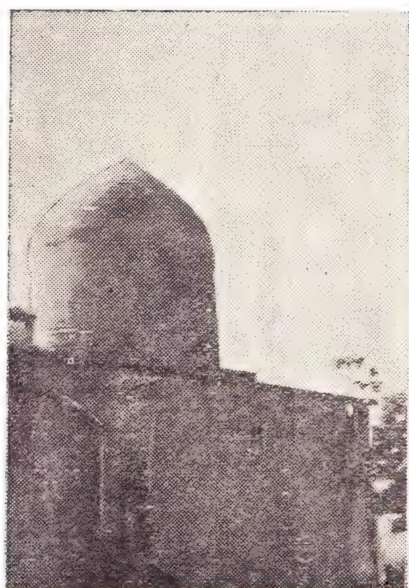
شعاع دایره میدان ۸۰متر وزاویه بین‌خیابانها ازمرکز میدان ۶۰ درجه وعرض خیابانها سی‌متراست .

اسامی شش‌خیابان مذکور بشرح زیراست .

۱ ــ خیابان بوعلی که ازمیدان بطرف قبله(جنوب باختر) کشیده شده وطول آن قریب به۲۵۰۰ است .

۲ـ خیابان اکباتان مقابل خیابان بوعلی تاانتهای شمالی شهر کشیده شده وطول آن قریب ۱۴۰۰ متراست.

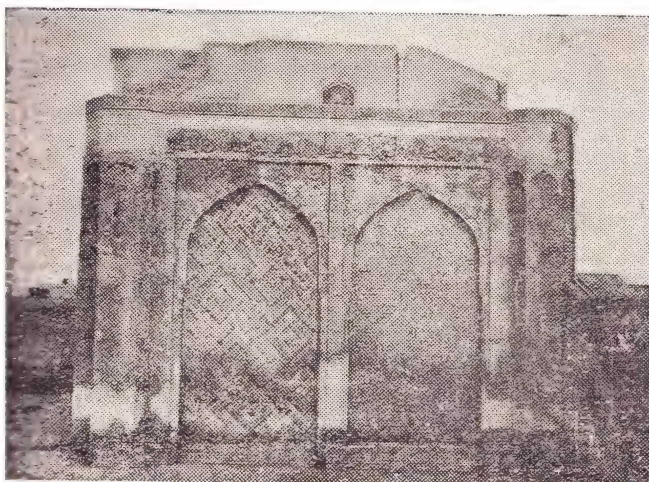
۳ـ خیابان باباطاهر ـ ازمیدان مرکزی بطرف شمال باختر کشیده شده بگورستان منتهی میشود وطول آن قریب ۱۰۰۰ متراست .

منظره خارجی مقبره استرومردخای

۴ـ خیابان سیروس ـ مقابل خیابان باباطاهر بطرف جنوب خاور احداث شده به‌جنوب تپه مصلی منتهی وطول آن قریب ۱۰۰۰ متراست.

۵ ـ خیابان داریوش ازمیدان مرکزی بطرف عباس آباد کشیده شده به‌فلکه داریوش منتهی میشود . وا‌ه‌شوسه کرمانشاه سنندج همچنین

گنبد علویان از طرف باختر

عباس آباد ازفلکه داریوش منشعب وطول آن قریب ۱۰۰۰متراست.

۶ـ خیابان شاهپور ـ مقابل خیابان داریوش بمیدان شاهپور منتهی

راه تهران وملایر از آن منشعب میشود طول خیابان از میدان مرکزی تا میدان شاهپور ۲۲۰۰ متر است.

کوچه وبازار قدیمی شهر بخیابانهای ششگانه منتهی و بهمان حال اولیه باقی است ولی خیابان وکوچه‌هائیکه اخیرا در اطراف شهر احداث شده با اصول صحیحی بنامیکردند.

گنبد علویان از طرف شمال

ادارات دولتی: ادارات فرمانداری - شهربانی - دارائی - شهرداری - ژاندارمری - ثبت‌اسناد - راه - بانک کشاورزی و آرامگاه بوعلی درطرفین خیابان بوعلی. وادارات فرهنگ - آمار - دادگستری وشعبه بانک‌ملی درطرفین خیابان داریوش واداره پست‌وتلگراف در خیابان بین‌النهرین پشت خیابان بوعلی واقع‌شده است.

دراین شهریک دانشسرا - ۵ دبیرستان (نظام - پهلوی - شاهدخت - شرافت - اتحاد) ..... دبستان ۲ بیمارستان - ۲ درمانگاه - ۳۰ مسافرخانه - ۴۸ مسجد - ۴۰ گاراژ وجود دارد.

زبان‌ومذهب: زبان مادری سکنه شهرفارسی است‌ولی چون‌زبان ساکنین قراء ترکی است‌لذااکثر سکنه بآن زبان‌کم‌وبیش آشنائی دارند. مذهب عموم‌سکنه شهر مسلمان شیعه‌اثنی عشری است.

اقلیت های مذهبی همدان عبارتنداز کلیمی‌و مسیحی‌و تعداد آن از ۳هزار نفر تجاوز نمیکنند.

آب‌شهر: آب شهر ازصدها قنوات کوچک وچاههائیکه درخانه‌ها حفرشده تامین میشود ولی‌دارای املاح مختلف بوده برای آشامیدن خوب نیست.

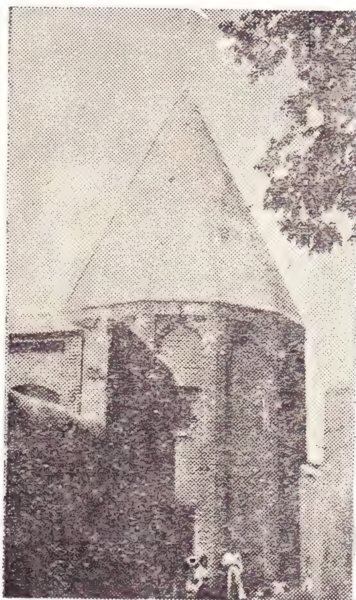
چون منابع‌آب درقسمت علیای‌شهر قرارگرفته احداث منبع و تصفیه آن باهزینه کمتری‌پذیراست ودربرنامه‌عمرانی شهرموضوع‌لوله‌کشی منظورشده است.

روشنائی: روشنائی شهر همدان ازآبشارمصنوعی دره‌عباس‌آباد که مولد برق۵۰۰ کیلوواتی تامین میشود.

افتخارات: این شهر مولد اشخاص بزرگی مانند فقیه همدانی (جغرافی‌دان دوره سامانی) بدیع‌الزمان (فاضل‌و ادیب‌عهد غزنوی) باباطاهر عریان - سیدجمال‌الدین اسدآبادی - میرزاده عشقی‌وغیره است.

ابنیه‌قدیم: ابنیه‌قدیم شهرعبارتنداز‌مقبره استرمرده‌خای- مقبره باباطاهر عریان - گنبدعلویان - آرامگاه‌ابوعلی‌سینا - سنگ‌شیر که درزمان آبادی‌اکباتان برسردر دروازه شهر نصب بوده - گنجنامه در۱۰ کیلومتری‌جنوب باختر‌همدان کنارراه‌مالروهمدان به‌تویسرکان واقع شده‌کتیبه‌ایست به‌خط میخی به‌تخت‌سنگ‌حجاری‌شده وفتوحات داریوش درآن‌نوشته‌شده است.

فرودگاه: فرودگاه همدان در۷ کیلومتری شمال شهر کنارشوسه همدان به‌تهران واقع‌شده‌است.

برج قربان

برای کسب اطلاعات بیشتری به‌کتاب راهنمای همدان از انتشارات دایره جغرافیائی ستادارتش مراجعه‌فرمایند.

همزه‌آباد - hamze- âbâd - ده‌از دهستان‌کنگاور بخش کنگاور شهرستان‌کرمانشاهان.

۴ک باختر کنگاور - ۱ک‌شمال‌شوسه‌کنگاور کرمانشاه.

دره - سردسیر - سکنه‌۴۵ - شیعه- فارسی -کردی.

آب‌از رودخانه کبوترلانه - محصول‌غلات‌آ بی‌ودیمی حبوبات تریاک- چغندر قند -شغل‌زراعت.

همه ایاز- hame-ayâz - ده کوچکیست از بخش گوران شهرستان شاه‌آباد.

۸ ک شمال‌گهواره - سکنه ۳۵ نفر ازتیره تفنگچی هستند.

همه کسی- hame-kasi - ده ازدهستان‌چهاربلوک‌بخش‌سیمینه رود شهرستان همدان.

۴۰ک شمال‌باختر‌همدان - سرراه شوسه همدان سنندج.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۵۲۱ - شیعه - کردی فارسی.
آب ازچشمه رودخانه محلی و چاه - محصول غلات حبوبات لبنیات انگور - شغل زراعت گله‌داری - صنایع دستی قالی‌بافی - قهوه خانه کنار شوسه دارد.

همه کسی - ده از دهستان شراء بخش رزن شهرستان همدان.
۶ک جنوب رزن - ۳ک راه فرعی کوریجان شراء .
جلگه - معتدل مالاریائی - سکنه ۲۹۴ - شیعه - ترکی .
آب از قنات - محصول غلات لبنیات حبوبات صیفی - شغل زراعت و گله‌داری - راه مالرو - تابستان اتومبیل میتوان برد.

همیانك-hamyânak - ده از دهستان کنگاور بخش کنگاور شهرستان کرمانشاهان.
۸ک شمال باختری کنگاور .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۵۰ - شیعه - فارسی کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات دیم حبوبات تریاك - شغل زراعت - راه مالرو.

هندمینی- hendemini - نام یکی از دهستانهای چهارگانه بخش بدره شهرستان ایلام .
حدود آن بشرح زیراست :
ازطرف شمال خاور وخاور برود صیمره و ازجنوب و جنوب باختر به ارتفاعات کبیرکوه و بخش زرین آباد - از باختر بدهستان دوستان بخش بدره .
موقعیت طبیعی - کوهستانی وهوای آن معتدل میباشد آب مشروبی از رود صیمره و گروتامین میشود .
از ۱۰ آبادی بزرگ و کوچك تشکیل وجمع نفوس آن درحدود ۱۸۰۰ نفر است مذهب سکنه مسلمان شیعه - زبان مادری آنها لری و کردی - محصول عمده دهستان غلات لبنیات توتون تریاك - شغل زراعت گله‌داری .
عده‌ای ازسکنه زمستان بگرمسیر میروند - راه مالرو صعب العبور.

هندی بلاغ-hendi-bolâq - ده ازدهستان ییلاق بخش حومه شهرستان سنندج.
۲۳ک جنوب خاور سنندج - بین سیس وسراوله .
جلگه - سردسیر - سکنه ۱۸۵ - سنی - کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات توتون - شغل زراعت گله‌داری - صنایع دستی قالیچه جاجیم بافی - راه مالرو.

هندیمن-handiman - ده ازدهستان ژاوه رود بخش کامیاران شهرستان سنندج .
۴ک شمال باختر کامیاران - ۲ک طای .
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۰۴ - سنی - کردی .
آب از رودخانه طای وچشمه - محصول غلات انواع میوه‌جات لبنیات باغبانی - راه مالرو.

هنگ چینه-hang-çine - ده ازدهستان سرشیو بخش مرکزی شهرستان سقز.
۵۴ک جنوب سقز - ۴ک جنوب شیبانجو.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲۴۰ - سنی - کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات توتون - شغل زراعت گله‌داری راه مالرو.

هنگ ژال- hang - jâl - ده از دهستان پهلوبدژ بخش بانه شهرستان سقز.
۲۴ک جنوب خاور بانه - ۳ک پهلوبدژ - ۱ک مرز عراق.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۰۸ - سنی - کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات توتون ارزن مازوج قلقاف - شغل زراعت راه مالرو.

هنگ ژاله-hang-jâle - ده ازدهستان کلاترزان بخش رزاب شهرستان سنندج.
۲۸ک شمال رزاب - ۸ک جنوب راه اتومبیل رو سنندج بمریوان.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۶۰ - سنی - کردی.
آب از رودخانه برده سفید کوره در وچشمه - محصول غلات لبنیات توتون مختصر گردو - شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو - دبستان دارد

هنیاندر-honyândar - ده از دهستان بیلوار بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۲ک باختر دیزگران - ۸ک خاور شوسه کردستان .
کوهستانی - سردسیر ییلاق - سکنه ۳۷۰ - شیعه - کردی فارسی.
آب از زه‌آب دره محلی - محصول غلات تریاك حبوبات توتون میوه جات قلمستان - شغل زراعت - صنایع دستی قالیچه گلیم جاجیم بافی .
راه مالرو - تابستان ازطریق شیروانه اتومبیل میتوان برد.

هوارپان-havârpân - ده از دهستان گاورود بخش کامیاران شهرستان سنندج.
۲۶ک شمال خاوری کامیاران - ۱۲ک شمال خاوری امیرآباد.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۷۴ - سنی - کردی.
آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو.

هواره خول- havâre-xul - ده از دهستان پهلوبدژ بخش بانه شهرستان سقز.
۱۵ک جنوب خاور بانه - ۳ک جنوب باختر بوئین بالا.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۵۰ - سنی - کردی .
آب از چشمه - محصول غلات توتون ارزن زغال مازوج قلقاف کتیرا شغل زراعت - راه مالرو.

هوان- huvân - ده از دهستان سرقلعه (گرمسیر ولدبیگی) بخش ثلاث شهرستان کرمانشاهان.
۶ک جنوب باختر سرقلعه - کنار راه سرپل ذهاب به باویسی.
دشت - گرمسیر - سکنه ۱۰۰ - سنی - کردی.
آب ازچاه - محصول غلات حبوبات دیم لبنیات - شغل زراعت گله‌داری - دوکیلومتری مرزایران وعراق واقعشده و پاسگاه مرزبانی وگارد گمرکی دارد.

هوانله - hovânle - ده از دهستان حسن آباد بخش حومه شهرستان سنندج.
۳۲ ک جنوب خاور سنندج - ۳ ک جنوب خاور دره باغ.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۲٤۰ - سنی - کردی.
آب از چشمه - محصول غلات - شغل زراعت گله داری - راه مالرو.

هودرج - hudaraj - ده از دهستان جلگه افشار بخش اسد آباد شهرستان همدان.
۷ ک جنوب خاور قصبه اسد آباد - ۵ ک خاور شوسه اسد آباد - کرمانشاه.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۵٤٤ - شیعه - کردی - ترکی - فارسی.
آب از چشمه ها - محصول انگور لبنیات غلات - شغل زراعت گله داری صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو.

هور - havar - ده از بخش دهلران شهرستان ایلام.
٤۲ ک شمال باختری دهلران - ۵ ک جنوب راه شوسه دهلران به نصریان.
کوهستانی - گرمسیر - سکنه ۱۸۰ - شیعه - کردی.
آب از چشمه ها - محصول غلات لبنیات پشم - شغل زراعت و گله داری ساکنین از طایفه جانیروند هستند.

هورازه - hurâze - ده از دهستان نمشیر شهرستان سقز.
۳۷ ک شمال باختری بانه - ۳ ک شمال شوسه به سردشت.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۸۰ - سنی - کردی.
آب از چشمه - محصول غلات توتون لبنیات و محصولات جنگلی - شغل زراعت گله داری - راه مالرو.

هوش - huc - ده از دهستان خرمرود شهرستان تویسرکان.
۳۵ ک شمال باختری شهر تویسرکان - ۸ ک خاور شوسه کرمانشاه به همدان.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۳۵۹ - شیعه - فارسی.
آب از رودخانه خرم رود و قنات - محصول غلات توتون تریاک قلمستان لبنیات - شغل زراعت گله داری - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو - تابستان از والاشجرد اتومبیل میتوان برد.

هوش کلاش - huc-kalâc - ده از دهستان جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج.
۳۸ ک جنوب باختر پاوه - کنار رودخانه لیله.
کوهستانی - معتدل - سکنه ۲۷۰ - سنی - کردی - فارسی.
آب از رودخانه لیله - محصول لبنیات و محصولات جنگلی مانند سقز مازو کتیرا و غیره - شغل گله داری - راه مالرو و صعب العبور - تابستان بقلل ارتفاعات مجاور و رودخانه میروند.

هوکانی - hukâni - ده از دهستان حومه بخش کرند شهرستان شاه آباد.
۱۸ ک جنوب کرند - ۹ ک جنوب باختری طلسم.
دره - سردسیر - سکنه ۲۰۰ - مسلمان - کردی - فارسی.
آب از چشمه - محصول غلات دیم لبنیات - شغل زراعت اکثر سکنه زمستان گرمسیر حدود تنگ امام حسن میروند.
تابستان از طریق طلسم اتومبیل میتوان برد.

هوکانی - ده از دهستان خانه شور بخش ثلاث شهرستان کرمانشاهان.
۱٤ ک شمال باختری ده شیخ - ٦ ک رجبی.
کوهستانی - گرمسیر - سکنه ۷۰ - سنی - کردی.
آب از چشمه - محصول غلات حبوبات مختصر میوجات - شغل زراعت گله داری - راه مالرو.

هوکر - huker - ده از دهستان بیلوار بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۲ ک شمال باختر مرزبانی - ۱ ک شمال راه فرعی.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۲۵ - شیعه - کردی - فارسی.
آب از چشمه - غلات دیمی آبی لبنیات تریاک توتون - شغل مردان زراعت صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم گلیم بافی - اتومبیل از کهریز میتوان برد.

هول هول - hul-hul - محل از دهستان شیان بخش مرکزی شهرستان شاه آباد.
۱۲ ک خاور شاه آباد - ۱/۵ ک بور بور.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ٤۹ - شیعه - کردی - فارسی.
آب از چشمه - غلات دیم لبنیات - شغل گله داری زمستان عموماً گرمسیر گیلانغرب میروند چادر نشین هستند.

هوله - hole - ده از دهستان باباجانی بخش ثلاث شهرستان کرمانشاهان.
۷ ک جنوب خاوری ده شیخ - ۳ ک جاسوسکه.
کوهستانی - گرمسیر - سکنه ۸۰۰ - سنی - کردی.
آب از چشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات برنج - شغل زراعت گله داری راه مالرو - ساکنین از طایفه باباجانی هستند تابستان بکوهسیر و لوشه میروند.
در سه محل نزدیک بهم بنام هوله تمرخانی - هوله خسروباشی و هوله قاقله تیره عالی مشهورند.

هوورو - huvaru - ده از بخش گوران شهرستان شاه آباد.
٤/۵ ک جنوب خاوری گهواره - کناره راه فرعی گهواره به شاه آباد.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ٤۰ - مسلمان - کردی - فارسی.
آب از رودخانه سمان - محصول غلات دیم لبنیات - شغل زراعت گله داری ازتیره گهواره ای هستند.

هویه - huye - ده از دهستان ژاوه رود بخش رزاب شهرستان سنندج.
۳۰ ک جنوب خاور رزاب - ۵ ک جنوب آویهنگ.
کوهستانی - سردسیر - سکنه ٦۵۰ - سنی - کردی.
آب از چشمه - محصول غلات توتون انواع میوجات - شغل زراعت گله داری کتیرا زنی - راه مالرو.

هیبت‌الله- heybatollâh - ده‌از دهستان قمله کری بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاهان .

۶ک‌شمال سنقر.

دامنه - سردسیر - سکنه ۱۱۵- شیعه -کردی-فارسی.

آب‌از چشمه‌وقنات — محصول‌غلات‌حبوبات تریاك توتون-شغل‌زراعت قالیچه‌جاجیم پلاس بافی.

هیجان- hijân- ده‌از دهستان قراتوره بخش دیواندره‌شهرستان سنندج.

۲۳ك‌شمال خاور دیواندره-کنار رودخانه ول‌کشتی.

کوهستانی-سردسیر-سکنه ۱۸۰ - سنی-کردی.

آب‌ازرودخانه وچشمه - محصول‌غلات‌حبوبات لبنیات توتون- شغل زراعت گله‌داری - راه مالرو.

هیجانان - heyjânân - ده ازدهستان سرشیو بخش مرکزی شهرستان سقز.

۱ ک جنوب باختری سقز -۴ ک‌جنوب‌شوسه سقزبه بانه.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۵۰۰ - سنی — کردی.

آب‌از چشمه — محصول‌غلات لبنیات‌حبوبات‌مختصرمیوجات‌توتون-شغل زراعت‌گله داری-راه مالرو.

هیجده‌دره-hijdah-dare — ده از دهستان چهاربلوك‌بخش سیمینه‌رودشهرستان همدان.

۴ك‌باختر همدان — ۳ك‌جنوب شوسه همدان باسد آباد.

کوهستانی - سردسیر - سکنه ۱۳۱۸ -شیعه-ترکی‌وفارسی.

آب‌ازچشمه- محصول میوجات‌صیفی‌غلات‌عسل -شغل‌زراعت -راه‌مالرو باین‌ده حیدره‌پشت شهرنیزمیگویند.

ی

یاپش‌خان-yâpec-xân-- ده کوچکی است‌از دهستان کل‌تپه فیض‌الله‌بیکی شهرستان سقز.

۳۳ك خاورسقز- ۶ك جنوب خاورقلعه‌کهنه - سکنه ۵۰ نفر.

یاپل-yâpal — ده‌ازدهستان سارال بخش دیواندره شهرستان سنندج.

۲۷ك باختردیواندره -۴ك شریف‌آباد.

کوهستانی- سردسیر- سکنه۱۲۰- سنی-کردی.

آب ازچشمه - محصول غلات لبنیات توتون - شغل زراعت گله‌داری راه مالرو.

یارآباد-yâr-âbâd - ده ازبخش دره‌شهر شهرستان ایلام.

۸ك شمال باختری دره‌شهر- ۳ك جنوب راه مالروایلام.

کوهستانی- گرمسیر- سکنه۸۵- شیعه - لکی.

آب ازرودخانه صیمره- محصول‌غلات لبنیات تریاك - شغل‌زراعت و گله‌داری.

یاران-yârân — ده ازدهستان ریجاب بخش کرند شهرستان شاه‌آباد.

۴۶ك شمال باخترکرند -۶ك شمال باختر‌ریجاب.

کوهستانی - سردسیر- سکنه۱۶۰- مسلمان-کردی‌فارسی.

آب ازچشمه - محصول غلات حبوبات لبنیات - شغل‌زراعت گله‌داری راه مالرو.

یارگل-yâr-gol - بنام‌اصلی‌آن یورقل مراجعه شود.

یارمجه‌باغ-yâromje-bâq-ده ازدهستان سردرود بخش‌رزن شهرستان همدان.

۳۸ك شمال باختری قصبه رزن- ۶ ک غیزجه.

کوهستانی- سردسیر- سکنه۲۰۰ - شیعه - ترکی.

آب ازچشمه- محصول‌غلات‌دیم لبنیات - شغل‌زراعت‌گله‌داری-صنایع دستی‌زنان‌گلیم بافی- راه مالرو.

یارم‌قیه - yârom-qaye - ده از دهستان‌پیشخوربخش رزن شهرستان همدان.

۵۷ك جنوب‌خاوری قصبه‌رزن- ۶ك جنوب راه‌عمومی‌قامنین‌به‌نوبران دشت - معتدل‌مالاریائی - سکنه۶۸- شیعه- ترکی.

آب‌ازقنات - محصول‌غلات - شغل زراعت - راه‌مالرو.

یارولی-yâr-vali ـ ده از دهستان حومه بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.
۴ک باختر شهر کرمانشاه ـ ۲ک شمال شوسه کرمانشاه شاه آباد .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۲۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی .
آب از چشمه ـ محصول غلات دیم لبنیات ـ شغل زراعت گله داری راه مالرو.

یاره گله-yâre-gole ـ ده از دهستان قلعه کری بخش کلیائی شهرستان کرمانشاهان.
۱۲ک خاور سقز ـ ۴ک جنوب راه فرعی سقز به ده نو .
دامنه ـ سرد سیر ـ سکنه ۳۳۵ ـ شیعه ـ کردی فارسی
آب از قنات و چشمه ـ محصول غلات حبوبات انگور ـ زردآلو ـ تریاک توتون شغل زراعت ـ قالیچه جاجیم پلاس بافی ـ ازده نو اتومبیل میتوان برد امام زاده ای بنام امام زاده بن موسی کاظم در یک کیلو متری و نیم باختری آبادی واقع است.

یاری - yâri ـ ده از دهستان جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج
۴۳ک جنوب خاوری پاوه ـ ۴ک شمال باختری قلعه جوانرود.
کوهستانی ـ سرد سیر ـ سکنه ۲۰۸ ـ سنی ـ کردی فارسی .
آب از چشمه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات توتون ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو.

یاریجان -yâri-jân (معروف به کله لوت) ده از دهستان چلالوند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۴۵ک جنوب کرمانشاه ـ ۶ک چنار.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۶۰ ـ شیعه ـ لکی کردی فارسی .
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات تریاک ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو دردو محل نزدیک بهم واقع به علیا و سفلی مشهورند .

یازی بلاغی-yâzi-bolâqi ـ ده از دهستان میرده بخش مرکزی شهرستان سقز.
۲۰ک شمال باختری سقز ـ ۶ک باختر شوسه سقز به میاندوآب
جلگه ـ سردسیر ـ سکنه ۵۰۰ ـ سنی ـ کردی .
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات توتون ـ شغل زراعت و گله داری راه مالرو.

یازی بلاغی ـ ده از دهستان کل تپه فیض الله بیگی بخش مرکزی شهرستان سقز.
۵۴ک شمال خاور سقز ـ ۱۰ک شمال خاور سقز.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۵۰ ـ سنی ـ کردی
آب از چشمه و قنات ـ محصول غلات حبوبات توتون تنباکو لبنیات ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو.

یالغوز آغاج -yâlquz-âqâj ـ ده از دهستان اسفند آباد بخش قروه شهرستان سنندج .
۲۴ک شمال باختر قروه ـ ۷ک شمال شوسه قروه به سنندج .

جلگه ـ سردسیر ـ سکنه ۵۱۸ ـ سنی ـ کردی فارسی .
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات حبوبات ـ شغل زراعت و گله داری صنایع دستی زنان جاجیم بافی ـ راه مالرو ـ تابستان از طریق چمقلو اتومبیل میتوان برد .

یالقوز باغ - yâlquz-bâq ـ ده از دهستان درجزین بخش رزن شهرستان همدان .
۲۲ک جنوب قصبه رزن ـ ۱ک خاور ۱ کله .
جلگه ـ سردسیر ـ مالاریائی ـ سکنه ۶۰ ـ شیعه ـ ترکی .
آب از قنات ـ محصول غلات حبوبات صیفی لبنیات ـ شغل زراعت و گله داری ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه مالرو.

یانه دره -yâne-dare ـ ده از دهستان اورامان لهون بخش پاوه شهرستان سنندج .
۳۲ک شمال باختر پاوه ـ بین حجیج ودره حجیج .
کوهستانی ـ معتدل ـ سکنه ۵۰ ـ سنی ـ کردی .
آب از چشمه ـ محصول لبنیات ـ شغل مکاری باغبانی ـ صنایع دستی شال کرباس بافی ـ راه مالرو.

یاوری -yâvari ـ ده از دهستان خالصه بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .
۲۱ک شمال باختری کرمانشاه ـ کنار شوسه روانسر.
دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۱۰۳ ـ شیعه ـ کردی فارسی .
آب از سراب سیونان ـ غلات دیمی حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت.

یخته خان -yaxte-xân ـ ده از دهستان سورسور بخش کامیاران شهرستان سنندج .
۱۴ک شمال کامیاران ـ ۲ک باختر شوسه کرمانشاه سنندج .
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۰۸ ـ سنی کردی .
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو

یخی-yaxi ـ ده از بخش آبدانان شهرستان ایلام .
۲۱ک جنوب باختری آبدانان ـ کنار راه مالرو آبدانان به ده لران.
کوهستانی ـ معتدل ـ سکنه ۷۶ ـ شیعه ـ کردی .
آب از چشمه سار ـ محصول غلات لبنیات پشم تریاک ـ شغل زراعت و گله داری .

یزدغار - yazd-qâz ـ ده از بخش ارکواز شهرستان ایلام .
۲۵ک جنوب قلعه دره ـ کنار راه مالرو امام زاده نصرالدین .
کوهستانی ـ معتدل ـ سکنه ۱۸۹ ـ شیعه ـ کردی ـ لری .
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت و گله داری.

یسرلو-yeserlu ـ ده از دهستان حاجیلو بخش کبودراهنگ شهرستان همدان .
۲۰ک جنوب قصبه کبودراهنگ ـ ۵ک جنوب شوسه همدان به طهران.
جلگه ـ سردسیر مالاریائی ـ سکنه ۳۷۵ ـ شیعه ـ ترکی .
آب از قنات ـ محصول غلات انگور لبنیات حبوبات ـ شغل زراعت و

گله داری - صنایع دستی زنان قالی بافی - راه مالرو - کنار راه اتومبیل رو شراء واقع شده است.

یعقوب آباد -ya'qub-âbâd- ده ازدهستان سیاه حومه بخش بانه شهرستان سقز.

۲۰ک شمال باختری بانه-۳ک زرواوپائین.

کوهستانی- سردسیر- سکنه ۱۲۰- سنی-کردی.

آب ازرودخانه وچشمه-محصول غلات توتون لبنیات ومحصولات جنگلی شغل زراعت گله داری- راه مالرو.

یعقوب شاه -ya'qub-câb- ده از دهستان چهار بلوك بخش سیمینه رودشهرستان همدان.

۱۰ک جنوب باختری قصبه بهار-۲ک جنوب شوسه همدان کرمانشاه.

کوهستانی- سردسیر- سکنه ۱۴۰۰- شیعه- ترکی وفارسی.

آب ازچشمه وقنات و رودخانه محلی - محصول غلات حبوبات میوه صیفی لبنیات انگورزیاد وبخوبی مشهوراست- شغل زراعت وگله داری صنایع دستی زنان قالی بافی - دبستان ۱۵ باب دکان- و راه فرعی بشوسه دارد آثارقلعه خرابهای قدیمی درروی کوه مجاوردیده میشود

یعقوب شاه - ده ازدهستان قلقل رود شهرستان تویسرکان.

۱۵ ك جنوب باختری شهر تویسرکان - ۱ ك راه فرعی فرسفنج به جمیل آباد.

کوهستانی- سردسیر- سکنه ۲۳۶- شیعه- کردی فارسی.

آب از قنات وچشمه- محصول غلات دیم کتیرا مختصر لبنیات - انگور صیفی- شغل زراعت گله داری.

یغواسی -yaqvâsi- ده ازدهستان بیلوار بخش کامیاران شهرستان سنندج.

۶ک شمال خاور کامیاران -۴ك خاورشوسه کرمانشاه - سنندج.

جلگه- معتدل- سکنه ۱۷۱- سنی-کردی.

آب ازچشمه ورودخانه- محصول غلات توتون عسل لبنیات - شغل زراعت گله داری- راه مالرو.

یکانه -yekâne- ده ازدهستان چهار بلوک بخش سیمینه رود شهرستان همدان.

۱۲ک خاورهمدان -۳ک شمال شوسه همدان بملایر.

تپه ماهور- سردسیر- سکنه ۳۲۲- شیعه- فارسی.

آب ازچشمه ورودخانه سیمین- محصول غلات لبنیات حبوبات قلمستان انگور- شغل زراعت وگله داری- صنایع دستی زنان قالی بافی- راه اتومبیل رو.

یکجفتی -yek-jofti- ده ازدهستان چمچمال بخش صحنه شهرستان کرمانشان.

۱۳ک جنوب باختر صحنه-۳ک جنوب شوسه کرمانشاه به همدان.

دشت - سرد معتدل- سکنه ۱۶۵- شیعه-کردی فارسی.

آب از رودخانه گاماسیاب - محصول غلات تریاک حبوبات توتون قلمستان - شغل زراعت - تابستان ازطریق فراش اتومبیل میتوان برد.

یکدانگ -yek-dâng- ده از دهستان چمچمال بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان.

۱۴ك باختر صحنه -۳ك جنوب شوسه کرمانشاه بهمدان.

دشت-سردمعتدل - سکنه ۱۲۰ - شیعه - کردی - فارسی.

آب ازرودخانه گاماسیاب- محصول غلات تریاك حبوبات توتون-شغل زراعت - تابستان ازطریق فراش اتومبیل میتوان برد

یکدانگی -yek-dângi- ده از دهستان ماهیدشت پائین بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان

۹ك شمال باختر رباط ماهیدشت -۱/۵ك شمال چقابلك.

دشت- سردسیر سکنه ۸۵- شیعه - کردی- فارسی.

آب ازچشمه - محصول غلات حبوبات دیم لبنیات-شغل زراعت گله داری- کنار راه فرعی قلعه داراب خان است.

یکله -yekle- ده از دهستان شراء بخش رزن شهرستان همدان.

۶۴ك جنوب قصبه رزن-کنار راه فرعی کوریجان به شراء.

جلگه - سردسیر - سکنه ۷۱۴ -شیعه - ترکی.

آب از قنات - محصول غلات لبنیات حبوبات مختصر میوجات صیفی شغل زراعت گله داری - راه مالرو -تابستان اتومبیل میتوان برد.

یگن آباد -yegn-âbâd- ده از دهستان چهاربلوك بخش سیمینه رود شهرستان همدان.

۱۰ك شمال باختر همدان-۳ك شمال شوسه همدان کرمانشاه.

دشت - سردسیر - سکنه ۱۱۳۸ - شیعه -کردی فارسی.

آب از قنات وچاه- محصول غلات حبوبات صیفی لبنیات- شغل زراعت وگله داری - صنایع دستی زنان قالی بافی — دبستان و راه فرعی بشوسه دارد.

یلفان -yalfân- ده از دهستان چهار بلوک بخش سیمینه رود شهرستان همدان.

۱۰ک جنوب خاور همدان -۶ك جنوب شوسه همدان بملایر.

کوهستانی- سردسیر - سکنه ۱۲۷۱ - شیعه-ترکی -کردی.

آب ازچشمه ورودخانه سیمین- محصول انگور غلات لبنیات-شغل زراعت گله داری -صنایع دستی زنان قالی بافی -راه مالرو تابستان اتومبیل میتوان برد.

یلوه -yalve- ده از دهستان خالصه بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان.

۱۴ک باختر کرمانشاه -۴ک جنوب باختری باباجان.

دامنه - سرد معتدل - سکنه ۱۷۵ شیعه -کردی فارسی.

آب از چشمه - محصول غلات حبوبات دیمی قلمستان تریاك-شغل زراعت تابستان از طریق بابان اتومبیل میتوان برد.

در دومحل بفاصله ۲کیلومتر واقع به علیاو سفلی مشهورسکنه علیا ۶۰ نفر است.

یمنان - yamnân - ده از دهستان گاورود بخش کامیاران شهرستان سنندج.

۳۶ک شمال کامیاران ـ ۴ک باختر راه شوسه کرمانشاه به سنندج.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۴۲۰ ـ سنی ـ کردی .

آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت و گله‌داری ـ راه مالرو.

در دو محل بفاصله دو کیلومتر واقع بالاو پائین نامیده شده سکنه بالا ۷۵ نفر است .

ینگجه - yengeje - ده از دهستان چهار بلوک بخش سیمینه رود شهرستان همدان.

۶ ک شمال باختر همدان ـ ۴ ک شمال خاوری شوسه همدان به کرمانشاه .

دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۱۰۴۷ ـ شیعه ـ ترکی فارسی.

آب از قنات ـ محصول غلات حبوبات ـ لبنیات ـ صیفی انگور ـ شغل زراعت وگله‌داری ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه مالرو تابستان اتومبیل میتوان برد.

ینگی آباد - yengi-âbâd - ده از دهستان کرانی شهرستان بیجار .

۸ ک باختر حسن آباد سوگند ـ بین سیفعلی کندی و نورمحمد.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۵۰ ـ شیعه ـ ترکی.

آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری ـ صنایع دستی زنان قالیچه و جاجیم بافی ـ راه مالرو .

ینگی ارخ - yengi-arx - ده از دهستان کرانی شهرستان بیجار.

۱۲ ک جنوب خاوری حسن آباد سوگند ـ ۲ ک باختر راه فرعی جیران حسن آباد .

تپه ماهور ـ سردسیر ـ سکنه ۱۹۰ ـ شیعه ـ ترکی.

آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری ـ صنایع دستی زنان قالیچه و جاجیم بافی ـ راه مالرو .

ینگی ارخ ـ ده از دهستان سارال بخش دیواندره شهرستان سنندج .

۱۴ ک جنوب دیواندره ـ ۳ ک باختر شوسه دیواندره به سنندج.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۸۰ ـ سنی ـ کردی .

آب از چشمه ـ برای زراعت از رودخانه قزل اوزان استفاده می نمایند محصول غلات حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو .

ینگیجه yengije ـ ده از دهستان دینور بخش صحنه شهرستان کرمانشاهان.

۲۰ شمال باختری صحنه ـ ۳ ک خاور شوسه کرمانشاه به سنقر .

دشت ـ سردسیر ـ سکنه ۴۲۰ ـ شیعه ـ کردی فارسی.

آب از رودخانه و کنگیرشاه ـ غلات چغندر قند حبوبات توتون تریاک قلمستان ـ شغل زراعت ـ اتومبیل میتوان برد.

ینگیجه ـ ده از دهستان ویسه بخش مریوان شهرستان سنندج.

۱۵ ک شمال باختر دژشاهپور ـ از طریق بردرشه ـ باختر دریاچه زریوار.

دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۱۵۰ ـ سنی ـ کردی.

آب از چشمه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات برنج ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو.

ینگیجه ـ ده از دهستان پیشخور بخش رزن شهرستان همدان

۳۲ ک جنوب خاوری قصبه رزن ـ کنار مالرو حسام آباد به تجرک

تپه ماهور ـ سکنه ۳۰ نفر

ینگی قلعه - yengi-qal'e - ده از دهستان در جزین بخش رزن شهرستان همدان .

۳ ک جنوب خاوری رزن ـ ۳ ک شوسه رزن به همدان .

جلگه ـ سردسیر ـ مالاریائی ـ سکنه ۴۲۶ ـ شیعه ـ ترکی.

آب از قنات و رودخانه ـ محصول غلات حبوبات صیفی.

شغل زراعت ـ صنایع دستی گلیم بافی ـ راه مالرو.

ینگی کند - yengi-kand - ده از دهستان سیاه منصور شهرستان بیجار.

۳۲ ک جنوب باختری حسن آباد سوگند ـ ۲ ک علیشاه .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۵۰ ـ شیعه ـ کردی.

آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری ـ صنایع دستی زنان قالیچه جاجیم بافی ـ راه مالرو.

ینگی کند ـ ده از دهستان قراتوره بخش دیواندره شهرستان سنندج.

۳۱ ک شمال خاور دیواندره ـ ۵ ک دراسب .

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۲۵ ـ سنی ـ کردی.

آب از رودخانه و چشمه ـ محصول غلات توتون حبوبات لبنیات عسل ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو.

ینگی کند ـ ده از دهستان سیمینه رود بخش سیمینه رود شهرستان همدان.

۱۲ ک باختر قصبه بهار ـ کنار جاده شوسه شهر همدان با سدآباد.

جلگه ـ معتدل ـ مالاریائی ـ سکنه ۱۸۷ ـ شیعه ـ ترکی ـ فارسی.

آب از چشمه ـ محصول غلات ـ صیفی ـ شغل زراعت ـ صنایع دستی زنان ـ جاجیم بافی ـ راه اتومبیل رو .

یوان - yavân - ده از دهستان میان دربند بخش مرکزی شهرستان کرمانشاهان .

۵ ک شمال باختری کرمانشاه ـ کنار شوسه سنندج.

دامنه ـ سردسیر ـ سکنه ۶۵ ـ شیعه کردی ـ فارسی .

آب از چشمه ـ محصول غلات حبوبات دیم لبنیات ـ شغل زراعت.

یورقل - yurqol - ده از دهستان کل تپه فیض الله بیگی بخش مرکزی شهرستان سقز.

۵۵ ک خاور سقز ـ ۱۰ ک شمال قاپلانتو.

کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۶۰۰ ـ سنی ـ کردی.
آب از چشمه و قنات رودخانه ـ محصول غلات لبنیات توتون انگور میوه‌جات ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو ـ دبستان دارد.

یوزباشی کندی - yuz-bâci-kandi - ده از دهستان اوباتو بخش دیواندره ـ شهرستان سنندج.
۵۶ ک شمال باختر دیواندره ـ ۶ ک شمال خاور کرفتو.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۱۴۰ ـ سنی ـ کردی.
آب از چشمه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات ـ شغل زراعت گله‌داری راه مالرو.

یوزیدر - yuzidar - ده از دهستان بیلوار بخش کامیاران شهرستان سنندج.
۵ ک شمال باختر کامیاران ـ بین گازرخانی و پالنگان.
کوهستانی ـ معتدل ـ سکنه ۲۰۸ ـ سنی ـ کردی.
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات ـ شغل زراعت گله داری ـ راه مالرو.

یوژنان - yujenân - ده از دهستان ژاورود بخش رزاب شهرستان سنندج.
۲۷ ک جنوب خاور رزاب ـ ۴ ک پالنگان.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۰۰ شیعه ـ فارسی.
آب از چشمه‌ها ـ محصول غلات لبنیات کتیرا سقز میوه‌جات ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو.

یوسف‌آباد - yusef-âbâd - ده از دهستان جلگه افشار بخش اسدآباد شهرستان همدان.
۹ ک جنوب باختری قصبه اسدآباد ـ کنار راه اتومبیل‌رو فرعی اسدآباد به حاجین
جلگه ـ سردسیر مالاریائی ـ سکنه ۲۳۱ ـ شیعه ـ کردی ـ فارسی
آب از رودخانه شهاب ـ محصول غلات لبنیات تریاک حبوبات صیفی.
شغل زراعت و گله داری ـ صنایع دستی زنان مختصر قالی بافی ـ راه اتومبیل‌رو.
مرتع مرغوبی دارند ـ گاومیش و بوقلمون نگاهداری میکنند.

یوسفجرد - yusef-jerd - ده از دهستان فعله‌گری بخش سنقر کلیائی شهرستان کرمانشاه
۲۲ ک شمال خاوری سنقر ـ ۱ ک جنوب راه فرعی سنقر به خسرو آباد
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۴۵۰ ـ شیعه ـ کردی ـ فارسی.
آب از رودخانه دره‌چرمله خسروآباد ـ محصول غلات حبوبات تریاک توتون زردالو ـ شغل زراعت ـ صنایع دستی جاجیم پلاس بافی.

یوسف‌خانی - yusef-xâni - ده از دهستان جوانرود بخش پاوه شهرستان سنندج.
۴۴ ک جنوب خاوری پاوه ـ ۶ ک باختر قلعه جوانرود.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۹۵ ـ سنی ـ کردی ـ فارسی.
آب از چشمه ـ محصول غلات لبنیات توتون ـ شغل زراعت گله‌داری راه مالرو.

یونجی - yunji - ده از دهستان حومه شهرستان ملایر.
۱۵ ک شمال باختری شهر ملایر ـ ۲ ک شمال راه شوسه ملایر به همدان.
جلگه ـ معتدل مالاریائی ـ سکنه ۸۰ ـ شیعه ـ فارسی.
آب از قنات ـ محصول غلات و انگور ـ شغل زراعت ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه اتومبیل‌رو.

یونس - yunes - ده از دهستان سامن شهرستان ملایر.
۲۴ ک جنوب شهر ملایر ـ کنار خاوری راه شوسه ملایر به بروجرد.
جلگه ـ معتدل مالاریائی ـ سکنه ۵۹۳ ـ شیعه ـ فارسی.
آب از چشمه ـ محصول غلات حبوبات صیفی ـ شغل زراعت ـ صنایع دستی زنان قالی بافی ـ راه اتومبیل‌رو.

یونس‌آباد - yunes-âbâd - ده از دهستان حسین آباد بخش دیواندره شهرستان سنندج.
۲۱ ک شمال خاور حسین‌آباد ـ ۱۵ ک خاور سنندج ـ سقز.
کوهستانی ـ سردسیر ـ سکنه ۲۰۰ ـ سنی ـ کردی.
آب از رودخانه و چشمه ـ محصول غلات حبوبات لبنیات عسل ـ شغل زراعت گله‌داری ـ راه مالرو تابستان از طریق کوی کران اتومبیل میتوان برد.

ییلاق - yeylâq - نام یکی از دهستانهای بخش حومه شهرستان سنندج ـ این دهستان در خاور شهر سنندج واقع حدود و مشخصات آن بشرح زیر است:
حدود ـ از طرف شمال شهرستان بیجار ـ از جنوب دهستان گاورود بخش حومه سنندج و دهستان بیلوار شهرستان کرمانشاه ـ از خاور دهستان اسفندآباد بخش قروه ـ از باختر دهستانهای حسین‌آباد و حسن‌آباد بخش حومه سنندج.
آب وهوا ـ دشت ییلاق در ارتفاع متوسط ۱۸۰۰ متر واقع شده بهمین مناسبت هوای آن سردسیر زمستان بشدت سرد وطولانی است (آبان تا اوایل اردیبهشت) تابستان آن معتدل مخصوصاً شبهای آن بسیار خنک و فرحبخش است.
ارتفاعات ـ قسمتهای جنوب باختر و شمال دهستان محصور بارتفاعات قسمت خاور و مرکزی دهستان دشت بدون عارضه است ارتفاعات باختر و جنوبی آن همان شعبه خاوری ارتفاعات بخش حومه سنندج است از جنوب این دهستان و جنوب دهستانهای اسفند آباد ـ چهاردولی گذشته بکوه الوند متصل میگردد. ارتفاع بلندترین قله کوه باختری در جنوب گردنه صلوات آباد ۲۶۷۲ متر و ارتفاع قله کوه گرد میران در جنوب دهستان ۲۲۹۴ متر است.
کوههای شمالی دهستان ییلاق کم ارتفاع خاکی و بلندترین قلل آن بنام قله آخی کمال ۲۱۸۸ متر و قله کوه شیدا ۲۲۱۱ متر است.
عرض وطول دشت ییلاق در حدود ۳۰ الی ۴۰ کیلومتر و یکی از حاصلخیزترین نقاط منطقه کردستان میباشد.

ارتفاع دهگلان مرکز دهستان از سطح دریا ۱۸۱۱ متر است .
رودخانه-از ارتفاعات جنوب - باختر و شمال دهستان رودخانه‌های کوچك ومتعددی با شیب بسیار کم بطرف مرکز دشت‌جاری چشمه‌های بیشماری در طول این‌رودخانه‌ها وجود داردبعلاوه از کف‌رودخانه‌های مذکور زه‌آب‌تراوش نموده باآب چشمه‌ها توأم شده بمصرف‌آبیاری قراء میرسد . اکثرآبادیهای مهم دهستان در طول این رودخانه‌ها واقع شده اند .
رودخانه‌های مذکور درجهت شمال خاوری‌بطرف‌شهرستان بیجارجاری درآن شهرستان برودخانه‌قزل‌اوزان منتهی میگردند . مهمترین‌آنها عبارتند از رودخانه های آرزند -کبودخانی - سیس -کرگ‌آباد قوری‌چای - میرکی - بله‌دستی - شیدا .

محصول‌عمده دهستان غلات و لبنیات‌است -غلات بطوردیم‌کشت میشود ومحصول آن چندبرابر نقاط دیگر کردستان بدست میآید .
شغل سکنه دهستان زراعت وگله‌داری است .
راه شوسه سنندج بهمدان تقریباً از وسط دهستان میگذردو بواسطه مسطح بودن اراضی در فصل خشکی باکثر قراء دهستان اتومبیل میتوان برد قسمتی از قراء دهستان ییلاق جزء بخش حومه وقسمتی جزء بخش قروه میباشد .
دهستان ییلاق از ۱۳۳ آبادی بزرگ و کوچك تشکیل شده سکنه آن در حدود ۳۵ هزار نفر وقراء مهم دهستان بشرح زیراست .
دهگلان - بلبان‌آباد- باشماق - سرنجیانه - سیس - چشمه منتش آلی‌بینك -کرولدان .

سازمان اداری استان پنجم

استان پنجم طبق سازمان وزارت کشور از ۱۱ شهرستان (۴۲ بخش ۱۲۷دهستان) ۵۳۶۴ آبادی تشکیل شده جمعیت آن درحدودیکملیون‌وهشتصد وچهل‌ودو هزار۱۸۴۲۰۰۰ نفرمیباشد-اسامی بخش-دهستان وده هریك‌ازشهرستانها بترتیب‌الفباء بشرح‌زبراست.

شهرستان ایلام ۱۰ بخش ۱۰ دهستان ۳۶۶ ده ۱۰۵ هزار نفر

نام بخش (مرکز بخش)	نام دهستان مرکز دهستان	نام دهات
ایلانان (آبدانان)	ایلانان (آبدانان)	آردان-پنج برارمورموری-تلور-شیشه کند-چم سرخ-چم کبود بالا-سرآب باغ - سرآب نقل-سربله سیاه خالی-شیلاب-قدح پائین-کله گراز-کوشك-گراران بالا -گل گل-گندآب-ماهوته- وچك‌آب هزارانی-هفت چشمه - هلیوه - یخی .
ارکوار (قلعه دره)	ارکوار (قلعه دره)	اما-باولك-پارپاب - توت-خوشادول-چشمه باریك-(یاچشمه بهادر) چم انار - چم لوان- چیچال - حربهرام-حرکبود-چله-داراب آباد-درکه-زیتون-سیاب-عزیزآباد- علی‌آباد زرك-علی‌آبادکوچك قلعه جوق - قلعه‌دره - کلك-گری-کل گل - گنبد سید محمد - منار بلوطستان - مهر-میان تنگ- میدان پارباب - نادرآباد - ورکبود-وری-یزدغاز.
بدره (چنار باشی)	بدره (چنار باشی)	آب چشمه - آبهر بالا - آبهر پائین - آهنگران - بان‌هلال بالا - بهرامخانی -پشته زرانگوش - پلك‌شباب- تلخ‌آب - جعفرآباد -چشمه‌زر - چشمه‌شیرین - چشمه‌ماهی بالا - چنارباشی-حیدرآباد - خوشقدم - خیبر - داربید - دارونه - دول گلاب - زرانگوش - زرد الو - زیت - سرتنگ بان‌برور - سفیدول -کلم بالا -گچ کوبان-گراب-گله‌دار -کنجه-گندم‌زار - محمودآباد -موسی- میان‌راه - میدان - میل‌علی
چوار (چوار)	چوار (چوار)	آب‌وزا - انارك - آواره - بان‌امرو - بان‌زیارت - بان‌سرو - بان‌ویزه - برجعلی -بوالحسن - بهمن‌آباد- بیك بیك - پاچم‌ده‌هارون - پارده - پاقلعه‌چکر -پلکانه- پلك - پلك‌لکها-چشمه سرخ- چقاکبود - چگاه - چم زیه- چم سار - چم شاطر - چمن سیدمحمد - چنان - چوار - حاج بختیار - دارتوت - راه‌سفید - سرتنگ بیجار- سرتنگ‌تلخ‌آب - سرتنگ‌حمام - سرچم‌ده‌هارون - سرچم‌لو - شیرین آبه - طاقطاوی - قبله -گره چقا -کله‌جار -کنجوان - لاشکن - مورت — میرمکان.
دره شهر (دره شهر)	دره شهر (دره شهر)	ارمی-اسدآباد-بان‌دزکه-بسطام آباد -بهمن آباد-پلنگ‌آباد -جمشیدآباد-جهانگیرآباد-چم ثواب- چم کلان-چم نمشت -خان‌بری -خدابخش آباد-دره شاه‌بری -دره شهر- دشت‌آباد -دلفان‌آباد-ذوضرب رهیدآباد -زیدآباد-شاه کرمی -شیخ‌مکان(یامیرآبادبالاوپائین) -عباس آباد-غلام آباد-فاضل آباد- فرهادآباد -قلعه تسمه- قلعه‌گل(یاقلعه‌گل بالا و پائین)کل سفید - ماژین - مرادآباد -مشرف‌آباد - ملك‌آباد (یاچقاپیکه) - نورالدین‌آباد - وزیرآباد - هاشم‌آباد - یارآباد .
دهلران (دهلران)	دهلران (دهلران)	آب مکان - بیشه دراز- پی‌فرخین پائین - پی‌فرخین بالا - توه طاق - چلالی - چم کنار- خوشینی دستوا - دیونه - سربیشه - سیاه دول - طاسیل‌کان- فرخ آباد -کاور -گروه بیشه - میوشان- نصریان بالا - نصریان‌پائین - هور.

نام بخش (مرکز بخش)	نام دهستان مرکز دهستان	نام دهات
زرین آباد (بهله)	زرین آباد (بهله)	آگربید — بان موله ـ بوستانه ـ بهارآب ـ بهرام آباد ـ پاریاب ـ پاگه ـ پشت آسیاب ـ بهلـه تخـتان ـ چم زنگی ـ چم طاق ـ چم نیله ـ خربزان بالا ـ خربزان پائین ـ خلیل آباد ـ دنه زالوآب ـ زرابیم ـ قولك ـ گوراب ـ مزبیه ـ مشهد ـ میهه ـ هفت کده.
شیروان چرداول (شیروان)	شیروان چرداول (شیروان چرداول)	آبزار ـ احمد قلی — باسکله ـ باهله ـ بدرآباد ـ برآفتاب ـ برآفتاب بوربور — برآفتاب لرینی بردبل ـ بلاوه ـ بوژان ـ پشت تنگ بی ـ پشته زنجیر ـ پلکانه ـ پهله ـ تنگ قیر ـ جانجان ـ جوب بر جوب دراز ـ جوب سرخ بالا ـ جوب سرخ پائین ـ جوب شله ـ چالاب زرد ـ چقاسبز ـ چم جنگل ـ چم پولش چم چرود ـ چم قوله ـ چم کبود ـ چیتلان ـ حسن گاوداری ـ حیوند ـ خرشیر علی ـ خضروند بالا خضروند پائین ـ دارتوت ـ دراشکفت — دره چپی ـ دوکر ـ رودبارعرب ـ زنجیره بالا ـ زنجیره پائین زیرتنگ بی ـ سرآب سفلی — سرآبله ـ سرتنك ـ سرچشمه ـ سعیدآباد ـ سفیدخانی — سلطانقلی بالا ـ سلطانقلی پائین ـ سنگ سفید ـ سنگ سفید ـ شاه قلندر ـ شباب ـ شله کش ـ صید نظری طاق گاوربن ـ ظلمت ـ ظهیری ـ علی آباد — علیمرادخانی بالا ـ علیمرادخانی پائین — عمارت فرخینوند ـ قاسم آباد ـ قاضی خانی ـ قریب ومهربان ـ کارزان بالا ـ کارزان پائین ـ کل قطار کل کل ـ کلکه بلندسار (بالا وپائین) کلی کلی ـ که جوب ـ کلنگ بر — کورك — گدمه ـ گلمه گورآب بالا ـ گورطوطی — لتاب ـ لومار ـ محمدقلی ـ مرشد وندبالا ـ مرشدوندپائین ـ موشکان نسارهمرانی ـ نی دوله — وارگه ـ ورموان ـ هله سم .
صالح آباد (صالح آباد)	صالح آباد (صالح آباد)	آب گرمه ـ امیرآباد ـ بان روشان ـ بان قلات ـ بلبین ـ توه هل ـ تنك نیاز ـ چالسرا ـ چشمه بید ـ چشمه کبود ـ چم آب ـ چنگیه ـ خاصعلی ـ دارونه ـ سربیشه ـ سرابی — سورکه ـ سیاه رگ ـ شادآباد ـ صالح آباد — فرهاد آباد ـ قالبه ـ کره پو ـ کلکه ـ گردکانه ـ گلان ـ گم گول ـ لیزن ـ نوروزآباد ـ هفت چشمه
مهران (مهران)	مهران (مهران)	آب زیادی ـ بهرام آباد ـ بهروزان ـ بهمین ـ چنگوله ـ خسروآباد ـ رستم آباد ـ رضا آباد — سیدحسن — فرخ آباد ـ فیروزآباد ـ قلعه کهنه ـ کالی سخت ـ کنجان چم ـ گاوی ـ مهران ـ هرمزآباد .

شهرستان بیجار ۱ بخش ۷ دهستان ۲۷۶ ده ۹۱ هزار نفر .

نام بخش (مرکز بخش)	نام دهستان مرکز دهستان	نام دهات
مرکزی بیجار (بیجار)	پیر تاج (پیر تاج)	بابا فقیه — باباکرم ـ پیرتاج ـ تخت ـ جبرئیل ـ جعفرآباد ـ جبقلو ـ چشمه کوره ـ چلانه ـ چوپی ـ چولجه ـ چهل امیران ـ حسن آباد ـ حسن تمور ـ حوض قراخان ـ خان آباد ـ خرینه ـ دولت آباد ـ دولت شاه ـ دهبنه ـ رستم آباد ـ رضاآباد ـ زاغه فولاد ـ سلامت آباد ـ سیدان ـ علی آباد ـ فتح آباد ـ قاضی آباد ـ قزلعلی ـ قشکلو کهریز ـ کراچقا ـ کنبدی ـ ماقوت ـ مبارك آباد ـ مزرعه تابستانی ـ مهرآباد ـ میرك ـ میل سفید ـ نگارستان همایون .

نام بخش (مرکز بخش)	نام دهستان (مرکز دهستان)	نام دهات
مرکزی بیجار (بیجار)	خسرو آباد (خسرو آباد)	اشرف آباد ـ آغکند ـ آله گبود ـ امین آباد ـ بابارشانی ـ باقر آباد ـ برجکه ـ بودلا ـ جوورونه‌ی چشمه آدینه ـ چشمه خلیل ـ چشمه دراز ـ چشمه روباه ـ چشمه ملی ـ چهل امیران ـ حاجی آباد ـ حسین آباد گرگان ـ خاور آباد ـ خرزه‌دبن ـ خرم آباد ـ خسرو آباد ـ دارغیاث ـ دوسر ـ دولت یار ـ وحمت آباد زرین آباد زرین جوب ـ سبزوار ـ سیرلان ـ شبرتو ـ شریف آباد ـ شوشتری ـ شهرك ـ صادق آباد طهمورث ـ قرا دربند ـ قرخلر ـ قزل آغاج ـ قدیم خان ـ قشلاق نوروز ـ کنامار ـ گاودانه‌زار ـ گل بلاغ گل بلاغ حاجی امیر ـ گوجه کند ـ محمد آباد نیل ـ ندری ـ نقاره خان ـ هزارخان.
	سیاه منصور ا	آب باریك ـ آسمان بلاغی ـ آغکند ـ آغیازی ـ اوچ گل ـ آی قلعه‌سی ـ بستان‌دره ـ جعفر آباد ـ چتاق چیچکلو ـ حسن آباد چاروق ـ حسین آباد ـ خان کندی ـ خوشمغام ـ سلطان آباد چطاق ـ شریف کندی ـ شهرك ـ عربشاه ـ علی آباد ـ علی سرخ ـ علی شاه ـ قاوشوق ـ قزل بلاغ ـ قزلجه قورت‌دره ـ قینرجه ـ کچه گنبد ـ کل تپه طغامین ـ کله‌زان ـ کوتان ـ گل بلاغ ـ مدك ـ میدان مظفرخان ینگی کند.
	سیلتان ا	آقبلاغ ـ آلاگز ـ اوغلان میراحمد ـ ایدلو ـ بابارستم ـ بهرام گنبد ـ بیانلو ـ تازه آباد پیرتاج توپ آغاج ـ چشمه سنگین ـ خورخوره ـ سلطان آباد ـ شریف آباد ـ قراپالچوق ـ قره بلاغ ـ قزل کند ـ قشلاق حسن خان ـ قشلاق خانه ـ قمچقای ـ قوشه گل ـ گل تپه سیلتان ـ محمد آباد.
	گرانی (حسن آباد سوگند)	احمد آباد ـ آزادویس ـ آقجه گنبد ـ آقبلاغ ـ آقبلاغ نظریان ـ آلپهوت ـ امیراصلان ـ اوچ گنبدخان ـ اوچ گنبد سلطان ـ باباخان ـ تازه قشلاق ـ تازه‌کند معدن ـ تکیه ـ جداقیه جیران ـ چالاب ـ چقور قشلاق ـ حاجی آباد ـ حسن آباد سوگند ـ حسین آباد دمیرچی ـ خرابه چول ارخ ـ خلیفه قشلاق ـ داداش کندی ـ رستم کندی ـ زبوه ـ سراب ـ سلطان آباد ـ سویمه کوکن ـ سید حسین ـ سیفعلی کندی ـ سبوری ـ شاه نشین ـ شورسو ـ شیخ بشارت ـ شیرین بلاغ قجور ـ قراجه لی ـ قرامحمدلو ـ قزل تپه ـ قمطرقه ـ قیچلو ـ قیطاس ـ کریم کندی ـ کل قشلاق ـ کور کوره ـ کهل ـ گراچقا ـ گرگین ـ گوگ تپه ـ مرادی ـ محمدجان ـ مغانلو ـ مهتر کندی ـ نورمحمد ـ نوشاد ـ نیمه کار ـ ولی بیك ـ هشتاد جفت ـ ینگی آباد ـ ینگی ارخ.
	گاو بازه (گاو بازه)	آجی چای ـ آغبلاغ ـ آغداش ـ ایستی بلاغ ـ باش قورتران ـ چکنی ـ خانباغی ـ خدائی ـ شاهکدار ـ قزان قره ـ کاکاعباس ـ کچه گنبد ـ کلوچه ـ گاو بازه ـ گوگ قاش.
	نجف آباد (نجف آباد)	ابراهیم آباد ـ آقا مراد ـ آلمه قلاغ ـ الوند قلی ـ امیر آباد ـ بابا سرخه ـ بابا نظر ـ باشوکی ـ برگشاد ـ بهرام آباد ـ پشت تنگ ـ پهنه‌بر ـ تپله ـ تپه محمدی ـ چشمه ایاز ـ چشمه جانقلی ـ چشمه کاظم ـ چنگیز قلعه ـ حسن آباد کمرزرد ـ حسین خان ـ حصار سفید ـ حلوائی ـ خراسان ـ خوشاب ـ خیرآباد ـ درویش خاکی ـ دیه‌رقه ـ زرده کمر ـ زینل خان ـ سعد آباد سلطان آباد تنبلی ـ شیره کش ـ صلوات آباد ـ عباس آباد ـ علی آباد ـ علی بدل ـ قاسم آباد وی‌نسار ـ قاضی قوشچی ـ قبا سرخ ـ قره بلاغ ـ قره طوره ـ قشلاق سرخه ـ قم دره ـ قیصه ـ کانی کند ـ کللك ـ مبارك آباد ـ مخور ـ مقلی ـ نجف آباد ـ نعمت آباد ـ نوبهار ویس مرید ـ گلستانه ـ گل قباغ ـ گنبد حاجی ـ گوندك.

شهرستان تویسرکان ۱ بخش ۲ دهستان ۱۱۶ ده ۱۵ هزار نفر

نام بخش (مرکز بخش)	نام دهستان (مرکزدهستان)	نام دهات
مرکزی تویسرکان (تویسرکان)	خرم رود (شهرستانه)	ابدالان-ابرلاق-اشتران- باقرآباد-تپه کبود-ترمیانك-نقی آباد- تیمجان-چشمه گنداب-حاجی آباد-سازیان-سگاوی — سوری-سیستانه — شهرستانه — شهن آباد-غیب قلی-قلعه آسیجان- قلعه امیرخان-قلعه سفید-قلقل-قلی لانه-کنجوران-کندر -کهنوش - گاوکردان -گنبله- مبارك آباد-مراد آباد -مین آباد-نجف آباد-ورد آورد -هوش.
	قلقل رود (قلقل رود)	ابودردا - احمدآباد - احمق آباد - اشترمل - اکبرآباد -امیرآباد - باباکمال-بادامك برفیان-برگچه-بستان-بوست شوران-چاشت خوره-جرا-جیجیان کوه-حاجی تو- حمیل آباد — درواز-دره عثمان-دولائی-زاغه-سنگ سفید-سیاه دره - سید شهاب-شوق آباد - فتح آباد-فرسفج قاسم آباد-قصبتان-قلعه نو-کارخانه-کمانگران-گلزرد-گلبان- لامنجان- لامیان- معتصم آباد — منجان-میانده-هرهره-هزاره -یعقوب شاه.
	کرزان رود (کرزان)	آرتیمان-آریکان-آرزووج-باباپیر-باباپیر علی-بوجان-بیلان گرگ-چالاب -دارابی - رودآور — ریواسیجان -زیوج-سرابی-سرکان-سنجوزان-سونلق-سهام آباد-شاه زید -فریازان-قلعه اجل بیك قلعه آقا بیك-قلعه بختیار-قلعه جعفر بیك-قلعه شیخ-قلعه قاضی- قلعه نوروز-کرزان-کریم آباد — گل آباد-کلنجان-گشانی-مالیچه-مبارك آباد بالا-محمودآباد-نقده.

شهرستان سقز ۲ بخش ۱۰ دهستان ۳۳۸ ده ۷۴ هزار نفر

نام بخش (مرکز بخش)	نام دهستان (مرکزدهستان)	نام دهات
مرکزی سقز (سقز)	سرشیو	بادمجان - باغچه - بهرام - بیان دره - پلنگ دژ - جوشن - حسن سالاران - خرمتا خورده لوکی - خیدر - درگاه سلیمان - دره آبی - دره اسماعیله - دره زیارت- دره وزان -رنگه ریژان- سراجگاه - سرتکلتو -سردره - سرسیف - سماق ده - سیانزار -سیف طاله- شیبانجو طاله جار- طایب شه - عاقل آباد - هرب لنگ - قامیشله - قشلاق پل - قشلاق قاضی- قشلاق ملا قلعه جقه -کانی کبود - کاومله - کچل منگان -کس نزان- کمانتو- کره سیاوه- کندولان-گوره قلعه مازوج دار -مام سیف الدین- مرزه میشاو- میك-وره نانی-هرمیدول-هفت تاش- هنگ چینه-هیجانان.
	گل تپه فیض الله بیگی	ابوالمومن-اخضرآباد -آدینان -اصحاب -آغ تپه -آلتون-آلکلو-آلیار- ایاغچی-اینچیکه -باش بلاغ بالقلو-بدرآباد-پرچم- پچه سور-پیر یونس-تاوه قران -تومار قامیش-تیز آباد تیکان لو-چاقرلو-چول ملو-چیچی خوار-حاجی حسن-حسن آباد قاشق-حسن آباد گودرز-خان آباد-خانقاه شیخ -خوش قشلاق-خوشه دره- داش آلوجه-دالو- دره پنبه دان- دوزخ دره-رحیم آباد- زلفیله زیویه-سبزه ده -سرچشمه سلیمان کندی-سنته-سوله کان-سیاه ناو-سید آباد-صاحب-صالح آباد-صید آباد-عباس رقه-عرب اوغلو-علی آباد-فیض آباد- قاشق- قبله بلاغی- قپلانتو-قره گل- قره ناو- قشلاق رضا- قطانجق-قلعه کهنه-قلعه گاه گودرز-قلندر-قوزلو- قهرآباد-قیلسون-کانی جشنی-کانی سفید-کانی سفیدخانم کانی نیاز-کردکند کریم آباد-کریم آباد-ایاغچی-کل تپه-کنه کتر-کوچه طا-کهریزه-گیسلان-کیله کبود-گاومشله .گلزار گودرز-لکزی-محمودآباد-ملقرنی-موکه-ناصرآباد نمدبنه-نوبهار-یاپشخان یارگل-یازی بلاغی یوقل

نام بخش (مرکز بخش)	نام دهستان (مرکز دهستان)	نام دهات
مرکزی سقز (سقز)	میرده –	احمدآباد-سونچ-آق کند-آیچی-باباحسین-بلهجار-بوبکنان-پیرعمران-تهوته-تموغه-چراغ ویس-چکشه-حمزه قرنیان-خاپورهده-دارابی-سونج سیاه دراحمد-سیاه درکهنه-شیخ چوپان-شیوه‌تو طاهربغده-قبغلو-قبغلوجه-قره‌چر-قشلاق افغانان-تشلاق صالح بیگ-قلقله-قوره-دره قهرمان-کانی بند کانی‌زرینه-کره‌ویان -کنده‌سوره-کوندلان -کوبر-گویز -کیله‌شین -گندمان-گویزه -مازوج‌دار-مامشاه-مرخوز-هیتو-میره ده -میرگه‌نقشنیه- وزمله - هرمیله - یازی بلاغی.
بانه (بانه)	آلوت (آلوت)	آلوت- انجینه- اوغل- بوالحسن- چومان- خجك- زلی -کیوه‌رود -گوره دار.
	پشت آربابا –	آرمرده-بارآور-باشوان-بایزیدآباد-برده‌رش-برویشکانی-بلکه -تاژان -تاژبان-توکل-چمپاراو دوله‌گوبر- دونیز- دیمه- زربنه- ساطیار- سردآب- سوبرد- سیچان- سیسارك- قای برد- قره‌بلاغ کانی‌ابراهیم -کانی بند -کانی بند -کانی‌چولکه -کانی‌ژاژ-کانی‌سیف -کانی گویز-کانی‌مامر-کارستم کلاه‌دول -کنده‌سوره -کوچر-کوخ باباملا -کوخه مامو-گرماب -گندمان -گوزله -گویل-ماهیدر میرحسام- میریوسف- نوده- نیروان- نیزه‌رود.
	پهلوی دژ (پهلوی دژ)	انجیله- برویش‌کانی- بژی- بوین بالا- بوین پائین- پهلوی دژ- پیرغنی- ترخان‌آباد چیچوران - خوری‌آباد-درگاه‌شیخان-دوسینه- دزله‌بید- سفیدکمره-سورین-سیران بند-شترمل-شیشه-عباس‌آباد قلی‌آباد- قول استیر-کانی‌ناو-کریم‌آباد -کیله -کیوله -گویزله - محمد علی‌آباد - ناوه- تنور ولی‌آباد- هنگ ژال- هواره خول .
	دشت طال (دشت طال)	برده‌بوك - بنده‌ژاژ - بیلو- حمزه‌لان - دارینه - دول‌ارزن- زرواو - سارکه -سالوك-سرتزین سیاه حومه - سیوچ - شیدیله .صالح‌آباد-کانی‌آلوچه -کانی‌برد - کانی‌پیزمکه -کانی‌سور-کانی سیب- کندل- مامال - نمازگاه- ویسك - یعقوب‌آباد.
	سبدلو (سبدلو)	بروژه‌کهنه- بلوه - بنه‌خوی - دروله - رشته‌قلعه - سبدلو- سرسونج - سونج - قوری‌چای-مجسه نوده‌کهنه .
	شوی (شوی)	خشکه دره - خواجه میر - ساوان - سرقول - شرگه - شوی - صدبار - عمره‌شال - میرآباد
	نمشیر (نمشیر)	برده رش - بناویله کهنه - بیکش - برشه - پیاوین - حسن‌آباد - زیویه - سفید اره - سماقان سوتو - سید صارم - شهینان - کشنه - کوخان - گش کسه - مرزه لان - مینجلان - نجنه - نژو نمشیر - هلو - هورازه.

شهرستان سنندج ۸ بخش ۲۷ دهستان ۱۲۴۱ ده ۲۸۰ هزار نفر .

نام بخش (مرکز بخش)	نام دهستان (مرکزدهستان)	نام دهات
مرکز سنندج (سنندج)	حسن آباد (حسن آباد)	امیر آباد ـ بوریان ـ تجره ـ چناران ـ چتو ـ حسن آباد ـ حسین آباد ـ خانقاه ـ خشکه‌دول ـ دادانه ـ دره باغ ـ دگا‌ییران ـ دوشان ـ رزوان ـ زندان ـ سرنجیانه ـ سمان‌سیلان ـ شینه ـ قار‌ـ قصریان ـ کرجو ـ کره‌سی ـ کیلانه ـ کیلك ـ کرآباد ـ کریزه ـ لنج آباد ـ ملکشان ـ موئینه ـ لران‌ـ نوره ـ هوانله .
	حسین آباد (حسین آباد)	باباریز ـ بازی‌رباب ـ باینچوپ ـ تازه‌آبادچهل‌گزی ـ تازه‌آبادعیسی‌در ـ تازه‌آباد قراگول ـ تیرگران ـ جبرائیلان ـ چتان ـ چرندو ـ چهل گزی ـ حجت آباد ـ حسین آباد ـ خاك‌روزی ـ خلچیان ـ خلیفه‌ترخان ـ سانیله ـ سنگ‌سفید ـ شیخ‌وجیم ـ عیسی‌در ـ سرآب قامیش ـ قراگل ـ قلعه‌پیوند ـ قلوزه ـ قلیان ـ کانی تاله ـ کچك‌چرمك ـ کوله هرد ـ گزردره ـ مادیان دول ـ مامق ـ مزره ـ معین ـ آباد ـ ننله.
	ژاوه رود	اندر ـ برزاب ـ بزلانه ـ پتلیدر ـ پشاباد ـ تخته ـ تکیه ـ توری ور ـ چناره ـ حلوان ـ خانقاه در بنده ـ درویشان ـ دولاب ـ دیرمولی ـ سرچی ـ سرسوی ـ سنگ‌سفید ـ سوی ـ شیان ـ طای ـ عنبربزان ـ کانی مشکان ـ کوله ساره ـ گزنه ـ گلیان ـ گلین ـ گندمان ـ لره دول ـ میرگسار ـ نجف آباد ـ نزاز ـ نشور ـ وصی ـ همشیز ـ هندیمن.
	کلاترزان	آجکره ـ ارندان ـ بابا ـ باقل آباد ـ برده‌سفید ـ برقرو ـ بزان ـ بلچه‌سور ـ بیدده ـ بنیدر ـ پلوره پلیاندر ـ پیچون ـ پیرخضران ـ تازه‌آباد دوویسه ـ تازه آباد عیسی آباد ـ تازه آباد قلعه جق تاله‌وران ـ تودارروته ـ تودارصمدی ـ تودارملا ـ تیژتیژ ـ چابلکان حاجی ـ چابلکان وزیر چوئین ـ خانقاه جوجو ـ خانقاه ـ حسن گاوگیر ـ خروسه ـ خشکین ـ خوشاب ـ دادانه کمانگر ـ دانیکش ـ دره‌خشکه ـ دریله ـ دوویسه ـ رشنش ـ زونج ـ زنوری ـ سپهران ـ سرخ کول ـ سرخه دزج ـ سوره بان ـ سیور ـ شاهیدر ـ شویشه ـ صوفیان ـ علی آباد ـ عیسی آباد ـ قطره زمین قاسم آباد ـ قلعه‌جق ـ قلعه شیخان ـ قلقله ـ کرگینه ـ کلاتی ـ ککان ـ کمیز ـ کوره دره ـ گاودره ـ گندردره کرماش ـ گلان ـ گلیه ـ گنه‌بو ـ لاویسان ـ ماموله ـ مولینان ـ میانه ـ نکل ـ نیزل ـ ورو ـ ول ونینه ـ هلیزآباد ـ هنگ‌ژاله .
پاوه (پاوه)	اورامان لهون (پاوه)	بله‌بزان ـ بندره ـ بیدرواز ـ تشاد ـ حجیج ـ خانقاه ـ داریان ـ درمور ـ دره‌بیان ـ دره‌حجیج ـ دری‌بر ـ دزاور ـ دشه ـ دو ویسان ـ سرکران ـ شبلخی ـ شرکان ـ شوشمی ـ شیخان ـ کمه دره کیمته ـ گلال ـ نجار ـ نروی ـ نسمه ـ نودشه ـ نوریاب ـ نوسود ـ وراه ـ وزلی ـ هانی گرمله ـ هروی ـ یانه‌دره .
	جوانرود (قلعه جوانرود)	انجیرك زردوئی ـ انجیرك لاکان ـ بادکان ـ بانی‌لوان ـ باینگان ـ بزوره ـ بلئی ـ بوررل ـ بیاشوش ـ بیله‌ای ـ بیوله ـ بیوند ـ تاریکه ـ تازه‌آباد سریاس ـ تیرگزین ـ تپه‌بور ـ ترکه ـ ترکه‌بان ـ تیرکاران ـ تین ـ جوانرود ـ چلانی ـ چم‌میران ـ حوض‌خله ـ خوری آباد ـ خوشمکان درروله ـ دره‌دول ـ دره‌یاب ـ دگاگا ـ دودان ـ دواه تنگ ـ دهتوی ـ ده سرخ ـ ده‌لیلی ـ روان زردوئی ـ زیران ـ ژاله ـ ساتیاری ـ ساروخانی ـ ساسل ـ سرخ دره ـ سررود ـ سفید برگ ـ سوره‌بان ـ سیمان کورکی ـ شبانکاره ـ شروینه ـ شمشیر ـ شیخ‌الکرم ـ شیروله امامی ـ صفی آباد

نام بخش (مرکز بخش)	نام دهستان (مرکز دهستان)	نام دهات
پاوه (پاوه)	جوانرود (قلعه جوانرود)	ـ عایشه دول ـ عزیز آباد ـ علی آباد ساسل ـ علی آباد کهنه ـ فولادی ـ قشلاق ـ قلعه جه‌ـ قلعه‌گاه ـ قوری‌قلعه ـ کالی‌ـ کانی آلوچه ـ کانی‌سالارامامی ـ کانی‌سفید ـ کانی گل‌ـ کانی گل‌عزیز بیگ کانی گوهر ـ کچل آباد ـ کلورامامی ـ کوری ـ کولسه ـ کویله کلاش ـ کیله‌کون ـ گردك‌ـ گلباغی گلی‌پائین‌ـ گداب ـ گورگبر ـ لاران امامی ـ لورابی ـ ماسان‌در ـ مرادآباد ـ مره‌میر ـ مزیدی منصورآقائی ـ میراولی ـ میرزان ـ نوئیل‌ـ نوخان ـ نهنگ کلاش ـ وارانچی ـ هانوله ـ هرتا هوش کلاش ـ یاری ـ یوسف‌خانی .
دیواندره (دیواندره)	اوباتو (کرفتو)	ابراهیم آباد‌ـ احمدکر‌ـ انبارآب‌ـ بایزیدآباد‌ـ تازه‌آباد چوبان کاره‌ـ چولبلاغ‌ـ حیدرآباد‌ـ حسین آباد اوباتو ـ خاکی بیگ‌ـ دره پنبه‌دان‌ـ ذکی بیگ ـ رحیم گوباگ ـ زرینه ـ سیر ـ شاه‌ولی ـ ظفرآباد ـ علی آباد کرفتو ـ علی آباد مران ـ قاشق ـ فرآباد ـ قلعه جقه ـ قوجاق ـ کانی چای ـ کانی‌سفید‌ـ کانی شیرین ـ کانی کبود ـ کنگ ـ کرفتو ـ کروز ـ کس‌نزان ـ کل‌تپه ـ کلکان ـ کلکه جار ـ کوپه قران ـ کیله کبود ـ گور بابا علی ـ گومه ـ مران بالا و پائین ـ مسعودآباد ـ مودی‌ـ میرسید یوزباشی کندی.
	ذیلکوه (ایرانشاه)	احمدمرده ـ ایراب ـ ایرانشاه ـ ایلو ـ ایوب ـ باشماق ـ برده‌رشه ـ پاوسانیان ـ تازه‌آباد‌ـ تخت‌ـ تمربیگ ـ تیمان‌قلعه ـ جنیان ـ جیران مینا ـ چاپان ـ چالگاه ـ چناره ـ دوله‌سیر ـ سپه‌وره‌ـ سراج آباد ـ سه‌تپه‌ن ـ سیدآباد ـ سیف آباد ـ شاشاگل ـ شریف آباد ـ شمسه ـ صالح آباد‌ـ ضامن آباد ـ علی آباد ـ علی‌مرده ـ فتاح آباد ـ قاچیان ـ قادرآباد ـ قاضی‌خان ـ قلعه جقه ـ قلعه کهنه ـ قلعه‌گاه علی‌مرده ـ قلعه گاه‌کورکور ـ کانی سرخ ـ کانی سفید ـ کافی سید شکراله ـ گذقران‌ـ ملاسالار‌ـ میرآباد ـ میرزامیرانشاه ـ هانه‌میران.
	حسین آباد (حسین آباد)	ابراهیم آباد ـ احمدآباد ـ اصحاب ـ آقبلاغ ـ اکبرآباد ـ امروله ـ باقل‌آباد ـ باینجقلو ـ برقلعه ـ تازه‌آباد بزنقران ـ تفتیاه ـ چرمیله ـ خرکه ـ دره‌سفید ـ دلوآمده ـ دول‌بندی‌ـ زاغه‌ـ زلکه ـ سراب باینجقلو ـ سرآب‌میرزا ـ سیاسران ـ صادق آباد ـ صیدان ـ غیبی‌سور ـ قجور‌ـ قره‌قیبی ـ قلاته‌رشکه ـ قلعه‌جقه‌ـ کپك ـ کژی‌کران ـ کلهرآباد ـ کوله ـ کیله‌سفید‌ـ گزان‌ـ ماچگه‌ـ محموده ـ منصوربلاغی‌ـ یونس آباد.
	خور خوره (خور خوره)	آب باره ـ اسحق آباد‌ـ آلیجان ـ بست ـ بسطام ـ بناوجان ـ بوخلو‌ـ توکلان‌ـ جعفرخان‌ـ چنارتو حاجی‌محمدان ـ خال‌بازه ـ خورخوره ـ خوشینان ـ دره‌تفی ـ دره‌شیخان ـ دره قبله ـ دره ویان خشکه ـ دره‌ویان شیخ‌احمد ـ دره‌هوان ـ دگاگاه ـ دولت‌قلعه ـ رستمان ـ سرانج‌داغ ـ سوته سورموسی ـ سوله ـ شاه‌قلعه ـ شیخ‌له ـ عزیزآباد ـ قادرآباد ـ قامشله ـ قتلو‌ـ قره‌بقره‌ـ قشلاق امینی‌ـ قشله‌مله ـ کاکه‌وسان‌ـ کانعمت ـ کانی‌صیدی ـ گاه‌کج‌ـ ماهیدرسلیمان ـ ماهیدرشیخ‌مله مولان‌آباد ـ نوین‌ـ وزمان ـ وشه‌دره .
	سارال (کاو آهن تو)	افراسیاب ـ آقبلاغ ـ الله دره ـ برده‌رش ـ برده‌رشی‌ینگی‌ارخ ـ برده سفید‌ـ تازه آباد آصف تازه‌آباد دوله‌رش ـ تازه‌آباد‌گلانه ـ تبریزخاتون ـ حاجی موسی ـ دباغ‌ـ دره‌دزدان ـ دره‌ویان دوزخدره ـ شریف آباد ـ شیخ‌حیدر‌ـ طیطاق ـ فرهادآباد ـ قزل‌بلاغ ـ قلعه ریحانه ـ قلعه‌گاه کانی‌صیدمراد ـ کانی‌کبود ـ کوس عنبر‌ـ کول ـ گاوآهن‌تو ـ گزمل ـ گلانه ـ گله‌سور‌ـ مره در مشیاو‌ـ نعل‌شکن‌ـ هاله‌گلان ـ هزارکانیان‌ـ یاپل ـ ینگی ارخ.

نام بخش (مرکز بخش)	نام دهستان (مرکزدهستان)	نام دهات
دیواندره (دیواندره)	قراتوره (قراتوره)	آب باریك ـ آقاجری ـ آقکند بابارار ـ باش قشلاق ـ باغچله ـ برکه ـ پاپاله ـ پنجه ـ تازه آباد سردالان ـ تازه آبادوزیر ـ تازه آباد هیجان ـ تکرباری ـ جعفر آباد ـ جقلو ـ حیدر دیده بان دالان ـ دراسب ـ دربند ـ رشیدآباد ـ زرینه ـ سرآب قره‌خان ـ سرقلعه ـ سیاه‌پایه ـ شالی‌شل شکربلاغ ـ عزیزآباد ـ غیاث آباد ـ قالوچه ـ قراتوره ـ قراچی قران ـ قرادره ـ قراگل ـ قزگه قشلاق سفید ـ قلعه‌روتله ـ قلعه کهنه ـ کل‌تپه ـ کهریزه ـ گادمه‌گنر ـ گاوشله ـ مرادقلی ـ نساره وزمان ـ وزیر ـ هیجان ـ ینگی کند .
رزاب (رزاب)	اورامان (اورامان)	اسپریز ـ آلمانه ـ اورامان ـ انجمنه ـ بلبر ـ بندول ـ بهرام آباد ـ تازه آبادتفلی ـ تختان ـ ترخان آباد ـ تفلی ـ جولانده ـ خانقاه ـ درکی ـ دره‌ناخی ـ دزلی ـ دشت‌قلبی ـ دل ـ دله‌مرز ـ دمه.و ـ دورود ـ دیوزناو ـ ذکریا ذلکه ـ رودبار ـ رویوری ـ زوم ـ ژیوار ـ سرپیر ـ سروآباد ـ سفیدوار ـ سلین ـ عباس آباد قاعه‌جی ـ قلعه‌گاه ـ کرآباد ـ کلانه ـ کلجی ـ کماله ـ گرگه ـ گوشخانی ـ ناو ـ نسل ـ نوین ـ ورگه‌ور ویسیان ـ هزارخانی ـ هلوژان.
	ژاورود (آویهنگ)	آریان ـ آویهنگ بوریدر ـ بیساران ـ پالنگان ـ پایگلان ـ تفین ـ تنگی‌سر ـ چشمیدر ـ خواشت دگاگا ـ ده‌کانان ـ دیزه‌وند ـ ژان ـ ژنین ژویژه ـ سالیان ـ سرخه‌توت .. سرریز ـ سرومال ـ سرهویه سفیدبن ـ فقیه‌کان ـ کانی‌حسین بیگ ـ ککلیك آباد ـ کولیج ـ گواز ـ لنگریز ـ ماضی بن محراب ـ نجی ـ نسنار ـ نی آباد ـ نیر ـ ویسر ـ هرسین ـ هویه ـ یوژنان .
روانسر (روانسر)	روانسر (روانسر)	بابا حیران ـ بابا عزیز ـ بدرآباد ـ برهان الدین ـ بله زین ـ بناوج ـ بنچله ـ تپه‌رش تپه‌کویك ـ تپه لری ـ تمرتمر ـ حسن آباد ـ خانیله ـ خراجیان ـ خرم آباد ـ دولت آباده باغ ده‌باوکه ـ ده‌ساده ـ ده‌کریم ـ روانسر ـ زرین چقا ـ زیر جوبی ـ سردم ـ سله‌کان ـ شالی آباد صادق آباد ـ قلانجه ـ قلابن ـ قلعه رضا ـ کانی‌بینه ـ کانی خضران ـ کانی سفید ذرکانی کبود کانی کچکینه ـ کلاوه ـ کلاه آباد ـ کلاه کبود ـ کوریان گورا ـ گرگیدر ـ گرمخانی ـ گل سفید گشتر ـ کیج ـ مسکین آباد ـ میرگان ـ نارابی .
قروه (قروه)	اسفندآباد (قروه)	آجی چای ـ احمد آباد باش ـ احمد آباد پنجه ـ آصف آباد ـ اللهیاری ـ امین آباد ـ اوچ بلاغ ـ اوریه ـ آونگان ـ باباگرگر ـ باغلوجه ـ بالوانه ـ بهارلو ـ بربیشه ـ بلوسرکان پیربابا‌علی ـ پیرسلیمان ـ تازه‌آباد اوریه ـ تازه‌آباد سراب قحط ـ تازه آباد خلیل‌آباد ـ تازه‌آبادگیلکلو ـ تقی‌آباد ـ جامه شوران ـ جداقایه ـ جعفر ـ چاغربلاغ ـ چمقلو ـ چهارگاو حاجی آباد ـ حسن خان ـ حسین آباد ـ خریله ـ داش‌کسن ـ دلبران ـ دیوزند ـ زرین‌آباد ـ زیویه سراب شیخ حسن ـ سراب قحط ـ سرتیپ آباد ـ سرتل ـ سریش آباد ـ سلسله ـ سنگین‌آباد ـ سیلاب شادی‌آباد ـ شانوره ـ شجاع‌آباد ـ شکرآباد ـ شکوه‌آباد ـ شوراب‌خان ـ شوراب هزاره ـ شمابیه ـ شیخ تقه ـ شیخ جعفر ـ طوغان ـ طوغان بلوسرکان ـ قاسم آباد ـ قاملو ـ قراغل ـ قره بلاغ ـ قره بلاغ پنجه ـ قزلجه کند ـ قصلان ـ قلعه ـ قوچاق ـ کاظم آباد ـ کامشگران ـ کانی‌چائی ـ کانی گنجی ـ گبودخانی بزرگ و کوچك ـ کمال آباد ـ کمال آباد محمدصالح گزلقایه ـ گمه ـ گیلکلو ـ لاله ـ مالوجه ـ محمودآباد ـ مسعودآباد ـ مشیرآباد اوریه ـ مشیرآباد پنجه ـ مظفرآباد ـ مهدی خان ـ مین آباد ـ میهم ـ نداشه ـ نعمت‌آباد ـ نیاز بلاغ نی‌بند ـ ولی‌آباد ـ ویهج ـ یلغوز آغاج.

نام بخش (مرکز بخش)	نام دهستان (مرکز دهستان)	نام دهات
قروه (قروه)	چهار دولی (-)	آب باریك ـ آقبلاغ ـ باباشیدالله ـ برمه‌تپه ـ پشت دربند ـ تازه‌آباددیزج ـ تکیه ـ حسین‌آبادظله‌جوب حسن آباد محمد نظر ـ داشبلاغ ـ درمه دوسر ـ دیزج زرینه ـ زنگ‌آباد ـ سلطان آباد سوتپه سورچه ـ سیاه‌گله ـ شهاب‌الدین ـ شیروانه ـ صندوق‌آباد ـ قاورمه‌دره ـ گرمخانی ـ کلالی ـ کنداب مجین ـ میمنت‌آباد ـ نارنجك ـ ناظم‌آباد ـ وی نسار.
قروه (قروه)	خدابنده‌لو (گل تپه)	آغجه‌خرابه ـ آغجه‌قیه ـ آقداش ـ اکبرآباد ـ آلان بالا و پائین ـ اربار ـ ایده‌لو ـ برلوك ـ جزوان جعفرآباد ـ جمشید آباد ـ جن‌طراقیه ـ چاله کند ـ چیقلو ـ حاجی‌آباد ـ حسن‌آباد ـ حسن ابدال حسن‌قشلاقی ـ حسین آباد ـ خان‌آباد ـ خلیل‌کرد ـ خواجه‌کندی ـ خوشاب ـ داس‌قلعه ـ دربند دلی محمد ـ دولت‌آباد ـ زین‌آباد ـ ساربانلر ـ ساری‌قیش ـ سراب ـ سلیم سرائی ـ سوباشی سولیجه ـ طاهرلو ـ طواقیه ـ علی سرد ـ غلام دوشن ـ قره‌آغاج ـ قزلجه ـ قلیج‌بلاغی ـ قوره‌جنیه کسلان قیه ـ کلب حصاری ـ کندتپه ـ کوهین ـ گاوزبان ـ گزل ابدال ـ گل‌تپه‌گنبدان ـ گوگ‌تپه لك ـ میرزا حصاری ـ میهمله ـ ناصرآباد ـ واشور ـ وصله ـ هارون‌آباد.
قروه (قروه)	الك (-)	خشکمرود ـ دیرکلو ـ شوراب‌حاجی ـ عباس‌آباد ـ عبدل‌آباد ـ عربشه ـ علی آباد ـ علی‌وردی فخرآباد ـ فرهادآباد ـ فیروز آباد ـ گچی‌گرد ـ کریم‌آباد ـ ملك‌آباد ـ منتش.
قروه (قروه)	ییلاق (ده گلان)	آب باریك ـ ابراهیم‌آباد ـ آخی‌کمال ـ آرزند اساوله ـ اسلمرز ـ آسیاب‌جوب ـ اشکفتان ـ آقبلاغ الی‌پینك ـ امیرآباد ـ باشماق ـ باغچه‌مریم ـ بای‌تمر ـ بایه ـ برازان ـ بریاخان ـ بکرآباد بگه‌جان ـ بلبان آباد ـ بله‌دستی ـ بهمن‌آباد ـ تاته‌رشید ـ تازه‌آبادچراغ آباد ـ تازه‌آباد قوری‌چای ـ تازه‌آبادکریم‌آباد ـ تازه آبادگاومیشان ـ تاوار ـ توبره‌ریزه ـ تیلکو ـ جوان مردآباد ـ چخماق دره ـ چراغ آباد ـ چرخه بیان ـ چشمه‌منتش ـ چمقلو شیدا ـ چیلك ـ حاجی آباد کوچك ـ حاجی‌یوق ـ حسن‌آباد ـ حسیبی ـ حقه ـ خان‌آباد ـ خاندانقلی ـ خضرلك ـ خودلان ـ خیاوه دلك ـ دولت‌آباد ـ دولت‌آبادکورکوره ـ ده‌رشید ـ ده‌رقه ـ ده‌گلان ـ رامل ـ زاغه ـ سالار آباد ـ سراب ـ سراب‌دوگل ـ سراب سوره ـ سراب شهرك ـ سرخه‌جوب ـ سرنجیانه ـ سرواله سعیدآباد ـ سنك‌سیاه ـ سورال ـ سیس ـ سی‌وسه مرده ـ شابلاغی ـ شاه‌جوب ـ شعبانی ـ شیدا صادق‌آباد ـ صلوات‌آباد ـ طهماسبقلی ـ ظفرآباد . عباس‌جوب ـ علی‌آباد ـ علی‌آباداوچ ـ فرچه قادرمرز ـ قاضی‌جوب ـ قشلاق ـ قشلاق‌جوب ـ قشلاق‌خداکرم ـ قلعه‌فولاد ـ قلعه‌گاه ـ قلقله ـ قوچمه قوری‌چای ـ کاکوی ـ کاکه جوب ـ کانی‌بان ـ کانی‌شاقلی ـ کانی‌عینعلی ـ کانی کوچك ـ کانی گلزار کانی‌مر ـ کای وشه ـ کرك‌آباد ـ کروندان ـ کریم‌آباد ـ ککه ـ کوله‌بیان ـ گردمیران ـ گرگانه گزگزاره ـ کمه‌دره ـ کنداب ـ مبارك‌آباد کانی آهنگران ـ مبارك‌آبادکله رش ـ مجیدآباد محمدآباد خرزه ـ مرادآباد ـ مله ـ میان‌گوروان ـ میرکی ـ نائی‌سر ـ ناصرآباد ـ ناوگران نبی‌آباد ـ نجف‌آباد ـ نیاز ـ هانیس ـ هلین‌آباد ـ هندی‌بلاغ.
کامیاران (کامیاران)	بیلوار (مرزبانی)	اسدآباد ـ آفریان ـ الك ـ الکه‌کهن ـ آهنگران ـ باخله ـ بزوش ـ بلان ـ بیار ـ پشته تخت زنگی ـ تنگی‌ور ـ توانکش ـ توبره ریز ـ تیلکوه ـ چرسانه ـ چقابراله ـ چوب تاشان ـ حسین‌آبادشاهی ـ حسین‌آبادماویان ـ خان آباد ـ خانم‌آباد ـ دره‌ویان ـ دژن ـ زرین‌جوب ـ زیویه سرآب‌کام ـ سرچم ـ سرشیلانه ـ سیداسمعیل ـ سیویه ـ شاهینی ـ شیروانه ـ کاشتر ـ کانی‌چرمك کانی‌کبود ـ کره‌پوان ـ کره‌گل ـ کلاتی ـ کوانه ـ کوبکار ـ کوردره ـ گازرخانی ـ گرگ‌آبی گرم‌آب ـ گنبده ـ طیانه ـ عظیم‌آباد ـ علی‌آباد ـ لون‌سادات ـ لونه‌کون ـ ماسان ـ مامن ـ ماویان میسوراب ـ نیجه‌قوی ـ ورمهنگ ـ یفواسی ـ یوزبدر .

نام بخش (مرکز بخش)	نام دهستان (مرکز دهستان)	نام دهات
کامیاران (کامیاران)	ژاورود ۱	آساوله- باخرم-بان‌سعید- بلوجه- بوانه- پشت‌تنك - پیرمقدار- تازه‌آباد -ترازوله - سر بناو سرجـال- سرخه‌توت- سیمین دره - شترمل- شیخ‌رش- خشکه دول- دارامرود - دربندعزیز- ده‌شیخ صالح‌آباد - عباس‌آباد - قلعه میرزامراد - کاظم‌آباد -کانی‌گشه -کانی‌لیلی -کانی‌هنگه -کچله کنگره-کوانه-کوماین-گاوشان-لاین- محمدآباد پرتاله- مروارید - هیدانه- وامسانه- وزمانه هلتوشان - بخته خان.
	گاورود ۱	احمدآباد -اسکران - اسکندر-آسمان دره - اشکفتان- امیرآباد - انگوژان - بزیندر- پنیران تاینه- حشلی- خامـان -خیرآباد - دانان - دگن - دول‌کرو- رمشت - ساعدآباد - سرپنبه دول سرکاریز- سهران - سیاناو- صوفی‌آباد- علی‌محمدآباد - غلام‌آباد - فقیه‌سلیمان- قران-قرودر قلعه‌گاه - قورق -کانی سواران-کویك-کیله‌کلان-گاییدر-گرگر- مارنج -مجیدآباد - مجیدآباد محمودگزك - موجش - میمون‌آباد - نصرت‌آباد - نیدر- ورمکان - هوارپان - یمنان
مریوان (دژ شاهپور)	حومه (دژ شاهپور)	انجیران - برقلعه - بناو چله - بیلو - بیله - جشنی‌آباد - خانم شیخان - خانم‌کهنه - خاو خلوزه - داسیران - دره واران - ساوجی- سیف - شرکه- فقه یوسف - قلقله-کولان -کیکس گاگل- محمده - مرکه‌درژ- موسك - میرآباد - نچی- هانه‌شیخان.
	بالك (بالك)	بالك-بابیله-تازه آباد - چور- خوشکین - خیرآباد - درزیان - دری - دگاشیخان-ژیژوان سرکل - سرنژمار - شهرانی -شیخه‌کویره -کانی‌گوزله -کل‌یونجه -لنج‌آباد-گویزه‌کویره-مرك نژمار - نشکاش - ننه -وسنه
	سرشیو ۱	اساوله -آقجه - باغان - بلکر - بیله -تینال - جانوره - جلیبه - چالی‌سور- چاوك-چناره - حسن‌آوله - حسن‌قره - دره‌سفید - دره وزان - دره هرد - دو ویسه - ده بنیاد - روشه‌ده-زویران ساق‌سلیمانه - سلسی - شیخ شربتی - شیخ عطار - صوفی بله - طراق‌تپه - عصر آباد-قامیشله قطوند -کاکوذکریا -کریچه -کلچیدر-گله -گماره‌تنگ -گوگجه - گویله - گیلی‌کران-ماسیدر ولینان -ویله.
	ویسه (ویسه)	اسکل - آسنوه - باشه - بابوه -برده رشه - پیرانشاه -پیران‌کهنه - پیرصفا - توتوندردره‌تفی دولابی -ریخلان-سردوش -سعدآباد -سیاناو -کال-کانی‌سانان - کانی‌سپیکه-کانی‌کبود-کانی‌میران کلکه‌جان -لیو -مراله -نی -وله‌ژیر -ویسه -ینگیجه .

شهرستان شاه آباد ۳ بخش ١٤ دهستان ٢٩٨ ده ١٠٧ هزار نفر

نام بخش (مرکز بخش)	نام دهستان (مرکزدهستان)	نام دهات
مرکزی شاه آباد (شاه آباد)	حومه (شاه آباد)	امیرآباد-بان‌گنجاب- بان‌لرینی - برسیمین-برف‌آباد-برمسیله- بدره‌ئی- بند بلوط-پیرحیاتی باوندپور -تجراکبر-تراب-جاف برسیمین-چقابهار-چقازرد - چقاصفر - چقاکبود - چقاکلبعلی- چقاگل - چقاگیو-چنگر-چهارزبر-حسن‌آباد-خانه بیگی-داربادام-دارخورحسن‌آباد-دلوحسن‌آباد-دولت‌آباد - دوبیر - ده سفید -ربع- ریزه وندگلین - زبیری حسن‌آباد- زواره کوه - سراب خمان-سرتپه سنگتراش-سیاسیا-سیاه خور-علی‌آباد - فیروزآباد - قوچمی‌چهارزبر- کاشنبه- کریم حاصله - گوهرآباد -لر-لرینی-لعل‌آبادحسینقلی‌خانی-ملازمان-موش‌کش-میمز-ونائی.

نام بخش (مرکز بخش)	نام دهستان (مرکز دهستان)	نام دهات
مرکزی شاه‌آباد (شاه‌آباد)	شیان (شیان)	باقرآباد ـ بوربور ـ تجر کرم ـ پناه آباد ـ تنگ شیان ـ خیکه ـ زینل‌خانی ـ سراب شاهین ـ سراب شوهان ـ سراب‌شیان ـ شاهین ـ شوهان ـ شپت‌کمرزرد ـ فرخ خانی ـ قباد ـ قلعه شیان ـ قوخ ـ کله جوب ـ کمرزرد ـ کمره ـ کمره غربی ـ گوتکوتی ـ گرگه مندرک ـ معاوفی ـ ملخطاوی ـ مندرک ـ میرعزیزی ـ هول هول.
	منصوری –	بانمرـ بدرگرد ـ پلنگ‌گرد ـ چشمه سنگی ـ چشمه‌کبود ـ چقا جنگا ـ چیگان ـ حمیل ـ داربید ـ زعفران ـ سرب کوه ـ سیاپله ـ فلاجی ـ قوچی ـ کمرسوراخ ـ گردنگنه ـ میان‌تنگ ـ میان چقا ـ میله‌سر ـ هزارچشمه.
	هرسم (هرسم)	آخوندی ـ انجیرک ـ باریکه‌صادقی ـ باریکه‌نظام ـ بازکه ـ باقرآباد ـ تالاندشت ـ تق‌تق ـ تومروئیله ـ تومسرخک ـ چهارده‌جفته ـ چهارمله ـ خمارتاج ـ دم‌دراز ـ ده‌لر ـ رضاآباد ـ روتوند ـ ری‌بلک ـ شاه‌بداغ ـ طولابی ـ طویله‌گاه ـ علی‌آباد ـ قلعه‌ترک ـ کنه‌هر ـ گاوروانی ـ گراوته ـ گردی ـ ماه‌سرخ ـ مله‌هار ـ منوری ـ مومنائی ـ ویسکه ـ هرسم .
	هلیلان –	الله‌قلی ـ پشت‌تنگ ـ جوب‌شهر ـ چشمه‌ماهی ـ خورده‌چشمه ـ داربروشه ـ زیرتنگ ـ زیرخاکی ـ سامان ـ سگلوند ـ شهبازوند ـ ظاهروند ـ کزآباد ـ کهره.
کرند (کرند)	کرند (کرند)	تنگ‌شبیر ـ جسر ـ چشمه‌سفید ـ چقا کوچکینه ـ چهل گزی ـ حریر ـ سیوند ـ خسرو آباد ـ زردآباد ـ سرچقا ـ سرخه‌دیزه ـ سرمیل ـ سلیمان‌آباد ـ سولگه ـ سه‌کنان ـ شیرچقا ـ طلسم ـ علی‌آباد ـ کپنک سفید ـ گاودانه‌خور ـ گاوسور ـ ورگنبد ـ هلته ـ هوکانی .
	ایوان ایج –	بیامه ـ چقامیرکه ـ ده جامی ـ ده‌کهنه ـ ریسانی ـ شیخ حسن ـ قوشچی باش ـ کهنر ـ لطفه ـ مملی ـ ویله .
	ریجاب (ریجاب)	ریجاب ـ زرده ـ یاران.
گهواره (گهواره)	گهواره (گهواره)	آئینه وند ـ اسدآباد ـ باباشاه‌آمد ـ باباکوسه ـ باباها ـ بان‌آواره ـ بان بید ـ بانسوله حاتم ـ بانسوله‌شیرزاد ـ بانسوله‌کلبعلی ـ بانسوله ملک علی ـ بانسوله نا خواسته ـ بان شیروان ـ بان خود ـ بانیاران امیرحق مراد ـ بانیاران تیمور ـ بانیاران عزیزمراد ـ بانیاران میرزاحسین ـ برشاه ـ بروند بالا و پائین ـ بریه خانی بالا و پائین ـ بکربیگ‌زمکان ـ بیامه بالاوپائین ـ بیر ـ بیرقوند بیله‌هو بالاوپائین ـ بی‌موش ـ بی‌نهر ـ بی‌بیان فیض‌اله ـ پشت تپه ـ تپه‌گله ـ تختگاه جهانبخش ـ تختگاه حسین سلطان ـ ترکه ـ توت‌شامی ـ توکان ـ جاماسب ـ چشمه‌سفید ـ چشمه سیدیعقوب ـ چقابورداراب ـ چقابوررحمان ـ چقابورعیسی ـ چقابورکاکی ـ چقاچوبین ـ خلمه‌کاهوش ـ خلیفه‌ها ـ داررش ـ دارگل رشید علی ـ دارگل‌سیدحسن ـ دارگل‌سید سلیم ـ دارگل هلیمز ـ درکه ـ درمزان بالا و پائین ـ درویت ـ دره پنجه ـ دشت لیل ـ دنگی ـ دوشمیان ـ دومیرز ـ روکوان ـ زاوله بالا و پائین ـ زوله ـ زیدعلی ـ سرآسیاب ـ سرتختگاه ـ سه‌داران ـ سیمانی بزرگ و کوچک ـ شاه‌ماربابامراد ـ شاهمارمیرزامراد ـ شبانکاره ـ شویل ـ صفرشاه ـ عاشقان سیدکاکا ـ عاشقان علی ـ عزیزخان ـ علی‌بارانی ـ علیکه ـ قری ـ قلخان چك ـ قلعه زنجیر کامران‌بیگ رضا ـ کامران رحمان ـ کامران‌عزیز ـ کاکاخان ـ کامران‌عزیزکیانی ـ کبودجوب بالاوپائین ـ کرکره ـ کلاشی ـ کلینه ـ کنه رشی ـ کوچك‌بل بالا وپائین ـ کوهانی ـ گل انجیر ـ گوراجوب باباکرم گوراجوب قشلاق ـ گوراجوب مراد بیگ ـ گورگاورز ـ گهواره ـ مله امیرخان ـ مله‌کبود ـ میرکه ـ نبلك ـ ونه زنگینه ـ ویله ـ همه ایاز ـ هوورو

نام دهات	نام دهستان (مرکز دهستان)	نام بخش (مرکز بخش)
اسمعیلی ــ بندسر ـ ترن ـ جوب‌خان ـ جوی‌زر ـ چالانچی ـ چشمه‌نصریان ـ چغته‌ونیت ـ خرابانان خران ـ درگ رمزمان ـ دوویران ـ رستم‌خانی ـ زرنه ـ زلان ـ سرتنگ ـ سیاه‌گل ـ شاله‌شوری کل‌کنا ـ گاوسوار ـ گاومغل ـ گوهرلات ـ میرعلم شاو ـ میوانه ـ نرگسی ـ هله‌شی.	ایوان (جوی زر)	گیلان (گیلان)
آب‌باریك ـ جوب‌امامقلی ـ جوب‌بالدار ـ جوب‌بطیار ـ جوب‌شاهمار ـ چالدره ـ داربلوط ـ داروون ریخك ـ سنگدرمیان ـ شلی ـ شهرك ـ قره‌چی‌منصور ـ کله‌حیات ـ نسار.	دایره (شهرك)	
انجاورود ـ بابارستم ـ بیرالوند ـ چمن‌الله‌یار ــ خشکه ـ سر باغ ـ سکان‌بالاوپائین ـ سوخور قلی‌قلی ـ قیطول ـ کاظم‌خانی ــ کل‌کش ـ گلین ـ محمدی ـ نجار ـ نقاره‌کوب.	قصرآور	
باس‌کله ـ چال‌آب‌بکر ـ ژامرك ـ سراب‌قنبر ـ سیدایاز ـ کوله‌سه‌وترازك.	گواور (چشمه‌قنبر)	
امام‌حسن ـ آهنگران ـ ایوان ـ باخی ـ بیگ‌آباد ـ بیگ‌علی ـ خالوخالو ـ دندانه ـ سراب‌گیلان سرخه‌میری ـ سیاه‌گل ــ شیخ‌سرخ‌الدین ـ علیرضاوندی‌بالاو پائین ـ فتاح ـ قادر ـ کاسه‌گران کبودسوا رمیاندار ـ کره‌کهرك ـ کله‌جوب چهارقله ـ کله‌جوب حاجیان ـ کله سنك ــ کورك‌پشته گراویان‌بالاوپائین ـ گرز بلوط ـ کمار ـ گورسفیدنامداری ـ مرجان ـ میرآباد ـ نیان ـ ویژنان.	گیلان (گیلان)	

شهرستان قصر شیرین ۲ بخش ۹ دهستان ۱۵۵ ده ۲۲ هزار نفر

نام دهات	نام دهستان (مرکز دهستان)	نام بخش (مرکز بخش)
احمدعباسی ـ آقابرار ـ امین ـ سیداسمعیل‌کلانتر ـ سیدعباس ــ شیرین آب محمدعلی ــ گوشکری (این هفت‌آبادی کوچك بجگرلوموسوم هستند ودرجگرلو شرح آنهاداده شده‌است)	جگرلو ا	قصر شیرین (قصر شیرین)
آقداغ‌کریم ـ انجیرك ـ برج‌احمدی ـ پیك‌خور ـ تپه‌سفید ـ تنگاب‌الله‌دار ـ تنگاب‌نو ـ خراطها ــ خرناصرخان ـ خسروی ـ دربندجوق ـ رمك ـ سیدفتوح ـ قلعه‌سبزی ـ قلعه‌شامبلوك ـ گرصدف ـ ولدکشته.	خالصه (خسروی)	
باباهادی ـ برار عزیز ـ دارخور ـ شکر ـ قلعه‌سفید ـ گمرك‌کهنه ـ هدایت‌آقداغ ـ هدایت‌شهسوار.	قوره‌تو ا	
تنگاب احمدوند بالا ـ تنگاب احمدوند پائین ـ تنگاب باباخانی ـ سرآسیاب ـ سیداحمد ـ سیدخلیل سیدسهراب ـ سیدسیف‌الله ـ گراوه ـ گنبد صوفی ـ نمره۲ ـ نی‌بهن (۱۲ آبادی بالانصر آباد نامیده میشوند.)	نصرآباد ا	

نام بخش (مرکز بخش)	نام دهستان (مرکزدهستان)	نام دهات
سرپل ذهاب (سرپل ذهاب)	ایشیوه ا	آئینه ــ بلوان ــ جلالوند ــ چاله علیمرادخان ــ حبیبوند ــ ریزوند ــ سیدسلیمان ــ علی گرده ــ کلاه کر ــ ممکی ــ میان کل .
	پاطاق (پاطاق)	پاطاق ــ پله بید ــ رفیع ــ فولادی ــ قره که ــ کوسه‌ها ــ کوکو ــ کوهالی ــ گاو چالی ــ محکی امین ــ مهرا باد ــ نمره ۳۰.
	ذهاب (ذهاب کهنه)	برق بارانی ــ بریموند ــ بی‌نیان ــ بیشکان ــ پس‌پس ــ پیران ــ تپانی ــ تپه‌اراب خان ــ تپه‌رش تپه‌شاه ــ طوطیان ــ تپه‌نوشیروان ــ تنک‌حمام ــ دستك ــ دیواره ــ ذهاب ــ رشهدعباس ــ زرین جوب صرابله ــ سرپل ــ قادری ــ قراویز ــ قره‌بلاغ اعظم ــ قره‌بلاغ شیخ‌مراد ــ قره‌سنی ــ قلعه ــ کانی‌عزیز ــ کلاره کلینه ــ کوئیك ــ گل‌خاطر ــ گلم‌کبود بالا و پائین ــ مارگیران ــ میرمیرو ــ ورکورك.
	قلعه شاهین (قلعه شاهین)	آسیاب‌قرمز ــ انزل ــ بتوی ــ پاوناز ــ پاوه ــ پای‌پل ــ ترکه‌ویس ــ تنگ‌اسمعیل ــ دارتوت ــ دوازده امام ــ دولنگان‌بالاوپائین ــ زعفران ــ سراب‌قلعه‌شاهین ــ سراب‌گرمه ــ شهاب ــ عثمان ــ عسکر خانی ــ قلعه سفید ــ قلعه‌شاهین ــ قلعه‌گلپنه ــ کاسره ــ کلاوه ــ کل‌داود ــ کنار ــ کویك قلعه‌شاهین لواسانی ــ مشکنار ــ نوده.
سومار (سومار)	سومار (سومار)	ناروبوند ــ چقا امان ــ خوا خلکه ــ دارماهی ــ دارویسعلی ــ دیزگران ــ سومار ــ شتران ــ شرفشاه گزبن ــ کلال‌ملکشاه ــ نمره۱ ــ نمره۲ ــ نمره۳ ــ میان‌تنگ ــ نعل‌شکن ــ نفتشاه ــ نی‌بهن ــ ورگچ.

شهرستان کرمانشاه ۸ بخش ۲۶ دهستان ۱۵۰۵ ده ۴۲۸۰۰۰ هزار نفر

نام بخش (مرکز بخش)	نام دهستان (مرکزدهستان)	نام دهات
مرکزی (کرمانشاه)	حومه (کرمانشاه)	باغ‌نی ــ بیجانه ــ پیرحیاتی ــ تازه آباد ــ چالابه ــ چاله چاله ــ چقاکبود ــ چقاکلان ــ چقامیرزا حصارسفید ــ حکمت‌آباد ــ ده‌بهن ــ ده سوار ــ ده‌مجنون ــ رفعتیه ــ سراب سعید ــ سراب قنبر سراب همت ــ سرخه‌لیزه ــ سیاه‌بیدبالاوپائین ــ شاطرآباد ــ طاق‌بستان ــ قلعه‌کهنه ــ کرناچی ــ کهریز ــ کاکیه ــ گاوبنده ــ گلستان ــ مرادآباد ــ مرادحاصل ــ منوچهرآباد ــ نوکان ــ یارولی.

نام بخش (مرکز بخش)	نام دهستان (مرکز دهستان)	نام دهات
مرکزی کرمانشاه (کرمانشاه)	بیلوار (دیزگران)	اشرف آباد - اکبرآباد- آگاه بیلوار -باقرآباد سامله- باقر آباد میان‌رود- باقله - بلشت - بولان- بهرام آباد- پشت دربند- پشکلان- پنبه دول- پویان- پیر کاشان -پیرمحمد- تازه آباد- تپه اسمعیل تمله- جبار آباد- جزر- چشمه باباهیر- چشمه باد- چشمه پیران- چشمه خسرو- چشمه زنگی -چشمه کبود - چنگزه - چوب تاشان- حاجی‌شوره. حاله کبود- حرین- حسن آباد- حیدرآباد - خانقاه - خران - خرانی- خلیفه باپیر- دارتوت- دراب- دولتیار- دیزگران- رازیان- رزلانسر- زرین- روح اله- زامله - زین الدین- سادول- ساز- ساکنه- سالار آباد- سامله- سرآب شاه حسین- سربرزه- سرتخت- سرخم- سرزامله سرکشکمیر- سرنجکه- سلطانقلی- سماق- سمنبان- سنگ سفید- سورنی - سه قولان- سیاه دره — شاهپور آباد- شعبان آباد- علی آباد- فیروز آباد - قره‌حسن- قزل- قزل دره - قشلاق امیرمحترم — قشلاق سرداراشرف- قلعه‌لان- قلوز- قولدره - کالیان- کاهل آباد - کشکمیر - ککان آفتابرو - ککان نسار - کمال آباد - کمره گره- کمشور - کوره - کولان- کهریز - کهریز حاجی خان مراد - کیونان- گروران- گندآباد- لنجاب- مرزبانی- مله بید- مله‌شیخ- موچاخان- میان‌رود- ورج- ورمزان - وزمله- وندرنی- ویژه- هرتکه- هشلی- هنیاندر- هوکر.
	پایرونلک (کنشت)	بلین - پیرغیب -تلخ آب -تیرانداز - جلیلوند- داروند- زالوآب — طاویله- قبه — قره قوین — کریزاغه- کنشت- کوچکله -گلدسته- مانك هلات- ملاورد.
	جلالوند –	انجیرك - پرکلی - توه خشکه - چشمه گچ -چنار- خوبیاران- دره بادام- دوردشت- دول معصوم- ده عباسان- زینلان بالاوپائین- زینلان پشت تنگ بالاوپائین- سرائیلان- سرجوب- سه‌چکان- علی باقر — فریادرس- قبر بابا- قلعه سرخ- کریان- گاومره- گلیانه- مارخور- مله‌سرخ- موسی- میرحسن- نامرود - یاریجان بالا وپائین.
	خالصه (دوچقا)	اکبرآباد - امیرآباد - آهنگران -باباجان -بریموند -بزاولی- تازه آباد مورچی- تپه کبود- تپه لری- تنوردول- جانجان- جلوگیره- جهان آباد- چشمه کبود- چقازرد- چقاسفید- چقاقاسم- چقاکبود — حسین آباد- حشویلان- خوشی‌نان- خوشی نان اسفندیار- خوشی نان تپه - دائی‌چی- داردرفش- داردرفش سیدکریم- داردرفش قلعه- داردرفش محمد امین میرزا- دره ویس بریموند- دوآب اله یارخانی- دوتپه دورا پهن- دوستوند- دوچقا- دهزکی- ده‌غلامعلی بیك- ریزه‌وند- ریکا- سالارآباد- سراب خشکه بالا وپائین- سراب‌شله- سراب نیلوفر- سرکن- سفید چقا دوده- سفید چقا سرکن- سلطانکوه- سمنگان- سیاه‌کر- سیونان- شاه رخ آباد -شاهرضا -شاه گدار- شاهینی- صفی آباد - عمرمل- قره‌تپه - قلعه کهنه کلاه کبود بالاوپائین ووسط - کوربلاغ ابراهیم بیگی- کوربلاغ بتی آباد- کوربلاغ خانم آباد - کوربلاغ ده‌قاسم- کوربلاغ شاه‌وردی- کوربلاغ فرج اله بیگی- کوربلاغ محمد تقی- کوسه وند- کهریز- گراوند- گرگه چقا- گلالی- گمك -لعل آباد بالا وپائین- ملك تپه - سلك خطائی- مورچی مهدی آباد- میان کوه - میمون باز - نظرآباد بالاو پائین - نقطه ویس‌احمد- یاوری - یلوه بالا وپائین.

نام بخش (مرکز بخش)	نام دهستان (مرکز دهستان)	نام دهات
مرکزی کرمانشاه (کرمانشاه)	دروفرامان (فرامان)	استدآباد ـ اشرف آباد ـ امیرآباد ـ انکز ـ انکزبان ـ باغ فلك ـ باقله ـ بالاکیری ـ برآفتاب بریموند ـ بزکد او بالا و پائین ـ بلین پایروند تکیه ـ پشته کش ـ تپه شعبان ـ توبره ریز تیشه کن ـ جامه‌شوران بالاوپائین ـ چال قنبر ـ چشمه محمدعلی ـ چوبدراز ـ حاجی آباد ـ حاجی علیان ـ خلخال ـ دشتله ـ دوکاله ـ ده‌کبود ـ رحیم آباد ـ زنگی‌چقا ـ دنگوشه ـ زنگینولد ـ سانبل بالاوپائین ـ سرارود بالاوپائین ـ سرجامعه شوران ـ سردشتله ـ سردوکانه ـ سلیمانیه ـ سنگ سفید ـ سه‌چك ـ سیابان ـ سیل‌گبری ـ شادمان ـ شاه‌ملکی‌شلان ـ شورابه ـ شیرازی صالح آباد ـ علی‌اکبر ـ عمه ـ فرامان ـ قرباغستان بالاوپائین ـ قلعه‌قباد ـ قمشه ـ کاورلوان ـ کبوده بالاوپائین ـ کرانی بالاوپائین ـ کله‌هو ـ کمرآب ـ کنجوزبالاو پائین ـ کهرار بالاوپائین ـ کهریز گاوپنام ـ گاوشان بالاوپائین ـ گرمه ـ کله‌جار ـ گوش بران ـ ماوابالا وپائین ـ موریان ـ موقوفه میرزاکوسه ـ نیروند ـ وروا .
	زردلان (–)	آبطاف ـ بانریوند ـ پیازآباد ـ پیامن ـ چال خشك ـ چشمه پونه ـ چنار ـ زنگی ـ شاران ـ ضبط کین ـ کولسر ـ گچان ـ گداربور ـ گردکاندار ـ گل‌دره ـ میدر .
	عثمانوند (–)	بوژان ـ حیاتوند ـ خشکرود ـ دارشیرخان ـ سرائیلان ـ سرجوب ـ سیدحسن ـ سربن‌سراب ـ شینه ـ کل‌کوشك ـ گورگاوان ـ مستعلی ـ مسکره ـ نامدار ـ وینه.
	ماهیدشت بالا (سرفیروز آباد)	احمد آباد ـ باغ طبقون ـ باغ کرم بیك ـ پشته‌ریزه ـ نکته ـ جیران بلاغ ـ چالاب ـ چراغ آباد چرودیش ـ چشمه خرسك ـ چشمه‌ماکان ـ چله ـ خرخر بالا ـ خره آب ـ خلیلان ـ دارامرود ـ دارامرود سادات ـ داربده ـ دوبرجی ـ داربید ـ دیزگران ـ دیلانچی ـ روئین‌تن ـ ریگل ـ زلان ـ زمان آباد ـ رنگنه ـ سامله ـ سخر ـ سراب فیروز آباد ـ سرپوزل ـ سرچم ـ سردار ـ سرفیروزآباد سرونو ـ سنکرساقی ـ سیاه‌گل ـ سیدشکر ـ طاویران ـ طهنه ـ علی‌آباد ـ فیروز آباد پاچقا ـ قلعه یوق‌باق ـ قمش ـ قیماس ـ کاروانه ـ کانی‌چرمی ـ کرگان ـ کره‌جو ـ کله‌جوب ـ کنار مرك ـ کوچکدانه ـ کوره خسرو ـ کهریز ـ گامیزج ـ گزاف ـ گل‌دره ـ گلم کبود ـ گوفی ـ موسی نارنج ـ مهدی‌آباد ـ میانه ـ نجف‌آباد ـ نظرگاه ـ نوجوب ـ نور ـ هلشی.
	ماهیدشت پائین (رباط)	بابان ـ بلمانه ـ پتن‌آباد ـ پشوه ـ پیرحیاتی ـ توه‌لطیف ـ جامه‌شوران ـ جلو ـ چالانه ـ چاوشان ـ چشمه‌سفید ـ چقابلك‌علی‌رضا ـ چقابلك‌قلعه ـ چقابلك‌محمد زمانخان ـ چقاحسین ـ چقازرد ـ چقازرد باغی ـ حاجی‌آباد ـ حاجی‌آبادنصیرالسلطان ـ خرخر ـ خزل ـ دربندزرد ـ درکه ـ دوکوشکان ـ دولت آباد ـ ده‌سیدنقی ـ ذالکه ـ رباط ـ رحیم‌آباد ـ رشبوگر ـ رفیق‌آباد ـ زیزه‌وند ـ سامره ـ سه‌تپه ـ سه‌چقا ـ سیاچقاسفلی ـ سیاه‌کمر ـ سیاه‌کمر شیخه ـ سیاه‌کمرعلیامعروف ـ سیمینه ـ شرف ـ شمشه ـ شورابه ـ عالی‌بر ـ علی‌آباد ـ قلعه‌داراب‌خان ـ قلعه‌نجفعلی‌خان ـ قلندرلکی ـ قمشه‌سیدامین ـ قشمه سیدقاسم ـ قمشه‌سیدیعقوب ـ قشمه‌کرم‌خان ـ قشمه‌لرزنگنه ـ کله‌سواری ـ کلیائی ـ کنگربان ـ گرمه ـ لعل‌آباد ـ مرادپاشائی ـ نامیوند ـ نامیوندقلعه ـ یکدانگی.

نام بخش (مرکز بخش)	نام دهستان (مرکزدهستان)	نام دهات
مرکزی کرمانشاه (کرمانشاه)	میان دربند (ده گل)	احمدآباد ـ احمدوند ـ اکبرآباد ـ امین آباد ـ باتمان ـ باقرآباد ـ برنجان ـ بگتاش آباد ـ بله کبود ـ بی ابر ـ پاامام ـ پیرمزد ـ پیرویس آباد ـ تاسوره‌جان ـ تپه افشار ـ تبرآباد ـ تپه‌سبز ـ تکیه ـ توللی ـ جعفرآباد ـ چراغ آباد ـ چشمه باغ ـ چقاماران ـ چقاماران بی ابر ـ چناره ـ حجت آباد ـ خانم آباد ـ خانه‌خدا ـ دارچادمان ـ دوآب ـ دوچشمه ـ دولت آباد ـ ده باغ ـ ده گل ـ رحیم آباد ـ رشیدعالی ـ زیار ـ سرآبله ـ سرآسیاب ـ سرتیپ آباد ـ سرچم ـ سروران ـ سه‌چشمه ـ سورکان ـ سیاچقا ـ شیرعلی ـ ظلم آباد ـ عبدالملکی ـ علی آباد ـ عمله ـ قاقلستان ـ قره‌ویس ـ قزانچی ـ قلعه شاخانی ـ قلعه محمد حسین‌خان ـ قیسوند ـ کثیرآباد ـ کلوچه ـ کورسراب ـ کاکیه ـ کرکان ـ گروران ـ گره‌چقا ـ گندآب ـ گوهرچقا ـ مارآب ـ مصرخان ـ میمون آباد ـ نظام آباد ـ ورله ـ ورنجه ـ وزمله ـ وای آباد ـ هجوم آباد ـ یوان .
کلاشی (نهرآب)	ازگله (ازگله)	ازگله ـ بانه دار ـ دارزنکنه ـ دره ژاله ـ سورمر ـ قیطول.
	بابا جانی (باباجانی)	اسمعیل آقا ـ اشکی ـ انجین بوسه ـ امروباریاب ـ باغ میری لوهه ـ بانی نار ـ برکش ـ بناوج شاه‌گدار ـ بوستان آباد ـ تاکانه ـ تایجوزتایجوز ـ تپان ـ تپه‌خرگوشان ـ تله تو ـ جاسوسکه جنکه ـ جبور ـ چهاردبوار ـ خاله رش ـ حرمیان ـ دره وحی ـ دسردی ـ دشت حر ـ دولی دره ـ ده‌امین ـ ده‌شیخ ـ رجبی ـ زیارت‌تمرخان ـ سربهن ـ سرخه ده ـ سرطاویره ـ سه‌تپان ـ سیاناب ظلم سور ـ قاپی‌قلی ـ قالیچه ـ قجر ـ قلعه میرآباد ـ قلقله دشت‌حر ـ قن‌پابو ـ کالی دانیار ـ کالی‌رش کتکه ـ کلاه رش ـ کیله ـ گاورا ـ گریشه ـ گزنه ـ میدان نمك ـ ینگه ـ نهنگ ـ نیمه کار ـ نیمه کار وانی‌سر ـ هماجکه ـ هوکانی ـ هوله.
	جگیران (ـ)	امام عباس ـ ذرکده ـ سفید سوار ـ کانی‌شیربنه ـ کیله سفید ـ گردنو ـ تعلبند.
	سرقلعه (سرقلعه)	باویسی ـ باویسی سرداراکرم ـ تپه رش ـ تیله‌کوه ـ چفته ـ دربند زرد ـ سر قلعه ـ مامیشان ـ هوان .
	قبادی (نهرآب)	بازان ـ بالی میران ـ چشمه نسار ـ نلان ـ سیدعالی.
	ولدبیگی (ولدبیگی)	بانچیا ـ بان شله ـ بنفشه کوه ـ تنگ کزازی ـ حسن آباد ـ حلول ـ خانم آباد ـ درکه ـ دشتیله حلول ـ ده سرخ ـ رئیس ـ سیرابیان ـ شاینکان ـ شش بید ـ علی آباد ـ فیروزه کانی‌پاشا ـ کره‌تپه ـ کره‌قلعه سفید ـ کزازی شیخ‌عبدالرحمن ـ کیلان بر ـ کیلان برعبدالحمید ـ گرآب ـ ماخوشین ـ مامنان ـ نیرش .

نام بخش (مرکز بخش)	نام دهستان (مرکزدهستان)	نام دهات
سنجابی (کوزران)	سنجابی (کوزران)	ازره — اسمعیل کل ـ الیاسی ـ باباجانی ـ بازیانی ـ باکلانی ـ باوان سردار ـ برزه برزه وچنار ـ بندار ـ بوربور ـ بیدگل ـ بیلدا — تپه حسین‌خان ـ تپه زرد ـ تپه گل ـ تپه دله جبرآباد ـ جعفرآباد — جلیلوند ـ جوره — جهان‌آباد — چشمه سفید — چشمه هلنگ ـ چفته چقاالهی ـ چقا رضا ـ چقاشکر — چقاکبود — چقاکبود نقدعلی — چقاگنوژ — چقا قزان چقانرگس ـ چقانقدعلی ـ چگینی ـ چلوی ـ چنار ـ حاجی‌آباد ـ حسین‌آبادکبودخانی ـ خالوان خاوکه ـ خرس‌آباد ـ خورنه ـ خوره‌زردی‌ـخیبر ـ دارخورپاشا ـ دارگل سیدحسن ـ دایارـدراب درویش‌بیگه ـ دوچقادرویش ـ دوکنان ـ ده‌ابراهیم ـ ده‌اعظم ـ ده‌باغ ـ دوچراغ — ده‌رش ده‌میره ـ دوتدوند ـ زالوآب ـ زندهر ـ سالارآباد ـ سایه‌وند ـ سبزبلاغ ـ سبزعلیخان ـ سراب تیران ـ سربر ـ سرخك ـ سوران ـ سیاه‌سیاه ـ سیدپیرمراد ـ شرفوند ـ شله ـ شوربلاغ ـ شیخ مصطفی ـ صفرآباد ـ صفریارکه ـ صفرآباد قلعه ـ عباس آباد ـ عباسوند ـ علی‌آباد عباسوند علی‌حسن ـ عمرآباد ـ فخری‌آباد ـ فیروزه ـ قباق‌تپه ـ قزقبری‌ـقلیج خانی ـ قلعه‌خدامروت‌خان قلعه‌سلیمانخان ـ قلعه‌ذکریا ـ قلعه‌فرج‌الله‌بیگ ـ قلعه‌گلینه ـ قیسوندـ کاکیهاـ کچکینه‌ـ کرده‌وند کره‌آل ـ کلاوه‌حیدرخانـ کمره ـ کندوله ـ کنی‌قتـ کوریه ـ کوزوان ـ گرازآباد ـ گرگانیـ گل‌دره گلمت‌آباد ـ گلودره ـ گندم‌بان ـ گنی‌آباد ـ گویل ـ لاجین ـ لبنی‌ـ لر ـ مریوانی‌بیدگل‌ـمریوانی کاکیها ـ ملکشاه ـ مله‌بیگلر ـ میرعزیزی ـ میرعزیزی‌سالار ـ میلکه ـ نظرگاه ـ نوروزآباد نوروله ـ نیمدانگ ـ نیلاوره ـ والی آباد ـ والکه‌وند ـ ولی آباد ـ هفت آشان جیب ـ هفت آشان صحبت ـ هفت‌چشمه .
سنقر کلیائی (سنقر)	قلعه کری (سنقر)	آب باریك — آب‌باریك سیاه کمرـ آرانله ـ آفریانج ـ آق‌بلاغ ـ باوله ـ بشرآباد ـ پلنگین تازه‌آباد ـ تازه‌آبادگزنهله ـ تپه‌رش ـ جان‌احمد ـ چاقرـ چرمله ـ چشمه چراغ ـ چشمه‌قره ـ چنکره ـ چوکان ـ حاجی‌آباد ـ حسین‌آباددهبنه ـ حسین‌آبادفرمانفرما ـ خانجمال ـ خسروآباد خلجانـ دارحیدر ـ دره وزم ـ ده‌الیاسی‌ـ ده حمزه ـ ده خزل ـ ده نوـ سالار آباد ـ سردره‌قبادی سرسکازـ سلطان‌آباد عرب ـ سهنله ـ شریف آباد ـ شمشك ـ عالی‌بلاغ ـ عرب‌آباد ـ علی‌آباد قره‌تپه ـ قلعه‌فرهادخان ـ قوری‌چای ـ کرسوانـ کلبی‌آباد ـ کلکاه ـ کمرآباد ـ کیسله‌ـلیلمانج مارانگازـ منصورعرب ـ می‌خواران ـ نصرت‌آباد — نورآباد ـ ورمقان ـ هزارخانیـ هیبت‌الله یارکله ـ یوسفجرد.
	کلیائی (سنقر)	آئینله ـ آئینه‌جوب ـاسدیه ـ آسمان‌دول ـ آسیاب‌جوب‌امجدی ـ آسیاب‌جوب فرمانفرماـ اگاه‌بالا آلماوینـ الیاسان ـ امیرعمران ـ باباشیخ‌علی ـ بغدادشاه — بلوطستان ـ بورك آباد ـ بورکه پائیزآباد ـ تلخستان — جامیشان بالاـ جانعلی ـ جوب‌سازـ جوب‌کبود — چرخلان — چرکس چشمه بهاالدین ـ چشمه‌سفید ـ چشمه‌طوران ـ چشمه قط ـ چشمه‌قلعه ـ چشمه کبود ـ چشمه کره چشمه‌گیلان ـ چفدرـ چقرچای — چم‌کبود ـ چهارگاه ـ چهارملان ـ حاجی‌آباد ـ حبشیـحسن‌آباد حسن‌آباد امجدی ـ حسین‌آباد امجدی ـ حسین آباد قبادی ـ حشمتیه ـ حیدر آباد ـ خسرو آباد امجدی ـ خلیفه ـ خنجرآباد ـ خوشیار ـ خیاران ـ داشلی‌بلاغ ـ دربند ـدروازهـ دوگل بنده — ده‌خداداد ـ ده‌شیخ ـ ده‌عباس ـ ریگجوب ـ زاغان ـ زنگنه ـ سایه‌کر ـ سراب‌سورن آباد — سردره ـ سفید زنگول ـ سطر ـ سلطان آباد ـ سلطانیه ـ سلیمانشاه ـ سورن آباد ـ سیر دوله

نام بخش (مرکز بخش)	نام دهستان (مرکزدهستان)	نام دهات
سنقر کلیائی (سنقر)	کلیائی (سنقر)	سیرکوه ـ شاه‌گداو ـ شورآباد ـ عباس آباد ـ علی‌احسان ـ غیب‌الله ـ فیروزآباد ـ قروه ـ قلعه جوق ـ قلعه جبرئیل ـ قلعه حاجی‌امین ـ قلعه مزرعه ـ قمام ـ قیاس‌آباد ـ کل سفید ـ کل‌کل ـ کلنگ ـ کله‌پا ـ کنده سرخ ـ کنگره ـ کوزه‌گران ـ گردکانه ـ گرگین در ـ گرجی‌بیان گزنهله ـ کل‌تپه ـ کل سرخه ـ کلوبج ـ کور یهود ـ کویجه ـ مرزبان ـ مزراله ـ مولان آباد ـ میدان ـ نجف‌آباد ـ نخودتپه ـ نظرویس جوب ـ ورداران ـ هفت آشیان.
صحنه (صحنه)	حومه (صحنه)	الهیه ـ بیدسرخ ـ درکه ـ درویشان ـ ده مردخان ـ سراب بید سرخ ـ شاهوند ـ علی‌آباد ـ میرعزیزی.
	چمچمال	آب باریك ـ ارکنه ـ اوزان ـ اسدآباد ـ آهنگران ـ ایلخانی آباد ـ بابان‌آباد ـ باقر آباد برآفتاب ـ برناج ـ بزن‌آباد ـ بدربان ـ بلوردی ـ پاتپه ـ پاقلعه ـ تپه خرس ـ تخت شیرین ـ چرخاب ـ چشمه سهراب ـ چشمه‌قادر ـ چفته دره ـ چقاجان‌علی ـ چقاکلان ـ چم بطان ـ چم‌سرخ ـ چنار ـ حسین‌آباد ـ حسین‌آباد درتنگ ـ حیدرآباد ـ دولت‌آباد ـ روتوند ـ زرد آب ـ سراب باویه ـ سرآسیابان ـ سرخه مهدی ـ سردارآباد ـ سفید چقا ـ سکاز ـ سمنگان ـ سنقر آباد ـ سنگ‌چین ـ سیاچقا ـ شریف‌آباد ـ شیخی‌آباد ـ ظلم‌آباد ـ عامله ـ عباس‌آباد ـ علی آباد ـ علی‌کرزان ـ عماوت ـ عین‌القاص ـ فراش ـ قره ولی ـ قشلاق ـ قشلاق‌توکه ـ قشلاق‌سیدناصر قوزیوند ـ کاشانتو ـ کاوس ـ کمجه ـ کاودانه‌گدار ـ گاوکل ـ گاوکل‌قلعه ـ کرکوند ـ کروس ـ کوهره ـ مارانتو ـ مال امیری ـ محمودآباد ـ نادرآباد ـ نازلیان ـ بغوبران ـ هاشم‌آباد ـ هریل‌آباد ـ یکجفتی ـ یکدانک.
	خدابنده‌لو	پیر سراب ـ حسین‌آباد ـ دستجرده ـ دوآب ـ دهلق ـ سردهلق ـ عزیز آباد ـ قشلاق ـ کریم آباد ـ کل‌گدار ـ کنگرشاه ـ کرکه بیشه ـ کرکه‌لان ـ منحق تپه ـ هالان ـ همت‌آباد.
	دینور	احمدآباد ـ احمدآباد مله‌ماسه ـ ارمنی‌جان ـ ازناو ـ امین‌آباد ـ باباکمال ـ بالاجوب ـ بان‌مله ـ بزه‌رود ـ بکتر ـ پریان ـ پیرقاسم ـ ترازوبره ـ تینمو ـ جامیشان ـ جبارآباد ـ جیحون آباد ـ چالاب ـ چراغ‌آباد ـ چشمه‌آلوچه ـ چشمه غلام ویس ـ چشمه‌قنبر ـ چمه ـ چوبینه ـ حجت‌آباد ـ حسن‌آباد ـ خدرآباد ـ خلیل‌الله ـ دره خلیل ـ ده‌آسیاب ـ ده‌خانجان ـ ذوله ـ رشید آباد ـ زحمانی ـ زیباجوب ـ سفیدخانی ـ سلطان‌آباد ـ سماقستان ـ سیاه خانی ـ سیدشهاب ـ شاهمار ـ شاهویس‌آباد ـ شوربلاغ ـ شیرخان ـ طاهرآباد ـ عبدال محمد ـ عزیزآباد ـ علی‌آباد ـ علی سیاه خراب ـ قره‌چنگ ـ قره‌قاج ـ قلعه‌ده خانجان ـ قیطاس‌آباد ـ کاکاوند ـ کرتویج ـ کرج ـ کرکسار ـ کرم بست ـ کله‌جوب‌درتنگ ـ کله‌جوب دینور ـ کندوله ـ کنك ـ کهریز ـ گچی‌دره ـ گرم‌آب ـ کلم‌کبود ـ گنداب ـ گون‌بان ـ گیلانه ـ محمدآباد ـ مریم‌نکار ـ ملحانه ـ موئینه ـ میان راهان ـ میرطاهر ـ نظرآباد ـ ویرانه ـ هریله ـ ینگیجه.

نام بخش (مرکز بخش)	نام دهستان (مرکز دهستان)	نام دهات
کنگاور (کنگاور)	کنگاور (کنگاور)	آب باریك ـ افشاران ـ اکبرآباد ـ الەدانه ـ باباقوری ـ بردینه ـ بزاو ـ بید سرخ ـ پشتکوه ـ کنگاور ـ تنگ برفراق ـ توشمالان ـ جاورسینه ـ چشمه نوش ـ حاجی آباد ـ حسن آباد ـ حسین آباد ـ حصار ـ خارکش ـ خرم آباد ـ خلیل آباد ـ خمس آباد ـ داربسر ـ دم بادام ـ دوله ـ دەبالا ـ دەنو ـ رحمان آباد ـ رحمت آباد ـ رستم آباد بزرگ ـ رستم آباد کوچك ـ رشتیان ـ سراب ـ سراب فش ـ سربان ـ سرمست ـ سریوه ـ سلطان آباد ـ سلیمان آباد ـ سنگ سفید ـ سهم الدین ـ شش یکان ـ شمشیر ـ شورچه ـ طاهرآباد ـ طویلەگاه ـ عباس آباد ـ عبدالتاجدین ـ علی آباد ـ علی آباد رحمت آباد ـ فش ـ فشخوران ـ فیروزآباد ـ قارلق ـ قاسم آباد ـ قره گزلو بالا ـ قره گزلو پائین ـ قزوینه ـ قوه جیل ـ کارخانه ـ کبوترلانه ـ کرماجان ـ کریم آباد ـ کمرزرد ـ کندکیله ـ کوچه ـ گروکانه ـ گلبداغ ـ کلیاران ـ گودین ـ نهرالدوله ـ هزارخانی ـ همایون کش ـ همزه آباد ـ همیانك.
هرسین (هرسین)	هرسین (هرسین)	اسحق وند ـ الیاسوند ـ انجیرك ـ ایل کاکوند ـ بابازید ـ باباعلی ـ باغ زینب ـ باقله ـ پارسار ـ پربوه ـ تمرگ ـ جلوگیرنکه ـ چشمه بیگی ـ چشمه کبود ـ چشمه مهدی ـ چقا سعید ـ چمن اسمعیل ـ چنار چقا سعید ـ چهر ـ حسن بقعه ـ داربید ـ داودی ـ دور آباد ـ دهنو ـ رایگان ـ زازرم ـ سرخوند ـ سرخه ده ـ سرماج ـ سعدوند ـ شاه آباد شمسی آباد ـ صوفیوند ـ علی آباد ـ قلعه جوق ـ قلعه محمدعلیخان ـ قلی آباد ـ قم لیجه ـ قیسوند ـ قیطول ـ کاهرنگین ـ کرفله ـ کل کشوند ـ کماس ـ کهریز ـ گرمخانی ـ گرمیانك ـ گره بان ـ گنجوان ـ میدان .

شهرستان ملایر ۱ بخش ۵ دهستان ۲۵۱ ده ۱۷۰ هزار نفر

نام بخش (مرکز بخش)	نام دهستان (مرکز دهستان)	نام دهات
مرکزی ملایر (ملایر)	حومه (ملایر)	ازناو ـ ازناوله ـ افسریه ـ بابارئیس ـ بابلقانی ـ بیجن آباد ـ پیرشاهوردی ـ پیمان ـ توسك بالا و پائین ـ جوراب ـ جوزان ـ چشمه قاضی ـ چم ـ حاجی آباد ـ خان آباد ـ خیرآباد ـ مانیران ـ داویجان ـ درەچنار ـ سالوك ـ سلطان آباد کله بوره ـ شریف آباد ـ شیرین آباد ـ غیاث آباد ـ فروز ـ قجراب ـ قره تکیهنی ـ قشلاق تیمور ـ قشلاق سالارآباد ـ قشلاق شیرازی ـ قشلاق گلدره ـ قلعه باباخان ـ قلعه حاتم خانی ـ قلعه خلیفه ـ کرکان ـ کله بید ـ کهریز توسك ـ گلدسته ـ گل گل ـ گلوشجرد ـ کمأسا ـ گنه ـ گولوند ـ مانیزان ـ محمودآباد ازناو ـ مرویل ـ ملیان ـ مهرآباد ناميله ـ ورچق ـ یونجی .
	آورزمان (آورزمان)	آبدر ـ آرته بلاغ ـ اشکنان ـ افسریه کسب ـ امیر آباد ـ آورزمان ـ بلرتو ـ پیرغیب پیرمیشان ـ تکرگی ـ جریا ـ جوکار ـ جیجیان رود ـ حسن آباد آبدر ـ حسن آباد قشلاق ـ حسن کویج حسین آباد شاملو ـ حسین آباد ناظم ـ دره امیدعلی ـ دم شاطر ـ دوریجان ـ دهلق ـ دهنو آورزمان زمان آباد محمد آباد ـ زیر آبیه ـ سلطانیه ـ سنگ سفید ـ شوشاب ـ عباس آباد آورزمان عباس آباد کسب قشلاق فیرآباد ـ قشلاق فیروز آباد ـ قشلاق کسب ـ قلعه آقا بیگ ـ قلعه کرتیل آباد ـ کرتیل آباد کسب کلیل آباد کوسج خلیل کهریز ناظم ـ لولوهر ـ مبارك آباد ـ مهدی آباد ـ میان زولان ـ میخواران ـ نکیل آباد ننج ـ هزارجریب .

نام بخش (مرکز بخش)	نام دهستان (مرکزدهستان)	نـام دهات
ملایر (ملایر)	ترك (ازندریان)	احمدآبا ـ ارزانفوت ـ از ندریان ـ الفاوت ـ اوچ تپه ـ اوشاق قلعه ـ بابارود ـ باقرآباد ـ بش‌آغاج ـ بوربور ـ تکیه‌داش ـ چشمه‌پهن‌طاسبندی ـ چشمه‌پهن‌ننج ـ حاجی‌آبادسیاه‌کمر ـ حسن‌آباد علوی ـ خدری ـ خمجین ـ خیرآباد ـ دائیلر ـ دشت‌آباد ـ دهنواسدالله خان ـ دهنو علی‌آباد زاغه‌طاسبندی ـ زمان‌آبادامام‌قلیخان ـ سیاه کمر ـ شاه‌کندی ـ طاسبندی ـ طجرعلوی ـ عشاق علوی ـ علی‌آباددمق ـ علیجوق ـ قدیمی ـ قشلاق‌احمدویس ـ قشلاق‌دهنو ـ قشلاق قباد ـ قلی‌کندی قوزان ـ کرد خورد ـ کریم‌آباد ـ کمری ـ کندهلان ـ گوجك ـ محرا ـ مکرببی ـ منگاوی ـ میرزابره نجف‌آباد ـ نهنجه ـ ورکش .
	سامن (سامن)	اردکلو ـ امیرالامراء ـ انجیره ـ انوج ـ ایرانه ـ بورکی ـ بهمن‌آباد ـ پیرسواران ـ توچقار ـ چقاثی ـ حاجی‌آباد تجر ـ حاجی‌خدر ـ خرم‌آباد ـ حوش‌آباد ـ رحمان آبادانوج ـ زاغه‌انوج ـ سالار آباد انوج ـ سامن ـ سراب تجر ـ سلطان‌آباد انوج ـ سیاه کمر ـ سیبدر ـ شریف آباد تجر ـ طجرسامن ـ علمدار ـ فیروز آباد ـ قشلاق‌انوج ـ قشلاق پیرحیاتی ـ قلعه علیمراد ـ قلعه میرآخور ـ قلعه میرزا ـ قلعه نقد علی ـ کمربند ـ کمدان ـ گر آباد ـ گل‌دره‌انوج ـ مالیچه ـ محمود آباد ـ می‌آباد ـ نازول ـ نمازگاه وایشان ـ وناو ـ هربرز ـ یونس .
	کمازان (کمازان)	احمد روغنی ـ ارکس ـ آشمیزان ـ بیاتان ـ بید کربه ـ بیغش ـ پاتپه ـ پری ـ پریدرابوالحسن پریدرپری ـ تپه مولا تله جردبالا ـ چشمه زورق ـ چشمه‌علی محمد ـ حمزه لو بالاوپائین ـ دره راست ـ دره مراد ـ دره‌میانه ـ ده توشمال ـ ده چانه ـ ده رضا علی ـ ده میانه قپانوری ـ زنگنه سرچقا ـ سیردرابوالحسن ـ سنگده ـ سیاه چقا ـ سیردرحاجی‌صدر ـ طایمه ـ طاهرآباد ـ علی آباد ـ قاسم‌آباد ـ قشلاق ـ سرمه رود ـ قلعه‌خان ـ قلعه‌کمال ـ قلعه مهدیخان ـ قلعه‌نوپری ـ قلعه نوگونسبان ـ کساوند ـ کمازان ـ کنجدر ـ کیکله ـ گرخامی ـ گل‌پرآباد ـ گوشه‌کساوند ـ میشن ـ نهندر .

۱ شهرستان نهاوند ۱ بخش ٤ دهستان ۲۲۰ ده ۹٦ هزار نفر

نام بخش (مرکز بخش)	نام دهستان (مرکزدهستان)	نام دهـات
نهاوند (نهاوند)	بالا دهستان (شعبان)	ابوالفتح آباد ـ اردشیر آباد ـ الوندکمر ـ امیرآباد ـ بابا رستم ـ باباقاسم ـ باغ‌کوه‌بارودآب بانسره ـ برجک ـ بیان ـ پنبه‌در ـ تکه ـ تازه تاب ـ تقی آباد ـ جعفر آباد ـ جمشید آباد ـ جهان‌آباد ـ حاجی‌آباد سیلاب ـ حسین‌آباد ـ خواجه حسینی ـ راوند ـ دره ابراهیم ـ ده‌چقائی ـ ده حیدر ـ ده نو ـ رضی‌آباد ـ زمان آباد ـ سالارآباد ـ سرخ کند ـ سفیدخانی ـ سهران ـ شاطر آباد ـ شعبان ـ شهورآباد ـ عشوند ـ فاماست ـ فیازمان ـ قشلاق بابا رستم ـ قلعه بارودآب ـ قلعه خیرقلی ـ قلعه ذرقی ـ قلعه قباد ـ کرك ـ کفترحله ـ کلندر ـ کله‌مار ـ کوهانی ـ گردچم گرگ حیدر ـ گل‌زرد ـ گوشه سالار آباد ـ مراد آباد ـ میلاب ـ نشار ـ ورآینه ـ وشت.

نام بخش (مرکز بخش)	نام دهستان (مرکز دهستان)	نام دهات
مرکزی نهاوند (نهاوند)	پائین دهستان (گیان)	اکبرآباد ـ امین آباد ـ برذول ـ بندامان ـ چناری ـ چولك ـ حاجی آباد سیدجواد ـ حاجی آباد کرك ـ حسین آباد کرك ـ ده بوره ـ ده سرخه ـ ده فول ـ رضاآباد ـ زرامین ـ سرخه لیجه سردوران ـ سعد وقاص ـ شادمانه ـ طایمه ـ ظفرآباد ـ علمدار ـ عنبر قنبر ـ فریدآباد ـ فهرومند ـ قشلاق دهفول قشلاق نجف ـ قشلاق ولی اله ـ کرته ـ کرك بالا ـ کفراش ـ کلمه خان ـ گوشه سعد وقاص ـ گیان گیل آباد ـ لواشان ـ لیلی یادگار ـ محمدآباد ـ محمد کپ ـ معتمدآباد ـ ملهوسان ـ مهان ـ مهین آباد ـ ورازانه ـ وسبج ـ ومان.
	جلگه خزل	احمد آباد ـ احمد آباد ـ آران ـ اکبر آباد ـ امیرآباد ـ آهنگران ـ برجکی ـ بره فراخ بوالفتح ـ بیدحله ـ پاخلج ـ تاریك دره ـ تپه مزدان ـ چشمه ماهی ـ چقاسرائیل ـ چمرگه ـ چم دریژه چم کبود ـ چناران ـ حاجی آباد ـ حسین آبادسرکان ـ خم خسرو ـ خیرومندان ـ داربید ـ دارياب ـ دزه میرزا ـ دوآب ـ ده کهنه ـ ده لر ـ ده موسی ـ ده نو عبدالملکی ـ زرین باغ ـ ژاپان ـ سراب باباعلی سراب ده لر ـ سرخلج ـ سردره ـ سه کران ـ سیاه دره ـ شطذل ـ عبدالملکی ـ فیروزآباد قره بناس ـ قلاته قلعه دخترگبز ـ قلعه علیخان ـ قلعه ماران ـ قیلاب ـ کلان ـ کنگاور کهنه ـ کوتاه دره ـ کهریز کهریز کلان ـ گردیان ـ گرمچقا ـ گل زرده ـ گورنصب ـ کیوه کی ـ محمودآباد ـ میرزاولی ـ نصیر آباد ـ وناکوه ـ هفت خانی.
	سلگی (جهان)	ازنهری ـ اسدآباد ـ امیرآباد ـ بالاجوب ـ تپه علی ـ توانه ـ جعفرآباد بالا ـ چناری ـ حبیب آباد ـ دارتوت ـ درنه ـ دولت آباد ـ رحمت آباد ـ رزینی ـ رود باری ـ شاهین در ـ شریف آباد شهرك ـ شیراوند ـ عسکرآباد ـ فارسیان ـ قلعه نازی ـ کمال وند ـ کهریز جمال ـ کهریز سلیم کهریز صیفی خانی ـ گنبد کبود ـ لیلاس ـ لیلان ـ محمودآباد ـ موسی آباد ـ ولی سیراب ـ هادی آباد.

شهرستان همدان ٤ بخش ١٢ دهستان ٦٠٠ ده ٣٤٣ هزار نفر.

نام بخش (مرکز بخش)	نام دهستان (مرکز دهستان)	نام دهات
اسدآباد (اسدآباد)	جلگه افشار (اسدآباد)	آجین ـ احمدآباد ـ اشترجین ـ اکبرآباد ـ آلنجه ـ بادخوره ـ باقرآباد ـ بوجین ـ بهراز ـ بهمن دره ـ بیاج ـ بیتروان ـ پیرشمس الدین ـ پیر یوسف ـ پیفانج ـ ترخین آباد ـ جعفرآباد ـ جنب آباد ـ چشمه بید ـ چنارشیخ ـ حبشی ـ حسام آباد ـ حسین آباد ـ خاکریز ـ خسرو آباد ـ خنداب ـ دروان ـ دولت آباد ـ دهبزان ـ ده نو ـ دهنوش ـ زرده ـ سدران ـ سیراوند ـ سیف آباد ـ شاه کهریز ـ شکرآب ـ شهراب ـ شیره زلی ـ شیلان در ـ صادق آباد ـ علی آباد ـ فیروزآباد ـ قاسم آباد ـ قاسم آباد لك لك ـ قلاچقا ـ قنبرآباد ـ کاظم آباد ـ کوانه ـ گاوکدار ـ گنذرکجین ـ گنبله ـ گنجه ـ گزالله ـ لطیف ـ لك لك ـ ماوی ـ مزرعه بید ـ مظفرآباد ـ ملهمدر ـ منورتپه ـ موسی آباد ـ نجف آباد ـ نصرت آباد ـ ولی آباد ـ وندرآباد ـ ورائی ـ هلور ـ هودرج ـ یوسف آباد.

نام بخش (مرکز بخش)	نام دهستان (مرکزدهستان)	نام دهات
اسد آباد (اسد آباد)	چهاردولی (اچناز عباسخان)	آقاجان بلاغی - آقبلاغ - امین آباد - آهوتپه - ایوراغ - پیرملو - چارق - چشمه‌ولد - چنارعباسخان - حسن آباد - خرطجر - دوبراله - سیاه‌کمر - سیمیران - عزیز آباد - علی آباد - قادرآباد - قراکند - قره‌بلاغ - قمشانه - قوچ‌تپه - کمره - کمک - گرگ‌دز - ملاولی - نعمت آباد.
	فارسینج (فارسینج)	آق بلاغ - تپه‌شارك - جعفرآباد - چقابالا - چماق‌تپه - چم‌چم - ده‌آسیاب - زیوه - سلطانطاهر - سرخ لیجه - شریف‌آباد - عظیم‌آباد - فارسینج - قشلاق - کتر - گلبین‌خانی - کهریز.
	کلیائی -	بور - تخت‌شاه - چشمه شاه‌قلی - چهارچشمه - حسین آباد - حیدرآباد - ده‌بور - ده سفید - رستم‌آباد - زرشك‌خانی - طویلان - گداربهن - میوله - نادرآباد.
رزن (رزن)	پیشخور -	آجرلو - ازناو - بازران - بزچلو - پاوان - تجرك - چپقلو - خان‌حصاری - خیانك - ده‌دوان - رضاباغی - زاغلیجه - زرق - صادق‌لو - صید آباد - عمر آباد - غلغل آباد - قرادای - قشلاق - شاه‌باغی - ممیشانه - قوشجه - کنیزان - کوسه‌لو - مبارکین - مرغ‌آباد - مرك - یارم‌قیه - ینگیجه
	درجزین (درجزین)	ابراهیم‌آباد - احمدآباد - اصله - آق‌چای - اکله - امامزاده‌قاسم - امیربه - امیرآباد نورعلی - بهکندان - پشت‌جین - پیری‌بیگ - پیله‌کان - تکیه - تموزان - جاورسجین - جهان‌آباد - حاجی‌آباد - حسام‌آباد - حماجین - حمایکان - خوش‌آباد - خیرآباد - خیگان - داقکندی - درجزین - دولوجردین - رازین - راستگویان - رکین - زهتران - سایان - سیراوك - سرای - سلیلك - سناج - سنقرآباد - سوزن - سیراب - شاه‌باغی - شاه‌بلاغی - شاهنجرین - شوند - طاوه - طمه‌چی - طواله - عمان - عین‌آباد - فارسجین - فامنین - فیض‌آباد - قارلق - قراقیه - قروه - قزل‌حصار - قزل‌خرابه - قلعه‌جق - قلعه‌گزل‌دره - کاج - کل‌تپه - کله‌سر - کلیجه - کندان - کمهارو - گامیشلو - گیودره - لات - ماماهان - ماهنیان - مزرعه‌کیچلو - مزرعه‌صارم - مسلینگ - منوچهر - موسی بیگ - میلاجرد - ناکین - نظام‌آباد - نگارخاتون - نوار - نوده - نیر - والاشجرد - وسمق - دهلق - هریان - یالقوز باغ - ینگی قلعه.
	سردرود (دمق)	ارته‌قمیش - آغجه‌خرابه - آق‌کند - امت‌لر - امیرآباد - بابا نظر - پاینده - پیلجین - تازه‌کند - تپه‌دیبی - تولکی‌تپه - جربانلو - جعفرآباد - چالپقا - چایان - چورمق - چهاربلاغ - حسن‌آباد - خنجرآباد - خورونده - دمق - زندلیج - سرله - سلطان‌آباد - شاطربالی - غلام‌علی - غینرجه - قادرخلج - قازیاتان - قاطراولن - قان‌قانلو - قایش - قراکند - قرایلر - قره‌بلاغ - قزل‌آباد - قلعه‌جوق - قوزلیجه - کاروانه - کلکبود - کهریزبقازی - گاوسوار - گستر - گندوز - گونلو - لاله‌دان - مادآباد - مزرعه دیمور - منصورآباد - نینج - ورقستان - وروزین - وفس - ویر - یارمجه‌باغ

نام بخش (مرکز بخش)	نام دهستان (مرکزدهستان)	نام دهات
رزن (رزن)	شراء (شراه)	احمدآباد چشمه ـ آغاج ـ آق‌دره ـ امام زاده خورروره ـ امیرآباد هلیقلی ـ بیاق‌چی ـ خواجه حصاری ـ دشته ـ دیزج ـ زرقان ـ شیرین آباد ـ قشلاق خسرو خانی ـ قلعه شاه نظر ـ قهاوند ـ مزرعه شیرآبدال ـ نصیرآباد ـ وزندان ـ همه‌کسی ـ یکله
	وفس عاشقلو	چالمیان ـ چوکان ـ خنجین ـ درویشان ـ رکین ـ ضیاءآباد ـ عور آغاج ـ فردغان ـ قوشه خانه ـ کسرآصف ـ گورچان ـ ملك باغی ـ میدانك ـ وسمق ـ هفتیان .
بهار (بهار)	چهار بلوك (چهار بلوك)	آب باریك ـ آب هندو ـ آبشینه ـ آبرو ـ اجلالیه ـ آختاچی ـ آرومند ـ آغچه‌خرابه ـ آق بلاغ ـ آق حصار ـ امزاجرد ـ امیر آباد ـ انجلاس ـ اوزنان ـ اولیاء ـ ایوك ـ بابا علی ـ باغچه ـ براوند ـ بهادر بیگ ـ بهار ـ بهرام آباد ـ پل شکسته ـ پهن آباد ـ پهنه‌بر ـ تاج آباد بالا ـ تاج آباد پائین ـ تفریجان ـ تویجین ـ جورقان ـ چایان ـ چشمه‌کبود ـ چشمه قصابان ـ چشین ـ چوتاش ـ حسام آباد ـ حسن آباد شورین ـ حسین آباد ـ حصار آقا شمسعلی ـ حصاردیزج ـ حصارعبدالهادی ـ حصار قره‌باغی ـ حیدره ـ حیدره قاضی‌خان ـ خاکو ـ خضر ـ دره‌غول ـ دره‌مرادبیگ ـ دستجرد دنکله‌کهریز ـ ده‌پیاز ـ ده‌ولیان ـ دهنجرد ـ دهنو ـ دیزج ـ دینارآباد ـ دیوجین ـ رباط‌زعفرانی رباط شورین ـ روان ـ زاغه ـ سرخ آباد ـ سردره ـ سلولان ـ سلیمان آباد ـ سنگستان ـ سنگ سفید ـ سیلوار ـ سیمین ابرو ـ سیمین زاغه ـ شمس آباد ـ شبخور ـ شورین ـ شیرآباد ـ صالح آباد ـ ضیاءالدین ـ طاحون آباد ـ علی آباد آق‌تپه ـ علی آباد پشت شهر ـ علی آباد جورقان ـ علی آباد ورکانه ـ عربلو ـ فسیجان ـ فقیره ـ قاسم آباد ـ قشلاق ـ قیه‌لی بلاغ ـ کرد بلاغ ـ کریم آباد ـ کشین ـ کنجینه ـ کور کهریز ـ کوشك آباد ـ گراچقا ـ کموش بلاغ ـ کنبد ـ کنج تپه ـ کندجین ـ کوشلان ـ لالجین ـ لنکاء ـ مرادبلاغی ـ مریانج ـ مزدقینه ـ مزرعه رحیم آباد ـ معروف ـ منوچهری ـ موجین ـ مهیار ـ مهدی آباد ـ ورکانه و فرجین ـ وهنان ـ همه‌کسی ـ هیجده رود ـ یعقوب شاه ـ یکانه ـ یکن آباد ـ یلفان ـ ینکجه ـ ینکی کند .
	شراء (شراه)	آب انبار ـ آغجه خرابه ـ آق تپه ـ آقداش ـ برکت آباد ـ حاجی‌مقصود ـ حسن اباد ـ حران ـ خان آباد دولت آباد ـ راهجرد ـ فیروزآباد ـ قبچاق ـ قرخ‌قز ـ قشلاق‌حاج‌رمضان ـ قشلاق نشر ـ قوزلیجه ـ گاوخانه ـ کرکر ـ کنبدچای ـ مولوجه ـ نشر.
کبودر آهنگ (کبودر اهنك)	حاجیلو (حاجیلو)	آب باریك ـ احمدآباد ـ آق‌تپه ـ امیراباد ـ امین آباد ـ انجیرباغی ـ اوچ‌تپه ـ اوخچلو ـ اورقین بابان ـ بیوك آباد بزینه جرد ـ پردرق ـ پیرانبار ـ جیحون آباد ـ جیقی ـ حاتم اباد ـ حصار ـ خان آباد ـ خلعت آباد ـ داقداق اباد ـ دستجرد ـ دولت آباد ـ دولی ـ رامیشان ـ رایگان ـ روعان ـ سردارآباد ـ سماوك ـ شاوه ـ شاهبداق ـ شیخی‌جان ـ طاسران ـ طاس‌تپه ـ عین اباد ـ قباق‌تپه ـ قراگل ـ قرخ بلاغ ـ قرخلر ـ قزلجه ـ قلی آباد ـ قلی اباد ـ کبودراهنك ـ کردآباد ـ کوریجان ـ گندجین ـ مارهموار ـ مبارك آباد ـ مزرعه ـ مهاجران ـ نوآباد ـ نوده قره‌باغی ـ ویان ـ یسرلو.

نام بخش (مرکز بخش)	نام دهستان (مرکز دهستان)	نام دهات
کبودر آهنگ (کبودر اهنگ)	مهربان (مهربان)	آب مشگین - اکنلو - آقا بلاغی - آق بلاغ آق داق - آق بلاغ چنگ الماس - آقبلاغ مرشد - آق بلاغ قورت قوئی - آق کند - اوزندره - ایلانلو - بابا خنجر - باغچه - بشیك تپه - پیربادام - بُجکنلو - جیران کچن - چالو - چشمه آدینه - چورمق - چهارسوق - حسن تیمور - حسین آباد - خالق وردی - خبرارخی - دارقشلاق - دالیچو - سرایجوق - زینل - سرخ آب - سلامت آباد - سیف آباد - شیخ جراح - شیر برات - شیرین سو - صفاریز - عبدل آباد - عبدالمومن - علی آباد - قادر آباد - قباق تپه - قراتلو - قرانقودره - قطار آغاج قطارقوئی - قوری چای - قوشجه - قهرد - کچل احمد - کلیلك - کندبلاغی - کهریز باباحسین - کهنه حصار - کیو - گمی قلعه - محمود آباد - مخور - مسجدین - نکار آباد.

تقسیمات شهرستانهای استان پنجم

